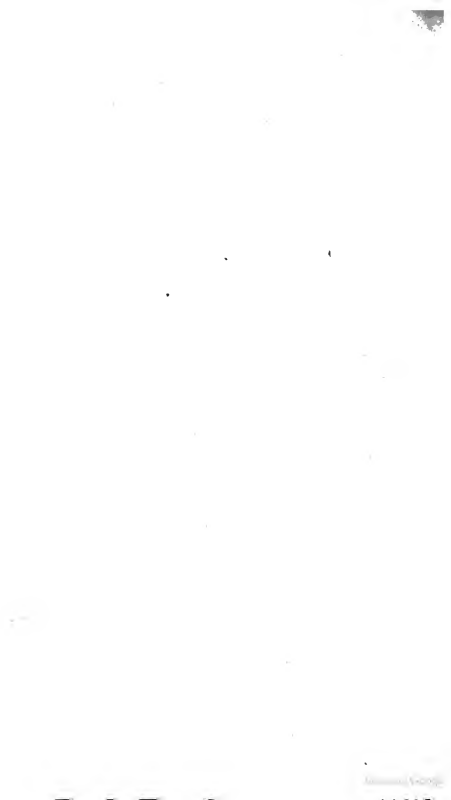

R. P. PETRI
LEURENII
SOCIETATIS IESV

VICARIUS
EPISCOPALIS,
IN
QUATUOR TRACTATUS
DIVISUS.

1-1-7
R. P. PETRI
LEURENII
SOCIETATIS IESV

VICARIUS
EPISCOPALIS,
IN
QUATUOR TRACTATUS
DIVISUS.

R. P.

PETRI LEURENII

*Societatis JESU, SS. Theologiae Doctoris,
& SS. Canonum Professoris*

VICARIUS

EPISCOPALIS,

SIVE

TRACTATUS

QUATERNARIUS

PER

QUÆSTIONES & RESPONSA
CANONICA DEDUCTUS,*Materiam hodiernam in Ecclesiis Metropolitanis
& Cathedralibus quotidiano ferè usu celeberrimam,*

PUTA DE

EPISCOPORUM VICARIIS,

Quales sunt & in Jure dicuntur:

VICARIUS EPISCOPI GENERALIS,
EJUSDEMQUE COADJUTOR,CAPITULUM SEDE VACANTE,
ET ARCHIDIACONUS,

Complectens.

*Opus methodo novâ & clarâ, binis Indicibus; uno Tractatum, Capitulum,
Paragráphorum, & Quæstionum; altero verum, & materialium in his
contentiarum accuratè ac copiosè instructum.*

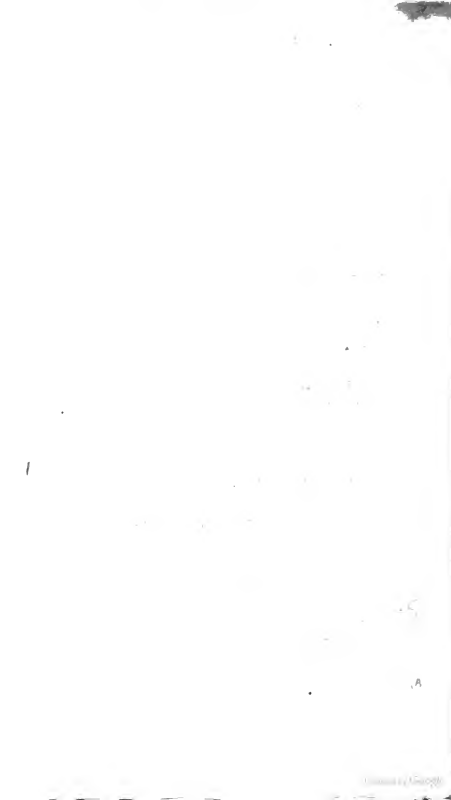
COLONIE AGRIPPINÆ,

In Officina JOANNIS WILHELMI FRIESSEM, p.m.

Apud IOANNEM EVERHARDVM FROMART, Bibliopolam
am Hoff è regione plateæ vulgò Sporgaß.

Anno M.D. CCVIII.

Cum Permissu Superiorum, & Privilegio Cæsareo.

Reverendissimo ac Perillustri DOMINO,
D. JOAN. ARNOLDO
DE REUX,

JVRIS UTRIVSQUE DOCTORI,
 PROTONOTARIO APOSTOLICO,

Serenissimi & Reverendissimi Archi-Episcopi, ac Principis
Electoris Colonienfis

D. JOSEPHI CLEMENTIS,
 Utriusque Bavariz Ducis &c.

CONSILIARIO AULICO, & in Spiritualibus per Civitatem & Archi-
 diceesin Coloniensem

VICARIO GENERALI:

Archidiaconalis Collegiatarum SS. Cassii & Florentii Bonnenf.
 ac S. Petri in Villica ecclesiarum CANONICO
 CAPITULARI, &c.

Reverendissime & Perillustris Domine.

Generalis Christi Vicarius, & Doctor gentium Paulus
 non immerito exclamat: *O altitudo divitiarum sapientie & scientie Dei! quam incomprehensibilia sunt judicia ejus, & investigabiles via ejus! quis enim cognovit sensum Domini, scientiarum omnium abyssum? unde omnes omnigenarum in nos scientiarum rivuli dimanare necesse est; in se tamen manet investigabilis.* Sic non caret mysterio,

quod liber ille, quem apocalyptica vidit Aquila Ioannes clausum, & obsignatum sigillis septem, scriptus erat intus & foris, eumque licet nulli fas sit referandi; de foris nihilominus & inspiciendi, & legendi, imo & scribendi tam copiosa est data facultas, ut *faciendi plures libros nullus sit finis*, dicat Ecclesiastes, omnium sapientissimus Salomon, tot millium parabolarum, carminum & dissertationum auctor. Serenus Sammonicus duo & sexaginta librorum millia legitur habuisse: Ptolomæo Philadelpho fuit Alexandriz bibliotheca quadraginta millium librorum: Origenis sena librorum millia se legisse refert D. Hieronymus, ipse solus ex se integram enixas bibliothecam; libros tamen

S. Augu-

S. Augustini nemo facile legendo absolvat; quippe quodd ejus commensalis Possidius referat illum scripsisse opuscula, Tractatus, libros amplius mille & triginta, præter eos, quorum non potest iniri numerus, quique vivo illo perierunt. Hos æmulati plurimi infinitam tum canonicorum, tum civilium, tum moralium, tum miscellaneorum librorum cumularunt multitudinem: omnes, omnes ex divina illa scientiarum abyſſo hauserunt. Sed quis in refertissima tot librorum est copia, qui vel omnibus placeat, displiceat nemini? ubi Homerus habuit Zoilum, Peronem Virgilius, Mævium Horatius, Ovidius Ibim, Barnabam Paulus, Hieronymum Augustinus habuit castigatorem? Veruntamen novi semper aliquid adportat ætas nova, quo antiquitatem castigat: primæ ple- rumque, quæ à scaturigine emittuntur aquæ, sunt turbidæ, limpidiores, salubrioresque insequuntur: præterlabuntur aquæ, succedunt aliæ, & primas murmurando veluti protrudunt; his utendum, quæ fluunt.

S. Chry-
ſost. sup.
Act. 17.

In Anti-
q. Lib. de
Trinitate
init.

1. Reg. 10.
2.
1. Mach.
1. 4.
1. Reg. 17.
10.

Prov. 9.

Eccl. 1.
9. ult.

Sap. 8. 19.
1. Reg. 2. 1.
Psalm. 118.
66.

Meus hic R. P. *Lewrenii Viscarius Episcopalis* non omnem effugiet crifim & censuram, pluresque sustinebit castigatores; *Multis siquidem mos est in omnibus contradicere*, ait Euripides; rectè verò contradicere non solent: *Neque est ambiguum*, ut dicit S. Hilarius, *omnem humani eloquii sermonem contradictioni obnoxium semper fuisse; quia dissentientibus voluntatum motibus dissentiens quoque fit motus animorum*. Hinc ad Tuam Reverendissime *Ioannes Arnolde*, Serenissimi Archi-Episcopi Electoris Colonienſis Iosephi Clementis Vicarie in Spiritualibus Generalis confugio tutelam, Te inaploro conservatorem, Tuum appello dignitatis, jurisdictionisque episcopalis thronum, fortitudinis, prudentiæ, iustitiæ & discretionis leonibus, velut olim Salomonis, insignitum: Tu enim *similis factus es Leoni* non in armis solum gentilitiis; sed in tuis etiam operibus: fortissimus quippe es, *cujus cor quasi leonis*, episcopalem Leonis Bojici jurisdictionem, tot inveteratam seculis constantissimè sæpius ac laudabilissimè propugnasti, propugnatam evicisti, evictam corroborasti, & Serenissimam Principis tui auctoritatem Trojanus velut *Æneas* succollans, inter crepitantes adhuc bellorum flammæ piâ non minus magnanimitate, quàm generosâ fidelitate salvam extulisti & inviolatam. *Leo fortissimus ad nullius parvebit occursum*; mutuatum sine dubio tuam à Bojico Leone fortitudinem, unam cum Archi-Episcopo gerens personam, ejusdem etiam induisti præminentem jurisdictionis prærogativam, & episcopalis auctoritatis radiis non in Vrbe solum coruscas; sed gloriosâ ac prudentissimâ muneris administratione præfulgens totam archidieceſin incredibili semper sollicitudine, vifitatione ac labore percurris; nec tamen negotiorum multitudine, & difficillimarum expeditionum mole fatigatus opprimæris; sed firmiter erigeris; ut columna, ait Lipsius, quo iustus erecta stat, imposito magis pondere firmatur; sic altæ rectasque mentes non cedere oneri, & obniti convenit, atque impositum muneris decorem exornare: traxisti enim in naturam, quod cum quadam initio difficultate tractasti, imo in voluptatem: effecisti, ut tuo nunc exemplo credamus Euripidi, *virtutis & doctrinæ unicam esse voluptatem super labores ambulare*: nam qui addit scientiam, addit & laborem, docet Salomon.

Docuit autem Te, (qui à puero sortitus es animam bonam & ingenio- sam) Deus scientiarum Dominus bonitatem, & disciplinam, & scientiam, quæ ætate, studio, diurnâ nocturnâque exercitatione aucta, & ex refertissima tua, eaque pretiosa auctorum bibliotheca solidissimè est fundata, quam nulla non die summâ animi delectatione vifitans, habes quibuscum de minimis, maximisque rebus agas, & cum consultoribus mortuis, vel ut Gellius ait, ma- gistris

gistris vivis, omnium optimis & fidelissimis consulis & deliberas : unde non mirum, qui plures gravesque Auctores devoraveris, gravem etiam eructes sapientiam : non mirum, si tui acrimoniam ingenii, intellectus perspicacitate, & maturi præstantiæ iudicii incredibile apud omnes honoris & ælimationis ceperis incrementum.

Quin & studiorum labor meretur : nam doctrinæ & sapientiæ suffragio evectum ad Te exornandum Serenissimus Princeps Elector Iosephus Clemens insignis Collegiatæ Ecclesiæ S. Petri in Villica Canonicius beneficio condecoravit, & jam recens in Consiliarium, ac in Spiritualibus per civitatem & archidiececliam Colonienf. Vicarium Generalem assumpsit (talis nempe hominum laborum gloriosus est fructus : quando sapientia sermone quasi lux splendens progressa crevit ad perfectum diem) quam, inquam, archidiececliam in ejus modo absentia vigilantissimus Vice-Præles non minùs solerti prudentiâ, quam vitæ integritate spectandus, singulari vitæ exemplo, modestiæ morum suavitate, humanâ agendi gratiâ, & gratiosâ rerum peritiâ moderaris, ac subditos gubernas, ut aridens timearis, & iratus ameris : neve nimia te vilem reddat indulgentia, aut iusta odiosum severitas, miscens lenitatem severitati ita temperas utramque, ut neque multâ illos exulceres asperitate, neque nimiam dissolvas benignitate. Hoc illa nimirum Veteris Arca Tabernaculi significabat, in qua cum legis tabulis virga simul & manna erat ; quia nimirum Scripturæ sacræ scientia in Te boni Rectoris habitat pectore, infixâ hæret discretionis virga, & manna latet dulcedinis, ut piissimè de orbis moderatore Deo ait David : *Virga tua, & baculus tuus, ipsa me consolata sunt.* Virgâ percutimur, & baculo sustentamur ; sic igitur discretio virgæ, quæ ferit, est consolatio baculi, quæ sustentat. Nullus itaq; dubito, quod de Leone scribunt Isidorus, Solinus, Ælianus, Plinius apud Berchorium, quod naturâ sit in homines benignus, parcatq; subjectis, leoninæ tuæ discretionis symbolum, & humanitatis parallelus.

Sed quid magnus ille ait Propheta Ezechiel ? *Leona in medio leunculorum emittit vit catulos suos, & educit de leumentis suis, & leo factus est, & docuit capere prædam, homines comedere & devorare ?* quid inquam hoc ? Princeps ille Bojicus leo educit Te de leunculis, & factus leo Vicarius Generalis doces leunculos tibi subditos Curiales, Pastores animarum curatores, & futuros demum quoscunque presbyteros animarum prædani capere, instruis doctrinâ, probas virtutum & morum integritate, examine tentas, & severo non minus quàm necessario probatos examine non nisi dignos admittis, reijcis indignos, ô cum quanto diceceleos & ecclesiæ fructu, quanto divini cultûs emolumento ! *Labia enim Sacerdotis custodient scientiam, & legem* requirent ex ore ejus :

Sacra docens, sacra dos, vel dux sacer esto Sacerdos in populo Dei : Ex te quippe pendet anima illorum, & ad eloquium tuum corda eorum eriguntur, vel miserè proculcantur : quia misera Sacerdotum conversatio, ait S. Bernardus, plebis dominica miserabilis fit subversio. Quod si sal doctrinæ & sanctitatis, dicit Christus, in Sacerdote evanuerit, in quo salietur ? Si illi, per quos salendi sunt populi, sal sapientiæ, humilitatis, castitatis & sanctitatis amiserint, quierunt, per quos error auferatur ? cum illos Deus elegerit, per quos errorum & vitiorum putredinem auferat ceterorum ? Nemo profectò, inquit emphaticè S. Chrysostomus, gentilis esset, si ipsi, ut oporteret, Christiani (Sacerdotes) esse curaremus : si Dei monitis, ac scitis obtemperaremus : si injurias perpessi vicem non redderemus : si maledictis lacessiti benediceremus : si pro malis bona redderemus. Nemo

DEDICATORIA.

ita esset fera bellua, ut non statim ad cultum vera religionis accurreret, si videret hac ab omnibus, & sacerdotibus imprimis, fieri. Atque ut discas ita esse, immo profecto Paulus tam multos ad Dei attraxit notitiam: si omnes essent hujusmodi, quot terrarum orbes attrahere possemus? Non gratis Christus dixit Sacerdotibus: *Vos estis lux mundi*, nisi ut mente verterentur velut sol in caelis, corpore in terra, ut apostolico eam sermone, sancta morum integritate, & exemplo virtutum populum calefaciant, & accendant: imo Chrysostomus eos vult leones ignem fervoris & charitatis spirantes, ut hominum peccata comedentes devorent. Sic, sic Reverendissime Prælate tuos doces leunculos, instruis, & instructos examinas, qui si ignoantes scitiam repulerint, eos ex divini magistri doctrina repellis, ne sacerdotio fungantur: Tu enim divinæ judex es voluntatis, dux fidelium, veritatis assertor, ignorantie hostis, æquitatis officina, morum institutorumque ara, flagitiosorum scopolus, exemplar virtutum, prudentiæ lumen, forma Sacerdotum, ecclesiæ decus, æternæ janua civitatis, janitor clavium regni cælorum, supplicum adminiculum, regis domus dispensator, ut vult D. Prosper Aquitan. Plura non addo, nisi quod Principis Vices gerens ac Legatus, Archi-Episcopi oculus, & quod hic liber circumfert, Vicarius sis in Spiritualibus Generalis: hic liber dignitates, præcedentias, & præminentias tuas; hic tribunalis tui jura & jurisdictiones, hic multiplicem amplissimi muneris officiiq; tui potestatem, ac inelyti nominis tui famam latè per Europam manifestabit, & in lucem dabit, quales de ecclesia vigilas, quantas pro Principe curas & studium, pro Archidicece sollicitudinem, pro Clero vigilantiam, pro populo concatenatos subeas labores, omnium pater & servus, omnibus omnia factus; tuum æmulans Magistrum, qui nunquam non se facilem præbuit eum compellantibus, & quamlibet captavit occasionem ea, quæ muneris sui erant, exercendi: sic quippe esuriens licet ac fatigatus, ut Samaritanæ vivam præberet aquam, suum distulit reficere corpus: inter convivandum Magdalenz non averfatus est importunitatem, Simoni Hospiti odiosam: in mari somnum interrumpens ad Apostolorum interpellationem ventis imperavit & mari: quin imo & in ipso acerbissimo mortis suæ agone à latrone & convitiatore compellatus, illum moriens consolatus dedit ei præ omnibus aliis vitæ paradysum. Sic Te omnibus facilem, difficilem præbes nemini, id unum amans, ut possis prodesse singulis. Loquuntur omnes, testantur universi, Te accedentes, promptam, singularemque tuam humanitatem: quæ attractus Tibi Rev.^m Prælate, Vicarie merit.^m hunc meum R. P. Leurentii Vicarium mitto Episcopalem, illum Tibi dedico, seu potius nominis & dignitatis tuæ splendore adorno. Est & inter amicos hic fallendi usus, paucillum pomorum, vel exiguum obsonium missuri, vase argenteo inclusum candido linteo obvolvimus, nec plus nempe quod mittitur, nec melius; sed accipienti gratius, honestius sit mittenti; sic & ego rem parvam pulchro honestavi velamine: accipe, refove, defende ac promove, ut DEO immortalis honori, nomini, tuisque virtutibus laudi; mihi verò cedat emolumento. Ita optat, & precatur

Colonia ex Officina Frießemiana
pridie Nonas Octobr. 1707.

Reverendissima & Perillustri Dignitatis Vestra

Servus

Joan. Everhardus Fromart, Bibliop.

PRIVI-

PRIVILEGIUM CÆSAREUM.

Vim olim à sacris Cæsareis Majestatibus Rudolpho II. Mathia, Ferdinando III. Leopoldo I. felicissima memoria, & sacra Cæsarea Majestate Iosepho nunc gloriosissime regnante, diplomate edito Anno 1705. 12. Decembris, omnibus Typographis, Bibliopolis, & aliis librariam negotiationem exercentibus inhibitu sit, ne quis Libros, Scripta, & Icones à PP. Societatis Iesu edita, sine Superiorum ejusdem

Societatis licentia intra S. Romani Imperii, ac Regnorum & Dominiorum suorum fines, seu in toto, seu in parte recudere, in aliam linguam convertere, vel recudendos alio mittere, aut alibi impressos adducere, ac distrabere audeat aut presumat, sub multa 20. Marcarum auri puri Fisco Imperiali pendenda. Concedo ego Ioannes Dircking Societatis IESV Rheni inferioris Praepositus Provincialis jus hujus Cæsarei Privilegii pro una Impressione Ioanni Ewardo Fromart civi ac Bibliopole Colonienfi ad decem annos usurpandi, ac excudendi Librum, cujus Titulus: R. P. Petri Leurenii Societatis JESU, SS. Theologiae Doctoris, & SS. Canonum Professoris VICARIUS EPISCOPALIS, sive TRACTATUS QUARTERNARIUS &c. In cujus rei fidem hoc ei Testimonium manu mea, ac officii Sigillo munitum dare volui. Colonia 12. Iulii Anno 1707.

IOANNES DIRCKING
Societ. Iesu.

DEDICATORIA.

*it : esset fera bellua, ut non statim ad cultum vera religionis accederet, si
 videret hac ab omnibus, & sacerdotibus imprimis, fieri. Atque ut discas ita
 esse, minus profecto Paulus tam multos ad Dei attraxit notitiam : si omnes
 essimus hujusmodi, quot terrarum orbes attrahere possemus ? Non gratis*
Manh. 5. Christus dixit Sacerdotibus : *Vos estis lux mundi, nili ut mente veritatem vel-*
ut sol in coelis, corpore in terra, ut apostolico eam sermone, sancta morum
integritate, & exemplo virtutum populum calefaciant, & accendant : imo
Homilao. Chrysostomus eos vult leones ignem fervoris & charitatis spirantes, ut homi-
ad pop. num peccata comedentes devorent. Sic, sic Reverendissime Prelate tuos
Antioch. doctes leunculos, instruis, & instructos examinas, qui si ignorantes scientiam
Cic. 4. 3. repulerint, eos ex divini magistri doctrina repellis, ne sacerdotio fungantur :
6. 4. 6. Tu enim divinae iudex es voluntatis, dux fidelium, veritatis assertor, ignoran-
 tia hostis, aequitatis officina, morum institutorumque ara, flagitiosorum sco-
 pulus, exemplar virtutum, prudentiae lumen, forma sacerdotum, ecclesiae
 decus, aeternae janua civitatis, janitor clavium regni coelorum, supplicum ad-
 miniculum, regiae domus dispensator, ut vult D. Prosper Aquitan. Plura non
 addo, nisi quod Principis Vices gerens ac Legatus, Archi-Episcopi oculus, &
 quod hic liber circumfert, Vicarius sis in Spiritualibus Generalis : hic liber di-
 gnitates, praecedentias, & praerogativas tuas ; hic tribunalis tui jura & jurisdi-
 ctiones, hic multiplicem amplissimi muneris officiiq; tui potestatem, ac inclyti
 nominis tui famam late per Europam manifestabit, & in lucem dabit, quales de
 ecclesia vigilas, quantas pro Principe curas & studium, pro Archidicece soli-
 citudinem, pro Clero vigilantiam, pro populo concatenatos subcas labores,
 omnium pater & servus, omnibus omnia factus ; tuum aemulans Magistrum,
 qui nunquam non se facilem praebuit eum compellantibus, & quamlibet ca-
 ptavit occasionem ea, quae muneris sui erant, exercendi : sic quippe esuriens li-
 cet ac fatigatus, ut Samaritanae vivam praeretur aquam, suum distulit reficere
 corpus : inter convivendum Magdalenae non averatus est importunitatem, Si-
 moni Hospiti odiosam : in mari somnum interrumpens ad Apostolorum inter-
 pellationem ventis imperavit & mari : quin imo & in ipso acerbissimo mortis
 suae agone à latrone & convitato compellatus, illum moriens consolatus dedit
 ei praer omnibus aliis vitae paradisum. Sic Te omnibus facilem, difficilem praebes
 nemini, id unum amans, ut possis prodesse singulis. Loquuntur omnes, testan-
 tur universi, Te accedentes, promptam, singularemque tuam humanitatem : quā
 attractus Tibi Rev.^{us} Prelate, Vicarie merit.^{us} hunc meum R. P. Lorenzii
 Vicarium mitto Episcopalem, illum Tibi dedico, seu potius nominis & dignita-
 tis tuae splendore adorno. Est & inter amicos hic fallendi usus, paucillum po-
 morum, vel exiguum obsonium missuri, vase argenteo inclusum candido linteo
 obvolvimus, nec plus nempe quod mittitur, nec melius ; sed accipienti gra-
 tius, honestius sit mittenti ; sic & ego rem parvam pulchro honestavi velamine :
 accipe, refove, defende ac promove, ut DEO immortalis honori ; nomini, tuisque
 virtutibus laudi ; mihi verò cedat emolumento. Ita optat, & precatur

*Colonia ex Officina Frießemiana
 pridie Nonas Octobr. 1707.*

Reverendissima & Perillustri Dignitatis Vestrae

Servus

Joan. Everhardus Fromart, Bibliop.

PRIVI-

PRIVILEGIUM CÆSAREUM.

Un olim à sacris Cæsareis Mijestatibus Rudolpho II. Mathia, Ferdinando III. Leopoldo I. felicissima memoria, & sacra Cæsarea Majestate Josepho nunc gloriosissime regnante, diplomate edito Anno 1705. 12. Decembris, omnibus Typographis, Bibliopolis, & aliis librarum negotiationem exerceentibus inhibitu sit, ne quis Libros, Scripta, & Icones à PP. Societatis Iesu edita, sine Superiorum ejusdem

Societatis licentia intra S. Romani Imperii, ac Regnorum & Dominiorum suorum fines, sive in toto, sive in parte recudere, in aliam linguam convertere, vel recudendos alio mittere, aut alibi impressos adducere, ac distrabere audeat aut presumat, sub multa 20. Marcarum auri puri Fisco Imperiali pendenda. Concedo ego Ioannes Dircking Societatis IESV Rheni inferioris Praepositus Provincialis jussu hujus Cæsarei Privilegii pro una Impressione Ioanni Everardo Fromart civi ac Bibliopole Colonuensi ad decem annos usurpandi, ac extendendi Librum, cujus Titulus: R. P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ Doctoris, & SS. Canonum Professoris VICARIUS EPISCOPALIS, sive TRACTATUS QUARTERNARIUS &c. In cujus rei fidem hoc ei Testimonium manu mea, ac officii Sigillo munitum dare volui. Colonia 12. Julii Anno 1707.

IOANNES DIRCKING
Societ. Iesu.

APPROBATIO

R. P. PROVINCIALIS.

Go infra scriptus Societatis JESU Rheni inferioris Præpositus Provincialis, potestate ad id mihi factâ ab Admodum R. P. nostro Angelo Michaele Tamburino Præposito Generali, Librum, cujus Titulus est: *R. P. Petri Leurenii, Societatis Jesu SS. Theologie Doctoris, & Sacrorum Canonum Professoris* VICARIUS EPISCOPALIS, sive TRACTATUS QUARTERNARIUS &c. à deputatis ad id Societatis ejusdem Patribus lectum & approbatum typis mandari permitto. In cujus rei fidem has literas manu propriâ subscriptas, & officii Sigillo munitas dedi. Coloniae 12. Julii Anno 1707.

IOANNES DIRCKING S.I.

SYL.

SYLLABUS

TRACTATUM, CAPITUM, ET QUÆSTIONUM

IN HOC OPERE CONTENTARVM.

TRACTATUS I.

De Vicario generali Episcopi.

CAPVT PRIMVM.

De Vicarii Nomine, Definitione, variis speciebus, Constitutione, Qualitatibus.

PARAGRAPHUS I.

Vicarius Episcopi quis propriè sit, & quibus de cetero id nomen competat.

13. In quo Vicarius generalis differat à Delegato ad universitatem causarum.
14. Vicarius generalis Episcopi qualiter differat à Suffraganeo.
15. Qualiter differat à Coadiutore Episcopi.
16. Qualiter differat ab Archidiacono.
17. Qualiter differat ab Officiali.
18. Quibus præterea nominibus veniat Vicarius generalis.
19. Sub nomine generali Vicarii Episcopi, quinam veniant præter Vicarium propriè ac specialiter talem.

PARAGRAPHUS II.

De Constitutione seu Creatione Vicarii.

20. **A**N, & qualiter Vicarius generalis constituitur ab Episcopo.
21. An tam parvum, quam magnarum urbium & diocesium Episcopi constituere sibi possint Vicarium generalem.
22. Num quoque Cardinales (intellige non Episcopi) in ecclesiis sui tituli creare possint Vicarium generalem.
23. An, & quando Archiepiscopus constituere possit Vicarium generalem in diocesis suis Suffraganeorum.
24. Num Administrator Episcopatus, qui quandoque datur à Papa, constituere possit Vicarium generalem.
25. An Capitulum, Episcopo vivo absente vel negligente Vicarium constituere possit.
26. An Papa quandoque constituere soleat Vicarium generalem Episcopi.
27. An Episcopus teneatur constituere Vicarium.
28. Episcopus in quo casu nequeat constituere Vicarium.
29. An Episcopus ante adeptam possessionem & consecrationem possit constituere Vicarium.
30. An Episcopus constituere possit duos Vicarios generales.

Castro 1. Vbinam in iure, & à quibus potissimum hac materia de Vicario generali Episcopi tractetur.

1. Nomen Vicarii unde, & qui hoc nomine in iure veniant.
2. Qualiter Vicarius differat à vicesgerente, locumtenente & delegato.
3. Quot sint in iure Canonico Vicariorum species.
4. Qua fuerit Vicariorum generalium Episcopi olim nuncupatio, & qua origo.
5. An præter Vicarios episcopales dentur quoque aliorum Prelatorum Vicarii.
6. Vicarius Episcopi quis propriè sit.
7. Quotuplex sit Vicarius Episcopi.
8. Vicarii appellatione, & Vicario simpliciter constituto, qui Vicarius veniat.
9. Vicarius in particulari oppido constitutus, independens à generali constituto in civitate & diocesi, an & ipse sit generalis, & dicatur generalis, saltem respectu illius loci, pro quo constituitur.
10. Vicarius foraneus quis propriè sit, & num propriè sit Vicarius Episcopi.
11. In quo talis Vicarius foraneus differat à Vicario generali.

Syllabus Tractatum, Caputum,

31. An Episcopus cogi possit ad constituendos plures Vicarios, dum plures dioceses unitas habet.
32. Num ob amplitudinem diocesis cogi possit Episcopus ad constituendam duos Vicarios generales.
33. An Episcopus creare possit plures Vicarios foraneos & speciales in diversis diocesis partibus.
34. Dum duo constituti Vicarii seu Officiales a quæ principales & in solidum, cui commissa censeantur delegationes Apostolica.
35. Quæ forma servanda in constitutione Vicarii, & num hac constitutio egeat scripturâ.

PARAGRAPHUS III.

De Qualitatibus Vicarii generalis.

36. Qualis debeat deputari Vicarius generalis.
37. An Vicarius generalis Episcopi necessarius debeat esse Clericus.
38. An Clericus bigamus vivens in calibatu possit esse Vicarium Episcopi Generalis in spiritualibus.
39. Num Clericus conjugatus cum una eaque virgine, siue non bigamus esse possit Vicarius Episcopi in spiritualibus.
40. Num saltem Affectus vel Auditor Episcopi possit esse laicus.
41. Num purè laicus possit esse Vicarium Episcopi saltem in temporalibus.
42. Vicarius Episcopi num debeat esse constitutus in sacris Ordinibus.
43. Quæ aetate requiratur in Vicario generali.
44. An illegitimus possit esse Vicarius generalis.
45. An excommunicatus, suspensus, interdictus possit esse Vicarius.
46. An, qui Index fuit malefactorum, deputari possit Vicarius.
47. An tam externus quàm originarius possit esse Vicarius generalis.
48. Quæ scientia requiratur in Vicario generali Episcopi.
49. An Vicarius generalis debeat esse graduatus, & in qua facultate.
50. An Religiosus esse possit Vicarius generalis Episcopi.
51. An Regulares ad hoc, ut sint Vicarii Episcoporum, egeant licentiâ suorum Superiorum Regularium.
52. An valeat sententia, aliâque acta à tali Religioso assumpta in Vicarium sine licentiâ Superioris.
53. An præter dictam licentiam requiratur quoque utilitas monasterii, cujus Regulares ille membrum est, ad hoc, ut valeat assumi in Vicarium.
54. An parochus possit esse Vicarius.
55. An Episcopus alius esse possit Vicarius generalis Episcopi.

CAPVT SECVNDVM.

De Dignitate, præcedentia & jurisdictione Vicarii Generalis Episcopi.

PARAGRAPHUS I.

De Dignitate & præcedentia illius.

56. Vicarius Episcopi num sit beneficium ecclesiasticum, & conferri possit in titulum.
57. An Vicarius generalis Episcopi sit constitutus in dignitate ecclesiastica.
58. Vicarius generalis Episcopi num sit verè Prælati.
59. An dignitas Vicariatus generalis sit compatibilis cum alia dignitate vel etiam beneficio curato.
60. Num Vicarius generalis dignitate præcedat omnes Canonicos Cathedralis, & in specie Archidiaconum.
61. An igitur Vicarius, sicut dignitate præcedit alios quosunque, sic quoque præ illis habeat præcedentiam in sessione, processione, & aliis similibus.
62. An ergo in his omnibus & similibus Vicarius fruatur præcedentiâ, etiam præsentem Episcopo.
63. An dicta præcedentia Vicarii non patiantur exceptiones & limitationes.
64. Quam Sedem præsentem aut absentem Episcopo occupare debeat Vicarius generalis Episcopi in ecclesia.
65. An, & qualiter Vicarius generalis Episcopi præcedat Gubernatores, aliosque Iudices & Commissarios saculares.
66. An Vicarius habeat eandem prerogativam, privilegium & immunitatem, quam habet Episcopus.
67. An Vicario liber Evangeliorum in Missa osculandus tradi debeat.

PARAGRAPHUS II.

De jurisdictione Vicarii.

68. An ratione officii sui jurisdictionem habeat Vicarius Episcopi.
69. An habeat jurisdictionem Ordinariam, an delegatam.
70. An pari modo Vicario capitulari Sede vacante, & Vicario Episcopi foraneo competat jurisdictio ordinaria.
71. In quibus Vicarius generalis habeat jurisdictionem ordinariam.
72. A quo jurisdictionem suam ordinariam accipiat Vicarius generalis Episcopi.
73. An, & qualiter idem cum Episcopo Commissarium seu tribunal habeat Vicarius, & in quibus casibus non habeat idem tribunal.
74. Num appellari possit à sententiâ Vicarii ad Episcopum.

75. An

CAPVT TERTIVM.

De Potestate Vicarii generalis
Episcopi.

PARAGRAPHVS I.

De iis, quæ Vicarius facere possit extra
materiam beneficalem, vi Vicaria-
tus generaliter sibi com-
missi.

96. **N**um parem cum Episcopo potestatem
habeat Vicarius.
97. An aequalem potestatem habeat Episcopi
Vicarius generalis cum Capitulo sede vac.
98. Vicarius generalis Episcopi quid possit eo
ipso, quod constituitur, siue ex vi Vicaria-
tus generalis per commissionem generali-
ter factam ei collatum.
99. An, si Episcopus Vicario in generali Vicaria-
tus commissione generalem, plenam, &
liberam de facultatem agendi omnia, quæ
ipse facere potest, hoc ipso in tali generali
mandato comprehensa censentur, quæ al-
tius speciale mandatum requirunt.
100. Num igitur etiam ex generali commissio-
ne Vicariatus, quæ est cum clausula: cum
libera, plena & omnimoda potestate
agendi omnia alia: absque eo, quod ali-
quid speciale mandatum requirunt expref-
sum fuerit, expedire possit speciale manda-
tum requirunt.
101. An si in generali mandato Vicariatus Vi-
cario ab Episcopo datur potestas ad omnia
exequenda, quæ episcopalis sunt potestatis,
excepta aliqua re speciali speciale manda-
tum requirunt, v. g. beneficiorum colla-
tione, Vicarius expedire possit cetera, quæ
speciale mandatum requirunt, v. g. dispen-
sare &c.

PARAGRAPHVS II.

De iis, quæ Vicarius generalis facere ne-
queat sine speciali mandato extra ma-
teriam beneficalem.

102. **S**peciale mandatum quodnam sit, &
qualiter à mandato singulari distin-
guatur.
103. Vicarium habere speciale mandatum,
an probandum, an presumendum, & an
Vicario attestanti de eo sit credendum.
104. An in iis, quæ speciale mandatum re-
quirunt, Vicarius sit Delegatus, & ab eo
ad Episcopum appelletur.
105. An, & qualiter requiruntur speciale
mandatum sine eo gesta à Vicario ratifi-
care possit Episcopus.

106. An

73. An similiter à foraneis Vicariis Episcopi
appellari nequeat ad Episcopum.
76. Ad quem igitur datur appellatio à sen-
tentia diffinitiva Vicarii generalis.
77. An à sententia Vicarii generalis possit
supplicari ad Episcopum.
78. An, & qualiter Vicarius tam contra suam
quàm Episcopi sui sententiam resistere possit
in integrum.
79. An de cætero quoque supplicari possit Epi-
scopo propter gravamen illatum à Vicario
generali, aut etiam agi de nullitate senten-
tia lata à Vicario.
80. An Episcopus causam pendentem coram
Vicario suo ad se advocare possit, aut etiam
ei inhibere, ne iudicet in certa causa.
81. Num appellari possit à Delegato Episcopi
ad Vicarium.
82. Num appellari possit ad Vicarium à De-
legato ipsiusmet Vicarii, aliisq; Prælati in-
ferioribus.
83. An Vicarius generalis Episcopi habeat ju-
risdictionem in subditos Prælatorum Epi-
scopo subiectorum.
84. An Episcopo præsentem ad hunc recurren-
dum; an vero etiam ad ejus Vicarium re-
currere possit.
85. An Vicarius esse possit iudex in causa sui
Episcopi.
86. An Vicarius generalis Archiepiscopi ha-
beat jurisdictionem in Suffraganeis Episco-
pis, aut saltem in eorum Vicariis.
87. In quo loco Vicarius exercere possit suam
jurisdictionem.
88. An Vicarius exercere possit alium volunta-
ria jurisdictionem sine speciali mandato Epi-
scopi.
89. Num Vicarius, Episcopo excommunicato,
suspensio, vel interdicto exercere possit juris-
dictionem.
90. An declinari possit jurisdictio Vicarii, &
is quoq; recusari tanquam suspectus, ubi ip-
se Episcopus recusatus est tanquam suspectus.
91. Num vice versa recusato Vicario Episco-
pi suspecto, recusari quoq; possit Episcopus.
92. An, & coram quo causa recusantis
probanda.
93. An si plures à Episcopo Vicarii genera-
les constituti simpliciter, unusquisque illor-
um habeat jurisdictionem in solidum &
exercitium, ita ut unus sine alio procedere
possit separatim.
94. An hæc dicta de Ordinariis seu Vicariis
generalibus Episcoporum locum quoque ha-
beant in Delegatis ab Episcopo ad univer-
sitatem causarum.
95. An idem quoque locum habeat in Vicariis
pluribus foraneis constitutis ad certum ge-
nus causarum, ita ut simpliciter constituti
censeantur in solidum.

Syllabus Tractatum, Capitulum,

106. An Vicarius in iis, qua speciale mandatum requirunt, possit potestatem suam specialiter acceptam ab uno casu extendere ad alium similem.

107. In quibus Vicarius egeat speciali mandato.

108. Num ea, qua sunt meri imperii, transferantur in Vicarium sine speciali mandato.

109. An speciale mandatum datum Vicario ad cognoscendum vel expediendum certi generis causas vel negotia, sufficiat, ut deinde Vicarius commissam seu delegatam Episcopo à Papa causam istius generis expedire valeat.

110. An Vicarius habens etiam speciale mandatum ad exprimendas certi generis causas possit se deinde intrinsecus in causam illius generis commissam specialiter ab Episcopo Vicario alicui forem seu speciali.

111. An Vicarius sine speciali mandato procedere possit in iis casibus, in quibus à Tridentino tribuitur potestas Episcopo tanquam Sedis Apostolicae Delegato.

PARAGRAPHUS III.

De potestate Vicarii exercendi pontificalia, aliasque functiones ecclesiasticas & sacramentalia?

112. **N**um Episcopus Vicarius Episcopi possit exercere pontificalia sine speciali mandato.

113. An Episcopus Vicario suo non Episcopo committere ea possit, quae sunt Ordinis episcopalis.

114. An Episcopus committere possit Vicario suo, quae sunt dignitatis episcopalis.

115. An Vicarius possit ea, quae sunt Ordinis episcopalis, sine speciali mandato committere exercenda aliis Episcopis.

116. An Vicarius sine speciali mandato dare possit licentiam Episcopis expulsis à suis diocesis exercendis in sua diocesi iurisdictionem in propriis subditis, v. g. procedendo contra suos expulsores.

117. An Vicarius possit exercere functiones episcopales, & se immiscere in aliis functionibus ecclesiasticis.

118. An Vicarius generalis ius habeat cumulatim concurrendi in administratione Sacramentorum, & predicatione verbi Dei cum omnibus curatis totius diocesis.

PARAGRAPHUS IV.

De potestate Vicarii circa dispensandum.

119. **A**n Vicarius sine speciali mandato dispensare possit in iis, in quibus id potest Episcopus.

120. An, & quas data responsio patiat exceptiones.

121. Quas dispensationes specialiter committere Vicario suo possit Episcopus.

122. An Vicarius dispensare possit in interdictis.

PARAGRAPHUS V.

De potestate Vicarii ad absolvendum & relaxandum?

123. **A**n absolvere possit à suspensione, à qua absolvere potest Episcopus.

124. An Vicarius relaxare possit interdictum.

125. An absolvere possit ab excommunicatione.

126. An sine speciali commissione absolvere possit excommunicatos ab ipso Episcopo.

127. An absolvere possit excommunicatum à Delegato Episcopi.

128. An Episcopus absolvere possit excommunicatum à suo Vicario.

129. An Archiepiscopus ejusque Vicarius absolvere possint excommunicatum à Suffraganeis ejusque Vicario.

130. An Vicarius absolvere possit à casibus Episcopo reservatis.

131. An Vicarius habens speciale mandatum absolvens à casibus Episcopo reservatis, vel etiam papalibus Episcopo commissis possit vi illius absolvere ab haeresi in foro conscientiae.

132. An Vicarius generalis in spiritualibus, si sit sacerdos, ex officio suo generali sine speciali mandato absolvere possit omnes diacanos à casibus Papa aut Episcopo non reservatis.

133. An sine speciali commissione Episcopi concedere possit aliis sacerdotibus non Parochis hanc potestatem absolvendi.

134. An sine speciali commissione Episcopi approbare possit Confessarios.

135. An sine speciali commissione dare possit subdito licentiam eligendi sibi Confessarium.

136. An possit publice reconciliare penitentem.

137. An sine speciali commissione Episcopi absolvere possit à jramento.

138. Num absolvere possit à voto, vel illud commutare.

139. An concedere possit indulgentias, quae concedere potest Episcopus.

PARAGRAPHUS VI.

De potestate Vicarii circa corrigendum, puniendum, gratiandum.

140. An possit inquirere, corrigere & punire aliquorum excessus sine speciali permissione seu concessione Episcopi.

141. An punire possit excessus Officialium laicorum sibi servientium, puta Notarii, Actorum, Nunciorum, Executorum & similium.

142. An corrigere possit excessus privilegiorum, & in specie Regularium privilegiorum extra claustra degentium.

143. An in criminibus mixti fori procedere possit

passis contra laicos per viam captura & incarcerationis.

144. An possit reas subijcere tormentis & tortura.

145. Num exequi possit mandata & penas edictorum.

146. An possit panitentias publicas imponere.

147. Quid possit Vicarius quò ad excommunicationem.

148. An possit suspendere & interdicere sine speciali mandato.

149. An concubinariorum suspendere possit ab administratione beneficiorum sine speciali mandato.

150. An possit Vicarius, uti id potest Episcopus, seruari sufficientiam Notariorum, & eos imperitos suspendere ab officio.

151. An possit sine speciali mandato facere gratiam, & penas remittere.

152. An possit sine speciali mandato absolvere inquisitum.

153. An possit panam in leviozem mutare, & in specie, num possit penas corporales, vel etiam panam depositionis mutare in pecuniariam.

PARAGRAPHUS VII.

De Potestate Vicarii circa ultimas voluntates.

154. An possit pias defunctorum voluntates demandare executioni.

155. An ex officio suo compellere possit executores, fideicommissarios etiam laicos ad exequendas pias defunctorum voluntates.

156. An possit prorogare executoribus tempus.

157. An possit exigere rationes à testatorum executoribus.

158. Quid possit circa mutationem ultimarum voluntatum.

159. An adire possit hereditatem lucrosam delatam Ecclesie Cathedrali.

PARAGRAPHUS VIII.

De Potestate Vicarii circa matrimonialia.

160. An cognoscere possit causas matrimoniales.

161. Quid possit circa remittendas denunciations matrimoniales.

162. An per seipsum assistere possit matrimonii sine speciali commissione.

163. An sine speciali mandato alteri concedere possit licentiam assistendi matrimonio sibi subiectorum.

164. An suspensa jurisdictione Episcopi per excommunicationem aut suspensionem Vicarius valide assistat matrimoniis, aut licentiam ei assistendi committat alteri.

165. An sine speciali mandato dispensare possit in impedimentis matrimonii in casibus, in quibus id potest Episcopus.

P. Leurentii Vicarius Episcopalis.

PARAGRAPHUS IX.

De Potestate Vicarii visitandi, celebrandi Synodum & concursum, & dandi Dimissorias.

166. An Vicarius visitare possit diocesim.

167. An visitare possit Monasteria, hospitalia aliq; loca pia, item ecclesias exemptas, vel nullius diocesis.

168. Quid possit circa celebrandam Synodum diocesanam.

169. Quid possit circa habendam concursum pro parochialibus.

170. Quid possit circa dandas dimissorias.

PARAGRAPHUS X.

De Potestate Vicarii in variis præstandi suum consensum, auctoritatem, aut dandi licentiam.

171. Num interponere possit auctoritatem & decretum in actibus voluntaria jurisdictionis sine speciali mandato Episcopi.

172. An præstare possit suum consensum pro fundatione novarum Monasteriorum.

173. An auctorizare possit alienationem bonorum ecclesie.

174. An confirmare possit statuta, aut etià consensum Episcopi supplere, ubi is requiritur in statutis Capituli aut ecclesie inferioris.

175. An interponere possit decretum in alienationibus minorum.

176. An sine speciali commissione possit præstare consensum suum in iis, in quibus Episcopo ex consuetudine vel jure aliquo speciali competit intervenire, v. g. electioni aut statuto alicui.

177. An præstare possit auctoritatem exemplo sumpto ex originali, ut efficiatur instrumentum publicum, habeatque auctoritatem eandem cum originali.

178. An consentire possit Clericis, ut litigent in alio tribunali ecclesiastico, quàm suo.

179. An dare possit licentiam celebrandi in domo privata.

180. An concedere possit repressaliam.

181. An dare possit licentiam ingrediendi clausuram Monialium.

182. An dare possit licentiam ingressu Religionem abdicandi se suis bonis.

183. An dare possit licentiam extrahendi remm ab ecclesia.

184. An beneficiati astriclis ad residendum dare possit licentiam abscondendi studiorum gratia.

185. An dare possit licentiam Religiosis ministrandi Sacramenta Extrema unctionis vel Eucharistia Clericis vel laicis altera parochia.

• •

P A R A -

Syllabus Tractatum, Capitulum,

PARAGRAPHUS XI.

De Potestate Vicarii circa cognitionem variarum causarum, & executionem litterarum Apostolicarum.

186. **A**N cognoscere possit causas criminales.
187. An cognoscere possit de crimine heresis.
188. An ex generali commissione cognoscere possit causas civiles.
189. An cognoscere possit causas feudales.
190. An sine speciali commissione cognoscere possit causas per appellationem jure ordinario devolutas ad Episcopum.
191. An cognoscere possit de validitate dispensationis facta ab Episcopo.
192. An cognoscere possit de validitate collationis facta ab Episcopo.
193. An cognoscere possit de obreptione dispensationis Apostolicae, quemadmodum id potest Episcopus vi Trident. sess. 22. c. 8.
194. An cognoscere possit de causa delegata Episcopo suo.
195. An Episcopus quoque cognoscere nequeat causam Vicario suo a Papa delegatam.
196. Vicarius duarum diacesium in quo loco cognoscere debeat causas.
197. An Vicarius litteras Apostolicas exequi possit mortuo suo Episcopo.

PARAGRAPHUS XII.

De Potestate Vicarii circa subdelegandum.

198. **A**N Vicarius generalis alium Vicarium constituere possit.
199. An constituere possit Delegatum.
200. An substitutus ille Vicarii generalis possit subdelegare.
201. An Vicarii istiusmodi substituti ex eodem cum substituente tribunali judicent.
202. An Vicario generali excommunicato, adeoque suspensa ejus jurisdictione excommunicatus quoque sit ejus substitutus, aut saltem suspensa hujus, vel etiam Delegati jurisdictionis.

PARAGRAPHUS XIII.

De Potestate Vicarii circa functiones canonicales.

203. **A**N Vicarius possit intervenire Capitulo, habeatque in eo vocem.
204. Vicarius Episcopi Canonici quid possit quoad lucrandos fructus Canoniciatus, & distributiones quotidianas.

PARAGRAPHUS XIV.

De Potestate Vicarii circa alia miscellanea.

205. An exigere possit subsidium charitativum.
206. An tertiam partem fructuum prebendarum convertere possit in distributiones.

207. An deferre possit juramentum canonica purgationis.

208. An restituere possit in integrum.

209. An concedere possit monitoriales, de quibus Trid. sess. 25. c. 8.

210. An voluntatem puellarum habitum regularem suscipere, aut professionem emitteere volentium explorare possit, ut expariatur an coacta, an seducta &c.

211. An possit creare Doctores & Notarios.

212. An a beneficiatis & vassallis Episcopi possit recipere juramentum fidelitatis.

213. An possit invocare brachium saculare ad prestandum sibi auxilium.

214. An possit exequi suam sententiam.

215. An possit se intromittere in causa Vicarii specialis.

216. An cogere possit possessorem beneficii ad exhibendum titulum.

217. An cogere possit Parochos ad sibi adiungendos cooperatores.

218. An possit imperitis Rectoribus assignare Vicarios vel Coadjutores.

219. An possit constituere aconomum in beneficio vacante.

220. An possit restituere clausuram Monasterii, carumque Monasteria gubernare, prout precipitur Episcopi per Trident.

CAPVT QVARTVM.

De Potestate Vicarii in re beneficiaria.

PARAGRAPHUS I.

De Potestate Vicarii circa erectionem, extinctionem, & ablationem beneficiorum.

221. **N**um erigere possit novam Dignitatem aut beneficium simplex, seu suum ad ejusmodi erectionem praebere consensum.

222. An erigere & constituere possit novas parochias.

223. An beneficia simplicia, quae ob inopiam restaurari non possunt, transferre possit ad ecclesias matrices aut alias viciniores, nisi id potest Episcopus.

224. An possit aliquem privare beneficio, officio, administratione.

225. An sine speciali mandato possit beneficium suppressere.

226. An possit uniones beneficiorum rescindere.

227. An possit beneficia dismembrare.

PARAGRAPHUS II.

De Potestate Vicarii circa iuspatronatus, praesentationem, institutionem, electionem, confirmationem.

228. **A**N sine speciali Episcopi consensu reservare possit iuspatronatus, seu reservationem illum consensu suo autorizare.

229. *An consensu suo autorizare potest donationem iurispatri.*
230. *An Vicario in institutione dicenti de jurep. in præjudicium Episcopi credatur.*
231. *An, dum præsentatio spectet ad Episcopum, Vicarius sine speciali illius commissione possit loco illius præsentare.*
232. *An Vicarius habens speciale mandatum ad præsentandum possit scipsum præsentare.*
233. *An Vicarius habens speciale mandatum ab Episcopo ad præsentandum possit præsentare illum ipsum Episcopum suum.*
234. *An sine speciali mandato instituere possit præsentatio.*
235. *An instituere possit constitutus extra Diocesim.*
236. *An possit uni ex aequalibus præsentatis gratificari.*
237. *Insumptio præcùm Casarearum an & qualiter fieri possit Vicario in casu, quo Episcopus esset collator beneficii, in ordine ad quod diriguntur preces.*
238. *An sine speciali mandato possit confirmare electos.*
239. *An confirmare possit constitutus extra Diocesim.*
240. *An sine speciali mandato conferre possit beneficia spectantia ad collationem Episcopi.*
241. *An sine speciali mandato consentire possit collationi faciendæ per alium.*
242. *An Vicarius, postquam in concursu elegit magis idoneum, possit eidem vigore generalis mandati conferre parochiam, dum eius collatio spectat ad Episcopum.*
243. *An Vicarius habens speciale mandatum recipiendi resignationes factas permutationis gratia, possit absque alio speciali mandato beneficia ex causa permutacionis eam se resignata perinstantibus conferre.*
244. *An sine speciali mandato conferre possit beneficia patrimonialia.*
245. *An sine speciali mandato conferre possit beneficia denominatiu.*
246. *An Episcopus possit Vicario suo concedere facultatem conferendi beneficia, & quidem omnia spectantia ad suam collationem.*
247. *An Episcopus concedere possit facultatem conferendi omnia beneficia alteri, quàm Vicario suo.*
248. *An Vicarius, cui committi potest collatio beneficiorum, debeat esse generalis tam in spiritualibus quàm temporalibus.*
249. *An Episcopus constituere possit speciale Vicarium ad conferenda beneficia.*
250. *An Episcopus committere possit Vicario, etiam generali, potestatem conferendi beneficium certum vacantum.*
251. *An, ut conferre possit Vicarium, sufficiat, cum habere mandatum generale cum clausula: quòd possit omnia, qua constituens seu Episcopus: vel administrandi omnia, sicut ipse Episcopus.*
252. *An potestas illa conferendi beneficia arguatur concessa Vicario ex data eidem facultate admittendi resignationes beneficiorum.*
253. *An ex data Vicario potestate destituendi seu privandi beneficiis arguatur concessa eidem potestas conferendi.*
254. *An mandatum conferendi datum Vicario sit lata interpretationis.*
255. *Facultas illa specialiter concessa Vicario conferendi omnia beneficia, qua spectanda ad collationem Episcopi, ad qua in specie beneficia se extendat.*
256. *Ad qua beneficia se non extendat potestas illa generalis conferendi.*
257. *An vi talis facultatis ei concessa, conferre possit præsentante Episcopo.*
258. *An vi talis facultatis conferendi possit commendare in casibus, in quibus commendare potest Episcopus.*
259. *An vi talis facultatis possit eligere & præsentare, ubi hoc spectant ad Episcopum.*
260. *An facultas conferendi beneficia extendat se quoque ad resignationes recipiendas.*
261. *An Vicarius conferens vi dictæ facultatis sibi concessa conferat tanquam Ordinarius.*
262. *An Episcopus, postquam Vicario contulit dictam facultatem, possit adhuc concurrere cum illo, illum in conferendo prævenire.*
263. *An Vicarius instructus facultate illa conferre possit constitutus extra Diocesim seu provinciam.*
264. *An Vicarius habens illam facultatem conferre possit Episcopo, à quo habet illam, vel etiam sibi ipsi.*
265. *An substitutus à Vicario habente facultatem substituendi in ordine ad conferenda beneficia, possit ipsi substituendi conferre beneficium.*
266. *An Episcopus stare teneatur collationi facta à Vicario suo.*
267. *An, si Vicarius contulit indigno, is tamen Episcopus pro illa vice privatus sit potestate conferendi.*
268. *An valeat collatio facta à Vicario Episcopi excommunicati.*
269. *An, & qualiter valeat collatio facta à Vicario revocato, vel post mortem Episcopi.*
270. *An valeat collatio facta à Vicario non habente alias facultatem conferendi, præsentante & patiente Episcopo.*
271. *An Vicarius cognoscere possit de collatione facta ab Episcopo.*

Syllabus Tractatum, Capitum,

172. *An mandatum Apostolicum de conferendo praesentatum Vicario liget Episcopum absentem & ignorantem hoc mandatum, quod minus ille conferre valeat.*
 173. *An, dum plures sunt Vicarii, sufficiat, mandatum illud Apostolicum praesentari seu insinuari uni ex illis.*
 174. *An Vicarius sine speciali commissione recipere possit resignationes beneficiorum.*
 175. *An, & qualiter ex generalibus clausulis censetur Vicario concessa ab Episcopo hac facultas recipiendi resignationes.*
 176. *An beneficiorum spectantium ad institutionem seu collationem necessariam Episcopi resignationes recipere possit Vicarius tum, quando dicta institutio competit quoque Vicario sive ex ordinaria, sive ex speciali commissione Episcopi.*
 177. *An saltem beneficia dimitti possint coram Vicario, quae relinquenda sunt, quia obventa sunt alia incompatibilia.*
 178. *An ex facultate admiuendi resignationes beneficiorum recte inferatur facultas resignata coram se conferendi, aut etiam privandi beneficiis.*
 179. *An Vicarius habens facultatem recipiendi resignationes possit quoque admistere resignationes factas per mutationis gratiam.*
 180. *An Vicarius habens facultatem admiuendi resignationes factas per mutationis gratiam possit quoque resignata per mutationis gratiam permutantibus conferre.*
 181. *An, & qualiter concessa Vicario facultate recipiendi resignationes, subsistat receptio resignationis facta ab illo post mortem Episcopi aut revocationem ejus ab officio.*
 182. *An Vicarius possit imponere pensionem beneficiis, quibus eam imponere potest Episcopus sine speciali ejus commissione.*
 183. *An Vicarius possit sequestrare possessionem beneficii cum fructuum custodia.*

CAPVT QVINTVM.

De Sultentatione, amotione Vicarii, gelisque ab eo post amotionem.

PARAGRAPHVS I.

De Sultentatione Vicarii.

184. **A**N Vicario generali possit ac debeat dari salarium.
 185. *An debeatur illi salarium, etiam quando Conuentum non est.*
 186. *An debeatur ei salarium, dum est Canonicus, & de sua praebenda commodè vivere possit.*
 187. *An mortuo Episcopo consequi debeat salarium pro tempore, quo vixit Episcopus.*
 188. *An ignoranti expirationem sui Vicariatus debeat salarium pro rata tempore post dictam expirationem.*

189. *Vnde sumendum salarium Vicarii.*

PARAGRAPHVS II.

De expiratione Vicariatus.

190. **Q**UOT modis expiret Vicariatus.
 191. *An expiret per captiuitatem Episcopi.*
 192. *Qualiter expiret per revocationem.*
 193. *An, & qualiter expiret per excommunicationem, suspensionem vel interdictum Episcopi.*
 194. *An expiret per promotionem Vicarii ad alium Episcopatum.*
 195. *Qua sint petitiua causa auferendi à Vicario Vicariatus.*

PARAGRAPHVS III.

De gestis à Vicario post expirationem Vicariatus, & de male gestis ab eo.

196. **A**N, & qualiter valeant gesta à Vicario post mortem Episcopi naturalium aut civilium.
 197. *An, & qualiter valeant gesta Vicarii post ejus revocationem.*
 198. *An, & qualiter valeant post expirationem Vicariatus gesta à Vicario in causis specialiter ei commissis & delegatis.*
 199. *An, dum delegatio à Sede Apostolica facta Vicario sub nomine dignitatis & officii Vicariatus, Vicario mortuo, Episcopus possit causam illam cognoscere & expedire.*
 200. *An Episcopus cognoscere possit de delicto & negligentia commissis à suo Vicario, tumque punire.*
 201. *Quandonam Episcopus teneatur ex delicto vel etiam imperitia Vicarii sui.*
 202. *An Episcopus teneatur defendere sententiam Vicarii sui, & stare gestis per illum.*
 203. *An Vicarius Episcopi stare teneatur Syndicatus.*
 204. *An Episcopus agere possit de injuria illata Vicario suo.*

TRACTATVS II.

De Coadjutoria & Coadjutore Episcopi.

CAPVT SECVNDVM.

De natura & diuisione Coadjutoriae.

205. **U**Bi in iure, & à quibus materia haec de Coadjutoris tractetur.
 206. *Coadjutor quid, & unde sic dictus.*
 207. *Coadjutoria quomodo definienda.*
 208. *Coadjutoria quotuplex.*
 209. *Coadjutoria num favorabilis an odiosa.*

& Quæstionum.

310. An omnes Coadiutoria cum futura successione habeant odiositatem, & à jure exorbitantiam; an verò aliquibus, & quibus jura assigantur.
311. An Concilium Trid. permiserit potius Coadiutorias in Cathedralibus & Monasteriis, quàm in beneficiis inferioribus.
312. An dum Papa contra Trident. de falso concedit Coadiutorias in beneficiis inferioribus, necesse habeat derogare Tridentino.
313. An Coadiutoria adversentur Concordati Germaniæ.
314. An Coadiutoria cum futura successione repugnent indultis Cardinalium, Episcoporum, Prælatorum aliorum, Collegiorum & Universitatum, quæ habent circa collationem beneficiorum in mensibus Papalibus.
315. Quis erit & progressus Coadiutoriarum.
316. Coadiutoria an sit beneficium ecclesiasticum.
317. Coadiutoria cum futura successione in dignitate, an sit dignitas.
318. Coadiutoria num sit resignatio, & subiciatur publicationi.
319. An Coadiutoria cum futura successione subiaceat Regula Cancellaria.
320. Coadiutoria cum futura successione an det titulum Ordinationis.
321. An Coadiutoria inducat incompatibilitatem cum beneficio iam habito quàm habendo à Coadiutore.
322. An Coadiutoria pariat privilegium fori.
323. Coadiutoria an pariat affectum.
324. Quale ius Coadiutoria conferat Coadiutori.
325. Effectus Coadiutoria quinam sint.

CAPVT SECVNDVM.

De Causa materiali & efficiente Coadiutoriz, live in quibus beneficiis, & à quibus concedatur.

326. Quam beneficia sint capacia Coadiutoria temporalis.
327. Quam beneficia sint capacia Coadiutoria perpetua.
328. An in Papatum cadet Coadiutoria.
329. An eidem dari possint plures Coadiutores, & pluribus coadiuvandis unus.
330. A quo concedi possint Coadiutoria perpetua.
331. Temporales Coadiutores quibus possit concedere Episcopi & illis maioribus.
332. Coadiutorias temporales quibus concedere possit Prælati aliis Episcopo inferioribus, aliisque beneficiatis.
333. A quibus concedi possint Coadiutores temporales Abbatibus similibusque Prælati P. Leurentii Vicarius Episcopalis.

Regularibus, vel etiam non Regularibus exemptis tamen.

334. An Prælati alique ecclesiarum curatarum Rectores propria auctoritate sibi assumere nequeant Coadiutores ad tempus.

CAPVT TERTIVM.

De Causa finali & motiva Coadiutoriz.

335. An, & qualiter concessio Coadiutoriarum requirat causam.
336. Qua sit causa legitima Coadiutoriarum temporalium.
337. Qua sit causa legitima Coadiutoriarum cum futura successione.
338. In quo consistat necessitas & utilitas Ecclesie principaliter movens ad concedendas Coadiutorias præcipue perpetuas.
339. Qualiter seminum sit causa concedendi Coadiutoriam.
340. Infirmitas an & qualis, sit causa dandi Coadiutorem.
341. An Episcopo necdum consecrato reddito inhabilis ob senectutem vel infirmitatem constitui possit Coadiutor temporalis.
342. Quam in specie sint infirmitates ab quas dari possit Coadiutor perpetuus, vel etiam dari debeat Coadiutor temporalis.
343. An, & qualiter illiterato detur Coadiutor.
344. An ob negligentiam & remissionem dari possit Prælato Coadiutor.
345. Qualiter dilapidatio sit causa dandi Coadiutorem.
346. An, & qualiter concedendus Coadiutor ab hostibus capto.
347. An, & qualiter concedendus Coadiutor ob numerositatem populi.

CAPVT QVARTVM.

De Causa formali, seu forma & modo concedendi, & impetrandi Coadiutoria.

348. Quis modus concedendi Coadiutoriam temporalem.
349. Quis in genere sit modus dandi Coadiutorem cum futura successione.
350. Qualis requiratur casus & qualitatum cognitio.
351. Si morino iam Coadiuto, contingat, alterius, ad cuius collationem aliis spectasset Coadiuti beneficium, auctoritate provideri de eo contempta Coadiutoria, prætendendo causas eiusdem esse falsas, & gratiam nulliter impetratam, Coadiutor teneatur iustificare causas in gratia Coadiutoria insertas, aliis cesset omnis gratia.

* * *

352. An

Syllabus Tractatum, Capitulum,

352. *An in datione Coadiutoria cum futura successione requiratur consensus ordinarii collatoris.*
353. *An requiratur consensus patroni, dum beneficium, respectu cuius datur Coadiutoria, est juris patronatus.*
354. *An consensus electorum seu habentium ius ad eligendum, requiratur ad concedendam Coadiutoriam perpetuam in beneficiis electivis.*
355. *An consensus Capituli in Coadiutoriam importet electionem veram aut postulationem.*
356. *An in designatione Coadiutoris perpetui ad dignitatem electivam facili per suffragia Capituli requirantur unanimia, an dua tertia; an vero solum majora seu plura & saniora.*
357. *An denominatio illa Coadiutoris perpetui necessario seu de forma substantiali requiratur praevisum indultum Papa.*
358. *An Papa teneatur admittere seu deputare Coadiutorem perpetuum, quem Coadiutus & maior saniorque parti Capituli postularit.*
359. *An coadiuvandus suis Capitularibus privatus, vel etiam publicè in Capitulo personam certam possit proponere & commendare.*
360. *An post capitularem resolutionem de aliquo in Coadiutorem eligendo sit à jure statutum tempus, intra quod facienda est denominatio certi & determinati Coadiutoris.*
361. *An, ut procedi queat ad denominationem alicujus in Coadiutorem, qui habet impedimentum, ob quod eligi non potest, sed solum postulari ad Dignitatem, respectu cuius concedenda Coadiutoria, egeat indulto Apostolico, habilitante illum ad hoc.*
362. *Nam requiratur consensus coadiuvandi.*
363. *An Coadiutor obtinens gratiam petende valere ob defectum aliquem sua provisionis teneatur requirere novum consensum Coadiuti.*
364. *An Coadiutus, postquam semel consensit, possit revocare consensum.*
365. *An & qualiter non subsistat consensus Coadiuti per vim & metum extortus.*
366. *An & qualiter consensus Coadiuti praestari possit per procuratorem.*
367. *An, & qualiter Coadiutoria expediri soleat cum ante data de stylo Dataria.*
368. *Concessio gratia Coadiutorialis, quando nam censetur perfecta.*
369. *Qualiter suslineatur gratia coadiutorialis, dum tempore data mortuus Coadiutus.*
370. *An in impetratione Coadiutoria debeat fieri mentio beneficiorum praeabitorum à Coadiutore.*

371. *Qua verificanda sint in concessione Coadiutoria.*
372. *In qua forma expediri debeat Coadiutoria, an in forma dignum, an in forma gratiosa.*
373. *An necesse sit facere publicationem concessionis Coadiutoria.*

CAPVT QVINTVM.

De qualitatibus requisitis in Coadiutore.

374. *Quas in genere debeat habere qualitates Coadiutor.*
375. *An qualitates illa requirantur in eo alio tempore concessionis Coadiutoria.*
376. *Qua aetas requiratur eo tempore concessionis Coadiutoria.*
377. *Quem Ordinem debeat habere Coadiutor.*

CAPVT SEXTVM.

De Officio & Obligatione Coadiutoris.

378. *Quidnam sit officium Coadiutoris.*
379. *An Coadiutor teneatur deferre & supplere pro Coadiuto.*
380. *An Coadiutor infirmus vel aliis legitime impeditus habendus sit pro praesente & inserviente, etsi Coadiutor non inserviat.*
381. *Quandonam Coadiutor non teneatur inservire.*
382. *An Coadiutor Canonici teneatur praeter onera sui Coadiuti subire quoque onera juniorum Canonicorum.*
383. *An Coadiutor possit & teneatur inservire, dum Coadiutus non potest lucrari fructibus aut distributionibus, eo quod v.g. sit in iussu excommunicatus, aut aliter culpabilis.*
384. *An Coadiutor teneatur etiam ad Missas impositas beneficio Coadiuti impediri.*
385. *Quibus mediis uti possit Coadiutus contra Coadiutorem nolentem deferre.*
386. *An, & qualiter Coadiutor teneatur residere.*
387. *An Coadiutor infirmus, vel alio iusto impedimento detentus reputandus sit praesens, & lucretur non secus, ac si in eo casu lucraretur principalis.*
388. *An Coadiutor studens vel legens in Universitate, vel occupatus in servitio Episcopi &c. habeatur pro praesente, & lucretur distributiones Coadiuto, ac si personaliter resideret, supposito, quod Coadiutus ipse ex similibus causis excusetur à residentia, & lucretur tamen.*
389. *An Coadiutor possit assumere diet recreationis sicut Coadiutus.*
390. *An Coadiutor vi Coadiutoria teneatur deferre habitum clericalem.*
391. *An Coadiutor non constitutus in sacris Ordinibus, nec beneficiatus vi Coadiutoria teneatur ad horas recitandas.*
392. *An Coadiutor etiam Canonici teneatur emitti.*

& Quæstionum.

mittere possessionem fidei durante Coadjutoria.

394. An Coadiutor teneatur in ingressu solvere fabrica, quod est solitum solvi per novos Canonicos.

395. Coadiutor serviens pro Coadiuto num teneatur exire de Capitulo, quoties in eo tractatur de negotiis Coadiuti.

396. An, & cui Coadiutor teneatur reddere rationem sua Coadiutoria.

CAPVT SEPTIMVM.

De Potestate Coadjutoris.

397. **Q**ua in genere sit potestas Coadiutoris.

398. An Coadiutor possit deservire pro Coadiuto absente, vel impedito sine eius consensu, seu eo nolente.

399. An Coadiutor cum futura successione datus non dementi, sed tamen propter infirmitatem non valenti exercere per seipsum cum libera potestate administrandi &c. possit solus administrare ipso Coadiuto contradicente.

400. An Coadiutor exercere possit officia, ad qua electus Coadiutus.

401. An Coadiutor residere possit interessendo divinis, & deservire in ecclesia, & lucrari fructus Coadiuto excommunicato.

402. An Coadiutor possit in electionibus, provisionibus aliisque actibus committere vires suas.

403. Quid in particulari possit vel non possit Coadiutor Episcopi.

404. An Coadiutor & Coadiutus simul possint inservire & interesse divinis, aliisque functionibus & actibus.

405. An Coadiutores Canonicoꝝ habeant vocem activam & passivam in electionibus Canonizatiõũ & in officiis sede vacante.

406. An Coadiutor possit optare.

407. An Coadiutor impedire possit, quò minus Coadiutus optet præbendam aliam, vel cogere ut optet aliam.

408. An Coadiutores exercere possint in habitu canonicali functiones aliquas in diversis ecclesiis fieri ibidem solitas ab invitatis ad invitantium libitum.

409. An Coadiutor possit facere alienationes bonorum ecclesiasticorum.

410. Quid Coadiutor Episcopi possit in materia beneficiis.

CAPVT OCTAVVM.

De Iurisdictione, Prærogativis, Præeminentiis, Iuribus, Emolumentis & Alimentiis Coadjutoris.

411. **Q**ualem iurisdictionem habeat Coadiutor.

P. Leuteni Vicarius Episcopalis.

412. Quales præeminentias & prærogativas habeat Coadiutor cum futura successione.

413. Quale statum seu sedes debeatur Coadiutori.

414. Quis locus competat Coadiutori Canonici post obitum Coadiuti.

415. Quis ex duobus Coadiutoribus duorum Canonicoꝝ viventium & post mortem illorum præcedere debeat.

416. Qualiter Coadiutor gaudere valeat regulis de annali & triennali.

417. An in ecclesiis, in quibus habens Dignitatem non præsidet in Choro, nec habet sedem & vocem in Capitulo, nisi sit simul Canonicus, Coadiutor talis Dignitatis, qui est simul Canonicus proprietarius, præsideat & habeat sedem iuxta antiquitatem dicta Dignitatis, si deserviat ut talis.

418. An habens Dignitatem, ratione cuius dare potest vocem in Capitulo, scilicet Coadiutor Canonici, & e contra Canonicus factus Coadiutor talis Dignitatis habeat vocem duplicem in Capitulo.

419. Quis honor, & qua servitia debeantur Coadiutori maxime Episcopi.

420. An Capitulum possit Coadiutori limitare suam potestatem, auctoritatem præeminentias concessas in literis Apostolicis.

421. An, & qualiter Coadiutor lucretur fructus beneficii vel Dignitatis.

422. An, & qualiter lucretur distributiones.

423. Coadiutori an, à quo & unde subministranda alimenta.

CAPVT NONVM.

De possessione à Coadjutore accipiendâ, ejusdemq; in Prælatuta successione.

424. **A**n, & quando Coadiutor teneatur capere possessionem Coadiutoria, & in ea capiendâ impediri possit.

425. Quando nam Coadiutor capere possit & debeat possessionem respectu secunda gratia contenta in Coadiutoria, nempe successione seu beneficii, in ordine ad quod datus Coadiutor.

426. An, & qualiter post mortem Coadiuti Coadiutor mittendus in possessionem cum integro statu.

427. An possessio Coadiutoris præiudicet inhibitioni Coadiuti.

CAPVT DECIMVM.

De Expiratione Coadjutoria.

428. **A**n, & qualiter Coadiutoria expiraret per mortem Coadiuti.

429. An, & qualiter Coadiutoria cesset per mortem Coadiutoris.

430. An, & qualiter cesset per renunciacionem Coadiutoris.

** 4

431. An

Syllabus Tractatum, Capitum,

431. An Coadiutoria expirat per mortem concedentis.
432. An, & qualiter expirat per affectionem demissam incompatibilem.
433. An, & qualiter expirat ex superveniente incapacitate Coadiutoris.

CAPUT UNDECIMUM.

De Obligatione & potestate Coadiuti.

434. **A**n Coadiutus imminens teneatur admittere administrationem Coadiutoris.
435. Coadiutus qualiter teneatur ad Residentiam.
436. Qualiter Coadiutus incretur fructus & presentia.
437. An, & qualiter Coadiutus possit frui beneficio jurisdictionis, & vi illius lucrari in absentia fructus & distributiones, & Coadiutor non intersit.
438. Num Coadiutus optare possit aliam praebendam.
439. Quomodo, & quando Coadiutus liberetur à praesentia Coadiutori congrua.
440. Num habens Coadiutorum in dignitate & Canonice possit ipse in uno, & Coadiutor in altero deservire.
441. An Coadiutus alteri delegare possit ea, quae Coadiutor vult, & potest per seipsum exercere.
442. An Coadiutus revocare possit ea, quae Coadiutor gessit in casibus suis à iure vel consuetudine permixtis.
443. Num confessio Coadiuti nocet Coadiutori & contra.
444. Num sententia lata contra Coadiutum nocet Coadiutori & contra; item lata contra unum Coadiutorem nocet alii Coadiutoribus.

TRACTATUS III.

De Capitulo sede vacante.

CAPUT PRIMUM.

De Administratione & Jurisdictione Capituli sede vacante.

445. **U**binam in iure, & à quibus haec materia de Capitulo sede vacante specialiter tractetur.
446. Vox Capitulum unde deducta, & quid importet.
447. An Capitulum Cathedrale sede vacante de iure administrat.
448. An exinde, quid Capitulum sede vacante vice gerat & suppleat defuncti Episcopi, sit & vocari possit Vicarius Episcopi.
449. An succedat, & juxta administrandum habeat Capitulum ecclesia exempta, habentis jurisdictionem quasi episcopalem.
450. An Capitulum ecclesia Collegiata, quae est titulus Cardinalis, ea vacante seu mortuo Cardinale administrat & succedat in jurisdictione.
451. An Capitulum alterius secularis Collegiatae, non exemptae vacantis, seu privatae suo capite, succedat & administrat.
452. An Capitulum ecclesia Regularis non exempta sede seu prelativa vacante succedat in administratione.
453. Sede papali vacante per quem residet jurisdictione.
454. An Episcopo excommunicato vel suspensio devolatur jurisdictione ad Capitulum.

455. An jurisdictione sede vacante una cum Episcopo moriente expirat, & veluti de novo incipiat vivere in Capitulo.
456. An Capitulum succedat Episcopo in jurisdictione tam temporali quam spirituali.
457. An jurisdictione ordinaria Episcopi tota transeat in Capitulum sede vacante.
458. An Capitulum succedat in jurisdictione Episcopi ordinaria tam contentiosa seu necessaria, quam in ea, quae est voluntaria & gratia.
459. An Capitulum succedat in iis, quae Episcopo competunt jure speciali.
460. An Capitulum succedat in jurisdictione, quam Episcopus habet ex consuetudine, vel etiam privilegio.
461. An succedat Episcopo in jurisdictione delegata.
462. An succedat in iis, quae concessa Episcopo ratione dignitatis & praerogativa episcopalis.
463. An succedat Episcopo quo ad facultatem interveniendi alicui alii de consuetudine, vel etiam praebendi consilii.
464. An succedat in jurisdictione, quam Episcopus simul cum alio exercebat.
465. An succedat non tantum in jurisdictione, sed & in emolumentis ex ea provenientibus.
466. Num, quae sunt Ordinis episcopalis, devolvantur ad Capitulum.
467. An Capitulum per seipsum exercere possit jurisdictionem illam Episcopalem ad se devolutam.
468. Jurisdictione Capituli sede vacante quando expirat.

CAPUT SECUNDUM.

De Potestate Capituli, sive quae in specie possit, vel non possit sede vacante.

469. **A**n potestas Capituli major sit potestate Vicarii generalis Episcopi.
470. An Capitulum facere possit constitutiones & edicta concernentia totam Diocesim, statutaque ab eo emanant sede vacante plena.
471. An Capitulum sede vacante possit punire statutorum suorum transgressores.
472. An Capitulum sede vac. de aliis quoque delictis inquirere, cognoscere, & quae punire possit.
473. An possit tam suos quam defuncti Episcopi Officiales judicare.
474. An, & qualiter Capitulum sede vacante possit cognoscere de causis suspensionum, quae contra suum Vicarium proponuntur.
475. An Capitulum sede vac. possit ferre censuras.
476. An absolvere possit ab excommunicatione aliisq. censuris.
477. An absolvere possit à casibus papalibus & episcopalibus.
478. An Capitulum sede vac. possit dispensare in irregularitatibus.
479. In quibus praeterea dispensare possit Capitulum sede vac.
480. An dispensare possit in interruptis Ordinibus.
481. An aggregare possit, seu penam post latam sententiam remittere.
482. An possit concedere indulgentias.
483. An approbare possit & exponere Confessiones.
484. An revocare possit ad examen semel approbatus

ab Epifcopo defuncto, in quo aduere licentiam audienda conſueuerunt.

485. An coſpiciere poſſit de cauſa in prima inſtantiâ.

486. An cauſæ arduæ & in ſpecie matrimoniales coſpiciere poſſit.

487. An aſſiſtere poſſit matrimonio, alteriꝝ dare licentiam aſſiſtendi.

488. An coſpiciere poſſit cauſas feudales, & infeudare.

489. An exequi poſſit nrimas voluntates, eâſque mutare, exigere item executoris ad exequendum, reddendasque rationes de facta executione.

490. An exigere poſſit rationes ab adminiſtratoribus prout iuratum.

491. An adue poſſit hereditatem eccleſie legatam.

492. An authorizare poſſit alienationem bencium eccleſie inferuiri.

493. An alienare poſſit bona eccleſie propria vacantia.

494. An litum ſuper eccleſia bonis & iuribus incidere, aut à Prælate defuncto inchoatam, ſive agendo, ſive reſpondendo proſequi poſſit.

495. An iudicare queas de cauſis pertinentibus ad Epifcopum.

496. An præbere poſſit conſenſum remunerationi immunitatis à ſacraſtabus exalimandi.

497. An aſſiſtere poſſit mortui præſentibus, eâque nomine eccleſiam ſeu eius bona obviare.

498. An poſſulare poſſit ſubſtitutum charitatiuam.

499. An auſpicere poſſit jura Prælati defuncti, aut ſede vacante obuenientia.

500. An inchoare poſſit, aut inchoata contra eccleſiam præſcriptis in rat ſede vacante.

501. Num viſitare poſſit diœceſim.

502. Per quem Capitulum viſitare poſſit.

503. An viſitare poſſit exemptos & in ſpecie monaſteria monachaliu exempta.

504. An concedere poſſit monaſtibus exemptis licentiam exiendi monaſterio in caſu urgentis neceſſitatis.

505. An dare poſſit licentiam ingrediendi monaſteria Mantia.

506. An dare poſſit licentiam Noſſiis diſponendi de bonis temporalibus.

507. An dare poſſit licentiam Clericis tranſeundi ad aliam diœceſim.

508. An convocare & celebrare poſſit Synodum.

509. An, & qualiter Capitulum Epifcopo alicui ſede vac. committere poſſit exercitium pontificalium, & in ſpecie quo ad collationem Ordinum.

510. An poſſit revocare licentiam exercendi pontificalia conceſſam alicui ab Epifcopo defuncto, & ſi eam non revocavit, poſſit antequam pergere iſdem exercere pontificalia.

511. An Capitulum ſede vac. intra primum annum vacantiam poſſit non ardatu ſubſtitu ſuis dare licentiam reſtitutiones ad Ordinem.

512. An, & qualiter Capitulum ſede vac. dare poſſit dimiſſoriales.

513. Per quem Capitulum ſede vac. concedere poſſit dimiſſoriales.

514. Quem penam incurrat Capitulum vel alius ejus loco concedens dimiſſorias non ardatu intra primum annum vacantiam.

515. An dimiſſoria legitimi conceſſa per Capitulum ſede vac. eſſe preſentem per ingressum novi Epifcopi.

516. An dum Epifcopus defunctus oſſimul Princeps Im-

peris, Capitulum ſede vac. comparere poſſit in Coſtitutis imperialis.

CAPUT TERTIUM.

De Potestate Capituli ſede vacante in materia beneficiaria.

517. **A**N Capitulum ſede vac. dare poſſit licentiam adſeandis eccleſiam, & quidem ita, ut adſeanti acquiratur juriſprædationis.

518. An poſſit erigere beneficium eccleſiaſticum.

519. An donare poſſit juriſprædationem, vel donationem juriſprædationem.

520. An præſentare poſſit ad beneficium juriſprædationem competentis Epifcopi.

521. An, & qualiter Capitulum ſede vac. competat præſentationis inſtituere, dum nimirum inſtitutio ſpelliabatur ad Epifcopum.

522. An poſſit electos confirmare, vel etiam electiones inſtituere, dum confirmatio ſpelliabatur ad Epifcopum.

523. An poſſit adminiſtrationem tantisper committere electo à ſe, uſque dum is à Superiore, v. g. Epifcopo confirmetur.

524. An ſint electiones confirmare, ſic etiam admittere poſſit poſtulationes.

525. An ad Capitulum tranſeat poteſtas conferendi beneficia, quæ ad liberam ſalutem Epifcopi quæ Ordinationem collationem ſpelliabatur.

526. An penes Capitulum ſit poteſtas conferendi beneficia debita conferri certi generis perſonæ.

527. An, & qualiter Capitulum ſede vac. competat alternativa menſum, dum alius ei competat privativa, vel ſimulanea cum Epifcopo collationis.

528. An Capitulum conferre poſſit beneficia, quorum collatio ob negligentiam inferiorum Collatorum devoluta ad Epifcopum, aut ad eum devolvenda, ſiſu perſiſſet.

529. Quid poſſit Capitulum ſede vac. circa collationem beneficiorum parochialium, aliorumque curatarum.

530. Quid poſſit quoad habendum concuſum pro parochialibus.

531. Quid poſſit quo ad deputationem Examinatorum Synodaliu.

532. Quid poſſit circa commendationem beneficiorum & conſtitutionem Adminiſtratoris & Canonici.

533. Quid poſſit quo ad recipiendas reſignantes beneficiorum & reſignatorum collationem.

534. Quid poſſit circa uniones beneficiorum.

535. Quid poſſit circa diſſolutionem unionis beneficiorum.

536. Quid poſſit quod ad diſmembranda & dividenda beneficia.

537. Quid poſſit circa ſupprimenda & extinguenda beneficia.

538. Quid poſſit circa alterationes beneficiorum.

539. An poſſit beneficiatum privare ſuo beneficio.

CAPUT

CAPVT QVARTVM.

De Constitutione & Qualitatibus
Vicarii Capitularis.

340. **A**N Capitulum sede vac. teneatur consistere Vicarium, per quem jurisdictionem ad se devolunt exercet.
341. An Capitula alia prater Cathedralia assentur a Tridentino deservendo Praetato suo constituere Vicarium.
342. An Capitulum in aliis casibus prater casum mortis aut capritutis Episcopi possit aut debeat constituere Vicarium.
343. Intra quod tempus a morte Episcopi constituendus Vicarius.
344. An, & ad quem fiat devolutio Capituli neglecte intra statutum terminum constituere, aut constituente indueum.
345. Terminis illis edito diuturno pendente an & qualiter Capitulum administret, & exercat jurisdictionem.
346. An Capitulum possit & teneatur existentem Episcopum Vicarium assignare in suum Vicarium.
347. An Capitulum possit duas simul constituere Vicarios.
348. Quid circa pluralitatem hanc Vicariorum possint plura Capitula ecclesiarum sui vocitarum.
349. An Capitulum possit unum eundemque constituere Vicarium generalem tam in temporalibus quam spiritualibus.
350. Qualiter deputandum seu eligendus Vicarius Capitularis.
351. Quae suffragia requirantur, ut quis electus sit in Vicarium Capitularem.
352. An si ob non habitum pluralitatem votorum electio Vicarii Capitularis fuit nulla, revalidari possit ex subscriptione literarum patrum facta a maiore parte Canoniorum.
353. An electio Vicarii ex hoc vitietur, quod quis idoneus rejiciatur a numero concurrentium & eligendorum.
354. Nullitas electionis Vicarii Capitularis qualiter, & eorum quo deducenda, & obiecta qualiter repellenda.
355. An Vicarius eligi possit ad certum & determinatum tempus.
356. An eligi debeat Vicarius de numero Capituli.
357. An Vicarius debeat esse Doctor Juris Can. promotus in Universitate.
358. An Parochus eligi possit in Vicarium.
359. Quaeque requirantur in Vicario Capitulari.
360. An Vicarium Capitularis sede vac. debeat esse in Ordinibus sacris.
361. An illegitimus eligi possit in Vicarium Capitulum.

CAPVT QVINTVM.

De Jurisdictione & Potestate Vicarii
Capitularis.

362. **A**N, & qualiter Vicarium Capitularis dicatur Vicarius Episcopi, vel etiam Vicarium Capitularis jurisdictionis.
363. In qua jurisdictione Vicarius Capituli succedat Episcopo.
364. Qualiter jurisdictione illa refideat penes Vicarium.

365. A quo Vicarius habeat illam jurisdictionem, sine a quo committatur illi istius jurisdictionis exercitium.
366. An tota illa jurisdictione Capituli quod ad exercitium transeat ad Vicarium, ita ut Capitulum nihil sibi per se exercendum reservare possit.
367. An Capitulum, postquam deputavit Vicarium absque reservatione alicuius vel limitatione, possit deinde se immiscere.
368. An omnis jurisdictio illi (dum superstitet sine ulla positiva reservatione deputatus est Vicarius) ita transeat ad illum, ut transseat quoque ad eum, qua specialia aliis mandatum Episcopi requirunt respectu Vicarii generalis illius.
369. An Vicarius Capituli majorem potestatem habeat quam Vicarius generalis Episcopi, & siat hic, ita & ille habeat jurisdictionem ordinariam, faciatque idem tribunal cum Capitulo.
370. An a Vicario Capitulari ad Capitulum appellari possit.
371. Quid agendum, & quid recurrendum, dum Vicarius recusatur ut suspectus.
372. An Vicarius electus in jurisdictionem exercere possit ante litteras patentes electionis expeditas, etiam traditas.
373. An excommunicato Capitulo, alicuius suspensa suspensa quoque sit jurisdictio Vicarii Capitularis.
374. Quid possit Vicarius quod ad condenda statuta nova & vetera abroganda, puniendisque transgressores.
375. An Vicarius possit quoque de aliis delictis cognoscere, etiam punire.
376. Quid possit quod ad infringendas censuras.
377. An possit privare beneficiis & procedere ad actualiorem degradationem.
378. An uti debeat carceribus aliisque ministeriis Episcopi, an vero Capituli habentis alius suam jurisdictionem.
379. An possit sibi applicare nullas poenitentialias.
380. An possit penas, etiam ad quas quis damnatus a defuncto Episcopo, remittere & absolvere a censuris.
381. An dispensare possit in casibus, in quibus dispensas Episcopi.
382. Quid possit circa cognoscendas causas matrimoniales.
383. An possit per seipsum assistere matrimonio.
384. Quid possit circa cognoscendas causas civiles & feudales.
385. Quid possit circa cognoscendas causas criminales, & in speciebus.
386. An possit esse Delegatus Papa sicut Vicarius Episcopi.
387. Quid ergo possit quod ad executionem commissionum Apostolicarum delegatarum Officiali seu Vicario Episcopi.
388. An possit amovere officiales a Capitulo constitutos.
389. An possit visitare diocesis sine speciali commissione Capituli.
390. An celebrare possit Synodum sine speciali commissione Capituli.
391. An dare possit licentiam edificandi aera monasteria.
392. An dare possit licentiam Novitio disponendi de rebus suis temporalibus.
393. An possit exigere subsidium charitativum.
394. An possit supplere consensum ut ecclesiastici graventur exactionibus.

595. An immutare possit voluntates ultimas in casibus, in quibus id potest Episcopus.
 596. An approbare possit Confessarios & approbatos revocare.
 597. An possit interponere suam auctoritatem in alienatione bonorum ecclesiarum inferiorum Cathedrali.
 598. An sine speciali consensu Capituli possit ordinare promotiones.
 599. An uti possit sigillo suo particulari, an verò teneatur uti sigillo Capituli.
 600. An dare possit licentiam Episcopo extero exercendi pontificalia, & in specie conferendi Ordines.
 601. Quid possit quò ad dandas dimissiones.
 602. An concedere possit facultatem construendi vel dotandi ecclesiam in ordine ad acquirendum jura patronatus congruenti vel dotanti.
 603. An instituere possit praefatos, & confirmare electos.
 604. Quid possit circa beneficium collationes.
 605. Quid possit circa receptionem resignationum beneficiorum.
 606. Quid possit vacante parochia, & in specie circa habendum concursum.
 607. An transferre possit beneficia ab ecclesiis collapsis.
 608. Quid possit circa aniones beneficiorum faciendas & rescindendas, item circa dismembrationem beneficiorum.
 609. Quid possit quò ad emolumenta jurisdictionis.
 610. An hic Vicarius occupatus in hoc munere suo, & idcirco absens à Choro, lucrari possit distributiones.
 611. An sibi substituere possit alium.

CAPVT SEXTVM.

De Vicarii Capitularis praecedentia, salario; expiratione officii, reddendaque ab eo ratione administrationis.

612. **A**N, & qualem Vicarius Capituli habeat, aut praetendere possit praecedentiam.
 613. An debeat illi salarium, quantum, & unde sumendum.
 614. An, & qualiter additum ei salarium sebere teneatur Episcopi successores.
 615. Vicarii Capitularis officium quando expiret.
 616. An Capitulum ad libitum revocare possit Vicarium à se constitutum sine praedestinatione temporis.
 617. Quantum sint iusta causa revocandi Vicarium.
 618. Qualiter per constitutionem secundi Vicarii censeatur revocatus primus.
 619. An Vicarius Capituli ante adventum novi Episcopi teneatur reddere rationes Capitulae.
 620. An teneatur dare rationes novi Episcopo, non obstante, quòd eas dederit Capitula.

TRACTATUS IV.

De Archidiacono.

CAPVT PRIMVM.

De Nomine, Dignitate, Qualitatibus Archidiaconi, eorumque numero.

621. **U**binam, & à quibus materia hac de Archidiacono tractetur.
 622. Unde nomen Archidiaconi, & quid importet.

623. Quoniam aliis Archidiacono tribuantur nomina & tituli.
 624. In quo Archidiaconus differat à Vicario generali Episcopi.
 625. In quo differat ab Archipresbytero.
 626. An Archidiaconus sit beneficium, cui incumbat cura animarum.
 627. An Archidiaconus sit Dignitas.
 628. Quales dignitates sit Archidiaconatus.
 629. An Archidiaconus praecedat alias dignitates, & in specie Abbatialem.
 630. An maior sit Praeposito, Archipresbytero seu Decano & Trinitario.
 631. An quandoque in contrarium sit consuetudo, vel speciale statutum.
 632. An Archidiaconus in celebratione Missarum solentium similiumque functionum pontificalium sacerdotalium praefereatur Archipresbytero.
 633. Dum concurrerent in functionibus Archidiaconus, ubi is est prima dignitas, & Archipresbyter, ubi is est secunda dignitas, & nulla fiat pro alterius parte consuetudo, cui in via danda praecedentia.
 634. An Archidiaconus sacerdos in celebratione illa solentium Missarum alicuius functionum pontificalium praefereatur Trinitario.
 635. Num ad Archidiaconum spectat exercere istiusmodi actiones, is impeditus, aut nolens eas exercere sibi substituere possit, quem libuerit.
 636. An Archidiaconus Dignitate & loco praecedat Vicarium generalem Episcopi.
 637. Unde factum, quòd Archidiaconus tanta polleat tam in Archipresbyteros quàm Clericos inferiores auctoritate.
 638. Quot sint, aut esse possint in diocesi aliqui Archidiaconi.

CAPVT SECVNDVM.

De Jurisdictione & Potestate Archidiaconi.

639. **A**N jurisdictionem habeant Archidiaconi.
 640. An jurisdictioni Archidiaconi sit ordinaria an delegata.
 641. An, & qualiter jurisdictioni Archidiaconi sit subordinata Episcopo.
 642. In quas personas & loca se olim extendit, & modò extendat illa Archidiaconorum jurisdictione.
 643. An Archidiaconus jurisdictionem habeat in Regulares ab Episcopo non exemptos, & Monasteria sita intra fines Archidiaconatus.
 644. An sede Episcopali vacante, usque dum eligatur Vicarius Capitularis, jurisdictionem exerceat Archidiaconus.
 645. Quotnam complectatur potestas Archidiaconi.
 646. Quae iurgia & quas causas cognoscere possit Archidiaconus.
 647. An, & quas penas infligere possit Archidiaconus.
 648. An excessus puniri possint ab Archidiacono penis pecuniariis.
 649. An multas pecuniarias à se impositas sibi applicare possit.
 650. An, & qualiter ferre possit censuras, & in specie excommunicationem.
 651. An, & qualiter possit visitare.
 652. Quid possit circa visitanda monasteria Regularium.
 653. An, & quomodo visitare possit Regulares expositos ad curam animarum.

Syllabus Tractatum, Capitum, & Quæstionum.

654. Qualiter in praxi ab eo aliòve Visitatore instituenda visitatio.
 655. Quibus maxime opus Archidiacono simulibusque Visitatoribus ad rite justèque procedendum in istiusmodi iudicio Synodali puniendiue excessibus.
 656. Archidiaconum an & qualiter concedere possit dimissorias.
 657. An unire & dividere possit beneficia.
 658. An, & qualiter instituere possit in beneficiis, maxime curatis.

CAPVT TERTIVM.

De Officio & Qualitatibus Archidiaconi.

659. **Q**uid muneris sit Archidiaconi circa exames promovendorum ad beneficia, vel etiam ad Ordines.
 660. An, & qualiter, dum non examinauit, seu non inquisivit in idoneitatem ordinandorum, siue de sibi ignotis adhuc testari possit Episcopo, illos dignos esse, qui promoveantur ad Ordines.
 661. Quid faciendum Archidiacono, dum novis defectum ordinandi, quò minus Ordines suscipere valeat.
 662. Quodnam de cetero sit officium Archidiaconi.
 663. An exercere possit suum officium, v. g. examinare, visitare &c. contra prohibitionem Episcopi.
 664. Quid muneris sit Archidiacono circa institutionem corporalem seu missionem in possessionem.
 665. Quodnam sit officium Archidiaconi quò ad chorum.
 666. Quodnam sit officium illius circa celebrationem missarum solennium.
 667. Quodnam sit officium illius in assistendo & ministrando Episcopo.
 668. Quod sit officium illius circa custodiendam res sacras.
 669. An, & quid sit Archidiacono officii circa convocationem Capituli.
 670. Qua aetas requiratur in Archidiacono.
 671. An, & qualem S. Ordinem annexum habeat Archidiaconatus.
 672. An, & quo gradu insigniri debeat Archidiaconus.

TRACTATUS

DE VICARIO GENERALI EPISCOPI

CAPUT PRIMUM.

De Vicarii nomine, definitione, variis speciebus, constitutione, qualitatibus,

PARAGRAPHUS. I.

Vicarius Episcopi quis propriè sit, & quibus de cetero id nomen competat?

Questio 1. Utrum in iure, & à quibus potissimum hæc materia de Vicario Generali Episcopi tractetur.

1. **R**espondeo ad primum; In iure existat Titulus 28. l. 1. de officio Vicarii: verum ibi potissimum tractatur de Vicariis beneficiis, nec non de Vicario Papæ c. 1. Idem est Titulus 13. l. 1. in sexto: sed magis ibi de Vicario jurisdictionis, seu Episcopi.

2. Respondeo ad secundum. Tractare hæc materiam de Vicario Generali Episcopi Auctores solent ad c. ult. de officio Vicarii. In specie verò tractavit illum specialem tractatu Jacob. Sbroz. Paris. de resignat. benef. l. 7. q. 24. Lancelot. Instit. Juris Cen. l. 1. tit. de officio Vicarii. Zechus de rep. ecclesiast. c. de Vicario Episcopi. Leo. Thes. fore. ecclesiast. p. 1. c. 10. Rebus. in prax. benef. tit. de Vicario Episcopi & haberi. Vicarium Apostol. Saucha. de matrim. l. 3. d. 29. Garc. de benef. p. 9. c. 8. Zeno. a. In prax. ipsi. p. Vicario. Barbosa. Juris Eccles. l. 1. c. 15. & in sum. decisum. Apostolic. p. Vicario. Aldan. compend. resolut. canon. c. 43. & plures alii apud Garciam loc. cit. Ex recentioribus verò Lotter. de re benef. l. 1. q. 28. n. 124. & seq. & lib. ead. q. 16. n. 63. & seq. Pirh. ad tit. de officio Vicarii. sibi. 2. per 9. § 4. Pax Jord. l. 12. tit. 1. Ventriglia Tom. 2. annot. 14. per 2. § 4.

Questio 2. Nomen Vicarii unde, & qui hoc nomine in iure veniant?

1. **R**espondeo ad primum. Vicarius dicitur à vi-
ce quam gerit, vel quia alicuius muneris vel loco succedit. Sbroz. de officio Vicarii. l. 1. q. 1. n. 2. citans Ciceroem in Verrem lib. 6. ubi invocandum ego Vicarium muneris tui. Et pro Eufio Amurino: Propterea, F. Leven, Vicarius Episcopi.

quid quibus rebus ipsi interesse non possunt, in his vicaria fides amicorum supponitur. Unde

2. Respondeo ad secundum. Latissime sumendo hoc nomen, veniunt sub eo, quotquot vices aliorum, in quorum locum sufficiuntur, gerunt. Azor. Instit. moral. l. 3. c. 6. q. 1. Sbroz. loc. cit. q. 2. n. 6. Aliquando strictius hoc nomen usurpatur in Jure civili, & veniunt sub eo, quotquot in locum alterius Magistratus, ablenis scilicet, mortui aut impediti, substituantur ab eis, qui à lege hæc substituendi potestatem habent. Barbosa. Juris Eccles. l. 3. c. 6. n. 1. In iure namque civili Magistratus & Judices Vicarios suos habere posse, quorum opera utantur, patet ex tit. ead. de officio vicarii. Strictius adhuc in Jure Canonico, ut dicatur Vicarii, qui legitimam auctoritatem constituti sunt, ut Episcopi aliterve Praelati, Parochi, aut Clerici vices gerant in divinis mysteriis celebrandis, aut jurisdictione exercenda. Pirh. ad Tit. de officio vicarii. num. 1. Siquidem in Jure Canonico rectè constitutum constat, ut Praelati & Rectores Ecclesiarum, qui quandoque variis negotiis occupati non omnibus, quos officii ratio exigit, interesse, eaque per se praestare possunt, Vicarios sibi adscribere valeant, quorum opera in officiis sibi commissis uterentur, us quid in his cum damno Ecclesiae negligatur.

Questio 3. Qualiter Vicarius differat à viceregerente, locumtenente & delegato?

1. **R**espondeo ad primum, & secundum: qui ab ipso Praelato constituitur in loco Vicarii, dicitur vices gerens: qui verò ab ipso Vicario sibi ipsi substituitur, dicitur Locumtenens: cum Vicarius Vicarium sibi substituere non dicatur juxta c. Clericus de officio vicarii. Barbosa. loc. cit. n. 4. & 5.

2. Respondeo ad tertium: Vicarius non nisi per ordinariam jurisdictionem, quam gerit, distinguitur à delegato. Sbroz. l. 1. q. 28. n. 7. & 8. ubi is ex Bartol. illum intelligi Vicarium, qui gerit in eodem loco vices Ordinarii, in quo ipse Ordinarius judicare solet; alius esse delegatum, & non Vicarium, etiam si specialit titulo Vicarii crearetur. Pro quo etiam citat Marant. de ordin. judic. p. 4. diffinit. 5. princip. n. 8. Didac. de pract. quasi. c. 4. n. 8.

A

Quæstio

Quæstio 4. Quot sint Vicariorum species in Jure Canonico?

1. **R**espondeo, variae ac diversæ eorum species à juris interpretibus constitui solent. Sbroz. l. 1. q. 3. n. 1. Et primum quidem duæ sunt eorum species, dum quidam in divinis ministeriis, cura animarum, ac ijs, quæ ad internum forum conscientie spectant, aliorum vices gerunt, vocanturque Vicarii in divinis. Huc spectant Vicarii beneficiæ, & Ecclesiarum Parochialium, de quibus egi fuit in *Færo Benef. p. 1. à q. 109.* Alii verò, qui in foro contentioſo, seu externo jurisdictionem vice aliorum exercent; dicuntur Vicarii jurisdictionis. Pirh. *loc. cit.* ex Abb. *ad rubric. h. t.*

2. Species illa Vicariorum jurisdictionis subdividitur bifariam, vel potius trifariam, dum eorum quidam constituuntur à lege seu canone; alij ab homine, seu factio hominis. Sbroz. *loc. cit. num. 2.* citans Mandol. *ad reg. censel. 14. q. 6. n. 16.* Pirh. *loc. cit. n. 25.* Laym. *ad c. 1. de off. Vicar. in 6. n. 1.* Ita, ut, qui à Canone constituuntur, ab eodem propriam, & ordinariam jurisdictionem obtineant, diversam à jurisdictione principalis, cujus vices gerunt, quamvis ipsi subjectionem, & subordinatam. Cujusmodi Vicarius juris, seu à jure constitutus respectu Episcopi est Archidiaconus, juxta *c. 1. de off. Archid. Laym. Pirh. l. c. cit.* Quid tamen minus apertè à Sbroz. *loc. cit. à num. 3.* rediscuntur Summi Pontifices JESU Christi in terra Vicarii, utpote quibus, non quidem à factio hominis puri, non tamen etiam tam à lege, quam voce & institutione Redemptoris nostri caræ æternæ vitæ, juriq; terreni summi, & celestis imperii, ut inquit Sbroz. *num. 3.* commissæ sunt. Minus quoque apertè Episcopi uti vices gerentes Apostolorum, alijque Sacerdotes Parochi, seu curati, ut vices gerentes discipulorum Domini, 3. Eorum verò, qui constituti ab homine, nimirum à Superiore Ordinario seu jurisdictionem ordinariam habente, in cujus locum substituitur, alij ita constituuntur, ut potestatem, seu jurisdictionem diversam à jurisdictione constituentis obtineant, etiam subordinatam, & ab eo dependentem. Quorum aliqui delegatam habent ad universitatem causarum; alij ordinariam. Tales quo ad jurisdictionem forei externi sunt Vicarii, seu Decani rurales, seu foranei, in certo tantum loco, seu districtu Diocesis jurisdictione delegatam, & omnino dependentem ab Ordinario habentes, à quo pro ipsis arbitrio deponi possunt; quandoque tamen ordinariam quandam habent subordinatam Episcopo, dum nimirum constituuntur per electionem Capituli ruralis ab Episcopo ejusve Vicario generali confirmatam. Laym. *ad c. 1. de off. Archiep. b.* Tales verò quo ad jurisdictionem forei interni sunt Vicarii parochiales, quorum item aliqui jurisdictionem, seu curam animarum ordinariam habent, intellige secundum exercitium, seu utilem, non directam, ut Laym. *ad c. 1. de off. Vicar. in 6.* alij jurisdictionem, seu partem jurisdictionis, delegatam, qui dici solent cooperatores Parochorum.

3. Alii denique eorum ita ab homine constituuntur; ut jurisdictionem non diversam, sed eandem habeant cum constituyente, quamvis alio modo, nempe cum dependentia ab illo, qui substituti sunt in eodem tribunali, sive in eadem jurisdictione exercenda. Laym. Pirh. *loc. cit.* qui licet, ut Laym. jurisdictionem ordinariam sibi concessam habent, nullum tamen in eo jus vel titulum obtineant, sed

veluti operà locatà deserviunt, ideoque temporales sunt & amovibiles, & propriè dicuntur substituti in eadem jurisdictione. Tales sunt Vicarii Generales in Spiritualibus Episcoporum, qui vice eorum jurisdictionem ordinariam quasi Episcopalem, & non delegatam, ut bene probat Laym. *loc. cit.* in tota Diocesi exercent.

Quæstio 5. Quæ fuerit Vicariorum generalium Episcoporum olim nomenclatio, & quæ origo?

1. **R**espondeo: Vicarii generales Episcoporum, qui & ut inquit Thomasin. in veteri & nova Ecclesia disciplina de benef. p. 1. l. 2. c. 7. n. 1. depositam apud se Episcoporum auctoritatem habebant, & universales erant sacre jurisdictionis administri, vel potius ii, qui in ruralibus Parochiis generalem Episcopii exercebant Vicariam, Chorepiscoporum olim veniebant nomine, juxta illud Isidori in *collectaneis ad explorandum asyriam cætem. Vicarii Episcoporum, quos Græci Chorepiscopi vocant.*

2. Inter eos verò Vicarios arbitrarios, quos seligebant quandoque Episcopi, ut in eos Episcopalia sacre partem aliquam rejicerent, jam tum fuit Gregorius Nazianzenus, quem pater ejusdem nominis Episcopus Nazianzi vi facti eremo abduxit, & reluctante adegit, ut regende sibi Ecclesie Coadjutores accederet. Testatur enim ipse, se Episcopum Nazianzi nunquam fuisse, sed Parentis solum veluti Vicarium & cooperatorem. Thomasin. *loc. cit. num. 2.* ex Baron. *ad annum Christi 336. n. 10. 18.* Sic divus Basilus ab Eusebio Cæsariensi scitatus præsantissimi Vicarii specimen exhibuit, pro ut eum depingit Gregorius Nazianzenus in *orat. 2. in laudem Basilii.* De quibus duobus Vicariis sic inquit Thomasin. *loc. cit. n. 3.* magna erat inter utrumque, hunc Cæsarem, illum Nazianzenum generalem Vicarium officium, magna virtutum cœquitas; cum enim esset uterque tam voluntarius, tum contentiosè administris jurisdictionis, episcopalem curam & laborem in se suscipiebant omnium, hominem Episcopo referebat, &c. Erant autem D. Gregorius & Basilus presbyteri tantum, cum ad Vicarii generalis munus accesserunt. D. verò Chrysostomus, cum Diaconus solummodo esset, concedita ei Antiochenæ Ecclesie cura absente Episcopo Flaviano, qui dein factus presbyter longe majore cum fructu, & flagrantiore zelo episcopali-bus obeundis vicibus Episcopum levare cepit. Thomasin. *n. 4.* ex Baron. *ad annum Christi 382. n. 48. & ad annum 386. n. 47.*

3. Præter tria hæc Vicariorum Generalium in Oriente exempla absolutissima, in Ecclesia latina Vicarius D. Ambrosii fuit B. Simplicianus, ejusdem dein in Episcopatu successor, qui Romæ factus presbyter à Damaso Mediolanum missus, ut inter prima Episcopatus exordia adesset Ambrosio, Thomasin. *num. 5.* Item Valerij Episcopi Hippontensis Vicarius fuit Div. Augustinus, eo tantum consilio ordinatus à Valerio presbytero, ut haberet, in quem vices suas & sollicitudinis magnam partem conferret, ut Possid. in *vita August. c. 4. 5.* Baron. *ad annum Christi 391. n. 22.* apud Thomasin. *n. 6.* D. Augustinum verò paulò ante obitum scivisse sibi in Vicarium generalem Eraclium presbyterum, testatur Thomasin. *n. 11.* uti & Mamertum Vienneſem Episcopum Claudianum fratrem suum sibi adlegisse Vicarium generalem.

4. De cetero neque in decreto Gratiani, neque in Gregorianis seu antiquis Decretalibus ullum est vestigium Vicariorum Generalium seu Officialium istiusmodi, quales modò ab Episcopis assumuntur

tur. In Decretalibus sunt quidem certi tituli de officio Archiepiscoporum, de officio Archidiaconi (qui & ipsi sunt & vocantur Vicarii Episcoporum; quin & Archidiaconum esse Vicarium Episcopi generalis testatur Innocentius III. in c. ad hoc, de officio Archidiaconi, dum de eo ait: & ipsius Episcopi Vicarius reperitur, omnem sollicitudinem & curam tam in Clericis quam in Ecclesiis eorum impendendo) non tamen veniunt in illis dicti Episcoporum Vicarii generales. Titulus etiam qui inscribitur de officio Vicarii, non agit, nisi, ut dictum §. 1. de iis Vicariis sive perpetuis, sive temporalibus, quos Parochi & alijque Beneficarii inferiores suis in Ecclesiis instituere possunt. In cap. sua nobis agitur de Vicario, quem Papa creabat Romæ, cum ab ea aliquando abstrusus erat, quin & spirituali jurisdictione instruebat in Urbem universam; verum id solam attinet Romanum Præfulem, & eo tantum tempore, quo is Romæ abest. In Concilio Lateranensi sub Innoc. III. c. quoniam, de officio Jud. ordinat. statum quidem fuit, ut, qui in urbe vel diocesi plures essent populi non unâ lingua, diversis moribus, aliis & aliis ecclesiasticis ritibus utentes, totidem ab Episcopo constituerentur Vicarii Generales, qui singulis adminicula salutis necessaria suppeditare possint; sed ea, ut inquit Thomasin, l. c. c. 8. n. 2. singularis erat species, ex qua inferre etiam licet, alias in more positum non fuisse, ut Vicarios generales Episcopi quique suos delegarent. Facit quoque in eodem decreto Innoc. §. copiam Episcopo tribusmodi, ut alium sibi subjungeret Episcopum tanquam Vicarium generalem, qui diversis sermonis ritibusque populum regat. Sed & hæc rara ac singularis omnino est species, ut idem Thomasin. Item in eodem Concilio Patres hortati sunt Episcopos, ut, si non possent numeros omnes sui officii implere, adiutores & cooperatores sibi accerterent. Sed & hinc rursus liquet, ne quidem id usitatum tunc fuisse, cum ad id admoventi erant Episcopi.

§. Erant tamen etiam tunc in nonnullis diocesis Vicarii generales Episcoporum, quemadmodum Gilduinus Abbatem S. Victoris apud Parisios fuisse Vicarium generalem Episcopi Parisiensis testatur Thomasin l. c. n. 3. ex Hyst. Universitat. Parisiensis, tom. 2. pag. 131. Item Abbatem Monasterii canoniorum Præmonstratensium ex antiquo usu esse Vicarium Episcopi Verdunensis; sed ait Thomasin, ea tunc parum frequentia fuisse exempla; subditque perquam verisimile esse, incrementum Episcopos inter & Archidiaconos diffusionem eo remedio esse sedandas, ut Vicarii generales ab Episcopis crearentur, qui paulatim supra Archidiaconos assurgerent, eorumque in se transferrent jurisdictionem, eam videlicet, quam cum vice & delegatione arbitraria Episcoporum olim obtinebant, constante dein titulo & officio explicuissent tanquam sibi propriam: cujus rationis momenta tanta fuisse, ut titulus de officio Vicarii, in c. totus omnino sit in illustrandis Episcoporum Vicariis generalibus eorumque muneribus. Unde sæculo demum 13. universum invaluerit Vicarij, & deinceps vigere in omnibus Episcopatibus.

§. Porro unum eundemque tunc fuisse Officium & Vicarium generalem; eo, quod necdum tunc forsitan tam accuratè discernent jurisdictionem contentiosam à voluntaria, ostendit Thomasin. cit. c. 8. n. 2. de cetero de officialibus Episcoporum speciali capite, rursus §. 9. agit Thomasin. quem vide.

J. Leuen, Vicarius Episcopi.

Quæstio 6. Num præter Vicarios Episcopales dentur quoque aliorum Prælatorum Vicarij?

1. Resp. Affirmativè; nam primò datur Summi Pontificis in Urbe Vicarius, qui ibi velut Ordinarius est in sua Diocesi, & jurisdictione habet in Clericos, Sbroz. l. 1. §. 3. n. 19. citans Vancium de militat. ex defect. jurisdictionem. n. 13. Mandos. ad regul. 1. §. 5. n. 5. Dantur item Vicarij Papæ generales per eum ad certam Ecclesiæ provinciam regendam destinati, ut exequantur illa ibi, quæ sunt fori contentiosi. Sbroz. l. c. n. 20. citans Capram Reg. 92. n. 2. ac remittens ad Roman. cons. 59. Pavin. de prestat. Capitul. sed. l. ac. §. 2. §. 10. in fine, ubi is de Vicariis quondam Ferrariz, Pisaniz, Ariminiz, aliarumque Civitatum Ecclesiæ. Item ad Ruin. cons. 148. n. 2. Alphonsi. Carmone. de incompatibilitate benef. c. 15. n. 1. p. 1. ubi illi de aliis Vicariis Apostolicis. Ex inter hos Vicarios Papæ magnam auctoritatem habere vices generis Apostolicus Avenionensis, qui est loco Auditoris Cameræ. Sbroz. cit. n. 20.

2. Secundò sunt Vicarij Cardinalium Legatorum de Latere. Sbroz. n. 21. & de his Pavin. l. c. n. 39. Item Vicarij Cardinalium in Ecclesiis eorum titulis subiectis, in quibus Cardinales habent jurisdictionem Episcopalem. Sbroz. n. 22.

3. Tertiò sunt Vicarij Capitulorum sede vacante, de quibus infra.

4. Quartò sunt Vicarij administratorum Episcopatum sede vacante. Sbroz. loc. cit. n. 30. & §. 62. ubi, quod Administrator talis constituere debeat Vicarium, quia succedit in ordinaria jurisdictione Episcopi, & à pari procedunt Administrator talis & Capitulum sede vacante.

5. Quintò sunt Vicarij Vicariorum Papæ, & vicariorum Episcopatum. Sbroz. n. 31.

6. Sextò sunt Conservatores Vicarij. Sbroz. n. 33. & de his apud illum Baldus in l. aliquando, n. 5. ff. de officio Praefecti. Abb. in c. statum extra, de officio delegat.

7. Septimò Vicarij Archidiaconorum. Sbroz. n. 34. de quibus apud illum Gl. in Clem. & si principal. de rescript. v. Episcopi, qui in hæc partibus dicuntur Commissarii Archidiaconales.

8. Vicarij Archiepiscoporum, Plebanorum, & Sacristarum majorum, qui ad ministeria Ecclesiæ Vicarios constituunt. Sbroz. n. 36. de quibus apud illum Ferret. cons. 127. n. 3. Parisius, &c.

9. Novò Vicarij Abbatum, qui habent usum mitræ, & baculi, & jurisdictionem in Ecclesiis, & locis Abbatie subiectis. Sbroz. n. 39. & de his apud illum Paris. cons. 22. n. 19. in §. Rebuff. in preb. benef. tit. de Vicarij Episcopi. n. 24. & 169. & alii.

10. Decimò Vicarij Abbatissarum, Priorissarum habentium quodammodo jurisdictionem in subiectos. Sbroz. n. 42. & de his textus est in c. dilecta. Et ibi Abb. de majorit. & obedientia. Pavin. loc. cit. pro lud. 6. num. 22.

11. Undecimò Vicarij Ordinum Regularium, qui Generali vacante creari solent à Papa. Sbroz. n. 40. & 41. & de his apud illum sunt textus in clem. dudum. §. statim de sepulch. in clem. ex vi, §. ceterum & ibi Cardin. de verb. signif. Mandos. loc. cit. n. 14. de quibus quoque vide Card. de Luc. de Regulat. d. 9. num. 6.

12. Duodecimò Vicarij Provincialium Ministeriarumque Superiorum Regularium. Sbroz. cit. n. 40. & 42. denique Vicarij quoque plurium in

jur'e Civili reperiuntur. De quibus vide Sbroz. *loc. cit.* à *num.* 43.

Questio 7. Vicarius Episcopi quis propriè sit?

Respondeo quamvis, ut constat ex jam dictis, loquendo in genere is dici possit Vicarius Episcopi, qui gerit vices Episcopi. Sbroz. *l. 1. q. 2. n. 1.* quia tamen vel sic comprehenduntur & alii Vicarii Episcopales, qui jurisdictionem Episcopalem omnem habent, v. g. Archipresbyteri civitatenfes, vocationi in quibusdam ministeriis spiritualibus victi Episcopi gerentes. Sbroz. *n. 2. juncto n. 7.* Item *l. 1. q. 2. n. 1.* qui ad tota Pontificalia exercenda assumuntur, quique, ut Barboz. *in Eccl. leg. l. 1. c. 15. num. 7.* hodie suffraganei dicuntur, hanc, ut descriptio conveniat solis Vicariis Episcopi, de quibus nobis hic sermo & tractatus, nempe qui Vicarii sunt jurisdictionis, sic melius formabatur: Vicarius Episcopi est is, qui vices Episcopi gerit, exercendo jurisdictionem Episcopalem. Vel strictius adhuc, ut Sbroz. *num. 4. ex Bartol. in l. 1. infine. ff. qui & quos Marant. de ord. justic. p. 4. dist. 5. n. 8. Covar. pract. 99. c. 4. n. 3. & alius*, quos citat: qui gerit vices Episcopi in eodem cum Episcopo tribunali, utpote per quam descriptionem jam etiam excluduntur Archidiaconi, qui, etsi jurisdictionem ordinariam habent, non judicant tamen ex eodem cum Episcopo tribunali; qui & Vicarii foras, qui solum jurisdictionem delegatam habent.

Questio 8. Quotuplex sit Vicarius Episcopi jam à nobis descriptus?

Respondeo primò: Vicarius Episcopi alius est Generalis seu Principalis (nulla enim inter Vicarium Generalem & Principalem est differentia, ut Sbroz. *l. 1. q. 29. n. 1. & seq.* citans G. ot. in Clem. 2. de rescript. n. 1. *in fine. ff. qui & quos Marant. de ord. justic. p. 4. dist. 5. n. 8. Covar. pract. 99. c. 4. n. 3. & alius*, quos citat: qui gerit vices Episcopi in eodem cum Episcopo tribunali, utpote per quam descriptionem jam etiam excluduntur Archidiaconi, qui, etsi jurisdictionem ordinariam habent, non judicant tamen ex eodem cum Episcopo tribunali; qui & Vicarii foras, qui solum jurisdictionem delegatam habent.

Parh. l. 1. c. 11. Gac. Parh. loc. cit. neque expedite licetis Apostolicis de vicariorum, similiter directis Officiali seu Vicario v. g. Monasteriensis; utpote quæ verba intelliguntur tantum de Officiali Principali & Generali. Gac. *loc. cit.* contra Florea de Menz. Hæc ipsa tamen declarat Sbroz. *cit. q. 29. à n. 7.* ut procedatur, dum Vicarius constitutus esset limitatè & expressè tantum pro civitate: si verò simpliciter constitutus esset (intellige pro civitate, absque expressa illa restrictiva limitatione & particula exclusiva tantum. Hanc enim mentem fuisse Sbrozii, patet ex rationibus, quibus suam declarationem probat) censendum tunc esse constitutum quoque in reliqua Diocesi, & per consequens dicendum esse Generalem; eò quòd cui commissi cura civitatis, dicatur commissi cura districtus. Pro quo postremo citat *l. finem. ff. cum vicariis. ff. de off. Praef. in fin. Abb. & Feam. in c. Radulphus. de rescript. n. 8. & specialiter*, quòd conceit alius civitati, intelligitur etiam concessa Diocesi. Pro quo citat Alexand. *in addit. ad Barbol. in cit. l. 2. n. 3. Benedic. de Valid. in addit. ad Feam. cit. c. Radulphus. n. 8. ut. 13. &c.* Et sic Vicarium Papæ positum simpliciter in aliqua urbe dici quoque positum in ejus territorio, ut Sbroz. *n. 15. finem. à Pavin. de potest. cap. 1. sed. 1. p. 2. princip. n. 10.* ac deinde *n. 16.* tunc ubi omnia esse aut, in literis commissionis Vicariatus exprimeretur etiam (ut communiter solet) Diocesim. Pro quo citat Rebuff. *in pr. tit. forma Vicariatus Archiep. quia forma talis commissionis Vicariatus attendenda, ut C. alius. in Clem. 1. de off. Praef. n. 17. & 18.* Et tunc ubi hanc causam in addit Sbroz. *ut*, cum dicta ab eo difficultas habere locum videatur, dum Diocesis ampla est, & præter urbem tota Episcopalis plura est alia civitates & oppida continet: facilius autem, dum Diocesis præter dictam urbem exigua distinctum & territorium continet. Certum videtur illud, quod tradit idem Sbroz. *l. 1. q. 30. quòd constitutus in & pro Diocesi Vicarius causetur etiam constitutus pro dicta urbe Episcopali; quia concessi Diocesi, censetur etiam concessa urbi illi, & appellatione Diocesis veniat etiam urbs illa.* Pro quo multos citat Authores. Deinde ad eundem Vicarium generalem requirit, ut præsert ejus descriptio, ut omnes causas, quæ ad forum Ecclesiasticum, etiam exterarum pertinent, appi committat, licet nil obstat, quo minus certum aliquid causarum genus alteri committi possit. *Parh. cit. num. 27. ut & quòd plura sibi reservare possit Episcopus.* Alius verò Vicarius Episcopi est minus principalis, & Priori seu Generali subordinatus pro certo districtu Diocesis; vel etiam qui Consistorio Episcopali præest in certis tantum causis v. g. matrimonialibus. Qui esse neque Delegatus Apostolicus, nisi auctor, ut dictum, dignitatem habeat. *Parh. loc. citatus citans Laym. de potest. ordin. consue. 92.*

2. Respondeo secundò: Vicarius Generalis Episcopi alius est simpliciter Generalis, cui tantum in spiritualibus quam temporalibus administratio commissa est. Alius Generalis secundum quid, nempe vel in spiritualibus tantum, vel temporalibus tantum. *Parh. loc. cit.* Vicarius in spiritualibus tantum simpliciter Vicarius, vel etiam cum addito Vicarius in Spiritualibus Generalis vocari solet, ut patet ex Trident. *sess. 13. c. 1. 2. 3. 4. & ex Brevibus Apostolicis*, cum aliqua communiatur Episcopis seu eorum Vicariis, vicariis in Spiritualibus appellatur Generales, dicendo v. g. *Venerabili Episcopo Monasteriensis, seu dilecto Filio ejus Vicario in spiritualibus* Gac.

Generali Gaze. 7. §. c. 2. n. 122. & 123. citans Marches-
tan, de commissis. p. 2. c. 6. de commissis. appellat.
n. 38. Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. num. 11. Paris. de
refigu. l. 8. §. 7. num. 187. Pirh. loc. cit. Sbroz. l. 1. §.
25. num. 4. contra plures, quos citat *ibidem* n. 1. Et
sic commissis Vicario seu Officiali simpliciter pote-
runt per Vicarium in spiritualibus generalem expe-
ditur, licet non sit Vicarius in temporalibus. Gaze. l. c.
num. 124. Vicarius verò in temporalibus tantum ap-
pellatur Oeconomus Pirh. l. c. & non solet ap-
pellari Vicarius generalis. Pirh. *ibidem*. Sbroz. loc. cit.
§. 26. num. 1. citans Rebuffi, in pr. benef. tit. de Vi-
car. Episc. & in form. Vicar. Archiepisc. num. 16. Melill.
dependent. Vicar. c. 1. num. 5. Sed neque Vicarius hic
in temporalibus tantum esse potest delegatus Apo-
stolicus, nisi forte aliunde (ut dictum aliquoties) ob-
tineat dignitatem. Pirh. l. c. Neque his obstant, quæ sub-
jungit Sbroz. cit. §. 26. n. 2. quod cum Generalitas Epi-
scopalis jurisdictionis spiritualia & temporalia cõpre-
hendat, Vicarius in una specie tantum constitutus non
erit generalis, cum aliam speciem non comprehendat;
inde sequitur quidem, quod neuter vicariorum, quo-
rum unus tantum est in spiritualibus, alter tantum in
temporalibus Vicarius, dici possit simpliciter & sine
addito generalis, nihil tamen vetat, ut ipse Sbroz. de-
clarat num. 3. & 4. quominus uterque sit generalis
restricte ad propriam suam jurisdictionem; cum
duæ dentur in jurisdictione Episcopali generalitates,
una respiciens & comprehendens omnia tempora-
lia, alia comprehendens omnia spiritualia. Quod mi-
nus autem Vicarius constitutus ad omnia tempora-
lia tantum dicatur simpliciter Vicarius, aut Vicarius
generalis, aut cum addito Vicarius generalis in tem-
poralibus, sicut dictum de Vicario in spiritualibus
tantum, nil obstat, nisi usus & praxis, quæ in uno sic
obtinere, non in alio. Quamvis & hæc ratio det
Pirh. loc. cit. quod spiritualia sint digniora tem-
poralibus.

Questio 9. Appellatione Vicarii, & Vicarii
simpliciter constituto quis Vicarius veniat?

Respondeo ad primum: Appellatione Vicarii ve-
niri generalis. Sbroz. l. 1. §. 48. num. 6. citans
Felin. & Decium, & hanc addens rationem, quod Vi-
carius regulariter omnia possit, quæ Episcopus; Vi-
carius autem specialis non possit hæc omnia, adeo-
que non venit nomine Vicarii simpliciter pro-
lato.

2. Respond. ad secundum: Constitutus uno Vicario
simpliciter, hoc est, absque expressione spiritualita-
tis & temporalitatis (taliter enim constituti dicun-
tur Vicarii constituti simpliciter. Sbroz. l. 1. §. 9.)
censetur constitutus Vicarius generalis in spirituali-
bus. Sbroz. l. 1. §. 27. num. 1. citans Diaz. in pract. cri-
min. canon. c. 1. num. 3. Federic. de Senis §. 302. num.
4. vers. ex verbis. Probaturque hoc ipsum à simili,
nempe quod mandatum jurisdictionis sit simile
mandato procuratoris, juxta l. c. & quia, ff. de jurisdic-
tione. judic. & Abb. res. 7. n. 2. in 1. Innoc. in c. su-
scitata. de restitution. in integ. quos citat. At, ubi men-
tio fit de procuratore, intelligitur de illo, cui univer-
sa negotia mandata sunt. Pro quo citat L. aditæ, §.
procuratoris. ff. de adit. edit. Bald. in l. fin. c. de adit.
adit. & c. petita. de procurat. ubi conoullit. Adeo-
que per consequens, quando Vicarius erit simpli-
citer constitutus, dicetur constitutus generalis in
spiritualibus, tanquam illi universa negotia spiritua-
lia censentur mandata, ea ratione, quia spiritualia
digniora sunt temporalibus, & digniora censentur

L. Laurent. Vicarius Episc.

in dubio demandata juxta Gl. in Clem. 2. v. principal.
de rescriptis. & in c. quoniam. Abb. v. substitutum. de offic.
delegat. contrarium his sententia Azon. test. mor. p.
2. l. 3. c. 46. §. 1. §. dicitur in spiritualibus. Ubi
quod si consideretur alicui facultas administrandi sim-
pliciter, vel si generalis simpliciter Vicarius crearetur, &
non exprimeretur in spiritualibus & temporalibus, re-
sponderet non esse Vicarium generalem; quia exprimi de-
bet in spiritualibus & temporalibus. Eadem sententia ha-
bet loc. cit. c. 43. §. 7. Verum facile ad hoc re-
spondetur, ad futurum non fore generalem simpli-
citer & sine addito.

Questio 10. Vicarius in particulari oppi-
do constitutus independens à generali con-
stituto in civitate & diocesi, an & ipse
sit generalis, & dicatur generalis, sal-
tem respectu illius loci, pro quo constitu-
tus?

Respondeo negativè: Ventrigl. Tem. 2. an-
not. 14. §. 1. num. 3. citans Campanil. divers.
jur. can. rubric. rubric. 11. c. 23. num. 150. qui vo-
lunt potius censendum foreneum, & proinde ab eo
ad illarum forensium dari appellationem ad Episco-
pum; quod secus dicendum, si esset Vicarius
generalis; ab eo enim non ad Episcopum, sed
ad Metropolitanum daretur appellatio. Sequitur
ex dictis à nobis supra, ubi ad Vicarium gene-
ralem requisivimus, ut commissis ei administra-
tio quod ad omnia loca diocesis, seu quod ad totam
diocesis.

Questio 11. Vicarius foraneus quis pro-
prie sit, & num sit proprii Vicarius Epi-
scopi?

1. Respondeo ad primum: Vicarius foraneus
(quem etiam pedaneum vocat Gonz. ad
Reg. 8. Cancell. gl. §. 6. §. 3. num. 9. vel etiam rura-
lem vocat alii apud Sbroz. l. 1. §. 20. num. 2.)
est, qui ab Episcopo in certa diocesis parte, vel
ad certos actus deputatur. Sbroz. l. 1. §. 13. num. 1.
citans Covarr. qq. pract. c. 4. num. 8. Gl. in Clem.
2. de rescriptis. v. foraneus. & ibi Anchar. Cardin. &c.
Proinde dicitur foraneus, vel quia extra fores
seu civitatem, in qua Episcopus residet, con-
stituitur; vel potius, quia forum & iudicium
non generale, sed speciale tenet, v.g. constitutus
pro oppido vel oppidis aliquot. Caltropal. nr.
13. d. 2. p. 30. n. 1.

2. Respondeo ad secundum: multum in hoc
videtur esse questionis de nomine, num talis Vi-
carius dicendus propriè & in rigore Vicarius Epi-
scopi. Affirmant id ipsum apud Sbroz. Gl. in Clem.
2. de rescriptis. v. foraneus. dicens hujusmodi Of-
ficialem gerere vices Episcopi in illa parte diocesis,
in qua constituitur, ergo est Vicarius à vice
quam gerit. Item Abb. in c. causam. el. primo.
num. 7. Felin. num. 8. de officio delegat. Bertrach. de Episc.
p. 8. l. 4. cit. de Vicar. Ep. num. 17. Sylv. in sum. v. Vicar.
& alii apud Sbroz. loc. cit. qui etiam hos Vicarios
appellant generales, quando sunt ab Episcopis de-
legati ad universitatem causarum certi loci. Con-
trarium tenent Bartol. in l. 1. §. qui & à quo. Ma-
rtius. de ordin. judic. p. 4. dist. 5. num. 8. Alex. consil.
12. num. 2. in 6. Covarr. pract. qq. c. 4. num. 8. plures
alii apud Sbroz. loc. cit. num. 3. illis consentientem.

Secundum quos auctoritas ille non est propriè appellandus Vicarius, qui non gerit vices Episcopi in eodem loco ac tribunali, quo ipse Ordinarius, sed est delegatus. Adeoque licet tales Officiales foranei gerant vices Episcopi in ea parte Diocesis, seu in illis actibus, in quibus fuerunt constituti, quia tamen gerunt illas vices non nisi delegati, non erunt propriè Vicarii. Amplius, quia ipsum Sbroz. n. 6. ut adhuc verè & propriè Vicarii non sint, etsi Episcopus seu ejus Vicarius generalis diceret: facio vos Vicarios in illa parte Diocesis. Dicendos nihilominus illos largo modo Vicarios Episcopi, cum gerant largo quodam modo vices Episcopi, ait Sbroz. n. 10. quin & (intellige similiter largo modo) licendos esse Vicarios generales secundum generalitatem causarum vel actuum illis commissorum, ait num. 11. de cetero esse illos & dici non nisi delegatos ad universitatem causarum (qualis dicitur omnis, cui omnes causae alicujus territorij committuntur. Sbroz. l. 1. q. 22. num. 1. secundum Gl. in l. 4. §. qui & q. 2. Felin. in c. causam matrimonii num. 7. de off. delegat.) vel delegatos ad certum genus causarum [qualis dicitur ille, qui est constitutus ad omnes causas certae speciei, puta fideicommissi, feudi, vel versantes inter Titium & Cajum. Sbroz. l. c. n. 3.] ait item Sbroz. l. c. à num. 7. Item C. de Luca ad Trident. D. 4. num. 5. ubi: qui pro aliis Diocesis partibus deputatur, foranei vel speciales delegati dicuntur, quoniam generalis titulus seu nomenclatio, etiam cum aliqua delegatione universitatis causarum ei tribuitur; quoniam erit quidem Vicarius foraneus, sed cum aliqua majore prerogativa & jurisdictione, quam vulgariter hujusmodi Vicarii competat.

Quaestio 12. In quo talis Vicarius foraneus differat à Vicario Generali?

1. **R**espondeo Differentia inter utrumque, ut seivè jam innuimus, fuit sequens: Prima, quòd Vicarius generalis seu principalis Episcopi sit Ordinarius. Sbroz. l. 1. q. 23. num. 5. citans c. 2. de appellat. in 6. gloss. in c. 1. ordinarius de off. vicar. in 6. & ibid. Hoff. num. 2. Archid. in c. 2. de consuetud. in 6. Abb. in c. determinamus num. 12. de judic. Corat. l. 3. var. resol. c. 20. n. 4. & alios plures: ordinariamque habeat jurisdictionem. Azor. p. 2. l. 3. c. 45. q. 15. in fine. Cistrop. tr. 13. d. 2. p. 30. n. 1. censetur item una eademque persona cum Episcopo, faciat idem cum eo auditorium & consistorium. Sbroz. loc. cit. num. 7. juxta c. Romana. de appellat. in 6. & c. 2. de consuetud. in 6. Idemque sit tribunal Vicarii generalis & Episcopi, & hinc à Vicario ad Episcopum non datur appellatio tanquam ab eodem ad seipsum. Engels. ad Tit. 28. de off. Vicar. num. 6. Sbroz. citans Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. num. 6. Bertach. tr. de Episc. tit. de Vicar. Episcopi num. 17. & plures alios juxta cit. c. Romana. Contra Vicarius foraneus non est Ordinarius, sed delegatus. Sbroz. loc. cit. n. 6. & solum jurisdictionem commissam seu delegatam habet. Azor. Cistrop. &c. habet separatim tribunal, & ideo ab eo ad Episcopum (aut ad ejus Vicarium generalè, ut expresse Sbroz. cit. q. 23. n. 9.) appellatur. Sbroz. ibid. n. 8. citatis pluribus. Azor. loc. cit. Engels. cit. n. 6. qui etiam addit, sic usu quoque receptum, ut ab Archidiacono ad Episcopum appelleretur, & hinc eos rectè Vicariis foraneis annumerari. Item n. 7. tradit, in quibus casibus appelleretur à Vicario generalis ad Episcopum, quem vide. Unde jam etiam ex hoc capite differt Vicarius generalis à Judice delegato ad universitatem causarum, utpote qui di-

versum tribunal habuit, à quo ad Episcopum datur appellatio. Azor. loc. cit. q. 12.

2. Secunda, quòd Vicarius generalis sit in dignitate, & hinc habilis, ut sit delegatus & executor causarum Papalium. Engels. loc. cit. n. 5. Azor. cit. q. 15. Secus est de Vicario foraneo, cum dignitas sit administratio cum jurisdictione & precedentia, quælis singularis precedentia non competit Vicario foraneo, addè, ut nequidem Praepositos Ecclesiarum collegatarum praecedat, nisi fortè de consuetudine pro dignitate habeatur. Engels. cit. num. 5.

Quaestio 13. In quo Vicarius generalis differat à delegato ad universitatem causarum?

Respondeo: Differt in eo, quòd Vicarii censentur eadem Tribunal cum Episcopo, quodam convenit tali delegato, utpote à quo datur appellatio ad Episcopum. Azor. p. 2. l. 3. c. 45. n. 12.

Quaestio 14. Vicarius generalis Episcopi qualiter differat à Suffraganeo?

1. **R**espondeo, Suffraganei alii sunt & dicuntur Rhododem tantes, qui in Episcopali ordine constituti, & acta carentes proprii Diocesis assumuntur ab Episcopo diocesano tanquam Coadjuutores & Vicarii ad exercenda in ejus Diocesi pontificalia. Barbot. juris Eccles. l. 1. c. 15. n. 7. & ab his differt Vicarius generalis, vel ex hoc ipso patet, quod hi eo ipso jurisdictionem non ordinariam neque delegatam ullam habent, sed solum exercendi ibidem Pontificalia, quæ potestas non est jurisdictionis. Laym. in c. quoniam de off. judic. ordinar. num. 2.

2. Dantur & alii Suffraganei viciniis accedentes ad rationem Vicariorum generalium; dum est in una civitate aut Diocesi regulariter plures esse nequeant Episcopi, ne una ipsius duos viros, unum corpus duo capita habeat C. de Luca ad Trident. d. 14. n. 22. nil tamen obstat, quò minus dum in una Diocesi (idem est de amplius quibusdam civitatibus) vigent diversi ritus v. g. latinus & graecus, duo sint Episcopi, unus pro ritu latino, alter pro graeco, ita ut duæ illæ personæ materiales per meliorem administrationem Ecclesiae habeant utrumque ritum efforment unam personam formalem seu intellectuale, sicut plures Ecclesiae materiales sociativo quodam jure concurrere possunt ad efformandam unicam Cathedralē sine unitatis prajudicio: vel ut unus revera sit Episcopus & Ecclesiae sponsus, ille scilicet ritus latinus, alter verò adjutoris ac Vicarii potius partes gerat, sicut multi qualificati Praefules in Germania retinent per Vicariis personas in Episcopali ordine constitutas, praesertim Episcopos naturales. C. de Luca cit. n. 21. & 23. sic enim disponitur in Concilio Lateranensi sub Innoc. III. & de hoc est cit. c. quoniam de off. jud. ordinar. ut ob dictam causam, populorum nimirum diversarum linguarum ac rituum in eadem civitate aut Diocesi degentium catholicum Praesidem tanquam Vicarium sibi subiectum constitutere possit. Atque talis Suffraganeus seu Vicarius Episcopus secundum Gloss. communiter receptam, Vicarius habet jurisdictionem in Canone ordinariam ac perpetuam Episcopo subordinationatam, quemadmodum habent Archidiaconi. In quo jam plurimum differt à Vicario generali, utpote qui jurisdictionem eandem cum Episcopo habet. Laym. loc. cit. ubi

ubi etiam addit: ad Sedem Apostolicam pertinere examine, non ob aliam similem necessitatis causam opus sit Episcopo perpetuum Vicarium ac Coepiscopum in iurisdictione exercenda subordinatum adungere; cum id à jure communi exorbitans, & non nisi dispensativè permitti possit, ut notat Gl. in cit. c. *quoniam*. v. *necessitas*.

Questio 15. Qualiter Vicarius generalis differat à Coadjutore Episcopi?

Respondeo: Cum Coadjutor dicatur propriè is, cui Episcopo iussu, vel sensu confectio, aut in quo Administratori adjungitur, ut in officio administratione coadjuvet, Barbof. *Jur. Eccl.* l. 1. c. 15. n. 6. juxta c. 1. de *Cler. agrot. in decretal.* & in 6. & c. *grando de suppl. negl. prelatorum*. in 6. patet, differre ab alio Vicarium generalem io plurimè.

Questio 16. Qualiter Vicarius generalis Episcopi differat ab Archidiacono?

Respondeo, Tamen Archidiaconus quoque de jure communis in quibusdam conveniat, Barbof. *loc. cit.* n. 50. differt tamen ab eo Vicarius generalis in tribus potissimum. Primò, quod ab Archidiacono ad Episcopum appelleretur, Barbof. *loc. cit.* juxta c. *Romana de appellat.* Sicut & a fecundaria Vicaria iorane & alterius interioris. A Vicario generali verò non nisi ad Episcopum superiorem Laym. in c. ut *Archidiaconus de off. Archid.* nisi forte consuetudo habeat aliud, ut ait Barbof. *loc. cit.* Verùm hæc differentia fundatur in ea, quod Vicarius non solum ordinariam, sed eandem cum Episcopo iurisdictionem, seu idem tribunal habeat; secus ac contingit in Archidiacono, qui etsi habeat ordinariam, non tamen eandem iurisdictionem cum Episcopo.

2. Secundò, quod officium Archidiaconi non ex patet per mortem Episcopi; seu sit de officio Vicarii, nisi, ut addit Barbof. esset constitutus cum consensu Capituli. Hæc quoque differentia fundatur in alia, nempe, quod Archidiaconus non ab homine, sed à jure constituitur sit; & iurisdictionem suam habet, dum ipso jure est Vicarius Episcopi; cum omnem vicariatus ejus dignitas annexum sit, ideoque ei auferri non potest, & sic fit Vicarius natus, institutus perpetuus. Vicarius verò sit Vicarius factus (nempe ab Episcopo juxta auctoritatem & institutionem Canonum) non utricularis, ac temporalis, & pro libitu amovibilis. Laym. *loc. cit.* ubi etiam ex Hostiens. qualiter iurisdictione ordinaria Archidiaconi proveniat directè à lege, indirectè ab homine v. g. ab Episcopo constitvente Archidiaconum. Iurisdictione verò ordinaria Vicarii generalis directè ab homine, nempe Episcopo create Vicarium, indirectè à lege habente auctoritatem instituendi Vicarium. De quo plura infra, ubi de Archidiacono.

3. Tertiò, quod Archidiaconus post Vicarium cum ceteris dignitatibus & Canonibus sedet; Vicarius verò generalis omnibus post Episcopum præferatur, Barbol. verum, ut vides, differentia hæc extrinseca est.

Questio 17. Qualiter Vicarius generalis differat ab Officiario?

Respondeo primò: Vicarius generalis & Officiarius (intellige principalis) idem significant, & in effectu nulla inter eos nisi in nomine ver-

satut differre. Barbof. *loc. cit.* n. 12. citans Riminal. in rubric. de off. Vicar. num. 113. Covar. l. 3. var. c. 20. n. 46. Mandol. in reg. 14. cancell. q. 6. n. 16. Menoch. conf. 51. num. 38. Item Pirh. ad tit. de off. Vicar. n. 26. Pignat. To. 6. confut. 6. n. 7. Laym. in c. *Romana de off. Vicar.* in 6. n. 3. citans Sylv. v. *Vic. Sanch. de off. Vicar.* l. 3. d. 9. n. 11. Sbroz. de off. Vicar. l. 4. q. 7. ut id colligitur ex Trident. sess. 24. c. 16. Dixi ab Officiario principali; nam quandoque duo sunt in Dioecesi Officiales, unus principalis, qui generatim vices Episcopi gerit, saltem in spiritualibus, alter verò Officiarius minor principalis & priori subordinatus, vel qui Consistorio Episcopi præest in certis tantum casibus, v. g. in matrimonialibus, decimaribus, &c. Pirh. *cit. num.* 7. Et patet, hunc Officiarium minus principalem, etsi simpliciter quoque dicatur Officiarius, oco esse eundem cum Vicario generali; quia ei subordinatus est, ejusque iurisdictione delegata. Et de hoc Officiario minus principali loqui videntur auctores apud Sbroz. l. 1. q. 7. n. 1. & seq. censentes esse differentiam inter Officium & Vicarium, & adducentes pro hoc varios textus, quos lege ibidem.

2. Respondeo Secundò. Tamen igitur Officiarius principalis Episcopi & Vicarius generalis idem sunt, ex vi tamen & consuetudine tam Datarie quam Cancellarie Apostolicæ literæ Sedis Apostolicæ (quæ semper committuntur Vicario Episcoporum, sive beneficiaribus sint, sive dispensationum matrimonialium, sive continentes mandatum aliquod aliud ad gratiam, Rosa. *loc. post citandi*) si ad regiones ultra montanas (puta ad Hispaniam, Galliam, Germaniam, Angliam, Poloniam, Africam, &c.) dirigantur, semper inscribuntur Officiarius, sive adhibetur terminus Officiarius v. g. *dictis filio venerabilis Fratris nostri Episcopi Monasteriensis Officiarius* vel simpliciter: *Dictis filio Officiarius Monasteriensis*. Literæ verò destinantur ad regiones Cismontanas v. g. (ut expresse Barbof. & Sbroz. loco paulò post citand.) ad Italiam, Ungariam, Dalmatiam, Albaniam, Sclavoniam, Cyprum, Cretam & partes Orientales, item Siciliam, Corsicam, Sardiniam, &c. destinantur, inscribuntur Vicario generali. v. g. *Dictis filio Vicario venerabilis Fratris nostri Episcopi Romanensis in spiritualibus Generalis*, &c. Barbof. Pirh. *loc. cit.* Laym. in c. *statutum de respic.* in 6. n. 2. Rosa de *Exco. inter. liter. Apost.* p. 1. c. 3. n. 22. Sbroz. 2. l. 7. a. n. 10. citans Germin. in c. *fin. de off. Vicar.* in 6. n. 5. Mandol. ad reg. 14. cancell. q. 6. n. 2. ex quo eodem Mandol. subiungit Sbroz. quod ista sit forma inscribendi literas, quæ prætermittit literæ seu Bullæ non careant suspitione falsitatis, uti pro hoc citat Cæchum insinuat. *Juris can. de Vicar. tit. 8. num. 5. l. 2. Alphonsi. Carmon. tr. de incompat. benef. p. 1. c. 15. n. 1.* Sic itaque apud oos terminus Officiarius intelligitur Officiarius principalis, cui videlicet iurisdictione Episcopalis generatim tam quo ad causas, quam quo ad loca Dioecesis commissa est, qui apud nos, ut dictum, Vicarius in spiritualibus generalis appellari solet, Laym. *loc. cit.* Quod si verò in Dioecesi aliquis duo sunt Officiales æque principales, seu duo Vicarii generales concurrentes in ordinaria Episcopali sibi commissa iurisdictione, commissiones Apostolicæ inscripserit Officiarius utrique ex illis delegari possunt. Laym. *ibidem* juxta Gl. marginal. recept. v. *principalis in Clem. 2. de respic.* Si verò plures sint Officiales Episcopi sive Vicarii, unus in temporalibus, alter in spiritualibus, vel unus in certa parte Dioecesis, aut quò ad certas causas; alter generatim, tunc in solis tanquam principalis li-

teras Apostolicas, quæ Officiali inscribuntur, accipiet. Laym. l. c. citans Gl. in cit. Clem. v. principal. & r. f. v. Sbroz. l. 2. q. 29. Garc. de benef. p. 5. c. 3. n. 36. & 120.

Questio 18. *Quibus præterea nominibus veniat Vicarius generalis?*

Respondeo: Imprimis venit nomine Ordinarii. Rosal. loc. cit. num. 25. ubi: *Ordinarii nomine præsertim tenendum est, quod venit Episcopus ac cum Vicarius seu Officialis generatus.* Laym. in c. cum in generali. de off. Vicar. in 6. n. 9. Sbroz. l. 1. q. 2. n. 16. Paric. de resign. l. 3. q. 11. num. 22. citans quam plurimos alios. Item intelligi quandoque debet nomine Episcopi & diocesani, ut in casu Trident. sess. 23. c. 15. ubi de approbatione Confessoriorum (quam à Vicario etiam fieri posse, probabiliter docet Suaz. Tom. 4. d. 28. sess. 7.) Laym. loc. cit. & in casu Trident. sess. 25. c. 3. ubi agitur de excommunicatione interdicti solita ad inventurorum restitutionem faciendam, ita ut licet dicatur: *et à solo Episcopo promulganda*: eo tamen nomine etiam comprehendatur Vicarius, ut docent Sanchez de matrim. l. 3. d. 29. num. 16. Garc. de benef. p. 5. c. 3. num. 95. apud Laym. loc. cit. Item dicitur quandoque Commisarius. Sbroz. l. c. n. 11. citans Pavin. de pot. Capit. sed. 2. p. 2. q. 10. in princip. Mandolad Reg. 14. Camell. q. 6. num. 10. Item dicitur quandoque Vicedominus. Sbroz. l. c. n. 21. citans Abb. in c. 2. num. 3. *ne Prælat. vici sui.* Speculator. l. 1. c. tit. de Prælat. &c. Item locum tenens. Sbroz. loc. cit. num. 19. citans Federic. de Senis. Conf. 302. num. 1. in fin. Covar. l. 4. variat. resol. c. 20. num. 4. &c. Item procurator Episcopi. Sbroz. l. c. num. 17. citans c. peritis de Procurat. & ibi DD. Gemin. in c. licet. de off. Vicar. in 6. num. 12. Plura alia nomina, quibus veniat Vicarius, vide apud eundem Sbroz. loc. cit. q. 2. ubi etiam num. 13. ait, omnia hæc nomina, Ordinarius, Deputatus, Commisarius, Missus, Dominicus, Visitor & Succedens, Substitutus, Procurator Episcopi, Oeconomus, Vicegerens, locum tenens, Vicedominus, dum de Vicario Episcopi dicuntur, esse Synonyma juxta Jo. And. Rebuff. Diaz. Paxon. &c. idemque fuisse probat l. 1. q. 7. d. n. 7.

Questio 19. *Sub nomine generali Vicarii Episcopi quam vicariam præter Vicarium propriam ac specialiter talem?*

Respondeo: Venit imprimis Capitulum Sede vacante. Sbroz. l. 1. q. 3. num. 14. Tamen etiam illud proprie non dicitur Vicarius Episcopi, sed potius successor Episcopi, eademque cum eo persona. Sbroz. l. 1. q. 15. num. 4. juxta dicenda à nobis aliis, inter Vicarios tamen Episcoporum numerandum est. Sbroz. loc. cit. q. 15. num. 1. Numerantur quoque inter Vicarios Episcoporum eorum Coadjutores, utpote qui in pluribus eorum morbo ac sævo impedimento vices gerunt. Barbof. juris benef. l. 1. c. 15. num. 1. jusse. num. 6. Item Episcopi plerumqueculares hodie dum dicti suffraganei ab eis assumpti, ut vices eorum gerant in exercendis pontificalibus. Item Archidiaconi, qui à jure constituti, Vicarii nati Episcoporum dicuntur. Sbroz. loc. cit. q. 3. à num. 15. Item Archiepiscopi Civitatenſes, qui quoque Vicarii nati Episcoporum dicuntur quò ad spiritualia quædam ministeria, de quibus in tit. de off. Archiepiscopi. Sbroz. loc. cit. q. 3. num. 18. Ac denique sunt Chorepiscopi: hi enim olim erant quasi suffraganei & Vicarii simul Episcoporum, quibus scilicet plurima cum Episco-

pis ministeriorum communis erat dispensatio. Barbof. loc. cit. num. 1. ubi, uti & c. 16. per totum eorum, quod olim gerebant, munus & diversas species explicat.

PARAGRAPHUS II.

De constitutione, seu creatione Vicarii.

Questio 20. *An & qualiter Vicarius generalis constituatur ab Episcopo?*

Respondeo: Præter ea, quæ dicta sunt, quòd Vicarii quidam constituantur à lege, alii ab homine seu hominis sado, & inter hos sic Vicarius generalis Episcopi, de quo hic, constitui seu deputatur hæc Vicarius hodie dum ab Episcopo, & quidem solo, sine requisitione consensuum aut consilii Capituli. Barbof. loc. cit. c. 15. num. 15. Sbroz. l. 1. q. 5. q. 4. num. 1. Pirh. ad tit. de off. Vicar. num. 18. Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 22. Azor. inſtit. mor. p. 2. l. 3. c. 6. & c. 43. q. 2. citans Hostiens. in sum. tit. de off. Vicar. 5. in quibus. vers. sed non quilibet. Abb. in c. tua nobis. tit. cod. num. 4. Pavin. tr. de pot. cap. sed. var. p. 2. q. 10. Rebuff. pr. benef. tit. de Vicar. Episc. num. 1. Approbaturque id ipsum consuetudine recepta, quæ in hoc servanda est. Azor. loc. cit. c. 6. Pirh. l. c. Sbroz. l. c. num. 2. citans Bertach. tr. de Episc. p. 7. c. 10. Rebuff. ubi ante. Cuchum. inſtit. juris can. tit. 8. de Vicar. Episc. num. 16. l. 2. Bero conf. 23. num. 4. vol. 1. Dixi hodie dum; quia olim necesse erat adhiberi consensum Capituli in creatione Vicarii Episcopi, ut satis indicat Sbroz. l. 1. q. 5. num. 11. ubi ait: Vicarius Episcopi non fit à solo Episcopo, sed cum consensu & auctoritate Capituli, & sic ab universitate, quæ in Capitulo & Episcopo consistit. Nec dicitur, quòd Vicarius Episcopi à solo Episcopo fiat c. 1. cum gl. ne Prælat. vici sui. & c. 2. de off. Vicar. in 6. quia, ut inquit Bero, per illa jura non excluditur Capitulum, à quo Vicarius de jure fieri dicitur. Vel respondetur secundum Bero, quòd illa jura loquantur de consuetudine, secundum quam hodie Episcopi adverteris Capitula omnia jura, quæ ei competeant, usurpant. Ut dicitur in c. ea noscitur. de his, quæ sunt à Prælat. sine consensu capir. Quà consuetudine, ut per Sbroz. sic ſtante, hodie Episcopus non dat jurisdictionem Vicario, sed consuetudo, cujus auctoritate hodie solus Episcopus Vicarium facit, & ideo Vicarius olim à Capitulo & Episcopo, & sic ab universitate, & hodie à consuetudine habet jurisdictionem, & sic dicitur habere ordinariam.

Questio 21. *An tam parvarum quam magnarum urbium & diocesani Episcopi constituere sibi possint Vicarium generalem?*

Respondeo affirmativè: nam præter Vicarios natos seu natives Episcopi à canone deputatos (quales sunt Archidiaconi & Archiepiscopi) facultas constituendi Vicarium generalem conceditur simpliciter Episcopo, ut patet ex tit. de off. Vicar. in 6. Pax Jord. l. c. citans Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. Scaccia de judic. l. 1. c. 12. n. 12.

Quæstio 22. Num quoque Cardinales (intel-
lige non Episcopi) in Ecclesiis sui tituli crea-
re possint Vicarium generalem?

Respondeo affirmativè; habent enim ibidem hi
Cardinales jurisdictionem Episcopalem. Sbroz.
l. 1. q. 3. num. 22. videntur tamen hi Cardinales
Vicarii dici posse Vicarii quasi Episcopales, seu
adinstar Episcopaliū, propter jurisdictionem, quam
vice suorum principalium seu Cardinalium exer-
cent quasi Episcopalem. Num verò dici possit, ha-
bere hos Vicarios jurisdictionem ordinariam, &
idem cum suis Principibus tribunali, sicut habent
Vicarii Episcopales generales, merito dubitari po-
test; cum nihil quò ad hoc de his in iure dispositum
invenitur. Habent quoque & constituunt hi Car-
dinales Officiales suos & Vicarios Ecclesiarum ac
Monasteriorum, quæ per eos in commendam, vel
ex alio titulo possidentur: Cde Luca in missal. d. 23.
num. 12, ubi etiam, quod Vicarii isti Cardinalium
non sint eorum familiares in ordine ad regulas Cau-
cellariæ pro reservationibus Apostolicis, & pro Ju-
re Cardinalium in nominationibus.

Quæstio 23. An & quando Archiepiscopus
constituere possit Vicarium generalem in Di-
ocesis suorum Suffraganeorum?

Respondeo primò: Præscindendo à casu devo-
tionis ob negligentiam Episcopi, id non
posse Metropolitanis: Siquidem canonice prohibent
Archiepiscopi in eisdem Diocesium Suffraganeo-
rum suorum, ut ibi autoritate propria iudicent,
aliudve agant. Sbroz. l. 1. q. 63. num. 1. iuxta c. Re-
mona. de off. Vicar. in 6. Unde neque constituere pos-
sunt in Suffraganeorum suorum Diocesis Officialis
seu Vicarios foraneos pro incipiendis vel co-
gnoscendis contrahibus coram illis, aut ad facien-
das citationes & inhibitiones in causis appellationis
à dictis Suffraganeis ad ipsum Archiepiscopum devo-
luendis, etiam in causis jam devolutis vices suas al-
teri committere possit Archiepiscopus in Diocesi-
bus suorum Suffraganeorum. Sbroz. loc. cit. à n. 2.
iuxta quod hæc omnia disponentur in cit. c. Remona.
Sane à fortiori hinc sequitur, non posse Archiepi-
scopum in dictis Diocesis constituere Vicarium
generalem Episcopi, seu committere ei universita-
tem causarum spectantium ad jurisdictionem dicti
Episcopi.

2. Respondeo secundò: Ubi tamen Episcopus
negligeret constituere Vicarium, ubi ad hoc tene-
retur, potest & debet Metropolitanus præfigere il-
li terminum ad constituendum Vicarium, quo elap-
so, si non constituat, infamet Metropolitanus Vi-
cium constitutum, vel Episcopum ad illum consti-
tuendum cogere potest. Pich. loc. cit. citans Ugolin.
de off. Episc. p. 1. c. 4. §. 6. num. 2. Sbroz. l. 1. q. 46.
num. 4. & ex illis q. 57. per tot. citans c. consue-
9. q. 3. ubi dicitur; si Episcopus non satigeret statu-
tere Oeconorum in sua Ecclesia, Metropolitanus
eum constituere potest; accipiendo Oeconorum
pro Vicario, & c. nova 16. q. 7. Item Tindem. c. 16.
sess. 24. & pro dicta practica seu modo in hoc proce-
dendi præfigendo terminum citat. Abb. in C. quoniam,
de off. Ordin. n. 4. Cuch. in fin. iuris cau. de Vicar.
tit. 8. num. 13. l. 2. & num. 39. Quod si verò Eccle-
sia sit exempta seu subiecta Metropolitanis, Epi-
scopo illius negligente constituere Vicarium, non
Metropolitanus, sed propinquior Episcopus in ea

deputat le Vicarium. Et si ipse Metropolitanus in
sua Ecclesia negligat constituere Vicarium, eum
constituat antiquior ex Suffraganeis, Sbroz. l. 1. q. 56.
citans Cuchum ubi ante citat quoque Tindem. sess. 24.
r. 16. verum illud loquitur ibidem tantum de Ca-
pitulo Sede vacante negligente constituere Vicari-
um. Fidetur tamen id à pari procedere in Episco-
po Metropolitanis vel exempto, negligente consti-
tuere Vicarium, dum ad hoc tenetur.

Quæstio 24. Num Administrator Episco-
patus, qui quandoque et à Papa dari solet,
constituere possit Vicarium generalem?

Respondeo affirmativè; Quia succedit in ordina-
ria jurisdictione Episcopi, & æquiparatur quò
ad potestatem Capitulo Sede vacante. Pich. ad in.
de off. Vicar. n. 29. in fin. Num verò Administrator
Episcopatus datus Episcopo vivente, v. g. quia hoc
est adhuc in minore ætate, &c. substituere possit
Vicarium generalem, dubitatur. Videtur id pos-
se, quia gerit jurisdictionem & potestatem ordina-
riam Episcopi, qui id potest.

Quæstio 25. An Capitulum Episcopo vivo
absente vel negligente Vicarium possit con-
stituere?

Respondeo: Sive Episcopus sit negligens in
constituendo Vicario, sive sit absens, eo retragente
Capitulum non posse constituere Vicarium aliter
Sbroz. l. 1. q. 59. ex hinc. conf. 23. à n. 4. ad finem
q. 51. Quod imprimis certum est de Episcopo
negligente; quia in eo casu jura statuant modum al-
ium supplendi hanc negligentiam, citra quoddi-
cta constitutio Vicarii devolvatur ad Capitulum ju-
xta dicta quæst. præd. verum in casu absentie diu-
turnæ, v. g. Episcopo ducto in captivitatem, aut
versante in remotis, Vicario illius, quem ipse con-
stituerat interea mortuo, videtur dicendum contra-
rium; cum enim in utroque illo casu administratio
Diocesis devolvatur ad Capitulum, quemad-
modum sit sede vacante (in illis enim casibus Ec-
clesia quasi vacat) juxta dicenda 17. q. 3. potest
constituere Vicarium, penes quem sit jurisdictionis
exercitium seu administratio. Vide dicenda quæstio-
ne post hanc 2. De cetero, ut dicitur alibi, iste Vi-
carius à Capitulo tunc constitutus, dicendus non erit
proprie Vicarius generalis Episcopi, sed Capituli,
& Vicarius generalis jurisdictionis Episcopalis.

Quæstio 26. An à Papa quoque solet quan-
doque constitui Vicarius generalis Episcopi?

Respondeo affirmativè. Pignat. To. 10. consue-
129. num. 6. ubi etiam ex Pass. consue. 80. num. 22.
l. 4. Sanch. de matrim. l. 3. d. 31. quòd Vicarius ille
Episcopalis à Papa constitutus, majorem habeat fa-
cultatem, præsertim in substituendo sibi alium, quàm
Vicarius generalis ab Episcopo constitutus. Et ex
Gratian. discept. sur. discept. 106. n. 29. ac 30. & discept.
111. n. 56. quòd iste Vicarius Episcopi à Papa constitu-
tus habeat omnes qualitates, quæ ipsi Episcopo in-
sunt, & propterea sit æqualiter honorandus, & quæ
sit differentia inter utrumque remissivè ad gratiam.
Quia verò de causa statuitur talis Vicarius à Sede Apo-
stolica, quamque jurisdictionem habeat respectivè
quò ad Episcopum, & qualiter ab eo sit innovabilis,
dicitur q. seq.

Quæ-

Quæstio. 27. Num Episcopus teneatur constituere Vicarium?

Respondeo: Non convenire in hoc auctores, absolute loquendo, non teneri Episcopum habere Vicarium, tenent Gouz. Gl. 4. num. 66. ubi: cum non teneatur habere Vicarium seu Officium secundum veterem opinionem, quam tenet Rota, &c. Pignat. tom. 9. conf. 109. 2. n. 4. ubi: Nullo jure cavetur, quod Episcopus necessarius teneatur habere Vicarium, juxta veterem & magis communem sententiam. Pax Jord. lib. 12. tit. 1. num. 4. Ventrigl. tom. 2. ar. 14. §. 1. n. 4. C. de Luca, ad Trid. d. 4. nam. 8. Engels ad tit. de off. vic. num. 9. ubi: Si Episcopus velit & sufficiat causas per se tractare, non potest cogi ad Vicarium constituendum; quia ipsi Episcopi principaliter incumbit jurisdictionis & executionis cura. Barbof. Juris Eccles. l. 1. c. 15. n. 16. ubi ait, hanc sententiam amplectam esse Rotam apud Putemum decis. 43. l. 2. & Mohed. decis. 4. de off. vicar. citaturque pro hac sententia a Pignat. loc. cit. num. 4. & 5. Rota in Calcutensi, jurisdictio 1624. in qua etiam dicitur, quod etsi duæ Dioceses essent distinctæ, & æque principaliter unitæ, tamen quo ad Episcopum reputatur una Diocesis, exemplo prædictis duarum provinciarum. Citatur insuper pro ea ab eodem Pignat. num. 6. Genuens. in pr. c. 70. num. 3. & in manual. pastoram. c. 31. num. 7. & 8. ubi, quod Episcopi habetur intentionem fundatam in jure divino, ut non constituent Vicarium, sed per se ipsos regant. M. Liel. de consens. appellat in causis alim. p. 5. 1. ubi, quod officium Vicarii dicitur voluntarium, & sine illo stare potest Episcopus, etiam si solus fuerit illum detinere. Paris. de regim. q. 16. num. 59. l. 1. Covar. var. c. 20. num. 3. l. 3. Barbof. de off. Episc. alleg. 54. num. 125. & in c. quædam, num. 5. de off. ordinar. Ricc. in pr. for. Eccles. p. 1. decis. 562. &c. Procedere hæc ipsa sententia sine difficultate in Episcopatu exiguo; cum tunc data idoneitate Episcopi dubitandum non sit, quin per seipsum valeat sine subditorum incommodo causas cognoscere. Pignat. loc. cit. num. 7. addens & hanc rationem, quod Vicarius Episcopi sit instar procuratoris, ut Abb. in cap. ad hac. de off. vicar. num. 7. in jure autem receptum sit, quod nemo cogatur constituere procuratorem ad negotia quantumvis ardua c. 2. de procurat. & ibi Gl.

2. Neq; refragatur huic sententiæ, quod alii Episcopi antecessores constituerint Vicarium generalem; non enim ideoque est debita mensura sententiæ contra successorem. Pignat. num. 8. citans Barbof. ubi ante Gratian. discept. 655. num. 48. Idem ex Regulâ communis, quod in facultativis non datur manutentia contra superiorem. Pignat. ibid. ex Gratian. loc. cit. num. 49. Neq; obstat huic sententiæ textus c. novallæ, & c. relatum de clericis non residentib. per quos disponitur, ut quilibet per seipsum in persona debeat de servire Ecclesiæ sue. Nam dicta jura loquuntur de Rectoribus Ecclesiarum Parochialium, in quibus est diversa ratio, dum ipsi regulariter prohibuitur est constituere Vicarios; Episcopi vero non reperiuntur stricti personaliter, ut prohibeantur adimplere officium per Vicarium, multaque communi possunt Vicarii Episcoporum, quæ aliis non possunt. Sbroz. l. 1. g. 45. a. num. 6. Neque obstat textus in c. quædam, de off. ordinar. quia speciale est, quod in calu illius cap. Episcopus debeat sibi eligere Vicarium alterum Episcopum propter lin-

guarum vel rituum diversitatem, quæ est in populo alicujus Diocesis, quibus tenetur Episcopus providere de catholico Præfule, qui illis nationibus sit conformis, & eisdem Sacramenta ministret. Sbroz. loc. cit. num. 10. & 11.

3. Nihilominus contrarium, nempe teneri Episcopum sibi constituere Vicarium, etiam extra calum necessitatis, sive etiam ubi Episcopus posset per seipsum omnia expedire, quæ sui sunt munus, docent apud Sbroz. loc. cit. a. num. 2. Bald. in l. aliquando. ff. de off. procon. n. 1. Abb. in ist. c. quædam, num. 3. Ruin. consil. 148. num. 4. vol. 2. Borrius. decis. 347. num. 6. Lancelot. Infit. jura can. de off. vicarii. in princip. Rebuff. rr. de nominat. q. 4. num. 67. Follet. in pr. crimin. can. p. 1. n. 74. Cuch. legl. jura can. de Episc. num. 27. tit. 6. l. 2. & plures alii.

4. Medium vium ingrediuntur alii limitando primam sententiam, nimirum, quod si nulla urgeat necessitas, quia Diocesis parva est, vel quia Episcopus ita industrius & exercitatus in negotiis gerendis, ut per se solus omnia commode agere possit, quæ ad munus Episcopale spectant, non debeat, nec cogi possit constituere sibi Vicarium. Si verò id non possit solus, adeoque jam urgeat necessitas, debeat constituere Vicarium. Pirh. ad tit. de off. vicar. num. 28. Sbroz. loc. cit. num. 12. Ventrigl. loc. cit. ubi expressit sic limitat suam sententiam: Et hoc nisi aliud suaderet necessitas; non tunc tenetur constituere Vicarium; pro quo citat Meroll. Theol. mor. p. 3. d. 7. c. 6. dub. 9. num. 79. Pignat. loc. cit. num. 11. ubi ex Gratian. discept. 561. num. 16. & seq. quod sic intelligendi DD. qui voluer Vicarium esse constituendum ab Episcopo. Hinc etiam ex prædictis S. Congregat. proposita negot. Episcoporum, si Episcopus negligat expeditionem causarum, præcipit, si Theologus est, non Jurista, S. Congregat. nedum ei præcipere solet, ut Vicarium generalem constituat, sed etiam quando opus est, transmittat Vicarium Apostolicum pro Diocesi Regimine. Qui Vicarius sic missus, ut notat Nicol. in fust. bar. v. num. 39. revera est Vicarius Apostolicus, & jurisdictionem habet privative quod ad Episcopum; nec Episcopus eum remove potest ex declarationibus ejusdem S. Congregat. quas plures refert. Sic patitur inquit Barbof. Jur. Eccles. l. 2. c. 7. num. 40. cogi posse ab Archiepiscopo Episcopum ad constituendum Vicarium, quando non est idoneus ad regendum, vel commode regere non potest. Contra tradit Pignat. loc. cit. num. 2. Mojed. de incompat. benef. p. 2. c. 10. num. 9. Si Episcopus est Jurisperitus, & habilis per se ipsum, & Episcopatus tenuis (adde & parvus, ut communiter sunt in Italia) tunc nullatenus est compellendus ad instituendum Vicarium, nisi forte Diocesani essent diversi ritus & idiomatis, prout sunt nonnulli in Calabria, qui vivunt juxta ritum græcum per textum c. quædam, de off. ordinar. Et notandum, quod si nullus sit locus, qui distet à Cathedrali per unam integram Diocem ligalem, non potest applicari ratio amplitudinis Diocesis, quo in casu constituendi sunt Vicarii foranei ad cognoscendas causas minores juxta facultates ipsi a jure concessas, ut Gl. in Clem. 2. de rescript. v. foranei & ibi Jo. And. & Cardin. Sbroz. l. 1. g. 23. num. 1. &c.

5. Jam verò quis propter multitudinem occupationum Episcopus etiam diligentissimus sit, per se solum plerumque non sufficit omnibus negotiis, saltem commode expediendis, quæ ad regimen Episcopale & curam animarum pertinent, & ut inquit Pignat. loc. cit. num. 12. quando Episcopatus est am-

plius

plus, & magnus numerus Clericorum, Ecclesiasticorum, Moialium, haud vero simile est, quod possit Episcopus minus suum adimplere absque Vicario generali; hinc inquam est, quod auctores plures dicunt, quod Episcopus non tantum potest, sed & debet ordinari Vicarium constituere, cuius opera adjuvet. Pirh. *loc. cit.* citans Ugolin. *de off. Ep.* p. 1. c. 4. §. 6. *num.* 1. Unde & Sbroz. *cit. g. 46. num.* 12. ait: Respondetur, quod Episcopus semper dici possit constitutus in necessitate propter ingentes occupationes, in quibus Episcopale regimen & curam amaram versatur, & si hac necessitas attenditur, erit potissima causa constituendi Vicarium, &c. Atque ita jam in casu, ubi ob Diocesis amplitudinem, aliisque occupationes & difficultates per se solum ea prestare nequeat, ratio naturalis id exigit, ut iustitiae, litigantibus, & statui Ecclesiastico per deputationem Vicarii consulatur. Engels *loc. cit.*

Quaestio 28. Episcopus in quo casu nequeat constituere Vicarium?

Respondeo: Episcopus captus à Turcis (idem est de infidelibus aliis quibuscumque; cum C. si Episcopus, de suppl. negl. Praelator. in 6. loquatur de paginis. Pax Jord. *loc. cit.* 1. 12. tit. 1. *num.* 7. item de haereticis & schismaticis, ut Gl. in *cit. c. v. pagani*) non potest sibi constituere Vicarium; eo quod in isto casu tota iurisdictio devolvatur ad Capitulum, ac si sedes vacaret per mortem Episcopi. Sbroz. *l. 1. g. 46. num.* 4. citans plures. Pax Jord. *loc. cit. num.* 6. Rebuff. *in concord. rubric. de collat. §. teneatur.* Mandos. *in reg. 2. 4. canell. g. 6. n. 12.* Dominic. & Franc. *in cit. c. Episcopi.* Extenditurque hoc ipsum Pax Jord. *cit. num.* 7. ad Episcopum captum à fidelibus bello iusto, rationem desumens à l. *hostes. §. de capt. & poss. lib. 1.* Secus verò esse ait de Episcopo capto à fidelibus bello non iusto aut extra bellum; eo quod tunc non dicatur verè mortuus civiliter.

2. Quin etiam, si tempore captivitatis haberet Vicarium, cessaret illius officium; quia sicut procurator censetur revocatus per mortem Praelati, etiam si dominus lites sit effectus. Clem. *Fin. de procurat. sic etiam in casu praesente, in quo civilis mors aequiparatur naturali.* Pax Jord. *loc. cit. num.* 8. Videtur hoc confirmari ex eo, quod si in isto casu, ut dictum, tota iurisdictio transeat ad Capitulum, & haberet res, ac si sedes vacaret; Capitulum autem sede vacante non teneatur confirmare Vicarium Episcopi & huius officium exsisteret, sic etiam in praesente casu.

Quaestio 29. An Episcopus ante adeptam possessionem Episcopatus & consecrationem possit constituere Vicarium?

Respondeo ad primum negativè: Sbroz. *loc. cit. num.* 15. Pax Jord. *loc. cit. num.* 5. citans Felin. *conf. 42. n. 71.* Abb. *in c. qualiter de elect.*

2. Resp. ad secundum: Potest verò capta possessione ante susceptam consecrationem eundem constituere. Sbroz. *l. 2. g. 13. num.* 4. Pax Jord. *cit. n. 5.* citans Gl. in Clem. *capit. principalis. de rescript. v. Episcop. Pavia. de poss. capit. sede vac. p. 1. g. 10. num.* 6. Sanchez. *de matrim. l. 8. d. 27. num.* 57. Gavanti. *in prax. v. Vicar. Episc. num.* 1.

Quaestio 30. An Episcopus possit constituere duos Vicarios generales, seu Officiales principales?

Resp. potest Episcopus (ubi Dioecesis magna

est, & unus non sufficit. Ventrig. *tom. 2. annot. l. 4. §. 1. num.* 2. vel ut expeditionis causarum facilius consulatur, ut Barbof. *jur. Eccl. l. 1. c. 15. num.* 32. Pirh. *loc. cit. n. 29.*) constituere Vicarios generales seu Officiales principales duos aut plures a se invicem independentes, sive singulos cum potestate & iurisdictione in solidum. Ita praeter jam citatos Azor. *instit. mor. p. 2. l. 3. c. 43. g. 4.* (ubi tamen ait, id posse Episcopum, si id consuetudine receptum fuerit) Pax Jord. *loc. cit. num.* 24. Junde n. 27. citans Ugolin. *de off. Episc. l. 4. §. 6. n. 4.* Cucham *instit. jur. can. tit. 8. de vicar. n. 4.* Sbroz. *l. 1. g. 50. n. 1.* Junde n. 5. citans plures alios. Non secus, ac plures consulti possunt Procuratores, Auctores, Tutores, Curatores, Administratores. Sbroz. *loc. cit. n. 2.* & ex eo Pax Jord. *loc. cit. n. 25.* juxta l. *si quis §. pluribus l. qui dicit §. de procurat. c. duo de procurat. in 6.* Ac prout de constitutionem secundi Vicarii non censetur revocatus primus, nisi tacite vel expresse colligatur aliunde mens constitutis revocare volentis primum. Pax Jord. *loc. cit. num.* 28. citans Rebuff. *in pr. tit. de firm. vicar. a. n. 202.* Quod ipsum tamen limitat Azor. *loc. cit.* ut nimirum procedat, ubi est consuetudo habendi plures Vicarios; si enim nulla talis sit consuetudo, & ab Episcopo in constitutione secundi Vicarii nihil dictum, ait, per constitutionem secundi censeri revocatum primum. Idem cum Azor tenet Cach. *loc. cit.* apud Pax Jord. Porro c. censi adhuc constitutos duos Vicarios generales, et si eorum unus residet in civitate Episcopali, alter extra illam in Diocesi, tenet Ventrig. *loc. cit.* exemplificatque hoc ipsum in Vicariis Tolentinis, quorum unus residet Tolenti, alter Compluti. Econtra, ut duo Vicarii generales constituti censentur, requirit Pirh. ut ambo constituti sint in loco, ubi sedem habet Episcopus, cum generalis & principalis Vicarius dicatur ille, qui constitutus est cum generali potestate ad omnia loca, seu totam Dioecesim, & ad universitatem caularum in civitate cathedrali, in qua residet Episcopus. Idem tenet Garc. *p. 5. c. 8. num.* 36. ubi: *Inter Vicarios, quos ponit Archiepiscopus Tolentanus in civitate Tolentana, non videtur Vicarium generalem & principalem, si non est potestatem potestate generali ad totam Dioecesim, nec etiam Vicarium Compluti; cum non sint potestati ad totam Dioecesim, nec in civitate, ubi est Sedes, quoniam generales applicantur.* Item *num.* 39. ubi ait: *Tunc tantum Vicarius generalis potestatem in oppido dioecesis est generalis, quando in civitate non est alius Vicarius generalis, sed est in illo oppido causa majoris commoditatis, ut videmus in Episcopatu Calaguritano, in quo Vicarius residet Lucerni.* Idem tenet Flores de Mena, quem citat Garc. *loc. cit. n. 38.* dum ait: *Revera solus Vicarius, seu Vicarii generales possunt in civitate, & non possunt extra, etiam si habeant generalem commisionem ad totam Dioecesim, sunt principales.*

2. Notandum etiam hic, quod habet Card. de Loca *de benef. d. 10. num.* 7. quod dum in casu capitis quoniam, de off. ordinat. duo sunt Episcopi in eadem Diocesi, unus v. g. pro ritu graeco, alter pro latino, quilibet ex his suum deputare possit Vicarium, quorum quilibet erit generalis, & unus in Diocesi respectivè.

Quaestio 31. An Episcopus cogi possit ad constituendos plures Vicarios, dum plures Dioeceses totas habet?

Resp. negativè. Pax Jord. *loc. cit. n. 39.* (qui etiam ait, id nequidem Episcopum posse,

eo minus principio, quod Vicarius constitutus extra locum habitationis & Sedis Episcopi non sit generalis, & quod Vicarius constitutus in loco Sedis Episcopalis censetur generalis pro utraque Dioecesi. Cardinalis de Luca ad Trident. d. 4. num. 7. ubi: *si fuerint plures Dioecesesque principaliter unita, tunc in quacunque unius earum parte residenda sua obligatione satisfaciatur, itaque tribunal ereclum pro utraque recte habet cum unico Vicario generali, absque aliqua necessitate retinendi duo tribunaia distincta, duosque Vicarios generales habendi.* Item Carolus de Luca num. 1. in observatione ad Ventrig. Tum. 2. annot. 14. §. 1. ubi, quod non teneatur habere duo tribunaia ac duos Vicarios, nisi obliet censuaria consuetudo; adeoque subditi unius Dioecesis evocari possunt ad locum residentis Episcopi in altera Dioecesi.

2. Contrarium tamen censere videtur Pignat. in 4. consulti. §. 2. num. 1. ubi, quod Episcopus pro causis Dioecellanorum unius Dioecesis (dum duae Dioeceses seu Cathedrales unitae sunt, de his enim loquitur) debeat deputare Vicarium generalem in illa Dioecesi. Causam etiam addit num. 2. (quam eandem etiam tangit Pax Joed. loc. cit. num. 40.) nempe, quod licet respectu Episcopi sit una Dioecesis, respectu tamen Ecclesiarum duae sint, & negotia unus non confundatur cum alia. Expressius verò tom. 9. consulti. 135. num. 3. ubi, quod Episcopus unitarum inter se Dioecesium in ea, à qua Episcopus abest residens in alia, debeat deputare Vicarium generalem, cum, dum duae Dioeceses sunt aequè principaliter unitae inter se, quolibet conservet sua jura & privilegia, propositum regatur Legibus, eisque judicari debeat à suis Judicibus, prout declaratum ait à S. Congregat. Concil. in Valsensi & Salomon. 3. sept. 1650. Item de subditi illius Dioecesis magno ius incommodo teneretur curare administrari libi iustitiam in alieno territorio. Unde jam à fortiori sequitur, Episcopum possidentem duas Dioeceses non unitas inter se, nec in ea saltem, in qua non residet, constituere Vicarium generale, & alium quocumque in ea, in qua residet, si nec ibi solus administrare possit omnia.

3. Quod si verò duarum istarum Dioecesium una alteri unita esset accessorie, tantum procedere potest prima sententia, nimirum opus non esse duplici Vicario generali; eo quod tunc jura & privilegia Dioecesis accessorie unitae transissent in alteram, cui unita, & confargat jam ex utraque una; sicut dicitur de duobus beneficiis, quorum unum accessorie unitum alteri efficiatur huius veluti praeium.

Questio 32. Non ob amplitudinem nimiam Dioecesis cogi possit Episcopus ad constituendum duos Vicarios generales?

Respondeo negativè: Ita à fortiore sentire videntur Card. de Luca, & Carol. de Luca loc. citati, qui nequidem id admittunt, dum duo Episcopi inter se aequè principaliter uniti possidentur ab Episcopo. Et cerè si verum est, quod traditur iidem cum aliis, solum illum dicendum Vicarium generalem pro tota Dioecesi, qui Episcopo in civitate illius residentiali assistit, patet esse contradictionem in adjecto, nempe constituam unum in ista civitate, & alium in alia quadam parte Dioecesis, etiam in solidum cum priore. Sed & praescindendo ab hoc, & dato, talem aliquem constitutum in alia parte Dioecesis posse esse quoque generalem cum alio constituto in civitate, adhuc cogi nequit Episcopus ad constituendum duos, tametsi ob dictam Dioecesis amplitudinem ratione magis

distante, aspernatisque vicariorum maximum subditorum resuleret incommodum, si in causis suis tam civilibus quam criminalibus cogant accedere ad locum tribunalia & residentiae Episcopi, ejusve ei assistentis Vicarii generalis, & vel hinc acquiritur confusio constituti plures in diversis partibus Dioecesis Vicarios generales in eo sensu, quod ad universitatem causarum delegati sint; adhuc tamen de jure postulare nequeunt dicti subditi à tribunali Episcopi remoti, ut à proprio tali Vicario seu Officiali apud se degente judicentur. Carol. de Luca loc. cit. n. a. dicens, opinionem contrariam magis communiter reprobantem per Abbat. & alios collectos per Barbof. de potest. Episc. allegat. §. 4. mem. 27. & Rotam decisi. §. 37. n. 10. p. 4. recent. tom. 3. Item Card. de Luca, loc. cit. num. 6. ubi: *De jure non sufficit aliquorum Dioecellanorum* (intellige, etiam causa vicariorum longinquitate & asperitate à residentia Episcopi se junctorum) *praeferri, quod non possint extra proprium locum trahi, quodque ibi à proprio & particulari Vicario eorum causa debeant cognosci.* Sed ad summum dictam subditorum necessitatem urgere ad deputandos plures Vicarios foraneos & particulares pro levium & minorum causarum cognitione, ne pro illa subditi magnum & incongruum illud incommodum adeundum tribunal Episcopi pati cogantur, ait Carl. de Luca loc. cit. num. 3.

Questio 33. An Episcopus creare possit plures Vicarios foraneos & speciales in diversis Dioecesis partibus?

Respondeo: Posse Episcopum plures Vicarios foraneos seu speciales in diversis Dioecesis partibus vel ad certos actus seu causas v.g. matrimoniales constituere, habet communis. Pirh. in n. 29. Sbroz. l. 1. §. 50. n. 4. quin & posse Episcopum sibi Vicarium constituere in quilibet Dioecesis parte, vel particulari loco tradit Sbroz. l. 1. §. 47. ex Gemini. in e. cum Episcopo. num. 7. de off. ordinis, in 6. qui tamen id limitat: Nisi in illa parte adit Archidiaconus, habens ex consuetudine jurisdictionem privativè. Num verò Episcopus deputare possit Vicarium specialem ad conferenda beneficia, dicitur infra. Vide tamen per Sbroz. l. 1. §. 52. per tu.

Questio 34. Dum duo constituti Vicarii seu Officiales aequè principales & in solidum, cui commissae delegaciones Apostolicae?

Respondeo: Dum nullus in iis designatur in rescripto delegationis, nec constat, de quo illorum senserit Papa, sive rescriptum sit contentiosum seu ad lites, sive sit gratiosum, v.g. dispensationis faciendae, beneficii conferendi, &c. Validum erit, & non reddetur delegatio nulla. Barbof. Jur. Eccl. l. 1. c. 15. num. 3. Pirh. loc. cit. num. 30. citantes Sanchez. de matrim. l. 2. d. 27. num. 32. Neque obstat, quod rescriptum delegationis propter incertitudinem vitietur, adeoque ad Papam rescibendum sit, ut eorum commissioem faciat. c. ad hoc. de rescip. Verum enim id est, quando Iudex omnino incertus datus est, scus si ex certis incertus sit delegatus. Pirh. loc. cit. ex Sanchez. loc. cit. Hoc supposito,

2. Respondeo ad questionem primò. In rescripto gratia ille ex istis duobus Vicariis erit Iudex seu delegatus, cui illud ab impetrante fuerit praecatum; ed quod in illo casu & rescripto de nullius alterius praedictio agitur, oñisque in eo continetur, de quo inter partes agitur, sicut contingit in re-

in scriptis iustitiae seu ad lites. Sanch. Barbof. Pirh. loc. cit. Postquam vero tale gestiofum rescriptum praesentatum est uni ex dictis Vicariis atque principalibus, jam alter adiri non potest, ut illud exequatur, nec in se immiscere. Barbof. citans squillante de Privileg. Cleric. c. 2. num. 203. Pirh. loc. cit. citans Sanch. ubi ante. & Laym. in c. 2. de off. Vicar. in 6. num. 7.

3. Respondeo secundò : Dum rescriptum est contentiosum, consentientibus partibus, si adversarius, contra quem impetrata est commissio, consentiat, vel nihil opponat, quibet eorum ab impetrante eligi potest, & est causam delegatam expedire, cui impetrans prius praesentavit literas commissionis. Partibus dissentientibus, si adversarius excipiat opponendo iurisdictionem, et rescriptum sit & maneat va idem, ut dictum, effectum tamen non habebit, donec Papa (qui proinde aduendus) declaret, quomodo eorum elegerit. Barbof. citans Bonacin. de LL. d. 1. q. 3. p. 8. §. 1. num. 8. Pirh. loc. cit. Sanch. in. num. 27. cum Gl. in c. quoniam de off. deleg. r. sub. scriptum. Et idem, nempe neurum illorum cum effectu esse iudicem, donec princeps declaret, de quo senserit, ut ut dicitur, quando nominatus est tutor in ceteris, duo sunt Tituli, ff. de Testam. tutel. Sentiunt apud Barbof. Host. Jo. And. Cardin. Imol. in cit. c. quoniam. Titul. de iure privileg. q. 17. opin. 6. num. 13. contra Barbof. in idem c. nota. 77. putantem ambos simul esse iudices, sicuti tamen seorsim. Item contra alios manus recte sentientes, illam esse iudicem, quem actor elegerit.

4. Respondeo Tertio : De cetero, dum ex duobus Vicariis alter esset principalior, & delegatio à Papa fit simpliciter Vicario seu Officiali, censetur ea facta soli illi principali, & quod uomen dignitatis prolatum sit pro principali. Sbroz. l. 2. q. 62. num. 3. ex Pavin. de potest. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. num. 9. ubi is, quod causa intelligatur delegata principali, licet nomen Vicarii sit in solu. cum constituit. Pirh. loc. cit. Barbof. loc. cit. num. 32. citans Gl. in cit. c. quoniam, sub. scriptum. Gl. in Clem. est principalis, de rescript. v. principalis. Squill. ubi ante num. 201. Sanch. ubi ante num. 36. qui etiam ex Bellam. in cit. c. quoniam. & Abb. num. 4. Imol. num. 5. dicat in finali, quod ubi commissio fit Archidiacono, & sunt plures Archidiaconi, intelligatur de principaliore.

Quaestio 35. Que forma servanda in constitutione Vicarii, & num constitutio haec egeat Scriptura?

1. Respondeo ad primum : Tamen si nulla certa verborum forma servanda in constitutione Vicarii praescripserit reperitur in iure, formas tamen varias constitutionis Vicarii reperire est ad usum apud AA. talem exhibet Sbroz. l. 1. q. 70. num. 10. Rebuff. in pr. ut de forma Vicar. quam recitat quoque Pax Jord. l. 12. tit. 2. num. 287. Item Azot. p. 2. l. 3. c. 46. q. 1. ubi etiam in singulas illius clausulas huius commentatur, uti facit etiam ipse Rebuff.

2. Respondeo ad secundum : Ad substitutionem constitutionis Vicarii scriptura non est necessaria, cum absolute solo verbo Episcopi valide constitui possit Vicarius. Pirh. loc. cit. num. 32. Pax Jord. l. cit. num. 121. Sbroz. l. 1. q. 64. num. 13. & 19. ubi secus est quod ad electionem constitutionis & commissionis Vicarii remota à constitutione probatio-

nis; quis tunc scriptura non est necessaria. Pro quo citat quam plures. Requiritur tamen scriptura publica & solennis ad probationem Vicariatus, si à partibus negetur constitutum Vicarium, vel id in dubium revocetur. Pirh. loc. cit. Sbroz. loc. cit. à num.

7. Mandatum enim principis probari nequit nisi per scripturam. Sbroz. loc. cit. num. 8. iuxta l. 1. in. sed. de mandat. Princip. & c. cum in iure. de off. delegat. juncta Gl. v. Injungi. qui textus etiam loquantur de mandato Imperatoris & Papae, idem tamen esse in Vicario Episcopi, ait Sbroz. ibid. citans Rebuff. tr. de numerat. q. 14. num. 71. Regid. de off. delegat. & Rota. Et scripturae auctoritas requiritur ad probandum iudicem ordinarium. Pirh. loc. cit. ex Sbroz. loc. cit. num. 9. citante Jafon. in l. 1. in. ff. de jurisdic. om. iudic. num. 53. Unde jam etiam non sufficiant testes, argumeto citata l. 1. in. quae, cum requirit scripturam, & testes omittit, ad pro omis debet haberi. Sbroz. l. cit. num. 12. citans Tirag. tr. de retrall. sign. 6. 2. gl. 1. num. 15. & 20. Dixi etiam scriptura publica & solennis scriptura enim privata vel etiam publici sine solemnitatibus in ea requisitis non probatur Vicariatus Episcopi. Pax Jord. l. cit. num. 120. Sbroz. num. 17. citans Parif. conf. 80. num. 3. & 4. iurisdictionem enim ordinariam (qualis est Vicarii Episcopi) debet probari per publica instrumenta. Sbroz. num. 12. citans Jafon. ubi ante num. 53. & Bald. in l. prohibitus. col. 4. c. de iure Testi. l. 10. Tale autem instrumentum publicum faciens fidem de Vicariatu sunt literae Episcoporum eorum sigillo munitae. Pax Jord. cit. num. 120. Sbroz. l. cit. n. 25. citans Gl. & DD. in c. post cessationem. de probat. Craven. conf. 122. n. 14. rel. l. 1. & c.

3. Limitatur tamen haec doctrina de necessitate scripturae ad probandum Vicariatum. Primo, ut valeant acta coram Officiali aliquo Episcopi, licet non probetur per literas patentes ejus potestas, modo non negetur à partibus; quia, cum sit Ordinarius, praesumitur pro fundamento suae jurisdictionis. Sbroz. l. 2. num. 10. citans Millis. in reposit. v. Vicarium. Menoch. de praesumpt. l. 2. praesumpt. 33. num. 20. Secundò, dum Vicarius Episcopi esset Cardinalis S. R. E. quia assertioni tanti viri credendum absque literis. Pax Jord. num. 122. Sbroz. num. 27. pro quo citat quamplurimos. Supponit autem ex Rebuff. Cardinalem posse esse Episcopum Vicarium, quod ridiculum alius videtur, & ab his negatur. Tertio, si Vicarius Episcopi & ipse esset Episcopus; eo quod tunc non includatur in generali dispositione citata l. 1. in. quod ad illa, quae veniunt ex generali commissione, crederetur verbo illius, secus quod ad ea, quae speciale mandatum requirunt. Pax Jord. num. 123. citans Host. & Jo. And. in c. 1. de off. Vicar. in 6. cum aliis adductis per Sbroz. num. 25. & seq. Quarto ut procedat, quando Vicarius Episcopi vellet exercere jurisdictionem absente Episcopo; quia tunc Vicarius probari nequit per testes, secus, si Episcopo praesente. Pax Jord. num. 124. Sbroz. num. 28. citans Bald. in l. Aliquando. num. 4. ff. de off. Praesumpt. Barbat. tr. de Cardin. Legat. l. 1. de. q. 1. num. 9. Quintò, ut procedat quod ad generalem constitutionem Vicarii, si cum in commissione illi facta vivae vocis oraculo; eo quod tunc ejus potestas probari possit per testes. Sbroz. num. 29. citans Parif. cit. conf. 80. Rebuff. cit. cit. de Vicar. Episcopi. num. 8. & c. Sextò, nisi literae Vicariatus essent dependitae, tunc enim tenor illarum per testes probari potest. Pax Jord. num. 25. Sbroz. n. 30. citans Menoch. de recond. ad off. in 4. num. 918. & de scriptu-

So. ipso delegatum deperdit. Vanitum de nullitat. tit. de nullitat. sent. ex defect. jurisdiction. num. 28. Idque, etiam si alius Scriptura esset de substantia. Sbroz. num. 31. citans Menoch. ubi ante num. 919. Vant. à num. 20. Septimo, nisi probaretur, quod communiter habebatur, nominabatur, & reputabatur Vicarius; quia tunc gesta per eum valent juxta l. Barbarius, ff. de off. Prator. Pax Jord. num. 126. Sbroz. num. 32. citans Pavina de potest. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. num. 3. Mascard. de probat. concl. 648. num. 6. vol. 1. & alios quam plurimos. Octavo, ubi jurisdictionis Vicarii esset notoria; quia tunc alia non requireretur probatio. Sbroz. loc. cit. Pax Jord. num. 128. Alias limitationes vide apud eundem Sbroz. loc. cit. In summa itaque ob dicta non nisi per mandatum in publicum instrumentum redactum, in quo continetur potestas Vicario commissa, constitui solet & debet Vicarius Episcopi. Pirh. l. 4.

PARAGRAPHUS III.

De qualitatibus Vicarii generalis Episcopi.

Questio 36. Qualis debeat deputari ab Episcopo Vicarius generalis?

Respondeo: Qualitates, praesertim internas requisitas in tali Vicario recte enumerari à Sbroz. l. 1. q. 33. Pax Jord. loc. cit. num. 23. Cuch. instit. jur. Can. tit. de Vicar. Episc. à num. 44. Dum inquirunt, in deputatione hujus Vicarii non obiciantur, sed maxima cum circumspectione, prudentia, consilio & advertentia gerere se debere Episcopum, ut personam qualificatam, circumspectam, providam, bonae conversationis & fidei, literatam, timentem Deum, veridicam, liberalem, fortem, temperantem, magnanimitatem, mansuetam, non declinantem ad dexteram vel ad sinistram, ac tanto munere dignam eligat, cavendumque, ut Cuch. loc. cit. ne Vicario illud Virgilianum obijci queat: *hic alienus oves cuspis hic vulgus in hora: & faciem pueri & lac subducitur agnus. Eclog. 3. Bucol.*

Questio 37. An Vicarius Episcopi generalis necessarius debeat esse Clericus?

Respondeo primò: Laicus deputari nequit ab Episcopo in Vicarium generalem in spiritualibus, sed debet esse ad minimum Clericus primae tonsurae. Barbos. juris eval. l. 1. c. 15. n. 14. Card. de Luca de benef. d. 79. n. 4. Pirh. ad tit. de off. Vicar. n. 31. Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 5. Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 96. Garc. de benef. p. 5. r. 2. citans Suar. Tom. 5. d. 2. §. 3. n. 2. & seq. Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. n. 35. Cuch. instit. major. l. 2. tit. 8. n. 46. Sbroz. l. 1. q. 33. à num. 1. citans insuper alios quam plurimos juxta expressum rextum c. in nova. 16. q. 7. ubi: *inducendum est, Vicarium Episcopi esse laicum, & viros Ecclesiasticos judicari, & juxta Canonistas communiter in c. decretum. de judic. ubi*, quod laici Ecclesiastica oegotta tractare non presumant, & quod Episcopi, Archidiaconi, & alii Ecclesiarum Praelati de negotiis Ecclesiasticis, maxime de illis, quae spiritualia esse noscuntur, laicorum judicio non disponant &c. Sic vi hujus canonis laicus causas Ecclesiasticas neque principaliter, neque incidenter cognoscere potest sine licentia Papae. Sbroz. l. 1. n. 3. Proceditque responsio, etiam si de cetero laicus esset magne simplicitatis. Pax Jord. l. 1.

n. 97. ex Sbroz. l. 1. c. n. 4. citante Ripam in cit. c. decretum. n. 56. Dec. n. 15. contra Sicul. & Barbatium non enim dicta sanctimonia tollit incapacitatem jurisdictionis spiritualis proveniente ex defectu Clericali. Pax Jord. cit. n. 57.

2. Respondeo secundo: Potest nihilominus parè laicus de licentia & concessione Papae esse Vicarius generalis Episcopi in spiritualibus. Pax Jord. n. 101. Sbroz. l. 1. n. 13. citans c. Hadrianus, dist. 63. Gemina. in c. 2. de prob. in 6. Ripam in c. decretum. de judic. n. 56. Bertach. in de Episc. n. 14. &c. Potest enim Papa laico demandare causas clericorum, etiam criminales. Sbroz. l. 1. n. 14. citans Gl. in c. bene quidem. dist. 96. v. prater Romanum. Clarum in pr. crimin. §. fin. q. 41. Paul. de Castro cons. 220. ubi se conjungunt ex decreto Pontificis Martini V. tunc Florentiae praesentis fuisse ibidem Vicarium in spiritualibus.

Questio 38. An Clericus bigamus vivens in calibatu possit esse Vicarius Episcopi generalis in spiritualibus?

Respondeo negativè: Sbroz. l. 1. c. n. 5. Pax Jord. n. 99. citans Cuch. instit. jur. Can. de Vicar. Episc. n. 55. Garc. l. 1. n. 4. citans insuper Sayr. de censur. l. 6. c. 5. n. 8. Zech. de Republ. Secta. 23. de Vicar. Episc. n. 2. Item Barbos. l. 1. n. 15. Ventrigl. n. 5. Pirh. cit. n. 31. Bigamus enim, etiam soluto matrimonio, ex quo inducitur bigamia, caret privilegiis clericalibus, & habetur pro laico. Pirh. l. 4. Garc. l. 1. c. n. 6. citans Suar. Tom. 5. d. 43. §. 2. n. 4. Poterit tamen esse Vicarius in spiritualibus, ubi fuerit ab hoc impedimento bigamiae, & inde contracta irregularitate dispensatus. Barbos. Garc. Sbroz. Pax Jord. Cuch. loc. cit. De cetero autem bigamus, etiam admissus ad Ordines & effectus Clericus (intellige citra illam dispensationem) adhuc non potest esse Vicarius in spiritualibus citra dispensationem illam (intellige Ordinis illis susceptis supervenientem) Sbroz. c. n. 5. ubi: *amplius, ut nec etiam bigamus admissus ad Ordines Ecclesiasticos possit esse Vicarius Episcopi. Barbos. cit. n. 15. ubi: modo non eligat bigamus etiam effectum Clericus &c.* Si verò ante promotionem ad Ordines fuerit dicto impedimento solutus, poterit esse Vicarius absque eo, quod alia dispensatione egeat. Azor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 12.

Questio 39. Num Clericus conjugatus cum una eaque Virgine, sive non bigamus esse possit Vicarius Episcopi in spiritualibus?

Respondeo negativè: Pax Jord. loc. cit. num. 98. Barbos. cit. num. 15. Pirh. num. 31. Garc. loc. cit. num. 3. citans Suar. Tom. 5. d. 2. §. 3. num. 10. Zerol. in pr. Episc. p. 1. v. Vicarius. dist. 7. Sánchez de matrim. l. 7. d. 46. num. 14. Rebuff. in pr. tit. Vicar. Episc. n. 36. &c. Sbroz. cit. num. 5. citans quam plurimos alios. Clericus enim cum Virgine conjugatus censetur Laicus Sbroz. loc. cit. num. 6. cum communi. Insuper Vicarius Episcopi debet vivere in calibatu. Pax Jord. l. 1. Procedit responsio, etiam si talis Clericus conjugatus non bigamus incederet in habitu, & tonsura clericali. Pax Jord. cit. num. 98. ex Sbroz. n. 8. citans Gemina. Franc. Ancharan. &c. eò quod delictum illa habitus clericalis non impedit, à quo minus talis Clericus conjugatus habeatur in jure pro laico. Atque ita etiam Clerico conjugato facta commissio seu delegatio, non solum post contractum matrimonium nulla est, sed etiam jurisdictionis ei commissa ante matrimonium, eo contracto amittitur. Garc. l. 1. c. n. 10. Jo. xxv. l. 1. de Cleric. conjugat. in 6.

Questio 40. *Nun saltem Affessor vel Auditor Episcopi possit esse Clericus?*

Respondeo affirmativè. Azor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 10. citans Abb. Ripam. Felis. m. c. de bis. & c. de crimine. de judic. Pax Jord. l. c. n. 109. citans Cuchum. sibi ante n. 49. Sbroz. cit. q. 31. n. 12. de Consul. & Affessor. Episc. citans plures alios.

Questio 41. *Nun parè laicus possit esse Vicarius Episcopi, saltem in temporalibus actionibus?*

Respondeo affirmativè: Talis enim gerit vices Episcopi in jurisdictione seu administratione seculari & temporalis, cujus capax est laicus. Pax Jord. l. c. num. 102. Pith. cit. n. 31. Sbroz. cit. q. 31. n. 11. citans Anton. de Pratis. tr. de juris. Episc. c. 6. n. 43. Pavin. de potest. capit. sed. vici. p. 2. q. 10. n. 25. Nullus in reperit. v. Vicarius Episc. & plures alios.

Questio 42. *Vicarius Episcopi nun debeat esse constitutus in ordinibus majoribus?*

Respondeo negativè: Barbol. l. c. num. 14. ubi: *Sacerdos vel Clericus prima tonsura est affluendus, utelligi in Vicarium, Ventrigl. Tom. 2. Annot. 14. §. 1. n. 5. Pith. cit. num. 31. Sbroz. l. c. q. 32. In regibus tamen Castellæ & Legionis Officialem vel Vicarium generalem seu Judicem ordinarium Episcopi, vel alterius Jurisdictionem ordinariam obtinentis, debere esse constitutum in sacro aliquo ordine, & aliis deputacionem, & electionem fore nullam & invalidam, & nullius momenti vi Brevis Clem. 8. missi, & intimati Episcopis, aut etiam Provisoribus pro parte Capitularum Ecclesiarum Cathedralium, quod Breve comprehendat etiam Vicarios ad prelatum existentes, testatur Garc. l. c. n. 11. & 12. Quamvis addat n. 13. dictam constitutionem videri non ligare ex defectu publicationis & promulgationis factæ Romæ, aut in curia Regis, ubi Nuncios residet, lex autem seu constitutio, ut liget, requiritur, quod sollemniter sit edita, & quæque publicatio sollemnis & publica promulgatio illius, ante quam etiam data sententiæ non liget. Pro quo citat rexus Juris & AA. plurimos. De cetero indubiatum est, dum assumitur Vicarius ad exercendum quoque pontificalia, vel qui non tantum in spirituali Jurisdictione exteras, sive intus, quæ ad forum ecclesiasticum exteras, sed etiam quæ ad forum internum penitentiarum pertinent, Episcopi vices suppleat (qui vulgo penitentiaris apellatur:) episcopalis vel sacerdotali ordine insignitur esse debere. Pith. l. c. Unde etiam dum in eadem urbe episcopali aut diocesi sunt populi diversarum linguarum (adde, & rituum) assumendus est ab Episcopo Vicarius, qui sit Episcopus. Sbroz. l. c. q. 31. n. 16. juxta c. quantum de off. ordin.*

Questio 43. *Quæ ætas requiratur in Vicario generali?*

Respondeo requiritur ætas 25. annorum inchoatorum. Azor. s. 2. l. 3. c. 43. n. 10. Pith. l. cit. Pax Jord. l. c. n. 95. Sbroz. l. c. q. 35. n. 2. et enim ætas requiritur in hiis, quibus cura animarum imponitur juxta c. si quis. & c. cum in casibus, de elect. in 6. Item nemo ad quasvis dignitates, quibus animarum cura subest, promovetur potest, nisi qui annum 25. ætatis suæ attigerit. Trident. Sess. 24. c. 12. Intelligendumque idipsum de omnibus habentibus spirituales Jurisdictionem, etiam si solum fori exteras. Barbol. l. c. num. 14. ubi: *Clerici saculares, etiam illegitimi, non probentur consensu Vicarii, quin & l. c. cit. num. 86. expressè ait, posse Vicarium ab Episcopo concedi illegitimo absque dispensatione, quia dignitas amovibilis, qualis est Vicarius ille, concedi potest illegitimo absque dispensatione. Et sic sibi responsum esse ab Officialibus primariis Curie Romanæ, & aliis peritissimis: scilicet quod fore, si esset dignitas perpetua; ed quod Episcopus dispensare non possit cum illegitimo ad duplicia, qualis est ista dignitas Vicariatus. Verum, quod ad contrarium est, non minus nec dignitas curata, si non esset perpetua, quam si esset.*

bol. ad Trident. Sess. 24. c. 12. n. 2. & de Censoris. c. 13. n. 20. Fapa. in cit. c. consiliu. n. 31. Lotter. de benef. l. 2. q. 49. n. 24. Item minor 25. annis: id officium vel dignitatem, quæ administratione continetur, admitti non debet. Sbroz. l. c. n. 4. juxta l. ad tempore. ff. de mun. & her. & Barbol. m. l. quidam ff. de re judic. num. 2. Jam verò Vicarius generalis Episcopi habet curam animarum, & spirituales Jurisdictionem, saltem quo ad forum exteras, ut constat. Item habet dignitatem cuo administratione rerum spiritualium. Sbroz. loc. cit. num. 5. citans Gl. in Clem. 2. de re script. v. delegatos. & ibidem Abb. Anchar. in princ. Cardin. n. 2. Imol. n. 12. Anton. de Pratis tr. de juris. Episc. c. 6. n. 51. Nullus in reperit. v. dignitas & plures alios.

2. Sed neque Episcopus dispensare potest (ne quidem prouta dicitur Pax Jord. loc. cit.) super ætate sui Vicarii. Sbroz. loc. cit. num. 6. citans Cardin. in Clem. 1. q. 38. num. 25. de off. Vicar. Abb. m. c. cum in consiliis. §. inferius. num. 3. Decium ibidem num. 2. contra Archid. in c. licet canon. de elect. in 6. Et ratio est, quia in genere Episcopus dispensare nequit in ætate, non tantum quod ad beneficia curata, sed nec ad beneficia, quæ de jure directè & per te certam ætatem requirunt. Azor. p. 2. l. 6. c. 1. q. 9. Laym. in cit. c. cum in consiliis. §. inferius n. 4. Ego feri benef. p. 1. q. 228. num. 2.

Questio 44. *An illegitimus esse possit Vicarius generalis Episcopi?*

Respondeo negativè: Cum Vicariatus hic sit dignitas, & quidem extra Ordinem cum autoritate Judicis ordinarii, etiam supra Superiores ordinarios, nempe Parochos. Barbol. m. c. l. de fidei presby. num. 2. Majol. de irregularit. l. 1. c. 10. num. 3. Peyrin. in Prælat. q. 2. c. 5. num. 135. Sed neque in hoc dispensare potest Episcopus; cum hic cum illegitimo dispensare nequeat quo ad beneficia curata, juxta c. 15. quæ. de fil. presby. in 6. Ego feri benef. p. 1. q. 267. num. 1. Adeoque multo minus ad dignitates habentes annexam curam animarum. Cumque dispensatio etiam papalis sit stricti juris c. 1. de fil. presby. in 6. Barbol. de off. Episc. delegat. 13. num. 7. Adeoque dispensatus à Papa ad Ordines, etiam sacros, non sit hoc ipso dispensatus ad beneficia. Sylv. in sens. v. illegitimus. Laym. ad cit. c. 1. Item dispensatus ad beneficia curata non possit obtinere dignitates. Rebuff. de decess. super decess. natal. num. 57. Neque dispensatus ad dignitates, obtinere adhuc potest dignitates curatas. Rebuff. loc. cit. sequitur a fortiori, quod illegitimus ex dispensatione sacris Clericus, vel etiam Sacerdos, citra novam papalem dispensationem, saltem ad dignitatem cum cura animarum deputari nequeat. Cujus contrarium tenere videtur Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 109. ubi *Clerici saculares, etiam illegitimi, non probentur consensu Vicarii, quin & l. c. cit. num. 86. expressè ait, posse Vicarium ab Episcopo concedi illegitimo absque dispensatione, quia dignitas amovibilis, qualis est Vicarius ille, concedi potest illegitimo absque dispensatione. Et sic sibi responsum esse ab Officialibus primariis Curie Romanæ, & aliis peritissimis: scilicet quod fore, si esset dignitas perpetua; ed quod Episcopus dispensare non possit cum illegitimo ad duplicia, qualis est ista dignitas Vicariatus. Verum, quod ad contrarium est, non minus nec dignitas curata, si non esset perpetua, quam si esset.*

esset. Observandum quoque hic, quod idem Pax-Jord. l. c. habet: nempe Campanilem in rubric. 11. c. 13. num. 112. cum Palco. Majol. & Rodric. in 99. Regular. defendere illegitimum, quamvis per ingressum Religionis consequatur legitimam, aut etiam fuerit alius in ea legitimus pro dignitatibus suar. Religiosis, non posse adhuc assumi ad Vicarium Episcopum.

Quaestio 45. Non excommunicatus, suspensus, interdictus constitui possit Vicarius?

Respondeo ad primum negativè. Sbroz. l. 1. q. 34. num. 2. citans Franc. in c. 1. de off. Vicar. in 6. Follet. in pr. crimin. con. p. 1. moral. num. 116. Cuch. Infit. Juris Con. tit. de Vicar. Episc. num. 54. & cum his Pax-Jord. l. c. n. 210.

2. Respondeo ad secundum: Sed neque interdictus aut suspensus deputari potest Vicarius. Pax-Jord. loc. cit. num. 111. Et in omnibus his par est ratio cum excommunicato; quis nimirum impediuntur exercere spiritualia & jurisdictionem. Pax-Jord. loc. cit. videnda sunt hic, quæ in genere docentur de excommunicatis, interdictis, suspensis, irregularibus non eligendis ad beneficia aut dignitates.

Quaestio 46. An, qui Juxta fuit maleficiatorum, deputari possit Vicarius?

Respondeo: qui quandoque fuit Juxta laicus malefactorum, & protulit sententias mortis, quæ fuerunt executioni mandata, aut alio quovis modo immiscuit se in Judicio sanguinis, unde contraxerit irregularitatem, non potest constitui Vicarius Episcopum. Sbroz. l. 1. q. 41. num. 1. & ex eo Pax-Jord. loc. cit. num. 113. citantes Bald. in proam. decretal. num. 12. Pavin. de potest. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. num. 34. Abb. in c. ne Clerici, r. monachi, ante finem. Selv. de benef. p. 2. q. 23. num. 17. Quibus Pax-Jord. addit Gavanti. in pr. v. Vicarius num. 9. Rationem dat hunc Sbroz. a num. 2. quod talis, qui participavit in causa sanguinis sit irregularis juxta D. Thom. & alios passim; irregularis autem ad ordines promoveri nequit; qui vero ad ordines ascendere nequit, etiam non possit judicare ordinatos. Unde etiam, si talis fuit dispensatus (quod fieri posse ab Episcopo, uti & ab omnibus aliis irregularitatibus non deductis ad forum contentiosum, tradit Sbroz. loc. cit. num. 6.) posse constitui Vicarium ait Sbroz. num. 5. Quod intelligendum de dispensatione in ordine ad primam tonsuram suscipiendam; irregularitas namque directè accendo ab ordinibus non solum sacris, sed & à prima tonsura indirecè accret à Vicariatu Episcopum, utpote requirente primam tonsuram. De cetero enim lubra, & obediens legitime prima tonsura seu clericatu, sive ante sive post illum obtentum exercuerit talis Judicis Officium citra dispensationem aliam deputari poterit Vicarius Episcopum. Ita expresse docet Garc. p. 5. c. 2. & num. 7. ubi: hæc sententia (nimirum quod talis nequeat esse Vicarius, etiam postea vel antea sit factus Clericus, qui est irregularis, & sic incapax jurisdictionis ecclesiasticæ, quam sententiam tenent Ferrer. conf. 8. num. 1. & 2. Felin. &c. apud eundem Garciam) mihi videntur falsa, quando ille vel antea vel postea fuit factus Clericus; nam licet incurrerit irregularitatem ex homicidio, non ex eo amittit privilegia Clericalia; sed id solum reperitur cau-

tum in irregularitate bigamiae. Nec Baldus, & Docius loquuntur, quando ille fuit factus Clericus, ut Baldo imponit Felin. Et ita videmus aliquando causas Ecclesiasticas committi Clericis primæ Tonsuræ, qui fuerunt Judices secularis, & condemnarunt aliquos ad poenam mortis, quæ fuit executæ. Et hanc sententiam tenet Ugolin. de irregularitat. c. 65. §. 4. num. 2. dicens, quod irregularis, si jurisdictionem aliquam ecclesiasticam habeat, exercere eam poterit, modò ordinis functiones non exerceat (de quo vide in eipsum feri tenet. p. 2. q. 278. ubi cum coenunni, quod irregularis impeditur actum ordinis non jurisdictionis) quod non solum (pergit Garcias num. 9.) procedit, quando commissio facta ante irregularitatem incursum, ex qua non amittitur vel ligatur jurisdictione ante commissam. Suarez Tom. 5. D. 40. §. 2. num. 28. Sed etiam, quando commissio seu delegatio facta est post irregularitatem incursum; nam etiam facta Clerico irregulari est valida, Suarez ubi ante id num. 42. excepto casu de Clerico conjugato seu bigamo; nam in illo non solum commissio seu delegatio facta post contractum matrimonium seu bigamiam non valet, sed etiam jurisdictione ante commissam amittitur ipso facto, juxta cit. c. 1. de Cleric. conjugat. & de bigamo in 6.

Quaestio 47. An tam externus quam originarius possit esse Vicarius generalis Episcopum?

Respondeo non esse assumendum in Vicarium externum, sed indigenam, ut conversatio & mores Vicarii noti esse possunt Episcopo, tradit Sbroz. l. 1. q. 41. num. 1. citans Follet. in pr. crimin. con. p. 1. moral. num. 117. Cuch. Infit. Juris Con. de Vicar. Episc. num. 53. Et contra Vicarium generalem Episcopum non debere, nec posse poni originarium civitatis vel diocesis alicuius, & pluribus stabiliter Pignat. Tom. 9. consult. 162. num. 1. ubi plura pro hoc citat decreta in specie & in genere S. Congregat. super negot. Episc. & Regular. (in quibus quoque ratio hujus sententiae continetur, & sunt sequentes tenoris: Originarius civitatis vel diocesis non potest esse Vicarius; nam propter consanguinitates, affinitates, familiaritates & alios accidentis potest derivare à rebus transire Justitia, vel certe se reducere partibus suspectum. Sic dicta Cong. in Sess. 10. Feb. 1598. in Suerin. 16. Novemb. 1640. &c. Pro hac sententia quoque citatur apud Pax-Jord. l. c. num. 112. Segura in directis. Judic. Ecclesiast. c. 9. ubi, quod civis alicujus civitatis aut Provincia non possit esse in eadem Officialis, vel Assessors, vel Juxta. Sic in 5. Concil. Provinc. Mediolan. casum fuisse, quod Vicarius esse deberet alienæ diocesis. Adjicit quoque ex Covanto Pax-Jord. in magis Civitatibus propter manus, & alia multa per Vicarium exercenda longè aptiores videri exteros quam proprios, ceteris tamen partibus; nam probitas, doctrina, experientia, & cetera hujusmodi magis attendenda quam origo. Unde jam etiam limitatur à Segura dicta opinio, nempe non esse eligendum originarium, nisi esset vir eminentissimæ scientiæ & experimenti. Pari ratione id ipsum limitat Pignat. l. c. n. 2. ubi: solentem aliquando eadem Congregatio dispensare, ut Episcopos, praesentim residens, tenere possit Vicarium diocesis non, dummodo non præbeat occasionem querelarum, idque multis de causis: quod Episcopus extraneum idoneum reperire nequirit, quod Vicarius externus tam citò non possit accedere, propter fructuum revolutatem. Propter aëris inter-

Intemperiem : propter noticiam bonarum qualitarum talis Vicarius diocesani. Quod sit eximius in regimine, uti constant hæc ex declarationibus ejusdem S. Congregat. congestus per Nicolium in suis *scis. v. Vicarius generalis. num. 36.* De cetero addit idem Pignat. n. 3. diocesanos non tantum non posse constitui Vicarios, sed & constitutos removendos, ne forte amicitia, propinquitate, gratia metu adducti jam interdum aliquo modo violent, minusque libere dicant, ut promde his rationibus motus S. Carolus Borromæus Vicarium externum adhibuerit teste Carolo à Basilica S. Petri in *qua vita. l. 7. c. 36.* & Homobon. *de stat. hom. vit. c. 7.* Quin etiam asserit Pignat. id esse de jure ; quia Officium Vicariatus præferit jurisdictionem, quam in propria patria exercere non permittitur. *l. ult. c. de crim. sacrileg. & l. 3. de divers. off. aliiq. congestus per Menoch. l. 5. præsumpt. 12. n. 13.*

2. Neque his obstat, quod prædecessores Episcopi retineant Vicarios diocesanos seu originarios ; quia, ut inquit Pignat. *l. c. n. 4.* in fine, non est exemplis iudicandum, præsertim quando non concurrat eadem ratio ; dum potius in eis eorum Vicariis concurrere aliqua causa ex supra relatis habendi Vicarium originarium.

Quæstio 48. Que scientia requiratur in Vicario Episcopi.

1. **R**espondeo primò : Non debet esse illiteratus. Sbroz. *l. 1. g. 36. n. 3.* Pax Jord. *l. c. n. 114.* Siquidem imperiti & illiterati Judices esse non possunt ; & munus iudicandi scientia destitutus non est credendum. Sbroz. Pax Jord. *loc. cit.* & apud illos Bald. *int. ult. g. 16. c. de hered. institut.* & plures alii, quos cumulat Menoch. *conf. 110. num. 241. vol. 1.* & in specie de Vicario Rebuffi. Sed debet esse instructus scientia, quæ ad hoc ejus munus est necessaria. Concilium enim Trident. *sess. 24. cap. 12.* disponit & ait ad quasque dignitates, quibus subest cura animarum, nullus admitti debeat, nisi illi doctrinæ commendeat idoneus, quæ ad summi munus exequendum est necessaria : Sed Vicariatus est dignitas, quæ subest cura animarum, ut dictum supra : unde, ut inquit Azor. *p. 2. l. 3. c. 43. g. 12.* Debet esse rerum & causarum forensium peritus. Et in specie, cum causæ matrimoniales tractandæ sint per Judices, qui non ignorant statuta Canonum, juxta *l. fin. de consens. & affinit.* & ibi Abb. Sed Vicario Episcopi competit cognitio causarum matrimonialium. Sbroz. *l. n. 5.* citans *c. penult. de rescript. in integ.* Bertach. *tr. de jurisdict. Episc. l. 4. p. 7. tit. de Vicar. Episc. num. 14.* & pro ut dicetur à nobis infra : ergo. Quare licet dicat Laym. in *c. cum in causis de elect. in 6.* quod, si acciderit, ut ex duobus tanquam præ aliis omnibus idoneis ad Prælatum promovendus sit, quorum unus purè Theologus Juris Canonici peritiam vix ullam seu exiguam habens, alter sit purè canonistæ in Theologia vix quicquam versatus, præferri haud dubie debeat Theologus ; quia cognitio veritatis fidei magis necessaria est, quippe fundamentum Ecclesiasticæ gubernationis ac disciplinæ : subiungit tamen : sed, si fieri possit, querendi ac promovendi sunt tales ad Vicariatus & similes dignitates, qui in utroque studio versati & exercitati sint.

2. Videtur tamen doctrinam hanc de scientia Vicarii limitare aliquantulum Sbroz. dum *cit. g. 36. P. Lauren. Vicarius Episc.*

nam. 13. ait, posse quandoque imperitos (motus dixisset minus peritos :) esse Judices & Ratores civitatum, dum assunt Alieffores doctos, quos consulere possunt. Pro quo citat Jafionem scilicet in *l. penult. de judic. & Felin.* (qui loquitur de Judice spiritali :) in *c. suscitatus. de rescript. num. 9.* Et hoc ait Sbroz. vidisse se in Episcopatu Faneuli deputatum Vicarium Theologiæ Professorem ; qui Aliefforem Doctorem Juris Canonici consulebat. Tarnetti Garcias *p. 5. c. 7. n. 17.* dicat teneri Episcopum idoneum & literatum Vicarium constituere, qui per seipsum valeat Officium exercere, & graviter peccare Episcopos, qui aliquando constituunt Vicarios Theologos, seu alias ad officium ineptos, tenerique illos ad restitutionem damnorum inde secutorum.

Quæstio 49. An Vicarius Episcopi teneatur esse graduatus, & in qua facultate?

1. **R**elp. ad primum : Eligendum esse in Vicarium, qui sit ad Doctoris aut Licentiatum in Jure Canonico gradum promotus, absolute pronunciat Azor. *p. 2. l. 3. c. 43. g. 13.* Eligendum, qui sit Doctor in Jure Canonico aut Licentiatum, aut alias, quantum fieri potest, idoneus, dicit Sbroz. *l. 1. g. 36. num. 12.* Barbof. *prim. Eccl. l. 1. c. 15. n. 14.* Cardin. de Luca ad Trident. *D. 31. num. 14.* ait : tametsi nullibi cautum sit, quod Vicarius (intellige Episcopi) debeat esse Doctor ; Tridentinum enim *sess. 24. c. 16.* requirit in Vicario Doctoratum aut Licentiatum, loquitur tamen de Vicario Capituli, nihilque quod ad hoc disponit Concilium aut S. Congregatio, Pax Jord. *l. c. num. 115.* S. Congregatio tamen Episcoporum, quando concursus habetur, demandare solet Episcopo, ut teneat Vicarium Doctorem, Garc. *l. c. num. 17.* absolute ait : Vicarius Episcopi non debet esse necessarius Doctor vel graduatus. Sic quoque cum Sbroz. *l. c. num. 13.* inquit Pax Jord. *cit. num. 125.* Quod si Vicarius sibi assumat Aliefforem Doctorem, non erit necessarius, quod ipse sit Doctor, si loquamur de Vicario Episcopi. Maloque proinde minus requiritur in Vicario Foraneo, ut sit Doctor aut Licentiatum. Pax Jord. *num. 116.* ex Sbroz. *loc. cit. num. 15.* De cetero qui veniant hæc nomine Doctorum, vide apud Cardin. de Luca *l. c. num. 12.* & dicenda infra de Vicario Capitali quo ad hoc punctum. Sic quoque nomine Licentiariorum non veniunt hi alii, quam qui in publicis universitate vel Collegio juxta regulatum mores & stylium Licentiatum tanquam gradu solemniter decorati sunt. Cardin. de Luca *l. c. num. 13.* Proinde, ut videtur Cardin. de Luca, licet in Italia (ubi iste Licentiariorum usus non est) qui aliquo tempore studis in aliqua Universitate vacavit, atque ordinario cursu expleto ab aliquo Magistro Licentiam reportet, & vulgo Licentiatum de facto nuncupari solet, verè tamen tales non sunt, neque decretum illud Tridentinum illos complectitur.

2. Respondeo ad secundum : Si graduatus esse debet Vicarius, debere esse Doctorem aut Licentiatum in Theologia, vel Jure Can. asserit Pirh. *ad tit. de off. Vicar. num. 31.* Perùm Doctorem in Theologia in hoc proposito non habetur in consideratione, sed requiritur Doctoratus aut Licentiatum in utroque jure, vel saltem in Jure Canonico, spectato nimirum fine vel effectu ; eo quod, cum Vicarius deputetur ad justitiam administrandam, atque ad

decidendas causas tam civiles quam Ecclesiasticas & mixtas, idcirco debet esse versatus in ea facultate, quae ad id necessaria est, ait Card. de Luca *loc. cit.* num. 14. restaturque idem num. 17. respondisse S. Cong. Concil. de super interrogatam, doctoratum in Theologia non sufficere in concursu Doctorum in decretis seu Jure Canonico. Num verò sufficiat Doctoratus tantum in jure civili, disputat idem Cardin. *loc. cit.* 2. num. 16, ubi etiam in affirmativam propendit, dum ait; quòd dum decretum conciliare praecise ac taxative se non restringat ad Doctoratum in decretis; sed adhibeat dictionem *saltem*, ita excludere non videatur aliam speciem Doctoratus, qui causarum determinationi magis congruus est ex vulgari dictorio: quòd Legista sine canonibus imperfectus iudex est, parumque valet; sed canonista sine legibus nihil valet. Menoch. *de arbit. caus.* 420. Ideoque magis opportuna est perititia in legibus, quam in canonibus. Vide tamen, quae pro opposito subjungit *ibidem* idem Cardinalis.

Quaestio 52. Num Regulares seu Religiosi esse possint Vicarii Episcoporum?

1. Respondeo primò: Non tantum Canonici secularis deputari possunt Vicarii Episcoporum. Sbroz. l. 1. q. 42. num. 1. citans quam plurimos, quales verò percipere possint distributiones quotidianas, & excusentur à residentia, & in absentia percipere possint fructus sui beneficii, vide apud Sbroz. l. 1. q. 43. & *etiam super beneficiis*, p. c. ubi de residentia beneficiatorum, verum etiam Canonici Regularis Pith. *loc. cit.* Pax Jord. *loc. cit.* num. 109. Sbroz. l. 1. q. 37. num. 1. citans Paris. *conf.* 40. num. 10. vol. 4. Cuch. *in instit. juris can.* l. 2. n. 57. & DD. *in c. si quis. dist. 68.* Confirmat id Sbroz. *loc. cit.* num. 5. à pari, quoniam Canonici Regularis creati possunt Archidiaconi, qui & ipse est Vicarius Episcoporum, pro quo citat Gl. 2. *in c. praeerea. de prob.* Innoc. *conf.* 165. num. 40.

2. Respondeo secundò: Monachus quoque deputari possit Vicarius Generalis Episcoporum. Pith. Pax Jord. *loc. cit.* Barbof. *loc. cit.* l. 1. num. 16. Azor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 12. Ventrigl. *Tom.* 2. *annot.* 14. §. 1. num. 4. Rebuff. *in pr. benef. tit. de Vicar. Episc.* num. 30. Cuch. *ubi ante*. Fulc. *de visitat. & Reg. Eccles.* l. 2. c. 17. num. 100. Vantium *de nullit. ex defectu jurisdict. deleg.* num. 82. & plures alios, quos omnes moveri ait per Gl. *in c. Monachi. v. Abbat.* *cod. q. ubi Monachus ab Episcopo iudex constitui potest.* Item per Gl. *in c. si quis. & ibi DD. v. majorum dist. 58.* ubi *Monachus potest esse Vicarius Episcoporum.* Et ait Sbroz. *loc. cit.* num. 8. Quòd Monachi possint utilitatis gratia per Episcopos à clauetro avocari. Pro quo citat Rotam *decis. 3. tit. de off. Vicar. in anteq.* Cardin. *in Clem. 1. §. ad Prioratus. de regular.* & Clem. *in praejunctis. de elect.* contra Meroll. *Th. mor.* p. 3. d. 7. c. 6. *dist. 5. n. 36.* apud Ventrigl. l. c. qui solum à Vicariatu remouet mendicantes Ordinis Fratrum Minorum. Quorum quoque solum mentionem facit Sbroz. l. c. n. 5. dum

ait, in Fratribus Ordinis Minorum ea locum habere, quae in contrarium obijciuntur contra Monachos, quò minus esse possint Vicarii Episcoporum, utpote qui funditus pro mortuis habentur, & secus esse de Monachis. Denique restatur l. c. q. 36. n. 13. in Episcopatu Favensi deputatum fuisse in Vicarium Fratrem Joannem Mariam Beunellum Ordinis S. Dominici, quò quoque ordo inter mendicantes numeratur.

4. Respondeo quartò: Arcentur quoque à Vicariatu Episcopali Religiosi illegitimè utri. Engels l. c. citans Majol. *de irregular.* l. 1. c. 3. num. 10. juxta dicta à nobis supra, ubi, num illegitimus esse queat Vicarius Episcoporum.

Quaestio 51. Non Regulares in hoc, ut sint Vicarii Episcoporum, egent licentia suorum Superiorum seu Praelatorum?

Respondeo affirmativè: Pax Jord. Pith. Ventrigl. Barbof. Engels *loc. cit.* Sbroz. *cit.* q. 38. n. 10. citans Rebuff. *ubi ante*. n. 30. Cuch. num. 58. Cravet. *Cancl.* 325. n. 8. & plurimos alios juxta dispositionem Trident. *sess. 25. c. 4. de regular.* ubi expressè prohibetur, ne quis Regularis sine sui Superioris licentia electionis aut cuiusvis potestatis praeferri se subiciat obsequio alicujus Praelati, Principis, Universitatis aut cuiusvisque personae. Idem extendit Sbroz. l. c. n. 11. ut similiter monachus sine licentia Abbatis aut Superioris sui nequeat esse Vicarius Capituli sede vacante, pro quo citat Pavin. *de poss. capis. sede vacant.* p. 2. q. 10. n. 15.

2. Limitat tamen hoc ipsum Sbroz. l. c. n. 13. ut procedat in Monacho claustrali; secus in Monacho habente administrationem, pro quo citat Cardin. *in Clem. 2. de refectis.* n. 17. Vantium *ubi supra.* num. 82. Darque rationem, quòd cum tali Monacho concedatur administratio, & consequenter conversatio, & frequentatio cum hominibus laicis, & aliis in causis secularibus, multò magis possit praesidere in causis spiritualibus. Sic etiam in specie de Abbate ipso habente administrationem, quòd possit esse Vicarius Episcoporum, tradit Sbroz. l. c. n. 16.

3. Porro in eo, cuius Superioris licentia egeat, non conveniunt AA. Rodriq. *q. regular.* *Tom.* 3. q. 76. *ad. ult.* vult requiri necessariò licentiam Generalis vel Provincialis. Probabilius verò esse, sufficere licentiam immediati Superioris conventus, puta Prioris, Praepositi & similium, defendit Meroll. *ubi ante* n. 29. apud Ventrigl. l. c.

4. Quòd si etiam Regularis non est exemptus à jurisdictione Episcoporum, praeter licentiam Superioris requiritur quoque licentia Episcoporum, cui subiectus talis Religiosus (intellige, dum hic diversus est ab Episcopo assumente illum in Vicarium) Meroll. l. c. Sbroz. l. c. num. 11. citans Cardin. *ubi ante*. Et, si discordant iste Episcopus & Abbas seu Superior debet Religiosus sufficere licentiam Episcoporum, tenet Meroll. è contra debere Monachum tunc potius obedire Abbati suo quam Episcopo, tenet Sbroz. ex Cardinale l. c.

Quaestio 52. Num valeat Sententia alicuius data à tali Religioso assumpto in Vicarium Episcoporum sine licentia sui Superioris?

Respondeo in hoc non convenire AA. non valere illa, defendit Sauch. *in Sam. Tom.* 2. l. 6.

l. 6. c. 19. num. 97. apud Ventrigl. loc. cit. Item tenere videtur Balignet. *ad decis. 4. Rota tit. de off. vicar. in anteq. apud Sbroz. l. 1. q. 39. num. 1.* Affirmativam contra tenet Meroll. *loc. cit. num. 45. apud Ventrigl.* qui ait, hunc Merollæ sententiam esse probabiliorē; opinionem verò Sanchez. esse omnino veram & securam in religioſo ordinis Minorum. Item hanc affirmativam tenet Sbroz. *loc. cit. n. 4.* dicens hanc opinionem esse æquiorē & receptiorē. Citat pro ea Vantium *ad supra num. 82. Guido. Papam decis. 563. num. 1. in fine.* Fundamentum hujus sententia ait esse, quòd ex quo Episcopus talem Vicarium toleravit, præſumptio est quòd canonicè & cum licentia Abbatis illumnet constituerit, & ob hujusmodi errorem præſumptionem & publicam utilitatem sententia ab illo prolata valebit; quia ob communem errorem & publicam utilitatem gesta per erroneum Judicem ſuſtinentur juxta *l. Barbarius. ff. de off. Proconf. & sic toleratus ab Episcopo habet jurisdictionem, & quidem ordinariam, ut Felius. in c. ſuſcitatus. num. 5. de reſcrip. ubi dicit, Ordinarium toleratum à Superiore habere jurisdictionem ordinariam. Veruntamen non querebatur, num in caſu talis publici erroris, & erroneè præſumptæ licentia valerent acta talis Regularis; sed num ea valerent, etiam dum conſtat Episcopo eum aſſumentem aliſque pulam, eum non habere eam licentiam à ſuo Superiore.*

Quæſtio 53. Num præter dictam licentiam requiratur quoque utilitas Monasterij, cui Regularis ille membrum eſt, ad hoc, ut valeat eligi ab Episcopo in Vicarium?

R Eſpondet affirmativè Ventrigl. *cit. num. 55.* juxta generalem diſpoſitionem *Cap. Monach. ib. 2. 16. q. 1. & c. 2. de poſtal. ubi diſponitur, ad hoc, ut regularia valeat exercere officium, indirectè requiri duo, nempe licentiam Superioris, & utilitatem Monasterij; quam tamen utilitatem largo modo accipiemus, ita ut, dum inſervit Episcopo Regulari, ea utilitas dicatur concurrere ex hoc, quòd vel ſic negotia Monasterij facilis promoveantur, ait Ventrigl. ex Sanchez. in *ſum. tom. 2. l. 6. c. 13. num. 92.* qui, licet id reſtringat tantum ad ſervitium Episcopi loci, in quo eſt Monasterium; Meroll. tamen *loc. cit. num. 40.* putat eſſe verum, etiamſi intra illum Episcopatum, in quo Religioſus eſt Vicarius, non ſit Monasterium, modò ſint ibi alia bona vel jura Religioſa; eo quòd adhuc procedat ratio adduſta à Sanchez.*

Quæſtio 54. Num Parochus poſſit eſſe Vicarius Episcopi?

R Eſpondeo negativè: (Saltem ſi ſermo ſit de longo tempore, ſeu ultra biſemeltre, aliis conceſſum Parochis ad abſentandum) Gonz. *ad regul. 2. canonic. tit. 6. num. 255. Garc. de benef. p. 3. c. 2. num. 40. Pirh. ad rit. de Cleric. non reſident. num. 16. Ventrigl. loc. cit. num. 54. ego in ſua benef. p. 1. q. 386. n. 4. contra Navar. conf. 15. de Cleric. non reſid. quatenus docet Parochum etiam poſt Trident. poſſe de licentia ſui Ordinarii ex cauſa juſta, nempe ut ſit Vicarius generalis, etiam alterum ſui Episcopi, etiam ad multum tempus abeſſe (quòd ipſum admettit Pirh. *loc. cit. num. 41.* dum alii idonei ad illud munus non adſunt) eò quòd Tridentinum juſ antiquum permittit Episcopo ex gravi cauſa dare licentiam Parocho abſentandi ultra duos meſes, non abrogat. Extant pro reſpoſitione noſtra clare deciſiones*

S. Congregat. Concillii ad c. 1. ſeſſ. 23. ejusdem Concillii, quas recitat Garc. *loc. cit. num. 42.* quarum prima ſic habet: *Episcopi non poſſent uti operâ Parochi in viſitatione, vel alio ſervitio ſua Dioceſi, niſi pro tempore permiſſo duorum meſium, &c.* Altera: *Non licet Episcopo ſuorum, vel etiam Cathedrali Eccleſia negotiorum cauſa permittere, ut ſuam extra ipſorum curiam manent, etiam conſtituta Vicario, &c.* Quibus declarationibus conſonant Bononiènſe & Mediolanenſe apud Garciam *loc. cit.* Textus verò concedentes illam abſentandi licentiam adſcitis in ſervitium proprii Episcopi loquuntur ſolum de Canonicis, adeoque hi extendendi non ſunt ad alios, maxime curatos; quia eſt materia damnosa Eccleſiis & curæ animarum. Sed neque id (nempe quòd Parochus ſit Vicarius Episcopi) permitti poſſe ob conſuetudinem aut paucitatem ovium, tradit poſt Garciam *loc. cit.* Meroll. *loc. cit. n. 61.* apud Ventrigl. qui tamen reſtat, ſolere quandoque S. Congregationem concedere licentiam Parocho, ut valeat abeſſe à reſidentia per ſex meſes cauſa exercendi officium Vicariaria. Subjungit quoque, quòd licet prædicta vera ſint, videre non tamen in præd. in multis locis, in quibus Vicarius habet parvam occupationem, Parochum ejusdem urbis exercere officium Vicariaria, idque tolerari, ex quo cura animarum nullum recipit detrimentum. Quòd idem facilis dixerò, ubi alius Parochus habet Sacerdotes alioſque adjuvantes, qui curæ animarum invigilent, eamque adminiſtrent.

Quæſtio 55. Num Episcopus alius eſſe poſſit Vicarius generalis Episcopi?

R Eſpondeo: Episcopos, quia & Cardinales poſſe eſſe Vicarios alicujus alterius Episcopi, ſupponunt Rebuſſ. in *pr. benef. tit. ſum. Vicar. archiep. num. 35. 39. & 68. Mandol. ad reg. Canonic. 24. de male promeris. q. 6. num. 13.* apud Sbroz. *l. 1. q. 44. num. 2.* contrarium apud eundem num. 2. tenentibus Milis. in *Reperit. V. Vicarius ipſi.* Anton. de Pretis. *tra. de juſſu. Episc. c. 6. num. 43. in fine & alia.* Et ſane de Episcopo nullatenenſi, ſeu actu non habente, & adminiſtrante Dioceſim ullam aliam propriam, id certum eſt, ut habet praxis communis, quòd eſſe poſſit Vicarius tam in Potentiſſimis quam Spirituſibus, ſeu tota Jurisdictione Spirituali. Quia & teneri Episcopum talem Episcopum titularē, ſeu nullatenenſem aſſumere Vicarium non tantum pro Potentiſſimis, ſed & pro reliqua Jurisdictione exercenda in Dioceſi, ubi ſunt populi diverſarum linguarum & rituum, juxta c. *quoniam. de off. ordinar. dictum eſt ſupra, de quo etiam vide Sbroz. l. 1. q. 38. a. num. 16.* Verum de Episcopo, qui & ipſe propriam Dioceſim, illiusque actualē adminiſtrationem habet, meritò dubitari poſſet. Videturque eadem eſſe in eo ratio quæ eſt de Parocho; cum & ipſe oves proprias habeat, quarum cura detrimentum patitur per ſervitium impendū altem Episcopo in curandis ovibus illius: Et de tali Episcopo ſentire videntur Authores illi paulò ante citati negantes, poſſe Episcopum eſſe alterius Episcopi Vicarium. Veruntamen & de tali Episcopo id expreſſè tenet Pignat. *tom. 3. conf. 22. n. 1.* quòd poſſit munus Vicarij gerere ſaltem interea, quo operitur commodum occaſionem tranſeundi ad ſuam Eccleſiam. Porro talem Episcopum aſſumptum in Vicarium alterius Episcopi non habere per hoc majorem poteſtatem quam ceteri Vicarij, tradit Azor. *p. 2. l. 3. c. 45. q. 9.*

CAPUT SECUNDUM.

De Dignitate, Præcedentia, & Jurisdictione Vicarii generalis.

PARAGRAPHUS I

De Dignitate & Præcedentia illius.

Quæstio 56. Vicariatus Episcopi num sit beneficium Ecclesiasticum, & num conferri possit in titulum?

Respondeo negativè. Azor. p. 2. l. 3. cap. 13. q. 8. c. 43. q. 2. Pirh. ad tit. de offi. Vicar. num. 39. cum commun. Et si enim percipiat fructus huius sui muneris, sui potius detur illi & debeatur salarium tanquam merx laboris; hi tamen fructus seu reditus suavi ei assignati, jusque ipsum illos percipiendi ratione præfati laboris, non conferuntur ei in titulum stabilem ac perpetuum, cum ad nutum Episcopi amoveri possit; dum interim beneficium iuxta naturam est jus perpetuum percipiendi fructus ex bonis Ecclesiasticis. Pirh. loc. cit. Sbroz. l. 2. q. 45. num. 8. & 9. ubi, quod in titulum non confertur Vicariatus Episcopalis juxta c. cum es, de electione, in 6. & c. pervenit, de appellat. quos texus citat; quia ad libitum Episcopi amoveri potest. Quia & Vicariatus per obitum aut amotionem Vicarii ab officio non vacat, sed finitur ac desinit. Azor cit. c. 13. q. 8. & vel in hoc etiam à beneficio manuali distinguitur, quod licet sit asseribile ad nutum, dum tamen assuetur, vacat, & non desinit esse in remunerationem Vicariatus.

Quæstio 57. Num Vicarius generalis Episcopi sit in dignitate Ecclesiastica constitutus?

Respondeo affirmativè: Azor loc. cit. Pirh. loc. cit. num. 34. Ventrigl. loc. cit. num. 7. Barboz. jura. Eccl. l. 1. c. 15. num. 26. citans Pavin. de potest. cap. sede vac. p. 2. g. 10. num. 16. Fufc. de visitat. l. 1. c. 15. num. 32. Aulon. de Pretis. de jurisd. Episc. r. 6. num. 50. (ubi etiam dicit Vicarium esse spectabilem & de mediis Magistratibus) Sbroz. l. 2. q. 22. n. 1. citans quam plurimos alios. Qui Sbroz. etiam n. 3. & ex eo Paxford. loc. cit. num. 89. id extendit expressè ad Vicarium Episcopi electi & confirmati nondum consecrati, Fagn. in cap. ad hac, de Prob. num. 26. ubi: per Vicarium consequitur dignitatem; & quam citat Gl. in Clem. et si principaliter, de rescrip. r. delegatus. Quæ dicit Officialem Episcopi tanquam constitutum in dignitate comprehendit, statim de rescrip. in 6. Habet enim præminentiam cum jurisdictione conjunctam, & ex eadem proveniente. Pirh. loc. cit. dignitas autem consistit in tali præminentia, Fagn. loc. cit. num. 31. & ut idem ibidem num. 34. ex Archidiacono in c. 1. de consuetud. in 6. Dignitas Ecclesiastica cognoscitur ex eo, quod habet administrationem rerum Ecclesiasticarum cum jurisdictione. Quod ipsum declarat Sbroz. loc. cit. n. 7. dicendo, id verum esse quod ad præminentiam seu prærogativam ortam ex jurisdictione, & tribunali Episcopi vel Consistorio, secundum quod ipse est una eademque persona cum Episcopo, & quo ad ipsam jurisdictionem corruat radius dignitatis Episcopi, sicut Augusta radius dignitatis Principis, ut item Sbroz. num. 8. citatis Abb. & Cardin. in Clem. 7. de rescrip. Rebuff. in tr. de benef. post. num. 79. &c. Secus quod ad dignitatem Ecclesiasticam Pon-

tificalem, ut Sbroz. num. 9. quæ propriè residet in Episcopo, & non est communicabilis, & divisibilis; adeoque quo ad illam Vicarius non facit idem consistorium cum Episcopo, Unde etiam Vicarium non dici habere dignitatè propriè & per se stantem ait Sbroz. n. 10. eò quod, ut ait n. 11. si haberet Vicarius propriè dignitatem per se stantem, eò mortuo remaneret dignitas vacans; cum illa non exstiret, sed sit perpetua; Vicariatus autem exstiret morte Vicarii, juxta Clem. sit. in Glaf. fin. de præcurator. quamvis quod ad hoc contrarium opinetur Cuth. Infirmat. can. de vicar. tit. 8. num. 7. & seq. l. 2. nempe Vicarium Episcopalem dignitatem perpetuam continuatamque esse, & in ea dari successorem, delegationemque ad successorem in officio manare. Contra quem vide quamplurimos citatos à Sbroz. l. 1. q. 45. n. num. 7. Sic quoque Vicarium non habere dignitatem tituli, quæ cum alio beneficio sit incompatibilis (de quo paulò post) habere tamen quo ad præminentiam in jurisdictione proveniente, & ex tribunali Episcopi, secundum quod est una persona cum Episcopo, ait Fagn. loc. cit. n. 28. De cetero Vicarium generalem Episcopi habere dignitatem cum administratione patet. Sbroz. l. 1. q. 35. n. 5.

2. Secus verò est in Vicario foraneo, qui licet administrationem aliquam habeat, nullam tamen habet dignitatem. Sbroz. l. 2. q. 22. num. 14. citans Cardin. Innoc. Anchar. in cit. Clem. 2. de rescrip. Rebuff. in pr. ubi ante n. 4. Vant. de nullitat. ex defectu jurisdictionis. delegat. num. 66. Item in Vicario Archidiaconi, vel alterius Prælati inferioris ab Episcopo, Sbroz. cit. q. 22. num. 17. citans Gl. in cit. Clem. 7. Episcopi. & ibi Abb. num. 5. contra Menoch. conf. 257. rel. 3. rel. 3. Quod verò jam possit Vicarius generalis ratione huius suæ dignitatis quod ad delegationes ei factas à Sede Apostolica, dicitur infra, ubi de potestate illius.

Quæstio 58. Vicarius generalis Episcopi num sit veri Prælati?

Respondeo: Absolutè eum Prælatum dicunt Ventrigl. Barboz. loc. cit. Paxford. l. 12. tit. 1. n. 26. Pignat. Tom. 3. consil. 64. num. 4. ubi Vicarium esse Prælatum constat ex eo, quod exercet totam illam jurisdictionem, quam habet Episcopus; hac enim jurisdictione constituit Prælatum. Sbroz. verò cit. q. 22. num. 3. ait per Gl. in Clem. sudior de rescrip. Vicarium late intelligendo dici Prælatum ratione jurisdictionis, quam habet cum administratione. Quin & Prælati nomen ei non congruere, indicat Card. de Luca in miscell. d. 1. num. 23. dum ait: quævis autem alii adfuit Ecclesiasticum jurisdictionem exercens, ut sunt Vicarii generales vel capitulares, atque cathedralium & collegiarum Capitula Sede vacante; & attamen non nomen, sed datus, vel accident alii hac jurisdictionem, vicarius vel provisionalis, adeoque Prælati nomen eis non congruit.

Quæstio 59. Num dignitas Vicariatus generalis Episcopalis sit compatibilis cum alia dignitate, vel etiam beneficio curato?

Respondeo: Vicariatus generalis Episcopi non est incompatibilis cum alia dignitate, officio, personalitatibus, beneficiis curatis, vel etiam

non curatis. Ethinc Vicariatus neque amittitur, neque vacat per alterius dignitatem vel beneficium, etsi curati, neque vice versa dignitas alia aut beneficium per Vicariatus adeptioem. Juxta Pith. cit. num. 33. Pax Jord. l. c. n. 86. Sbroz. l. 1. q. 46. num. 10. & l. 2. q. 22. num. 15. qui citat Rebuff. ubi ante. num. 7. Cochum ubi ante num. 8. Abb. in cap. de malis. de prob. mor. 23. & alios. Fago. in c. ad hac. de prob. n. 25. juncto num. 28. ratio jam data est, nempe quia non est beneficium, & licet sit dignitas, non est tamen dignitas per se stabilis. Auctores idem. Verum his non obstantibus, siue sit beneficium siue non, siue sit dignitas perpetua siue non, Vicariatus adhuc non videtur posse stare cum beneficio Parochiali requirente residentiam personalem, à qua juxta dicta supra, ubi, nam Parochus esse possit Vicarius Episcopi, non excusat officium Vicariatus assumptum; adeoque respectu talis officii non censetur legitime absens.

Questio 60. Num Vicarius generalis Episcopi dignitate precedat ceteros omnes Canonicos Cathedralis, etiam dignitates, & in specie Archidiaconum?

Respondeo: Spectato jure communi præcedit omnes alios Prælatos Episcopo inferiores, etiam Archidiaconum; quia locum Episcopi tenet, ejusque personam representat, ex quo in eodem tribunali jurisdictionalem Episcopalem exercet. Archidiaconi vero tribunal inferius est, & subiectum consistorio Episcopali, cui præest Vicarius generalis. Pith. loc. cit. num. 34. Sbroz. l. 2. q. 25. n. 1. citans immensum Auctorum turmam. Unde jam etiam præ omnibus dignitatibus, & in specie præ Archidiacono honorandus est. Sbroz. loc. cit. num. 3. ubi: Cum Vicarius Episcopi Episcopo associetur in jurisdictione, representante reverentiam Episcopalem, non deditur mediis gradibus inter Episcopum & Vicarium, tanquam tribunal unius sit tribunal alterius, persona unius sit persona alterius, unum agens, una alio, tanquam Episcopus honorandus. Pro quo citat. 2. cum Gl. de consuetud. n. 6. l. Romana. de appellat. in 6. Gl. in Clem. 2. de rescript. c. precipuus. ubi dicitur: Sicut alius locum tenens honorabitur. Et num. 4. ex Anton. de Pretis (qui fuit Vicarius Archiepiscopi Florentini) de jurisdic. Episc. c. 6. num. 44. ait, quod sicur Papa Christum representat, & sic idem tribunal cum illo, & omnibus post Christum præ honoratur, ita Vicarius representat Episcopum, facitque idem cum eo tribunal, omnibus post Episcopum præ honorandus est; siquidem honorificatio sequitur dignitatem, & pro maiore dignitatis præcellentia major honor impetrandus.

Questio 61. An igitur Vicarius, sicut dignitate precedat alios quoscumque, sic quoque præ illis habeat præcedentiam in sessione, processione, & aliis similibus?

Respondeo: Quærens iterum est de jure communi, Vicarius præcedit omnes Canonicos, & dignitates tunc intra quæm extra Ecclesiam (intellige quò ad locum & similia) Ventrigl. Tom. 2. annot. 15. §. 2. num. 1. Barboz. jurin. Eccles. l. 1. c. 15. num. 34. Pax Jord. loc. cit. num. 242. Pignat. tom. 4. consulti. 26. num. 17. ubi Vicarium generale respectu jurisdictionis locum habere supra omnes dignitates & Capitulum Cathedralis. Abb. citat. 20. l. 1. Gratian. de sepel. 112. num. 2. 24. & 27. Rota decis. 200. num. 4.

p. 1. diversar. & sapus declaravit S. Rituum congregat. &c. Item tom. 3. conf. 64. à num. 3. ubi: Dicitur quod est, Vicario generali Episcopi debere præcedentiam in omnibus actibus, & locum eminentiorem super quolibet dignitatibus, & Canonicis, ejus communis sententia; pro qua idem citat Fulc. de visitat. c. 2. num. 19. Zerol. in pr. p. l. v. vicarii. Bozz. de synod. p. 3. num. 20. Mallet. de Hierarch. Eccles. l. 3. p. 1. tit. 7. num. 6. Chiffac. in catalog. glor. mundi. Gamb. de legat. l. 3. num. 103. & plurimos alios. Et num. 10. ait, quod licet sententiam amplexa sit S. Rituum congregat. quæ sæpius censuerit, quod Vicarius Episcopi in choro, in Ecclesia, & ubique præcedat omnibus Canonicis & dignitatibus, etiam primæ post Pontificalem, siue Archidiaconus siue quomodocunque vocetur, ut in nota Funef. §. Octob. 1586. in Vicentina. 16. Maj. 1604. in Maltensi. 13. Jul. 1619. censuit, ut de præcedentia & loco Vicarii Episcopi nihil observetur, ut in choro & extra chorum præcedat dignitates & Canonicos omnes publicè privatumque utique Superior, ita tamen, ut certum & inmutabilem nullus locum occupet; quin & illas dignitates & Canonicos, qui in habitu Protonotarii antecedant, ut in Brundis. 16. Jul. 1605. idem Canonicos incedentes in habitu canonicali; etiam ro. h. to & cappa utitur, ut in Nalana & Laner. 25. Martii 610. Et sic in specie Vicarium præferri Canonicis & Archidiacono, tam in actu, in quo est Vicarius, quam in aliis actibus necessarii antecedentibus & consequentibus actus jurisdictionales, & in promiscuis & indifferenteribus, ut in convivio & similibus, fuit probari à Gratian. Discept. 1111. per tit. ait Ventrigl. loc. cit. n. 20. qui etiam pro hoc citat Manniq. de præcedent. q. 52. num. 1. & seq. Idem fere habet Fagn. in c. adun. de prob. num. 29. Item Vicarium præcedere Archidiaconum tam in choro quam ubilibet, ait Barboz. loc. cit. num. 34. citans Valenz. vel. conf. 101. num. 59. & 60. & telius sic declaravit S. Congregat. Rituum in Theatin. 6. Jul. 1618. Item Sbroz. loc. cit. num. 1. §. at Vicarium. Id iussimè probat & citat pro hoc quamplurimos, & inter ceteros Jo. de Arsono sing. 18. ubi sic appellat Archidiaconos, qui volunt præcedere Vicarium generalem Episcopi, temerarios & arrogantes. Abb. consil. 21. per tot. vol. 1. Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. num. 7. Cassan. catal. gloria mundi. p. 4. consil. 46. Melillo tr. de præcedent. vicar. c. 1. & 4. per totum. Bozz. de synod. p. 3. num. 20. & c. quia & extendit hoc ipsum Sbroz. l. 1. num. 7. Etiam si Archidiaconus haberet privilegium obtinendi primam sedem post Episcopum, pro quo citat Abbate conf. 21. num. 5. qui declarat privilegium illud respectu aliorum Clericorum non habentium jurisdictionem in Archidiaconum, non autem respectu Vicarii. Pari quoque ratione Vicarium præferendum esse Abbati & Archiepiscopo, etsi de cetero Abbas immediatè post Episcopum sedere debeat, & aliis Prælati circa Episcopum præferri, tradit Sbroz. n. 8. citatis pluribus. Pro quo citat Melil. cit. c. 4. & p. Ant. de prems. c. 6. n. 55. & alios contra Bozz. loc. cit. p. 3. mon. 15. Menoch. cit. conf. 257. num. 30. & 78. Picard. & alios. Eò quod Vicarius omnibus Diocesanis præferatur post Episcopum, ut multis probat Cassan. Melillo. loc. cit. Coch. tit. de vicar. Episc. n. 29. & seq. Quamvis extendit illud num. 11. ita ut præcedat quoque Episcopum [intellige non illum, cuius est Vicarius, sed alium] v. g. dum aliquis ex Canonicis esset Episcopus eò quod ille Episcopus, non ambulet in processionibus, aut sit in choro ut Episcopus, ut Canonici. Citat pro hoc Anton. de pretis cit. n. 6. n. 55.

2. Sic jam in specie præcedit omnes alias dignitates in choro. Barbof. loc. cit. num. 35. ubi: *præcedit Archiepiscopus in choro*. Quamvis addat num. 34. Barbof. & ex eo Ventrigl. loc. cit. quod dum Episcopus ipse præfatus est, & sit in choro intra Canonicos extra Solum Pontificalem, Vicario debeat assignari alius locus convenientis, ut declaravit S. Congregatio præposita negot. Episcoporum, & Regularium in Bifignat. 16. Maji. 1600. Item Lotter. l. 1. q. 16. num. 65. ubi: Si Vicarius vel non est Canonicus, vel non interest tanquam Canonicus, sed tanquam Vicarius, debet sedere in prima sede, & præferri omnibus Canonicis, & Capitulo. Item habere debet locum supra omnes Canonicos in congregationibus capitularibus, dum forte Vicarius ab Episcopo pro negotiis tractandis ad Capitulum delinatur, sic expresse definitur S. Rituum congregat. in Bifignat. 16. Maji. 1600. & in Egitanenf. 3. Aug. 1602. apud Pignat. cit. conf. 64. num. 11. recitantes idem ipsa congregationis verba. Quod si Vicarius est simul Canonicus, & intervenit Capitulo ut Canonicus, & non est Prælati, debet sedere in loco, in quo alias sederet, si Vicarius non esset. Toudat. q. benef. p. 1. c. 109. num. 5. Confirmans id exemplo Episcopi, qui simul præbendam haberet, qui quoque ipse, dum intervenit non ut Episcopus, sed ut Canonicus, sedere debet in loco, ubi sederet, si Episcopus non esset. Item Ventrigl. loc. cit. num. 14. ubi etiam, quod in loco suo canonicali habito respectu antioritatis & dignitatis Canonicorum sedere debeat, ceteraque pro hoc Barbof. de Canon. & dignitat. c. 35. num. 13. & apud hunc Abb. conf. 21. Vol. 1. Grillezon conf. 121. num. 5. Quod si Canonicus non est, non debet Capitulo intervenire, etiam absente Episcopo juxta dispositionem Trident. sess. 25. c. 6. unde nec Canonici illi admittuntur seorsum, licet possint, ut teste Barbof. loc. cit. num. 12. declaravit S. Congregat. in Avenienf. 24. April. 1632. apud Ventrigl. loc. cit. num. 15. qui tamen addit, quod si Canonici tumultuantur in Capitulo, tum ad sedanda scandala intervenire posse Vicarium, & Canonici teneantur illum admittere, licet non possit dare votum, sed tantum assistere repellendo scandala, & id esse consonum rationi, & servari in praxi. Quod si tamen Vicarius est Canonicus, vel etiam alia dignitas, & tanquam talis ad participandas distributiones Canonicali habitu indutus assistit in choro, debet sedere suo loco seu stallo sui Canonicatus vel dignitatis. Faga. inc. postulatus. de concess. prob. num. 26. Siroz. l. 2. q. 25. num. 17. Lotter. de re benef. l. 1. q. 16. num. 63. Barbof. juris Eccl. loc. cit. num. 38. Pignat. cit. consult. 64. num. 11. & 13. testans sic responsum à S. Congregat. Rituum in una civitate Perna 12. April. 1609. & in altera civitate Pribu 26. Aug. 1645. que sic habet: Si Vicarius incedit in habitum Vicariati, præcedit omnes dignitates & Canonicos quantumvis Pretorianis; si vero assistit ut Canonicus, debet sedere in loco suo receptum, &c. unde etiam Ventrigl. loc. cit. num. 11. uti & Pignat. loc. cit. num. 21. ait: Quando Vicarius generalis Episcopi est Canonicus, licet ut Vicarius non possit præcedere Canonicos omnes & dignitates, nihilominus ad formam faciendi divisa præcedentia, & ad hoc ut jussu præcedere possit, debet deponere habitum Canonicalem, & assumere habitum Vicariam, qui ut Vicarius ei competit, uti voluit S. Congregat. Rituum in Compellerana. 4. Febr. 1600. Si vero, ut habet Ventrigl. n. 12. ad hunc finem præcedendi demittat habitum Canonicalem, si choro interfuit extra suum locum Canonicalem, non lucratur distributiones, quas alii Canonici tunc

lucratur; quis ad suum illas distributiones lucrandi debet in habitu Canonicali interesse, & in suo stallo sedere. Citat pro hoc Genesim. in pr. c. 26. in amos. in principio. Lotter. l. 1. q. 16. num. 63. (ubi sic Vicarius, dum est in apparatu Canonicali, debet sedere in loco suo tanquam simplex Canonicus) testaturque sic voluisse S. Congregat. Rituum in multis adductis per Barbof. de Canon. & dignitat. c. 18. num. 32. Quo spectat & illud, quod habet Barbof. loc. cit. num. 38. quod cum Vicarius Archiepiscopi Lanciavensis tanquam Canonicus in choro, in Capitulo & Processionibus, & aliis actibus publicis, quæ Archiepiscopo absente ad primam dignitatem spectant, peragere præteuderet, S. Congregatio R. Martii & 3. Augusti. 1615. decreverit Archiepiscopo byterum dictum Vicarium ut Canonicum præcedere. Ex quibus jam etiam illud inferri videtur, quod si Vicarius generalis non sit Canonicus, sed simplex Clericus, vel saltem non sit Canonicus illius Capituli, vel etiam non habeat habitum vicariam propriam, possit nihilominus frui dicta præcedentia. De cetero, ubi Vicarius Canonicus, vel etiam non Canonicus [& deoque non potens intervenire ut Canonicus] interest ut non Canonicus, sed ut Vicarius divinus, debere illum sedere in choro & Ecclesia in loco, quem illi consuetudo assignavit, & illum non debere mutare, tradit Ventrigl. loc. cit. num. 7. testans sic declarasse S. Congregat. Rituum in Alexand. 15. Mart. 1603. & in Neritanenf. 4. Maii 1606. Item non esse ei parandum sedem cum tapetu & pulvinari, ait idem Ventrigl. juxta citatam declarat. in Neritanenf. & Alden. in compend. Canon. resolut. l. 1. tit. 43. num. 30. & uti dictum in Brundisio. 16. Jul. 1605. non licere Vicario occupare locum ipsius Episcopi eo absente, sed eundem debere esse locum eo absente, quem illo præfente habere consuevit.

3. Sic quoque loci habere debet ante Canonicos, & dignitates in processionibus. Pax Jord. loc. cit. n. 343. citans decisi. S. Congregat. Rit. in Engleia. 3. Aug. 1602. in Laurent. 6. Decemb. 1608. in Talaris. 6. Martii. Pignat. cit. num. 11. juxta ejusdem Cong. decisi. quam recitat, in Egitanenf. 3. Aug. 1602. Item in Synodo, in qua indistincte debet habere locum ante Canonicos, & dignitates, etiam Ecclesie Cathedralis, ut S. Congreg. Concil. 19. Sept. 1637. contrarium expresse tenente Ventrigl. loc. cit. num. 20. Item vicario debeat dari candelæ, palmas, &c. ante Canonicos, & dignitates. Pax Jord. loc. cit. n. 247. (ubi etiam, quod in receptione candelæ in die Purificationis B. M. V. atque palmarum autefatur Canonicis, etiam paratis, de quo tamen paulo post) Barbof. loc. cit. num. 40. Ventrigl. loc. cit. num. 3. juxta quod censuit S. Congregat. Rit. in Bifignat. 16. Maji 1600. quam citavit, excepto tamen eo Canonicus vel dignitate, qui Episcopo candelam ministravit, Ventrigl. loc. cit. num. 4. Pax Jord. loc. cit. prout voluit S. Congregat. Rit. in Lavet. 14. Maji. 1608. Item thurificat ante Canonicos & dignitates immediate post celebrantem. Ventrigl. num. 5. Pignat. loc. cit. num. 12. Circa quod & illud notandum, quod licet Vicarius primus sit thurificandus, non debeat tamen triplici sed tantum duplici ductu thuribuli thurificari, nisi sit Prælati. Ventrigl. l. cit. num. 9. citans Alden. compend. Canon. resolut. l. 1. tit. 43. num. 40. Barbof. de Canon. & dignitat. c. 34. num. 29. Pignat. loc. cit. num. 13. ubi ait: Si Vicarius non est Prælati, licet absente Episcopo cum suo habitu ordinario Sacerdos, & Mantelito nigro sedeat in choro primo loco supra Canonicos, thurificandus est duplici, non autem triplici ductu: quin neque Vicarius thurificandus est duplici tractu in

principio Missæ, post Evangelium, & in Offertorio, sed in Offertorio tantum absente Episcopo ter, presente bis duobus thuribula. Neque et deseri debet liber Evangelii descensus. Item inoratione Crucis & acceptance ciborum. Ventrigl. non. 2.

Quæstio 62. An ergo in his omnibus & similibus Vicarius fruatur diâ precedentia etiam presente Episcopo?

Respondeo affirmativè: Ita contra Menoch. cons. 51. & 277. & Marell. l. 3. c. 69. tenent Sbroz. l. 2. g. 25. citans Melch. tr. de præd. Vicar. c. 4. num. 2. & Anton. de Pretis. tr. de jurisf. Episc. c. 6. Cuch. in inflit. jur. Can. tit. de Vicar. Episc. num. 33. cum sequent. (ubi etiam dicit, ineptum esse illam mihi antecellere, in quem Jus dicere possum; seu adit (seu abit Episcopus) Carol. de Luca non. 1. ad Ventrigl. tom. 2. annot. 14. §. 2. citans Riccium in pr. Tom. 2. resp. 390. Barbos. in sum. decis. Apostol. v. Vicarius general. Fagn. in c. ad hoc. num. 29. ubi: Vicarius sine presenti sit Episcopus sine absenti, debet sedere in prima sede ratione sui locamentum, & præferri omnibus Canonico & Capitula, tam in alibi. In quibus intercedit ratio sui jurisdictionis, quam in aliis omnibus indifferenter, præcedendo ipsam Archidiaconum & Archipresbyterum, ut reprobat duobus consiliis Menochii, num. 51. & 52. respondit Zabotterius Rota audire in quodam suo voto apud Gratian. discept. for. c. 111. num. 23. Eadem sententia habet Lotter. de ut benef. l. 1. g. 16. num. 65. & sic Sbroz. l. 2. g. 24. num. 16. ubi ex Anton. de Pret. tr. de jurisf. Episc. c. 6. irritet eos, qui sententia dicunt, Vicarium præstare Episcopo non debere honorari, ne duo videantur capita. Et inter alios pleuo calamo, ut inquit Carol. de Luca, Pignat. cit. consil. 64. num. 3. ubi: Non Vicarius non esset Prælatum, est tamen Superior etiam in presentia Episcopi, licet non exerceat jurisdictionem; quia est eisdem ad jurisdictionem exercendam, habet gradum, titulum, atque ideo præcedentiam respectu ceterorum. Et num. 6. ubi: Quare de presente est subrogatus in locum Episcopi, in quo est present, & in presente constitutus in dignitate pro exercenda jurisdictione; & ideo tanquam de presente subrogatus, & de presente habens dignitatem subrogationis, debet etiam de presente sui privilegio uti, in cuius locum est subrogatus. Nam tunc saltem non debet frui, si exstat in, in cuius locum est subrogatus, quando subrogatio non dat de presenti gradum & dignitatem, &c.

2. Contrarium nihilominus tradit Ventrigl. cit. n. 20. ubi: Non solum in Synodo diocesana Vicarius non præcedit Capitulum, sed generaliter in omni casu, in quo Episcopus intervenit uti collegium, ut est in processionebus & in similibus actibus; his enim casibus præfertur Capitulum Vicario; quia Episcopus & Capitulum faciunt corpus, nec Capitulum, & Canonici debent sequi ab Episcopo, quia est caput; quia interveniens est & contra naturam mentis separari à corpore, ita tenent, & sui probat Mandos. de res censu. l. 1. divers. juris argument. c. 1. per totum. Gratian. discept. for. c. 111. per tot. perque Ventrigl. num. 21. ex dictis intelligi debet aliquid quodam; Vicarium presente Episcopo non debere honorari, nec præcedere Capitulum & dignitates. Id enim intelligitur, quando Episcopus & Capitulum interveniunt collegialiter & capitulariter, ita ut faciant unum corpus & collegium. Exemplificat DD. in choro, funeralium, processionebus, & similibus actibus, in quibus alibi absente deinde Episcopo omnes concubant, præferendum esse Vicarium Capitulo & Canonico. Idem tenere videtur Pignat. Tom. 4. consil. 90. non. 6. ubi ait: Vicarius Episcopi

non potest se collocare inter Episcopum & Clerum, ne membra separantur à corpore. Verum adhuc responderi se Pignat. loc. cit. num. 8. quod Vicarius etiam constituit unum caput moraliter cum Episcopo, sicut constituit cum eo unum ac idem tribunal. Faterique ipse Ventrigl. cit. non. 2. prædicta a se in choro non indistincte intervariari in videamus passim interveniunt Episcopo, Vicarium sedere ante omnes Canonicos & dignitates.

Quæstio 63. Non itaque diâ de precedentia Vicarii non patiuntur exceptiones & limitationes?

Respondeo negativè: Sunt enim exceptiones sequentes. Prima, quod præcedat Archidiaconum & Archipresbyterum simileque dignitates, dum illi subditi sunt Vicario; sicut si ei subditi non sint, ut contingit v.g. dum est Vicarius Papyensis, & Archidiaconus Cremonensis in alibi, seu in terra aliqua Diocesi, & contendunt de loco prioris, præcedere enim tunc debere Archidiaconum, secus, si uterque subditus eidem Episcopo assent. Sbroz. loc. cit. num. 22. ex Cacho m. de Vicar. Episc. num. 37.

2. Secunda, quod quando consuetudo esset in contrarium quod ad acceptationem candelar, palmarum, cinerum, thurificationem, adorationem Crucis, &c. ita ut ea accipere ac facere solet Vicarius post alios Canonicos, ea consuetudo servanda sit, prout voluisse S. Congregat. Rit. in Rescriptis. 16. Jan. 1612. in Alexandr. 15. Mart. 1608. restantur Ventrigl. l. cit. n. 8. Pax Jord. loc. cit. num. 247. Sic, de facto in multis Ecclesiis observatur contrarium, nempe quod Vicarius generalis intra & extra Ecclesiam subsequatur debeat Archidiaconum, Præpositum, & Decanum; imò etiam in quibusdam locis omnes Canonicos Cathedrales (intellige, ubi Vicarius non esset Canonicus Cathedralis) Laym. in c. ut Archidiaconum. num. 4. & ex eo Pith. cit. mon. 34. dicentes difficile esse talem consuetudinem damnare. Pro qua consuetudine sustinenda hanc afferunt rationem & declarationem; quod cum unus idemque diversis respectu possit esse major & minor altero, eidemque præferri & postponi in ordine ad diversas causas & loca, ut consuit ex l. 1. cap. de off. Vicar. ubi habetur, Vicarium etiam Praefecti Prætorii in causis civilibus & iudiciis esse præferendum ceteris militibus, sed in rebus militaribus postponendum; Hinc Vicarius Episcopi poterit esse superior & major dignitate in tribunali suo, alioquoque præcedere debet, quatenus actu ibi vices Episcopi gerit, & jurisdictionem in omnes Clericos etiam Archidiaconum exercet: extra tribunal verò suum post alios sequi, sique postponi in processionebus, choro & aliis conventibus, & ita respectivè (ut Pith. nam Laym habet ita, ut absolute censetur minor) poterit Vicarii dignitas esse minor quam aliarum quorundam dignitatum Ecclesiarum Cathedralium. De tali quoque consuetudine testatur Engels ad tit. de major. & alid. n. 6. eamque retinendam alituit ex Navar. cons. 1. de major. & alid. quin & eam extendit, ita ut Abbates quoque in locis & casibus, in quibus præcedant Canonicos, præcedant quoque Vicarium juxta axiomata: Si vinco vincentem te, multò magis vincote. His tamen non obstantibus contrarium, nempe Vicarium frui dicta precedentia supra Canonicos & dignitates (saltem absente Episcopo, ut Ventrigl. & Barbos paulo post citandi) non obstat consuetudine aliisque in contrarium tenent Barbos.

Barboſi, de *Cenſic. & dignit.* c. 5. num. 56. Pignat. *Tom. 3. conf. 64. num. 10.* Ventrigl. &c. juxta quod teſtantur idem Authores expreſſe declaratiſſe. S. Congregat. Rit. in *Andrieſi* 7. Aug. 1610. & *Ferrari* 20. Decemb. 1604. ſic Sbroz. l. 2. g. 25. ubi poſtquam num. 5. dixiſſet: *ampliatur dicta conſueſ; niſi conſuetudo vel ſtatutum exiſtat in contrarium*, citatiſſe: pro hoc Melillo ubi ante c. 5. num. 3. Rebuffat. num. 7. Bortz. *loc. cit.* num. 26. Caſſian. *loc. cit.* & plures alios, & reſuſciſſet in contrarium aliquarum Eccleſiaſticarum conſuetudines, item Authores plures, puta Menoch. *conf. 207. num. 36.* Boët. *tr. de ordin. grad. utriuſque ſex. p. 1. num. 12.* ubi dicit quod ſtante conſuetudine Præpoſitus præſertur Archidiacono, etiam electo in Vicarium Episcopum, &c. tandem ſubjungit Sbroz. *tamen præcedens opinio eſt major* DD. *caluſi ſuſcita & communis, de teſtabilitate* probatur illa conſuetudo tanquam ratione carens, & ex quadam ambitione, & ſubtilitate inducitur, contrariſque primò juri diſtincto. Secundò ordini naturali. Tertiò juri pontificio. Quorò juri Caſareo, ut probant Rebuff. Jo. de Ariano, Melillo *loc. cit.* Unde jam inferendum eſſet, ut plures inferunt apud Pirh. *loc. cit.* num. 34. per conſuetudinem aut ſtatutum induci non poſſe, ut Archidiaconus præcedat Vicarium generalem, quia id foret abſurdum, ut Felin. in *rubric. de major. & obed. num. 10.* Tule. v. *Vicarius cancl. q. 82. n. 21.* &c. ut inquit Pignat. *loc. cit.* num. 7. foret irrationabile, ſi ſubditus præcederet Superiorem.

3. Tertia etque principalis & omnibus, in quibus præcedentiam habere Vicarium dicimus, communis limitatio eſt; quod nunquam dignitates aut Canonici præcedat, quorūſcunque in incidunt, aut aſſiſtunt divinis parati, hoc eſt, induti paramentiſeu veſtibus ſacris, puta pluvialiſibus, dalmaticis, &c. Barboſi, *Juris Eccl. l. 1. c. 15. num. 40.* Ventrigl. *loc. cit.* num. 3. Pax Jord. l. *cit.* num. 244. (ubi etiam quòd hoc procedat, etſi Vicarius ſit Protoſynarchus Apoſtolicus, & utatur rochetto & maureletta) citans declarat. expreſſum S. Congregat. Rit. in *Nolara & Laureana* 23. Mart. 1602. Pignat. *loc. cit.* conf. 64. num. 11. & 14. Unde etiam ad evitanda ſcandala & indecentia eadem S. Congregat. Rit. in *Lauret. 6. Sept. 1603.* apud Pignat. & in *Camerin.* 14. Jan. 1608. & in *Caſalen.* 5. Jul. 1614. apud Pax Jord. num. 245. ordinavit & præcepit, ne Vicarius in ordinario ſuo habitu incedat inter Canonicos paratos. Et in ſpecie, quòd Vicarius in choro & proceſſionibus non debeat præcedere Canonicos, qui in choro aſſiſtunt Episcopis, vel in proceſſionibus induti paramentiſeu ſacris, tradit Ventrigl. l. *cit.* n. 2. citans plures de ſuper S. Congr. Rit. declarationes. Item quòd in acceptione candelæ, palmæ, cinerum non debeat præcedere Canonici, qui Episcopis aſſiſtunt aut intervium induti pluvialiſibus, planetis, aut aliis veſtibus ſacris, Vétrigl. n. 3. citans Congreg. Rit. in *Monopolitana* 7. Aug. 1628. & alias plures illius declarationes, contrarium tenente Pax Jord. huſce expreſſis: In *receptione tamen candelæ in die Purificationis B. V. atque palmarum anteſerim ipſiſ Communis etiam parati.* Sed neque ſub prætextu illius conſuetudinis præcedere poteſt Vicarius Canonicos paratos. Pax Jord. *loc. cit.* num. 246. Ventrigl. num. 6. Pignat. l. *cit.* n. 16. citantes declarat. Comp. Rit. in *Caſtellen.* 25. Sept. 1621. quin etiam non poſſo allegari conſuetudinem immemoriam aut Pignat. l. *cit.* num. 24. eò quòd per dictam S. Congr. Rit. non tantum ſimpliciter ſit derogatum tali conſuetudini (in quo caſu admitti poſſet, quòd abrogando conſuetudinem non abrogat, ſeu non comprehendit immemoriam) ſed etiam damnavit

illam tanquam abſurdam, inquam, irrationabilem, adeoque & immemoriam non comprehendit, etiamſi non addidiſſet dictioem univerſalem ut Covar. *var. reſol. l. 3. c. 13. num. 5.* Gonz. *ad reg. 2. Gl. 33. n. 9.* quorū citat Pignat. Addit & aliam limitationem Pignat. *Tom. 3. Caſalen.* 64. num. 19. in fine, quòd ſi adſit Canonicus aliquis Episcopus, tali aſſignetur locus ſuper omnes Canonicos & dignitates.

4. Dicta quoque hucusque reſtrigenda ſunt ad Vicarium generalem Episcopum, ita ut locum non habeant in Vicario generali Capituli ſede vacante; illi enim competit præcedentia ſuper omnes Canonicos & dignitates, exceptà primà poſt Pontificalem, ut cenſuit S. Cong. Rit. in *Aſſenſ. nunci* Aug. 1630. quia cum habeat auctoritatem & jurisdictionem à Capitulo, eſt iuſſor Capitulo, & ideo non debet præcedere primam dignitatem, in qua repræſentatur Capitalium. Ita Pignat. *loc. cit.* num. 22. Sbroz. l. 2. g. 25. n. 20. ubi: Declaratur, ut non præcedat in Vicario ſede vacante, quiſi illi Archidiaconus eſt præferendus. Neque etiam locum habeant in Vicario foraneo, qui præcedentiam ſuper alios Presbyteros non habet ex eo ſolam, quòd eſt Vicarius foraneus, niſi contrarium haberet conſuetudo. Pignat. num. 23. Sic reſolutum teſtans à S. Congreg. Episcoporum in *Nalma* 15. Sept. 1600. & in *Tranenſi* 7. April. 1601 & alibi. Idem habet Pignat. *Tom. 4. conf. 183. num. 4.* Engels ad *ſit. de major. & obed. n. 60.*

Quæſtio 64. Quam ſedem præſente aut abſente Episcopo occupare debeat Vicarius generalis Episcopum Eccleſiæ?

Reſpondeo: Præter dicta ſum in antecedentibus, debet ſedere in choro, & in Eccleſia in loco, quem illi conſuetudo aſſignavit, ac debet illata pro habitu mutare. Pignat. *loc. cit.* conf. 64. num. 19. Ventrigl. *Tom. 2. annot. 15. g. 2. n. 7.* ſic declaratam teſtans ex ſell. à S. Congreg. Rit. in *Alexand.* 15. Mart. 1608. & in *Neritanenſi* 4. Maj. 1605. Neque abſente Episcopo debet locum illius occupare, ſed debet eſſe idem locus abſente Episcopo, quem illo præſente habere conſuevit. Ventrigl. Pignat. l. *cit.* Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 234. citantes declarat. ejusdem Congreg. in *Brandeb.* 16. Jul. 1609. Neque paranda eſt illi ſedes cum tapetibus & pulvinari, Pignat. Ventrigl. *loc. cit.* Neque poteſt ſibi baldachinum erigere in Cathedrali, aut alibi. Pax Jord. l. *cit.* n. 238. juxta eandem declarat. S. Congreg. Quod ſi dignior ſedes eſſet occupata, dignitates & Canonici deſcendere debent uno gradu inferius. Pignat. *loc. cit.* n. 19. ſic declaratam teſtans à S. Congreg. Episcoporum. 28. Aug. 1599. & alibi. Notanda etiam hic ſunt, quæ habet Cardin. de Luca. *de Regular. l. 17. num. 2.* quod nimirum juxta plures Declarat. S. Congr. Rit. interveniente Vicario generali in choro, in quo ſedes Episcopum eſt in medio, ita ut prope eundem alias à dextris ſedeat prima dignitas, & à ſiniſtris ſecunda dignitas, Vicarius occupet primam ſedem à dextris Episcopum, & prima dignitas non ſedeat poſt Vicarium, ſed reſiſta illi dextris ſedeat à ſiniſtris poſte Episcopum; qui ſemper locus dignior per digniorem occupandus eſt.

Quæſtio 65. An & qualiter Vicarius generalis Episcopum præcedat gubernatores, alioſque Judices & Commiſſarios generales?

Reſpondeo primò: Debet præcedere Gubernatores, Reſtores, Prætores urbium, Judices, Commiſſarios, Potellates ſimileſque Magiſtratus omnes ſeculares ſuæ Dioceliſ. Sbroz. l. 2. g. 26. num. 5. Barboſi, *Juris Eccl. l. 1. c. 15. num. 36.* Pignat. *Tom. 4. conf. 64. num. 2.* juxta plures S. Congr. Rit.

Rit. declarat. quascit, puta in *Narrina* 17. *Mani*. 16. 10. in *Rescriptis*. 24. *Nemib*. 1668. Et de commissariis obique, & in omni loco tam praesente quam absente Episcopo in *Ravennate*. 28. *April*. 1607. quod postea enim est contra Sbroz. *quon*. 33. ubi declaratur, & non procedat, quando Episcopus est praesens tunc enim secularium Magistratum Vicario Episcopo praefereendum refert Menoch. fuisse dactum ab Episcopo Bellunensi *conf*. 157. n. 49. vol. 3. Vicarius enim alie in honore praefereendus est omnibus Diocesaniis, & honorandus sicut Episcopus, cujus locum tenet, & specialiter in Ecclesia praecedere quamlibet aliam dignitatem primam post Episcopum. *Pignat. cit. n. s. citans c. praeposita. dist. 93.* Anton. de Pretis. *tr. de jurisdic. Episc.* c. 6. n. 46. Cal. *san. de glor. mund.* p. 3. *confid.* 46. & 50 & p. 7. *confid.* 10. Melili. *de praesent. Vicar.* c. 4. & 5. *num.* 3. *dec.* Tum etiam vel ex eo Magistratibus illis secularibus praefereendus; quia gerit jurisdictionem Ecclesiasticam, & ordinariam quidem in foro quoque externo, quae utique major est jurisdictione seculari ditionum Magistratum juxta C. *solita. de Major. & Obsequi.* ubi Canonice. Sbroz. *l. cit.* n. 7. citans Boer. *tr. de arch. Magist.* Cephal. *conf.* 360. *num.* 5. vol. 3. ubi 11, quod iudex annuarum dignior sit Iudice seculari: & prout simpliciter Iudicem Ecclesiasticum esse majorem Iudice seculari, notat Gl. in c. *licit.* de except. in 6. Lancell. *de attent.* p. 2. c. 20. n. 78. Et quidem talem Iudicem, qui praestit alius Sacerdotibus, Canonici, Archidiaconi, Archipresbitero, Abbatibus aliisque inferioribus Praelatis Sbroz. *num.* 8. Anton. de Pretis *loc. cit.* n. 40. Quare autem quia melioribus praestit, tunc etiam major est Sbroz. *num.* 11. citans *Authen. de defenf. cir.* q. 6. *de testat.* Abb. *conf.* 21. *num.* 10. vol. 1. Menoch. *conf.* 51. *num.* 10. vol. 1.

2. Lamentatur nihilominus responsio multifariam à Sbroz. ac primò quidem *num.* 21. ita ut procedat ut his, quae pertinent ad spiritualia, non autem in his, quae spectant ad temporalia. Citat pro hoc Abb. in c. *conquerente. de off. & dimiss.* *num.* 2. eò quòd in temporalibus Vicarius Episcopi aequiparetur legato Proconsulibus; adeoque eum quo ad temporalia praecedat Magistratus secularis ordinis majoris. Secundò à *num.* 24. ut non procedat in Officialibus deputatis per Episcopum in his terris, quae per Ecclesiam teneantur in feudum acceptum à Rege, aliove domino temporali, qui tunc subsunt cuilibet regio Officiali superiori; eò quòd Ecclesia quòd ad ea bona feudalia, quae tenet à Rege aliove domino temporali ligetur legibus feudilibus Laicorum, subditque domino temporali, juxta c. *verum. de fero conquerente.* & c. *solita. de majoritate & obediencia.* Tertiò à *num.* 26. ut non procedat in Praefidis, & Gubernatoribus provinciarum, & civitatum Ecclesiae subiectarum, qui immediatè creantur à Papa, eo quòd illi Praefides provinciarum compareant Archiepiscopis & Proconsulibus, & majores sint omnibus in provinciis post Papam, juxta c. *cum venerabilis. de consuetudine.* c. *n. andata. de praesumpt.* & utrobique Canonistas. Sic quoque ait Barboz. *l. cit.* n. 41. & 42. Vicarius Gubernatorum, vulgo Capitaneum in feudis Ecclesiasticis praedat, non tamen Gubernatores civitatum, quae sunt capita provinciarum, ut Narvienti Episcopo refcripsit S. Congreg. praeposita negot. Episcop. 30. *Julii* 1592. Quin &, ut testatur *Pignat. loc. cit.* existat decetum S. Congregat. Rit. quo censuit, quod Gubernatores civitatum, & provinciarum circa eorum praecedentiam cum Vicariis Episcoporum, si fuerint Praefides

provinciarum, aut Bononiar, Marchiar, Anconitar, Umbriae & similium, thurificentur, & acclimant pacem immediatè post Episcopum, etiam Episcopo absente, ac Gubernatores civitatum minorum praesente Episcopo immediatè post ipsum; eo verò absente, si fuerint Episcopi, ante Vicarium propter dignitatem Episcopalem, si verò non fuerint Episcopi, post Vicarium immediatè ante dignitates, & Canonicos. Sic gubernatores urbis Vicario, qui non sit Cardinalis, praefereendum ait Sbroz. *loc. cit.* *num.* 28. ex Picardo. Sic gubernatores Perusini habere potestatem Legati, & esse majorem Vicario Episcopi, & quolibet alio post Principem ait Sbroz. *ibid.* *num.* 30. ex Abb. *conf.* 25. in fine vol. 1. & gubernatores Beneventi majorem Vicario Episcopi allerit Maudol. *tr. de inhib.* q. 4. n. 7. & 8.

Quaestio 66. Num Vicarius habeat eandem prerogativam, privilegium & immunitatem, quam habet Episcopus?

1. Respondet negativè. Sbroz. *l. 2. q. 24. à n. 6.* citans Baldum in *l. fed. ff. de m. j. n. andu.* ubi dicit majorem honorem deberi Episcopo quam Vicario. Et *ibid.* *Jason.* n. 6. Item Felan. *in c. cum olim.* *l. 2. de off. delegat.* Menoch. *conf.* 257. n. 89. *cum seq.* vol. 3. ubi, quòd non sit pater omnium, nec honoretur ut Episcopus, Franc. in c. *non potamus. d. 2. vers. delegatus. l. item. de consuetudine in 6.* ubi 11: quid si conceditur aliqui Principi ratione sui dignitatis, illud non extenditur ad ejus Vicarium. Unde patet, licet Vicarius representet personam Episcopi & auctoritatem ejus, tamen hinc sequitur, quòd in omnibus sit honorandus, aut immunitatem habet sicut Episcopus. Sbroz. *l. cit.* n. 1. 2. *jurde* n. 9. cum adhuc fonscaturus sit major quam rivulus inde proveniens, majorque sit potestas & imperium Episcopi, nec Vicarius in omnibus sit superior ut Episcopus.

2. Nihilominus responsionem limitat ipse Sbroz. primò n. 13. ut procedat quando Vicarius creatur ab Episcopo, non autem si crearetur à superiore per suspensionem vel per mortem Episcopi, quia tunc gaudere illum eodem privilegio ait juxta *l. Vicarius. ff. de legat. citatque* pro hoc more suo quam plurimos. Sic etiam ait Sbroz. *l. 2. q. 134. n. 6.* ubi Vicarius esset constitutus à Papa, omnes prerogativas Episcopi consequeretur, adeò etiam causas Episcopo delegatas poterit cognoscere. Pro quo citat Barol. in *l. fims. ff. de legat.* Alexand. in *l. more. n. 41. de jurisd. omnium jud.* Item *ibidem* n. 7. ex Ruin. *conf.* 548. n. 5. *Jo. 4.* dat hujus rationem, nimirum quia Vicarius à Papa creatus magis representare videtur Episcopum quam creatus ab Episcopo. Secundò n. 14. ut procedat in actibus quos exercendo non representat Episcopum. Secus in illis, in quibus Episcopum representat, quia in illis habet eandem prerogativam. Citat pro hoc Felan. in *cit. c. cum olim.* *l. 2. de off. delegat. vol. 1. n. 1.* Tertiò n. 15. ut procedat, quando Episcopus esset praesens, secus si absens; eò quòd tunc eadem illi debetur reverentia ac honor, qui Episcopo, etiam absente Episcopo honorari quoque debet Vicarius juxta dicta supra. Citat pro hoc Picard. *conf.* 52. n. 69. qui sic nititur conciliare utramque sententiam, dum concordari possunt haec duo: non deberi Vicario in praesentia Episcopi tantum honorem ac reverentiam, sicut Episcopo: & deberi tantum illi honorem ac reverentiam, etiam Episcopo praesente. Ac denique n. 19. ait Sbroz. id non procedere de consuetudine, seu eundem qui indistinctè servetur, quòd Vicarius gaudeat Episcopi immunitate, ut testetur Felan. *l. cit.* Card. in *Clem. 1. de off. Vicarii.*

Questio 67. Num Vicario liber Evangeliorum in missa osculandus tradi debeat?

Respondeo negativè. Ventrigl. *cit.* §. 2. n. 9. (qui etiam addit, nequidem id competere Vicario Apostolico, juxta dicta à nobis supra ex Pignat.) Barbof. *loc. cit.* n. 43. ubi sic rescriptum ait à S. Congregatione Episcoporum negot. præpositi Episcopo Melitano 28. Aug. 1589. cum id solum competat Episcopo, & celebranti, ut eadem congreg. 14. April. 1592.

PARAGRAPHUS II

De jurisdictione Vicarii generalis.

Questio 68. Num ratione officii sui jurisdictionem habeat Vicarius Episcopi?

Respondeo affirmativè. Pignat. *Tom. 4. conf. 37. n. 4.* juxta reperta à nobis sæpius in anteceditibus, & juxta communem AA. qui quia id supponunt, quæstionem de eo non faciunt. Est enim & dicitur Judex ecclesiasticus spectabilis, & de mediis Magistratibus. Sbroz. *l. 2. g. 24. n. 18. & g. 26. n. 17.* citans Pavin. *de pot. capit. sede vac. p. 2. q. 10. n. 16.* Anton. de Pret. *de jurisd. Episc. c. 6. n. 46. &c.* Dicitur præesse territorio. Sbroz. *l. 2. g. 15. n. 21.* citans Felin. *in c. Rodolphus. n. 8. de appellat. in 6.* parebunt hæc à fortiori & sequentibus.

Questio 69. Num habeat jurisdictionem ordinariam, aut delegatam?

Respondeo à habere illam jurisdictionem ordinariam. Azor. *Instit. mor. p. 2. l. 3. c. 7. q. 12.* Pax Jord. *l. 12. tit. 1. n. 42.* Barbof. *l. cit. n. 17.* Ventrigl. *Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 7.* Pignat. *Tom. 4. conf. 37. n. 4.* Laym. *in c. 1. de off. Vicar. in 6.* Lotter *de re benef. l. 1. g. 26. n. 130.* Pirh. *ad eund. tit. q. 35.* citans Sanch. *de matrim. l. 3. d. 29. q. 1. n. 3.* Covar. *l. 3. var. resol. c. 20. num. 4.* Sbroz. *l. 2. g. 15. n. 2.* citans Gl. *inc. Romana. de appellat. in 6. v. generaliter.* & ibi DD. Host. *in sum. rit. de off. Vicar. n. 2.* Bertrich. *de Episc. l. 4. p. 6. tit. de off. Vicar. Marcan. in specul. Advocat. l. 4. d. 15. §. 1. n. 12.* Cuch. *in instit. juris Can. de Vicar. tit. 8. num. 15. l. 2.* & plurimos alios. Et sic dicitur Judex ordinarius. Barbof. Ventrigl. Pignat. *loc. cit.* Et simpliciter est, & dicitur Ordinarius. Sbroz. *l. 2. g. 23. num. 5.* citans immensam turbam Author. Garc. *p. 5. c. 8. num. 21.* ubi, quod Vicarius sicut Episcopus est Ordinarius. Citat præter jam citatos Pavin. *de potest. Capit. Sed. vac. p. 2. q. 10. num. 3. 4. & 9.* Cora. *de benef. p. 2. c. 8. num. 3.* Ugolin. *de censur. tab. 1. c. 1. §. 20. n. 6.* Mirand. *de ordin. Jud. q. 2. d. 6.* & plures alios contra Goffred. *in sum. de off. Vicar. n. 2.* Alciat. *in rubric. de off. Ordinar. n. 24.* Motla *in Empor. jur. p. 1. tit. 2. q. 27.* Anton. Gomez. *in explicat. Bull. cruciat. c. 4. n. 21.* apud Garc. *l. cit.* Et sic decretis generaliter loquentibus de Ordinatio non solum comprehenditur Episcopus, sed & Vicarius generalis Episcopi. Roia. *de execut. literar. Apoff. p. 1. c. 3. n. 21.* ubi: *Ordinarii nomine pro certo sensum est, quod veniat Episcopus et ejus Vicarius, seu officialis generalis, & secundum communem ordinari jurisdictionem pariter.* ut Carol. Peregrin. *inpr. Vicariatus p. 1. sect. 1. subf. 3.* Sbroz. *l. 3. g. 6. n. 12.* ubi ex Archid. *in c. Ratinus. §. 1.* ubi quod facta mentio de Episcopo subintelligitur: vel Vicaria. Pignat. *cit. conf. 37. n. 4.* Probatur nunc responsio nostra à Sbroz. *cit. g. 15. n. 15.* &

à Pirh. & Pignat. *loc. cit.* ex eo, quod jurisdictione Episcopi & Vicarii sit eadem, unum idemque utriusque tribunal & consistorium, (sive ut Ventrigl. *l. cit. n. 6.* repræsentent eundem & idem tribunal & curiam) juxta c. 2. *de consuetud. in 6. junctis c. 1. & c. Romana. de appellat. in 6.* quodque faciat unam eandemque personam Vicarius cum Episcopo. Ventrigl. *l. cit.* ubi, quod Episcopus & Vicarius idem sunt. Laym. *in c. Romana. de off. Vicar. in 6. n. 2.* Pignat. *l. cit.* ubi, quod persona unus sit alterius, unum Judicem, unum judicium juxta eodem textus. Dicitur quoque in jurisdictione associatus Episcopo. Sbroz. *loc. cit. num. 27.* Pignat. *cit. num. 4.* citantes Abb. *conf. 21. num. 2. p. 1.* Menoch. *conf. 31. num. 2. vol. 1.* jurisdictionem autem Episcopi est ordinaria. Sbroz. citans Specul. *in rubric. de off. ordin. p. 2. num. 1.* Vantium *de nullit. rit. de nullit. ex defectu jurisdic. deleg. num. 5.* Alex. *in rubric. ff. de jurisdic. unum. Judic. num. 5.* juxta c. cum Episcopum. *de off. Ordinar. in 6.* ergo etiam jurisdictione Vicarii generalis seu Officialis principalis ejusdem est ordinaria. Item probatur à Pirh. *loc. cit.* & à Pignat. *loc. cit. num. 5.* ex eo, quod à Vicario Episcopi (saltem in iis, ut addit Pirh. quæ ipso jure ratione officii Vicariatus competunt Vicario) non datus appellatio ad Episcopum, ut ab eodem ad eundem appellari videatur, juxta textus citatos. c. 2. *de consuetud. & c. Romana.* adeoque Vicarius non sit Judex delegatus sed ordinarius; siquidem à Judice delegato, ad delegantem potest appellari. C. *super quæstione. de off. delegat.* quia jurisdictione delegata est diversa, & distincta à jurisdictione ordinaria, licet ab eadem sit derivata & dependens. Probationes alias adijcit Sbroz. *num. 17.* quod Episcopus æquiparetur Duci, Comiti, &c. juxta Jason. *in l. 1. ff. de off. ejus. Bartol. in l. 2. ff. de Verbor. obsery. Substitutus autem Duci, Comiti, &c. dicitur Ordinarius juxta Maraut. de ordin. Jud. num. 10.* adeoque & substitutus Episcopo, qualis est Vicarius ejus generalis. Item num. 19. quod dum conceditur alicui jurisdictione in certo territorio, dicitur concedi jurisdictione ordinaria, ut Bartol. *in l. more. & eodem Jason. num. 53. ff. de jurisd. unum. Judic. Episcopus autem concedendo Vicario jurisdictionem in sua Diocesi, concedit eam in certo territorio; quippe Diocesis dicitur territorium ipsius Episcopi juxta Anchar. in Clem. 2. de rescript. q. 1. ubi, quod Vicarius Episcopi præsit in territorio, ut Felin. *in c. Rodolphus. de appellat. in 6. num. 8.* Item num. 24. quod ille, qui dare potest Judicem, habeat ordinariam jurisdictionem juxta *cit. l. more. de jurisd. unum. Judic.* Vicarius autem generalis Episcopi potest dare Judicem juxta c. Clericus. *de off. Vicarij. & c. 1. rit. eodem in 6.* & utrobique Canonistæ: quin & non solum potest dare Judicem, & decretum interponere in alienationibus minorum, ut Sbroz. *num. 22. junctis l. 2. ff. de off. ejus. qui vicem alterius gerit.* sed etiam custodiam dare minoribus juxta c. 2. *de Judic.* quæ interpositio decreti, & datio curatoris, cum requirant causæ cognitionem, delegari non possunt. *l. ne quicumque de off. Prætorij.* adeoque sunt auctoritate ordinaria, & sic in Vicario arguitur jurisdictionem ordinariam non delegatam.*

2. Neque opponas primò; Vicarium non posse habere eandem jurisdictionem Episcopi ordinariam; ergo necessariò habere jurisdictionem diversam ab illa jurisdictione ordinaria Episcopi, adeoque delegatam. Antecedens probatur, sicut enim non potest unus ejusdemque

rei possessio vel dominium simul esse penes duos in solidum l. 3. de acquirend. posses. l. si et certis. ff. commo-
dat. l. 3. de precario. Ita neque potest simul penes duos
esse eadem jurisdictio in solidum, dum à possessione
& dominio rectè arguitur ad jurisdictionem,
quæ capta est jus aliquod. Nam respondetur, quòd
licet duo non possint eandem rem in solidum simul
possidere eodem modo, quod voluit citati textus,
& ut expressè habetur in c. licet. 5. ex premissis. de prob.
possint tamen diverso modo & respectu possidere,
scilicet ut unus possideat naturaliter, alter civiliter,
unus nomine alterius, alter per seipsum nomine suo
ac proprio: quomodo etiam ejusdem rei dominium
potest esse penes duos in solidum diversa ratione,
ita ut penes unum sit dominium directè, penes alterum
utile; sic licet non possit eadem jurisdictio ac-
que principaliter, eodemque modo simul esse penes
duos in solidum, non est tamen absurdum, ut eadem
jurisdictio sit penes Episcopum principaliter ac pro-
prio nomine: qui ratione dignitatis Episcopalis quasi
dominium jurisdictionis habet; penes Vicarium ac-
cessorie & secundariò, & non suo sed principalis no-
mine, & quasi exercitium jurisdictionis, utpote qui
non suo nomine, sed nomine principalis, & quasi
exercitium jurisdictionis, utpote qui non suo nomi-
ne, sed vice Episcopi jurisdictionem dicitur exerce-
re. Ita ferè Pirh. l. cit. n. 36. citans Sanch. ubi supra
n. 1. j. Barbof. de posses. Episc. Alleg. 5. q. num. 38. & 39.
Quod si valtes: vel ex hoc ipso, quòd Vicario Epi-
scopi jurisdictio competat, & insit non suo, sed no-
mine alterius, scilicet Episcopi, sequitur illum non
habere jurisdictionem ordinariam, sed solum dele-
gatam, utpote quæ in hoc distinguitur ab ordinaria,
quòd Juxta ordinarius propria jurisdictione utatur,
& proprio nomine, delegatus vice alterius, qui man-
davit, non sui suagator juxta legi mandatum. ff. de off.
ejus cui mandat. jurisdict. l. si de jurisdictione. Juxta respon-
dēt Pirh. l. cit. n. 30. ex Sanch. l. cit. cum, qui vices alterius
gerit in diverso tribunali, esse Juxta delegatam,
non autem eum, qui vices alterius ita gerit, ut con-
stituat idem tribunal cum ipso, sicuti Vicarius cum
Episcopo; tunc enim erit Juxta ordinarius, cum
Episcopi jurisdictio sit ordinaria. Unde generaliter
loquendo, ex eo, quòd quis gerat vices alterius,
non sequitur, quòd non habeat jurisdictionem ordi-
nariam, sed delegatam, ut patet in legato Papæ,
qui ejus vices gerit. c. 1. de off. legat. & tamen habet
jurisdictionem ordinariam c. 2. de rit. eodem in 6. pro-
inde requiritur insuper, ut vices alterius gerat non
ex alio proprio officio, cui talis jurisdictio coha-
reat. Vicarius autem Episcopi exerceat jurisdictionem
vice Episcopi ratione officii Vicariatus, non
ex nuda commissione, & in eodem tribunali juxta
Barbof. l. cit. n. 41. Ad ea, quæ contra hoc ipsum
obmoveri possunt, dicendo nimirum; jurisdictionem
officio Vicariatus non esse annexam à lege, si-
cut ea annexa est ex Canone officio Archidiaconi,
sed concedi ab Episcopo, qui cum ipse non sit Prin-
ceps supremus, constituere nequit Judicem ordi-
narium, adeoque nec concedere jurisdictionem
ordinariam, ad ea inquam respondebitur paulò
post, ubi quærentur, à quo Vicarius suam habeat
jurisdictionem.

4. Neque opponas secundò jurisdictionem ordi-
nariam esse perpetuam, irrevocabilem, & non
expirare morte concedentis, sicut jurisdictio dele-
gata expirat morte delegantis, re adhuc integra,
& qualiter jurisdictio Vicarii non est perpetua, sed
adjuvanti Episcopi revocabilis, & expirat morte
Episcopi, etiam res adhuc sit integra. Nam respon-

detur; de ratione ordinariæ jurisdictionis esse, ut
sempiterna & irrevocabilis, neque morte conce-
dentis expirare, quando alicui per se primò,
seu principaliter, & proprio nomine vellet
& competere; focus, quando jurisdictione ordinaria
alicui non inest principaliter ac per se, & nomine
proprio, sed solum accessorie, ita ut vice & no-
mine alterius exerceatur, sicut est in Vicario Epi-
scopi solum accessorie, & quòd ad exercitium. Pirh.
l. cit. n. 28. ex Sanch. l. cit. & Barbof. l. cit. n. 44.

4. Neque opponastertiò; Episcopum non pos-
se constituere Judicem ordinarium, cum ad sit so-
lus Principis supremi c. 2. de iudic. de arbitrio. & iis
Gl. & nullus inferior Princeps possit officium su-
um seu totam jurisdictionem suam alteri commit-
tere. Maranta de juris. p. 4. distict. 5. num. 51. &
Auctores consimiliter in c. prelate de iudic. apud Lay-
man. in c. archidiaconum. de off. archid. n. 3. adeo-
que jam non nisi delegatam jurisdictionem conce-
dere poterit Vicario. Nam respondetur, quòd licet
Episcopus nequeat constituere Judicem ordinarium,
qui distinctum ab eo tribunal & jurisdictionem ha-
beat, possit tamen constituere, qui idem cum ipso
tribunal & jurisdictionem habeat, sicut Episcopo
substitutes in eadem jurisdictione. Pirh. l. cit. n. 37.
Adde, quòd juxta plures habet jurisdictionem,
non ab Episcopo, sed à lege, de quo paulò infra.

*Questio 70. An quoque pari modò Vicario
capituli Sede vacante, & Vicario foraneo
Episcopi competat jurisdictio ordinaria?*

1. Respondeo ad primum affirmative. Sbroz. l.
2. q. 55. n. 31. citans Paviu. de posses. capis. sed.
vix. p. 2. q. 10. n. 8. de quo vide dicenda ex seq.

2. Resp. ad secundum negative. Sbroz. l. c. n. 33.
citans Gl. in Clem. 2. de mscip. v. foraneo. Maranta de
ordin. jud. p. 4. distict. 5. n. 24. Milas in reperit. v. Vica-
rius foran. Covar. 99. prat. c. 4. n. 7. Cuch. resp. ju-
ris can. tit. 2. de Vicar. n. 16. l. 2. & plurimos alios.
Idem tenet Lotter. l. 1. q. 23. n. 46. citans Gutier. de
matrim. c. 68. n. 11. Barbof. de posses. Episc. p. 3. alleg. 54.
n. 22. Garc. p. 54. l. n. 29. ubi, quòd si dicitur dele-
gatus, nec faciat idem tribunal cum Episcopo, unde
à tali Vicario appellatur ad Episcopum vel ejus Vica-
rium. Citat pro hoc Sanch. de matrim. l. 2. d. 2. n. 12.

*Questio 71. In quibus Vicarius generalis ha-
beat jurisdictionem ordinariam?*

1. Resp. habet primò in iis, quæ ex generali of-
ficio Vicariatus est consecutus, & in generali
mandato Vicariatus est consecutus. Sbroz. l. c. n. 33.
citans quæ plurimos. Pirh. l. c. n. 40. citans
Laym. de juris. ordin. c. 1. 105. Sanch. de matrim.
l. 3. d. 18. c. 8. n. 8. Garc. l. c. n. 40. cum commun.

2. Secundò etiam in iis, quæ speciali commissione
opus habent, modo in prima commissione generali
vicariatus officio specialiter annexatur, seu simul
& una cum jurisdictione generali, & ordinaria pote-
state committuntur. Secus est in causis, quæ speciale
mandatum requirunt in prima commissione seu con-
stitutione Vicarii ipsi specialiter non committuntur,
sed postea leoriam ac separatim per speciale manda-
tum, ita ut in his delegatam solum jurisdictionem ha-
beat Vicarius. Sbroz. l. c. n. 38. & 39. Garc. l. c. n. 40.
& 41. citans Felhu. de c. l. iust. in corrigenda. de off. ordi-
nar. n. 1. Aufler. ad Capell. thesaur. distict. 4. 43. Cambr.
de off. legat. l. 9. n. 33. & seq. Bero. conf. 22. n. 14. & 19.
vol. 1. Sanch. ubi ante. Pirh. Laym. Jaco. cit. Ventrigl.
Tom. 2. arrot. 14. §. 1. nam, 49. ubi etiam: quid,
quidquid sit in jure, in praxi videndum servari, quòd

Vicariū in his, quæ speciale mandatum requirunt, semper præcedat ut Ordinariū, non ut delegatū. Nam, si subscribitur in alia, NN. Vicarius generalis. Contrarium responsioni nostræ tenentibus Lapo in l. 2. de off. Vicar. in 6. Domāic. ibidem. Anchar. mon. 2. Marc. Anton. Genuenti in pr. con. Archiep. Neapol. c. 66. num. 25; apud Garc. l. cit. num. 45. in quantum tenent; quod live in simul, live in diversis temporibus fiat commissio specialis alicujus vel aliquorum requiruntur speciale mandatum, & addatur clausula generalis: & ad omnia alia requiruntur speciale mandatum: tunc tota jurisdiclio fit ordinaria; eo quod ille ordinarius est, cui committitur universitas causarum. Si verò non adjicitur dicta clausula generalis, tunc in expressis requiruntur speciale commissio erit jurisdiclio delegata. Verum nostræ responsiones bonæ, & generale rationem dat Pirh. ex Sanch. l. ec. cit. quod in priori casu jurisdiclio quod ad actus specialem commissio- nem exigentes, datur tanquam annexa, & accessoria ad ipsum officium generale Vicariatus, & ideo, sicut jurisdiclio principalis ipsius officii generalis Vicariatus est ordinaria, ita & jurisdiclio quod ad actus specialiter commissos accessorie illi annexa transit in ordinariam; quia accessorium sequitur principale, juxta reg. jur. 42. in 6. Secus est in posteriore casu, in quo jurisdiclio ad actus specialiter commissos non accessorie, sed separatim & singulariter, & independenter à generali officio Vicariatus datur, ideoque delegata censeri debet. Specialiter quoque doctissimi & rationem adversariorum elidit Garc. cit. num. 45. nempe, quod sola commissio universitatis causarum non faciat verè Ordinarium, & quod dum in simul cum potestate ordinaria fit commissio aliquotum requiruntur speciale mandatum, tota jurisdiclio fit ordinaria, et si non addatur dicta illa clausula generalis, ex quo una est commissio juxta l. translat. de consuet. Unde jam etiam in his casibus ita singulariter ac separatim commissis appellari potest à Vicario ad Episcopum delegantem. Pirh. l. ec. cit. è contra in requiruntur speciale mandatum, simul tamen cum potestate ordinaria committi solitis à Vicario ad Episcopum non datur appellatio. Garc. l. ec. cit. n. 42.

3. Tertiò etiam in his, quæ specialem commissio- nem requiruntur committuntur quidem singulariter ac speciatim à commissione generali Vicariatus, committuntur tamen tanquam Vicario generali, seu in omni officio Vicariatus. Pirh. l. ec. cit. Sic quoque tradit Joan. And. ad speculat. in rub. de off. Vicar. apud Garc. num. 43. quod quando divisim ac separatim committuntur, quæ requirunt speciale mandatum, tota jurisdiclio fit ordinaria, si in commissione fiat mentio Vicariatus, live in salutatione dicendo: Tali officio vel Vicario nostro; live in progressu dicendo: Tali Officio nostro committimus, quod possit, &c. sic dicendo: potestatem tibi alius per nos commissam extendimus, prorogamus, ampliamus. Joannem And. sequitur Sanch. l. cit. Hanc tamen doctrinam sibi non placere ait Garc. n. 44. nisi in eo solum casu, dum diceret Episcopus, quod potestatem aliis commissam extendat vel ampliet; non verò si in commissione illa separatim facta fieret solum mentio Vicariatus live in salutatione, live in progressu; eo quod sola Vicariatus mentio non operetur extensionem, prorogationem, aut ampliationem potestatis aliis commissam, sed solum fit causa demonstratio personæ, cui datur nova illa commissio.

Quæstio 72. A quo jurisdiclionem suam ordinariam accipiat Vicarius generalis Episcopi?

R Espondeo: Accipere Vicarium hanc jurisdiclionem non tam ab Episcopo quam ab ipsa lege; sed quod licet nulla lex Canonica in toto Juris Canonico reperitur, quæ expresse hanc jurisdiclionem tribuat isti vicario, cum tamen Jure Canonico licitum sit, & permittum Episcopis conferre & assumere Vicarios. c. cum Episcopus. de off. ordinat. in 6. c. ult. de heret. in 6. qui vice eorum jurisdiclionem Episcopalem exerceant, hoc ipso, quod Episcopus nominat & constituit Vicarium ex permissione juris, ipsi det, & conferat jurisdiclionem ordinariam, supposita tamen & interveniente dicta nominatione seu institutione Episcopali. Sic inquam docent Sbroz. l. 2. q. 14. & 26. & alii plures citati à Garc. l. ec. postpositi citand. Item Pirh. l. cit. num. 37. citans pro hoc Barbof. de potest. Episc. alleg. § 4. n. 40. & 44. Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. q. 1. n. 13. Idem tenet Pignat. Tam. 4. consil. 37. n. 6. ubi lex ipsa est, quæ dat jurisdiclionem Vicario generali secundum Gl. in c. Romana. v. generaliter. de appellat. rescripta episcopus Goffred. & aliam. Citat quoque pro hoc Abb. in c. quoniam. etiam in fine, ubi is asserit, quod Episcopus propriè non dat jurisdiclionem Vicario, sed lex ipsa ministerio & facto Episcopi interveniente: eadem habet Pignat. Tam. 3. consil. 64. n. 4. ubi Vicarius accipit jurisdiclionem à lege, ubi primum Vicarius constituitur; unde habet jurisdiclionem ratione officij, & titulo Vicariatus, juxta l. 2. de off. Vicar. in 6. utroque Abb. consil. 25. n. 3. l. 1. Covar. op. prael. c. 4. n. 40. in fine. Fagn. in c. quod nobis de censuris. de prescript. n. 45. &c. Quorum sententiam secutus fui in foro benevol. p. 2. q. 681 n. 2. citatis Castropal. Molin. Azor & aliis. Contrarium tamen tradit Garc. de benef. p. 5. l. 2. n. 24. & 25. ubi is: dicitur Ordinarius ex eo, quod juris permissio & consuetudine ab Episcopo constituitur, ut ejus locum teneat, & jurisdiclionem generaliter exerceat, & sic perinde, ac si à lege constitueretur. Non tamen ex eo est Ordinarius, quod lex dat jurisdiclionem Vicario interveniente ministerio & facto Episcopi, ut tenent Rota decis. 4. de off. Vicar. alias 378. in Noviss. decernit. in speculo Advocator. p. 4. dist. 5. n. 12. Thom. Savich. nem verum esse Vicarium accipere jurisdiclionem ab Episcopo eorum dependente, ut tenet Velsinus in pr. Curia Roman. l. 3. c. 3. n. 2. nec id negari potest. Idem ipsius verbis ex Garcia tenet Pax Jord. l. 2. tit. 1. n. 43. & distinctius aliquantum ex Hostiens. tit. de off. delegat. tradit Laym. in c. in Archidiacono. de off. Archid. n. 3. quod jurisdiclio illa ordinaria Vicarii directè proveniat ab Episcopo, creante seu assumente Vicarium; indirectè verò à lege seu Canone, nimirum concedente Episcopo potestatem assumendi seu creandi Vicarium; sicut è contra jurisdiclio ordinaria Archidiaconi directè proveniat à lege & indirectè ab homine, v. g. Episcopo, infusiente Archidiaconum, seu conferente Archidiaconatum.

Quæstio 73. An & qualiter idem cum Episcopo consiliorum seu tribunal habeat Vicarius, & in quibus casibus habeat idem tribunal?

R Espondeo ad primum affirmativè. Barbof. Juris eccles. l. 1. t. 15. n. 18. Pax Jordani. l. c. n. 52. Lottet. de re benef. l. 1. q. 23. r. 45. Sbroz. l. 2. q. 25. n. 3. & q. 57. n. 1. Laym. in c. non putamus. de consuet. in 6. n. 2. Ego infero benef. p. 2. q. 681. n. 2. citatis pluribus juxta dicta in antecedentibus frequenter.

2. Resp. ad secundum Vicarius non habet in omnibus idè consiliorum seu tribunal cum Episcopo, Sbroz.

l. 3. q. 6. n. 24. Sed in iis tantum, quæ competunt Episcopo ratione jurisdictionis ordinariæ; non verò in iis, quæ ei competunt de jure speciali aut consuetudine. Sbroz. l. 1. q. 30. num. 12. & l. 2. q. 175. num. 16. Sic etiam in causa per Episcopum delegata, Vicarius non habet idem tribunal cum Episcopo; nam delegatus ille Episcopi in illa causa maior est Vicario. Sbroz. l. 3. q. 6. num. 24. citans Callan. in *ritualog. gliv. mund. p. 7. confid. ad.* Item Vicarius non habet idem consistorium cum Episcopo quod ad supplicationem juxta Franc. in c. non putamus. de consuetud. in 6. post Joh. And. in c. Romana. de appellat. in 6. in princip. apud Sbroz. l. 3. q. 12. h. 3. sed de hoc paulo post. An verò pari modo non faciat idem tribunal cum Episcopo quod ad recusationem ut Archid. & Frano. in cit. c. non putamus. apud Sbroz. l. 3. q. 13. n. 3. vide apud eundem *idem*, & dictenda à nobis paulo infra. Limitat quoque dictum illud, quod Vicarius idem tribunal cum Episcopo habeat, Barbof. l. cit. dum ait, id intelligi de causis spiritualibus; in temporalibus enim (ubi Episcopus jurisdictionem habet temporalem) ab ejus Vicario, quicunque ordinarius, ad Episcopum tanquam altius tribunal appellatur, argumento Clein. 2. de resp. juncta Glof. I. Illud quoque observandum hic ex Laym. in cit. c. non putamus. n. 4. quod licet idem utriusque sit tribunal, eademque jurisdictionis, nihilominus jurisdictionis Episcopi à jurisdictione Vicarii differat, non quidem substantialiter, sed accidentaliter, quatenus hæc ab illa dependens est, adeoque jurisdictionis firmiter sit in Episcopo quam Vicario: Sicut aqua potentior est in fonte quam in rivulo. De cetero quoddam idem quoque tribunal habeat Vicarius cum Episcopo, intelligendum non esse de Vicario foraneo, dictum in antecedentibus, & spiritualiter de Vicario deputato ad civitatem tantum, quod non faciat idem tribunal cum Episcopo, dictum est alius ex Sbroz. l. 1. q. 23. num. 2. citans pro hoc plures.

Quæstio 74. An appellari possit à sententia Vicarii ad Episcopum?

Respondeo: Non datur appellatio à Vicario ad Episcopum tanquam ab eodem ad se ipsum. Sbroz. l. 1. q. 3. n. 8. & l. 3. q. 1. n. 1. citans c. Romana. de appellat. in 6. & ibi DD. C. non putamus de consuetud. in 6. & ibi Archid. Anchar. Franc. Gemin. c. si quis de off. delegat. 6. Lancellot. ampliat. juris cen. de off. Vicarii. & plurimos alios. Laym. in cit. c. Romana. n. 2. & in c. ut Archidiaconi de off. Archid. n. 6. in c. non putamus. n. 1. ubi, quod non valeat consuetudo inferioris appellandi à Vicario ad Episcopum, eo quod consuetudo, quæ est contra substantiam rei, de jure impossibilis atque irritationalis judicari debet. Ratio verò ac veluti substantia appellationis in eo consistit, quod sit ad alium eumque majorem Judicem provocatio l. 1. q. 3. si quis de appellat. c. plures. causa 2. q. 6. Episcopus autem velique Vicarius, seu Officialis principalis unum idemque tribunal habent, adeoque repugnet ab hoc ad illum appellare, ut etiam talem consuetudinem non valere, ait Azor. p. 2. l. 3. c. 33. q. 6. Pax Jord. cit. cit. num. 64.

2. Extenditur responso primo, ita ut si de facto interponatur talis appellatio, etiam partibus consentientibus, commissio causæ, & processus inde secutus sit invalidus & nullus. Sbroz. cit. q. 2. n. 12. & 13. Barbof. de pot. Episc. p. 3. alleg. 34. num. 42. Tusch. tit. 4. com. 349. num. 7. Pax Jord. loc. cit. n. 61. Secundò, ut ne quidem detur appellatio talis in requirerebus specialis mandatum, dum ea simul

cum potestate ordinaria commissa sunt. Garc. loc. cit. n. 42. Ego, feri brief. p. 2. q. 693. Tertiò ut procedatur de appellatione judiciali quæ ex auctoritate. Sbroz. loc. cit. num. 10. & ex eo Pax Jord. n. 62. Barbof. ali. ante. Quando ut procedat quoque in supplicatione. Sbroz. l. 3. q. 12. per 116. Barbof. l. cit. q. 3. Pax Jord. num. 63. sed de hoc inferius specialiter.

3. Limitatur tertia responsio primo, ut non procedat respectu causarum specialiter delegatarum Vicario ab Episcopo extra commissionem generalem Vicariatus; quotiescunque enim Vicarius non ut ordinarius, sed ut delegatus Episcopi procedat, appellatio detur ad Episcopum delegantem. Garc. loc. cit. n. 43. citans quos plures. Sbroz. l. 2. q. 35. n. 35. Barbof. loc. cit. n. 52. & ex eo Pax Jord. l. cit. n. 71. citantes Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. n. 6. Unde jam etiam à Vicariis quantumcumque delegatis ad universitatem causarum, cum semper nunciant delegati, conceditur appellatio ad Episcopum delegantem, non ad Superiorem. Pax Jord. loc. cit. vicariis eisdem quos ante, ac dicens, pro indubitato recipi à communibus.

4. Limitatur secundò, ut non procedat in appellatione ab interlocutoria Vicari: nihil enim vetat, quod minus ab ea ad Episcopum appellatio per viam recursum à gravamine interponatur. Barbof. l. cit. n. 70. & ex eo Pax Jord. n. 67. citantes præter alios Pur. l. 2. decr. 702. Jacob. Labeur. de jud. suprad. v. 24. n. 12. sicut enim Judex ipse decretum suum, quod interloquendo pronuntiavit revocare, mutare, & emendare (etiam sæpius, ut addit Pax Jord. n. 62.) potest. Barbof. num. 51. citans Cardos. in pr. judicium v. Judex. num. 66. & 87. Ricc. in collect. p. 5. collect. 1474. Calder. Pereirato. app. foris. l. 1. q. 9. Gratian. discip. for. c. 474. n. 12. &c. juxta l. quod iussit. ff. de rejud. l. dicto. ff. de arvis. cum essentia de appell. (notandum tamen sententia illa interlocutoria non sit mandata executioni. Barbof. cit. n. 51. Pereira l. cit. n. 8. Pax Jord. n. 62. nec finem imponit iudicio ad processum. Barbof. Pax Jord. loc. cit. Peres n. 9. nec sic geminata, aut ab eis transierint decem dies; quia tunc efficitur irretractabilis. & tunc non potest ad petitionem partium, seu partes eam retractationem petere nequeant. Barbof. Pax Jord. loc. cit. citato Gratian. v. 357. num. 37. quamvis (ut addit Pax Jord. Judex non impeditur eam ex officio concedere) sic etiam Episcopus, cum eandem jurisdictionem, & auditorium cum Vicario habeat, sententiam, quam Vicarius ipse interloquendo pronuntiavit, tanquam à se ipso prohibita corrigere, & emendare poterit. Barbof. cit. num. 51. & ex eo Pax Jord. num. 77.

5. Observandum quoque hic, quod tradit Sbroz. l. 3. q. 2. num. 9. ex Franc. inf. non putamus de consuetud. in 6. quod à Vicariis (intellige quibuscunque) detur appellatio ad eorum principales, à quibus constituti, dum hi sunt supremi Principes, non significationes Superiores propter defectum superioritatis. Sic etiam tradit Pax Jord. l. cit. num. 6. à Vicario Papæ ad Papam appellari posse.

Quæstio 75. Num pari modo à Vicariis foraneis Episcopi appellari queant ad Episcopum?

Respondeo negativè. Quod enim Episcopi, & ejus Vicarii seu Officialis unum sit tribunal, de Vicario solum generali intelligitur, seu ad universalitatem causarum Ordinarius. Garc. p. 3. c. 8. n. 29. citans quos plures. Laym. in c. non putamus de consuetud.

Vicarii in his, quæ speciale mandatum requirunt, semper præcedant in Ordinariis, non ut delegati. Nam, si subscribunt in alio. NN. Vicarius generalis. Contrarium responsioni nostræ tenentibus Lupo in c. 2. de off. Vicar. in 6. Dominus, ibidem. Anchar. in c. 2. Marc. Anton. Genouef. in pr. cur. Archiep. Neapol. c. 66. non. 27. apud Garc. l. cit. non. 45. in quantum tenent; quod live in simul, live in diversis temporibus fiat commissio specialis alicujus vel aliquorum requiruntur speciale mandatum, & addatur clausula generalis: *Et ad omnia alia requiruntur speciale mandatum*: tunc tota jurisdicção fit ordinaria; eo quod ille ordinarius est, cui committitur universitas causarum. Si verò non adijcitur dicta clausula generalis, tunc in expressis requiruntur speciale commissio erit jurisdicção delegata. Verùm nostræ responsionis bonum, & generalem rationem dat Pirh. ex Sanch. l. cit. quòd in priore casu jurisdicção quò ad actus specialem commissioem exigentes, datur tanquam annexa, & accessoria ad ipsum officium generale Vicariatus, & ideo, sicut jurisdicção principalis ipsius officii generalis Vicariatus est ordinaria, ita & jurisdicção quò ad actus specialiter commissos accessorie illi annexa transit in ordinariam; quia accessorium sequatur principale, juxta reg. jur. 42. in 6. Secus est in posteriori casu, in quo jurisdicção ad actus specialiter commissos non accessorie, sed separatim & singulariter, & independentè à generali officio Vicariatus datur, ideoque delegata censeri debet. Specialiter quoque doctrinam & rationem adversariorum elicit Garc. cit. non. 45. omne, quòd sola commissio universitatis causarum non faciat verè Ordinarium, & quòd cum in simul cum potestate ordinaria fit commissio aliquorum requiruntur speciale mandatum, tota jurisdicção fit ordinaria, etsi non addatur dicta illa clausula generalis, ex quo una est commissio juxta c. *translat. de consue.* Unde jam etiam in his casibus ita singulariter ac separatim commissis appellari potest à Vicario ad Episcopum delegantem. Pirh. l. cit. è contra in requiruntur speciale mandatum, simul tamen cum potestate ordinaria committi solitis à Vicario ad Episcopum non datur appellatio. Garc. l. cit. n. 42.

3. Tertiò etiam in his, quæ specialem commissioem requiruntur committuntur quidem singulariter ac separatim à commissioe generali Vicariatus, committuntur tamen tanquam Vicario generali, seu inuito officii Vicariatus. Pirh. l. cit. Sic quoque tradit Joan. And. ad speculator. in Rub. de off. Vicar. apud Garc. non. 43. quòd quando divisim ac separatim committuntur, quæ requirunt speciale mandatum, tota jurisdicção fit ordinaria, si in commissioe fiat mentio Vicariatus, live in salutatione dicendo: *Tibi Officiali vel Vicario nostro*; live in progressu dicendo: *Tibi Officiali nostro committimus, quòd possis*, &c. sic dicendo: *potestatem rati alius per nos commissum extendimus, prorogamus, ampliamus*. Joannem And. sequitur Sanch. l. cit. Hanc tamen doctrinam sibi non placere ait Garc. n. 44. nisi in eo solùm casu, dum diceret Episcopus, quòd potestatem aliis commissam extendat vel ampliet; non verò si in commissioe illa separatim facta fieret solùm mentio Vicariatus live in salutatione, live in progressu; eo quòd sola Vicariatus mentio non operetur extensionem, prorogationem, aut ampliationem potestatis aliis commissam, sed solum sit causæ demonstrationis personæ, cui datur omnia illa commissio.

Quæstio 72. A quo jurisdicçãoem suam ordinariam accipiat Vicarius generalis Episcopi?

Respondet: Accipere Vicarium hanc jurisdicçãoem non tam ab Episcopo quam ab ipsa lege; èd quòd licet nulla lex Canonica in toto Jure Canonico reperitur, quæ expresse hanc jurisdicçãoem tribuat isti vicario, cum tamen Jure Canonico licitum sit, & permillum Episcopis constituere & assumere Vicarios, c. cum Episcopi de off. ordinat. in 6. c. ult. de heret. in 6. qui vix eorum jurisdicçãoem Episcopalem exercent, hoc ipso, quòd Episcopus nominat & constituit Vicarium ex permissione juris, jussipsum det, & conferat jurisdicçãoem ordinariam, supposita tamen & interveniente dicta nominatione seu institutione Episcopi. Sic inquam docent Sbroz. l. 2. q. 14. & 26. & alii plures citati à Garc. l. cit. passim citand. Item Pirh. l. cit. non. 37. citans pro hoc Barbof. de potest. Episc. alleg. §. 4. n. 40. & 44. Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. q. 1. n. 13. idem tener Pignat. Tom. 4. consil. 37. n. 6. ubi illæ ipsæ est, quæ dat jurisdicçãoem Vicario generali secundum Gl. in c. Romanus. v. generaliter. de appellat. rejecta opinionem Gessfred. & aliorum. Citar quoque pro hoc Abb. in c. equaniam. etiam in fine, ubi is allerat, quòd Episcopus propriè non dat jurisdicçãoem Vicario, sed lex ipsa ministerio & factio Episcopi interveniente: eadem habet Pignat. Tom. 3. consil. 64. n. 4. ubi Vicarius accipit jurisdicçãoem à lege, ubi primum Vicarius constituitur; unde habet jurisdicçãoem ratione officij, & titulo Vicariatus, juxta c. 2. de off. Vicar. in 6. notat Abb. consil. 27. n. 3. l. 1. Covar. q. 3. d. 4. n. 4. in fine. Fagn. in c. quod nobis de claudet. dispensat. n. 4. §. 8. Quorunt feceruntur secus sui in foro beuf. p. 2. q. 681. n. 2. citatis Castropal. Molin. Azor & aliis. Contrarium tamen docet Garc. de benef. p. 5. c. 2. n. 24. & 25. ubi is: dicitur Ordinarius ex eo, quòd juris permissione & consuetudine ab Episcopo constituitur, ut ejus locum teneat, & jurisdicçãoem generaliter exercent, & sic perinde, ac si à lege constituerentur. Nam tamen ex eo est Ordinarius, quòd lex dat jurisdicçãoem Vicario interveniente ministerio & factio Episcopi, ut tenet Sanch. de off. Vicar. alibi 37.8. in Naris. Marant. in secundo advocator. p. 4. disp. 5. n. 12. Thom. Savin. nam verum est, Vicarium accipere jurisdicçãoem ab Episcopo non deputante, ut tenet Vestrin in p. Curia Roman. l. 3. c. 3. n. 2. nec id negari potest. Idem ipsè verbis ex Garcia tenet Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 43. & distinctis aliquotum ex Hostiens. cit. de off. delegat. tradit Laym. in c. ut Archidiaconus. de off. Archid. n. 3. quòd jurisdicção illa ordinaria Vicarii directè proveniat ab Episcopo, creante seu assumente Vicarium; indirectè verò à lege seu Canone, nimirum coöcedente Episcopo potestatem assumendi seu creandi Vicarium; sicut è contra jurisdicção ordinaria Archidiaconi directè proveniat à lege & indirectè ab homine, v. g. Episcopo, institutur Archidiaconum, seu conferente Archidiaconatum.

Quæstio 73. An & qualiter idem cum Episcopo consiliorum seu tribunal habet Vicarius, & in quibus casibus habeat idem tribunal?

1. Respondet ad primum affirmativè. Barbof. Jur. eccl. l. 1. c. 15. n. 18. Pax Jord. l. c. n. 58. Lotter. de benef. l. 1. q. 21. p. 2. §. Sbroz. l. 2. q. 25. n. 3. & q. 57. n. 1. Laym. in c. non potest. de consuetud. in 6. n. 2. Ego infero benef. p. 2. q. 681. n. 2. citatis pluribus juxta dicta in antecedendis frequenter.

2. Resp. ad secundum Vicarius non habet in omnibus idè consilium seu tribunal cum Episcopo, Sbroz. l. 3.

l. 3. q. 6. n. 24. Sed in iis tantum, quæ competunt Episcopo ratione jurisdictionis ordinariæ; non verò in iis, quæ ei competunt de jure speciali aut consuetudine. Sbroz. l. 1. q. 30. num. 12. & l. 2. q. 175. num. 16. Sic etiam in causa per Episcopum delegata, Vicarius non habet idem tribunal cum Episcopo; nam delegatus ille Episcopi in illa causa maior est Vicario. Sbroz. l. 3. q. 6. num. 24. citans Callan. in c. 12. c. 12. p. 7. c. 12. ad. Item Vicarius non habet idem consistorium cum Episcopo quo ad supplicationem juxta Franc. in c. non putamus. de consuetud. in 6. post Joh. And. in c. Remana. de appellat. in 6. in princip. apud Sbroz. l. 3. q. 12. n. 3. sed de hoc paulo post. An verò pariter modo non faciat idem tribunal cum Episcopo quod ad recusatorem ut Archid. & Franc. in cit. c. non putamus. apud Sbroz. l. 3. q. 13. n. 3. vide apud eundem *idem*, & dicenda à nobis paulo infra. Limitat quoque dictum illud, quod Vicarius idem tribunal cum Episcopo habeat, Barbof. l. cit. dum ait, id intelligi de causis spiritualibus; in temporalibus enim ubi Vicarius jurisdictionem habet temporalem ab ejus Vicario, quantum ordinario, ad Episcopum tanquam altius tribunal appellatur, argumentum Ciesi. 2. de resp. juncta Glos. l. illud quoque observandum hic ex Laym. in cit. c. non putamus. n. 4. quod licet idem utrinque sit tribunal, eademque jurisdictione, nihilominus jurisdictione Episcopi à jurisdictione Vicarii differat, non quidem substantialiter, sed accidentaliter, quatenus hæc ab illa dependens est, adque jurisdictione firmitior sit in Episcopo quam Vicario: Sicut aqua potentior est in fonte quam in rivulo. De cetero quod iurium idemque tribunal habeat Vicarius cum Episcopo, intelligendum non esse de Vicario foraneo, dictum in antecedentibus, & spiritualiter de Vicario deputato ad evitandum tantum, quod non faciat idem tribunal cum Episcopo, dictum est alias ex Sbroz. l. 1. q. 13. num. 2. citante pro hoc plures.

Questio 74. An appellari possit à sententia Vicarii ad Episcopum?

Respondeo: Non datur appellatio à Vicario ad Episcopum tanquam ab eodem ad se ipsum. Sbroz. l. 1. q. 23. n. 8. & l. 3. q. 2. n. 1. citans c. Remana. de appellat. in 6. & ibi DD. C. non putamus de consuetud. in 6. & ibi Archid. Anchar. Franc. Gemio. c. si quis de off. deleg. in 6. Lancellos. inquit. juris can. de off. Vicarii. & plurimos alios. Laym. in cit. c. Remana. n. 2. & in c. ut Archidiaconi de off. Archid. n. 8. in c. non putamus. n. 1. ubi, quod non valeat consuetudo immemorialis appellandi à Vicario ad Episcopum; eo quod consuetudo, quæ est contra substantiâ rei, de jure impossibilis atque irrationalis judicari debet: Ratio verò ac veluti substantia appellacionis in eo consistit, quod sit ad alium eumque majorem iudicem provocatio l. 1. §. si quis ff. de appellat. c. placuit. caus. 12. q. 6. Episcopus autem quique Vicarius, seu Officialis principalis unitus idemque tribunal habent, adeoque repugnet ab hoc ad illum appellare; uti etiam talem consuetudinem non valere, ait Abor. p. 2. l. 3. c. 43. §. 6. Pax Jord. ibi. cit. num. 64.

2. Extenditur responsio primò, ita ut si de iâto interponatur talis appellatio, etiam partibus consentientibus, commissio causæ, & processus inde secutus sit invalidus & nullus. Sbroz. cit. §. 2. n. 11. & 12. Barbof. de pot. Episc. p. 3. alleg. §. 4. num. 28. Tufcha. lit. c. cancl. 349. num. 5. Pax Jord. ibi. cit. n. 61. Secundo, ut ne quidem datur appellatio talis in requiruntibus speciale mandatum, dum ea situl

cum potestate ordinaria commissa sunt. Garc. loc. cit. n. 41. Ego, feri benef. p. 2. q. 693. Tertiò ut procedat tam de appellacione judiciali quam extrajudiciali Sbroz. ibi. cit. num. 10. & ex eo Pax Jord. n. 62. Barbof. ibi. ante. Quarto ut procedat quoque in supplicatione. Sbroz. l. 3. q. 12. per 100. Barbof. l. cit. 49. Pax Jord. num. 63. sed de hac inferius specialiter.

3. Limitatur & contra responsio primò, ut non procedat respectu casuum specialiter delegatarum Vicario ab Episcopo extra commissiorem generalem Vicariatus; quotiescunque enim Vicarius non ut ordinarius, sed ut delegatus Episcopi procedat, appellatio datur ad Episcopum delegantem. Garc. ibi. cit. n. 40. citans quamplures. Sbroz. l. 2. q. 35. n. 37. Barbof. ibi. cit. n. 52. & ex eo Pax Jord. l. cit. n. 71. citantes Sanch. de marrion. l. 3. d. 29. n. 6. Unde jam etiam à Vicariis quantumcumque delegatis ad universitatem casuum, & cum semper nateant delegati, conceditur appellatio ad Episcopum delegantem, non ad Superiorem. Pax Jord. ibi. cit. citans eodem quos ante, ac dicens, pro includitis recipi à communis.

4. Limitatur secundo, ut non procedat in appellatione ab interlocutoria Vicarii: nihil enim vetat, quò minus ab ea ad Episcopum appellari per viam recursus à gravamine interponatur. Barbof. l. cit. n. 70. & ex eo Pax Jord. n. 67. citantes præter alios Port. l. 2. d. 1. §. 302. Jacob. Lhuert. de jud. fuppl. v. 24. n. 12. sicut enim Juxex ipse decretum suum, quod interlocutorio pronunciavit revocare, mutare, & emendare (etiam sapius, ut addit Pax Jord. n. 68.) potest. Barbof. num. 51. citans Cardos. in pr. judicium v. Juxex. num. 66. & 67. Ricc. in vellel. p. 5. collectam. 1474. Calder. Pereira. §. 9. f. 1. l. 1. q. 9. Gratian. disp. 1. c. 474. n. 12. & c. juxta l. quod iustit. ff. de re jud. l. decre. ff. de arbit. c. cum essentia de appell. monitò tamen sententiâ illa interlocutoria non sit mandata executioni. Barbof. cit. n. 51. Pereira l. cit. n. 8. Pax Jord. n. 68. nec siuam imponit iudicio aut procellui. Barbof. Pax Jord. ibi. cit. Pereira n. 9. nec sic geminata; aut ab ea transferuntur decem dies; quia tunc efficiuntur irrevocabiles, seu revocari non possunt ad petitionem partium, seu partes eam retractacionem petere nequeunt. Barbof. Pax Jord. ibi. cit. citato Gratian. c. 155. num. 35. quatenus (ut addit Pax Jord. Juxex non impeditur eam ex officio concedere) sic etiam Episcopus, cum eadem jurisdictione, & auditorium cum Vicario habeat, sententiâ, quam Vicarius ipse interlocutorio pronunciat, aut, tanquam à se ipso probatam corrigere, & emendare poterit. Barbof. cit. num. 51. & ex eo Pax Jord. num. 7.

5. Observandum quoque hic, quod tradit Sbroz. l. 3. q. 2. num. 9. ex Franc. in c. non putamus. de consuetud. in 6. quod à Vicariis (intelligi quibuscunque) datur appellatio ad eorum principales, à quibus constituti, dum hi sunt superius Principes, non agnoscunt Superiorem propter defectum superioritatis. Sic etiam tradit Pax Jord. l. cit. num. 6. à Vicario Papæ ad Papam appellari posse.

Questio 75. Num pari modo à Vicariis foraneis Episcopi appellari queant ad Episcopum?

Respondeo negativè. Quòd enim Episcopi, & ejus Vicarii seu Officialis unum sit tribunal, id Vicario solum generali intelligitur, seu ad universitatem casuum Ordinarii. Garc. p. 3. c. 8. n. 29. citans quamplures. Laym. in c. non putamus. de consuetud.

n. 6. num. 7. Barbof. *jur. Eccl.* l. 1. c. 17. num. 18. *ju-
xia Clem. 2. de refcrip. & c. Romana de appellat. in 6. con-
tra German. de indult. Cardin. l. 1. c. 7. num. 23. Et
fic in specie, etiamfi Vicarius refideat in civitate,
reftrictè tamen ad illam tantum, aut ad alium locum
vel loca & partem Diocefis, non ad totam, adhuc
ab eo appellari poffit ad Epifcopum; quia remanet
foraneus. *Garc. loc. cit. num. 30. ubi ait in Abulenf.
matrim. de Anno 1542. refolutum à Rota, à Judice
Metropolitano Archiepifcopi Compellellani refi-
dente in civitate Salmantina deputato ad cogno-
fcendum de caufis appellationum certorum Epifco-
patorum Suffraganeorum tanquam Vicario foraneo
poffe appellari ad Archiepifcopum. Pax Jord. loc.
cit. num. 10. Sbroz. l. 1. q. 23. num. 4. ubi dicit, ta-
lem Vicarium reftrictè confitutum ad civitatem
non dici generalem, fed delegatum poffit num. 9. ubi
dicit, à Vicarij foranei fententia dari appellatio-
nem ad Epifcopum, aut ejus Vicarium generalem.
Item q. 29. num. 1. & 2. ubi talem dicit effe Vi-
carium foraneum, & non habere idem tribunal cum
Epifcopo. Unde mirum eft, quod hic aucto-
ræ tam inaufte fibi contradicat l. 3. q. 2. num. 5. ubi
in exprefis: *Amplius primò, etiam non dari appel-
lationem ad Epifcopum à fententia Vicarij generalis con-
ftricti in Civitate tantum, &c.* quia in non eft verè
& abfolutè generalis, ut *Garc. loc. cit. num. 53.* & ipfe
Sbroz. confelfus erat cit. q. 29. Sic itaque appella-
ri poterit à Vicario foraneo ad Epifcopum, cujus
eft Vicarius foraneus, vel ejus Vicarium genera-
lem. *Garc. loc. cit. num. 29.* citans quampures.
Sbroz. l. 2. q. 62. num. 6. ubi exprefis: *Quia foraneus
Vicarius dependit à Vicarij generali fve principali,
& eidem fubditus eft, ab ejus fententia ad Vicarium ge-
neralem appellatur.* Citat pro hoc Archidiaz. in 2.
2. de confuetudine in 6. in fine. Cardin. in Clem. 2. de
refcrip. num. 25. *Vel in c. fi qui contra. De foro compe-
tum. f. & plures alios.* Limitat tamen hoc ipfum
Sbroz. cit. q. 62. num. 8. & 9. ut non procedat appel-
latio à foraneo ad Vicarium generalem, dum
appareret, quod propter caufas delegatas ab Epi-
fcopo potelfas de hæcilla elfet ab ordinaria potelfate
Vicarij generalis, & concessa foraneo; eò quod
tunc Vicarius quò ad illas caufas non fubfit Vicario
generali; Sed neque à Vicario tali foraneo appellari
potelft præterito Epifcopo, ejusque Vicario ad Me-
tropolitanum. Sbroz. l. 3. q. 2. n. 6. nifi forte con-
fuetudo haberet aliud, Sbroz. *ibidem* n. 7.**

*Quæftio 76. Ad quem ergo detur appellatio
à fententia diffinitiva Vicarij generalis?*

Refpondeo: Ad Archiepifcopum feu Metro-
politani Epifcopi, cujus elft Vicarius, vel ad
Epifcopum, fve ad illum, ad quem appellaretur ab
Epifcopo. Sbroz. l. 3. q. 1. num. 1. juxta c. *Romana
de appellat. in 6.* & ubi Innoc. & Archid. Idque non
obftante in contrarium confuetudine etiam immem-
orali. Sbroz. *ibid.* num. 2. Ita tamen, ut procedat in
appellationibus à diffinitiva, vel ab aliis habente
viam diffinitivæ, & cujus gravamen per appellatio-
nem à diffinitiva reparari nequit; fecus enim eft ab
interlocutoria, vel à quocunque alio gravamine ante
diffinitivum. Sbroz. num. 3. De cetero Metro-
politani cognofcere non poterit de negotio princi-
pali omnino articulo appellationis, etiam cum con-
fentiu Vicarij Epifcopi Suffraganei, nifi ejusdem ad-
fit mandatum fpeciale. Sbroz. num. 4. & 5. citans
Jo. Baptift. Ferret. *conf.* 307. num. 1. & 2.

*Quæftio 77. An à fententia Vicarij generalis
fupplicari poffit ad Epifcopum?*

Refpondeo negativè. Barbof. de *eff. & potef. de
poff. p. 3. alleg. 14. num. 49.* citans Marched. de
commiff. p. 1. c. 6. n. 118. Pax Jord. loc. cit. num. 63. ex
Sbroz. l. 3. q. 12. à n. 2. citante pro hoc Holt. & Ar-
chid. c. *Romana. Cardin. in Clem. 2. de refcrip. n. 8.* Auf-
fret. in addit. ad Tolofan. q. 439. &c. Rationem ex
ijdem Authoribus dat Sbroz. primò. Quod fi à fen-
tentia Vicarij fupplicari poffet ad Epifcopum, fieret
ficus prohibere appellationi contra mentem *ait. c.
Romana. & c. 2. de confuetud. in 6.* & contra regul. Ju-
ris in 6. quod *ut viâ prohibetur, ad illud alia via non de-
bet admitti.* Secundo, quod vel fic non elfet idem
confiftorium Vicarij cum Epifcopo, fi à confiftorio
Vicarij fupplicari poffet ad confiftorium Epifcopi;
adeoque jam prohibita appellatio ab ipfo, pro-
hibitum quoque elft fupplicare ad Epifcopum, non
obftante ut Sbroz. l. cit. num. 6. quod fupplicatio de
cetero differat ab appellatione: fiquidem differentia
illa procedat in cafibus exprefis, in aliis verò
fupplicatio & appellatio procedant pari paffu, ut
Roland à Valle *conf.* 24. n. 9. & *freq. vel. 3. in ol. conf.*
146. col. 4. in fine. Uti etiam differentiam illam in-
ter fupplicationem & appellationem locum habere
dicit n. 7. fi fieret Principi habenti jurifdictionem
diverfam à fuis Judicibus non verò fi fiat Epifcopo ha-
benti eandem jurifdictionem cum fuo Vicario.

2. Amplius quoque hanc doctrinam de fupplica-
tione prohibita ad Epifcopum Sbroz. l. cit. ut locum
quoque habeat in Vicario Capituli fede vacante, ci-
tans pro hoc Pavin. de *potef. Capit. fed. vac. p. 2. q. 10.*
num. 14. Jo. And. in cit. c. *Romana. de appel. in 6.* Zeu-
zel. in Clem. 2. de *refcrip.*

3. Limitatur tamen etiam à Sbroz. l. cit. n. 10. re-
fponfio noftra, ut procedat de fupplicatione ftrictè
tali, non autem, ubi agitur de refiftutione largè tali,
qualem vocat, quæ conuenit, feu refpicit com-
modum refiftutionis in integrum; eò quod, fi fuppli-
catio potrigatur ad folum effectum refiftutionis in
integrum, feu fuam intentionem unice funder in
hoc remedio refiftutionis, poterit interponi, & po-
terit Epifcopus eidem fupplicationi deferre refiftu-
tuere in integrum adverfus Vicarij fui fententiam,
non fecus ac ipfe Vicarius contra fententiam à feipfo
latam potelft concedere condemnato hanc refiftuti-
onem. Sbroz. cit. n. 10. Pax Jord. cit. n. 63. Barbof.
cit. n. 51. citante pro hoc Capell. Tholofan. *deff.*
479. Cabellin. *millèto* q. 747. Bertsch. de *Epif.* p. 5. l.
4. n. 67. Cuch. *Inftit. major. l. 3. lit. 9. de Epif.* n. 308.
Zerol. in *pr. p. 1. r. Vicarij* 5. &c. pro cujus ultio-
riore declarat, fit

*Quæftio 78. Num igitur & qualiter Vicari-
us tam contra fuam, quam Epifcopi fui fen-
tentiam refiftuere poffit in integrum?*

Refpondeo primò: Poffe Vicarium contra fen-
tentiam à fe ipfo latam refiftuere in integrum
jam dictum elft, ftabilitque id ipfum Sbroz. l. 3. q. 13.
n. 1. & 2. citans quam plurimos, & infuper hæc ra-
tione defumpta ex c. *caufa. jundà Gl. v. habentem
de refiftuere in integ.* quod Ordinarij, qui habent ju-
rifdictionem cum adminiftratione (qualiter illam
habet Vicarius generalis Epifcopi, ut dictum fuprà)
poffunt concedere refiftutionem in integrum.

2. Ampliatur id ipfum primò à Sbroz. l. cit. num.
4. ut procedat tam in refiftutione in integrum, quæ

que conceditur minori, quam in ea, que conceditur majori ex causa, ut Abb. in *ca. ex litteris*, in fine. Ampliatur ab eodem secundo, n. 3. juulio n. 12. & 13. ut procedat quoque in Vicario foraneo delegato ad universitates causarum, citat pro hoc Abb. in *ca. causa, de restit. in integ.* n. 7. probatque ait ex *ca. causa*, ubi dicitur delegatum ab Ordinario habente administrationem posse restituere in integrum. Verumtamen hac extensio non videtur subistere cum eo, quod n. 2. dixerat ex *ca. causa*, nempe quod Ordinarius, qui habet jurisdictionem cum administratione, possit in integrum restituere; siquidem à sensu contrario patet, quod qui non est Ordinarius, seu ordinarius jurisdictionem non habet, sed delegatum (qualis est ille Vicarius foraneus) restituere nequeat.

3. Limitatur è contra responsio à Sbroz. à n. 8. ut Vicarius adversus sententiam à se latam non possit restituere in integrum, dum sententia illa transisset in rem judicatum; et quod Juxta sine Principe restituere tantum possit adversus sententiam in casibus, in quibus ea non transit in rem judicatum, ut quando lata esset consummationem illius, qui ex forma statuti haberet pro confessio & convicto, quæ nunquam transit in rem judicatum, ut Natta *conf.* 44. Cephal. *conf.* 242. n. 77. non verò, quando sententia iudicis transiit in rem judicatum; tunc enim non sit concedenda restitutio, nisi à Principe, ut Imol. Franc. Decius in *ca. tunc, de appellat.* Afflict. *super consil.* Reg. tit. *que sint regalia*, n. 99. Roland. *conf.* 38. & 43. l. 2. & alii, quos citat Sbroz. n. 10.

4. Respondeo secundo, Vicarium quoque restituere posse in integrum adversus sententiam latam ab Episcopo, tradit Sbroz. l. c. n. 5. citatis pro hoc Rebuff. in *pr. benef. tit. forma Vicar. Archiep.* num. 157. Marant. *de ord. judic.* p. 6. tit. & quandoque appell. n. 382. Innoc. in *ca. dilecti, de privileg.* Conrad. in *templa judic.* l. 2. c. 6. §. 2. n. 10. &c. Cumque idem Sbroz. n. 11. dixisset: *declinatur* (nempe quod Vicarius restituere possit) ut procedat quod ad restitutionem in integrum adversus sententiam suam à se in causa sententiam Episcopi, contra quem restituere non potest, ut Abb. in *ca. tunc ex litteris, de restitutione in integ.* n. 3. et quod restitutio in integrum contra sententiam trahatur debeat coram superiore ipsius iudicis, l. 1. probat, c. ubi & apud quem restit. in integ. & l. adversus, c. si adversus rem judicatum, subiungit: *sed ista de latam non esset recipienda per ea quæ dicta sunt supra, nempe n. 3.*

5. Atque ex his jam deducitur à fortiori, posse Episcopum adversus sententiam Vicarii sui restituere in integrum. Sbroz. l. 3. §. 12. num. 10. & 11. citans Bertach. de *Episc. p. 6. l. 4. tit. de Vicar. Episc.* num. 18. Coch. *instit. juris. Can. de Episcopo*, n. 308. Franc. in *ca. dilecti, de appell.* q. 9. &c. juxta dicta à nobis quæsi. præced.

Questio 79. *Non de cetero quoque supplicari possit Episcopo propter gravamen illatum à Vicario generali, aut etiam agi de nullitate sententiarum late à Vicario?*

1. Respondeo ad primum affirmativè. Laym. in *ca. non potestis, de consuetud.* in 6. n. 3. citans Jo. Anst. in *ca. Romana, col. 1.* & Jo. Monach. n. 3. de *appellat.* in 6. & sic rectè appellandi facultate conceditur solum quæ ex se seu applicationis remedium, juxta l. si quis, *juncta Gl. & audien. c. de precibus impetrantibus offer.* ubi habetur: licet à teorema Præfecti prætorio appellari non poterit, potuisse tamen intra dies decem supplicari ad Imperatorem, Laym.

2. Respondeo quoque ad secundum affirmativè. Laym. l. c. n. 4. citans Franc. in *ca. c. non potestis*, n. 10. Marant. in *specula aures, sive de ord. judic.* p. 6. q. 5. Reg. 2. n. 391. Ait quoque Laym. has non obviare, quod cavetur esse iudicialiter idem tribunal Episcopi & Vicarii; et quod nihilominus iurisdictione Vicarii differat à jurisdictione Episcopi tanquam ab ea dependens. Eandem doctrinam tradit Laym. in *ca. Romana de off. Vicar.* in 6. n. 9. in fine, ubi: *tamen si Vicarius generalis ad Episcopum appellari nequeat, tamen supplicari potest; ut ad eum recurratur, vel de nullitate sententiarum cognoscatur, quia talis supplicatio vel petitio etiam ad ipsam Vicarium dirigi potest, ut notatur Cardin. in Clem. 2. de rescript. q. 7.* Sic Episcopus posse cognoscere de nullitate sententiarum hui Vicarii, & è contra, tradit Sbroz. l. 3. q. 10. §. 1. citans Cardin. *ubi ante*, n. 8. Gemin. in *ca. non potestis*, n. 3. Franc. *ibidem col. ult. in fine.* Possit quoque revocare sententiam interlocutoriam, ait Sbroz. l. c. n. 2. citatis Franco *ubi ante*, Vacot. de *nullit. sent. tit. coram quo nullit.* 20. Coch. *instit. juris. Can. de Vicar. Episc.* n. 116. Limitat tamen idipsum Sbroz. ut Episcopus cognoscere possit de iniquitate sententiarum interlocutoriarum, etiam quæ evocare in casu, quo id posset Vicarius & non aliter, citat pro hoc Glor. in *ca. de consuetud.* in 6. Bertach. de *Episc. l. 4. p. 5. tit. pot. Episc. circa judic.* n. 44. quem admodum etiam revocare potest Episcopus admissionem appellationis factam per vicarium eo casu, quo id posset Vicarius & contra. Sbroz. l. c. n. 3. citans Bertach. *ubi ante*.

3. De cetero, si Vicarius quidpiam ex commissione Officii seu Canonice eger, Episcopus revocare aut impugnare nequit. Laym. in *ca. non potestis*, n. 5. Azor. *instit. mor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 6.* citans Rebuff. in *pr. benef. tit. de Vicar. Episc.* n. 40.

Questio 80. *An Episcopus causam pendentem coram Vicario suo ad se revocare possit, aut etiam ei subire, ne judicet in certa causa?*

1. Respondeo affirmativè. Laym. l. c. n. 4. Sbroz. l. 3. q. 39. citans Gemin. in *ca. licet, de off. Vicar.* in 6. Calderon. *conf.* 2. tit. de *offic. Vicar. Abb.* in *ca. si quis contra, de foro compet. Lellor.* 1. n. 25. & Lellor. 2. n. 30. Bertach. de *Episc. l. 4. p. 2. tit. de Vicar. Episc.* n. 19. Marant. *de ord. judic.* p. 3. dist. 16. Covar. *qq. pract.* c. 9. Rebuff. de *nominat. in prefat.* n. 39. Bero. *conf.* 22. n. 37. vol. 1. Coch. *ubi ante*, n. 189. Si enim Episcopus potest ex toto revocare Vicarium, poterit etiam à fortiori revocare ex parte, prohibendo, ut in hac vel illa causa judicet. Sbroz. n. 2. & sicut quilibet, etiam inferior Episcopo, advocatum ad se causam pendentem coram suo Vicario videtur ejus jurisdictionem suspendere quod ad illam causam, ut Abb. in *ca. ut noster, de appellat.* n. 3. Unde jam Vicarius non poterit se intrinsecare; quia quantum ad illam causam habetur pro revocato. Sbroz. ex Gemin. l. c. & consequenter gesta Vicarii in illa causa post avocationem vel prohibitionem ab Episcopo factam non valent Sbroz.

2. Ampliatur quoque responsio, ut Episcopus non solum Vicario, sed & ejusdem Vicarii sui delegato inhære possit, ne procedat in illa causa, Sbroz. l. c. n. 4. & apud illum Bertach. de *Episc. l. 4. p. 5. tit. de potest. Episc. circa judic.* n. 52. Avocare tamen ad rem causam pendentem coram alio inferiore Ordinario, puta Archidiacono, Abbate &c. non posse Episcopum, ait Sbroz. n. 6. citatis Bertach. *ubi ante*, Franc. in *ca. noster, de appellat.* n. 1. Imol. &c.

Questio 81. Num appellari possit a delegato Episcopi ad Vicarium?

1. **R**espondeo negativè: Saltem Episcopo non absente. Sbroz. l. 1. q. 7. n. 20. citat pro hoc Guido Papam. q. 272. qui dicit communem. Callan. Catalog. de glori. mand. p. 7. conf. 20. Grig. conf. 82. n. 4. Selvam. de benef. p. 2. q. 14. n. 2. Decium in c. dilecti. de appellat. n. 2. Abb. ibid. n. 3. Et in c. si quis contra de foro competens. in l. lectura n. 25. Et in 2. lectum. n. 3. Gemin. in c. licet de consuetud. in 6. Et plures alios. contra Cuchum Inst. Jur. Can. de Vicar. Episc. n. 114. Felin. in c. si quis contra. n. 5. Bald. in c. dilecti. de appellat. Bart. in l. 1. §. 1. in verb. idem auditorium. §. de appellat. Cardin. in Clem. 1. de rescriptis. n. 25. Et plures alios apud Sbroz. l. c. n. 1. Stabilitur responsio argumento c. Judicis. de off. deleg. ubi de causa specialiter commissa delegato per Papam Legatus generalis se immiscere non potest. quia quoad illam causam delegatus censetur minor ipso Legato. Ad quod tamen dicitur adversarij. id mirum non esse; eo quod Legatus Papæ non faciat uoum tribunal cum Papa. sicut Vicarius cum Episcopo. adeoque male argumentari a Vicario Episcopi ad Legatum Papæ in hoc puncto appellationis. Verumtamen contræ est. quod. ut dictum supra. diciturque iterum paulo post. neque quod ad causas delegatas idem est tribunal Episcopi. & Vicarii. & delegatus censetur major ipso Legato. Rationem etiam dat Sbroz. cit. n. 2. quod. ut dictum q. præced. Episcopus possit inhibere Vicario. nē in certa aliqua causa judicet. videatur autem eo ipso id ei inhibere. & aufferre Vicario suo jurisdictionem. quod delegat causam illam alteri. ideoque jam in ea causa ad Vicarium appellari non poterit. Quam tamen ultimam sequenti negare possent adversarij dicentes. quod licet substat videatur per hoc Vicario potestas respectu primæ instantiæ principalis. non tamen substat quoque videatur instantiæ appellationis. quis talem potestatem non transiit in alterum. nec sibi specificè seu privative retinuit. & per dictam delegationem non tollitur. quin Vicarius remaneat iudex ordinarius. habens idem tribunal cum Episcopo. Verumtamen etiam hanc sequenti stabiliere videtur Sbroz. n. 22. dum ait. præsentem Episcopum propter reverentiam delegantis cessare debere jurisdictionem Vicarii in causa specialiter delegata alteri. intellige omnimode. hoc est. tam respectu primæ instantiæ quam respectu appellationis. pari enim modo respectu utriusque urget reverentia Episcopi præsentis. Neque responsioni obstat. quæ obmouet adversarij. Non primò textus cit. c. dilecti. de appellat. ubi Officialis Archiepiscopi cognoscit causam appellationis interpositam ad Archiepiscopum. nam textus ille. uti & c. dilecti. loquuntur de appellationibus interpositis iure ordinario ad Metropolitanum. quas Vicarius illius cognoscere. potest tanquam habens idem tribunal cum Archiepiscopo. hic vero agimus de speciali appellatione interposita a delegato Episcopi. & sic diversa ab ordinariæ appellatione. ac ideo de una ad aliam non est argumentandum. Sbroz. l. c. n. 25. Neque secundò. quod Vicarius sit iudex ordinarius habens idem cum Episcopo tribunal. Nam Vicarius semper habet eandem jurisdictionem quam Episcopus. & idem tribunal. Sbroz. l. c. n. 24. ut patet in causis specialiter extra generalem commissionem Vicariis commissis ipsimet Vicario.

2. Ampliatur responsio. ita ut adhuc appellari a delegato nequeat ad Vicarium Episcopo præsentem. dum ipse Episcopus recusat effect. possit autem in eo casu absente Episcopo appellari ad Vicarium. non

ut in causam discutiat. sed ut alteri discutiendam. & finendam committat. Sbroz. n. 26. citans Abb. in c. si quis contra. Fern. c. in r. a. de consuetud. in 6. Poterit tamen etiam consilio Episcopo. sive is præsentis sit sive absens. causam huiusmodi appellationis cognoscere. Sbroz. n. 27.

Questio 82. Num appellari possit ad Vicarium a delegato ipsiusmet Vicarii. aliisque Prælati inferioribus?

1. **R**espondeo ad primam affirmativè. Sbroz. l. 1. q. 7. citans Abb. in c. super questionem. n. 9. de off. delegat. Felin. in c. si quis contra. de foro compet. n. 5. Bertach. de Episc. p. 6. l. 4. tit. de Vicar. Episc. n. 7. Ita ut in potestate appellantis sit. eligere quem maluerit. Episcopum vel ejus Vicarium. Et quod ad Episcopum patet. cum in ut dictum quæst. ante hanc penult. etiam advocare possit causam pendentem coram delegato Vicarii. adeoque multo magis appellationem in ea causa admittere eamque cognoscere.

2. Respondendo ad secundam. posse quoque appellari a sententia inferiori Prælato Episcopo subiecti ad Vicarium Episcopi diocesani. Sbroz. l. 1. q. 2. citans Melill. in quæst. de præsent. Vicar. c. 3. n. 11.

Questio 83. Num Vicarius generalis Episcopi habeat jurisdictionem in subditis Prælatorum Episcopi subiectorum?

Respondet affirmativè Sbroz. l. 2. q. 60. ex Jo. And. in c. tua nobis. de off. Vicar. col. 2. Et quidem tam in civilibus quam in criminalibus. ita ut sit locus præventionis inter Prælatos & Episcopum. nisi aliud suadeat consuetudo. ut idem Sbroz. ex Abb. in cit. c. tua nobis. col. 2.

Questio 84. An Episcopo præsentem ad hunc recurrendum. an verò etiam ad ejus Vicarium recurri possit?

1. **R**espondeo primò: Tametsi Episcopus potestatem majorem. majusque imperium habeat quam Vicarius. regulariter tamen ad Vicarium Vicarius. Sbroz. l. 2. q. 57. n. 16. id probari dicens ex c. 3. de inst. c. 2. de regul. c. 2. de off. Vicar.

2. Respondendo secundo: Præsentem Episcopum quæ ac absente in omnibus recurri potest ad Vicarium Episcopi. Sbroz. l. c. n. 16. citans Boen. decis. 346. n. 6. Bertach. l. 4. part. 5. tit. de poss. Episc. circa judic. num. 92. Jo. And. in addit. ad speculat. tit. de offic. Vicarum. in c. licet. de off. Vicar. in 6. Item Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 157. nisi forte Vicarius constitutus esset pro solo tempore absentis. ut responsionem limitat Pax Jord. l. c. Potest liquidem Vicarius exercere jurisdictionem suam tam præsentem quam absente Episcopo. Sbroz. l. 2. q. 64. n. 1. citans Gemin. in c. licet. de off. Vicar. in 6. n. 12. Federic. de Senis. conf. 301. n. 4. Selv. de benef. p. 2. q. 15. Rebuff. pr. benef. form. Vicar. Archid. n. 127. etc. Sive potest in præsentem Episcopum omnia. quæ ei competunt sive ex generali. sive ex speciali commissione. Pax Jord. l. c. dicens hanc statui regulam communem per DD. quoniam fecit fit in reverentialibus. Sbroz. l. c. n. 3. & ex eo Pax Jord. l. c. n. 152. cujus exemplum uterque affert ex c. 1. de off. ordin. in 6. nimirum quod Vicarius Archiepiscopi quamdiu Archiepiscopus est in Provincia. non possit exercere jurisdictionem in Episcopos suffraganeos ferendo censuras. de quo infra. Item licet secus sit in casu c. nullus. de temp. ordinat. in 6. ubi probetur

habet Vicarius praesente Episcopo dare dimissiones, quas dare absente Episcopo ei permittitur. Sbroz. num. 4. Pax Jord. num. 159. Sed & de hoc infra. Quorum tamen limitationum neutra, ut nec aliarum locum habet in Vicario Episcopi constitui a Papa ob inhabilitatem Episcopi; is enim absolute potest omnia etiam praesente Episcopo, Sbroz. n. 6. Pax Jord. num. 154.

Questio 85. Num Vicarius possit esse Judex in causa sui Episcopi?

Respondeo affirmative teneri a Papazone, in *apptl. ad titum de off. 1. alius 47. n. 5.* apud Sbroz. l. 2. q. 157. n. 1. qui tamen ipse ait, negatvam sibi videri certiorum, citat pro ea Bald. in l. si quis de Episc. & cler. n. 6. Sapient. Felin. &c. Ampliat etiam Sbroz. suam hanc doctrinam n. 5. ut neque etiam esse possit Judex in causa Ecclesiae sui Episcopi, eo casu quo Episcopus in tali causa nequit esse Judex. Admittit tamen Sbroz. n. 3. & 4. quod, cum Episcopus sit piarum voluntatum executor, dicaturque pater & procurator pauperum, possit petere missionem in petitam per procuratorem possessionem nomine pauperum institutorum heredum, & in hoc casu Vicarium ejusdem Episcopi posse esse Judicem competentem in causa coram se mota per procuratorem Episcopi nomine pauperum contra laicum excipientem de competentia. Admittit quoque Sbroz. l. 2. n. 6. quod Vicarius non prohibetur coram Episcopo testificari in causa pro adhore, si necessitas immineret, citat pro hoc Gl. in c. dilecta. v. recusasti. de testif. Gemin. conf. 125. n. 6. Verum his non obstantibus non video, cur Vicarius non possit esse Judex delegatus & constitutus a Pontifice in causa sui Episcopi.

Questio 86. Num Vicarius generalis Archiepiscopi habeat jurisdictionem in suffraganeis Episcopis, aut saltem in eorum Vicariis?

Respondeo ad primum: Vicarius Archiepiscopi nullam habet potestatem in Coepiscopos seu Episcopos suffraganeos, ob dignitatem & eminentiam Officii Episcopalis. Azor. *inst. mor. p. 2. l. 3. c. 45. q. 10.* Pirh. *ad tit. de off. Vicar. n. 66.* Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 152. Ventrigl. *Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 39.* Sbroz. l. 2. q. 58. n. 1. citans Bertach. *de Episc. p. 7. 4. tit. de Vicar. Episc. q. 10.* Rebuff. *in pr. benef. tit. form. Vicar. Archiepisc. n. 164.* Cuch. *insit. Jur. Can. de Vicar. Episc. n. 123.* &c. juxta c. Romana. §. si Officialis. de off. Judi. ordinem. in 6.

2. Limitant responsum Ventrigl. Pax Jord. Azor. *loc. cit.* Sbroz. l. 2. c. 111. §. 3. ut procedat solum, quando Archiepiscopus est praesens in provincia, non vero, quando est absens; eo quod tunc Vicarius Archiepiscopi habeat in dictis suffraganeis jurisdictionem cum potestate infligendi censuras, seu proferendi in illos sententiam excommunicationis, suspensionis & interdicti. Pro hac limitatione citat Ventrigl. praeter quamplures citatos a Sbroz. Gratian. *discept. ser. c. 111. n. 19. & 20. & c. 169. num. 16.* Meroll. *Thes. mor. d. 7. c. 6. dub. 40.* juxta c. c. Romana. vi casus prohibendum Vicario ferre censuras illiusmodi in suffraganeos praesente Metropolitano, quia tamen si talis praesente Archiepiscopo, validus seu validus fore, tenet Gl. in c. c. Romana. v. attendens. & cum eo Sbroz. l. 2. n. 8. citans quoque pro hoc Follet. *in pr. crimin. can. p. 1. moral. n. 123.* quibus addat, Vicarium esse propterea puniendum. Ve-

tum tamen melius cum Jo. Monacho, & Archid. in *idem c. Romana. c. 111.* in libitibus, negat Azor. *Locum sententia lata ab eo, qui Judex non est* (qualis pro tempore dictae sententiae in ordine ad dictum effectum non est Vicarius, utpote cujus tunc suspensio jurisdictionis & potestas ferendi censuras in dictos suffraganeos) non valet. Et sic in specie Vicarium Archiepiscopi eo absente in causa appellationis ab Episcopo suffraganeo per vim suspensionis, interdicti, vel alia posse procedere contra Episcopum suffraganeum, ut patet suis responsis & provisionibus, tradit Carol. de Luca ad *Plurim. l. c. 1. num. 4.* citans Gratian. *discept. 169. n. 6.* Verum de hac potestate ferendi censuras ex professo infra.

3. Respondeo ad secundum: Sed neque Vicarius Archiepiscopi habet jurisdictionem in Vicarios suffraganeorum, ut nec in alios eorum subditos, Laym. in c. Romana. de off. Vicar. in 6. n. 8. Pirh. l. 2. Sbroz. l. 2. q. 59. n. 1. citans pro hoc c. c. Romana. Gl. in c. 1. de off. Vicar. in 6. v. r. r. r. & idem Archid. in princ. Gemin. n. 6. Abb. in c. pastoralis. de off. ordinar. &c.

4. Quod si his opponatur, Archiepiscopum dici Ordinarium Judicem omnium Episcoporum suae provinciae, & illos illi subditos esse lege Metropolitani juxta c. pastoralis. ubi adnotat Abis. n. 2. & per consequens etiam Vicarium Archiepiscopi, utpote qui facit unum tribunal cum suo Archiepiscopo esse Judicem illorum suffraganeorum, adeoque etiam esse Judicem Vicariorum illorum suffraganeorum, utpote qui quoque idem faciunt tribunal, eandemque personam repraesentant cum suis Episcopis, ac ita non minus illos Vicarios suffraganeorum, quam ipsos suffraganeos subditos esse dicto Vicario Metropolitano. Si inquam hac opponatur, responderetur (quod responso continet quoque limitationem dictae a nobis responsionis) in primis jurisdictionem illam Archiepiscoporum in Episcopos cessare hoc die ad causas criminales; cum nequeant citari aut moneri, siue ex officio procedatur, siue per inquisitionem vel denunciationem vel accusationem. Sbroz. cit. q. 59. n. 1. juxta dispositionem Trident. *sess. 13. c. 6.* ita ut pro nullo delicto aut causa, etiam gravissima, & atrocissima, puta haereticis, laicis Majestatis &c. citari possint ad personaliter comparandum per quoscunque Judices ordinarios, vel delegatos, etiam S. E. R. Cardinales, nisi de expressa ac speciali commissione manu Papae signata, pro ut habetur in constitutione Pii IV. qua declaratur & amplius dicta Tridentini dispositio, quaeque in Bullario est 15. & incipit: *In supremam militarem Ecclesiae.* edita anno 1564. Sept. Calend. Decemb. Dumque in Trident. l. cit. excipitur causa, ob quam deponendus seu privandus veniret Episcopus, quod in ea citari & moneri posset ad comparandum personaliter, ad inquam de Episcopis non residentibus, non vero de residentibus, utpote in hoc ob residentiam magis privilegiatis, intelligendum. Gonz. *ad Reg. 8. gl. 41. n. 5.* Subiectos nihilominus Archiepiscopo Episcopos suffraganeos quo ad causas eorum civiles, quatenus de iisdem cognoscunt Archiepiscopi, ex Abb. in c. c. pastoralis. tradit Sbroz. cit. q. 59. n. 2. Dein dicitur, quod Vicarius Episcopi suffraganei consideratur ut privata persona non magis subditur Metropolitano quam alii Episcopo subditi, adeoque sicut alii illi subditi, ab delinquent, non puniuntur nec conveniuntur coram Archiepiscopo (nisi in casibus de quibus Gl. in c. pastoralis. v. exceptis & id canonice) ita nec Vicarii suffraganeorum puniri a Metropolitano aut conveniri coram eo possunt, dum possident aut faciunt aliquid,

aut delinquant tanquam privati, ita ut tuus Metropolitani non sit iudex competens eorum. Sbroz. l. c. n. 3. & 4. Laym. l. c. hanc addens limitationem: nisi etiam in aliquo modo sit appellatum ad Archiepiscopum. Multo igitur minus in illos ut tales jurisdictionem exercere possit Vicarius Episcopi. Si verò consideretur Vicarius ut persona publica, nempe ut iudex ordinarius in eodem cum Episcopo tribunalis jurisdictionem exercere, poterit ratione hujus officii male administrari, commulque in eo culpa v.g. ratione injuste sententiae latæ, cogniti à Metropolitanis causa ab eodem puniti, v.g. excommunicari. Carol. de Luc. l. c. n. 5. Pirh. cit. n. 66. Laym. cit. n. 3. Sbroz. l. c. n. 6. juxta cit. c. Romana. de off. Vicar. in 6. Quin, ætenebatur Episcopus in hoc casu subire & exhibere suum Vicariū Metropolitanis. Pirh. Laym. loci cit. Causæ verò rationabiles, ob quas à Metropolitanis puniri possit juxta dictum c. Romana. de off. Vicar. Vicarius recenseri à GL. in idem c. cum ab Archiepiscopo in idem in princ. & fin. & à Gemina. n. 6. ait Sbroz. cit. n. 6. & inter alias esse, dum Vicarius impediret causam appellationis delatam ad Archiepiscopum. Si intererat jurisdictione Episcopi excommunicari. Si non servaret sedes Apostolicæ privilegia. Si sit criminofus & incorrigibilis. Intelligendo tamen hæc omnia, si Episcopus sit complex & particeps delicti & culpæ sui Vicarii. Si enim ipse particeps delicti & culpæ de ea cognosceret & judicaret, fungeretur officio partis, & iudicis, & sic in propria causa judicaret, utpote cum quo eandem personam repræsentat Vicarius. Pirh. loci cit. Sbroz. l. c. n. 158. n. 3. De cetero namque si Episcopus ipse extra culpam sit, jam poterit ipse de negligentia & delicto Vicarii sui in officio suo commissa cognoscere & eum punire. Sbroz. l. c. n. 9. cit. n. 2. Laym. l. c. citantes Speculatores l. 2. par. 1. tit. de compet. judic. adion. n. 5. sequitur videtur. n. 3. ubi in quod de maleficio commisso in officio ab Officiali Episcopi, ut puta in sententia & processu, agendum est coram Episcopo, cujus est Officialis, & non coram Archiepiscopo vel ejus Officiali. Item Pavius. de potest. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. n. 22. Bertach. de Episc. q. 4. p. 5. n. 19. & p. 1. ubi apud Sbroz. l. c. Quin & Archiepiscopus se in hoc casu immiscere non poterit, nisi Episcopus requisitus cognoscere recuset. Laym. l. c. Sbroz. l. c. n. 5. ubi: quid si Episcopus requisitus vellet causam cognoscere, Vicarius causam Metropolitanis vel qui Vicarius commisit potest: rationem hujus subdens, nempe quod Vicarius etiam ratione officii sui quodam modo subiectus & subordinatus sit Episcopo suo, & licet ejus jurisdictione & potestas eadem sit cum jurisdictione Episcopi, alio tamen modo in Vicario resideat, & aliter in Episcopo; in illo videlicet cum dependentia à voluntate & imperio Episcopi, qui p. omne invigilare debet Vicario, & quæ male ab eo acta rescindere. Neque enim culpa Officialis aut Vicarii domino nocere debet, ut ait Rebuff. in pr. tit. de Vicar. n. 41. & in de form. Vicar. n. 140. Neque hæc ratio, et si Episcopus habeat idem tribunal, sique eadem cum Vicario suo persona, dicitur agere in causa propria, cum sit Vicariū, dum is male egit, non dicitur factum ab Episcopo, nec is illi actus stare tenetur. Sbroz. l. c. n. 4. citans Gemina. conf. 114. Castrenf. consil. 348. l. c. 2. vol. 1. Decium in c. sent. l. 2. col. 2. de off. delegat. ubi is dicat, quod tuus Vicarius non gerat vices Episcopi. Alb. in c. eam 19. de rescript. n. 12. & 13. & plures alios. Unde jam illud constat, Vicarios suffraganeorum in tantum sive quod ad dictas penas subiectos esse suis Metropolitanis, & quidem quasi per accidens, nimirum in defectu Episcopi proprii

negligentis cognoscere & punire illas culpas Vicarii. Et ulterius illud deducitur, quod si Vicariū hi in dictis casibus subiecti sunt Metropolitanis, non minus subiectos fore Vicariis generalibus Metropolitanorum, utpote qui eandem cum Metropolitanis suis exercent jurisdictionem.

Quæstio 87. In quo loco Vicarius exercere possit suam jurisdictionem?

1. R. Respondetur primò: Vicarius generalis Episcopi, quamvis tribunal plenumque in civitate Ecclesiæ Cathedralis suum sit. Pirh. l. c. n. 64. citans Navar. l. 1. conf. 2. n. 5. de off. judic. ordinar. Laym. in c. cum contingat. de foro compet. potest tamen ex causa rationabili in quovis loco diocesis honeste & idoneo judicium exercere, ut sint comitatus Episcopi vel solus extra locum tribunalis sui versetur in aliis partibus diocesis, vel ob aliam causam commo- dum sit ibi causam controverfari decidi. Pirh. l. cit. Barbof. de off. Episc. alleg. 80. n. 5. Vicarius siquidem generalis jurisdictionem Episcopalem exercet, Episcopus autem in quovis loco non extenfo jurisdictionem exercere potest juxta c. cum Episcopus. 7. de off. judic. ordinar. in 6. ergo & ejus Vicarius, modo cavetur, ut partes ligantes ad locum nimis remotum extra proprium Episcopi consistorium trahantur, alioquin petere possunt, ut in loco ipsi propinquiore judicium instituant, & sit negetur appellare. Ita ferè Pirh. citans Barbof. ibidem n. 5.

2. Respondetur secundò: jurisdictionem voluntariam Vicarius exercere potest etiam extra diocesim. Sbroz. l. c. n. 65. n. 4. citans l. 2. & de Bald. de off. p. 1. Jalon in l. final. n. 7. ff. de jurisdic. omni. judic. Menoch. de arbit. judic. l. 1. q. 43. n. 16. & seq.

Quæstio 88. Num Vicarius exercere possit alius voluntarie jurisdictionis sine specialis mandato Episcopi?

R. Respondetur negativè Roman. synod. 700. Petrand. in apostol. ad Alb. in repet. c. si quis contra. de foro compet. n. 35. apud Sbroz. l. c. n. 1. & 2. qui tamen ipse n. 3. sentit contrarium. Melius disti- gnitur, ita ut affirmetur de actibus jurisdictionis voluntariæ, qui non sapient gratiam; negetur verò de actibus voluntariæ jurisdictionis sapientibus meram gratiam. Fagn. in c. non amplius. de inst. n. 76. ubi: quæ sunt voluntariæ jurisdictionis & sapient gratiam, regulariter non consentiunt translatæ in Vicarium generalem, sed tantum ea, quæ sunt contentivæ jurisdictionis & sapient justitiam. Item Garc. de benef. p. 1. c. 8. n. 63. ubi: quæ sunt justitia & necessaria, expedit Vicarium, & etiam ea, quæ sunt voluntaria jurisdictionis, non tamen sapient gratiam actus enim voluntariæ jurisdictionis, qui non sunt meræ gratia, rectè possunt committi à Vicario absque speciali mandato, ut tenetur Dominic. in c. final. de off. Vicar. in 6. Bald. in margarit. v. Vicarius. Felin. in c. ex parte de off. n. 1. & alii apud eundem Garc.

Quæstio 89. Num Vicarius Episcopo excommunicato, suspensio vel interdico exercere possit jurisdictionem?

1. R. Respondetur primò: Remissivè ad dicenda inferius, ubi de potestate Vicarii delegati, & cum eo excommunicato substitutus ab eo exercere possit jurisdictionem: item qualiter exringatur jurisdictione Vicarii Episcopo excommunicato. Quæ vide, & cum hic dicendis combina.

2. Respondetur secundò: Directè ad quæstionem negativè. Eo ipso enim, quo suspensio, & interdictio est jurisdictione Episcopi, suspensa quoque est jurisdictione Vicarii, & acta à Vicario durante illa excommunicatione & suspensione Episcopi, pertinentia ad ju-

nihilominus sunt invalida. *Azot. p. 2. l. 3. c. 6. q. 13.* Engela *ad rit. de off. Vicar. num. 8.* Pirh. *ad eund. rit. n. 69.* citans Sanch. *de matrim. l. 3. d. 30. l. 6. c. 7. q. 2.* Sbroz. *l. 3. q. 17. n. 1. c. 4.* citans Selv. *de benef. p. 2. q. 14. n. 6.* Cuch. *Inst. Jur. Can. de Vicar. Episc. n. 134.* Paris. *conf. 89. n. 6. vol. 4.* & plurimos alios. Ratio est, quia unum idemque est tribunal Episcopi, & Vicarii illius, adeoque sicut per excommunicationem, suspensio, &c. Episcopi suspenditur jurisdictio Episcopi, ita etiam Vicarii illius, qui jurisditionem dependenter ab Episcopo habet; & sic, ut inquit Bald. *in c. licet. de off. delegat. n. 6.* apud Sbroz. *l. c. n. 2. excommunicatio* (intellige Episcopi) *inficit auditurium Episcopi & Vicarii.*

3. Extenditur responsio, ita ut Vicarii jurisdictio suspendatur etiam quo ad uerba jam incepta. Pirh. *l. c.* Extenditur quoque ad Subvicarium seu substitutum Vicarii, ita ut excommunicatio Vicario, & vel sic expensa ejus jurisditione, suspensio quoque sit illius Subvicarii jurisdictio, etiam quod ad causas jam captionas (intellige tamen sub distinctione paulo post subiungenda) & acta ab eo post excommunicationem Vicarii non valeant, dum ille Subvicarius ab ipso Vicario tantum accepit jurisdictionem. Pirh. *l. c. n. 70.* Sbroz. *l. 2. q. 12. n. 6.* citans Pavin. *de post. cap. sed. vac. p. 2. q. 10. n. 20.* juxta expressum textum *c. Romana. de off. Vicar. in 6.* Extenditur hoc ipsum Sbroz. *l. c. n. 71.* Pirh. *num. 71.* ad causas communis Subvicario ante excommunicationem Vicarii. Quod ipsum tamen distinguunt apud eundem Sbroz. Hofenb. Archid. & c. ita ut non valeant gesta Subvicarii, si Vicarius fuerit excommunicatus re adhuc integrum, seu causam per Subvicarium nondum captionas, valeant verò re non amplius integra. Confirmarique hanc Hofenb. doctrinam posse ait Sbroz. *l. c. ex eo, quod sicut Vicarius Episcopi non potest mortuo Episcopo causas eo vivente captionas percipere, ut Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicar. Archiep. n. 162.* Bald. *in l. aliquando ff. de off. Procons. n. 7.* alique plures apud Sbroz. ita etiam Subvicarius non possit causas captionas ante excommunicationem Vicarii percipere post illius excommunicationem. Quam distinctionem & pariterem in adducto simili tenere putat ipse Sbroz. *l. n. 9.* in casu quo substitutus esset Vicarius Officiali seu Vicario, ita ut is tunc non possit causas captionas ante excommunicationem Vicarii percipere post ejus excommunicationem; sed cum ubi substitutus non esset Vicarius sed delegatus ad speciales causas. Eandem Sbrozii doctrinam statuit Pirh. *l. c. n. 72.* Ratio illarum est, quod extincta vel suspensa delegatus jurisdictio extinguitur quoque vel suspenditur jurisdictio delegati re adhuc integra, argumento *c. licet. de off. delegat.* non autem, si negotium jam captionum sit, argumento *c. retinam. c. c. gratum eod. tit.* quia delegatus non eandem sed diversam jurisditionem à jurisdictione delegantis habet, adeoque necessarium non est, quod ea subsistere possit causa jam captiona & re non amplius integra, licet jurisdictio delegantis per mortem naturalem vel civilem sublata sit. Confirmatur quoque hæc differentia inter Vicarium Vicarii & delegatum Vicarii à Sbroz. *l. cit. num. 12.* ex eo, quod licet Episcopo suspectum possit quoque suspectus recusari ejus Vicarius, Vicarius tamen in causa sibi delegata ab Episcopo non possit recusari Episcopo regulari; quia ex eo, quod delegatus sit, non habet idem tribunal cum Episcopo, adeoque mirum non sit, si Subvicarius non potest cognoscere causas captionas ante excommunicationem, sicut potest de egatus. Verum de his plura infra, ubi de excommunicatione Vicarii. De cetero

fallit tota hæc extensio, siue Subvicarii jurisdictio non suspenditur per excommunicationem Vicarii sed valent gesta per illum, dum Subvicarius ille non esset creatus à Vicario ipso, sed ab alio v. g. Episcopo. Pirh. *l. c.* citans Gl. *in rit. c. Summa. r. tantum de Franc. num. 3.* Sbroz. *cit. q. 12. n. 14.* citans Felin. *in c. infirmante. de off. deleg. n. 1.*

4. Limitatur è contra principalis responsio (quod idem tamen applicandum extensioni secunde) ut solum procedat, quando Episcopus esset nominatus denunciatus vel notorius percussor Clerici, adeoque vitandus; secus si non esset nominatus excommunicatus, sed esset toleratus; talis enim retinet jurisdictionem post Concilium Constantiense, adeoque & ejus Vicarius. Pirh. *cit. num. 69.* Sbroz. *cit. q. 17. num. 6.*

Quæstio 90. Num declinari possit jurisdictio Vicarii, & in quoque recusari tanquam suspectus, ubi ipse Episcopus recusatus est tanquam suspectus?

1. R Espondeo: In hoc non convenire AA. nam negativam tenent apud Sbroz. *l. 3. q. 14. n. 3.* cum Bald. *in l. unic. c. si quisque prædicti potest ut. n. 4.* Dec. *in c. 1. de jud. Barbo. in de præstari. Cardinal. Legat. à lat. num. 12.* & c. eod. quod, ut Bald. iussu officii recusari, & non jurisdictionem, ac ideo, licet tribunal Episcopi sit idem quod Vicarii, quam tamen diversæ sunt personæ, recusato Episcopo non erit recusatus ejus Vicarius. Et alibi dicitur, quod auditorium Episcopi non est idem quod Vicarii quod ad recusationem, ut Sbroz. *l. c. num. 3.* citato Archid. *in c. non parum. de consuetud. in 6. in fine.* & sic inquit Staphil. *de lit. grat. fol. 126. quem refert Pasazon. ad nota dec. 1. alia. 47. tit. de off. Vicar.* quod de stylo signaturæ non possint Vicarii recusari, sed de iur. illis adjuvati. Affirmativam è contra tenent apud Sbroz. *l. c. num. 4.* Salicet. *in c. l. unic. Jason l. apertissimè. de judic. num. 9.* Innoc. Imol. Abb. Felin. *in c. infirmante. de off. deleg. Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicar. Archid. num. 190.* Bertach. *de Episc. l. 4. p. 5. num. 69.* Redoz. *de reb. Eccl. non alien. c. 3. num. 21.* Anton. Burg. *in repet. c. ceterum de rescript. num. 128.* Tom. 2. *qui etiam dicit*, interpretandam esse appellationem à non admissione recusationis. Et generaliter, quod ubi superior est suspectus, sunt quoque suspecti ejus Officiales, tenent apud Sbroz. *l. c. num. 5.* Brun. *conf. 31. num. 9.* Burat. *conf. 21. num. 19.* Lancellos. *de attenti. p. 1. c. 6. num. 38.* Menoch. *in resp. causa suarum. num. 90. c. 6. q. 2.* Adhuc pro hac sententia textus *c. infirmante. de off. delegat.* ubi dicitur, quod Episcopus & ejus Vicarius recusantur suspecti ex familiaritate cum eisdem Rectoribus cum Episcopo, quem Judicem in causa impetrevant; quia, cum ille Rector esset per Episcopum admissus in summam familiarem post causam sibi commissam, erat per consequens familiaris Vicarii secundum intellectum Abbatis *istud num. 3.* & ideo recusant Episcopo ex causa dictæ familiaritatis tunc quoque recusant Vicarius. Addunt quoque textus *c. vixit. 16. q. 3.* in illis verbis: *hanc mensi esse illum vereri, cum iudicio & voluntate nunc erigatur, nunc deprimatur*; quæ quod Vicarius debeat Episcopum suum timere, à quo fuit creatus, & ad libitum revocari potest. Gl. *in Clem. sit. de procurat. & in Clem. si principalis. de rescript. 9. per electionem, & in Card. n. 1.* Abb. *num. 9. c. 6.* & sic trahi possit in Episcopi suspecti sententiam. Ut Ripa *in c. 1. de judic. num. 44.* Et huc sententia affirmativa adhuc ipse Sbroz. *sub num. 5.* ubi etiam respon-

respondet ad textum *cir. l. amic.* quam pro præcæuo fuilamento allegat ad eandem, nempe quod Vicarius ordinarius in *ar. l. uic.* non habet ad eundem tribunal cum Episcopo, cum de iure evli appellentur a Vicario ad ordinarium suum superiorem, *l. de præfultibus. c. de appellat. & ibi Bald.* (quomvis aliud sentiat *ins. dicit. ut 3. de appell.*) secus ac est in Jure Canonico, secundum quod ex adentitate tribunalis appellari nequit a Vicario ad ordinarium, adeoque hac in parte male arguitur a Vicario citare *leg. amic.* ad Vicariam Episcopali. Vel melius, quod *cir. l. amic.* loquatur de suspicione orta ex inobedientia Judicis in poenam illius delicti; non autem de suspicione orta in his, quæ pertinent ad officium Episcopi, adeoque mirum non sit, si in casu *cir. leg. amic.* Vicarius non reddatur suspectus, quia Ordinarius incidit in poenam dictæ legis ob suum delictum, ob quod Imperator committit Vicario universæ negotia civilia & criminalia, ita ut tunc Vicarius videatur ad illa a Principe constitutus. Aliter verò sit, ubi Episcopus reddatur suspectus non propter inobedientiam personæ, sed ob causam aliquam aliam, quæ solet reddere Judicem suspectum.

2. Extendit quoque Sbroz. num. 7. hanc sententiam, ut procedat non solum, quando causa Episcopo & ejus Vicario in simul delegatur, sed etiam quando Vicarius procedit tanquam Vicarius, citat pro hoc Abbat. in *ar. c. infirmante*, ubi dicitur, fortiorum esse recusationem in Vicario non delegato, quia Vicarius præsumitur magis affectus & obediens Episcopo in jurisdictione Episcopali sibi per Episcopum commissa, quam in jurisdictione delegata utrique eorum per Superiorem. Limitat è contra num. 9. ut non procedat si causa esset commissa Vicario per Episcopum non tanquam Vicario, sed tanquam delegato; eod quod tunc Vicarius tanquam delegatus non habet idem tribunal cum Episcopo, ubi autem diversum est utriusque tribunal, mirum non sit, quod Vicarius recusari nequeat suspectus, quomvis recusatus fuerit Episcopus. citat pro hoc Cardin. in *Clem. 2. de rescriptis. q. 8. Felin. in cit. c. infirmante. num. 1.* Eandem quoque limitationem locum habere in Vicario Capituli fedevacante, dum in causa sibi delegata non facit idem consistorium cum Capitulo, ait Sbroz. q. 10. num. 14. Limitat secundò num. 11. ut non procedat in Vicario Episcopi electo vel confirmato per Papam, vel alium Superiorem, ita ut in recusato Episcopo non sit recusatus, pro quo citat Felin. in *c. infirmante. n. 1. in fine.* Bertach. de *Episc. l. 4. p. 6. tit. de Vicar. Episc.* Barbat. *tr. de Cardin. legat. & lat. q. 3. num. 12. &c.* nisi fortè eadem causa suspensionis esset in utroque; tunc enim recusatio Episcopi includeret recusationem Vicarii. Sbroz. num. 12. citatis Bertach. & Barbat. ubi ante. Limitat tertio num. 15. ut non procedat de stylo signaturæ secundum dicta supra ex Stapulo.

Questio 91. Num vice versa recusato Vicario Episcopi suspecto recusari quoque possit Episcopus?

Respondeo neque in hoc convenire AA. nam affirmativam tenent apud Sbroz. l. 3. q. 15. Salicet. in *cit. l. amic. c. si quisque prædicti potest.* Decius in *c. 1. de off. delegat. num. 17. de Vicar. ordinat. & de Vicar. Episc.* Rebuff. in *pr. l. l. tit. de Vicar. Archiep. n. 219.* Cuch. *instit. Jur. Can. ed. tit. num. 1 & 2. &c.* Rationem dant, quia Vicarius habet idem tribunal. Flectantque à simili, quo recusatio Affessore, Judicem quoque recusari posse dixit Abb. in *cit. c. 1. de off. dele-*

leg. num. 14. Quem sequitur Decius *ibid. num. 17.* E contra sententiam negativam apud eundem Sbroz. l. cit. num. 3. tenent Bald. *in cit. l. amic. in fine.* Jason in *l. apertissimi. num. 9. c. de Judic. Franc. in c. si contra. de off. deleg. in 6. col. 1.* Bertach. ubi ante n. 11. & alii, quibus adherere videtur ipse Sbroz. dum num. 4. ait, non valere argumentum adversariorum ab Affessore Judicis ad Vicarium Episcopi; cum Affessor ob Judicis imperitiam communiter assumatur, ut Abb. in *c. 1. de off. Affessor. num. 14.* & ideo verisimile sit, quod Judex imperitus sit suspectus, ut sequatur Affessoris suspecti opinionem, qualis suspicio cadere non possit in Episcopo: cum coram eo probanda sit causa suspitionis Vicarii. Sed quod si etiam confiter de imperitia Episcopi, & dum multi eorum ob hanc imperitiam coguntur assumere Vicarios, ad non tunc saltem militabit eadem ratio, quæ in Affessore? De cetero rectè limitatur hæc sententia secundum Sbroz. num. 5. ut procedat, nisi Vicarius intelligatur suspectus ex causa concernente pariter Episcopum. v. g. quia oriundus esset de terra adversarii, citatur pro hoc Gemm. in *c. si contra. n. 10. Oldr. conf. 268. &c.*

Questio 92. An & coram quo causa recusationis probanda?

Respondeo probandam esse, & quidem coram Episcopo. Sbroz. l. 3. q. 26. num. 1. citans Hofst. in *c. legitima de appellat. in 6.* Gemm. in *c. non putamus. de consuetud. in 6. num. 7.* Redon. de *reb. Eccles. non alien. q. 22. c. 3. num. 27. & 30.* Auchar. Archid. Franc. in *c. si contra. de off. deleg. in 6.* cuius textus sic sonat: cum autem ipse delegatus Episcopi recusatur, recusationis causa coram Episcopo est probanda; idem est, si Officialis recusatur Episcopum (intellige Episcopum) licet ad ipsum (intellige Episcopum) nequeat appellari. Ratio hujus est, quod recusatio Vicarii concernit ejus personam, & ejus personæ echangeat, nec quod ad illam faciat idem tribunal cum Episcopo, adeoque non prohibetur cognoscere causam recusationis sui Vicarii, licet prohibetur cognoscere causam appellationis.

2. Extenditur responsio ad recusationem delegati ab Episcopo vel illius Auditoris, ita ut tunc quoque causa recusationis debeat probari coram Episcopo delegante vel Auditorem deputante. Sbroz. l. cit. num. 2. juxta expressum textum *cit. c. si contra.* nisi fortè delegatus Episcopi allegaretur suspectus ex causa concernente quoque Episcopum; tunc enim Episcopus non cognosceret de causa recusationis. Sbroz. num. 3. citatis Gemm. in *c. si contra. num. 10.* Franc. *ed. 2. Oldr. conf. 268.* Probandum verò causam recusationis delegari ab Episcopo, sive is præsens sit sive absens, astringit Sbroz. n. 4. ex Archid. in *c. si contra. vers. cum autem.* ubi si dicat, causam recusationis esse proponendam coram delegato recusato, & significandam, quod voluit ad Episcopum, & quod tunc recusatus procedere non potest alias datur appellatio. Quod si tamen Episcopus non tantum esset prope, seu non multum absens, sed ageret in remotis, & delegatus ejus vel Auditor allegaretur suspectus, de causa suspensionis cognosceret Vicarius Episcopi (intellige generalis) Sbroz. num. 4. citans Jo. And. in *c. si contra. & ibidem Auchar. num. 4.* Gemm. num. 7. &c.

3. Limitatur responsio primò, ut non procedat de consuetudine, secundum quam Episcopus committere solet causas recusationis alicui confidenti. Sbroz. n. 8. citans Jo. And. in *c. si contra. & ibidem Gemm. num. 8.*

num. 2. qui etiam addat, hoc debere facere Episcopum, ubi is est suspectus. Limitatur secundo; quod quando Episcopus non sit in remotis, & habet plures Officiales in solidum constitutos, unus Officialis seu Vicarius non recusatur cognoscat de causa recusationis alterius. Sbroz. num. 5. & 7. citatis Bertrich. ubi ante num. 17. Prospr. Palet. conf. 43. num. 9. Abb. m. c. si contra. Argumento ejusdem cap. ubi dicitur: si contra unum ex duobus Judicibus cum illa clausula: quid si ambo inter se non possunt, alter eorum in causa procedat: à sede Apostolica delegato suspensus causa legitima proponitur, causa ipsa suspensus eorum non recusato compendit (ad quem ex vi dicta clausula debet ipsius causa cognitio pertinere) probari, & ab eo expectari debet. Quid si verò tales plures Vicarii in solidum deputati non sint, debent eligi arbitri, qui de causa suspensionis Vicarii cognoscant, sicut cognoscerent de recusatione ipsius Episcopi; cum in diocesi non sit alius Juxta, qui cognoscat. Sbroz. num. 6. & apud illum Gemm. in c. si contra. num. 7. Anchar. & Franc. ibid. argumento ejusdem cap. ubi: si vero non est dicta clausula in scripto (de quo paulò ante, & vi cujus constituantur plures in solidum) debet super hoc recursus ad arbitros haberi &c.

Questio 97. An si plures ab Episcopo Vicarii generales constituti simpliciter, unusquisque illorum habeat jurisdictionem in solidum & exercitum, ita ut unus sine alio procedere possit separatim?

Respondeo primo: Dum plures in solidum habent jurisdictionem, quilibet eorum ad exercitum jurisdictionis procedere potest separatim. Sbroz. l. 2. g. 61. num. 2. & in specie de Vicariis episcopalibus, si singulis in solidum data jurisdictione ab Episcopo, seu singulis constitutis in solidum, id tenent apud Sbroz. cit. num. 2. Bartol. in l. 1. num. 7. Bald. ibidem ff. de off. proxy. Anchar. in c. licet, de off. Vicar. in 6. num. 5. Gemm. ibid. num. 13. Pavin. de potest. capit. sed. Vac. p. 1. g. 10. num. 9. Selv. de benef. p. 2. g. 14. num. 11. Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicar. num. 203. Vaut. de nullit. sent. ex defectu jurisdic. ordi. num. 176. &c. Daturque tunc locus preventionis, neque alii licet ad valde se immiscere possunt. Laym. in c. cum plures, de off. & potest. Judic. deleg. in 6. num. 1. Sbroz. loc. cit. num. 4. citans plures alios, uti & num. 20. ubi: si unus ex istis Vicariis solus capisset de causa cognoscere, tunc eorum alio pari non debet prosegui causam, cum sit locus preventionis. Nisi tamen, qui preoccupavit exequi impediret foris; tunc enim causam coeptam promovere & finire poterit alter ex illis. Sbroz. l. cit. uti & num. 21. Laym. cit. num. 1. citans seipsum in c. prudentiam, de off. & potest. Judic. deleg. Anchar. ibid. not. 3. Jo. And. num. 2. ubi is: si delegatus, qui inchoavit, in remotas terras abiit, & causa expedienda esse existimetur, quod collega eam assumere possit. Vel etiam si alter procedere nollet, aut malitiose se occultaret. Laym. l. cit. Sbroz. num. 27. juxta c. cum plures, juncto Gl. v. reseraret, & ibi DD. Poterit datis hoc modo in solidum pluribus Judicibus, si omnes simul cognoscere causam incipiant, non potest deinceps unus eorum sine alio non requisitis, nec impediatis procedere; sicut enim uno inchoante ac preoccupante alii procedere non possunt, ita & omnibus inchoantibus ac veluti preoccupantibus causam unus sine aliis procedere prohibetur; sed debent omnes in simul eam terminare. Sbroz.

l. cit. num. 22. citans quam plurimos. Laym. loc. cit. num. 3. citans Lapum in cit. c. si plures. num. 3. quod ipsum extendat Sbroz. num. 23. ut procedat, etiam si unus illorum jure sibi de causa non liquere, adhuc alter non possit ferre sententiam, argumento l. si unus, nisi forte data esset pro causa favorabilis, puta liberata, testamento, vel pro reo. pro quo postremo citat Bartol. in l. si unus. n. 2. Jason. num. 5. Felus. in c. prudentiam. num. 9. &c. Limitat & contra ipsum Sbroz. num. 26. ut procedat, ubi esset sententia definitiva, vel habens vim definitivam; quis tunc, si omnes simul ceperant cognoscere, debent in simul omnes judicare; secus, si esset merè interlocutoria, citat pro hoc Bartol. in l. si unus. num. 4. Jason. num. 11. rationem etiam disparitatis addit, quod per meram interlocutoriam non finitur jurisdictio, nec ejus Officium, juxta Bartol. & Jason. locis cit. quemadmodum per definitivam quando autem per actum aliquem jurisdictionis ordinarius Judicium finitur, tunc ipsi in caso posito non possint illam separatim exercere, juxta Abb. in cit. c. prudentiam. num. 14. Quid si tamen in dicto casu, ubi omnes in simul debent terminare eandem causam, unus solus ferret sententiam, eam non reputandam nullam ex defectu potestatis, cum ei competat in solidum jurisdictio, astringit Sbroz. num. 27. citans Vantium ubi auct. num. 117. in fine. & Rotam decis. 2. cit. de arbit. in antiqu.

2. Respondeo secundo: Ordinarios quoscunque simpliciter creatos (subintellige absque eo, quod in creatione addatur in solidum) habere jurisdictionem & exercitum jurisdictionis in solidum, ita ut separatim quilibet sine alio procedere possit, tradit Sbroz. cit. g. 61. num. 2. citans pro hoc Gl. in l. uni. ff. de Judic. v. si unus. Bartol. ibid. num. 1. & seq. Alex. num. 7. Jason. num. 4. Gl. in c. ut officium, de heretic. in 6. v. separatim. Roman. conf. 241. num. 1. Marant. de ordin. Judic. p. 4. dist. 5. num. 31. Abb. in cit. c. prudentiam. num. 10. qui hanc sententiam dicat communior & verior. Adducitur quoque pro hac sententia à Sbroz. loc. cit. num. 3. præter alios textus juris civilis, l. tutoris, l. de tutor. ff. de admijn. Tut. l. fin. de auctor. pignat. ubi pluribus tutoribus simpliciter datis cumbit in solidum videtur dari potestas; & de tutoribus quoque ad Vicarios Episcoporum nonnunquam argumentari Rebuffum, ut in pr. benef. tit. de Vicar. Episc. num. 26. ait Sbroz. Adducitur quoque ab eodem textus c. si unus. §. sancti. v. non in solidum, de Procuratorib. in 6. ubi: licet ex procuratoribus constituta sine adjunctione; in solidum; una sine altero adnunti non possit, in negotiis tamen spiritualibus specialiter observetur, ut si plures Procuratores fuerint non in solidum deputati, praevalent, ac si in solidum esset electus; ex quo fiet, quod in spiritualibus procuratoribus constituti non in solidum ex gratis idem servetur, quod in illis in solidum constitutis; Vicarius verò Episcopi in spiritualibus dicitur etiam Procurator Episcopi, c. perito. de procuratoribus, & ibi Abb. Adeoque in ipso quoque locum habeat dispositio c. si unus, ita ut absque adjunctione clausula: in solidum; constitutus sit, ita ut sine alio procedere possit.

3. Ampliatur hæc responsio, ita ut Vicarii sic constituti habeant jurisdictionem & exercitum jurisdictionis in solidum tam voluntariam quam contentiosam. Sbroz. cit. g. 61. num. 15. citans Vantium de nullit. rit. de nullit. ex defectu jurisdic. num. 17. Alex. Jason. Item juxta eundem Sbroz. num. 17. five sine constituti in spiritualibus five in temporalibus.

4. Limitatur è contra, ita ut non censentur constituti in solidum, ut unus sine alio procedere non possit, dum jurisdictionis sive potestatis concessa fuit Vicariis uno ut singulis, sed ut universis, ac simul & complexivè, sicut fit, cum verba delegationis vel rescripti reperitur directa universitati seu dignitari Vicariorum, seu pluribus tanquam universis, non autem simpliciter. Sbroz. l. cit. num. 18. & 19. citans Bartol. in l. si uni, de re judic. num. 1. Alex. num. 7. Jafon. num. 4. Vant. ubi ante, num. 175. & seq. Pavin. de potest. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. num. 9. &c. Plures limitationes alias vide Respons. prædict. ubi, in quibus casibus adhuc alii ex Vicariis in solidum constituti possint causam ab uno capiam prosequi ac finire, vel etiam in simul omnes.

Questio 94. Nunc hæc ipsa dicta de Ordinariis seu Vicariis generalibus Episcoporum locum quoque habeant in delegatis ab Episcopo ad universitatem causarum?

1. **R**espondeo problematice ferè in hac questione procedit Sbroz. nam primò cit. q. 67. num. 4. & 5. id affirmat hæc expressis: *isti delegati ad universitatem causarum simpliciter constituti habent jurisdictionem, & ejus exercitium tanquam Ordinarii in solidum, ita ut unus absque alio procedere possit.* Citaturque pro hoc Gl. in cit. l. si uni. & ibi Bartol. num. 3. Alex. & Jafon. num. 6. Marant. de ordin. judic. p. 4. dist. 7. num. 41. Vant. de nullit. ex defectu juris. num. 178. & plures alios, dicitque hæc esse opinionem communem testibus AA. citatis. Adduci aut pro hac sententia textum l. 1. §. si plures. ff. de exercit. ubi pluribus constitutis Magistris seu exercitoribus ad universalem administrationem, in dubio quilibet censetur in solidum constitutus, & quilibet potest separatim administrare, adeoque idem dicendum de pluribus delegatis ad universitatem causarum. Item num. 6. rationem adducit, nempe quod tales delegati acquiruntur Ordinarii. Pro quo citat Gl. in c. causam. il. primo. de appellat. v. delegatus. & in c. si statum. §. in super. de rescript. v. moderatus, ubi illos vocat ordinarios. Abb. in c. Bertrandus. col. 1. de re judic. Vant. ubi ante num. 178. Menoch. de arbit. judic. l. 1. q. 67. num. 31. Adeoque sicut pluribus Ordinariis constitutis simpliciter quilibet procedere potest.

2. Sententiam directè contrariam, nimirum quod istiusmodi delegati ad universitatem causarum, seu Vicarii foranei Episcoporum simpliciter constituti jurisdictionis exercitium non in solidum habeant singuli, sed pro parte, unusque sine altero procedere nequeat, Sbroz. num. 7. teneri ait ab Imol. in c. 1. de offic. delegati. Abb. in cit. c. causam. il. primo. num. 7. Bened. de Vald. in addit. ad Felin. & alios, adducitque ab illis textum in cit. c. officium. de bare. in 6. juncta gl. v. separatim. ubi Inquisitores hæreticæ pravitatis depositi in aliqua provincia vel civitate delegati ad universitatem causarum juxta Alex. in cit. l. si uni. num. 8. Jafon. num. 6. Alcist. in rub. de off. ordinari. u. 21. Menoch. ubi ante q. 7. §. 4. num. 41. ex speciali favore fidei procedere posse separatim; Adeoque à speciali alii delegati ad universitatem causarum procedere non possint separatim. Item adduci ab illis rationem ait Sbroz. num. 8. nempe quod ratio, cur unus ex Ordinariis possit à principio tanquam constitutus in solidum procedere separatim; non autem

ex pluribus delegatis ad unam causam, sit, quod Ordinarius dicatur habere jurisdictionem jure proprio, delegati illi jure alieno. Quæ ratio quoque militet in delegati ad universitatem causarum. Sed neque oblatæ argumenta sententiæ oppositæ affirmativæ, ait Sbroz. cit. num. 8. & seq. eò quod imprimis textus ille l. si uni. loquatur de Exercitatoribus, quorum officium est autoritate & utilitate privatum, ut Abb. in c. prædictam. num. 10. & ideo ab illis male arguatur ad dictos delegatos. Dein delegatos illos acquirari Ordinariis, & esse adinstar illorum, negent alii, ut Abb. in c. relatam. de off. deleg. num. 7. Alex. in l. more. ff. de jurisdic. omni. judic. num. 26. & Dec. ibidem. num. 41. vel saltem negari non posse, quin delegati ad universitatem causarum in multis differat ab Ordinario, uti in in specie delegatorum ad universitatem causarum Episcopis seu Vicariis foraneorum differentias plures asserunt Abbas loc. cit. Bartol. in l. si qui & a quo. in fine. Alex. conf. 82. num. 3. & plures alii citati à Sbroz. num. 10. Adeoque non procedit æquiparatio; quia non est universalis & per modum regulæ, pro ut requiritur ad hoc; ut dispositum in alio ex æquiparatis locum habeat in alio juxta Declum in c. translata. de constit. num. 3. Et cerè æquiparatio delegati ad universitatem causarum & Ordinarii non reperitur facta specialiter à citatis AA. in exercitio jurisdictionis in solidum, de quo est præsens questio. Unde jam inquit Sbroz. num. 12. opinionem illam affirmativam communem nullo loco munitam esse, quin expugnari possit & resistari; Verumtamen uestia esse ab ipsa recedere propter auctoritatem tantorum Patrum pro ea citatorum; præsertim cum facili quoque, quæ pro opposita sententiæ negativa asseruntur, dilui possint respondendo ad primum; dictos Inquisitores hæreticæ pravitatis non esse delegatos ad universitatem causarum; cum delegatus ad universitatem causarum dicatur ille, qui est institutus ad universales causas aliquos loci, ut Bartol. in l. 1. §. qui & à quo. in fine. Jafon. conf. 12. num. 3. & alii apud Sbroz. cit. num. 14. Ad rationem quoque adversariorum dicendo; adductam ab illis rationem, quod nimirum ideo delegatus ad universitatem causarum tanquam non habens jurisdictionis exercitium in solidum, non possit procedere separatim, quia jurisdictionem habet jure alieno, non esse veram rationem, sed veram rationem hujus esse, quod delegatus universitatem causarum pluribus, censetur commissum in solidum exercitium jurisdictionis, ut jura à se pro hoc allegata probant. Et hæc rationem duri à Felin. in c. causam. de off. delegat. num. 8. ait Sbroz. num. 15. Porro limitationes & extensiones adductas quest. præced. pro Vicariis constitutis simpliciter pari modo suis locis applicat dictis delegatis, & firmat accumulatis AA. Sbroz.

Questio 95. Nunc igitur idem quoque locum habeat in Vicariis pluribus foraneis constitutis ad certum genus causarum, ita ut simpliciter constituti censentur in solidum?

1. **R**espondeo negative; cum isti Vicarii sint simplices delegati, & idem videatur de illis delegatis,

legatis, quod de particularibus. Sbroz. cit. g. 61. n. 30. & 31. Quod ipsecat, quod iuris cum communi ait Laym. in c. *prudentiam*, de *potest. judic. deleg.* si plures iudices ad causam terminandam delegati sunt, non habent jurisdictionem in solidum, nisi id in forma exprimat, qualiter id satis exprimit in constitutione talium Vicariorum forasorum delegatorum ad certum genus causarum ait Sbroz. n. 32. si adhiberetur clausula: *res omnes, vel duo, aut unus regum*: quia tunc censetur delegatio facta in solidum, & locus esse per conventionem, ut Capra. Reg. 25. n. 20. Marant. & alii. Item si adiecta esset clausula: *quod si unus interesse nequeat, alter exequatur*: nam constituto, quod collega non possit aut nolit interesse, alter solus expedere potest. Sbroz. num. 33. citans c. *prudentiam*, & in DD. Felin. in c. *sejunctis*, de *rescriptis*. Capra. Reg. 27. n. 25. Vant. de *rebus. ex defectu. jurisdict.* num. 180. qui dicit esse communem. De cetero rationem responsionis dat Sbroz. ex Abb. in c. *prudentiam*, num. 15. & Felin. n. 8. quia plures delegati ab uno dati super eodem articulo representant personam unius in unica jurisdictione, & ideo non possunt separatim procedere.

2. Occasione hujus de jurisdictione data in solidum, & pro meliore intelligentia dictionum tribus questionibus precedentibus notanda sunt sequentia ex Laym. l. c. imprimis, quod licet jurisdictione secundum se dividi nequeat, ita ut pluribus secundum diversas sui partes competat, possit tamen ita pluribus competere, ut singuli totam habeant, sed non totaliter. Deinde quod jurisdictione similiter potestas v. g.

praesentanda, vel competat pluribus collegialiter, & tunc singuli jurisdictionem illam aut potestatem non exercent, sed Collegium, unde sententia aut decretum illorum non valet, nisi sit ex consensu majoris partis Collegii legitime congregati. Vel jurisdictione similiter potestas competit pluribus ut singulis, & tunc interduo competis eis iossaliter seu in solidum; ut si duo sunt generales Vicarii Episcopi, hi tum simul, tum seorsum causas cognoscere possunt, & quod si unus praecoccupet, alter se immiscere valet, nisi, qui carperat, impediat, prosequi juxta dicta à nobis. Ac denique, quod licet jurisdictione secundum se dividi nequeat, per accidens tamen dividi possit ratione temporis aut loci. Exemplum primi est, si duo Consules civitatis alterius anni officium administrant, seu jurisdictionem exercent, hoc casu officium seu jurisdictione Consulis per accidens dividitur quod ad exercitum secundum varia tempora. Exemplum secundi est, si territorium ex hereditate fratribus proveniens inter ipsos dividatur (ut divisio illa semper iussui potest, nisi terra illa vinculo primogeniturae sit affecta, aut ex feudis specialis concessione, allave dispositione hanc conditionem habeat, ut indivisa permaneat. Molin. Tom. de *just. p. 1. disp. 381. apud Laym.*) consequenter etiam jurisdictione in ordine ad loca illa dividatur. Quia vero communio, praesertim in jurisdictione exercenda, discordias parere solet, ideo expedit, quin & socii cogi quandoque possunt ad talem divisionem instituendam, ut Laym. ex Felin. in c. *prudentiam*, de *off. deleg.* num. 5.

CAPUT TERTIUM.

De potestate Vicarii Episcopi.

PARAGRAPHUS I.

De iis, quae Vicarius facere possit extra materiam beneficalem, vi Officii Vicariatus generaliter ei commissi.

Quaestio 96. Num parem cum Episcopo potestatem habeat Vicarius generalis?

Respondeo: Tamen Vicarius generalis regulariter possit omnia, quae Episcopus, Genc. de *benef. p. 5. c. 8. num. 65.* citans praeter alios Covar. *pract. pp. 4. num. 4.* Sbroz. l. 2. g. 17. n. 5. citans Host. Jo. And. Archid. in c. *fin. de off. Vicar. m. 6.* Felin. in c. *ex parte. de consil. col. 1.* Marant. de *ordin. judic. p. 4. disp. 5. n. 20.* Mandos. ad Reg. 24. *Can. vel. de male promissa. n. 39. n. 2.* & pluribus aliis. Sitque superior sicut Episcopus. Sbroz. l. cit. num. 4. ex Archid. in c. *Romana. de appellat. in 6. num. 1.* Idque siue creatus sit ab Episcopo, siue ab ejus Superiore invito Episcopo; quia adhuc habet eandem jurisdictionem, & non minus representat ipsum Episcopum. Sbroz. num. 6. citatis pluribus. Majus tamen est imperium majorque potestas Episcopi (intellige, P. Lauren. Vicarius Episc. *Tract. l.*

etiam praescedendo ab eis, quae Episcopo jure speciali competunt, & loquendo solum de eis, quae et jure ordinario conveniunt) Sbroz. l. cit. num. 11. citatis Germin. in c. *licet. de off. Vicar. in 6. num. 6.* Bald. & Jalon. in l. *sed si hoc. 5. semper. ff. de in ju. vocandis.* Felin. in c. *cum olim. tit. 2. de off. deleg. in princ.* Follez. in *pract. crim. cas. p. 1. nov. num. 121.* &c. Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 230. ubi: *est idem sit tribunal Vicarii cum Episcopo id tamen cum moderatione accipiendum; etenim multa per solum Episcopum possunt expediri, aut de illius mandato, & in reliquis omnibus Episcopi potestas & auctoritas tanquam propria, & principalis firmior est quam Vicarii. Patet id ipsum quoque specialiter etiam in spiritualibus v. g. quod ad absolvendum, dispensandum &c. in quibus, ut constat, non habet Vicarius parem cum Episcopo potestatem.* Et illa regula de tribunalis identitate proprie in contentiosis procedit, Pax Jord. l. cit. num. 231. Patetque in omnibus iis, quae Vicarius sine speciali Episcopi mandato facere nequit. Sed neque in omnibus Vicarius cum Episcopo suo concurrere potest. Sbroz. l. cit. num. 12. citans Capra. Reg. 31. num. 17. p. 1. Neque in omnibus est Superior sicut Episcopus. Sbroz. n. 13. ex Archid. in c. *Romana. de appellat. in 6. n. 1.*

4. Limitatur è contra, ita ut non consentantur contrahi in solidum, ut unus sine alio procedere non possit, dum iurisdiclio sine potestas concessa fuit Vicariis non ut singulis, sed ut universis, ac simul & complexivè, sicut fit, cum verba delegationis vel respectu reperiuntur directè universitati seu dignitati Vicariorum, seu pluribus tanquam universis, non autem simpliciter. Sbroz. *l. cit. num. 18. & 19.* citans Bartol. in *l. si uni. de re iudic. num. 1.* Alex. *num. 7.* Jason. *num. 4.* Vant. *ubi ante. num. 175. & seq.* Pavin. *de pæf. capis. sed. vac. p. 2. q. 10. num. 9. & c.* Plures limitationes alias vide *Respons. præced.* ubi, in quibus casibus adhuc alii ex Vicariis in solidum constitutis possint causam ab uno capiam prosequi ac finire, vel etiam in simul omnes.

Quæstio 94. Non hæc ipsa dicta de Ordinariis seu Vicariis generalibus Episcoporum locum quoque habeant in delegatis ab Episcopo ad universitatem causarum?

1. **R**espondeo problematice fere in hac quaestione procedit Sbroz. nam primò *cit. q. 67. num. 4. & 5.* id affirmat hisce expressis: *isti delegati ad universitatem causarum simpliciter constituti habent iurisdictionem, & ex exercitio tanquam Ordinarii in solidum, ita ut unus ab ipso alio procedere possit.* Citasque pro hoc Gl. in *cit. l. si uni. & ibi Bartol. num. 3.* Alex. & Jason. *num. 6.* Marant. *de ordin. iudic. p. 4. dist. 7. num. 41.* Vant. *de malis. ex defectu iurisdic. num. 178.* & plures alios, dicitque hanc esse opinionem communem testibus AA. citatis. Adduci ait pro hac sententia textum *l. 1. §. si plures. ff. de exercit. ubi pluribus constitutis Magistris seu exercitoribus ad universalem administrationem, in dubio quilibet censetur in solidum constitutus, & quilibet potest separatim administrare, adeoque idem dicendum de pluribus delegatis ad universitatem causarum.* Item *num. 6.* rationem adducit, nempe quod tales delegati æquiparentur Ordinariis. Pro quo citat Gl. in *c. causam. id. primo. de appellat. v. delegatus. & in c. statum. §. in super. de rescript. v. moderatus.* ubi illos vocat ordinarios. Abb. in *c. Beroldus. col. 1. de re iudic. Vant. ubi ante num. 178.* Menoch. *de arbit. iudic. l. 1. q. 67. num. 11.* Adeoque sicut pluribus Ordinariis constitutis simpliciter quilibet procedere potest.

2. Sententiam directè contrariam, nimirum quòd istiusmodi delegati ad universitatem causarum, seu Vicarii foranei Episcoporum simpliciter constituti iurisdictionis exercitium non in solidum habent singuli, sed pro parte, unusquis sine altero procedere nequeat, Sbroz. *num. 7.* tenet sit ab Imol. in *c. 1. de off. delegat. Abb. in cit. c. causam. id. primo. num. 7.* Bened. *de Valde. in addit. ad Felin. & alios.* adductisque ab illis textum in *cit. c. officium. de heret. in 6. juncta gl. v. separatum.* ubi Inquisitores hæreticæ pravitatis deputati in aliqua provincia vel civitate delegati ad universitatem causarum juxta Alex. in *cit. l. si uni. num. 8.* Jason. *num. 6.* Alciat. in *rub. de off. ordinari. n. 21.* Menoch. *ubi ante q. 94. num. 41.* ex speciali favore fidei procedere posse separatim; Adeoque à speciali alii delegati ad universitatem causarum procedere non possint separatim. Item adduci ab illis rationem ait Sbroz. *num. 8.* nempe quòd ratio, cur unus ex Ordinariis possit à principio tanquam constitutus in solidum procedere separatim, non autem

ex pluribus delegatis ad eam causam, sit, quòd Ordinarius dicatur habere iurisdictionem jure proprio, delegati illi jure alieno. Quæ ratio quoque militet in delegatis ad universitatem causarum. Sed neque obstat argumenta sententiæ oppositæ affirmativæ, sit Sbroz. *cit. num. 8. & seq.* eò quòd imprimis textus ille *l. si uni.* loquatur de Exercitoribus, quorum officium est autoritate & utilitate privatum, ut Abb. in *c. prudentiam. num. 10.* & idem ab illis malè arguitur ad dictos delegatos. Dein delegatos illos æquiparari Ordinariis, & esse adinstar privatum, ut Abb. in *c. relictum. de off. deleg. num. 7.* Alex. in *l. mere. ff. de iurisdic. omni. iudic. num. 26.* & Dec. *videm. num. 42.* vel saltem negari non posse, quin delegatus ad universitatem causarum in multis differat ab Ordinario, ut in specie delegatorum ad universitatem causarum Episcopi seu Vicariorum foraneorum differantias plures afferunt Abbas *loc. cit.* Bartol. in *l. fin. quæ & a qua. in fine.* Alex. *conf. 82. num. 3.* & plures alii citati à Sbroz. *num. 10.* Adeoque non procedat æquiparatio; quia non est universalis & per modum regulæ, pro ut requiritur ad hoc, ut dispositum in uno ex æquiparatis locum habeat in alio juxta Decium in *c. translat. de consue. num. 3.* Et cerè æquiparatio delegati ad universitatem causarum & Ordinarii non reperitur facta specialiter à citatis AA. in exercitio iurisdictionis in solidum, de quo est præiens quaestio. Unde jam inquit Sbroz. *num. 12.* opinionem illam affirmativam communem nullo loco munitam esse, quin expugnari possit & refutari; Verumtamen usus esse ab ipsa recedere propter autoritatem tantorum Patrum pro ea citatorum; præsertim cum facillè quoque, qui pro opposita sententia negativa afferuntur, dilui possint respondendo ad primum; dictos Inquisitores hæreticæ pravitatis non esse delegatos ad universitatem causarum; cum delegatus ad universitatem causarum dicatur ille, qui est institutus ad universas causas aliquos loci, ut Bartol. in *l. 1. ff. quæ & a qua. in fine.* Jason. *conf. 12. num. 3.* & alii apud Sbroz. *cit. num. 14.* Ad rationem quoque adversariam dicendo; adductam ab illis rationem, quòd nimirum ideo delegatus ad universitatem causarum tanquam non habens iurisdictionis exercitium in solidum, non possit procedere separatim, quia iurisdictionem habet jure alieno, non esse veram rationem, sed veram rationem hujus esse, quòd delegatus universitate causarum pluribus, censeatur constitutus in solidum exercitium iurisdictionis, ut jura à se pro hoc allegata probent. Et hanc rationem duri à Felino in *c. causam. de off. delegat. num. 8.* ait Sbroz. *num. 15.* Porò limitationes & extensiones adductas *quæst. præced.* pro Vicariis constitutis simpliciter pari modo suis locis applicat dictis delegatis, & firmat accumulatis AA. Sbroz.

Quæstio 95. Non igitur idem quoque locum habeat in Vicariis pluribus foraneis constitutis ad certum genus causarum, ita ut simpliciter constituti consentant in solidum?

1. **R**espondeo negativè; cum isti Vicarii sint simplices delegati, & idem videatur de illis delegatis,

legatis, quod de particularibus. Sbroz, *cit. q. 61. n. 20. & 31.* Quod spectat, quod alias cum consummatus sit *Laym. in c. prudentiam, de potest. judic. deleg.* si plures Judices ad causam terminandum delegati sunt, non habent jurisdictionem in solidum, nisi id in forma exprimat, qualiter ad factis exprimit in constitutione talium Vicariorum foraneorum delegatorum ad certum genus causarum ait Sbroz, *n. 31. si adhiberetur clausula: res omnes, vel duo, aut unus vestrum*: quia tunc censetur delegatio facta in solidum, & locus esse preventioni, ut Capra, *Reg. 25. n. 20.* Marant. & alii. Item si adjecta esset clausula: *quod si unus interesse nequeat, alter exequatur*: nam constituto, quod collega non possit aut nolit interesse, alter solus expedire potest. Sbroz, *num. 31. citans c. prudentiam, & alii DD.* Felin. in *c. significatum, de rescript.* Capra, *Reg. 27. n. 25.* Vaut, *de nullis, ex defectu, jurisdict.* *num. 180.* qui dicat esse communem. De cetero rationem responsionis dat Sbroz, *ex Abb. in c. prudentiam, num. 15.* & Felin. *n. 8.* quia plures delegati ab uno dati super eodem articulo repræsentant personam unius in unica jurisdictione, & ideo non possunt separatim procedere.

2. Occasione hujus jurisdictione data in solidum, & pro meliore intelligentia dictorum tribus questionibus præcedentibus, notanda sunt sequentia ex *Laym. l. c. imprimis*, quod licet jurisdictione secundum se dividi nequeat, ita ut pluribus secundum diversas sui partes competat, possit tamen ita pluribus competere, ut singuli totam habeant, sed non totaliter. Deum quod jurisdictione similiter potestas v. g.

præferendi, vel competit pluribus collegialiter, & tunc singuli jurisdictionem illam aut constituentem non exercent, sed Collegium, unde sententia aut decretum illorum non valet, nisi sit ex consensu majoris partis Collegii legitime congregati. Vel jurisdictione similiter potestas competit pluribus ut singulis, & tunc interdu competit eis totaliter seu in solidum; ut si duo sint generales Vicarii Episcopi, hi tum simul, tum seorsum causas cognoscere possunt, & quod si unus præoccupet, alter se unificare nequit, nisi qui caperet, impediret prosequi juxta dicta à nobis. Ac deinde, quod licet jurisdictione secundum se dividi nequeat, per accidens tamen dividi possit ratione temporis aut loci. Exemplum primi est, si duo Consules civitatis alternis annis officium administrant, seu jurisdictionem exercent, hoc casu officium seu jurisdictione Consulibus per accidens dividitur quod ad exercitum secundum varia tempora. Exemplum secundum est, si territorium ex hereditate fratribus proveniens inter ipsos dividatur (uti divisio illa semper institui potest, nisi terra illa vinculo primogenituræ sit stricta, aut ex feudi specialia concessione, aliæ dispositione hanc conditionem habeat, ut indivisa permaneat. Molin. *Tom. de Just. p. 1. disp. 581. apud Laym.*) consequenter etiam jurisdictione in ordine ad loca illa dividatur. Quia vero communio, præsertim in jurisdictione exercenda, discordias parere solet, ideo expedit, quin & socii cogi quandoque possunt ad talem divisionem instituendam, ut *Laym. ex Felin. in c. prudentiam, de off. deleg. num. 5.*

CAPUT TERTIUM.

De potestate Vicarii Episcopi.

PARAGRAPHUS I.

De iis, quæ Vicarius facere possit extra materiam beneficalem, vi Officii Vicariatus generaliter ei commissi.

Quæstio 96. Num parem cum Episcopo potestatem habeat Vicarius generalis?

Respondeo: Tametsi Vicarius generalis regulariter possit omnia, quæ Episcopus, *Garc. de benef. p. 1. c. 8. num. 65.* citans præter alios *Covaz. pract. pp. c. 4. num. 4.* Sbroz. *l. 2. q. 57. n. 5.* citans Host. Jo. And. Archid. in *c. fin. de off. Vicar. in 6.* Felin. in *c. ex parte, de consuet. col. 3.* Marant. *de ordin. judic. p. 4. disp. 5. n. 20.* Mandos. *ad Reg. 24. Canon. de mali promissu. n. 39. n. 2.* & pluribus aliis. Sicque superior sicut Episcopus. Sbroz. *l. cit. num. 4.* ex Archid. in *c. Romana, de appellat. in 6. num. 1.* Idque siue creatus sit ab Episcopo, siue ab ejus Superiore invito Episcopo; quia adhuc habet eandem jurisdictionem, & non minus repræsentat ipsum Episcopum. Sbroz. *num. 6.* citatis pluribus. Majus tamen est imperium majorque potestas Episcopi (intellige,

etiam præcédendo ab eis, quæ Episcopo jure speciali competunt, & loquendo solum de iis, quæ et jure ordinario conveniunt) Sbroz. *l. cit. num. 11.* citatis Gemin. in *c. licet, de off. Vicar. in 6. num. 6.* Bald. & Jalon. in *l. sed si hac, q. semper. ff. de in ju. vocandis.* Felin. in *c. cum olim, il. 2. de off. deleg. in prim. Foilex. in pract. crim. cas. p. 1. nov. num. 121.* Cr. Pax Jord. *l. 12. tit. 1. num. 230.* ubi: *et si idem sit tribunal Vicarii cum Episcopo, id tamen cum moderatione accipiendum; etenim multa per solum Episcopum possunt expediri, aut de illius mandato, & in reliquis omnibus Episcopi potestas & auctoritas tanquam propria, & principalis firmior est quam Vicarii. Patet id ipsum quoque specialiter etiam in spiritualibus v. g. quod ad absolvendum, dispensandum &c. in quibus, ut constat, non habet Vicarius parum cum Episcopo potestatem. Et illa régula de tribunali identitate propriè in contentiosis procedit.* Pax Jord. *l. cit. num. 231.* Patetque in omnibus iis, quæ Vicarius siue specialis Episcopi mandato facere nequit. Sed neque in omnibus Vicarius cum Episcopo suo concurrent potest. Sbroz. *l. cit. num. 12.* citans Capra. *Reg. 31. num. 17. p. 1.* Neque in omnibus est Superior sicut Episcopus. Sbroz. *n. 11.* ex Archid. in *c. Romana, de appellat. in 6. n. 1.*

Questio 97. An aequali potestate habeat Episcopi Vicarius generalis cum Capitulo sede vacante?

Respondeo: non posse eum omnia, quae potest Capitulum sede vacante. Sbroz. l. 2. q. 29. n. 7. citatis Innoc. in c. eam te, de rescrip. in 6. Abb. in c. quoniam, de off. deleg. num. 15. Pavin. de potest. capit. sed. vac. p. 1. q. 2. num. 2. &c. Patebit ex dicendis tract. de capit. sed. vac. ubi, quod Capitulum totalem Episcopi potestatem habeat, eamque Vicario suo committere possit.

Questio 98. Vicarius generalis Episcopi quid possit eo ipso, quod constituitur, sive ex vi Vicariatus generalis per commissionem generaliter factam ei collati?

Respondeo: potest omnes causas ad Episcopalem jurisdictionem pertinentes expedire, praeter illas, quae speciale mandatum requirunt. Garc. p. 5. c. 8. num. 66. Pirh. ad tit. de off. Vicar. num. 41. c. licet, de off. Vicar. in 6. & argumento c. qui generaliter, de Proc. in 6. ubi de Procuratore generaliter constituto ad negotia id deciditur. Et sic Vicarius generaliter constitutus praesumptionem pro se habet, quod omnes causas jurisdictionis episcopalis expedire possit, nisi constet vel ostendatur jure scripto, aut recepti curiarum consuetudine inter speciales numerari. Laym. in cit. c. licet, num. 1. citatis Rebuff. in pr. p. 1. tit. de form. Vicariat. num. 12. item Pirh. l. c. vel nisi constet, aliquid ab Episcopo tunc suae potestati specialiter reservatum. Pirh. l. cit. Quare, si in aliquo canone dicatur, quidpiam ad Episcopi potestatem spectare, nisi intercaus exceptos sit, censeri debet, etiam Vicario generali competere; cum eandem ipse jurisdictionem habeat. Laym. Pirh. loci cit. Porro quae in specie sunt ea, quae eo ipso, quo generaliter creatur, Vicarius possit, Azor. p. 2. l. 3. c. 46. q. 4. ait contineri in l. succedente, c. de eo, qui vicis alterius gerit, & eorum plura ibidem enumerat. Ubi etiam illud notandum ex Tondut. q. beneficii p. 2. c. 4. §. 9. num. 18. quod Episcopo in remotis agente multa facere possit (intellige vi Vicariatus illi generaliter commissi) quae non possit Episcopo praesente. v. g. jurisdictionem exercere lo succurganeos, consentire collationi, non tamen electioni, pro quo citat Sbroz. l. 2. q. 71. num. 22. statuti capitularibus consensum praebere. Pro quo citat Sbroz. l. 2. q. 200. num. 4. concedere licentiam assumendi Ordines. Pro quo citat Abb. conf. 88. vers. rem. l. 1. Verum de his statuit melius, ubi de sequentibus in singula inquirunt, nam ea possit vi generalis commissionis Vicariatus, num. 22. ea egeat speciali mandato.

Questio 99. An, si Episcopus Vicario in generali Vicariatus commissione generalem seu plenam & liberam facultatem det agendi omnia, quae ipse facere potest, hoc ipso in tali generali mandato comprehensa censentur, quae aliis speciale mandatum requirunt, v. g. dispensatio, collatio beneficiorum &c.

Respondeo negativè. Sbroz. l. 1. q. 65. num. 7. & 9. citans Gl. in c. 2. de off. Vicar. in 6. v. committitur. Laym. in c. ult. de off. Vicar. in 6. n. 13. Pirh. l. cit. num. 42. citans Covar. l. 1. var. refel.

c. 6. num. 3. cum communi. Specialiter enim non censetur commissi aut delegata, nisi exprimauntur. Laym. & Pirh. loci cit. juxta c. qui ad agendum, de procurat. in 6.

2. Quod si tamen in mandato generali exprimaunt quidpiam requirere speciale mandatum adjecta clausula generali, v. g. *committimus tibi Vicario generali facultatem dispensandi, & omnia alia, quae nos possumus, expediendi, etiam si speciale commissionem requirant*, poterit Vicarius expedire quoque omnia alia speciale mandatum requiruntis. Sbroz. l. cit. num. 5. citans Gl. fin. in c. 2. de off. Vicar. in 6. Bertach. de Episc. l. 4. p. 6. tit. de Vicar. Episc. num. 10. Abb. conf. 88. col. 5. num. 6. vol. 2. Diaz. in pr. crim. can. c. 3. num. 5. Bero. conf. 22. num. 10. (1. & 9. vol. 1. Quos sequuntur Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 46. Laym. & Pirh. loci cit. Garc. l. cit. num. 62. Modò tamen illa speciale mandatum requiruntia non expressa sunt minora vel inaequalia, non vero majora vel graviora expressis. Sbroz. num. 10. 11. & 12. Garc. num. 69. citans Rebuff. in pr. tit. de form. Vicariat. num. 183. Laym. l. cit. Pirh. l. cit. citans Induper Barboi, in collect. ad cit. c. 2. de off. Vicar. in 6. num. 8. juxta textum Clem. 2. de procurat. ubi, quod in mandato procuratorio non veniunt majora, sed similia vel minora expressis, & juxta c. sedes, de rescript. & citi Abb. num. 2. & DD. communiter. Clausula enim generalis seu indefinita subsequens ordinariè restringitur ad similia illis, quae ante expressa erant; & dictio *alia* vel *alia* est implicitiva similitudinis. Pirh. l. cit. Non tamen post expressum aliquid speciale mandatum requirunt sufficit dicere: *ad omnia alia*: nisi addatur: *etiam si speciale mandatum exigant*. Garc. num. 70. & 71. citans Bartol. conf. 5. num. 3. l. 2. argumento c. quid agendum, & Clem. 2. de Procurat. Verumtamen in his omnibus attendendum autem omnia ad intentionem committentis; cum istiusmodi juris praesumptiones non habeant locum, ubi de contraria ejus voluntate constat, monet Laym. l. c. in fine & ex eo Pirh.

Questio 100. Niam igitur etiam ex generali commissione Vicariatus, quae est cum clausula: cum libera, plena & omnimoda potestate agendi omnia alia: absque eo, quod aliquid speciale mandatum requirunt expressum fuerit, expedire possit speciale mandatum requiruntia?

Respondeo: affirmativam tenet Garc. l. cit. num. 72. juxta num. 73. quem sequitur Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. num. 47. eo quod dicta clausula inducat mandatum speciale, pro quo citat Bartol. num. 2. & alios in l. Procurator, casu generaliter, ff. de Procurat. Commatum & alios in l. si procurator, eod. ed. Covar. Vicar. l. 1. c. 6. num. 3. Monterosi. tract. de claus. pend. in mandis, pract. 7. Guytier, de juram. confirmator. p. 1. l. 70. num. 9. & 13. Mohed. decis. 2. de off. Vicar. alia 323. ubi dicit: quod habere mandatum cum libera, vel cum plena & omnimoda potestate; & habere mandatum speciale, aequivalentur. Pro quo eodem recitat quoque decis. rata in Valent. beneficii. de anno 1582. Quae si vera sunt, multò magis poterit Vicarius expedire ea, quae speciale mandatum requirunt, si dicta clausula sic formaretur: *cum libera & plena potestate omnia alia agendi, quae speciale mandatum requirunt*: absque eo, quod quidpiam eorù in specie exprimauntur. & sic tenet videtur Sbroz. l. c. 6. citatis pluribus. De cetero idem Sbroz. postquam n. 8. dixisset: *quam-*

quæritur procuratorum mandatum cum plena potestate vel cum libera vim specialis mandati habere scribunt DD. in l. si procurator, in lib. 2. tit. 1. in c. si non, de delegat. num. 2. quod tamen non transiit absque difficultate ex dictis per Alex. & alios in cit. l. si procurator, &c. Addit. num. 9. Vicarium tamen Episcopi cum plena potestate non posse facere exigentia speciale mandatum, nisi quibusdam specialibus expressis dicit gl. in dicta c. 2. in fine, & videtur esse de mente illorum, quos retuli in prin. hujus q. 65.

Quæstio 101. An, si in mandato generali Vicariatus Vicario ab Episcopo detur potestas ad omnia exequenda, quæ Episcopalis sunt potestatis, excepta aliis re specialibus, speciale mandatum requirentem, v. g. beneficiorum collationem, Vicarius expedire possit cetera, quæ speciale mandatum requirunt v. g. dispensare &c.

1. Respondetur non convenire in hoc AA. nam primò affirmativam tenent apud Sbroz. cit. q. 65. num. 15. Decius in c. cum dilectis, col. 2. de confirmat. nisi & non. & in l. 1. de Regul. juris, num. 19. Duminic. in c. qui ad agend. de procurat. in 6. §. 1. n. 2. Cignol. in cit. l. 1. num. 37. Gozad. conf. 26. num. 49. Tirag. de retrah. lignam. in fine. num. 95. Ratio horum AA. est, quia illa exceptio declarat & ampliat regulam, aliis exceptio non esset de regula, pro ut esse debet, & esset inutilis & superflua. Negativam è contra tenent apud eundem Sbroz. & apud Garc. n. 78. Anchar. in c. 2. de off. Vicar. in 6. in fine. Franc. in c. quoniam frequenter, de lite non contestata, num. 1. Covar. ubi ante. docena hanc sententiam veriorer. Quibus adherere videtur ipse Sbroz. & expressè illis adherent Laym. in c. ult. de off. Vicar. in 6. num. 12. & Pirh. cit. num. 43. Item Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 48. citans Meroll. Theol. mor. p. 3. disp. 7. c. 6. dub. 43. num. 411. & seq. Pro hac sententia n. 43. rationem hanc dat Sbroz. quòd tunc exceptio illa veniens ad regulæ diminutionem non debet operari augmentum. Eandem rationem fusius deductam dat Pirh. l. cit. ex Laym. l. cit. quia nimirum exceptio rei, quæ sub regula non comprehenditur, non ampliat sive extendit regulam, sed potius restringit & diminuit; licet enim exceptio apposita regulæ universalis eam confirmet in aliis contentis sub regula, seu non exceptis; quia tamen collatio beneficiorum ex juris dispositione non comprehenditur in generali mandato Vicariatus, sed excipitur, ideo illa exceptio non ampliat regulam, ut comprehendat etiam reliqua speciale commissionem requirentia; sed solum videtur apposita ad significandam diminutionem seu restrictionem, ita ut aequipollet particulæ adversativæ, & sensus sit, quòd Vicarius omnia possit exercere, quæ jure ordinario ad ejus officium spectant, sed beneficia conferre non possit.

2. Quòd si tamen Episcopus committeret facultatem absolute faciendi omnia, quæ ipse facere potest, excepta v. g. collatione beneficiorum, tum vi talis commissionis poterit etiam expedire reliqua omnia speciale mandatum requirentia; tam jam collatio beneficiorum continetur in regula seu propositione illa universalis; quia est inter ea, quæ facere potest Episcopus; ideoque ejus exceptio censetur confirmare alia omnia ejusdem generis non excepta. Ita Laym. & Pirh. citantes Gloss. in cit. c. 2. v. commissarius. Idem omnino tradit Garc. l. c. n. 79. sub hac distinctione;

1. Licet, Vicarius Episc.

nimirum quòd possit Vicarius cetera omnia requirentia speciale mandatum, si datum generale mandatum dicendo: ad omnia, quæ potest constituere, excepta illa re; secus, si datum generale mandatum dicendo simpliciter: ad omnia, excepta illa re.

PARAGRAPHUS II.

De iis, quæ Vicarius generalis facere nequeat sine speciali mandato extra materiam beneficiale.

Quæstio 102. Mandatum speciale Vicarii quodnam sit, & qualiter amanuato singulari distinguatur?

Respondeo cum multa spectamenta ad jurisdictionem & potestatem Episcopalem exercere nequeat Vicarius sine speciali Episcopi mandato. Sbroz. l. 1. q. 65. num. 1. juxta c. penult. & ult. de off. Vicar. in 6. necesse erit explicare prius mandatum seu commissionem specialis naturam; hinc dico minus perfectè illud describi à Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. num. 45. quòd tunc dicitur habere Vicarius generalis speciale commissionem ad aliquod negotium, quando illud particulariter est illi demandatum, vel in seipsum unà cum commissione (intellige generali Vicariatus) vel extra illam per aliquem actum. Melius vero describi à Sbroz. l. cit. num. 2. quòd speciale mandatum dicatur, quando Episcopus dat potestatem Vicario verbis expressis ad aliquem actum, generalitate verborum abstracta v. g. ad conferenda beneficia &c. absque eo, quod causa & persona exprimat seu specificetur. cum pro hoc c. penult. de off. Vicar. in 6. jurell. gl. v. commissarius, & c. fin. cit. eod. jurell. gl. v. commissus. Redussi. in pr. benef. tit. form. Vicar. Alex. conf. 134. in prin. vol. 6. Cravet. conf. 125. num. 6. ac præsertim Melill. tract. de precedentibus Vicarii c. 3. num. 5. in fine Covar. l. 1. var. resol. c. 6. num. 2. ubi quòd non oportet esse mandatum speciale quo ad causam, neque quo ad personas. Tunc vero erit & dicitur mandatum singulare, ubi non tantum genus seu species causarum, sed ipsa causa in particulari, & persona fuit expressa. Sbroz. l. cit. num. 3.

Quæstio 103. Vicarium habere speciale mandatum, an probandum an præsumendum & an Vicario attestanti de eo sit credendum?

1. Respondetur primò per modum suppositionis, Vicarium ipsum, seu ipsam deputationem in Vicarium esse probandum ex Regula generalis: quòd qualem quis se facit, talem debet se ostendere; non ignorat. c. de accusat. Bald. conf. 29. num. 3. l. 1. apud Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 30. Quia & in hoc non creditur assertioni ipsius Vicarii, ut Paris. conf. 12. num. 14. & 15. apud eundem. Quòd ipsum tamen solum procedit, ubi Vicarius negatur, & tunc fundans se in eo debet illum probare. Ventrigl. ibidem citans Bursat. conf. 23. num. 2. l. 1. Milis in repertor. v. Vicarius, juxta dicta à nobis supra in quæst. an opus sit scripturâ in constitutione Vicarii, ubi etiam equaliter probandum Vicarium.

2. Respondetur secundò: si verò non negetur Vicarius seu depositio in Vicarium, sed sola potestas

D 3

Vi-

Vicariis distinguendum est, ita ut, si negetur potestas & facultas, quam habet Vicarius ex generali commissione & jurisdictione ordinaria, hæc probanda non sunt, sed præsumenda. Ventrigl. l. cit. num. 52. citans c. cum in jure. de off. deleg. & ibi Felin. col. penult. Bald. in l. ea quidem. col. 4. c. qui de causis non poss. Rotam decis. 176. in arch. ubi deciditur, Legaro credendum in his quæ veniunt ex communi jure, & ex officio legationis. Et sic credendum Vicario siue literis attestanti in his, quæ veniunt ex generali commissione, præstat Sbroz. l. 2. q. 66. num. 2. citans Mascard. de probat. concl. 140. num. 3. & concl. 269. n. 3. & 4. vol. 1. Si verò negetur in Vicario facultas eorum, quæ speciale mandatum requirunt, subdistingendum est: vel enim negetur aut opponitur contra hanc facultatem, antequam Vicarius illum exerceret, ad impediendum actum faciendum, & tunc est ea omnino probanda, nec præsumi debet aut sufficit, alius actus erit nullus ipso jure, Ventrigl. l. cit. n. 53. citans Mascard. de probat. concl. 1405. num. 16. & Crescent. (quos etiam ait tenere, in hoc casu hanc facultatem probari per communem reputationem) exemplo delegati, à quo si petatur, ut doceat de suo mandato; si non doceat, quidquid agit, est ipso jure nullum, juxta Innoc. in c. venerabilis. de cens. cal. 1. Felin. in c. cum in jure. de off. deleg. apud eundem Ventrigl. Qualiter verò probanda dicta facultas, facta constet ex dictis supra, ubi in opus scripturæ in constit. Vicariis; quæ enim ibi dicta de probatione Vicariatus, multo magis locum habent in probanda commissione speciali, dum ea, quæ specialiter committuntur, seu speciale mandatum requirunt (intellige in simul cum commissione generali Vicariatus) in literis Vicariatus exprimi solent. Sbroz. l. 2. q. 67. num. 1. ex Rebuff. in pr. tit. form. Vicar. num. 42. Si verò negatur prædicta facultas, postquam Vicarius ei usus est, & ad annullandum actum factum, & tunc, si Vicarius, vel ejus prædecessor commisit explevit ea, quæ requirunt speciale facultatem, maxime Episcopo præsentem, est præsumenda illa facultas, ne actus invalidi denrur; cum semper præsumatur pro validitate actus. Ventrigl. cit. n. 53. Paris. de rescript. l. 7. q. 24. num. 13. Et generaliter, quod mandatum præsumatur post actum factum, concludit idem Paris. l. cit. l. 9. q. 12. num. fin. & num. 21. dicit mandatum delegationis præsumi ex diuturnitate temporis. Quod sciunt etiam, quæ habet Barbof. juris Ecclæs. l. 1. c. 31. num. 129. ubi agens de facultate Vicarij Episcopi dandi dimissorias sue speciali mandato Episcopi, siue probat, hoc mandatum datis dimissoriis in Vicario præsumi & probari multis conjecturis.

Quæstio 104. Num in iis, quæ speciale mandatum requirunt, Vicarius sit delegatus, & ab eo ad Episcopum appelletur?

Respondeo affirmativè. Sbroz. l. 2. q. 65. num. 2. Garc. p. f. c. 8. num. 40. nisi simul & unà in prima commissione generali Vicariatus committantur. Sbroz. num. 3. Garc. num. 41. vel si extra illam committantur, committantur tanquam Vicario. In utroque enim hoc casu erit Ordinarius, & spectabunt ea ad ordinariam illius jurisdictionem. Vide & de his dicta fusiùs supra, ubi in quibus habet jurisdictionem ordinariam. Vide quoque

Laym. in c. sit. de off. Vicar. in 6.

num. 14.

Quæstio 105. An & qualiter requirentia speciale mandatum, siue eo gesta à Vicario ratificare possit Episcopus?

Respondeo negativè. Sbroz. l. 3. q. 26. cum Anchar. in c. licet. de off. Vicar. in 6. n. 2. Gemin. titem n. 15. & Franc. ibid. col. 2. in Gl. v. speciali mandata. Rationem etiam addit, quia non est locus ratificationi ut ex tunc, nec ut ex nunc in iis, in quibus consideratur initium, ut in sententia, electione; secus tamen in casibus, in quibus non consideratur initium; quia tunc ratificare potest Episcopus gesta per Vicarium, saltem prout ex tunc juxta regulam: non firmatur. de reg. juris in 6. Item quia juxta Gemin. l. cit. facere nomine Vicariatus, non est facere nomine constituentis, nisi in his, quæ veniunt ex generali mandato; hinc rata haberi non possunt specialia tanquam non gesta nomine constituentis juxta regulam. Ratum. de reg. juris in 6. licebat tamen ratificare gesta per Vicarium nomine Episcopi in ejus commodum per Episcopum scientem & tacentem, nedum approbatum. Sbroz. l. cit. n. 2. ex Abb. cons. 88. col. 5. n. 6. vol. 1. plura de his infra in fine hujus tract. ubi de gestis per Vicarium approbandis ut rescindendis, & puniendis.

Quæstio 106. Num Vicarius in iis, quæ speciale mandatum requirunt, possit Vicarius potestatem suam specialiter acceptam ab uno casu extendere ad alium similem?

Respondeo: Resolutionem hujus quæstionis pendere ab eo, num potestas in illis requirentibus speciale mandatum, ei concessa in ipsa Vicariatus commissione; tunc enim in iis habebit, ut dictum paulò ante jurisdictionem ordinariam; jurisdictionem autem ordinariam, quia est prorogabilis de casu ad casum similem. Sbroz. l. 1. q. 67. num. 5. in fin. juxta c. p. & G. de off. delegat. & ibi Gemin. num. 9. videtur posse extendi dicta potestas de casu uno ad alium similem. Si verò sunt solum jurisdictionis delegatæ (qualia sæpe erunt, dum commissio seu mandatum non tam est speciale quam singulare ad singularem casum) non poterit ea potestas extendi ad omnino etiam similem casum; quia ut Sbroz. l. cit. citans Jo. de S. Georgio, in c. licet. de off. Vicar. in 6. jurisdictionis delegata est improrogabilis, seu extendi nequit ad alia etiam similia juxta cit. P. & G.

Quæstio 107. In quibus Vicarius regat specialiter mandato?

Respondeo: Plurima esse, ad quæ Vicarius eget speciali commissione seu mandato, constat. Sbroz. l. 1. q. 67. n. 1. quarum verò ea sint, difficile est generali aliqua regulâ completi, propter diversas DD. sententias, dum quæ eorum aliqui volent requirere speciale mandatum, de iis id negent alij. Engels ad tit. de off. Vicar. num. 10. generalem regulam aliquam ponere videtur Garc. p. f. c. 8. num. 46. juxta num. 63. ita ut in omnibus iis, quæ sunt jurisdictionis voluntariæ, & sapient meram gratiam, eget speciali mandato; in iis verò quæ sunt justitiæ, seu necessariò expediendi, speciali mandato non eget. Verum hæc regula infallibilis non est, nec apud omnes recepta, ut bene Engels. loc. cit. sic v. g. tradit Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicar. Vicarium instituire non posse præsentat, et si id negent alij, & tamen instituire præsentatos est justitiæ. E contra dispensare, remittere deunciationes matri-

tri-

rimoniales, & similia sunt sepe meræ gratiæ, & tamen plures sentiunt, hæc fieri posse à Vicario sine speciali mandato. Eugels l. cit. Unde si aliam videtur regulam statueret ex Sauch. de matrim. l. 3. d. 59. q. 2. num. 1. & seq. dum ait: quod, cum Vicarius utatur jurisdictione, & tribunali Episcopi, regulariter quæ conceduntur Episcopo (intellige de jure communi, & non ex speciali aliqua commissione aut statuto) etiam vicario concessa intelligantur (uti & is, & Capitulum Sede vacante in ijs, quæ pertinent ad jurisdictionem, nec competunt Episcopo jure aliquo speciali, continentur appellacione Episcopi. Fagn. in c. quoniam, de off. deleg. num. 41.) nisi fuerint specialiter in jure excepta, vel sint res arduæ & magni præjudicii, quæ verisimiliter Episcopus nollet sine suo potestate expedire. Verum de his statuis membris singula, de quibus dubium esse potest, an requirant specialem commissionem, speciatim examinabuntur in sequentibus quæst.

Quæstio 108. Num ea, quæ sunt meri imperii, transeant in Vicarium sine speciali mandato?

R Espondeo: primò per modum notabilis, Episcopum habere merum & mixtum imperium. Sbroz. l. 2. q. 16. n. 1. merum autem imperiũ & mixtum secundum Canones comprehendere omnia jura Episcopalia, tã ordinis quam dignitatis & jurisdictionis. Sbroz. ibid. num. 3. citatur Abb. in c. quod sedem, de off. jud. ordin. n. 4. & seq. Covar. l. 3. var. resp. c. 20. n. 2. ac deinceps non prohiberi Vicarium exercere, pleraque jura Episcopalia sine speciali mandato. Sbroz. l. cit. num. 3. in fine. His suppositis,

2. Resp. secundò non convenire in hoc puncto AA. tum in Episcopi Vicarium non transferri merum imperium sine speciali mandato, tenent apud Sbroz. l. cit. n. 1. Alex. in l. 1. §. de off. iur. n. 71. & 74. juxta c. 2. de off. iur. in 6. Gl. in c. quod translatio, de off. legat. v. referat. circa medium. Abb. in c. 1. de off. inchoat. n. 2. Bero in c. cum omni, de consue. num. 48. &c. verum melius sstruit Sbroz. à num. 4. cum plures sint gradus tam meri quam mixti imperii, tam de jure civili quam canonico, plures eorum transire in Vicarium ex generali Vicarius commissione. v. g. excommunicare, quod est meri imperii, ut Hostens. in c. postlastide off. ordinar. Innoc. in c. transmissam, de elec. nisi fortè excusetur in favorem privatum in casu, quod delegatus vult excommunicare impedientem jurisdictionem; quia tunc esset mixti imperii, ut Menoch. tract. de arb. judic. l. 2. casu 438. in fine. sentent. 2. Item cognoscere causas civiles, beneficiales, sententiam exequi, restituere in integrum, insinuare presentatos, &c. Sbroz. num. 8. quæ sunt mixti imperii, ut apud eundem Abb. in c. si quis contra, de foro compet. num. 2. Speculat. in de jurisdic. omni. Judic. num. 29. & 30. E contra plures sunt gradus tam meri quam mixti imperii, quæ sine speciali mandato non transeunt in Vicarium Episcopi. Sbroz. num. 10. sic depositi-ones, degradationes, consecrationes, & ea, quæ sunt ordinis Episcopalis, sunt meri imperii, ut Abb. in c. quod sedem, num. 8. Speculat. l. cit. num. 28. Berach. de Episc. l. 4. tit. de rita Episc. num. 25. & ea si sine speciali commissione exerceri nequeunt à Vicario, item suspendere perpetuò, conferre beneficia sunt mixti imperii, & Specul. l. cit. num. 29. Abb. l. cit. apud Sbroz. num. 12. & hæc pariter sine speciali mandato Episcopi exerceri nequeunt à Vicario,

Quæstio 109. An speciale mandatum datum Vicario ad cognoscendum vel expediendum certi generis causas vel negotia sufficiat, ut deus Vicarius commissum seu delegatum Episcopo à Papa causam istius generis expedire valeat?

R Espondeo negativè. Sbroz. l. 2. q. 45. num. 1. ubi etiam ponit istius rei exemplum, dum ait: speciale mandatum Vicari ad cognoscendum causas matrimoniales non erit sufficiens ad illas (nempe matrimoniales) cognoscendas, quæ Episcopo delegate sunt. Pro quo citat DD. in Clem. 2. de descript. Berach. de Episc. p. 7. l. 4. q. 4. Felin. in c. et si Cleric. de iudic. 21. Abb. in c. quoniam, de off. deleg. &c. Item speciale mandatum Vicari ad dispensandum, non prodest ei in causis dispensandi à Papa demandatis Episcopo. Neque etiam extenditur ad causas futuras seu demandandas Episcopo: cum potestas & jurisdictio, quæ non est, Vicario committi nequeat. Sbroz. l. cit. n. 2. uti & l. 2. q. 135. num. 2. ubi pro hoc citat Felin. in c. emite, de rescript. n. 17. Pavan. de potest. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. n. 35. Cuch. in l. i. in j. can. n. 115. &c. plura de his paulò post, ubi in specie de potest. Vicar. ad dispensandum, ad cognoscendas causas matrimoniales.

Quæstio 110. An Vicarius habens etiam speciale mandatum ad exprimendas certi generis causas possit se deus intrinsece in causis illius generis commissis specialiter à Episcopo Vicario alicui forasno seu speciali?

R Espondeo negativè. Sbroz. l. 2. q. 139. num. 2. citans Gemm. in c. licet, de off. Vicar. in 6. n. 13. contra Bero. conf. 22. n. 40. rot. 1. hoc mixtum fundamentum, quod tunc Vicarius specialis sit deputatus cumulative, non privativè. Verum probatur responsio hac ratione, quod Episcopus delegando alicui alteri causam aliquam, videntur eam abdicare seu subtrahere à Vicario suo generali. Sbroz. cit. q. 139. num. 3. citatis Innoc. in c. Romana, de appellat. Franc. in c. dilecti, ord. rit. q. 2. Berach. de Episc. l. 4. p. 1. num. 25. in fine. Eandem rationem proponit Sbroz. l. 2. q. 174. num. 8. ubi ex Abb. in c. si quis contra, ubi quod Episcopus uni committendo causam in specie derogare videtur jurisdictionem, & ita suspensa ejus jurisdictione quod ad illam causam gesta per illum in ea erunt nulla. Quod etiam faciunt, quod Episcopus avocare possit causam à suo Vicario, eique interdicare, ne in ea se intrinsece. Sbroz. cit. q. 174. num. 6. juxta dicta à nobis supra. Et sic quoque non prohibetur Episcopus causam avocata à suo Vicario delegare Vicario alterius Episcopi, si ultra consensum committentis adit consensum commissarii & partium Sbroz. l. 2. q. 41. n. 1.

Quæstio 111. An Vicarius sine speciali mandato procedere possit in iis causis, in quibus à Tridentino tribuitur potestas Episcopo tantquam Secus Apostolicæ delegato?

R Espondeo primò. Dum tribuitur ei à Trident. jurisdictio & facultas in iis, in quibus etiam ante Tridentinum jura ordinario eam habebat, potest Episcopus, etiam constitutus etiam in istam Sedis Apostolicæ delegatus, procedere quoque ut Ordinarius, & videtur potius existeret jurisdictione ei prius competens quam nova concessa. Fagnan. in

c. quoniam, de off. ordinat. in 6. juxta l. sepe. & l. seq. ff. de off. prag. c. licet in corrigendis, de off. ordinat. & ibi Felin. n. 1. dictio enim illa etiam implicat Episcopum cognoscere posse jure ordinis, Fagnan. cit. n. 7.

2. Respondeo secundò: dum Episcopus constituitur delegatus Papæ in iis, in quibus jure ordinario ante Tridentinum non habebat facultatem, potest in his quidem concedere Vicario suo hanc facultatem sibi spiritualiter attributam, Fagnan. l. cit. n. 8. & 9. potest enim delegatus à Principe subdelegare juxta *chr. c. quoniam, & l. à Judice, c. de iudiciis, & in specie potest Episcopus, etiam à Sede Apostolica delegatam sibi causam subdelegare Vicario, Laym. in c. ult. de off. Vicar. in 6. n. 11. cum communis DD. in c. 3. de off. delegat. sub hac tamen limitatione, si nudum ministerium, seu executio sine causæ cognitione mandata sit, ea subdelegari nequeat. Laym. l. cit. juxta c. ult. de off. delegat. Nequaquam tamen per generalem Vicarii constitutionem confertur in eum translata facultas hanc Episcopo competens speciali jure & tanquam delegato. Fagnan. n. 10. citatis Franc. in c. non putamus, de consuetud. in 6. n. 4. Dec. in c. quoniam. n. 19. & 20. & AA. in Clem. 2. de rescript. in causa enim delegata non fit extensio à personis ad personam, Fagnan. num. 11. citatis Federic. de Senis, conf. 163. super innovatione n. 2. & l. educerit, juxta gl. ult. de rescript. neq. in causa delegata, ubi Episcopus procedit non ut Episcopus, sed ut delegatus, Fagnan. n. 12. citans Dec. Guilhelm. de Cuneo, Abb. in c. quoniam. Alex. in l. et quia, de jurisdic. omni. judic. uti nec à converso Vicarius causam sibi delegatam cognoscit ut Vicarius Episcopi, sed ut delegatus, Fagnan. n. 13. Unde hæc delegata jurisdictio transit ad Capitulum Sede vacante, Fagnan. num. 13. & apud illum ibi Felin. in c. eam te, de rescript. n. 17. Abb. in c. non alim, de majoris. & ibi dicitur n. 7. neque in delegata jurisdictio est unum & idem tribunal Episcopi & Vicarii, Fagnan. num. 15. etique delegatus in causa sibi per Papam delegata maior Ordinarius, Fagnan. n. 16.*

3. Respondeo Tertiò: dum Episcopus quandoque expedit aliqui jubetur per dictionem tantum, vel solus, aut cum alia adjectione, quæ speciem Episcopi personam designando ceteros excludat, Vicarius quoque Episcopi censeri debet exclusus; cum enim industria personæ censetur electa, non poterit Episcopus negotium alteri demandare, Fagnan. l. cit. num. 18. citans c. quoniam, de off. deleg. 5. in autem, rescript. propter quam. & ibi Glof. communiter approbata in v. inquisitionem. Laym. in c. ult. de off. Vicar. in 6. num. 11. quamvis & in hoc casu articulus aliquis causæ, v. g. testium examen alteri, v. g. Vicario suo committere possit, Laym. l. cit. citans Felin. in c. si pro delictis, de off. deleg. n. 4. & Sbroz. l. 2. q. 43. n. 31.

PARAGRAPHUS. III.

De potestate Vicarii exercendi Pontificalia, aliisque functiones Ecclesiasticas & Sacramentalia.

Questio 112. Niam Episcopus Vicarius Episcopi possit exercere Pontificalia sine speciali mandato?

1. Respondeo primò supponendo, quod si Episcopus assumat in Vicarium generalem, qui

est in ordine Episcopali constitutus, eum ex officio suo, & generali mandato non habere ampliorem potestatem, quam ceteri Vicarii non Episcopi. Azor. p. 2. l. 3. c. 45. q. 5. hunc jam

2. Respondeo secundò: non potest talis Vicarius Episcopus exercere Pontificalia sine speciali mandato. Pirh. ad tit. de off. Vicar. num. 42. Azor. l. cit. ubi ea, quæ sunt ordinis Episcopalis exercere nequit, nisi ei specialiter committat Episcopus. Unde nequit Ecclesias, Capellas, Oratoria consecrare, camiteria polluta expiare, ordines conferre, vel Sacramentum confirmationis ministrare, vel Christiana conficere, vel oleum infirmorum sacrare, & etiam si Vicarius Archiepiscopi, non potest Abbas aut Abbatissas benedicere. Eandem ferè habet Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 192. citans Barbof. de potest. Episcopi, allegat. 54. n. 83. Ugolin. de Episc. c. 4. §. 7. n. 2. nisi quod omittat de oleis consecrandis, item Sbroz. l. 2. q. 6. per totam. & l. 2. q. 10. n. 6. & 7. ubi etiam singula seorsim stabili auctoritate plurimum Doctorum, & insuper addit, quod nequeat benedicere calicem & patenas, & quæcunque ornamenta Ecclesiastica, citra tamen corporalia, pro quo citat Cardin. in Clem. 2. de statu Monachor. Pavin. de capit. sed. var. p. 1. q. 3. n. 2. Rebull. in pr. tit. form. Vicar. n. 168. & seq. Item addit l. 2. n. 2. quod Episcopus Vicarius generalis Archiepiscopi sine speciali mandato exercendi Pontificalia consecrare nequeat Suffraganeos, Contra Menoch. de arbit. judic. l. 2. casu 22. num. 9. quatenus inquit Vicarium Episcopi (intellige, dum is est Episcopus) posse conferre ordines, Episcopo agente in remotis, adducendo pro hoc textum c. non nullus, de tempore ordinat. in 6. quem tamen in hoc locuti sit Sbroz. l. cit. num. 11. cum textus ille non loquatur de collatione ordinum; quia hæc collatio est ordinis Episcopalis, sed de licentia conferendi ordines, quæ à Vicario, etiam non Episcopo, concedi potest, Episcopo agente in remotis. Limitanda tamen est responsio; nisi Vicarius iste generalis Episcopus constitutus quocumque esset Vicarius in Pontificalibus. Pirh. l. 4.

3. Respondeo tertiò: potest tamen Episcopus Vicario suo Episcopo committere ea, quæ sunt ordinis Episcopalis, & in specie omnia illa, quæ responsione præced. enumerata sunt. Sbroz. l. 1. p. 1. num. 10. etiam, quæ sunt ordinis Episcopalis, delegari possunt. Sbroz. l. cit. num. 11. citans Hostens. in c. quod sedem, de off. ordinat. Abb. in c. his quæ, de majoris. & ibi dicitur, q. Bertrach. de Episc. tit. de vita Episc. n. 12. in fin. Burfat. conf. 110. n. 12. in primo. Covar. &c. Ethuc à fortiore delegari possunt Vicario ab eo, si Episcopus est, exercenda cum Vicario (intellige etiam non Episcopo) quæ ab eo alibi delegari non possunt. Sbroz. l. cit. n. 2. citans Felin. in c. quod sedem. n. 2. Covar. l. 3. Vicar. rescript. c. 20. n. 3. Riminald.

Questio 113. An Episcopus Vicario suo non Episcopo committere ea possit, quæ sunt ordinis Episcopalis.

1. Respondeo negativè: Sbroz. l. 2. q. 10. n. 3. citans c. à quæ, de consecrat. Ecclesiar. & Altar. & ibi Abb. n. 2. & c. quanto, de consuetud. Anchar. in c. fin. de off. Vicar. in 6. col. 1. Gemin. num. 8. &c. Item l. 2. c. 5. n. 2. citatis insuper pluribus aliis: eò quod, quæ sunt ordinis Episcopalis, exerceri nequeant nisi per Episcopos. Et in specie, quod Vicarius Episcopi (intellige etiam non Episcopo) ea exercere nequeat, [intellige etiam de mandato speciali sui Episcopi]

firmata.

firmai ait Sbroz. cit. q. 5. num. 2. per Rebuff. pr. benef. tit. de deulat. num. 66. Fufc. de vifia. l. 2. c. 25. n. 3. eò quod potestas exercendi ea, quæ sunt Ordinis, non dependat à oculo voluntate Superioris; fed confiftit in certa forma tradita per Ecclefiam fecundùm Gl. in cit. c. aqua. v. iurifdictionem. & Abb. ibi num. 7. & fic in fpecie de benedictione Abbatum, & Abbatillarum, de consecratione Monialium, concessionem veli, quæ sunt ordinis Epifcopalis, ea delegari non poffe Vicario non Epifcopo, tradit Sbroz. l. 2. q. 8. citatis plurimis. Idem tenere videtur Pignat. Tam. 1. confult. 326. ubi quaerit, an Vicarius generalis Epifcopi, qui obtinuit à Papa facultatem faciendi omnes benedictiones, in quibus non adhibetur oleum facrum, abfente Epifcopo poffit benedicere Moniales habentes requifitas qualitates in consecratione & velatione earum; & refpondet, quod non, nili fuffraganeus facultas in fpecie (intellige obcanta à Papa) & fic cenfuiſſe ait S. Congreg. Concil. in una Fianca, 9. Februarii 1647. ad c. 17. feff. 27. de regular. & fic elicit ex Gl. in c. aqua. de consecrat. Eccl. & Alter. v. consecratum.

2. Declaratur ab eodem Sbroz. l. cit. num. 4. refponſio, ut non procedat, fi ea, quæ sunt Ordinis, commiffa ſint Vicario Epifcopi non Epifcopo à Papa, vel ab Epifcopo, ſedus tamen Apoftholicæ indulgentiæ; quia tunc Vicarius, etiam non Epifcopus poffit ea exercere. Citatur ab eo pro hoc Abb. ibi ante Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicar. n. 169.

3. Limitatur tamen hoc ipſum; oempe ut Papa demandare poffit Vicario non Epifcopo ea, quæ sunt Ordinis Epifcopalis ex difpofitione humana, ſecus ſi ex difpofitione divina ſunt certo Ordini tributa, quæ committij non poterunt exercenda ab eo; qui Ordinem illum non habet, ne quidem per Papam. Sbroz. cit. q. 5. n. 3. citans Gl. in c. perempt. diſt. 95. Abb. in cit. c. aqua. ſi in fine. Et fic in fpecie D. Thom. & cum eo Sylv. in ſum. v. Ordo. n. 7. tradunt, Papam ſimplici Sacerdoti non poffe committere collationem Ordinum facrorum; quo quod hi habeant immediatam relationem ad Corpus Chriſti. Quod ipſum tamen negat apud Sbroz. l. cit. n. 9. Abb. in c. quanto. de conſect. num. 9.

Queſtio 114. An Epifcopus committere poteſt Vicario ſuo, quæ ſunt dignitatis Epifcopalis?

Refpondeo affirmativè: ea enim, quæ dignitatis ſunt Epifcopalis, inferiori non Epifcopo committi poſſunt. Sbroz. l. 2. q. 28. n. 1. citatis Abb. in c. accidentibus; de exceſſ. ſealator. n. 2. & 3. Sylv. in ſum. v. Epifcopus n. 9. &c. Adeoque multò magis Vicario ſuo juxta dicta in fine queſt. præced. Nihilominus uſus florem, quæ ſunt insignia & ornamenta dignitatis Epifcopalis, V. G. uſus mitræ; baculi paſtoralis, annuli, chirothecæ, &c. ab Epifcopo tali Vicario concedi non poteſt; quia ſolus Papa inferiori Præſbitero, ſeu Præſbitero non Epifcopo uſum dictorum ornamentorum concedere poteſt. Sbroz. l. cit. num. 3. Sylv. ibi ante, juxta cit. c. accidentibus.

Queſtio 115. Num Vicarius Epifcopi poſſit ea, quæ ſunt Ordinis Epifcopalis, ſine ſpeciali commiſſione committere exercenda aliis Epifcopis?

Refpondeo primò: id Vicarium Epifcopi non poſſe. Pith. l. cit. Pax Jord. l. cit. n. 193. Ventrigl. Tam. 2. annot. 14. §. 1. num. 31. citans Bonacini. Ta n. 3. de ſuſpenſ. in particulari. d. 3. q. 2. parit. 12. n. 5.

Sbroz. in addit. ad l. 2. q. 7. ubi etiam ait, ſic cenſuiſſe S. Cong. Concil. Trid. ſeſſ. 6. c. 5.

2. Refpondeo ſecundo: poteſt tamen Epifcopus Vicario ſuo, etiam non Epifcopo, dare ſpeciale auctoritatem committendi alicui Epifcopo, quæ ſunt Ordinis Epifcopalis. Pirh. l. cit. Azor. p. 2. l. 5. c. 45. q. 9. in fine. Sbroz. l. 2. q. 12. n. 1. citans Abb. in c. bu qua. & in c. cum alio. de major. & obedien. Bertrach. de epiſc. p. 3. q. 61. Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicar. n. 55. & 171. Cuch. inſtit. pars can. de Vicar. epiſc. n. 121. Idque etiam poteſt Epifcopus, etſi ipſe impeditus non eſſet exercere illa per ſe. Sbroz. l. c. n. 3. Quod ipſum tamen limitat Sbroz. n. 6. ut non procedat in collatione Ordinum, quæ aliter fieri non poteſt per alium Epifcopum reſpectu Clericorum ei non ſubjectorum, niſi eorum proprio Epifcopo impedito ex aegritudine aut aliter; juxta Trident. ſeſſ. 23. n. 3. Admonet etiam Sbroz. l. cit. n. 3. hanc commiſſionem Epifcopo alicui fieri debere à Vicario cum proteſtatione, quod per hoc nihil juris illi Epifcopo acquiratur, ut Abb. in c. bu qua. n. 3. Rebuff. cit. de deulat. n. 66. Pavin. &c.

Queſtio 116. An Vicarius ſine ſpeciali mandato dare poſſit licentiam Epifcopis expulſis à ſuis Dioceſibus exercendi in ſua Dioceſi iurifdictionem in eorum ſubditos?

Refpondeo: id facere poſſe Vicarium, ubi habuerit ad hoc ſpeciale mandato, juxta quod Clemens III. olim in Concilio Vienneſi conceſſit Epifcopis expulſis ab eorum Dioceſibus facultatem procedendi contra expulſores, conſiliarios, & fautores, & in eorum ſubditos jus dicere in locis aliarum Dioceſium, obtenta licentia ab Epifcopo q. Dioceſano, vel altem penit. Sbroz. l. 2. q. 106. juxta Clem. univ. de ſere compen. & ibi Abb. Joan. And. &c. Non tamen id poſſe Vicarium ſine ſpeciali Epifcopi ſui mandato Sbroz. l. cit. n. 2. citatis Gl. in cit. Clem. v. Dioceſani, & ibid. Abb. n. 10. Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicar. n. 178. Pavin. de poteſt. capit. Sed. vas. p. 2. q. 10. num. 28. Limitat tamen hoc ipſum Sbroz. l. cit. num. 3. ut ad hoc concedendum Vicarius eget ſpeciali mandato, Epifcopo Dioceſano in Dioceſi aut prope illam exiſtente, ſecus, ſi multum ab ea diſtet. Citat iterum dictam Gl. & Abb. ibi ante n. 18.

Queſtio 117. An Vicarius poſſit exercere ſuos honores Epifcopales, & ſe immiſcere in alijs ſuſceptionibus Eccleſiaſticis?

Refpondeo primò in genere; non poſſe eum abſente Epifcopo vel impedito exercere ſunctiones Epifcopales, ſed id ſpectare ad primariam dignitatem, & alios ſucceſſivè. Pax Jord. l. 12. cit. 1. num. 239. ſic definitum aſſerens à S. Congreg. Rituum in Brudafin. 5. Febr. 1614. & in Alarima 22. Jan. 1618.

2. Refpondeo ſecundò in ſpecie Barboſ. juris Eccleſiaſtici l. 1. c. 15. num. 3. Vicarium ut Vicarium non poſſe miſſas conventuales aut Pontificales celebrare; aut ſacramentum Sacramentum, aut ſacra Reliquia paratum in proceſſionibus deferre, nec aliis officiis ſur ſunctionibus Eccleſiaſticis ſe immiſcere, ſed tacitum providere, ut omnia ſuo ordine ſint, prout declaravit S. Congreg. præſent. negot. Epifcop. in Biſignanenſi 16. Martii 1600. Sic etiam Vicarius non generalem non poſſe dare benedictionem Diacono, antequam cauet Evangelium, & que

que conclamatione, antequam ascendat cathedram ex S. Congreg. Rituum in *Pactis*. 17. Martii 1607. *tradit* Venerigl. Tom. 2. annot. 14. §. 2. num. 27. Neque etiam prohibere potest, ne in choro inchoetur officium, donec ipse veniat, prout voluit eadem S. Congreg. 26. Febr. 1606. apud Aldan. *compend. resolut.* can. cit. 43. n. 3. §. Venerigl. l. cit.

Questio 118. Num Vicarius generalis Episcopus jus habeat cumulativè concurrendi in administratione Sacramentorum, & predicatione verbi Dei cum quilibet Curatis totius Diocesis?

Respondeo affirmativè: Laym. in *caus. cetera*. §. unde de off. jud. ordinat. num. 2. ubi: Episcopus cum omnibus Parochis, aliqui Curatis Ecclesiarum non exceptis concurrat cumulativè, ita ut ipse vel ejus Vicarius à peccatis absolvere, vel sacramenta fidelibus ministrare possit juxta c. 2. de off. Archidiaconi. poteritque Vicarius idipsum sine speciali commissione. Venerigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 28. citans Sauch. de *matrim.* l. 3. d. 29. num. 15. & seq. & plures alios. Cum id competat ejus Episcopo jure ordinario, nec fit de causis arduis, aut specialiter in jure exceptis. Ait tamen Sbroz. l. 2. q. 11. num. 2. quod ipse Rectoribus Ecclesiarum parochialium Sacramenta fori potentatis ita demum administrare possit, si sit Sacerdos, & non datum speciale habeat, citat pro hoc Abbe. & Innoc. in c. cum satis. de off. Archidiaconi. Rebuff. n. p. tit. form. Vicar. n. 46. & 171.

2. De cetero idem videtur de munere concionandi; cum Episcopus fit Pastor totius Diocesis, cui ex officio incumbit inter cetera populum verbo Dei pascere, & Sacramenta eidem ministrare. Laym. l. c. n. 1. & speculato jure communi ad Episcopum pertinet jus concionandi per se ipsum, & ad plebem idoneis personis committendi. Et quod si hoc jus alii inferioribus per consuetudinem præscripserint, non propterea omnia cura & sollicitudo Episcopo ablata est. Laym. l. cit. num. 3. unde & idem quod ad concionandum per se ipsum, si velit, vel committendo id novius aliis, competere videtur Vicario ex generali commissione Vicariatus. Non poterit tamen, ut nec ipse Episcopus Parochis aliisque Curatis, ubi ipsi ad hoc apti sunt, officium illud concionandi in suis Ecclesiis, Sacramentaque administrandi sufferre; multò minus Religiosis, aut aliis aliquibus, quibus id competit ex privilegio Papæ. Laym. l. cit. n. 3. in fine citans Clem. dudum de *sepel.* c. excommunicatus. §. quia verò. de *senten. excommuni.* remittensque ad Barbois. de *potest. episcop.* p. 1. allegat. 76. Trident. sess. 6. c. 2. & sess. 24. c. 4.

PARAGRAPHUS IV.

De potestate Vicarii circa dispensandum.

Questio 119. An Vicarius sine speciali mandato dispensare possit in iis, in quibus id potest Episcopus?

Respondeo negativè. Laym. in c. cum in generali. de off. Vicar. in 6. num. 1. & 9. Pirh. ad cit. de off. Vicar. num. 71. Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 216. Sbroz. l. 2. q. 5. num. 1. citans Calderin. *conf.* 1. tit. de off.

Vicar. Felin. in c. si clericus de *judicis*. n. 22. Cuch. in *strut. par. Can. de Vicar. Episc.* num. 26. & 112. Garc. de *benef.* p. 5. c. 8. num. 47. citans insuper Guetier. 99. Can. l. 1. c. 19. n. 25. Rodrig. in *sum.* Tom. 1. c. 234. num. 5. Ledesin. in *sum.* de *matrim.* c. 27. concl. 2. Vegar. in *sum.* p. 1. c. 28. casu. 1. contra plures alios citatos, à Sbroz. l. cit. n. 1. nitos hoc fundamento, quod dispensare sit jurisdictionis, quæ autem sunt jurisdictionis, possit Vicarius exercere sine speciali mandato. Rationem dant Pirh. Laym. Pax Jord. Sbroz. l. cit. quod dispensare sapit gratiam & liberalitatem; quæ autem sunt gratiæ & liberalitatis non continentur in generali Vicariatus mandato; item quod æquiparetur restitutioni in integrum, quæ etiam in generali mandato non continetur, juxta l. illud. §. si satis. ff. de *nummis*. Quod si verò Vicarius palam ac publice faciat dispensationes, præsumitur habere specialem auctoritatem dispensandi. Sbroz. l. cit. n. 7. Et sic in specie non poterit sine commissione speciali dispensare in votis, juramentis, impedimentis Canonice, legibus, in quibus id potest Episcopus. Laym. Pirh. l. cit. citans Sauch. de *matrim.* l. 2. d. 40. sic quoque in irregularitate vel suspensione aliqua proveniente ex delicto occulto, & in casibus aliis occultis, Sedis Apostolicæ reservatis, in quibus dispensatio & absolutio concessa est Episcopis per Tridentinum sess. 4. c. 6. Vicarius dispensare nequit, nisi specialiter id ei ab Episcopo commissum. Pirh. l. cit. n. 6. Pax Jord. l. cit. n. 110. Venerigl. l. cit. §. 1. n. 28. Garc. l. cit. num. 48. Barbois. *jur. Eccl.* l. 1. c. 15. n. 24. citans Narbon. de *appellat.* à Vicar. ad Episcop. p. 1. n. 129. Suar. Tom. 5. de *confes.* d. 41. c. 2. num. 8. Ugolin. de off. Episc. c. 4. §. 7. n. 2.

Questio 120. An & quos dat a responsio patitur exceptiones?

Respondeo: Posse dari aliquas exceptiones, & has esse sequentes. Prima, quod Vicarius vi generalis commissionis absque speciali mandato scienter & tolerante Episcopo dispensare possit in casibus frequenter occurrentibus. V. g. quod ad jejunia, festa & similia; si enim diceres amplius sunt, & negotia multa, vel Episcopus apud Ecclesiam suam Cathedrali, ubi frequenter est populus, non resideat, aut abesse abbit, difficile erit in omnibus recurrere ad Episcopum, & ab eo petere dispensationem aut facultatem dispensandi; & quamvis absentia Episcopi per se loquendo non tribuat majorem potestatem Vicario quam is habeat præseente Episcopo, consuetudo tamen, & antecedentium Vicariorum praxis interdum ostendit, Episcopum contentum esse, & tacite consentiendo committere Vicario potestatem illam dispensandi, imò si Episcopus valde remotus sit, ut consili & responsum haberi non possit, potestas illa dispensandi quodammodo Vicario debetur, argumento c. 3. §. Episcopo de *tempor. ordin.* in 6. ita ferè Laym. l. cit. & ex eo Pirh. l. cit. num. 59. Ex quibus tamen eorum verbis vides non abesse hinc omnino specialem ad hæc commissionem, dum hæc adesse tacite arguitur ex illa scientia & tolerantia Episcopi.

2. Secunda, dum jus ipsum Vicario generali hujusmodi potestatem in aliquibus dispensandi concederet, quemadmodum potestatem dispensandi in denunciationibus matrimonii concedi per Tridentinum, dum id eam concedit Ordinatio, comprehendendo sub nomine Ordinarii non solum Episcopum, sed & Episcopi Vicarium, volunt plures, & habet

habet communior, de quo ex professo infra, ubi de potestate Vicarii circa matrimonialia.

Quæstio 121. Quas dispensationes specialiter committere Vicario suo possit Episcopus?

Respondeo primò, cum Episcopus in pluribus ordinaria auctoritate dispensare possit. Sbroz. l. cit. num. 3. citans Calder. conf. 3. de off. Vicar. Felin. in c. ut si Clerici, de Justis, num. 21. Cardin. Alex. &c. Si enim ea, quæ sunt dignitatis & jurisdictionis (intellige ordinariæ) Episcopalis possint committi Prælati inferiori, & apud Sbroz. num. 4. Abb. in cap. quanto, de consuetud. num. 2. Felin. ubi ante, Syl. in summa. v. Episcopus, num. 9. multò magis ea poterunt committi Vicario, utpote cui multa ab Episcopo committi possunt, quæ aliis committi non possunt juxta c. consuetud. de cons. off. prob. Sbroz. l. cit. n. 3.

2. Secundò, cum quòque in pluribus dispensare possit Episcopus auctoritate sibi per Papam delegatâ, poterit Vicario suo committere potestatem dispensandi in casibus à Sede Apostolica, vel Concilio generali Episcopis ratione dignitatis per generalem delegationem communis aut concessis. V. G. potestatem dispensandi in omnibus irregularitatibus, & suspensionibus, ex delicto occulto provenientibus, exceptis illis, quæ oriuntur ex homicidio voluntario juxta Tridentinum sess. 24. c. 8. quia talis potestas generaliter delegata ratione dignitatis Episcopalis transit in ordinariam, ideoque alteri committi, & delegari poterit. Laym. in c. ult. de off. Vicar. in 8. num. 10. & ex eo Pirh. ad tit. de off. Vicar. num. 60. Si tamen Episcopus Vicario suo specialiter committit facultatem dispensandi in casibus Episcopalis, sub ea committitur non comprehenduntur hi casus à Papa & concilio generali Episcopis, ratione suæ dignitatis etiam generaliter delegati. Laym. Pirh. l. cit. Sbroz. l. 2. q. 36. num. 1. citans Cuch. Insist. juris can. de Vicariis, num. 11. Masch. ad reg. 3. Cancell. q. 7. num. 16. p. 1. nisi ex adjuncta clausula colligi possit, quòd Episcopus voluerit omnem potestatem suam, quæ delegabilis est, committere Vicario. V. G. si additum sit: committimus Vicario nostro potestatem dispensandi in omnibus casibus, prout ea competit vel competere potest, etiam ex Papæ vel aliorum delegatione, vel aliis quomodocumque. Laym. Pirh. l. cit. citantes Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicar. n. 46.

3. Tertiò, idem esse de casibus Papalibus, qui per accidens ad Episcopum devolvuntur ob difficultatem adeundi Papam, ait Laym. l. cit. sic colligi dicens ex iis, quæ docet Sanchez. l. 2. d. 40.

4. Quartò, potest Episcopus potestatem dispensandi etiam specialiter sibi delegatam subdelegare Vicario suo. Quia generaliter loquendo potest Episcopus etiam ea, quæ non ut Ordinarius, sed ut specialis delegatus Sedis Apostolicæ agere potest, speciali mandato committere seu delegare suo Vicario. Laym. l. cit. n. 11. ita dicens tenere DD. communitè in c. ult. §. ceterum, de off. delegat. Pirh. l. cit. n. 61. Sbroz. l. 2. q. 34. n. 3. citans Felin. in c. fin. de off. delegat. n. 8. juxta dicta supra ex Fagnano, in c. quoriam, de off. delegat. n. 9. quia delegatus à Principe potest subdelegare juxta l. à Judice, c. de Judicia. Limitatur tamen hoc ipsum primò: nisi forte persona Episcopi specialiter in recripto delegatoris designata & expressa sit, ita ut censetur electa industria personæ. Pirh. l. cit. num. 6. Sbroz. l. cit. q. 34. num. 3. Limitatur secundo, ut dum nudum solum ministerium dispensandi, absque cognitione causæ delegatum esset

Episcopo, is illud subdelegare non posset, Laym. l. cit. num. 11. Sbroz. l. cit. q. 34. n. 4. & 5. citans plures. Secus autem esset, dum dispensatio unâ cum cognitione causæ delegata esset; jam eam Episcopus non censetur nudus minister, adeoque dispensandi ministerium unâ cum cognitione causæ subdelegare potest. Sbroz. l. cit. num. 3. Au verò in hoc casu subdelegare possit solum executionem, seu nudum factum dispensandi, non definit ibidem Sbroz. Ex iis verò, quæ habet l. 2. q. 33. n. 6. (ubi, quòd in iis, in quibus Episcopo competit dispensare auctoritate ordinariâ, possit nudum ministerium dispensandi absque causæ cognitione demandare Vicario) sequi videtur à contrario, quòd in iis, in quibus non nisi delegatam habet potestatem dispensandi, non possit nudum ministerium subdelegare. Limitatur tertio, ut Episcopus subdelegare nequeat dispensationes sibi à Papa committendas, sed solum commissas; jurisdictionem enim seu potestatem sibi nondum competentem, seu quam non habet, delegare non potest. Laym. l. cit. n. 11. Sbroz. l. 2. q. 34. n. 6.

Quæstio 122. An Vicarius generalis dispensare possit in interdictis?

Respondeo, posse Vicarium habentem generale mandatum, dispensare, Episcopo absente in interdictis temporum ordinationis. Fagnan. in c. de re. de temp. ordinat. n. 12. dicens hanc esse sententiam S. Congregat.

PARAGRAPHUS V.

De potestate Vicarii quo ad absolvendum & relaxandum.

Quæstio 123. An Vicarius absolvere possit à suspensione, à qua absolvere potest Episcopus?

Respondeo: id eum non posse sine speciali mandato Episcopi. Ventrigl. Tit. 2. ann. 14. §. 1. num. 29. Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 210. Barboz. Jur. Eccl. l. 1. t. 14. num. 24. citans Narbon. Ugol. &c. Intelligendumque id ipsum non videtur de suspensione, quam ipse tulit, sicut enim illam ex generali Vicariatus commissione ferre potest, saltem ubi non est perpetua aut multum diuturna. Sbroz. l. 2. q. 182. à n. 2. juxta dicenda paulò infra, ita etiam ad eam absolvere poterit sine speciali commissione. Quod ipsum velle videtur Sbroz. dum l. 2. q. 183. absolute ait: quemadmodum Vicarius Episcopi suspendere potest, ita etiam absolvere potest; & quod excommunicatus absolvendum constituitur ad suam excommunicatorem, id ipsum quoque extenditur ad suspensionem & interdictum. Sed intelligendum de suspensione juris seu Canonis, ubi ab ea absolvere potest Episcopus. Sbroz. l. 2. q. 184. num. 1. ubi: suspensionem à suspensione juris seu Canonis Vicarius Episcopi absolvere non poterit sine speciali mandato. Declinat id ipsum num. 4. ut absolvere possit à suspensione juris in iis casibus, quibus Episcopo est permittum, ut quando esset lata suspensio in contumaciam, vel etiam ad tempus non determinatam, & in casibus non reservatis à condicione Canonis, super quibus Episcopus dispensare potest. Et sic posse Vicarium Episcopi absolvere à suspensione lata in contumaciam, & non in penam delicti absoluti sine termino, & reservatione, sive jure communi sive particulari confirmata per Papam, dicit teneri à Navar. in manual. confessor. c. 27. num. 162. post Innoc. communiter

niter receptum in c. 2. de solut. nisi tamen suspensio proveniat à de facto occulto, & non deducto ad forum contentiosum; quia tunc Vicarius Episcopi specialiter deputatus absolvere potest à suspensione, etiam in casibus Sedis Apostolicæ reservatis. Sbroz. vir. q. 184. num. 3. in fine. & num. 5. juxta expressam dispositionem Tridentini sess. 14. c. 6. De cetero Vicarius habens speciale mandatum ad absolvendum etiam à suspensione, non poterit vi illius adhuc absolvere suspensum in his casibus, ubi absolutio specialiter esset demandata Episcopo per Papam. Sbroz. l. 2. q. 186. tenuissimè ad se ipsum q. 35. l. 2.

Questio 124. An Vicarius relaxare possit interdictum?

Respondeo de relaxatione interdicti pariter ac de absolute à suspensione faciendâ à Vicario est loquendum. Hinc in casibus, in quibus Vicarius absolvere potest à suspensione, potest etiam absolvere ab interdicto. Sbroz. l. 2. q. 185. num. 2. Pax-Jord. l. cit. num. 201. est enim poena interdicti minor poena suspensionis ab officio, ut Diaz. in *pract. crim.* cas. c. 11. in *prin.* atque ita jam Vicarius de mandato speciali, & non sine illo relaxare poterit interdictum à jure vel Canone prolatum. Sbroz. l. cit. n. 3. nimirum in illis casibus Episcopo permixtis, nec reservatis à condicione Canonis juxta dicta *quest. præced. de suspensione*.

Questio 125. An Vicarius generalis Episcopi absolvere possit ab excommunicatione?

Respondeo primò: absolvere potest sine speciali mandato ab excommunicatione, quam ipse tulit. Sbroz. l. 2. q. 172. num. 1. Regula enim communis, quòd excommunicatus remittitur ad suum excommunicatorem ab eo absolvendus. Sbroz. l. 2. q. 183. num. 2. & cit. q. 172. num. 1. juxta c. *pastoralis*, §. *preterea*, de *offic. ordinis*, & *idem* Felin. num. 9. & ille, qui potest condemnare, etiam potest absolvere, contrariabilisque sunt absolvere & condemnare, ita ut qui potest unum, possit & alterum. Sbroz. q. 172. num. 2. citatis. Menoch. de *arbit. judic.* l. 2. q. 43. num. 6. & *seq.* ubi etiam dicit, potestatem datam ad ligandum esse quoque commensuram ad solvendum. Innoc. in c. *proventum*, de *offic. delegat.* num. 14. Butrio in c. *nov. de off. Vicar.* &c. & in terminis de Vicariis Episcopis tenent Cardin. in *Clem. 1. de off. Vicar.* n. 19. Covar. in c. *alma*, p. 1. §. 2. n. 10. Et in excommunicatione hominis solus excommunicatus absolvit, etiam si sibi non reservaverit absolutionem. Sbroz. l. 2. q. 179. n. 7. nisi, ut addit Sbroz. n. 8. lata sit excommunicatio per hominis vel iudicis sententiam, quæ generalis sit.

2. Extenditur responsio primò (quæ extensio uti & extensio subsequens applicari quoque potest absolutioni ab excommunicatione faciendâ à Vicario ex commissione ei specialiter delegata) ut etiam absolvere possit Vicarius extra Diocesim. Sbroz. cit. q. 172. num. 5. quia hæc absolutio est jurisdictionis voluntarie, quæ etiam extra provinciam exerceri potest. juxta l. 2. §. de *offic. præfati*, ubi Baldus, Jason, in l. fin. §. de *jurisdic. omni. judic.* Menoch. de *arbit. judic.* l. 1. q. 43. num. 16. & 19. Sbroz. l. cit. Extenditur secundò ad Vicarium Episcopi, etsi in Sacerdos non esset. Sbroz. cit. q. 172. num. 7. citatis Felin. & Abb. in *cap. ab excommunicato de scriptis*, n. 16. & in c. *transmissum*, de *elect.* num. 2. Navar. in *manual. consue.* c. 27. n. 14. Autou. 3. p. cit. 24. c. 77. Tabien.

3. Absolutus, qui etiam dicitur, à sola excommunicatione posse excommunicatorem absolvere quòd ad forum conscientie, etiam non Sacerdotem, sed solâ primâ tonsurâ iuratum 5 non tamen quòd ad forum poenitentiar, ubi absolutio ab excommunicatione conjungitur cum absolutione à peccatis. Eò quòd excommunicatio actus sit jurisdictionis, & à Jure Ecclesiastico exerceri possit, etiam non Sacerdote, vel etiam Diacono aut Subdiacono. Sbroz. n. 2. ex Covar. in c. *alma mater*, p. 1. §. 18. num. 10. de *sentent. excommunicat.* & consequenter etiam ab eodem absolvi juxta dicta paulò ante. Subjungit tamen Sbroz. num. 10. Vicarium non Sacerdotem, cum ipse absolvere nequeat à culpa, sed tantum à poena, facturum sanctè & honestè, si committat absolutionem Sacerdoti, qui absolvat à poena & à culpa. Pro quo citat Abb. in c. *excommunicatus*, n. 16. Syl. in *sum. p. absolutis*, Botta. de *synodo*, &c. Quin & in *finem*, n. 3. addit Sbroz. commodius videri committere absolutionem presbytero, à quo, ut absolvatur excommunicatus coram Notario & testibus, curare debet, ut cum oportuerit, probare possit absolutionem. Unde jam etiam patet, absolutionem ab excommunicatione per Vicarium delegari posse alteri, ut ex professo tradit Sbroz. l. 2. q. 221. à num. 1. citatis Imol. & Butrio. in c. *ab excommunicato*, de *rescript.* Abb. & Felin. in c. *hic quibus*, de *offic. ordinis*, dum scribunt absolutionem ab excommunicatione esse delegabilem per Ordinarium, & consequenter per Episcopum Vicarium, utpote qui Ordinatus est, quemadmodum & ipsa excommunicatio delegabilis est juxta Abb. in c. *hic quibus*, & in c. *pastoralis*, de *offic. ordinis* Sbroz. cit. q. 181. n. 3.

3. Latetur contra, ut non possit Vicarius absolvere ab excommunicatione, quam ipse tulit ex commissione excommunicandi sibi taurum delegata, nisi id expressè in illa commissione dicatur. Sbroz. cit. 172. num. 14. citans Boerfal. *tratt. de irregularis*, & *dispens.* p. 6. tit. de *absolut.* à *majori excommunicat.* n. 29. Quod ipsum tamen sublimatur Sbroz. num. 15. ita ut, dum Vicarius haberet mandatum Episcopi ad excommunicandum, & excommunicavit in contumacia, absolvere possit, nisi esset commissæ causæ cum termini perfexionis ad expeditendum, & terminus esset elapsus. Alias enim extra hunc terminum Vicarius Episcopi sine speciali mandato absolvere nequeat excommunicatum.

4. Respondeo secundò. Tamen si igitur Vicarius absolvere possit ab excommunicatione lata ab homine, puta ab Episcopo (saltem dum hic sibi eam absolutionem non reservavit) vel ejus delegato, ut satis indicat Sbroz. l. 2. q. 179. in *princip.* (de quo ex professo *quest. seq.*) non poterit tamen sine speciali mandato absolvere excommunicatos excommunicatione juris seu Canonis. Sbroz. *ibidem*, num. 1. & 2. citans Gl. in c. *san. de penitent.* & *remissione* in *6. v. resursum*, Abb. in c. *super de sent. excomm.* n. 6. Felin. *ibid.* num. 1. Butrio in c. *san. de off. Vicar.* &c. eò quòd dispensatio à Canone videtur permixta solis Episcopis. Pro quo citat inter alios Felin. in c. *pastoralis*, §. *preterea*, num. 10. de *offic. ordinis*, ubi dicit, quòd ubicunque Causa relinquit absolutionem ab excommunicatione inferioribus, intelligatur de solis Episcopis.

5. Respondeo tertio: sic quoque sine speciali mandato absolvere nequit ab excommunicatione majore Episcopo reservata. Sbroz. cit. q. 179. n. 3. citatis Felin. & Abb. in c. *super*, &c. Idque etiam si excommunicatio lata fuerit per constitutionem seu statutum Episcopi, sive Prælati Ecclesiastici. Sbroz.

cit. q. 179. num. 4. citans Imol. & Abbat. in c. par. de prob. Felin. in cit. c. pastoralis. de offic. Ordinarii. num. p. ubi si acquiritur excommunicationis constitutio inferiorum excommunicato excommunicatione Canonis Papae.

6. Respondeo quartò: absolvere quoque non poterit (subintellige etiam de speciali mandato Episcopi) Vicarius excommunicatum exceptum ab Ordinario, etiam si reservatio absolutionis facta non sit à conditore Canonis. Sbroz. cit. q. 179. num. 4. citans Dominic. in c. non factum. de regul. jur. in 6. Federic. cons. 14. Felin. in cit. c. pastoralis. §. prateria. num. 10. eo quod hujusmodi absolutio spectet ad Papam, qui solus censetur Episcopus extemporum juxta Felin. loc. cit. & Rebuff. cit. de univ. reuocat. num. 22.

7. Respondeo quintò: in specie absolvere nequit sine speciali mandato ab excommunicatione Canonis: Si quis fundente diabolo, quamvis incurrit ob violentam manuum injectionem factam Clerico, & in his certis casibus, in quibus ex officio absolutio hac competit Episcopo praeiuncta satisfactione. Sbroz. l. 2. q. 180. num. 1. citans c. de cetero. de sentent. excom. c. in his quibus de offic. Ordinarii. & utrobique Canonistas & Abb. in c. ea negantur. de sentent. excommunic. Extenditur quoque responsio nostra ad Vicarium Papae, ut nec si subditus aut aliunde venientes absolvere possit à dicta excommunicatione incurta ob violentam injectionem manuum sine speciali mandato. Sbroz. num. 4. citans Pavin. de potest. caput. sed. vac. p. 2. q. 10. num. 35. &c. Poterit tamen id ex speciali commissione Episcopi. Sbroz. l. cit. num. 2. citatis Butrio in c. ab excommunicatione. de re script. Gl. in cit. c. de cetero. v. licet. Lancel. &c. Obviandum nihilominus quod tradit Fagn. in c. perrenit. de sentent. excommunic. num. 2. & p. minorem excommunicatos ob leviem injectionem manuum in Clericum absolvi posse per Episcopum. Idque iure ordinario, & non ex speciali tamen gratia & delegatione, idque juxta veritatem intellectum cit. c. perrenit. & si in iura illata est mediocritas, non posse Episcopum absolvere ab excommunicatione ideo incurta, nisi privilegiatos, ut Obitarium, Officialem, servum Clericum, communiter viventes, & profectos: si autem injuria sit gravis seu enormis, Episcopum non posse absolvere sine speciali commissione sibi facta per Papam, nisi eos, qui Papam non possunt adire, ut senes & mulieres, pueros, valetudinarios & hujusmodi, prout hanc distinctionem traditam per Jo. And. in cit. c. perrenit. num. 9. sequi ait Fagnanus Abbatem in idem c. num. 2. Marian. Socin. ibidem à num. 7. & DD. communiter. Item, quod habet Fagn. loc. cit. à num. 10. quod plurimum eadem facultas absolviendi ab excommunicatione incurta ob leviem percussione Clerici competit quoque Praelatis Episcopo inferioribus, habentibus tamen jura Episcopalia seu jurisdictionem quasi Episcopalem; eò quod is competit omnia ad Episcopalem jurisdictionem pertinentia; absolutio verò ab excommunicatione, etiam Canonis: si quis fundente, non sit ordinis, sed jurisdictionis Episcopalis. Ac denique quod habet num. 16. quod proprie huc spectat: in hac materia absolutionis ob leviem percussione videmus absolviendi facultatem competere etiam Vicario Episcopi secundum Cardin. cons. 42. num. 3. uti similiter videmus eandem facultatem competere Vicario Capituli per Gl. in c. univ. de major. & obed. in 6. v. jura. Unde jam etiam inferri competere hoc ipsi Vi-

cario sine speciali demandatione; cum competat Episcopo de jure ordinario, spectante ad ejus jurisdictionem ordinariam.

Quaestio 126. An Vicarius sine speciali commissione absolvere possit excommunicatos ab Episcopo?

1. Respondeo affirmativè: Sbroz. l. 2. q. 174. n. 9. hanc dant rationem, quod Vicarius habet idem tribunal cum Episcopo, repraesentetque eandem personam, habeat etiam cognitionem causarum & jurisdictionem ordinariam, & potestatem absolviendi excommunicatos. Confirmat hoc ipsum ex eo n. 10. quod subdelegatus absolvere possit excommunicatum per subdelegantem juxta Felin. in c. pastoralis. de offic. Ordinarii. n. 11. Navar. in manual. cons. c. 17. n. 5. Quodque Suffraganei absolvere possint à sententis latis per Concilium provinciale juxta Archid. in sum. 12. distind. in finalibus verbis. & Gemin. & Prapost. ab eo citatos. In summa, quod inferior possit absolvere excommunicatum in statuis Episcopi, nisi is sibi reservavit absolutionem juxta Duen. Regula 172. circa medium. Abb. Jo. And. & Immol. in c. grave. de prob. Boet. de finis. Episcopali. a. c. conclus. univ. per totum.

2. Neque his obstat primò, quod excommunicatus ad seum excommunicatorem debeat absolviendus remitti juxta tex. c. pastoralis. §. prateria. Nam textus ille, & ibidem Canonistae loquuntur de excommunicatis à delegato, qui absolvi non possunt ab alio Judge vel Ordinario vel delegato; hic verò agamus de Vicario Episcopi, qui non diversus, sed idem Juxta est, qui Episcopus, & gesta per eum dicuntur gesta per Episcopum, ut Gl. in c. 1. de capell. admador. in 6. v. Episcopus. Sbroz. cit. q. 174. num. 16. Neque obstat secundo, quod qui non potuit condemnare, non possit etiam absolvere. Nam impetitus nihil urget in eo casu, ubi Vicarius aequè ac Episcopus potuisset excommunicare. Dein dato etiam, quod Vicarius non potuisset excommunicare, eò quod ei hac potestas hic & nunc sublata, adhuc nihil evincit; siquidem respondet Sbroz. loc. cit. num. 17. regulam illam non habere locum, ubi habenti potestatem condemnandi, & absolviendi potestas condemnandi fuit sublata; eò quod non propterea censetur quoque sublata potestas absolviendi juxta Gl. in Clem. 1. de heretic. v. contra eis. & ibidem Canonistas & Ripam. in l. 3. ff. de re judic. num. 11. Menoch. de arbit. judic. q. 43. num. 29. & 31. ubi declarat, hujusmodi communem sententiam veram esse, quando ratio sublatæ potestatis condemnandi non militat in absolviendo, sicut non videtur militare in Vicario Episcopi; quia habet idem auditorium & judicium, quod Episcopus. Neque obstat tertio, quod Episcopus excommunicando causam videatur à Vicario ad se advocasse; advocat autem causam ad Episcopum, suspensa sit jurisdictio Vicarii. Nam respondet Sbroz. cit. num. 17. quod, licet suspensa sit potestas excommunicandi, non tamen suspensa sit potestas absolviendi, & per hoc videatur ab Episcopo derogatum causæ quod ad speciem excommunicationis per illius avocationem, non autem quod ad speciem absolutionis, argumento c. fundendi de consuetudine.

3. Post hac omnia tamen Sbroz. postquam n. 9. dixerat, sententiam, quod Vicarius absolvere possit excommunicatum ab Episcopo, putare se veriorum, subjungit n. 18. se tamen non credere, quod, quando

quando Episcopus esset in Diocesi, vel in loco propinquo, excommunicatus ab Episcopo, ab eodem ibi absolvendus juxta ea, quæ tradit Abb. in c. quis contra de officio delegati, in 6. quod à delegato Episcopi, recusati vel non recusati appellari possit ad Vicarium Episcopi, Episcopo præsentem in Diocesi vel loco vicino, in quo etiam dicitur præfatus juxta Abb. l. cit. & juxta dicta alia, quod Vicarius Archiepiscopi obo possit excommunicare Suffraganeos, ubi Archiepiscopus præfatus est. Quæ tamen distinctio locum non habet, ubi Vicarius haberet speciale mandatum Episcopi ad absolvendum excommunicatos. Sbroz. num. 19. Vicarius siquidem ex speciali mandato absolvendi excommunicatos, potest etiam absolvere in casibus Episcopo reservatis. Sbroz. ibid. citatis Rebuff. in pr. benefic. tit. form. Vicariar. num. 179. Laucell. in insit. juris Can. de penit. & remiss. juxta Trident. sess. 24. c. 6.

Quæstio 127. An Vicarius Episcopi absolvere possit excommunicatum à delegato Episcopi?

Respondeo affirmative; sequitur à fortiori ex dictis quæst. præced. ea enim fortius militare videatur contra delegatum Episcopi, si militent contra Episcopum delegatum juxta regulam c. auctoritates, de censuris, præb. in 6. Sbroz. l. 2. q. 125. num. 7. Huc quoque facit, quod apud eundem num. 8. tradit Archid. in c. 2. de consuetud. in 6. & illum secuti Gardin. in Clem. 2. de rescriptis, num. 25. Felin. in c. si quis, de fore tempore, num. 7. Rot. decis. 371. tit. de officio Vicariar. in novis. & plures alii apud Sbroz. num. 9. nempe quod à deputato Episcopi appellari possit ad ejus Vicarium tanquam ad unum idemque Consistorium. Item, quæ tradit apud Sbroz. num. 10. Innoc. in c. prudentiam, num. 14. nempe quod delegatus unus Episcopi possit absolvere excommunicatum ab alio delegato ejusdem Episcopi, adeoque à fortiori id quoque possit Vicarius Episcopi, habens cum eo idem Consistorium, & qui majora potest quam delegatus, ut Felin. in c. quod sedem, de officio Ordinarii, num. 2. Bald. in l. aliquando, ff. de officio Proconsul. num. 7. Neque his obstat, quod excommunicatus à delegato Papæ à nullo alio absolvi possit, quam à Papa, etiam delegato excommunicante mortuo. Nam delegatus Papæ, & Papa non constituunt idem tribunal, sicut Episcopus & Vicarius ejus, Sbroz. num. 13. qui tamen ipse num. 14. inhæret distinctioni à se datæ, quod nimirum præsentem Episcopo Vicarius ejus absolvere oqueat excommunicatum à delegato Episcopi; atque Vicarium non habere in omnibus idem Consistorium, sed tantum in illis, quæ competunt ratione jurisdictionis ordinariæ. Notandum quoque hæc, quod tradit Sbroz. l. 2. q. 176. quod si Papa mandet cuiquam ut absolvat excommunicatum ab Episcopo vel ejus Vicario, mandatum hoc se non extendit ad excommunicatum à delegato Episcopi. Pro quo citat Calder. conf. 11. de sent. excomm. Pavin. de potest. capit. sed. vii. q. 2. q. 6. in fine, &c.

Quæstio 128. Nam vice versa Episcopus absolvere possit excommunicatum à suo Vicario?

Respondeo affirmative: Sbroz. l. 2. q. 177. num. 1. majus siquidem est imperium Episcopi quam Vicarii, majusque privilegium, & firmior

jurisdictio, ut Gemin. in c. licet de offi. Vicar. in 6. num. 6. Bald. in l. sed si hæc, ff. de pign. recand. in fine. Felin. in c. cum sim. l. 2. de offi. delegat. in princip. & plures alii apud Sbroz. l. cit. num. 12. adeoque si Vicarius possit absolvere excommunicatum ab Episcopo, à fortiori poterit Episcopus, utpote qui Vicarium constituit, & cuius nomine competit Vicario, juxta dictum, absolvere excommunicatum à Vicario suo. Quod si tamen Vicarius fulminasset censuram in casu aliquo sub delegato (intellige per Papam) non poterit solum natus absolvi ab Episcopo. Sbroz. l. cit. num. 12. juxta c. pastoralis, & præfatus, de officio delegati, & ibi Felin. num. 9. ut nec Episcopus cognoscere possit causam Vicario suo delegatam. Sbroz. l. cit. num. 9. citatis Anchar. in Clem. 2. de rescriptis, vol. 2. Innoc. ibidem num. 14. Zabarel. num. 20. Betsachin. de Episc. l. 4. p. 7. tit. de auctor. Episc. circa judic. num. 35. Et hæc, etiam si causa delegata fuisset Vicario sub nomine delegati (intellige Vicariarum) & eorum nomine censuram inflixisset. Sbroz. l. cit. num. 6.

Quæstio 129. An Archiepiscopus ejusque Vicarius absolvere possint excommunicatum à Suffraganeo, quævis Vicario?

Respondeo affirmative Sbroz. l. 2. q. 178. num. 1. ubi: certum est excommunicatum à Vicario Episcopi Suffraganeum absolvi posse ab Archiepiscopo vel Episcopo Vicario, ad quem provocatur, venerabilibus, de sent. excomm. in 6. uti & in c. ad repræsentand. de offi. Ordinarii, & ibi Hostens. Jo. And. & Abb. in c. ab excommunicato de rescriptis, n. 12. &c. Procedit responsio, etiam si non fuisset excommunicatio post appellationem, quæ confitit, quod ex tali causa ad Metropolitanum fuerit appellatum ad cautelam, relaxanda est ab eorum communicatio, acceptæ cautione de parentando mandatis. Sbroz. l. cit. n. 2. juxta cit. venerabilibus, & ibi Jo. And. & c. per tuas, de sent. excommuni. & ibi Abb. n. 6.

2. Limitanda tamen est responsio primo, ita ut si certum sit, sententiam excommunicatorem esse justam, remitti debeat ad excommunicatorem Sbroz. l. cit. num. 3. juxta vit. c. venerabilibus, & ibi Abb. l. cit. ut. cit. Quin & in dubio honestus sit remittere absolutum Suffraganeo. Sbroz. n. 4. juxta vit. & ibi Abb. l. cit. nisi tamen excommunicatus requiritur malitiose denegasset excommunicatio absolutorem. Sbroz. n. 5. citatis & ibi juxta Gl. venerabilibus, per tuas, c. cum contingat, c. prudentiam, de offi. delegati.

3. Limitanda secundo ut procedat, ubi excommunicatus à Suffraganeo ejusve Vicario provocasset ad Archiepiscopum, secus, si eundem adversus per modum querelæ; regulariter enim querelam in justum modum non debet audire Archiepiscopus ejusve Vicarius, quia non sunt judices nisi in causa appellatoria, juxta c. pastoralis, de officio ordinarii, & c. per tuas, & ibi canonista, & ideo excommunicatus remitti non debet ad excommunicatorem absolvendus. Sbroz. l. cit. num. 6. & seq. Quod ipsum tamen de non adione Metropolitanam per vim querelæ sic sublimitandum: nisi excommunicatio esset evidenter injusta vel injusta, vel si periculum esset in mora, vel quando aliquis subditus Suffraganei fuisset excommunicatus ad instantiam partis & petit coram Archiepiscopo puniri Suffraganeum de excommunicationis injuria, juxta c. facta, de sent. excommuni. & ibi Abb. &c. vel quando subditus Suffraganei fuisset excommunicatus ex officio Judicis, non ad partis instantiam, in omnibus enim his casibus potest.

patet excommunicatus adire Archiepiscopum, vel ejus Officialem per vim querela, & tunc absolvi debet excommunicatus ante causam cognitionem, recepta petas ab ex idonea cautione de stando iuri, & parendo mandata. Sbroz. cit. g. 178. num. 9. & 10. citans c. venerabilis. & ibi Gl. Jo. And. juncto c. cum defideris, de fec. excomm. & Abb. in c. ad reprehendendum. & in c. per tuas. & in c. ab excommunicato. Quod verò dictum, quod excommunicatus nulliter absolvi debeat, est ad cautelam; de necessitate enim auduit excommunicatus nulliter non petiti absolutionis Sbroz. num. 1. ex Abb. in c. per tuas. num. 3. & 9. obiter tamen excommunicatus absolvi non potest, nisi praestita dicta cautione de stando iuri, & solutio expensis. Ubi tamen probatur contrarium, non verò, si solum praesumatur contumacia. Sbroz. num. 12. citans Innoc. in c. praedictam. de off. delegat. Covar. in c. alma mater. p. 1. §. 12.

Questio 130. An Vicarius possit absolvere à casibus Episcopo reservatis?

Respondeo: sine speciali commissione Episcopi nequit ejus Vicarius generalis, dum Sacerdos est, absolvere à casibus seu peccatis Episcopo reservatis; quia haec potestas non venit in generali commissione officiali Vicariatus. c. de penis. & remiss. in 6. Pirh. ad tit. de off. Vicar. num. 26. Ventrigl. Text. 2. annot. 1. q. 1. num. 30. Pax Jord. l. 1. tit. 4. num. 12. citans Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicar. num. 170. Pirh. c. 2. c. 2. num. 15. Barbof. de pœn. l. 1. c. 15. num. 25. citans Ugolin. de off. Episc. c. 4. §. 7. num. 2. Galliet. in margarit. casuum. v. Vicarius. Sbroz. l. 2. g. 19. num. 1. & 3. Sed neque id statim sine speciali concessione committere potestatem eam eandem rationem. Pirh. l. cit. neque per se aptum, neque per alium id poterit, etiam ubi Vicarius praedecessor talem potestatem habuisset. Ventrigl. l. cit. citans Genuen. in prax. Ital. g. 178. Meroll. Th. mor. p. 1. disp. 7. c. 6. dub. 17. n. 408. Quod si tamen Vicarius generalis citra talem specialem commissionem sibi fidum absolvere tentasset, adeoque egisset nulliter, non tamen incurrisset censuram; siquidem Clem. 1. de privileg. absolvendis à casibus reservatis Episcopo intentans excommunicationem, loquitur tantum de regularibus, non autem de secularibus. Pax Jord. loc. cit. juncto num. 10.

2. Multoque jam missa Vicarius Episcopi sine speciali commissione potest absolvere à casibus Papalibus seu Papae reservatis, qui per accidens ad Episcopum devolvuntur ob impedimentum seu difficultatem adeundi Papam, vel ex speciali privilegio Episcopi in perpetuum concessio, quale habent in Trident. sess. 24. c. 6. nam eo ipso, quod talia ad Episcopum jure ordinario & communi non spectent, non competunt etiam Vicario ex commissione generali sive communi. Pirh. loc. cit.

3. Potest nihilominus Episcopus non tantum in omni particulari, sed etiam generaliter alteri personae idoneae, adeoque multo magis Vicario suo, delegare potestatem à casibus sibi reservatis. Item à casibus Papalibus, qui per accidens sunt Episcopales, vel ex speciali privilegio ad eos spectant. Pirh. loc. cit. citans Sanchez de matrim. l. 1. d. 40. num. 19. Norae. l. 1. de privileg. conf. 12. num. 4. ea sequitur, quae ad jurisdictionem ordinariam spectant, possunt absolvi & generaliter delegari; ejusmodi tamen facultas absolvendi transeat in jurisdictionem.

P. Lorenz. Vicarius Episc. Trad. I.

tamen ordinariam, cum sit annexa Episcopali dignitati in perpetuum. Unde haec opus sit speciali delegatione seu commissione, cum non competat Vicario ratione generalis officii sui hoc Vicariatus, prout dicitur in Trident. l. cit. poterit tamen illi delegari generalis facultas absolvendi ab hujusmodi casibus, quotiescumque occurrant. Ita fere Pirh. l. cit. quod verò Vicarius dum ex speciali commissione habet hanc facultatem generalem absolvendi à dictis casibus, possit eam subdelegare alteri, saltem hic & nunc absolvendi à tali casu, ex eo sequi videtur, quod ubi Princeps, quae sunt ordinarii jurisdictionis, delegat alteri, hic subdelegare possit. Unde jam sequitur, quod si Vicarius ipse incidit in casum reservatum Episcopo seu Episcopalem, absolvi possit ab eo, cui Vicarius hanc potestatem subdelegavit. Barbof. loc. cit. citans Ugolin. de Episc. c. 39. num. 2. Floren. de casibus reserv. l. 1. c. 3. §. 1. num. 1. Dian. resol. mor. p. 1. tit. 4. resol. 142.

Questio 131. An Vicarius habens speciale mandatum absolvendi à casibus Episcopo reservatis, vel etiam Papalibus Episcopo commissis, possit ut illius absolvere ab haeresi in foro conscientiae?

Respondeo negativè: Pirh. cit. num. 62. in fine. citans Navar. l. 1. de consuet. conf. 1. n. 89. Laym. de jurisd. ordinar. conclus. 96. Item Sbroz. l. 2. g. 20. iuxta expressum textum Trident. sess. 24. c. 6. ubi, postquam voluit, licere Episcopis in quibusdam casibus occultis, etiam Sedi Apostolicae reservatis, quoscunque sibi subditos in Diocesi sua per se ipsos aut Vicarium ad id specialiter deputandum in foro conscientiae gratis absolvere, &c. subdit idem & in haeresi criminis in eodem foro conscientiae ex tantum, & non contra Vicarium si permittum, &c. Unde jam etiam ab Episcopo hanc facultatem absolvendi ab haeresi non posse concedi Vicario videtur. Et sic expressè tenet Barbof. de pœn. l. 1. c. 15. allegat. 54. n. 26. ubi: nec de licentia Episcopi potest subdici à crimine haeresi absolvere Vicarius.

Questio 132. An Vicarius Episcopi generalis in spiritualibus, si sit sacerdos, ex officio suo generali sine speciali mandato absolvere possit omnes Diaecesanis à casibus Papae aut Episcopo non reservatis?

Respondeo affirmativè: Barbof. l. cit. num. 92. ubi: ipse Vicarius generalis ex vi mandati generalis potest fidem confessionis audire. Citat Ricci-um in pr. aerea. resol. 284. Monet. de commut. ultim. volunt. c. 7. num. 42. Pirh. cit. num. 62. in fine. citans Sanchez de matrim. l. 1. d. 29. num. 15. Laym. in c. licet de off. Vicar. in 6. num. 4. citans Sylv. in sum. v. confessor. Henriq. l. 6. c. 13. num. 3. attestans de communi praxi. Est enim Ordinarius totius Diaecesis, & superior Parochorum, ut AA. citant; & venit nomine proprii Sacerdotis, cui peccata semel in anno confitenda, non solum Parochos presbyteros, sed & Episcopos, & legatos in provincia, & Vicarius generalis Episcopi. Sbroz. l. 2. g. 14. num. 2. Unde jam frustranee ponitur à Sbrozio loc. cit. num. 3. haec declaratio; nempe quod ille possit Vicarius, si ab Episcopo haberet ejusmodi potestatem; cum eam, ut dictum habet ex generali commissione Vicariatus.

2. Notandum tamen hic, quod habet Pignat. *Tom. 6. consult. 87. num. 218.* nempe quod Vicarius tunc nequeat confessiones mortuorum; quia mortuales de ipso oia confiterentur, ut declaravit S. Congregat. in *Serena 23. July. in Mutinens. 3. Februarii 1757.* Quamvis non sitis declarat Pignatelli, an loquatur de Vicario Episcopi, in de *Vica* so quodam alio.

Questio 133. An quocumque sine speciali commissione Episcopi concedere possit aliis Sacerdotibus (intelligit non Parochis) hanc absolvendi potestatem?

Respondeo affirmative. Barbof. *l. cit. num. 91.* *Matos Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. num. 14.* *Mouet. ubi ante. Veotragl. Tom. 2. ann. 14. §. 1. num. 28.* Laym. *Pith. loci cit.* & alii ab ea citati. ob eandem rationem. Item Sbroz. *l. 2. q. 13. n. 2. obi: quare an Vicarius Episcopi concedere possit facultatem absolutionis Sacerdoti exequendo ea, quae sunt feri penitentia, & respondens, quid sit, citat pro hoc Abb. in c. huiusmodi. & in c. cum olim. de major. & ord. Bertach. *trall. de Episc. p. 3. q. 61. Rebuff. in pr. benef. 14. form. Vicar. num. 46. & 171.* quos tamen ait, id declarare, quando Episcopus ei dedisset ad hoc speciale mandatum. Verum illo speciali mandato opus esse non constat ex dictis.*

2. Procedit responso in Vicario Episcopi etiam non Sacerdoti; etsi enim is per se ipsum absolvere nequeat, non tamen minus in committenda illa absolutione alij exercerebit jurisdictionem suam ordinariam, quia Vicarius Sacerdos. Et confirmatur hoc ipsum in Parochia non Sacerdote, qui loco sui constituitur potest Sacerdotem alium ad assistendum matrimonio, delegare alteri Sacerdoti approbato ab Ordinario potestatem subditi confessiones suorum.

Questio 134. Num Vicarius sine speciali commissione Episcopi possit approbare confessiones?

Respondeo affirmative. *Pith. l. cit. n. 58.* Laym. *m. c. tit. de offic. Vicar. l. 6. num. 9.* Venit enim sub nomine Ordinarii, ut *Paris. de resignat. l. 3. q. 11. num. 22.* juxta dicta saepe à nobis supra. Quia & sub nomine Episcopi & Diaconi constituitur Vicarius, ubi non est expressus exclusus, & sit res, quae convenit Vicario in officio suo. *Pith. Laym. loci cit.* Sbroz. *l. 2. q. 43. num. 29.* Garc. *p. 5. c. 8. num. 52.* citans Sanch. *de matrim. l. 3. d. 29. num. 16.* Suarez *Tom. 5. d. 7. s. 3. num. 10.* Spino. *de testam. Gl. 15. num. 29.* Felin. Franc. & plures alios. Et sic in specie, ubi Trident. *sess. 23. cap. 15.* approbationem confessoriorum injungit Episcopis, non excluditur ejus Vicarius. *Pith. Laym. Sanch. loci cit.* atque ita approbationem hanc fieri posse à Vicario tradit Suarez *Tom. 4. d. 28. s. 5.* apud Laym. *l. cit.*

Questio 135. An Vicarius quoque sine speciali commissione dare possit licentiam subdito eligendi sibi confessorium?

Respondeo: videri id posse Vicarium ex eo, quod non minus sit proprius sacerdos sui subditi quam Episcopus, juxta dicta *quest. antepenult. ante hanc.* & ut Sbroz. *l. 2. q. 17. num. 1.* possit id ipsum Episcopus potestate ordinaria. Quia & de proprio sacerdotis generaliter loquendo id asserit Sbroz. *l. cit.* quod eligendi sibi confessorium licentiam dare possit subdito, quamvis dicat Abb. in *Clem. 1. de*

privileg. num. 101. id damnare, dum ait, quod Officialis Episcopi non debeat se immiscere in istis spiritualibus, & quamvis Sbroz. postquam *cit. num. 1.* dixisset: cum proprius Sacerdos sit quoque generalis Episcopi Vicarius, ut jam probatum, poterit dare licentiam subdito eligendi confessorium, quae à proprio Sacerdote postulanda, & obtinenda juxta c. *omnes viri* quae de penis. & remiss. & in *Abb. num. 12. post Gl. v. deinceps.* addat dein num. 2. declaratur autem hoc verum esse, ubi Vicarius ab Episcopo haberet talem potestatem, ut Archid. in c. *de penis.* & remiss. *in fine.*

Questio 136. An Vicarius possit publice reconciliare penitentem?

Respondeo: quemadmodum ab Episcopo sunt quandoque hujusmodi reconciliactiones publicae, dum crimen est gravissimum & publicum. Sbroz. *l. 2. q. 18. num. 1.* juxta c. *finale 26. q. 6. & c. ministrare.* ubi hujus rei forma ponitur, posse quoque illas fieri per Vicarium Episcopi ex speciali ejusdem mandato ait Sbroz. *l. cit. num. 4.* argumentato c. *Aurelius 26. q. 6.* per quem textum dicit Gl. in c. 1. & 2. *eodem q. v. reconciliare.* quod possit etiam alius Sacerdos de mandato Episcopi facere ejusmodi reconciliactiones. Non verò id possit sine speciali mandato; ed quod videatur esse reservatum Episcopis, non videtur posse exerceri ab aliis ait num. 3. qui etiam num. 6. principalem responsionem, nempe, quod de speciali mandato fieri possint à Vicario, si est Sacerdos, scilicet, si non Sacerdos, juxta *cit. c. Aurelius.* & *cit. Gl.* Limitat quoque num. 5. ut procedat, si Episcopus sit absens. Verum non video, quod si Vicarius habeat ad hoc speciale mandatum absolutum, cur non possit eas facere Episcopo praesente; cum in pluribus aliis casibus, quod non nisi ex speciali mandato fieri possint, habito illo mandato, exerceri possint in praesentia Episcopi, & in absentia.

Questio 137. Num Vicarius Episcopi absolute possit à juramento sine speciali mandato Episcopi?

Respondeo non convenire in hoc AA. nec satis sibi constare. Nam primo negativum tenent apud Sbroz. *l. 2. q. 187. n. 7.* Anchar. *conf. 190. Rubin. conf. 26. in 4.* Guido Papa *de iur. 140.* Felin. in c. 1. *de jurjur.* dicens rethorem. Jason. in l. *ne quisquam 6. ubi decretum. col. 4. ff. de offic. procurs.* dicens comminationem. Menoch. *conf. 24. n. 12. in 5.* Cephal. *conf. 51. n. 23. in 1. & conf. 65. n. 34. in 5.* & plures alii, qui videntur nisi hoc fundameto, quod absolutio à juramento videatur esse quaedam dispensatio; cum sit relaxatio juris communis; Vicarius autem Episcopi non possit dispensare sine speciali mandato.

2. Affirmativam contra tenet ipse Sbroz. *l. c. n. 2.* ubi: verius esse arbitror, Vicarium Episcopi absolute à juramento absque speciali mandato; quia negari non potest, quam ista absolutio & relaxatio sit jurisdictionalis, ut Jo. And. in addit. ad Speculatoreum *tit. de legat. 4. cum de Episcopo.* & Felin. in c. 1. *de jurjur.* n. 20. & illa, quae jurisdictionis sunt, transeunt in Vicarium ab Episcopo mandato speciali, &c. Item quia in relaxatione à juramento Judex competens est Judex ecclesiasticus. Ut Innoc. in c. *delictis de jurjur.* Abb. *int. perempt. cul. tit. n. 3.* adeoque etiam Vicarius tanquam Judex ecclesiasticus. Pro hac sententia affirmativa citantur à Sbroz. *l. c. n. 6.* Paul. Castrol. *conf. 216. col. penult.* Alex. *conf. 222. n. 4.* in 1. *Rolland. conf. 14. vol. 1.* Tolos. Boecet.

Boccat. & plures alii. Amplius quoque hac sententia à Sbroz. n. 7. ut procedat, etiam parte non citata, citatis pro hoc Alciat. in c. *communi* de jur. n. 25. Rupeila l. 1. *forens*. in fine. c. 10. Covar. l. 1. var. *re*. fol. 1. c. 4. num. 5. Afflick. *de off.* 2. 20. col. 4. &c. Et hanc esse opinionem communem, prædicam, & curiam observantiam testibus Afflick. & Rupeila.

3. Nihilominus limitat prædictam sententiam suam Sbroz. num. 8. dum ait eam procedere, quando absolutio juramento petita esset ad effectum agendi, & ad personam habilitandam, ut non obstante juramento detegere possit fraudem contrarius; secus, si petita ad tollendam obligationem contrarius vel probationem causæ, prout Boccat. in comment. ad *constit.* pr. Gl. 2. num. 47. dicit, hanc distinctionem servari per Auditores, quibus Papa committit relaxationem à juramento, si & prout à jure fuerit relaxandum, & prout fit *maior Covar.* & Roland. *in c. 11*. Quin etiam Sbroz. num. 9. & 10. in hoc non satis sibi constans, declarat procedere dictam sententiam affirmativam, si Episcopus commisit Vicario omnimodam jurisdictionem in omnibus causis & factis, vel aliquid spirituale (credo esse errorem Typographicum, & pro *spirituale* ponendum *speciale*) in litteris Vicariatus enumerasset, & ubi enumeratum hoc non esset majus absolute à juramento; siquidem jam non procederet Episcopus sine speciali commissione sibi à cum generali Vicariatus officio concessa.

4. Limitat illam denique num. 11. nisi petens absolute non esset jam effectus perjurii; eo quod Vicarius non possit absolvere à perjurio juxta Felin. in c. 1. de *jurjur.* vers. 7. Ruin. *conf.* 66. col. 2. in 4. Roland. *conf.* 14. num. 4. in 1. Boccat. in c. 11. num. 40. quos citat. Sed cur à perjurio absolvere nequit Vicariatus non sit casus Papalis, aut regulariter loquendo reservatus Episcopo. Et dato, esse specialiter reservatum Episcopo, & consequenter ad absolvendum ab illo egere Vicarium Episcopi speciali mandato; est tamen hæc absolutio à perjurio distinctio quid ab absolute à juramento ipso, & ex eo, quod unum non possit sine speciali commissione, non sequitur, quod nec alterum possit sine eo. Verumtamen de hac questione melius statuet, ex principiis generalibus traditis supra, ubi cum Vicarius sine speciali mandato dispensare possit in casibus, in quibus id potest Episcopus, quæ proinde revidenda.

Questio 138. Num Vicarius possit absolvere a voto aut illud commutare?

Respondeo: hujus quoque resolutionem petendam à dictis supra locis cit. & sic in specie ait Sbroz. l. 2. q. 19. num. 4. & 5. non posse Vicarium sine speciali mandato commutare votum, utpote quod unum est de casibus Episcopo reservatis.

Questio 139. Num Vicarius concedere possit indulgentias, quas concedere potest Episcopus?

1. **R**espondeo primò eum non posse sine speciali mandato Episcopi. Sbroz. l. 1. q. 40. n. 3. citans plures. Item Pirh. ad tit. de *offic. Vicar.* num. 42. Ventrigl. Tom. 2. *enest.* 14. §. 1. num. 35. Azor. *Instit.* mor. p. 2. l. 2. c. 45. q. 15. Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 199. citans Bargal. de *irregul.* p. 3. tit. de *indulg.* n. 2. & p. 7. c. *in fin.* n. 27. Rebuff. in pr. tit. *form. Vicar.* n. 172. Franc. Leon. in *Thes. feri festis*. p. 1. c. 10. in fin. P. Leman. *Vicarius Episc.* Tract. 1.

Barbol. de *potest. Episc.* p. 3. alleg. 54. num. 90. citans Induper Benzon. de *juris.* l. 2. c. 20. vers. *communi*. Lavor. de *indulg.* p. 1. c. 11. num. 51. Est enim hæc actus omnino voluntarius & *merce gratia*. Pirh. Azor. &c. Et indulgentia sunt de majoribus, adeo requirunt speciale mandatum. Sbroz. loc. cit. num. 10. citans c. cum ex ea. & c. *negra*. de *paroc.* & *remiss.* & utrobique Canonizæ.

2. Respondeo secundò: potest tamen id de speciali mandato Episcopi. Pirh. Azor. Ventrigl. in c. *est*. Sbroz. l. cit. num. 2. & 3. citans Cardin. in c. *negra*. de *paroc.* & *remiss.* in fine & in Clem. 1. de *offic. Vicar.* n. 19. Bargal. *in c. ante*. Felin. & alios; concedere enim indulgentias non est ordinis Episcopalis, sed dignitatis vel jurisdictionis, & hinc facultas illas concedendi potest inferiori ab Episcopo concessi. Ventrigl. l. cit. citans Bonacin. Tom. 1. tit. de *indulg.* d. 5. q. 1. *pond.* 1. num. 10. & seq. Ricc. in pr. p. 2. *resol.* 222. Barbol. de *potest. Episc.* p. 3. allegat. 54. num. 90. Item Sbroz. cit. num. 1. citans Abb. in c. *accedentibus*. de *exco.* *Prælator.* num. 2. Pavin. de *potest. Capit.* *Sede vac.* p. 1. q. 4. num. 4. Navar. in comment. de *juris.* & *indulg.* c. 11. num. 7. & 8. Sylv. in sum. de *indulg.* n. 11. Unde etiam concedi potest hæc facultas clauis indulgentias Vicario Episcopi, ubi in non esset Sacerdos; quia simplici Clero demandari potest; cum non sit ordinis, ut dictum, sed jurisdictionis. Ventrigl. l. cit. Sbroz. num. 4. citans Oldrado. *conf.* 73. n. 8. qui dicit illud esse de mente omnium DD. Pavin. ubi ante &c. Sic enim Cardinales diaconi dare possunt indulgentias. Sbroz. num. 5. ex D. Thom. in 4. *sentent.* dist. 2. q. 1. a. p. Item Episcopus electus & confirmatus, licet non consecratus, neque adhuc presbyter. Sbroz. n. 6. citans D. Thom. ubi ante d. 22. a. 2. Abb. in c. *subrogatus*. de *elect.* & in c. 1. *accedentibus*. num. 4. qui etiam dicit esse communem. Anchat. Felin. &c. Limitat tamen responsum Sbroz. num. 7. ut procedat de his indulgentiis generalibus, quæ sunt de dignitatis Episcopalis, & simul jurisdictionis, secus de specialibus, quæ sunt de foro penitentia, & dantur quandoque à presbyteris, quibus commissum est secundum varios modos providere peccatori, hæc enim requirunt in dante ordinem & characterem Sacerdotalem.

PARAGRAPHUS VI.

De potestate Vicarii circa corrigendum, puniendum, gratiandum.

Questio 140. An Vicarius generalis Episcopi possit inquirere, corrigere & punire aliquorum excessus sine speciali permissione seu concessione Episcopi?

1. **R**espondeo: Vicarius vi generalis commissionis Vicariatus non habet potestatem corrigendi, puniendi aliquorum excessus, crimina vel delicta; adeoque nec inquirendi hunc in finem, ut ponat aut corrigit. Sbroz. l. 2. q. 142. num. 1. citans quamplurimos. Pirh. loc. cit. num. 44. Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 222. citans Rebuff. in pr. tit. de *form. Vicar.* num. 137. Barbol. *juris eccles.* l. 1. c. 15. num. 22. citans Ugolin. de *offic. Episc.* c. 4. §. 7. n. 2. v. 7. cum consensu, juxta expressum textum c. *in c. de off. Vicar.* in 6. Causæ siquid criminales compescuntur inter negotia graviora; cum tractetur de gravi peccato insipientia deoq; in mandato generalis non comprehenduntur.

Pirh. l. cit. citans c. quod translatione, de offi. legati; unde si procedat in his, seu adum aliquem pertinetem ad jurisdictionem criminalem exerceret sine speciali mandato, processus ipso jure est invalidus. Pirh. l. cit. Pax Jord. l. cit. num. 223. Sbroz. l. cit. n. 2. citans Federic. de Sensi cons. 220. item 2. Verum de his plura infra, ubi de potestate Vicarii citacogitandum varias causas.

2. Et sic jam in specie non potest sine speciali mandato Episcopi amovere seu deponere à beneficiis, officiis, administrationibus, ordine. Pirh. Pax Jord. l. cit. Barbof. l. cit. num. 21. Ventrigl. l. cit. num. 24. Cardin. de Luca. de benef. l. 77. num. 14. Sbroz. l. 2. q. 111. num. 7. & q. 130. num. 4. juxta expressum textum cit. c. licet. de offi. Vicar. in 6. Sic, et licet iudicibus Ecclesiasticis ad imitationem legum civilium punire Clericos confiscatione bonorum in casibus, in quibus sic Laici essent puniendi, juxta Diaz. in pract. crimin. Cam. c. 124. Jul. Clarum in pract. crim. §. final. q. 78. res. quare nunc. Anchar. in c. regentia. de heret. num. 21. Boët. de offi. 263. per lat. apud Sbroz. l. 2. q. 158. num. 1. non poterit tamen Vicarius Episcopi in illis casibus sine speciali mandato Episcopi confiscare bona Clericorum. Pax Jord. l. cit. num. 22. citans Barbof. de potest. Episc. p. 3. allegat. §. 4. num. 119. Sbroz. l. cit. num. 2. non enim in generali commissione jurisdictionis venit potestas confiscandi bona. Sbroz. num. 3. citans Bald. in l. Imperator. §. de offi. Prefecti. in fine. Alex. in l. 1. §. de offi. ejus. num. 75. Roman. conf. §. 9. num. 2. &c. Sic Vicarius non potest exercere poenam verberationis vel fustigationis, et si id forte pisset Episcopus. Sbroz. l. 2. q. 154. n. 3.

3. Poterit nihilominus Vicarius sine speciali commissione imponere poenas leves. V. G. multas pecuniarias, vel alias similes, propter delicta non gravis. Sbroz. l. 2. q. 143. num. 12. & ex eo Pirh. l. cit. num. 67. hunc addens rationem, quod omnis jurisdictio, praeterquam ordinaria, annexam habere debeat potestatem aliquam coercitivam, saltem modicam, ne alioquin sit inefficax. Juxta l. ult. §. de offi. ejus, cui mand. est jurisd.

Questio 141. An Vicarius Episcopi punire possit excessus Officialium Laicorum sibi servantium, puta Notarii, Actorum, Nunciorum, Excutorum, & similiarum?

Respondet affirmativè Sbroz. l. 2. q. 148. n. 2. in fine, citatis Jo. And. & Archid. in c. si Episcopus. de offi. Ordinarii in 6. Boët. de offi. 9. num. 7. Barbof. de potest. Cardinal. q. 21. num. 10. & plurimum alios contra alios, quos refert Sbroz. num. 1.

2. Quin etiam posse Vicarium punire familiares & Officiales non tantum suos, seu sibi deservientes, sed etiam familiares & servientes Episcopo, propter viam Episcopi & Vicarii: & quia familiares Cardinalium puniri possunt ab eorum Vicariis, tenent Cardin. in Clem. ne Romani. de elect. Sbroz. l. 1. receptat. sentent. num. 156. & alii apud Sbroz. l. cit. num. 2. quod ipsum tamen ait Sbroz. num. 7. se verum credere, dum vicarius Episcopo notum faceret voluntatem puniendi Officiales Episcopi; eo quod juxta Bartol. in l. Officiales. c. de offi. Reli. Provic. per illum textum; quando minor Officialis vult punire delinquentem subdium majori Officiali, tenetur id notum ei facere.

Questio 142. Num Vicarius corrigere possit excessus privilegiorum, & in specie Regularium privilegiorum extra claustra degentium?

Respondet ad primum, Fagnan. in c. quoniam. de offi. delegat. num. 24. quod etsi id competat Episcopo autoritate illi ad hoc concessa à Trident. sess. 14. cap. 4. non tamen ea potestas patet generalem commissionem Vicariatus transfundat in ejus Vicarium. Puisse tamen id in specialiter delegari ab Episcopo juxta regulam cit. v. quoniam, dum ibi Episcopus constituitur delegatus Papae in hisque non poterat a se concilium expedire, sed non per verba demotantia electum esse industriam petens, nempe Episcopi.

2. Partiter modo respondet Fagn. l. cit. num. 22. adsecundum, facultatem hanc, quam quod ad huc Episcopus habet per Trident. sess. 6. c. 13. non transfundi in Vicarium, nisi per specialem commissionem; cum jure ordinarii Episcopus teneat hac potestate, & non habeat eam nisi quis ad non exemptus, & Concilium non utatur dictione implicativa etiam, sed tantum dicat: tanquam super his à sede Apostolica delegatus.

Questio 143. An Vicarius Episcopi in criminibus mixti fori procedere possit contra Laicos per viam captivæ & incarcerationis?

Respondeo: non videntur in hoc convenire AA. duam, tamen in dictis criminibus contra Laicos procedere possit Episcopus, Judicem tamen Ecclesiasticum non posse contra eos dictâ viâ captivæ & incarcerationis procedere, sed solum potestatem contra illos agere censurâ, usque non sufficientibus, ministerio Judicis seculari implorato, tenent apud Sbroz. l. 2. q. 152. num. 3. Jo. Lup. in c. per vestras. §. sed est potestas dubitativa. de reg. juris in 6. q. 11. Jo. And. in addit. ad frequent. cit. de offi. Ordinarii. Fulder. in pract. crim. fol. 97. num. §. 2. Clar. pract. crim. §. fin. q. 37. dicens hanc potestatem esse communem, & in praxi servari. Quam sententiam non nisi sub hac limitatione tenet Sbroz. l. cit. num. 4. quod procedat, ubi Praelatus Ecclesiasticus legitime praescripisset hanc facultatem procedendi contra Laicos dictâ viâ captivæ.

2. De cetero affirmativam pro Judice Ecclesiastico, quod dictâ viâ procedere possit (& consequenter etiam Vicarium Episcopi, saltem de speciali mandato Episcopi sui) tenent apud eundem Sbroz. num. 2. Jo. And. Dominic. Franc. in c. cum Episcopus. de offi. Ordinarii in 6. Roman. singular. §. 11. Felin. in c. cum sit generale. de foro compet. n. 2. Auerius in Clem. 1. de heret. q. 5. Cuch. Instit. juris cam. de Episc. tit. 6. num. 112. l. 2. testantem se vidisse in pluribus verbis à familia Episcopi capî, & incarcerationati Laicos, non repugnantibus Judicibus Laicis; & sic Episcopum tenere posse Officiales armatos pro executione Justitiæ dixisse Roland. res. 47. per tot. vol. 1. & ab hac sententia affirmativa ait Sbroz. in finem. 4. credere se non esse recedendum.

3. Porro crimina luri mixti, in quibus saepe Judex secularis & ecclesiasticus praesentem praetendit, plura enumerat Sbroz. l. 2. q. 151. ex Claro in pract. crim. & Cuchio Instit. juris cam. de Episc. tit. 6. num. 78. & seq. nempe crimen hæresis, adulterium, incestum, concubinatam, stuprum, sacrilegium, sodomiam, sortilegium, usuram, simoniam, falsum

lum in literis Apostolicis, blasphemiam, divinationem, fornicationem famularum cum personis ecclesiasticis, lenocinium parentum & dominorum filias & famulas prostitutionem, uti & casus, in quibus Episcopus procedere potest contra Laicos recenseri apud Berthach. de Episc. l. 4. p. 2. tit. de auctor. Episc. circa spiritualia.

Questio 144. An Vicarius possit reos subijcere tormentis & torture?

Respondeo: Indubitatim est, id eum non posse hoc mandato Episcopi; cum revera id sit inter ardua. De cetero id eum posse absolute asseruit Sbroz. l. 2. q. 173. num. 3. citans pro hoc Gl. in c. Presbyteri. il primo q. 6. c. illi. q. 7. Abb. in c. universitatis. de sent. excommunic. num. 7. & ibidem Felin. num. 2. Diaz. in pr. crim. con. c. 117. num. 25. idque sine periculo incurrendæ irregularitatis. Pro quo num. 4. citat Gl. in c. accusasti. de accusat. Abb. in c. Clerici. ne Cleric. vel Monach. num. 3. Felin. in c. cum illarum. l. 2. Quid & ampliat Sbroz. num. 7. hanc sententiam. Ita ut Vicarius Episcopi Laici etiam ministris præcipere possit, ut torqueant Clericum; eo quod, licet de jure Episcopus vel ejus Vicarius, faciens Clericos per Laicos torqueri in ipso jure excommunicatus, ut Felin. in cit. c. universitatis. Decius in c. dilectus. de appellat. in princip. in contrarium tamen, ut habet num. 9. sit observantia juxta Abb. in cit. c. universitatis. num. 6. Glarus l. cit. q. 64. dicentem, quotidie se vidisse sic observari; ut mandante Episcopo Clerici à Judicibus secularibus torqueantur, & hanc esse bonam consuetudinem, ne alias delicta Clericorum remaneant impunita. Ad denique tradit Sbroz. num. 21. ex Cz. poll. conf. crim. 78. per tot. Vicarium Episcopi, si cum assensu Judicis secularis fecerit Clericum torqueri, qui dein ad mortem condemnatus fuerit, non reddi per hoc irregularem.

Questio 145. An Vicarius possit exequi mandata & penas ecclesiarum?

Respondeo: id eum sine speciali mandato Episcopi non posse (intelligendo hoc de penis gravibus) Sbroz. l. 2. q. 129. citans Rebuff. in pr. sit. jurm. Vicar. num. 175. licet enim Vicarius habeat cognitionem causarum, non potest tamen inquirere, corrigere & punire sine speciali mandato, juxta dicta supra.

Questio 146. An possit Vicarius penitentias publicas imponere, & penitentes publice reconciliare sine speciali mandato?

Respondent ad utrumque negativè Ventrigl. tom. 2. annot. l. 4. c. 1. num. 32. citans Barbof. de potest. Episc. p. 3. allegat. f. n. 84. Pax Jord. l. 12. tit. 12. n. 196. Est enim hoc ipsum dignitatis episcopalis. Pax Jord. l. 4. tit. 1. de Sbroz. l. 2. q. 17. n. 2. juxta c. addendum. de excessibus Fratrum. & ibidem Abb. n. 1. quæ tunc suæ dignitatis episcopalis, sine speciali mandato exerceri oqueant ab alio inferiore Episcopo. Pax Jord. l. cit. Barbof. cit. allegat. 14. num. 87. Poterit autem hoc ipsum Vicarius ex speciali mandato Episcopi. A. A. idem; quia, quæ sunt dignitatis Episcopalis, possunt committi Vicario. Sbroz. l. cit. num. 3. & apud eundem Sbroz. Felin. in c. hi quibus. de off. Ordin. in princip. Archid. in c. placuit. de penit. dist. 6. qui etiam ibi dicit, posse Sacerdotem alium de mandato Episcopi injungere similes penitentias pu-

blicas; ergo à fortiore Vicario, utpote qui est eadem persona cum Episcopo, & habet jam antecederet jurisdictionem ordinariam. Ut verò delegari possit hæc potestas Vicario vel alteri, requiritur, ut is sit Sacerdos; cum in foro penitentiali nullus habeat auctoritatem ligandi & solvendi, nisi sit Sacerdos. Sbroz. l. cit. num. 5. juxta c. omnes. de penit. & remiss. c. non satis. de off. Ordin. ubi Innoc. & Abb. num. 1.

2. Verumtamen distinguendum in hoc puncto inter penitentias publicas, & inter propriè solemnes, (uti hæc distinctio colligitur ex Apstol. Jo. And. ad Glaf. in c. sacerdotibus. v. publicas.) De propriè solemnitibus, & earum remissione seu absolute habemus particulares rubricas in Pontificali, earque potest, ut Pax Jord. l. cit. num. 197. trahunt irregularitatem, dum solemniter penitentes sunt irregulares. Hæc non nisi de mandato Episcopi injungi posse à Vicario indubitatim est; posse verò cum dicto mandato expressè tradit Sbroz. l. cit. num. 2. & 2. ubi quæritur, an Vicarius Episcopi publicas injungere possit penitentias, ac etiam solemnes, respondens, quod sic, nisi ad hoc speciale mandatum. Et ad has penitentias solemnes restringendam esse mentem DD. negantium, posse Vicarium sine speciali mandato injungere penitentias publicas, ait Pax Jord. l. cit. num. 197. Penitentias verò aliæ sunt publicæ sine illa solemnitate, quæ juxta Apostoli monitum à publicè peccatis palam esse corrigendos; mandat Trident. c. 2. sess. 24. injungi, ubi crimen ab aliquo commissum publicè, & in conspectu multorum, relinquendo tamen arbitrio Episcopi, ubi etiam expedire videbitur, commutandi talem penitentiam publicam in secretam. Et de his penitentiarum publicis ait Pax Jord. l. cit. non esse reservatas Episcopo, adeoque sine speciali mandato illius posse eas injungi à Vicario; cum passim videamus, eas etiam non solum à Archidiaconis, & commissariis Archidiaconalibus, sed etiam à Pæbanis & Parochiis imponi.

Questio 147. Quid possit Vicarius quoad excommunicationem?

Respondeo: posse illum excommunicare absque speciali mandato Episcopi. Garc. p. 7. c. 8. num. 94. Pirh. ad cit. de off. Vicar. num. 68. Laym. in c. cum in generalis. de off. Vicar. in c. 6. num. 9. Sbroz. l. 2. q. 168. num. 2. citans præter alios Gl. in v. vult ab Ecclesiis. de off. Ordin. v. Eccles. in fine, quæ voluit ob vicem commissam (ab Episcopo in generali commissione Vicariatus) mandatum esse facultatem excommunicandi. Est siquidem excommunicatio actus jurisdictionis cit. c. cum ab Ecclesiis. & ibi Gl. Abb. & AA. communiter. Sbroz. cit. num. 2. citans præter plures textus Covar. in c. alius mater. p. 1. q. 21. in prim. etique gladius excommunicationis nervus discipline Ecclesiasticæ. Trident. sess. 25. c. 3. c. dictio. de sent. excommunic. in c. 1. num. 2. q. 1. & ad jurisdictionem Ecclesiasticam necessaria; cum jurisdictione sine correctione sit nulla. Sbroz. l. cit. n. 4. juxta l. 1. ff. de jurid. omni. juris. c. cum contingat. de for. compes. & ibi AA. ubi etiam, quod quilibet Juxd. Ecclesiasticus possit excommunicare, etiam si sit delegatus inferiori à Principe, & ab ipso Episcopo, ait Sbroz. l. cit. num. 3. citans c. pervenit. l. 1. q. 1. Gl. in c. ex inter. de off. deleg. vers. si subdelegatus. Gl. in cit. c. nemo. v. excommunicat. Covar. l. cit. num. 1. qui dicit esse communem. Navar. in manual. confess. c. 27. num. 7. & in terminis Vicarii Episcopi Beron. Rub. de off. deleg. n. 77.

2. Poterit quoque excommunicare Vicarius Episcopi, etiam Sacerdos non sit; quia id non est ordinis, sed jurisdictionis. Sbroz. l. cit. num. 5. citans Abb. in c. excommunicato. de rescript. num. 16. Borgali. de irregular. & dispens. fol. 359. qui et posse Vicarium Archiepiscopi excommunicare, uti & suspendere & interdicere Episcopum nondum consecratum, aut etiam consecratum Archiepiscopo absente, ait Sbroz. num. 4. citatis plurimis, de quo vide dicta à nobis supra. Sic itaque in specie poterit Vicarius Episcopi tanquam Ordinarius excommunicare Judices & dominum temporalem, qui ab eo movi voluit negare Sacramentum penitentiae clamantis ad mortem illud petentibus. Sbroz. l. cit. num. 7. citato Pavin. de potest. Capit. Sede vac. p. 1. q. 8. num. 5. id afluente de Capitulo Sede vacante de ejus Vicario, & citante pro hoc Clem. de penit. & remiss.

3. Sic poterit Vicarius sine speciali mandato decernere excommunicationes præcedente cognitione causæ. Quas Concilium Trident. sess. 25. c. 3. intendit ad finem revelationis aut restitutionis inventorum, & quidem non obstante, quod Concilium eisdem decernat, eas à nemine prius, nisi ab Episcopo decernendas; id quod verba illa concilii non excludant Vicarium, sed is quoque comprehendatur ibi nomine Episcopi juxta dicta alia; & illa solum ponantur ad concludendos alios inferiores Episcopis Prælatos, etiam habentes Episcopalem jurisdictionem, & exemptos, ac nullius Duceceps. Pich. Laym. Garc. l. cit. num. 94. & 95. citans Enriquez in sum. l. 1. c. 17. §. 4. Rodriq. in sum. Tom. 1. c. 79. num. 1. Zerol. pr. Episcop. Vicarius. §. 17. Frechil. de excommunic. c. 1. p. 2. num. 5. Stat. de cens. Tom. 5. d. 20. l. 1. num. 2. Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. q. 2. num. 16. contra Bannez. 2. 2. q. 65. d. 6. apud eundem Garc. num. 96. docentem, per dicta verba concilii excludi Vicarium, ita tamen, quod si is ex commissione Episcopi sui dictas excommunicationes decernat, teneat quidem; id quod concilium non dixerit; quod si secus factum fuerit, totum sit irritum & inane: peccet tamen Episcopus contra mandatum Concilii, si sine urgente causa committat huiusmodi causas suo Vicario. Et hæc juxta expressam S. Congregat. Concil. super cit. c. 3. declarationem, quam recitat Garc. num. 97. in hæc verba: Vicarius generalis Episcopi potest has excommunicationes decernere adhibita causa cognitione, nec indiget speciali mandato Episcopi: quibus non obstat alia declaratio ejusdem S. Congregat. quam recitat Garc. num. 91. in hæc verba: Vicarius generalis, & ad id facultatem habens ab Episcopo, potest sine prævia cognitione falli ab ipso nec Episcopo excommunicatus ad finem revelationis pro rebus dependitis decernere, dum tamen ipse Vicarius causa cognitionem adhibeat. Nam respondetur à Garcia n. 94. verba illa: ad id facultatem habens: poni ad excludendum Vicarium generalem habentem facultatem ad hoc limitatam seu ablatam ab Episcopo, qui utique non poterit dictas excommunicationes facere, præterquam, ut ipse Garcia num. 99. quod dicta declaratio S. Cong. non videatur ita esse certa quoniam illa adducti à se num. 97. utpote magis juri conformis, teste Marco Antou. Gennet. qui etiam dicat, ita servari in curia Archiep. Neapol.

4. Notandum hic, quod loco declarationis adjicit Sbroz. cit. q. 168. nempe Vicarium excommunicare posse, non quidem principaliter sic puniendo crimina & delicta, quia illa non potest cognoscere, aut gravi poena punire, juxta dicta à nobis supra, sed incidenter & in consequentiam, ne ejus jurisdictio sit

illusoria, & in effectu nulla. Pro hac declaratione citat Bero. in Rubric. de offi. deleg. n. 27. & 28.

Questio 148. An pari quoque modo Vicarius Episcopi possit suspendere, & interdicere sine speciali mandato?

Respondeo affirmative: Sbroz. l. 2. q. 182. m. 4. citans Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicar. n. 174. Covar. in c. alma mater §. 2. num. 7. Navar. in man. c. 27. num. 159. & 168. Appellatione liquidem censuræ non solum venit excommunicatio, sed & suspensio & interdictum. Sbroz. num. 1. citans c. quoniam, de verb. signif. c. 1. c. 1. de sent. excom. in 6. Abb. in c. cum ab Ecclesiis de off. Ordinari. num. 2. Oldi. conf. 86. in fine. Covar. in c. alma mater. de sent. excom. p. 2. num. 7. Navar. l. cit. num. 167. censura autem sit necesse ecclesiasticæ disciplinæ. Sbroz. num. 2. citatis plurimis. Ergo Juxta Ecclesiasticum non minus suspendere & interdicere possit quam excommunicare, ut Abb. in c. cum ab Ecclesiis. num. 4.

2. Licet autem nihilominus responsionem Sbroz. n. 4. quod licet ad majorem solum cautelam, ut Rebuff. l. 1. solum in Vicariatu exprimi consilio suspendendi, & interdicendi, in casibus tamen, in quibus ageretur de perpetua suspensione vel multum diuturna, Vicarius eam ferre non possit sine speciali mandato; quia suspensio perpetua vel diuturna dicitur esse de arduum secundum Innoc. & Abb. in c. ad hoc de offi. Archid. num. 1. ita ut dicant, Episcopum eam ferre non posse sine Capitulo.

Questio 149. Specialis an Vicarius concubinariorum suspendere possit ab administratione beneficiorum sine speciali mandato?

Respondeo: id eum posse respectu non exemptorum, non verò respectu exemptorum. Fagnan. in c. quoniam. de offi. deleg. num. 38. Facultas siquidem concessa Episcopo in Trident. sess. 15. c. 14. etiam uti delegato Sedis Apostolicæ, ut possit Clericos concubinariorum ab administratione suspendere, & beneficiis privare, videtur transire in Vicarium quod ad non exemptos; quia & jure ordinario poterat Episcopus in concubinariorum animadvertere. Toto tit. de concub. Cler. & mulier. quo ad exemptos vero opus est speciali subdelegatione secundum regulam; de qua in cit. c. quoniam, ita fere Fagn. l. cit.

Questio 150. An possit Vicarius, sicut id potest Episcopus, servari sufficientiam Notariorum, & eos imperitos suspendere ab officio?

Respondeo affirmative Fagn. l. cit. n. 11. ob eandem rationem datam quæ præcedit, ubi notum quia id poterat Episcopus ante Tridentinum jure ordinario, etiam nunc ex ditione illa etiam. & licet id Fagn. non nisi scrupulosius faciat mentionem, loqui tamen etiam eum de suspensione, vel etiam de depositione ab officio, patet ex eo, quod hanc in finem adducit ex Bartol. & Bald. nimirum per eos in l. sed & reprobari. ff. de excusat. Tutor. probari posse favere publicæ utilitati approbatum semel reprobari & quod, ut refert Bartol. & Archiepiscopo Capuano fuisse excommunicatos omnes, qui doctoris insignia adepti, sed minus, quam decebat, eruchi Capuani revereri fuerant. Item patet ex eo, quod Fagn. in summario ipso num. 11. hoc ponat: Notarios imperitos ab officio suspendere, &c. subintellige, potest Vicarius.

Quæstio

Quæstio 151. An Vicarius sine speciali mandato facere possit gratiam, seu poenam remittere?

Respondeo negativè. Pirh. l. cit. num. 45. ubi non potest de iudicio condonare (intellige remissa poenæ) nisi hoc ipsum specialiter & expressè fuerit illi concessum. Azor. in l. cit. p. 2. l. 3. q. 6. Sbroz. l. 2. q. 3. & num. 1. citatis Rebuff. in pr. tit. form. Vicar. num. 176. & seq. Cardin. in Clem. unic. de offic. Vicar. num. 16. & in idem Abb. num. 12. & aliis pluribus. Vicarius enim iuxta dicta sæpius sine speciali mandato expedire nequit, quæ sapient meram liberalitatem, & gratiam; utpote quæ in generali Vicariatus commissione non includitur. Proceditque Responsio, etiam si Episcopus non sit in Diocesi. Sbroz. num. 4. citato Abb. ubi ait. Poterit tamen Vicarius facere gratiam de speciali mandato in his casibus, in quibus Episcopo permixtum est remittere poenam, Sbroz. n. f.

Quæstio 152. An Vicarius sine speciali mandato possit absolvere inquisitionem?

Respondeo: non convenire in hoc Auctores. Nam primo affirmant apud Sbroz. l. 2. q. 66. num. 1. Marian. in c. qualiter. tit. 2. de accusat. q. 5. a. 24. Felix. in c. non potest. de re judic. c. 4. num. 3. dicentes, quod, licet Vicarius Episcopi ex generali mandato non possit punire, sicut tamen potest inquirere, (intellige in ordine ad descendendum Episcopo) ita etiam possit absolvere inquisitum, etiam absque ulla alia relatione ad superiorem, lubdens hoc esse dictum peregrinum, & nunquam obliviscendum.

2. E contra negant apud Sbroz. num. 1. Ripa in l. qui continentur. ff. de re judic. c. 5. num. 1. Foller. pr. crimin. can. 3. part. Judic. tit. vel absolvant in fine. hac ducti ratione, quod Vicarius prohibetur condemnare criminosos ex defectu potestatis, non autem in favorem inquisiti per textum c. licet. de offic. Vicar. in 6. si autem caret potestate condemnandi, consequenter etiam careat videatur potestate absolvendi juxta l. nemo, qui condemnatur. ff. de Reg. jur. ubi Dicitur, & Egnol. & quam regulam multis extollit Menoch. l. 1. de arbit. Judic. q. 23. num. 35. Item quia jurisdictionis est limitata concessa Vicario, c. dista. cum illi causarum cognitio mandata sit, non vero decisio causarum criminalium; adeoque nec extendenda ad absolutionem inquisitorum. Ac denique ut Foller. ne, si illi dicta absolutio permixta esset, frustratoria foret relatio faciendi Episcopo.

3. Medium quasi viam ingrediuntur distinguendo apud Sbroz. num. 4. Diaz. in pr. crimin. can. 6. §. num. 5. Rota. decis. 2. alibi 66. tit. de offic. Vicar. nempe, quod si Vicario permittitur facere inquisitionem ad effectum remittendi culpabiles ad Episcopum, sic quoque possit absolvere inquisitos ad effectum remittendi illos ad Episcopum, si fuerint inventi culpabiles; vel etiam poterit, ubi post inquisitionem non apparuerit de delicto, seu delictum non fuerit probatum, cessare ab inquisitione, & inquisitionem dimittere, ut Pax Jord. Et sic jam non urget dicta regula: nemo, qui condemnatur, dum nimirum hoc modo non absolvitur inquisitus a crimine, sed ab inquisitione ad effectum remittendi illum puniendum ad Episcopum, si culpabiles inventus; vel etiam potest dimittendo illum. In quo casu poterit illum dimissum revocare Episcopus, & deinde contra eum inquirere ac procedere; cum Vicarius ab-

stinendo ab ulteriore inquisitione illum non absol-
verit à crimine. Et huc sententia medæ adhibetur
Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 22. citans Barbos
de post. Episc. p. 3. allegat. 54. num. 118. Marian. in c.
qualiter. de accusat. num. 171. quoniam & ipse Sbroz. l. cit.
num. 5. eamque confirmat, & declarat hac ratione:
ubi reus inquisitus absolvitur ab inquisitione ad ef-
fectum remittendi illum ad Episcopum, non vi-
detur absolutus simpliciter, & definitivè, sicut
quando absolvitur à crimine non commissio. Et in
primo casu non obstat exceptio rei judicæ, quoniam
admodum illa obstat in secundo casu, sed iterum
inquiri potest secus ac in secundo. Et verum esse
hanc sententiam, & ab omnibus approbatam, quod
quando quis est absolutus à crimine non commissio,
competat ei exceptio rei judicæ, nec possit ampli-
us contra eum procedi; secus si absolutus esset à
crimine non probato, asserunt Clar. in pr. crim.
§. fin. vers. hac quidem. Foller. in pr. crim. can. fol. 302.
num. 3. apud Sbroz. qui subdit, hanc jam enim
non esse, si Vicarius de potestate ordinaria possit
absolvere inquisitum ad dictum effectum remittendi
illum ad Episcopum puniendum, licet prohibetur
punire, non autem possit absolvere definitivè.

*Quæstio 153. Num Vicarius possit poenam in
leviorem mutare, & in specie, non possit
poenas corporales, vel etiam poenam deposi-
tionis mutare in pecuniariam?*

Respondeo ad primum, tametsi Vicario com-
missa esset specialiter potestas causas crimina-
les cognoscendi, & judicandi, non tamen potest po-
nam à jure Canonico vel particulari statuto determi-
nato impositam & definitam in leviozem mutare,
nisi hoc ipsum specialiter & expressè ipsi fuerit con-
cessum, posito, quod Episcopus in talibus dispen-
sare potest. Laym. in c. licet. de offic. Vicar. in 6. num.
2. §. iterum. Pirh. l. cit. num. 45. Azor. l. cit. Et sic
non potest eas mutare in pecuniarias, Pax Jord. l. 12.
tit. 1. num. 228. citans Coch. Infit. Juris Can. tit. 8. de
offic. Vicar. num. 109. Rebuff. in pr. tit. form. Vicar.
num. 15. Idque etiam haberet speciale mandatum
ad dispensandum; quia in generali potestate dispen-
sandi non comprehenditur potestas dispensandi super
crimine, & commutandi poenam, vel faciendi
compositiones, Sbroz. l. 2. q. 37. num. 3. jussu num. 1.
& 10. Sic quoque non poterit commutare poenam
privationis vel depositionis à beneficio in poenam
pecuniariam, Sbroz. cit. num. 3. citans Caltrén. cons.
348. num. 1. & seq. in 2. Bertach. de Episc. p. 5. l. 4. tit.
de auctor. Episc. circa Judic. num. 15. & p. 6. tit. de Vicar.
Episc. num. 1. Clar. in pr. crim. §. fin. q. 57. Borgel.
de irreg. & dispens. p. 5. c. fin. num. 22. & 39. Sed nec
ipse Episcopus sine causa poenam minuire, aut in al-
iam commutare potest, multoque minus recipere
compositiones super omnibus criminibus, Sbroz.
l. cit. num. 7. ex Caltrén. ubi ait cum Gl. & Cano-
nists in c. licet. de poen. Menoch. de arbit. Judic. l. 1. q.
66. num. 10. Julio Claro l. cit. q. 85. Abb. in c. de Cleri-
corum. de vita, & inquis. Clericor. num. 10. & aliis,
quos citat; sed tunc demum, cum crimina levia
sunt vel extraordinaria, in quibus locus est poenæ
arbitrarie, vel quando in his potest dispensare, vel
saltem cessat omnis suspicio avaritiæ, moveturque
causa correctionis, ut quando applicatur poena loco-
pio, vel alie causæ adiunt, de quibus DD. l. ubi
cit. ac præcise Caltrén. l. cit. Gl. & Abbas in cit.
c. licet. Unde jam etiam responsionem limitat Sbroz.
l. cit.

l. cit. num. 13. ita ut in criminibus levibus vel extraordinariis, in quibus imponitur poena iudicis arbitrio, Vicarius quoque Episcopi facere possit compositiones iuxta facti qualitate, secus in criminibus gravibus, ubi & in illis, in quibus taxata est poena iure, & in quibus agitur de poena depositionis ab ordine, vel privationis beneficii. Citat pro hac limitatione Castrensis, Bertach. ubi ante. Coch. tit. de Vicar. episc. num. 109. Diaz, &c. Quam tamen limitationem etiam sublimitat num. 16. & 17. ita ut fieri possit hæc dispensatio seu commutatio poenæ ab Episcopo ejusve Vicario ante latam sententiam, non autem post, pro quo citat Cuchum. Infit. jur. can. de Episc. num. 306. Felin. in c. qualiter, de accusat. num. 119. Nisi forte in sententia fuerit reservatum jus mutandæ poenæ, aut concessa restitutio, advertenda sententiam; aut aliqua iusta causa impellat, ut Coch. l. cit. n. 308.

PARAGRAPHUS VII.

De potestate Vicarii circa ultimas voluntates.

Questio 154. An Vicarius possit pias defunctorum voluntates demandare executioni?

Respondeo: sine speciali mandato Episcopi (qui constitutus quoque est executor piarum voluntatum, *l. si quis ad destinandum, §. ubi autem, c. de Episc. & Cleric. & ut laicæ Menoch. ad 4. remed. adimplenda. num. 256. & Coch. l. cit. de Episc. num. 142. & seq. apud Sbroz. l. 2. §. 49. num. 1.*) id non posse Vicarium, Barbol. de potest. Episc. p. 3. allegat. §. 4. n. 204. Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 208. Sbroz. l. c. n. 2. citato Bald. in l. nullus, de probat. num. 8. poterit tamen id ipsum ex speciali Episcopi mandato. Sbroz. ibid. Licet enim executor testamentarius facere nequeat subexecutorem, tanquam electa sit fides ejus & industria suæ personæ, ut probat *l. l. nullus, & ibi Bald. num. 4.* in legatis tamen ad pias causas potest hujusmodi officium delegari. Sbroz. l. cit. num. 3. & 4. citans Bald. in c. cum causis, de Cleric. Tit. de privilegiis pia causa. privileg. 31. in fine 3. ed quod favore piarum causarum relaxentur juris subtilitates. Ad hoc verò, ut Episcopus in hujusmodi executionibus vires suas committere possit alteri, requiritur causa aliqua. Sbroz. n. 6. ex Bald. in c. l. nullus, num. 8. Quin & limitationem aliam adjicit Sbroz. num. 7. ut Vicarius Episcopi habens speciale mandatum exequendi dictas voluntates, non censetur adhuc habere mandatum ad liquidandum fructus.

Questio 155. An Vicarius ex officio suo compellere possit executores, fidei commissarios, etiam laicos ad exequendas pias defunctorum voluntates?

Respondet affirmativè Barbol. l. cit. num. 105. Sbroz. l. 2. §. 50. citans c. Joannes, c. si barba, c. tua nos, de testamentis. Pavin. de potest. Cap. Sed, vac. p. 1. §. 8. num. 7. Gemin. consil. 114. n. 5.

Questio 156. An possit quoque prorogare tempus executoribus?

Respondeo affirmativè. Barbol. cit. num. 105. Sbroz. l. 2. §. 51. num. 1. Idque etiam si sint Julia vel constitutions Synodales. Sbroz. l. cit. citans

Calder. consil. 5. tit. de Vicar. Felin. in c. ex parte de causis. col. 3. post num. 1. Ratio tamen quam adjicit Sbroz. nempe, quod id sit jurisdictionis voluntarie, quæ transit in Vicarium, non magis prope urget; cum plura sint jurisdictionis voluntarie, quæ non transeunt in Vicarium.

Questio 157. An Vicarius possit exigere rationes à testamentorum executoribus?

Respondet Sbroz. l. 2. §. 52. posse Vicarium tanquam Ordinarium rationem exigere ab executoribus de testamentorum executionibus, etiam Religiosis exemptis, & delinquentes circa illas punire juxta Clem. l. de testam. & ibi Glof. & Canonist. quem textum etiam allegat Pavin. p. 1. §. 8. num. 5. & p. 2. §. 7. num. 6. pro Capitulo Sede vacante ejusque Vicario.

Questio 158. Quid possit Vicarius circa mutationem ultimarum voluntatum?

Respondeo: posse Vicarium Episcopi in erectione Ecclesie & applicatione bonorum eidem relictorum in aliquo mutare voluntatem testatoris, dectum fuisse à Rota teste Mohod. dicit. manuscript. 124. refert Sbroz. l. 2. §. 54. Barbol. l. cit. quod ad hoc punctum remittit ad Mones. de commat. alim. volunt. c. 5. num. 424. verum videndum, quid hac in parte, & quo jure competat Episcopis ipsis, & deinde applicandum vel negandum ejus Vicario.

Questio 159. An Vicarius Episcopi adire possit hereditatem lucrosam delatam Ecclesie Cathedrali?

Respondeo: affirmari absolute à Pavin. l. cit. p. 2. §. 2. num. 27. Sbroz. verò l. 2. §. 53. id verum existimat, ubi adest speciale mandatum. Remittit, quod Vicarius Episcopi economum Ecclesie constituere nequeat, nisi adsit speciale mandatum. Pro quo citat Felin. in c. quoniam, de offic. ordinar. in fin. Lap. allegat. 8. ubi Apostol. Mandat. in verb. acceperunt.

PARAGRAPHUS VIII.

De potestate Vicarii circa matrimonialia.

Questio 160. An Vicarius Episcopi possit cognoscere causas matrimoniales?

Respondeo primò: causas matrimoniales ex speciali commissione Episcopi posse cognosci à Vicario. Sbroz. l. 2. §. 42. a num. 5. Pirh. ad tit. de offic. Vicar. num. 47. citans Sanchez. de matrim. l. 2. d. 40. num. 17. in fine. Rebuff. in pr. tit. form. Vicar. num. 155. Tamen etiam cognitio hujusmodi causarum spectet ad Episcopalem dignitatem, ut rectè Sbroz. l. cit. num. 6. non tamen ideo incommunicabilis est alteri non Episcopo; cum etiam es, quæ dignitatu Episcopalis fuerit, inferiori Episcopo committi possint. Sbroz. l. 2. §. 28. citans Abb. in c. quando de consensu, num. 2. in c. accedimus, de excess. Prælator. num. 2. & 1. Syl. in sum. v. Episcopus. num. 9. &c. Tamen etiam causas criminalibus æquiparantur, sicutque inter causas majores & arduas, quippe in quibus agitur de statu hominis juxta c. penitus, de

laqueis, resistit, non sunt tamen adeo arduæ & difficiles, ut à solo Episcopo cognosci & expediri debeant, & nullatenus ab alio. Unde si committi possint hujusmodi causæ discutendæ, & judicandæ Doctoribus illis, qui non sunt ejus Vicarii, ut Alex. conf. 149. vol. 5. apud Sbroz. cit. p. 42. num. 7. multo magis committi poterunt Vicario; cum juxta dicta à nobis sapienter illi multa committi possint, quæ aliis committi non possunt, ut Felin. in c. quod sedem, de off. ordin. nam. 2. Ramius id. in l. 1. ff. de off. ejus. num. 89. Neque his obstat dispositio Trident. sess. 24. v. 10. ubi causæ matrimoniales examini tantum Episcoporum committuntur, ut patet ex decisibus paulo post.

2. Tamen autem Episcopus causas illas matrimoniales, quæ ad ipsum spectant, jure ordinario committere possit Vicario, non tamen delegatus ei à Papa subdelegare eidem posse tradit Sbroz. cit. p. 42. n. 9. juxta n. 18. causa enim matrimonialis gravis est & ardua, Sbroz. num. 10. citatis Socin. Jun. conf. 86. num. 6. in 2. Craven. conf. 88. col. 3. juxta c. mulier. de jurjur. causæ autem graves & arduæ subdelegari nequeunt exinde, quod in iis censetur electa industria personæ, cui delegatæ sunt. Sbroz. num. 11. citatis Alex. in l. 1. ff. de off. ejus in princ. Jason. idem n. 6. Seyfel. not. 3. Craven. conf. 70. col. 2. & c. quo facit, quod curia non consuevit committere causas matrimoniales nisi Episcopis, teste Abb. in c. si pro delictis, de off. delegat. num. 4. Decius in c. propositi, de probat. in princ. apud Sbroz. num. 15. Scylas autem curiæ habebat pro lege, & est observandus. Sbroz. num. 14. citatis Roland. conf. 70. num. 12. vol. 1. Redoan. de spul. q. 7. num. 18. & c. Item quod intentio Papæ delegantis Episcopis illiusmodi causas ad Episcopum restricta videatur exinde, quod si Papa noluisse restringere ad Episcopum delegationem, utique mentionem fecisset de ejus Vicario in rescripto delegationis, sicut solet in omnibus illis Brevibus sub hac forma scribere: *Venerabili fratri Episcopo N. sub dilecto filio ejus Vicario in spiritualibus generalis*: ut ut nulla facta mentione Vicarii, is exclusus censetur. Nihilominus Sbroz. l. cit. num. 10. admittit, in discussione causæ matrimonialis (intellige, etsi de cetero electa sit industria personæ Episcopi) posse committi Vicario examen testium, etiam per viam nudi articuli; eò quod quantumvis aliis causis alii committi non possit, possit tamen committi articulus, ut Archid. & Gl. in c. statum. de rescrip. v. causæ. Verum tamen hæc Sbrozii doctrina non quæquaque subsistere videtur. Verum utique & asserendum est, quod ubi electa industria personæ in delegatione, ut vires alibi committere: c. fin. 6. de iud. off. deleg. & in DD. Alex. l. 1. Manoch. conf. 6. num. 77. in l. Rūm. l. 8. num. 1. in c. citatis Sbroz. num. 12. sed in iis, ubi expressum in rescripto, sola gravis causæ hanc restrictionem industria personæ inferre non videtur, prout etiam adit Decius in c. pro delictis num. 4. apud Sbroz. num. 15. quod ad hoc, ut causæ subdelegari non possint, non sufficit esse simpliciter graves, sed debeant ita esse graves, ut sine præsentia delegati terminari non possint, quales non sunt de causæ matrimoniales. Confirmatur hoc ipsum ex eo, quod in c. statum. de probat. in 6. disponitur, quod collationem beneficiorum & dignitatum alias exequendam per solum Episcopum in defectum Papæ extequi possit Vicarius generalis ex mandato speciali, ut ipse Sbroz. refert num. 24. quod non satis diluit ipse num. 26. dum inquit, ab uno non esse argumentandum ad

alterum, & ex quo Vicarius fuit habilitatus ad unum, nempe ad conferenda beneficia, non fuerit habilitatus ad aliud, nempe ad cognoscendum de causis matrimonialibus. Nam adhuc recte in præsentia ab uno ad alterum arguitur; quod sicut unum, sic & alterum possit committi, dum alterum illud non est majus, nec speciale quod continet, cui committi non possit, etsi jus nullum positivè dicat in particulari, illud posse committi. Neque etiam illi stylus curiæ ita constans est, ut Decius in c. propositi, quin causæ matrimoniales etiam aliis quam Episcopis delegari consueverint, V. G. Abbati, Præposito similive personæ in dignitate constitutæ, quæ & ipsi Officiali Episcopi, ut patet ex cit. c. propositi, c. ex litteris, de resistit in integ. & in Abb. & c. Neque etiam intentio illa Papæ hæc restricta ad solum Episcopum ex eo satis colligitur, quod in rescripto nulla fiat Vicarii mentio; nam & ipse Sbroz. num. 22. fatetur, eam rationem parum efficacem, dum inquit sed tamen melior est ratio superius adducta propter unitatem Episcopi & Vicarii, qui conclusus non videtur propter Episcopum (subintellige solum) mentionem secundum Archid. in c. Ratione. 63. dist. Felin. in c. si, qui contra, de foro compet. num. 5. Unde posse Episcopum causam matrimonialem sibi specialiter commissam à Papa subdelegari alteri absolute tenent Laym. de jurisd. Ordin. cunct. 79. Pirh. l. cit. & apud hunc Abb. in c. ex litteris, de off. deleg. not. 2.

3. Respondeo tertio, secundum probabiliorum poterit quod Vicarius Episcopi vi Officiali sui, seu Vicarius generaliter sibi commissi absque speciali mandato una cum Vicariatus communi, aut etiam extra illam sibi dato causæ matrimoniales cognoscere & judicare. Sbroz. in hac materia parum sibi constans. l. 2. y. 44. infine, ubi, postquam proposuisset utramque sententiam, primo affirmativam, secundo negativam, ait: à primo tamen sententia majore numeris auctoritate probata non recedo. Citatis Laym. num. 1. pro hac sententia affirmativa Cucham inquit, jur. can. de Episc. num. 121. Lambert. de jurp. l. 2. p. 2. q. 2. a. 3. Covar. in Episc. l. 4. c. 2. §. 12. num. 1. Abb. & Præposit. in c. sine de cognat. spirit. Idem tenet Barbof. de potest. Episc. p. 3. alleg. 54. num. 59. citatis insuper Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. à n. 18. Anton. Gomez. in Bullam trinitat. c. 444. num. 28. Salz. ad Bernard. Dic. in pract. crimin. c. 79. infine. Item Ventrig. Tom. 2. annot. 12. §. 2. num. 27. citatis præterea Riccius in p. p. 4. rescrip. 471. Genouss. in pract. c. 26. num. 1. Item Azor. p. 2. l. 1. c. 43. §. 2. Pirh. l. cit. num. 47. Paxford. l. cit. num. 147. contra Rebuff. Lcin. Ledesin. de matrim. q. 97. a. 2. Item Azor. p. 2. l. 3. punct. 3. dub. 4. Ugolin de off. Episc. c. 4. §. 7. num. 2. apud Barbof. allegantur pro hac sententia à Barbof. l. cit. alleg. 84. num. 3. & Pirh. c. 2. de frigidis & masculis, ubi dicitur ab uxore in causâ divortii ponendam querelam coram Episcopo, aut ejus missio per missum aut intelligitur Vicarius Episcopi, à Glossa. & c. fin. de cognat. spirit. ubi habetur impedimentum matrimonii propositum coram Officiali Cantuariensi, & sic supponitur Vicarium posse cognoscere de causis matrimonialibus. Est quoque ratio, quæ etsi hæc causæ spectent ad dignitatem Episcopalem, spectant tamen quoque ad jurisdictionem ordinariam Episcopi, Laym. in c. licet, de off. ordin. in 6. num. 3. citatis c. accedimus. Neque adeo arduæ & difficiles, ut à solo Episcopo cognosci debeant, hoc præsertim tempore, quo plurimi doctorum scriptis & consentaneis sunt illustratæ. Neque etiam nominatim exceptæ sicut causæ criminales,

quibus acquiescantur et penitus de in integ. restant in eo solius, quod per arbitrios cognoscere non possint. Neque à jure in c. *accedimus*. neque à Trident. sess. 24. c. 20. (cum ibi nomine Episcopi comprehenditur quoque Vicarius, ut una eademque cum illo persona juxta dicta superius) admittit Vicario potestas cognoscenda causae matrimoniales, sed solum inferioribus Episcopo Praelatis, puta Archidiacono, &c. Monet tamen rectè Pith. hac in re spectandam consuetudinem cujusque Diocesis, cum in pluribus locis proprii Judices causarum matrimonialium ab Episcopo constitui soleant.

Quaestio 161. Quid possit Vicarius circa remittendas denunciations matrimoniales?

1. **R**espondeo primò: quod minus parochi has denunciations faciant, abique sua licentia, minime impedire possit Vicarius generalis Episcopi. Barbof. de offic. & potestat. Paroli. c. 2. num. 16. rebus, sic censuisse S. Congregat. Concil. 27. Mart. 1617. & ex eo Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 26.

2. Respondeo secundò: posse Episcopum dare specialiter Vicario sui facultatem, ut etiam generalem remittendi denunciations. Sbroz. l. 2. q. 42. n. 28. Garc. p. 5. c. 8. n. 61. & à fortiori AA. omnes citandi per ipsos leg. contra Cephal. conf. 421. n. 72. l. p. Menoch. conf. 69. à num. 55. l. 1. apud Sbroz. censentes, nequidem Episcopum posse specialiter mandare Vicario suo hanc facultatem remittendi denunciations. Trident. enim sess. 24. c. 1. remittit judicio & prudentiae Ordinarii illas denunciations, & idem com juxta commentum Vicarius sit Ordinarius, non tantum videtur electa industria personae Episcopi, sed etiam ejus Vicarii, qui tanquam Ordinarius videtur in illo decreto comprehensus: & si etiam Concilium loqueretur de Episcopo, non tamen excluderetur ejus Vicarius, quis & is sub Episcopi mentioe & nomine continetur secundum Archid. in c. *Beatus*. diff. 69. Felin. in c. si quis contra. de foro compet. num. 5. & aliis Tridentina Synodus volens Episcoporum Vicarios in suis decretis excludere ab aliqua facultate, quae Episcopo conceditur, dicere solet: *is tantum & non vicarius Vicarius*, sit permissum: ut sess. 24. c. 6. ita ferè Sbroz. cit. q. 42. num. 28. & 29.

3. Respondeo tertio: juxta probabiliorè posse Vicarium sine speciali commissione vi solius generalis commissionis Vicariatus in dictis proclamationibus denunciationsibus dispensare ex causa, easque penitus remittere, seu dare licentiam contrahendi matrimonium. Sbroz. l. 2. q. 202. ubi: *verius esse videtur, quod Vicarius Episcopi quoque Ordinarius possit ex causa dare licentiam contrahendi matrimonium non praedictis denunciationsibus*. & l. 2. q. 42. ubi: *videtur quidem per Vicarium Episcopum remitti ex causa denunciations officii quemadmodum per Episcopos*: Laym. in c. ult. de offic. Vicar. in 6. num. 9. Pith. l. cit. num. 58. Pax Jord. l. 2. tit. 7. num. 7. citans Bonacin. de matrim. q. 2. p. 6. num. 7. Sanch. de matrim. l. 1. d. num. 9. & 10. ac dicens hanc sententiam approbari à praxi, cum Vicarii generales passim in his dispensent. Item Ventrigl. l. cit. Card. de Luca ad Tridentinum d. 26. num. 26. ubi is: *Concilio loquente de Ordinarii, receptum est, ut sub eius nomine veniat Vicarius, qui in denunciationsibus dispensare valeat*. Barbof. de potestat. Episc. allegat. 32. num. 29. citans Chokier. de jurisdic. Ordinarii in ex. up. p. 1. q. 1. num. 1. Basili. Pont. de matrim. l. 1. c. 26. §. 4. Reginald. l. 1. num. 219. Gratian. discip. for. c. 83. num. 10. Molfes. Theol. mor. tr.

4. c. 8. num. 10. Gaspar Hurt. de matrim. d. 5. diff. 19. num. 63. Vulp. in pr. c. 15. num. 10. Narbon. de appellat. à Vicar. ad Episc. p. 2. num. 256. & alios quamplurimos contra Cephal. & Menoch. ut respons. praedict. Item contra Suez. de Paz. Tom. 2. titulus. 5. in fine. Henriq. l. 2. c. 3. num. 5. Sindo. de rescript. Gl. 25. principal. num. 29. Gomez. in Bull. cruceat. c. 4. n. 19. & 21. Possev. & alios apud Barbof. l. cit. l. 2. m. contra Meroll. Theol. mor. p. 1. diff. 7. c. 6. d. 17. num. 254. apud Ventrigl. Item contra Garc. de benef. p. 5. c. 8. num. 61. ubi: *quod Vicarius Episcopi non possit dictas denunciations remittere sine speciali commissione declaravit S. Congregat. prout sibi dixit Auditor Cardinalis Mathias, Praelecti dicte Congreg. item contra Fagn. in c. cum inhibita. de clandest. dispens. num. 9. apud Carol. de Luca. ad Ventrigl. l. cit. num. 6. quo tamen loco Fagnanus plus non habet, quàm quod in libro S. Congregat. nunc Cardinalis Carafæ annotatum sit, Gregorium XIII. dixisse, in dicto concilio decreto sess. 24. c. 1. *apellaciones Ordinarii non venire nisi solam Episcopum*. Ratio responsionis nostrae satis infirmata respons. praedict. & datur à Barbof. l. cit. num. 28. Pith. Pax Jord. Lysm. l. cit. cit. quod in Trident. sess. 24. c. 1. potestas in his denunciationsibus dispensandi committitur Ordinarii, nomine autem Ordinarii non minus valet Vicarius quam Episcopus, & quocies aliquid Episcopo conceditur, ut Barbof. l. cit. num. 18. ex Simch. l. cit. person. Vicarii non excluditur, sed potius sub eadem dispositione comprehenditur, nisi Vicarius reperitur expresse exclusus, & modò incertum Vicario ex ejus officio congruit, ut apud eundem Barbof. Gratian. l. cit. n. 12. Gutier. de matrim. d. 19. n. 12. Sperell. in decis. for. sacral. decis. 97. n. 1. Genuent. in pr. Curia Archiepisc. Neapol. c. 26. num. 11.*

4. Illud tamen hic observandum, quod habet Laym. l. cit. nihilominus posse Episcopos ejusmodi facultatem dispensandi in denunciationsibus, uti & approbandi confessarios sibi ipsis reservare, ut Sanch. l. cit. Sbroz. l. 2. q. 112. num. 6. Gutt. q. 1. can. l. 2. c. 19. num. 15. quos citat. Cum enim Episcopus generalem Vicarium suum pro voluntate sua instituat, & amoveat, ideo vel ampliam vel restrictam potestatem ei conferre, aut semel datam extendere, aut restringere non prohibetur. Laym. l. cit. citans Piacet. pr. Episc. p. 2. c. 4. n. 12. Garc. p. 5. c. 8. num. 25. citans alios. Unde in Vicarius hic & nunc in dictis denunciationsibus remittendis dispensare valet, colligendum ex mente Episcopi, & ex consuetudine hujus vel illius Ecclesiae; ita tamen, ut si in generali commissione Vicariatus, aut extra id expresse non sit ab Episcopo, aut aliud habeat dicta consuetudo, id possit Vicarius.

Quaestio 162. Non Vicarius per seipsum possit assistere matrimonii sine speciali mandato ex proprio officio?

1. **R**espondeo affirmativè: Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 29. Barbof. de potestat. Episc. allegat. 32. num. 127. citans Ledesin. in sum. p. 2. de matrim. c. 4. concl. 4. dub. 17. Henriq. l. 1. c. 5. num. 4. Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. num. 18. Basili. Pont. de impedim. matrim. c. 26. §. 6. versum etiam Anoz. Gutier. tr. de matrim. c. 66. num. 12. & c. 69. n. 2. Narbon. de appell. à Vicar. ad Episc. p. 1. num. 205. Hurtad. de matrim. d. 5. diff. 9. num. 31. &c. Idque quia Vicarius venit nomine Ordinarii. Ventrigl. Barbof. l. cit. cit. juxta dicta à nobis saepe.

2. In hoc verò, num assistere possit matrimonio,

nio, dum ipse non est sacerdos, non conveniunt A.A. negant communis Navar. *conf. 1. sub tit. de off. ordinat. in artic. & conf. 10. sub tit. de dignif. inquler. in novif. Salzedo ad Titul. in pract. c. 76. vers. 14. S. yz. in florib. diuif. 1. sub tit. de off. ordin. Ceval. q. 60. q. n. 59. Cenezo pract. l. 1. q. 30. n. 48. apud Barbof. l. c. n. 122. ad quos accedit Card. de Luca ad Trid. d. 26. n. 20. Affi naut e contra Barbof. l. c. ubi is: *Dum multi non cogitavit de contraria decisione, de qua ipfi testentur, libenter amplectitur, tam Parochum quàm Vicarium non sacerdotem valide matrimonium epiflere, quod revifione post primam hujus tract. impressionem invenit tenere B. yst. Pontium de matrim. l. 5. c. 21. n. 11. Quo teutencia Barbofæ ex eo firmari videtur, quod idipsum possit parochus non sacerdos; cum Vicarius non minus fit ordinarius quàm parochus respectu omnium subditorum omnibus parochus Diocesis, & non minus fit parochus parochorum quàm Episcopus.**

Quæstio 163. An Vicarius quoque alteri sine speciali mandato concedere possit licentiam assistendi matrimonio sibi subditorum?

Respondeo affirmative, modo is, cui committitur, sit sacerdos, quemadmodum parochus alteri committere potest hanc licentiam, sed uon nisi sacerdoti. Card. de Luc. ad Trid. d. 26. n. 18. Ventrigl. l. c. Barbof. cit. n. 177. citatque ab eo A.A. Si quidem ex facultate Tridentini sess. 24. c. 1. sibi concessa potest Ordinarius dare licentiam alicui sacerdoti assistendi matrimonio parochi loco sibi subditorum; Ordinarii autem nomine, ut saepe dictum, venit quoque Vicarius Episcopi. Barbof. l. c. n. 116. unde Rosa de iur. 176. n. 8. p. 1. tenet, censui validum matrimonium contractum coram sacerdote alieno de licentia Episcopi. Et sic habet praxis quotidiana; & sic quoque Vicarius non sacerdos hanc licentiam assistendi concedere poterit. Card. de Luca l. c. n. 20.

Quæstio 164. An suspensâ jurisdictione Episcopi per excommunicationem aut suspensionem Vicarius valide assistat matrimonio, aut licentiam ei assistendi committat alteri?

Respondeo affirmative; neutrum enim est actus jurisdictionis. Quod si tamen Episcopus suspensus aut excommunicatus non toleraret instituer Vicarium, aut parochus excommunicatus vice curatum, illique assisteret matrimonio vel alteri committeret, nihil valeret; quia illa institutio est manifestus actus jurisdictionis, ac prout facta ab excommunicato nihil valet. Ita serit Barbof. l. c. n. 119. citans Alterum de conf. tom. 1. l. 1. d. 8. a. 6. Sanch. de matrim. l. 3. d. 30. n. 10.

Quæstio 165. An Vicarius sine speciali mandato dispensare possit in impedimentis matrimonii dirimentibus in casu, quo potest Episcopus?

Respondeo negativè Ventrigl. l. c. citans Sanch. de matrim. l. 2. d. 40. n. 3. & 12. Vide dicta supra de potestate Vicarii quod ad dispensandum in genere.

PARAGRAPHUS IX.

De potestate Vicarii visitandi, celebrandi synodum & concursum, & dandi dimissorias.

Quæstio 166. An Vicarius visitare possit Diocesim?

Respondeo: Id illum non posse sine speciali

P. Lauren. Vicarius Episc. Tract. I.

comensatione Episcopi. Azor. Instit. mor. p. 2. l. 5. c. 45. q. 4. Barbof. de potest. Episc. allegat. 54. n. 102. & alleg. 75. n. 28. citans Rebuffi. in p. tit. form. Vicar. n. 100. Ugol. de potest. Episc. c. 4. §. 7. vers. 3. Narbon. de appell. à Vicar. ad Episc. p. 1. n. 124. Fulco. de rñis. l. 1. c. 2. n. 12. Sbroz. l. 2. q. 120. d. n. 2. quos sequuntur Pich. l. c. Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 106. Ventrigl. l. c. n. 22. citans insuper Meroll. th. mor. tom. 3. d. 7. c. 6. dub. 1. Videtur enim visitatio Diocesis reservata Episcopo, qui regulariter visitare temetur, juxta c. Decernimus. c. Si Episcopus. de off. ordinat. in 6. Trident. sess. 24. c. 3. Pich. l. c. ex Sbroz. l. c. n. 3. quæ autem reservata sunt, non veniunt, nisi specialiter exprimentur, Sbroz. n. 4. citatis Abb. in c. prudentiam. de off. delegat. col. 2. Parif. conf. 10. n. 7. in 4. Possit autem Episcopum committere specialiter potestatem visitandi Diocesim, extra dubium est, cum competat illa ei jure ordinatio. Sbroz. n. 7. citato Fulco. de rñis. l. 1. c. 2. n. 18. Cuch. Instit. Jur. Can. de Episc. n. 106. juxta c. Si Episcopus. de off. ordinat. in 6. & Trid. l. c. quod ipsum limitat Sbroz. n. 8. uti & Fagn. in c. quoniam. de off. delegat. n. 27. in fine. ubi Episcopus sue rei legitime impeditur juxta c. Decernimus. c. Si Episcopus. c. inter cetera. & Concil. Trid. sess. 24. c. 3. Item n. 9. quod Episcopus non nisi visitationem ad se spectantem committere possit Vicario, vel alicui, cui valet. Decernimus. Trid. l. c. non autem Vicarius possit facere visitationem quotidianam, quam facere consuevit Archidiaconus, quis hunc Episcopum non potest demandare alteri quàm Archidiacono, juxta Gl. in c. Episcopum. 10. q. 1. v. Amas. & Trid. l. c. ubi Archidiaconus, Datus & alii inferiores in Ecclesia, ubi visitationem exercere legitime consueverunt, debent assumpto Natio de consensu ipsius per singulos tantum (alia editio videtur vitiosa, dum habet tantum) eidem visitare, adeoque exclusi videantur Episcoporum Vicarii, ponderando dictionem illam tantum, cujus natura est assumere illud, quod ponit, & excludere & negare aliud. Ita Sbroz. n. 10. & 11. Verum tamen non videtur cadere supra Archidiaconus, Decanus, &c. sed super eidem, ut ibi tantum visitare possint; cum Concilium mox subijciat: Sed non ideo Episcopus, vel ei impeditur cum visitaret eandem Ecclesiam sicutum ab his visitare prohibetur, &c. Vide super hoc ipso loco declarationes apud Joannem Gallemart. Porro Episcopus visitanti temetur Episcopus suppeditare necessaria extra vicium, nempe equos, famuliam, alisque; ipsi verò visitandi tementur ei præstare expensis viisuum. Sbroz. l. 2. q. 123. n. 1. citatis. c. Si Episcopus. de off. ordinat. in 6. & ibi Gl. v. providere. c. inter cetera. de off. ordinat. juxta Gl. v. necessaria. Vide de hoc l. c. Trid. ubi quod ad hoc omnia accuratè disponit.

Quæstio 167. An Vicarius visitare possit monasteria, hospitalia, aliisque loca pia. Item Ecclesias exemptas, vel nullas Diocesis?

1. Respondeo primò: Possit Vicarium Confraternitates Laicorum, hospitalia, collegia alique loca pia, de quibus Trid. sess. 21. cap. 8. ceterum prælatorum locorum jura ad laicos peritiores, visitare sine speciali mandato Episcopi. Etsi enim cit. l. c. Tridentinum id concedat Episcopis, etiam tanquam Sedes Apostolica delegatis, competebat tamen & ipsi jure ordinario à Tridentino. Fagn. in c. quoniam. de off. delegat. n. 30. quod si tamen dicta loca exempta privilegio fuerint munita, ea sine speciali Episcopi commissione visitare non poterit. Fagn. l. c. cit. juris nom. 27. Si quidem Decretum Tri-

F dent.

dent. i. e. tametsi loquatur tam de beneficiis & locis exemptis quam non exemptis, ut patet ex illis verbis *etiam exemptatibusque* propterea Episcopi ius visitandi etiam tanquam Sedes Apostolicæ delegatis, quod ad loca tamen illis iure ordinario subiecta non huiusmodi ardeat ad procedendum autoritate delegata, sed tantum quod ad exempta, utpote in quæ Episcopo aliis ius visitandi non competebat. Unde iam Vicarius respectu illorum exemptorum, uti non poterat facultate illius decreti, nisi ei spiritualiter ab Episcopo delegeretur, sicut potest etiam uti quod ad non exempta sine speciali illa commissione.

2. Respondeo secundò: Ecclesiis Diocesis nullius, (de quorum Visitatione agit Concilium Trident. sess. 24. c. 9.) visitare potest Vicarius Episcopi ex speciali commissione illius non autem abique ea ex officio suo, Fagn. l. cit. num. 33. ius siquidem visitandi dictas Ecclesias ante Tridentinum sive iure ordinario non competebat Episcopo; adeoque mirum non est, Concilium tribuens illud Episcopo (nempe proximiori) voluisse, ut sine simpliciter procederet ut Sedes Apostolicæ delegatus. Unde iam etiam factum est, ut (uti testatur Fagn.) S. Congregat. Concilii declararet, Episcopum Ecclesias exemptas aut nullius Diocesis visitare volentem exprovinci debere, se id facere uti Sedes Apostolicæ delegatum, & posse etiam illas visitare per Vicarium suum, sed opus esse, ut det illi specialem ad hoc facultatem in scriptis. Atque ex his patet quoque qualiter Vicario competat visitare Abbatis aliasque beneficia exempta, dum ea visitandi potestas Episcopi non nisi tanquam sedis Apostolicæ delegatis committitur.

Questio 168. Quid Vicarius possit circa Synodum Diocesanam

1. Respondeo primò: Synodum Diocesanam sine speciali Episcopi mandato convocare nequit. Azor. Instit. mor. p. 3. l. 3. c. 45. q. 5. Pirh. l. c. num. 48. Barboz. de potest. Episc. allegat. 54. num. 103. Sbroz. l. 2. q. 45. n. 1. Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 37. citans Bortz. de Synod. Episc. p. 2. num. 2. Rebuff. in pr. tit. de form. Vicar. n. 151. Gavanti. in enchirid. v. Synodus Diocesana. num. 3. Quamvis autem Barboz. in sum. Apostolic. decis. v. Vicarius, collect. 717. num. 3. testetur contrarium (nempe posse id Vicarium sine speciali commissione) fuisse decissum à S. Congregat. eandem tamen decisionem adductam à Sell. select. canon. c. 25. n. 31. Cantare pro responsione nostra, ait Ventrigl. l. c. Vicarius tamen Archiepiscopi, ne quidem de mandato illius, illo impedito cogere poterit Synodum provincialem; cum Archiepiscopi Synodum provincialem per seipsum aut illis impeditis per Coepiscopos congregare debeant iuxta prescriptum Trident. sess. 24. c. 2. Sbroz. l. cit. num. 5. De cetero quo ad convocationem Capituli seu congregandos Canonicos Vicarius Episcopi non admittitur. Sbroz. l. c. n. 6. iuxta Trid. sess. 25. c. 6.

2. Respondeo secundò: Constituciones Synodales pro suo arbitrio immutare nequit Vicarius Ventrigl. l. cit. citans Barboz. sum. decis. Apostol. v. Vicarius general. Episc. quam habet Authoritas. n. 7. Aldan. compend. canon. refut. l. 1. tit. 43. n. 35. qui testetur sic declaratum à S. Cong. Rit. 25. Feb. 1606.

3. In Synodo diocesana celebrata per ipsum Episcopum necesse non est ut interveniat Vicarius generalis. Ventrigl. l. c. citans Riccium in pr. p. 1. refut. 167. iuxta ult. impressionem, qui etiam l. c. p. 4. refut. 391. n. 1. & ex eodem principio deducere conatur,

quod Vicarius generalis in illa Synodo non præcedat Capitulum, de quo plura Marechius, Var. refut. l. 1. c. 69.

Questio 169. Quid possit Vicarius circa habendum concilium pro Parochialibus Ecclesiis vacantibus?

1. Respondeo primò: Potest Vicarius ex generali commissione Vicarius sine speciali mandato concilium indicere, proponere edicta, eumque tum Examinatoribus celebritate, ac successivè ex approbatis eligere digniorem. Corrad. Franc. benef. l. 3. c. 3. sub n. 10. Garc. p. 9. c. 2. n. 117. Pax Jord. l. 10. tit. 2. n. 104. Carol. de Luca de Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 6. ego sum. benef. p. 1. q. 205. n. 2. Regulariter enim potest Vicarius ex generali commissione ea, quæ sunt jurisdictionis, nisi specialiter excipiantur, qualiter non excipitur concursus. Garc. Pax Jord. ego loci cit. Proceditque id ipsum etiam, ubi esset locus gratificationis inter plures approbatos sequi idoneos, ut eam facere possit Vicarius. Garc. l. c. n. 118. Neque his obstant verba Trident. sess. 24. c. 18. ab Episcopo seu eo impedito, ab ejus Vicario generali &c. quibus velle videtur Concilium, ita demum Vicarium posse celebrare examen per concursum, si Episcopus sit impeditus. Respondet namque Garcias l. c. n. 119. & ex eo Barboz. de potest. Episc. alleg. 60. n. 41. citans Maslob. in prax. habendi concursum. Reg. 3. dub. 3. per illa verba non tolli, quin coram Vicario possit fieri examen, etiam Episcopo non impedito, sed posita esse ad devotandum, convenire, ut ab ipso Episcopo cessante impedimento fiat examen. Nequit tamen à Vicario sine speciali mandato fieri ipsa collatio Parochialis indicio & electio magis idoneo. Garc. l. c. n. 120.

2. Respondeo secundò: Præsidente in concursu Episcopo cum Examinatoribus, ut interveniat etiam Vicarius generalis, si que etiam interroget, abique tamen voto tanquam Assessor solum seu assidens Episcopo, de praxi communiter receptum est. Caid. de Luca, de Paroch. d. 37. n. 13. Pignat. Tom. 1. conf. 403. ubi postquam interrogasset; an Vicarius, qui intervenit examini, possit præter Examinatores interrogare examinandos; etiam si Antecessor illius fortè non fuisset: Responder. posse interrogare iuxta declarat. S. Congregat. Conc. in Janu. 14. Aug. 1643.

Questio 170. Quid possit Vicarius circa dandas dimissiones?

1. Respondeo sine speciali commissione Episcopi literas dimissionis subditi pro recipiendis Ordinibus dare non potest Vicarius. Laym. in c. cum nullus. §. inferiores. de temp. ordinat. n. 2. & in c. ult. de Vicar. in c. n. 1. Pirh. cit. n. 48. Pax Jord. l. 3. tit. 6. n. 129. Ventrigl. l. c. n. 32. Pignat. Tom. 2. confut. 66. n. 11. Fagn. in c. significasti. de offic. Archid. num. 6. Sbroz. l. 2. q. 41. n. 3. citans Hostiens. Bellam. Jo. And. in c. tua nobis. de offic. Vicar. Pavin. de potest. Capituli sed. vac. p. 2. q. 10. et. 4. n. 16. Mandos. ad Reg. 24. Cancel. tit. 3. de malis pro mortu. q. 6. n. 2. Barboz. juris Eccles. l. 1. c. 15. n. 21. citans Guttier. can. 99. l. 2. c. 17. n. 20. Zerol. in pr. Episc. p. 2. v. Vicar. §. 4. Præc. pr. Episc. p. 1. c. 1. n. 23. Ugol. de off. Episc. c. 4. §. 7. vers. §. Campanil. in divers. juris can. rubricat. rub. 9. c. 8. n. 3. Molles. rr. 2. num. 22. Narbon. de appell. à Vicario. ad Episc. p. 1. num. 197. Ratum in Mauranen. pensum. 25. Jun. 1626. &c. Puisse verò Vicarium dare dimissiones (etiam id spectet ad dignitatem Episcopi-

PARAGRAPHUS X.

De potestate Vicarii in variis præstandi suum consensum, auctoritatem, aut dandi licentiam.

Quæstio 171. An Vicarius interponere possit auctoritatem suam, & decretum in actibus voluntarie jurisdictionis sine speciali mandato Episcopi?

1. **R**espondet affirmativè Sbroz. l. 2. q. 195. n. 2. & licet expressè non addat, quòd id possit sine speciali mandato Episcopi, ad ipsum tamen illum sentire patet ex ejus rationibus. citat pro hoc Jo. And. in c. licet. de offi. Vicarii, in 6. Milis, in reposit. v. Vicarius Episcopi. Redoan. et. de reb. Eccl. non alien. rubric. de Antior. Pralat. in alienat. interpon. Gabriel. conf. 200. num. 2. & 3. Pavin. de potest. capit. sed. var. p. 1. q. 2. num. 11. Corn. conf. 181. num. 39. in 2. & plures alios contra Rebuff. in pr. cit. sum. Vicar. num. 104. & 184. Roman. singul. 693. Tholosan. decr. 97. Bald. conf. 475. num. 2. vol. 1. Socin. conf. 91. col. 2. num. 9. vol. 4. Barbat. conf. 40. col. 3. num. 3. Cuch. in sit. jur. can. de Vicar. Episc. n. 105. & quos citat Sbroz. l. cit. num. 1. & 2. & qui tres possent in terminis docere, quòd Vicarius nequeat interponere decretum sine speciali mandato. Probat suam sententiam Sbroz. l. cit. num. 7. ex l. nemo. l. fuggente. c. de offi. ejus qui vicem alter. ubi. jura gl. v. Vicarius; ubi Vicarii Præfatum seu Rectorum habent auctoritatem dandi tutores, & curatores pendentibus, & interponendi decretum ad alienandum res Minorum, & similia. & ad emancipandum celebrandas. Probat & ratione num. 1. quia nimirum Vicarius regulariter omnia potest, quæ is, cujus vices gerit; adeoque auctoritatem interponere potest sicut Episcopus. Tum etiam, quia v. g. interponere auctoritatem in alienationibus Ecclesie est jurisdictionis, ut Feder. de Sens conf. 30. Abb. in c. cum olim. de mayor. & obediens. col. 4. & ea, quæ sunt jurisdictionis transiunt in Vicarium generalem Episcopi.

2. Limitat hanc suam doctrinam Sbroz. num. 10. ut non procedat in actibus, in quibus potestas interponendi consensum vel auctoritatem competit Episcopo tantum de consuetudine. Item in collationibus & permutationibus beneficiorum, aliisque casibus in jure exceptis; quia & ubi, dum requiritur interpositio auctoritatis Episcopalis, videtur esse electa industria personæ, ne quidem de mandato Episcopi poterit Vicarius loco illius interponere auctoritatem suam. Atque vel ex hac ipsa limitatione patet, ad propositam questionem vix generaliter responderi potuisse. Uode in particulari necesse est formare quæstiones.

Quæstio 172. Num Vicarius sine speciali mandato possit præstare consensum pro translatione novorum monasteriorum?

1. **R**espondeo non posse illum sine speciali mandato seu commissione concedere licentiam edificandi nova monasteria & conventus in loco suæ diocesis. Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 196. Barbof. de potest. Episc. allegat. § 4. n. 19, ubi expressè:

F 2

m

Episcopalem, ut Sbroz. l. cit. num. 1.) ad ordines, etiam sacros, de speciali commissione Episcopi supponunt AA. citati, & expressè tradit Sbroz. l. c. n. 8. citatis Mandos. ubi ante num. 20. Rebuff. in pr. cit. sum. Vicar. num. 47. Roland. conf. 4. num. 19. in 1. & c. subdit etiam expresse Sbroz. num. 11. in fine ex Roland. & Jo. And. Vicarium habentem ad hoc speciale mandatum posse etiam præstare Episcopo dimissorias concedere, non requisiti alii Episcopi sententia.

2. De cetero limitatur responsio, ut Vicarius dictis dimissorias concedere possit sine speciali commissione, ubi Episcopus degit in remotas, Fagn. Laym. Pax Jord. Pirh. Barbof. Pignat. Ventrigl. (qui etiam addit, posse in hoc casu Vicarium per ipsum conferre ordines, dum est Episcopus) Sbroz. l. cit. juxta cit. c. cum nullus. §. inferius. Monet Sbroz. num. 10. uti & Piacet. l. cit. num. 10. apud Laym. cit. num. 2. non esse facta tutum, quòd Vicarius absente Episcopo sine speciali mandato dimissorias concedat. Probat hoc ipsum num. 13. exemplo Archidiaconi, qui absente Episcopo est ejus Vicarius ipso jure, & tamen absente Episcopo dimissorias illas concedere vequit juxta Gl. in c. significasti. v. literas. & And. Hof. & Abb. not. 2. Valere autem argumentum à potestate Archidiaconi ad Vicarium Episcopi dicit num. 14. ex Mariana Socin. in c. siut aotre. de excess. Pralat. num. 45. Innoc. & Jo. And. in c. ad hoc. de offi. Archid. v. ordina. Verum in hoc consuetudinem spectandam esse, & quæ sit mens Episcopi absentes, ait Laym. remittens ad declarationem super Trident. Sess. 23. c. 10. Porro quandocumque ad hunc effectum Episcopus censetur versari in remotis, non pariter desinunt Auctores. Nam primo censet Riccius in pr. p. 2. resolut. 18. ad quem remittit Barbof. Episcopum tunc censeri degere in remotis, quando est ultra montes, secus, si intra montes, impletus dispositioni c. nihil. de elect. ubi quis dicitur valde remotus, quando moratur extra Italiam. Verum Riccius merito reprobat Geumen in pr. cit. Archiepisc. Neapol. c. 83. num. 12. & cum eo Ventrigl. l. cit. ed quòd in præsentem casum non requiratur, ut Episcopus sit valde remotus, sed tantum, ut sit remotus sine dictione valde, ut dicitur c. cum nullus. Eandem Ricci doctrinam ex eo reprobat Pax Jord. l. cit. num. 130. quòd præterquam id non deserviat generaliter pro ceteris Christianioribus Episcopis, potest quis existens intra Italiam esse magis remotus à sua Ecclesia, quam si existeret extra Italiam, ut patet. Genoveus verò & cum eo Ventrigl. dicens hanc esse originalem Glossæ opinionem in c. cum nullus. v. remota. à qua recedendum non sit, volunt, tunc dicendum Episcopum agere in remotis, quando moratur extra provinciam ad duas dioceses. Pax Jord. denique censet, quandocumque Episcopus moratur in remotis, relinquendum arbitrio boni viri. Pro quo citat eandem Gl. in c. nullus. v. remota. & ait, huic concludere Hof. in c. relatum. de sent. excommunicat. Archid. Jo. And. &c.

3. Illud tamen etiam hic notandum ex Sbroz. l. cit. num. 9. & Fagn. l. cit. juxta principia generalia à nobis supra proposita, nimirum, quòd si Vicario in generali commissione Vicariatus, aut extra, commissi essent casus quidam speciales, seu speciale mandatum requirerentes cum clausula: *super præmissis, & in omnibus aliis ad nos spectantibus* 3. possit concedere etiam dimissorias in vim dictæ clausulæ, nisi ut monimus supra, dicti casus speciales expressè essent minus arctius quam concessio dimissoriarum.

P. Laurent. Vicarius Episc. Trad. l.

nes adificationi monasterii per testatorem relicti assensum & auctoritatem interponere possit: Ventrigl. *Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 34.* citans Aldan. *compend. can. resolut. l. 1. tit. 41. n. 36.* Barbof. *Apost. decis. v. Vicar. Gener. quam habet auctor. n. 20.* Sell. *Seis. can. c. 90. n. 4.* qui testetur ita decisum à S. Congreg. 12. Julii 1640. Item Fagn. in c. non amplius. de institutionib. Etenim erectio monasteriorum de majoribus Ventrigl. *l. c.* Item in generali commisso non veniunt ea, quæ ob sui gravitatem certæ personæ vel dignitati commissa sunt à jure. 1. §. de offic. juv. qui vicem alter. det. & c. de offic. Vicar. in 6. Sed facultas novum monasterium erigendi ob rei gravitatem de jure specialiter est commissa Episcopo, c. quidam. de Monachis. c. cellulas. 18. q. 2. ergo, ita ferè Fagn. *l. c. n. 93.* Item per generalem constitutionem Vicarij non videtur in eum translata facultas non competens Episcopo de jure communi, Fagn. *n. 77.* citans c. fin. de offic. Vicar. in 6. & Innocent. in c. cum in causis. de elect. n. 5. facultas autem erigendi novum monasterium non competit Episcopo de jure communi; licet enim de jure antiquo communi monasterium novum constitui poterat, ut probatur citati textus. c. quidam. c. de Monachis. c. cellulas. Decrevit tamen postmodum Bonifacius VIII. ne deinceps liceret Fratribus mendicantibus nova loca aut monasteria alicubi recipere sine sedis Apostolicæ licentia. c. unica. de excessibus Prælatorum in 6. quam constitutionem postea innovavit Clemens V. penult. contravenientibus adject. Clem. *expensæ. de penit. Tridentinum verb. sess. 25. c. 3. de Regular. hanc facultatem sublimem per Bonifac. VIII. Episcopis restituit. unde jam hæc facultas saltem quod ad mendicantes competit Episcopo de jure ipsius Concilii, non autem de jure communi, ac consequenter non censetur demandata Vicario per generale mandatum. Ita ferè Fagn. *n. 75.* hoc ipsum confirmatur ex eo, quod ob eandem rationem Gregor. XIII. dixerit (ut Fagn. *inc. in qua. de major. & alied. n. 16.*) nolle se, ut Cardinalibus (et si in titulis suis jurisdictionem ordinariam habeant) competant, quæ Episcopis concessa sunt à Conc. Tridentino. Item licentia erigendi novum monasterium est voluntarie jurisdictionis; cum judicalem indaginem non requiratur, saltem ante decretum Clein. VIII. et sapit gratiam sicut beneficiorum collatio. Fagn. *n. 77.* ea autem, quæ sunt jurisdictionis voluntarie & sapient gratiam, regulariter non consentur translata in vicarium. Fagn. *n. 76.* juxta dicta sæpe à nobis supra. Denique confirmat hæc Fagn. *n. 76.* & seq. ex eo, quod monasterium novum erigi non possit, quin erigatur nova dignitas, vel saltem plura beneficia regularia; quia monasterium erigi seu institui sequitur sine Abbate, vel Priore, vel Monachis. c. 2. & c. ad monasterium. de statu Monachorum. Vicarius verò sine speciali mandato erigere nequeat novam dignitatem, ut Feder. de Senis Germán. Felin. in c. cum accessissent. de consue. Imò nec novum beneficium, pro quo pariter plures citat Fagn. *n. 80.**

2. Neque his obstat primò, quod Gl. in c. nemo. il primo. de consecrat. dist. 1. Dicens Episcopum posse id (nempe dare licentiam erigendi nova monasteria) per se vel per alium: nam ut apud Fagn. *n. 84.* respondet Archid. *ibidem in Gl. per se. n. 4.* Bellam. in eadem Gl. n. 2. & c. id alium intelligitur de Delegato Episcopi singulari. Neque obstat secundò consuetudo illa Clem. VIII. incipiens: *quoniam institutum edita 25. Jul. 1601.* quæ præscribitur Episcopi forma, quæ uti debeant in concedenda mendicanti-

bis licentia erigendi nova monasteria, dum utitur verbo Ordinarij, quo venire non solum Episcopos, sed & eorum Vicarios, dictum est sæpe supra. Nam, ut respondet Fagn. *n. 87.* id factum, quia ibi præscribitur modus generalis, & ab omnibus observandus in erectione omnium monasteriorum. Quæ quidem erectio quia fieri consuevit non tantum ab Episcopis, sed etiam ab istis Ordinariis locorum, puta Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis & Vicariis Generalibus Episcoporum, habentibus ad hoc speciale mandatum, ideo usus est nomine Ordinarij, quod magis latè patet quam Episcopi. c. Ordinarij. de off. Ordinar. in 6. Inde tamen inferre non licet, quod dicta facultas indubitanter competat omnibus locorum Ordinariis. Et licet prohibendo, ne ab Ordinariis locorum de cetero nova monasteria erigantur, nisi servata formâ ibi præscripta, videatur à sensu contrario permittitur, ut servatâ dictâ formâ Ordinarij possint hujusmodi erectiones facere, in hoc tamen supponit terminos habiles, adeoque intelligi debet de illis Ordinariis, quibus alias hæc facultas legitime competat, qualis non est Vicarius Episcopi absque speciali mandato.

Quæstio 173. an possit Vicarius Episcopi authorizare alienationem bonorum Ecclesiæ?

Resp. Vicarius Episcopi non tantum non potest alienare res Ecclesiæ, etiam in illis casibus, in quibus id potest Episcopus sine speciali Episcopi mandato. Barbof. de potestat. Episc. allegat. §. 4. n. 106. Puth. ad tit. de off. vicar. n. 42. Sbroz. *l. 2. q. 118. à n. 1.* citans Abb. *conf. 88. n. 6.* Staphil. de tit. grat. & just. n. 68. & c. contra Cerrhal. *conf. 700. n. 45.* & seq. vol. 5. Quia alienatio in Ecclesiasticis dicitur esse de arduis. Sbroz. *n. 4.* citans Rebuffi. in pr. tit. de univ. revocat. n. 24. juxta c. ad hoc. de off. Archid. junctâ Gl. v. ardua. Verum etiam decretum, auctoritatem aut consensum suum in hujusmodi alienationibus interponere nequit sine speciali mandato. Ventrigl. *Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 38.* Pirh. *l. c.* Azor. *p. 2. l. 3. c. 45. q. 2.* (Idem de transactionibus dicunt hæc tres) Pax Jord. *l. 12. tit. 1. n. 209.* citans Cuch. *instit. jur. can. tit. de Vicar. n. 105.* Redoan. *ar. de reb. eccl. non alien. tit. de auctor. Prælator. n. 60.* Barbof. *l. c.* citans insuper Zerol. in pr. Episcop. p. 1. v. Vicarium. §. 17. Bero. *conf. 81. n. 19.* vol. 1. Tond. *gg. benef. p. 1. c. 98. n. 1.* Quia & hæc authorizatio alienationis bonorum Ecclesiæ est de arduis, ut idem Tondus. Sed neque decretum aut auctoritatem interponere potest sine speciali mandato transactionibus clericorum circa bona Ecclesiastica. Pirh. Azor. Barbof. Pax Jord. citatis iidem AA.

Quæstio 174. Num Vicarius possit confirmare statuta, aut etiam consensum Episcopi suppleri, dum in requiritur in statutis Capituli aut Ecclesiæ inferioris.

1. Resp. ad primam; id tum non possesse speciali Episcopi commissione. Ventrigl. *Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 45.* citans Marechot. *var. resolut. l. 1. c. 69. n. 16. 12. seq.*

2. Resp. ad secundam quoque negative. Sbroz. *l. 2. q. 200. n. 4.* dicens esse communem, ac citans n. 2. pro hoc Feder. de Senis *conf. 264. si Canonici. Roman. sigul.*

Angl. 693. Felin, in c. cum omnes, de consil. n. 9. contra Decium in cit. c. cum omnes, num. 3. dicentem, videri sibi, quod huiusmodi consensus praestari possit per Vicarium, quia similis esse videtur institutioni spectanti ad Episcopum, quae per Vicarium expediri potest.

3. Limitatur tamen responsio à Sbroz. cit. num. 4. ut Vicarius absente Episcopo sine speciali commissione consensus suum praestare possit loco Episcopi in istis casibus, in quibus statuta Capituli aut aliter Ecclesiae requirunt consensus Episcopi. Citat pro hoc Archid. in c. Reatina. 63. dist. in fine. Decium l. cit. Julon. in l. cum sitis sancti. col. 2. n. 3. ff. si certum petatur. eà ratione, quia propter absentiam Episcopi confirmatur Vicari potestas. Sbroz. num. 5. citans c. nullum. §. 1. de temp. ordinat. in 6. Felin. in 6. ex parte. de consil. col. 3. post n. 1.

Quaestio 175. Num Vicarius possit interponere decretum in alienationibus numerum?

Respondeo: de hoc satis dictum ex Sbroz. l. 2. q. 119. quæ. ante hanc p.

Quaestio 176. Num Vicarius possit sine speciali commissione praestare consensum suum in iis, in quibus Episcopo ex consuetudine vel jure aliquo speciali competit intervenire vel consentire v. g. electioni aut statuto alicui?

1. **R**espondeo negativè: Sbroz. l. 2. q. 30. num. 3. & seq. Vicarius enim habet ordinarium jurisdictionem in his solummodo, quæ competunt Episcopo jure communi, seu de iis, quæ ei competunt jure speciali ultra jus commune, illa enim non veniunt in generali mandato. Sbroz. n. 5. citans Decio in c. quantum. Abbas. de off. deleg. n. 11. Ruin. conf. 178. in princ. vol. 3. Roland. conf. 39. num. 17. in l. Federic. conf. 190. circa finem. Unde etiam potestas illa supplendi in similibus consensus Episcopi non transit in Capitulum sede vacante. Sbroz. n. 3. citans Felin. in c. cum olim. de major. & min. num. 5. cum in iis, quæ Prælati ratione consuetudinis, maxime contra jus inducunt, vel juris specialis Capitulum sede vacante non succedit. Abb. in c. scriptum de elect. num. 9. Glof. & Hostiens. in d. Burrio & Cardin. in c. verum. de foro comper. & alii apud Sbroz. n. 3.

2. Limitatur responsio pariter ac præcedens, ut illum consensus Episcopi eo absente supplere possit. Sbroz. num. 13. citato Archid. in c. Reatina. dist. 63. ubi dicit, quod si ex consuetudine in electione alicuius Prælati debet intervenire consensus Regis vel Episcopi, si contingat Regem esse extra regnum, Episcopum extra Episcopatum, sufficit habere consensus Vicarii vel locumtenentis, & qui Archidiaconum in hoc sequuntur Bald. in c. venerabilis. de consuet. Decius n. c. dilecti si finis. de appell. n. 2. Mandol. ad reg. Causel. de mali promiss. q. 6. n. 12. &c. Contra quam limitationem dam obijciunt, quod absentia Episcopi non amplius Vicarii facultatem illi in casibus in jure expressis juxta Fanc. in c. 2. de off. Vicar. in 6. col. 3. circa finem. Ferret. conf. 327. n. 6. Federic. de Senes conf. 264. opponit Sbroz. num. 17. textum c. cum nullus. §. 2. ubi, quod potestas Vicarii ob absentiam Episcopi extenditur.

3. Quod dictum de consensu, idem de consilio dicendum, nempe quod & hoc ex jure aliquo speciali praestandum ab Episcopo, eo absente, illud praestare possit Vicarius, tradit Sbroz. n. 19. citans Felin. & Federic. de Senes ubi ante.

R. Lauren. Vicarius Episc. Tract. 1.

Quaestio 177. An Vicarius possit praestare auctoritatem exemplo sumpto ex originali, ut efficiatur instrumentum publicum, habeatque auctoritatem eandem cum originali?

Respondeo: Id eum sine speciali delegatione non posse. Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 40. Barbof. de potest. Episc. allegat. 54. num. 113. citans Hostiens. Decian. in c. fin. de fide instrumentor. Pax Jord. l. 1. 2. tit. 1. num. 219. quamvis addat ex citato textu videri posse sumi argumentum in contrarium.

Quaestio 178. Num Vicarius consentire possit Clericis, ut litigent in alio tribunalis ecclesiastico quam suo?

1. **R**espondeo: cum Papa c. significasti. de foro comper. prohibuerit Clericis consentire in iudicium non suum abique licentia proprii Episcopi, hanc licentiam non nisi de speciali commissione Episcopi concedere potest Vicarius. Sbroz. l. 2. c. 204. num. 2. citans Pavin. de potest. Capit. sed. 94. p. 2. q. 10. num. 12. Item Pax Jord. loc. cit. num. 214. Quod si verò agerent de Jure Laico, sic quidem ipse Episcopus concedere valeret hanc licentiam. Sbroz. l. cit. n. 3. & ex eo Pax Jord. l. cit. 2. Pari fere modo sine speciali mandato Vicarius Episcopi Suffraganei concedere non potest, ut Metropolitani cognoscat de negotio principalis, omisso articulo appellationis ab eodem Vicario ad Metropolitani interposita. Ventrigl. Tom. 2. Annot. 14. §. 1. num. 40. Barbof. de potest. Episc. allegat. 59. n. 110. Sbroz. l. 2. q. 205. dicens sic contra Vicarium Episcopi Concordiensis respondisse Ferretum conf. 307. num. 1. in 2. ubi etiam dicat esse communem DD. in c. Romana. de foro comper. in 6. & num. 3. ampliat hanc doctrinam: etiam si Vicarius Suffraganei pure deculisset appellationem. Sequitur illdem fere verbis hanc doctrinam Pax Jord. l. cit. n. 213.

Quaestio 179. An Vicarius dare possit licentiam celebrandi in domo privata?

Respondeo affirmativè Sbroz. l. 2. c. 214. ubi non diffinit Vicarius Episcopi dare posse licentiam celebrandi in domo, & sacra mysteria conficiendi, ut nota decet. 88. alibi 580. tit. de rescript. in antiq. Jul. Clar. in pract. crimin. §. fin. q. 79. ref. domum privatam.

Quaestio 180. An Vicarius concedere possit repressalias?

Respondeo: Id eum sine speciali mandato non posse. Pax Jord. l. c. n. 210. Barbof. de potest. Episc. allegat. 54. n. 14. citans Victor. in relict. de jure belli n. 41. Sylvan. conf. 34. ad finem. Sebast. Nervi ad auctor. ut non sunt pignoratitiae. colat. §. 1. n. 4. Henricq. in sum. l. 23. c. 43. §. 5. Monet. de jurisd. p. 4. cap. 44. n. 13. Posse autem illum eas concedere air Sbroz. l. 2. q. 165. ubi: quoniam Vicarii potestatem, qui habent nuncius & mixtam imperium, concedere possunt repressalias, teste Bald. in l. comper. §. sed omnino. c. ne sit pro par. n. 4. Bertach. de Episc. p. 6. l. 4. tit. de Vicar. Episc. n. 10. putarem hoc idem Vicario Episcopi esse permissum ex mandato specialis, quia & si debet merum & mixtum imperium, & jurisdictionem. c. si quis Episcopus. 1. c. q. 8. ubi Gl. & c. de persona. 11. q. 1. Julon. in l. imperium. de jurisd. nom. Jun. d. n. 18. Abb. in c. quod sedem de off. ordinari. n. 4. & seq.

Questio 181. An Vicarius sine speciali mandato possit dare licentiam ingrediendi claustrum Monachum?

Respondeo affirmativè: Sbroz. l. 2. q. 109. Trident. enim *sess. 25. c. 5.* volens quòd nemini liceat ingredi intra septa monasterii cuiuscunque generis, aut conditionis vel ætatis fuerit, sine Episcopi vel Superioris licentia in scriptis obrenta, sub excommunicationis pena ipso facto incurrenda, & quòd huiusmodi licentiam dare tantum possit Episcopus vel Superior in casibus necessariis, quos recenset Gl. in c. 1. de stat. regular. in 6. v. causa, non exclusit, quin & expresse suis inclusit Vicarium; cum Vicarius Episcopi dicatur æque superior ac Episcopus juxta Archid. in c. Romana. de appellat. in 6. sed neque ipsum illud verbum Episcopus non excludit Vicarium. Sbroz. l. cit. n. 2. citato Felin. in c. si quis contra, de for. comper. num. 5. juxta dicta à nobis sæpe alia. Quod verò Vicarius foraneus non possit hanc licentiam concedere sine speciali commissione, ait Pignat. Tom. 6. conf. 85. num. 242. juxta declarat. S. Congregat. Concil. in Sylvestr. 3. Decemb. 1602.

Questio 182. An Vicarius concedere possit licentiam ingressu Religione abdicandi se suis bonis?

Respondeo: cum ingressurus Religionem olim poterat de rebus suis disponere inter vivos, donando sub conditione, si Religionem fuerit professus; hodie verò nulla renunciatio aut obligatio etiam jurata, etiam in favorem pie causæ, tenet nisi facta de licentia Episcopi intra duos menses proximos ante professionem juxta Trident. *sess. 25. c. 16. de Regular.* hanc licentiam quoque concedere poterit Vicarius juxta expressa verba Concilii l. cit. dicentis: nisi de licentia Episcopi sine ejus Vicarii.

Questio 183. Num Vicarius sine speciali commissione dare possit licentiam extrahendi reum ab Ecclesia?

Respondeo affirmativè; sic enim habent ipsa verba constitutionis Gregorianæ de immunitate Ecclesie apud Pignat. Tom. 9. consult. 5. num. 1. num. extrahatur, &c. sine licentia Episcopi vel ejus Officialis; ad quos solus, & non alius Episcopi inferioris præbendam licentiam dandi sanctæ personæ, &c. Ex quibus etiam posterioribus verbis patet, potestatem istiusmodi licentiam dandi non competere Vicario foraneo; cum ibi designetur specialis persona Episcopi, & ejus Officialis, qui tantum est Vicarius generalis, Pignat. cit. n. 1. juxta Clem. si principalis de rescript. & ibi Gl. v. officialis, c. Romana. de appell. in 6. c. ex frequentibus de constitut. & ibi Gl. v. officialis, & sic expresse respondet S. Congregat. immunitatis in Spolentis 29. Maij. 1629. apud Pignat. l. cit. n. 2. huic expressis: Vicarium foraneum non habet facultatem extrahendi, &c. Num verò Vicario foraneo dicta potestas ab Episcopo, ejusve Vicario generali delegari possit, merito dubitamus, cum, ut Pignat. num. 1. per dicta verba S. Congregationis censetur electa indubitanter personæ, adeoque ipse Vicarius non posset dictam facultatem concedere alteri seu subdelegare; cum extractio rei ab Ecclesia sit odiosa Ecclesie, videtur non posse extendi auctoritas extrahendi ad personas non expressas, qualiter in dicta constitutione Gregor. non exprimitur, nisi Episcopus & ejus Officialis. Adducit nihilominus Pignat.

l. cit. num. 2. declarationem dictæ S. Congregationis immunitatis de 13. Martij. 1613. quæ respondet extractionem non egere dispensatione in casu sibi proposito, ubi nimirum Vicarius Episcopi in ejusdem absentia facultatem delegaverat generalem concedendi huiusmodi licentiam.

2. De cetero in casibus, in quibus ad Ecclesiam confugientes non gaudent illius immunitate, non posse adhuc Judices seculares propriâ auctoritate extrahere, vel extrahi facere delinquentem per vim ab Ecclesia sine licentia Episcopi aut ejus Officialis, & cum intervenitu personæ Ecclesiasticæ ab eo auctoritatem habentis, nisi ubi Episcopus talem licentiam dare recusaverit, expresse eorum esse in dicta constitutione Gregor. restat Pignat. l. cit. num. 5. ita etiam ut si in istis casibus exceptis fieret extractio auctoritate Judicis secularis, si non evaderet penas constitutas violentibus immunitatem ecclesiasticam. Pignat. num. 4.

Questio 184. An Vicarius beneficiatus aliis adstrictis ad residendum, dare possit licentiam abessendi studiorum gratia?

Respondeo primò: in locis, ubi Episcopus est Abbas alicujus monasterii, non poterit ejus Vicarius absque speciali commissione Monachis licentiam dare studiorum causâ alio proficiscendi, Sbroz. l. 2. q. 102. num. 3. & 2. citans Abb. conf. 83. num. 5. & seq. Pavin. de pers. Capit. sed. var. p. 2. q. 8. num. 25. & cum his Barbol. de pers. Episc. allegat. 54. num. 99. Paxford. l. 12. tit. 1. num. 200. Et rationem dat Sbroz. cit. num. 2. quis Monachus sine licentia Abbatis sui ad studium proficisci non potest. Limitat tamen hoc ipsum Sbroz. cit. n. 3. ut id possit Vicarius Episcopo existentem remotis.

2. Respondeo secundo Paxford. idem quoque dicendum de licentia beneficiatorum secularium studiorum gratiâ residentium deferentium. Idem sentire videtur Fagn. in c. visitation. de Cleric. non residentibus in a. 42. ubi: S. Congregat. permittit, ut in casibus repetitis pro absentia modici temporis sufficeret licentia Vicarii foranei; cum aliqui Concilium requirant licentiam Ordinarii, & Vicarius foraneus non sit Ordinarius, sed solum Vicarius generalis; imò debetari potest etiam de Vicario generali, maxime existente in Dilecti Episcopo, &c. Nam si Fagnanus dubitet, an Vicarius generalis dare possit licentiam abessendi modico tempore, magis certe dubitabit aut negabit id eum posse ad longum tempus studiorum gratiâ. Verum residendum hic sunt, quæ tradidi in suis benef. part. 1. ubi de residentia beneficiatorum.

Questio 185. An Vicarius dare possit licentiam Religiosis ministrandi Sacramenta extreme Unctionis, vel Eucharistie Clericis vel Laicis alienæ Parochiæ?

Respondeo: posse id Vicarium tantquam Ordinarium, supponere videtur Sbroz. l. 2. q. 16. n. 1. dum dicit: Vicarium id non debere facere juxta Gl. in Clem. 1. de privileg. v. Presbyteri, dicentem, quòd ubi Ecclesia parochialis non vacat, consulendum est Religiosis, ut à licentia Episcopi vel Archiepiscopi civitatis se abstineant. & Abb. in ch. Clem. num. 11. ubi etiam quod Religiosis, si de auctoritate Diocesis sacramenta illa administrant excusentur à penis.

PARAGRAPHUS X.

De potestate Vicarii circa cognitionem variarum causarum, & executionem literarum Apostolicarum.

Quaestio 186. An Vicarius cognoscere possit causas criminales?

Respondeo tamen per generalem commissionem transire in Vicarium cognitionem causarum, Sbroz. loc. paulo post citando. Quin & Vicarius generaliter institutus habet pro se praesumptionem, quod omnes causas jurisdictionis episcopalis expedire possit, nisi constet vel ostendatur jure scripto, aut recepta Ecclesiarum consuetudine inter speciales numerari. Laym. loc. paulo post citando. Garc. p. 3. c. 2. num. 67. Rebuff. in pr. p. 2. tit. foran. Vicar. num. 18. 2. adeo quidem, ut si in canone aliquo ducatur quodpiam ad Episcopum vel diocesani potestatem pertinere, nisi inter casus exceptos sit, censi debet etiam Vicario competere; cum in eadem jurisdictione sit praedictus; nihilominus adhuc Vicarium sine speciali commissione non posse cognoscere aut inquirere de causis criminalibus, tenent Pirh. ad tit. de offic. Vicar. num. 44. Laym. in c. licet, de offic. Vicar. in 6. num. 2. ubi: *inter causas speciales quae in officio Vicariatus generaliter commissa non veniunt, primum locum tenent criminales, adeo, ut si aliquae speciales Episcopi commissionem Vicarii se intramittat, processus irritus sit ab jurisdictione defunctum.* Item Barbos. de potestate Episcopi. alleg. 54. num. 117. ubi: *ut criminales causas, nisi specialiter commissa fuerint, excedere potest, ita ut nec inquirere nec punire excessus sub titulum queat.* citat Barbos. pro hac sententia. Zerol. in pr. Episc. p. 1. v. Vicar. Navar. in c. serpente, de penis. diff. 1. num. 4. Sanchez. de matrim. l. 3. d. 29. num. 76. Buccaron. 17. de different. inter judic. civil. & crim. diff. 127. num. 20. Ferret. conf. 214. vol. 4. Cuch. Ugolin. &c. Sbroz. l. 2. q. 143. num. 2. citans ingentem turissim AA. Quam sententiam ita generaliter probatam non esse veram, ait Ventrigl. l. 2. num. 24. nec fervari in praxi; cum Vicarius ex generali solum commissione in criminalibus procedere possit iis exceptis, quae specialiter excipiuntur in jure. citat pro hoc Ricc. in pr. p. 2. res. 180. per tot. probatque idipsum ex textu c. licet, de off. Vicar. in 6. ubi ex generali commissione denegatur Vicario facultas inquirendi, corrigendi aut puniendi aliquorum excessus, non generaliter omnium excessus. Neque ait ob stare dispositionem Trident. sess. 24. c. 20. ubi causae criminales ad solius Episcopi jurisdictionem referuntur. Intelligendum id enim dicit privative ad Decanum, Archidiaconum aliosque inferiores, non ad Vicarium generalem Episcopi, qui unum cum eo iudicium habet. Nihilominus, quia Ventrigl. nullum in particulari crimen ostendit, in quo procedere possit ex generali commissione Vicarius (nisi forte vellet illum levis aliqua delicta, quae proprie criminis nomine non merentur, posse cognoscere & punire, debimus enim hoc libenter) manet inconclusa responsio, & firmatur hac ratione; quod causae criminales commententur inter negotia magna seu graviora; cum in ista tractetur de vitiis hominis; vel a gravi pena infligenda; in mandato autem generali non comprehenduntur hujusmodi negotia, nisi strictim exoriantur. Pirh. l. c. juxta c. quod translatum. de off. Legat. Sed neque adhuc potestas illa cognoscendi de criminalibus concessa vi-

P. Lauren. Vicarius Episc. Traill. l.

detur Vicario, dum Episcopus in commissione usus his verbis: *comentio tibi curam & regimen Episcopatus.* Sbroz. l. cit. num. 4. citatis Bartol. in l. 1. §. cum artem. ff. de off. praefect. urbis. Anchar. & Franc. in c. 6. licet, quos sequitur Pirh. loc. propositio siquidem indefinita acquiescit universali, quando par est ratio in omnibus particularibus; non autem, si sit diversa, sicut diversa est ratio in iis, quae requirunt speciale mandatum, quippe quae non veniunt in generali concessionem Vicariatus, Sbroz. cit. n. 4. & ex eo Pirh.

2. Limitanda tamen venit responsio primo: nisi forte in generali commissione Vicariatus expressa forent aliqua cognitione criminalium majora aut paria, V. G. ut in specie Sbroz. l. cit. num. 6. si commissa fuisset collatio beneficiorum; tunc enim & causas criminales cognoscere possit (intellige, si adjecta clausula: *& omnia*) Sbroz. l. cit. citans Marian. Socin. in c. quanto, de accusat. num. 173. Cuch. in fit. jur. can. de Vicar. Episc. num. 71. & seq.

3. Limitanda secundo: ita Vicarius ex mandato generali inquirere possit & cognoscere de delictis, non ut ipse puniat, sed ad Episcopum referat. Laym. l. c. n. 2. Pirh. l. c. cum Sbroz. l. c. n. 7. citante Lapum in cit. c. licet. num. 1. Anchar. num. 2. Franc. ad 1. Felin. in c. non potest de judic. col. 4. num. 3. Monach. de arbit. judic. l. 1. q. 43. num. 27. Follet. in pr. crim. can. p. 1. mer. num. 124. &c. Quo casu, si Vicarius eum, quem inquiserat, absolvetudinem putet, potest eum absolvere sine speciali mandato, Sbroz. Laym. Pirh. locis cit.

4. Limitanda tertio; ita ut Vicarius sine speciali mandato possit inquirere, non ad puniendum, sed ut delinquentes se corrigant, & emendent. Laym. Pirh. loc. cit. cum Sbroz. num. 10. citante Franc. in vir. c. licet. col. 1. in prime. Anchar. num. 2. Gemin. num. 4. &c.

5. Limitanda quarto; ut possit sine speciali commissione cognoscere de delictis, si civiliter tantum agitur de delicto, non autem criminaliter, ut si quis ab Ordinario collatore jus instituendi habente, Episcopo tamen subiecto, sit institutus in beneficio patronatus, non praesentatus ab patrono, Vicarius possit hanc causam cognoscere, si patronus petat institutionem irritam declarari, & institutum amoveri; quia talis cognitio non tendit ad puniendum, sed ad dampnum illatum compensandum, sive ad declarandum, possessorem non habere jus seu legitimum titulum. Laym. Pirh. locis cit. ex Sbroz. l. 2. q. 126. num. 1. ubi; quod de causis beneficiis cognoscere possit, si civiliter motae sint, non autem criminaliter, ut quando agitur ad privationem beneficii, citat pro hoc plures.

6. Aliam limitationem addit Sbroz. num. 12. ut possit inquirere ad puniendum penam pecuniariam vel similem. Citat pro hoc Marian. in c. qualiter, de accusat. num. 187. quem tamen bene dicit, non audere hoc affirmare propter generalitatem textus in c. fit. res. puniendi. Limitat item Sbroz. num. 19. ut non procedat in Vicario Episcopi constituto per creatum per Papam; cum is possit absolute cognoscere causas criminales absque mandato speciali Episcopi. Citat pro hoc Bald. conf. 475. num. 14. & seq. vol. 4. Rebuff. in pr. tit. foran. Vicar. num. 152. & 156. Limitat denique num. 18. ut dicat immissiones procedant in Vicario generali Episcopi, non autem in foraneo; ut Milis in reperi. v. Vicarius Episc.

Quæstio 187. Specialis, an Vicarius cognoscere possit de crimine hæresis?

Respondeo: Nullatenus de crimine hæresis cognoscere potest Vicarius sine speciali commissione. Barbol. de potest. Episc. alleg. 54. num. 85. Pax-Jord. l. 12. tit. 1. num. 194. citantes Decian. in crim. Tom. 1. l. 7. c. 22. num. 7. Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 21. citans insuper Fatinae. de hæres. q. 186. num. 13. Sbroz. l. 2. q. 162. num. 4. & §. ubi in specie dicit, quod, cum proceditur coram Inquisitore, nomina accusatoris & testium exprimenda sunt coram Episcopo vel ejus Vicario, & de eorum consilio ad condemnationem proceditur, juxta varios textus juris, & AA. quos citat §. num. 1. talis expressio non possit fieri coram Vicario non habente ad hoc speciale mandatum præseunte Episcopo, secus eo absente. Pro quo citat Gl. in c. statuta. de Heret. in 6. §. jubemus. 7. assente & ibi DD. quemadmodum etiam responsionem ipsam seu in genere, quod ultimam Episcopo absente possit Vicarius de hæresis cognoscere, limitat Pax-Jord. l. cit. & Ventrigl. pro hac limitatione adducens Decian. l. cit. & Gemm. in c. ut commissi. §. ult. de hæres. in 6. Limitat quoque dicta Gl. Sbroz. num. 8. nisi fieret dicta expressio illa coram Vicario tanquam persona honesta, & in jure perita, juxta c. statuta in 7. aliquis alius personæ juxta Gl. v. absente. Item limitat eadem n. 9. nisi talis expressio Episcopo præseunte fieret coram Vicario de conscientia Episcopi juxta eandem Gl. Licet verò Sbroz. cit. q. 161. num. 6. probet, non posse præseunte Episcopo dictum consilium præstare ex eo, quod ne quidem Capitulum Sede vacante succedat Episcopo in consilio Episcopi requisito pro aliquo actu, adeoque multò minus Vicarius (intelligit sine speciali commissione) cum is sit longe minoris potestatis quam Capitulum; quippe quod est successor Episcopi: atque n. q. 162. ait ex mente Archid. in c. licet. de offic. Vicar. in 6. posse Vicarium absque speciali mandato dare Inquisitori hæreticæ pravitatis hujusmodi consilia de puniendis hæreticorum defensoribus, & receptoribus poenis, de qua in cit. c. ut commissi. §. puniendi. Item q. 163. ait, Vicarium ex generali commissione habere auctoritatem requirendi Potestates & Rectores civitatum seu Gubernatores, vel alios Superiores facultates, quocunque nomine censeantur, ut curent observare, & facere observari constitutiones editas contra hæreticos, juxta c. ut offic. §. fin. de hæres. in 6. & Gemm. & Franc. uni & Archid. in c. licet. in cit. v. transferantur. Item, q. 164. quod Vicarius Episcopi habeat eandem auctoritatem compellendi Ecclesiasticam censuram Magistratus ad exhibendum sibi statuta facta ad impediendum S. Officium inquisitionis contra hæreticos, ut revocent vel moderentur eatenus, ne impediatur processus, nec aliquatenus retardentur juxta c. cit. c. statuta in 2. de hæres. in 6. Archid. ubi ante. quin & privandi officiis dictos Magistratus, & illos inhabilitandi, si illi obedere reculent in concernentibus fidem juxta c. ut offic. §. fin. de hæres. & ibi Gemm. n. 3. Franc. ult. not. 6.

Quæstio 188. An Vicarius cognoscere possit ex generali commissione causas civiles?

Respondeo affirmativè: Sbroz. l. 2. q. 125. num. 1. citans Cardin. in Clem. l. de offic. Vicar. num. 1. Bald. conf. 477. num. 6. in 4. Autret. in addit. ad Thulof. q. 143. &c. Habet enim Vicarius generalis

administrationem quoque in civilibus competentibus Episcopo. Quamvis vetò sit causæ civiles fori Episcopalis, ait Sbroz. recentiori latè à Cuch. Instit. jur. Can. de Episc. in 6. num. 121. & seq. monet hoc quoque Sbroz. loc. cit. n. 6. Vicarium nunquam suo foro attendere debere statuta vel consuetudines Laicorum super ordine procedendi, nisi essent ab Episcopo, vel alia Synodali constitutione approbata, & tunc solum in profanis, non autem in spiritualibus esse attendendas, citat Anchut. in off. 18. n. 2. & 3.

Quæstio 189. Nisi ergo etiam cognoscere possit causas feudales sine speciali commissione?

Respondeo negativè: Ventrigl. l. cit. num. 40. Barbol. de potest. Episc. alleg. 54. num. 111. Pax-Jord. l. cit. num. 218. Sbroz. cit. q. 125. num. 9. & apud illum Cardin. in Clem. l. de offic. Vicar. num. 18. Idque ne forte tales procuret vasallos, quos dominus nollet habere. Sbroz. l. cit. qui id ipsum ex eo confirmat, quod ne quidem Capitulum Sede vacante id possit.

Quæstio 190. Nisi possit sine speciali commissione cognoscere causas per appellationem jure ordinario devolutas ad Episcopum?

Respondeo affirmativè: Pax-Jord. l. cit. num. 149. Azor. p. 2. l. 3. c. 45. q. 11. Sbroz. l. 3. q. 5. citans Abb. in c. distulit. §. de appellar. num. 1. Bettrach. de Episc. p. 6. l. 5. tit. de Vicar. Episc. num. 7. Follet. pract. crim. Can. p. 1. nov. num. 123. Cuch. Inst. jur. Can. de Vicar. Episc. num. 125.

Quæstio 191. An Vicarius cognoscere possit de validitate dispensationis factæ ab Episcopo?

Respondeo negativè: Sbroz. l. 2. q. 39. ex Purpurat. conf. 381. num. 4. vol. 1. non enim potest inferior impedire potestatem superioris juxta Clem. ne Roman. de elect. c. inferior. dist. 31. Autret. ad Thulof. q. 486. apud Sbroz. l. cit.

Quæstio 192. An cognoscere valeat de validitate collationis factæ ab Episcopo suo?

Respondeo: dicendum de hoc infra, ubi de potestate conferendi.

Quæstio 193. An cognoscere possit de obreptione dispensationis Apostolicæ, quemadmodum id potest Episcopus vi Tridentini, sess. 22. c. 8.

Respondet Fagnan. in c. quoniam. de offic. deleg. num. 29. id eum non posse sine speciali delegatione; id quod Episcopus hanc cognoscendi facultatem de jure ordinario non habebat (de quo vide eundem Fagn. in c. si quis. de confirm. aris vel inut. n. 16. 21. & 26.) Ideoque Concilium hoc loco non statuit distinctionem istam, sed simpliciter ait: ab istis tanquam Delegatis Apostolicis. Eadem ferè habet Fagn. l. cit. num. 23. ubi; quod non possit cognoscere de obreptione vel subreptione gratiæ obtentæ à Papa, sicut potest Episcopus juxta Trident. sess. 13. c. 5.

Questio 194. An possit cognoscere de causa delegata Episcopo suo.

Resp. id cum non possit sine nova & speciali Episcopali delegatione, nisi in rescripto addita fuisset illa verba: *pro ejus generali vicario*. Ventrigl. *Tom. 2. annot. 1. q. 5. n. 43.* Pax Jord. *l. 2. n. 17.* Sbroz. *l. 1. q. 36. n. 3.* Garc. *p. 6. c. 2. n. 32.* Barboz. *cit. allegat. 54. n. 111.* citatis Abb. in *c. quoniam. de off. deleg. n. 15.* Zerol. in *pr. Episc. p. 1. v. Vicarius 5. 21. dub. 4.* Socio. *conf. 39. n. 30. vol. 4.* Campan. in *divers. l. 2. can. rubric. rub. 11. c. 25. n. 148.* Ratio responsionis est, quia Episcopalia non cognoscit ut Episcopus, sed tanquam specialiter delegatus; adeoque in illa dignitate illi non succedit Vicarius; ut hoc patet à fortiore in Capitulo sede vacante, in quod non transeunt causae Episcopo specialiter delegatae. Et Episcopus constituendo Vicarium committit ea solum, quae sibi competunt ratione jurisdictionis, ordinariae. Sbroz. *cit. q. 115. n. 2.* ac proinde cum nova per ealem delegationem conferatur jurisdictione, etiam opus erit novae subdelegationis ab eo facta Vicario: Sbroz. *cit. n. 3.* Proceduntque haec, etiam si mandatum Episcopi extenderet et ad causas omnes sibi delegandas; cum juxta dicta aliam jurisdictionem, quam necdum competit, committeri nequeat. Sbroz. *cit. q. 36. n. 4. & 5.* Ventrigl. *l. 2. Ampliat quoque cit. q. 115. n. 4.* Responsionem Sbroz. ut idem sit in mandatis, praeceptis & literis Episcopo directis, quae non transeunt in Vicarium, ut Felin. in *c. cap. 12. de Rescrip. n. 17.* quem citat.

2. Quod si tamen Vicarius creatus esset à Papa, habiturum eum omnes prerogativas, adeoque eum posse cognoscere sine speciali commissione Episcopi causas delegatas Episcopo, tradit Sbroz. *cit. q. 115. n. 5.* citatis Alex. in *l. c. quia. ff. de juriss. omni. judic. Dec. in cit. c. quoniam. n. 15.* Bartol. in *l. filius. ff. de Legat. Rationem quoque addicit Sbroz. n. 7.* ex Rulm. *conf. 143. n. 5.* in *4.* quia Vicarius Episcopi à Papa creatus magis representatur videtur Episcopum, quam Vicarius creatus ab ipso Episcopo.

3. Illud quoque hic observandum, quod tradit idem Sbroz. *l. 2. q. 111. n. 2.* quod Episcopus talem causam sibi delegat ut committere specialiter possit suo Vicario, non ut Vicario, sed uti delegato, citatis Abb. in *c. dilecti. il. 3. de appellat. n. 18.* eo quod, si committeret ut Vicario, non posset ab ejus sententia appellari ad Episcopum, secus, si ut delegato.

Questio 195. Num è contra quoque Episcopus nequeat cognoscere causam Vicario suo à Papa delegatam?

Resp. Affirmative. Rosa *De exco. libris. Liter. Apost. p. 2. c. 3. n. 11.* ubi: *Cum delegatio est facta Vicario, non potest Episcopus literas exco. nisi per viam subdelegationis.* citat Menoch. *de commut. ult. voluntat. c. 5. n. 517.* Ricc. in *pr. rerum quodvis. fol. 419. &c.* Item Sbroz. *l. 2. q. 136. n. 1.* citatis Arch. in *Clem. 2. de Rescrip. vol. 1. Card. n. 10.* Imol. *n. 14.* Franc. in *c. dilecti. il. 2. de appellat. q. 5.* Dec. in *c. quoniam. de off. deleg. n. 2.* Barb. in *Applid. ad Ricc. in l. quod Principi. ff. de legat. Bertach. de Episc. l. 4. q. 7. n. 4.* eo quod tunc Vicarius non cognoscit causam ut Vicarius, sed ut delegatus Papae. Sbroz. *l. 2. n. 2.* & in causa delegata per Papam major est Vicarius Episcopo suo, & separatim est auditorium unius ab auditorio alterius juxta DD. in *c. Clem. 2. & in specie Cardin. n. 10.* Imol. *n. 14.* Sbroz. *n. 4.* Adde, quod rescriptum non debet extendi ad alios, neque ad multos juxta Felin. in *c. eam 12. de Rescrip. n. 17.*

2. Et haec procedant, ubi delegatio facta Vicario sub nomine proprio & dignitatis, v. g. *Tit. Vicario Generali Episcopi*. Nam verò Episcopus cognoscere possit causam delegatam à Papa suo Vicario, dum et delegata non sub nomine proprio, sed tantum dignitatis, non conveniant A.A. Affirmant apud Sbroz. *cit. n. 6.* Bertach. *ubi ante. l. 4. p. 5. n. 59.* Innoc. in *c. eam 12. n. 5. & ibid. Abb. n. 14.* Barbat. *ubi ante.* et ratione, quod licet Vicarius sit delegatus Papae, dicatur tamen cognoscere tunc causam vice Episcopi; cum talis dignitas Vicariatus non competat ei jure proprio, ut Dec. & Abb. in *cit. c. quoniam. de off. deleg. n. 9.* Negant e contra apud eundem Sbroz. *n. 8.* Cardin. in *cit. Clem. 2. & ibid. Imol. n. 2.* Butr. & Franc. in *c. statum. de Rescrip. in 6.* Cuch. *inst. jur. can. de vice Episcopo. n. 171.* & sequibilis inquit: Episcopum non posse se intromittere in illa causa, quando Vicarius functus est officio suo, aut illud removere à Vicariatu, ut illud impediatur in delegatione; cum enim separatim sit auditorium delegari Papae & Episcopi, non debet rescriptum extendi ad alium, quam ad ipsum delegatum.

3. Limitat tamen ipsam Responsionem Sbroz. *n. 9. & 10.* ut locum habeat in rescriptis delegationis, non autem in praeceptis & mandatis Apostolicis, quae sunt Vicario; quia hujusmodi transeunt in Episcopum, cit. Abb. in *c. eam 12. n. 5.* & dat rationem, quod mandata restringi non debeant, sicut restringi debet delegata jurisdictione, sed ampliori juxta *c. si eandem. 2. q. 1. & Felin. in c. eam 12. ff. de Rescrip. col. 1. in princ. n. 16.* non obstante huic communi sententiae, quod alius Bald. in *l. aliquando. ff. de off. Procurs. n. 5.* dicit, mandatum factum vicegerenti non ardeat dominum. Extenditurque hoc ipsum Sbroz. *n. 11.* ita ut in dubio scriptum videatur Vicario ut vices Episcopi gerenti, non ut executori, ut Felin. *l. 2.*

Questio 196. Vicarius duarum dioecesium in quo loco cognoscere debeat causas?

Resp. Respondet Pignat. *Tim. 7. Consult. 64. n. 4.* juxta Rotae decisiones, quod Vicarius generalis existens in loco soliti domicilij ac residentiae cognoscere possit causas omnes cujuscumque geoteris utriusque dioecesis; cum in hoc pro una eademque dioecesi habeantur propter juris assistentiam, quam Episcopus habet, & intentionem fundatum juri cendi, necdum ex jure communi, *c. eam Episcopus.* sed & ex Trident. *sess. 25. c. 6.* quod etiam speciat, quod tradit Cardin. de Luca. in *Miscell. d. 1. n. 113.* ubi: *Nam solum, ubi unica est Ecclesia, unicus dioecesis; sed etiam ubi duas vel plures perpetui tamen auctoritate Apostolica, quomodoque principaliter unitae, quoniam non per hoc duo vel plura tribunalia cum duobus vel pluribus Vicariis Generalibus aliisque Officialibus habere tenetur Episcopus. Licet enim Ecclesia ad dioecesis aequi principaliter unita per duos amicos distinctis habeantur, atque earum qualibet proprias & distinctas rationes fines, propriaque jura ac privilegia, praelet ac finis non adesse; alibi tamen, cum Episcopi seu Petri persona sit unica, ac naturaliter indivisibilis quod ad eam, atque ad bonum effectum ambae vel plures pro una habentur, ac in qualibet unius vel alterius dioecesis parte residere valeat, ac tribunal erectum habere, nisi Apostolica provisorie vel antiquae consuetudo, quae jura facultatum excludat, aliter statuatur.*

2. Et haec de cognitione causarum, quas jure ordinario cognoscit; nam de cognitione & expeditione causarum facta ab eo tanquam delegato Papae, observandum tantisper ex Rosa, *De exco. lib. 1. c. 1.*

Appl. p. 2. c. 3. n. 19. quod delegatus Papae ubique jurisdictionem exercere potest, nec eget territorio, sed habet territorium generale, quia delegatus Papae Papam repraesentat.

Quaestio 197. An Vicarius Episcopi literas Apostolicas exequi possit mortuo Episcopo?

1. **R**esp. Literas expeditas & directas Vicario vivente Episcopo, Vicarius expedire non poterit, si prius post mortem Episcopi praesentatae sibi fuerint; aut si praesentatae quidem fuerint vivente Episcopo, necdum tamen eo vivente executae; quia per mortem Episcopi jam desinit esse Vicarius, & officium eius expirat: neque etiam Vicarius Capituli eas exequi, aut executionem jam ceptam perficere poterit; quia ipsi non sunt directae, nec etiam dirigi solent a cancellaria Vicario Capitali. Expectandus proinde erit novus Vicarius Episcopi sede iterum plenā, vel super dictis literis petenda nova commissio, quae vocatur mortuo Judicio, quā committitur Ordinatio viciniori, ut dictas literas exequatur servata forma litterarum expeditarum, Rofa. l. c. p. 2. c. 3. n. 3. citans Corrad. in prax. dispof. l. 7. c. 4. n. 21. Proceditque id ipsum, etiam Vicarius Episcopi, cui directae fuerint literae, crearetur Vicarius Capituli sede vacante, ut eas exequi nequeat, Rofa. l. c. n. 31. citatis Corrad. ubi ante. n. 11. Garc. p. 6. c. 2. n. 42. q. 1. & 44. contra Sanch. de merris. l. 8. d. 27. n. 12. ex eodem jam tacto principio; quia tunc non est Vicarius Episcopi, cui directae sunt literae, sed Capituli, cui literae à cancellaria dirigi non solent, nisi nec ex stylo dirigi solent Vicarij Praelatorum inferiorum, ut Rofa l. c. n. 36. quem vide. Et hic stylus potius attendendus, ut inquit Rofa, quam opinio contraria AA.

2. Quod autem literae directae Vicario, eo remoto, five per expirationem officii, five per mortem naturalem, executioni dari possint ab eo successore, five re adhuc integra, five non amplius integra; quia earum executio demandata est non personae sed tribunali & iuribus officij, tradit Idem Rofa l. c. n. 29. citatis Garc. ubi ante. n. 54. Corrad. n. 36. Paris. de rescriptis. l. 2. q. 12. n. 17. Sbroz. l. 2. q. 67. Gambart. de off. legat. l. 1. q. 97. Capra conf. 67. n. 32. Abb. & Canonistis in s. quoniam de off. delegat. Neque his obstat, quod obmoverent aliqui apud Rofam. l. c. p. 2. c. 7. n. 49. nempe delegationem factam dignitati transire in successorem, quando dignitas est per se subsistens, scilicet, si accessoria & dependens ab alio, ut contingit in Vicario Episcopi. Nam, ut ait Rofa. ibidem. n. 50. licet forte de iuris subtilitate sic dicendum sit, secundum tamen stylum & observantiam omnium tribunalium Ecclesiasticorum delegationem factam Vicario transire in eius successorem; citaturque pro hoc praeter citatos supra Monet. de commut. ult. valent. c. 8. n. 148. quin & Sanch. l. c. n. 10. Pax Jord. &c.

PARAGRAPHUS XI De potestate Vicarii circa subdelegandum.

Quaestio 198. An Vicarius Generalis Episcopi alium Vicarium constituere possit.

1. **R**esp. Non posse eum absolute loquendo officium suum alteri committere, seu alium sibi similem seu generalem Vicarium constituere, argumento. c. Clericus. de off. Vicar. Laym. in c. Romana. de off. Vicar. in 6. n. 10. Pith. tit. 2. d. 63. Barbol. de potest.

Episc. alleg. 54. n. 99. Pax Jord. l. 2. d. 1. n. 202. Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 36. Garc. p. 5. c. 3. n. 148. Sbroz. l. 2. q. 66. n. 2. citans pro hac communi sententia innumeram turmam AA. & n. 12. id ipsum extendens ad Vicarium generalem Capituli sedevacante. Nullus enim inferior Principe Vicarium esse constituere potest, ut totum officium suum seu potestatem ordinariam (qualem habet Vicarius generalis Episcopi) ei committat, nisi id à Legate aut Principi beneficio ei concessum sit. Pith. Laym. l. l. cit. juxta Auth. ut nulli Judicium liceat. collat. 9. nov. 124. & Auth. de collatorib. §. ad hoc prohibemus. collat. 9. nov. 118. Quare, ut Laym. nec ipse Episcopus officium suum ordinarium alteri committere possit, nisi id ei à Legate concessum.

2. Sed neque adhuc id possit Vicarius generalis & simpliciter solam mandato speciali, quod haberet ad substituendum. Sbroz. l. c. n. 11. citans Hoff. in c. de off. Vicar. in 6. & ibid. Gemlin. n. 11. Pot. decis. 168. n. 1. Milia in reposit. v. Vicarius Episc. Paris. conf. 80. n. 15. qui dicat esse commensura. Verumtamen id possit, ubi in mandato infera essent haec verba: *Damus potestatem substituendi alium, quem non Vicarium cum eadem potestate substituimus*; Pith. l. c. Laym. l. c. n. 12. Sbroz. l. c. n. 15. Garc. l. c. n. 155. citantes Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicar. n. 77. Melill. in de praesent. Vicar. c. 1. n. 14. Pavin. de potest. capit. sed. vac. q. 10. n. 20. In illo siquidem casu Vicarius ille non tamen constituitur à Vicario quam ab ipso Episcopo, & ab eo accipit potestatem ministerio Vicarij substituendi, & sola nominatio sui electio personae fit à Vicario substituente. Sbroz. Pith. Laym. Garc. l. c. cit. quorum posterior n. 156. ait idem esse, dum Episcopus daret potestatem substituendi suo nomine; utpote qui tunc etiam censetur potius ab Episcopo; cum ejus nomine substituitur. Neque etiam in his casibus dici possit, Episcopum dare Vicarium incertum contra c. ad hoc. de rescriptis. Garc. n. 177. eo quod per substitutionem vel nominationem Vicarij substituendi, qui repraesentat personam Episcopi in substituendo, certificetur. Unde jam etiam in hoc casu Vicario vi dictae clausulae substituendi sibi Vicarium, hunc posse Vicario substituendi conferre beneficium docent Rebuff. Corad. Duaren. Sbroz. apud Garciam l. c. n. 158.

3. Potest nihilominus Vicarius generalis Episcopi ob causam necessitatis, v. g. propter absentiam vel infirmitatem ad breve tempus sibi alium substituere, qui Vicarij munere cum simili jurisdictione interim fungatur (qui tunc haberet potestatem exequendi omnia concessa Vicario, ut Ventrigl. l. c. etiam posset capta per illum perficere. Sbroz. l. 4. q. 67.) argumento c. 1. de off. Vicar. in 6. Pith. l. c. Laym. l. c. n. 11. Garc. n. 152. Sbroz. tit. q. 66. n. 17. Pax Jord. n. 104. Num vero in hoc casu requiratur nihilominus speciale mandatum Episcopi, non conveniunt auctores. Afirmat id expresse Ventrigl. l. c. Sbroz. cit. n. 177. Item Hostiens. Franc. Dominic. Zerol. apud Garciam cit. n. 152. vel saltem consuetudinem id faciendi, quasi tunc toleretur per quandam voluntatem Episcopi, ut Rosell. & alij apud Garc. E contra posse id Vicarium ex causa, etiam non habere ad id speciale facultatem seu mandatum, tenent Pax Jord. cit. n. 204. Barbol. l. c. n. 100. Garc. cit. n. 152. citans Pavin. q. 10. n. 21. Pot. decis. 588. l. 1. Felin. in c. 5. prepositum. de sede instrum. n. 1. Marant. in specul. advocat. p. 4. diff. §. n. 22. Cuch. l. 12. cit. 8. n. 10. Azavedo Genuen. &c.

Quaestio 199. Nisi Vicarius generalis constituere possit delegatum.

1. **R**esp. Primo in genere affirmativè. Sbroz. cit. q. 66. n. 22. ubi dicitur: *Vicarius velle committere alium*

aliqui vicarii in modum delegationis, quia tunc alteri causae delegare non prohibetur, citat pro hoc Gl. Innoc. Archid. in c. 1. de off. Vicar. in c. 6. Franc. in c. si delegat. de off. delegat. in 6. ult. Rotam decif. 350. de off. Vicar. in novo, &c. Et ratio est: quia omnis Juxta ordinariam f. quibus est Vicarius generalis, solum in causis ratione vicariatus sui illi competentibus delegare potest. Laym. l. c. n. 12. juxta l. mure. ff. de jurisdic. & ibi DD.

2. Resp. secundo: Constituire tamen delegatum ad universitatem causarum non potest sine speciali facultate Episcopi. Laym. l. c. n. 12. & 11. Pirh. cit. n. 13. eo quod, qui jurisdictionem non suo proprio nomine, sed alieno obtinet (qualiter Vicarius generalis Episcopi jurisdictionem Episcopalem non proprio, sed sibi commissio jure obtinet, cum in Episcopali officio titulum non habeat, & quamvis, ut Laym. ea inordinaria, excusat tamen in Vicario per modum delegationis seu commissionis) eam (intelligit totam) alteri delegare non possit. Laym. Pirh. l. c. cit. juxta cit. l. mure.

3. Limitatur tamen haec ipsa responsio ab iisdem Pirh. & Laym. ita ut, ut specialis ad hoc mandato Episcopi non egeat, si de cetero sit talis constituendi delegatum ad universitatem causarum consuetudo in Diocesi, sciente & patiente Episcopo; eo quod tunc Episcopus eam potestatem tacite committit censetur. Et sic Vicarius tunc non tam delegat jure suo quam jure & potestate sibi commissi ab Episcopo. Atque hac ratione posse à Vicario generali delegari Decanos rurales ad universitatem causarum (intelligit pro certo districtu Diocesis) ait Laym. cit. n. 12.

4. Resp. tertio: Potest nihilominus Vicarius generalis sine speciali ad hoc mandato vi generalis commissionis Vicarius unam aliquam causam vel etiam plures delegare. Barbof. Laym. Pirh. l. c. cit. Sbroz. cit. l. c. n. 16. ubi, quod sine speciali mandato substituere possit & creare Vicarium ad certos actus seu ad aliquam speciem actuum, pro quo citat Gl. Innoc. Archid. in c. 1. de off. Vicar. in 6. Pavin. q. 10. n. 1. Bald. in l. aliquando ff. de off. pro cur. n. 3. Cuch. in inst. juris can. tit. de Vicar. Episc. n. 41. Vant. de nullit. tit. de nullit. ex defectu jurisdic. n. 25. Atque ita hos AA. vellet, & se saepe sic fieri vidisse ait Sbroz. quod Vicarii generales creari possint in eorum Diocesis Vicarios foraneos. Ratio jam indicata est respons. 1. nimirum quod omnia Juxta ordinariam delegare possit.

5. Ampliatur hic responsio, quod etiam Vicarius foraneus datus in una parte Diocesis ad universitatem causarum subdelegare possit causam unam aut alteram. Sbroz. cit. q. 66. n. 19. citans Gl. in c. cum causam de appellat. v. delegatus. n. 17. Felin. in c. supra questionem. §. si vero de off. deleg. n. 17. &c. E contra limitatur responsio, ut non procedat in causa Vicario specialiter delegata ab Episcopo, ita ut hanc sine speciali mandato subdelegare nequeat. Sbroz. l. c. n. 23. citans Felin. ubi ante. Put. decif. 436. l. 1. Jo. And. in 1. tit. cni. de off. delegat. in 6.

Questio 200. Num substitutus ille Vicarii generalis subdelegare possit.

1. Respondeo primo: Juxta jam dicta, substitutum illum ex speciali mandato Episcopi à Vicario generali Vicarium ad universitatem causarum subdelegare posse unam vel plures causas, et si non universitatem causarum.

2. Respondeo secundo: Delegatum etiam à Vicario vi facultatis ordinariae ad speciale causam

aliquam (nisi forte industria personae ipsius electa fuerit,) posse subdelegare illam alteri; id enim competere videtur delegato à Judice ordinario vi facultatis illius ordinariae. Sic etiam in specie posse illum substitutum seu delegatum Vicarii subdelegare ad recipiendum juramentum & examen testium tradit Sbroz. l. 2. q. 68. citans Put. decif. 169. n. 5. l. 2. quin & substituitur procuratorem, ut idem Sbroz. l. 2. q. 69.

Questio 201. Num Vicarii istiusmodi substituti ex eodem cum substituitur tribunali indident.

Respondeo. Vicarios illos substitutos ad universitatem causarum seu quibus Vicarius generalis vices suas in totam committit, ex eodem cum substituitur tribunali indicare, & eodem modo esse Judices ordinarios, & habere eandem jurisdictionem Sbroz. l. 3. q. 12. n. 10. Molin. de just. trad. §. d. 10. n. 7. Calkrop. in 13. de benef. d. 2. p. 30. n. 18. Laym. in c. Romana. de off. Vicar. in 6. n. 14. citantes Gl. in clem. 1. de Regular. v. locum aliorum: Marant. de ord. judicior. p. 4. d. 5. n. 12. Secus est de delegatis à Vicario generali, utpote qui jurisdictionem derivatam & distinctam à jurisdictione delegantis habent. Laym. l. c. Quod distinetur inter delegatum & substitutum seu Subvicarium vel Vicegerentem Vicarii generalis diligenter observandum.

Questio 202. Num Vicario Generali Episcopo excommunicato, adeoque suspensà ejus jurisdictione excommunicatus quoque sit ejus substitutus aut saltem suspensà quoque jurisdictione substituti vel etiam delegati.

1. Respondeo ad primum: Excommunicato Vicario generali excommunicatus non est ejus substitutus seu Subvicarius, adeoque multò minus ejus delegatus. Sbroz. l. 3. q. 18. n. 4. citans Innoc. Archid. Anchar. Gemin. Franc. in c. 1. de off. vicar. in 6. Pavin. de post. capis. sed. vic. p. 2. q. 10. n. 2. Baro. in c. quoniam Abb. de off. ordinar. Coch. in fine, Jur. can. de Vicar. int. 2. n. 11. l. 2. cum communi. Idque, siue Subvicarius datus sit ab Episcopo, siue ab ejus Vicario. Sbroz. l. c. n. 2. citans Gl. in cit. c. 1. v. ipsum. Nisi tamen substitutus ille seu Subvicarius participaret cum Vicario excommunicato in crimine damnato; tunc enim & ipse excommunicatus esset sicut Vicarius. Sbroz. l. c. n. 3. quemadmodum vi Officialis Episcopi esset excommunicatus, quia exerceret officium officialis seu officialitatem, ille, qui eidem in eodem officio deserviret, siue stando juri coram illo, siue recipiendo ab eo commissionem causarum, foret quoque excommunicatus; quia jam diceretur participare cum eo in crimine damnato. Sbroz. cit. n. 3. citans Gemin. in cit. c. 1. n. 4. & 6. Archid. Jo. And. Innoc. &c.

2. Respondeo ad secundum: Tamen si substitutus talis excommunicato Vicario constituitur non sit excommunicatus, non valet tamen ab eodem substituto actus post excommunicationem Vicarii. Sbroz. l. c. n. 6. Laym. cit. n. 14. juxta c. Romana. de off. Vicar. in 6. Ubi Papa Gregorius X. non loquitur de delegatis sed de substitutis seu vicem gerentibus, atque absolute, quod per excommunicationem Vicarii substituentis eorum quoque jurisdictione suspensa sit. Proceditque id ipsum, siue post excommunicationem Vicarii res adhuc sit integra, seu causa necdum capta, siue non. Quemadmodum pari ratione, si Episcopus ipse excommunicatus sit, aut suspensus vel interdictus (intellige denunciatus vel uotatus per-

percuſſor Clerici) juriſdictio Vicarii quò ad cauſas etiam jam captaſ ſuſpenderit. Item ſicut Epìſcopo mortuo non poteſt Vicarius illius cauſas eo vivente captaſ perſicere, ita nec ſubſtitutus Vicarii cauſas captaſ ante ejus excommunicationem. Laym. l. c. Sbroz. cit. n. 7. citans quamplurimos. Et ratio eſt, quòd ſicut eandem juriſdictiõnem idemque tribunal cum Epìſcopo habet ejus Vicarius, ita quoque cum Vicario eandem juriſdictiõnem, idemque tribunal habeat Subvicarius ſeu ſubſtitutus ab eo. Vetum tamen contrarium dicendum videtur, ubi uſuſmodi Subvicarius ſeu ſubſtitutus juriſdictiõnem ſuam non habet immediatè à Vicario, ſed ab Epìſcopo ipſo, cujus nomine miniſteriali ſolum operà & nominatione Vicarii ſubſtitutus eſſet, ut ſatis indicat Laym. loc. cit. & expreſſe Sbroz. l. c. n. 14.

3. Reſpondeo ad tertium: Delegatus ſolum à Vicario, cum habeat juriſdictiõnem, ut dictum, diſtinctam à juriſdictiõne delegantis, excommunicato Vicario delegante, etſi re integra adhuc poſt excommunicationem Vicarii delegantis, delegata ſibi juriſdictiõne uti non poſſit, re tamen amplius non integra, ſed jam capta ante excommunicationem, perſicere eam poteſt. Quemadmodum enim morte delegantis delegati juriſdictio exſtinguitur, ſi res integra ſit, non item ſi cauſa jam capta ſit; ita etiam exſtinguitur ſeu ſuſpenderit juriſdictio delegata per delegantis excommunicationem, quæ quæſi mors civilis eſt, ubi res integra eſt, ſecus ſi non eſt. Laym. loc. cit. num. 11. citatis pluribus.

PARAGRAPHUS XII

De Potestate Vicarii circa functiones Canonicales.

Quæſtio 203. Num Vicarius poſſit intervenire Capitula, habeatque vocem in Capitulo?

1. Reſpondeo primò: Vicarius generalis, dum eſt Canonicus, intervenire poteſt Capitulo. Sedere autem debet & dare votum ſuum in loco ſuo Capitulari, habito reſpectu aſſanitaris & dignitatis canonicorum. Ventrigl. tom. 2. annot. 14. §. 2. n. 14. citans Abb. conf. 21. vol. 1. Grilezz. conf. 121. n. 5. Barboſ. de Cen. & dignit. c. 35. n. 13. Et ſi tractandum eſt negotium pertinens ad ipſum aut ejus Epìſcopum, debet exire ex Capitulo. Pignat. conſult. 154. n. 6. Ventrigl. l. c. Sic deciuſus teſtans à S. Congreg. præpoſit. negot. Epìſcopor. & Regularium. 17. Jan. 1784.

2. Reſpondeo ſecundo: Quòd ſi verò Canonicus non eſt, intervenire non debet Capitulo, etiam abſente Epìſcopo, Ventrigl. loc. cit. n. 15. Pignat. cit. n. 6. unde Canonici illum admittere non teneant, etſi poſſint, prout declaravit S. Congregat. in Americenſ. 24. April. 1632. teſte Ventrigl. l. c. & quem citat, Barboſ. l. c. n. 12. & ſeq. niſi tamen de conſuetudine vel alio jure ſpeciali id ei competere. Pignat. l. c. Verumtamen, ſi Canonici tumultuarentur in Capitulo, tunc ad ſedanda ſcandala legitime intervenire poſſe Vicarium, & Canonicos teneri illum admittere, etſi dare non poſſint votum, ſed ſolum aſſiſtere repellendo ſcandala, rationi conſonum eſſe, & ſic ſe vidiffe ſervatum in praxi, ait Ventrigl. Unde jam etiam multò minus Vicarius ratione officii ſui convocare poteſt Capitulum. Pignat. cit. n. 6. aut etiam prohibere ejus vocatiõnem, niſi fortè, ubi urgente cauſa juſta id poſſet Epìſcopus. Pignat. l. c. n. 5.

Quæſtio 204. Vicarius Epìſcopi Canonici quid poſſit quoad lucrationes fructus canonicatus & diſtributiones quotidianas?

1. Reſpondeo ad primum: Vicarium Epìſcopi Canonicum ratione hujus officii ſui excuſati à reſidentiis, & in abſentia facere fructus ſui Canonici ſuos. Sbroz. l. 1. q. 43. n. 4. citans c. ad audientiam, & c. de ſetere. de clerici. non reſident. Rebuſſi. in pr. benef. tit. ſum. Vicar. n. 5. Alphoniſ. Carmoneuſ. tr. de incompat. benef. c. 10. n. 5. & 16. p. 1 niſi fortè, ut ijdem, conſuetudo eſſet in contrarium; in quo tamen caſu non incurtere illum adhuc potuiſſem privationis beneficii teneant ijdem.

2. Reſpondeo ad ſecundum primò: Vicarium Canonicum ſub prætextu officii & ſervitii Vicariatus abſentem à choro non lucrari diſtributiones quotidianas. Sbroz. l. c. n. 3. citans Carmoneuſ. ubi ante, Ventrigl. l. c. n. 13. citans Garc. in addit. 3. p. c. 2. n. 348. Barboſ. de Canon. & dignit. c. 24. n. 6. Meroll. Id. mor. p. 3. diſp. 7. c. 6. dub. 6. n. 50. Idem tenet Pignat. tom. 3. conſult. 64. n. 21. ubi, quòd ſi Vicarius ſit Canonicus, non poterit diſtributiones percipere, niſi ſedeat & incedat in loco ſuo cum habitu canonicali, & quando vult præcedere Canonici, debet habitum Canonicalem deponere, & tunc non poteſt percipere diſtributiones, prout pluries reſolvit S. Congregat. Ratuſum, præſertim in Calagurit. 2. Aug. 1603. in ſum. 26. Aug. 1599. & c. adeoque multò minus, ubi abeſt à choro; quia, ut idem Pignat. ibidem, nullum jus habet ad percipiendas diſtributiones tanquam Vicarius, ſed tanquam Canonicus, & ideo debet intereſſe. Quin & in hoc, nempe ut abſente eidem ſuſfragari conſuetudinem etiam immemorabilem, tradiſt Ventrigl. l. c. citatis ijſdem AA. Item Pignat. l. c. n. 23. & 24. eò quòd, ut Ventrigl. Vicarius non ſervit Eccleſiæ, ſed Epìſcopo, ac prout non habeat juſtam cauſam abſentia. Contrarium tamen ex Carmoneuſ. ſentit Sbroz. cit. n. 3. in fine.

3. Reſpondeo ad ſecundum ſecundo: Neque etiam Vicarius Epìſcopi reſideus conſequi debet diſtributionem duplicem, unam tanquam Vicarius, alteram ut Canonicus. Sbroz. cit. l. n. 2. citans Butrio & Aret. in c. cum olim. Ferret. conſult. 327. nu. 4. Milis. in reſpert. v. diſtributiones, & c. ſequitur ex obli. Quamvis etiam hoc in puncto ſtandum eſſe conſuetudini ex eodem Ferreto dicit Sbroz. quòd ad hanc materiam diſtributionum vide ſuſſum in Epiſt. Benef. p. 1. q. 404. n. 9.

PARAGRAPHUS XIII

De Potestate Vicarii circa aliqua miscellanea.

Quæſtio 205. Num Vicarius exigere poſſit ſubſtitutum charitativum?

Reſpondeo: Id eum nec imponere poſſe ſine ſpeciali commiſſione Epìſcopi (intellige in caſibus, ubi id poteſt Epìſcopus, nempe ex cauſa manifeſta & rationabili, v. g. quando Epìſcopatus eſt gravatus onere debitorum, vel eſt tenuis ſeu inſufficiens ad congruam Epìſcopi ſuſtentationem, vel quando vult ire ad Concilium, ad Papam, uti de his Sbroz. l. 2. q. 47. n. 3. juxta c. cum venerabili. de reliquiis donat. c. converſante. de off. ordinar. quos reſtos & plures alios citat ibidem Sbroz.) Idem Sbroz. l. c. n. 6. citatis pluribus, Ventrigl. l. c. §. 1. n. 44.

Pax-Jord. l. 12. tit. 1. n. 219. Barbof. de potest. Episc. allegat. 54. n. 122. citantes Belleuzia. tract. de falsis. charitat. q. 51. per totam. Anchar. conf. 6. n. 2. ubi dicitur, Vicario Episcopi commissam esse jurisdictionem, non autem executionem debitorum. Cui & rationem etiam addit Sbroz. l. c. n. 7. quod Vicarius Episcopi agere & experiri possit ac si esset procurator, ut Jo-And. & Hoesius. in c. petitio. de procuratoribus & quod Vicarius esse possit in iudicio & extra agendo & defendendo sicut procurator; procurator autem similia exigere non possit; ergo nec Vicarius similia Episcopo debet.

Questio 206. Num Vicarius tertiam partem fructuum prebendens convertere possit in distributiones.

Respondeo videri id posse Vicarium, & quidem sine speciali mandato Episcopi, loquendo de capitulis non exemptis, fecus de exemptis. Et licet sentire videtur Fagn. in c. quantum. de offi. delegati. n. 27. ubi: An possit Vicarius, que Episcopo, etiam tamquam sedis Vicarius delegato, committantur per Trident. sess. 21. c. 3. (Statuit autem ibi Tridentinum, ut in Ecclesiis tam Cathedralibus quam collegiatis, in quibus nullae sunt distributiones quotidianae, vel ita tenues, ut vix similes negligantur, tertia pars fructuum & quorumcumque proventuum & obventionum, tam canonicarum, personarum, porcionum & officiorum separari debere, & in distributiones quotidianas converti, quae inter dignitates obvenientes, & ceteros divinis iurisdictionibus proportionaliter juxta divisionem ab Episcopo, etiam tamquam Sedis Apostolicae delegato, ipsa prima fructuum deductione faciendam dividantur) videtur distinguendum. Nam aut agitur de capitulis exemptis, & non potest; quia hac facultas ante Concilium Episcopis non competebat, & ideo opus speciali delegatione; aut agitur de capitulis non exemptis, & potest; quia Episcopi hanc potestatem habebant de communis quod ad capitula sua de jure ordinarii subiecta, adeoque concilium hoc loco utitur dictione illa etiam quae inest, Episcopum debere aliquando procedere jure delegato, id est, respectu exemptorum; sed tamen posse etiam aliquando procedere jure ordinario, quod verificari non potest, nisi in non exemptis. Ita ille. Fundatur haec responsio in eo, quod quae Episcopo competunt jure ordinario, qualiter ei competere non debent, quod in eisdem quoque ut delegatus Apostolicus vi commissionis sibi à Tridentino factae procedere queat) transant in Vicarium ex commissione generali Vicariatus, ubi sunt forte casus adhuc specialiter in jure excepti, juxta dicta superius supra. Quod minus tamen sine speciali mandato Vicarius facere possit dictam conversionem & divisionem, saltem respectu Ecclesiarum Cathedralium videtur obtinere consuetudo, vel forte etiam censeri illud ipsum esse arduum, quae licet ordinario jure competant Episcopo, trahere tamen non censentur in ejus Vicarium sine speciali commissione.

Questio 207. Non Vicarius deferre possit juramentum canonicè purgationis.

Respondeo dictum juramentum (quod saepe solet deferri reo, quando accusator non satis probat, etiam si reus ipse nihil probaverit, nec adfuit iudicia ad torturam contra reum sufficientia, l. Leones. Vicarius Episc. Tract. l.

ut Sbroz. l. 2. q. 167. n. 2. ex Jul. Claro in pract. crim. 5. fin. q. 61. vers. sicut etiam. Bertach. de Episc. l. 4. p. 1. tit. de Vicar. Episc. n. 12. in fin.) deferre oportet Vicarius sine speciali mandato. Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 2. n. 40. Barbof. de potest. Episc. allegat. 54. n. 109. Pax-Jord. l. 12. tit. 1. n. 212. est enim delatio hujus juramenti meri imperii; Sbroz. l. c. n. 2. citans Speculator. tit. de jurisd. omni. Judic. in v. secundum Canonem & Bertach. ubi ante. & cum his Pax-Jord. l. c. quae autem sunt meri imperii expediri nequeunt per Vicarium sine speciali mandato. Sbroz. l. c. n. 3. ubi & l. 2. q. 56. ex professo juxta c. 2. de offi. Vicar. in c. & ubi DD.

Questio 208. An Vicarius restituere possit in integrum.

Respondent passim AA. negativè, nempe quod non comprehendatur restitutio in integrum in generali mandato, adeoque eam facere nequeat Vicarius sine speciali mandato. Pirh. ad tit. de offi. Vicar. n. 57. Ventrigl. l. c. Barbof. l. c. nu. 108. citans Sanchez. de matrim. l. 2. d. 40. num. 12. Sbroz. l. 2. q. 35. n. 4. Verum tamen contrarium tenere valeret l. 3. q. 13. ubi hanc materiam ex professo tractat, dum probabiliter affirmativa n. 1. citat Cardus. in clem. 2. de rescript. n. 2. Bertach. de Episc. l. 4. p. 1. q. 27. n. 67. tit. de Auditor. Episc. circa Judic. Abbo. in c. ex literis de rescript. in integ. n. 11. & plures alios, ac dem n. 2. subdit rationem, nempe quod Ordinarii, qui habent jurisdictionem cum administratione, possint cooedere restitutionem in integrum; Vicarius autem Episcopi habeat jurisdictionem ordinariam cum administratione, ut probatur ex c. petitio de procur. & c. in nova. 16. q. 7. ubi de Vicariis: quod in Administrationibus allocantur Pontificibus. Idem tenet Laym. in c. causa. de rescript. in integ. n. 2. Ubi: qui ordinariam jurisdictionem cum administratione, adeoque imperium aliquid habent, ut Episcopus, Vicarius generalis, & Praelationes Episcopales, in integrum restituere possunt, quae exercant officium nobis. Restitutio enim in integrum ut idem Laym. l. c. n. 4. est actus imperii auctoris ex nobili officio Judicis proveniens, Laymannum eisdem serè verba sequitur Pirh. ad tit. de integ. rescript. n. 62.

2. Ampliatur haec doctrina Sbroz. l. c. n. 3. ut locum quoque habent in Vicario foraneo, qui est delegatus ad universitatem causarum, & is non tantum cognoscere de causa restitutionis in integrum, sed & eam concedere possit. citat pro hoc Abb. in c. c. causa. n. 70. contra Sfort. Oddi. tract. de rescript. in teg. p. 1. q. 33. d. 22. n. 154. & alios, quos citat. n. 12. est enim & dicitur talis Vicarius Foraneus delegatus ab Episcopo. Sbroz. cit. n. 3. causa verò restitutionis in integrum) ut dicitur. c. causa.) coram Judicibus ordinariis ab eis tractari poterit & finire; fore hoc ipsum delegatis specialiter demandatum fuerit, sive in causis summo negotio committitur incidere iniqui modi questionem. Adeoque multo magis à tali Judice ordinario delegatus ad universitatem causarum, si habeat administrationem rerum in territorio aliquo, de causa restitutionis in integrum principaliter cognoscere potest eamque concedere, licet ea illi specialiter commissa non fuerit. Idque, quia delegati ad universitatem causarum aequiparantur Judicibus ordinariis. Ita serè Laym. & ex eo Pirh. citantes Bart. in l. ult. C. de lib. & apud quos cogniti in integ. rescript. & c. n. 4. Secus est de Judicibus, etiam ordinariis, qui

concedere has literas monitoriales ad finem revelationis pro rebus perditis, & addidisse sanctissimam rationem; quia hic est actus jurisdictionis contentiosae, quae comprehenditur sub generali commissione. Afferitur & pro ea à Garc. p. 5. c. 8. num. 97. clara declaratio S. Congregat. Concil. super cit. loc. in illorum sic habens: *Vicarius preest concedere literas monitoriales de quibus in praefato decreto*. Ratio quoque datur, quod verba Concilii, quibus conceditur solis Episcopis decernere dictas monitoriales & excommunicaciones, sub nomine Episcoporum comprehendunt etiam ejus Vicarium. Sbroz. l. c. n. 2. Garc. l. c. n. 97. & posita sunt ad excludendum solos inferiores, etiam habentes Episcopalem jurisdictionem, & exemptos & nullius diocesis, ita ut in his exemptis & nullius diocesis, in quibus Episcopi non habent jurisdictionem, recurrendum sit ad sedem Apostolicam, pro ut censuit S. Congreg. Garc. cit. num. 59. Vide dicta supra, ubi de potestate Vicarii ad excommunicandum. Possit id ipsum Vicarium Capituli sede vacante, in quod transiunt omnia, quae sunt jurisdictionis necessariae, ut est excommunicaciones promulganda facultas, tradit Barbof. cit. alleg. 96. n. 10. citans plurimas.

2. Porro an & qualiter idem quo ad dictas monitoriales possit Vicarius foraneus, iterum non conveniunt AA. non posse illum illas decernere sine speciali mandato Episcopi certum videtur. Et sic tenent apud Barbof. l. c. n. 9. Lazzar. tract. de monitor. sess. 2. g. 5. n. 9. Ugol. ubi supra. Ricc. rsel. 235. c. 6. Puisse verò id de speciali concessione Episcopi, tenent Gallet. in margarat. cap. 1. littera 2. apud eundem Barbof. cit. num. 9. qui & ipse tam sectari videtur. Dicit eandem probabilem Nerotius p. 2. locutat. l. 5. tit. 39. num. 21. qui etiam pro hoc expressum recitat declarat. S. Congreg. de 7. Sept. 1630. apud Pignat. loc. paulo post citat. Qui tamen ipse ait, hanc declarationem procedere in casu minimo particulari, causa rationabili existente ob remotissimam distantiam Ordinarii. E contra hanc facultatem decernendi dictas monitoriales pro rebus perditis seu substractis non posse, nequidem ab Episcopo specialiter delegati Vicariis forensibus, sed iolum Vicariis generalibus, asserit Pignat. Tom. 1. Consult. 256. ita decisum testans à S. Cong. Concil. 15. Junii 1653. pro quo etiam Fagn. in c. quantum. de off. delegat. num. 43. citat aliam declarationem ejusdem S. Congreg. de 8. Febr. 1590. Vide posthac omnia de hisce monitorialibus subtilissime disputantem Barbof. cit. alleg. 96. per totam.

Quaestio 210. An Vicarius voluntatem peculiarium habitum Regularem suscipere, aut professionem emittere volentium explorare possit, ut experietur, an coactus, an secutus sit, & an sciens, quid agant & cetera, quae disponit Tridentinum Sess. 25. de Regular. c. 17.

Respondeo id eum non posse praesente Episcopo sine ejus speciali mandato. Barbof. de potest. Episc. alleg. 54. num. 83. Ventrigl. Tom. 1. annot. 14. §. 1. num. 43. Pax Jord. l. 12. tit. 12. num. 197. Sbroz. l. 2. g. 208. Puisse verò id Vicarium absente aut impedito Episcopo absque ejus speciali licentia absolute tradit Pax Jord. Idem sentire videtur Sbroz. loc. cit. dum ait: *Vicarius absente Episcopo vel impedito, sine ab Episcopo specialiter deputatus explorare de let voluntate negata*: dum enim casus diversus ponit, in cuius id possit Vicarius, nempe unum, dum Episcopus

P. Laurent. Vicarius Episc. Tom. 1.

absens est, iterum dum ab Episcopo (intellige praesente) specialiter ad hoc deputatus est. E contra tamē tradit Ventrigl. quod ne quidem de speciali licentia Episcopi praesentis & non impeditis possit; possit ad verò de speciali licentia Episcopi, dum is absens est aut impeditus, citat pro hoc Tambur. de jur. abbatiss. d. 4. g. 2. num. 7. Meroll. Th. mor. d. 7. c. 6. d. 33. num. 403. Campanil. in divers. jur. Can. Rairis. Rub. 12. c. 16. num. 12. de dicta exploratione voluntatis puellae suscepturae habitum aut professurae, qualiter ea neg lecta, Episcopus ejus Vicarius contra Concilium fecisse censentur, valeantque nihilominus professio omnia tali exploratione, etiam Abbatissa, quae talem admisit ad habitum & professionem absque dicta exploratione puniri possit & debeat. Vide Barbof. alleg. 108. a. n. 8.

Quaestio 211. An Vicarius creare possit Doctores & Notarios?

Respondeo ad primum: In casu, quo Episcopus forte ex privilegio vel jure aliquo speciali Apostolico possit scholaribus conferre gradum Doctoratus (uti plerique Episcopi habere hoc privilegium asserit Sbroz. l. 2. g. 29. num. 2. citans pro hoc quampurimos) Vicarius Episcopi hoc ipsum non poterit. Sbroz. loc. cit. num. 4. et enim, quae de jure speciali competunt Episcopo, non veniunt in generali mandato Vicarii. Sbroz. num. 5. subdens num. 6. quod nec tale privilegium doctorandi competens Episcopo transeat in Capitulum Sede Episcopali vacante.

2. Ad secundum tamen respondet Sbroz. loc. cit. num. 10. quod etiam creare non possit Doctores praeterquam ex speciali mandato, possit tamen creare Notarios tanquam Ordinarios in sua diocesi. Pro quo citat Host. in c. cum p. de fide instrument. Imol. in c. 1. tit. 10. Sic idem quoque possit Capitulum Sede vacante tanquam Ordinarium, tradit cum eodem Imol. loc. cit. Paviu. de potest. capit. sed. vac. p. 1. g. 10. num. 12. apud Sbroz.

Quaestio 212. Non Vicarius Episcopi à beneficiis & Vacantibus Episcopis recipere possit juramentum fidelitatis?

Respondeo ad primum: Puisse Vicarium sine speciali mandato, saltem Episcopo absente aut impedito, recipere juramentum illud fidelitatis, de quo Trident. sess. 24. c. 12. Sbroz. l. 2. g. 119. à num. 3. receptio enim illius juramenti est jurisdictionis, & quae jurisdictionis sunt regulariter exerceri possunt per Vicarium. Sbroz. cit. num. 3. Et sic etiam juramentum fidelitatis recipi potest per procuratorem Sbroz. loc. cit. num. 4. citans c. cum te. de jure jur. & ibi Canonistas. Consuere haec etiam videtur ex Trident. l. cit. ubi ait: *Provisi de beneficiis quilibet, cumque etiam auctoritate habentibus teneantur à die adoptionis ad minus intra duos menses in manibus ipsius Episcopi, vel coadjutoris, vel ejus Vicarii seu Officiali Orthodoxae fidei subditi ad sacra professorem, & in Romana Ecclesia obedientia se promissuros sponte ac jurem. Provisi autem de Canonicis archiepiscopis & dignitatibus in Ecclesia Cathedralibus non solum coram Episcopo seu ejus Officiali, sed etiam in Capitulo idem facere teneantur*.

2. Resp. ad secundum: Vicarius Episcopi sine speciali mandato Episcopi nequit recipere juramentum fidelitatis à Vaiallis feudum aliquod Episcopi habentibus, ut nec investitura de novo facere, aut antiquas

revocare, nec homagium recipere. Sbroz. cit. q. 119. n. 7. citans Pavin. ubi aut n. 14. qui id negat de capitulo sede vacante; adeoque idem dicendum de Vicario Episcopi, utpote qui iurisdictionem potestatem habet quam Capitulum, ut Pavin. p. 1. q. 2. n. 2.

Questio 213. Num Vicarius possit invocare brachium seculare ad prestandum sibi auxilium?

R Espondeo posse eodem modo quo Episcopus. Sbroz. l. 2. q. 190. num. 2. Idque sine speciali requisitione & licentia Episcopi. Iudici omniq. Ecclesiastico brachium seculare est prestandum. c. *Principi*. c. *Administratores*. 24. q. 1. Sbroz. l. 1. num. 3. citans Menoch. de arbit. iudic. c. 5. Centur. 5. casu 452. Roland. conf. 37. l. 1. & in specie de Vicario Episcopi Bald. conf. 92. vol. 5. ubi etiam consuluit, Vicarium Episcopi posse mandare potestati, ut faciat retineri eum, qui est in carceribus suis, nec relaxari sine licentia ipsius Vicarii. Quid & non solum invocare, sed etiam compellere potest iudex Ecclesiasticus secularem Magistratum ad sibi prestandum auxilium sub pena excommunicationis. Sbroz. num. 7. citatis plurimis.

2. Limitandum tamen hoc ipsum, ubi auxilium brachii secularis iussit & in subsidium petitur. Sbroz. n. 6. citans c. 1. de statu Monach. & DD. in c. cum non ab homine. de iudic. c. *significasti*. de off. ordinat. siquidem brachium seculare invocandum non nisi ubi necesse, & servato iure ordine, hoc est ubi alia iuris remedia deficiunt. Sbroz. n. 7. citatis Federic. de Senis conf. 251. col. fin. Covar. qq. pract. c. 10. n. 1. Roland. conf. 37. n. 5. & seq. Felan. Abb. &c. & sic procedente sententia nulla, non debet concedi brachium. Feder. de Sen. l. c. Roland. l. c. n. 7. Alciat. in c. 1. de off. ordinat. n. 126. ubi, quod in crimine seculari vel mixto non reusatur iudex secularis prestare Episcopo auxilium, nisi sibi fiat fides de processu. Plura de hoc vide apud Sbroz. d. n. 8.

Questio 214. Num Vicarius generalis Episcopi possit exequi suam sententiam?

R Espondeo affirmativè. Sbroz. l. 2. q. 129. n. 8. citatis Coch. in fin. jur. can. de Vicar. Episc. num. 66. Cooral. de potest. Vicar. num. 3. Rebuffi. in pr. tit. ord. num. 18. Abb. & Innoc. in c. cum ab Ecclesiis. Or. Secus est in Vicario foraneo, qui non facit idem cum Episcopo tribunal. Sbroz. l. 1. c. n. 2. citans Abb. in c. si quis contra. Num verò delegatus possit exequi sententiam suam, non resolvit Sbroz. sed remittit ad Gloss. & DD. in c. si quis contra.

Questio 215. Num Vicarius generalis Episcopi possit se intrinsecare in causa Vicarii specialis?

R Espondeo: Dum Episcopus præter Vicarium suum georalem constituit & alium specialem, non posse Vicarium se intrinsecare in causa ei commissis, tradunt Gemin. in c. licet. de off. Vicar. in 6. n. 23. & Feme. rel. 2. apud Sbroz. l. 2. q. 139. n. 2. cum quibus ipse sentire videtur; eo quod Episcopus delegando causam aliquam alicui videatur eam avocare à suo Vicario, ut Innoc. in c. Romana. de appell. Franc. in c. dilecti eod. tit. q. 2. Bertrach. de Episc. l. 4. part. 1. n. 25. in fine apud Sbroz. n. 3. Contrarium tamen tenet apud eundem n. 1. Bero. conf. 22. n. 40. rel. 1. eo quod iste Vicarius specialis videatur deputatus accusativè, non autem privativè. Quæ ejus ratio magis procedere videtur, dum deputatus esset ad certum aliquod genus causarum, vel pro certa parte

diocesanos; non verò illa, ubi deputatus esset ad unam speciem seu in dividuo causam; tum enim prævalere videtur ratio aliorum AA.

Questio 216. An Vicarius cogere possit possessorem beneficii ad exhibendum titulum?

R Espondeo Sbroz. l. 2. q. 128. quod cogere possit ad hoc illicitum beneficium possitorem, citat pro hoc c. ordinat. de off. ordinat. in 6. & Anchet. conf. 60. n. 2. vide de hoc dicta à me alias in Sero benef. ubi de possessione annuali & trienniali.

Questio 217. An Vicarius sine speciali commissione cogere possit Parochos an sibi adiungendos cooperatores?

R Espondeo affirmativè. Fagn. in c. quoniam. de off. delegat. n. 6. Tridentinum etiam sess. 21. c. 4. committens hoc ipsum Episcopis hinc expressè: Episcopi, etiam tanquam Apostolica Sede delegati in omnibus Ecclesiis parochialibus vel hospitalibus, in quibus populus ita numerosus sit, ut unus Ecclesie minister sufficere Ecclesiasticis Sacramentis ministrando, & talia divina peragendo, neque Ecclesie, vel alius, ad quos pertinent, sint tot sacerdotes ad hoc munus adjuvare, quos sufficiant ad Sacramenta exhibenda, & cultum divinum celebrandum, utitur, ut videtur, ditione illa etiam, quæ, ut sæpe dictum, est uniusplacativa jurisdictionis ordinatæ. An verò ex eodem capite erigere possit novas Parochias sine speciali mandato, dicitur alibi, ubi de potestate Vicarii in materia beneficii. Vide tantisper Fagn. l. c. & Sbroz. l. 2. q. 117.

Questio 218. Num possit Vicarius imperitis Rectoribus assignare Vicarios aut Coadiutores?

R Espondeo hoc ipsum, quod Tridentinum sess. 21. c. 6. committit Episcopis hinc expressè: quia illiterati & imperiti parochiales Ecclesiarum Rectoribus sacra minis aptis personis, Episcopi, etiam tanquam Apostolica Sede delegati ipsam illiteratam & imperitiam, si alius benefica vita sunt, Coadiutores aut Vicarios pro tempore deputare, partimque fructuum ipsam præstiterint illis assignare, vel aliter providere possunt. Et id ipsum inquam non posse sine speciali mandato Episcopi ejus Vicarium georalem, tenet Ventrigli. Tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 21. Barbof. de potest. Episc. lib. 14. num. 73. Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 164. Sbroz. l. 2. q. 212. num. 1. in fine. Ratio tamen, quam se adiungit, parum probat, nempe quia Vicarius non potest destituere & privare beneficio, uni oecumonicos Ecclesiarum revocare; hæc enim valde diversa sunt, & magis ardua, quam imperito Rectori constituere Vicarium aut Coadiutorem temporalem. Melior est ista, quam à pari deducit num. 3. & seq. oempe quod sicut Legatus de latere, qui gerit vices Papæ, c. 1. & c. quod translationem. de off. Legat. non potest dare Episcopis Coadiutores sine speciali mandato Papæ, ut c. quod translationem. Gl. in c. amicus. de cl. 7. extra. in 6. nec. 1. ita nec Vicarius Episcopi dare possit Coadiutores Praetis inferioribus vel Rectoribus sine speciali mandato Episcopi. Item sicut datus Coadiutoris Episcopalis videtur esse de majoribus Papæ reservatis cit. c. quod translationem, & ibi Gl. & DD. ita etiam datus Coadiutoris prebbyterialis videtur esse de reservatis Episcopo, & consequenter non comprehensum in generali commissione Vicariatus. citat pro hac sua sententia Paris,

De potestate Vicarii in re beneficiaria.

77

ius sententia. Parif. conf. 10. num. 7. fol. 4. Put. de iur. 237. in princ. l. 1.

2. Verumtamen inherendo doctrinæ Fagnani, de qua quæst. præced. videtur contrarium, nempe id posse Vicarium sine speciali mandato ob eandem rationem; quia nimirum Trident. c. 6. utitur termino illo etiam. Et id non minus spectat ad iurisdictionem ordinariam Episcopi, & erat de iure communi jam ante concessum Episcopo, ut ipse sateatur Sbroz. cit. num. 1. ubi: quod etiam antiqui canones probare ob alios Rectorem vel etiam inferiorem Praetorem desolati, nimirum ut in ab Episcopo statuatur Vicarii vel Coadiutoris. Et certe id magis arduum non est, quàm adungere Rectori cooperatorem ob amplitudinem Parochiarum, & parochianorum multitudinem: Pari modo ex generali commissa omne Vicariatus habere Vicarium facultatem deputandi Vicarios idoneos in parochialibus, à quarum residentia Rectores absunt dispensati pro hoc à Papa, modò non agatur de exemptis, tradit Fagu. in c. quantum de off. deleg. n. 21. et quod hæc Vicariorum in hoc casu deputatio iure ordinario ante Tridentinum spectabat ad Episcopos. c. cum ex ea. per. de elect. in 6. ac proinde Trident. sess. 6. c. 2. ubi id committit Episcopo, utatur istis terminis: etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegati.

Quæstio 219. An sine speciali mandato Episcopi Vicarius constituere possit accononum in beneficio vacante?

Respondetur, nega: hoc ipsum Ventrigl. l. 6. n. 12. citat pro hoc Sbroz. cit. l. 2. g. 112. ubi is de hoc nihil. uti nec q. 112. Verum videtur probabilius contrarium deduci ex responsione ad quæstiones binas præced. vide me For. beneficiar. p. 2. g. 682. n. 3. Quæstio 220. Non Vicarius possit restituere claustrum monasterium, eorumque monasteria gubernare, pro ut præcipitur Episcopo, per Tridentinum Sess. 25. de regular. c. 3. & 9.

Respondetur affirmativè Fagn. l. c. n. 36. ubi: præcipitur Episcopo, ut in monasteriis suis selectis ordinariis in aliquo id est, exceptis, sedis Apostolicæ auctoritate procedant: idemque prius statuerat Bonifac. VIII. c. periculosos. de statu Regular. in 6. quæ sit, ut quò ad non exempta idem ius competat Vicario generali Episcopi; quod vero ad alia non item, nisi ei ab Episcopo specialiter committatur; quia subiungitur Episcopo monasteria Sedis Apostolicæ immediate subiecta, quæ prius ei non suberant, iubens Episcopo simpliciter procedere tanquam delegatum. Unde sit, ut aliquæ specialis commissio hoc ius in Vicarium generale non transeat.

CAPUT QUARTUM.

De potestate Vicarii in re beneficiaria.

PARAGRAPHUS I.

De potestate Vicarii circa erectionem extinctionem & ablationem beneficiorum.

Quæstio 221. Non Vicarius erigere possit novam dignitatem aut beneficium simplex, seu fuit ad huiusmodi erectionem præbere consensum?

1. Respondetur primò: Vicarius novam omnino dignitatem erigere valatenus potest; quia nec id potest Episcopus, sed pertinet ad Papam. Lotter. de re benef. l. 1. q. 14. n. 43.

Sbroz. l. 2. q. 31. n. 2. citato Abb. in c. cum accessissent, de consuet. iuxta c. 1. de elec. 22. ubi dicitur: omnes sive Patriarchis, sive Episcopis, sive Metropolim primatus, aut Episcoporum cathedras, vel Ecclesiasticorum consuevit ordinis dignitates instituit Romana Ecclesia, vide me For. benef. p. 3. q. 264. num. 2.

2. Respondetur secundo: sed neque dignitates novæ, sed quæ aliquando fuerunt in Ecclesia, & collapsæ sunt, quasque Episcopus rursus instituire potest. Vicarius erigere de novo nequit sine speciali mandato Sbroz. l. c. num. 2. ubi postquam dixisset: possunt Canonici creare in sua Ecclesia dignitates non novæ, pro ut Archidiaconatum, Archiepiscopatum, modò interveniat auctoritas Episcopi, & des præ illis dignitates constituantur ut cit. c. accessissent, ubi canonice, & in specie Abb. n. 4. Felin. n. 14. Decius n. 9. Et n. 3. quævisset tan ad hoc sufficere auctoritas Vicarii, pro ut affirmativè responderet pro Vicario Episcopi Vincentini post conf. 99. n. 43. ratione identitatis, quam habet Vicarius cum Episcopo, subiungit n. 4. At,

R. Lotter. Vicarius Episcopi. Tract. 1.

quod Vicarius huiusmodi auctoritatem non possit interponere sine speciali mandato, probat Jo. de Dio in c. fin. de off. Vicar. in 6. Federic. de sen. conf. 261. in princ. Felin. in c. cum accessissent. n. 37. & Decius n. 9. & contra Vicarium Episcopi Vincentini respondit Jo. Baptif. Ferrer. conf. 324. n. 4. & latius conf. 343. n. 3. Uti etiam idem videm ferè verbis sentit Fagu. inc. non amplius. de testam. n. 79. Barbol. de potest. Episcopi. allegat. 54. n. 80. Quia etiam id non posse Vicarium, et si habeat mandatum cum expresseione aliquorum specialium, secus deinde clausula generali, tradunt Sbroz. l. c. n. 9. & Fagn. cit. n. 70. in fine. Ferrer. conf. 327. num. 7.

3. Respondetur tertio: sed neque sine speciali mandato erigere potest Vicarius novum beneficium in Ecclesia, live ad hoc præstare consensum suum & auctoritatem. Sbroz. l. 2. q. 32. citans Ferrer. n. ante. Fagn. l. c. n. 80. Barbol. l. c. Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 188. ubi: non valet auctoritatem interponere creationi novi Canonici aut beneficii, à Canonico, sive ab alio fundatur Felin. in c. cum accessissent. n. 15. Decius n. 9. Et specialiter etiam quod erigere nequeat Vicarius, habet videm Pax Jord. Rationem ex Jo. And. de Fagn. quod sicut Vicarius Episcopi non potest beneficium conferre, nec illud privare, ita nec illud creare.

Quæstio 222. An erigere & constituere possit novæ Parochias?

1. Respondetur primò: si seimo est de erectione novæ Parochiæ, quæ fit in loco, ubi nulla fuit, aut de factio est Parochia, live quæ contingit sine dismembratione vel divisione antiquæ Parochiæ, pariter loquendum erit de erectione Parochiæ ac alterius beneficii: cum Ecclesia parochialis sit verum beneficium. Et de his parochiis loqui videntur Fagu.

G 3

nam

nam *l. c. n. 80. Paxford. l. c. iuxta c. ad audientiam id primo de Eccle. adf. c. c. nemo, ref. venis. de confu. dist. 1.*

2. Respondeo secundò: si sermo est de erectione novarum parochiarum, quæ contingit cum divisione antiquarum, id ipsum posse Vicariis sine speciali mandato negat Sbroz. *l. 1. g. 117. n. 2.* & probat ex textu *c. c. nemo iuncta Glossa*. Item ex eo, quod per erectionem novarum Parochialium antiquæ Parochiæ dividantur; adeoque sicut Vicarius non potest dividere Ecclesiâs (sive parochias sine speciali mandato Episcopi (ut fusiè probat idem Sbroz. *l. c. g. 116. n. 3.* citatis plurimis) parimodo eas erigere non possit. Verumtamen contrarium, nimirum quod id possit sine speciali mandato Vicarius, tradere videtur Fagn. in *c. quoniam, de off. delegat. n. 26.* ubi, dum quærit, si Vicarius possit, quæ Episcopo committuntur per Tridentinum *sess. 21. c. 4.* (committitur autem ibi illi inter cetera, ut in ijs, utellige, Ecclesiis parochialibus, in quibus ob locorum distantiam sive difficultatem parochiani sine magno incommodo ad percipiendâ sacramenta, & divina officia audienda accedere non possunt, novas Parochias, etiam in ijs Recloribus, iuxta formam constitutionis Alex. 3. quæ incipit *ad audientiam*, constituere possit) respondet, videre id posse Vicarium propter dictionem illam *etiam* (quæ utitur Tridentinum dicendo: etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegati) quæ, ut dictum, est implicitivè jurisdictionis ordinariæ competentis de jure communi, quod id aliis quoque poterant Episcopi iuxta *c. c. ad audientiam*; ea autem, quæ jurisdictionis ordinariæ sunt, vi generalis commissionis Vicariatus sine speciali mandato transeant in Vicarium. Quod tamen postremum non usque adeo illimitatè loquendo verum videtur; cum plena ad ordinariam Episcopi jurisdictionem spectent, quæ tamen, quia ardua (uti inter ardua numeranda videtur dicta parochiarum erection) sine speciali Episcopi mandato non transeant in Vicarium. Quod si tamen etiam oblatent derogationes, provisiones, suspensiones, quibus *c. l. c. de rogat. Tridentinum*, indubitarè est, talem facultatem non competere Vicario sine speciali subdelegatione; cum jam ad novas parochias erigendas procedere nequeat Episcopus, nisi jure delegato illi per Tridentinum *l. c.* dum vi dictarum suspensionum, provisionum &c. sublata ei erat facultas hæc competens ei aliis jure communi. Fagn. *cit. n. 26.* plura de his infra, ubi an valeat beneficia dismembrare & dividere.

Quæstio 227. Nisi sicut Episcopus potest beneficia simplicia, etiam jurispatronatus, transerre, quæ ob inopiam restitui non possunt, in Ecclesias matrices, vel alias viciniores, vocatis, quorum interest iuxta dispositionem Tridentini Sess. 21. c. 7. ita idem possit Vicarius?

Respondeo id Vicarium non posse sine speciali mandato, tenent Sbroz. *l. 1. g. 117. n. 3.* computans id inter ardua. Barboz. *de potest. Episc. alleg. 14. n. 81.* citans Leo. *Theol. seui Eccle. p. 2. c. 16.* n. 16. Ventrigl. *Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 33.* citans Insup. per Meroll. *Theol. mor. p. 3. disp. 7. c. 6. dub. 21. n. 199.* Fagn. in *c. non amplius, de institut. n. 88.* ubi expresse: *Vicarius generalis alique speciali mandato non potest Ecclesiâs de loco in locum transerre per Inno. & Abb. in c. ad bac, de off. Archid. & per DD. in c. fin. de off. Vicar. in 6.* Verum in hæc doctrinæ, quam idem Fagnam. tradit in *c. quoniam, de off. delegat.*, de qua *quæst. præcedent.*, loquendum hic de hac translatione,

sicut de erectione novarum parochialium; cum Tridentinum non minus *cit. l. c.* utatur dictione illa *etiam*, quam *Sess. 21. c. 4.* & Episcopus non minus de jure communi & ordinariæ jurisdictione translationes hujusmodi facere poterat, quam dictas parochiarum erectiones.

Quæstio 228. An Vicarius possit aliquem amovere & privare beneficio officio, aut muneris administratione?

2. Respondeo non posse Vicarium sine speciali mandato deservire aliquem, seu privare beneficio. Sbroz. *l. 1. g. 111. n. 7.* citans Anchar. *conf. 60. n. 1.* Glou. & DD. in *c. 1. de Capell. Monach. in 6.* & Glou. Dominic. Franc. & alios. in *c. licet, de off. Vicar. in 6.* [Ventrigl. *Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 13.* Barboz. *de off. potest. Episc. allegat. 14. n. 7.* Card. de Luca *d. 77. n. 14.* Porro etiam in commissione amplissima data Vicario ab Episcopo, in qua dictum fuit, ut omnia possit, quæ ipse Episcopus, adhuc non venit potestas deservendi beneficiarios, juxta Paris. *de Regn. l. 7. g. 24. n. 10.* Sic jam etiam non potest Vicarius cognoscere de institutione facta per Episcopum, & ad petitionem patroni removere institutum per Episcopum. Sbroz. *l. 1. g. 112. n. 2.* citans Lapum in *c. licet, de off. Vicar. in 6.* Anchar. *idem n. 2.* Gemio. *n. 6.* Franc. *col. 3.* Calder. *conf. 2. tit. de off. Vicar. Bertach. de Episc. p. 6. l. 4. g. 29. n. 19.* Rebuff. in *pr. tit. forma Vicar. m. 156.* Cuch. *instit. par. can. de Vicar. Episc. n. 89.* & 110. contra Jo. And. & alios. Nec obstat primò, quod agatur civiliter petendo declarari, præstatum jus nullum habere. Nam ut Sbroz. *l. c. n. 7.* citans Anchar. Franc. Gemio. *ubi ante*, id non militat in præstatis institutis ab Episcopo, sed in iis, qui fuerint instituti ab inferioribus Episcopo. Neque obstat secundò, quod Vicarius cognoscere possit causas matrimonii carnalis non solum ex eo, quod secundum Sbrozum *cit. n. 6.* in fine cognitionem quoque causarum matrimonialium non habeat sine speciali mandato Episcopi; sed etiam ex eo, quod cognitio illa de institutis ab Episcopo, seu quasi ab eo copulatis Ecclesiæ seu beneficio, videatur esse ex magis ardua, quam cognitio causarum matrimoniorum carnalium. Quò etiam facit, quod loco ampliationis addit Sbroz. *n. 7.* nimirum, quod adhuc Vicarius nequeat cognoscere de institutione facta ab Episcopo in ordine ad removendum institutum, etiam si in mandato seu commissione Vicariatus exprimerentur aliqua exigentia speciale mandatum, secuti clausula generali; citatis pro hoc Gemio. Franc. Lap. *ubi ante*.

2. Respondeo secundò: etiam non potest amovere aliquem ab officio vel administratione. Ventrigl. Barboz. *l. c. cit.*

3. Respondeo tertio: neque ex generali mandato potest beneficiarios privare exercitio sui muneris, & alios illis subrogare. Et sic, ob imperitiam vel ob depravatos mores Recloris constituendus esset Vicarius, id generalis Vicarius non poterit ex generali mandato. Castropol. *tract. 13. d. 2. p. 30. n. 4.* citans Covar. *l. 3. Var. c. 20. n. 7.* Barboz. *de potest. Episc. allegat. 14. n. 71.* ubi ita: quod Coadjutores Vicarios imperitis Recloribus Ecclesiarum secundum formam Tridentini *sess. 21. c. 6.* Sine speciali concessione non licet Vicario deputare &c. ubi notandum, aliud esse deputare talibus coadjutores seu Vicarios, qui coadjuvent, aliud omnino removere Reclores ab exercitio sui muneris.

Quæstio

Questio 225. Num Vicarius sine speciali mandato possit suppressere Beneficium.

Respondeo negativè. Sbroz. l. 2. n. 117. n. 5. Fagn. in c. non amplius. de institut. n. 74. & 86. citantes Rotam apud Put. decis. 53. l. 3. Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 12. Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 160.

Questio 226. An Vicarius possit uniones Beneficiorum revocare.

Respondeo quemadmodum Vicarius sine speciali mandato uniones facere non potest, sic nec uniones factas revocare potest sine tali speciali mandato; ejusdem enim naturæ est distractus, cujus est contractus, eademque solemnitas (adde & auctoritas, quæ requiritur in construendo, requiritur etiam in destruendo. Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 12. citans Meroll. Th. mor. p. 3. l. 6. dub. 24. Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 160. Sbroz. l. 2. q. 116. n. 3. contra Gabr. conf. 200. Estque talis dissolutio species aliqua alienationis. Sbroz. l. c. n. 6. Ad eoque requirit speciale mandatum. Quamvis autem videri possit Vicarius habens speciale mandatum ad sciendos uniones, habere hoc ipso etiam potestatem dissolvendi uniones saltem à se factas; Cum per eandem causam, per quas res nascitur, per eandem etiam destruitur; contrarium tamen videtur verum, argumento illius quod licet habeat ab Episcopo specialiter potestatem conferendi Beneficia, non habeat hoc ipso quoque facultatem destruendi Beneficiorum.

Questio 227. An Vicarius possit dismembrare Beneficia.

Respondeo negativè. Pax Jord. l. c. vide dicta supra, ubi de dividendis à Vicario Parochialis.

PARAGRAPHUS II.

De potestate Vicarii circa Juspatronatus præsentationem, institutionem, confirmationem, electionem.

Questio 228. An Vicarius Generalis Episcopi sine speciali ejusdem consensu reservare possit Juspatronatus seu reservationem illius in constructione Ecclesie, fundatione & dotatione illius auctorizare possit consensu suo.

Respondeo negativè. Lotter. de re benef. l. 2. q. 7. n. 3. Castropal. tract. 13. d. 2. p. 2. n. 9. Garc. de benef. p. 5. c. 9. n. 75. citans Calder. conf. 3. de off. Vicar. Ferret. conf. 327. 343. & 344. Zerol. in pr. p. l. 7. Vicarius §. 11. & 13. & c. Barbol. de presb. Episc. allegat. 54. n. 74. citans Viviano in pr. Juspatronatus. p. 1. l. 1. c. 1. n. 24. Gratian. discept. for. 303. n. 12. Rotam in Neptina juris. 23. mart. 1621. Item Carol. de Luca ad Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 6. Sbroz. l. 1. q. 31. n. 4. citatis plurimis. Card. de Luca. d. 55. de juris. n. 5. ubi, postquam dixisset: affirmationem (nempe sufficere consensum Vicarii ad erectionem illam primam Juspatronatus.) Sacerdos illa ratio non incongrua, quod id non est alienare, sed acquirere, atque rem utilem pro Ecclesia facere, ut ferre visus est Rota in Auximano juris. 12. Jun. 1619. & in Clamfen. juris. 4. Jul. 1636. subjungit: Verum negatæ est verior, magisque re-

cepta, &c. contrarium sentientibus Port. conf. 99. n. 43. Apud Sbroz. item Meroll. Th. mor. p. 3. l. 6. dub. 24. n. 75. & 391. Et ratio est, quod sicut conferre & instituere nequit Beneficia, ita etiam in eorum erectione imponere nequit illis dictam servitutem. Castrop. Lotter. l. cit. 2. Amplius responso, quod ne quidem id possit Vicarius Episcopo absente à civitate vel Diocesi; ed quod absentia Episcopi non ampliet facultatem Vicarii, nisi in casibus in jure expressis. Sbroz. l. c. n. 6. ex Ferret. conf. 327. n. 6. Idem tenuisse Rotam in illa Neptina testatur Barbol. l. c. & tenet expressè Tond. q. benef. p. 2. c. 4. §. 9. n. 19. ubi: non tamen etiam in tenetis & extra muros existente Episcopo, potest donationem Juspatronatus aut eius erectionem in favorem laici auctorizare Vicarius citat. Ferret. conf. 327. l. 2. quamvis Sbroz. l. c. n. 7. tenere videatur contrarium, hoc citus fundamento, quod tradidit l. 2. q. 30. d. n. 13. quod nimirum in absentia Episcopi consensum Episcopi requisitum supplere quot Vicarius. E contra restringit responsio Carol. de Luca. l. c. ita, ut id non possit Vicarius sine speciali mandato Episcopi, nisi ubi adesset observantia perpetui temporis in contrarium.

3. Porro Vicarium præsumi habuisse sufficientem facultatem (intellige ex speciali concessione Episcopi) præstaudi assensum erectioni Juspatronatus, etiam minore spatio 30. Annorum, censuisse Rotam decis. 702. n. 1. recent. impressæ apud Farinam, testatur Barbol. l. c. Sic quoque ait Cardina. de Luca. l. c. n. 6. quod facilius isto casu (intellige primæ erectionis Juspatronatus, quam in altero ditionis vel alterius alienationis Juspatronatus ista facultas præsumptivè seu administrativè admittatur, ut occasione præsumptæ probationis resultantis advertitur; potissimum verò circa præsumptionem resultantem à facultatis concessione circa collationem Beneficiorum, sive ab Episcopo absentia cum longa distantia. Ratio autem differentie inter istum consensum præstandum novæ fundationi, & alterum præstandum alienationi Juspatronatus, quod isto secundo casu mora non ita causare possit irreparabile præjudicium sicut potest in primo; quia scilicet habens bonum propositum fundandi Ecclesiam vel Beneficium potest interim mori vel penitere iudeoque facilius in Vicario absente præsertim Episcopo ista facultas admittenda est. Cardin. de Luca cit. d. 55. n. 6. eadem sent. habens d. 56. n. 8. ubi: in casu servituri consensu præstandi nova erectioni aliquam peculiaris rationem habentes, ut in Vicario absente Episcopo talis potestas admittenda, vel de facili præsumenda sit; quæ periculum in mora subesse potest, &c.

Questio 229. Num igitur parimodo sine speciali mandato Vicarius consensu suo auctorizare nequeat donationem Juspatronatus.

Respondeo affirmativè. Azor. p. 2. l. 3. c. 45. §. 1. Corrad. in prax. benef. l. 2. c. 5. n. 15. Garc. l. c. n. 77. Barbol. l. c. n. 75. citans Zerol. in pr. Episc. §. Vicarius. §. 11. & 11. Rebuff. in pr. tit. forma Vicar. n. 284. Riccium in prax. auctores reseruit. 469. Ferret. conf. 344. n. 1. tit. 2. Ugolin. & alios. Tondut. l. c. Card. de Luca de juris. d. 28. n. 13. citans pro hoc Cavalier. decis. 638. n. 3. Rotam decis. 756. n. 1. p. 1. recent. decis. 224. n. 10. part. 2. decis. 450. n. 3. & 4. p. 2.

2. Amplius id ipsum, ut id nequeat Vicarius in casu absentia Episcopi. Tondut. l. c. Barbol. cit. n. 75. citans Ferret. conf. 347. n. 17. Corrad. l. c. Card.

de Luc. l. c. n. 14. ubi : *ad tertium absentie* (sive in casu absentie Episcopi) *dictum regulam esse in contrarium, quod absentia Episcopi non amplius facultatem Vicarii, ut Rota decis. 337. n. 5. p. 2. recent.* Amplius secundo; ut non valeat consuetudo in contrarium, nisi sit quadragenaria vel immemorialis; quia talis consuetudo in omnem eventum est contra jus. Corrad. Barbof. l. cit. citante Barbof. pro hoc Ferret. conf. 345. n. 5. & seq. Rotam decis. 176. p. 2. recent. n. 1. Amplius tertio; ut non presumatur tale mandatum speciale ad hoc concessum Vicario ab Episcopo, etiam ex lapsu longi temporis, nisi sit enun iatum. Corrad. Barbof. l. cit. cit. Barbof. citante pro hoc Rotam in *Lucaria jurispr.* 30. Jan. 1614. coram *Manzaneda*. Amplius quarto; ut non possit id ipsum ad hanc Vicarius, etiam si haberet suas literas patentes cum clausula generali, nempe: *nos non omnia & quaecunque alia gerendi & exercendi, qua idem Episcopus facere possit, si personaliter interfuerit*: Card. de Luca cit. n. 14. Corrad. l. cit. ex Anton. de Marin. *quotidianus. resolut.* 230. n. 8. Amplius quinto; etiam si in literis Vicarii contineretur facultas collationis Beneficiorum tam simplicium quam curatorum; nam etsi videretur hinc bene fieri argumentatio à facultate conferendi ad facultatem auctorizandi donationem jurispatronatus, dum ista sit quid majus hac; adeoque Episcopus, qui dedie plus, censendus sit dedisse & minus; minus tamen recte sic concluditur ob rationis diversitatem; tum quia Ecclesie vacantes non debent pati præjudicium diuturnæ vacationis; tum etiam ob periculum devolutionis ob collationem non factam in tempore, & in tantum collatio videtur actus necessarius, dum interim donatio jurispatronatus sit actus voluntarius. Ita ferè Card. de Luca. cit. n. 14.

Questio 230. *Num Vicarius in institutione dicenti de iurispatronatus in præjudicium Episcopi credatur.*

Respondet negativè Sbroz. l. 2. q. 117. citans Mascard. de probat. concl. 916. n. 28.

Questio 231. *An, dum præsentatio spectat ad Episcopum, Vicarius sine speciali mandato loco illius possit præsentare?*

1. **R**espondeo negativè. Ventrigl. l. cit. n. 14. Barbof. de *juriss. Episc. ablegat.* 14. n. 82. citans Paul. de Ciudad. de *jurapat.* 6. q. 41. & seq. Roch. de curte *tratt. ord. v. bonorum.* q. 5. Lambertin. *tratt. ord. p. 3. l. 2. n. 5. q. 1. n. 2.* Garc. p. 5. c. 8. n. 82. Sbroz. l. 2. q. 10. n. 2. contra Castropal. *tratt.* 13. d. 2. p. 30. n. 15. præsentatio enim dici potest donatio. Sbroz. l. c. n. 3. ex Abb. in c. *fin. de con. off. prebend.* n. 5. & ideo eget speciali mandato. Et ut Sbroz. *ibidem.* n. 4. Procurator sine speciali mandato Domini non potest donare. *L. procurator. l. mandato ff. de procur. & l. procuratorum. Codic. ord.*

2. Amplius responso, ut etiam haberet facultatem conferendi, adhuc nequiret præsentare, etsi præsentare quid minus sit quam conferre; cum aliud sit conferre, aliud præsentare, & dare mandatum ad conferendum non sit ad præsentandum. Garc. l. c. n. 83. nisi tamen, ut subiungit Garc. esset adjecta clausula generalis.

Questio 232. *An Vicarius habens speciale mandatum ad præsentandum possit præsentare seipsum.*

Respondet negativè Sbroz. cit. q. 110. n. 5. citans *per nestrum de iurapat. Parin. de potest. capit. Srd.*

Fac. p. 2. q. 5. in fine, ubi id ipsum ampliat; ut neque substitutus præsentare possit substituentem. Valet enim hic ratio, quæ alias dari solet, cur Procurator (qualis etiam respectu sui Episcopi dicitur Vicarius) constitutus à patrono ad præsentandum præsentare nequeat (seipsum); quia numerum Beneficium à propria cuiusque voluntate originem habere uouit; cum alias esset locus ambitioni, ut Gonzal. *ad regul. 8. cancell. gl. 2. n. 27.* Castropal. l. c. p. 2. n. 2.

Questio 233. *An Vicarius habens speciale mandatum ab Episcopo ad præsentandum possit præsentare illum ipsum Episcopum suum?*

Respondeo negativè, etiam dum Episcopus Beneficii illius aut dignitatis, ad quæ præsentatur, capax esset. Habet enim hic locum, quod dixi in *Ter. Benef. p. 2. q. 164.* nempe non posse patronum per alium à se delegatum, sive cui pro ea vice potestatem præsentandi commisit, præsentari. Et sic procuratorem constitutum à patrono ad præsentandum non posse virtute dicti mandati præsentare suum patronum, ut Pirh. *ad tit. de iurap. n. 92.* Corrad. in *pr. Benef. l. 4. c. 2. n. 17.* Castropal. cit. p. 7. n. 3. Parif. *de resignat. l. 9. q. 17. n. 113.* contra Riccium p. 1. *ser. Eccles. decis.* 197. n. 216. apud Corrad. Ratio responsionis est; quia sic Episcopus patronus saltem virtualiter præsentaret seipsum. Castropal. l. cit. cum delegatus & procurator quicquid agit qua talis, non suo sed sui principalis nomine agit, cuius vices gerit. Pirh. l. cit. adeoque idem esset, ac si præsentatio facta ab ipso Episcopo Patrono, qui hac ratione ambitionis notam non evitat. Corrad. l. c. Corrad. l. c. n. 18.

Questio 234. *An Vicarius sine speciali mandato instituire possit præsentatos à patronis?*

1. **R**espondeo affirmativè. (Vide me ipsum *For. Benef. p. 2. q. 171.*) Ventrigl. *Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 14.* citans Parif. *de resignat. l. 9. q. 14. n. 29.* Cardin. de Luca *de iurapat. d. 64. n. 33.* Tondut. *99. Benef. p. 2. c. 118. n. 35.* Sbroz. l. 2. q. 112. n. 15. citans n. 1. pro hac sententia ingentem tamen auctoritatem. contra Cardin. in *elem. 2. de iurap. q. 2.* Imol. *ibidem circa finem.* Rebuffi. in *pr. tit. de form. Vicar. n. 126.* & alios quos citat. n. 3. quin & quod teneatur de necessitate instituire Vicarius, ex Ferret. *conf. 344. n. 2.* tradit cit. n. 3. Probatum responso ex textu c. *ex frequentibus. de institut.* ubi dicitur, posse clericos institui ab Officialibus Episcopi, qui hoc de jure possunt. Neque dicas, ex hoc contextu porius evinci contrarium; eò quòd, dum dicitur: *Officiales, qui hoc de jure possunt*: intelligatur non omnes Officiales seu Vicarij Episcoporum, sed ii solum, quibus id à jure permittum est, nulli autem Officiali id permittum sit à jure, nisi qui habet speciale ad hoc mandatum Episcopi. Nam ille intellectus dicti textus, ut ait Sbroz. cit. n. 13. ex Abb. in *tit. c. ex frequentibus.* n. 8. cavillosus est. Nam esto, restringatur illa potestas intusdendi ad solos Officiales Episcoporum, qui id de jure possunt, sive quibus id de jure permittum; male tamen restringeretur ad illos, qui id possunt de speciali mandato Episcopi, sive male dicitur, illos solos id posse, sive illis solis id à jure permittum, qui ad hoc speciale commissionem habent. Et perperam intelligi dicto modo hunc textum ex eo patet, quòd, cum plures sint Vicarios Episcopi species, relativum illud qui potius restringit ad Officiales seu vicarios Episcopi generales [qui soli id de jure possunt] ad

exclusionem Vicariorum foraneorum Episcopi; cum Generales illi Vicarii jurisdictionem ordinariam, & idem tribunal cum Episcopo habeant, & influere in Beneficio ad jurisdictionem Episcopalem spectat, c. *consequenter*, de off. ordinar. & ibi Abb. n. 2. Speculat. tit. de jurisdictione, ordin. iudic. n. 30. & alii apud Sbroz. cit. n. 13. in fine.

2. Sed neque responsioni nostrae obstat Tridentinum, dum sess. 24. c. 13. disponit, quod non liceat patrono quovis modo praesentare aliquem ad Beneficia sui juris patronatus, nisi Episcopo loci ordinario, ad quem institutio ipsius Beneficii pertinet; nam male ex eo, quod Episcopo competat instituire, inferitur, id non competere quoque ejus Vicario; cum plura quoque alia, etiam vi ipsius Tridentini, competant, & in eo competere dicantur Episcopis, absque eo quod mentio fiat Vicariorum Episcopi, sive absque eo quod eadem expressè dicantur competere quoque Vicariis. Et Tridentinum volens Vicarium Episcopi excludere, uti solet hujusmodi verbis: *Episcopi tantum, non eorum Vicarii sit praesentium*; ut sess. 24. c. 6. unde jam cit. c. 13. prohibetur alius quam Episcopus instituendi facultas ratione ordinariae jurisdictionis, quae residet in Episcopo, quae ratio militat etiam in ejus Vicario, qui quoque Ordinarius est. Sbroz. l. c. num. 16.

3. Ampliat responsionem Sbroz. n. 19. ut etiam Vicarius possit recipere & admittere resignationem simplicem in ejus manibus factam sicutus Beneficii, spectantis ad Episcopum institutionem vel collationem, tanquam ipsius institutionis praesumbens. Verum de hoc melius statues ex dicendis paulò infra, ubi quid possit Vicarius circa recipiendas resignationes.

Quaestio 235. Num Vicarius instituere possit extra Diocesim?

1. R. Espondeo quemadmodum Episcopus ipse extra suam Diocesim instituere potest, contradicte non comparet, sive ubi institutio facienda non est in iudicio contradicte, ita etiam id poterit ejus Vicarius generalis, quin & alii inferiores, ad quos spectat instituere. Ego scribo sess. 24. c. 18. & de Vicario nominatum Caltropal. tract. 13. d. 2. p. 30. n. 17. Garc. de benef. p. 5. c. 8. n. 138. juxta n. 142. Sbroz. l. 2. g. 113. n. 4. citans Gemin. in c. cum in Generali. de off. Vicar. in 6. Boerium, Roxam, &c. Est enim talis institutio actus voluntarius & extrajudicialis. Garc. Caltropal. sit. cit. Contrad. pr. benef. l. 4. c. 2. n. 84. citans Franc. in c. si. de elect. n. 9. Gouz. ad Reg. 8. Canon. gl. 62. n. 9. Et, qui exerceri potest extra territorium proprium AA. item. Contrarium tamen apud Sbrozium l. c. n. 3. sentiunt Franc. in c. in generali. de off. Vicar. in 6. Abb. in c. merit. de off. Legat. n. 5. Roch. de jurep. & alii modo per textum c. statutus, in fine de prob. Nituntur Baldus & alii hac ratione: quod licet jurisdictione voluntaria possit exerceri extra Provinciam ab Ordinario, ut Bald. l. c. n. 1. Jafon. in l. fin. de jurisd. omni. iudic. n. 7. Menochi. de arbit. l. 1. g. 43. n. 19. Et, apud Sbroz. l. c. n. 1. commissio tamen ab inferiore à Principe facta nunquam exerceri possit extra territorium committentis. Bald. l. c. Bartol. in l. cunctis populi. Cod. de sum. Trinit. Verum hæc ratio, ut bene Sbroz. n. 6. hic locum non habet; cum loquamur hic non de commissario, qui non est Ordinarius, sed de Ordinario, qualis est Vicarius.

2. Quod si nomen ad institutionem procederet

cum causae cognitione & discussione, intellige judiciali, contradictione apparente, non potest fieri extra Diocesim seu territorium nec causae cognitio, seu processus, nec institutio, si sit in sententia sine consensu Judicis loci, & partibus non contradicentibus. Quamvis lata sententia intra territorium de instituendo institutio ipsa fieri possit extra territorium; quia jam effectus extrajudicialis & voluntariae jurisdictionis. Garc. loc. cit. citans Lambert. de jurep. p. 2. l. 2. g. 2. d. 6. & 3. Sauch. de matrim. l. 3. d. 8. n. 6.

Quaestio 236. An Vicarius possit uni ex aequalibus praesentatis gratificari?

R. Espondeo posse Vicarium siue speciali mandato ex sola generali facultate non solum instituere, sed & gratificari in casu gratificationis, modo alias Vicarius habeat mandatum generale non limitatum (potest liquidem expresse aliqua excipere Episcopum in generali commissione Vicariatus, quae alias cum generali illa commissione transeunt in Vicariū, Sbroz. l. 2. c. 112. n. 5. & 6. juxta dicta à nobis supra) Sbroz. in addit. ad g. 1. l. 2. Garc. p. 5. c. 8. n. 88. citans ac recitans decis. Rotae in Calagariis. Beneficii de Harb. 17. Octob. 1580. Rationem dat Venerabilis, quod gratificatio illa non sit mera gratia; cum uni ex praesentatis reneatur Ordinarius gratificari, quia tenetur unum ex eis instituere. Porro quandam locum habet gratificatio illa, & qualiter in ea procedendum, vide sunt apud me For. Benef. p. 2. g. 193.

Quaestio 237. Informatio precum Caesararum an & qualiter fieri possit Vicario in casu, quo Episcopus esset collator Beneficii, in ordine ad quod diriguntur preces.

R. Espondeo in eo casu absente Episcopo informatio precum fieri potest ejus Vicario. Piching. ad cit. de proband. n. 578. Chok. ad preces primarias. pag. 73. etiam fieri Vicario possit dicta informatio, etsi si non esset in Diocesi; cum quae sunt voluntariae jurisdictionis, possint exerceri extra territorium. Chokier cit. n. 73. Quis &, si postmodum Episcopus confar alteri, ejus collatio non valeat, etsi dicat, se ignorasse informationem factam suo Vicario. Chok. l. c. citans Rebuff. de nominat. g. 14. n. 60. Quod si etiam Episcopo neglegente aut recalcitrante precibus conferte, hic recurrit ad ejus Vicarium, qui ignarus collationis factae ab Episcopo alicui, idem Beneficium conferat precibus, & tertius quoque interim illud idem Beneficium impetrat à Papa, preferendam à Vicario illo factam collationem, si contulit ut executor Apostolicus, vigore precum, asserit Chok. pag. 72. eo quod licet Vicarius non possit expedire illa, quae sunt merae gratiae, potest tamen expedire, quae sunt iustitiae & necessitatis, & sic supplere moram Episcopi.

Quaestio 238. An Vicarius possit sine speciali mandato confirmare electos?

1. R. Espondeo affirmative Garc. p. 5. c. 8. n. 84. ubi: cum ea, quae sunt iustitiae & necessitatis, expedit Vicarius, poterit confirmare electos & instituere praesentatos. Laym. in c. cum in generali. de off. Vic. in 6. n. 8. Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 150. Sbroz. l. 2. g. 70. d. n. 3. (loquitur autem expresse de confirmatione Abbatum, Priorum, &c. non exemptionum, quin & Episcoporum respectu Vicarii Archi-Episcopi) etatque pro hoc Clar. in c. fin. de off. Vicarii in 6. p. mo possunt. Et ibidem JoA. ad. & Auchar. in ult. g. Gemin.

Gerson. n. 8. *Solvam tradi. de Beneficiis. p. 2. q. 14. n. 7. Federic. de Semi tradi. de perm. benef. q. 26. Nihil in reperi. V. Vicarius Episc. & alios. Ratio autem, quia nisi illos AA ait; nempe quoddam sit conferre, aliud confirmare, si plus non addatur, nullus est momenti; neque sit efficax, quam ipse de suo adducit, nempe quod confirmare sit de lege jurisdictionis, ut Calderin. conf. 200. de elect. Pavin. de potest. Capit. sed. Vac. p. 2. q. 2. n. 2. Federic. de Sen. loc. cit. Malisloc. cit. Verf. jurisdictionis effectus. & alia, quos citat. Sbroz. loc. cit. n. 5. quæ autem sunt de lege jurisdictionis, transeunt in Vicarium. Restringit tamen valde Sbroz. hanc suam doctrinam n. 8. ut procedat, ubi Vicarius haberet plenum mandatum cum expressione aliquot specialium & clausulæ: quid sonita sacre potest, quæ Episcopi, etiam si mandatum speciale exigant.*

2. E Contra istiusmodi confirmationes requirere speciale mandatum docent Rebuff. in pr. tit. form. Vicar. n. 33. Cuchus. instit. jur. cen. de Vicario Episc. n. 120. Calder. conf. 1. & alii citati à Sbrozin l. c. n. 2. cum quibus sentit Azor. instit. mor. p. 2. l. 3. c. 46. g. 1. ubi, postquam dixerit, solere Episcopos, dum assumunt Vicarium generalem, concedere ei potestatem confirmandi Abbates, Priores, similesque non exemptos, addit in fine 5. confirmationes: hæc tamen potestati in generali mandato non continetur, quare specialiter committitur.

Questio 237. An Vicarius extra Diocesim collationis possit confirmare electos?

Respondeo de hoc pariformiter ac de institutione loquendum. Sic confirmationem fieri passio extra Diocesim, si fieret sine iudicio contradictorio ex sola informatione superioris de electo, fecus, si in contradictorio, tradit Sbroz. l. 2. q. 70. n. 7. citatis pluribus. Idem dicit Garc. p. 5. c. 8. n. 142. ubi: *mediis ac distinctis dicendum est cum Landerin. de iur. p. 2. l. 2. q. 2. a. 6. quid si ad institutionem vel confirmationem proceditur iudicialiter, & cum causa cognitione seu inflante contradiotione curie seu ipsi aliis addit vel aliis in forma iudicii per assignationem auditorii seu stratum, ut sicut fieri non potest fieri extra territorium nec causa cognitionis seu processus, nec institutio vel confirmatio, si sit in sententia, &c.* sequentia vide quæst. ante hæc q. 4. n. 2. Loquitur idem Garc. loc. cit. ut patet ex n. 138. n. 6. expressè tam de Vicario quam Episcopo confirmante.

PARAGRAPHUS III.

De potestate Vicarii circa collationem & resignationem Beneficiorum.

Questio 240. An Vicarius sine speciali mandato conferre possit Beneficia spectantia ad collationem Episcoporum?

1. **R**espondeo, negativè Paris. de resignat. l. 9. g. 7. n. 32. Tondut. gg. benef. p. 2. c. 118. n. 5. Pich. ad tit. de off. Vicar. n. 49. Garc. p. 5. c. 8. n. 80. Selv. de benef. p. 2. c. 14. Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. g. 1. n. 8. Laym. in c. cum in generali. de off. Vicar. in 6. n. 2. Sbroz. l. 2. q. 71. citans quam plurimos iuxta c. finale. de off. vicar. m. 6. Ratio est, quod quæ merè sunt gratiæ, Vicarius expedire nequit sine speciali mandato; collatio autem Beneficiorum, cum sit quædam donatio, c. relatum. de prob. c. postulationem. de concess. prob. est quid merè gratiæ. Garc. loc. cit. n. 81.

2. Ampliatur responsio primò: ut, etiam si Vicarius haberet generalissimam commissionem, etiam cum clausula, ut possit omnia facere, quæ potest Episcopus, adhuc nequeat conferre Beneficia. Ventrigl. loc. cit. citatis Anton. de Butrio conf. 9. Col. 2. 3. 4. Pavin. de potest. capit. sed. vac. g. 10. Decio. conf. 128. col. 1. uti hoc firmat ex eo, quod is, cui concessa etiam libera bonorum administratio, non valeat adhuc donare, l. contra iur. ff. de palli. l. filiusfamil. ff. de donat. Garc. cit. n. 81.

3. Ampliatur secundo: ut adhuc conferre nequeat, etiam si haberet potestatem eligendi, præsentandi cum clausula; & alia maiora facienda. Pax. Jord. l. 12. tit. 1. n. 165. Sbroz. l. c. n. 17. citans Paris. conf. 41. vol. 4. Rebuff. in pr. tit. form. Vicar. n. 51. & seq. Bertrand. conf. 133. col. 1. l. 2. Gemin. in c. cum illis. de prob. in 6. c. 6. Per citatum hunc textum, ubi dicitur; quod unus specialis modus alterum non comprehendat.

4. Ampliatur tertio: ut ne quidem Vicarii Episcoporum constituti à Papa conferre possint sine mandato Episcoporum, nisi surè haberent mandatum ad hoc speciale ab ipso Papa. Sbroz. l. c. n. 25.

5. Ampliatur quarto: ut etiam Vicarius constitutus in Urbe id nequeat sine speciali Papæ mandato. Garc. l. c. n. 182. citans Pavin. ubi ante n. 19. Rebuff. in pr. l. c. n. 16. Gambot. de off. Legat. l. 3. n. 708. contra Cora. p. 2. c. 1. n. 17. idque ut Garc. n. 183. & Sbroz. l. c. n. 4. iunctis n. 7. citatis pluribus. Etiam si dictus Vicarius esset Cardinalis. citat pro hoc Garcias Rebuff. ubi ante. n. 64. & 70. Gambot. l. c. Bald. in l. aliquando. ff. de off. proconsul. Aliud tamen dicendum de Cardinale Legato Urbis, qui Papæ ab urbe absente conferre potest Beneficia consuetudine intra limites Legationis, etiam Urbis, nisi obset reservatio. Atque ita aliud est in Cardinale Legato Urbis, quàm in Cardinale Urbis Vicario. Sbroz. l. c. n. 7. Garc. n. 186. citans Gamb. Rebuff. Bald. ubi ante.

6. Ampliatur quinto: ut etiam Beneficia devoluta ad Episcopum, quæ aliis sede vacante per capitulum conferri possent, nequeat conferre Vicarius Episcopi sine speciali mandato. Pax. Jord. l. c. n. 62. Sbroz. l. c. n. 15. citans Milis in reperi. V. Vicarius.

7. Ampliatur sexto: Ut, etiam si haberet potestatem recipiendi reservationes factas simpliciter, vel etiam permutationis gratiæ, ut adhuc non possit sine speciali mandato resignata conferre. Sbroz. n. 9. iunctis n. 13. de quo tamen, in quædam tangit collationem Beneficiorum resignatorum permutationis gratiæ, videbimus paulò infra.

8. Quod si tamen concessa Vicario potestas providendi Beneficia, poterit quoque ea conferre, quia verbum providere est latum, comprehenditque institutionem, confirmationem, &c. Sbroz. l. c. n. 27. & 28. citans Rebuff. ubi ante n. 50.

Questio 241. An Vicarius sine speciali mandato consentire possit collationi faciendæ per alterum?

Respondeo dum ad Episcopum spectet consentire collationi faciendæ per alterum v.g. per capitulum, Vicarius sine speciali mandato Episcoporum consensum hanc loco Episcopi præstare nequit. Barbol. de potest. Episc. allegat. 14. n. 61. Castropal. trad. 13. d. 2. p. 30. n. 3. citans Gratian. disp. ser. 4. p. 3. n. 1. Rebuff. in pr. de Vicar. Episc. n. 9. Azor. p. 2. l. 3. c. 44. g. 3. Pax. Jord. l. c. n. 166. Sbroz. cit. g. 71.

§ n. 19. citatis plurimis. Quia qui donare non potest, nec donanti valet consentire. l. *creditor. c. de donat. inter vir & uxorem. l. cum quis. ff. de reg. jur. & qui consensit donanti rem ipsam donare videtur. l. qui datus. ff. solut. matrim. ubi Bald. col. 3. l. si liquet. ubi Bald. not. 20. c. de infir. donat. (quos textus citat Sbroz. loc. c. n. 20. & ex eo Pax-Jord. & Azor. loc. cit.) ergo pari modo consentiens collationi conferre videtur, quod nequit Vicarius sine speciali commissione. Sbroz. loc. cit. n. 22. & ex eo verboteus Pax-Jord. l. c. n. 168. ut procedat Episcopus etiam absente, pro quo citat Federic. conf. 264. n. 1. Bortach. de Episc. l. 4. p. 6. tit. de ricar. Episc. n. 16. Selv. tract. de benef. p. 2. q. 14. n. 10. Coch. inflit. jur. can. de ricar. Episc. n. 85.*

Questio 242. An Vicarius, postquam in concursu elegit magis idoneum, possit eidem vigore generalis mandati conferre parochiam, dum ejus collatio spectat ad Episcopum.

1. **R**espondet Fagn. in c. ex frequentibus, de infir. n. 3. affirmative; et quod licet Vicarius ex generali mandato facere nequeat collationes voluntarias, seu quæ ex mera voluntate conferentis dependent, quia sunt species donationis, possit tamen facere collationes necessarias; ut nominatis Beneficia conferre, presentatos instituere, &c. Quia tunc non exercetur aliqua liberalitas. Unde cum hoc iudicium necessarium effectus sit collatio Parochialis, quod ad illum qui est electus tanquam magis idoneus inter probatos ab Examinatoribus synodalibus (ut patet ex Concilio Trid. sess. 24. c. 18. verbis illis: & non alter collatus fuit ab eo, ad quem spectabat illum conferre) sequitur, ut veniat in generali mandato; cum non sit amplius species donationis; ac ita, ut inquit Fagn. loc. cit. n. 8. jam correctæ ratio textus cap. de off. vic. in 6.

2. Verum contrarium tradit Garc. p. 5. c. 7. n. 83. ubi postquam præmisisset n. 81. Rotam in causa sua, nempe *Abbatem Parochialis de la calçada 1. Febr. 1594.* censuisse, quod et si ex eo, quod Parochiales ex dispositione Tridentini sess. 24. c. 18. sunt conferendi magis idoneis reperiuntur, collatio eorum sit de iustitia & necessaria, adhuc tamen sede vacante non potuisse conferre ex eo capite, quod iste casus non sit in jure expressus, & in collationibus Beneficiorum nunquam capitulum sede vacante succedit, nisi in casibus in jure expressis. Postquam inquam hæc præmisisset Garcias, subiungit cit. n. 83. postea tamen Domini ceram Cardinale Blanchet magis ierunt in hoc, quod collatio parochialis, etiam hodie, non sit necessaria, quia tota radiatur in mera voluntate Episcopi, qui potest abstinere ab illa, & permittere, ut per *Lesum temporis* jus devolvatur ad superiorem, nec ad eam per alium capi potest. Quod fundamentum videtur magis juridicum ex consuetudine. P. V. ex qua Episcopus non conferret per huiusmodi intra sex menses, ejus promissio libera devolvitur ad Papam, quævis factus esset concursus, & etiam ex approbato magis idoneo electo. Unde apparet electum ex approbato magis idoneum non habere jus ad parochiam, nec ei debetum absolventi, ut sic collatio ejus dici possit necessaria, sed solum Episcopum, si vult collationem, debere conferri aut ex approbato in concursu quem magis idoneum iudicaverit & elegerit. Et si talis magis idoneus haberet in ipso jus aliquod ad parochiam, non fieret devolutio, &c. Nihilominus tamen, ut habet Garc. cit. n. 90. cum si in parochialibus in concursu magis idoneus iudicatus habeat jus ad beneficium, & ei absolute debeat conferre præsentato,

ita ut Ordinarius per superiorem possit compelli, ut ei conferatur, videtur collatio verè necessaria & de iustitia, & consequenter in ea succedit capitulum sede vacante, & esse longè diverum in parochialibus & in materiis collationis necessariæ & iustitiæ, appellatione Ordinarii venit capitulum sede vacante, sicut etiam venit Vicarius Episcopi; quumvis ad effectum, ut intret alternativa & indultum Cardinalium, dicatur libera collatio; cum sit siue præsentatione & intervenit alterius. Id tamen non procedat stante regl. 2. *Canck.* reservatorum beneficiorum vacantium sede Episcopali vacante, in qua includuntur etiam beneficia patrimonialia, quæ providentur per Episcopum absque alterius præsentatione vel electione, nisi addit indultum in contrarium. Ita ferè Garcias.

Questio 243. An Vicarius habens speciale mandatum recipiendi resignationes factas permutationis gratia, possit absque alio speciali mandato beneficia ex causa permutationis coram se resignata permutantibus conferre.

1. **R**espondeo negant ipsam Rotam. *conf. 1. de renunc. alius 43. in antiqu. Calderin. conf. 3. de renunc. Rotum. conf. 330. n. 5. Felix. in c. audire, de præscript. n. 13. Scaphil. de sit. grat. tit. de variis mod. vacat. ex n. 23. Rebuffi. in pr. ut. form. Vicar. n. 107. & seq. & alii apud Garciam p. 5. c. 8. num. 107.* quibuscum sentit Sbroz. l. 1. q. 71. n. 9.

2. Affirmant è contra Garc. loc. cit. n. 104. *Junius n. 108. citans Dominic. in c. fin. de off. Vicar. in 6. n. 10. Coral. p. 2. c. 8. n. 2. Zochum de benef. & pens. c. 2. Item Ventrigli. tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 11. citans Gemin. in c. final. de off. Vicar. in 6. n. 10. Bellam. conf. 94. col. 2. Paris. de resignat. l. 7. q. 14. n. 62.* Nisi hæc ratione, quod collatio illa non sit voluntaria & libera sed necessitaria, & quia verisimile est, quod Episcopus dando potestatem recipiendi resignationes ex causa permutationis voluerit (et si id non expresse sit) dare potestatem faciendi collationem, quæ necessario illis fieri debet, maxime quia in permutatione eodem contextu solita admitti utriusque renunciationis, & pariter fieri utriusque collatio.

Questio 244. An Vicarius sine speciali mandato conferre possit beneficia patrimonialia.

1. **R**espondet affirmative Garcias loc. cit. n. 109. in fine ex eodem fundamento, nempe quod necessario sciendi collatio tali personæ, adeoque non sit libera & voluntaria. Et sic in terminis beneficiorum patrimonialium tenuisse Rotam, in *Caleguri. beneficii de asiana 17. Maj. 1596.* testatur Garc. p. 5. c. 7. n. 89. In qua decisione dicitur quoque illam in proposito dici collationem necessariam; ad quam Episcopus teneatur & potest compelli, & quæ incipit à tertio, ut à patrono; non autem, quando totus actus dependet ab illius potestate.

2. Negat è contra Gonz. ad regul. 8. pl. 9. §. 1. n. 78. iuxta contrariam rationem; nempe quod collatio talium beneficiorum sit adhuc libera. Pro quo n. 75. citat Achill. de Grass. *conf. 5. n. 1. & 3. de privileg. Put. conf. 162. n. 3. l. 2.* Rotam in *Abbatem parochialis 12. Jun. 1594.* & sic consequenter tradit Gonz. l. c. n. 77. ob dictam rationem (quia nimirum talis collatio est libera) non posse Capitulum sede vacante aut ejus Vicarium conferre illiusmodi beneficia patrimonialia, uti collationem talem fieri à capitulo sede vacante nullam declaratam fuisse à Rota in *Caleguri. benef. de asiana 26. April. 1596.*

Questio

Questio 245. An sine speciali facultate Vicarius conferre possit beneficia denominatis.

1. **R**espondeo affirmativam tenere Fagn. l. 4. Garc. l. c. n. 109. ubi: *Vicarius videtur, Vicarium ex generali mandato posse conferre beneficia denominata, & facere aliam quamlibet collationem necessariam, ut tenetur videtur Prob. ad Monach. in c. fin. de off. Vicar. in 6. n. 5.*

2. E contra apud Garc. n. 105. id negat Selv. p. 2. q. 14. n. 4. Rebuff. de nominat. q. 17. n. 26. alibi 7. Cora. p. 4. c. 4. n. 12. Idque, etiam si admittant collationem talem non esse liberam sed necessariam.

Questio 246. Num Episcopus possit Vicario concedere facultatem conferendi beneficia, & quidem omnia spectantia ad suam collationem.

1. **R**espondeo ad primum affirmative. Castropal. 12. 13. d. 2. p. 30. n. 3. cum communi, & supponunt id AA. uti patebit ex responsionibus ad seq. quæst. quin & Castropal. ibidem ait, serè semper solere illi concedi hanc facultatem.

2. Ad secundum quoque affirmative. Azor. p. 2. l. 3. q. 1. citans Gl. in c. ult. de off. Vicar. in 6. v. commissa.

Questio 247. An Episcopus concedere possit facultatem conferendi omnia beneficia alteri quam Vicario suo.

Respondeo negative, Sbroz. l. 2. q. 52. n. 26. Garc. p. 5. c. 8. n. 119. citans Selv. de benef. p. 2. q. 21. Quintadven. l. 1. ecclesiasticum. c. 5. n. 7. Covar. l. 3. var. c. 20. n. 6. Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. d. n. 15. & in form. vicar. n. 2. Franc. in c. fin. de off. vicar. Fagn. in c. prefata. de testibus n. 14. iuxta c. constitutum. de concess. prob. & c. statutum. de prob. in 6.

Questio 248. An Vicarius, cui committi potest collatio beneficiorum, debeat esse generalis tam in spiritualibus quam temporalibus.

1. **R**espondeo imprimis debet esse generalis AA. citati pro responsione ad quæst. præced. Unde jam Vicario foraneo non solere, sed nec posse, hanc facultatem concedi ab Episcopo, habet communis sententia, pro qua 3 Castropal. l. c. n. 5. citantur Gl. ult. in c. statutum. de prob. in 6. & in c. deliberatione. de off. delegat. in 6. Rebuff. in pr. tit. de form. Vicar. n. 15. & plures alii apud Covar. l. 3. var. c. 20. n. 6. Et sic expresse docet Pirh. ad tit. de off. Vicar. n. 50. Ubi: *non potest autem alteri quam Vicario generali Episcopus vel alius Episcopus inferior committere in genere vel in specie potestatem conferendi beneficia vacatura.* Eadem serè habet Laym. in c. cum in generali. de off. Vicar. n. 3. Hoc ipsum tamen intelligendum de potestate conferendi beneficia totius Diocesis; de potestate namque conferendi beneficia certi loci alicui non videtur, cur committi neque Vicario foraneo Episcopi, tamen generalis non sit, Castropal. l. c. item volum Garc. p. 5. c. 8. n. 125. Sbroz. l. 1. q. 73. n. 5. dum dicit, *iuscere esse Vicarium generalem certi loci, ut committatur ei hæc conferendi facultas, licet, ut expresse addit Garc. aliis non sit Vicarius generalis.*

2. Respondeo ad secundum: Ut Vicario committatur hæc facultas conferendi, non requiritur, ut sit quoque Vicarius in temporalibus, ut volunt Pavu. de potestate capis. fid. vic. q. 10. num. 31. Ro-

buff. & alii apud Garciam. l. c. n. 120. & velle etiam videtur Azor. p. 2. l. 3. c. 45. q. 7. & in terminis vult Sbroz. l. 2. q. 90. ubi: *illud videtur per Oâ. Episcopum non posse committere beneficiorum collationem Vicario, qui non habet administrationem temporalem, ut per dictum in repperit. V. Vicarius Episcopi.* Nituntur hi AA. hoc fundamento, quod Vicarius generalis tantum dicitur, qui in spiritualibus & temporalibus est creatus, ut Rebuff. in c. de Vicariis, n. 18. & in c. de volat. n. 59. Pavu. ubi citat. n. 6. Bonifac. in clem. et si principalis. de rescript. n. 28. Cuchus &c. apud Garc. n. 124. quibus consentit Azor. p. 2. l. 3. c. 46. q. 1. Sed sufficit esse Vicarium generalem in spiritualibus iuxta subiectam materiam collationis beneficiorum, quæ spiritualis est. Garc. l. c. n. 122. Castropal. l. c. n. 6. Contrario nixi fundamento, nempe quod Vicarius in spiritualibus tantum constituitur absolute datus Vicarius generalis, pro ut præter Garc. & Castrop. apud illos tenent Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. n. 11. Sbroz. l. 1. p. 25. n. 4. citatis pluribus. Paris. de rescript. l. 8. q. 7. n. 187. & constat, ex c. cum nullas de tempor. ordinat. l. 1. id. Sess. 13. c. 2. & ex Brevis Apostolicis, quibus committuntur aliqua Episcopis eorum Vicariis, Vicariis hi in spiritualibus appellantur generales.

Questio 249. Num Episcopus constituere possit specialem Vicarium ad conferenda beneficia.

1. **R**espondeo negative Sbroz. l. 1. q. 52. d. n. 2. citans Jo. Andr. in c. deliberatione 5. prohibemus. de off. Legat. Geniu. in c. fin. de off. Vicar. in 6. n. 9. Abb. in c. constitutus. de concess. prob. n. 5. Bellam. de cis. 343. Oldrad. cons. 77. Paris. cons. 50. n. 1. val. 4. Selv. tract. de benef. p. 2. q. 22. n. 1. Rebuff. in pr. tit. form. Vicar. n. 7. Covar. l. 3. var. c. 20. n. 6. & plures alios contra Bussign. ad Ratam decis. 2. tit. de concess. prob. Staphil. &c. Sequitur hæc responsio ex ea, quæ dedimus paulo ante: quod nimirum Episcopus collationem beneficiorum committere possit alteri quam Vicario suo generali in spiritualibus iuxta textum c. statutum. de prob. in 6. v. statumanda. Probatum quoque ex c. deliberatione. 5. prohibemus. de off. legat. in 6. ubi prohibetur expresse Legato, etiam de latere, ne iure genere vel in specie cuiquam committat seu det potestatem recipiendi resignationes, & conferendi beneficia etiam personis idoneis intra Legationem suam existentibus. Ratio sumitur, quod per dictos textus prohibetur huiusmodi concessio, est, ne aperiat via ad vacaturæ, & periculum capiendæ mortis, ut patet ex cit. c. constitutus. de concess. prob. Quæ ratio Concilii Lateranensis, cum cesset, dum committeretur alicui non generali illa potestas conferendi, quocunque tandem modo vacet beneficium, sed duxit atque, si beneficium vacet per resignationem, minuat Sbroz. l. c. n. 4. posse alicui specialiter concedi in eo casu collationem beneficiorum vacaturarum per resignationem.

2. Ampliat responsionem primò Sbroz. d. n. 5. & ex eo Azor. p. 2. l. 3. c. 46. q. 1. 5. dicitur constitutus. Ut procedat, etiam si Episcopus daret alicui generalem potestatem conferendi, & illum postea crearet Vicarium generalem 3 quia adhuc diceretur Vicarius generalis ad conferendum tantum, non autem in cæteris spiritualibus; cum illa generalitas restringatur ad specialem concessionem conferendi. Sed quod si crearet illum post concessionem illi generalem illam potestatem conferendi

Vicarium absolute in spiritualibus & cetis jam ab illo tempore creatiois in Vicarium generalem in spiritualibus, potestas illa conferendi ex se ulla concessa invalida, dici possit evadere valida, quatenus perferat omnium ex post voluntas illa Episcopi, qua vult illum concedere beneficium, cum jam amplius nihil desit, quod minus valide illi conferri possit dicta facultas.

3. Amplius ab eodem secundo num. 2. ut procedat, etiam si licet diceret Episcopus: *Creamus te Vicarium generalem in spiritualibus, quoniam in temporalibus specialiter & expressis ad conferendum*; quia diceretur adhuc deputatus ad conferendum tantum, & ideo non valeret ejus constitutio, tanquam expressa illa generalitas restricta fuerit in fraudem legis ad specialem conferendi potestatem. Citat pro hoc Socium conf. 260. col. 11. concisus, 5. vol. 2. Rebuff. Fraoc. Marc. &c. Idemque firmat ex eo, quod quando sit enumeratio specierum post genus, illa enumeratio restringitur in dubio ad illas species juxta L. sed si adjectus. ff. pro soc. l. quosdam, 4. sed si fundus. ff. de fundo inst. & ibi Bartol.

4. Amplius tertio num. 11. & 12. ut procedat, etiam si consuetudo esset in contrarium; utpote quae strendenda non foret: cum quia hac ratione inducitur votum capenda mortis, sit contra bonos mores. Citat pro hoc Socin. non ante. Paris. conf. 50. num. 21. Rebuff. in pr. tit. form. Vicar. num. 10.

5. Amplius ab illo quarto num. 13. ut in eo casu non valeat collatio facta à tali speciali Vicario constituto ad conferendum, etiam si ab Episcopo ratificata foret. Citat Guido Papam conf. 189. Rebuff. loc. cit. num. 11. dante rationem; quia collatio nulla non potest ratificari, nec retrahi, sed de novo est facienda. cap. examinata, de transmiss. articulis vel iuribus. ubi Doctor. Socin. in regul. ratificationem. de regul. jur. in 6. Gonzad. conf. 72. Paris. conf. 24. cum 156. vol. 2.

6. Amplius illum quinto: ut procedat non tantum in Episcopo, sed & in Legato de latere; quia nec in dote potest specialem potestatem conferendi beneficia, & ad hunc actum specialem creare Vicarium, ut Abb. in cap. confirmatus, de concess. prob. num. 2. & in cap. fin. tit. col. num. 6. Pavin. de potest. Capit. sede vac. part. 2. quæst. 10. num. 34. Roland. conf. 47. num. 5. in 1. &c. juxta cit. cap. de substitutione, 5. prohibemus de off. Legat. in 6. Item ut procedat in quolibet alio habente potestatem conferendi beneficia, ut nec in alteri concedere possit facultatem generalem ea conferendi. cap. statutum, 6. ut ibi, de prob. in 6. Sbroz. num. 16. citans Paris. conf. 50. num. 1. Franc. Marc. quæst. 995. num. 15. militat animi in his quoque eadem ratio, nimirum frane ad beneficia vacatura.

7. Amplius sexto: ut non solum nequeat ad id constituit Vicarium specialem, sed nec procuratorem quidem ratione ejusdem fraudis. Sbroz. num. 17. citans Paris. non ante. Rebuff. loc. cit. num. 12. Fraoc. Marc. num. 3. & 7.

8. Restringit à contra Sbroz. num. 18. & 19. responsionem, citans pro hoc cap. in, cit. de prob. in 6. cap. propositus de concess. prob. Oide. conf. 87. Rebuff. non ante. num. 12. ut non procedat in summo Pontifice, qui illiusmodi facultatem conferendi bene-

ficia, etiam certa concedere potest. Item in Regibus & Principibus, qui omnia habent jura spiritualia, ad qua creare possunt Vicarios, ut illi creata possint generales procuratores omnium bonorum, dando illis potestatem conferendi & praesentandi. Pro quo Sbroz. cit. num. 19. citat Paris. cit. conf. 50. num. 4. Rebuff. loc. cit. num. 13. Paul. de Catin. de jurepat. p. 6. quæst. 41. Roch. cit. cod. v. beneficiam. quæst. 5. Roland. cit. conf. 47. num. 54. in 1.

Quæstio 250. An Episcopus committere possit Vicario etiam generali potestatem conferendi beneficium certum vacantium?

1. Resp. Negative. Pirb. ad tit. de offic. Vicar. num. 50. Sbroz. lib. 1. quæst. 33. num. 1. citans Rotam decis. 567. de off. Vicar. num. 2. & seq. in novis. Abb. in c. constitutus de concess. prob. num. 5. Pavin. de potest. Cap. part. 2. quæst. 10. num. 31. Oide. conf. 77. Milit in re. perter. v. Vicar. Episc. & plures alios. Item Laym. in c. cum generali. num. 3. citans gl. communiter recept. in c. deliberatione, 5. prohibemus. v. cunctisque de off. Leg. in 6. & Doctores cum videret in c. confirmatus, & specialiter Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. num. 15. ubi, quod Episcopus non possit Vicario committere collationem sive respectu certi beneficii, sive respectu certæ personæ. v. g. dicendo: Titio conferas beneficium hac in ecclesia vacantium sive per mortem, sive per resignationem: tum quia talibus commissio debet præberi occasio modis illicitis perireodi viam beneficii vacantis, & quia periculum, ne motis machinatione, aut circumventionibus religiosi vacatio beneficii proevertatur: tum quia talibus commissio debet determinari inducuntur beneficiorum reservationes vel expressivæ, quæ odiosæ sunt, & Episcopis non concessæ juxta gloss. in c. dilectus, v. quoniam. de jurepat. & Trid. sess. 24. c. 19. Laym. loc. cit.

2. Amplius Sbroz. responsionem num. 2. ut locum habeat, etiam si Episcopus daret Vicario generali potestatem conferendi, & postea per secundas literas inhiberet, ne procederet ad secundum collationem, antequam innotuaret sibi primam, & expectaret secundum responsum, eo vellet habere ratum; quia quoad secundas literas non videtur delegata generalis potestas conferendi, & esset in fraudem Concilii Lateranensis, idcirco non valeret. citat pro hoc Jo. Aud. in cit. cap. confirmatus & ibidem Abb. num. 5. Butrie. Imol. &c.

3. Poterat tamen committi alicui facultas conferendi beneficia vacantia respectu alicujus loci restricta ad certum locum diocesis, modo ibi sine plura. Laym. in cap. cum in generali. nu. 3. Pirb. loc. cit. ex Sbroz. l. 1. quæst. 33. num. 5. & Rebuff. non ante. num. 13. & 24. Possit quoque Episcopus, dum debitum alicui est beneficium in ecclesia quadamque v. g. canoniam sive præbendam consecutus est, mandare Vicario suo, ut proxima vacantiam ei conferat; quod enim de jure faciendum est, ut fiat, mandari seu committi potest. Pirb. num. 15. Laym. loc. cit. num. 6. citans seipsum Theol. mor. lib. 4. tract. 2. cap. 10. num. 2. Item potest committere et facultatem recipiendi resignationem certi beneficii, eaque admissa, eidem committere facultatem conferendi: quia sic non committitur collationem beneficii vacantis, sed vacantia.

adeoque jam cessat prohibitio. *cap. deliberatione* §. *prohibetur, de off. leg. in 6.* Laym. Pirh. *l. cur.* Quamvis simul ac conjunctim potestatem certi beneficii resignationem recipiendi, & illud conferendi committere illi non possit *l. 1. q. 52. num. 25.* & plerique alii Laym. *loc. cit. num. 4.* Pirh. *loc. cit.* De cetero beneficii aliquis certi actu vacantis collationem committi posse Vicario indubitatum est. Sbroz. *l. 1. q. 53. n. 6.* & *q. 51. n. 22.* citans Rebuff. *ubi ante, n. 14.* Abb. *in c. constitutus, n. 5.* Bellam. *de iur. 443.* & alios cum commun.

4. Illud hic ex dictis deducendum & notandum, mandatum conferendi datum Vicario dici speciale, non ex eo, quod datur ad conferenda certa beneficia vacatura, vel ad conferendum certis personis; id enim, ut dictum, non valet; sed ex eo, quod ad hoc, ut Vicario concessa censatur facultas conferendi beneficia, specialiter debeat exprimi, quod facultas ei datur conferendi beneficium. *Garc. de benef. p. 1. c. 8. n. 113.* citans Sbroz. *l. 1. q. 53.* Pavin. Rebuff. Cuchum &c.

5. Facultas itaque seu mandatum conferendi respectu beneficiorum vacantium generale esse debet: Quale adhuc dici potest si datur ad conferenda beneficia certi loci, seu partis Diocesis, modo ibi sint plura beneficia *Garc. loc. cit. n. 114.* aut ad conferendum in certis mensibus. *Garc. loc. cit.* citans Cuchum: aut ad conferendum in simplicia tantum aut curata tantum, aut certi valoris, aut vacatura per mortem *Garc. ibid.* ex Rebuffo.

Quaestio 251. An, ut conferre possit Vicarius, sufficiat, cum habere mandatum generale cum clausula: quod possit omnia, qua constitutus seu Episcopus, seu administrandi omnia sicut ipse Episcopus?

Resp. negativè. *Garc. p. 1. c. 8. n. 118.* Castrop. *tratt. 13. de benef. d. 2. p. 30. n. 8.* citans Patric. *de resignat. l. 9. q. 7. num. 34.* Ex tali enim clausula cum plena & libera potestate administrandi solum infertur, posse Vicarium ea prestare, quae ad rectam episcopatus administrationem spectant, non verò posse eum exercere etiam, quae sunt meræ gratiae & donationis; in concessionem namque administrationis, etiam liberae, non conceditur potestas donandi. *Castropal. juxta c. fin. de off. Vicar. in 6.*

2. Ampliatur responso primò, ut procedat, tamen ab Episcopo dicatur Vicario, ut loco sui prestare possit omnia, quae quæ speciale mandatum requirunt, quale quid est collatio beneficiorum. Nam dum nihil eorum, quæ speciale mandatum requirunt exprimitur, verba illa: *etiam illa, qua speciale mandatum requirunt*: habentur pro non adjectis. *Castropal. cit. n. 8.* citans *c. qui ad agendum, de Procurator. in 6.* Molinam. *tratt. 5. de iur. d. 10. num. 9.* Quod si tamen aliquod speciale mandatum requirunt exprimeretur, & simul adderetur: *& alia omnia speciale mandatum requirunt*: eo ipso ad omnia illa (modo tamen illa omnia generaliter expressa

graviora vel majores non contineant, quam sit illud speciale expressum) mandatum illud conceditur, adeoque etiam ad collationem beneficiorum. *Castropal. ibid.* citans Molin. *ubi ante.* Covar. Abb. Sbroz. *l. 1. q. 65. num. 5.* & *7.* *Garc. cit. c. 8. n. 68. & 69.*

3. Ampliatur secundò; ut necdum facultas illa conferendi concessa censetur, dum dicta clausula generalis est talis, ut loco Episcopi Vicarius omnia facere possit, esto speciale mandatum requiratur, excepta suppositione beneficiorum, unione illorum aut praerogatione. Ex vi enim adjunctæ hujus exceptionis non conceditur potestas efficiendi quicquam speciale mandatum requirens; si enim per dictam clausulam generalem, fecisset illa exceptione aliquorum, non censetur concedi, quod speciale mandatum requirit, nisi id ipsum in particulari exprimitur, jure sic disponente, jam etiam per adjunctam illam exceptionem id conceditur; cum illa exceptio non tam ad ampliandam concessionem, quam ad illius restrictionem apponatur, juxta *l. 1. ff. de regul. jur. Castropal. loc. cit. n. 9.* ex Covar. *l. 2. var. c. 5. num. 4.* & maxime *n. 8. & 9.* & Molin. *ubi ante, d. 10. num. 9.* Neque his obstat illud: *exceptio firmat regulam in casibus non exceptis*; non exceptio firmat Regulam in casibus non exceptis, modo tamen hi casus non excepti comprehendantur sub concessione; adeoque cum in praesente, jure sic disponente, nullus casus speciale mandatum requirens sub illa concessione comprehendatur, nullus casus speciale mandatum requirens non exceptus firmabitur per talem exceptionem. *Castropal. loc. cit.*

Quaestio 252. An potestas illa conferendi arguatur concessa Vicario ex data eiadem facultate admittendi resignationes beneficiorum?

Resp. primò ex data facultate admittendi resignationes absolute & simpliciter factas, non infertur data facultas conferendi resignata. *Castropal. loc. cit. num. 11.* citans Barbos. *de potest. Episc. alleg. 54. num. 68.* Rebuff. *in addit. ad Regul. 13.* Camell. Laym. *in c. cum in generali, de offic. Vicar. in 6.* plus enim est conferre beneficia quam resignationes recipere, ut patet in Capitulo Sede vacante potente recipere resignationes, non tamen conferre beneficia libera collationis spectantia ad Episcopum. Laym. *loc. cit.* & quia collatio est actus omnino separatus, & cum resignatione non connexus. *Castropal. loc. cit.*

2. Resp. secundò ex facultate data admittendi resignationes ex causa permutationis, censetur quoque data facultas beneficia sic resignata conferendi; sed quod licet conferre beneficia permutationibus distinguatur à receptione & approbatione permutationis seu resignationis factæ permutationis gratia, est tamen ita ei connexus, ut recipiens tales resignationes seu approbans permutationem obligetur permutationibus se conferre; adeoque collatio tunc non est voluntaria sed necessitatis. & sic habet stylus communiter observans, ut eodem tempore & contextu, quo admittantur resignationes gratia, ipse benefi-

ficia resignata permittentibus conferantur. Unde verisimile est, Episcopum dando potestatem faciendi collationem, quæ necessario illis fieri debet. Laym. *loc. cit.* n. 6. Castropal. *loc. cit.* n. 12. citans Azot. p. 2. l. 3. c. 44. q. 6. & Dominie. in c. fin. de off. Vic. in 6. Garc. p. 1. c. 1 n. 104. & 108. citans insuper Coraf. de cens. p. 2. c. 8. num. 2. Zechum de benef. & pens. t. 2. contra Rebuff. in pr. tit. de form. Vicar. n. 104. & 106. Staphil. de lit. grat. tit. de var. mod. 5. resignariis. num. 23. Barbof. ubi supra, n. 68. Felin. in c. auditu. de prescrip. n. 3. apud Castropal.

3. De cetero ex data Vicario facultate admittendi resignationes, non addit; etiam ex causa permutationis, non potest Vicarius admittere resignationes ex causa permutationis factas; quia aliud est admittere resignationes, aliud dare auctoritatem permutare volentibus, ut fit in admissione resignationis permutationis gratia. Castropal. num. 12. Garc. num. 110. Garc. num. 110. citans Rebuff. ubi ante. Contra Petrum de Perul. de permutat. benef. p. 2. q. 6. n. 23.

Quaestio 253. An ex data Vicario potestate destituendi seu privandi beneficiis arguatur concessa eidem conferendi?

R. Esp. negativè. Sicut nec vice versa concessa potestate conferendi venit potestas destituendi; tamen enim hæc semper conjuncta sunt in potestate ordinaria, non tamen delegata seu commissa; cùm hæc dependet à voluntate committentis Laym. *loc. cit.* num. 7. Pith. de off. Vicar. num. 53. Nec obstat, quòd, qui potest destituere, potest etiam instituere & beneficia conferre; nam et si id verum in habente potestatem ordinariam, non tamen in eo, qui habet destituere specialiter ex delegatione vel commissione. Pirh. *loc. cit.* citans Parisi.

Quaestio 254. Num speciale mandatum conferendi concessum Vicario sit lata interpretationis?

R. Respond. affirmativè. Castropal. *Tract.* 13. d. 2. p. 30. num. 7. Barbof. de potest. Episc. alleg. 14. num. 63. Pax Jord. L. 2. tit. 1. num. 171. Azot. p. 2. l. 3. c. 44. q. 8. Sbroz. L. 2. q. 82. num. 1. si quidem talis facultas data Vicario, cum sit favore & beneficium eodem in detrimentum solius concedentis, latè, quantum fieri potest, est interpretanda. Castropal. *loc. cit.* ubi illud observandum ex Cacho, de insti. jur. can. l. 2. c. 8. num. 90. apud Pax Jord. *loc. cit.* num. 174. Quòd lata interpretatio attenditur, præsertim contra concedentem; Respectu vero recti strictè, quatenus patitur natura verborum. Porro latissimam illam interpretationem faciendam esse ab aliis, à Principe verò live ab aliquo aliam concedente illius auctoritate posse fieri interpretationem, prout illis placuerit juxta L. *Idem* ff. de ill. c. inter alia, de sentent. excommunicationis. Unde jam privilegium alieni concessum à Papa ad conferenda beneficia alienæ Diocesis angustè interpretandum esse, utpote sufficiens ordinariis collatoribus, & sic tertiis conferendi facultatem.

Quaestio 254. Facultas illa specialiter concessa Vicario conferendi omnia beneficia, quæ spectant ad collationem Episcopi, ad quæ in specie beneficia se extendat?

R. Esp. primò extendit se ad curata. Pax-Jord. Castropal. Barbof. *loc. cit.* Fagn. in c. de mandato. de Simon. n. 36. Sbroz. L. 2. q. 82. n. 1. citans Cuchum, insit. jur. can. de Vicar. Episc. num. 91. Rebuff. in pr. tit. de form. Vicar. n. 116. Felin. in c. causam qua de rescrip. n. 14. Staphil. &c. Licet enim in provisione non veniat curata, nisi fiat de his mentio. t. cùm in illis, de prob. in 6. quia tamen dicta facultas est favorabilis, est amplianda. Sbroz. *loc. cit.* & hæc sub nomine beneficiorum simpliciter proloquitur venient in materia favorabili, & non ambigua, & nulli præjudicanti, Castropal. Azot. Barbof. Pax Jord. Pirh. Fagn. *loc. cit.* Qualiter etiam procurator constitutus ad acceptandum beneficia potest etiam acceptare curata teste Imol. in c. accedens. de prob. col. 2. Staphil. de iur. grat. rubrica, de modo & form. impetrandi. vers. prædicta tamen, apud Sbroz. *loc. cit.* num. 2.

2. Secundò ad beneficia in Cathedralibus propter eandem rationem. Azot. Pax-Jord. Castropal. Barbof. *loc. cit.*

3. Tertiò ad dignitates. Pith. *loc. cit.* n. 50. in fine. Pax Jord. Barbof. *loc. cit.* Azot. *loc. cit.* q. 7. Sbroz. L. 2. q. 81. citans Gemin. in 1. fin. de off. Vicar. in 6. n. 21. Lapum, alleg. 84. num. 10. Felin. ubi ante Selv. p. 3. q. 65. Cuch. ubi ante, n. 91. Abb. Mandos. Staphil. &c. Quia in materia favorabili non ambigua val peruali, qualis est collatio beneficiorum, veniunt dignitates. Sbroz. *loc. cit.* num. 2. Quamvis n. 3. dicit, Rebuffum *loc. cit.* de form. Vicar. n. 111. subjungere, tutius esse exprimere etiam dignitates.

4. Quartò ad prebendas, capellas, officia & munia ecclesiastica. Pax-Jord. *loc. cit.* Sbroz. *loc. cit.* q. 82. num. 1. citans pluribus ob eandem rationem.

5. Quintò ad beneficia vacantia jam ante concessam hanc Vicario facultatem conferendi; et quòd hujusmodi provisio favorabilis sit, & ideo amplianda. Sbroz. L. 2. q. 84. num. 1. & ex eo Pax-Jord. num. 176.

6. Sexto ad beneficia post concessam illam Vicario facultatem prius erecta, et quòd dicta concessio sit favorabilis. Castropal. *loc. cit.* n. 7. Quem secutus fui in fere benefic. p. 2. q. 690. n. 3. contra Barbof. *loc. cit.* n. 63. Azot. *loc. cit.* q. 8. Pirh. citantem Rebuff. ubi ante, n. 114. tenentes contrarium ex eo fundamentum, quòd ea tempore data sunt accepta potestatis non fuerint in rerum natura, & quòd id colligi videatur, ut Azot. ex Clem. literas, de rescrip. juncta gl. quibuscum etiam sentit Sbroz. L. 2. q. 73. ubi: ex mandato specialiter conferendi non potest Vicarius Episcopi conferre beneficia de novo erecta, nisi in literis Vicariarum (die potius: in literis concessis illius specialis facultatis conferendi, si ea seorsim à Vicariatu concessa) singularis quoque facultas conferendi illa etiam noviter erecta exprimitur.

7. Septimò, ad conferenda beneficia, quæ possidet ipse Episcopus, dum Episcopus illa resignasset in manus Superioris, non autem Vicarii. Sbroz. in l. 2. q. 85. & ex eo Pax. Jord. in l. 176. citantes Put. decis. 24. l. 1.

8. Octavò, ad beneficia spectantia ad Episcopum jure devoluta ob negligentiam vel delictum collatorum; quia ea beneficia confert Episcopus jure ordinario & communi. Pith. loc. cit. num. 14. (quævis ex Rebuff. in pr. tit. de form. Vicar. in l. 82. addat, tunc esse, ut in mandato specificum exprimat facultas conferendi beneficia, etiam ad Episcopum devoluta) Barbo. cit. alleg. 54. num. 62. Azor. cit. l. 44. q. 2. Castrop. cit. p. 3. nu. 14. Secus tamen est, ubi beneficia assent devoluta ad Episcopum tanquam sedis Apostolicæ delegatum, v. g. ob negligentiam Prælatorum regularium; quia tunc Episcopo ea conferendi potestas non competit jure communi ordinario, sed delegato, Castrop. Azor. Pith. Barbo. loc. cit.

9. Novò, conferre quoque potest vi ultius facultatis generalis conferendi beneficia vacantia in mensibus alternativè Sbroz. l. 2. q. 86. Pax. Jord. loc. cit. nu. 177. Gonz. ad regal. 8. Cancell. gloss. 42. nu. 10. ex Put. decis. 428. l. 1. testans fidei tenorem à Rota in una Portugaliensi de Galer. 25. Octob. 1546. Extra hoc est, quia clausula generalis: ad conferendum quæcunque beneficia vacantia, quæ potest conferre ipse Episcopus, comprehendit hujusmodi beneficia, quæ poterat conferre Episcopus vi alternative; tota liquidem potestas est transacta in Vicarium vi dictæ clausulæ generalis, quævis non exprimitur, quòd conferat beneficia vacantia in mensibus Ordinarii vi alternative. Gonz. cit. nu. 10. ex Put. ubi citat nu. 2. & 6. Quemadmodum etiam Vicarius Cardinalis habens potestatem conferendi omnia beneficia, quæ dictis Cardinalis vigore indulti deluper concessi conferre possit, ut Gonz. loc. cit. ex Gerson. de indult. Cardin. §. ubi quædam vixerit, nu. 40. Neque opponas, quòd concessio alternativè sit privilegium, quæ autem conferuntur ab Episcopo vi prædicti privilegii ei concessi, non veniunt in generali potestate conferendi concessa Vicario. Nam per alternativam nullum Episcopi conceditur privilegium, sed tantum tollitur obstaculum & impedimentum, quo vi reservationis Papæ reservatis sibi octo mensibus aliis impediatur conferre illis sex mensibus. Gonz. loc. cit. n. 13.

10. Decimò videtur quoque extendere se dicta facultas conferendi beneficia resignata coram Episcopo. Castrop. loc. cit. num. 10. non obstante, quòd in resignationem recipiendo applicuit manus. Nam exinde non oritur reservatio, seu quòd Episcopus ea reservavit sua collationi, uti contingit in summo Pontifice, dum in resignationem accepit, & in quo solo illa applicatio manuum locum habet.

Quæstio 256. Ad qua beneficia conferenda se non extendat ista potestas generalis conferendi?

1. R. Ep. primò, non extendit se ad beneficia, quorum collatio competit Episcopo non nisi jure speciali, seu ex privilegio; cum privilegium personæ ad alium non transeat. Azor. p. 2. l. 3. c. 44. q. 2. Castrop. loc. cit. n. 14. Barbo. citat. allegat. 54. n. 62. Pax. Jord. loc. cit. nu. 180. Pub. loc.

cit. n. 50. Laym. in cap. cum in generali, de off. Vicar. in 6. n. 7. citantes Paris. de resign. l. 1. q. 24. in 64. Secus tamen esse, si in illa facultate conferendi exprimitur, dari facultatem non solum conferendi ea, quæ jure communi & ordinario, sed etiam quæ jure speciali conferre potest Episcopus, ait Pith. loc. cit.

2. Secundò, non extendit se ad ea, quæ ad Episcopum tanquam sedis Apostolicæ delegatum devoluta sunt, ut propter negligentiam Prælatorum regularium juxta Clement. unic. de suppland. neglig. Prælator. Pub. Azor. Barbo. loc. cit. Sbroz. l. 2. q. 72. n. 1. ubi lo: Mandatum ad conferenda beneficia procedit in beneficiis spectantibus ad collationem ipsius Episcopi jure ordinario, non autem se extendit ad ea, quæ Episcopo conferre potest autoritate Apostolicâ. Et hæc juxta dicta q. præ. ed. n. 2. Limitat tamen hæc ipsum Sbroz. loc. cit. n. 2. nimirum nisi idipsum exprimat in dicta facultate, nempe quòd ea detur ad conferenda quoque, quæ jure devoluta autoritate Apostolica spectant ad Episcopum. Ponit loc. cit. Sbroz. formulam, sub qua concedenda facultas in ordine ad conferenda quoque ista beneficia, nimirum: Datus potestatem conferendi beneficia, quæ nos jure ordinario conferre possumus, & etiam omnia alia, quæ jure devoluta autoritate Apostolicâ, vel quævis aliâ potestate à jure communi vel speciali nobis concessa. idem est, ut ibidem Sbroz. ac si dicatur: qualitercunque, seu quemadlibet ad nos spectantia.

3. Tertiò, non extendit se ad beneficia vacantia in Curia per obitum (quæ de cetero conferre potest Ordinarius, dum ea Papa non consultit intra mensem juxta c. statutum de prob. in 6. de quo vido me in for. benef. p. 2. q. 533.) ita ut ea etiam post elapsum mensem conferre oqueat vi dictæ generaliter facultatis conferendi omnia beneficia, nisi id specialiter quoque in dicta facultate exprimitur. Sbroz. l. 2. q. 76. n. 2. citans Archid. in cit. c. statutum, in fin. Franc. March. &c.

Quæstio 257. Num Vicarius vi talis facultatis illi concessa ad conferenda beneficia conferre possit illa præsentia Episcopo.

1. R. Ep. Si facultas illa restricta sit ad tempus absentis Episcopi, indubitatè est, Vicarium conferre non posse præsentia Episcopo. Sbroz. l. 2. q. 72. nu. 1. & ex eo Pax. Jord. l. 12. tit. 1. nu. 187. Unde etiam provisio à tali Vicario probanda absentia Episcopi pro tempore sicut collationis; quia istam absentiam habet pro fundamento suæ intentionis; tum etiam, quia præsumitur Episcopus præsens. Sbroz. loc. cit. num. 1. Pax. Jord. loc. cit. ex Rebuff. in pr. tit. de form. Vicar. nu. 255. & Cuch. in sit. jur. can. de Vicar. Episc. n. 102. Quòd si tamen Vicarius contolleret innovans præsentiam Episcopi, collationem fore validam, ex Rebuff. in rep. c. postlata, de cler. excommunic. nu. 347. in 4. referunt Sbroz. & Pax. Jord. loc. cit.

2. De cetero ubi in concessione illa conferendi beneficia mentio nulla fiat de præsentia vel absentia Episcopi, nil vetat, quominus Vicarius ea præsentia quoque Episcopo conferre possit. Sbroz. l. 2. q. 87. ed quòd, ut ait, recurrit ad Vicarium possit Episcopo præsentia, quemadmodum absente.

Quaestio 358. An vi concessa talis facultatis conferendi possit quoque commendare Vicariis in casibus, in quibus id potest Episcopus?

R Esp. Affirmative. Sbroz. l. 2. q. 83. n. 1. Barbof. cit. alleg. 54. num. 64. Azor. cit. cap. 44. q. 10. Castropal. loc. cit. n. 15. Pax. Jord. loc. cit. n. 172. qui conferre est quid majus, quam commendare, & cui vi facultatis allicujus concessa licet aliquid, quod plus est, non potest non eidem licere, quod minus est. Sbroz. Azor. Castropal. loc. cit. Proceduntque haec à fortiori, dum dicta facultas concessa esset Vicario sub verbo *providendi*, Castropal. loc. cit. quia illud significationem latorem habet, omnesque modos provisionem propriissimè comprehendit. Castrop. loc. cit. ex Gonz. gl. 17. num. 2. ubi est expressè, quod etiam includat commendam citatis pro hoc: Gemio, in c. norme de elect. in 6. n. 7. Franc. ibidem. num. 5. Rot. de inf. 791. num. 9. part. 1. divers. Reipositionem tamen non procedere in Vicario speciali constituto ad conferendum (posito quod talis constitutus possit) ita ut ille commendare nequeat, asserit Sbroz. cit. q. 83. citatis Gemio, ubi autè. Felin. in cap. audire de prescript. num. 12, &c.

Quaestio 359. An igitur etiam vi talis facultatis possit eligere & praesentare, ubi ea spectant ad Episcopum?

R Esp. non est affirmativè Azor. loc. cit. ubi expresse: à pari ratione quando Vicarius accipit specialem facultatem conferendi beneficia, eo ipso intelligitur ac episcopo potestatem eligendi, instituendi, confirmandi, & praesentandi, &c. Idem tenet Castropal. loc. cit. n. 15. citans Lambert. de jurep. part. 1. cap. 2. q. 4. art. 4. eod quod uoluntate confertur in materia favorabili, & in mandatis & facultatibus ordinatis comprehendatur omnes modi providendi, etiam in mandatis otiosis sit contrarium. Procederetque hoc ipsum quoque à fortiori, si facultas illa conferendi daretur sub dicto termino *providendi*. Gonz. loc. cit. n. 1. citatis quamplurimis.

2. Verùm contrarium tenent Pirh. loc. cit. n. 32. Laym. in cap. cum in generali de off. Vicar. n. 7. Gratia part. 5. cap. 2. num. 83. citans Roch. de Curte v. *benificium*. n. 25. eod quod licet conferre longe plus sit, quam praesentare, sit tamen etiam longe quid diversum à praesentare, adeoque etiam potestas conferendi, & potestas praesentandi valde inter se differant, à diversis normis non sit illatio, praesentari in materia stricta. Pro qua posteriore sententia videtur quod facere illa, qua dicta *quasi ante haec* 3. n. 1. nempe quod facultas generalis conferendi non extendat se ad ea beneficia, quorum collatio seu provisio non nisi jure specialij, seu non ordinario competit Episcopo (non enim per jura speciale ibi intelligitur videtur solum privilegium) qualia sunt, ad qua eligere vel praesentare haberet Episcopus, cum id non habet de jure ordinario, sed de jure aliquo speciali, v. g. quia vi fundationis à se factae, vel donatione sibi facta haberet jus patronatus.

Quaestio 360. An facultas conferendi beneficia extendat se quoque ad resignationes recipiendas?

R Esp. Affirmativam probabilem censet Castropal. loc. cit. n. 10. eod quod resignatio solum potest fieri coram Superiore potente beneficium resignarum conferre, ut gl. in Clem. *amic. de renunc. v. manibus*, adeoque, cum Vicarius sit Superior, & possit resignate conferre, poterit & resignationes admittere. E contra Pirh. loc. cit. n. 32. absolute negat posse Vicarium vi concessa facultatis conferendi admittere resignationes sine factis simpliciter, live permutationis gratia; eod quod haec sint diversae potestates, à quarum una non liceat argumentari ad alteram. Citat pro hoc Parisium de resign. lib. 7. q. 14. n. 15. & 16.

Quaestio 361. An Vicarius conferens vi dictae facultatis sibi concessa conferat tanquam Ordinarius?

R Esp. Negativè, sed dicitur illa conferre tanquam delegatus seu specialis commissarius. Sbroz. lib. 2. q. 82. n. 1. citans Felin. in cap. fuer. de off. ordinar. col. 1. Pavin. de potest. Capit. sede vac. part. 2. q. 10. num. 31. Paris. conf. 80. num. 13. in 4. Cuch. in 1st. jur. 2. ad de Vicar. episc. n. 112. Unde jam etiam à tali collatione appellari poterit ad Episcopum. Sbroz. loc. cit. n. 2. citatis Pavin. Paris. ibi autè. Gemio Franc. in cap. 2. de off. Vicar. in 6. Cuch. n. 113. Milla. in repetit. v. Vicar. episc.

Quaestio 362. Num Episcopus, postquam Vicario suo concessit dictam facultatem, possit adhuc concurrere cum illa, illamque praeferre in conferendo?

R Esp. Affirmativè. Barbof. cit. alleg. 54. n. 65. Pax. Jord. cit. loc. n. 181. Azor. cit. cap. 44. q. 12. Pirh. ad tit. de off. Vicar. n. 55. Laym. ad c. cum in generali, tit. iud. in 6. n. 2. Sbroz. l. 2. q. 93. citans quamplurimos. Dando enim istam facultatem Vicario, non dedit illam privativè, seu privando se illa, sed cumulatè, retinendo semper sibi quod hoc majore potestate, quemadmodum dicitur de Papa concedente Episcopis alternativam, quia &, ut Sbroz. loc. cit. n. 3. per collationem factam ab Episcopo Vicarius censetur revocatus quoad illam collationem.

2. Unde jam etiam, si uterque Episcopus & Vicarius contulisset, & non constaret, quis eorum prior contulisset, praeferrì debet collatio facta ab Episcopo. Azor. Pirh. Laym. Pax. Jord. loc. cit. Sbroz. lib. 2. q. 94. Ampliat ut idipsum, ut procedat, etiam si Episcopus contulerit beneficium extra diocesim eodem die, quo contulit Vicarius. Pirh. ex Sbroz. loc. cit. num. 3. etiam pro hoc Lambert. de jurep. lib. 2. part. 3. q. 1. art. 3. Covar. lib. 5. variat. resol. cap. 20. num. 8. Cuch. ubi autè, n. 97. Restringitur è contra, ut non procedat, ubi provisus à Vicario accepisset jam possessionem vote provisam ab Episcopo; quia melior est conditio possidentis. Sbroz. loc. cit. num. 5. citans Cuch. ubi autè, num. 44. Rebuff. in pr. tit. de form. Vicar. num. 213. Item si in collatione facta à Vicario ad aliter dies & hora, & in collatione facta ab Episcopo tantum ad aliter dies. Idque ideo, quia colla-

tio Vicarii magis determinatum tempus habet. Sbroz. citans Jason. in l. 1. ff. solut. matrim. n. 6. quemadmodum hæc dicuntur de Papa concurrente cum inferioribus collatoribus. Item si provisorius à Vicario prius accepisset collationem sibi factam. Sbroz. num. 8. Porro quæ hæc dicta de Vicario & Episcopo, Sbroz. loc. cit. num. 4. extendit ad Capitulum sede vacante, ejusque Vicarium, ita ut præveniens vel in dubio collatio à Capitulo facta prævaleat collationi factæ à Vicario, cui à Capitulo potestas illa conferendi commissæ. citat pro hoc Pavin. de potest. Capit. sed. vac. p. 2. q. 10. n. 21. Calder. cons. 11. de off. Vicar.

Quæstio 263. An Vicarius instructus facultate conferendi, conferre possit beneficia constituta extra provinciam.

1. R. Esp. affirmative. Fagnan. in c. prelatum. de Testim. n. 12. Sbroz. l. 2. q. 102. n. 4. citans quomplur. Cast. d. pal. Tract. 13. d. 2. p. 30. d. 16. citans Azor. ins. mor. p. 2. l. 3. c. 44. q. 9. Garcias. p. 5. c. 2. n. 126. citans Covar. l. 5. var. c. 20. n. 28. Sanch. de matrim. l. 3. d. 34. num. 19. Paris. de resign. l. 2. q. 14. n. 32. Menoch. de arbit. l. 1. q. 45. num. 19. Lamb. de jurep. p. 2. l. 1. q. 2. c. 6. n. 3. Coras. de benef. t. 8. n. 3. Covar. Bald. in l. 2. ff. de off. Procurs. n. 1. Barbar. in c. novit. de off. leg. Germon. de iudic. Cardin. q. 2. q. 2. ad. n. 89. hoc alios fundamentum, quod licet Ordinarius possit exercere jurisdictionem voluntariam extra territorium, id tamen non possit locumque ordinarius inferioris à Principe, ut Bald. loc. cit. Bartol. in l. clerici populi. c. de Sum. Trinitate. Franc. m. cum in generalis de off. Vicar. in d. Quod tamen fundamentum leve est, cum Vicarius Generalis Episcopi sit Ordinarius, & ad summum locum habeat in locumtenente Ordinarii, non Ordinariis. Ad hæc non magis præjudicium aut injuria irrogatur Episcopo per exercitum in ejus Diocesi jurisdictionem hanc voluntariam ab Episcopo extraneo, quam ab hujus Vicario, cum absque strepitu & figura judiciali exerceatur, esse jurisdictione Vicarii in hoc, nihil minus quod ad conferenda beneficia sit delegata, & non ordinaria, sicut est Episcopi (ut Garcias num. 129. contra Corasium. Boëtium, Sbrozium) non etiam delegata jurisdictione voluntaria concessa ab inferiore à Principe rectè exerceatur extra territorium ob rationem datam. Garc. cit. n. 129. ex Sauch.

2. Neque hæc obstat citatis l. 2. de off. Procurs. in qua se fundant adversarii. Nam (quod solum dicitur in cit. Lege) licet Legatus Proconsulis à puncto, quo Proconsul Urbe egressus fuit non habeat jurisdictionem neque intra, neque extra provinciam, quia hanc dare non potest Proconsul Legatio suo, quousque Provinciam fuit ingressus; per hoc tamen non negatur, quod Proconsule ingressio in provinciam, Legatus ejus sicut & ipse Proconsul non possit exercere jurisdictionem voluntariam extra provinciam seu Diocesim. Garc. n. 30. Castrop. l. c. n. 19.

3. Responsionem quoque amplius Sbroz. loc. cit. num. 6. ut Episcopus committere etiam possit Vicario alterius Episcopi in aliena Diocesi residentis collationem beneficiorum sue Diocesis, ad hoc quoque ex illius extra Diocesim, in qua sunt beneficia conferenda ea conferre possit. Sed vide, quomodo hæc consultant cum

eo, quod Episcopus alteri à suo Vicario Generali committere nequeat collationem beneficiorum. Fortè hæc ampliatum locum habet, ubi Episcopus Vicario illius alterius Diocesis hic & nunc committeret seu delegaret collationem unius alteriusve beneficii.

4. De cetero quod dictum in hoc puncto de collatione rigorose tali faciendæ à Vicario, idem dicendum de institutione rigorose tali & confirmatione. Licet enim necessarium sit prius à Vicario cognosci aptitudinem præsentis & electi, potest tamen hæc cognitio esse extrajudicialis, & sic unà cum institutione ab eo fieri extra Diocesim. Garc. loc. cit. n. 138. junctis n. 142. Castrop. loc. cit. num. 17.

Quæstio 264. An Vicarius habens dictam facultatem conferendi possit conferre Episcopo, à quo habet illam facultatem, vel etiam sibi ipsi?

1. R. Esp. ad primum negativè Castrop. loc. cit. num. 19. citansque ab eo Azor. cit. c. 44. q. 13. Sbroz. l. 2. q. 91. n. 1. & 2. Garcias loc. cit. n. 143. citans Rebuff. in pr. tit. de forma Vicar. n. 32. Covar. p. 2. c. 2. num. 6. Quintanadv. l. 1. Eusebius. c. 5. num. 7. Debet enim inreti dantem & accipientem esse distinctio. Jam verò Episcopus ejusque Vicarius unum tribunal, unamque personam & corpus constituunt, uti & id ex eo patet, quod à Vicario conferuntur beneficia in inhabili non fiat devolutio ad Episcopum, juxta c. 21. de consuetud. in 6. & c. Romana. de appelas. in 6. Castrop. Garc. loc. cit. citantque ab illis.

2. Limitat tamen hoc ipsum Garc. n. 144. ut intelligendum videretur, quando Vicarius conferret ut ordinarius; quia nimirum simul cum jurisdictione generali & ordinaria potestate data ei esset potestas conferendi. Supponit enim & fuit tradit Garc. d. n. 41. quod cum illa, quæ speciale mandatum requirit, committuntur simul cum designatione Vicariatus seu jurisdictione generali & ordinaria potestates (sunt etiam, dum ea separatim ac potest committuntur ab Episcopo, non solum faciente mentionem Vicariatus, salutando illum & compellendo Vicarium suum, ut Jo. Aud. sed dicendo; quod commissionem etiam daram extendat, ut Garc. n. 44.) tunc Vicarium esse in omnibus Ordinarium c. translate. de consue. Unde fiet, ut nunquam appelletur à Vicario Generali ad Episcopum, etiam in iis, quæ speciale mandatum requirant; quia solent simul cum potestate ordinaria committi; citaque pro hac doctrina fuit Sauch. de matrim. l. 3. d. 29. n. 2. Felin. in c. corrigenda. de off. Vicar. n. 1. Sbroz. l. 1. q. 67. n. 3. Covar. proinde esse ait Garc. n. 144. seu Vicarium posse Episcopo conferre beneficium, si conferat ut delegatus. Cujus tamen contrarium tenet Castrop. cit. n. 19. ed quoddam hæc delegata potestas ab Episcopo proveniat, si Episcopus vi illius acquirere possit beneficium, ipse sibi conferetur providere beneficium, quod alienum est ab usu Ecclesiæ; cum provisio beneficii à beneficiario ortum habere nequeat, ne deus locus ambitioni.

3. Limitat quoque hoc ipsum Sbrozium loc. cit. hoc modo: nisi Vicarius Episcopi creatus esset auctoritate apostolica, quia tunc poterit conferre

Episcopo

Episcopo, pro quo citat Rebuff. ubi ante nom. Ep. & ait, id notandum pro Vicarii. & Commissariis Apostolicis, qui in dies in Episcopatus per Papam deponuntur propter Episcoporum inhabilitatem & impedimentum.

4. Resp. ad secundum quoque negativè. Sibi enim ipsi conferre beneficium est proprium sibi Sbroz. loc. cit. n. 2. citans plures. Item l. 2. q. 92. num. 1. juxta c. fin. de institut. c. per vestras de reprob. cum adductis per Pavin. de potest. capit. Sed et n. p. 2. q. 5. num. 19.

Quaestio 265. An substitutus à Vicario habente facultatem substituendi in ordinem ad conferenda beneficia, possit ipse substituenti conferre beneficium?

Respondet affirmativè Sbroz. l. 2. q. 92. n. 2. citans Rebuff. eod. quod 1. ut Rebuff. trad. de nominat. q. 2. nam. 24. contra Pavinum. de prescript. capit. Sed et n. p. 2. q. 5. num. 9. substitutus à Vicario non caput auctoritatem à Vicario substituenti, sed ab Episcopo juxta c. non indifferet. de procurat. Melius respondet Castrop. loc. cit. n. 9. citans Garotum c. 2. n. 145. distinguendo: utrum, quod si Episcopus designaret Vicarium Generalem cum potestate substituendi sibi alium Vicarium cum v. clausula: *Quemvis Vicarium nunc prout ex iam tunc eadem potestate constitutus*: videtur talis Vicarius substitutus, non Episcopo, sed Vicario substituenti posse conferre beneficium; eod. quod si non à primo Vicario, sed ab ipso Episcopo, acceperit potestatem conferendi; dum verò substitutus ille Vicarius constitutus sit à Vicario Generali, in casibus nempe, in quibus is independenter ab Episcopo aliam deputare potest, non potest Vicario, à quo constitutus conferre beneficium, quia jam militat eadem ratio, quare ipse Vicarius Generalis Episcopo, à quo constitutus conferre nequeat beneficium.

Quaestio 266. An Episcopus stare teneatur collationi facta à Vicario suo?

Resp. affirmativè, ubi nimirum contulit legitime & idoneo, & non contra formam mandati ad conferendum. Sequitur ex dictis supra, ubi an Episcopus contravenire possit gestis à Vicario. Secus, si is contulit contra formam mandati, vel non legitime Sbroz. l. 2. q. 79. argumento l. distinger. ff. mandati & c. distilla. de scriptis. subjungit quoque Sbroz. loc. cit. n. 2. ex Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. n. 4. teneri hoc casu Vicarium illi, cui contulit, ad damna & expensas. Item teneri illi conferre alius beneficium juxta c. inter cetera. de prob. & ibi DD.

Quaestio 267. An, si Vicarius contulit indigno, ut ejusque Episcopus pro illa vice privatus sit potestate conferendi?

Resp. ad primum affirmativè Sbroz. l. 3. q. 128. n. 1. ubi: si Vicarius contulit indigno, digno amplius illud non poterit conferre, tanquam jam functus officio suo. c. commissarius. de elect. in 6. sicut Juxer, qui sententiam promittit, quam revocare non potest. l. juxta. ff. de re judic. c. in litteris. de off. deleg.

2. Resp. ad secundum negativè Sbroz. l. 3. q. 127. n. 2. Nam cum Episcopus committens Vicario facultatem conferendi censetur mandasse, ut idoneis personis conferat, ad idque Vicarius conferens indigno transgressus est limites mandati, id Episcopo nocere non debet, quod minus ad eum redeat potestas conferendi, seu is digno conferre possit; neque enim culpa officialis aut Vicarii domino nocere debet. Laym. in c. Romana. de off. Vicar. in 6. n. 9. citans Rebuff. in pr. tit. de Vicariis. n. 41. & tit. de form. Vicarias. n. 140. vide me ipsum. Fri. benef. p. 2. q. 753.

Quaestio 268. An collatio facta à Vicario Episcopi excommunicati valeat?

Resp. non valere collationem factam à Vicario tempore, quo excommunicatus est Episcopus. Sbroz. l. 3. q. 17. nam. 3. citat probo. Aret. in c. cum non ab homine. de judic. col. penult. Paris. cons. 89. vol. 4. Rebuff. in pr. tit. form. Vicar. nam. 217. & seq. Idemque esse, dum Episcopus interdictus est vel suspensus, ait Sbroz. loc. cit. n. 4. citans Paris. & Rebuff. ubi ante. Bertrich. Trad. de Episc. l. 4. p. 1. n. 69. Item non valere collationem factam à Vicario, quando persona Episcopi est inhabilis ad conferendum, ait Sbroz. loc. cit. nam. 4. ex Calsis alleg. 56. n. 2. Verum hac intelligenda, ubi Episcopus esset excommunicatus non toleratus (idem est de suspensio & interdicto) Sbroz. loc. cit. n. 6. Paris. loc. cit. in fine. Quibus contrarium sentire videtur Rebuff. loc. cit. n. 228. dicens, Vicarium non posse conferre Episcopo excommunicato, suspensio, interdicto, etiam si Episcopus & Vicarius ignorent excommunicationem; eod. quod quæ geruntur ratione privati officii, non sit differentia inter occultum & publicum excommunicationem, secus ac accidit in his, quæ geruntur ratione officii publici. Quam Rebuffi sententiam refutare cupiens Sbroz. num. 9. citans Innoc. in c. firmit. de sent. excomm. Abb. in c. veritatis sit. eod. n. 43. Paris. cons. 89. nam. 23. & seq. vol. 4. Felin. &c. ait, collationem exerceri à dignitate, & non à persona, & dignitatem non esse excommunicatam. Verum hac refutatio non videtur solida, cum etiam locum habeat in excommunicatione non tolerata & notoria. Melior est refutatio, quam subjungit Sbroz. ad finem. n. 9. Quod collatio fieri dicatur ratione officii publici, ut Franc. Marc. q. 969. n. 7. & 10. De cetero contra ipsam responsionem esse videtur, quod habet Sbroz. num. 10. nimirum quod locum non habeat in delegato excommunicato, utpote cujus jurisdictio non suspenditur excommunicato delegante ex ratione, quia Vicarius illi causâ sibi delegata non facit idem consistorium cum Episcopo. Nam Vicarius institutus facultate illa conferendi non confert tanquam Ordinarius, sed tanquam delegatus juxta dicta paulò supra.

Quaestio 269. An & qualiter valeat collatio facta à Vicario revocato, vel post mortem Episcopi?

1. **R**esp. ad primum: Vicarius habens facultatem conferendi si revocatus vel amotus fuerit ab officio per Episcopum, valet edhuc collatio facta ab eo revocationem ignorante. Sbroz. lib. 3. q. 36. na. 6. citata Betrach. ubi ante. part. 1. lib. 4. quest. 21. Roman. singul. 57. Botr. decis. 347. n. 12. & 23. Rebuff. ubi ante n. 210. &c. Garc. de benef. part. 1. cap. 8. na. 174. citans Sauch. de matrim. lib. 3. d. 30. na. 11. Paris. de resig. lib. 7. q. 24. n. 41. Lancell. de athen. part. 3. cap. 10. num. 23. Cotel. de benef. part. 2. cap. 8. na. 8. Selvum. &c. In revocatione enim facta per Episcopum requiritur intimatio per ipsum Episcopum, ut de eius ordinatione facta, aliis valebant gesta per Vicarium, etiam si habebat notitiam revocationis: quia &c. etiam si revocatio hac sit publicè nota. Garc. loc. cit. na. 176. citans Sauch. ubi ante. Boerium decis. 347. Rebuff. in pr. tit. de form. vicar. na. 110. Cucham lib. 3. tit. 8. na. 148. Quia & Episcopus licet revocavit Vicarium, non censetur tamen voluisse hanc revocationem effectum habere atquequon sit et pro eius parte intumata, non secus ac in ipsa constitutione Vicarii. Garc. na. 177.

2. **R**esp. ad secundum: collatio facta à Vicario revocato per mortem aut translationem Episcopi, etiam sine vacationem Episcopatus valet, Vicario habente vacationem ignorante. Garc. loc. cit. na. 177. citans Gonz. gl. 15. § 2. na. 19. & § 5. promissa. 103. Lancell. ubi ante. na. 24. Paris. &c. testantque hoc decretum à Rote in lansenf. canonizatis anno 1546. Tamen eorum revocatio, seu potius exspiratio Vicarii ista habeat suum effectum etiam non intumata à morte Episcopi, alia vacante Episcopatu: sed quod sit à jure ipso facta, ut Sauch. loc. cit. num. 4. Felinus in cap. ex part. de resig. na. 8. Paris. apud Garciam num. 178. Valent tamen gesta per eum, quando communiter ignoratur mors, quamvis ipsa Vicarius sit confectus illius; uti etiam, quando est communis error, aut ignorantie revocationis etiam ipsi intumate; non autem quando communiter scitur mors, licet Vicarius eam ignoret. Garc. na. 179. et Sauch. loc. cit. na. 4. & 11. & d. 22. na. 19.

Quaest. 270. An valeat collatio facta à Vicario non habente aliam facultatem conferendi praesente & patiente Episcopo?

Resp. Affirmativè: quia talis scientia & patientia habetur pro legitima concessione seu licentia saltem recta quoad illum actum, et si non sit approbatio seu licentia generalis simpliciter & absolute conferendi beneficia. Pirh. ad tit. de offic. vicar. na. 55. in fine. citans Sauch. de matrim. lib. 3. d. 55. na. 20. & 22. Sic quoque valere collationem post revocationem Vicario intimatam fecute & patiente Episcopo; et quod vel si renovata sit potestas conferendi, tradit Sbroz. cit. q. 36. na. 11. citato Rebuff. loc. cit. na. 213. dissentiente Boerio loc. cit. c. rationis, quod potestas conferendi recte non datur, nisi expressè constitutur, cap. fin. de off. vicar. in 6. quod verum dicit Sbroz. de ipsa colla-

tionem, nimirum quod taciturnitas collationis nulliter facta esse tenet, nisi quatenus de novo constitutur.

Quaestio 271. An Vicarius cognoscere possit de collatione facta ab Episcopo?

Resp. Negativè. Sbroz. lib. 2. q. 95. citans Boerium, lib. 2. na. 6. vol. 1. c. ratione, quia inferior factum superioris rescindere non potest. cap. cum venissent de inflis. cap. nostrum, de appellat.

Quaestio 272. Num mandatum Apostolicum de conferendo praesentatum Vicario liget Episcopum absentem & ignorantem hoc mandatum (de Episcopo enim praesente & sciente illius non est dubium quin liget illum, quod minus ille conferre valeat)?

Resp. Non conveniunt in hoc Doctores, non sufficere fieri praesentationem Vicario, & quod si Episcopo in tenore agente mandatum fuerit praesentatum eius Vicario vel Capitulo, & Episcopus hoc ignorans contulit praedictum primò vacante, tenore collationis, tenet apud Sbroz. lib. 2. q. 106. Jo. And. in cap. sol. de concess. praeb. in 6. Contrarium apud eundem Sbroz. na. 2. tenet Selva de benef. art. 2. q. 2. na. 4. & 6. ubi: quod licet Episcopus ab eis coarctetur beneficium vacante, quatenus intimatione mandati Apostolici vel nominationis fuisse factam non Vicario, non valet in praedictum nominare: quia Episcopus & Vicarius sunt unus & idem. Quod ipsum tamen declarat loc. cit. § 1. v. ubi praesentatio fuit Vicario Episcopo in subsidium, et quod habent non poterit copia Episcopi, tuoc non ligaret Episcopum, & in hoc casu sic procedere tenentiam Jo. And. et.

Quaestio 273. An, dum plures sunt Vicarii, sufficiat mandatum Apostolicum praesentari seu infirmari uni ex illis?

Resp. Sbroz. lib. 2. q. 105. sufficere, citans pro hoc Rebuff. trad. de numeral. quest. 14. na. 62. & 64. & Rubi. de collat. § 1. tenentur, v. autem vicarii in conc. d. Selva de benef. part. 2. q. 14. na. 11. qui tamen ipsum declarat procedere, ubi Vicarii haberent potestatem contenti in solodum, nec potestas unius ab altero depegeret.

Quaestio 274. An Vicarius sine speciali commissione possit recipere resignationes beneficiorum?

1. **R**esp. Negativè. Ventrigl. tom. 2. anno. 14. § 1. na. 9. Pax Jord. lib. 12. tit. 2. na. 169. Paris. de resig. lib. 7. q. 24. na. 1. & 2. Barboz. juris eccles. lib. 3. cap. 15. na. 16. Sbroz. na. 2. q. 130. Calliopul. trad. d. 3. part. 2. § 2. na. 3. Garc. part. 1. cap. 3. na. 55. Pirh. ad tit. de remun. na. 73. Zarotius in pr. Ep. part. 1. v. reman. num. 54. Riccio in pr. aurea resp. 471. Rationem hanc dat Sbroz. loc. cit. na. 2. quod si possit: regulariter recipere resignationes, qui potest etiam invenire delin-

tueri

tuere beneficio. Pro quo citat Innocent. & alios in *cap. quid in dubiis de reuenc. Abb. in cap. cum olim de maior. & obed. ad antepenult.* De quo vide d. 124. a nobis accuratius in *Fero benef. part. 3. quæst. 89. num. 6.* oempe id verum non esse ois in eo, qui ex jure communi habet potestatem destituendi, non verò qui id ex jure & commissione specialis habet, Paris. *cit. quæst. 2. q. num. 19.* Laym. in *cap. cunctis generalis de off. vicar. in 6. num. 6.*

2. Potest tamen Episcopus Vicario suo committere hanc facultatem. Sbroz. *loc. cit. num. 5.* citans Pavin. *de potest. Capit. sede vac.* Parisius *loc. cit. num. 22.* citans Selv. *part. 2. quæst. 1. Abb. in cap. cunctis generalis de concess. prob. num. 5.* & sic decisum à Rota, & habere communem inquit idem Parisius.

3. Solet etiam quandoque Papa de potestate administratorem, quem mittit ad regendam ecclesiam Cathedralis, vel Metropolitanam, doec Episcopus perveniat ad legitimam aetatem. Quandoque verò Vicarium Apostolicum, quem mittit cum Brevis de consilio Cardinalium praepositorum negotiis Episcoporum ad gubernandam ecclesiam, donec causa Episcopi inquisiti cognoscatur & decidatur, vel suspensio tollatur. Et talis administrator & Vicarius Apostolicus potest recipere resignationes beneficiorum, Insuper verbis, quæ solent apponi in concessionibus. Paris. *loc. cit. in 22. junctis num. 17.* qui etiam *num. 25.* ait, tales habere ordinariam jurisdictionem, & dici Ordinarios, quidquid dixerint in contrarium alii, habere namque illos jurisdictionem delegatam.

4. Potest quoque talis administrator Apostolicus constituere Vicarium generalem cum potestate conferendi beneficia, & recipiendi eorum resignationes, Paris. *loc. cit. quæst. 2. q. num. 74.* citans Butr. *de res. 224. num. 2.* Nec obstat, quòd locum tenens alium locum tenentem deputatus osequit; non enim id potest, dando ei totam jurisdictionem, abdicando eam à se, & faciendo eum Ordinarium, secus ac contingit in praesenti casu. Paris. *loc. cit. num. 75.*

Quaestio 274. An & qualiter in generalibus clausulis censetur Vicario concessa ab Episcopo hac facultas recipiendi resignationes?

2. R. Esp. Primò: Non adhuc hæc ei concessa censetur, dum constitutus cum potestate administrandi in spiritualibus & temporalibus, cum honoribus & præminentiis datis alii Vicariis, & cum plena & omnimoda potestate de omnibus cognoscendi; quin & addit in mandato alia adhuc verba generalia & prægnanziæ, quòd debeat fieri specialis mentio de receptione resignationis. Paris. *loc. cit. num. 6.* quemadmodum ex commissione amplissima si data ab Episcopo, etiam in qua dictum fuit, ut omnia possit quæ ipse Episcopus, adhuc conferre non poterit beneficiis juxta Parisium *loc. cit. num. 7.* citantem pro hoc Pavin. *de potest. Capit. sede vac. part. 2. quæst. 10.* Decium *conf. 112. col. 1.*

2. Secundò, non censetur adhuc concessa, si Vicario data fuisset facultas conferendi omnia &

singula beneficia vacantia, Paris. *loc. cit. num. 15.* idque si ve resignationes illæ sint absolutæ, si ve factæ permutationis gratia, Laym. *loc. cit. num. 6.* citans Sbroz. *l. 2. q. 71.*

3. Tertio, etiamsi Vicario concessa foret potestas destituendi omnes & singulos beneficos, Paris. *loc. cit. num. 19.* juxta dicta *quæst. præced. num. 1.* uti nec è contra destituere potest seu privare beneficio, etiamsi ei concessa potestas recipiendi resignationes. Laym. *loc. cit. num. 6.* cum plus sit & majus potestatis destituere, quàm recipere resignationes. Laym. *ibid.*

4. Quarto, de ceterò datà ei hac facultate recipiendi resignationes beneficiorum, poterit recipere resignationes omnium beneficiorum, sicut potest ipse Episcopus concedere hanc facultatem. Paris. *l. 7. q. 24. n. 28.* adeòque subjectionum jurisdictionis, electivorum, Paris. *loc. cit. n. 28.* reservatorum Papa. Paris. *num. 30.* nisi forte concessa illi fuisset hac facultas cum hac limitatione: omnium beneficiorum spectantium ad collationem Episcopi. Paris. *num. 31.* Item poterit recipere resignationes, factæque ex ab illo tempore, quo erat irregularis, aut aliter inhabilis valebunt, si communiter reputabatur habilis (sufficit enim communis reputatio de habilitate juxta L. Barbarius, de off. Prætoris, quæ etiam in spiritualibus locum habet, Paris. *num. 47.*) sicut in eo casu valeret receptio resignationis factæ per Episcopum inhabilem, Paris. *num. 44.*

Quaestio 276. An beneficiorum spectantium ad institutionem, seu collationem necessariam Episcopi resignationes recipere possit Vicarius, tum quando dicta institutio competit quoque Vicario si ve in concessione Episcopi speciali si ve ex ordinaria?

R. Respondet affirmativè ex Pavino *de potest. Capit. sede vac. part. 2. quæst. 10. num. 7.* Sbroz. *lib. 2. q. 130.* num. 5. eò quòd sicut tunc potest Vicarius instituire præsentatum à Petro, ita & possit recipere resignationem tanquam præambulum institutionis, ut per simile ait probari à Pavino. Verùm videtur id melius negari: quemadmodum enim ex eo quòd conferre possit, non sequitur quòd beneficiorum, quæ conferre potest, resignationes recipere possit, etiamsi non minùs ista receptio sit præambulum ad collationem, quàm receptio resignationis beneficiorum, ad quæ instituire potest ut præambulum ad illam institutionem. Non obstantem etiam, quòd institutio illa sit necessitatis: nihil eorum ista concessio facit ad receptionem resignationis, dum illa non magis per hoc evadat actus necessarius, quàm receptio resignationis beneficiorum, quæ conferre potest.

Quaestio 277. *An beneficia dimitti saltem possint coram Vicario Episcopi, qua relinquenda sunt, quia obtenta sunt alia cum his incompatibilia.*

Resp. affirmari hoc ipsum à Sbrozio, L. 2. q. 130. nam. 6. videturque id ipsum satis probabile; cum simplex talis cessio seu demissio (quæ adhuc faciendæ coram superiore Laym. in c. quidam, de renant. n. 2) sit solummodo voluntas non habendi amplius tale beneficium ut suum, ad quam voluntatem seu demissionem cogitur à lege beneficiatus recipiens beneficium aliud cum priore incompatible. Sufficere vero videtur, talem voluntatem declarare coram superiore, ubique eo, quod ejus positivus consensus, seu admissio positiva dictæ dimissionis requiratur, sicut et aliæ requiruntur in resignatione propriè & rigide taliter, si simplex sit. Ego scribent. p. 3. q. 234. n. 6. cum designatur talis resignatio; esse dimissio spontanea proprii beneficii coram legitimo superiore id acceptante, Laym. ad tit. de renant. sub initium. Tond. qq. benef. p. 2. c. 4. §. 7. n. 1. Azor. p. 2. l. 7. c. 12. q. 1.

Quaestio 278. *An ex facultate admittendi resignationes beneficiorum rectè inferatur facultas resignata coram se conferendi, aut etiam privandi beneficiis?*

1. Resp. ad primum factis de eo dictum quaest. 271.

2. Resp. ad secundum negativè; cum privare posse beneficium sit longe majoris potestatis. Laym. inc. cum in Generali, de off. Vicar. in 6. n. 6. Quia & si privare non esset majoris potestatis quam recipere resignationes, adhuc ex uno non sequeretur aliud, ut dictum alibi, quia adhuc fuor longe diversa.

Quaestio 279. *An Vicarius, qui facultatem recipiendi resignationes accepit, possit admittere factas permutationis gratia?*

Respondet negativè Garcias de benef. p. 5. c. 8. nam. 110. ed quod aliud sit: admittere resignationes; aliud dare auctoritatem permutare volentibus; ut sit in admittance resignationis ex causa permutationis. Chat pro hac Rebuff. in pr. tit. form. Vicar. n. 104. Zerah. pr. Episc. v. Vicarium. §. 10. contra Pet. de Peru. de perm. benef. p. 2. q. 6. nam. 23. alibi 40. quatenus ibidem tradit; quod si tale esset beneficium, quod posset renunciari in manibus inferioris ab Episcopo, quia talis inferior haberet potestatem instituti, tunc in talibus beneficiis permutandis Vicarius Episcopi auctoritatem interponere posset, qui haberet eandem ordinariam potestatem quam Episcopus.

Quaestio 280. *An Vicarius habens potestatem recipiendi resignationes factas permutationis gratia possit quoque beneficia resignata causa permutationis conferre?*

1. Resp. negari id ipsum à Sbrozio. L. 2. q. 71. nam. 9. ubi expressè: etiam, si Vicarius potestatem haberet recipiendi resignationes beneficiorum

permutationis gratia, vel simpliciter, non poterit conferre resignata absque speciali mandato conferendi. Rota decis. §. alibi 397. num. 2. & §. in novis, ubi etiam in dubio relinquit, nisi specialis conferendi commissio distinctè fieret post factam resignationem. Citatur super pro hac Gemis, in 1. fin. n. 10. de off. Vicar. in 6. Calder. conf. 3. & plurimos alios.

2. E contra idipsum affirmant Gere. p. 5. c. 8. nam. 104. Junio n. 104. citans pro hac Dominie. inc. fin. de off. Vicar. in 6. nam. 10. Coral. de benef. p. 2. c. 8. nam. 2. Zechum & c. item Castrol. de benef. d. 6. p. 3. §. 3. n. 3. contra Rebuff. & Barbof. ed quod collatio illa non sit voluntatis sed necessitatis, & verisimile sit, quod Episcopus dando potestatem recipiendi resignationes ex causa permutationis voluerit dare potestatem faciendi collationem, quæ necessaria illis fieri debet. Et maxime, quia in permutatione eodem contextu solet admitti utriusque renunciatio, & pariter fieri utrique collatio. Sive quod licet ista duo recipere talem resignationem, & conferre, sint tamen numero connexa; Dum enim beneficium resignatur ex causa permutationis, ea conditio resignatur, ut permutoi concedatur; à deoque admittens resignationem admittet eo ipso conditionem. Quomodo autem hanc conditionem admittere potest, si non possit ea beneficia conferre, nec collatorem ad ea conferenda cogere?

Quaestio 281. *An, & qualiter concessa Vicario hac facultate recipiendi resignationes beneficiorum, subsistat receptio resignationis facta ab illo post mortem Episcopi, aut revocationem sui ab officio?*

1. Resp. primò subsistit si obitus Episcopi ignorabatur à Vicario, quando scilicet dictam receptionem. Paril. de resign. l. 7. q. 24. nam. 33. Barbof. Jur. Eccles. l. 3. c. 15. nam. 12. citans Sbrozio. L. 3. q. 34. n. 10. Sperelli. ser. Eccles. decis. 30. n. 16. Proceditque idipsum, etiam si Vicarius potuisset scire mortem Episcopi. Paril. loc. cit.

2. Secundo subsistit, etiam si Vicarius scivisset mortem Episcopi, dum hac aliis communiter ignoratur. Sperelli. loc. cit. juxta Legem Barbarinam, utpote quæ se fundat in errore ceterorum; contrarium tamen est, ubi mors vel renunciatio communiter scitur, et si Vicarius ipse eam ignoret. Vide dicta de collatione facta à Vicario Quaest. 268. Porro quod dictum hic de morte, idem procedet in renuncatione & translatione Episcopi, ita ut si is resignasset Episcopatum in Urbe, vel translatus fuisset in alium Episcopatum, subsisteret receptio resignationis facta à Vicario, antequam is de dicta renunciatione vel translatione notitiam habuisset. Paril. loc. cit. n. 38. dicans sic decium à Rota in Orreana Canonici.

3. Tertio subsistit facta talis à Vicario receptio post expressam ejus revocationem, ubi eam ignoravit. Paril. loc. cit. n. 41. subyugens nam. 43. primum in dubio ignorantiam revocationis.

4. Quærò subsistit adhuc ubi revocatio hac intimata est Vicario, ubi de cetero adest communis error & ignorantia revocationis juxta ea, quæ de collatione dicta Quaest. 268. & decideret infra 10 genere da gestis à Vicario post mortem Episcopi cuius est Vicarius, aut post ejus ab officio amotionem.

Quaestio 282. An Vicarius possit pensionem imponere beneficiis (intelligi illis, quibus & quomodo eam imponere potest Episcopus) sine specialis ejus commissione?

Resp. negativè. Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 13. Pax. Jord. l. 12. tit. 1. num. 169. Barbof. de potest. Episc. alleg. §. 4. n. 77. Garc. p. 1. c. 5. num. 317. Sbroz. L. 2. g. 71. n. 24.

Quaestio 283. An Vicarius possit sequestrare possessionem beneficii cum fructuum custodia apud idoneam personam?

Respondet Sbroz. L. 2. g. 127. id eum posse tanquam Ordinarium in casu Clem. 1. de sequestr. posses. & fructuum, ubi Canonista, & laicè Vestrinus in pract. l. 7. c. 2. n. 1.

CAPUT QUINTUM.

De Sufstitutione, Amotione Vicarii, gestisque ab eo post amotionem.

PARAGRAPHUS I.

De sufstitutione Vicarii.

Quaestio 284. An Vicario Generali Episcopi possit ac debeas dari salarium?

Resp. ad primum affirmativè Fagn. in c. quoniam: ne Praetuli vices suas, à n. 8. Licet enim jurisdictionem ecclesiasticam vendere vel locare prohibitum sit, c. praterea, c. quoniam, ne Praetuli vices suas, & Titul. sess. 25. c. 12. ubi expressè: non licet etiam jurisdictiones ecclesiasticas seu facultates nominandi aut deputandi Vicarios in spiritualibus locare, nec condictionibus per se aut alios ea exercere; & aliterque concessiones etiam à Sede Apostolica factas subreptitiam conferantur &c. Quin & quia jurisdictio ecclesiastica est quid spirituale, Simoniacum sit illam vendere, Fagn. loc. cit. num. 4. citans c. ex multis, c. vendentes, c. non solum. l. 9. §. gl. 1. in cit. c. quoniam, & in c. praterea, & ibidem Host. n. 6. Jo. And. n. 3. Card. n. 2. Butrio, Abb. Marius, Socio. omnes in notab. 1. & quia illa jurisdictio, etiam secularis, venditio & locatio redundat in subditorum gravamen & judiciorum subversionem, cit. c. quoniam. Officialis siquidem, ut Abb. in c. praterea, ne Praetuli vices suas, num. 4. ut aliquid lucretur supra pecuniam datam superiori per fis & nefas inducit ad extorquendam pecuniam, penam & modicam culpam facit graviolem, & saepe punitur, ubi punienda esset persona: vendi quoque prohibetur jurisdictio merè temporalis juxta Authent. ut Judices sine quoquo suffragio fiant, & Authent. de mandat. Princip. §. illud tamen. Fagn. n. 6. citans Host. in cit. c. praterea, n. 3. Butrio n. 10. Innoc. & Card. num. 2. Et licet eam vendere non sit Simoniacum, est tamen turpe lucrum, & sicuti in venditione jurisdictionis spiritualis committitur Simonia spiritualis, ita in venditione, jurisdictionis temporalis committitur Simonia Laicali, Fagn. loc. cit. n. 7. Licet inquam hæc se ita habeant de jurisdictionis emptione & venditione, illicitæque proinde sit tam ex parte committentis quam suscipientis commissio officii jurisdictionem completentis, commisso tamen & dato pecuniae, officio jam com-

misso, locò salarii facta ipsi, cui committitur officium; Simoniacæ aut illicitæ non est Fagn. num. 8. ex Butrio: loc. cit. num. 3. citatis quoque c. charitatem & c. quicunque, 12. g. 2. Locat siquidem Vicarius operas suas Episcopo, & accipit mercedem laboris sui, uti & Assessori datur stipendium, c. statum, de rescrip. in 6. & sic licet vendit Advocatus patrocinium suum, c. non saluti, 14. g. 3. ita Fagn. n. 9. & 10. uti hæc à fortiori firmanter responsione sequente.

2. Resp. ad secundum. Debetur quoque Vicario salarium ab Episcopo, argumento c. inter cetera, de off. ordinari. Fagn. loc. cit. n. 9. Sbroz. L. 1. g. 55. n. 1. citatis gl. in c. 1. ne Praetuli vices suas, 7. quantitate. Host. Card. Innoc. ibidem Imol. in Clem. statutum, de elect. num. 27. Fundatur hæc responsio in regula illa: nemo cogitur suis stipendiis militare. Fagn. & Sbroz. l. cit.

Quaestio 285. An Vicario debeatur salarium, etiam, dum de hoc conventum non est?

Resp. affirmativè. Sbroz. cit. g. 55. n. 6. sic dictum testatur à Rota in Turritano, 20. Maji 1569. Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 15. n. 46. sic testatur tantum à Rota apud Marchesam, de commissio. p. 1. pag. 1192. contra Mohed. decis. 4. de off. Vicar. in novu. Marta 1680 99. n. 2. Valenzuel. conf. 179. n. 62. tenentes contrarium; eò quod regulariter salarium non conventum non debetur, & secundum Alex. conf. 109. l. 3. & Decium conf. 132. in fine ad effectum Salarium exigendi extrema probanda sunt, nempe quod Episcopus solitus esset conducere, & Vicarius locare suas operas. Rationem responsionis dat Barbof. quod ex aequitate salarium non conventum Judicis officio perit possit, ut Mohed. decis. 4. n. 1. de off. Vicar. Joann. Bapt. Magon. de rebus patrimon. rat. c. 8. n. 3. & quod dictum Alex. & Decio procedat in familiaribus & aliis vilibus personis, quæ saepe nullo mero Interveniunt pro expensis sine salario.

Quaestio 226. An Vicario generali debeatur quoque salarium, dum is est Canonicus, & de sua praebenda commodè vivere potest?

Resp. Debet ei nihilominus salarium, non solum ex externo assumpto in Vicarium. Sbroz. l. 1. q. 55. nn. 7. ubi etiam, quod possit deducere expensas, quas alias domi facturus esset tanquam capotus praesens & residens propter ecclesiam servitium. & l. 2. q. 60. nn. 4. ex Pavini de poss. Cap. sed. nec p. 2. q. 10. n. 4. qui etiam loquitur de Vicario Capituli sede vacante, idem tamen est de Vicario Episcopi ob eandem rationem; cum neque la gra- tis teneatur locare opetus suas Episcopo.

Quaestio 227. An Vicarius mortuo Episcopo consequi debeat salarium pro tempore, quo vixit Episcopus?

Resp. Debere illum id consequi à Capitulo. Sbroz. lib. 2. q. 55. n. 3. cum Imol. in c. statu- tum. de elect. nu. 27. non tamen tenetur Episcopus successor Vicario praedecessoris sui solvere sala- rium. Sbroz. loc. cit. nu. 7.

Quaestio 228. An Vicario ignoranti revoca- tionem seu expirationem sui Vicariatus de- beat salarium pro rata temporis post di- ctam expirationem?

Resp. Affirmativè. Sbroz. lib. 3. q. 35. ubi 1. Vi- carius Episcopi, quando revocationem sui Vicaria- tus, & successoris creationem ignorat, consequi debet salarium. Citer pro hoc Reb. off. in pr. de nominat. q. 14. nu. 71. Roman. in l. diem iuris. ff. de offic. ass. ff.

Quaestio 229. Unde solvendum Vicario sala- rium?

Resp. Teneri Episcopum ex Camera sua con- stituere Vicario suo salarium. Fagn. in c. quo- tiam. ne prelati vices suas. nu. 8. iuxta c. charitatem. & c. quinquaginta. 12. q. 2. & gl. 2. Innoc. Card. But- trio. Host. inc. praeerea. ne prelati vices suas. Mot- tuo variò Episcopo, salarium pro temporibus, quo vivente Episcopo deservivit Vicarius eidem, sol- vendum à Capitulo de bonis ecclesiae vacantia. Sbroz. l. 1. q. 55. nu. 3. ex Imol. in Clem. statum. de elect. num. 7. Ex penis tamen & multis nulla porro assignari potest Vicario pro ejus mercede. Fagn. in c. prelati vices, de penis. nu. 36. sic responsum testans à S. Congregatione Concilii. Sed ne- que in reparationem domus Vicarii quicquam infirmum posse ex hujusmodi penis pecuniariis, censuisse eandem S. Congregationem, ait Fa- gnan. loc. cit. num. 38. ubi etiam, quod licet Papa quandoque ex gratia concelebrat Episcopis pau- peribus facultatem, eas penas in certa summa in reparationem Episcopalis palatii erogandi, ple- rumque tamen eas denegat. Proceduntque haec omnia multò magis in illis penis vicaria- riae, quæ à SS. Canonibus, vel Synodalibus statutis pro delictis ad certam quantitatem non sunt pra- fixae, sed ab Episcopis arbitrio dependent, vel

per sententiam, nullà præcedente Canonum vel statutorum Synodali determinatione impon- untur, ait Fagn. loc. cit. nu. 39. et quod has penas pecuniarias omnes S. Congregatio, etiam in sta- tu egestatis Episcopi, censuit indistinctè nequa- quæm illis, quàm pils locis & ubibus esse appli- candas, non obstantè contrarià consuetudine.

PARAGRAPHUS II.

De Expiratione Vicariatus.

Quaestio 230. Quot modis expiret Vica- riatu?

Resp. Exspirare officium & jurisdictionem Vicarii generalis Episcopi variis modis. Ac primò quidem per mortem Vicarii naturalem; mors enim omnia solvit. Pich. ad tit. de off. Vicar. nu. 68. Non tamen per mortem illius, ait Episcopi, aut quicumque aliam amotionem propriè vocat Vicariatus; cum, ut dictum alias, non sit be- neficium. Layman. c. statum. de rescript. nu. 3. Azor. loc. cit.

2. Secundò per renuntiationem expressam vel tacitam factam ab ipso Vicario. v. g. dum è dia- cesei discedit, in quo casu non erat Vicarius, animo non redeundi. Fagn. inc. praesentata, de expi- rat. nu. 10. & ex eo Pich. loc. cit. eo scilicet modo, quo legatus Pontifici munus legationis expirat, si provinciam sibi commissam egressus sit animo non redeundi. argumento l. 3. ff. de off. praesidis. Fa- gnan. loc. cit. cunctis gl. in c. praesent. de off. Legat. in 6. r. statum. Villanega tract. de legat. qu. 10. n. 7. Gambart. ad tit. de l. 9. n. 5. Idque ubique eo, quod Vicarius revocatus exisset à dia. e. Nam et si de- tur (quod tamen negat Fagn. loc. cit.) ut volent Ho- lliet. in c. novis. de off. Legat. & qui eum sequuntur, Archidia. Jo. And. in c. praesent. sic. cod. in 6. finiri officium legationis legato non solum egresso à provincia, sed etiam reo casu: adhuc tamen aliud est in Vicario Episcopi, & sicut à consilient: in hoc, quod ut citat Auctoritas velut, idem per so- lum recellum à provincia animo non redeundi non expirat legatio; quis legatus compelli possit etiam invidus ad munus legationis obsequium & continuandum, & hinc, sicut expressè renuntiare nequit legationi, ita nec possit tacite eandem renun- tiare per egressum à provincia; eòque, qui potest expressè renuntiare, egrediendo à loco, in quo eam exerceat, animo illuc non redeundi, censetur et renuntiare. E contra verò Vicarius Episcopi, cum invitatus compelli nequeat ab Episcopo (pra- tertim ubi ea non erat subditus) ad suscipiendum officium Vicarii, sed potius cogi deberet ad re- sidentiam in loco beneficii sui, sequitur, ut, si ex- pte expressè relinquere potest Vicariatum, ita egressus è diacesi animo extra eam perpetuò ma- nendi, eadem Vicariatus tacite renuntiatio cen- seatur. Fagnan. loc. cit. num. 10. id ipsum nam. 11. con- firmat per textum cap. praesentata, de Thibis. ubi probatur, eum, cui mandatum est jurisdictioni, si de loco recedat, ubi erat exercenda, & ad locum, in quo tenetur residere, professuratur, non habere amplius jurisdictionem. Unde etiam

Card.

9. 32. citatis quæmplurimis. Pirh. Pax. Jord. Ventrigl. *loc. cit.* Cerdus de Luca ad Trident. d. 4. n. 3. Laym. in c. adu. in generali. de off. Vicar. in 6. n. 9. juxta gloss. in Clem. si principatus. de rescript. v. per electionem. Idque etiam Episcopus jussisset, si illum non revocatum, quamvis si id faceret sine causa, perjurum esset. locus si cum causa iusta. Sbroz. *loc. cit.* n. 3. citatis iterum quæmplurimis, Pirh. n. 76. in fine. Ventrigl. *loc. cit.* citatis Rebuffi. in pr. tit. Vicar. n. 193. Boerio *decis.* 341. n. 1. Jo. Aud. in c. 2. de off. Vicar. juxta dicta à nobis aliis. Et quidem sine consensu Capituli, Pirh. *loc. cit.* Sbroz. cit. 4. 32. n. 2. Secus tamen est, ubi Vicarius Episcopi confirmatus esset à Papa ad vitam, vel ex certa scientia; revocare enim illum nequit Episcopus, & sic perejus revocationem, utpote nullius efficaciam, non exprimeret Vicarius, Pax. Jord. n. 264. citans Rebuffi. in pr. tit. form. Vicar. n. 194. & seq. Cuch. *cod. tit.* n. 139 Ventrigl. *loc. cit.* citans Menotti. *lib. ant.* 6. dub. 51. n. 452. Idem videtur, dum Papa simpliciter constituit Vicarium Episcopi: sicut enim tunc non deputatur ab Episcopo, sic nec ab eo removeri potest. Pax. Jord. *loc. cit.* n. 265. qui tamen etiam n. 264. ex eodem Rebuffi & Cuch. secus esse ait de Vicario constituto ab Episcopo, & simpliciter tantum, non vero ad vitam confirmato à Papa; sed quod confirmatio simplex non alteret naturam rei.

2. Resp. secundo: ad hoc tamen, ut exspirat officium & jurisdictio Vicarii per revocationem, necesse est hunc ei intimari seu denunciari. Ventrigl. *loc. cit.* Pirh. cit. n. 75. Pax. Jord. n. 266. cum communi. Generaliter enim loquendo, non cessat jurisdictio Judicis, donec certior reddatur de revocatione. 1. si forte. ff. de off. praef. Quod si tamen Vicarius sua culpa, seu ob delictum suum depositione dignum revocatur, etiam ante notitiam de sui revocatione exspirare ejus jurisditionem, tradit Azor. in sum. p. 2. l. 3. c. 45. q. 15 § dubia. citans communem. Item Rebuffi. *loc. cit.* n. 107. Nihilominus probabiliter quoque, si non melius & probabilius, tradunt Sbroz. l. 3. q. 38. n. 5. Sanch. de matrim. l. 3. d. 30. n. 11. Pax. Jord. n. 268. citans Cuch. *lib. ant.* n. 143. In hoc quoque casu necessariam adhuc esse intimationem revocationis: quia & non cassare illius jurisditionem, dum habet notitiam de sui revocatione, modò adit error communis populi, quo publice ignoratur Vicarium revocatum esse, tradit Pirh. citans Sanch. *lib. ant.* Imò, etiam cessante hoc errore communi, non sufficere ad cessationem illam jurisditionis in Vicario notitiam revocationis à quocunque fide digno haustam; sed requiri, ut revocatio illa sit notificata vel per ipsum Episcopum, ejusve episcopalem, vel per alium nomine illius, puta per procuratorem, vel nuncium ad id destinatum, tenent Azor. *loc. cit.* Sanch. *loc. cit.* n. 13. Layman. in cap. gratum. de off. deleg. n. 12. Ventrigl. *loc. cit.* dicens hanc sententiam magis communem. Gare. de benef. p. 5. c. 8. n. 176. (qui etiam ait, hanc esse differentiam inter revocationem Vicarii per mortem Episcopi, aliàque Episcopatus vacationem, & inter revocationem factam per Episcopum) Pax. Jord. n. 267. citans Rebuffi. *lib. ant.* n. 208. & Coch. n. 246. quam sententiam probabiliter dicit Pirh. cit. n. 77. contra Sbrozium lib. 3. quaest. 33. n. 10. Ratio hujus sententiae est, quòd licet Episcopus Vicarium suum revocavit, non

cessetur tamen voluisse hanc suam revocationem effectum habere, antequam ei suo nomine, seu ex parte sua sit denunciata. Garcias *loc. cit.* n. 177. Cuch. *loc. cit.* qui etiam addit, levitatis in simulandum fore Vicarium, si ex alienis tantum montis ab Episcopo jussu non procedentibus officium eorum temerè deponeret. Et confirmatur hæc à patre, nempe, quòd sicut in constitutione Vicarii requiritur expressa intimatio facta ei nomine Episcopi; eum ex parte Vicarii necessaria sit illius acceptatio, ita etiam in ejusdem revocatione cum, ut dictum supra, per easdem causas res nascatur, & dissolvatur. Gare. *Path. loc. cit.*

3. Resp. tertio: sufficit ad expirationem Vicariatus revocatio quoque tacita, v. g. facta per constitutionem alterius Vicarii. modò ex verbis constitutionis secundi Vicarii appareat revocatio illa primi, adeoque is non cessatur revocatus per constitutionem secundi, sed secundus constitutus cumulatim; cum plures saepe Vicarii seu Ordinarii in solidum constitui soleant, ut facilius possit consuli Reipublica. Pirh. cit. n. 76. Ventrigl. cit. n. 37. in fine. Sbroz. cit. q. 33. n. 2. a. juncto n. 3. Aut tamen Pax. Jord. *loc. cit.* n. 260. sufficere tacitam revocationem per constitutionem secundi Vicarii, quando Episcopus consuevit non nisi unicum habere Vicarium. Porro ad expirationem Vicariatus per talem revocationem tacitam requiritur quoque, ut primo illi Vicario intimata sit constitutio secundi, Pirh. *loc. cit.* Sbroz. *loc. cit.* n. 7. Et quidem non qualicumque, & undecunque hausta notitia de constitutione secundi Vicarii sufficit; sed requiritur notificatio de hoc expressè ei facta nomine Episcopi, ut dictum de revocatione expressa juxta Sbrozium n. 9. & 10. citantem Boti. *decis.* 147. n. 14. adeoque non sufficere intimatio ei facta per idem secundum illum Vicarium de creatione sua, ut habet Sbrozium n. 10. nisi forte ad intimationem illam faciendam primo Vicario, secundum illa haberet mandatum seu commissionem ab Episcopo, adeoque id faceret nomine illius, ostendaturque insuper in sua constitutione haberi verba, qua revocationem primi continent. Extendit hæc ipsa Sbrozium *loc. cit.* n. 12. ad Vicarios foraneos, ita ut per constitutionem secundi cessetur revocatus primus. Quod tamen intelligendum, si constitutus secundus in eadem dioceseos parte, vel pro eodem genere causarum. Tacite quoque cessare revocationem Vicarium per idem & adventum Episcopi, dum nimirum deputatus fuisset pro solo tempore absentia & peregrinationis Episcopi, qui præsens foret non habere Vicarium, habet Pax. Jord. *loc. cit.* n. 236. ex Sbroz. l. 3. q. 34. n. 2. juncto n. 4. citante pro hoc cap. si delegat. de off. deleg. in 6. cap. si quem sub ea forma, de procurat. in 6. Vant. de nullit. sentent. tit. de inabilitate ex desist. mandat. n. 175. Salv. de benef.

p. 2. q. 12. n. 2. & 3.

Quaestio 193. An & qualiter Vicariatus exspirat per excommunicationem, suspensionem, vel interdictum Episcopi?

R Esp. Primò: quemadmodum per excommunicationem (intellige, etiam, dum nominari denotatus est, ad quodque vitandus; dum enim taliter nominatum denotatus non est, tenet jurisdictionem, ejusque exercitium juxta *Extorq. Martini. v. ad extorpenda*) suspensioem & interdictum, non extinguatur jurisdictionis Episcopi, sed epud eum manet habitualiter, ita etiam per dictas censuras eb Episcopo incurfas non extinguatur jurisdictionis Vicarii. Pax-Jordan. *loc. cit. num. 169.*

2. Ob excommunicationem tamen incursum ab Episcopo, nri suspenditur jurisdictionis Episcopi quoad exercitium, ita quoque impeditur jurisdictionis Vicarii quoad exercitium, etiam quoad negotia jam capta. Pax-Jordan. *loc. cit. Pirh. loc. cit. num. 69. Azor part. 2. lib. 3. cap. 6. qu. 13. Sanchez. d. 30. nu. 5. & 6. Barbosa. alleg. 54. nu. 145. Sbroz. lib. 3. qu. 17. nu. 1. citans Cochum Insti. l. i. Canon. de benef. par. 2. qu. 14. an. 6. & alios quamplurimos. Idem est, dum Episcopus est interdictus aut suspensus omnino denotatus. Azor. Pirh. Pax-Jordan. *loc. cit. Sbroz. loc. cit. nu. 7. & 8. Sbroz. loc. cit. nu. 4. citato Pannio ab antiq. an. 10. Bertach. de Episc. lib. 4. part. 5. am. 69. &c.* est enim uonem idemque tribunal de jurisdictione, & ut Bald. in *cap. dicti. de offi. deleg. ne. 9.* excommunicatione inficit auditorium Episcopi. Quod si verò Vicarius excommunicato Episcopo exercere vellet jurisdictionem, potest & se excommunicari. Pax-Jordan. *num. 271. citans Archid. in cap. 1. de offi. Vicar. in 6. num. 2. Sordum conf. 10. num. 1. vol. 1. Procedit tamen responsio, si Vicarius est creatus ab Episcopo, locus si ebalio, puta Papa. Sbroz. *loc. cit. nu. 5. citans cap. 1. de offi. Vicar. in 6. ubi: si jurisdictionem pariter recipiant ab eodem, & ibi Doctores & Fello. in cap. infrascripto. de offi. deleg. nu. 1.* Sic etiam, ubi causae aliquae delegate est Vicario (intellige, etiam sub nomine officii Vicarii, seu tanquam Vicario) eb alio, non suspenditur jurisdictionis Vicarii per excommunicationem Episcopi, quominus de causis illa delegata cognoscere possit, re non simpliciter integrè, live capta jam causis, & ex tunc eozim pars remanet adhuc Vicarius habitualiter, ex altare parte jurisdictionis, que cognoscet de illa causis, est delegata. eda quoque diversis à jurisdictione Episcopi, nec eb illò, sed à delegante derivata, & proinde non suspenditur per excommunicationem Episcopi. Pirh. *loc. cit. am. 72. citato Sanchez. ubi antiq. num. 9.* Porro qualiter excommunicato aut suspensio ipso Vicario suspendatur**

aut exspirat substitutorum & delegatorum ab eo jurisdictionis seu commissio, dictum est supra.

Quaestio 194. An Vicariatus generalis Episcopi exspirat per promotionem Vicarii ad Episcopatum alium?

R Esp. Non exspirat, sed poterit Vicarius, qui durante hoc officio suo creatus & consecratus est Episcopus, creatione hac & consecratione non obstantibus, retinere meos Vicariatus generalis, imares, dum se praeparat & expectet opportunitatem commoditatem conferendi se ad suam ecclesiam. Nullo enim jure prohibetur, quò minus Episcopus possit esse Vicarius alterius Episcopi; quominus permillum id videtur per *cap. plurimum. de offi. Ordinari. ubi gl. v. necessitas. Pignat. tom. 3. conf. 22. num. 2. citans Azor. part. 2. lib. 3. cap. 45. qu. 9. Anchar in cap. fin. de offi. Vicar. in 6.*

Quaestio 195. Qua sunt potissima causa auferendi à Vicario Vicariatum?

R Respondet Pignatelli *tom. 9. conf. 162. num. 4.* si constituerit de malis iustitiae administratione, de abusu coactionum, de extorsione pecuniae, ut idcirco de aliis dici possit, quod de Vicariis quibusdam, qui plus, quam debent, accipiunt in collatione beneficiorum, inquit Rebuffi. *pr. benef. tit. quot modis benefice. acquir. numer. 13.* quòd sint simoniaci, & simoniacos faciunt suos Episcopos, Ita ut ipsos & suos dismovent. Item quòd Petrus Blesensis Episc. 15. scribit: *Tota Officialis intentio est, ut Episcopi sui jurisdictionis commissas miserrimas oves quasi vice ritas trudeat, emmogat, exoriet. isti enim sunt Episcopi sanguisuga, evomentes alienam sanguinem, quem bibunt; quia testimonio Scripturae divitias, quas congregavit impietati, et omnes, & de sanctis illis extrahit illas Deus, &c.* Quae si in iudicibus saecularibus sunt graviter punianda, L. induci. c. de dignitat. ubi Luc. de Penn. *na. 1. & 17. est, in specie eos privandos esse dignitate & honore.* Et comprobet ibidem And. de Barul. multò magis potest debent in iudicibus ecclesiasticis, & potissimum in Vicariis Episcoporum, quorum mores debent esse inculpabiles, maxime verò ab extorquendo pecunia, ut probant relati à Sbroz. *l. 1. qu. 31.* Unde iterum dico, quòd hujusmodi Vicarii non sunt constituendi, & constituti removendi sunt, dum aliquis prospici non possit subditorum indemnitati.

Ita ferè Pignat.

PARAGRAPHUS III.

De gestis à Vicario post mortem Episcopi aut revocationem, & de malè ab eo gestis.

Questio 296. An & qualiter valeant gesta à Vicario post mortem Episcopi naturalem, vel civilem.

Resp. Tametsi aspiratio Vicariatus habeat suum effectum per mortem Episcopi, altimè va Episcopatus vacationem, etiam non intimatà Vicario mortis Episcopi, eò quòd sit à iura ipso facto. Paris. de resignat. lib. 7. quæst. 24. num. 36. Gunc. part. 5. cap. 8. num. 178. citans insuper Sanchez de matrim. lib. 3. d. 29. num. 4. Felles. in cap. ex parte decan. de rescript. num. 8. Sicutque omnia gesta à Vicario post illam (intellige publicè notatam) irrita ac nulla. Pirh. num. 68. valent tameo gesta per eum post mortem Episcopi, quàmvis ipse tam sekte potuerit. Paris. loc. cit. quia & etiam ipse constitutus fuerit mortis, modò ea communiter ignoretur. Garcias loc. cit. num. 179. Layman. in cap. gratiam. de offic. delegat. num. 9. citans Henricum quæst. sum. lib. 6. cap. 13. num. 3. lit. 2. qui loquitur de dimissionis à Vicario datis post mortem Episcopi publicè ignoratam. Secus tamen, ubi communiter scitur mors, licet Vicarius etiam ignoret. Garcias loc. cit. num. 179. citato Sanchez nisi aut. uti & d. 12. num. 59. pari modo, ac de morte canonici loquendum est de translatione Episcopi, de reuocatione eius admissa, de depositione: quis prædicti Auctores loquuntur de vacatione quacunque Episcopatus. Et sic in specie valere gesta à Vicario post reuocationem Episcopatus, ante tamen notitiam dictæ reuocationis, tradit Sbrozius loci immediatè post citanda, num. 2. ex Peregrin. de iur. Ror. 158. lib. 2. Unde iam, dum Calderin. ansule. de sent. & de re iudic. apud Sbrozius lib. 3. quæst. 42. num. 5. ait, non valere gesta per Vicarium post translationem Episcopi, etiam ignorantis suam translationem, intelligendus erit, dum dicta translatio publicè notata est.

Questio 297. An & qualiter valeant gesta Vicarii post ejus revocationem?

Resp. Valent, ante tamen habitam de hac reuocatione notitiam. Azor. part. 2. lib. 3. cap. 45. quæst. 45. vers. dubia quæst. Pirh. loc. cit. num. 75. Itaque, etiam si ejus reuocatio facta ob delictum Vicarii dignum depositionis, item valeat, ubi ipse Vicarius notificatus est reuocatione aliunde quàm per Episcopum ipsum, aut ejus nomine. Azor. loc. cit. citans Calderin. conf. 9. de off. Vicar. Felles. in cap. 3. de rescript. Pirh. loc. cit. Idque, etiam si de cetero publicè nota esset reuocatio. Pirh. cit. num. 75. Gunc. part. 5. cap. 8. num. 17. citans Boto. de off. 147. Rebuff. in pr. tit. form. Vicar. num. 210. Cuch. lib. 3. tit. 8. no. 142. Such. Corf. &c. Item valebunt, dum facta Vicario denunciatio reuocationis per Episcopum, aliùve ejus nomine,

dum ex communi errore adhuc habetur pro legitimo Vicario, quia publicè adhuc ignoratur, eum reuocatum esse, argumento L. Barbarius. ff. de off. Prætor. Pirh. cit. num. 77. citans Sanchez de matrim. lib. 3. d. 22. num. 59. & d. 30. num. 11. quàmvis Pirhing expressè non dicat de reuocatione notificata ei per Episcopum, sed simpliciter de notitia ab eo habita, eadem tamen est ratio, nempe boni communi, scilicet illo errore communi, loquo fundatur lex illa Barbarius. Eadem quoque applicanda reuocationi tacita, verbi gratià, facta per creationem secundum Vicarii. De quo vide dicta supra §. 291. n. 3. Eadem quoque intelligenda de translatione Vicarii ad aliud officium, quia hac translatio est vera reuocatio Vicarii.

Questio 298. An & qualiter post expirationem Vicariatus valeant gesta à Vicario in causis specialiter ei commissis & delegatis?

Resp. primò: dum causa commissa Vicario sub expresso nomine proprio Vicarii, gesta ab eo iudicis causa, postquam desinit esse Vicarius, valent. Pax-Jord. lib. 12. tit. 1. num. 254. Barbof. de potest. Episc. alleg. 54. num. 156. Sbrozius lib. 3. quæst. 46. num. 2. citans gloss. in Clement. 2. de rescript. v. principalis, & ibidem Cardin. un. 7. Imol. num. 12. & 13. Franc. in cap. statum. de rescript. in 6. col. 1. gloss. ibidem, v. terti adverte. Gemini ibidem, num. 8. Abb. in cap. quantum. de off. delegat. num. 10. Pavin. de potest. Capis. secl. vac. part. 2. quæst. 10. num. 13. &c. dicite idem de Legato Sbrozius loc. cit. num. 2. quòd possit, postquam desinit, esse Legatus, procedere in causis sub nomine proprio commissis. Videtur idipsum procedere, etiam si desinente Vicariatu res adhuc esset integra, & nihil capium causa illam causam. Quare frustra videtur Sbrozius declarare responsionem num. 3. ubi ait: declaratur, quando Vicarius capisset de causa cognoscere.

2. Resp. secundò: si secus est, dum causa ei commissis non sub nomine proprio, sed sub nomine dignitatis & officii Vicariatus. Pax-Jord. Barbof. loc. cit. Sbrozius lib. 3. quæst. 7. num. 1. citans Cardin. Imol. Abb. ubi ante. Roland. cens. 59. num. 16. rub. 1. &c. Proceditque responsio juxta Sbrozius loc. cit. num. 3. citato Firico in cap. statum. de rescript. in 6. col. 2. etiam si Vicarius expulset cognoscere de causa. Idemque statuit Sbrozius num. 2. de Legato. Contrarium tamen expressè sentit Pirh. num. 73. ubi: si causa aliqua à sede Apostolica Officiali seu Vicario, non sub nomine proprio, sed sub nomine dignitatis seu officii delegata sit, Episcopo mortuo, adeoque finitè potestate Vicarii, si res non sit amplius integra, adhuc cognoscere & expedire poterit Vicarius causam sube delegatam: quin etiam, ut ait ibidem Pirh. si res adhuc sit integra, & nondum causæ capis, probabile est, quòd Episcopi Vicarius, postquam mortuo Episcopo assumpta est & confirmata à Capitulo, maneat delegatus, & causam delegatam à Papa expedire possit: quia reputatur quodammodo Vicarius Episcopi, cum Episcopalem jurisdictionem vicaria Capituli exerceat. Et quoniam Capitulum acquiescit

sequens de illa causa cognoscere, adeoque etiam
non transiret potestatem cognoscendi illum in
Vicarium, constituit tamen Vicarium, qui fuit
constitutus post illam delegationem exequi
virtute recipere Apollolici Vicario talis Dioces-
is eam committente, citat per hoc Sauch. de
iurisdictione, l. 9. d. 27. num. 33. Confirmat hoc ipsum
potestatem ex eo, quod licet rescripta ad lites
strictè debeant interpretari, quatenus tendunt
in præjudicium partium, latè tamen & benignè
interpretari est conveni, quatenus concernunt
potestatem principis delegantis; & in his com-
missionibus magis ad mentem concedentis,
quam ad rigorem juris attendendum est, citat
per hoc Barroium in c. quatuor, de off. delegati
num. 81. Laym. in v. de off. Vicar. in 6. num. 16.

3. Secus tamen sentit Sbroz. num. 4. de Canonico Cathedralis Ecclesie, vel alio Prelato; ad quod, si definit esse Canonicus vel Prelatus, non tamen definit esse Juxta, citat pro hoc Bald. in l. generaliter. c. de Episc. & Cleric. num. 9. Caltrant. conf. 288. num. 3. vol. 1. Frana. ubi ante. Quod tamen ipsum limitat Sbroz. num. 5. ut non procedat, ubi quis ob delictum privatus Prelatus vel Canonicus; ad quod tunc definit esse Juxta. Secus tamen, ob infamiam remotos vel suspensius fuisse ab administratione, citat pro hoc Bald. & Franc. ubi ante. Ut idipsum limitat secundum: ut Canonicus talis amissio Canonice non possit procedere, & de causa cognoscere, si res est adhuc integra, ut Franc. loc. cit.

4. An verò commissio facta Vicario sub nomina officii, Vicario, tui facta, amoto ab officio, transeat ad officio seu Vicariatu successorem, ex *Sperulo de offi.* §. 11. num. 12. & *sq.* Barbof. *loc. cit.* resolvit: Quod licet regulariter commissio facta sub nomine dignitatis transeat in successorem; et quod dignitas nonquam moriatur, ad tamen non procedat, quando dignitas ipsa extinguitur; prout contingit in dignitate, quam habet Vicarius, quæ per ejus mortem, remotionem, cessionem ab officio extinguitur, liqua non dicitur habere successorem, sed alius, qui ei subrogatur, de novo creari dicitur, & hinc Vicarius successor non potest cognoscere nec decidere causas commissas Vicario antecessori, si vix ei cognoscere non coepit, si vix re integræ ejus officium exstiterunt. Quemvis Sperulius *num. seq.* asserit, contrarium sibi semper placuisse, quando est contentum officium, & non fuit expressum nomen proprium; adeoque huc Author sibi parum coulet, Quam intentionem polleorem; tamen quod adhuc successor in Vicariatu talem causam expedire possit, probabiliorum dicit Pish. *loc. cit.* n. 73. citatis Sanch. *de matrim.* l. 3. d. 27. num. 41. Sbroz. l. 3. §. 49. num. 9. et quod, dum non apparet ex conditionis aut circumstantiis, quod intentio Papæ delegantis sit certam personam restricta sit ex recripto Papæ delegantis cum Vicario sub nomina officii, sita colligitur, intentionem illius esse, causam delegare illi, qui Vicariatus officium exerceat, non habet rationes singulares seu certa personæ. Unde etiam non solum successor in Vicariatu (quem

Quaestio 199. Num igitur quoque vice versa, dum delegatio à Sede Apostolica facta Vicario Generali Episcopi sub nomine dignitatis & officii Vicariatus, Vicario mortuo vel deposito, Episcopus possit causam illam cognoscere & expedire?

R Ep̄s. negativè Pish. num. 74. Laym. cir. num. 17. citans Sanch. de matrim. l. 3. d. 27. num. 30. Navar. l. 1. conf. 7. de off. deleg. edicione 2. contra Bartach. de Ep̄is. l. 4. p. 7. quæst. 4. eò quòd, licet mortuo sub deposito Vicario officium Vicariatus redeat ad Episcopum, non tamen jurisdictionis à Papa delegata Vicario devolvitur ad Episcopum; cùm se omnino sit diversè ac separata. Laym. Pish. loc. cit. Unde jam etiam sequitur illud: quòd, si Vicarius Episcopi, cui delegatus factus, sub nomina officii; dein factus sit Episcopus illius ejusdem Diocesis, non possit causam sibi adhuc Vicario delegatam prosequi. Pish. cir. num. 74. in fine, citans Sanch. ibi ante num. 31. Sequitur item à fortiori, non possit Episcopus vivere & in officio constituto Vicario suo in causis à sub nomina officii delegatis à Papa se immiscere, vel ei quicquam impare; cùm in illis Vicarius omnimodum habeat cum Episcopo communionem, neque ei subiectus sit nec subordinatus, sed eo potius major & superior. Pish. loc. cit. Laym. cir. num. 17. dicens, si ex omnium sententia docere

Rebuff. in pr. cir. form. Vicar. num. 162.

Rebuff. in pr. tit. form. Vilar. num. 162.
Nayar, ubi ante & Sanch. loc. cit.
num. 30. 1.

Quaestio 300. An Episcopus cognoscere possit de delicto & negligentia commissis à suo Vicario, eamque punire?

1. Resp. primò. Si Vicarius deliquerit tanquam persona privata, potest de delicto illius cognoscere Episcopus, eumque punire, non secus ac alios subditos delinquentes; male enim agens tanquam privatus non dicitur gessere vices Episcopi, nec minus est ei subditus quam alii. *Pirh. loc. cit. num. 65. Sbroz. l. 3. q. 57. num. 8. citans gl. in c. 1. de off. Vicar. in 6. v. rationabili causa. Decium in c. 1. de off. delegat. c. 2. Innoc. in c. 1. de foro comper. in 6. c. 6. Et in hoc casu eam potest nequit Metropolitano, nisi forte ad illum appellatum sit. *Pirh. loc. cit.**

2. Resp. secundò. Si vero Vicarius deliquit circa jurisdictionem, seu in spectantibus ad officium Vicarii, & Episcopus ipsa non sit participi culpe, poterit Episcopus de delicto & negligentia illius cognoscere, eumque punire. *Pirh. loc. cit. Laym. in c. 1. Ramena. de off. Vicar. in 6. n. 9. Sbroz. loc. cit. num. 10. citans Speculator. l. 2. part. 1. tit. de compet. Judicis additione. f. sequitur videtur. numer. 3. Unde Sbroz. loc. cit. num. 3. & seq. inquit: Verius est, quod Episcopus non possit Vicarium suum punire; quia ubi Vicarius peccat in illis, quae sunt jurisdictionis, vel circa officium, puniatur ab Archiepiscopo secundum gl. in c. 1. de off. Vicar. in 6. v. rationabili. & quod ad illa, quae ratione officii potest exercere, non dicitur subditus Episcopo, neque minor illo. *Bero. rasf. 21. num. 13. vel. 1. pro ut etiam; quia Episcopus non potest esse iudex in causis sui Vicarii, ergo nec illum punire potest ex eo defectu jurisdictionis, ne alius dicatur iudicare in propriis causis, sicut etiam, quia Episcopus teneatur de delicto sui Vicarii vel Officialis delinquentis in officio. Rota decif. 6. alibi 278. in nov. de off. Vicar. Gamia. in c. si Episcopus. de off. Ordinari. in 6. Felis. in c. Petrus de homicidio. num. 8. Nec non etiam, quia Episcopus iuratur exhibere Vicarium vel Officialem delinquentem. *Pavin. de potest. Caput Sed. vac. 7. 2. q. 10. num. 23. unde, cum non conveniat sibi ipsi illos exhibere, ne sit iudex & Pars, merito illum punire non poterit. Hæc inquam, dum habet Sbroz. necessarîo intelligendus venit pro casu, quo Episcopus participi est delicti sui Vicarii, ut manifestè constat ex illis, quae habet cit. num. 10. in fine & num. 11. De cuius ratio responsionis est, quam dat Laym. & ex eo *Pirh. l. cit.* quod Vicarius etiam ratione Officialis sui quodammodo subiectus & subordinatus sit Episcopo suo, quia habet ejus potestatem & jurisdictionem eadem sit cum jurisdictione Episcopali, alio tamen modo in Vicario residet, & aliter in Episcopo, in illo videlicet cum dependentia à voluntate & imperio Episcopi.***

3. Ex his jam sequitur, quod in hoc casu delicti commissi à Vicario in officio Vicariatus non participans Episcopo in eodem delicto immiscere se nequeat Metropolitano, nisi forte Episcopus requiratur de eodem delicto

cognoscere recuset. *Laym. Pirh. Specular. Sbroz. l. cit. Pax-Jord. l. 12. tit. 1. num. 287. ubi: de maleficio seu quasi in officio commissio, puta, in sententia vel processu &c. agendum erit coram Episcopo, non autem coram Metropolitano, Episcopo vero negligente in cogendo Officialem ad commendam, poterit ratione hujus maleficii conveniri coram Metropolitano ipsemet Episcopus. Quod si cognoscendo absolverit Officialem, aut etiam condemnaverit, conveniri coram Metropolitano nequibit ratione talis delicti, sed tantum ab illius sententia licitum erit appellare. Porro his statibus non video, cur Sbroz. loc. cit. num. 13. hæc ediciat declarationem; quod Vicarius delinquens in officio conveniri nequeat ab Episcopo durante Vicariatu, sed solum eo finito, pro quo citat *Pavin. ubi ante.**

4. Resp. Terriò. Si Vicarius deliquit ex negligentia admittit in officio suo, Episcopo culpe participi, non ad Episcopum, sed ad Metropolitano pertinet causam cognoscere, & punire Vicarium. *Pirh. num. 66. Sbroz. loc. cit. n. 11. argumento c. 1. de off. Vicar. in 6. & gl. ibi. v. rationabili. ubi & in hoc casu teneretur salutare Vicarium suum Metropolitano, si id peccat. *Pirh. loc. cit. Sbroz. num. 6. Ratio hujus est, quod si Vicarius consideretur quæ talis, seu ut substitutus in eodem tribunali jurisdictionem exercens censetur eadem persona cum Episcopo. Hæc ipsæ, quæ paulò ante relata sunt ex Sbrozio. Plura de hoc, quando Episcopus puniri possit à Metropolitano, vide supra, ubi an Vicarius Archiepiscopi exerceat possit jurisdictionem in Suffraganeos eadem Archiepiscopo subiectos, & in eorum Vicarios.**

Quaestio 301. Quandoquid Episcopus teneatur ex delicto, vel etiam imperitia Vicarii sui?

1. Resp. primò. Non teneatur ex delicto & gestis à Vicario suo extra officium suum, nisi forte mandasset, aut alio modo de delicto participasset. De cetero etiam Dominus non teneatur de delicto officialis sui extra officium commissio. *Sbroz. l. 3. q. 30. num. 4. & seq. citans Felis. in c. si quando. de rescript. num. 2. & in c. Petrus de homicidio n. 10. & seq. Barbach. de Episc. l. 4. p. 6. tit. de Vicar. Episc. num. 6.*

Resp. secundò. Quod si tamen Episcopus fuerit in aliqua culpa, v. g. non satis inquirendo de vita illius, & moribus, & gestis per illum in constituendo illum, vel etiam post constitutionem illius, vel quis illius negligentiam toleravit. *Pirh. loc. cit. num. 67. Pax-Jord. l. 12. tit. 1. num. 287. Sbroz. loc. cit. num. 1. citatis plurimis. Ita etiam, ut teneatur Episcopus ad restitutionem damnorum casualium & illorum per talem suum Vicarium. Sbroz. num. 4. citatis Rebuff. in pr. tit. form. Vicar. num. 183. Rot. decif. 6. alibi 432. tit. de off. Vicar. in actq. Pax-Jord. loc. cit. num. 282. ubi ait: deinde prædicta (namque quod Episcopus teneatur ad restitutionem damnorum casualium) quando Episcopo aliquis culpa imputari possit; quia unum sibi cooperavit in Vicarium, quem notoriè ejus mali mores, infamia*

facta vel aliud vitium tanto ministerio redde-
bant indignum; vel si post factam probi & ido-
nei viri electionem Vicarius in officio corrumpere-
tur, ut multi solent, nec Episcopus illum con-
cret emendare, aut ab officio remove, vel sit
in culpa, non invigilando circa illum, ut multi
faciunt qui magno studio, sumptibus & labo-
ribus idoneos uodequaque eum Lucerna Dioge-
nis Vicarios querunt, & postquam in officio
constituerunt, nihil ulterius querunt, sed clau-
sis oculis rem oscitanter vivunt, ac si nullam
essent Deo & hominibus de illorum administra-
tione reddituri rationem; imò, si quandoque
aliqua minus recta de illis insinuantur, tanquam
detractoria & calumniosa responsu & exan-
descent in tantum, ut delatores exterreat, & à
iustis quibusque delationibus abstrahantur &c.
illi enim impune, qui utitur opera malorum
hominum, puta Officialium. *L. ex maleficio. ff.
de ad. & qui malum elegit. Official. §. fin. Rebuff.
& Rota ubi ante. Bertach. ubi ante. num. 5. Bald.
in margarit. v. Episcopus. num. 9. Innoc. in c. ad hac.
de off. Arbid. apud Sbroz. & Pax Jord. II. cit.
Secus foret, ubi Episcopus non foret in culpa
aliqua, v. g. quando communi omnium opinione
bonum elegit Officiale, qui postmodum in
Officio corruptus fuit Episcopo ignoscere (In-
telligit circa culpam) Sbroz. L. 3. q. 29. num. 6.
citatis Rebuff. ubi ante. num. 189. Bald. rubr. de
pauis iudic. qui male iudicant. Felin. in c. c. Pe-
tras. num. 11. Velladiego trall. de legat. p. 2. q. 3.
num. 9. etc. Vide hæc omnia confirmata à me
in *Fro benef. p. 2. q. 773.* ubi quid si Vicarius in-
digno contulit beneficium? & vide de hoc ipso
quoque Pith. loc. cit. Porro Episcopus noviter
creatus conventui nequit ea gestis per Vicarium
(intellige ante suum ingressum) Sbroz. cit. q. 29.
num. 8. citatis Jo. And. Innoc. Butrio Gemin.
loc. cit. de de scriptis.*

3. Resp. Tertio. Idem esse de Imperitiâ Vi-
carii, ut ex ea teneatur Episcopus, dum ipse
in aliqua culpa fuit, non satis inquirendo de
eius peritiâ & scientiâ. Pith. loc. cit. num. 67. ut
satis colligitur ex Sbroz. cit. q. 29. n. 6. dum post-
quam num. 5. dixisset: non teneatur Episcopus de
imperitiâ sui Vicarii? quia creando ipsum dedit opo-
ram rei licite, citatis pro hoc quamplurimis
subiungit num. 6. subdeclatur: quando Episco-
pus in aliqua culpa non possit deprehendi.

*Quæstio 302. Num Episcopus teneatur de-
fendere sententiam Vicarii sui, & stare ge-
stis per illum?*

Resp. primò. Teneatur defendere sententiam
ab eo latam (intellige iustè & canonicè)
Sbroz. L. 3. q. 28. citatis Speculator. de compen-
sac. addit. §. sequitur. n. 3. Cuius obstat, quòd
Episcopus contra sententiam Vicarii resistere
possit in iuregrum; cum & vice versâ Vicarius
resistere possit in integrum contra sententiam
Episcopi secundum dicta superius; aliud siquid-
dem est resistere in integrum contra senten-
tiam, aliud sententiam impugnare.

1. Resp. secundò. Si Vicarius quippiam ex
communi officii sui Consequens egit, Episco-

pus revocare aut impugnare oequit. Azor. p. 2.
l. 3. c. 43. q. 6. Laym. in c. non putamus. de con-
suetud. in 6. numer. 5. citantes Rebuff. in pr. tin.
form. Vicar. num. 40. Sbroz. L. 3. q. 29. num. 1.
ubi: non diffiteor, gesta per Vicarium aded obli-
gare Episcopum, ut illis non possit contrave-
nire, citatis pro hoc Castrenf. conf. 343. col. 1. vol. 1.
Decio conf. 142. num. 3. Et ratio horum est q
quis factum à Vicario dicitur factum ab Episco-
po, & animum est illorum Tribunal. Sbroz. loc.
cit. num. 2.

3. Resp. Tertio. ubi tamen malè egit & ca-
nonicè non processit, non teneatur Episcopus
stare isti actui. Sbroz. cit. q. 29. num. 3. citatis Cas-
trenf. conf. 343. col. 2. Gemin. conf. 114. Hinc
Episcopus invigilare debet Vicario, & quæ ma-
lè ab eo acta sunt, rescindere. Laym. in c. Roma-
na. de off. Vicar. in 6. num. 9. Sic Episcopus re-
tractare potest compositionem factam à Vicario
in peccatis, in quibus dispensare non poterat.
Sbroz. cit. q. 29. num. 4. ex Castrenf. ubi ante. item
L. 3. q. 40. d. num. 1. ex eodem Castrenf. conf. 347.
col. 1. vol. 1. ubi, quòd Episcopus contravenire
possit compositioni facta à suo Vicario de pena
depositionis pro criminè in pecuniariam
transmutare, & quòd, non obstantia compo-
sitione facta per Vicarium, potest Episcopus
de novo inquirere, & convictum deponere,
pro quo citat quoque Sbroz. Bertach. de Episc.
l. 4. p. 5. cit. de aut. Episc. circa iudic. num. 53. Re-
buff. ubi supra. Jul. Clar. in pr. crim. §. fin. q. 37.
vers. dictum est. Et rationem addit Sbroz. quia
pena depositionis non potest transmutari in pe-
cuniariam, nisi per eum, qui habebat potesta-
tem dispensandi de criminè iuxta c. licet. de po-
nis. & ubi gl. Milia in reperi. v. Vicar. Episc. Ber-
tach. ubi ante. num. 53. ubi etiam, quòd Episco-
pus peccet, dispensando sine causâ super pena
depositionis, transmutando illam in pecuni-
ariam.

4. Denique illud hic observandum, quòd
Sbroz. L. 3. q. 27. tradit citatis Bald. in l. tribuimus.
§. cum aliquis. ff. de testam. int. num. 3. Felin. in
c. cum Venerabilis. de except. num. 42. quod, si
Episcopus confirmet unam causam de gestis & ad-
ministratis per suum Vicarium, videatur cetera con-
probare; & contra, si unam reprobet, cetera con-
firmare videatur. Quod ipsum tamen num. seq. li-
mitat: si Episcopus ad huiusmodi actum deve-
nerit omnibus discussis, sicut, si levato velò
aliquid approbasset, citat pro hoc Bald. & Felin.
ubi ante.

*Quæstio 303. An Vicarius Episcopi stare te-
neatur Syndacati?*

Resp. illum liberum esse ab huiusmodi obliga-
tione, cui subicitur solus Vicarius Capituli &
alii Officiales Sedi vacante. Pax Jord. loc. cit.
num. 286. videtur de hoc, ubi de Vicario Capitu-
li sede vacante.

Quaestio 307. Num Episcopus agere possit de injuria illata Vicario suo.

R Esp. affirmativè Sbroz. l. 3. q. 60. num. 1. citatis Bartsch. de Episc. l. 4. p. 3. num. 15. & 18. Pavin. de potest. Cap. Sed. vac. p. 2. q. 10. n. 24. Card. in Clem. de relig. venerat. 55. tenenturque Clerici conspirantes in Vicarium Episcopi, vel illi contumeliam insultantes eadem poenà, quà conspirantes in Episcopum. Sbroz. loc. cit. num. 2. ex Bartol. in Extrav. contra Rebell. v. rebellanda. num. 4. Franc. March. quest. Delphin. 618. in fine part. 2. Bald. in l. Sed si hac. 5. semper. ff. de in jus vocand. ubi, quòd offendens Vicarium vel Nuntium Episcopi ipsum Episcopum offendere censetur. Limitat tamen hoc ipsum Sbroz. num. 8. & seq. ut procedat, dum quis molestasset vel injurias Vicarium ratione officii; secus, si illum malè tractasset ratione odii privati, non

autem in contumeliam, neque in contemptum dignitatis, sed ut privatum. citat pro hoc Bartol. in l. 1. §. fin. ff. de injuria. Roland. conf. 48. num. 9. vol. 2. Gig. de Crim. lese majest. q. 4. l. 1. Manoch. conf. 107. num. 23. in 2. ubi; non aliter puniunt offendens Officialem ratione odii particularis, nisi pro injuria illata privatae personae, & Bartsch. de Episc. l. 4. p. 3. tit. de potest. & auct. Episc. in temper. circa person. num. 15. ubi in terminis, quòd Episcopus agere nequeat pro injuria illata Vicario, nisi fuerit facta in contumeliam ipsius Episcopi. Porro tunc facta videtur Vicario injuria ratione officii, non autem ratione odii privati, quando est in executione ipsius officii. Sbroz.

loc. cit. num. 12. citatis Roland. ubi ante, num. 12. Menoch. conf. 99. n. 19.

in primis

TRACTATUS II. DE COADJUTORIIS.

CAPVT PRIMVM. DE NATURA ET DIVISIONE COADIVTORIÆ.

Quæst. 305. Vbinam in iure tractetur de Coadjutoris, & à quibus in professu tractetur hac materia.

Respond. ad primum: Sunt de iis textus *c. ult. de Clerico agrot.* & pluribus aliis eop. eisdem tit. uti & *c. amice, ord. tit. in 6.* Item Tridentinum *sess. 25. c. 7. de reformat.*

2. Resp. ad secundum: Tractant de his Campegius specialiter de iure, Remouchamps in *synopsi de Coadjutor.* Veortigl. tom. 2. annot. 13. §. ante. Barbof. juris ecclesiastici. l. 3. c. 10. & de potest. Episc. p. 3. allegat. 63. & collect. ad c. 7. *sess. 25. Trident.* & in collect. ad c. amic. de Clerico, agrot. in 6. Castro pal. tr. 13. de benef. d. 1. parit. 9. & 10. Gare. de benef. p. 4. c. 5. Gamb. de off. Legat. l. 5. rubric. de Coadjutor. Scipio de Rubens in *aphorism. Episc. 7. Coadjutor.* Riccius p. 3. collect. 439. & p. 6. collect. 1218. & collect. 2415. Gunczel. ad regul. 8. Cancell. gl. 5. §. 9. & seq. Lotter. de re benef. l. 2. q. 25. Paric. de resign. l. 7. q. 20. Berdech. de Episc. p. 1. l. 1. §. 3. & p. 2. l. 4. q. 13. Lambert. de iurepat. p. 1. l. 2. q. 6. d. 20. Rebuffi. de nominat. q. 8. d. n. 44. Quintansdven. Ecclesiasticum. l. 2. d. n. 30. Novario. singul. consil. tit. de Coadjutor. Alden. compend. censur. resolut. l. 3. tit. 12. Gratiano. distepat. foras. c. 805. d. n. 31. Ludovic. à Seravis tract. de iurisdic. ad iuridic. q. 29. Compen. ad divers. iur. rubricas. rubric. 7. c. 6. d. n. 102. Monet. de optio. can. c. 4. q. 8. Fule. de resign. l. 2. c. 27. d. n. 5. Camill. Botrell. in sum. omn. decis. tit. 9. de Cler. agrot. n. 10. Mendez. de Velconcellis divers. iur. argum. l. 4. c. 1. Laym. inc. 3. §. 6. de Clerico, agrot. item in c. amic. ord. tit. in 6. Cardin. de Luca de benef. in sum. d. n. 185. &c.

Quæst. 306. Coadjutor quid sit, & unde sic dictus.

Resp. Coadjutor sic dictus ab officio coadjuvandi alium. Castrop. tract. 13. parit. 9. ult. Fagu. in c. ex parte, de Cler. agrot. n. 13. & n. 20. P. Lentrui Vigar. Episc. Tract. II. de Coadjutor.

Quomodo Tutor à tuendo. Fagu. cit. n. 13. Remouchamps in *synopsi de Coadjutor.* c. 1. n. 3. propriè quidem, in genere tamen, pro ut abstrahit ab ecclesiastico & seculari, est, qui edjuntor Reftori, aut administratori, ut eum in officio & administratione coadjuvet. Barbof. *jur. ecclef. l. 1. c. 15. n. 6.* vel ut Fagu. *loc. cit. n. 21. ex Jo. And.* Coadjutor est, qui ad hoc datur ex causis iuris vel iudicii auctoritate, ut coadjuvet ministri vel praesidentis officium. Unde etiam nonnulli Coadjutorem Vicarium Episcopi vocant; qui Vicario nomine administrat. Remouch. c. 8. n. 21. Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 40. ubi, quòd Coadjutoria sunt fere Vicaria temporales.

Quæstio 307. Coadjutoria quomodo definienda?

Resp. in genere definiri potest, quòd sit gratia, quæ quis à superiore ad id potestatem habente alteri in subsidium adjugetur, explendi officii causâ. Nicolars in *Concord. German. tit. 1. de b. §. 2.* vel ut explicatius Remouch. *loc. cit. c. 12. n. 1.* quòd sit gratia, quæ per principem ecclesiasticum vel secularem, aut alium potestatem à iure vel consuetudine habentem, persone idoneæ in gratiam utriusque, vel tantum in supplementum electus personæ idoneæ certo officio administrando ex causis legitimis pro bono Ecclesiæ vel Reipublicæ deputatur.

2. Dicitur primò *gratia* juxta Remouch. *loc. cit. n. 2.* quia Coadjutoria siue forma iudicii conceditur ex testationibus extrajudicialibus et beneplacito concedentis. Vel potius dicitur *gratia* reflexivè ad eum, in cujus subsidium conceditur quatenus nimirum is redditus indidoneus, eum minus sufficiens muneris suo exsequendo, ab eo non removeretur, ne officio addatur afflictio. Vel reflectendo præcipuè ad Coadjutoriam perpetuam, quæ est cum futura successione, utpote quæ liberaliter omnino conceditur in favorem quoque Coadjutoris, & rationem expectativa involvit. Remouch. *loc. cit. c. 2. n. 11.* eoque uti huius, ut & ipsi beneficio, ita etiam Coadjutoria omnem

K

gratia

Beneficentia competat. Quia & vocatur gratia praeventiva; quia Papa sic providens dicitur praevenire vacationem. Tondut. in *99. benef. p. 2. c. 1. §. 13. Remouch. loc. cit.* Unde &

3. Dicitur secundò in *gratiam utriusque*, hoc est, tam Coadjutoria quam Coadjuti. Neque enim in odium huius datur; nam si contingerit officium aut beneficium qualemcumque si male gerere in officio vel beneficio, vitam agere carere aut scandalosam, praevalere monitionibus ac correctionibus salutibus perseverare incorrigibilem, non Coadjutor, sed praevalere depositione iudiciali successor absoluitur & pleno iure subrogari iubetur à Tridentino *sess. 21. c. 6. de reformatione*.

4. Dicitur tertio: *Vel tantum in supplementum alterius personae idoneae*; quia definitur Coadjutoria in genere, comprehendendo quoque Coadjutoriam simplicem absque futura successione, quae non tam in gratiam utriusque quam solius Coadjuti subsidium conceditur, adeoque particula illa taxativa respicitur. Remouch. *loc. cit. n. 6.*

5. Dicitur quarto: *cetero officio administrando idoneae*, quia, sive officium sit publicum, ut Episcopatus, aut praefectura secularis; sive privatum, ut Canonatus, simplex beneficium, vel aliud simile, debet tamen ei inesse onus aliquod aut curae, ut Coadjutoria sit locus. Remouch. *loc. cit. n. 7.* Na tamen vel hinc excludi videtur Coadjutoria eorum, qui, quia nullum beneficium suo officium annexum habent, Coadjutoria operam non egent, aut idem Author n. 1. si esset, si onus aut officium habituale seu in habitu annexum habent. Unde & istud mediocris habituale pro causa finali huius gratiae in Bullis Pontificum solet adici; adeoque Coadjutor talem possit habitum sublevare. Caetera, quae ad ulteriorem definitionem datur elucidationem requiri videbantur, & spectant Coadjutoria causam efficientem, materiam, formalem, & finalem, patebunt ex deinceps dicendis.

Quaestio 308. Coadjutoria quatuorplex sit

1. **R**esp. Coadjutoria sic generaliter accepta dividi possit primò ratione materiae, nempe temporalis & spiritualis, in temporalem, hoc est, secularem, & ecclesiasticam; illa datur ob idoneitatem, insufficienciam & nimiam remissionem Principum vel administratorum secularium. Cuius exemplum existat c. 2. de *suppl. negli. Praetor.* ubi Bonifacius VIII. circa annum 1200. retribuens ad status & subditos regni Portugaliae, attenti Regis administrando hoc regno negligenti, de gratia ob respectum Regium pro illius & regni utilitate, nec non ad defensionem Ecclesiarum, Clericorum, viduarum & ceterarum subditorum dat Regi Coadjutoriam Commendam Bolouensem ejusdem fiamm, mandando Barones & alijs quibuscunque vaillis & subditis illi hominem & obedientiam deferre. Haec verò datur propter idoneitatem & insufficienciam Praetorum, & administratorum ecclesiasticorum. & de hac unice, relictis Coadjutoria illa temporalibus, agendum nobis deinceps. Possit etiam Coadjutoria Ecclesiastica subdividi ratione materiae in temporalem & spirituales; quarum illa datur ob Praetorum ecclesiasticorum idoneitatem & insufficienciam respectu administrationis in temporalibus, haec ob insufficienciam

tiam eorundem quod ad regnum spirituales administrationem. Remouch. *loc. cit. c. 4. n. 1. §. 4.* Potestque Coadjutoria haec, prout utramque hanc speciem comprehendit, sic breviter designari ex Castropal. *trad. 13. d. 1. p. 9.* Quòd si facultas alieni concessa adjuvandi beneficiarum in beneficii regimine; tam enim administratio bonorum seu fructuum temporalium spectantem ad beneficium, quam onerum & officiorum spiritualium eidem incumbendum venit nomine regiminis beneficii.

2. Secundò principaliter dividitur Coadjutoria ratione temporis & formae in temporalem, quae datur ad tempus, neminem vitam aut impedimento Coadjuti durare sine futuro successione; & in perpetuam, seu quae datur cum futura successione, siue quae ita datur, ut quamprius Coadjuti beneficium per illum cessum aut defectum vacarit, in eodem succedat Coadjutor. Barbo. *Jur. eccles. l. 3. c. 10. n. 1.* Remouch. *loc. cit. c. 4. n. 3. §. 4.* Ventrigl. *tom. 2. annot. 13. §. unic. n. 2.* Castropal. *loc. cit.* Nicolaitz. *loc. cit. §. 3.* Genc. de *benef. p. 4. c. 5. n. 2.*

3. Differt haec Coadjutoria perpetua ab illa temporali per hoc solummodo, quòd qualitas futurae successionis adiecta literis coadjutorialibus tanquam pars forma detur illi rei, & sic constituit aliam speciem. Remouch. *loc. cit. n. 5.* Cum de cetero tam haecquam illa extinguatur per cessum vel defectum Coadjuti; ac proinde haec dicitur perpetua; non quòd in hac ratione formaliter durare pergat ultra vitam Coadjuti, sed respectivè ad regimen ejusdem beneficii, quatenus illud extincto Coadjuto continuo; ita tamen, ut quod vivente Coadjuto non gerebat jure, habita & potestate; sed ipso facto, ut Castropal. *loc. cit.* deinde eo defuncto gerat jure & nomine proprio tanquam titularis & proprietarii beneficii. Differt item ab ea diffidentia quasi extrinseca desumpta à fine seu motivo illam concedendi, dum definitio Coadjutoria temporalis sit ob solam Ecclesiae utilitatem, quae utilitas, quia cessat per obitum Praetor seu Reclonit, succedente in illo beneficio alio non insufficiente aut idoneo illius regimini, cessat & ipsa haec Coadjutoria temporalis. Deputatio verò Coadjutorum cum futura successione fit non solum ob utilitatem ecclesiae, sed etiam pro utilitate provinciae. Tondut. in *99. benef. p. 2. c. 1. §. 13. n. 1. §. 2.* Unda jam explicitè Coadjutoriam perpetuam sic definit Remouch. *loc. cit. c. 2. n. 10.* quòd si gratia, quae Papa vel superior ecclesiasticus, seu uterque subordinatè deputat personam idoneam in sublevandis alterius beneficiari idoneis ad tubandum seu explendum munus beneficium incumbens cum collectione praeventiva ejusdem per obitum vel cessum Coadjuti vacatur in favorem ecclesiae & Coadjutoris ex causis utilitatis vel necessitatis ecclesiae per summum Pontificem approbandis. Differt autem similis extrinseca desumpta à causis earum efficientibus ab effectibus, quos parit diverfenti à modo procedenti in eorum concessione, elucidabuntur in sequentibus.

Quaestio 309. Coadjutoria num favorabilis, num odiosa sit?

1. **R**esp. Coadjutoria cum futura successione sunt odiosa & exorbitantes, Gonz. ad *reg. 8. Can. de gl. 5. §. 2. n. 74.* Remouch. *loc. cit. c. 4.*

§. 2. n. 11. Pignat. tom. 9. *confut.* §. 4. n. 7. Mohed. *de privileg. decif.* 10. alius 16. ad *form.* Tholosan. *de benef. c.* 30. n. 2. & alii apud Fagn. in c. mla. *de concess. prob.* n. 46. Continent enim gratiam expectativam seu preventivam (quæ sic compellatur non tam ex eo, quod per eas preveniantur Ordinarii in collectionibus ab ipsis faciendis, quam quod tempus vacationis preveniant. Lortet. *de re benef.* l. 1. §. 25. n. 1. & ex eo Remouch. *loc. cit.* n. 13.) dum per talem Coadjutoriam conceditur impetranti beneficium Coadjuti post illius obitum vacaturum realiter & actualiter assequendum. Remouch. *loc. cit.* n. 11. & 12. Lortet. *loc. cit.* n. 6. Jam vero expectativas, utpote occasione dantes desiderii mortem Religionis beneficii, ad quod habetur expectativa, odiosas esse, odiosæque & strictam recipere interpretationem, negari nequit. Lortet. *loc. cit.* n. 2. cum communis.

2. Nihilominus responsum nostrum ita restringit & mitigat Remouch. *loc. cit.* n. 14. & sequ. in iuxta Lotterio *loc. cit.* n. 6, dum censet non aliter Coadjutorias habere odiosas dicendum, quam si soleantur Concil. Trident. in earum concessione servata non fuit; eo quod, licet Coadjutoria expediat juxta sententiam & amicum Trident. non desinat continere gratiam preventivam, sit tamen qualificata, longeque diversa ab odiosa illa expectativa, ex qua nascitur votum captivum mortis beneficii, & qua cetero illius consensus, cuiusque ullam Ecclesiæ necessitatem, aut beneficium favorem conceditur, adeoque non subjiciatur amplius odiosis illis illarum expectativarum regulis. Quinimo tam respectu Papæ concedentis, quam Ecclesiæ Prælati cui Coadjuti sunt favorabiles; pro quo citat Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 75. Gabr. l. 1. §. 11. de non tollend. *jure quasit.* n. 6. Poterum *decif.* 478. l. 1. n. 6. Verum eo & qualiter hæc restrictio sustineri valeat, patet ex dicendis *Quæst. seq.*

Quæst. 3to. Num omnes Coadjutoria cum futura successione habeant illam odiositatem, & à jure exorbitantiam: an verò aliquibus, & quibus juri assisat.

1. R. Elpond. p. 10. d. Coadjutoria cum futura successione concessa pro Canonicatibus, aliisquæ beneficiis inferioribus Cathedralium Collegiarum aliisque Ecclesiis sunt omnino exorbitantes tam à jure communi quam à Concil. Trident. Fagn. in c. mla. *de concess. prob.* n. 50. Garc. *de benef. p.* 4. c. 5. n. 13. ubi ait: Coadjutoria cum futura successione non est juri conformis, sed potius à jure inventa. Quamvis n. 19. inclinare videatur in sententiam oppositam, *Casfad. decif.* 2. n. 2. de *restitu. spol.* Gabr. *tratt. de off. & potest. Leg. l. 1. sub titulo de Coadjutoris.* Navar. *consil.* 2. a. 2. *sub tit. de Cler. aggre.* Tholof. *loc. cit.* dicens deestabilibus in jure esse illiusmodi Coadjutorias, & alii apud Fagn. *loc. cit.* n. 46. qui dum indifferenter loqui videtur de Coadjutoria omnibus cum futura successione, à fortiori de Coadjutoria ista, qua datur in inferioribus illis beneficiis, sic tenere censendi sunt. Et sic in specie de illa loquens Remouch. *loc. cit.* §. 8. n. 18. bifce expressit: in aliis vero beneficiis (intellige inferioribus Episcopatibus & Monasteriis, in quibus est permittit Trident.) quibusquæ Coadjutorias cum futura successione tamquam odiosas, decretalium contrarias & hereditarias capessit pro-

hibet, Thomaſius de veteri & nova *Eccl. discipl.* p. 2. l. 2. c. 59. n. 11. Iniquitas: Canonici aliisq; inferioribus beneficiis, qui jam adductus Coadjutores, si nec usquæ in Canonico Decretalium jure commemorati sunt, nec in Concilio Trident. attinguntur, nisi ut prohiberentur ab universis Ecclesiis, &c. Contra Lortet. *de re benef.* l. 2. §. 25. à n. 6. constantem Coadjutorias cum futura successione indifferenter à contradictionibus vindicare, ostendendo earum usum esse antiquissimum, & à SS. Canonibus approbatum. Item contra Poterum *decif.* 478. n. 5. l. 1. dacentem gratiæ Coadjutoria non esse merè preventivam, sed habere fomentum juris propter consensum Coadjuti, nec esse ita odiosam, sicut est gratia merè preventiva. Item contra Mandof. ad reg. 11. §. 5. n. 5. quatenus dicit, usum hujus gratiæ habere aliquam conformitatem cum jure Canonico.

1. Proceſſitq; responſio, tamen in concessione harum Coadjutoriarum adhibetur solennitas, ceteraque omnia, qua Trident. adhiberi voluit in concessione Coadjutoriarum in Cathedralibus, & Monasteriis, sive in Episcopatibus, & Præposituris Regularibus, ut supponere videtur Fagn. præcipue n. 52. in fine, & capessit indicat n. 71. in fine, pro ut citi patet ex dicendis paulo in fin.

3. Scabillitur pars prima responſionis, nempe illa: incogitatis, quin & adversari juri communi. Imprimis enim in eo nullibi fit mentio illiusmodi gratiæ in inferioribus beneficiis, dum textus in contrarium adducti solti v. g. c. petisti. 7. q. 1. & cap. immediate sequenti eadem *caus.* loquuntur de Episcopo. Fagn. *loc. cit.* n. 52. ubi etiam in fine audacter adversarios provocat hisce exceptis: *Qui contrarium dicit, adducat textum, alioquin erubescat sine lege loqui.* Remouch. c. 3. a. 7. ubi: in veteribus codicibus nullum reperitur textum formaliter, ex quo possit trahi insinatio Coadjutoria perpetua cum futura successione. Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 46. ubi ex Cassiodor. modus Coadjutoria cum futura successione non invenitur de jure communi, sed est adinventus de solo stylo. Adiditque Gonz. *ibid.* textus in contrarium adductus à Mandofio ponitur contra illum retorqueri. Dein SS. Canonibus magno opere abhorrenti successiones quasi hereditarias in beneficiis ecclesiasticis; fuitque semper constant Pontificum & Conciliorum intentio impedire hujusmodi successiones, juxta c. accepimus. de *potest.* ubi dicitur id iniquum & SS. Canonibus inimicum, & ideo nullatenus tolerandum; & paulo infra: hujusmodi successiones deestabilibus esse dicuntur. Quin & ipso Concilio Trident. *sess.* 25. c. 7. Jam vero dicta successio quasi hereditaria manifeste reperitur in dictis Coadjutorias. Fagn. *loc. cit.* n. 52. Remouch. *loc. cit.* c. 3. n. 7. & 8. Gamb. *loc. cit.* n. 13. & seq. ubi: quod tales Coadjutores non sunt Coadjutores, sed hæredes, plerumque puti, qui sedum Coadjutores, sed pedagogo egerant; & quod sub isto colore subornat tæd successio in Ecclesiis Dei, adeoque illi restituit circa qua. Uti & ipsum patet videtur ex eo, quod dum Concil. Trident. veluti rationem præmittit *loc. cit.* hac verba: *Cum in beneficiis ecclesiasticis ea, que hereditaria successione inaginem referant, sacris constitutionibus sint odiosa & contraria decretis contraria: Denique veluti consequens ex præmissis ratione deducendum statuit, ut recessus, accessus & Coadjutoria cum futura successione de cetero nemini permittatur.* Fagn. *loc. cit.* n. 52. Neque satis per hoc excluditur species illa hereditaria successione, quod in concessione illarum Coadjutoriarum exigantur literæ

commendatit'is Episcopi aut Capituli super quibuslibet Coadjutoris & indigentis Ecclesie, ut vult Lotter, cit. c. 25. n. 27. citans pro hoc Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 48. ubi is quidem dicit, exigi quidem iuras illas, sed non dicit exigi illas ad excludendam specie illam hereditaria successione. Porro ratio potissima, cur iura ita abhorreant dictam successione, est, votum captanda mortis alienæ, c. decessanda, de censur. prob. in 6. Fagn. loc. cit. n. 73. & 74. Unde jam etiam, cur in veteribus codicibus nullus existeret textus, ex quo trahi possit institutio Coadjutoris perpetua cum futura successione, rationem hanc dat Remouch. cit. c. 3. n. 7. & 8. quod veritates profana abhorruerint constitutionibus suis in omnibus materiis præbere amsam captanda vel desideranda mortis alienæ. Jam verò negari nequit, quin votum captandi mortem alienam ingeratur ab istiusmodi Coadjutoris non secus, ac ab aliis expectativis, Fagn. loc. cit. n. 54. & 55. contra Lotter. loc. cit. n. 20. & 21. Remouch. c. 3. n. 15. & 16. etc. minis rectè sentientes impediri votum illud captandi mortem beneficii per hoc, quod non nisi requisito & præiusto Coadjutori consensu, adhibitisque cognitione causæ, aliisque solemnitatibus præscriptis à Tridentino concedantur istiusmodi Coadjutoria: cum enim Coadjutor non possit succedere in beneficio, nisi prius de medio sublato Coadjuto, in de siderandam hanc substitutionem tanquam necessarium autecedens ad consecutionem beneficii naturaliter inclinari Coadjutorem necesse est; ridiculum autem est dicere, ut inquit Fagn. cit. n. 55. quod naturalis hæc inclinatio testet ex eo, quod Coadjutor consensit future successioni; non enim Coadjutor enim appetit hoc beneficium, quod Coadjutor voluerit cum sub in eo succedere, quam si ei eriam invito ad succedendum illi destitutus fuisset; cum juxta proverbium, quod ipse Remouch. cit. c. 3. n. 12. adducit: etiam amici virum illius adrem, caput mortem exstant. Hoc verum, quod & non amplius ait Pures, gratiam Coadjutoris propter consensum Coadjuti esse minus odiosam, quam sit simplex expectativa. Fagn. n. 56. Denique Coadjutorias hæc contra jus commune probat idem Fagn. d. n. 57. & ex eo Thomaf. loc. cit. ex ploribus differentis, quæ apparent inter hæc, & illas, quæ sunt secundum formam juris communis, v.g. quod illæ non extendantur ultra tempus agrotationis, donabantur ecclesiis necessestatis etiam præter beneficiarii voluntatem. Coadjutores illi prius residere cogebantur & ecclesiæ obire ministeria, dabantur senibus & immedicabili morbo languentibus, sustentabantur parte fructuum. Moderni verò Coadjutores sunt perpetui, dantur petentibus, nec in Choro, nec in Capitulo locum habent; invito Coadjuto nulla munus implere possunt; dantur Canonici sexagenariis vegetis & bene valentibus; neque per has Coadjutorias consilium tam ecclesiis, quam gratificatur cognatis & amicis, &c.

4. Stabiliter quoque pars altera responsionis, nimirum esse istiusmodi Coadjutorias contrarias quoque Tridentino, & ab eo exorbitantes, non solum in casu, quo deviant ab orbita dicti Concilii, seu quando in eorum concessione non observantur præscripta à Concilio solemnitates, id est, requisito consensu Coadjuti, cognitio causæ, ut vult Lotter. loc. cit. n. 17. sed & simpliciter;

ex eo enim, quod Concilium per modum exceptionis Coadjutorias respectu Cathedralium & Monasteriorum cum futura successione concedi à Papa petiunt, ubi conceduntur cum præscriptis à se solemnitatibus, dum è contra Coadjutorias cum futura successione respectu beneficiorum inferiorum tanquam odiosas, pectetis Patrum contrarias vetat simpliciter, manifestè colligitur eas verari etiam ex quacunque causa, & cum consensu Coadjuti concedi etiam à Papa; firmat enim exceptio regulam in contrarium, adeoque dum Concilium præmittit regulam universalem negativam de non concedendis Coadjutoris in quibusconque beneficiis, eique deinde immediate subnectit exceptionem per hæc formula: *Quid quando Ecclesia Cathedralis aut monasterii utgens necessitas aut evidens utilitas possit Prælate dandi Coadjutoriam, is non aliis cum futura successione datur, quam hac causa prius diligenter examinata à Romano Pontifice sit cognita, & qualitates omnes in illa concurrere certaverit, quæ à jure & decretis hujus S. Synodi in Episcopis & Prælatibus requiruntur, alias concessiones super his factæ subreptitias esse censentur &c.* Clare patet Coadjutorias istas, nimirum in ecclesiis inferioribus, etiam quacunque de causa, de cerato cum futura successione à Papa nullatenus permittendas; ut hoc ipsum fuscè deducit Fagn. loc. cit. n. 69. hæc fere ratione. Concilium sess. 25. c. 7. post prohibitum à se accessum & regressum ad quodcumque beneficium, sic pergit: *In Coadjutoris quoque cum futura successione idem post hæc observetur, ut nemini in quibusconque beneficiis permittantur: Sicut in dicit, le hac sua regulâ (& quidem, ut ait Fagn. præcipue) includere Papam; et quod eum facultas concedendi illas Coadjutorias cum futura successione ante Concilium nullatenus competere Episcopis (subreptitias, etiam de usu & consuetudine) transiret constitueret, ut id in amplius in futurum per illam directionem post hæc (utpote quæ jus novum importat, Gl. in Clem. cor. n. de incip. de Regular.) non permitteret, adeoque necelle sit, ut meas Concilii fuerit, ut post hæc non permittantur hujusmodi Coadjutoria à Papa, cui ex soli prius petiunt. Tamen enim Concilium vi coactiva non costringat Papam c. significasti, de elect. & ibi Abb. n. 3. comprehendit eum cum vi aliquæ directivæ rationis, quia volentarius debet se ei subijcere; pro quo Fagn. citat c. ult. §. his ita, l. §. 1. l. digna vox. c. de l. D. Thom. 1. p. 9. 96. n. 5. ad 3. & seipsum in 1. canonum. de censur. n. 9. per hoc enim Concilium indicat Papæ, non quid possibile, sed quid honestum & laudabile, ut facit idem Concilium sess. 24. c. 5. vetando in secundo gradu dispensari, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam, & c. 19. ejusd. sess. vetando expectativas, reservationes mentales & alias quasconque gratias ad vacaturam, etiam in favorem Cardinalium, quæ inhibitiones similiter non concernunt inferiores Papæ; cum in his jam nulla eret potestas in gradibus illis dispensandi. c. quod super his, de consanguin. & affinit. & modò adhuc nequeant etiam cum Principibus in illis dispensare, neque etiam expectativas concedere contra Concilium Lateran. & c. dilectis, ut primo de prob. c. decessanda, de censur. prob. in 6. Atque ita dictæ Coadjutoria dicuntur quoque exorbitantes, quia deviant ab orbita Concilii Tridentini. Fagn. ibid. ex Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 24. & 25. s. Resp.*

3. Resp. secundò: Coadjutoria cum futura successione pro Cathedralibus ecclesiis & monasteriis concessa cum præscriptis à Tridentino concilio non exorbitant neque à jure communi, neque à Tridentino in eo sensu, ut neque ex privilegio vel dispensatione Papæ sint alicui concedenda. Fagn. *loc. cit.* n. 47. Jus enim commune permittit, ut Papa possit illas concedere ex urgente necessitate, ut est apertus textus in *c. petrii*. 7. q. 1. ubi Zachar. Papa anno 741. permittit Archiepiscopo Moguntino, ut in senectute & corporis infirmitate adjuget sibi Coadjutorem, & deinde sum aptum ad hoc deprehenderet, sibi in hora mortis præsentibus omni sui successorem designaret; quamvis tamen, ut ostendit Fagn. *loc. cit.* n. 20. hæc non fuerit propriè Coadjutoria cum futura successione, de quo plura q. 31. in *resp.* 4. Concilium quoque Tridentinum longè expressius easdem permittit à Papa concedendas *sess.* 25. *c. 7. vers. quid si quando.* Nihilominus & hæc Coadjutoria in tantum adhuc contrarias juri communi & ab eo exorbitare, etiam respectu Papæ, dici posse, affirmat Fagn. *loc. cit.* n. 49. in quantum conceditur à Papa non jure ordinario, sicut conceditur Coadjutoria temporalis; sed ex speciali privilegio & dispensatione, uti id satis colligitur ex *ist. c. petrii*. ubi postquam Papa fecerat gratiam illam Archiepiscopo Moguntino, subiicit hæc verba: *Hec nulla concedi alii potuit, quod tibi charitate cogente largiri censuimus.* Atque ira concessioem hanc uti Ecclesiæ necessariam prodita ex speciali privilegio notant Nidam Archid. Præpos. & alii apud Fagn. *cit.* n. 49. sive ex speciali indulgentia, ut apud eundem Host. in *c. accepimus. de pallio.* n. 1. & Bellæm. Butrio. Jo. Aod. &c. & cum iis Remouch. de Coadjutor. *c. 3. n. 12.* hæc expressis: Prædicta Zachariæ constitutio seu rescriptum intelligendum venit tanquam speciale privilegium, & ex plenitudine potestatis favore personarum, seu potius missione extraordinaria & celesti instructu, & proinde tanquam exorbitans à jure, contrariumque doctrinæ Patrum & regulis Ecclesiæ nullo modo trahendum in consequentiam. Unde jam, dom Thomaſin. de *vet. & nova Eccles. disciplin.* p. 2. l. 2. c. 18. n. 1. ait: *Secularibus pugnant & colliduntur Canonice Resignationes, quibus Episcopi Coadjutores sibi sunt & successores designant: necesse est id intelligi de iis, qui id sine licentia Papæ faciunt.*

Quæst. 311. Cur Concilium Tridentinum permiserit potius Coadjutoria in Cathedralibus & Monasteriis, quam in beneficiis inferioribus.

3. Resp. huc à Fagn. in *c. nulla. de concess. Prab.* n. 71. Thomæ. *cit.* c. 59. n. 12. reddi rationem: quòd cum Episcopus, vel Prelatus sen Præbitem monasterii propter senium, vel egritudinem redditus est inhabilis ad pastorale officium exercendum, necessitas cogit, ut illi de Coadjutore provideatur ob periculum animarum, ne gregi fidelium desit officium pastorale. Saepè autem contingat, prædictum ultra montes, ut Episcopus vel Abbas, Præbato existente inhabili, indigere Coadjutore magnæ auctoritatis & potentioris, qui valeat religionem, bonæ immunitatisque Ecclesiæ ab hæreticis aliisque adversariis P. Laurent. Vir. Episc. Tract. II. de Coadjutor.

conservare illam, personæ verò hujusmodi vix & ævix quidem induci possint ad id onus Coadjutoris suscipiendum, nisi cum futura successione, ut experientia docuit, ideo id hoc & similibus casibus, charitate urgeat, circumspiciat Papa provideat Coadjutoria perpetuas salubriter provideri. Hæc aurem ratio non urget pro Coadjutoria perpetua in beneficiis inferioribus; siquidem in iis non imminet illud periculum animarum; & si fortè immineret, non desesset, qui cum competente mercede Coadjutoriam suscipere sine futura successione. Sed neque dum in ecclesiis illis inferioribus officia divina perfolvantur à reliquis Canonici & ministri, insuper Canonici infirmi aut senio confecti non tenentur sibi adscribere Coadjutorem, aut inservire per substitutum. Fagn. *loc. cit.* n. 73. & in *c. licet. de præb.* n. 136. mirum non est Concilium Tridentinum in iis Coadjutorias illas non permisisse; cum in iis ratio nulla urgentis necessitatis considerari possit; 10 argumentum enim trehi non possunt, quæ propter necessitatem aliquando concessa. *c. in argumentum. de reg. jur.* in 6. Sed neque in iis inferioribus obtendi potest ratio utilitatis Ecclesiæ (quæ necessitati acquiescat. Fagn. n. 74.) ex eo, quòd concedendo Coadjutorem addatur Ecclesiæ minister, qui loco Canonici impeditur inservire divinis; es namque utilitas tanta non est, ut ei non præponderent gravamina & pericula plurima, quæ inde ecclesiis & personis ecclesiasticis obveniunt, præcipue ex invectis hac ratione facta illa successione hereditaria specie vocisque capienda mortis. Fagn. *cit.* n. 74. & 75. Et hæc hæc etià à Coadjutoris perpetuis concessis respectu Episcopatum & Abbatiarum non omnia obstat (præsertim ubi Episcopo se solo sine Capitalo demomandi Coadjutor cum successione daretur facultas. Item dum Coadjutor adhuc juvenis & vegetus longam pollicetur vitam) necessitas tamen urgent & ingens Ecclesiæ hic & nunc præponderare videtur, quæ urgente Papa in beneficio vivente concedere successione valet. Castrop. *tract.* 13. d. 1. p. 2. n. 10. ubi etiam ex Azor. *instr. mor.* l. 3. c. 2. q. 2. in fine, quòd hoc ipsum nempe constituit Coadjutorem cum futura successione saepe sit necessarium vel saltem utile, ut sic Coadjutor majore cum auctoritate munus exerceat, diligentius procedat, & subditis sit carior, non secundum jus commune, sed contra illud, & ex speciali indulgentia, dispensatione, ac de plenitudine potestatis, juxta textum *c. propositum. de concess. Prab.* Fagn. *loc. cit.* num. 12. uti & in provisione præbendæ vacaturæ Papa tollit vitium, quòd est in promissione voti scilicet capienda mortis, quia Papa est supra jus. Jo. Aod. in *cit. c. propositum.* n. 3. p. 1. *vacaturæ.* & de capienda aliena mortis occasio ex benignitate gratiarum Sedis Apostolicæ tribuitur, & sic successio in beneficiis, emanat non secundum jus, sed ex gratia benignitate & speciali indulgentia Sedis Apostolicæ. *c. ut capienda. de concess. Prab.* in 6.

2. Absurds alia, quæ potius ex permissione illarum Coadjutoriarum in inferioribus profuunt, dum in iis facilius & frequentius Sedes Apostolicæ decipitur, Vide apud Fagn. n. 75. & 76. ubi dictum illud Gambari, de quo supra, quòd omnium vi talis successiois plerumque pueri, qui sedum ipsi Coadjutores, sed piada-

gogo egent, in beneficiis illis substituentur, ostendit locum habere etiam ex natura rei. & non solum per meram contingentiam. ut vult Lotter. cit. q. 25. n. 19. contra mentem ex sinistra informatione, quæ vix caveri, aliudque absurdissimum addit, quod laici aut; nampe quod Canonicus Cathedralis quæ ex deceptioe Papæ præteritus inhabilis iuxta servandam ecclesiæ in divitiis, obtinuerit consuetudinem in Canonicatu suo cum futura successione, & paulo post idem ipse obtinuerit consuetudinem Condutor in dignitate alienius ecclesiæ. Atque ita, qui inhabilis habebatur ad inferendum pro se ipso in ecclesiâ propria, fuerit tempore habilis ad inferendum pro alio in ecclesiâ aliena. Concludit Fagn. n. 77. Ad hæc & simile absurda cavenda, fortè consulendus fore, ut Pape ab huiusmodi gratiis abstinere ubique, sicut abstinere in Germania.

Quæst. 312. An igitur, dum Papa contra Concilium Tridentinum de facto ex plenitudine potestatis concedit istiusmodi Condutorias in beneficiis inferioribus, necesse habeat eidem Concilio derogare?

Resp. Tenens Papa non nisi ex speciali indulgentia dispensativè, & de plenitudine potestatis texendo vinculum legis concedere quæst huiusmodi Condutorias à jure communi & Tridentino exorbitantes, ut dictum. Tamen si etiam hoc faciendo ad summum exercere seu in actu exercitio derogat in hoc Tridentino, hoc est, operetur contra ejus dispositionem, non tamen necesse est, derogare illum ei in hoc specialiter & figuratè. Fagn. inc. nulla. de censur. prob. n. 86. Castrop. loc. cit. n. 9. Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 32. & seq. Tamen enim in concessionibus & gratiis contra constitutiones Conciliorum generalium requiratur ad eam validitatem specialis intentio & derogatio Concilio, cui concessio adversatur, ut habet communior, & pro ut ait Garc. loc. cit. n. 19. praxi & stylo approbata, adeoque inveniendum quomodo ex parte de Capell. Monachorum. cum Archidia. in c. 2. de constit. in 6. tenent Millas in reporter. v. gratia facta contra Can. il. gener. Felin. in c. nunnali. de scriptis. nam 2. & 3. dicens, totum mundum in hoc sequi Archidiaconum. Selv. de benef. p. 3. q. 11. n. 31. & p. 4. q. 7. n. 4. Rebuff. conf. 154. Cuchus iustis. major. l. 1. tit. 2. à n. 3. Germon. de sacris. immunit. l. 3. c. 11. n. 52. & de indult. Cardin. 5. per qua sub ar. n. 57. ubi etiam n. 74. advertit in Cancell. Apostolica supplicari derogationem Concilio, si omnia sit in supplicatione, modò pari Concilio, quæ obstat gratia, requirata sit in corpore iura. Pauli. de resign. l. 6. q. 2. à n. 36. Zerol. in pr. Episc. p. 1. v. pmissio. & p. 2. v. ablatio. §. 8. & plurimi alii apud Garc. loc. cit. n. 25. contra Innoc. in c. ex parte. de Capellis Monach. Gamb. de off. Legat. l. 10. n. 398. Cesset. in collect. collect. 183. ad cit. c. nunnali. n. 3. apud Garc. n. 27. tenentes, non magis faciendam mentionem Concilio quàm alterius iuris, quàm sententiam Felin. loc. cit. n. 3. dicit fortè vtiorem per textum c. nunnali. & Garc. n. 29. in puncto juris valde probabile. Tamen prior illa sententia sequenda, adhuc tamen Concilio Tridentino derogatum non est in disposito, nec ei solet aut oportet specialiter derogari propter expressam

preservationem eucharistie Sedis Apostolicæ, quæ continetur (ess. 25. de reform. decreto ultimum his verbis: Omnia in dicta S. Concilio facta de novam reformatione & ecclesiastica disciplina ita decreta fuisse, ut in his salva semper auctoritas Sedis Apostolicæ & sit, & esse intelligatur. Castrop. Fagn. Garc. loc. cit. & Rota in responsis. S. Angeli 16. Decemb. 1794. coram Pamphilo apud Garc. n. 11. hinc formis: Concilio Tridentino derogatur per clausulam generalem: non obstantibus constitutionibus & consuetudinibus Apostolicis: propter dictum decretum ultimum (ess. 25. ad notata per Felin. in c. si Clerici, & Jacobat. de Concilio. l. 7. a. 18. quem sequitur Tolet. in sum. l. 1. c. 41. Gonz. ad reg. 3. gl. 6. n. 120. ubi: suffraget generalis derogatio, si habet apparet de intentione Papæ, sicut de Concilio Tridentino specialiter aut in individuo meritis factis non fuerit; quia propter auctoritatem illius nunquam est specialiter derogari, ac ita ferri videt, & decisum, & declaratum auctoritate Hojed. de incompat. benef. p. 2. c. ult. n. 85. Zerol. loc. cit. Menoch. conf. 294. à n. 11. l. 3. Enriq. in sum. l. 7. c. 26. §. 3. apud Garc. n. 36. tenentes requiri specialem Concilio Tridentini derogationem. Item contra Molin. de iuss. tom. 1. tract. 2. d. 173. Snoch. de matrim. l. 3. d. 26. n. 7. Vivald. in Candelab. aurea cit. de usule. 15. & in app. p. 12. n. 22. apud Garc. n. 41. tenentes ad derogationem leg. Concilio receptas, ut est Tridentini requiri, ut specialiter exprimitur, derogari tali decreto talis Concilio, ut habere dicitur ut paxim; in quo tamen non fuit illi Garcias, Quis neque specialiter neque generali derogatione Concilio Tridentini opus in quibuscunque concessionibus; sed satis est, ut Papa disponat contra ejus, quod Concilium disposuit, modò supplex manu Papæ signata fuerit. Fagn. cit. n. 86. Garc. loc. cit. n. 32. iuxta expressum motum proprium Pii V. anno 1570. tenens etiam, quem verborum recitat Garcias; uti & ad hunc motum proprium le referens exprime responderi S. Congregat. & decisum fuit in Cancell. Apost. per Abbreviatores teste Garcias. n. 34. & 35. Sed neque in concessionibus contra constitutiones aliorum Conciliorum necessaria est derogatio in specie & in individuo sibi constitutionis, cui contravenit concessio, sed sufficit dicere v. g. non obstantibus Concilio Lateranensi &c. Garc. n. 37. contra Jo. Guetier. ut repetit. L. nemo potest. ff. de legat. nam. 179. Germon. Selv. & cit. Mandolinum &c. Quintimo sufficit dicere: non obstantibus constitutionibus edictis in Concilio generali. Garc. n. 40. ex Decio & Probo: Vel non obstante cuiusque Concilio determinatione. Garc. cit. n. 40. Vel non obstante lege quacunque seu aliqua lege, etiam in Concilio generali edita. Jacobat. de Concilio. l. 5. a. 8. Garc. n. 40. Idque si. c. Concilium sit recessus, live antiquum. Beuzonius in specul. Episcop. de fere. §. 14. apud Garc. n. 42. Item Concilio generali derogatur per clausulam generalem: non obstantibus ordinamentis & constitutionibus Apostolicis: quando concessio sit motu proprio, & ex narrativa appareat de certa scientia Papæ. Garc. n. 45. citans Poterum de off. 494. l. 2. Mandol. de signat. grat. cit. de provision. &c. Sed neque inferiorem, cui Papa dedisset facultatem dispensandi super aliquo prohibito à Concilio generali, tenet derogare specialiter tali decreto eut Concilio, tenet Gambos. de off. Legat. l. 5. rubrica. an Legatus possit conferre plura beneficia. à n. 124. loquens de Legato.

Item apud illum Præpōs. Paul. de Castro. loquentes in materia Comitum Palatii habent: potestatem legitimam apud Garc. n. 46. Denique. dum Papa disponeret aliquid contra Concilia, non per viam rescispi, sed legis, ne quidem iniqui derogationem generale, tradit Garc. n. 47. citans c. 1. de consil. in 6. & Gl. ibi. v. nascitur; quem sequuntur Auctor. Felin. in c. nonnulli n. 5.

Quæst. 313. Num Coadjutoria adversentur concordatis Germaniæ?

Resp. primò: De Coadjutoria, quæ conceditur in Episcopatibus, Abbatibus aut etiam aliis dignitatibus, inferioribus à Papa ad petitionem Capitularium aliorumve, qui eligere aut conferre eas habent, quæstio esse non potest, quia per hoc non gravantur.

2. Resp. secundò: Coadjutoria cum futura successione in quibuscunque beneficiis ad solum consensum vel petitionem beneficiati, aut etiam citra eum, abique consensu Capitularium, seu electorum, aliorumve collatorum ordinariorum, ad quos eorum prævisio spectat, concedi à Papa, manifestè & directè repugnat concordatis Germaniæ. Fago. in c. nulla. de concess. præb. n. 77. Remouch. in synop. de Coadjutor. c. 1. n. 16. Gonz. ad reg. 2. gl. 5. n. 11. citans Castador. decis. ante. sui rit. de pall. quam vocat auream, canonizatam, & ab omnibus impugnacionibus contra illam defensam à Roma in una Germana concordator. 11. Martii 1549. Braudou ad concordat. Germ. q. 11. n. 2. Paris. de regim. l. 6. q. 5. n. 70. Wamf. Consil. can. tom. 1. conf. 33. n. 12. Chok. ad reg. 2. gl. 1. n. 7. 23. & seq. Pissic. in pr. episc. p. 2. c. 5. a. 2. n. 10. Nicolart. ad concord. Germ. tit. 1. dñb. 5. 6. rectius quoque hanc in rem decisionem roalem pulcherrimam apud Puteum 225. vel et alii, 226. uti & §. 7. aliam in una Leodien. Causat. de 16. Jun. 1606. quas decisionis Rota per plures alias ejusdem Rotæ decisiones confirmatas testatur §. 8. nempe decis. 10. p. 3. l. 3. divers. & apud Mohebdam decis. 10. alii 330. de privileg. & indult. Item decis. 570. n. 9. p. 1. recit. uti & cit. §. 8. refert motum proprium Pauli V. Concordata siquidem excludunt qualescunque gratias præventivas & expectativas, reservationes, ne collationes, & quasvis dispositiones Ordinariorum jus, collationem, electionem seu dispositionem in sex mensibus impediunt. Remouch. cit. n. 16. Nicol. cit. §. 6. juxta Rotæ decis. 570. n. 9. p. 1. recit. & reverent ipsum Concordatorum, §. placetiam Nobis, suntque omnino favorabilia, ac plenissimè ad favorem Ordinariorum interpretanda; eò quod sex menses Ordinariorum reducent ad dispositionem juris communis. Nicol. cit. n. 11. quo Episcopi sunt collatores beneficiorum omnium quovis modo vacantium. Gonz. ad reg. 2. Canon. §. 1. promissal. n. 21. Wamf. consil. can. tom. 1. conf. 262. n. 5. Garc. p. 5. a. l. n. 52. Pissic. in pr. Episc. p. 2. a. 2. n. 9. & 10. & AA. passim juxta c. omnes Basilic. 4. c. 1. nullus omnino. 16. q. 7. uti idem etiam patet ex eo, quod Papa per concordata intenderit uberiori gratiam concedere Ordinariis Germaniæ, quam regula octava Cancell. concedat aliis Ordinariis, quæ ubertas major inter reliqua consistit in eo, quod respectu aliorum Ordinariorum in regula mensis removerit tantum reservationes & gratias expectativas, impediunt dispositionem

ne illorum aliorum Ordinariorum; per Concordata verò ultra reservationes & expectativas intenderit removere quascunque etiam alias dispositiones (quoniam atque venit etiam Coadjutoria cum futura successione per notata DD. in c. cum in illis. §. 2. de præb. in 6. Puteus in memorata decis. §. 4.) impediunt Ordinariorum Germaniæ in dispositione sua quod ab sex illos menses, adeoque & Coadjutorias hujusmodi Put. loc. cit. §. 3. & 4. Unde jam Ordinarii Germaniæ, ad quos spectat jus conferendi, eligendi, aliterque disponendi de beneficiis, plenam habent potestatem beneficia, etiam Coadjutoria fortè obnoxia, seu affecta in sex illis suis mensibus libere conferendi, ad ea eligendi &c. Nicol. cit. §. 6. Wamf. loc. cit. conf. 33. n. 12. & quodcumque à quocunque, etiam per Papam sit in contrarium, hoc est, impediens illam illorum collationem, irritum est & inane, Wamf. loc. cit. clausula enim irritans Concordatas inserta loc. cit. n. 12. & 14. ligat quoque Pontificem juxta Wamf. & plures alios apud Chok. loc. cit. n. 9. etiam non dicatur: per Nos qui successores nostros contingit attentari: etsi iis contrarium tenent Garc. p. 5. c. 1. n. 29. Chok. ipse loc. cit. n. 22. & illud n. 7. sic limitet à nisi Papa ex iusta causa ejusmodi concordatis derogaret, quod nunc possit, dictum est alibi. Adde, quod Concordata hæc quoque veri passim rationem & vim habeant. Wamf. loc. cit. n. 13. sic testans expressè declarasse Julium III. adeoque à Papa sine unctionis Germanicæ consensu eis contraveniri nequeat; eum, quæ ex pacto constant, abique partium consensu abrogari non consueverunt, & contractus ligat quemlibet, etiam si Princeps sit aliis legibus solutus. Wamf. n. 13. citans c. 1. de præb. Bald. in l. Principis de LL. Lud. Rom. conf. 352. quaritur primò. n. 16. Ita ut proinde sapienter operetur etiam clausula derogatoria Concordatarum; eò quod ea vel imponuntur impetrantibus tales Coadjutorias adjecta sit, dum frequenter in nonnullis causis Papa aut Princeps inverecunda petitionum inhibitione confringitur, ut non concedenda tribuat, quæ tamen sic exortu nihilo plus firmitatis aut roboris habere debent. L. 1. c. de petiti. honor. fidei. 10. Wamf. cit. n. 14. vel etiam derogatio illa ad expeditorum inadvvertentiam irreperit, uti id indicat Prus IV. apud Chok. loc. cit. sub n. 23. dum motu proprio revocavit derogationem Concordatarum Germaniæ in simili Coadjutoria, declarando, per deputationem in Coadjutores, & exinde collationem Canonici Ecclesiæ Metensis in mensis ordinario cum Concordatarum derogatione intentionis suæ non fuisse aut esse dictis Concordatis derogare, aut aliis illis in aliquo præjudicare, sed eandem præventivam derogationem ob Expeditorem inadvertentiam & preoccupacionem obrepam tanquam contra intentionem & voluntatem suam exortam nullam & invalidam, ac nullius roboris vel momenti fuisse aut esse. Quod etiam spectat, quod testa Simonetti. de rescript. q. 99. n. 28. apud Chok. loc. cit. Gregorius XIII. quædam constitutione sua anno 1572. 6. Jun. Romæ publicè declaravit, si sub quacunque verborum forma rescripserit, Concordata lacerare nolle. Vel quod, ut Wamf. cit. n. 14. dicta derogatio per se resolvatur ob decretum irritans, aut rationem patet, quam Concordata continent. Unde jam sequitur, quod si Papa concederet cuiusdam Coadjutoriam

totum istiusmodi cum futura successione in Germania, non suum effectum foris non possit, nisi Coadjutor in mensis Apostolico cesset aut decesserit, vel istius ad provisionem Papae tale beneficium aliquo ratione spectaret. Chok. loc. cit. n. 7. ex Wam. conf. 33. n. 12. Vel enim conditionem istam: *si beneficium vacabit in mensis Apostolico &c.* ab initio continuasse dici debet: vel, si pars & simplex fuerit, valere non potuisse, obstantibus omnimodis Concordatis Germaniae. Wam. loc. cit. n. 13.

3. Neque his obstat primo, quod salvo Concordatis Papae, quin & ejus Legatus de Larere possit conferre beneficia in sex mensibus Ordinariorum, & cum illis concurrere. Rebuff. in Concord. rubric. de cellat. §. 1. *si quis vel alium superiorem.* Brand. in Concord. Germ. not. 1. Chok. loc. cit. n. 15. & 16. Gouz. ad reg. 2. gl. 25. n. 15. & seq. pluribus id firmans Rota Decisionibus. Nam gratia solum praeventiva respectu illorum sex mensium contraria sunt Concordatis. AA: idem & Simonet. de reservat. q. 2. ed quod haec absolute impediunt collationes Ordinariorum: quod verò cum illis possit concurrere Papa, non impedit, quod mox ipsi possint praevenire Papam, in quo casu praevaleret aliorum provisio provisioni apostolica.

4. Nec obstat secundo, quod regressus ad beneficia non obstat Concordatis: cum tamen regressibus acquiescent Coadjutoria cum futura successione. Paris. loc. cit. n. 71. cum Mandol. ad reg. de impetrand. benefic. per alium. q. co. n. 7. utpote quae non minus quam Coadjutoria impediunt provisiones Ordinariorum. Nam regressus habent causam jura de praeterito, nimirum ex voluntate resignantis, non aliter voluntate resignantis, nisi reservato sibi regressu, & voluntate Papae id admittentis. Paris. loc. cit. n. 72. juxta citatam illam decisionem arotalem apud Puteum §. 11. Unde jam, ut dicitur in eadem decis. per fictionem juris non videtur induci vacatio; sed potius est quidam continuatio primarii juris propter voluntatem ejus, nempe resignantis, qui legem appositum in re sua, & illa voluntate tempore, quo locus est regressus, adhuc daret, & sic fingitur, quod nulla interveniat vacatio, ex quo fit dispositio in eandem personam & non diversam. Coadjutoria est contra nihil habent de praeterito, & in his fictio illa non vacationis non habet locum, dum Coadjutor non dicitur continuare; cum jus sit & fuerit titularis, & ideo dispositio dicitur fieri in diversam personam, ac proinde per illas Coadjutorias dicitur contraveniri Concordatis cit. decis. Rotae §. 11.

5. Nec obstat tertio, quod sicut regressus datur ex causa aliqua onerosa, nempe cessionis. Paris. loc. cit. n. 73. citans Put. decis. 174. L. 1. Sarnan. de non judicand. juxta ser. supplicat. q. 4. Ideoque non datur proprie gratia, ex quo potius in compensationem exhibiti beneficii concedi videtur. Paris. loc. cit. n. 74. Sarn. loc. cit. n. 2. ac propterea non contraveniat Concordatis; ita etiam Coadjutoria datur propter bona merita, ac ita pariter non videtur Concordatis contraria; cum juxta L. Aquilinus. ff. de donat. dispositio loquens simpliciter non habeat locum in dispositione remuneratoria. Nam non ideo solum, sed etiam propter necessitatem Ecclesiae, cui Coadjutor inferre non potest. c. 1. de Cler. agret. in 6. & tota sic extra. & in recompensationem laborum suorum Coadjutori datur portio fructuum, cit. c. 1.

& c. de Rescrip. de Cleric. agret. & ideo, si illud datur remunerationem habet, non debet illi dari successio, cit. decis. Rot. Pat. §. 12.

6. Nec obstat quarto, quod dando Coadjutoriam, etiam temporalem, Papa apponat minus, & ex hac appositione resultet affectus impediens Ordinariorum collationes ad provisionem talis beneficii, non minus quam Coadjutoria ipsa cum futura successione; & tamen talis affectus non fit contrarius Concordatis. Nam dato, ut sit ex datione Coadjutoriae affectionem (de quo, ut habet citata decis. arot. §. 12. merito dubitatur & negabitur a nobis infra quae. 323. neque enim hoc applicari potest simile de datione beneficii in commendam; cum in commendam vacet beneficium, & Papa commendando beneficium declarat, quod de eo disponere intendat; in datione verò Coadjutoriae beneficium non vacet, & Papa tunc facit, quod de jure est, id est quod non efficitur per hoc beneficium, ita ut Ordinariorum cessante Coadjutoria, non possit de eo disponere) ideo inquam tametsi hoc, male adhuc apponitur. Si quidem cum Papa dicat in Concordatis: *Reservationibus aliis de praemissis, & dispositionibus non obstantibus quibuscunque* & illa reservatio seu affectus per appositionem manum in datione Coadjutoriae non continetur, sequitur, quod talis affectus non obstat Ordinariis, cit. decis. §. 13.

7. Nec obstat quinto textus in 1. fin. §. ad delicta. ff. de vini crit. & alio leg. ubi dicitur: quod cui dulcia legata, veniunt dulcia potabilia & comestibilia; sed si dictum fuisset: *Ipse vinum non potabilem, & omnia dulcia*; ex legatione vini tantum veniunt potabilia; ut promittit idem dandum videtur in casu praesente, nempe quod verba illa: *Vel quavis aliam dispositionem* ex collatione praecedentia verborum sunt restringenda ad dispositiones similes praecedentibus, scilicet reservationibus & expectativis, quae sunt sine consensu ad corpora incerta; adeoque sub his verbis nequeat Coadjutoria, utpote quae sit de consensu ad certum corpus; cum universalia illa tantum referri debeat ad illa, quae sunt ejusdem speciei. Nam verum est, quod dictio illa: *Quavis aliam* non comprehendat nisi similes expressas, quando sumus in materia restringibili; in praesente autem non sumus in materia restringibili; quia concordata facta sunt ex causa, & proinde Papa intendebat uberioram illis Ordinariis facere gratiam quam aliis, cit. decis. §. 3. Adde, quod, cum reservatio montantium fiat ad incerta corpora, sed etiam fieri possit de certo corpore & de consensu possidentis, in quo casu dicitur reservatio specialis. Aenes de Falcon. tract. de reservat. q. 2. & Papa excludit quaecunque reservationem, excludit etiam reservationem vel dispositionem de consensu ad certum corpus, qualis est Coadjutoria, cit. decis. §. 7. Ac denique, cum verba illa: *Vel quavis aliam dispositionem* implicent qualitatem similem in genere, nempe quavis aliam dispositionem impediendam Ordinariis in sua dispositione, ita etiam excludit quaecunque aliam dispositionem impediendam Ordinariis in sua dispositione, cit. decis. §. 2. Plerumque haec concluditur infra, ubi de modo concedendi Coadjutorias cum consensu Ordinariarum.

Quaestio 314. Num coadjutoria istiusmodi cum futura successione repugnans indultis Cardinalium, Episcoporum, Praelatorum aliorum Collegiorum, & Universitatum, qua habent circa collationem beneficiorum in mensibus Papa reservatis.

Respond. primò, nimirum quo ad Cardinales, & Episcopos affirmativè, *Parisi. de reg. l. 6. q. 5. n. 70. Gonz. ad reg. 2. gl. 5. n. 3. 1. Remouch. c. 5. n. 18. Nicol. tit. 1. d. 8. §. 9. Rota in sum Tolotau, Archipresb. teste Moheda deis. 10. de privileg. per totam. Put. deis. 108. l. 1. apud Gonz. & sic expressè de indultis Cardinalium, quod excludant gratias illas praeventivas, & quod ad detegendum illis per coadjutorias requiratur expressa derogatio. Castor. de p. d. deis. jur. c. 4. de privileg. Put. Moheda. deis. cit. apud Remouch. deis. cit. cum enim istud ius commune intentionem fundatam habeat conferendi beneficia in omni mense vacante, per talia indulta nihil de eo ius conceditur, nec propriè augeat illa ipsis à jure communi concessa facultas, & indulta illa non tam fiat privilegia, quàm solùm removeant impedimenta illis obstituta per reservationes apostolicas. Gonz. ad reg. 2. cancell. l. 2. n. 24. & seq. Garc. de benef. p. 5. c. 5. n. 7. Remouch. de coadjutor. c. 5. n. 18. Nicolart. in concord. Germ. tit. 1. d. 8. §. 9. citata pro hoc plures Rota decisit. Idcirco illa vi illorum indultorum, quae non minus sunt favorabilia, & clausulis aequè praegnantibus munus, quàm ipsa concoudata Germ. (quamvis ex eo fortè difficultus illis derogetur, quod insuper, ut dictum, habent rationem pacis) beneficia coadjutoria affecta in praedictis mensibus aliis reservatis rectè conferuntur cum Papa citra eorumdem indultorum specialem & expressam derogationem aut ipsorum indultuorum contentum tales coadjutorias concedere nequeat aut liceat.*

2. Resp. Ad secundum negativè, nimirum quod ad indulta concessa collegiis, Universitatibus, adiorum generalium, & Praelatis, quibus citra dissimulationem iura communis extraordinariè, & ex terna sedis Apostolicae indulgentia competit facultas nominandi, & providendi de beneficiis vacantibus in mensibus reservatis. Remouch. cit. c. 5. n. 18. & ex eo verboreus Nicolart. deis. cit. §. 10. Indulta enim in hac casu oia favore & privilegio speciei, & emanare plerumque solite ob privatam utilitatem certorum beneficiorum verè per obitum in certis mensibus Apostolica vacantium ceant ut illa iura assistentia, conceduntur salvis non solùm praeventionibus (ut dictum etiam de concordatis Germaniae) sed & gratis praeventivis, nempe expectativis à Papa concessis aut concedendis & aliis beneficiis, quae fortè per manus appositionem à Papa affici solent; uti Papae tanquam per manus appositionem affecta manere beneficia, de quibus per gratiam Coadjutorialem disponit, live super quibus coadjutoriam concedit, sentire videntur Remouch. & Nicolart. citato Garceta. p. 5. c. 1. n. 174. qui tamen ibi aliud nihil, quàm quod nos quæst. praed. ex Puteo, nimirum quod ubi de eo, non ex iude nascatur talis affectio impediens collationem ordinationis, & ad illud probandum non valere exemplum de commendis, Quia etsi hac indulta gratias istiusmodi praeventivas excluderent, adhuc, quia integra plerumque potestas inabdicabilitat remanet penes Papam

concedentem, tacita & virtualis derogatio restat ex contraria Papae dispositione sufficit. Remouch. & Nicol. cit. citantes Gonz. ad reg. 2. §. 2. primum. n. 2. & 9. ubi tamen is nihil aliud, quàm quod Papa concedendo Episcopis quatuor aut sex illos menses, adhuc possit in illis cum iis concurrere; quia penes Papam concedentem manet eadem & maior potestas juxta *Castor. de prob. in c. 6. & quod Princeps, ut Bald. conf. 326. in fine*, dum committit alteri jurisdictionem, videatur eandem sibi reservare, nisi pro bono pacis permittat expresse contrarium; & quod semper auctoritas concedentis maneat illata & inseparabilis penes eum residet potestas. Quia, & non alia, ut potest loquens de solis Episcopis respectu mensium ordinum habet Lotter. l. 2. p. 1. n. 18. & 18. quem insuper citat Nicol. de offitio obstat non videtur responsioni, quod quibusdam huiusmodi indulta inferatur prerogativa gaudendi concordatis Germaniae cum decreto irritante, quia prerogativa illa respicere dixerat potest executionem seu modum conferendi & imminutendi taxativè respectu dictorum beneficiorum verè per obitum, non autem sicut seu alio modo vacantium vel reservatorum, aut per collationem, expectativam, aut aliam manuum appositionem affectuorum. Remouch. deis. cit. & ex eo Nicol. deis. cit. §. 12.

Quaestio 315. Quis oritur & progressus Coadjutoriarum.

Respond. primò, quod spectat ad Coadjutorias temporales, scilicet ex primitus non aliunde, quàm moribus ubi insi stentium Episcoporum, aliorumque Praelatorum ex necessitate pro salute populi, & subditorum introductas donec de iure sic jure Ratatum à Gregor. IX. ut Episcopis, Archidiaconis & rectoribus quorumcumque Ecclesiarum senio aut morbo impeditis & redditibus inhabilibus ad explendum munus suum darentur Coadjutores, assignati illis congrua sustentatione, & ceteris ecclesiarum preventivis relictis, quod ed viderent, dictis rectoribus inhabilibus, ut patet ex tit. de cler. aget. & debilitas. Remouch. tract. de Coadjutor. §. 1. n. 1. vide Thomasin. in vet. & nova Eccl. discipl. l. 2. l. 2. c. 59. n. 7.

2. Resp. secundò. De Coadjutoriarum perpetuarum, live quae sunt cum futura successione, origine non ita liquet. illud tamen certum, fuisse eam antiquissimam. *Parisi. de reg. l. 7. q. 20. n. 1. Lotter. de rebenef. l. 2. q. 25. n. 3. & non tam jure communi (utpotest in quo, ut dictum supra, nullum earum existit vestigium) quàm moribus & stylo ediventes esse. Remouch. deis. cit. n. 4. & ex Castor. deis. cit. 2. n. 2. de resist. solut. Gonz. ad reg. 2. cancell. gl. 5. §. 9. n. 46. Thomas. deis. cit. §. 9. n. 9. in specie de Coadjutoria illis perpetuis in beneficiis inferioribus aut quàm certis praedictis nantur Coadjutores, quibus canonica suffragantur causa & rationes, tam nitas vacillatque horum Coadjutorum ratio, quorum succedendi consuetudini nulli favent jura, sed unus Romana curia usus stylisque, idcirco & proprii sunt à Tridentina Coadjutores in omnes spe impetiti succedendi sui indistincti &c. Permitti quoque potest, habuisse illas in tantum affinitatis aliquid à jure veteri, in quantum legitime statum coadjutor temporalis, si post decessum Coadjutori inveniebatur dignus, designari solebat per Papam successit. Remouch. deis. cit. n. 4. & 5. citans Rebuff. in pr. benef. de reg. expref. n. 6. Et id quidem rationabiliter; tamen enim. ut inquit Lotter. deis. cit. n. 9. & 10. defuncto Coadjutore possit*

Quaestio 307. Num Episcopus agere possit de injuria illata Vicario suo.

R Esp. affirmativè Sbroz. l. 3. q. 60. num. 1. citatis Berach. de Episc. l. 4. p. 3. num. 15. & 18. Pavin. de potest. Cap. Sed. vac. p. 2. q. 10. n. 24. Card. in Clem. de reliq. venerat. 35. teueoturque Clerici conspirantes in Vicarium Episcopi, vel illi contumeliam iustigentes eadem poenâ, quâ conspirantes in Episcopum. Sbroz. loc. cit. num. 2. ex Bartol. in Extrar. contra Rebell. v. rebellando. num. 4. Franc. March. quest. Delphin. 618. in fine part. 2. Bald. in l. Sed si hac. §. semper. ff. de in jus vocand. ubi, quodd offendens Vicarium vel Nuntium Episcopi ipsum Episcopum offendere censetur. Limitet tamen hoc ipsum Sbroz. num. 8. & seq. ut procedat, dum quis molestasset vel injurasset Vicarium ratione officii; secus, si illum malè tractasset ratione odii privati, non

autem in contumeliam, neque in contemptum dignitatis, sed ut privatum. ceter pro hoc Bartol. in l. 1. §. fin. ff. de injuria. Roland. conf. 48. num. 9. vol. 2. Gig. de Crim. lese majest. q. 4. l. 1. Menoch. conf. 107. num. 13. in 2. ubi; non aliter punitur offendens Officium ratione odii particularis, nisi pro injuria illata privatae personae, & Berach. de Episc. l. 4. p. 3. tit. de potest. & arch Episc. in tempor. circa person. num. 15. ubi in terminis, quodd Episcopus agere nequeat pro injuria illata Vicario, nisi fuerit facta in contumeliam ipsius Episcopi. Porro tunc facta videtur Vicario injuria ratione officii, non autem ratione odii privati, quando est in executione ipsius officii. Sbroz.

loc. cit. num. 13. citatis Roland. ubi ante. num. 12. Menoch. conf. 99. n. 19.

in primo.

TRACTATUS II. DE COADJUTORIIS.

CAPVT PRIMVM. DE NATURA ET DIVISIONE COADIVTORIÆ.

Quaest. 305. Vbinam in iure tractetur de Coadiutoris, & à quibus in professio tractetur hac materia.

Respond. ad primum: Sunt de his textus c. ult. de Clericis agrot. & pluribus aliis eop. episcopus ttr. uti & c. amico, ord. tit. in 6. Item Tridentinum sess. 25. c. 7. de reformat.

2. Resp. ad secundum: Tractant de his Campegus specialiter & cetero, Remouchamps in *synopsi* de Coadiutor. Ventrigli. tom. 2. annot. 13. §. amico. Barboz. juris ecclesiastici. l. 3. c. 10. & de potest. Episc. p. 3. allegat. 63. & collect. ad c. 7. sess. 25. Trident. & in collect. ad c. amic. de Clericis agrot. in 6. Castro pal. 17. 13. de benef. d. t. punct. 9. & 10. Garc. de benef. p. 4. c. 5. Gamb. de off. Legat. l. 3. rubric. de Coadiutor. Scipio de Rubens in *aphorismis*. Episc. 7. Coadiutor. Riccius p. 3. collectam. 489. & p. 6. collectam. 228. & collect. 2425. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gl. 5. §. 9. & seq. Lottet. de re benef. l. 2. g. 25. Petil. de resign. l. 7. g. 20. Barlach. de Episc. p. 1. l. 1. g. 3. & p. 2. l. 4. g. 13. Lambert. de iurepat. p. 1. l. 2. g. 6. a. 20. Rebouff. de nominat. g. 8. à n. 44. Quintanadven. Ecclesiasticum. l. 2. à n. 30. Novario. singul. canel. tit. de Coadiutor. Aldam. compend. canonis. resolut. l. 3. tit. 18. Gratian. disceptat. forens. c. 805. à n. 31. Ludovic. à Saxeia tract. de iurisdic. adiutor. g. 29. Campan. ad divers. iur. rubric. rubric. 3. c. 6. à n. 102. Mouet. de opin. can. c. 4. g. 2. Fusc. de visitat. l. 2. c. 27. à n. 5. Camill. Borrelli. in sum. omni. decis. tit. 9. de Cler. agrot. n. 10. Mendez. de Vaisconcellos divers. iur. argum. l. 4. c. 12. Laym. in c. 3. §. 6. de Clericis agrot. item in c. amic. ord. tit. in 6. Cardin. de Luca de benef. in sum. à n. 185. & c.

Quaest. 306. Coadiutor quid sit, & unde sit dictus.

Resp. Coadiutor sic dictus ab officio coadiuvandi alium. Castrop. trad. 13. punct. 9. n. 1. Fagn. in c. ex parte. de Cler. agrot. n. 13. & n. 20. F. Laurentii Vicar. Episc. Trad. 11. De Coadiutor

Quemadmodum Tutor à mendo. Fagn. cit. n. 13. Remouchamps in *synopsi* de Coadiutor. c. 1. n. 3. propriè quidem, in genere tamen, pro ut abstrahit ab ecclesiastico & seculari, est, qui adiungitur Rectori, aut Administratori, ut eum in officio & administratione coadiuvet. Barboz. Jur. eccl. l. 1. c. 15. n. 6. vel ut Fagn. loc. cit. n. 21. ex Jo. Aud. Coadiutor est, qui ad hoc datur ex causa juris vel Iudicii auctoritate, ut coadiuvet ministri vel praesidentis officium. Unde etiam nonnulli Coadiutorem Vicarum Episcopi vocant; quia Vicario nomine administrat. Remouch. c. 2. n. 12. Gonz. ad reg. 8. §. 1. §. 9. n. 40. ubi, quod Coadiutor sit fere Vicariz temporales.

Quaestio 307. Coadiutoris quomodo designanda?

Resp. In genere definiti potest, quod sit gratia, quæ quis à superiore ad id potestatem habente alteri in subditum adiungitur, explendi officii causa. Nicolatus in Concord. German. tit. 1. de b. §. 2. vel ut explicanti Remouch. loc. cit. c. 13. n. 1. quod sit gratia, qui per principem ecclesiasticum vel secularem, aut alium potestatem à iure vel consuetudine habentem, persone idoneas in gratiam utriusque, vel tantum in supplementum alterius personae idoneae certo officio administrando ex causis legitimis pro bono Ecclesiae vel Reipublicae deputatur.

2. Dicitur primò gratia juxta Remouch. loc. cit. n. 2. quia Coadiutoria sine forma iudicii conceditur, ex attestationibus extrajudicialibus ac beneplacito concedentis. Vel potius dicitur gratia concessiva ad eum, in cuius subsidium conceditur quarens nimirum in redditus idoneos, aut minus sufficientes muneri suo exequendo, ab eo non removeretur, ut officio addatur assistentia. Vel reflectendo præcipue ad Coadiutoriam perpetuam, quæ est cum futura successione, utpote quæ liberaliter omnino conceditur in favorem quoque Coadiutoris, & rationem expectativa involvit. Remouch. loc. cit. c. 2. n. 11. adeoque uti huc, ut & ipsi beneficio, ita etiam Coadiutoria nomen

K

gratia

Gratia meritis competit. Quia & vocatur gratia preventiva; quia Papa sic providens dicitur prevenire vacationem. Tondut. in *q. benef. p. 2. c. 1. §. 13.* Remouch. *loc. cit.* Unde &

§. Dicitur secundo *in gratiam utriusque*, hoc est, tam Coadjutoria quam Coadjeti. Neque enim in eodum huius datur; nam si contingerit officium aut beneficium qualescunque se male gerere in officio vel beneficio, vitam agere turpem aut scandalosam, pravisque monitionibus ac correctionibus salutaribus perseverare incorrigibiliter, non Coadjutor, sed pravia depositione iudiciali successor absolutus & pleno iure subrogari jubetur à Tridentino *sess. 21. c. 6. de reformatione*.

4. Dicitur tertio *vel tantum in supplementum alterius persone idonee*; quia definitur Coadjutoria in genere, comprehendendo quoque Coadjutoriam simplicem absque futura successione, quae non tam in gratiam utriusque quam solius Coadjeti subsidium conceditur, ad idque particula illa taxativa respicitur. Remouch. *loc. cit. n. 6.*

§. Dicitur quarto *certo officio administrando idoneo*, quia, siue officium sit publicum, ut Episcopatum, aut praefectura secularis siue privatum, ut Canonatus, simplex beneficium, vel aliud simile, debet tamen ei inesse onus aliquod aut curae, ut Coadjutoria sit locus. Remouchamps, *loc. cit. n. 7.* Na tamen vel hinc excludi videantur Coadjutores eorum, qui, quia nullum beneficio suo officium annexum habent, Coadjutoria operi non egent, ait idem Author *n. 8.* si scire, si onus aut officium habituale seu in habitu annexum habeant. Unde & illiusmodi onus habituale pro causa finali huius gratia in Bullis Pontificum solet adiei; adeoque Coadjutor talem possit habitu sublevare. Caetera, quae ad ulteriorem definitionem datæ elucidationem requiri videbantur, & spectant Coadjutoria causam efficientem, materialem, formalem, & finalem, patebunt ex deinceps dicendis.

Quaestio 308. Coadjutoria quodplex sit

2. **R**esp. Coadjutoria sic generaliter accepta dividi potest primo ratione materiae, nempe temporalis & spiritualis, in temporalem, hoc est, sacularem, & ecclesiasticam; illa datur ob iudonem, insufficienciam & omniam remissionem Principum vel administratores secularium. Cuius exemplum existit *c. 2. de suppl. negl. Praetor.* ubi Bonifacius VIII, circa annum 1200, referens ad statum & subditos regni Portugaliz, athena Regis in administrando hoc regno negligencia, de gratia ob respectum Regum pro illius & regni utilitate, nec non ad defensionem Ecclesiarum, Clericorum, viduarum & ceterorum subditorum dar Regi Coadjutorum Commendam Bolouensem ejusdem finem, mandando Beronibus & aliis quibuscunque vassallis & subditis illi humorem & obedientiam deferre. Hac vero datur propter inidoneitatem & insufficienciam Praetorium, & administratorum ecclesiasticorum. & de hac unice, relictis Coadjutoria illis temporalibus, agendum nobis deinceps. Potest etiam Coadjutoria Ecclesiastica subdividi ratione materiae in temporalem & spirituales; quarum illa datur ob Praetorum ecclesiasticorum iudonem & insufficienciam respectu administrationis in temporalibus, hac ob insufficie-

tiam eorumdem quod ad rerum spiritualium administrationem. Remouch. *loc. cit. c. 4. n. 1. & 2.* Poteritque Coadjutoria hac, prout utramque hanc speciem comprehendit, sic breviter definitur ex Castropal. *trall. 19. d. 1. p. 9.* Quod sit facultas alieni concessa adjuvanti beneficiatum in beneficii regimine; tam enim administratio bonorum seu fructuum temporalium spectantium ad beneficium, quam eorum & officiorum spiritualium eidem incumbentium venit nomine regiminis beneficii.

2. Secundo principaliter dividitur Coadjutoria ratione temporis & forma in temporales, quae datur ad tempus, nempe vitam aut impedimento Coadjuti durante sine futura successione; & perpetuas, seu quae datur cum futura successione, siue quae ita datur, ut quamprimum Coadjuti beneficium per illius cessum aut decessum vacarit, in eodem succedat Coadjutor. Barbof. *Jur. eccl. §. 3. c. 10. n. 1.* Remouch. *loc. cit. c. 4. n. 3. & 4.* Ventrigl. *lib. 2. annot. 13. §. unic. n. 2.* Castropal. *loc. cit.* Nicolertz. *loc. cit. §. 3. Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 2.*

§. Differt hac Coadjutoria perpetua ab illa temporalis per hoc solummodo, quod qualitas futurae successione adiecta literis coadjutorialibus tanquam pars formae dei tunc rei, & sic constituit aliam speciem. Remouch. *loc. cit. n. 5.* Cuius de cetero ratio hac quoniam illa excluditur per cessum vel decessum Coadjuti; ac proinde hac dicitur perpetua; non quod in hac ratione formali durare pergat ultra vitam Coadjuti, sed respectu ad regimen ejusdem beneficii, quatenus illud extincto Coadjuto continuatur; ita tamen, ut quod vivente Coadjuto non gerebat jure, habitu & potestate; sed ipso facto, ut Castropal. *loc. cit.* dein eo defuncto gerat jure & nomine proprio tanquam titularis & proprietarii beneficii. Differt item ab ea differentiali quasi extrinseca defuncta à fine seu motivo illam concedendi, dum deputatio Coadjutoria temporalis fit ob solum Ecclesiae utilitatem, quae utitur, quia casus per obitum Praetori seu Reotoris, succedente in illo beneficio alio non insufficiente aut iudoneo illius regimini, cessat & ipsa hac Coadjutoria temporalis. Deputatio vero Coadjutoris cum futura successione fiat non solum ob utilitatem ecclesiae, sed etiam pro utilitate privi. Tondut. in *q. benef. p. 2. c. 1. §. 13. n. 1. & 2.* Unde jam explicite Coadjutoriam perpetuam sic definit Remouch. *loc. cit. c. 2. n. 10.* quod sit gratia, quae Papa vel superior ecclesiasticus, seu uterque subordinatione deputat personam idoneam ad sublevamen alterius beneficii iudoneo ad sublevandum seu explendum munus beneficium incumbens cum collatione preventiva ejusdem per obitum vel cessum Coadjuti vacatur in favorem ecclesiae & Coadjutoris ex causis utilitatis vel necessitatis ecclesiae per summum Pontificem approbatus. Differentia alia similes extrinsecae desumptae à causis eorum efficientibus ab effectibus, quos paritur diversis à modo procedendi in eorum concessione, elucidabuntur in sequentibus.

Quaestio 309. Coadjutoria num favorabilis, num odiosa sit?

1. **R**esp. Coadjutoria cum futura successione sunt odiosa & exorbitantes. Gonz. ad *reg. 8. Canon. gl. §. 2. n. 74.* Remouch. *loc. cit. c. 2.*

8. n. 11. Pignatell. *tom. 9. consil. 84. n. 7.* Mohed. *de privileg. decr. 10. alius 36. ad finem.* Tholoan. *de benef. 2. 30. n. 2.* & alii apud Fagn. in c. nulla, *de concess. preb. n. 46.* Continent enim gratiam expectativam seu praeventivam quae sic compellatur non tam ex eo, quod per eas praeveniantur Ordinarii in collationibus ab ipsis faciendis, quam quod tempus vacationis praeveniat. Lotter. *de re benef. l. 2. g. 25. n. 1.* & ex eo Remouch. *loc. cit. n. 13.* dum per talem Coadjutoriam conceditur impetranti beneficium Coadjutori post illius obitum vacaturum realiter & actualiter assequendum. Remouch. *loc. cit. n. 11. & 12.* Lotter. *loc. cit. n. 6.* Jam verò expectativas, utpote occasionem dantes desiderandi mortem Reditoris beneficii, ad quod habetur expectativa, odiosa essent, odiosi inique & illiciti recipere interpretatiorem, negari nequit. Lotter. *loc. cit. n. 2.* cum commun.

2. Nihilominus responsum nostrum ita resurgit & mitigat Remouch. *loc. cit. n. 14. & seq.* Innixus Lotterio *loc. cit. n. 6.* dum censet non aliter Coadjutorias habere odiosas decedens, quam si soleantur Concil. Trident. in earum concessione servatae non sint; eo quod, licet Coadjutoria expediat juxta sententiam & sensum Trident. non desinat continere gratiam praeventivam, sit tamen qualificata, longèque diversis ab odiosa illa expectativa, ex qua nascitur votum captationis mortis beneficii, & quae citra illius consensum, citra quae ullam Ecclesiae necessitatem, aut beneficium favorem conceditur, adeo quae non subiicitur amplius odiosis illis illarum expectativarum regulis. Quinto tam respectu Papae concedente, quam Ecclesiae Praeblatice Coadjutori sint favorabiles; pro quo citat Gonz. *ad reg. 8. gl. 5. 6. 9. n. 7.* Gehr. *l. 3. tit. de non tollend. jure quae. n. 6.* Puteum *decr. 478. l. 2. n. 6.* Verum si & qualiter hac restrictio sustineri valeat, patet ex dicendis *Quaest. seq.*

Quaest. 310. Num omnes Coadjutoria cum futura successione habeant illam odiositatem, & à jure exorbitantiam: an vero aliquibus, & quibus jus assistat.

R Elpond. primò: Coadjutoria cum futura successione concessa pro Canoniciis, aliisque beneficiis inferioribus Cathedralium Collegiarum aliarumve Ecclesiarum sunt omnino exorbitantes tam à jure communi quam à Concil. Trident. Fagn. in c. nulla, *de concess. preb. n. 50.* Garc. *de benef. p. 4. c. 5. n. 13.* ubi ait: Coadjutoria cum futura successione non est juri conformis, sed potius à jure loventis. Quamvis n. 19. inclinare videatur in sententiam oppositam, Casted. *decr. 2. n. 2. de resist. spet. Gamb. tract. decr. & patet. Leg. l. 5. sub titulo de Coadjutorii.* Navar. *consil. 2. n. 2. sub tit. de Cler. ager.* Tholof. *loc. cit.* dicens detestabiles in jure esse illiusmodi Coadjutorias, & alii apud Fagn. *loc. cit. n. 46.* qui dum indifferenter loqui videtur de Coadjutoris omnibus cum futura successione, à fortiore de Coadjutoris iis, quae dantur in inferioribus illis beneficiis, sic tenere censendi sunt. Et sic in specie de iis loquens Remouch. *loc. cit. n. 18.* hisce expressis: in aliis verò beneficiis (intellige inferioribus Episcopaliis & Monasteriis, in quibus eas permittit Trident.) quibuscunque Coadjutoris cum futura successione aequum odiosas, decretis Patrum contrarias & hereticas expressè pro-

hibet, Thomasio *de veteri & nova Eccles. discipl. p. 2. l. 2. c. 59. n. 12.* inquit: Canonici aliiq; inferioribus beneficiis, qui jam adduntur Coadjutores, si nec usque in Canonico Decretum iure commemorati sunt, nec in Concilio Trid. utriusque, ois ut proficiantur ab omni Ecclesia, &c. Contra Lotter. *de re benef. l. 2. g. 25. n. 6.* censentem Coadjutorias cum futura successione indifferenter à contradictionibus vindicare, ostendendo earum usum esse aequissimum, & à SS. Canonibus approbatum. Item contra Puteum *decr. 478. n. 5. l. 2.* dicentem gratia Coadjutoriarum non esse merè praeventivam, sed habere fomentum juri propter consensum Coadjuti, nec esse ita odiosam, sicut est gratia merè praeventiva. Item contra Mandof. *ad reg. 11. g. 5. n. 5.* quatenus dicit, usum hujus gratiae habere aliquam conformitatem cum jure Canonico.

1. Proinde respectu, tametsi in concessione harum Coadjutoriarum adhibeantur solennitates, ceterisque omnia, quae Trident. adhiberi voluit in concessione Coadjutoriarum in Cathedralibus, & Monasteriis, live la Episcopaliis, & Praepositoris Regularibus, ut supponere videtur Fagn. praecipue n. 52. in fine, & expressè indicat n. 77. in fine, pro ut etiam patet ex dicendis paulò infra.

3. Stabilitur pars prima responsionis, nempe illes incognitas, quin & adversari juri communi. Imprimis enim in eo nulli fit mentio istiusmodi gratiae in inferioribus beneficiis, dum textus in contrarium adduci soliti v. g. c. peris. 7. q. 1. & cap. immediatè sequens eadem caus. loquuntur de Episcopo. Fagn. *loc. cit. n. 52.* ubi etiam in fine audacter adversarios provocat hisce expressis: *Qui contrarium dicit, adducat textum, alioquin erabeat sine lege loqui.* Remouch. *c. p. n. 7.* ubi: in veteribus codicibus nullum reperitur textum formalis, ex quo possit trahi institutio Coadjutoriae perpetuae cum futura successione. Gonz. *ad reg. 8. gl. 5. 6. 9. n. 46.* ubi ex Callisdor. modus Coadjutoriae cum futura successione non invenitur de jure communi, sed est adinventus de iolo stylo. Addeque Gonz. *ibid.* textus in contrarium adductus à Mandofio potius contra illum retorqueri. Deinde SS. Canonibus magnoptere abhorrent successiones quasi hereditarias in beneficiis ecclesiasticis; si quisque semper constant Pontificum & Conciliorum inrentio impediendi huiusmodi successiones, juxta c. accipimus. *de pactis.* ubi dicitur id iniquum & SS. Canonibus inimicum, & ideo oculatenu tolerandum; & paulò infra: huiusmodi successiones detestabiles esse dicuntur. Quin & ipso Concilio Trid. teste sess. 25. c. 7. Jam verò dicta successio quasi hereditaria manifestè reperitur in dictis Coadjutoris. Fagn. *loc. cit. n. 52.* Remouch. *loc. cit. c. 3. n. 7. & 8.* Gamb. *loc. cit. n. 13. & seq.* ubi: quod tales Coadjutores non sunt Coadjutores, sed haeredes, plerumque pueri, qui nedom Coadjutores, sed paedagogi egerent; & quod sub isto colore subintrat facta successio in Ecclesia Dei, adeoque iis restitunt eorum jura. Uti & ipsum patere videtur ex eo, quod dum Concil. Trid. veluti rationem praemittit *loc. cit.* hac verba: *Cum in beneficiis ecclesiasticis ea, quae hereditariae successiones inuenerunt referant, sacris constitutionibus suis aliis & Patrum decretis contraria;* Deio veluti consequens ex praemissa ratione deductum statuit, ut recessus, accessus & Coadjutoria cum futura successione de cetero omnino permittantur. Fagn. *loc. cit. n. 52.* Neque satis per hoc excluditur species illa hereditariae successione, quod in concessione illarum Coadjutoriarum exigantur literae

commendatitia Episcopi aut Capituli super que litatibus Coadjutoris et indigenis Ecclesie, ut vult Lotter. cit. c. 25. n. 27. citans pro hoc Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 43. ubi is quidem dicit, exigi quodam iterum illas, sed non dicit exigi illas ad excludendam speciem illam hereditaria successione. Potius ratio potissima, cur jura ita abhorreant dictam successione, est, votum capienda mortis alienae, *de deservenda, de concess. prob. in 6. Fagn. loc. cit. n. 13. & 53.* Unde jam etiam, cum in veteribus codicibus nullus exister textus, ex quo trahi possit institutio Coadjutoris perpetua cum future successione, rationem hanc dat Remouch. tit. c. 3. n. 7. & 8. quod veteres profani abhorreant constitutionibus suis in omnibus materiis præbere suam capienda vel desideranda mortis alienae. Jam vero negari nequit, quin votum capienda mortem alienam ingerat ab istiusmodi Coadjutoris non fecus, ac ab aliis expectativa, Fagn. loc. cit. n. 54. & 55. contra Lotter. tit. cit. n. 20. & 21. Remouch. c. 3. n. 15. & 16. &c. minus rectè sentientes impediri votum illud capienda mortem beneficii per hoc, quod non nisi requisito & præliato Coadjuti consensu, adhibitaque cognitione causae, aliisque solemnitatibus præscriptis à Tridentino concedantur istiusmodi Coadjutoria: cum enim Coadjutor non possit succedere in beneficio, nisi prius de medio sublati Coadjuto, in de siderandam hanc substitutionem tanquam necessarium antecedens ad consecutionem beneficii naturaliter inclinari Coadjutorum necesse est; ridiculum autem est dicere, ut inquit Fagn. tit. cit. n. 55. quod naturalis hae inclinatio testet ex eo, quod Coadjutor consensit futuræ successioni; non enim Coadjutor minus appetit hoc beneficium, quod Coadjutor voluerit eum sibi se eo succedere, quam si eo etiam invito ad succedendum illi destinatus fuisset; cum juxta proverbium, quod ipse Remouch. cit. c. 3. n. 12. adducit, etiam amici vicem illius odiant, cuius mortem exultant. Hoc verum, quod & non amplius ait Papeus, gratiam Coadjutoris propter consensum Coadjuti esse minus odiosam, quam sit simplex expectativa. Fagn. n. 56. Denique Coadjutoris huius esse contra jura commune, probat idem Fagn. in n. 57. & ex eo Thom. loc. cit. ex plurimis differentiis, quae apparent inter has, & illas, quae sunt secundum formam juris communis, v. g. quod illa non excedebatur ultra tempus agnitivum, donabatur ecclesiasticum necessitatibus etiam præter beneficii voluntatem. Coadjutores illi prius residere debebantur & ecclesiae obire ministeria, debebantur senibus & immedicabili morbo languentibus, sustentabantur pars fructuum. Moderni verò Coadjutores sunt perpetui, dantur potentibus, nec in Choro, nec in Capitulo locum habent; invito Coadjuto nulla mania implere possunt; dampus Canonici sexagenarii vegeti & bene valentibus; neque per has Coadjutorias consulitur tam ecclesiae, quam gratificatio cognatis & amicis, &c.

4. Stabilitate quoque pars altera responsionis, nimirum esse istiusmodi Coadjutorias contrarias quoque Tridentino, & ab eo exorbitantes, non solum in caso, quo deviat ab orbita dicti Concilii, seu quando in eorum concessione non observantur præscripta à Concilio solemnitates, id est, requisito consensu Coadjuti, cognitio causae, ut vult Lotter. loc. cit. n. 17. sed & simpliciter;

ex eo enim, quod Concilium per modum exceptionis Coadjutorias respectu Cathedralium & Monasteriorum cum futura successione concedi à Papa permittat, ubi conceditur cum præscriptis à se solemnitatibus, dum è contra Coadjutorias cum futura successione respectu beneficiorum inferiorum tanquam odiosas, decretis Patrum contrarias veteri simpliciter, manifestè colligitur eas vetari etiam ex quacunque causa; & cum consensu Coadjuti concedi etiam à Papa; firmat enim exceptio regulam in contrarium, adeoque dum Concilium præmittit regulam universalem negativam de non concedendis Coadjutorias in quibuscunque beneficiis, eique deo immediate subiectis exceptionem per hæc formula: *Quid quando Ecclesia Cathedralis aut monasterii argens necessitatem aut evidentem utilitatem possit dari Coadjutoriam, is non aliis cum futura successione datur, quam hac causa prius diligenter summi à Romano Pontifice sit cognita, & qualitates omnes in illa concurrere certum sit, quæ à sacris & decretis hujus S. Synodi in Episcopis & Praelatis requiruntur, alias concessiones super his facta subreptitia esse censentur &c.* Clare patet Coadjutorias alias, nimirum in ecclesiis inferioribus, etiam quoscunque de causa, de ceraro cum futura successione à Papa nullatenus permittendas; uti hoc ipsum fuit deductum Fagn. loc. cit. à n. 59. hæc fere ratio. Concilium sess. 25. c. 7. post prohibitum à se accessum & regressum ad quodcumque beneficium, sic pergit: *In Coadjutoris quoque cum futura successione idem post hac observetur, ut nemini in quibuscunque beneficiis permittantur: satis indicat, in hac sua regula (& quidem, ut ait Fagn. præcipue) includere Papam; eò quod eum facultas concedendi illas Coadjutorias cum futura successione ante Concilium bullarum competeret Episcopo (subintellige, etiam de usu & consuetudine) frustra vel cohereretur, ut id n. amplius ita in futurum per illam dictionem post hac (utpote quæ jus novum importat, Gl. in Clem. est. v. deinceps. de Regular.) non permittatur, adeoque necessitas sit, ut mens Concilii fuerit, ut post hæc non permittentur hujusmodi Coadjutoria à Papa, cui ex soli prius potestas. Tamen enim Concilium vi coactiva non costringat Papam c. significasti. de elect. & ibi Abb. n. 3. comprehendit rationem eum vi aliqua directiva rationis, quæ voluntarius debet se ei subijcere; pro quo Fagn. citat c. ult. §. his ita. de p. g. l. digna vox. c. de ill. D. Thom. 1. p. 9. §. 6. a. f. ad 3. & seipsum in r. canonum. de trans. n. 9. per hoc enim Concilium indicat Papæ, non quid possibile, sed quid honestum & laudabile, ut facit idem Concilium sess. 24. c. 5. vetando in secundo gradu dispensari, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam, & c. 19. ejusd. sess. vetando expectativas, reservationes mentales & alias quoscunque gratias ad vocaturas, etiam in favorem Cardinalium, quæ inhibitiones similiter non contrariant inferiores Papæ; cum in his jam nullatenus potestas in gradibus illis dispensandi. c. quod super his. de consangu. & affinit. & modò adhuc nateque etiam cum Principibus in illis dispensare, neque etiam expectativas concedere contra Concilium Lateran. & c. dilectus. in primis de prob. de deservenda, de concess. prob. in 6. Atque ita dicta Coadjutoria dicuntur quoque exorbitantes, quia deviant ab orbita Concilii Tridentini. Fagn. ibid. ex Gerc. de benef. p. 4. c. 5. n. 24. & 25. f. Resp.*

3. Resp. secundo: Coadjutoria cum futura successione pro Cathedralibus ecclesiis & monasteriis concessa cum praescriptis à Tridentino solemnizationibus non exorbitant neque à jure communi, neque à Tridentino in eo sensu, ut neque ex privilegio vel dispensatione Papae sint alicui concedenda. Fagn. *loc. cit.* n. 47. Juxta enim commune permittit, ut Papa possit illas concedere ex urgente necessitate, ut est apertus textus in *c. petrii*, 7. q. 1. ubi Zachar. Papa anno 741. permittit Archiepiscopo Mogontino, ut in senectute & corporis infirmitate adjuvaretur sibi Coadjutorem, & deinde sibi eum aptum ad hoc deprehenderet, sibi in hora mortis praesentibus omnia sua successores designaret; quamvis tamen, ut ostendit Fagn. *loc. cit.* n. 80. haec non fuerit propriè Coadjutoria, cum futura successione, de qua plura *quasi*. 15. in *resp.* 4. Concilium quoque Tridentinum longè expressius eidem permittit à Papa concedenda *sess.* 25. *c. 7. vers. quid si quando*. Nihilominus & has Coadjutorias in tantum adhuc contrarias juri communi & ab eo exorbitare, etiam respectu Papae, dici posse, affirmat Fagn. *loc. cit.* n. 49. In quantum conducat ad Papa non jure ordinario, sicut conceditur Coadjutoria temporalis; sed ex speciali privilegio & dispensatione, uti id satis colligitur ex *tit. c. petrii*, ubi postquam Papa fecerat gratiam illam Archiepiscopo Mogontino, subiicit haec verba: *Hoc nulli concedi alicui permittit, quod tibi charitate cogente largiri consuevit*. Atque ita concessionem hanc uti Ecclesiae necessarium produisse ex speciali privilegio notant Nidem Archid. Praepos. & alii apud Fagn. *cit.* n. 49. sive ex speciali indulgentia, ut apud eundem Hoff. in *c. Auspimus*, de *pauis*. a. 1. & Bellam. Butrio. Jo. And. &c. & cum his Remouch. de *Coadjut.* c. 3. n. 12. hisce expressis: Praeterea Zacharia constitutio seu rescriptum intelligendum venit tanquam speciale privilegium, & ex plenitudine potestatis favore personarum, seu potius missione extraordinaria & celesti instructum, & proinde tanquam exorbitans à jure, contrariumque doctrinae Patrum & regulae Ecclesiae nullo modo trahendum in consequentiam. Unde jam, dum Thomasin, de *vet. & nova Eccles. disciplin.* p. 2. l. 2. c. 58. n. 1. ait: *Periculosis pugnant & colliduntur Canonici Regitationes, quibus Episcopi Coadjutores sibi sumunt & Successores agnuntur*: necessaria est illi intelligi de iis, qui id sine licentia Papae faciunt.

Quaest. 311. Cur Concilium Tridentinum permiserit potius Coadjutorias in Cathedralibus & Monasteriis, quam in beneficiis inferioribus.

1. Resp. primum à Fagn. in *c. nulla*, de *concess. Praeb.* a. 71. Thomasin. *cit.* c. 59. a. 11. reddi rationem: quod cum Episcopus, vel Praelatus seu Praepositus monasterii propter senium, vel aegritudinem redditus est inhabilis ad pastorale officium exercendum, necessitas cogit, ut illi de Coadjutore providetur ob periculum animarum, ne grægi fidelium deficiat officium pastorale. Saepè autem contingat, praesertim ultra montes, ut Episcopus vel Abbas, Praelato existente inhabili, indigeat Coadjutore magno auctoritatis & potentiae, qui valeat religionem, bona immunitatemque Ecclesiae ab haereticis aliisque adversariis

conservare illam, personam verò hujusmodi vix & ne vix quidem inveni possint ad id onus Coadjutoris suscipiendum, nisi cum futura successione, ut experientia docuit, ideo in hoc & similibus casibus, charitate urgeat, circumspiciat Papa providentia Coadjutorias perpetuas salubriter provideri. Haec autem ratio non urget pro Coadjutoris perpetui in beneficiis inferioribus; siquidem in iis non imminet illud periculum animarum; & si forte immineret, non desistent, qui cum competente mercede Coadjutoriam suscipiant sine futura successione. Sed neque dum in ecclesiis illis inferioribus officia divina persolvuntur à reliquis Canonici & ministri, insuper Canonici infirmus aut senio confectus non tenetur sibi adesse Coadjutorem, aut inservire per substitutum. Fagn. *loc. cit.* a. 73. & in *c. licet*, de *praeb.* a. n. 136. mirum non est Concilium Tridentinum in iis Coadjutorias illas non permisisse; cum in iis ratio nulla urgentis necessitatis considerari possit; in argumentum enim trahi non possunt, quae propter necessitatem aliquando concessa. *c. in argumentum*, de *reg. jur.* in 6. Sed neque in his inferioribus obtandi potest ratio utilitatis Ecclesiae (quae necessitati acquiparatur, Fagn. n. 74.) ex eo, quod concedendo Coadjutorem addatur Ecclesiae minister, qui loco Canonici impedit infirmitas divina; ea namque utilitas non est, ut ei non praeponderet gravamina & pericula plurima, quae inde ecclesiae & personae ecclesiasticae obveniant, praecipue ex inventa hac ratione facta illa successione hereditaria specie utroque capenda mortis. Fagn. *cit.* n. 74. & 75. Et licet haec etià à Coadjutoris perpetui concessa respectu Episcopatum & Abbatiarum non omnia obstat (praesertim, ubi Episcopo se solo sine Capitulo denominandi Coadjutore cum successione daretur facultas. Item dum Coadjutore adhuc juvenis & vegetus longam pollicetur vitam) necessitas tamen urgenti & ingens Ecclesiae hic & nunc praeponderare videtur, quae urgeat Papa in beneficio viveat concedere successione valeat. Castrop. *trab.* 13. d. 1. p. 2. n. 10. ubi etiam ex Azor. *instit. mor.* l. 3. c. 2. q. 2. in *fine*, quod hoc ipsum nempe constituere Coadjutorem cum futura successione saepe sit necessarium vel saltem utile, ut sic Coadjutore majore cum auctoritate munus exerceat, diligentius procedat, & subditis sit carior, non secundum jus commune, sed contra illud, & ex speciali indulgentia, dispensatione, ac de plenitudine potestatis, juxta textum *c. proposuit*, de *concess. Praeb.* Fagn. *loc. cit.* n. 82. uti & in provisione praebendae vacatura Papa tollit vitium, quod est in promotione voti scilicet capenda mortis, quia Papa est supra jus. Jo. And. in *tit. c. proposuit*, n. 3. v. *vacatura*. & ne capenda aliena mortis occasio ex benignitate gratiarum Sedis Apostolicae tribuatur, & sic successio in beneficiis, emanat non secundum jus, sed ex gratia benignitate & speciali indulgentia Sedis Apostolicae. *c. ne capenda*, de *concess. Praeb.* in 6.

2. Absurda alia, quae potius ex permissione istarum Coadjutoriarum in inferioribus profuunt, dum in his facilius & frequentius Sedes Apostolica decipitur, Vide apud Fagn. n. 75. & 76. ubi dictum illud Gamberti, de quo supra, quod nimirum vi talis successione plerumque pueri, qui nesciunt ipsi Coadjutore, sed pæda-

gogo regent, in beneficium illis substituitur, ostendit locum habere etiam ex natura rei. & non solum per marum contingentiam. ut vult Lotter, cit. q. 25. n. 19. Contra mentem ex sinistra informatione, quæ vix caveri, aliudque absurdissimum addit, quod si audiuit; occupat quoddam Canonicus Cathedralis (que ex deceptioe Papæ) prætexit inhabilitatem servandi ecclesiæ in divinis, obviavit conditionem in Canoniam suam cum futura successione, & paulo post idem ipse obtinuit constitutus Coadjutor in dignitate æternæ ecclesiæ. Atque, qui inhabilis habebatur ad servandum pro se ipso in ecclesiis propriis, fuerit repetens habilis ad servandum pro alio in ecclesiis alienis. Concludit Fagu. n. 77. Ad hæc: & similia absurda cavenda, forte consilium fore, ut Papa ab hujusmodi gratis abstinere ubique, sicut abstinuit in Germania.

Quæst. 312. An igitur, dum Papa contra Concilium Tridentinum de factis ex plenitudine potestatis concedit istiusmodi Coadjutoriam in beneficiis inferioribus, necesse habeat eisdem Concilio derogare?

RESP. Tamen si Papa non nisi ex speciali indulgentia dispensaverit, & de plenitudine potestatis laxando vinculum legis concedere queat hujusmodi Coadjutorias à jure communi & Tridentino exorbitantes, ut dictum. Tamen si eum hoc faciendo ad summum extiterit seu in actu exercitio derogat in hoc Tridentino, hoc est, operetur contra ejus dispositionem, non tamen necesse est, derogare illum ei in hoc specialiter & signanter. Fagu. inc. nulla, de censur. prob. n. 86. Castrop. loc. cit. n. 9. Gre. de benef. p. 4. c. 5. n. 30. & seq. Tamen cum in edictionibus & gratiis contra constitutiones Conciliorum generalium requiratur ad eorum validitatem specialis mentio & derogatio Concilio, cui concessio adversatur, ut habet communior, & pro ut ait Garc. loc. cit. n. 19. præxi & stylo improbara, adeoque sequenda quoniam juxta ex parte, de Capell. Monachor. cum archiduce, in c. de c. in 6. tenent Millus in reportar. v. gratia facta contra Cam. h. gener. Felio in c. nonnulli, de rescript. nam 2. & 3. dicens, totum mundum in hoc sequi archiducum. Selv. de benef. p. 3. q. 11. n. 31. & p. 4. q. 7. n. 4. Rebuff. conf. 134. Cuchis Infrat. major. l. 2. tit. 2. n. 3. Germon. de sacra. immunit. l. 3. c. 11. n. 51. & de indult. Cardin. 3. per que sub actu, n. 57. ubi etiam n. 74. advertit in Cancell. Apostolica supplet derogationem Concilio, si omnia sit in supplicatione, modo pars Concilio, que obstat gratiæ, regissent sit in corpore juris. Pasif. de resign. l. 6. q. 2. n. 36. Zerol. in pr. Episc. p. 1. v. pensio. & p. 2. v. absolutio. §. 2. & plurimi alii apud Garc. loc. cit. n. 25. contra tunc, in c. ex parte, de Capell. Monachor. Gamb. de off. Legat. l. 10. n. 398. Cesset in collect. collect. 123. ad cit. c. nonnulli. n. 3. apud Garc. n. 27. tenentes, non magis faciendum mentionem Concilio quam alterius juris, quam sententiam Felio. loc. cit. n. 3. dicit fortè veriorum per textum c. nonnulli, & Garc. n. 29. In puncto juris valde probabilem. Tamen si prior illa sententia sequenda, adhuc tamen Concilio Tridentino derogatum non est in dicto puncto, nec ei solet aut oportet specialiter derogari propter expresse

preservationem auctoritatis Sedis Apostolicæ, qua constituitur sess. 25. de reform. decretis ultimis his verbis: *Omnia in dicto Concilio facta de novam reformatione & ecclesiastica disciplina ita decreta sunt, ut in his semper auctoritas Sedis Apostolicæ & sit, & esse intelligatur.* Castrop. Fagu. Garc. loc. cit. & Rota in *maximam*. 3. Angeli 16. Decemb. 1594. coram Paphilo apud Garc. n. 31. hinc formis: Concilio Tridentino derogatur per clausulam generalem: *non obstantibus constitutionibus & consuetudinibus Apostolicis*: propter dictum decretum ultimum sess. 25. ad normam per Felio. inc. ut si Clerici, & Jacobat. de Concilio. l. 5. a. 18. quem sequitur Tolet. in sum. l. 1. c. 41. Gonz. ad reg. 2. §. 1. c. 120. ubi: *inferret generalis derogatio, si alius appareret de intentione Papæ, licet de Concilio Tridentino specialiter aut in individuo mente facta non fuerit; quia præter auctoritatem illius nunquam est solus specialiter derogari, ac ita servari videtur, & de sensu, & deliberatum audio.* contra Hojed. de incamp. benef. p. 2. c. ult. n. 85. Zerol. loc. cit. Manoch. conf. 294. n. 11. l. 1. Enriq. in sum. l. 7. c. 26. §. 3. apud Garc. n. 96. tenentes requiri specialem Concilio Tridentini derogationem. Item contra Millus. de iust. tom. 1. trad. 2. d. 173. Sanchez. de matrim. l. 3. d. 26. n. 7. Vivald. in Candelab. aureo cit. de absolut. 13. & in append. c. 12. n. 22. apud Garc. n. 41. tenentes ad derogationem leg. a Concilio recedunt, ut est Tridentinum requiri, ut specialiter exprimitur, derogari tali decreto talis Concilio, ut habere dicitur præxi; in quo tenent vos falli ait Garcias, Qui neque speciali neque generali derogatione Concilio Tridentini opus in quibuscunque concessionibus; sed talis est ut Papa disponat contrarium ejus, quod Concilium disponit, modo supplices manu Papæ ligata fuerint. Fagu. loc. cit. n. 86. Garc. loc. cit. n. 32. juxta expressum motum proprium Pii v. anno 1579. tenens eum, quem verborum recitat Garcias; uti & ad hunc motum proprium la referens expresse respondit S. Congregat. & decisum fuit in Cancell. Apost. per Abbreviatores reffe Garcia. n. 34. & 35. Sed neque in concessionibus contra constitutiones aliorum Conciliorum necessaria est derogatio, in specie & in individuo illius constitutionis, cui contravenit concessio, sed fuisse dicere v. *non obstantibus Concilio Lateranensi etc.* Garc. n. 37. contra Jo. Gutierrez. in repetit. l. nemo potest. ff. de legat. num. 173. Germon. Selv. l. cit. Mandulum &c. Quoniam sufficit dicere: *non obstantibus constitutionibus editis in Concilio generali.* Garc. n. 40. ex Decio & Probo: *Vel non obstante consueque Concilio determinatione,* Garc. cit. n. 40. *Vel non obstante lege quacunque seu aliqua lege, etiam in Concilio generali edita.* Jacobat. de Concilio. l. 5. a. 2. Garc. n. 40. loque sit a Concilio sit recens, live antiquum. Beozonius in specul. Episcop. de signa. §. 1. d. 14. apud Garc. n. 42. Item Concilio generali derogatur per clausulam generalem: *non obstantibus ordinamentis & consuetudinibus Apostolicis*: quando concessio sit motu proprio, & ex narrativa appareat de certa scientia Papæ. Gre. n. 45. citans Putteum decis. 494. l. 2. Mandos de signa. grat. cit. de provision. etc. Sed neque inferiorum, cui Papa dedidit facultatem dispensandi super aliquo prohibito à Concilio generali, teneri derogare specialiter tali decreto aut Concilio, tenet Gambet. de off. Legat. l. 5. rubrica. an Legatus possit non conferre plura beneficia. n. 124. loquens de Legato. Item

Item epud illum Præpos. Paul. de Castro. loquentes in materia Comitum Palatii habentes potestatem legitimam apud Garc. n. 46. Denique, dum Papa disponeret aliquid contra Concilia, non per viam scripti, sed legis, nequidem requirit derogationem generalem, tradit Garc. n. 47. citans c. 1. de cons. in 6. & Gl. ibi. v. *ascitatur*; quem sequuntur Anchoz. Felin. in c. *nonnulli* n. 3.

Quæst. 313. Nam Coadjutoria advenfentur concordatis Germaniæ?

1. Resp. primò: De Coadjutoria, quæ conceditur in Episcopatibus, Abbatibus aut etiam aliis dignitatibus, inferioribus à Papa ad petitionem Capitularium aliorumve, qui eligere aut conferre eas habent, quæstio esse non potest, quia per hoc non gravantur.

2. Resp. secundò: Coadjutoria cum future successione in quibuscunque beneficiis ad solum consensum vel petitionem beneficiati, aut etiam citre eum, abique consensu Capitularium, seu electorum, aliorumve collatorum ordinariarum, ad quos eorum provisio spectat, concedi à Papa, manifestè & directè repugnat concordatis Germaniæ. Fago, in c. *nulla*, de cancell. prob. n. 77. Remouch. in synop. de Coadjutor. c. 5. n. 16. Gonz. ad reg. 2. gl. 9. n. 11. citans Castidoro. decis. unis. sub tit. de pall. quomodo vocat aures, c. *nonnulla*, & ab omnibus impugnationibus contra illam defensionem à Rota in una Germanica concordata. 11. Martii 1549. Branden. ad concordat. Germ. q. 11. n. 2. Paris. de rescript. l. 6. q. 5. n. 70. Wamf. consil. can. tom. 1. consil. 33. n. 12. Chok. ad reg. 8. gl. 11. n. 7. 23. & seq. Pafco. in pr. epist. p. 2. c. 5. a. n. 10. Nicolart. ad concord. Germ. tit. 1. dub. 2. §. 6. rectius quoque hæc in rem decisionem rotalem pulcherrimam apud Putem 22. vel ut alii, 226. uti & §. 7. aliam in una Ludov. Canonica, de 16. Jun. 1606. quæ decisionis Rote per plures alias ejusdem Rote decisiones confirmata testatur §. 8. nempe decis. 10. p. 3. l. 3. divers. & apud Moberdam decis. 10. alias 330. de privileg. & indult. Item decis. 170. n. 9. p. 1. recent. uti & cit. §. 8. refert motum proprium Pauli V. Concordata siquidem excludunt quascunque gratias preventivas & expectativas, reservationes, ac collationes, & quascunque dispositiones Ordinariarum jus, collationem, electionem seu dispositionem in sex mensibus impediunt. Remouch. cit. n. 16. Nicol. cit. §. 6. juxta Rote decis. 170. n. 9. p. 1. recent. & tenent ipsum Concordatorum, §. placet etiam Nobis, sicutque omnino favorabilis, ac plenissimè ad favorem Ordinariarum interpretanda; cum quodam sex menses Ordinariarum reducant ad dispositionem juris communi. Nicol. loc. cit. n. 11. quo Episcopi sunt collatores beneficiorum omnium quovis mense vacantium. Gonz. ad reg. 8. Cancell. §. 1. premiss. n. 21. Wamf. consil. can. tom. 1. consil. 262. n. 17. Garc. p. 5. a. l. n. 52. Pafco. in pr. Epist. p. 2. a. l. n. 9. & 10. & AA. passim juxta c. *omnes* Basil. 4. & c. *nulla* omnia. 16. q. 7. uti idem etiam patet ex eo, quod Papa per concordata iuraverit uberiori rem gratiam concedere Ordinariis Germaniæ, quam regula octave Cancell. concedat aliis Ordinariis, quæ ubertius major inter reliqua consistit in eo, quod respectu aliorum Ordinariarum in regula mensis removerit tantum reservationes & gratias expectativas, impediunt dispositio-

oes illorum aliorum Ordinariarum; per Concordata verò ultra reservationes & expectativas intendit removere quascunque etiam alias dispositiones (quo nomine utique venit etiam Coadjutoria cum future successione per solare DD. in c. *cum in illis*, §. *ad prob.* in 6. Putem in memorata decis. §. 4.) impediunt Ordinariis Germaniis in dispositione sua quodam sex illos menses, eoque & Coadjutoria hujusmodi Put. loc. cit. §. 3. & 4. Unde jam Ordinariis Germaniæ, ad quos spectat jus conferendi, eligendi, aliterque disponendi de beneficiis, plenum habent potestatem beneficia, etiam Coadjutoria fortè obnoxia, seu affecta in sex illis suis mensibus libere conferendi, ad ea eligendi &c. Nicol. cit. §. 6. Wamf. loc. cit. consil. 33. n. 12. & quodcumque à quocunque, etiam per Papam sit in contrarium, hoc est, impediunt illam illorum collationem, irritum est & inane, Wamf. loc. cit. clausula enim irritans Concordata inserta loc. cit. n. 12. & 14. ligat quoque Pontificem juxta Wamf. & plures alios apud Chok. loc. cit. n. 9. etiam si non dicatur: per Nos aut successores nostros coarctetur attentari: etiam si contrarium tenent Garc. p. 5. c. 1. n. 29. Chok. ipse loc. cit. n. 22. & illud n. 7. sic limitet: nisi Papa ex iusta causa ejusmodi concordatis derogaret, quod num possit, dictum est alibi. Adde, quod Concordata hæc quoque veri patet rationem & vim habere. Wamf. loc. cit. n. 13. sic testatur expressè declarasse Julius III. eoque à Papa sine sermone Germanicæ consensu esse contraveniri nequeat; cum, quæ ex pacto constant, abique partium consensu abrogari non consueverunt, & contractus liget quemlibet, etiam si Princeps sit aliis legibus solutus. Wamf. n. 13. citans c. 1. de probat. Bald. in l. *Principes*, de LL. Lud. Rom. consil. 332. queritur primò, n. 16. Ita ut proinde supra parum operetur enim clausula derogatoria Concordatorum; ad quod est vel importunitate impetrantium tales Coadjutorias adjecta sit, dum frequenter in nonnullis causis Papa aut Princeps inverecunde per suum inhiatione contrahitur, ut non cooccedenda tribuat, quæ tamen sic extorta oñilo plus firmitatis aut roboris habere debent. L. 1. c. de petit. honor. fidei. lib. 10. Wamf. cit. n. 24. vel etiam derogatio illa ob expeditorum inadvertentiam irreperit, uti id indicat Pius IV. apud Chok. loc. cit. sub n. 23. dum motu proprio revocavit derogationem Concordatorum Germaniæ in simili Coadjutoria, declarando, per deputationem in Coadjutoriam, & exinde collationem Canonice Ecclesiæ Metensis in mense ordinario cum Concordatorum derogatione intentionis suæ non fuisse sub esse dictis Concordatis derogare, aut al. à illis in aliquo præjudicare, sed eandem præsentis derogationem ob Expeditorum inadvertentiam & preoccupatorem obreptam tanquam contra intentionem & voluntatem suam extortam nullam & invalidam, ac nullius roboris vel momenti fuisse aut esse. Quod etiam spectat, quod teste Simoon. de rescript. q. 99. n. 28. epud Chok. loc. cit. Gregorius XIII. quædam constitutione sua anno 1572. 6. Jun. Romæ publicatè declaravit, se sub quoque verborum forma rescriptis, Concordata laedere oñlo. Vel quod, ut Wamf. cit. n. 14. dicta derogatio per se resolvatur ob decretum irritans, aut rationem patet, quæ Concordata continent. Unde jam scilicet, quod si Papa concederet culpam Coadjutoriam

corum istiusmodi cum futura successione in Germania, eam summum effectum sortiri non possit, nisi Coadiutor in mense Apostolico cessarit aut decesserit, vel alius ad provisionem Papæ tale beneficium aliquâ ratione spectaret. Chok. loc. cit. n. 7. ex Wamel. conf. 33. n. 12. Vel animi conditionem illam: "si beneficium vacabit in mense Apostolico &c. ad initio continuasse citari debet: vel, si pura & simplex fuerit, valere non potuisse, obstantibus nimirum Concordatiæ Germaniæ. Wamel. n. 13.

3. Neque hic obstat primò, quòd sùlvis Concordatiæ Papæ, quò & epus Legatus de Latere possit conferre beneficia in sex mensibus Ordinariorum, & cum illis concurrere. Redbuff. in Concord. rubric. de callat. §. 1. si quis vel alium superiorem. Brend. in Concord. Germ. not. 2. Chok. loc. cit. n. 15. & 16. Gonz. ad reg. 8. gl. 15. n. 15. & seq. pluribus id firmos Rota Decisionibus. Nam gratia solum præventiva respectu illorum sex mensium contraria sunt Concordatiæ. AA. item de Simonet. de reservat. q. 2. ed quòd hæc absolutè impediant collationes Ordinariorum: quòd verò cum illis possit concurrere Papæ, non impedit, quò minus ipsi possint prævenire Papem, in quo casu prævaleret illorum provisio provisioni apostolica.

4. Nec obstat secundò, quòd regressus ad beneficia non obstat Concordatiæ: cùm tamen regressibus æquipotentur Coadiutoria cum futura successione. Paris. loc. cit. n. 71. eum Mandos. ad reg. de impetrand. benefic. per obitum. q. 10. n. 7. utpote quæ non minus quàm Coadiutoria impediunt provisiones Ordinariorum. Nam regressus habent casum iuræ de præterito, nimirum ex voluntate resignantis, non aliter volentis resignare, nisi reservato sibi regressu, & valoreate Papæ id edimittunt. Paris. loc. cit. n. 72. iuxta citatam illam decisionem arolem apud Putrum §. 11. Unde iam, ut dicitur in eadem decis. per fiduciam iuræ non videtur indulta vacatio; sed potius est quædam continuatio præteriti iuræ propter voluntatem eius, nempe resignantis, qui legem eposuit in re sua, & illa voluntas tempore, quo locus est regressus, adhuc durat, & sic fingitur, quòd nulla intervenerit vacatio, ex quo fit dispositio in eandem personam & non diversam. Coadiutoria est contra nihil habent de præterito, & in ista fictio illa non vacatione non habet locum. dum Coadiutor non dicitur continuare; cùm ius sit & fuerit titularie, & ideo dispositio dicitur fieri in diversam personam, ac proinde per illas Coadiutorias dicitur contraveniri Concordatiæ cit. decis. Rota. §. 11.

5. Nec obstat terciò, quòd sicut regressus datur ex causâ aliqua onerosâ, nempe cessione. Paris. loc. cit. n. 73. citans Put. decis. 174. l. 1. Sarnen. de non iudicand. iuxta ser. supplicat. q. 4. Ideoque non dicitur proprie gratis, ex quo potius in compensationem exhibuit beneficii concedi videtur. Paris. loc. cit. n. 74. Sern. loc. cit. n. 2. ac propterea non contraveniat Concordatiæ; ita etiam Coadiutoria datur propter bene merita, ac ita pariter non videtur Concordatiæ contraria; cùm iuxta L. Aquilius. ff. de demar. dispositio loquens simpliciter non habet locum in dispositione remunerationis. Nam non ideo solum, sed etiam propter necessitatem Ecclesiæ, cui Coadiutor inservire non potest. c. 1. de Cler. agrot. in 6. & 10. in extra. & in recompensationem laborum fuorum Coadiutori datur portio fructuum. cit. c. 1.

& c. de Rescriptis, de Cleric. agrot. & ideo, si aliter de remunerationem habet, non debet illi dari successio, cit. decis. Rota. Put. §. 12.

6. Nec obstat quardò, quòd dando Coadiutoriam, etiam temporalem, Papæ apponit motus, & ex hæc appositione resultat affectus impediens Ordinariorum collatores à provisione talis beneficii, non minus quàm Coadiutoria ipsa cum futura successione; & tamen talis effectus non sit contrarius Concordatiæ. Nam dato, asci ex datione Coadiutoria affectionem (de quo, ut habet citata decis. arolem. §. 13. meritò dubitatur & negabitur à nobis infra quæst. 323. neque enim hac applicari potest simile de datione beneficii in commendam; cùm in commendata vacet beneficium, & Papæ comandando beneficium delectat, quòd de eo disponere licet; in datione verò Coadiutoria beneficium non vacet, & Papæ tunc faciat, quòd de iure est, adeoque non significatur per hoc beneficium, ita ut Ordinarius cessante Coadiutoria, non possit de eo disponere) dato inquam tantisper hoc, male adhuc apponitur. Siquidem cùm Papæ dicat in Concordatiæ: *Reservantes alio d'p'ramissis, & d'p'sitionibus non obstantibus quibuscunque* & ista reservatio seu affectus per appositionem mensis in datione Coadiutoria non continetur, sequitur, quòd talis affectus non obstat Ordinariis, cit. decis. §. 13.

7. Nec obstat quintò textus in l. fin. §. cui datus. ff. de vini tri. & alio leg. ubi dicitur: quòd cui datus legatus, veniunt dolia potabilia & comestibilia; sed si dictum fuerit: *lege vinum amphoratum, & omnia dolia*; ex legatione vini tantum veniunt potabilia; ut proinde idem dicendum videatur in casu præterente, nempe quòd verba illa: *Vel quamvis aliam dispositionem*; ex collatione præcedente verborum sunt restringendæ ad dispositiones similes præcedentibus, scilicet reservationibus & expectativis, quæ sunt iure consensu ad corpe incerta, adeoque sub his veniunt nequeat Coadiutoria, utpote quæ fit de consensu ad certum corpe; cùm universalis illa tantum referri debeat ad illa, quæ sunt ejusdem speciei. Nam verum est, quòd dictio illa: *Quamvis aliam*; non comprehendat nisi similia expresse, quando tum in materia restringitur; in præterente autem non summo marere restringibili; quæ concordata facta sunt ex causa, & provida Papæ intauderet uberiori illis Ordinariis facere gratiam quàm alia. cit. decis. §. 5. Adde, quòd, cùm reservatio tantum fieri ad incerta corpe, sed etiam fieri possit de certo corpe & de consensu possidentis, in quo casu dicitur reservatio specialis. *Decis. de Faleon. tract. de reservat. q. 2. & Papæ* excludit quæcumque reservationem, excludit etiam reservationem vel dispositionem de consensu ad certum corpe, qualis est Coadiutoria. cit. decis. §. 7. Ac denique, cùm verba illa: *Vel quamvis aliam dispositionem*; implicet qualitatem similem in genere, nempe quamvis aliam dispositionem impediens Ordinariorum in sua dispositione, ita etiam excludit quæcumque etiam dispositionem impediens Ordinariorum in sua dispositione. cit. decis. §. 2. Plura hæc concludunt infra, ubi de modo concedendi Coadiutorias cum consensu Ordinariorum.

Quaestio 314. Num coadjutoria istiusmodi cum futura successione repugnans indulgentia Cardinalium, Episcoporum, Praelatorum aliorum Collegiorum, & Universitatum, quae habetur circa collationem beneficiorum in mensibus Papa reservatis.

1. **R**esp. ad primum, nimirum quod ad Cardinales, & Episcopos affirmative. *Parl. de regis. l. 6. q. 5. n. 70. Gonz. ad reg. l. 2. q. 5. n. 12. Remouch. l. 5. n. 18. Nicol. cit. l. 2. d. 3. q. 9. Rota in una Tolentan. Archiep. res. Molineda dec. 10. de privileg. per totam. Put. dec. 108. l. 1. apud Gonz. & sic expressè de indulgentia Cardinalium, quod excludant gratias illas praeventivas, & quod ad derogandum illis per coadjutorias requiratur expressis derogatio. *Cassad. res. de p. d. dec. jur. c. 4. de privileg. Put. Molined. loc. cit. apud Remouch. loc. cit.* Item enim illi de iure communis intentionem fundatam habeant concedendi beneficia in omni mense vacantia, per talia indulgentia nihil de novo illis conceditur, nec potest augeri illis ipsis à jure communis concessa facultates, & indulgentia illa non sunt sicut privilegia, quibus solum removeant impedimenta illis obstatia per reservationes episcopales. *Gonz. ad reg. l. 2. cancell. gl. 1. q. 1. n. 24. & seq. Gare. de benef. p. 5. c. 5. n. 7. Remouch. de coadjutor. c. 5. n. 18. Nicolart. in concord. Germ. cit. l. 2. d. 3. q. 9. citans pro hoc plures Rota dec. 108. Idcirco illi vi illorum indulgentiarum, quae non iminus sunt favorabiles, & clausulae aequè pregnantibus munita, quàm ipsae concordatae Germ. (quamvis ex se forte difficilior illis derogetur, quod insuper, ut dictum, habeat rationem positi) beneficia coadjutoria affecta in praedictis mensibus aliis reservatis rectè conferuntur cum Papa citra eorumdem indulgentiarum specialem & expressam derogationem aut ipsorum indulgentiarum consensum tales coadjutorias concedere nequeant aut solent.**

2. **R**esp. Ad secundum negativè, nimirum quod ad indulgentias concessas collegiis, Universitatibus studiorum generalium, & Praelatis, quibus extra iustitiam juris communis extraordinariè, & ex tunc sedis Apostolicae indulgentia competat facultas nominandi, & providendi de beneficiis vacantibus in mensibus reservatis. *Remouch. cit. l. 5. n. 18. & ex eo verboreus Nicolart. loc. cit. l. 5. n. 10.* Indulgentia autem in hoc casu mixta favore & privilegio specialis, & emanare perennem solita ob privatam utilitatem certorum beneficiorum varè per obitu in certis mensibus Apostolice vacationum careant illa iuris assensu, conceduntur salvis non solum praevenientibus (ut dictum est) de concordatae Germaniae sed & gentis praeventivis, nempe expectantibus à Papa concessis aut concedendis & aliis beneficiis, quae tunc per manus appositionem à Papa affici solent, uti Papa tanquam par manus appositionem affecta manere beneficia, de quibus per gratiam Coadjutorialem disponit, sive super quibus coadjutoriam concedat, tantum videntur *Remouch. & Nicolart. citato Garcia. p. 5. c. 1. n. 174.* qui tamen ibi aliud vult, quam quod non *quasi. praed. ex Putco*, nimirum dubitari de eo, num ex iura nascatur talis affectio impediens collationem ordinariam, & ad illud probandum non valere exemplum de commendis. Quoniam autem haec indulgentia istiusmodi praeventivas excluderet, adhuc, quia integris pleniorque potestas inabdicabiliter remanet penes Papam

concedentem, tacita & virtualis derogatio resistens ex contraria Papae dispositione sufficit. *Remouch. & Nicol. cit. citantes Gonz. ad reg. l. 2. q. 2. & 9.* ubi tamen is nihil aliud, quam quod Papa concedendo Episcopis quatuor aut sex illos menses, adhuc possit in illis cum illis concurrere, quia penes Papam concedentem manet eadem & major potestas iuxta *Cassad. de prob. in 6. & quod Princeps, ut Bald. cons. 326. in fine*, dum committit alteri jurisdictionem, videatur eandem sibi reservare, nisi pro bono pacis permittat expressè contrarium; & quod semper auctoritas concedentis maneat illata & insuperabilis penes eum residere potestas. Quia, & alio alio, utpote loquens de solis Episcopis respectu mensium ordinum habet *Lotter. l. 2. q. 1. n. 28. & 18.* quem insuper citat *Nicol. de off. obli. non videntur responsioni*, quod quibusdam bujismodi indulgentiis praerogative gaudendi concordatae Germaniae cum decreto irritante, quia praerogativa illa respiciat duntaxat potest executionis seu modum conferendi & imminendi taxativè respectu ditorum beneficiorum varè per obitum, non autem sicut seu alio modo vacationum vel reservationum, aut per collisionem, expectativam, aut aliam manuum appositionem affectuorum. *Remouch. loc. cit. & ex eo Nicol. loc. cit. l. 5. n. 12.*

Quaestio 315. Quis ortus & progressus Coadjutoriarum.

1. **R**esp. ad primum: quod spectat ad Coadjutorias temporales, fuerit ex primitus non aliunde, quam moribus ob insufficientiam Episcoporum, aliorumque Praelatorum ex necessitate pro salute populi, & subditorum introductas donec deinceps iure statutum à Gregorio XIII. ut Episcopis, Archiepiscopis & rectoribus quorumcumque Ecclesiarum senio aut morbo impeditis & redditis inhabilibus ad explendum munus suum darentur Coadjutores, assignatis illis congrua sustentatione, & ceteris ecclesiae proventibus relictis, quod ad viverent, dictis rectoribus inhabilibus, ut patet ex tit. de cler. agrot. & debilitat. *Remouch. trad. de Coadjutor. c. 3. n. 1. vide Thomasin. in vet. & nova Eccl. discipl. p. 2. l. 2. c. 5. n. 7.*

2. **R**esp. secundò. De Coadjutoriarum perpetuarum, sive quae sunt cum futura successione, origo non ita iniquè illud tamen cartum fuisse eam antiquissimam. *Parl. de regis. l. 7. q. 2. n. 1. Lotter. de reb. l. 1. n. 2. & non tam iure communis (utpote in quo, ut dictum supra, nullum earum auxilium vestigium) quàm moribus & stylo adinventas esse. Remouch. loc. cit. n. 4. & ex Cassad. dec. 2. n. 2. de regis. gl. 1. apud Gonz. ad reg. l. 2. cancell. gl. 5. q. 9. n. 46. Thomasin. cit. l. 5. n. 9. in specia de Coadjutoria illis perpetuis in beneficiis inferioribus aut quàm certis praefatis nuntius Coadjutores, quibus canonica suffragantur causas & rationes, tam nuntius facultate horum Coadjutoriarum ratio, quorum succedendi consuetudini nulla forent iura, sed anni Romanae curiae usus stylusque, ideo & prescripti sunt à Tridentino Coadjutores in omnes spe improba succedendi sibi blandientes &c. Permitti quod potest, habuisse illas in tantum affinitatis aliquid à jure veteri, in quantum legitime datus coadjutor temporalis, si post decessum Coadjutori inveniatur dignus, designari solebat per Papam successorem. *Remouch. loc. cit. n. 4. & 5. citans Rebuff. in pr. benef. de regis. express. n. 6.* Et id quidem rationabiliter; tamen enim ut inquit *Lotter. loc. cit. n. 9. & 10.* defuncto Coadjutore possit*

possit magis idoneus successor inveniri, id tamen neque ex honestate est, neque utilitate Ecclesiae; ne in quò ad idoneitatem, eo ipso, quòd semel casuali cogniti electus quis sit hucmuneri, in totum præsumitur quovis alio melior, ut de ejus idoneitate non possit dubitari, pro quo est textus c. 1. dist. 94. *Et glan. c. miramar. v. pro laicis. dist. 61.* & Coadjutor perfunctus officio videtur in allectione istius beneficii cuius alteri preferendus ob labores semel pro Ecclesia impensis.

§. Resp. Tertiò. Srylus ille adificandi coadjutores, etiam cum futura successione, respectu Episcoporum usus per prima quinquè iacula, antiquis valde videtur, etiam non semper pariformis. Pro quo Remou. citat. l. 2. Hist. eccl. auctore Ruffino. c. 3. n. 7. Sic Macarius Episcopus Hierosolymitanus singulari & sapiente invento, ne sibi subrogaretur Episcopus Arius, iussitque cives Hierosolymitanos, ut clam à se ordinatum Maximum Episcopum Diopolitainum inaderent, & decernerent Hierosolymis successorem sibi aliquando futurum, interim verò Coadjutorem. Sozomeneo. l. 2. c. 15. apud Thomaf. loc. cit. p. 2. l. 2. c. 55. n. 12. Similiter, & quidem divino instinctu contigit Episcopum alteri Episcopo adifici, p. tunc quidem ut Coadjutorem, futurum deam in ecclesia successorem, dum Narciscus Episcopus Hierosolymitanus, Alexandrum Cappadociæ Episcopum venientem Hierosolymam ad visitanda loca sancta adlegit sibi in Coadjutorem, & se defuncto, in successorem cum Episcoporum provincie concessio, tunc in hoc casu intentionem dispositionis, nempe solvendo Alexandrum à nexu prioris ecclesie, dando illum Narcisso in Coadjutorem & viventi in successorem. Euleb. Hist. eccl. l. 6. c. 11. apud Thomaf. loc. cit. n. 10. Idem fecit S. Athanasius, assumendo Petrum presbyterum in Coadjutorem, & laborem suorum socium, & designando illum, non quidem tunc, sed ex post, adventante nimirum morte successorem suum, cui designationi & voluntati clerus & populus subscripsit, Theodoret. l. 4. c. 18. apud Thomaf. loc. cit. n. 3. & Ruffin. loc. cit. apud Remou. cit. n. 10. Sic quoque in Iudæa & occidentis Ecclesie Valerius Hipponeus Episcopus ingravescente senectute & infirmitate ab Episcopo Carthagenensi priore suo impetravit licentiam, accedente consensu Episcoporum illius provincie, nec non cleri populi que Hipponeus, ut Augustinus se superstitie creaturæ Episcopum in eum finem, ut non tantum sibi mortuo succederet, sed & post se succederet Coadjutor, Possessio, in vita S. Augustini c. 2. apud Thomaf. loc. cit. c. 56. n. 1. & 2. in quo facto ipse Augustinus illud maxime improbat, quòd Valerius se adduc vivente ordinari fecerit Episcopum, atque ipse duos simul esse Episcopos vultus Ecclesie, quod fieri vetuere concilio Nicæno can. 1. quam ingratum exemplum copis obtutus prius obtulerat Augustinus: nequaquam verò, ut ait Thomaf. Augustino futuro sollicito circa canonicam illius transgressionem, modò Valerius designato & electo Coadjutore & successore suo, solè ejus consecratione abstinuisset. Huic errorem postmodum correxit Augustinus, dum Etadium presbyterum suum in concione cleri & populi, eo applaudente, designavit successorem suum, & iustitiam, quo ad vixit, Coadjutorem suum hinc expressit, ut constat ex ejus epistola 110. cuius textum recitat Thomaf. loc. cit. c. 56. n. 5. ad huc in corpore posita beata memoria Patre & Episcopo se-

ne Valerio, Episcopo ordinatus sum, & solum cum illis, quod Concilio Nicæno prohibitum esset, scilicet, nec ipse sciret. quod ergo reprehensum est in me, noli reprehendi ut solum meo, erit presbyter ut est, quando Deus voluerit fuerit Episcopus. Interim tamen in municipiis & funditiones episcopalis officii succedere Erradum voluit Augustinus successorem designatum, ut ipse totum se conferret ad Ecclesie defensionem, & ad hæreticorum expugnationem, quem illi provinciam demandant Numidæ & Carthagini Concilia, ut ipse Augustinus testatur hinc expressis: obsecra, ut hinc jurem, hinc presbyter Erradum, quem hodie in nomine Christi designo Episcopum suum, efforem mihi, per amicum me refundere omnia occupationes mearum. Verum quod attinet factum illud Valerii Hipponeus Episcopi (de quo textus est in c. non autem 7. q. 1.) videtur contineri in eo vult tam designatio successoris quam accessus, eò quòd Augustinus non fuisse successor, sed coepiscopus Valerii, ut constat ex illis citatis textibus in 112. c. nescit, ut non succederet in cathedra Episcopi, sed accedat etiam locum Valerio Hipponeus ecclesie coepiscopus factus est Augustinus. Egan. in c. noli de concel. p. 1. n. 1. contra Lotum. l. 2. q. 2. n. 8. & Putnam de f. 2. 6. n. 7. l. 3. quos errore lapsos ait Egan. loc. cit. n. 4. & cit. n. 8. aut. exemplum hoc potuisse omitti; quia impertinens est ad statum etiam facit, quòd qui cum alio simul & pari jure eandem sedem ex æquo occupat, non possit, dum postmodum collegi defuncto, solus regere, dici collega successor. Sed quidquid sit de hoc, eadem saltem instantia obveniri non potest contra factum ipsius Augustini simul in Coadjutorem & verum successorem designatis Erradum. Sed nec obstat Nicæno Concilio veniens duos in una urbe, seu potius unius urbis esse Episcopos, quòd multis qui tenent episcopali charactere insignitus, vel etiam propriam ecclesiam respiciat, & non mei è titulariter tegeodam habet, designatur Coadjutor alterius Episcopi, modò hoc vivente pari acque principaliter jure unum cum Coadjuto Episcopo non regit eandem Ecclesiam. De cetero qualiter prædictum primi illi scilicet, ut quandoque unus civitatis duo essent Episcopi, vide apud Thomaf. loc. cit. c. 55. & 56. ubi etiam, uti ex in sequentibus, qualiter Episcopi mortui vicini solent sint suos denominare successores, non obstantes synodo Antiochenæ can. 23. verante, ut Episcopatum mortui vicini sibi successores constitui, quem canonem vel in totum ignoravit Augustinus, aut existimavit, se vatem solum successoris designationem ejusmodi, cui non suffragaretur cleri plebisque consensus, unde nec à Carthagenensi, nec ab alio Primate ullo eorum ac dispenationem asciscendi successoria expectisse legitur Augustinus. Thomaf. loc. cit. c. 56. n. 6. Atque ex his videtur, hucque necdum in designatione Coadjutorem cum futura successione expectant & expectant Romani Pontificales licet utrum, sed ad summum Primatis vel Metropolitanis cum consensu cleri & plebis.

4. Resp. quartò. Ab anno Christi 500. ad 800. quoque existat videri ut hujus rei exempla, interveniente lo ea Coadjutorem perpetuum designatione summi Pontificis auctoritate; sic anno 741. Bonifacius I. Archiepiscopus Moguntinus à Zacharia Papa impetravit licentiam adsumendi sibi Coadjutorem cum futura successione, proinde

de hoc est tractatus in c. *privilegi* 7. q. 2. de quo textu inquit Fagn. in c. *nulla de cens. prob.* n. 78. loquit illud de Episcopo, cui ex permissione canonum dispensari potest Coadjutor cum futura successione. Quamvis addat n. 79. patere ea hoc textu, Papam non concessisse Episcopo designationem Coadjutoris cum futura successione, nisi cum duabus conditionibus, quarum una fuit, ut Episcopus sum probaret in ministerio Coadjutoris; altera, ut postquam probaverit, & aptum esse repeterit, ad officium pastorale in ultima hora, quod se cognoverit ex hoc saculo migraturum, sibi successorem designet: adeoque talis coadjutoris valde diversus fuit à modernis Coadjutoris, utpote qui dante ante illum experimentum citra periculum mortis Coadjuti, & uno contextu cum futura successione. Adde, quod si textus idem accurate consideretur, Papa solum concessit Archiepiscopo Mogantino assumere sibi coadjutorem, qui post obitum ejus accederet ad apostolicam sedem, ab eo ordinandus, hoc est, providendus de Episcopatu illius, *ordinare* enim hic idem significat, quod *conferre*, vel certe idem quod *insinrare*, ut pluribus probat Fagn. n. 80. Exempla cetera prateritis, utpote quod non tam Coadjutoriam quam potam designationem successoris superfluis Episcopis factam continent, quæ conglobata vide apud Thomaf. *loc. cit.* c. 57.

f. Resp. quinto. Accedendo nunc ad tempora Caroli magni & stirpis ipsius, continuata fuerunt similis Coadjutoriarum cum futura successione in Archiepiscopatibus exempla. Sic S. Rembertus Bremensis Archiepiscopus, cum jam non esset amplius ferendo oneri par, petiit à regibus Ludovico & jusque filio Ludovico & Carolo cum approbatione Concilii, ut (non dum tamen interpellata sedis Apostolicæ autoritate) permitteretur Adelgerio Corbejensi in Saxonia canobis monachum sibi jam tunc coadjutorem accipere, habitarus deinceps successor. Thomaf. *loc. cit.* n. 52. ex Sualo in vita S. Remberti, ad 4. Februar. Sic S. Odalricus Augustanus Episcopus impetravit ab Imperatore, ut Adelberoni nepoti suo administratione temporali Episcopatus permitteretur, desponsat etiam in Episcopatum ipsum successione, cui tamen imperatori vehementer deinceps restitum in Concilio Ingelheimensi ab Archiepiscopo & Episcopis, de quo vide Thomaf. *loc. cit.* c. 58. n. 8. & Suttum ad 1. 4. Infr. similia attentata ab aliis Episcopis vide apud Thomaf. Atque ita uocum recurreretur Romanæ, nec ad cessionem Episcopi, nec ad designationem in favorem, nec ad Coadjutoriam & successorem sibi asciscendum, sed tota ex potestate residebat penes Imperatorem & concilium provinciale. Thomaf. *loc. cit.* n. 8.

6. Resp. sexto. Post annum Christi. 1000. res hæc se aliquando alter habuit, dum pro impetrando Coadjutore cum futura successione cepit recurri quoque ad Papam, non tamen delectum regum consensu & clericali iudicio; ut patet ex eo, quod dum Sanctus Aragonus in Hispania Episcopus à Gregorio VII. peteret licentiam sibi asciscendi successorem, præsentarique hunc in suam duos clericos, quorum alter ipse & Rex aveteat Episcopatum illum conferri, Papa reiectis illis clericis, utpote concubinali natis, movit Episcopum, ut sibi ipsum aliquem adjuvaret clericum, curas suas & functiones in eum relinqueret, probatumque per annum & repetum idoneum Romanæ mitteret, clerici totius testimonio instructum,

nam charta regis, quæ regis assensus declaratur; tunc enim talem non passurum repulsum Thomaf. *loc. cit.* c. 59. n. 1.

7. Resp. septimo. Posterioribus vero sæculis ante Tridentinum coadjutoria illa quoque perpetua in beneficiis inferioribus à summis Pontificibus gratiose & specialiter concedi solebant. Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 22. Et quidem facili, ut Barbosia jura eccl. l. 3. c. 10. n. 32. juxta formulam, quam posuit Mandos. ad reg. cancell. 11. q. 6. Nascentibus tamen postea ex inde variis abusibus regimini ecclesiastico valde noxii, penitus eas abrogavit Tridentin. sess. 15. c. 7. Remouch. c. 3. n. 5. Garc. *loc. cit.* c. 5. n. 22. ac ita quoque edito regio à Ludovico XIII. Gallia Rege anno 1639. Coadjutoria hæc ad Canonatus & parochiales ecclesias prosperitæ sunt testis Thomaf. *loc. cit.* c. 59. n. 10. ac ita observatum est tempore Pit V. & Gregor. XIII. usque ad tempora Sixti V. à quo non obstante Concilio, tales Coadjutoria concessa denuo, & tempore Clementis VIII. concedebantur in dignitatibus, canonicatibus & portionibus cathedralium & collegiarum ecclesiarum, & aliquæ, licet paucæ, in parochialibus absque derogatione dicti Concilii. Garc. *loc. cit.* n. 24. Barbosia *loc. cit.* n. 33. Et sic hodie atque de suo tempora Gozz. ad reg. 8. q. 5. n. 47. & seq. passim conceduntur à sede Apostolica, tales Coadjutoria perpetua, modò ad id porrigitur literæ commendatæ Episcoporum, etiam per modum Episcopalis nulli attestantes, similem concessionem Coadjutoria Ecclesiæ utilem esse, et si petatur Coadjutoria ad aliquam præbendam in Cathedrali vel Collegiata, tunc quidem servatur, quod sufficiens literæ missivæ, seu epistola folius Capiculi, vel majoris partis illius, quamvis Episcopus non scribat; & statim, si parsons pretendens Coadjutoriam est aliis idoneus ad tale beneficium, ad illius & protopretarii instantiam conceduntur similes gratiæ; quodam rectoribus autem sui beneficii curata tunc conceduntur, sed aliquando tamen &c.

Quæstio 316. Coadjutoria an sit beneficium ecclesiasticum?

Respondet Coadjutoria neque temporalis, neque cum futura successione est verè ac propriè beneficium Barbosia *loc. cit.* n. 50. Gozz. *loc. cit.* n. 40. & 64. Azor. *insinuat.* mor. p. 2. l. 3. c. 2. q. 4. Venetig. tom. 2. annot. 19. Janicani. 36. Castropal. tract. 13. c. 1. p. 9. n. 2. ubi: Coadjutoria alia est cum jure succedendi in beneficio, alia sine tali jure; quocumque modo concedatur Coadjutoria, non est beneficium, Remouch. c. 8. n. 19. Tondur. *quæst.* p. 1. c. 1. §. 3. n. 3. ubi: nec temporalis Coadjutoria, nec perpetua propriè appellatur beneficium venit. Per neutram enim harum Coadjutoriarum confertur jus in re, sed solum per illam, quæ est cum future successione, confertur jus ad rem. Barbosia *loc. cit.* Tondur. *loc. cit.* 4. Castropal. *loc. cit.* Fagn. in c. *nulla de cens. prob.* n. 54. nam per Coadjutoriam temporalem conceditur solus fructus & regimen beneficii non quidem jure, habitu aut potestate, sed solo facto, Castropal. *loc. cit.* adeoque accedit propriè ad naturam vicariæ temporalis, quæ beneficium dicitur, utpote cujus natura est, ut sit perpetuum, hoc est, aptum durare toto tempore vitæ possessoris, & sic, si non actu, saltem habitu, perpetua: Coadjutoria verò hæc non potest dici perpetua, quæ non Coadjutoria, sed Coadjuti morte terminatur: Tondur. *loc. cit.* Sic quoque Coadjutor cum futura successione jus nullum habet in beneficio, nec respici-

Aut tituli, nec respectu possessionis quamvis iura habeat quoddam noviter creatum circa facultatem coadjutorii. Fagn. *loc. cit.* n. 66. Et si per Coadjutoriam cum futura successione titulus & jus in beneficio Coadjuti daretur, duo forent ejusdem beneficii possessores & intitalati. Coadjutus enim beneficio suo non privatur, sed verum ejus nomen & jus penes eum remanet, etsi sit impotens illud administrare. Tondut. *cit.* n. 4. & 5, non obstante c. *tuus res. de cler. ager. ubi* ab administratione debet removeri. Quia intelligitur de administratione, non quod ad potestatem, sed quod ad exercitium, à quo Rector leprosus ob scandalum & horrorem est arcendus, & Coadjutor subrogandus. Castrop. *loc. cit.* Bare. p. 4. c. 5. n. 5. & 6. citans gl. *de cler. administratione* Abb. *ibidem* n. 4. Suarez. *nom. 5. de censur. d. 5. c. 2. Navar. cons. 6. de cler. ager. &c.* Uti id ipsum, nempe Coadjutoriam non esse beneficium ex eo patet, quod per obitum vel cessacionem Coadjutoris non vacet beneficium, sed solum per cessum vel decessum Coadjuti, unde & lo lateris Coadjutoria dici solet, quod, cum primum tale beneficium per cessum vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem, vel amissionem Coadjuti, vel alio quovis modo, vacare coarceat, & sic eodem Coadjutorie officio cessante, conferatur & assignetur eidem N. & in corporalem possessionem illius & annexorum jurum & pertinentiarum autoritate apostolica inducatur & defendatur, & sic per obitum Coadjutoris non vacat beneficium, sed cesset eadem iura. Gonz. *loc. cit.* n. 65. & seq. citans Put. *de res.* 22.6. n. 3. l. 3. ubi etiam n. 11. & 12. dicatur, quod in Coadjutoria dum non potest continuatio primarii juris & tituli, nec fides non vacacionis. Proinde jam Papa concedens Coadjutoriam non providet absolute de beneficio, illud absolute conferendo, sed ad effectum providendi necessitati ecclesie. Barbof. *loc. cit.* n. 51. citans Bursat. *de res.* 28. tamen Coadjutoria tales cum futura successione provisiones palliat vocat Mandoc. in *reg. de impetrat. benef. ac per eib. famulor. Cardin. q. 30. n. 3.* apud Gonz. *in cit.* n. 47. differtentiam ab alio provisionibus canonicis, seu veris & puris collationibus, quod per has acceptatas acquiritur provisio iure etiam aure possessionem Remouch. *cit.* c. 8. n. 22. Quamvis Coadjutoria uberior & efficacior sit electione & prefatione acceptatis in eo, quod licet & hz conferant solum ius ad rem, non tamen equimodus producat effectum regularum Coadjutoria, uti fit in Coadjutoria Remouch. *loc. cit.* n. 23. Sic quoque Coadjutor talis dicitur beneficiatus. Fagn. *loc. cit.* n. 54. citans Rot. in *Salman. Coadjutoria* 25. Junii 1593. coram Penix, & Coadjutor Canonici Canonici fuit. Tondut. *loc. cit.* n. 6. Ventrig. *loc. cit.* n. 37. Card. de Luca. *de Canonici* d. 6. n. 10. Gonz. *loc. cit.* n. 107. ubi Coadjutor vocatur Canonici fuit, & ideo Canonici variis preferri non debet; cum semper verum fuit preferri debeat. Barbof. *loc. cit.* n. 52. citans Monet. *de aprior. q. 8. n. 148.* Ludovic. *de servitia. de jurisf. ad. p. 1. q. 29. n. 33.* Item Barbof. *de Canon. & dignitat. c. 19. n. 31.* citans Garc. p. 4. c. 5. in *addit. post. n. 130. dub. 28.* & licet fideat post omnes Canonicos, id tamen non est ad eo, quod sit Canonici junior, sed quia non est verè Canonici Barbof. *ibid.* n. 33. Videri quoque beneficium secundum quid, quatenus producit titulum præventivum non habitationem & iurisdictionem, ut Put. *de res.* 478. l. 2. adeoque ius fuitum in re operaturum plenos effectus domum per cessum vel decessum Prælati, sic Remouch. *cit.* c. 12. n. 4.

Questio 117. Coadjutoria cum futura successione in dignitate num sit dignitas vel Prælatia.

1. Respond. primò, non esse verè dignitatem. Barbof. *de res. & dignitat. loc. cit.* 29. n. 31. (ubi etiam ex Gasf. subdit, propterea commissionem factam dignitati non transire in ejus coadjutorem, non solum, quando fuit expressum nomen proprium, sed etiam quando non fuit expressum.) Ventrig. *rem. 2. annot. 13. c. 6. n. 35.* ubi etiam, quod Coadjutor non possit eligi in Judicem synodalem aut etiam Apostolicum, quia non dicitur verè habere dignitatem.

2. Respond. secundò: Coadjutorem aliquem cum futura successione in Episcopatu non posse dici Prælatus illius Ecclesie; quia Coadjutoria non dicitur beneficium sed officium, totum remanente penes Coadjutum; & licet Coadjutor per acceptationem Coadjutorie acquirat ius in re, nempe in ipso officio Coadjutoris, non operatur tamen ius tale, ut Ecclesie dicatur spectare ad Coadjutorem. Tondut. *q. 99. benef. p. 2. c. 194. n. 3.* Quemadmodum itaque Coadjutor Canonici dicitur Canonici fuit respectu illius Canonici Coadjuti, ita Coadjutor Prælati alius ecclesie dicitur Prælati fuit talis ecclesie: quod valuisse videtur Remouch. *dam loc. cit.* n. 20. inquit: vocant nonnulli Coadjutorem admodum Prælatus fuitum, quasi habet titulum pariter fuitum.

3. De cetero non Coadjutor Prælati v. g. Episcopi, dici possit simpliciter Prælati verum ex hoc ipso officio Coadjutoria, in quo ius habet, meritis dubitatur. Pro negativa facit, quod sicut, qui nomine & loco beneficiarii administrat beneficium, exinde non est aut dicitur beneficiarius, ita, nec, qui munia prælaturæ incumbens exerceat, seu Prælaturam aliano nomine, nempe ipsius vel Prælati exerceat, exinde non videtur dicendus Prælati. Pro affirmativa tamen stare videntur Remouch. *c. 12. n. 32.* ubi Coadjutor cum futura successione habet: tantum respectu Coadjutorie admittitur dicitur Prælati. Gonz. *cit.* 21. 5. n. 22. ubi etiam Coadjutor est Prælati, & uti talis habet curam animarum. & n. 3, ut talis Prælati habet plenam & liberam administrationem, pro quo citat multas textus, Patris quoque de *resign. benef.* 1. 7. q. 20. n. 17. ubi *Coadjutor ita* (hoc est, pro cura animarum) *fatus dicitur Prælati.* Pro quo citat Archid. *in c. quoniam* q. 1. n. 6. gl. in c. 1. 7. q. 1. Innoc. *in c. de rectorib. de c. ager.* Verumtamen loquitur de Coadjutore creato Episcopo in partibus infidelium cum onere coadjuvandi Episcopum alium non merè titulari, ut patet, dum mox subijcit: & omnibus notus est stylus vulgaris Curia. Nam quando datur Coadjutor alicui Episcopo ille Coadjutor fit Episcopus in partibus infidelium, id est, nullatenus cum onere, ut coadjuvet. N. de quali Coadjutore etiam dubitari non possit, quin sit Prælaturæ characteris sit episcopalis, dubitari tamen adhuc potest, num quæ præcisè Coadjutor Episcopi sit verus Prælati.

Questio 118. Coadjutoria num sit resignatio, & subijciatur publicationi.

1. Respondet ad primum, quamvis Coadjutoria cum futura successione imaginem reserat resignationi. Remouch. *c. 8. n. 26.* Si quæ in aliquibus similis illi, Tondut. *q. 99. benef. p. 2. c. 12. § 29. n. 21.* citans Cavalet. *de res.* 116. n. 4. videnturque habere

habere naturam illius *Garc. de benef. p. 11. c. 3. n. 275.* vel etiam vim habeat resignationis, quatenus conceditur cum consensu Coadjuti, qui consensus, ut *gl. in beneficium de regular. in 6.* vim resignationis habet *Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 9.* & sic in Coadjutoria locum habet regula de consensu. *Gonz. loc. cit. n. 10.* citans *Pot. de off. 108. n. 1. 1. 2.* Hæc ipsa tamen qualiter intelligenda, explicat *Gonz. n. 69. & seq.* Non tamen etiam talis Coadjutoria cum consensu Coadjuti est resignatio. *Lott. de reb. benef. l. 1. c. 25. n. 2.* *Garc. loc. cit.* nec propriè dici potest resignatio. *Gonz. loc. cit. n. 69.* Sed multum à resignatione differt, & aliud longè est resignatio, aliud deputatio Coadjutoris cum futura successione. Nam per resignationem effectum sortitur titulus abdicatur a resignante, per Coadjutoriam verò isdem non solum titulus, verum etiam possessio non abdicatur, sed utriusque tenetur penes Coadjutum, unde innotet Coadjuto beneficium vacat per obitum illius. *Tondut. loc. cit. n. 18. & 19.* citans *Cavaler. de iust. n. 5.* Unde jam licet requiratur consensus Coadjuti (in quantum is est capax consentire) illic tamen consensus non habet vim resignationis, sed solum operatur, seu servit ad tollendum obitum, sive quod nimis odiosa sit Coadjutoria respectu Coadjuti. *Remouch. c. 1. n. 30.*

2. Respondeo ad secundum. Resignatio non subiacet publicationi, sed regula de publicationis. *Tondut. loc. cit. n. 20.* ubi etiam distinxit arguendi sunt illi, qui publicari faciunt Coadjutoriam ad initer resignationis. Quia regula de publicationis, locum non habet nisi in beneficiis vacantibus per resignationem, ut patet ex Bulla Gregor. XIII. de super edita, & n. 22. ubi pro hoc citat *Barbof. ad Trident. sess. 23. c. 7. n. 9.* *Garc. loc. cit.* ubi, quod constitutio illa Gregor. non procedat in Coadjutoris cum futura successione, etiam si sint cum consensu Coadjuti; cum, ut dictum, non habeant naturam resignationis, adeoque his verbis dictæ Constitutionis adaptari nequeunt: cum in Coadjutoris capi non possit possessio intra sex vel novem menses à tempore mortis, & ita, ut inquit *ibid.* *Garc.* sine dubio tenendum, quamvis aliqui de hoc dubitaverint, & aliquæ Coadjutorie sint publicatæ. *Gonz. loc. cit. n. 72.* ubi, quod constitutio dicta locum non habet in Coadjutoris: cum non sint resignationes aut iurium cessiones. Et n. 69. obstat, hinc non obstantibus, quæ dixerat n. 9. nempe quod vim resignationis habeant istæ Coadjutorie; nam ut ait id minus est propriè, quantum ad effectum, ut requiratur consensus Coadjuti, & quod prælatio consensus habeat vim vacationis, ad solum procedere ait n. 70. & 71. quando consensus est, ut provideatur alteri statim, simpliciter, perfectè, irrevocabiler de beneficio suo; hæc autem, qui constituit futuræ successionis, continet solum, ut post mortem suam, & non viveat, beneficium suum obveniat alteri, ac proinde non possit inducere resignationem. Idem, nempe, quod non subiacent regulæ cancellariæ & constitutioni Gregor. XIII. de publicatione tamen, tenent *Ventrigl. tom. 2. ann. 13. §. unico. n. 77.* *Remouch. cit. c. 8. u. 26. & c. 12. n. 5.* ubi, quod nullum nascatur præjudicium in oâ publicatio de iustitiam illas gratiam Coadjutorie, ad quæ admissio seu traditio possessionis pertinet, possit tamen præstare Coadjutor ad capiendam possessionem Coadjutorie, seu ad illius obtinendam executionem, Quinimo solet istiusmodi gratia quanto citius intimari, ne contingente

P. Lott. de reb. benef. l. 1. de Coadjuti.

vacatione, prætextu causæ ignorantie quicquam in iustis obveniat.

Quæstio 319. Num Coadjutoria cum futura successione subiacent regulæ 8. Cancellariæ?

Respond. negativè. *Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 38. & 39.* ubi licet id afferat expressè de Coadjutoris temporalibus; Idem tamen etiam sustinere debet ob rationem, quam adducit, utpote quæ pari omnino modo militat pro Coadjutoria perpetua. Aut enim, id ideo esse, quia Coadjutoria ista temporalis non sunt beneficium, adeoque non vacent nec vacare possint in aliquo ex mensibus dictæ regulæ, sed cessant & extinguuntur, cessante vita Coadjuti.

Quæstio 320. Coadjutoria cum futura successione num præbeat titulum ordinationis?

Respond. negativè. *Garc. de benef. p. 2. c. 5. n. 131.* *Ventrigl. tom. 2. ann. 13. §. unico. n. 37.* *Barbof. de causis & dignitatibus. c. 29. n. 39.* citans *Monet. de opt. c. 4. §. 8. n. 169. & c.* Nemò enim ad titulum de futuro, & in spe, etiam certa ad beneficium, quod expectat, ordinari potest, cum Concilium Tridentinum requirat titulum de præsentè. *Garc. loc. cit. n. 130.* Secutus tamen est hoc ordinari poterit, si forte ratione Coadjutorie talis haberet congruentiam cum ad titulum illius ordinari posset, non tantum ad titulum beneficium, sed illius iure percipiendi congruam assignarem tantum ad titulum pensionis. *Lott. de reb. benef. l. 1. c. 25. n. 16.* *Barbof. Ventrigl. l. cit. Garc. loc. cit. n. 132.* citans *Navar. de ratione c. 10. n. 10.* & plures alios. Et sub hac quoque conditione habuit congruus intelligenda videtur *Gonz. loc. cit. n. 8.* dum indifferenter & simpliciter ait, aliquem titulo Coadjutoria perpetua ordinari posse, ita ut etiam Tridentino. *sess. 23. c. 1.*

Quæstio 321. An Coadjutoria inducat incompatibilitatem cum beneficio tam habito quam habendo à Coadjutore?

Resp. Coadjutoria cum futura successione, dum actualem servitium habet, inducit incompatibilitatem ad effectum retentionis; non quidem quia beneficium est, sed quia officium est habens actualem administrationem incompatibilem cum residentia quam requirit beneficium; beneficia enim illa (idem est de officio, siue dum unum est officium & alterum est beneficium) simul retineri non possunt, quorum obligationibus simul satisfieri nequit. *Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 123.* *Castropal. trad. 13. d. 1. p. 10. n. 30.* *Remouch. l. 1. c. 12. n. 37.* *Tondut. q. 99. benef. p. 2. c. 5. §. 3. n. 33.* contra *Gonz. Mendiz. Lufian. l. 4. divers. juris argum. c. 1. n. 8. & per totam*, quem sequuntur *Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 64. & 65.* *Chalk. ad reg. 8. gl. 1. n. 22.* hac exceptione, quod Coadjutor talis non teneatur residere præcise, cum beneficium non habeat; sed solum casu, id est, si non residet, non lucratur fructus, & ob illas admissas tenetur satisfacere Coadjuto. Hanc jam obtinet Coadjutoria tali, & si non vacet ipso iure beneficium præhabuit habens incompatibilitatem cum servitio Coadjutorie, dimittendum tamen est, & retineri non potest sine dispensatione. AA. idem. Nisi forte, ut *Tondut. & Garc.* in literis Coadjutorie caveatur, quod non teneatur dimittere prius obtentum, nisi eveniente successione, & sic jam prævit cum tali dispensa-

L

spensat.

spensatum sit. Similiter, si post obtentam Coadjutoriam Coadjutor allequatur beneficium tale cum eo incompatible, expirat Coadjutoria; & non potest vi illius in beneficio Coadjuti succedere. Garcias, Tondutus, Castropalao & alii. Unde jam etiam in Bulla Coadjutoriali debent sub pœnis nullitatis exprimi alia beneficia, quæ Coadjutor habet, & vicissim in aliis provisionibus aliorum beneficiorum exprimens est Coadjutoria. Remouch. loc. cit. n. 36. citans Barbof ad Trident. sess. 25. c. 7. n. 41. de quo infra pluribus. Ad rationem verò illam in contrarium adductam ex Gonz. dicit Garc. loc. cit. n. 57. illam de servitute & residentiam Coadjutoris esse præcisiuam, & illam ad eam compelli posse, quia ipse se obligavit & consensit tali obligationi. Sed de onere residendi & deservendi Coadjutoria infra. Quæ contra hac obmoveri possent ex non vacatione beneficii propter affectionem alterius incompatibilis, quædam istius primi adepti non est realis & fructuosus possessio; hæc inquam, vide & soluta inferius, ubi de expiratione Coadjutorie.

Quæstio 322. An Coadjutoria pariat privilegium fori

Respond. Coadjutor carens omni beneficio, & solum etiam primam tonsuram habens, gaudet privilegio fori, modò habitum & tonsuram clericalem deferat, & intersit ecclesiæ (ut hac requirit Trident. sess. 13 c. 6. ad hoc, ut clericus in minoribus solum constituti, nullum beneficium Ecclesiasticum habentes fruatur privilegio fori. Cardin. de Luca ad Trident. d. 24. n. 11). Garc. p. 4. c. 5. n. 97. & 98. Barbof de can. & dignat. c. 29. n. 42. citans plures alios, Castrop. tract. 13. d. 4. p. 10. n. 21. Remouch. loc. cit. n. 33. Cardin. de Luca loc. cit. n. 55. Coadjutoria enim ad hunc effectum æquipollere beneficio. Carol. de Luca. ad Ventrigl. annot. 13. ann. 2. n. 2. & Coadjutor receptus ad administrationem dicitur filius Ecclesiæ titularis. Remouch. loc. cit. n. 37. Secus ramen est & non gaudebit privilegio fori, si non intersit Ecclesiæ; quæ Coadjutoria non est beneficium ecclesiasticum. Garc. loc. cit.

Quæstio 323. Coadjutoria num pariat affectionem: sive an, si promoriatur Coadjutor: beneficium remaneat effectum Papa, qui minus ab Ordinario aliis illius collatore providendi nequeat; Coadjuto moriente in mense Ordinarii.

Respondet negativè Lotter. l. 2. g. 25. n. 31. (et si n. 33. dicat, per concessionem Coadjutoria intrare reservationem seu affectionem ad favorem Coadjutoris) Ventrigl. tom. 2. annot. 3. n. 55. citans pro hoc Gasium p. 5. c. 1. n. 174. ubi tamen in potius inclinat in contrarium cum Pileo, quem citat decis. 226. n. 14. l. 3. & expresse addit: idem videtur (nempe quod ex datione Coadjutorie nascatur affectio) quando Coadjutoria est subrepticia seu invalida, & sic non habet locum futuræ successio, quæ est accessoria ad Coadjutoriam. pro quo etiam citat Mandol. de signat. grat. tit. de Coadjuti. vers. Coadjutoria habetur. & Pul. decis. 98. l. 2. contra Carol. de Luca ad Ventrigl. loc. cit. n. 5. Tondutus 99. benef. p. 2. c. 3. §. 1. n. 7. ubi expresse: per deputationem Coadjutoris cum futura successione affectio beneficii induitur, quævis

Coadjutus decederet, antequam Coadjutor literas intrinsecas, vel Coadjutoris effectum exercere capisset; tunc enim ex tali minus appositione beneficium non censetur affectum, ut illud nullus inferior conferre possit. citans pro hoc Rotam. decis. 570. n. 2. p. t. recent. & in ea plures pro hac sententia allegari ait. vide à nobis dicta supra. quæst. 312.

Quæstio 324. Quale jus Coadjutoria conferat Coadjutori

Respond. præter plura sparsa de hoc in antecedentibus, Coadjutori vivente Coadjuto per Coadjutoriam jus nullum queritur in beneficio, respectu cujus est Coadjutor, neque respectu tituli, sed tantum jus quoddam noviter creatum circa facultatem coadjuvandi, & ipsum simplex officium penitus à beneficio distinctum, nec quidpiam aliud aut obtinere aut possidere ex propria persona censetur. Lotterius l. 2. g. 25. n. 30. sic quæsit Tondutus p. 3. c. 19. 4. n. 2. ait: Coadjutor in vita Coadjuti non habet in Episcopatu jus in re, sed solum jus ad rem, quod jus ad rem licet sit considerabile quodam dispositione facientes mentionem de jure quæsto non tollendo, ut Gonz. gl. §. 5. 9. n. 79. non tamen est tale jus, quod operetur, ut beneficium datur spectare ad Coadjuto rem. & n. 3. subdit: Coadjutor quidem habet jus in officio Coadjutorie, sed non in beneficio. Fagn. in c. ex parte. de cler. agrot. n. 26. ubi: per hujusmodi gratiam præventivam acquiritur Coadjutori in beneficio jus ad rem, quod eveniente vacatione per obitum Coadjuti efficitur jus plenum, adeo, ut non requiratur pro Coadjutore nova collatio, sed absque aliquo ministerio gratia Coadjutorie ex primo jure sibi concessio effectum fortiat, cum Papa in ista Coadjutoria ex nunc pro ut ex tunc faciat collationem juxta decisionem Rotæ in Tiraf. Coadjutoria 8. Novemb. 1599. coram Penia, quam verborum recitat Garcias p. 4. c. 5. n. 132. Plus aliquid velle dicere videtur Reginouch. et si quod ad rem ipsam plus non dicat, c. 2. d. 2. ubi ait: quidni etiam Coadjutoris talis censetur jus in re, si effectus consideretur. Cum enim ratio, cur præferatur, electio, & c. denique duntaxat ad rem, in eo consistit, quod procedatur à personis inhabilibus vel non constitutis in dignitate, seu quibus non competat facultas conferendæ canonice institutionis; uti & quod post ejusmodi actum desideretur alius actus, nempe institutio, confirmatio; gratia autem Coadjutorie procedat à Papa, penes quem stat plenitudo juris canonice, nec sit opus ulla alia provisione post obitum Coadjuti, videtur acquiri Coadjutori jus in re. Ac denique n. 4. addit: quidquid sit, licet non producat jus in re verum seu proprium, præter particulares: ex nunc pro ut ex tunc certum tamen est producere titulum præventivum seu habitualem & initialem, proindeque jus in re sicutum operaturum plenos effectus demum per actum vel decessum Prælati, & sic videtur beneficium ecclesiasticum secundum quid.

Quæstio 325. Effectus alii Coadjutorie quoniam sunt?

Respond. Cæterorum effectuum, quos parit Coadjutoria, nomine venire possunt, Coadjutorie obligatio, potestas, iurisdiclio, præsententia, iura aliæve emolumenta, de quorum singulis sub specialibus titulis in sequentibus.

CAPUT SECUNDUM.

De Causa materiali & efficiente Coadjutoriz, sive in quibus beneficiis, & à quibus concedatur.

Quæst. 326. *Quanam beneficia sint capacia Coadjutoria temporalia?*

Resp. primò: Beneficia omnia & quæcunque majores, duplicia cujusque generis & nominis, curem aliquam, jurisdictionem vel administrationem habentia, & per consequens officio ecclesiastice. Remouch. de Coadjutor. c. 6. n. 1. Sic itaque Prælati, Rectoribus utriusque sexus præminentiâ vel dignitate quavis, etiam seculari fulgentibus, modò jurisdictionem aliquam vel administrationem habuerint, dari tales Coadjutores, dum ob sanium, morbum aliudve impedimentum non sunt amplius parvi; & in specialis curat, aut officium aliquod in ecclesia obligati. Remouch. c. 7. n. 1. & 2. Sic in specie Coadjutor dari potest Archidiacono. c. consultationibus. de Cler. agrot. & ibi Fagu. n. 1. Episcopo & Prælati superioribus. c. ex parte. tit. eod. Fagu. loc. cit. Rectoribus parochialium. c. de Rectoribus. tit. eod. Fagu. loc. cit. Habentibus personarum vel quodcunque beneficium certi ministerii & officii. Fagu. loc. cit. n. 3. citans Hostiens. in c. consultationibus. n. 1. Abbat. Fagu. n. 4. Archid. in c. fin. n. c. de suppl. negl. Prælati. in 6. & alii apud Fagu. Generali perpetuo Religiosis. Fagu. n. 5. ex Auctor. conf. n. 7. Tuich. lit. C. cons. 402. n. 5. ubi, quòd tali, si sit decrepitus & inutilis, debet dari Coadjutor; non autem debet amoveri in totum, vel privari.

2. Resp. secundò: Secus est de beneficiis simplicibus, etiam Canonicatibus. Remouch. loc. cit. n. 2. & c. 14. n. 6. ubi, quòd beneficia simplicia, nempe Canonicatus, oqueant esse subiectum materiale Coadjutoriz simplicis seu temporalis, idque, ut addit in parenthesi, impossibilitate juris & facti. Dantur enim Coadjutoriz temporales in favorem Ecclesiarum & Coadjuti; dum autem illis beneficiis nulla administratio, nullumque regularetur onus annexum, quàm legendi horas, vel ad summum exercitium Ordinis; & Ecclesiæ in utroque, dum ob infirmitatem suam ad id inhabiles sunt, gratioris dispensat, relicti illi integris fructibus, quorum alias partem in Coadjutoriem illum temporalem erogare debuissent. Hinc, inquam, casus ille beneficiis infirmi favor, ut & Ecclesiæ suo ultro cedente. Remouch. num. 2. & 3. Et si fortè talibus beneficiis incumbat onus dicendi sacra aliquot, debet tunc fortè curare ea legi per alios dato stipendio, non exinde ad suppleendum hoc onus legendi sacra illa dicentur eorum Coadjutores. Satis id ipsum quoque patet ex eo, quòd SS. Canones, dum agunt de constituendis Coadjutoribus temporalibus horum beneficiorum, nullum faciendo mentionem meminerint

P. LEON. T. 1. lib. II. De Coadjutor.

solum eorum, quibus incumbit cura animarum, administratio, digestus, vel officium aliquod, quorum exercitium impediretur per infirmitatem Coadjuti in grave Ecclesiæ & subditorum detrimentum, uti videre est ex can. 17. q. 1. & seq. ubi de Coadjutore dando Episcopus & Rectoribus parochialium morbo gravi & incurabili impeditis, & ex tit. de Cler. agrot. ubi in posterioribus capitulis mandatum dari Coadjutores Episcopo & Rectoribus parochialium; in prioribus verò, ubi agebatur de simplicibus presbyteris factis infirmis & infirmis sicut Pontifex de Coadjutoribus illis dandis, permittitque illis integram fructuum perceptionem, verut simpliciter Missa celebratione ob debilitatem vel scandalum. Remouch. loc. cit. à n. 4.

Quæstio 327. *Quanam beneficia sint capacia Coadjutoria perpetua?*

Resp. primò: Coadjutoria perpetua non cadunt in beneficia simplicia, quæ nullam administrationem habent, utpote quæ unica est harum quoque Coadjutoriarum materia, seu causa materialis. Remouch. c. 6. à n. 9. Wameli in lare Pontif. conf. 33. n. 3. ubi, quòd dum beneficium neque in temporalibus, neque in spiritualibus ullam administrationem habet; sed titulo tenus tantum dignitas est, elioqui per omnia simplex beneficium, quod sub simplici tonsura obtineri potest, nullum requirens residuum, deficient hac materia administrationis, quæ Coadjutoriarum unica & sola causa est, ut Rebuffi. in pr. benef. tit. repræb. benef. vitan. impetrat. gl. 7. n. 59. illius obviendi Coadjutoriam nullus potest esse color. Wameli verò loqui de Coadjutoria perpetua, patet ex ipso litæ controversia, quam ibi tractat. Præterquam enim, quòd Coadjutoria hæc (quod illis cum temporalibus commune est) secundum ezymon nominis fortinfectè respiciant administrationem, officium seu onus aliquod, in quo ferendo, quis aliter est insufficiens, indiget coadjuvatione, adeoque beneficia carentia tali administratione eas veluti ex natura rei excludunt per leges quoque positivas, & sic veluti ex extrinseco ab istis beneficiis excluduntur, illique eorum redduntur incapacia, ut patet ex c. 11. & 2. de concess. præb. & c. de constituenda. eadem tit. in 6. ubi, etiam expressè solùm provisiones, gratia prebendarum, expectativa aliaque promissiones super beneficiis necdum vacantibus reprobandur & inhabentur (ita etiam ut nullæ sint, nec unquam reconvalescere possunt aut effectum aliquem directè aut indirectè, aut alio quovis modo fortè absque expressa sanatorio & dispensatione, ut Remouch. tit. c. 6. num. 12. citans Abb. in c. 1. de concess. præb.) nulla facta mentione expresse Co-

l. a

adje-

adjutoriarum, nihilominus & Coadjutoria perpetua, utpote in se continentes gratiam preventivam & concessionem tunc seu beneficii vacaturi cum clausula: *ex nunc prout ex tunc* prohibita intelligatur. Remouch. *loc. cit.* n. 15. Quia & quod Coadjutoria simplicium beneficiorum censeri debeant omni jura reprobata subjiciantur iisdem editis & nullitatibus, quibus merè expectativa, luculenter expressæ; disposuit, & dubium omne sustulit Tridentinum *sess. 15. c. 7.* ubi post demonstratas quasvisque provisiones hereditariae successione imaginem referentes tanquam odiosas & PP. Decretis contrarias, idem in Coadjutoria cum futura successione observari mandat sub iisdem poenis, excipiendo solum Episcopatus & Monasteria. Remouch. n. 17. & 18.

2. Secundò videmus nihilominus absque eo, quod inde Ecclesiæ aut Coadjutor commodi quicquam habeat, aut sublevemini, in solius Coadjutoria gratiam in istiusmodi beneficiis simplicibus, ut Canoniciatibus, Coadjutoria istiusmodi concedi, nisi id frequens esse in Italia & Hispania in Canoniciatibus Cathedralium, & Collegiarum testatur Card. de Luca *ad Trident. d. 45. num. 9.* quod utique valde ac rectè fieri à Sede Apostolica dispensatorio modo, & de plenitudine potestatis, quam habet in beneficiis, modò id fiat ex certa ejusdem sedis scientia, dubitandum non est; cum, ut idem Card. *loc. cit. num. 1.* competat Papæ potestas dispensandi generaliter Conciliis generalibus, malòque magis huic Tridentino ob decretum illi in fine adjectum, de quo supra. Verumtamen sit Remouch. *cit. c. 6. à num. 26.* passim ejusmodi Coadjutoria nulliter & lubreptitè impetrari sub fidei & commendatitii narratio, quasi ad sublevationem Ecclesiæ & Coadjuti, sequentibus tamen aliis clausulis directè contrariis ab omni onere narratorum pro clausula finali adjectum dispensationibus per Scriptores corrupto stylo extensis; ac proinde sint plane ridicule & elusivæ Tridentini, ac mentis summi Pontificis; quippe quod contineant meram expectativam seu provisionem palliatam, ut Mandos. *ad reg. 32. q. 30. num. 1.* apud eundem Remouch. maximè attenta clausula: *ex nunc prout ex tunc* operante perfectionem auctoris collationis, ut idem Mandos. *loc. cit.* de præsentè, effectu collato post obitum Coadjuti. Ac proinde jam etiam, ut Remouch. *num. 18.* cum hæc Coadjutoria respectu simplicium beneficiorum in sua forma & materia fiat per Trident. æquè prohibita ac merè expectativa & gratia preventiva, gratia seu provisione desuper quomodocunque extensa non possunt convalescere per fidei iurata, & formam plane commentitiam & omni effectu destitutam; vanumque est, quòd velint auctoritatem Papæ tollere omnem suspensionem, & de illicito facere licitum; quia id verum est accedente certa scientia concedentis, & in fidei jure communi ut conciliari non permisso vel aliter disposito (lex enim dispositiva sentiam vim habere non solet, quantum prohibitive) non verò in gratia per importunas peritiosas concessis, & in casibus per Oecumenicum Concilium damnatis, & expressè & maxime vel contra bonos mores prohibitis; nam tunc, cum nulla consuetudo quascunque vel lex rationi & bonis moribus expressè universalis Ecclesiæ Concilio corroboratis contraria sit tolerabilis, ut

dictum *c. veritate, d. 8.* voluntas Papæ non præsumitur, nec simplex derogatio sufficit absque perfecta scientia & causa rationali & vera, minime fida. Remouch. *loc. cit.* n. 30. ubi etiam sit, minus proinde sufficere generales derogationes inserti solitas ex stylo Scriptorum Coadjutoria Canoniceatum,

3. Resp. secundò: Coadjutoriarum perpetuarum, si Tridentinum spectetur, capacia sunt solum beneficia majora nempe Episcopatus & Monasteria, veluti solum excepta ab eodem Concilio vetante Coadjutoria cum futura successione. Remouch. *cit. c. 6. n. 19.* ubi: In genere futurum in Concilio Tridentino sola beneficia duplicia, idque majora, nempe Episcopatus & Monasteria tanquam tantummodo excepta in eodem Concilio esse subiectum materiale Coadjutoriarum cum futura successione.

4. De cætero, nunc eidem exceptione conciliari, implicite saltem, contraveniunt & aliis beneficiis jurisdictionalia sui curæ, nempe dignitates & Rectoria pastoralis Episcopatu & Abbatibus inferioribus, ut sunt Archidiaconatus, Prapostura, Decanatus, Pastoretus, merito dubitatur. In partem affirmativam inclinat Remouch. *cit. c. 6. à n. 14.* dum ait, ea illa beneficia majora comprehendere sub ratione finali dictæ exceptionis; quia sæpe concurrunt causæ legitimæ, quibus plurimum intercelle potest Ecclesiæ & subditorum, ut Coadjutores dentur fratribus Prelatis & Rectoribus, servatis tamen solennitatibus ejusdem Concilii. Et sicut Episcopatus & Monasteria Concilium permittit dari Coadjutoria perpetua in compensationem laborum, quidni pari modo Prelatis aliis & Rectoribus parochialibus, qui vices eorum supplere, censetur permittere clausulam futuræ successus per modum accessionis & in compensationem, præsertim si vivente Coadjuto factum nullum accipiant. Illud saltem verum, quòd addit Remouch. *loc. cit.* n. 25. Papam saltem scilicet pro causa qualitate, & æquitate ac bono Ecclesiæ subditorumque saltem supplere & derogare posse dicto *c. 7. sess. 25.* Porro illud mirandum, quod Card. de Luca *loc. cit. d. n. 7.* & ex eo verbotenus Carol. de Luca *ad Ventrig. tam. 2. ann. 13. n. 9.* dicat, in Italia & Hispania, ubi observantia Tridentini magis viget, pene nullum esse Coadjutoriarum perpetuarum in Ecclesiis Cathedralibus & Metropolitanis usum, bene tamen in Ecclesiis & beneficiis inferioribus, puta in parochialibus vel in dignitatibus & Canoniciatibus Cathedralium & Collegiarum, quando iusta causa infirmitatis vel gravis ætatis occurrat. In Germania verò & Gallia, ubi observantia Concilii non ita viget, facillime concedantur hæc Coadjutoria in Episcopatibus & Monasteriis ex iusta causæ examinatione solita in S. Congregatione constituta, id inquam mirandum; cum Concilium expressè permittat illas Coadjutorias in Cathedralibus & Monasteriis, in aliis verò vetet.

Quæstio 32. An in Papatum cadat Coadjutoria?

1. Respond. primò: Summo Pontifici præstatio aut infirmitate reddito inabili dari non potest ab alio Coadjutor; deficit siquidem persona aut Collegium auctoritate, aut jurisdictione eo superius, ut patet Remouch. *c. 7. n. 4.*

2. Resp. secundò: Nec ipse sibi Coadjutorem cum futura successione assumere potest, aut saltem non expedit; sed ejus inidoneitas sive in spiritualibus sive in temporalibus supplenda per Cameracensem aliosque Officiales. Remouch, *loc. cit.*, iniquitas, sic in primitiva Ecclesia seu ipsius inordinabilis resolutum; cum Clemens I. denotans per Petrum in successorem, ne ipsius exemplum induceret consuetudinem Ecclesie perniciosam, renouavit, remisitque ad electionem judicandam Ecclesie, ut Bellarmin, *de Rom. Pontif.* l. 2. c. 5. ubi, quod Petrus passionis sue immoente B. Clementi Sedem episcopalem reliquit; Petro autem mortuo Clemens in Sede apostolica sedere voluit, donec vixerant Lioua & Clerus, qui ipsius Petri adjuutores in episcopali officio fuerant juxta Epiphani. *heret.* 27. Verumtamen non relucere in hoc speciem Coadjutoriz, de qua hic, patet ex eo, quod Petrus Linum quodam vixerit, assumpsit quidem in adiutorem, non autem in successorem; contra Clementem designant in successorem, quem non constat ab eo adhibuit in adiutorem. De cetero, quàm fuerint Potestates Romani alieni ad invadendum hujusmodi Coadjutoriz in ipsam Sedem apostolicam, construendumque successoribus sibi, constat ex sequentibus. Dum Bonifacius II. inquit Thomasin, in *rester & nov. Ecclesie discipl.* de *benef.* p. 2. l. 2. c. 57, num. 20. ex Baron. *ad annam Christi* 537. ipsimet ultus, quem canonici Regulis iussisset, contumeliam, flammis absumpto coram Clero & Senatu eo decreto, quo Vigilum Diaconum successorem sibi curaret deligere. Dum Bonifacius III. in Concilio Romæ coacto decrevit, ne de Pontificis superstitibus successoribus unquam arderetur, sed non nisi tertio depositionis die ejus aduaro Clero & filijs Ecclesie tunc fiat electio. Thomaf. *loc. cit.* ex Baronio *ad annam* 606. n. 8. Dum Marinus I. captivus abductus Constantinopolim, Clero jussu eligere eum successorem, ipse in *Epistola sua* 15. expressè testetur, nunquam id, nempe labelegationem successoria, ex quacunque abstantia Pontificia contigisse, & se sperare usque id impossibile futurum; quia in absentia Pontificis Archidiaconus & Archiepiscopus & Primicerius representant locum Pontificis. Dum verò senescentia tunc duodecimo Caelstius III. mortis proximum consilium inivit subrogandi sibi Cardinalis S. Priscæ, quem sibi adjunxerat nexu arctissimo curarum omnium consilium, & pontificatum functionum administrum; sed quia tunc nulla suppetebat perfectio, adeoque non uni Ecclesie utilitati serviebant ea consilia, invidiosissima constanti restiterunt Cardinales; & sic res ad effectum deducta non fuit. Baronius *ad annam* 1198. & ex eo Thomaf. *loc. cit.* c. 59. n. 5. Quod si etiam quidam alii Pontificum fides designare successores (præterquam id non fecerit unico veluti contextu assumendo illos in Coadjutores, & simul in successores designando) fecerunt id adactis gravissimis, & in certis particulatim discrimenibus, & non nisi iuvante Clero, aut etiam Cardinalium Collegio, aut certe designatione illis ab alijs approbanda, ut videtur apud Thomaf. *loc. cit.* c. 59. n. 3. §. 6. ubi etiam, quod certum de cetero fixumque fuerit omnibus emulari potius Gregorii VII. constantiam, qui, ut Malvest. l. 3. p. 108. refert, rogatus à Cardinalibus, ut Papam constitueret, B. Petri exemplum referentibus, qui instanti Ecclesie

R. Leuenh. Tract. II. De Coadjutor.

rudimentis vivens Clementem præficeret, negavit ille, idem exemplum secuturum, quod ab antiquo Concilio esset veritum.

Quæstio 329. An eidem dari possint plures Coadjutores, & pluribus coadjuvandis unus?

1. Resp. primò: quod spectat primam questionis partem, & sermo est de Coadjutoris perpetuis, parer, eam locum habere non posse; cum eidem Coadjuro succedere nequeant plures simul in eodem beneficio illius. Secus tamen videtur, si Coadjutoriz illa perpetua respicerent diversa ejusdem Coadjuti beneficia. Sed neque pluribus coadjuvandis dari posse videtur unus Coadjutor cum successione; dum ex eo, quod ea plurium beneficia inter se incompatibilia in unam personam coexistere nequeant, nisi forte dispensarivt, concedi simul nequit successio illa respectu plurium beneficiorum ab istis coadjuvandis habitorum.

2. Resp. secundò: si sermo est de Coadjutoris temporalibus, videtur primò, dari posse unum Coadjutores plures, dividendo inter eos onera & administrationem Coadjuti. Caltrapol. *tract.* 13. d. 1. p. 9. n. 5. Quemadmodum eidem dari potest Coadjutor quò ad manifestationem temporalium, & relinquendo eum sibi quò ad spiritualia; eò quòd quò ad ista, non verò quò ad hæc administranda Prælati redditus sit idoneus. Videtur quoque secundo posse unum pluresque dari Coadjutores, dum onera, administrationes & obligationes subeunda ab uno isto Coadjutore sunt comparibiles, vide de hoc Jo. Andreæ. *ad c. consuetudinibus, de Clero, agros, n. 1.* ex quo setè ea omnia, que sunt de Coadjutoribus hæc non perpetuis ad litteram setè expressisse Cardinales, Bata, Anchat, Abb. Jo. de Anan. *art. Fago, ad c. c. consuetudinibus, n. 22.*

Quæstio 330. A quo concedi possint Coadjutoria perpetua?

Resp. Tamen olim ante Tridentinum, dum gratia præventiva erat in usu, quidam voluerint ipsi adeo Ordinariis tribuere facultatem concedendi Coadjutoria perpetua in beneficiis, quorum collatio quovis mane ipsi competisset Remouch. c. 5. n. 7. modò tamen solus Papa, & quidem dispensativè tantum hæc Coadjutoria, qualiacunque sint beneficia, concedere potest, Fag. in c. nulla, de *concess.* prob. n. 68. ubi et Coadjutoria perpetua, etiam in beneficiis inferioribus, dat solus Papa, qui solus contra Canonem dispensare potest. Caltrapol. *tract.* 13. d. 1. p. 9. num. 7. citans Azor. *instit. mor.* p. 2. l. 1. c. 2. §. 2. Tondus *99. benef.* p. 2. c. 1. §. 11. n. 27. Remouch. *loc. cit.* citans Redou. *de sum. p. 2. c. 19. n. 5.* Mandol. *de signat. grat. tit. Coadjutoria. vers. si tamen papa.* Barbof. *juris Eccles.* l. 1. c. 10. n. 13. Laym. *ad c. bona de tituli, n. 5.* Ventrigl. *num. 2. annot. 13. n. 27.* Garc. *de benef.* p. 4. c. 5. n. 16. Paris. *de resign.* l. 6. q. 5. n. 15. & l. 7. q. 20. n. 14. Gouz. *gl.* §. 5. n. 9. Lambertini. *de jurisp.* l. 2. p. 1. q. 6. a. 20. n. 3. & seq. Proinde jam illas concedere nequit Legatus Apostolicus de Latere. Gouz. *loc. cit.* n. 13. Garc. n. 18. Caltrapol. Tondus. Barbof. *loc. cit.* cum Gambro *de offic. & potest. Legati.* l. 3. de *Coadj.* n. 19.

Quaest. 331. Coadjutores temporales quis possit concedere Episcopus & illis majoribus?

Respond. solus Papa, Barbof. loc. cit. n. 2. citans Gimbart, ubi ante, n. 4. Campanil. in divers. juris Ritr. rub. 7. c. 6. n. 105. &c. Gonz. loc. cit. n. 34. citans Jacobat. de Consist. l. 4. c. 3. n. 16. Abbat. in c. fin. de Cler. agrot. n. 5. Butrum. n. 14. &c. Remouch. loc. cit. n. 2. Castiop. loc. cit. n. 5. Azor. ubi ante, ubi etiam, quod ex potestate pontificia Episcopus sentio, valetudine gravatus aut aliter impeditus perpetuo possit de sui Capitulii vel majoris partis illius consilio & assensu unum vel duos Coadjutores autoritate apostolica assumere. Si vero Episcopus fuerit demens, Capitulum antea ejus partes eidem autoritate apostolica ad possint. Et si Episcopus senio, morbo, aut alias impeditus sibi assumere Coadjutorem, res sit deferenda ad Pontificem. Unde jam hodie dum Episcopo suffraganeo agrotanti Coadjutorem temporalem dare nequit Archiepiscopus seu Metropolitanus, juxta c. amicus, de Cler. agrot. in 6. ubi expressum, dationem Coadjutorem Episcopis & Superioribus Praeatis esse de causis majoribus, & ad solum Papam pertinere. Neque huic decretali contraria est illa ex parte, de Clerico agrot. quibus Archiepiscopus ille non dedit Coadjutorem Episcopo provinciali autoritate ordinata, sed ut Sedis Apostolica delegatus, ut patet ex c. mandamus. Fagn. in c. ex parte, n. 1. citans Cardanalem in idem c. n. 4. Abb. n. 3. &c.

Quaestio 332. Coadjutorias temporales quis concedere possit Praelatis, aliis Episcopo inferioribus, aliisque beneficiatis?

Respond. id posse Episcopos & Legatos Apostolicos, Fagn. in c. nulla, de censur. prob. n. 67. ubi: Licet Coadjutoria temporalis in inferioribus Praelatis dari possit ad Ordinarium, ad quem spectat dignitas vel officii administratio, pro quo citat. c. de Recloribus, &c. fin. de Cler. agrot. & ibidem Jo. And. Abbat. Barbof. juris iuris l. 3. c. 10. n. 22. Venerig. tom. 2. l. 1. n. 5. ubi expressè, quod Reclori legitime confecto Episcopus dare possit Coadjutorem, pro quo citat Tusch. l. 1. c. c. c. 402. n. 1. &c. Remouch. c. 5. n. 2. & 5. ubi expressè, quod Reclori Archiepiscopus & beneficiatis curam aliquam habentibus, & addit: habita semper ratione subjectionis, quia nimirum coadjuvandus subiectioni Episcopo seu Ordinarium. Gonz. loc. cit. n. 36. citans Jo. And. in c. fin. de Cler. agrot. n. 7. Butrum. c. 3. n. 20. Abb. n. 3. Gamb. ubi ante, n. 3. subdens rationem ex Gonz. quam approbat Barbof. loc. cit. quod sicut Episcopi, Legati, Nuntii huius inferiores instituere & destituere ex causa, ita maiore ratione possint iisdem dare ex causis Coadjutores temporales.

1. Limitanda tamen responsio primò, ut non procedat in Dignitatibus majoribus electivis, puta Praepositis, Decanibus & similibus; respectu enim horum Legatum Apostolicum (multo magis Episcopum) non posse constituere Coadjutores, etiam temporales, & Papam non scire sine consensu Capitulum, obstantibus in Germania Concordia, tradit Remouch. c. 5. n. 4. & 6. Limitanda secundò, ut non procedat in beneficiis iurispatronatus Laici, ita ut naque respectu illorum Legatus aut Episcopus possit, nec Papa solent concedere Coadjutorias temporales sine consensu Patronorum. Remouch. loc. cit. citans Lambert. de jure pat. l. 2. p. 1. q. 6. a. 2. n. 3.

Quaest. 333. A quibus concedi possint Coadjutores temporales Abbatibus similibusque Praelatis Regularibus, vel etiam non Regularibus, exemptis tamen.

Respond. ad primum: Tamen si de jure communi Episcopus, ubi Monasteriis vacantibus reonomiam, ita etiam Abbatibus constituere poterat Coadjutorem; modò tamen, dum Sedis Apostolica privilegio Religiones ferè omnes ab Episcoporum & aliorum Ordinariorum jurisdictione exemptae sunt, si contingeret de aliqua causa iusta oportere dari Abbati alicui Coadjutorem, datio talis Coadjutoris spectaret ad Abbatem generalem, sive ad diffinitorum, in qua re, quemadmodum per privilegium summorum Pontificum hae provisiones Coadjutoris, sicut & tota alia Religiosis administratio, data est Religiosis Praelatis; ita etiam eorum Praetorum in hoc negotio decernenda observanda sunt, & uniuscuiusque Congregationis constitutiones à Sede Apostolica approbatæ inspicienda. Ita ferè Tambur. de jure Abb. tom. 1. d. 13. quaest. 1. c. 2.

2. Resp. ad secundum: Abbatibus aliiq; Praelatis, etiam non Regularibus, exemptis non nisi à Papa dari potest Coadjutorem temporalem. Remouch. c. 5. n. 2. Tambur. loc. cit. n. 3. citans Gimbart. ubi supra, n. 5. Barbof. de off. Episc. allegat. c. 10. n. 8. Quarani. in sum. Bullar. v. Archiepiscopi auctoritas. n. 9. & alios.

Quaest. 334. An igitur Praelati aliique ecclesiarum curatarum Rectores propria auctoritate sibi assumere nequeant Coadjutores ad tempus solum, etsi non pro tota sua vita?

Respond. quilibet non potest propria auctoritate assumere Coadjutorem, imò nec subalternum; cum id sibi Episcopo agrotanti de consensu Capituli ex speciali grata concedatur. Remouch. c. 10. n. 4. Possit tamen ipsomet sibi assumere non tam Coadjutorem quam Vicarium temporalem, id est, pro tempore durantis impedimenti, v. g. morbi, cumbulis & temporibus, tradit Fagn. in c. ex parte, de Cler. agrot. n. 4. in fine, ubi: ex casu (nimirum dum morbus curabilis est & temporalis) quoniam Praelatus poterit sibi Vicarium temporalem constituere, quidquid incant in contrarium scripserit Garcia de beneficiis, p. 4. c. 5. n. 4. & 10. c. consuetudinibus, c. 1. c. 12. citans Hostien. in c. Clericus de off. Vicar. Quamvis enim auctoritas instituendi Vicarios perpetuos in beneficiis sit penes Episcopos, c. ex frequentibus, de institut. ita ut nequidem Vicarios generalis Episcopi sine speciali mandato tales Coadjutores seu Vicarios perpetuos deputare possit; cum ex generali commissione Vicariatus non possit quem privare vel destituere beneficio. Sbrox. de Vicar. Episc. l. 2. g. 312. n. 1. & ex eo Barbof. jur. Eccl. l. 3. c. 10. n. 15. citans Narbonem de appellat. à Vicar. ad Episcop. p. 1. n. 20. Ricc. de pr. p. 4. resolut. 5. c. 5. &c. Curati tamen & Vicarii perpetui Vicarios temporales sine licentia Episcopi assumere sibi possunt, modò sint noti, & de eorum promotione consuler, & non obstitantur synodales; hodie tamen approbati debent ab Ordinario, uti & deputati ab illo in casu cap. 7. §. 7. & c. 6. §. 21. Tridentini. ita ferè Fagn. l. 1. n. 13. sic quoq; tradit Tusch. l. 1. c. c. 402. n. 8. Coadjutores dari posse pro cura animarum, & ista Coadjutoria, quando non est in toto, sed in parte ministerii, est favorabilis, & permittitur sine Superioris titulo; secus, si datur in toto & pro tota cura; quia est odiosa & non permittitur.

CAPUT TERTIUM.

De Causa finali & motiva Coadjutoria, sive quando, & ob quas causas concedenda.

Quaestio 335. An, & qualiter concessio Coadjutoriarum requirat causam.

Respondeo: Causam requirijssimam ad hoc, ut licite concedatur Coadjutoria tam temporalis quam perpetua, perspicuum est ex principio illo generali, quod actus omnis honestus requirat motum iustum. Unde dum non nisi ob ambitionem & importunitatem impetrantium concederentur, minimè licita & honesta foret illa concessio, qualiter à Papa concedi illas, praesumendum non est. Sed & ad valorem earum requiritur à causis à Tridentino approbatus, manifestum est ex eiusdem Concilii decreto sess. 25. c. 7. adeoque sine illis à parte rei existentibus à Papa fraudulenter narrativis circumvento subreptitè obtenturas esse nullas & invalidas; quidquid sit de eo, non concessit à Papa sciente causis obtenturas non sufficere, sint validae ob plenitudinem potestatis, quam habet in beneficalibus.

Quaestio 336. Qua sit causa finalis legitime, & de jure concedendarum Coadjutoriarum temporalium?

Respond. Non est alia quam favor ecclesiarum parochialium, vel earum, quarum Rectoribus incumbit cura, jurisdictione vel administratione, uti & fidelium ipsis subditorum, nec non ipsius coadjuvandi, ne nimirum officio adderetur officio, dumis ob idem infirmatè rem reddi insufficientem & idoneos amoveretur, subrogato illi Rectore alio. Remon. b. c. 9. n. 2. prout huc patet ex toto titulo de Cleric. agrat.

Quaestio 337. Qua sit causa finalis legitima Coadjutoriarum cum futura successione?

Respondeo primò: Causam principaliter moventem ad earum concessionem expressis verbis indicari & constitui à Tridentino loc. cit. nempe urgentem necessitatem, aut evidentem utilitatem ecclesiarum. Paris. de resign. l. 7. c. 20. n. 5. Gouz. gl. f. 5. n. 82. Remouch. c. 9. Pignatell. rum. 4. consil. 137. n. 1. Ventrigl. loc. cit. ubi etiam, quod licet cit. L. Tridentinum loquatur de Coadjutoribus dandis Praelatis, id tamen etiam procedat in Coadjutore dando Rectori curato, prout testatur DD. communiter, qui in his causis Coadjutoriz indistinctè loquuntur de Episcopo, & Rectore.

2. Respondeo secundo: quia tamen hae Coadjutoriae includit quoque gratiam futurae successionis, pars quoque eius finalis est favor ipsius Coadjutoriz, non tamen alio modo quam secundario in ordine ad affectionem suam principalem. Dum enim alias raro inventiuntur personae habiles, & qualitervis requisiti instructae,

quae vellent hoc onus coadjuvandi gratis suscipere (maximè ubi nullum Coadjutori actui subundi administrationis onera datur stipendium) & quidem cum iusto timore, ne post obitum Coadjuti impensioque suos labores pro utilitate & necessitate Ecclesiae idoneis seu minus dignis auctoritate eorum, quibus ius coactionis vel alterius dispositionis competere, promovendis cedere cogere, Concilium ad facilius obviansum necessitati Ecclesiae censuit non denegandam gratiam futurae successionis per modum accessionis in compensationem laborum; dum multis concedi solent per modum accessionis respectu principalis, quae iocundè denegarentur. Ad hac nil aequius sit, quam ut ille, ut supra dictum ex Lotter. qui est dispositio, maxime potestatis, inventus est aptus, onusque Praelati supplevit, etiam post illius obitum ceteris praeterit, etiam aequè aut magis idoneis. Remouch. c. 9, n. 5 & seq. Quia & dati has Coadjutorias (intellige secundario) propter bene merita antecedentia Coadjutoria, satis indicat Fagn. in c. nulla. de concess. prob. n. 61. & 62. ubi: Coadjutoria, quae de jure datur (hoc est temporalis) non datur propter bene merita aut in favorem personae, cui conceditur, sed ob Ecclesiae necessitatem; moderna autem Coadjutoria (id est, quae est cum successione) datur ex gratia & in favorem Coadjutoris & Coadjuti. Dum verò subdit, Coadjutorias has perpetuas duas continere gratias aequè principales, novum in favorem Coadjutoris, aliam in favorem Coadjuti (verpote quae, etsi idoneus, suae tamen reliquorum Praelatorum) non loquatur comparatè ad ecclesiam, respectu cuius favor iste Coadjutoria & Coadjuti habet se, ut quid minus principaliter tutentur. Tradit nihilominus Tusch. lit. C. consil. 403. n. 5. & 6. dari etiam cum futura successione principaliter huic expressis: Datur Coadjutoria cum futura successione, & est variis; quia futura successio sola directa non debet dari, sed bene datur accessorie & in consequentiam; imò etiam datur cum futura successione principaliter. Citat pro hoc Put. decis. 226. in fine. l. 3. Porro hic notandum cum eodem Tusch. à n. 7. quod si successio futura venit accessorie (i. ut verba cum futura successione important dispositionem accessoriam) ea locum non habent, nisi Coadjutoria habuerit suum effectum; cum accessorium esse nequeat sine principali. c. necessarium. de Regul. Juris.

Quaestio 338. In quo consistat necessitas illa & utilitas Ecclesiae, principaliter moventes ad concedendas praecipue Coadjutorias perpetuas?

Respond. Respectu Coadjutoriarum temporalium de jure concedi solitas attenditur unice necessitas & utilitas procedens ex impedimento, senio aut infirmitate Coadjuti. Remouch. cit. c. 9. num. 10. Et reducitur causae omnes ad

impotentiam vel negligentiam Coadjutur non valens vel non volens deservire beneficio ejusve, necque plenè satisfacere, Castropal. *trall.* 13. d. 1. p. 9. n. 4. Respectu vero Coadjutoriarum perpetuarum consideratur necessitas & utilitas illa aliunde quoque refutari, sive attenditur, & sufficit generaliter quacunque necessitas aut utilitas, etiam ad extra ex facto præsente vel futuro procedens. Remouch. *loc. cit.* loquitur enim Tridentinum non taxativè aut determinatè, sed generaliter omnino de necessitate & utilitate quacunque ex quocunque facto in damon vel favore Ecclesie resistente; ad d. 35. ut sic Remouch. pinguis & luculentis in favore Coadjutoriarum cum futura successione dispositis Tridentinum quàm jura vetera respectu temporalium. Porro inter has distat necessitatem & utilitatem inveniunt causas considerabiles possimilium sunt, prout à Remouch. n. 11. enumeratur, divisiones, alienationes, contentiones, bella intestina, quæ frequenter oriri solent, sede aliqua, potissimum episcopali (dum ei regimine quoque politici supremæ & principalis adjuncta auctoritas) vacante, pendenteque termino ad eligendum dato inter competitoris ambitiones, unde non raro Ecclesie ruina, statidique politici subditorumque exitium: quibus mala & periculis per dationem Coadjutoris juxta præscriptam à Tridentino formam securè occurratur. Si quidem eveniente morte Coadjuti tacite ex illa sedis dispositione ipso jure & facto sine ulla alio strepitu aut dissensione, metus vel scandalo ipsi Prælati veluti conveniunt in Coadjutorium, dum et hoc ipso nascitur jus iure abique eo, quod alio titulo sub canonizatione gratiæ abique quovis adminiculo egressi, quàm a d. executivo, capiendò nimirum possessionem naturalem salvo juramento &c. Remouch. n. 11. & 12. ubi etiam num. seq. de modo diverso, quo S. Sedis excenti quoque in temporalibus principalem & supremam potestatem solent providere: dum nimirum pendente infirmitate aut inordinante Pontificis Cardinalis pæronus alique officiales cuncta sub sigillo S. Sedis expeditur: sede veto vacante per obitum Papæ illico Cardinales Electores, vix dato ullo intervallo, conclave ingrediuntur ad electionem novi Pontificis, Cæmenario S. Sedis inquam illius curesse sive inambulo abique alia deliquatione castum, propugnacula & principalem auctoritatem administrant.

Quæstio 339. Qualiter senium sit causa concedendi Coadjutoriam, & qualiter iustificandum?

1. **R**espondeo ad primum. Sentum est causa sufficiens ad dandum tam Episcopis quàm aliis Prælati & ecclesiasticis parochialium Redtoribus Coadjutoriem tam temporalem quàm perpetuam, seu cum futura successione. Paris. *de resen.* l. 7. q. 20. n. 6. Ventrigl. *sum. 2. ann.* 13. n. 5. Barbof. *jur. eccl.* l. 1. m. 7. Gonz. gl. 5. §. 9. n. 21. Fagn. in c. consultationibus de cler. agrot. n. 7. Tufchus *lit. a. cunctis.* 402. loquentes de Coadjutoria temporalis, vel saltem indifferenter, ut dum dicunt, Episcopo posse dari Coadjutorem ob senium. Pignat. *sum. 4. censuit.* 137. n. 2. Fagn. in c. nulla de concess. probat. 63. Barbof. *jur. eccl.* l. 1. c. 15. n. 51. expresse loquentes de Coadjutoria perpetua.

2. Etque de senio causa seorsum sufficiens ad dandum Coadjutorem. Sic supponere videntur citati AA. & etiam si alia corporis imbecillitas non ac-

cedat. Fagn. *loc. cit.* ubi Coadjutoria bodierna (id est perpetua) indiffinitè dari solet canonici sexaginta annis, etiam si imbecillitas corporis non sint gravata, ut passim ferri videmus. Et sic sentire videntur AA. paulò post extendi, consentes sufficere ætatem 55. annorum, si cum ea concutatur infirmitas, dum aliis voluit sufficere non nisi 60. vel 70. annos.

3. Porro quia in ordine ad hunc effectum Coadjutoria dicitur senex, AA. non conveniunt. Coadjutor perpetuus, ut dicitur, sufficere in Coadjuvando sexaginta annos, tenent Fagn. & Pignat. *loc. cit.* Gonz. gl. 5. §. 9. n. 84. ubi: quando conceditur (intelligit hæc Coadjutoria cum futura successione, de hac etiam loquitur, ut patet ex antecedentibus) propter ingravescentem ætatem Coadjuti, verificanda est in ætate 60. annorum, citat pro hoc Jo. And. Archid. Domlaic. in c. 1. de cler. agrot. in 6. Mandol. de signat. grat. tit. Coadjutoria. Rotem in Tufchus Prælati de Castimera. 11. Jan. 2. §. 2. Sic constitutum in ætate 60. annorum dici lenem & ætatis ingravescens, ut dati ei hoc capite possit Coadjutorem simpliciter & abique eo, quod expresse meminerint Coadjutoria perpetua, tradunt Verall. *decis.* 129. & seq. l. 1. Ventrigl. *loc. cit.* n. 5. vel ut eum citat Pignat. *decis.* 312. part. 1. §. 1. item Borrell. *sum. decis.* tit. 9. de cler. agrot. & Coadjutor. n. 1. item 1. Alii ad hoc requirunt annos 70. Tufch. *lit. o. censuit.* 40. n. 2. sicale Gonz. n. 86. quando cooedetur Coadjutoria propter senectutem ætatem, tunc est probanda ætas 70. annorum, citat pro hoc Caputius *decis.* 129. & 131. & 312. part. 1. Sic expresse loquentes de Coadjutoria temporalibus Fagn. *loc. cit.* tit. cit. non dari nisi decrepitis, id est annorum 70. vel alio morbo impeditis exercere officium. Alii sufficere ajunt 55. annos, dum accedit infirmitas, quia infirmitatis labores & alia ex celsu immittunt ætatem, Gonz. *loc. cit.* n. 8. citans Caputius *decis.* 130. p. 2. & *decis.* 315. part. ead. Tiraq. in Leonibus l. 1. §. 6. & seq. citat quoque pro hoc à Ventrigl. Borrell. ubi not. n. 2. Verum in his omnibus multum valere Judicis arbitrium, ut eoquoque, qui verè dicitur senex ad hunc & alios effectum, consideratis omnibus circumstantiis Gonz. *loc. cit.* n. 87. citans Barbatium *conf.* 15. vol. 2. Felin. in c. quædam frequenter. n. 6. ut late non contestata. Gem. & Francum. in c. 1. §. verum n. 2. de cler. agrot. in 6. Mascard. de probat. *consil.* 1307. n. 8. Menoch. de arbit. *consil.* 1. casu 59. n. 3. juxta quod ait Ventrigl. *loc. cit.* n. 5. ceteri verò AA. & melius, quis dicitur senex, ut ratione ingravescens ætatis ei dari possit Coadjutur, ajunt, remitti arbitrio Episcopi, qui id judicabit consideratis singulis circumstantiis personæ & complexionis Reatoris, ac qualitate & magnitudine curæ & onerum, & aliis circumstantiis.

4. Resp. ad secundum. Dum uon cum senio nacta fuit infirmitas, sufficit iustificari senium; quia senectus ipsa morbus dicitur perpetuus & locutabilis juxta Card. de Luca, *de benef.* d. 78. n. 5. cujus contrarium tradit Garc. p. 6. c. 2. n. 195. citans Rotam in *Leodis. Canonici.* in qua dicitur, quod Coadjutoriam impetrant narrati ætatem & alia impedimenta illius, cui datus fuit Coadjutur, non sufficiat probate impedimenta ætatis tantum, ut per Mandol. *reg. 4. §. 7.* cujus etiam rationem præmiserat Garc. d. n. 191. ompe quod licet in rescriptis ad lites ex plurius narratis factis sit vericare unum, quod sufficeret ad movendum Principem, fuscus tamen fit in gratiosis, in quibus omnia sunt verificanda. Pro quo citat Mascard. *consil.* 315. n. 24. Guttier. *99. casu.* l. 2. q. 15. n. 68. & 108. Unde

etiam

etiam, ut ait Gara. n. 196. verum non adest, quod tradit Nevers. *conf. 7. de scriptis*. cui adhaerit Sauch. de *matrimon. l. 8. d. 2. n. 4.* nempe quod dispensatione seu privilegio concessio ob plures causas etiam copulativè narratas, quae omnes non sint de iure necessariae, satis sit, quod una iustificetur sufficiente. Unde iam illud à potiore inferri videtur, quod, ut dictum fuit ex Ventrigl. & Gonz. ad narratam gravem etiam conjunctam cum infirmitate iustificandam sufficere annos 55. præter hanc etiam iustificandae quoque sit infirmitas. Porro distinctionem hac in parte facit AA. instat etiam loquens de infirmitate & senilem. Sic enim ait Ventrigl. *loc. cit. n. 6.* quod si gratia Coadjutoriz concessa est propter ingravescentem aetatem, iustificare sufficit aetatem 60. annorum si verò ob senilem, necessarium iustificandam aetatem 70. annorum. Et si concessa ob ingravescentem aetatem iunctis infirmitatibus, sufficere, ut iustificetur aetas 55. annorum.

Quaestio 340. Infirmitas an & qualis sit causa sufficiens dandi Coadjutorum, & quomodo verificanda?

Respondeo primò. Causa dandi Coadjutorum tam temporalem quam perpetuam, tam Episcopis quam aliis Praelatis inferioribus, & Ecclesiis curatam, Tusch. *lit. E. cunct. 403.* loquens tam de Parochis quam Episcopis respectu Coadjutoriz simpliciter. *Wam. *rem. 1. conf. 24. n. 3.* Pignat. *loc. cit. Barbof. *juris eccl. l. 1. d. 25. n. 51.* Par. *de resign. l. 7. g. 2. n. 7.* loquens de Coadjutoria perpetua respectu Episcoporum. Gonz. *gl. f. 5. g. n. 19.* loquens expressè tam de Coadjutoria, quae datur simpliciter, quam de ea, quae datur in favorem.**

2. Respondeo Secundo. Infirmitas illa corporalis debet esse talis, ut impediat Episcopum vel Rectorem curarum, quod minus exercere possit ea, quae muneri suo incumbunt. *Pagn. in c. consultat. tit. de cleric. agr. n. 9.* & AA. prædò ante citati. Talis infirmitas erit v. g. respectu Episcopi, quae eum impedit in sollicitudinibus solemnibus celebrare, quae cogit illum abstinere à collatione ordinum, à consecratione Ecclesiarum, à visitatione diaecesis, & similibus, unde imminet magnum periculum diminutionis cultus divini. *Pignat. *loc. cit. ubi etiam, quod propter etiam invito dari possit Coadjutor. Sic itaque vetus quaestio vel debilis infirmitas, quae non impedit propius negotia sua expedire, non esset iusta causa dandi Coadjutorum, imò telis nihil pateretur, nisi per seipsum interviret. Pagn. in c. consultat. tit. n. 8. & 9. Idem de veteri quaestione al à ve levi fabrica, modico vulnere habet Gonz. *gl. f. 5. g. n. 8.* Præterea debet esse perpetua sive perpetuo impediens exercitium officio & muneri Coadjuti incumbens. Cardin. de Luca. *de benef. d. 7. n. 4.* Pagn. *loc. cit. n. 10.* Ventrigl. *loc. cit. n. 8.* Pignat. Barbof. Tusch. Par. *lit. cit.* ubi etiam id exemplificat in infirmitate dante maiore parte temporis, & cum illo Barbof. Ventrigl. qui postremum etiam addit n. 7. ex Paulo de Rubens, quod ad validitatem Coadjutoriz dolores debent esse continui, quod tamen non nimis crede accipiendum: rectè enim ait Gonz. *loc. cit. n. 19.* quod licet infirmitas debet esse talis, quae perpetuum impediatur, non tamen obicit, quod sit cum aliquo quietis intervallo. denique debet esse incurabilis sine spe recuperandae valetudinis. Ventrigl. *cit. n. 7.* *Fagn. *loc. cit.* Gonz. *loc. cit. n. 88.* citans Felin. in c. quoniam frequenter. n. 6. ad litem non sententiam. Card. de Luca. *loc. cit.****

3. Resp. Tertiò. Si propter corporis debilitatem narratam conceditur Coadjutoria, debet talis debilitas verificari, quae ut dictum, praestet perpetuum impedimentum, & sit sine spe futura prosperitatis. Gonz. n. 28. & 29. Ventrigl. *loc. cit. n. 10.* citans Paul. de Rubens *de off. 237. tem. 3. divers. & clarior de off. 308. n. 17. tem. 2. divers.* alia *part. 4. reem. Card. de Luca. *loc. cit.** qui tamen id ipsum limitat n. 5. Ois admixta sit gravis aetas, quae senectutem importet; tunc etiam sufficeret verificare senectutem iuxta dicta *quasi. prædò*, quia & narrata infirmitas la impetratione Coadjutoriz concludenter probanda. Barbof. *juris eccl. l. 1. d. 10. n. 6.* ubi si quis impetavit Coadjutoriam sub narrativa, quod aliquis canonicus non potest amplius in choro propter adversam valetudinem intervenire, id concludenter debet probare. Diligenter quoque inspicie endes est tenor supplicationis ac litterarum, ut alimtrum gratia concessa ex sola infirmitate, quae narrata esset tanquam unica, ad quem se Coadjutor & Papa arctarent, val positè concepta per alternativam concipi solitam cum illis verbis, *seu certis de causis animae nostrae divergentibus*. in hoc enim casu, si de facto adesset alia causa dicti impedimenti, quod ex facti circumstantiis verisimiliter seu perpetuum seu diò duraturum erat, cessante etiam iustificatione infirmitatis, non per hoc gratia corrumpere; cum neque Papa, neque Coadjutor se ad hanc causam arctarent, atque subisteret altera causa aequè habilis & sufficiens, quae etiam cum jurata attestatione iustificari potest, quumvis ex prudentioribus motivis ad speciem tedeat non esse, sed impletè contentis sub illa generalitate &c. ita fere Card. de Luca. *loc. cit. n. 2. & 3.*

Quaestio 141. An igitur etiam Episcopo melius consecrato reddito inutili ob senectutem vel infirmitatem constitui possit Coadjutor?

Respondeo negativè, sed esset in totum reindivendum. Tusch. *lit. C. cunct. 482. n. 6.* Pagn. in c. *consultat. tit. de cleric. agr. n. 7. ubi, quod Praelector ob morbum supervenientem factio inutili iam amovendus non sit, sed dandus et Coadjutor, perseverante illo interim in statu suo respectu rituli, et in exercitio destitutus sit, quod id inquam, fallax in electo in Episcopum & confirmato, qui ante consecrationem redditus est inhabilis; huiusmodi quoque non dandus Coadjutorum, sed in totum amovendum & non consecrandum, citat pro hoc *gl. in c. scriptis. v. quod autem. 7. g. 2.* & rationem de hac quod restet aliud adhuc vetustitum, & id illo tractare non debet minus idoneus, ut a. 1. de aetate & quatuor. Ad id quoque illud quod in Praelectum electus & confirmatus sine sua culpa Praelectum privari non debeat, intelligendum de Praelecto non Episcopo. Idem nihilominus expressè de Abbate confirmato ante consecrationem reddito inhabili, quod de Episcopo tamen tradit Tusch. *loc. cit.* secus tamen videtur de abbate, qui non consecratur.*

Quaestio 341. Quanam in specie sint infirmitates, propter quas dari possit Episcopo vel etiam aliis Praelatis aut Rectores Curarum beneficiorum Coadjutor perpetui, vel etiam dari debeat Coadjutor temporalis.

Respondeo sunt sequentes. Primò de perditum officium linguae seu loquendi, qui est talis, ob quam in c. *consultat. tit. de cleric. Archid.*

n. 71. Ricc. in pr. *seri ecclies*, decis. 574. n. 1. alius 494. Idque secundum expressam dispositionem Conc. Trid. sess. 21. c. 6. per quam innovati cit. c. *quoniam*. sic Gonz. loc. cit. citans Gillelizon. cens. 5. n. 5. Ugolin. de off. Episc. c. 54. n. 2. Campan. in divers. Rub. juris, rub. 5. c. 5. Navar. &c. juxta ipsissima Tridentini verba loc. cit. ubi: *quacunque appellatione, & exemptione remota*. Unde jam hac Coadjutoris datio vigore Concilii non erit attentata, quamvis sit executio post appellationem interpositam à sententia ejus, qui judicialiter processit; quia per illud decretum tollitur appellatio ad effectum suspensivum, sive facit, ut si huic assignationi interponatur appellatio, non suspendatur tamen dicta assignationis executio, tametsi fuerit ad superiorem appellatum. Castrop. *tratt.* 13. d. 1. p. 9. n. 6. Barbof. loc. cit. n. 9. & 10. juxta Rotam decis. in *Derrisim. Archiepiscopatus*. 16. Nov. 1594. non autem ad effectum devolutivum. Castrop. Barb. Garc. l. cit. juxta declarationem S. Congregat. potestque ea appellatio interponi apud Metropolitani, non obstante, quod Episcopus procedat tanquam Sedis Apostolicæ delegatus, nisi quando procederet contra exemptum ut delegatus; tunc enim appellatio incepta oboeada apud Sedem Apostolicam. Castrop. loc. cit. Garc. n. 11. quia etiam *nam*. 12. offendit, quandonam possit, aut non possit Episcopus per textum, quod sit Sedis Apostolicæ delegatus declinare jurisdictionem Metropolitani. Poterunt quoque ad hanc Coadjutoria deputationem in hoc casu procedere illi, ad quos spectat substitutio, Garc. loc. cit. n. 8. juxta declarationem, ut ait, S. Congregationis. Non tamen ista potestas constituendi in hoc casu tali Parocho Coadjutorem censetur comprehendi in generali Vicariatus commissione. Sbroz. loc. cit. n. 2. Barbof. loc. cit. n. 15. citans Riccium ubi ante, Navar. in *singular. can. concil.* 56. n. 3. Narbon. de app. l. 2. Vicar. ad Episc. part. 2. n. 20. Porro in hoc casu Coadjutoris abelle non poterit, ne melioris conditionis sit status quam literatus. Gonz. loc. cit. n. 30. juxta dispositionem Tridentini loc. cit. dicentis: *propter deputationem Coadjutoris, Parochus, cui datus est Coadjutor, non poterit abesse à residentia*. Dicuntur autem ad hunc effectum illiterati seu imperiti illi, qui inhabiles sunt ad explotanda ea, quæ incumbunt muneri, & oneri beneficii, quod habent, & secundum dignitatem, statum & officium, ad quod assumuntur. Barbof. loc. cit. n. 13. citato Riccio in pr. *seri ecclies*, part. 4. *refutat*. 347. Ventrigli. loc. cit. n. 14. qui etiam n. 15. addit, hæc non verificari in penitus illiterato, utpote cui non sit dandus Coadjutor; cum ejus provisio sit nulla. Sed quid si scientiam habitam amisit? Notandum quoque hic est textus posteriori Tridentini loc. cit. *Eos vero, qui turpiter & scandalose vivunt, postquam prædicti fuerint, caveant & corrigant; & si adhuc incorrigibiles in sua nequitia perseverent, eos beneficiis juxta SS. Canonum constitutiones, suspensione & appellatione senatæ, privandi facultatem habeant &c.* Ex his enim illud confici videtur, istiusmodi illiteratos cures eos destitutos necessariam scientiam, accedente mens, & scandalosa vita, etsi forte nondum

omnino incorrigibiles, facilius amoveri à beneficiis posse.

Quaestio 344. An propter negligentiam & remissionem dari possit Coadjutor Prælati.

R. Espond. affirmativè. Si enim id factum à Papa Regi remisit & negligenter se habenti in administratione regni, prout est casus in c. 2. de *supplenda negligentia Prælatorum* in 6. Gonz. gl. f. 6. n. 25. potior jure id poterit Papa respectu Prælati ecclesiastici. Castrop. *tratt.* 13. d. 1. p. 9. n. 4.

Quaestio 345. Qualiter dilapidatio sit causa dandi Coadjutorem?

R. Espond. Prælati, dum in suspectus est de dilapidatione bonorum Ecclesiæ, dandus Coadjutor. Ventrigli. *rem.* 2. *thom.* 13. n. 12. Barbof. *juris ecclies*. l. 3. c. 10. n. 20. Gonz. loc. cit. n. 27. citans Abbat. in c. *venerabilis*, not. 4. de off. deleg. & in c. *Relis*, de *simon.* n. 8. Mandosin. reg. 2. q. 5. n. 6. Et in hoc casu providendum de Coadjutore, quod ad temporalia tantum, si de cætero spiritualia bene administraret. Ventrigli. loc. cit. *Parisi. de refig.* l. 7. n. 10. siquidem juxta impedimentum Coadjuti conceditur Coadjutor. Sic si temporalia administratione potest, solum conceditur Coadjutor pro spiritualium administratione, & è contra si spiritualia administrare potest, conceditur solum pro administratione temporalium, Castrop. *tratt.* 13. d. 1. p. 9. n. 2. citans Azor. *instit.* mor. p. 2. l. 3. c. 2. q. 10. Barbof. p. 3. de *potest.* Episc. alleg. 63. n. 13.

Quaest. 346. An, & qualiter concedendus Coadjutor ab hostibus capto?

R. Espond. Ab hostibus capto dandus Coadjutor in spiritualibus & temporalibus. Ventrigli. loc. cit. n. 11. Barbof. *juris ecclies*. l. 3. c. 10. n. 8. Gonz. loc. cit. n. 28. citans Rebais. *tratt.* de *nominat.* q. 8. n. 27. juxta c. 5. Episcopis. de *suppl. neglig. Prælat.* in 6. & Clem. 1. de *foro compet.* sed reflecte quod dictum aliis, nempe Episcopo capto ab infidelibus devolvi administrationem ad Capitulum.

Quaest. 347. An, & qualiter concedendus Coadjutor ob numerositatem populi?

R. Espond. Propter auctam populi numerositatem providendum est Rectori de Coadjutore. Barbof. loc. cit. n. 16. Gonz. loc. cit. n. 25. citans Cæsar. de *Grass.* decis. *unib.* de *Paroch.* non enim datur exinde justa causa dividendi parochiam, sed adhibendi ministris Coadjutores, dum solus Rector eodem tempore pluribus infirmis providere non potest. Barbof. loc. cit. citans Rotam in *Aquilan.* *universitat.* *crefcent.* 10. *May* 1613. Verum vel ex his posterioris patet, Episcopum non posse in hoc casu dare Coadjutorem proprie loquendo.

Ventrigli. loc. cit. n. 16. Vids à nobis dicta in *Par benef.* p. 2. ubi de *Parochiis*.

CAPUT QUARTUM.

De Causa formali, seu forma & modo concedendi & im- trandi Coadjutorias.

Quaestio 348. Quis modus concedendi Coadjutoriam temporalem?

Respond. Præterquam, quod temporalis Coadjutoria forma sit clare doceatur in *titulo de Cler. agros. dum* Rector ecclesie sublevanda debilitata gratia Coadjutorem temporalem ab Episcopo desiderat, solennitas alia non requiritur, quam iure, non valere se præ infirmitate minus sibi incumbens explere. Remouch. *de Coadj. c. 10. n. 4.* Et si fuerit persona suspecta simulationis, quæ delicatula fortè potius ad excutiendum omnis id perat. & per aspectum corporis aut aliter verisimiliter probare nequit infirmitatem seu inidoneitatem, adhiberi debet medici & domesticorum attestatio. Remouch. *loc. cit. n. 5.* citans Vailent. *ad tit. de Cler. agros. n. 3.* Dum verò alius præ senio, infirmitate, aut alio quovis impedimento detentus negligit aut recusat ex tenacitate & metu deperdenda alicujus portionculæ ex obvenientibus petere Coadjutorem in ecclesia & subditorum grave præjudicium, dandus est illiteriam in viro Coadjutor temporalis auctoritate Episcopi vel superioris, iustificata tamen prius qualitate & idoneitate Coadjuti. Remouch. *loc. cit. n. 6.* Verùm de isto Coadjuvandi consensu infra accutgetur.

Quaestio 349. Quis in genere sit modus dandi Coadjutorem cum futura successione?

Respond. Coadjutoris huius concedendis tam respectu electivorum (quales in Germania sunt Episcopatus, Monasteria, & fere Præposituræ, Decanatus similisque dignitates) quam beneficiorum voluntaria collationis, formam clatis terminis præscribit Tridentinum *loc. cit.* nempe quod coram Papa expositis & approbatis causis necessitatis, aut evidentis utilitatis ecclesie, & periculum approbatis, prout & qualitatibus à iure requisitis, illi Coadjutorem cum futura successione, aliis gratia hac sit subreptitia & nulla. Barbof. *l. 3. c. 10. n. 47.* quam tamen formam Remouch. *loc. cit. n. 10.* ait, non ita restringendam, quoniam multa alia ex tacita consequentia iuxta antiquos Canones, & pro ecclesiarum utilitate, quibus dandus talis Coadjutor, pariter inesse sen requiri intelligantur. Unde sit

Quaestio 350. Qualis requiratur dictarum causarum, & qualitaturn cognitio?

Respond. Requiritur, ut hac causa necessitatis, aut evidentis utilitatis diligenter discutatur à Pontifice, uti & in Coadjutorem assumendi qualitates, ita ut certum sit, qualitates omnes in eo concurrere, quæ à iure & decretis

eiusdem Concilii in Episcopo requiruntur. Barbof. *loc. cit.* causæque illa & qualitates ideo diligenter examinata & probata requiruntur, quia istiusmodi Coadjutoria omni iure detestabiles sunt, & solo stylo inventa, ut ait idem Barbof. ex Sanch. *conf. mor. l. 2. c. 2. dub. 64. n. 1.*

2. Tamen si autem textus Concilii videatur de forma requirere cognitionem judicalem, particula tamen illa diligenter aliud non vult, quam indaginem & scrutationem aliquam extrajudicalem causarum, cum judicialis disquisitioni pertineat solum ad contentiosia iudicia; in gratiosis verò Principes contentiones, moverique soleant informationibus & attestacionibus extrajudicialibus. Remouch. *c. 10. n. 12.* Solent tamen fieri illa causarum & qualitaturn cognitio à Papa in Consistorio per Cardinales. Parif. *de resign. l. 7. q. 20. n. 15.* Remouch. *n. 13.* Card. de Luca de Regular. *d. 53. n. 14.* ubi, quod, ut Papa arbitrium suum in concessione gratia Coadjutorialis bene interponat, petitionem Coadjutoris examinandam remittit ad consultationem S. Congregationis Consistorialis, gerens partes Assessoris seu Consultoris Papæ, qui ex laudabili & prudente stylo circumspicit in hac materia procedere solet, idque propter arduitatem & momentum negotii. Loquuntur enim hi AA. de Coadjutore Episcopi, & Card. de Luca de Coadjutore Abbatis. Unde à contrariis non videtur requiri illa cognitio facta consistorialiter, dum expedit Coadjutore pro inferioribus beneficiis, puta Canonatu &c. aliòve beneficio non solito provideri consistorialiter. Unde jam atiam opus non est gratiam Coadjutoria talis expedit in forma dignam. Imò nec sic ex pediat cum remissione ad Ordinarium super veritate narratum sufficere propter apertum & clarum sensum Concilii in particulis prius & coram. & quod dicitur: qualitates concurrere certum sit, quod sufficiat, quocunque modo Papam consistorialiter certum fieri & plenè informatum ait Remouch. *loc. cit. n. 14. & 15.*

Quaestio 351. Si ergo mortuo jam Coadjutore contingat, aliterius, ad cuius collationem aliis spectasset Coadjuti beneficium, auctoritate provideri de eo, contempta Coadjutoria, prætendendo, causas ejusdem esse falsas, & gratiam nulliter & subreptitiè impetratam, Coadjutor teneatur iustificare causas in gratia Coadjutoria insertas, alia cesset omnis reservatio & gratia?

Respond. affirmativè. Lotter. *de beneficiis. l. 2. q. 25. n. 33. & 34.* & ex eo Remouch. citans Gemm. in c. present. n. 2. de off. legat. In eadem enim semper clausula: *salvo jure triu.* & p-

propter veritatem nitantur. Et cum gratia Coadjutoria principalis sit invalida & subreptitia, clausula accessoria futura successione est omnino inefficax, cessanteque omni affectu & reservatione. Remouch. *loc. cit.* ex Garc. p. 9. cap. 1. num. 174. de quo postremo vide dicta à nobis supra quasi, 323.

Quaestio 353. Num in datione Coadjutoria cum futura successione requiratur consensus Ordinarii collatoris?

1. **R**espond. primò: Non solet Papa Coadjutorias perpetuas, sortituras suum effectum, pro quocunque mense vacaverit beneficium Coadjuti, in praedictum, seu sine consensu Ordinarii, live ad quos aliis spectat illius in mense ordinario vacaturi collatio, concedere; ita ut hi, contingente vacatione dicti beneficii in mense suo illud liberè conferre possint, non obstantibus titulo coadjutoriali, utpote nullo, sub- & obreptorio ac inefficaci, nisi forte Coadjutoria concessa cum clausulis generalibus (hæc enim valida videntur) aut specialibus isti eorum conferendi potestati derogantibus. Remouch. c. 5. num. 13. & seq. Idque multò magis respectu ordinariarum Collatorum Germaniarum ratione Concordatarum tam cum solemnitate, ex causa unionis & tranquillitatis publicæ inter Ecclesiam Romanam & inclitum illam Nationem tutorem & stipulatorem, vi quorum favorebilibus longè, quàm aliarum provinciarum similiummodi Concordatis non gaudendum Ordinariis, nec non cum vere passionis specie constituta illa alternative. Quæque siquanter excludunt omnes expectativas, reservationes ac collationes, reducuntque respectu sex mensium materiam illam provisionis beneficiorum ad dispositionem iuris communis, quo Episcopi juxta c. annis Basilicæ, & seq. 16. q. 7. & Garc. p. 5. c. 1. num. 52. beneficiorum tantum quovis mense vacantium sunt collatores ordinarii. Remouch. num. 16. Unde concludendum, ut idem ait num. 17. in Germania non dari per Pontificem, nec admitti hujusmodi Coadjutorias, nisi cum consensu Ordinariarum. Unde jam etiam suscitanda non erit gratia coadjutorialis respectu dignitatum collatarum, seu non electivorum cadentium in alternativa ex hoc capite, quod consensus Coadjuti seu possessoris regulariter requisitus censetur habere vim legitimam ad manus Papæ, quem consultat solus, non obstantibus etiam Concordatis, quovis mense admittente resignationes. Nam verum non est, quod dictus consensus habent propriè vim & speciem resignationis. Remouch. cap. 5. num. 29. & seq. juxta dicta à nobis supra.

2. Respondo secundò: Collatorum quoque ex indulto talium, seu habentium jus conferendi, dum sunt Episcopi, consensus requiritur videri ex eadem ratione; quod simpliciter habent intentionem jure communi fundatam conferendi beneficia in omni mense, ita ut tale indultum, quo scilicet datur facultas conferendi beneficia vacantes in mensibus Pontificis reservationis non augeat propriè competentem de potestatem conferendi, nec tam ut privilegium;

P. Lehen. Tract. II. De Coadjuti.

quàm quod per indultum illud removeatur impedimentum obitum per reservationes apostolicas. Gratian, *discept. person.* c. 127. num. 39. Gonz. gl. 24. num. 24. & seq. vel ad omnimodum requiratur specialis & expressa derogatio indultorum illorum in datione Coadjutoria concessa. Remouch. *loc. cit.*

3. Respondo tertio: Prælatorum aliorum, Collegiorum, Universitatum &c. quibus citra assentientiam illam joris communis extraordinarie, & ex mero indulto competit facultas nominandi vel providendi consensum non requiritur; sed quod indultum eo casu nitatur favore & privilegio speciali, solèntque emanare ob privatam sæpe utilitatem respectu eorum beneficiorum verè per obitum certis tantum mensibus apostolicis vacatiorum, ac salvis reservationibus præventionibus, gratiæ expectativas & his beneficiis, quæ costringeret Papam per maius appositionem efficere. Qualis sunt juxta sententiam plurimam, respectu quorum concessi Coadjutoriam. His non obstantibus, quod forte aliquibus hæc indultis inserta prærogativa gaudendi quod ad hoc indultum Germaniarum ad instar, cum decreto intrantibus dum ille respicere potest executionem duntaxat, seu modum conferendi taxativè respectu illorum beneficiorum verè per obitum, non verò sicut seu alio modo vacationum, vel reservationum, per expectativam aliamve manû appositionem affectuorum. Quia & licet illa indulta tolleret prius tales præventiones; quia tamen sunt mæd privilegia juri communis assistentibus essentia, eorumque concessio non officit, quod minus integre pleneque potestas inabdicabatur remaneat pene concedentem Papam, hæc tacite & virtualis derogatio resultans exerceat ex contrarie dispositione sufficit; cum ut Gonz. gl. 5. & 9. num. 120. Mahed. *tr. de privilegiis.* d. 3. 10. &c. & nos supra. Solum respectu Cardinalium, quibus forte concessa facultas conferendi, subiacet etiam præventivis Rota resolvet, requirit expressam in Coadjutoria derogationem. Ita tenet Remouch. *loc. cit.* n. 18.

Quaestio 354. An requiratur quoque consensus patroni, dum beneficium, respectu cuius datur Coadjutoria, est jurisdictionatus?

Respondeo 1. Requiritur consensus patroni laici; sicut enim hujusmodi beneficia non possunt conferri sine consensu patroni; ne avertantur Christi fideles à piis foundationibus, ita nec Coadjutoria prosperus censetur per Papam concedi, nisi consentiente patroni consensu; sed quod per Coadjutoriam transferatur aliquis titulus.

Remouch. c. 12. num. 17. & *loc. cit.* p. 5. num. 281.

citans Lambert. *de jurep. l. 2. p. 1.*

g. 6. principal. d. 2.

num. 2.

Quaestio

Quaestio 355. Num consensus quoque electorum seu habentium jus ad eligendum, necessarius sit ad concedendam Coadjutoriam perpetuam respectu beneficiorum electivorum?

Respond. affirmativè. Wamef. *Invis. Tenif.* *cons. 16. n. 5.* simpliciter inquit: nunquam substituta videtur Coadjutoria; eò quod obtenta sit sine consensu Capituli, sine quo praecedente consensu eorum, quorum interest, Coadjutoria obtineri non debet, & aliter obtenta sub & obreptitia censetur; pro quo citat Oldrad. *cons. 44.* Idem habet Card. de Luca de *Canon. & Capit. dist. 27. n. 4.* ubi: *Papa desiderare solet non solum Coadjuti, sed & Capituli consensum.* Et in *annotat. ad Concil. Trid. d. 45. n. 10.* ubi: quod Papa prudenter ad occurrendum aliquibus inconvenientibus Coadjutorem concedere non solet sine consensu Capituli. Rationem quoque, cur hic consensus adhiberi solet huc dat Cardin. de Luca *cit. d. 58. de Regular. n. 14.* ne aliis eis invidium, odibilem vel male meritum praestet Successorem.

a. Major verò hujus consensu requirendi in Germania est necessitas, ubi nec solum nec possunt illius ejus concordatis bae Coadjutoria in electivis concedi sine consensu Capitulum; & adeoque contingente vacatione Dignitatis electiva quovis mense licitum esse Capitularibus procedere ad electionem, non obstante titulo coadjutoriali tanquam nullo, nisi ad summum, si id fieri possit, in concessione illius derogatum expressè isti potestati eligendi vi Concordatorum relicta Capitulis. Remouch. *cit. n. 13. & seq.* Atque ita servari & servandum in Germania; ut non deest per Papam nec admittantur Coadjutores in electivis, praeterquam pravia electione per Capitulum seu potius pravo consensu Capitularium, concurrente speciali placito & in indulto pontificio cum cognitione causae. Remouch. *cit. c. 5. n. 17.* Ac proinde ibi non tenet id, quod ita absolute pronunciat Castropal. *tra& 13. d. 1. p. 10. n. 4.* ubi ait: *Claram est, Cathedrali non posse assignari à Papa Coadjutores non admittere.* Hinc etiam licet Papa in viro quandoque Coadjuto possit concedere Coadjutorem, de quo infra, abique eo, quod per hoc contraveniat Concordatis (in his enim solummodo jus Collatorum & Electorum praeservare intendit, non ipsorum beneficiorum, quanquam etiam hi jus nullum habeant designandi sibi Successorem in beneficio, aut etiam impedendi, ne hic aut ille designetur Successor post mortem) licet illis quoque Concordatis Papa ex potestate sollicitudinis volens praeventare immiscentia Ecclesiae pericula, Episcopum & Capitulares nuncere possit, quia & ubi rationabiliter inviti, astringere, ut Coadjutorem cum futura successione possint; adduc tamen Capitularibus in consensu, aut non consentientibus dare vel obtrudere hunc vel illum Coadjutorem aequit, etiam Episcopo solo desiderante, quin per hoc laedantur Concordata. Pari modo licet, ut ait Card. de Luca de *Regular. d. 52. num. 14.* concessio talis Coadjutoris dependat à mere gratia Papae, itaque penes illius solus arbitrium, Coadjutorem petrum concedere vel denegare, non tamen Coadjutorem non petrum dare, non est meri arbitrii Papae, suppositis & stantibus Concordatis. Quamvis denique, ut rectè Card. de Luca *loc. cit. n. 15.* abrogatum sit, potestatem Papae in concessione Coad-

jutoris omnimodam habere dependentiam à consensu Capitularium, absurdum tamen non est, vi antecedentis voluntatis suae in Concordatis inclis, sine dicto consensu Papae Coadjutorem concedere non posse; quod dependentiam proprie multoque minus omnimodam non sonat; sed potius, ut loquitur Remouch. *cit. c. 5. n. 25.* quòd causa efficiens Coadjutoriarum respectu potestatis sit solus & principaliter Papa; respectu verò voluntatis seu legis directivae causa sit Ordinarii & Capitula juxta Concordata, saltem per modum consensu; contra quod loquitur Card. de Luca *cit. n. 14.* desideratur consensus ille, non quòd is necessarius sit, neque quòd Capitulum ipsum jus vel participationem habeat in ipsius gratia concessione. Nam ut si non participet de gratia hac, quatenus ex placito constituit in ipso beneplacito & indulgo Papae, in tantum tamen de ea dici potest participare, in quantum huc ejus consensu Papa illud beneplacitum non haberet; & licet jus non habeat designandi Coadjutorem, jus tamen habeat vi Concordatorum, ut si sibi sit in consensu aut non consentienti designetur.

3. Porro num consensus Capitulum uti & Ordinariorum ita sit necessarius, quia Papa illis expressè derogando non possit independenter ab eorum consensu reddere gratiam coadjutoralem omnino efficacem, dependet à celeberrima illa & decantata toties in Universitatibus quaestione, num nimirum Papa tanquam absolutus beneficiorum nominis possit ex plenitudine potestatis derogare Concordatis. Quod qui negant secut Rebusum, quem favore tegit Sanatus Parisiensis pro Decano Andegavensi se resolvisse testatur Remouch. *cit. c. 5. n. 22.* et potissimum ducunt ratione, quòd Concordata rationem veri contractus & pactionis utriusque onerosae continent, cui jure naturae stare tenentur etiam summi Principes. Ad quod tamen quid responderi possit ex solet, dictum à vobis sitis in *Tota Beneficiali*. De cetero haec controversiam hac distinctione temperandam censet Remouch. *num. 23.* olim ut attendendum, num Papa derogaret nx vera, justa & rationabili causa; an verò gratia nullam, vel falsam continere causam; & in hoc secundo casu posse Ordinarios, contempti gratia jura suo uti censet; eò quòd tunc Papa non tam deroget Concordatis quam ipsimet aequitati & rationi, à cuius tamen dictamina non censetur ex quacumque plenitudine solutus deestare.

Quaestio 356. An dictus Capituli consensus importet veram electionem aut postulationem?

Respond. ad primum: Tamen ista praestatio consensus vocari solet electio, ubi solemnitas, & ad notitiam electionis vera celebrata; resurgetque etiam speciem quandam electionis, de cuius forma bene vel male servata in Congregatione consistoriali peragi solet quaestiones, non est tamen vera & formalis electio. Remouch. *c. 10. n. 36.* Card. de Luca ad *Trid. d. 45. n. 10.* ubi etiam, quòd propterea de facili sanari soleant istae nullitates, quae distincta juris censurà ab his ob stare solent. & de *Regular. d. 53. n. 14.* & expressis de *Canon. & Capit. d. 27. n. 4.* ubi: hujusmodi actus capitulares (intelligi praestationes contentas, quomvis in forma electionis explicari soleant, neque juxta communem loquendi usum electiones dicantur; attamen in effectu simplicem consensum importare dicuntur; & propterea sacrosan-

foli ipſum ſolum factum, non curans nullitatibus ſuper non bene ſervata forma de iuris ſtriſſa cenſura ſervanda; ut ita ſcilicet Papa centum reddat, majorem partem Capituli, per quam illud totum dem repræſentatur, Coadjutoris occupationi aſſenſum præbere &c. Sive ut habet idem Card. n. 25. jundto *in ant. ad Tral.* n. 10. ut quoquo modo per ſubſtituti ſimplices adus capitularum actum ſe reddit de conſenſu Capitularium. Quin amò, etſi victoris ad rationem electionis accedat, dum una ex pluribus perſona per vota Capitularium abique eo, quòd præviè à conſolvendo illis quis propoſitus ſit, in Coadjutorum denominatur; quàm dum ſolum præſtant vel negant vota ſua, ſuo conſenſum in eam perſonam certem per Prælato conſolvendum in Coadjutoriam operam ſeu petnam; ſiquidem in hoc poſteriore caſu proſus deviat à virtute electionis, utpote quæ manifeſtè importat deſectum unius vel alterius rei, vel perſonæ à duobus vel pluribus juxta *c. m. cauſis. & ſeqq. de Elect.* Vacantiam ad hoc et contra ſententiam & affectum electionis. Nam primò electio propriè dicta nihil ſit aliud quàm perſonæ idoneæ ad dignitatem vel munus aliquod vacans canonice facti vocatio; & electio eccleſiaſtica vera ac formalis faciendâ non niſi da Epifcopo ſeu Prælato Eccleſiæ viduata. Card. de Luca de *regular.* d. 17. n. 87. cum communj; ut proſoda electionis canonice nonquam ſit locus, niſi actu vacante dignitate per mortem civilem vel naturali Prælatis *c. bene memoria. de elect.* & *c. abſentibus.* 35. dñl. 13. in præſente autem nulla eſt vacationis figura aut ſpecies. Remouch. *loc. cit.* n. 41. Secundò electio propriè talis dicitur jura, tribuatur electio etiam nunc confirmationem jura ad Prælaturam & actionem, ut conſuetur, & per eam incipiat vineulum matrimonij ſpiritus ſancti inter electum & Eccleſiam, præſtatio verò illa conſenſus Coadjuti & Capitularium ſola gratiâ, & beneplacito Papæ dicitur, nec ullam jura ex ſe conferat. Remouch. n. 44. & AA. poſſim. Prætereò plurimas alias qualitates, quæ electio ratione temporis, loci, forme, perſonarum plant diffirentes habet ab illa præſtatione conſenſus per ſuffraganeos, Unde jam, dum Capitulo quidam in dicta conſenſus ſui præſtatione procedunt per modum formalis electionis cum ſcrupuloſis illis jura formalitatibus & tubilitatibus, præterea illius naturam & jura neceſſariam, adeoque, ut loquitur Lotter. de *reſenſ.* l. 3. n. 17. n. 15. formam pingulus adimplent, id inquam, faciunt, tum ut ſuum in eo negotio affectum & ſolum teſtantes, etſi quæ magis calidum reddant. Remouch. n. 47. tum ut privata ſingularum Capitularum intentiones ordinis declinandi cauſâ per ſecretum ſecretum ſeſentur.

1. Raſp. ad ſecundum licet hæc conſenſus præſtatio vacationis poſtulationis, quæ electionis naturam præ ſe ſeſe videatur, in quantum etiam hæc vo modo innotuit gratiâ, & deſe nullum jura tribuit ad Prælaturam; multum tamen etiam à poſtulationis illa propriè tali, de qua alit titulus 1. l. 16. i. *De reſenſ.* diſtatur. Nam neque poſtulationis illi locus eſt, niſi vacante actu Prælaturâ, utpote per quam à Capitularibus à Papa aliòve patitur concedi gratiôſe, & diſpenſativè in ſponſum eccleſiæ viduata perſona, quæ laboris impedimento Canonico, in quo diſpenſari poteſt ac ſolet. Ad hæc per ſolum admiſſionem poſtulationis conſentit poſtulator jura plenum in beneſicio;

P. Lauren. Traſt. II. De Coadj.

cam ſapientialis admiſſio electionem, & confirmationem. Lotter. *loc. cit.* n. 132. & 133. cum communj. Neque poteſt aliquaque reſici citra injuriam poſtulatori & ipſius eccleſiæ. Lotter. *loc. cit.* n. 135. juxta *c. penult. de poſtulat.* & *de Gl. r. nullum.* & Abb. *id. n. 2.* Roman. *conf.* 330. ſub n. 40. Ad hoc, ut ſi poſtulator ab inferiore (nempe qui confirmare habet, & in tali impedimento diſpenſare) in poſſit à Papa adigi ad illam recipiendam. Lotter. n. 136. Hoſt. n. 16. Naque reputetur materia ſimplaciter gratiôſa, ut non magis dicatur juſta & equa, etiam dum ejus admiſſio ſit à Papa, poſſimum, ſi eſſet unanimiter celebrata. Lotter. n. 137. citans Barrium *in c. r. bene. n. 46.* Ac denique etiam ſerè qualitates ad ſui formam præſcriptas à jure ratione loci, temporis, perſonarum habet, quæ electio, uti fuit hæc omnia videtur eſſe in *nov. For. benef.* 8. ſect. 2. c. 1. ac proinde non jam in ſenſu canonico, ſed non niſi abuſivè, & in ſenſu omnino vulgari, quòd dicitur poſtulare, & petere gratiam ab aliquo, hæc conſenſus præſtatio facta per vota & obſola Papæ dici poterit poſtulatorio.

3. Ex quibus jam legitima inferitur, oec poſtulationis illa rationem nec electionis, oec poſtulationis rigoris rationem habet, non curari nullitates ac jura tubilitatibus ſubſtantes ſuper non bene ſervata in dicta præſtatione conſenſus forma aliis de jure præſcriptis electioni & poſtulationi, ſimilique nullitates ſacilius ſanari juxta dicta *reſenſ.* 8. ex Cardine. de Luca. Porro diſt. illa 52. de *Regular.* eſt ſuper cauſâ Coadjutorie Abbatis Sigiburgienſis Archidiaconi Coloniienſis, ubi lo eligendo Coadjutores prævidebatur commiſſi defectus ſequentes. Primò, quòd quidam eligendum non fuiſſent conſtituti in ſacris, adeoque incapaces ſervandi votum in Capitulo. Secundò, quòd actus illa capitularis geſtus non fuiſſet in Mouſiteno, in loco ſolito electionis. Terziò, quòd plures Capitularium, qui ſtatuto die non comparuerant, ex poſt facta illa electioni Coadjutorie adhaſſent per actus ſingulares. Quos quidem prævenſos defectus etſi Cardinalis de Luca obſcure non noſcuiſſe in illis circumſtantis, etiam ſtante neceſſitate ſervandi accuratè formam illam rigorosam electionis; verumtamen dicendo, ſe illa ad exuberantiam ac præter cauſa neceſſitatem deduxiſſe, cum non ageretur de confirmatione concedenda vel da neganda vera ac formalis electionis, quæ facta eſſet de Prælato eccleſiæ viduata, & ad quem effectum de electione diſputari ſolet in forma judicij, ac per rigorosos tramites jura coram eo, ad quem conſervatio ſpectat, juſtiſſimè conſervativè admiſtrando; ſed ſolùm de Coadjutorie &c. Hinc inquam ſatis ostendit idem Cardinalis, memoratos illos defectus poſſe poſui per exemplo regulâ, ſeu aſſe tales, qui in electione Coadjutorie non curanda, vel ſaltem de ſaciliſſime ſanandi, uti *loc. cit.* n. 13. id expreſſè magis de tercio illo defectu ſignificat, dum ait: ex inde de plano reſultabat reſponſio ad obſectum circa vota ſingularia date per Monachos extra Capitulum, & etiam circa alia data per nou conſtitutos in ſacris, ex quorum numeratione conſtat, quòd exceptis oppoſitionibus omnium elorum conſenſus aderat; cum ita Pape certioraretur de conſenſu, ad quem effectum attenduntur etiam vota extra Capitulum; quoniam aliud eſt vera electio ſeu actus capitularis ſolemnis ac juridiſſionalis, & aliud eſt conſenſus approbatus, ut magiſtraliſter diſtinguit Innoc. *m. c. Genſi. de elect.* in *ſen. c. r.*

M 2

Quaſi

Quaestio 357. An in designatione ista Coadjutoris perpetui ad dignitatem electivam facta per suffragia Capituli requirantur unanimitas, an dua tertia, an verò solum majora seu plura, & saniora?

Respond. ad primum: non requiritur unanimitas, ita ut solum dependat à voluntate iura singulorum de Collegio comparentium, dissensuque seu contradistio unus eorum negotium vitare & irritare possit. Remouch. cit. v. 10, n. 49. dicens, hanc sententiam esse aequo-rem, ac legibus & sacris Canonibus conformiorem. N. in primò licet requiratur, ut omnes omnino concordent, nemine excepto, ubi Capitulum gratiam petit, ut videre est in postulatione signose tali. Azon. *Instr. mor. p. 2. l. 6. c. 17. q. 3.* licet etiam, ut inquit Gl. in c. cum omnes, v. *confirmitatem*, in fine de consue. in a. i. i. qua ex necessitate non fiant, nihil potest fieri, nisi omnes consentiant. idque eo magis, dum negotium est extraordinarium, seu non consuetum; ut Bald. in l. 2. *Magistr. intervenien.* apud Remouch. *loc. cit.* n. 48. ut in illis, quæ sunt de genere prohibitorum ac contra statuta, privilegia & concordata ecclesiarum, ut Abb. in c. *veniens. de rescriptis. n. 22.* Innoc. in c. *accidentibus. de privilegiis.* cujus etiam haec generalem rationem reddunt A. A. quòd in arduis explicandis agatur de interesse singulorum de Collegio. Remouch. cum Felin. & Decio in cit. c. *nam omnes.* Licet, inquam, in dictis materiis ita sit; adeoque jam etiam ita obtineat in praesente, si consensus ille verè esset manensque merè quosus, deponens à sola voluntate Capitularium absque ulla causa necessitatis aut interventu auctoritatis pontificis. Remouch. *loc. cit.* n. 49. locum tamen non habet in materia Coadjutoria, utpote fundata in beneficio apostolico, necessitate & utilitate evidente Ecclesiae, ita ut non sufficiat consensus omnium & singulorum Capitularium in Coadjutorem, si desit causa legitima, aut non concurrat auctoritas pontificia, in qua proinde maior consensus non aliter adhibetur, quam sub beneficio illo apostolico, qui per applicationem manuum cognitionemque casualium necessitatis vel utilitatis ecclesiae, ac denique per concessionem gratiae coadjutorialis facit ejusmodi consensum de voluntaria necessitate, inducitque necessitatem assumendam Coadjutorem. Remouch. *loc. cit.* n. 54. Urgensque hac à potiore, ubi Paps mortu proprio volens prospicere Ecclesiae, & non rogatus mandavit aut monuit Capitulares designare Coadjutorem; vel etiam ubi ad petitionem Capitularium vel coadjuvandi iudicium possit fieri praeter denotationem illam Coadjutoris per suffragia. Secundò quemadmodum ius ipsum activum eligendi Successorem in Episcopatu vel Praelatu Capitulis à jure, aut vi Concordatarum concessam non est in favorem Canoniceorum seu Capitularium ut singulorum, sed ipsorum Capitulum & ecclesiarum, adeoque conservatur per suffragationem, etiam non unanimem, sed plerumque conventum in non personam, ita quoque iudicium illud seu potestas designandi Coadjutorem, & sic praeventivè quasi Successorem in praelatu, cum pari modo hic & nunc concedent non in favorem Capitularium ut singulorum, sed ipsorum Capitulum seu ecclesiam, praeservatur per assensum, etiam non unanimum in designanda Co-

adjutoris persona, absque eo, quòd vel sic ullat, puta, non consentientis iuri contraveniantur; vel etiam sic praeventivè designando Successorem Germaniae Concordata iudicantur. Ad hac, quòd demò dicitur omnium consensum requiri, quando res pertinet ad singulos, & de jure singulorum agitur, iuxta *Regul. iuri. 29. in 6.* *Quod omnes tangit, debet ab omnibus approbari:* id intelligendum, dum negotium in solidum & unum pendet ab eorum potestate; non autem, quando non tantum concurrere debet, sed etiam praevalere potestas & auctoritas altioris, ut accidit in Coadjutoria, in quibus ista consensus, etiam unanimitas nihil proficit, deficiente auctoritate apostolica. Remouch. *loc. cit.* n. 51. qui id ipsum exemplificat in permutatione beneficii jurispatronatus laicalis, pertinetis ad plures patronos; quorum quidem omnium consensus requirendus, sufficit tamen praesens non ab omnibus: imò fieri potest hac permutatione auctoritate Superioris, dum ita exigit utilitas ecclesiae contradicentibus non solum aliquibus, sed & omnibus eorum patronorum. Tertiò confirmatio loci adiecti potest, quod habet idem Remouch. *loc. cit.* n. 50. nempe securum hoc absurdum, quòd est stantibus causis necessitatis & utilitatis Ecclesiae, etiam consentientibus omnibus tam temporis Capitalariis, seu habentibus ius suffragii, non tamen fore vix unquam locum successionis, si vix unquam clausulam illam, *nam futura successione*, habituram effectum, reclamantibus nimirum post obitum coadjuti Canonice prius non vocalibus & interea factis vocalibus; eò quòd si major pars Capituli obligata nequeat contradicentibus tunc praesentibus, multò minus obligata possit absentes & successores, dum hi re adhuc integri, hoc est, necdum sènta successione evadunt praesentes seu capaces fierendi suffragii. Ad quod tamen facile respondere possis videtur dicendo, quòd si pro tempore vocales omnes unanimes, prout requiritur consentiant, per supervenientem apostolicam concessionem nominis Coadjutoris cum futura successione per modum affectus omnis interclusus sit omnis via nasciturus deus Canonice impedienti istam successionem eventiente morte Coadjuti.

Respond. secundò: neque requiruntur duo tertia suffragiorum. Iametsi enim postulatio canonice seu propriè talis, ut admittatur, requiratur duo tertia, dum concurrat cum electione Lotze. *de re benef. l. 3. q. 17. num. 243.* Passerin. *de elect. c. 24. non ff.* cum communi juxta textum c. *scriptum. de elect. in praesente* tamen naqua est postulatio talis propriè, ut dictum *quæst. pract.* neque supponitur, vel etiam potest esse electio personae in Coadjutorem, multoque minus in Successorem Praelati, utpote adhuc viventis. Unde jam consequens est, ut sufficiant majora vota, prout ad electionem & postulationem propriè talem, dum hac non concurrat auctoritas pontificis, sufficit. Quod ipsum & exinde confirmat Remouch. *loc. cit.* n. 53. quòd, si non iuncto revocetur in dubium, an non Paps ex plenitudine potestatis possit cedere Coadjutoriam, neque ista Concordatis & Capitulis si in electivum, si in collativum, opinandò affirmativa tunc demum procedat, si saltem expressè ex iusta & magna causa illa derogent, ac magis id possit interveniente consensu majoris partis Capituli, quanto facilius eodem potest particularis nonnulli absque op-

alicujus detractionis in hac clausula gratiosa privi-
legiata. Quoniam & si hoc casu diceretur concors e-
lectio Coadjutoris, etiam unius alteri et discrepant
non nominando, vel nominando alium; quia
quod a maiore parte Capituli fit, in toto Capitulo
concordi & conientiente factum censetur. Azor.
Isid. mor. p. 2. l. 6. c. 17. g. 3. juxta c. 1. de his, qua
sunt a maiore parte Capituli. & quod maior pars
Curie egerit, pro eo habetur, ac si omnes egerint.
L. quod maior. ff. ad Municipalem. Atque ita cum
sua pluralitate votorum Capitularium à Sede A-
postolica admissi in Coadjutores Maximilianus
Henricus Colonie; Ferdinandus Episcopus Pa-
derbornensis Monasterii; Josephus Clemens Hil-
desii. At notandum uhiolomus, quod habet
Tondus. *q. 6. h. m. p. 2. c. 1. §. 13. n. 29.* hisce ex-
pressis: *Si tamen agatur de deputando Coadjutorem*
Episcopo demerito, requiritur, quod intererat con-
fusus duarum partium ex tribus Capituli, cum in aliis suf-
ficiens, quod intererat major pars Capituli. Item,
quod habet ibidem ex Germiniano in c. unic. de
Cler. agrot. in 6. namque quod sufficiant, quod in
conclusionem seu deliberationem Capituli dux par-
tes ex tribus eisdem Capituli interveniant, &
tunc, quod maior pars istorum Capitularium fa-
cit, debet fore effectum tanquam factum à ma-
iore parte Capituli.

Quæstio 358. An denominatio illa Coad-
jutoris perpetui necessarii, seu de forma sub-
stantiali requiratur prout indultum Pa-
pa, quod illi dicta nominatio permittatur;
an vero sufficiat, Capitulares ad dictam no-
minationem procedere ante omne indultum
Papæ, & dicta à se faciam Papæ offerre, ex-
spectareque ejus beneplacitum?

R Espondeo: Tamen melius & securius
ad nominationem Coadjutoris (præter-
tim dum ea per modum electionis instituend-
) vigora indulti desuper jam prius à Papæ
ex causa necessitatis vel utilitatis eorum illo
deductis probisque concessis procedatur; eo
quod dum hac ratione Capitulares progre-
diantur ex auctoritate pontificia, & val sic eor-
um libertate transvove in quidam juris ne-
cessitate, qualem ad eligendum habent tempo-
re sedis vacantis, negotium procedat ordinatus.
Remouch. *cit. c. 10 n. 25.* nullatenus tamen indul-
tum hujusmodi Pontificis de jure prærequiritur,
seu defectus prævi talis indulti dictam electionem
seu potius denominationem Coadjutoris non vi-
tiat, aut nullam reddit, tanquam destitutam ali-
quo ad susceptionem substantiam pertinet. Re-
mouch. *loc. cit. n. 26.* Non enim ad id asserendum
cogit, quod dicitur: *ex hoc, nempe petunt*
prius & obstantia à Capitularibus, vel etiam ul-
traoat à Papæ concilio tale indultum, eum non
tam quæ ad id, quam quid fieri debeat, spectan-
dum sit juxta L. licet. de off. Praef. Gratian. discip.
ser. c. 127. Menoch. conf. 75. num. 94. l. 1. Ne-
que etiam, quod quidam ita interpretentur Tri-
dentinum, quasi illud, dum dicit: *Coadjutor non*
aliis datur, quam hoc casu prius à Romano Pontifice
fit cognitus; per id prius præscribat ordinem &
formam, quod necessitate præmittenda causa co-
gnitio per Papam, & tunc demum dandus per
denominationem Capituli Coadjutor. Præter-
quam enim, quod interpretatio legis, aut consi-

derationis conciliantis per personam privatum facta
non sit obligatoria, ant excludat aliam meliorem,
donec Princeps vel illi, ad quos ea interpretandi
potestas spectat, aperte declaret aliquid juxta L. 1.
de LL. & ubi DD. dicta interpretatio minus con-
veniens videtur primò ex eo capite, quod id de-
betur accipi debeat in proprio significato (in quo
apud Jurisconsultos significat, & operatur trans-
lationem juris) adeoque pro datione seu deputa-
tione canonica absolute ultmata, quæ verè cano-
nicè & actu influatur Coadjutor, consensu quo
illi jus in respectu ipsius Coadjutoris, & jus ad
eam respectu beneficii, seu prælaturæ operetur
plenus effectum, seu jus in Prælatura post cessum
vel decessum Coadjuti; non verò de datione ali-
qua ad summum inchoativa jus ullum tribueret
Coadjuto, ne quidem ad Coadjutoriam, mul-
tòque minus ad prælaturam, quia est ista electio,
seu denominatio facta per Capitulares, etiam vi
talibus prius induti, utpote non nisi quod præpa-
ratorum & dispositivum ad jus ad rem demum
acquirendum per approbationem Papæ securu-
ram. Ad hæc, cum, antequam Coadjutor datur,
hoc alit, de non esse sui deducatur ad existentiam,
& interum naturam, cognoscendum sit de pluri-
bus, nempe de necessitate vel utilitate Ecclesiæ, de
ipso hoc consensu Capitularium & Capituli, de
persona ipsa designati à Capitulo in Coadjutorem,
& tunc demum post hæc omnia facta Concilium
permittit dari Coadjutorem, seu dicitur: *datur*,
patet hæc voculam aliter accipi non posse, quàm
de datione illa ultmata facta per Papam. Con-
firmatur hæc ex eo, quod ista electio non sit nisi
nudus & simplex consensus propter clausulam ad-
hiberi solitam & debitam, seu etiam tacite sub-
intellectam: *sub beniglo sapientissimi;* itaque re-
quisitus seu adhibitus, ne videatur Capituli jus
competens ei ex Concordatis Germanicæ aut spe-
ciali privilegio Ecclesiæ per Papam violatum. Ac
proinde dubitari nequit, quid electio illa tanquam
votum commendativum subsistat, & nihil referat,
sive ipsa præveniat sive subsequatur illud indul-
tum. Ut hoc ipsum patet in consensu Patro-
rum latorum adhiberi debito in permutationi-
bus, qui sive præstetur ante, sive post permuta-
tionem perinde est, & idem. Item confirmatur
ex eo, quod, ut habet Remouch. n. 36. Concil.
Tridentinum id præcipere intendat, ut informa-
retur Papa, & recognoscatur causis Coadjutoris;
anticipata verò illa electio seu consensus Capitu-
larium præveniens indultum Apostolicum non
impedit illud Concilii intentum, aut ei præjudi-
cet; & si talis actus anticipatus non vitiat; quin
solennitas etiam substantialis de jure requisita,
dum præposse adjicitur, non vitiat, quoties cau-
sa finalis non cessat, ut post alios docet Guil. l. 1.
de servat. l. 1. n. 10.

2. Sed neque desunt exempla etiam recentia,
in quibus sic practicum, ut nunciam anteceden-
tes ante omne Breve Apostolicum sub benepla-
cito Apostolico denominatus à Capitularibus in
Coadjutorem, datur præstentur Papæ, causamque
ab eo cognoscitur, seu confirmetur ab eod-
em Coadjutor, ut videre est in Josepho Clemens-
te Electore Colonensi electo in Coad-
jutorem Hildesii.

Quaestio 359. An Papa teneatur admittere seu deputare Coadjutorem perpetuum, quem Coadjutus & major saniorque pars Capituli postulaverit?

1. Respond. primò: Non tenari ad hoc Papam, etiam dum verè adest Ecclesiae necessitas, vel evidens utilitas, ex iustitia propriè tali. Si enim veli ratione non tenetur ad admitterendam postulationem propriè talem, ut tenent eum communi Laym. in c. bona, de postulat. n. 6. Tondut. 99. benef. p. 2. c. 4. §. 6. num. 5. Passerin. de Elect. c. 24. num. 47. multò minùs sic tenetur admittere postulationem Coadjutoris, quæ ut dictum supra, in pluribus deficit a ratione propriè, seu postulationis canonica. Neque quidem admodum illa fundatur in ipso iure eligendi (dum eo ipso, quod Electores ius habeant eligendi, ius quoque habeant procedendi per viam postulationis) adeoque magis adhuc quàm illa innititur gratia; & de qua ait Cardin. de Luca de Regul. d. 33. num. 14. Coadjutus concessio parita à Prælato, qui Coadjutore egret, pendat à mera gratia Papa, qui ut suum arbitrium in hac gratia concessione bene interponat, petitionem examinandam transmittit Consultationi S. Congregationis Consistorialis parentis partes Affectu- ris seu Consultariis Papa etc. Ratio quonque respon- sionis est, quis per talem Coadjutorem demon- strationem oblatam Papæ ius nullum neque Capitu- laribus, neque designato Coadjutore, neque etiam Ecclesiae acquiritur; adeoque sine horum iniuria rejici potest. Ad hæc non minùs gratiam dispensationis continet, quàm illa propriè dicta postulat, dum Papa Prælato coadiuvando per- mittit sibi designare Successorem, quod alias est contra iura; jam verò dispensare, etiam dum adest urgens ratio, non est debitum proprium Jus- titiæ; neque cogitur Superior ad dispensandum in sua lege, seu ad relaxandum ius ex multitudi- ne petentium, vel etiam honestate petitionis, Laym. loc. cit. & ego pluribus citatis in Fare benef. p. 2. §. 429.

2. Respond. secundò: Videtur tamen Papa teneri ad hoc, ubi urgens est necessitas & ingens Ecclesiae utilitas, ex æquitate aliqua, quin & ex debito aliquo iustitiæ legalis, quatenus vi officii sui tenetur utilitati boni communis consulere, vel etiam quandoque ex debito Charitatis, non secus ac aliis quandoque ex his virtutibus tenetur dis- pensare in votis, irregularitatibus, impedimen- tibus matrimonio, si urgens adest causa, maxime publicæ utilitatis aut necessitatis, quemadmo- dum dicit solet de admissione veteri postulationis. Laym. loc. cit. num. 48. Vide dicta à nobis loc. cit. n. 2.

3. Non tamen video, qualiter Papa etiam in illis circumstantiis non admittendo denomina- tum à Capitulo & coadiuvando in Coadjuto- rem contraveniat Concordatis Germaniæ. Non enim in his promissis Papa, se designatum à Ca- pitulis in Coadjutorem seu Successorem Prælati adhuc viveutis admissum; quin ne quidem canonice postulatam sede vacante se obstituit admissum; sed solum legitime electum, si nullum patitur defectum, se com- firmaturum.

Quaestio 360. An coadiuvandus suis Capitu- laribus privatim, vel etiam publice in Capitulo certam personam pro suo Coad- jutore proponere & recommendare valeat?

1. Respond. ad primam affirmativè, nimirum id eum posse privatim. Si enim Capitulares antea denter ad electionem instituere pos- sint tractatus privatos de persona certa eligenda; quin & ipsi Capituli præses aut quivis alius de Capitulo ceteris Capitularibus proponere, & re- commendare potest personam certam tanquam magis idoneam obsequio, quò per hoc veniret subiens electio; quin & tales tractatus præ- vium informatoris & consultatoris, in quibus uti- alterum informat de virtutibus aut vitis huius vel illius personæ eligendæ vel non eligendæ, de ma- jore utilitate ecclesiae speranda ab hac quàm illa personæ laudabiliter instituuntur, & ad bonam electionem sunt necessariæ, secus, si accideret in tra- ctatibus ambitiosis, factionalibus, conditionali- bus, aut etiam simoniacis; multò minùs noceret secuturæ illi denominationi Coadjutoris talis pro- positio & recommendatio certæ personæ tanquam magis idoneæ facta à coadjuvando ipso, si non- ster intra limites recommendatiunis, nullum me- tum aut vim inferens, preces amatas vel impor- tunas continendo, ut quandoque contingit. Na- que enim hac ratione tollitur aut minuitur liber- tas Capitularium, præsertim si votis ferantur per scrutinium occultum. Neque etiam minùs per hoc prospicitur utilitati & bono ecclesiae, dum coadiuvandus ipse præ cæteris optime præliminat- nois statum, & necessitatem ecclesiae suæ, modò tamen in hoc non plùs quàm aquum, tribuat car- ni & sanguini, magis spectando familiæ suæ, suorumque exaltationem, quàm sponte suæ ecclesiae decorem & utilitatem. Quin & sic proceditur suavis & connaturalis, magisque consilium tranquillitatis, dum non obtruditur coadiuvando personæ ei suspectæ, ingrata & invidiæ & vel sic fa- cilius Coadjutori præberetur ania capienda moris Coadjut. Quamvis de cetero non sit contra Co- adjutoria naturam & essentiam, personam à co- adjuvando commendatam præferre, & eligere aliam; cùm suffragia Capitularibus remaneant libera. Et licet necesse sit, coadiuvandum præ- bere consensum in denominatione Coadjuto- ris, si va ut sibi detur Coadjutore, non tamen ne- cesse est, ut ipse consentiat in personam nomi- natam.

2. Respond. ad secundum quonque affirmativè, nimirum posse per se loquendo idipsum coadiuvandum publicè in Capitulo, si enim id fieri po- test privatim, nihil obstat, quò minùs id fieri quo- que possit palam, quamvis per accidens id quan- doque fieri non expediat, dum foret hic & bund exinde animorum aversio, dissidia, aliæve mali meriti timentur secutura.

Quaestio 361. An post capitularem resolutio- nem de habenda electione Coadjutoris, si ve de aliquo in genere in Coadjutorem postu- lando, à jure statutum tempus, intra quod faciendæ est denominatio certi, & determi- nati Coadjutoris?

Respond. negativè. Cùm enim neque sit ele- ctio, neque postulatō propriè talis, quibus à jure

à jure certum tempus statutum, nempe menses tres, *cum pro defectu de elect.* Idque ut Ecclesiis diutius Sponsio vel Praescriptio viduata remaneat, aliisque ex tunc malepariatur, non est illi nominationi, quæ non fit secula vacante sed plena, non est statum neque hoc, neque aliud tempus post factam illam resolutionem, vel etiam post obitum indultum Pontificum. Nihilominus aliunde nite alius diu differendus non est ob allegandas ut allegatas in litens ad Papam causas urgentis necessitatis, vel evidentis utilitatis Ecclesie. Uti ob præteritam rationis diu quoque differenda non est presentatio facta juxta illius denominationis, quæ est presentatio Papæ, ut ab eodem acceptetur.

Quæstio 362. *An us procedi queat ad denominationem alicuius in Coadjutorem, qui habet impedimentum aliquod canonicum, et quod eligi non potest, sed solum postulari ad dignitatem, respectu cuius concedenda Coadjutoria, egest indulto Apostolice, habilitante illam ad hoc?*

1. **R**espondeo negativè; cum enim, ut dictum supra, talis denominatio Coadjutoris non sit electio, sed vicinior accedat ad uterumque postulationis, non requiritur indultum eligibilitatis, sed sufficit factum de eo denominationem in Coadjutorem per litteras oblate Papæ, manifestando tamen simul illius impedimentum Canonicum, quod patet nominatus in Coadjutorem, ut fieri solet in postulationis præprie talis tum solum Papa mittit discussis orantibus, eundem deputando Coadjutorem, omnia impedimenta canonica tollere, & quod ab ea dispensare censetur. Ex quibus jam

2. Infertur primò, quòd sicut patiens impedimentum Canonicum obitus ejus electioni in Praelectum, est nullo indulto eligibilitatis indultus non eget ad sui legitimam postulationem in Praelectum duobus tertius votorumque nec talis quis potius sit egest ad hoc, ut legitimè deo nominatus in Coadjutorem censetur, quam qui nullum patitur impedimentum.

3. Infertur iteudò tale indultum Apostolicum dispensativum super electione passiva, v.g. ut quis habens jam Episcopatum eligi possit ad alium Episcopatum, ostendit & frustra produci in ordine ad hoc, ut deo nominari possit in Coadjutorem, quidquid sit de eo, num lapit præstationem contentis ante postulationem, adeoque ambitionem reddentem indignum, qui deo nominetur in Coadjutorem. Quemadmodum de facto, ut videtur est apud Card. de Luca, *de can. & cap. d. 27. n. 22.* in negotio Coadjutoria Monasterii sub Alexandro VII. in S. Congregatione consistoriali hoc ipsum allegatum fuit contra Ferdinandum Episcopum Paduensem ab Agente seu Advocato Maximiliani Henrici Electoris Coloniaensis ibidem comparente. Quælibet tamen immutatus illa, & postea vultus electio de se facienda, ut exinde resultet ambitus repellens ab electione passiva, non infertur talis indultum missio ad capitulum, vel productio in illo, dum actus illa productionis aliud non continet quàm denunciationem remotionis alius certi & notorii impedimenti, idque pro sola notitia, ut capitulares id scientes possint regulare se & vota sua, vide apud Cardin. de Luca, *loc. cit. num. 24.*

Quæstio 363. *Num requiratur quoque consensus coadjuvandi?*

1. **R**espondeo primò in Coadjutoria cum futura successione requiritur ille consensus, & quidem ante omnia, & magis quàm consensus Capitularium, ita ut alloqui gratia Coadjutoris sit ipso jure nulla. Fagn. in c. *consens. de concess. prob. n. 58.* Lotter. de re benefici. l. 4. §. 25. n. 2. c. Venerabil. tom. 2. annot. 13. §. *ante n. 58.* Gonz. ad regul. 8. §. 5. n. 52. Tondut. *qq. benef. p. 2. n. 1. §. 13. n. 30.* ubi: necesse est, ut interveniat consensus coadjuti ad hoc, ut illi dari possit Coadjutor, qui nunquam datur invito cum futura successione, ut Rota decis. 313. n. 27. part. 7. tenet. Et in effectu, cum tempore Urbani VIII. quidam voluissent attestare Coadjutoriam cum futura successione plurius beneficii in Comitatu Vauoylino, nunquam voluit Papalem Coadjutoriam futuramque successionem invito beneficii possessori concedere, Cardin. de Luca, de regul. d. 53. n. 16. ubi: attentio stylo magis necessitaria est consensus ipsius Coadjuti unde propterea (intelligi ex defectu hujus consensus) gratia Coadjutoris coarctat Remouch. l. 10. n. 11. ubi: inter cetera primum locum obtinet, quòd gratia futura successione peti nec obtineri possit, nisi prævio consensu Praelati (intelligi Coadjuvandi) aliis gratia sit ipso jure nulla. Et sic in Coadjutoria hujusmodi locum habet regula 44. de præsent. consensu. Gonz. loc. cit. n. 10. Lotter. loc. cit. n. 23. Idque non propterea, quia prælatio hac consensus sit resignatio, aut speciem resignationis habet. Lotter. loc. cit. n. 24. sed ut tollatur amaritudo illa, quæ est in abrogatione illa Coadjutoria facta invito potius, quæ à qua alio excludione voti captanda mortis, ut voluit Lotter. & Remouch. loc. cit. quia, ut dictam supra, votum illud in Coadjutore per hoc non excluditur, quòd Coadjutor consenserit in deputacionem Coadjutoris.

2. Respondeo secundò. Potest tamen Pape, ubi iusta accedit causa, quin & solet etiam laudabiliter quandoque Praelato, quemvis non consentienti, quin & invito dare ejusmodi Coadjutoriam. Card. de Luca, loc. cit. Fagn. in c. *ex parte de cler. ager. n. 4.* tractat Card. de Luca expressè de Coadjutore perpetuo Da Coadjutoria non perpetuo, nam invito dari queat, Fagn. in c. *consens. de cler. ager. n. 22.* remittit ad Jo. And. in *idem c. n. 10.* Si enim Papa tanquam supremus & absolutor Dominus in beneficiis tollere potest Praelaturam, ac etiam ex iusta causa cogere Episcopum, ut dimittat Episcopatum (pro quo Card. de Luca, de regul. d. 53. n. 17. citat Barbof. de pers. l. *Episc. allegat. n. 5.* & scriptum de regul. d. 148. contra Fagn. in c. *consens. de cler. ager. n. 24.* & seq. cui quamvis aliis docto ac probò Canonistis aut hæc in parte non deferendum, nisi fortè ex, quæ deducunt, intelligenda veniunt in foro interno) multò magis dare potest Coadjutoriam, etiam si hoc ejus consensu, ac propterea ille negligi potest, multòque magis ille subditorum, Card. de Luca, loc. cit. per quæ postrema verba, si intelligat capitulares, id non subdit respèdu concordatorum Germaniæ. quibus illa, potius ille consensus coadjuti quàm Capitularium negligi potest juxta dicta à nobis supra.

3. Resp. tertio. Si in casu dilapidationis coadjuvando invito dari consuevit Coadjutor cum ablatione administrationis, à qua de jure valet pariter suspendendus Lotter. loc. cit. n. 25. Sic quoque Tondut. loc. cit. n. 31. inquit: si tamen adesse

causa, propter quas coadjutus beneficio privandus esset, veluti propter magnum ignorantiam, vel ob timorem dilapidationis, & impetritiam gubernandi, tunc possit summus Pontifex Coadjutorem invito dare, quæ tamen causæ concludenter probandæ essent; quia Pontifex nunquam intendit juri tertii derogare, & illis non probatis gratia esset nulla.

Quaestio 364. Num Coadjutor obtinens gratiam perinde valere ob aliquem defectum suæ provisionis teneatur requirere novum consensum Coadjuti.

Respondeo Non requiri in ista gratia revalidatoria novum consensum; quia præsumitur data, cum sceler fuisse præstitum, ad contrarium probetur; tum quia, si per primum actum non satisfecit menti disponentis, intelligitur de secundo, tum etiam, quia gratia revalidatoria non fit retro, sed novæ, sed quoddam adiunctum primæ. Tondut. loc. cit. c. 4. §. 4. n. 9. & 10.

Quaestio 365. Num Coadjutus, postquam semel consensit, possit recedere à suo consensu?

Respondeo absolute affirmativè Card. de Luca. de regul. d. 53. n. 16. hisce expressis: qui consensus Coadjuti præstitus, re integræ, revocari potest. Neque his contradicere Tondut. dum p. c. l. 5. §. 1. n. 17. inquit: cum semel sub prætextu infirmitatis Coadjutus petierit à summo Pontifice sibi de Coadjutore providiri, non potest dein infringere dictam provisionem Coadjutoris, allegando, se non esse amplius suppositum infirmitatibus. dum eadem ferè repetit p. 2. c. 194. n. 15. ubi: cum Prælati, aut alius quilibet à Papa petat, sibi dari Coadjutorem propter infirmitatem, non potest dein præiurendo allegare, se non amplius esse infirmum, quando Coadjutor datus est perpetuus, & cum successione. Nam patet illum loqui, re non amplius integræ, sed Coadjutoriæ jam completæ constitutæ.

Quaestio 366. An & qualiter non subsistat consensus Coadjuti per vim & metum extortus?

Respondeo consensum illum per metum injunctum, & veram coactionem esse nullum. Adeoque extingui gratiam Coadjutoriæ esse nullam. Card. de Luca de benef. d. 78. à n. 6. ubi de consensu Coadjuti incarcerauti. Posset enim probatione talis meriti & coactionis, resultare nullitas actus, ut patet ex toto titulo de eo, quod meriti causa & specialiter in terminis resignationis cum Paris. de resign. d. 13. q. 2. n. 120. Sæpius tenuit Roen. apud Card. de Luca. loc. cit. Procecturque id ipsum, etiam si merus directus ipsi coadjuto seu possessori beneficij in iussum non fuerit, sed ejus fratri vel alteri conjuncto, injunctus v. g. in carcere, aut aliter concussio ad hunc effectum extorquendi consensum Card. de Luca. cit. n. 6. quæ etiam n. 7. subjungit in specie de incarcerationibus, quod, ut actus gestus in carcere dicatur gestus per vim vel metum, duo copulatim requiri. Primum ut incarceration sit injusta. Secundum quod ordinata sit ad actum illum faciendum, sive quod actus illerendus ad commodum carcerantis, vel alius, qui procurat vim injunctam incarcerationem seu ejus coadjutorum. Pro quo citat Paris. q. 35. n. 32. & plures Rotæ decis. & in terminis beneficiabilibus decis. Rotæ in Verellenf. Proposita curiam B. abo 132. & 141. p. 20. n. 10.

Quaestio 367. An & qualiter consensus Coadjuti præstari possit per procuratorem?

Respondeo præstari posse hunc consensum per procuratorem ad hoc à Coadjuto specialiter confituito dubitari non potest, dum passim in terminis beneficiabilibus sic præstari possit & solet consensus. v. g. à Petronio permutatiori & resignationi. Unde dubium totum remanet loco, num, & qualiter id fieri possit, mandante seu coadjuto jam mortuo, aut post mandatum ab ipso revocatum. Ad quorum primum dicitur, præstari adhuc validè hunc consensum per procuratorem post mortem mandantis coadjuti, quoties illo adhuc vivente & re integræ supplicatio signata fuisset; cum tunc consensus retractoratur ad diem datæ ob præsumptum seu implicitum consensum resultantem ab ipsa porrectione supplicationis ac diligentia, ut illa jam signata daturatur. Cardin. de Luca de benef. d. 41. n. 9. & in terminis resignationis Lotter. l. 2. q. 13. n. 24. ubi sic videmus signatæ & datæ supplicationes beneficii posse adhuc præstari consensum per procuratorem cadentis seu resignantis defuncti post ipsam datam. Paris. de resign. l. 7. q. 24. n. 14. citatis exemplaribus juxta sententiam communem. Ad secundum quoque dicitur posse quoque præstari cum effectu huic consensum per procuratorem post revocationem mandati, quamdiu illa revocatio procuratoris vel daturæ officialibus non innotet juxta clausum textum Clem. unic. de renunc. Vide, quæ hac in parte dicta sunt ac dici solent de præstando consensu resignationi per procuratorem, & huc applica.

Quaestio 368. An & qualiter Coadjutoria expediri solet cum antedatâ de stylo data?

Respondeo solet daturâ in concessione hujusmodi Coadjutoriarum apponere antedatam seu datam anteriorem. Card. de Luca. loc. cit. n. 6. quemadmodum etiam in provisionibus beneficiorum ad præveniendum Ordinarium adici solet ista antedatâ, de quo, qualiter intelligitur vide Lotter. l. 2. q. 13. à n. 14. Et sic hoc ipsum honestum & sustineri potest in eo solum casu, quo procuratores tam Coadjutoris quam Coadjuti in curia presentes vivunt in bona fide, & in justa credulitate, quod res adhuc sit integra, opinando, quod uterque nempe Coadjutor & Coadjutus adhuc vivat, secus enim foret & oppositio illa antedatâ non iustificabitur, aut sustinenda est, dum fieret post habitam notitiam rei non amplius integræ cognitâ à procuratoribus mortem Coadjuti celebribus idipsum daturâ quæ idipsum esset præstata officialibus Daturæ, qui non nisi ex præsupposito illo bonæ fidei dictum styllum ad praxin deducere solent. Card. de Luca. cit. n. 6. Sed neque Daturæ, et si ejus aliis maxima sit in hujusmodi beneficiabilibus auctoritas, ita ut lateat quæst hujusmodi supplicas, etiam si non Papa signatas re adhuc integras, hoc est, aut eorum registrationem: non tamen conceditur ei aut licet tollere quæ quibusdam alteri (cum & ipse Papa per regul. can. de jure tertii quaestio non tollenda, prohibente se id non velle) daturâ in præseute, dum & iter mortem Coadjuti, quibusque beneficium collatum alteri, apponatur in concessione Coadjutoriarum antedatam, & sic per fictionem illam tollere jam quæsitum tali provisio Card. de Luca. loc. cit. n. 6. & seq. Porro stylius ille apponendi antedatam in statu bonæ fidei inolevis

pro quadam cautela ex rationabili motivo reddendi tutum Coadiutorio existentem ultra moneta, stante magna distantia & vobabili impensa, quam pro huiusmodi Coadiutoris facere oportet.

Quaestio 369. Concessio gratia Coadiutorialis quandoque concessio per secula:

Resp. Non possi signatam, sed prius post registratam supplicationem dicta concessio per secula, & tribuit iur considerabile. Card. de Luc. loc. cit. n. 1. iustas binae Rota decis. in quibus tamen resiste Card. de Luc. firmatur, quod si registratio in libris sequatur ex intervallo, & de illa non agatur in ordine ad effectum faciens datus illem lacandus, sed ad alium effectum intermedii provisionis inter signatam seu datam & registratam, id non praesudicet; quoniam negligentia registratoris non debet tollere jus quatuor provisionis.

Quaestio 370. Qualiter igitur susineatur gratia Coadiutorialis, dum tempore data mortuus Coadiutor?

1. Resp. primò cum Coadiutoria cum futura successione continet duas gratias distinctas & plane diversas; nempe Coadiutoria ipsius seu officii Coadiutoris, quae respicit favorem Coadiuncti; alteram futuram successionis, quae respicit favorem Coadiutoris, Gonz. xl. §. 59. n. 33. Tondut. de benef. p. 4. c. 1. §. 1. n. 30. Lotter. de re benef. l. 2. §. 15. n. 46. juxta dicta à nobis supra, certum est secundum omnes, gratiam illam primam Coadiutoria, utpote quae (dum essentialiter respicit Coadiunctum viventem seu personam Coadiuvandam, & in officio sublevandam existentem in rerum natura) expirat per mortem dictae personae Coadiuncti, non subsistit, nec unquam potuisse fortiri effectum seu effectuari (qualiter ea effectuetur per acceptationem & ademptionem possessionis officii Coadiutoria factam per ipsum Coadiutorem. Tondut. loc. cit.) sed ab initio fuisse nullam, si tempore data illius iam cesserat, vel decreverat Coadiuvandus. A. A. citati cum Garc. p. 4. c. 1. n. 130. Proinde id solum dubitatur in praesente, an deficiente in hoc casu mortis Coadiuvandi prima illa gratia Coadiutoria, altera illa gratia futurae successionis firma subsistat & effectum suum consequatur. Ad quod

2. Resp. Secundò in hoc è diametro oppositum sentite A. A. nam primò affirmetivem tenet Gonz. loc. cit. n. 55. & seq. & eum secutus Tondut. loc. cit. ubi in expressis dicit illa gratia, quamvis in eadem supplicatione contenta, adeò diversa sunt, ut licet prior defuerit, & Coadiutoria effectum secuta non fuerit propter aliquod impedimentum, tamen maneat in suo statu & efficacia posterior gratia, nempe successiois futurae, ut etiam Potere decis. 92. l. 4. ubi deciditur, quod licet gratia Coadiutoria non fuisset valida, cum ex eo, quod Coadiutor non egebat Coadiutore, rum etiam, quia Coadiutoris vita fundus erat, ipsa tamen futura successiois gratia debebit suum fortiri effectum, & Coadiutor obtinere beneficium mortali Coadiutori vigore huius gratia futurae successionis, tanquam diversae à gratia Coadiutoris, & nullo modo ab ea dependens, sed per se subsistens. Fandant si hi A. A. ut vides ex postremis huius verbis, quod gratia illa successiois per se non dependeat à prima illa gratia Coadiutoria, ac praecipue in clausulis, quae hodie in huiusmodi Coadiutoriorum gratiis apponi solent in literis, utpote quibus exprimitur, quod futurae successionis sit locus: etiam si beneficium

actualiter vacet tempore data. Tondut. & Gonz. loc. cit. ne: non edepit clausula illa, ut habet Gonz. n. 56 ex nunc pro ut ex tunc, & contra: & si ipse tempore vacationis huiusmodi Coadiutoris officium exercere non inceperit, aut per illum steterit, quò minus illud exercuerit, & praesentis literis dicto N. Coadiutor, aut venerabili Fratri nostro Episcopo & dilectis in Christo Capitulis, ac illi vel illi, ad quem seu quos factum pertinet, non intromittant, authoritate nostra conferat & assignet, uti et herum Coadiutoriorum similibus clausulis instructas formulae ponat Mandos ad regul. 13. q. 6. n. 3. quia & recentiores eorum formulae uberioribus adhuc clausulis abundent. Confirmat & exemplificat haec eadem pluribus Gonz. alimur in dispensationis gratia ad validandum Matrimonium, & ad prolem legitimandam concessa, quae gratia utpote continens duo aequè principaliter; nimirum mandatum de dispensando, ut tales, qui nullitet contraxerant, manere possint in matrimonio contracto, & potestatem legitemandi prolem, licet quò ad matrimonium habere non possit effectum propter intervenientem mortem unius illorum, qui nullitet contraxerant, valet tamen & executioni danda, quò ad legitimatorem proli, etiam in praedictum venientem ab intestato, pro ut tenet Rota in Terraconensis illegitimis 22. Osh. 1546. & in Syracensis illegitimis 19. Osh. 1579. Gonz. n. 57. Item in gratia subrogationis gratia continente perit duo diversae, subrogatio nem ad legitimum, & subrogationem quò ad possessionem defuncti, unde lite existente nulla, cesset, seu nulla sit ad illam subrogatio; valet tamen subrogatio ad possessionem. Gonz. n. 58. citans pro hoc Bellamer. decis. 115. Lancell. de attentat. p. 2. c. 4. in praesent. m. 470. & seq. ac Rotam in Legitimis Prioratus. 27. Junii 1584. Et hoc tam de rationem Gonz. n. 59. utpote quòd inconveniens non sit, eandem gratiam pro una parte esse validam, & pro altera invalidam, & sic, licet cesset quò ad partem invalidam, sustineatur tamen quò ad alteram validam, pro quo citat c. si eo tempore. de rescript. m. 8. & Felin. in c. sedes. n. 1. de rescript. Item quòd defectus intentionis in una parte gratiam non videt gratiam in altera parte distinctam, in qua cesset defectus intentionis, pro quo citat idem c. si eo tempore, & Felin. ubi ante. n. 1. Abb. ibi cit. c. sedes. n. 3.

3. Secundò sententiam negativam tenent Ventrigli. tom. 2. annot. 13. n. 51. Castropal. tract. 13. d. 4. p. 10. n. 34. cum Garc. de benef. p. 4. c. 1. n. 130. Lotter. loc. cit. n. 47. dicens hanc sententiam esse verisimilem, quum postea secuta sit Rota in Seguntina Canonici 126. Novemb. 1616. coram Manzano. Unde etiam si gratia Coadiutoria est subreptitia, quia fortè etas, aut infirmitas Coadiutori, vel alia causa naturata non est vera, corrumpit etiam futuram successionem. Garc. loc. cit. n. 133. Fundant se hi A. A. in omnino contrario tempore, quòd licet gratia Coadiutoria sit dividua & separabilis, tamen ex mente Papae. & ipsius Coadiutoris sit individua. Barboz. jur. eccl. l. 3. §. 30. n. 92. & gratia illa futurae successionis sit subdividua, Lotter. loc. cit. & omnino dependeat ab illa prima gratia Coadiutoria, quod datur illi ratione Coadiutoria, seu ut Coadiutor, Garc. loc. cit. n. 131. si videtur Coadiutori futura successio in remunerationem obligationis, quam subit pro Coadiutorio serviendi. Castropal. loc. cit. qui etiam hanc sententiam confirmat ex eo, quòd concedatur ei jus ad beneficium vacaturum; quia conceditur ei jus ad beneficium à Coadiutore possessum, si autem Coadiutor mortuus sit tempore da-

te, adeoque vacet ejus beneficium, quo modo dabitur jus ad vacaturum. Neque obitare dicunt hi AA. clausulam, quæ Papa dicit se concedere Coadjutori successione, etiam beneficium actualiter vacet de tempore datæ, eod quod per hoc intelligatur etiam vacet de jure & de facto. Gare. *loc. cit.* n. 132. Castropal. *loc. cit.* vel etiam, quod tunc vacet referatur ad omnes alios modos vacandi, quum ad hunc modum variandip per obitum, ne videatur Papa contradicere expressioni sive illi, quod exprimit in litteris, nimirum quod Coadjutor vivat, & supplicet. Lotter. *loc. cit.* n. 48. qui etiam n. 49. addit, non debet attendi, si non facere contra hanc sententiam, quod consensus Procuratoris Coadjuti præsiliari possit post mortem Coadjuti, eod quod hoc procedat ex termino habili retrocessionis ad diem datæ, quo tempore adhuc vivebat supplicans. Illud tamen etiam secundum hos AA. certum est, quod si tempore datæ adhuc vivebat Coadjutor, licet decederet, antequam prima illa gratia Coadjutoris iniret effectum, & antequam Coadjutor vel etiam Coadjutor de ea notitiam haberet, adeoque neccepisset exercere Coadjutoris, adhuc esset locus successioni, licet enim tunc Coadjutoria exspiraret per obitum Coadjuti, tamen ab initio teneat gratia Coadjutoris, & consequenter valet successio, & ex hoc jam dicitur gratia successione sortita effectum. Castropal. *loc. cit.* Gare. *loc. cit.* n. 131.

Quæstio 371. Num in impetratione Coadjutoria debeat fieri mentio beneficiorum prahabitum à Coadjutore.

R. Elpond. affirmativè. Remouch. c. 12. n. 36. Ventrighem. 2. ann. 1. n. 39. ubi Coadjutor tenetur facere mentionem de beneficiis, quæ habet, solum ratione futurae successione, aliis gratiis totum vitiat. citat pro hoc præter alios Garciam p. 4. c. 4. in addit. dub. 38. eadem habet Barbo. de jur. cens. l. 1. c. 10. n. 92. & eadem repetit de can. & dignitat. c. 29. n. 21. Idque verum non tantum de beneficiis, quæ relicto tenent expoliantur cum servitio Coadjutoris incompatibilibus, utpote quæ simul cum ea retineri nequeunt, sed etiam de beneficio simplici non habente residuam incompatibilem cum Coadjutoria, argumento c. si mater propriæ de prob. in 6. & clem. 2. de off. ordinarij. qui textus est loquens de collatione beneficii, & non de jure ad ipsum, quumque collationem Papa irritat, si facta fuerit habenti beneficium, in cuius impetratione non fecerit mentionem prahabiti. Atamen, cum ex jure ad beneficium collatio beneficii inferatur, & sit quasi quædam inchoata collatio exequenda tempore vacationis, etiam in istius juris ad beneficium, qualis est Coadjutoria, collatione facienda mentio cujuslibet beneficii, ac si de facto non jus ad beneficium, sed ipsum beneficium collatum esset, Castropal. *tra&. 13. d. 1. p. 104. n. 48. cit.*

tans Gare. qui etiam non sequitur ob omissionem talis beneficii etiam simplicis mentionem gratiam Coadjutoris nullam esse, non solum quod ad futuram successione, sed etiam quod ad ipsam gratiam Coadjutoris, seu quod ad servitium eod quod Coadjutor non intendat se obligare ad servitium illud, nisi successio illi concedatur, neque etiam Papa alio modo obliget, quum concedendo Coadjutoris, adeoque cum tacens prahabitu non obtineat jus succedendi, non videatur etiam obligatus ad illud servitium. Porro quemadmodum in concessione Coadjutoris facienda mentio prahabitorum beneficiorum, sic etiam vicissim in provisionibus aliorum beneficiorum exprimens est Coadjutoria. Remouch. *loc. cit.* citans Gare.

Quæstio 372. Qua verificanda sint in concessione Coadjutoria?

R. Elpond. in genere. Verificanda est narratio sicut in quolibet beneficio, aliis censetur subreptitia. Gonz. ad regul. 8. gl. 5. n. 7. citans Putetum de j. & l. 1. per totam Caput. de i. 128. 129. 130. & seq. p. 1. Rotam. de i. 632. p. 2. divers.

Quæstio 373. In qua forma expediri debeat Coadjutoria, an in forma dignum, an in forma gratiosa.

R. Elpond. in forma gratiosa. Remouch. c. 11. n. 1. ubi se non videre quomodo possit aliter expediri cum causæ necessitas & utilitas, ut de qualitate Coadjutoris juxta formam traditam à Tridente debeant justificari coram Papa; ubi forte aliquid esset super accidentalibus, seu non ita substantiis, & quibus cessantibus non cominus fuisset concessa gratia, quod placuisset coram Ordinatione justificandum committere. quidquid, ut ait idem n. 7. contractum per corruptelam practitari videmus respectu canonis etiam &c. Porro formulam concessione Coadjutoris respectu canonis videtur apud eundem Remouch. h. c. 2. in fine.

Quæstio 374. An necesse sit facere publicationem concessione Coadjutoria?

R. Elpondeo Coadjutorem cum futura successione non tenen publicationem facere juxta formam constitutionis Gregorianæ de publicandis resignationibus & jorum cessionibus. Gonz. ad regul. 8. gl. 5. n. 72. & ex eo Ventrighem. 2. ann. 1. n. 57. Remouch. c. 8. n. 26. Idque quæ Coadjutoris tales non sunt resignationes, nec jorum cessiones, in quibus præbetur consensus, ut alteri provideatur de suo beneficio statim simpliciter, perfectè & irrevocabiliter, in tali autem Coadjutoris, qui consentit futurae successioni, consentit, ut beneficium suum provideatur alteri post mortem suam, & non se vivo. Gonz. *loc. cit.* jundis n. 92.

CAPUT QUINTUM.

De qualitatibus requisitis in Coadjutore.

Quaestio 375. Quas in genere habere debeat qualitates Coadjutor?

Respond. Requirit, ut Coadjutor sit idoneus & habilis ad supplevum defectum Coadjuti, persolvendumque onus beneficio incumbens, & habeat qualitatem in ipso Coadjutore de natura beneficii jure vel statuto requisitam. Remouch. 2. n. 6. citans Selv. de benef. p. 2. q. 4. & Rotam de iur. 347. n. 3. p. 4. divers. Par. de reg. n. 1. 7. q. 20. 2. 1. 6. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. n. 46. Castrop. trad. 13. d. 1. p. 9. n. 11. ubi ex Abb. in c. consilium abbas. de elec. agrot. qualitates, quas Coadjutor habere debet sunt, quas beatus cum sui administrationem expostulat. Gonz. gl. 5. 9. n. 6. ubi in Coadjutore requiritur eadem integritas & sufficientia, quae requiritur in alio quovis clericali. Idque juxta Trident. sess. 25. c. 7. in fine. sic Coadjutor debet habere qualitates requisitas ad obtinendum praebendam exemplo resignatarii. Barbo. jur. eccl. 1. 3. c. 10. n. 88. sic Coadjutor dandus Episcopo debet habere omnes qualitates, quas jure requirit in Episcopo. Card. Tusch. de conc. 402. n. 9. Barbo. loc. cit. Par. de iur. n. 14. & 15. sic Coadjutor debet esse constitutus in ea aetate quam beneficium requirit. Barbo. loc. cit. citans Campanil. in divers. jur. can. 1. 1. 1. 7. c. 6. n. 10. Squillante de privileg. cler. c. 4. n. 79. & c. quod tamen recte movet Remouch. 2. n. 7. intelligendum, in quantum Coadjutor deputatur in spiritibus. Pro his tamen, & sequentibus observandum, quod nihilominus laici Pontifices soleant quandoque in gratiam magistorum Principum etiam minoribus Coadjutorias cum futura successione concedere, etiam vix qualitates Episcopales aut abbatiales habeant; utque manifesta utilitas vel necessitas talis ecclesiae particularis concurrat. Ego. de ad. de elec. agrot. n. 7.

Quaestio 376. An igitur dictae qualitates requirantur in Coadjutore actu tempore concessione Coadjutoria?

Respond. primò de Coadjutoria temporibus, quoniam Vicarius sunt, danturque ad supplevum ministerium, & officium, quod proprietarius exercere non potest, necessarii Coadjutor habere debet actu omnes qualitates necessarias ad ministerium & officium de facto exercendum; quoniam illa Coadjutoria non tam sunt beneficii quam officii. Castrop. loc. cit. de Coadjutoria vero perpetua cum futura successione

2. Respondet Remouch. cit. 2. n. 6. absolute & in genere requiri, ut actus habeat, vel saltem potestatem intra annum habiturus sit etatem & qualitatem in Coadjutore de natura beneficii jure vel statuto requisitam. Pari modo loquitur, 20. n. 16. ubi qualitates harum cognitio non venit ad litteram ita strictè capienda, ut mens Concilii eisdem praecise requirit uti in Praetere, quin sufficiat illas inesse habuisse, vel saltem intra annum comple-

das. Verum descendendo ad particularia melius de hoc statuetur. Unde sic

Quaestio. 377. Qua aetate tempore concessione Coadjutoria requiratur in Coadjutore?

Respond. Dam parum AA. dicunt in Coadjutore requiri aetatem, quae requiritur ad obtinendum beneficium, respectu cuius datur Coadjutor, Ventrigl. Barbo. Gonz. 2. cit. facit indicant, quod sicut eadem aetate requiritur actu tunc, quando quis obtinet tale beneficium Barbo. loc. cit. n. 89. citans Nerbo. de aetate ad omni. ad human. requisita 30. q. 6. n. 4. sic quoque requiritur actu in Coadjutore tunc, quando conceditur Coadjutoria. sic dum datur Coadjutor Episcopo, debet habere annos 30. completos Castrop. loc. cit. habere etiam 30. annos, non significat complevisse annum 29. & attigisse 30. & ex prelat. Gonz. loc. cit. n. 6. ubi si datur Episcopo Coadjutor, debet complevisse annum 30. pro quo citat Selv. de benef. p. 2. q. 4. n. 9. Abb. Jo. And. &c. quamvis contrarium sentiat Remouch. cit. 2. n. 5. & 6. dum ait Coadjutores dantur personae praesentes aetatem, qualitatem, doctrinam, ac idoneitatem, habita ratione dignitatis, vel beneficii, vel saltem habitu, infra annum à data concessione possint aetatem & alia requisita complevisse. Coadjutores scilicet Episcoporum attigunt aetatem 30. annorum completorum infra annum. pro quo postremo citat Vallens. ad decretal. tit. de aetate. praefectum, n. 2. quod tamen dictum de Coadjutore Episcopi intelligendum, dum is est datus Coadjutor in spiritualibus. Si enim datus tantum in temporalibus, sufficit aetas 25. annorum ad exemplum Tutoris & Curatoris. Remouch. cit. 2. n. 7. citans Selv. de benef. p. 2. q. 4. n. 4. sic in Coadjutore perpetuo parochi requiruntur 25. anni Gonz. Castrop. 2. cit. Remouch. 2. n. 7. intelligit, non tantum annis, sed completi, sicut requiritur in parochio. Idem est de Coadjutoribus Abbatum, Praepositorum, Decanorum & aliorum iustificationem, aut eorum animarum habentium, Remouch. loc. cit. sic Coadjutor Canonici ecclesiae Cathedralis debet habere annos 21. Castropal. loc. cit. citans Azor. de iur. p. 2. l. 3. c. 2. q. 6.

Quaestio. 378. Quem ordinem habere debeat Coadjutor.

1. **R**esp. primò. Idem Ordo requiritur in Coadjutore, qui requiritur ad beneficium, respectu cuius datur Coadjutoria. Wam. jur. Pen. 1. c. 1. 1. 6. n. 2. Ventrigl. loc. cit. n. 46.

2. Resp. secundò Coadjutoria temporales dari non debent nisi habentibus actu Ordinem, quem requirit beneficium administrandum jure dicta quaest. ante hanc ult. & ut id certum est non beneficiis parochialibus. fieri enim satis noverit obligatio- nibus talis beneficii, si constitutus ad supplevum Coadjuti defectum noverit administrare sacre- menta. Castropal. loc. cit. p. 20. n. 42.

3. Resp.

3. Respond. Tertium in Coadjutoris perpetuitate sufficit à Coadjutor tempore concessionis haberi habitu Ordinem, quem beneficium expositus, si ve sufficit, ut intra annum ad illum Ordinem promovari valeat. Castropal. loc. cit. p. 9. n. 11. Ventrigl. loc. cit. Barbof. jur. eccl. l. 3. §. 10. n. 90. citantes Garciam de benef. p. 4. c. 5. in addit. n. 130. (vel ut Castropal. 142.) Patet de rescript. l. 4. §. 9. n. 19. Gouss. loc. cit. n. 90. ubi sufficit, quod Coadjutor tempore gratia sit in legitima ætate, ut promovari valeat ad Ordinem requisitum pro tali beneficio, ad quod conceditur Coadjutor, quem noviter voc ordinatus non sit. Rationem etiam solent dare hunc, quod non sit simpliciter expositus in Coadjutor quàm in ipso proprietario; sufficit autem hunc seu institutum & obtineat beneficium posse intra annum ab obrento beneficio suscipere dictum Ordinem. Castropal. loc. cit. Proceditque hæc ipsa in ecclesia, ubi Canonice vigore particularis statuti tenetur esse actu sacerdos tempore promotionis; adhuc enim sufficit Coadjutoris talis Canonici habere clericatum & legitimam ætatem ad Ordinem requisitam, ita ut intra annum possit promoveri Barbof. cit. l. 1. n. 78. Ventrigl. loc. cit. n. 47. citantes Garc. ubi citant. Caputaq. de iur. 127. n. 1. & 2. quia & ne quidem tenetur Coadjutor sic facere promoveri ad dictum ordinem, dum Coadjutor non vult, ut Coadjutor in servitium; cum tunc non in servitium, ad modum, quo habet curam animarum non actu sed habitu tantum, non tenetur facere se promovendi intra annum. Ventrigl. loc. cit. Barbof. loc. cit. n. 79. citantes Garciam ubi citant. Ethæc quidem secundum sententiam communem, ut inquit Castropal. loc. cit. Verumtamen distinguit ipse loc. cit. p. 10. n. 42. ita, ut procedat in Coadjutoris perpetuitate respectu dignitatum vel canonice curam cathedralium curam animarum non habentium: non vero procedat in Coadjutoris respectu dignitatum aut beneficiorum habentium curam animarum; de his enim inquit in Coadjutor sit beneficii curam animarum habentis, existimo, consilium debere actu sacerdotem, neque sufficere, ut intra annum ordinetur; quia huiusmodi Coadjutor datur,

ut per se sacramenta ministret, quæ abfque sacramento ordine ad ministrari nequeunt. Neque aut, obstat adductum rationem, quod ipse propriarius, etiam curam obligatus non sit tempore obtentionis habere ordinem illum; quia si non obligatur intra annum possessionis beneficio deservire per se, sed sufficit deservire per alium Coadjutor verò à die susceperit Coadjutor obligetur deservire per se; quia non debet dari Coadjutor Coadjutoris &c. Canonici etiam simpliciter admittantur possit per annum à clerico in obsequio constitutum, adeoque & à Coadjutor non in statu Ordinis facit. Contrarium tenent Patibio loc. cit. ubi exprimitur: etiam in beneficiis curatis & dignitatibus curam animarum habentibus Coadjutoris per se non cedunt sacerdoti, dummodo sit in ea ætate, in qua possit intra annum ascendere ad sacerdotium, pro quo citat Rotam etiam Guido bened. Moq. 1571. in una Ozamen. archidiaconatus. Caputaq. de iur. 127. l. 1.

4. Resp. Quod Coadjutor Canonici, aut dignitatis non curam, habentis tamen annexum Ordinem, casu quo obligatus sit pro Coadjutoris in servitium (sic est, si ad hoc obligatus non est) tenetur sicut ipse titularis, seu proprietarius intra annum suscipere Ordinem illi præbenda aut dignitati annexum. Castropal. cit. p. 10. n. 1. dicens ab hac sententia securum non recedendum. Rationem dat, quod ex Coadjutoria accepta obligatur non, solum satisfacere Coadjuto, si non serviat, sed obligetur ad servendum; & quod alia ecclesia non esset facta provisum; servitium verò præbenda habentis annexum Ordinem non possit exerceri sine tali Ordine; ideo siquidem præbenda annexum habeat ordinem, quia servitium illius illum Ordinem exigit. Unde jam ait, leve esse in contrarium rationem; nampe quod hæc suscipiendi ordinis obligatio annexa sit præbenda, non servitio; eo quod servitium præbende exarctari possit, quia ad hoc ordinis exerceatur. Item quod Coadjutor ad solam causativam obligationem tenetur, hoc est, ita tenetur, ut si servitium omittat, non satisfaciatur Coadjuto; non vero reus sit ad obligationem præcisam.

DE OFFICIO & OBLIGATIONE COADJUTORIS.

CAPUT SEXTUM.

De Officio & obligatione Coadjutoris.

Quæstio 379. Quodnam sit officium Coadjutoris.

Resp. Coadjutoris Episcopo vel alteri Prelato aut Rectori propriæ leuam, aut iurisdictionem assignati duo sunt officia & obligationes; videlicet primò, ut Prelati seu Rectores curam gerant deinde curam ecclesiæ in iis, quæ pertinet ad officium Prelati, cui datus Coadjutor. Layman. in ex parte. de cler. agrot. n. 2. Sic officium Coadjutoris Episcopali omnia episcopalia exercere, si est consecratus Episcopus, & similiter facere, quæ non potest Episcopus. Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 15. n. 52.

Quæstio 380. An teneatur Coadjutor deservire & supplere pro Coadjuto?

1. **R**esp. primò, si Coadjutor à facto non deserviat, aut juret Prelatum in suppositione oneribus, non proprietas tribuatur aut iniquè subleget gratia Coadjutoris; idem pro ille sustinenda sufficit iustificare causas, ob quas ea concessa, nempe necessitatis, aut utilitatis ecclesiæ, ne scilicet illa propter impedimentum Prelati detrimentum pariat. Remouch. l. 13. n. 2. Unde ipse etiam illud inferri videtur, Coadjutorem vi Coadjutoris assumptæ præbende non teneri in servitium actu, si de hoc nihil in concessione Coadjutoris expressam; vel etiam, si concessa cum clausula, ne possit in servitium. id enim non tam obligationem quàm liberam potestatem inferendi pro Coadjuto importat. Navar. cons. de cler. agrot. n. 3. & 4.

apud Castropal. tract. 1.3.1. p. 10. n. 2. quemvis ad hoc. quem sit, Coadjutorem in se suscipere parum sollicitudinis. Remouch. loc. cit. n. 6. Verum distinguendo hac ipsa melius.

2. Resp. secundò. Quod si tamen ecclesia aut subditi deamur aut interesse spirituale, vel temporale juxta qualitatem necessitatis narrat in Bulla paterentur ea culpa vel mora Coadjutoris, differentis subire onera statim impimento Coadjuti, tenebatur in conscientia supplere Coadjutor, idque vel maxime in Ecclesiis parochialibus, Remouch. loc. cit. n. 3. & 4.

3. Resp. Tertio. Etiam praescindendo à tali damno soamarum, dum v. g. est Coadjutor respectu beneficii aut dignitatis non habetis curam animarum, vel, si habet curam animarum, Coadjutus per seipsum absolute potest subvenire, Coadjuto sic volente, adhuc tenebatur Coadjutor pro eo deservire, & alius tenebatur illi ad damnum, & interesse. Garc. p. 4. c. 5. n. 56. etique in hac Castropal. loc. cit. n. 3. Idque etiam si in litteris Coadjutoris non dicitur, quod teneatur subvenire, uti alius saepe & modernis praecipue Coadjutoris (intellige, respectu canoniciatum & rectorum parochialium) id maiorem cautelam & abundantiam solet exprimi, quod Coadjutor requisitus teneatur subvenire, alioqui teneatur solvere principali, quidquid propter amissionem lucrum delictum. Gonz. gl. 5. p. 9. n. 2. siquidem est ex vi coadjutoris assumptum seu ex natura officii ipsi sumitur enim coadjutoria, ut coadjutus se excurrere possit ab obligatione assilendi seu interveniendi, sed si coadjutor non habet obligationem interveniendi, coadjutus non ellet excurrere, ergo, ut ipse casus sit, si ubique provideat assumendo coadjutorem, iudicandum est, transcurrere in coadjutorem obligationem, quam ipse habet. Castrop. & Garc. loc. cit. Neque obligatio hac inde eliditur, quod nihil detur tali coadjutori pro servitio, hoc enim ipse sibi impoat, quia ita coadjutoriam acceptavit; maxime tamen, quia tale servitium compenditur futura necessitate, quae à Papa conceditur in compenflatione. Garc. n. 57. Castrop. loc. cit. Remouch. c. 3. n. 4. Porro haec obligationem interveniendi non tantum esse causativam, id est, ut teneatur solvere coadjuto, quidquid non servitium perdidit, seu lucrum non elidit, & praesumit, ita ut ad servitium cogi possit per iudicem censuris aliis iusque juris revidetur, quia ipse se obligavit seu coartavit tali obligationi, teneatur Garc. Castrop. loc. cit. cont. Gonz. loc. cit. quae sequitur Remouch. loc. cit. n. 2. de cetero, sic communiter tenere DD. de quo plura paulo infra, ubi de obligatione revidetur coadjutoris.

4. Resp. quarto. Coadjuto infirmo aut legitime impedito volente tamen, ut coadjutor loco sui interserviat, teneatur interservire. Castrop. loc. cit. n. 6. citans Garc. & Fatio rem. 2. decis. n. 17. p. 176. & Rot. in Tarasac. Coadjutor enim in bene suum datus aut impedito Coadjuto ipse loco illius taliter viat, ut ecclesiae debito servitio deserviat, ut constat ex c. 1. de cler. agnat. in 6. & T. id. c. 3. n. 6. Castrop. loc. cit. Neque obstat primo, quod Coadjutor repraesentat portionem Coadjuti, adeo quod hoc ab legitimo impedimento excusato à servitio, videatur quoque excusatus Coadjutor, nam repraesentat ejus personam in praesentia, non in infirmitate aliunde impedito, ac ut competuit ei praerogativa, quae competuit Coadjuto ratione praesentiae, non vero quae competuit Coadjuto ob infirmitatem. Castrop. loc. cit. n. 7. Neque obstat secundò, quod in Coadjutoris translata sit obligatio, quae habet Coadjutus, is autem tempore nulli impediendi nulla habet obligationem. ne pari modo respondet.

P. Laurentii Tract. 11. De Coadjuto.

tur, translata esse in Coadjutoe obligationem, quam habet Coadjutus ratione praesentiae; non tamen translata in eum personalem excusationem Coadjuti. Castrop. loc. cit. Porro an Coadjuto negotante aut legitime impedito, non possit ejus loco deservire Coadjutor, sedere in choro &c. nolente Coadjuto, sive non nisi de ejus consensu, dicitur cap. seq.

Quaest. 381. An Coadjutus infirmus vel aliis legitime impeditus habendus sit pro praesente & interserviente, et si Coadjutor non interserviat.

Resp. Affirm. Garc. p. 4. c. 5. n. 63. ed quod licet Papa concedere solet Coadjutores, quia ob ingrativalem autem seu infirmitatem principalis commode de servitio onera perferte o potest, pro ut narratur in Coadjutoris, non tamen propter arctum aut obligat principalem, ut utatur Coadjutore aut prohibet principali uti jure suo aliis et competente, ac propterea nullo iure prohibetur. Ad hoc Coadjutus non debeat esse deterioris conditionis ex eo, quod Coadjutoris habeat, neque privilegium suum debeat esse nocivum, & retorqueri in ejus detrimentum, quod ad ejus favorem concessum juxta c. quod ab gratia, de reg. jur. in 6. & c. ad apostolica de regni, citat Garc. Navar. conf. 2. de cler. agnat. in 6. & idem tenet Gonz. ad reg. 2. gl. 5. p. 9. n. 17. & seq. Castrop. loc. cit. p. 10. n. 9. qui tunc sit perinde esse, si in hoc casu coadjutus vel coadjutorem interservire, sive non. Unde iam etiam coadjutus potest gaudere mensibus datus pro quiete & recreationis gratis perinde ac alii canonici, sive coadjutor residens sive non quia in illis non tenetur interesse divina neque per se neque per alium Garc. n. 64. ex Navar. loc. cit.

Quaestio 382. Quandoque Coadjutor non teneatur interservire?

Resp. Dicitur Coadjutor datus est in alia causa quam suppleat administrationis coadjuti, vel propter alium impedimentum seu multitudinem negotiorum v. g. si causa principalis coadjuti fuisset ut obviaretur incommodis, & periculis, quae post obitum Praelati in longa sedis vacatione, aut etiam electione ori possunt truncem coadjutorem ad nullum onus & ne quidem causativam residentiam teneatur. Remouch. loc. cit. n. 8. Atque ita idem est, dum Episcoporum & Abbatum coadjutores quandoque designantur magnorum Principum filii in maiora etate, quia ut deservire, & suppleat possunt pro Coadjuti. Sic etiam in dignitatibus, & Rectoribus, quae per Vicarios in spiritualibus, vel etiam in pontificalibus, aliosque ministros administrari solet, Coadjutores tunc datus non tenent ad residentiam, aut servitium aliquod, observat Remouch. loc. cit. n. 7. uti id videmus etiam in Coadjutoribus Episcoporum maxime in Germania.

Quaestio 383. An teneatur Coadjutor Canonici praeter onera sui Coadjuti subire quoque onera juniorum Canoniceorum, occasione dubitandi orta ex eo, quod sedeat post omnes Canonicos?

Resp. Negat. Subrogatur enim tantum loco sui Coadjuti, neque ipse est Canonicus. Barbof. jur. eccl. 1.3. c. 10 n. 77. Castropal. loc. cit. n. 44. citans Garciam. Quod utrum sedeat post ceteros canonicos, non ex eo est, quod sit junior canonicus, sed ex eo, quod non sit vere canonicus, & fulgeat aliena dignitate, Barbof. loc. cit. Unde etiam, ut idem Barbof. n. 76. juxta dec. Rota in Elterens. 17. Apr. 1606. canonicus junior juxta consuetudinem ecclesiae debet supplere vices hebdomadarii absentis vel impediti, & non coadjutor, licet sedeat post ultimum canonicum.

N

Quaestio

Quaestio 334. Num Coadjutor possit, & teneatur inservire, dum Coadjutus non potest lucrari fructus, aut distributiones, et quod v.g. sit iuste excommunicatus, aut aliter culpabilis.

1. **R**esp. primò Coadjutorem excludendum non esse ab assensu in divinis officis, alique muneribus præbendis ob excommunicationem Coadjuti. Castrop. trail. 13. d. 1. p. 10. n. 16. citans Leo. in thes. forens. c. 19. n. 66. Garc. p. 4. c. 5. n. 84. quia Coadjutoria munia non præstat ex potestate excepta à Coadjuto, sed accepta à Papa. Castrop. Garc. l. cit.

2. Resp. secundò teneri nihilominus illum inservire, enamvis Coadjutus ob ejus incapacitatem lucrari nequeat fructus, aut distributiones; quia obligatio illa inserviendi est propria, & non tantum causativa. Ventrigl. tom. 2. ann. 13. n. 44. Inhaerendo sententia Garciz & Castrop. de qua Paulò ante.

Quaestio 335. Num Coadjutor prater servitium chori teneatur quoque celebrare missas privatas ex fundatione impositas canonicatui, aut beneficio Coadjuti eo iuste impedito?

Respondent affirmativè Pignatell. tom. 4. cons. 185. n. 4. Ventrigl. loc. cit. juxta declarationem S. Congregat. titulum in Patavin. 3. Decemb. 1616, quam recitat Pignat.

Quaestio 336. Quibus mediis vi possit Coadjutus contra Coadjutorem renuentem deferuire?

Resp. Coadjuto dantur duo remedia. Alterum est, ut Coadjutus agat ad cassationem & annulationem Coadjutoria, quæ in re procedendum est servatis servandis ad hoc, ut cassatà Coadjutoria licitum sit illi alium Coadjutorem adhibere, qui eius nomine debita cultus divino præstet obsequia. Alterum est, ut si maluit, agat contra Coadjutorem ad id, quod sua interest servitium non fuisse præstitum, ita condut. q. benef. p. 2. c. 1. §. 13. n. 26. citans Rotam. decis. 276. p. 1. recent.

Quaestio 337. An & qualiter Coadjutor teneatur residere?

1. **R**esp. primò in genere. Quæ dicta sunt de obligatione inserviendi, ex pariter locum habent de obligatione residendi, cum deferuire nequeat, quin residat. prater quæ expresse magis.

2. Resp. secundò Coadjutorem Rectorem parochialium nullatenus auctoritate Apostolica teneatur ad personalem residentiam in rectore ipsi. Sic expresse declaravit S. Congregatio Cardinal. Trid. super explicatione c. 1. §. 13. Gallenart. ibidem. n. 8. Goutz. gl. 5. §. 9. n. 17. Remouch. c. 73. n. 4. Ventrigl. loc. cit. n. 39. citans Campan. divers. jur. rubric. rub. 7. d. 6. n. 104. Neque eadem est ratio, saltem ex æquitate considerabilis, quòd magis excusetur à personali residentia talis Coadjutor, quàm ipse principalis. Remouch. loc. cit. verùm sit Gonz. loc. cit. n. 122. loqui concilium ibi & S. Congregatio nem de Coadjutoribus rectorum capellanis titularibus & verè beneficiatis.

3. Resp. tertio teneri quoque ad residentiam Coadjutorem alios, puta Canonicorum, dignitatum; Coadjutoria liquidum reperta est, ut cultus divinus non fraudaretur debitæ servitilæ ad favorem ecclesiæ, quæ habet à Coadjutore illas operas,

quas Coadjutus præstare nequit ob inhabilitatem. Ventrigl. loc. cit. cum communi contra Navar. cons. 2. de cler. agrot. n. 4. Et quòd non solum teneatur Coadjutor residere, sed & divinals interesse & deferuire, declaravit eodem S. Congregatio. 7. April. 1618. scilicet Aidan. in compend. canon. resol. l. 3. tit. 18. m. 14. apud Ventrigl. loc. cit.

4. Resp. quòd. Est hæc residentia præclara, & non tantum causativa, quo ad obligationem solvendi fructus Coadjuto ob non residentem ab eo amissos. Ventrigl. loc. cit. Garc. p. 4. c. 5. n. 57. in fine. Castrop. loc. cit. n. 7. citans Farusc. tom. 1. decis. noviss. decis. 276. n. 4. contra Gonz. loc. cit. n. 122. & Barbossa de can. & dignit. c. 29. n. 15. Poterit siquidem Coadjutor nò residens privari servitio juris ordine Coadjutoria, eique alteri concedi. Castrop. Ventrigl. loc. cit. juxta decis. Rotæ 176. n. 3. p. 1. recent. apud Ventrigl. Neque obsta: Coadjutorum obligatum esse solvere Coadjuto interelle & damnum, si non resident, quò minus Coadjutoria privari nequeat; quia in solutione hæc spectatur interelle Coadjuti, in illa privatione servitium ecclesiæ. Castrop. loc. cit. cum Farinac. ubi ante. Procequitur id ipsum sive teneatur residere adhuc, & inservire Coadjuto, et si Coadjutor ob infirmitatem aliud v. legitimum impedimentum non reverteretur aliàs residere, aliàs non lucraturis distributiones quotidianas. Ventrigl. loc. cit. n. 40. adducens binas pro hoc decisiones Rotæ.

Quaestio 338. An Coadjutor infirmus vel aliò iusto impedimento detentus reputandus sit præsens, & lucretur non secus, ac in eo casu lucraretur principalis?

Resp. affirmativè Garc. loc. cit. n. 80. citans Rotam in Salamant. Coadjutoria. 20. Jun. 1594. Gonz. loc. cit. n. 5. citans Gratian. discipul. forens. c. 166. n. 12. Ventrigl. loc. cit. n. 42. qui tamen id ipsum sic limitat, nisi Coadjutus sit sanus & habilis ad servitium; eò quòd tunc teneatur ipse inservire; aliàs non lucratur distributiones, nisi aliter sit dispositum ex forma litterarum Apostolicarum. juxta dicenda inferius de lucracione distributionum. Ratio responsionis est, quòd obligationem interellendi divinis seu beneficio inserviendi, quam habebat Coadjutus transiit in Coadjutorem, & consequenter sicut ipse excusabatur ob solum impedimentum, ita & ipse Coadjutor ob simile impedimentum. Castrop. loc. cit. Et hæc procedunt sive tempore supervenientis impedimenti v. g. infirmitatis recedent Coadjutor sine obo, sive infirmitas superveniens sufficiat independentè à præcedente residentia. Castrop. loc. cit. contra Garciam. loc. cit. n. 81. & Barbossa de can. l. 3. c. 10. n. 86. putantes quòd, si aucte infirmitatem ex voluntate Coadjuti non serviret Coadjutor ob supervenientiam infirmitatem, excusari illum non posse à servitio, ne detur locus fraudi in detrimentum servitii ecclesiastici.

Quaestio 339. An Coadjutor student vel legens in Universitate, vel occupatus in servitio Episcopi, vel officium Inquisitoris exercens &c. habeatur pro præsens, & lucretur distributiones Coadjuto, ac si personaliter residet, supposito quòd Coadjutus ipse ex his & similibus causis excusetur à residentia, & nihilominus fructus suos præbenda lucretur in absentia?

Resp.

Resp. negativè. Barbof. loc. cit. n. 71. Castrop. loc. cit. n. 40. citantes pro se Garalam; eò quod privilegia ista, fruendi nimirum iuribus in absentia ob dictas causas conceduntur solum illis, qui ratione suorum beneficiorum obligati sunt residere; Coadjutores autem non obligantur residere ex beneficio, sed ex officio, & munere coadiutoris excepta, & quasi ex contractu, nec sibi se dant, nempe coadiutor ex parte fructus. hinc iam non sicut coadjutus ob dictas causas excusabitur à residendo bene tamen excusabitur ex infirmitate aliunde si in illi impedimento, quia non censetur ex officio, & munere obligari ad residentiam impossibilem. Item excusabitur eodem ratione à residentia mensibus recreationis; quia obligatio coadiutoris debet esse naturæ humanæ viribus ætemperata, ac proinde illi concedi debet recreatio & levamen, quod illis beneficiis conceditur. Castrop. loc. cit. Neque dicas in oppositum Coadiutori concedi privilegia, & exemptiones Coadiutoris competentes ratione præbendæ, quæ & illud privilegium absenti ob dictas causas, & in absenti lucrandi. Nam bene respondet Castrop. transmittendo antecessores, & agendo inequmiam; eò quod hæc privilegia Coadiutor non competit ex præbendâ, sed ex favore utilitatis communis, quæ ex concursu plurium ad studendum & legendum in Universitate, & ex servitio Episcopi &c. resultat: & ex eo quod iurto dictæ utilitatis conceduntur habenti præbendam; non tamen ex contractu obligato loco præbendæ iuste impediti intervenire male infertur: quod etiam censetur concessa non præbendæ, obligato tamen pro præbendâ intervenire erit fortè aliâ eodè indere resultaret utilitas.

Quæstio 390. Num Coadjutor possit assumere dies recreationis sicut Coadiutor.

Resp. affirmativè. Barbof. loc. cit. n. 83. Castrop. loc. cit. n. 14. Garc. loc. cit. n. 79. Gonz. loc. cit. n. 13. citantes decil. Rotæ in Salmon. Coadjutoria 25. Junii 1591. Hoc enim privilegium conceditur præbendæ ob servitium continuum totius anni, quod interposita recreatione rursus temporis temperandum ducit concilium; adeoque iam etiam Coadjutor toto anno assiduus & prælati servitium eo privilegio sui debet Castrop. loc. cit. ita tamen hoc ipsum limitandum iuxta eisdem hanc AA. ut Coadjutor non possit habere tres menses, & Coadjutus tres menses alios, sed idem tres inter utrumque sint consumendi, ut nimirum eret trimestri, quo abest Coadjutor, abesse possit & Coadjutus. vel si abfuit Coadjutor v. g. Januario & medio Februario, coadjutus possit abesse seique mense alio. v. g. Maio & medio Junio.

Quæstio 391. An Coadjutor vi Coadiutoria teneatur habitum & tonsuram clericalem deferre?

Resp. affirmativè. Barbof. loc. cit. n. 83 ubi in multis Coadjutoris tribuuntur effectus veri beneficii, ut est ille, quod teneatur habitum & tonsuram clericalem deferre, & gaudet privilegiis fori Castrop. loc. cit. n. 21. Garc. loc. cit. n. 99. ubi enim beneficium non habent, habet tamen ius facis considerabile illud, & ex aliis parte est deputatus ad servitium Ecclesiæ. Sixt. auctem V. in sua Constitut. 18. de habitibus & tonsura cler. præcipit non solum beneficium habentibus, sed habentibus etiam ius ad illa habitum clericalem & tonsuram deferre sub pœna privationis omnium beneficiorum. Garc. & Castrop. loc. cit. Unde iam etiam infertur teneat ad hoc Coadiutorem, cui non infertur. Garc. loc. cit.

R. Laurentii Tract. II. De Coadjutor.

Quæstio 392. An Coadjutor non constituitur in sacri Ordinis, neque beneficiatus vi Coadiutoria teneatur ad horas recitandas?

Resp. Etiam si talis Coadjutor teneatur choro iutere, libere divinis officis recitare loco sui Coadjutori, dum tamen non teneatur choro intervenire, & extra illum vi solius Coadiutoria non teneatur ad horas recitandas. Lotter. de re benef. l. 2. q. 25. n. 30. citans Navar. de benef. l. 2. q. 2. sub n. 18. Ventrigli. citans Divinum refolut. mor. p. 5. tract. 13. misel. l. 1. refolut. 75. Barbof. loc. cit. l. 3. c. 1. n. 10. n. 59. citans Campeg. de coadjutor. Episcopi. 4. Suarez de religione, tom. 2. tract. 4. l. 4. c. 12. n. 19. Azor. ubi mor. p. 1. l. 1. c. 4. q. 1. Laym. ibidem. mor. l. 4. tract. 1. c. 5. n. 3. Bonacin. de benef. can. d. 3. q. 2. p. 3. n. 15. & plurimæ illustrationem dant hæc hi AA. quod Coadjutor vivente Coadjuto non habeat penitus beneficium, seu ius in re, sive respectu rituum aut possessionis; sed solum ius quoddam creatum circa qualitatem adjuvandi per aliquod ministerium separatim à beneficio minime obligatorium. Remouch. c. 11. n. 9. ubi etiam subiungit n. 10. Garciam. p. 1. c. 1. n. 107. nonnulli discrepant à communi illa sententia modificando illam, nimirum Coadiutorem teneri ad lectionem horarum, si in defectum Prælati onus Ecclesiæ in spiritualibus ei demandatum, vel administrationem ecclesiæ suscepit, ac Prælati super eorum lectione excusavit. Verum omnino contrarium eo loco habet Garciam. dum n. 108. relatis aliorum sic sententium sententiis (nimirum Navar. & Emani. Rodriq. tom. 1. c. 1. q. 2. dicens, Coadjutores teneri recitare horas, si ius dati ad illas recitandas pro beneficiis secus si sine dati ad alia ministeria) ipse expressè ait n. 109. ut ego exillimo, Coadiutorem etiam perpetuum cum congrua & futura successione non teneri ratione Coadiutoria; cum non sit beneficium. recitare horas privatum. nec enim datur ad id, sed solum ad residendum & exercendum alia munia incumbens principali, qui horas privatum recitabit; & ita praxis habere videtur.

Quæstio 393. An Coadjutor etiam Canonici teneatur emittere professionem fidei durante Coadiutoria.

Resp. negativè. Sive non teneat ad illa emittendum; nisi ubi successioni fuerit locus. Barbof. loc. cit. c. citans Squallante de priv. clerici. l. 4. n. 79. Machado Ludovicum à Saravia Scalos. Corrad. pr. benef. l. 2. c. 6. n. 40. contra Acoltam ad Bellam cruciat. q. 79.

Quæstio 394. An Coadjutor teneatur in ingressu solvere fabrica, quod est solitum solvi per novos Canonicos?

Resp. negativè. Barbof. loc. cit. n. 71. Garc. p. 4. c. 5. n. 78. Castrop. loc. cit. p. 10. n. 13. Coadjutor enim tunc non ingreditur ut Canonici, sed ut Coadjutor Canonici. Garc. loc. cit. & Coadjutor non sentit temporale commodum, ergo neque sentire debet onus illi onnetum, Castrop. loc. cit. Ac denique Coadjuto mortuo Coadjutor solvere illud constituit ab aliis Canonici teneatur; ergo ad illud solvendum non teneatur, quem dicit Coadjutor, seu quomodo vivit Coadjutus Garc. Castrop. loc. cit.

Quæstio 395. Coadjutor serviens pro Coadjuto num teneatur exire de Capitulo, quousque in eo tractatur de negotiis Coadjutoris?

Resp. Evidenter negativè Barbof. loc. cit. l. 3. c. 1. n. 95. Ventrigli. tom. 2. annot. 13. n. 60. Garc. p. 4. c. 5. n. 105. Rationem dant, quod non

ager nomine Coadjuti, sed proprio seu nomine ecclesie, licet aliis representet eam, quatenus agit & loquitur loco illius. Unde etiam, ut Barbof. & Garc. poterit Coadjutor dare suffragium in electione ad prabendam quem praeferat Coadjutor. Idem vice versa tenet Barbof. & Garc. de Coadjuto, quod & hic possit interesse capitulo, & dare votum, ubi agitur de negotio Coadjutorie, nisi forte ut Barbof. libidem tractaretur de re ipsa ad ipsam Coadjutoriam, quae particulatim spectat ad ipsum Coadjutorum. uti id ipsum est contra de Coadjuto limitat Vantrigl. nimirum ut procedat, quando non tangitur consecratiue interesse ipsius Coadjutoris; in eo enim casu debere illum exire ait, ex quo iam tractatur de interesse proprio.

2. Verumtamen Castrop. loc. cit. n. 23. credit, tum Coadjutorum quam Coadjutoriam excludendum, seu debere exire de Capitulo, quoties negotium tractatur alienum ut utilitate principaliter respiciens; eo quod ob mutuum uoluntatis ab eo de pondentiam & respectum suspicio esse possit in iusti processibus. Item non solum quia reculsi possit, dum suffragium ferre debet ut utilitatem suam commodum aures Coadjuti respectu Coadjutoris, & huius respectu Coadjuti reputandum sit commodum proprium, vel suum, quia unus ad alium pertinet. Tenet nihilominus Remouch. n. 27. n. 6. quod licet Coadjutor in causa ipsius Coadjuti non possit interesse Capitulo tanquam Coadjutor, nihilominus in qualitate Canonici non denegandum ipsi suffragium, uti nec Coadjuto in causa particulari Coadjutoris, modo in re aut can-

sa ipsis communi, v. g. Coadjutoria, non sit datum suffragium.

Quaestio 396. An & cui Coadjutor teneatur reddere rationem suae administrationis?

Resp. Teneri Coadjutores Praelatis Coadjuti (si sunt laici mentis) ac eorumdem Capitulis, seu etiam ipsorum Praelatorum successoribus (si hoc antea non fecerint) reddere rationem plenariam administrationis suae. Engels ad tit. de cler. a. greg. Laym. ad c. unic. cit. ad in 6. §. praefertur. n. 4. iuxta expressum textum eiusdem cap. unic. ubi dum Bonifacius VIII. ait: aut Praelatorum successoribus suis indicat se loqui de Coadjutoribus Praelatorum temporalibus; etiam aliis non Coadjutoris perpetuis successor Praelati Coadjuti sit ipse Coadjutor, qui si ipse reddere rationem administrationis suae nonquit; cetera verò, quae in dicto textu habentur, etiam Coadjutoribus perpetuis applicari possunt. Addit quoque Franc. in cit. c. unic. a. apud Laym. loc. cit. has rationes iterato à Coadjutore peti posse ut videantur, dummodo super rationibus factis transactum non fuerit iuxta l. unic. c. de error. alleg. h. Differtque hoc in puncto Coadjutor à curatore & curatore; quod hi rationes reddere non teneantur nisi officio finito, s. situr. f. de tutela. Laym. loc. cit. cuius etiam discrimini videmus ex Anchareso hanc aliter rationem, quod Coadjutoris officium indeterminate sit temporis; cum nesciatur, quando morietur sit Praelatus; officium autem Curatoris & Tutoris determinati sit temporis, numerumque & iure praefixi, quo exipiet.

RECEPTE DE LA BIBLIOTHEQUE DE LA FACULTE DE THEOLOGIE DE LA UNIVERSITE DE PARIS

CAPUT SEPTIMUM.

De potestate Coadjutoris.

Quaestio 397. Qua in genere sit potestas seu facultas Coadjutoris.

Resp. primò. Potestas & facultas Coadjutoris Episcopi, & Praelatorum dependet à forma concessione Coadjutoriae, seu à tenore litterarum, specialibusque prerogativis in illis per Papam juxta exigentiam ecclesiae, sive in temporalibus sive spiritualibus, vel etiam jure liberaliter concessis. Gonz. ad reg. 8. gl. f. §. 9. n. 94. Vantrigl. tom. 2. annot. 13. n. 23. Remouch. c. 15. n. 2. Pignat. tom. 4. consult. 185. n. 23. Barbof. jur. eccl. l. 3. c. 10. n. 23. Pavin. de visitat. Part. 1. 7. §. 10. n. 19. Unde ad considerandum facultatem Coadjutoris ante omnia inspicendus est tenor litterarum harum. Gonz. Pavin. Vantrigl. l. cit. Pignat. loc. cit. n. 1. Tondus. 49. cens. p. 2. c. 1. §. 13. n. 23. ubi quod actinet controversias, quae novumquum oriuntur inter Coadjutum & Coadjutorem, certum est, imprimis verba & clausulas in litteris Coadjutoriae adhibitas attendendas esse &c. non enim omnes Coadjutoriarum litterae habent eandem privilegia. Pignat. tom. 9. consult. 24. n. 6. sic v. g. aliqua littera habent, quod Coadjutor habeat vocem activam & passivam, alia, quod vocem tantum activam habeat in Capitulo. Pignat. loc. cit. alii Coadjutores nullam habent vocem in Capitulo, aut ei intervenire nequeant, quia de illa nihil in litteris Coadjutoriae au-

tem, ut dictum, sunt odiose & strictè intelligenda. Pignat. loc. cit. n. 7.

2. Porro forma illa concessione seu tenore litterarum ut plurimum restringitur ad facultatem faciendi ea, quae ad Coadjutoris officium de jure vel consuetudine spectant, ita ut in capitulo, choro & processibus aliisque actibus capitularibus, officiis divinis, funeralibus, functionibus ecclesiasticis absente Coadjuto interesse possit & debeat. Pignat. tom. 4. consult. 185. n. 2. Dixi, quia de jure vel consuetudine spectant ad ejus officium. De jure autem generali Coadjutoris iurisdictionem in necessariis, & sic illis Canonici voluntibus supplere nulla erit necessitas muneris Coadjutoris. Pignat. n. 5. De consuetudine verò, ut Coadjutores, qui sunt in loco digni veris Canonici, in acquirantur in functionibus peragenda à veris Canonici, ac ut se ingerant ultra formam Coadjutoriae, considerat debet vel in genere vel in particulari debetque esse praescripta spatio. 40. annorum juxta Pignat. cit. n. 5. Atque ita facultas data Coadjutoribus in litteris Coadjutoriae tota versatur circa ea, in quibus Coadjuto deficiente minueretur ecclesiae servitium, qualis fuit, quae iam enumerata sunt & similia de nec effluere & jure proprio ad ipsum Coadjutorum spectantia, v. g. cantare missas ex obligatione, & ad quas dicendas vigore testamenti, & fundacionis tenentur Coadjuti juxta dicta supra. Pignat. loc. cit. n. 4. Non verò facultas dicta versatur circa functiones honorarias, quae ipse Coadjutor

tanquam verus canonicus obire posset, si impeditus non esset, & in quibus supplere possuor, & contendit alii canonici, adeoque tales, in quibus deficientes coadjutor non minueretur servitium ecclesiae; Coadjutor enim datur pro servitio & necessitate ecclesiae, non pro honore coadjutoris. Pignat. loc. cit. n. 3. ubi illud ipsum exemplificat, ut mirum, quod juxta expressam S. Congregationis Rituum declarationem & preceptum in una litterarum Caselli 24. May 1636. non liceat Coadjutoribus Canoniceorum, absentibus aut impeditis Coadjutoris facere solennitatem Episcoporum solenniter celebrant, vel cum eorum divinis interessenti, sed hoc spectet ad Canonicos veros ordine successivo. Item quod ad in suum solennium, quod cavere possit, non tamen ex obligatione inest coadjutoris, de cautionem non admittatur Coadjutores; cum ob aliorum Canoniceorum, contententium supplere in hac cautione honorifica, supplementum non minuetur servitium Ecclesiae. Siquidem eodem tempore, quo ab alio canonico ministratur, Coadjutor possit adesse in choro. Pignat. n. 2. Sic quoque officium & facultas Coadjutoris non intrinsecus fractionibus, ad quas singuli Canonici eliguntur. Pignat. n. 2. citans Gavantum in manuali, Episcoporum, n. Coadjutor, in add. n. 23. adeoque non potest exercere officia, ad quae Coadjutor specialiter electus est, cum in his, quae specialiter nominatione competunt Coadjutor, non venit Coadjutor, nec eum repraesentat. Barbo. de san. & dignit. c. 29. num. 40. citat Garc. p. 4. c. 5. in add. ad num. 32.

3. Ex dictis jam videtur, non semper deinde Coadjutori facultatem facendi generaliter omnia, quae spectant ad coadjutum, siue quae potest coadjutor, etiam specialiter per superiorem non limitetur; nisi forte idipsum sit iam limitari, quod aliqua competentia coadjutor non exprimitur in litteris coadjutoris; adeoque jam universiter verum non esse, quod ait Engel ad tit. de leg. agror. n. 4. & alii quidam: coadjutorem regulariter habere eandem potestatem, quam habet coadjutor, nisi specialiter per superiorem coadjutoris hanc potestatem restringatur. Sed & generale illud: Coadjutori competunt functiones Coadjutoris: absolute & simpliciter non competit, nisi Coadjutoribus digne sit; quia illi, sicut solent in stallis dignitatis, ita debent facere functiones spectantes ad dignitatem Coadjutoris, secus ac accidit in Coadjutoribus Canoniceorum, ut potest qui sedere debet & accedere ultimo loco post omnes Canonicos juxta expressam declarationem S. Congregationis Rituum in Ferrariensis, 2. Jun. 1640. Pignat. loc. cit. n. 3. dictos hanc ipsam esse differentiam inter Coadjutores dignitatum & inter Coadjutores Canoniceorum.

4. Neque hucusque dictis obstat, quod S. Congregatio Rituum teste Pignat. loc. cit. n. 3. responderit aliquando, Coadjutores debere facere functiones pro Coadjutor post omnes Canonicos; nam id intelligendum de functionibus, quas debet, & tenetur facere uti Coadjutor, & casu quo alii Canonici recusant, ut servire altari, hebdomadam facere, Lectiones & Antiphonas canere, suffragium in Capitulo dare, processionibus interesse & alia hujusmodi, in quibus plenius suis sit servitio ecclesiae ob maiorem numerum. Pignat. cit. num. 2.

5. Respondit, secundum, Quod si tamen ex declarationis Coadjutoris de facultate Coadjutoris satis constare nequit, videndum est, ex qua causa

R. Lenzini Tract. II. De Coadjutor;

datus Coadjutor, ut deprehendatur, ad quid se extendat ejus potestas & administratio. Barbo. loc. cit. l. 3. c. 10. n. 23. Sic si Episcopo bene administranti spiritualia datus Coadjutor ob temporalia v. g. ob timorem dissipationis, illius potestas, & officium verisimiliter circa temporalia, & in his liberam habebit administrationem abique eo, quod se extendat ad spiritualia, & in his administratione possit. Barbo. loc. cit. n. 24. sic datus ob infirmitatem & senium, extendit se illa si culas ad administrationem etiam spiritualia, quae Praefato illi incumbunt, quaeque in ob dictas causas administrare nequit. Sic si ob demeritum Praefato datus est Coadjutor, potestatem habet generalem & liberam administrandi omnia tam in temporalibus quam spiritualibus. Barbo. loc. cit. n. 25. Paris. de regim. l. 7. g. 20. n. 25.

Quaestio 398. An Coadjutor possit deferre pro Coadjutor absente vel impedito sine ejus consensu, seu eo nolente?

R. Esp. negativè. Idque etiam si Coadjutor ob infirmitatem, aliudve justum impedimentum servare nequit. Garc. p. 4. c. 5. n. 38. & seq. Pagn. in c. pulla. de cens. prob. n. 60. Engels ad tit. de leg. agror. n. 6. contra Navar. cons. 2. de leg. agror. n. 5. ob quod in litteris Coadjutoris dici solet, quod coadjutor non possit se in regimine, & administratione, & fructuum perceptum intrinsecare, nisi valente coadjutor, seu de ejus consensu tantum; per ea verba non prohibetur ei solum perceptum fructuum seu administrationem temporalem, sed etiam dictum servitium, administrationem in choro & capitulis, alique adhibitis capitularibus, quod id sit regimine & administratione capitularibus & dignitatis. Garc. loc. cit. Sed neque coadjutor tenetur deferre id divinis per coadjutorem in dictis casibus, quibus alia propter legitimum impedimentum posset ob absentia lucrari fructus & distributiones. Engels loc. cit. juxta dicta à nobis ap. praed. in quest. cum coadjutor infirmus, non servit pro eo coadjutore, habeatur pro praesente. Quamvis Castrup. tract. 3. d. 1. p. 10. n. 9. multandum judicet talem Coadjutorum impedimentum nolentem pro se tempore illius impedimenti deferre Coadjutorum. Contrarium est, ubi Coadjutor datus dementis in eum solus & liberè administrare potest omnia; cum talis peractus consensus vel dissentium rationalem praestare nequeat. Fagu. in c. ex parte. de cler. agror. n. 12. juxta dicta à nobis quaest. praed.

Quaestio 399. An igitur Coadjutor cum jamra successione datus Episcopo, aliterve Praefato non dementi, aut aliis omnino non inhabili, sed propter gravem infirmitatem munia pastoralia per seipsum exercere non valenti, cum libera potestate administrandi etc. prout in Bulla Coadjutoris dicitur, possit solum administrare, quae sunt jurisdictionis spiritualis & temporalis, ipso Praefato contradicente.

R. Esp. Non posse illam solum exequi & expellere ea, quibus talis Praefatus rationabiliter contradicit. Pagn. loc. cit. n. 9. Sane idipsum coadjutoris nomen, quo dicitur talis, quia coadjutor, adeoque non solum expediri omnia. Fagu. ibid. n. 20. Item Coadjutoris definitio, quae juxta Jo. And. Abb. Card. &c. definitur: qui ad hoc datus est causa juris jurisdictionis auctoritate, ut coadjutor, et magis

reſiſtendi officium. Fagn. n. 21. fundetur & inde, quod Prelatus talis Coadjutor retineat in habitu potentiam & jurisdictionem; at ſic fruſtra eum retineat, ſi cauſa fundatur, illius uſum non haberet juxta illud Philoſophi. 3. metaph. c. 2. fruſtra eſt potentia ſeu habitus, qui non poteſt in illis cauſis reduci ad actum, Fagn. loc. cit. Denique non permittit id reverentia deſerta Prelato Coadjuto, ut eodem jure omnia poſſit expedire Coadjutor, in quem translata non eſt penitus jurisdictio quod ad habitum; ſed cui ſolum communicata quod ad eorſum, Fagn. n. 21.

2. Neque his obſtat primò c. 42. de elect. in 6. ubi dicitur in, cui procuratio ſeu adminiſtratio eſt deſerata Eccleſia plena & libera in ſpiritualibus & temporalibus à ſede Apoſtolica & omniſque poteſtate omnia, qua jurisdictiois epiſcopalis exiſtant, & qua poteſt eſtibus exequi, confirmari libere exercere &c. Nam ut patet, non loquitur de Coadjutore Fagn. loc. cit. n. 24. Nec obſtat ſecundò verbo illa generalis Bulla Coadjutoria apponi ſolita: cum plena & libera poteſtate: quia, ut in c. 2. Fagn. loc. cit. n. 24. reſtringuuntur ad ea, quæ de jure vel conſuetudine partiſue ad Coadjutoris officium. Nec denique obſtat, quod Coadjutor etiam detur in viſo; id enim non auget poteſtatem Coadjutoris. Fagn. loc. cit.

3. Atque ex his jam inferitur, Coadjutorem talem perpetuom datum tali Episcopopo cum facultate plena & omnimoda in ſpiritualibus, & temporalibus adminiſtrandi ea omnia, quæ ad officium Coadjutoris ſpectant, minime poſſe ſe immiſcere in exercitiis pontificalibus, neque jurisdictionalibus, quibus deſungi poteſt vel vult Episcopopus, nec ſolum ea expedire, in quibus ex rationabili cauſa conteddit Episcopopus. Fagn. loc. cit. n. 24. in fine. Quamvis ea, quæ Episcopopo impedito, poteſt & vult expedire Coadjutor per ſeipſum, Episcopopus non poſſit delegare alteri. Fagn. n. 25. Similiter quæ Coadjutor in cauſis ſibi à jure vel conſuetudine permiſſis geſſit, Episcopopus non poſſit taceare. Fagn. n. 26.

Quæſtio 400. An Coadjutor exercere poſſit officia, ad quæ electus Coadjutor.

2. **R** Eſp. negativè Caſtrop. loc. cit. p. 10. n. 17. in fine. Remouches. 25. n. 17. Barboſ. loc. cit. l. 3. c. 10. n. 81. citans Garc. in add. ad n. 28. c. 5. p. 4. In his enim, quæ ſpeciali nominatione competunt Coadjuto, non venit Coadjutor, aut eum repræſentat. Barboſ. loc. cit. Multò minùs itaque commiſſio facta dignitati poteſt tranſire in ejus Coadjutorem; ſiquæ non ſolum, ubi expreſſum fuit uomen proprium Coadjuti Prelati ſeu conſentit in dignitate illa; ſed etiam ubi illud non expreſſum. Barboſ. loc. cit. n. 73. citans Garciam ubi ante poſt n. 130. dub. 28.

2. An vero aliunde Coadjutor nequeat eſſe Judex ſynodalis; quia ſimptom Coadjutoria non eſt verè dignitas, & Coadjutor Prelatus vel Canonici, licet ſit in ſervitio Eccleſiæ, adeoque non habet qualitates requiſitas vi cap. ſtatutum de reſcrip. in 6. ad talem delegationem. In eo, inquam, non conveniunt AA. Negant idipſum ob dictam rationem Barboſ. & Garc. loc. cit. E contra affirmat Acolta de Andrada ad illud c. 2. n. 75, cui adhæret Caſtrop. ad. 13. d. 1. p. 10. n. 39. ed quod etſi Coadjutores non ſint Canonici & dignitates propriæ, habeant tamen omnes preeminencias, prerogativas & honores, qui canonicis & dignitatibus con-

ceduntur. Item quia ſolitione juris ſint Canonici & dignitates

Quæſtio 401. An Coadjutor reſidere poſſit intereſſendo divinis, & deſervire in eccleſia; & lucrari fructus principali ſeu Coadjutoris excommunicato?

1. **R** Eſp. ad primum affirmativè Barboſ. loc. cit. n. 87. Caſtrop. loc. cit. n. 16. Garc. p. 4. c. 5. n. 24. citans Leo, in ſeſſ. ſext. c. 19. n. 66. & Rotam in Coadjutoria Salomonis contra Gonz. 21. 5. 9. n. 128. Rationem dant, quod Coadjutor non ſerviat nomine Coadjuti, ſed proprio & Eccleſiæ; nec præſtat ea munia incumbens præbenda vel dignitati Coadjuti ex poſſitate ab eo accepta, ſed accepta à Papa, qui illam conſtituit Coadjutorem, proinde non obſtat regul. jur. 67. quod alius non ſit nomen, neque alius ſubſect, nec regul. 72. qui ſunt per alium, qd perinde, ac ſi ſunt per ſeipſum, adeoque ſicut à civilis & acquisitionis fructuum excluditur excommunicatus, ſic etiam quicquid repræſentat, ejusque loco ſubſtituit. Nam id verum eſt, ſi non tantum ejus loco, ſed etiam ejus nomine, & in vi poſſellatus ab eo accepti ſimilis exteſcat; quia in tantum plus eum poteſt quam ipſe principalis. Caſtrop. loc. cit. Illud tamen obſtare videtur hanc ſententiam, quod pro ſubſect Garc. n. 126. & 127. quod ſicut procedere non poteſt Episcopopus excommunicatus, ita nec ejus Vicarius; & quod pot excommunicatus Episcopopus ſi ſpenſus ſit ejus Vicarius, ut tradunt apud Gonz. Murantia in p. jud. de iſt. p. 4. diſt. 5. n. 70. Gutier. 99. cauſ. l. 1. q. 1. n. 81. & 24. Rabuff. in comend. tit. de excom. non obſtand. l. 1.

2. Reſp. ad ſecundum: Quamvis Coadjutor Coadjuto excommunicato lucrari nequeat fructus beneficii aut distributiones ratiſſendo & aſſiſtendo Gonz. loc. cit. n. 125. Barboſ. Caſtrop. Garc. loc. cit. non quidem ob defectum aliquem, quem ipſe habet, ſed ob incapacitatem & inhabilitatem, quam habet Coadjutor. Caſtrop. excommunicatus enim ſibi neque fructus neque distributiones lucratur, arguitur utroque paſſeribus & verum de ſent. excom. Gonz. n. 223. Verumtemè in Coadjutori aliquid de fructibus vel distributionibus aſſignatum eſt pro congruo ſeu ſervitio, ut quandoque ſit, id ſibi lucrabitur, non ubiſtante eaſiſtione Coadjuti, quæ illi, & non alteri nocere debet. Barboſ. Caſtrop. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 85.

Quæſtio 402. An Coadjutor poſſit in electionibus, provisionibus aliſque actibus committere vires ſuas.

R Eſp. affirmativè Caſtrop. loc. cit. n. 35. citans Garciam p. 4. c. 5. n. 139. Etſi enim Coadjutor locum teneat Coadjuti, ejusque perſonam repræſentet, repræſentat tamen illam nomine Eccleſiæ, & ex poſſitate ab ea, & non à Coadjuto accepta. Sed neque eſt procurator Coadjuti, ſed Eccleſiæ, & eſto eſſet procurator Coadjuti, quis tamen eſſet procurator illius generis ad beneſicii adminiſtrationem, & non ſpecialis ad aliquod particulare negotium, poteſt vires ſuas committere alicui, juxta textum c. 3. ſi de preſentat. in 6. ita ſenè Caſtrop.

**

Quæſti

Quaestio 403. Quid in particulari possit vel non possit Coadjutor Episcopi?

Respondeo primò: posse Coadjutorem per urbem; de licentia tamen Episcopi Coadjuti benedicere populo, Barbof. *loc. cit.* n. 41. juxta Declara. S. Congregat. Rituum. 31. Jan. 1761. apud Piafca. in pr. *Episc.* p. 1. c. 1. n. 10. Campanil. & alios. Idem tamen Gouz. *loc. cit.* n. 4. in fine. ex Navat. *conf.* 3. n. 3. & 4. de *Chr. agrot.* inquit: potest Coadjutor Episcopi in spiritualibus dare benedictionem, & sedere in Cathedra sicut ipse Episcopus.

2. Secundò: Episcopus Coadjutor durante vita sui principalis non potest solemniter, & pontificaliter ingredi civitatem aut diocesim. Tondar. *qq. benef.* p. 3. c. 194. n. 1. Barbof. *loc. cit.* n. 35. juxta ejusdem S. Congregat. Rituum declaracionem. Ex eo liquident; quòd non habeat jus in te respectu Episcopatus, seu tantum ad rem (quod est si considerabile quòd ad dispositiones facientes mentionem de jure quòvis non tollendo, ut Gouz. *loc. cit.* n. 79. non est tamen tale jus; quòd operetur, ut ipse sit Prælati ecclesie. Tondar.) non debet recognoscere usquam superius & reput. sed ut Coadjutor: & eo magis, quia contingere potest, ut non succedat in Episcopatu, sed prior moriatur, Barbof. juxta verba d. *Chr. declaracionis*.

3. Tertiò: Coadjutor non habet facultatem dandi indulgentias; sed si quia Archiepiscopus concedere potest & vult, ejus nomine sunt publicandæ. Barbof. *nam.* 43. juxta eandem declaracionem.

4. Quartò: Coadjutor Archiepiscopi non potest sui cruce in divinis, nec in functionibus pontificalibus; neque dum incipit per urbem; cum crux sit signum & ornamentum dignitatis & jurisdictionis, quarum utraque caret Coadjutor. Barbof. n. 37. apud quem vide plura alia spectantia ad ceremoniales, quæ potest, aut nequit Coadjutor.

5. Quintò: Denique non potest Coadjutor Episcopi iura mancis cum futura successione concedere jussurronatus. Gouz. *gl.* f. 9. n. 35. citatus Mandos. in reg. 21. q. 5. n. 7. & 2. Achil. *de iur.* 1. per totum de *reb. Eccl. non alienand.* De cætero quid possit in materia beneficiis; vide post tractatum specialem *quæst.*

Quaestio 404. Num Coadjutor & Coadjutor simul possint infervere & interesse divinis, aliisque functionibus & actibus?

Respond. Non possit utrumque simul infervere ut præbendam seu Canoniam, seu ut representant ad eos præbendatos; cum unus tantum præbenda; uni autem præbendæ formaliter simul infervere sequuntur duo in eodem officio. tenent Castrop. *trad.* 13. d. 1. p. 10. n. 24. Garc. p. 4. c. 5. n. 107. Ventrigl. *tom. 2. annot.* 13. n. 59. ubi, quòd Coadjutor & Coadjutor non possint simul eandem temporis interesse in Canonicos in Choro aut Capitulo, possit tamen non interire ut Canonici, & aliter ut privati; pro quo sententia citator quoque à Barbof. Brifold. de *præcedentia* c. 2. n. 25. in fine.

Non tamen esse inconveniens, quòd simul interesse possint in habitu canonicali in processionibus, & Missarum solemnibus, Coadjutor in loco sui socii, & Coadjutor in novissimo loco

postexteros Canonicos, tenent Sebast. Casus de *Eccl. Hierarb.* d. 14. §. 9. n. 13. & qui cum refert, Barbof. *loc. cit.* n. 10. Sic aut Remouch. c. 25. n. 6. possunt ambo esse simul in Capitulo, sub diversis tamen respectibus, scilicetque, quòd id omnibus sit aliquis subordinatio. Sic quoque respondisse S. Congregationem Concilii 5. Jan. 1655. nimium Coadjutores Canonici non posse interesse Choro & divinis officiis, etiam quando Canonici Coadjuti interfuerint, cum hi tamen conditionibus: consentientibus Coadjuti & in ultimo loco; non verò in Capitalis & aliis actibus, testatur Pignat. *tom. 4. conf.* 185. n. 40. Ad fundamentum quoque Garcia, quòd non possint repræsentare duos Canonicos, sed unum solum, responderi Barbof. & Casus, id solum concludere, quòd duplicem vocem non habeant, nec duplices locentur distributiones; non verò quòd ad interessendum, quæ utrique diverso respectu convenit; uti id potest in Rectore principali & ejus Vicario, dum simul in ecclesia interesse potest Rector principalis & talis Vicarius ut Vicarius; & sic usu receptum videmus in Episcopo & ejus Vicario generali. De cætero posse utrumque simul delervira unipræbendam in diversis jussim præbendæ officiis, v. g. ut dum unus assistit Choro, aliter interim existit in Capitulo vel in negotiis ecclesiæ, aut temporalium regimine occupatur, dubium non est. Castrop. *loc. cit.* ubi etiam, quòd nil vetet, quòd minus unus assistat divinis ut Canonici, & aliter ut prius privatus; cum in isto casu unus solus assistat canonicali, & neque Coadjutor ob Coadjutorem vel contra privari debeat potestate interveniendi.

Quaestio 405. An Coadjutores Canonici habeant vocem activam, & passivam in electionibus Canoniarum, & in officiis sede vacante?

Respond. affirmative. Garc. p. 4. c. 5. nam. 89. & 88. Castrop. *loc. cit.* nam. 17. citans *Leg. in thes. eccl.* c. 19. n. 69. & 70. Conceditur namque Coadjutori plene & libera potestas præbendam administrandi petenda, ac si propriarius præbens esset. Item conceditur omnes prærogativæ & præeminentiæ, quæ Coadjuto competunt. Conceditur etiam illi habere vocem in Capitulo; sed ex quolibet harum concessione eligere & eligi potest. ergo. Castrop. Proceditque id ipsum de voce passiva, etiam in Coadjutoria concessione dictum esset, quòd possit habere vocem activam, nihil dicendo de passiva. Verba enim illa ad majorem declarationem debent esse prolata; non verò taxative, seu ad potestatis diminutionem. Garc. *loc. cit.* nam. 88. & ex eo Castrop.

Quaestio 406. An Coadjutor possit optare &

Respond. Posse cum in ecclesia, ubi viget consuetudo optandi, optare, non sibi, sed Coadjuto. Barbof. de *jur. Eccl.* l. 1. n. 71. citans Moner. de *apt. can.* q. 8. n. 152. & declarationem S. Congregat. Rituum in *Colombienf.* 16. Septemb. 1606. Ventrigl. *tom. 2. annot.* 13. n. 32. & *tom. 1. annot.* 6. n. 14. ubi, quòd si Coadjutor consentiat vel non dissentiat, Coadjutor per se optare possit in beneficium Coadjuti.

Quaestio 407. Num Coadjutor impedire possit, quò minus Coadjutor optet prabendam aliam; vel cogere ut optet aliam?

Resp. primo: Coadjutor in vi Coadjutorum cum futura successione sibi concessa impedire potest Coadjutum, quò minus is, ubi valet illa consuetudo optandi, si in gratia Coadjutoria concessa est futura successio, quò ad Canonatum & prabendam duntaxat illi annexam, & non quò ad prabendam illam seu prebendam, super quo cadit optio, seu quò ad optandum; tunc enim Coadjutor non potest optare novam prabendam, utpote in qua jam non poterit succedere Coadjutor; & primam dimittere nequit, utpote ad quam jus habet, & quæ adjudicata est Coadjutori per Coadjutoriam cum futura successione.

2. Contrarium est, siue Coadjutor impeditur nequit, quò minus Coadjutor optare possit, si in gratia Coadjutoria concessa est futura successio non solum ad prabendam, quam defuncto habet Coadjutor, sed etiam ad prabendam de novo optandam, & priori dimissa subrogandam; quia jam in nullo derogatur juri quòvis Coadjutoris; nec quicquam inconvenerit obstat; & gratia Coadjutoria, quæ principaliter ad favorem Coadjutori concessa, ut Gonz. gl. 5. §. 9. num. 82. ex Puteo decis. 98. l. 2. & Rotæ in *Salmanina Coadjutoria*. 2. Jan. 1593. non debet illi esse nociva, juxta regul. quod ab *gratiam*. de reg. jur. in 6. Ita sub hac distinctione tradit Gonz. ad reg. 2. gl. 34. n. 97. quem sequitur Ventrigl. tam. 1. annot. 6. n. 12.

3. Verùm ista distinctio non probatur Garciz, quem sequuntur Lotterius & Barbof. eo quòd nusquam conceditur gratia Coadjutoria ita contracta ad prabendam a Coadjutore habitam, ut is aliam optare nequeat, ut Lotter. de re cens. l. 2. §. 25. n. 59. Proinde tradunt hi AA. Lotter. loc. cit. n. 6. Barbof. de Can. & Dignit. c. 29. n. 29. Garc. p. 4. c. 5. n. 150. quòd Canonici habens Coadjutorem cum futura successione possit absolūtè & indistinctè optare prabendam novam, & illa nova seu de novo optata vi subrogationis maneat affecta & reservata Coadjutori, ut Lotter. citans pro hoc Cardius. cons. 126. n. 3. & loc. dicta. de prab. in 6. n. 7. Simonet. de reserv. q. 45. n. 8. Rotam in *Urgili. Canonici*. 9. Maji. 1593. & in *Cordub. Coadjutoria*. 7. Nov. 1619. Sic quoque aliis ut Garciz loc. cit. habens prabendam reservatam potest optare aliam, quæ substituat in locum reservatæ, & dimissa maneat libera.

4. Resp. tamen secundò: posse Coadjutorem impedire Coadjutum, quò minus valeat dimissa pinguiore prabenda optare tenuiorem; quia hoc esset in præjudicium Coadjutoris, qui jus habet ad prabendam illam pinguioram, quòd illi solum illi servari nequit, nisi per subrogationem alterius prabendæ uou minus pinguis. Ventrigl. loc. cit. n. 13. qui etiam n. 14. subjungit in casu, quo Coadjutor, vacante prabenda pinguiore, uellet in præjudicium Coadjutoris eam optare, posse Coadjutorem, dum is in concessione Coadjutoria habet facultatem optandi (ut quandoque conceditur) per se optare, etiam nolente Coadjuto, nisi alia illi optandi facultas ei data fuisset. Si verò illam facultatem optandi non haberet in concessione Coadjutoria sibi facta, non potest il-

lum, nolente Coadjuto, optare. Nihilominus si Coadjutor uellet optare in odium & fraudem Coadjutoris, cum fratre nulli patrocinari debeat, judicare ita, quòd Coadjutor possit compellere eam legitimum Superiorem, & compellere Coadjutum ad optandum. De cetero posse Coadjutorem, si Coadjutor consensit, vel uou dissentiat, optare per se in beneficium Coadjuti juxta dicta *quæst. præced.*

5. Resp. tertio: ubi in optione mutatur titulus v. g. ubi portionarius optat Canonatum, ad huc potest habere Coadjutorem cum futura successione optare aliud beneficium absque eo, quòd in hoc casu præjudicetur Coadjutori. Siquidem in primo dimisso, utpote per optionem secundæ vacante, Coadjutor succedit. Garc. n. 120. nisi forte, ut addit, fuerit consuetudo particularis seu observantia, quòd non habens beneficium liberum non possit optare.

6. Resp. quarto: Coadjutoria cum futura successione obstat, quò minus Coadjutor optare possit beneficium cum præhabito relictum, v. g. Dignitatem tenendam cum præhabito Canonatu juxta ecclesiæ alicujus consuetudinem, & tunc haberet & reniteret Coadjutorem in uno beneficio, omne Canonatu, & non in alio, nempe in Dignitate, in qua deberet residere; non obstant, quòd Coadjutor Canonatus residet. Garc. loc. cit. num. 121.

Quaestio 408. An Coadjutores exercere possint in habitu canonicali functiones aliquas in diversis ecclesiis fieri in eodem solitas ab invitatibus ad instantium libitum?

Respoodet negativè Pignat. tam. 4. consil. 185. n. 11. servitium enim Coadjutoris ex forma Coadjutoria relictum. Etiam est ad supplendum quo Coadjuto, ubi Coadjutor est obligatus in propria ecclesia & in auctoribus Capitularibus in ea celebrandis, & functionibus in illa, vel occasione illius peragenda, non autem ad functiones, ad quas vel Coadjutor vel Coadjutor invitaretur ad libitum instantium, sicut præsertim quòd Coadjutores extra suam ecclesiam, & sine Capitulo nullam habeant prerogativam. Unde in consensu aliorum sacerdotum non præcedunt juxta Declarationem S. Congregat. Rituum citandas *cap. sup.* Pignat. loc. cit. qui etiam addit n. 13. in fine, alie admodum indecens, habitum canonice permittit Coadjutori ad effectum coadjuvandi in cathedrali adhibere ad libitum in quocunque loco contra declarationes S. Congr. Rituum, quæ ipsius Canonici vetis prohibet deferre habitum canonice, dum interveniat ut singuli, etiam intra cathedralem in functionibus cum aliis presbyteris; ut patet in *ana Camerac.* 22. Nov. 1643. & in *ana Capuena*. 20. Maji 1651. quæ recitat. Ad hæc, ut habet Pignat. n. 19. non probatur, quòd Canonici ratione habitus prerogativæ debeantur, quando sponte, & ex ambicione vel lucro sua inferioribus immiscant. De cetero non istis prohi-

bitur Pignat. quod in confirmationem locum habet n. 13. Quòd ne vi quidem consuetudinis 48. annorum id fieri possit, ut Coadjutor in habitu canonicali eodem tempore adsit in choro, & Coadjutor in habitu quoque canonicali in ecclesia (intelligi alii) eo quòd hæc consuetudo non solum sit contra jus, sed etiam rationabilis ex eo, quòd vel sic adsit, seu adsit videatur eodem

Tempore duo Canonici ejusdem Canonice. Nam si inconvenienter mulque minus irrationabile non sit, & ex eo non inferitur aut censetur duos Canonicos esse ejusdem Canonice, quod Coadjutor & Coadjutor simul in habitu canonicali iuriscunt procautionibus & nullam solennitatem, conveniens quoque non erit ad iudicandum, duos esse ejusdem Canonice Canonice, adeo que irrationabile, dum simul comparent in habitu canonicali in diversis ecclesiis & functionibus, Videtur proinde sustinenda potius talia consuetudo, ubi da extero prescripta legitur, ut Coadjutor Canonici in aliena ecclesia invitatus compareat, & functiones quasdam exerceat.

Quæstio 409. An Coadjutor possit facere alienationes bonorum ecclesiasticorum?

Respond. Coadjutores prioris abstinentie debent ab omni alienatione bonorum, siue ad principalem ipsum, siue ad ecclesiam spectantem. Engels ad tit. de Cler. agrat. Laym. ad c. anic. b. 1. in f. juxta expressum cit. cap. textum. Excepitur tamen ab bona mobilia, quæ servando servari non possunt. Laym. loc. cit. n. 1. juxta gl. huc. v. abfinescentes, & arguendo l. lex qua, sed. de administ. Tutor. ubi idem dicitur de Tutore.

Quæstio 410. Quid Coadjutor Episcopi possit in materia beneficii?

Respond. primò in genere: facultatem illam conferendi beneficii, recipiendi resignationes, aliisque similia sgrda in materia beneficii dependere ex reuore literarum Coadjutoris, & potestate in iis lpenaliter Coadjutori concessa. Paris. de resign. l. 7. q. 20. n. 19. citans quampures cum communi juxta dicta superius in genere.

2. Resp. secundò: quod si es potestas non exprimitur in literis, neque quicquam ei contrarium, attendenda & distinguenda sunt causæ de ratione Coadjutoris, & videndum ad quid datus Coadjutor. Paris. loc. cit. n. 20. & ex in Remouch. c. 15. n. 9. Fagn. in c. ex parte de Cler. agrat. n. 24. ex Jo. And. Sic itaque primò, si datus Episcopo Coadjutor ob dementiam, vel mentis impedimentum & debilitatem (intelligi tantum, ut ipse ex prestat non possit) potest Coadjutor conferre beneficia, resignationes recipere, permittantibus auctoritatem prestat, confirmare electos, instituere presbiteros, beneficia erigere, nuires, dismembrare, aliisque omnia facere in hac materia, quæ potest ipse Episcopus sane mentis; habet enim tunc omnimodam jurisdictionem & administrationem episcopalem Coadjutor. Paris. loc. cit. nam. 25. & seq. citatis quampurimis, Remouch. loc. cit. Laym. in c. anic. de Cler. agrat. in 6. n. 1. Fagn. loc. cit. Garc. p. 5. c. 4. n. 270. Azor. Inst. mor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 15. Quia A. etiam loquuntur in specie de resignatione beneficiorum, vel de collatione, par tamen in omnibus alias est ratio. Nec obstat, quod etiam in dicto casu dementie Episcopi prohibetur Coadjutor alienatio; collatio enim beneficii, præsertim libera, censetur donatio aliqua. Nam alienationis nomen Administrationi prohibita intelligitur alienatio voluntatis, non necessaria. Argumento l. alienationis, ff. familia dirisimda; & beneficii autem collatio est

alienatio seu donatio quædam necesse nomine Ecclesia facienda. Laym. loc. cit.

2. Sic secundò: si datus Coadjutor ob temporalia, siue quia Episcopus malè admiuistrat temporalia, sicut nihil habet tunc Coadjutor admiuistrations circe eorum spiritualia, ita etiam nihil in materia beneficii. Fagn. loc. cit. Paris. loc. cit. n. 21. & 22.

3. Sic tertio, si datus illi est quod ad temporalia, & spiritualia, non quidem ob malam negligentemque eorum admiuistrationem, sed ob senium, infirmitatem, alia nve causam extrinsecam, non potest libijus aut facultatem collationis ad id que in materia beneficii præstandi arrange, sed debet illam prerogativam tanquam specialiter juri auctoritate competentem & reservatam relinquere principali. Garc. loc. cit. n. 265. citans Pevin. de potest. Capital. sed. par. p. 2. q. 1. n. 8. Selvam p. 2. q. 4. Cotel. p. 2. c. 4. d. n. 9. Gr. Remouch. loc. cit. Card. de Luca de Paroch. d. 35. n. 9. ubi, quod Coadjutor excepto casu dementie Episcopi non habet potestatem in beneficiis. Laym. loc. cit. n. 3. contra Gonz. gl. 5. §. 9. nam 4. Compendium de Coadjutor. Episc. n. 10. Navar. cons. 3. de Cler. agrat. apud Garciam. Ab una enim parte per destinationem Coadjutoris Episcopus seu principalis non amittit illam facultatem. Ab altera parte Papa det Coadjutori solum potestatem exercendi spiritualia & temporalia, quæ jure vel consuetudine pertinent ad Coadjutoris officium; inter ea autem non sunt, quæ principali Restor potest & vulgare per se ipsum. Garc. loc. cit. n. 274. Sed neque in hoc casu Episcopus tenetur beneficiis cum consilio aut auxilio Coadjutoris conferre; quia nec ad huc datur Episcopo Coadjutor. Garc. loc. cit. Laym. loc. cit. n. 3. ubi: quod quamvis quæ agenda sunt ab Episcopo Coadjutor, expeditæ sunt oportet cum consilio Coadjutoris, de substantie tamen actus non esse arbitror, ut Coadjutor edibebatur, nempe in consilium. Cuius tamen contrarium foret, siue Episcopus non possit conferre sine consilio & consensu Coadjutoris, si is ei datus ob dilapidationem, seu malam beneficiorum admiuistrationem, Garc. loc. cit. n. 273. citans Odradum in c. Venerabilis, de off. Deleg. in 6.

4. Nihilominus & in hoc casu, ubi Episcopus Coadjutor talis est, ut in beneficiis consensum, & auctoritatem ipsemet prestat possit; Coadjutor cum consensu Episcopi conferre potest. Paris. loc. cit. n. 23. quin & subijcit collationes ab eo factæ cum tacito Episcopi permissione; quippe qui vocatus in partem sollicitudinis, adeoque ut talis cum illa subordinatione Coadjutor associatus omnimodam admiuistrationem, jura & jurisdictionem habens in supplementum vel negligentis, omittentis, vel permittentis Coadjutori supplendo jure providet de beneficiis, quæ alias non vacare interesset Ecclesie, Remouch. loc. cit. n. 10. qui etiam n. 11. concludit, sic Coadjutoris vi potestatis iuxta coadjutoris habere facultatem, jurisdictionem seu jura conferendi beneficia & officia, licet moraliter siue habitus, nempe Coadjutor permittente, aut non conferente, vel providere non valente.

CAPUT OCTAVUM.

De Jurisdictione, Prærogativis, Præeminentiis, Juribus, Emolumentis & Alimentis Coadjutoris.

Quæstio 411. Qualem jurisdictionem habeat Coadjutor?

Respondet in genere Remouch. c. 15. n. 3. juxta c. de Reſtoribus, de Cler. agrot. & ibi DD. habere illum jurisdictionem eandem, quam habet Coadjutor. Nō nisi tamen cum modificatione; omnino, ut nihil sibi actualiter arroget, nisi nomine & jure Coadjutoris seu Prælati principalis. Remouch. loc. cit. n. 4. ita ut jurisdictione quod ad habitum paraverit in Coadjuto, & non nisi quod ad exercitium sit in Coadjutore. Sic enim Coadjutor Reſtoris parochialis dicitur habere curam animarum, nimirum quod ad exercitium tantum, non autem quod ad habitum ipsius curæ, qui remanet penes Coadjutum. Fagn. in cit. c. de Reſtoribus. Sic dum in cit. c. dicitur, quod Coadjutor dandus leproſo Reſtori Eccleſiæ habeat curam animarum, verbum illud *habeat* non intelligitur reſpectu tituli & habitus curæ, qui remanet penes infirmum, sed reſpectu exercitii tantum. Fagn. loc. cit. n. 34. citans Jo. And. in cit. c. de Reſtoribus, p. curam habeat. Buttio ibidem n. 3. Card. n. 4. Anchr. n. 3. Imol. n. 1. & 3. Abb. n. ult. Rotem deſig. 410. nam. 5. q. 4. recent. qui omnes contra Gloſſam communiter reprobataſ dicunt, Coadjutorem totum habere exercitium & adminiſtrationem, jus autem reſidere penes Coadjutum. Atque ita, ut ſubdit Fagn. nem. 36. habemus in cit. cap. textum apertum ſecundum communem intellectum, quod quando quis dicitur habere vel obtinere officium ab alio obtentum, hoc non intelligitur reſpectu tituli, sed reſpectu exercitii tantum; & ita jus & titulus radicatus in perſona unius non evellitur, licet alteri dicti jura exercitium & adminiſtratio concedatur; uti de hoc in terminis Coadjutoris eſt textus in c. grandi. de ſuppl. negl. Prælat. in 6. ut ibi notat Anchr. n. 5. Hoc quoque ſpectat, quod habet Fagn. in c. ex parte. de Cler. agrot. n. 18. quod Coadjutor Episcopii ſeparatim tribunal ſtatueret, aut habere non poſſet; ſed in conſueto tribunali Episcopii jus reſidere debeat.

Quæſtio 412. Quas præeminencias & prærogativas habeat Coadjutor cum ſutura ſucceſſione?

Respond. in genere: Gaudet iſſidem præeminentiis, prærogativis & honoribus, quibus Coadjutor ratione dignitatis vel Canoniciatus, reſpectu cuius eſt Coadjutor. Caſtrop. tit. 13. d. 1. p. 10. n. 25. Remouch. c. 15. n. 3. Procedere idipſum tam intra quam extra Eccleſiam, in qua eſt dignitas vel Canoniciatus, reſpectu cuius eſt Coadjutor, tenent Remouch. loc. cit. Gonz. gl. 5. §. 3. n. 77. ubi: ſemper in modernis Coadjutoris dicitur

ſolet, quod Coadjutor habere debeat omnes & ſingulas prærogativas, præeminencias, & honores in Choro, Altari, Capitulo & proceſſionibus, nec non in actibus capitularibus tam intra quam extra Eccleſiam, quos & quos prædictus N. ratione talis Dignitatis vel Canoniciatus & præbendæ habet, & ſi præſens eſſet, haberet. Eſdem verbis tenus habet Ventrigl. tom. 2. annot. 15. n. 25. & 34. ubi: Coadjutori non ſolum in Eccleſia Canonici debentur omnes præeminencias, & prærogativæ, ſed etiam extra Eccleſiam & abſente Coadjuto, eſt tractandus tanquam verus & proprius Canonici quod ad præeminencias veris Canonici debitas juxta decil. S. Congregat. Rituum in Hiſtorienſ. 15. Martii 1608. Eadem ſerè habet Barbos. ſur. Ecclieſ. l. 3. c. 10. n. 91. Verumtamen expreſſè ſenſit Pignat. tom. 4. coſult. 105. num. 11. & ſeq. nempe quod Coadjutores extra ſuam Eccleſiam & ſine Capitulo uſuſque habeant prærogativam, & agatur cum eis, ac ſi non eſſent Coadjutores. Unde in concuſſu cum aliis ſacerdotibus non præcedant niſi ratione antiquitatis in Ordine, pro quo citat binas declarationes S. Congregat. Rituum. Primam in Anciniſana. 18. Martii 1639. hujus tenoris: S. Congregatio cenſuit Coadjutores Dignitatem extra Eccleſiam ſuam habere privilegium ſed præcedentiam inter omnes ſervandam eſſe, ac ſi non eſſent Canonici. Alteram in Lundenſi 7. Martii 1637. hujus tenoris: S. Congreg. ad inſtantiam Dignitatum & Canoniciſm Eccleſiæ Cathedralis Lundenſis reſpondit: Coadjutori Dignitatis extra Eccleſiam & abſque capitularibus nullam deberi præeminenciam ſeu prærogativam ſupra antiquiores in Ordine ſacerdotali, &c. Quæ & c. 16. tradit, quod nedom Coadjutori, ſed neque veris Canoniciſm ſingulis interſentibus ulla competat præcedentia extra propriam Eccleſiam ſupra Parochos, neque ulla prærogativa; ſed nec locus reſpectu aliorum preſbyterorum juxta expreſſam declarationem S. Congregat. Rituum in Lundenſi. 2. Novemb. 1603. & alteram in Caſſanenſi 19. Martii 1650. quorum tenorem ibidem recitat. Ex quibus jam patere ait n. 12. S. Congregatio oem raceſſiſſe ab antiqua ſententia, quod Coadjutores extra Eccleſiam habeant prærogativas vel veri Canonici. Porro dum dictum gaudere illos, ſcilicet intra propriam Eccleſiam iſdem prærogativis & præeminenciis, quibus Coadjuti, idipſum etiam accipiendum cum modificatione illa, nimirum reſervatâ ſemper aliquâ ſupereminencie prærogativa Coadjuto tanquam Prælati principalis; Remouch. loc. cit. n. 4. fulget ſiquidem Coadjutor radiis Coadjuti, non propriis. Gonz. loc. cit. n. 106. adeoque uſi obſtet, quod repræſentet perſonam ſui principalis; minus enim fulget cenſetur, qui propriis quam qui alienis fulget radiis. Engleſ. ad cit. de Cler.

agrot. n. 5.

Quæstio 413. Quale stallum seu sedes debeat Coadjutori?

1. R. Respond. primò: Coadjutor datus Dignitati debet sedere in Choro in propria sede, in qua sedet Coadjutor eo absente, & idem protinus illam habere; ut etiam ad eadem Coadjutorum spectant omnes functiones, quæ competunt ejus principali ratione dictæ dignitatis. Garc. p. 4. c. 5. n. 65. Barbof. de Can. & Dignitat. c. 29. n. 27. & Iuris Eccl. l. 3. c. 10. n. 68. Ventrigl. tom. 2. annot. 13 n. 29. referentes pro hoc Declarat. S. Congregat. in Brundis. 29. Maji 1621. Pignat. tom. 4. consult. 187. n. 21. ubi etiam, qualiter hoc ipsum intelligi debeat videndum sit apud Gavarr. in Alen. p. Coadjutor. n. 24. Leo Thes. fore. eccl. p. 2. c. 4. n. 16. Datus stalli. c. miscell. resal. 18. addit quoque Pignat. n. 22. attendi hac in re debere quoque forum Coadjutoris, & si eo esse habeatur, quod Coadjuto absente Coadjutor possit residere cum omnibus & singulis privilegiis, præminentis competentibus Coadjuto, habere stallum in Choro, vocem in Capitulo &c. eo modo, quo Coadjutor, per verba illa: *Omnibus præminentis &c.* modo clare significari identitatem in omnibus, adeoque Coadjutori assignandum eandem sedem quam occuparet Coadjutor, si adesset; & uti id ipsum adhuc clarius illucere ex forma Coadjutoris verbis, nimirum dum diceretur, quod in casu, quo resideret Coadjutor, Coadjutor illi locum cedere debeat; eum cedere illum oqueret, oia eundem ipse occupasset in absente Coadjutori. Atque ita jam talis Coadjutor præcederet omnes Canonicos, si eos ratione Dignitatis præcederet Coadjutor. Barbof. ch. c. 10. n. 68. Pignat. loc. cit. n. 21. Dum tamen dux esset Dignitatis in ecclesiis æquales, & senior in obtineatibus illas dicitur primus, primūque occupat stallum, Coadjutor, qui forte datus illi seniori, in absente illius uno occupat sedem illius; sed eam & præcedentiam cadere debet secundo ex ista Dignitatem. Coadjutori verò cessante, & facto loco futura successione, secundus ille efficitur primus, & in istius secundi locum subintrat Coadjutor, & sic efficitur secundus. Barbof. loc. cit. n. 69. & ex eo Ventrigl. loc. cit. n. 30. Pignat. loc. cit. n. 20. juxta Declarationem S. Congregat. Rituum, 17. Julii 1631. quem referunt. Sic enim suadet antiquioris possessionis, quæ in hac materia præminentiarum præcipue attenditur, Pignat. loc. cit. n. 22. Atque ita jam licet eadem sedes, quam habet principalis, tribuatur Coadjutori dignitatis, si sit consensu seu concurrentia cum inferioris conditione, quæ est Coadjutor; vel certe cum aliis Coadjutoribus, Vicariis, Procuratoribus; id tamen non procedere, dum concurrat cum aliis Prelatis suo principali in dignitate æqualibus in personis componentibus, nisi foris Coadjutor eos præcederet propter Senioratum, vel aliud privilegium aut consuetudinem, Coadjutor tamen illis cedere debet præcedentiam. Engels adus. de Cler. ager. n. 5.

2. R. Respond. secundo: Si Coadjutor est datus Canonico, sedere non debet in sede propria & stalli sui Coadjutori; sed ultimo loco post omnes Canonicos. Gonz. gl. 5. §. 9. n. 101. & seq. Pignat. loc. cit. n. 21. Ventrigl. loc. cit. n. 31. Garc. p. 4. c. 5. n. 71. Castrop. tract. 13. d. 1. p. 10. n. 11. Barbof. loc. cit. n. 65. citos Moet. de opt. Can. &c. functio-

oes quoque pertinentes ad Coadjutos, ut cantare lectiones, præmonitiones antiphonas &c. facere similiter debent in novissimo loco. Barbof. loc. cit.

3. Ampliatur hæc ipsi (nisi aliud habeat forma Coadjutoris ut Barbof.) ut debeat præcedentiam & locum cedere Canonicis etiam post ejus Coadjutoriam provisi. Lotter. de re benef. l. 2. §. 25. n. 36. & seq. ubi Coadjutor in Cathedrali vel Collegiata oia potest sibi arrogare præcedentiam in Canonicos postmodum receptos, non obstante decreto, quod sibi competat omnes prærogative Coadjutori. Castrop. loc. cit. n. 12. Barbof. loc. cit. n. 67. Ventrigl. n. 32. juxta decr. Rotæ in Cas. lariano. 18. Aug. 1629. & quamplures alios, quos citant. Idque ulla consuetudine in contrarium obstante. Barbof. Ventrigl. l. cit. citantes pro hoc eadem Rotæ decis. Item cuius obstante statuto. Barbof. loc. cit. n. 37. obstatatur, S. Congregationem Rituum in Casalenf. 10. Decemb. 1619. statum Ecclesiæ Casaleusis, disponens, quod Coadjutores gradatim ascendant & præcedant posteriores Canonicos, tanquam juri Canonico adversariis annulatis.

4. Et hæc de Coadjutoribus Canonico-rum in ecclesiis, ubi Canonici divisi non sunt in Presbyterales, Diaconales & Subdiaconales. Nam in ecclesiis, ubi ista ad divisi, Coadjutor Canonici presbyteri in ultimum loco post Canonicos omnes presbyteros, ante tamen Canonicos Diaconos, & sic de alior. Pignat. tom. 4. consult. 185. n. 20. juxta Declarat. S. Congregat. Rituum in Jarrisi 14. Aug. 1665. & in Felisio 4. Martii 1644. hujus tenoris: *Quæsitum fuit in S. Rituum Congregat. an Coadjutori presbyteri in Ecclesia, in qua præbenda sunt distinctæ, debeant præcedere supra Canonicos Diaconos, dum pro suo Coadjuto divinis interesset. & S. Congregatio respondit, in casu propositi præcedentiam Coadjutori dæbent. Sed neque in hoc casu ob stare capitulare statutum, ait Pignat. loc. cit. n. 24. etiam à Papa confirmatum, per quod Ordines Canoniarum illerentur consili quoad sedis acquisitionem, adeo, quod vigore auctoritatis tantum debeat fieri ascensus, nulla habita ratione, an Canonici optines sint Presbyteri, Diaconi vel Subdiaconi. Tum quia tale statutum constitutum est in evocac vacationis Canoniarum, quæ in hoc casu locum non habet; cum sitant Coadjutori cum futura successione & clausula: *ex nunc prout extunc*; nuquam derur vacatio Canoniarum. Tum quia versamus hic in Canoniatu reservato & affecto per appositionem manibus Papæ per coactionem Coadjutoris, adeo quæ refragari nequeat dispositio statutaria contraria optioni illi, cum non derur optio in beneficiis quomodolibet reservatis, seu affectis, & in Curia impetratis (pro quo citat Garc. p. 5. c. 1. n. 452. Marc. Anton. var. resolut. ult. cap. 9.) & in specie, quod contra Coadjutores cum futura successione non sit optioni locus; de quo tamen vide dicta cap. præced. Ac deinde, quia in literis Coadjutoris tolerat de illis expressis derogatio statutorum hujus tenoris: *Non obstantibus dicta ecclesia juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmata aliis revocatis statutis, consuetudinibus contrariis, quibuscunque &c.* adeoque inquam à Papa derogatum non dabitur; pro quo citat decis. Rotæ 136. n. 2. & 9. decis. 161. n. 20. de iur. 210. n. 1. certam Card. Osobeni.*

5. Responsionis hujus facunda, uti & extraneis ratio est, quod per ejusmodi necesse adjecta solita

Solita in Coadjutoris, quibus decerneret Coadjutori competere omnes prærogativas Coadjutori ratione Dignitatis, nihil aliud addidit Coadjutori quam simplex honor; in concursu vero habentia simplicem honorariam cum habente reipsa Dignitatem, semper præcedet reipsa habens etiam si possessor. Lotter. *loc. cit.* n. 3. Restringi quoque dicta Decreta ait Gonz. *loc. cit.* n. 115. per verba illa subsequenter videlicet: *Ratione Canoniciatus*, quippe ex quibus appareat in gratia fieri distinctionem inter illas præeminencias, quæ competunt ratione Canoniciatus, & illas, quæ competunt re ipsa acquiruntur ratione antiquitatis; qualiter sedere in alio sede non competit ratione Canoniciatus, sed ratione antiquitatis à tempore receptionis; Coadjutori autem ratione antiquitatis competere nequeat ea sedes alio. Et sic jam respectu honoris nunquam substituitur locum tenentis & substituitur adquirenti principalibus. Barbof. *loc. cit.* n. 67. citans Maillet, de Magistr. l. 5. n. 61. Cabedo &c. ut in reverentia non possint locum tenentes & substitui adquirenti principalibus. Barbof. *ibid.* citans Ferro, de prædict. q. 1. n. 28. & q. 15. n. 7. Federic. de Senis. *conf.* 302. Unde licet Coadjutor representet personam Coadjuti, & subrogatum supponatur naturam ejus, cui subrogatur, id tamen solidum intelligitur respectu aliorum inferiorum, quibus præferri debet; non vero respectu aliorum Canoniorum parium ipsi Coadjuto; cum qui propriis auctoritatis lumine coruscant, præferri illis debeant, qui aliena luce fulgent, ut sunt Coadjutores, Delegati, &c. Gonz. *loc. cit.* n. 104. Confirmationem ejusdem responsionis Vide quæsi. seq.

Quæstio 414. Quis locus competat Coadjutori Canonici post obitum Coadjuti?

Resp. Dum Coadjutor cum futura successione cessante per cessum vel decessum Coadjuti Coadjutoris, evadit jam verus Canonicus, tanquam modernior & junior Canonicus debet sedere ultimo loco post existentes Canonicos juxta Regul. qui prior, de Regul. Juris in 6. Garc. *loc. cit.* n. 74. Caltrop. *loc. cit.* n. 12. in fine. Gonz. *loc. cit.* n. 110. citans Felis. in Rati. de major. & obed. n. 2. Nav. *conf.* 10. n. 1. & 9. *cod. tit.* Caputaq. contra Pignat. *loc. cit.* n. 25.

2. Quibus non obstat, quod si quis sit in possessione Canoniciatus vel alterius beneficii, licet verus Canonicus vel beneficiarius non sit, si deinde obtineat à Papa gratiam seu provisionem ejusdem Canoniciatus, quem possidebat, non egerat nova possessione vel installatione; sed retineat illam, quam habebat cum eadem Antiquitatis & præcedentis prærogativa. Nam id, ut vides, procedit in eo, qui erat in possessione Canoniciatus tanquam Canonicus, licet sine legitimo titulo; Coadjutor autem durante Coadjutoria non est in possessione Canoniciatus, sed Coadjutoria; adeoque hæc possessio, quam tunc habebat, continuari non potest; cum sit juris diversus, quod expiravit, & sic adveniente successione, & Coadjutore jam facto vero Canonico, opus est nova possessio-

ne Canoniciatus seu installatione canonica. Proinde cum juxta possessionem & receptionem in Canonicum competat sedes juxta dictam regulam: quæ prius. & c. cum qui. de præbend. in 6. c. statim, de major. & obed. & AA. paulo ante citatos patet, non competere ei stallum supra Canonicos jam existentes in possessione, licet durante Coadjutoria fuerint ingressi. Ita scilicet Garc. *loc. cit.* num. 76. & 77.

3. Ex eo namque jam duplex sequeretur absurdum, si tempore Coadjutoria sedisset alio loco & supra aliquos horum Canonicorum nempe Coadjuto juniorum. Primum, quod quando erat Canonicus fictus & locum tenens Coadjuti, plus honoratus fuisset, quam quando jam factus Canonicus verus, & reipsa obtinuit Coadjuti Canoniciatus. Alterum, quod non sine verecundia maxima, postquam sedet loco alio, compelleretur descendere, & locum ultimum occupare. Gonz. n. 111. & 112. Ac denique confirmatur ex universalis observantia (quæ est optima iudiciorum interpret. Gutier. *conf.* 2. n. 10. Gonz. *loc. cit.* n. 114. & q. 9. s. 1. n. 39. & seq. Argumento l. si de interpretatione. ff. de LL. l. Julianus, ff. ad Macedonianum) de qua relatur idem Gonz. *loc. cit.* n. 114.

4. Notandum quoque hic, quod quæsi. præced. ad Responf. in parochia infirmorum, nempe hæc ita esse, live Coadjutores Canonicorum sedere debere & exercere functiones ultimo loco post ceteros Canonicos, nihil aliud habet forma Coadjutoria. Nam dum apparet gratiam Coadjutoria concessam esse cum simplicis clausula, nempe, quod plenum jus ex tunc vero & non sicut censetur acquisitum, & quod Coadjutor possit gaudere indulto de annali & triennali possessione, cœset Pignat. *loc. cit.* n. 26. manifestum est hoc convici gratiam non consistere in simplice Coadjutoria, sed continere à principio collationem cum vera possessione, & Papam voluisse, Coadjutorem libi possidere, & non Coadjuto; eo quod clausula illa: ex tunc plenum jus vero & non sicut; denotent ab initio Coadjutoria Coadjutori repræsentandum esse pro vero possidere Canoniciatus; cum dictio ex tunc referatur ad tempus actus gestu, ut Marefcot. var. rescript. l. 2. c. 10. n. 2. aliique citati à Barbof. *distin.* 117. & temporis inchoationem designent, etiam effectum non nisi futurum denotent, & præcipue verba illa: vero & non sicut; denotent possessionem Canoniciatus reipsa esse penes Coadjutorem, non autem per speciem, prout est in simplicibus Coadjutoria; cum dictio, vero omnem fictionem excludat, ut Barbof. de distinctionibus. dist. 419. præsertim in casibus, ubi additur non sicut. Atque ex his concluditur: cum à principio receptionis & possessionis Canoniciatus incipiat societas juxta l. 1. c. de consuet. r. 1. de major. & obed. gl. in c. fin. de consuetud. in 6. &c. vigore cujus datur assensus seu præcedentis, in casu vacationis, seu post obitum Coadjuti competere Coadjutori tale stallum & præcedentiam ceteris Canonicis post receptionem Coadjutoria ingressis; pro quo etiam nam. 25. citat de d. Rota in Tirasen. Coadjutoria. 9. Decemb. 1599. & 27. Octob. 1600. Ex quibus id etiam consequi videtur, ut id ipsum admittit Pignat. *loc. cit.* n. 29. quod si veram possessionem ipsius Canoniciatus habeat, cui concessa cum dicta clausula simplicis Coadjutoria, debere quoque eundem vivente Coadjuto præcedere Canonicos ex post, seu post recepta Coadjuto-

riam ingressos, & locum, quem adeptus est in ius
sua Coadjutoria post Canonicos tunc existentes
semper retenturum. Cum enim illam effectum ha-
beret Coadjutoria tam amplius clausula post mor-
tem Coadjuti, & non in vita illius, si in vita quo-
que illius est verus Canonicus, & verus possessor
illius Canonice. Verum non capio, quomodo
in vita Coadjuti, etiam vi illarum clausularum
existere possit duo veri possessores ejusdem Ca-
nonice, quia & duo plenum ius eo habentes;
sed & præterquam quod clausula, quod sunt præ-
sentiores, eo quandoque magis in privilegium
sonant (de quo vide dicta à me in *Forobenef. p. 1.*
q. 12. n. 2. & q. 116. n. 16. se melius explicat Pignat.
loc. cit. n. 30. ut videtur est *quæst. seq.*

5. Notandum item hic, quod habet Lotter.
l. 2. q. 17. num. 39. nempe casu accipiendum,
quod habet Rota de *q. in Hospit. præminentiar.*
2. Febr. 1611. Coadjutorem non sibi, sed Coadju-
to possidere, ut unum referatur ad materialia
subiecta, puta locum, salum & similia; eo
quod veritas sit, utrumque secundum possidere,
nec possessionem variari circa idem diversis res-
pectibus, sed circa diversa, ut videlicet Coadju-
tus possideat beneficium; Coadjutor vero possi-
deat officium illud, & ius de novo creatum.

*Quæstio 415. Quis ex duobus Coadjutoribus
duorum Canoniceorum viventium, & post
mortem illorum præcedere debeat?*

Resp. primò, si vivente Coadjuto utroque præ-
cedere debere Coadjutorem senioris Coad-
juti, juxta dicta *quæst. ant. hanc penult.* Idèq; non cu-
rato, quod Coadjutor junioris Coadjuti prius con-
secutus fuisset Coadjutoriam; quia unusquisque
suum repræsentat Coadjutum quodam anterioritate
sui respectu inferioris aut parium. Quod tamen
dicendum non videtur juxta doctrinam illam tra-
ditam à Pignatelli, si Coadjutor illius junioris Ca-
nonici affectus fuisset (et si posterius) Coadju-
toriam cum amplius clausula; haberet si
enim tunc sicut Canonici verus respectu Coad-
jutoris alterius tantum Canonici sibi.

2. Resp. secundò, si primò mortuo Coadjuto ille
junior; adeoque ejus Coadjutorie jam factio ve-
ro Canonice, in utroque præcedere debet Coadju-
torem superiorem Coadjuti; tamen si illum prius
præcessisset, non secus ac Coadjutor cedere de-
bet alteri Canonico de novo recepto post ejus Co-
adjutoriam. Pignat. *loc. cit. num. 34.* Dum verò
dein moritur quoque Coadjutus ille senior, & sic
ejus Coadjutor evadit quoque verus Canonici,
hic juxta proposita à Pignatelli *loc. cit. num. 29. & seq.*
denovo præcedere debet Coadjutorem junioris
Coadjuti, non obstante, quod si prius successis-
set suo principali. Quemadmodum probat id
Pignat. simili duorum parum dignitatem Coofu-
lorum habentium, quorum senior præfertur; & de-
um contingit, juniorem ad ipsius dignitatem ma-
jorem, vi cuius jam præcedat seniori, cedere
tamen denovo debet seniori, dum la ad similem
dignitatem evahit. Procedere idipsum adhuc
videtur etiam juxta doctrinam illam Pignatelli, si
junior Coadjutor consecutus fuisset Coadjuto-
riam cum dicta illis amplissimis clausula, & Co-
adjutor senioris abique illis remobtinuisset. Et si
enim vel detur juniorem illum prius evahisse ve-
rum Canonici, seu per tamen manet, quod se-
nior ille Coadjutor, licet dicti junioris Coadju-
tor, *Leuen. Tract. II. De Coadj.*

tum præcessit possessione veri Canonice, adeo-
que multò magis ejus Coadjutorem de Coadjuto-
ria provitum cum amplitudine illa clausularum.

3. Verumtamen, his non obstantibus, contra-
rium tenet Pignat. *num. 37.* illi ex illis Coadjuto-
ribus etiam post mortem principalem debet
præcedaturiam, ad cuius favorem prius factus fuit
locus successioni, seu qui prior successit suo Co-
adjuto in Canonice; ad quod in jure eo fuit
effectus Canonici antiquior (se proinde non
obstante, quod alter prius obtinuerit Coadjuto-
riam, aut etiam fuerit Coadjutor Coadjuti senioris)
adeoque acquisitum juxta quod ad præcedentiam
& locum. Diluit etiam Pignat. à *num. 36.* in con-
trarium oppositum; ac primò quidem non obstante
inquit, quod Coadjutoria alteri Coadjutori con-
cessa fuisset cum clausula illa: *ex nunc prout ex tunc,*
atque quæ cum apposta fuerit in dispositione
conditionali, nempe sub conditione vacantis eli-
gendo Canonice per cessum vel decessum Co-
adjuti, non operetur nisi post satisfactionem con-
ditionem, non autem à die date, ad quam testi-
ficata esse debet in præjudicium juris stricti medio
tempore quæsit; ut in terminis Coadjutorie cum
dicta clausula firmavit Barbof. *claus. 61. num. 4.*
& 5. Neque quod concessa cum clausula: *veri &*
non sibi acquiratur juxta; quod intelligatur de jure
ad rem respectu Canonice, & non de jure in re,
quod acquiratur ex collatione de præsentem; non
autem ex conditionali, quæ pendet à futuro even-
tu, nempe à morte Coadjuti. Barbof. *jur. eccl. l. 1. q.*
1. to. num. 40. & nos sapè supra. Atque ita non
obstantibus similibus amplioribus clausulis appo-
ni solitis non poterit errogare Coadjutor sibi præ-
cedentiam veri Canonici postea recepti debi-
tam juxta dicta à nobis supra ex Lotter. *l. 2. q. 25.*
num. 36. & seq. Ex eo etiam, quod dicitur in Co-
adjutoria alterius, posse eum frui regulis de annali
& triennali, male inferunt, fuisse possessionem
Canonice acquisitam à die receptionis Coad-
jutorie; siquidem, ut expressè Pignat. *num. 39.*
nullo modo fuit acquisita vera possessio; cum duo
in solidum eodem tempore possidere oqueant;
sed tantum fuit acquisita possessio administrationis,
quæ non in frangatur effectum præcedentiae,
& Rota de *q. 466. num. 4. & seq. & de *q. 410. n. 5.*
& 9. p. 1. recent. maxime cum Pape in literis Co-
adjutoria tantum dicat, quod possit gaudere re-
gulis de annali & triennali; non verò, quod possit
gaudere æternitate.*

*Quæstio 416. Qualiter igitur Coadjutor
gaudere valeat regulis de annali & trien-
nali.*

Resp. Possit enim illis frui, ubi ea clausula infer-
ta non est literis Coadjutorie. Pignat. *loc. cit.*
num. 31. Garc. p. 4. c. 5. num. 90. Dum verò infera
est, censetur à principio Coadjutorie in Coadju-
torem translata possessio beneficii, perinde ac si
esset titularis. Pignat. *id.* Ubi iterum oportet, il-
los terminos; censetur, perinde ac si esset; qui et si
in improprietate sonent, deotant tamen in or-
dine ad hunc effectum fruendi dictis regulis, habere
si talem Coadjutorem, ac si verè esset titularis,
& possessionem Coadjutorie, ac si esset possessio
ipsius Canonice. Ut itaque Coadjutor talis
sui possit dictarum Regularum beneficio, requiritur,
ut post adeptam Coadjutoriam eandem possi-
deret per annum respectu regulæ de annali, & per
trien-

triennium respectu regulæ de trienniali, etsi interea factus non sit locus successioni, & nullatenus aliis, illo anno aut triennio non transacto, juvetur annali aut trienniali possessione prædecessoris seu ipsius Coadjutor. *Garc. loc. cit. Gonz. ad regul. 8. gl. 5. 6. 9. nam. 118. citantes Rotam in illa sent. Decantatis. 21. Idem. 1597.*

Quæstio 417. *An in ecclesiis, in quibus habens dignitatem non præsidet in choro, nec habet sedem & vocem in Capitulo, nisi sit simul Canonicus (in quo casu tam in choro præsidet quàm in Capitulo, habet sedem, & vocem secundum antiquitatem dignitatis suæ) talis dignitatis Coadjutor, qui est simul Canonicus proprietarius, præsidet & habet sedem, iuxta antiquitatem dignitatis dictæ, si deserviat ut talis.*

Respondet affirmativè *Garcias. p. 4. c. 5. n. 112.* Et quòd ex una parte Coadjutor dignitatis ut talis farviens habeat dignitatem illius præminuentiam, & cum ex altera parte ipse sit Canonicus, habere jam debeat præminuentiam competentes habentibus dignitatem unà eum Canonicato: adducit nec obstat, quòd ipse Coadjutor, utpote ceteris Canonicis illam præminuentiam non habeat, quia is ab ea habenda impeditur solum ex defectu Canoniciatus.

2. Vetustatem *Castrop. trad. 13. d. 1. p. 10. nam. 85.* contrarium esse probabilius; nempe talem Coadjutorem, etsi ratione Canonicatus habeat sedem in choro, & vocem in Capitulo, non habere sedem præminuentem, neque posse præsidere, sicut hanc haberet & præsidere posset ejus Coadjutor, si esset simul Canonicus. Rationem dat, quòd licet Coadjutor serviat nomine Ecclesiæ, & vi potestatis non à Coadjuto, sed à Papa accipiat; quia tamen servit loco Coadjuti, & vices illius gerit, & Coadjutoris præsidere nequit, aut habere sedem præminuentem, id quoque nequebit Coadjutor, etsi Canonicus. Ad hæc Coadjutori competunt privilegia, exemptiones, præminuentia & prærogativæ, quæ competunt Coadjuto ratione Dignitatis, & non aliæ; sed Coadjuto ratione dignitatis non competunt habere sedem in choro &c. ergo. Ad instantiam verò illam in contrarium, quòd nimirum Coadjutor in sacris constitutis Coadjuti non constituit in sacris possit habere vocem in Capitulo, & talis Coadjutor eam non habeat, respondet, hanc dando disparitatem; quòd habere sedem præminuentem & vocem in Capitulo in præsentem casu non competat dignitati utcumque, sed dignitati habenti annexum Canoniciatum: ergo ratione hujus dignitatis non competit illa præminuentia; Coadjutor verò ille ratione Canoniciatus sui poterat habere suffragium, removeretur tamen à ferendo suffragio; quia ordinatus non est: Coadjutor verò illius, cum sit ordinatus, nulla est causa eum removendi. Verum non facit assequor dictam disparitatem; pati enim modo dici potest; habere vocem in Capitulo non competit Canonico utcumque, sed habenti simul Ordinem sacrum; & sicuti Canonicus ille dignitati annexus est conditio, sine qua non competit sedes præminuentialis in choro dignitatis; sic etiam Ordo facit est conditio,

sine qua non potest Canonicus habere vocem in Capitulo.

Quæstio 418. *An habens dignitatem, ratione cuius dare potest vocem in Capitulo, factus Coadjutor Canonicus; & contra Canonicus factus Coadjutor talis dignitatis habeat vocem duplicem in Capitulo.*

Respondet primò *Castrop. loc. cit. nam. 16.* quòd si habens dignitatem & Canoniciatum simul habeat duplicem vocem (ut tradit *Garcias. c. 5. nam. 211. citatis Cardin. in eamdem sent. de rejudicata. num. 4. Abb. in idem. c. 1. Felis. nam. 1. & 2. Covar. l. 3. var. c. 13. nam. 6. Hoyer de impati. c. 23. num. 25. & 16. Azor. insin. mer. p. 2. l. 3. c. 11. 9. & tradit ipse *Castrop. loc. cit. n. 37.* de iure competere tali habere duplicem vocem, posito, quòd dignitati competat habere vocem in Capitulo (quibus non esse, Coadjutori talis dignitatis duplicem competere vocem, Quod verum est, si sit Coadjutor in utroque, live tam respectu Canoniciatus quàm dignitatis.*

2. Dum verò consuetudo haberet contrarium, nimirum habentem dignitatem & simul Canoniciatum in proprietate non habere nisi unam vocem in Capitulo, ei, qui haberet dignitatem in proprietate, & Canoniciatum in Coadjutoria, & à contra, competere duplicem vocem in Capitulo, negat *Garcias* à *pud Castropal.* viciò illam citantem; et quòd Coadjutor non debeat esse melioris conditionis, & plus posse quàm Coadjutor. Et contra affirmat *Castropal. cit. nam. 77.* præstatendo à consuetudine in contrarium; et quòd, quòd proprietarius dignitatis, & Canoniciatus non habeat nisi unam vocem, id non sit ex iure (ex quo alius duplicem debebat habere vocem, ut dictum *nam. præd.*) sed ex consuetudine; adeoque illa, nisi sit præscripta ad Coadjutorem extendi non debeat; cum sit iuri contraria. Ad hæc sic, ut Coadjutor dignitatis, & Canoniciatus existentium in diversis personis habet duplicem vocem; quia aliis non representat diversis Coadjutorias, etiam qui habet dignitatem in proprietate, & Canoniciatum in Coadjutoria, & quòd, si Coadjutor ille vellet, posset per se dare vocem in Capitulo, non obstat, quòd Coadjutor ille daret suam ratione dignitatis, quam habet in proprietate. Item Coadjutor posset vices suas in ferendis suffragio delegare alteri, quin per hoc impediretur Coadjutor ratione dignitatis suæ dare vocem; iam verò illius vices committas sibi habet Coadjutor à Papa in concessione Coadjutoria; ergo nil obstat, quin ut vices gerens Coadjuti det vocem, & altera det nomine proprio ratione dignitatis suæ.

Quæstio 419. *Quis honor & qua servitia debeantur Coadjutori, maxime Episcopi.*

Resp. primò: si Coadjutoria sit data dignitati episcopali, sicut ex decentia abesse Coadjuto debet servitium Coadjutori ut ipsi *Prælato*, nec citra violationem urbani respectu ipsi viciant aut exequi deegati potest comitari. *Remouch. c. 15. n. 5.* citans *Barbof. ad Trid. sess. 26. c. 7. n. 43. & seq.* ita quoque *Barbof. l. 7. c. 10. n. 42.* refert, respondisse S. Congreg. Rituum in hac verba: maxime decere, ut Canonici præstant obsequium Coadjutori Episcopo ad ecclesiasticam pontificaliter accedenti ad ostium ecclesiæ, eumque discedenti ad idem ostium deducere; imò valde commendandum, si nonnulli Canonici officii & urbanitatis gratia ad ipsius Coadjutoris ades accedant. Item *nam. 39.* hæc habet *Barbof.* censuræ eundem Congregationem,

Canon.

Canonici esse compellendos, ut Coadjutori Episcopo, seu qui est Episcopus, solenniter celebrandi & pontificalia exercendi semper assistant; alioquin indecorum videri, si Episcopus sine Canonico silentio celebraret &c. & n. 40. decere, ut Coadjutor Episcopus confessionem faciat cum sacerdos solenniter celebrante, & at idem quoque in fine Missæ benedicat.

2. Resp. secundò: Coadjutori Canonici tenentur inservire & ministrare Canonici in omnibus functionibus canonicalibus, prout tenentur inservire Canonico Coadjuto. Barbof. de Canon. & Dign. c. 29. n. 54. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. n. 33. juxta Declarat. S. Congreg. Rituum in Casalens. 30. Jan. 1609.

Quæstio 420. Utrum Capitulum possit Coadjutori limitare suam potestatem, auctoritatem, præminentiis, concessas in literis apostolicis.

R. Esp. negativè: uti nec potest illam non admittere ad servitium ecclesiæ, Ventrigl. loc. cit. citans Garciam.

Quæstio 421. An, & qualiter Coadjutor lucratur fructus beneficii aut Dignitatis?

1. R. Esp. primò: Coadjutor non potest consequi fructus ex beneficio Coadjuti. Barbof. loc. cit. l. 3. c. 10. n. 56. citans Navar. conf. 2. n. 3. de Cler. agrot. S. v. v. de juri. f. adj. 1. q. 29. n. 26. Rotam de f. 285. l. 3. p. 3. divers. Sed redditus beneficii, quos lucratur Coadjutor, cedere debent Coadjuto, Remouch. c. 16. n. 1. & c. 14. n. 2. citans Barbof. ad Trident.

2. Resp. secundò: Coadjutor dignitatis habentis sibi annexam (intelligendum videtur stabiliter) præbendam, lucratur quoque (intelligit Coadjuto) fructus præbendæ. Et in hoc casu verum est, quod lucrificat omnia Coadjutor in abiectione Coadjuti, quia in lucrificat residendo. Si verò præbenda hic & nunc habita simul & constituta in Dignitate non est sic annexa, Coadjutor datus dignitati non lucratur nisi fructus competentes Coadjuto ratione dignitatis. Remouch. c. 16. n. 2.

3. Resp. tertio: Coadjutor Canonici dignitatis per residentiam in qualitate Coadjutoris, si vadam volente Coadjuto, vel necessitate ecclesiæ in exigente administrat & residet, & illi honor ut Coadjutori deferatur, lucratur fructus dignitatis Coadjuto, non tamen potest lucrari simul sibi fructus præbendæ suæ juxta Remouch. loc. cit. nam. 3. contrarium expressè tenente Castropal. trañ. 13. d. 1. p. 10. num. 26. ubi: certum est Canonico Coadjutorem Dignitatis sedentem in sede dignitatis lucrari fructus non solum dignitatis, sed etiam Canoniciatus (intellige, hos sibi, illos Coadjuto) quia sedens in altiore loco dici potest inferiori assistere; secus verò (nempe non lucratur fructus Dignitatis, sed solum Canoniciatus) si in loco Canoniciatus sedet; quia tunc dici non potest ut dignitas inserviat. De cetero quomodo teneatur Coadjutor de proventibus beneficii providere de congrua Coadjutori, dicitur paulò post, ubi de alimentis Coadjutoris.

Quæstio 422. An, & qualiter Coadjutor lucratur distributiones?

1. R. Espoud. Coadjutor lucratur distributiones quotidianas absente Coadjuto, sed non nisi in utilitatem Coadjuti. Fagn. in c. nulla. de concess. prob. n. 65. citans Navar. conf. 2. n. 3. de Cler. agrot. Remouch. c. 14. Barbof. jur. eccl. l. 3. c. 10. num. 57. citans Trullench. in Decalog. l. 1. c. 8. dub. 6. n. 3. Congregat. Rit. in Calambrit. 16. Sept. 1606. Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 54. ubi, quod omnia & singula, fructus, & redditus, proventus, jura, obventiones, distributiones quotidianas, & alia emolumenta quæcumque, etiam anniversaria, manualia & alia quomodolibet nuncupata in quibusvis rebus consistencia, que per ipsum principalem, si personaliter divinis officiis tam diurnis, quam nocturnis interest, lucrificari, & percipi possint in omnibus, & per omnia pro eo lucrari & percipere libere valeat Coadjutor.

2. In casibus autem, in quibus Coadjutor, si præsens esset, & inserviret, non lucratur distributiones; v. g. excommunicato Coadjuto, Coadjutor quoque nec sibi nec Coadjuto eas lucrabitur. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. & 43. Garc. p. 4. c. 5. n. 26. Castropal. trañ. 13. d. 1. p. 10. n. 26. Pignat. tom. 4. Confess. 185. n. 40. Gonz. gl. 5. §. 9. n. 135. citans gl. in c. 1. de off. Vicar. v. ipsius. Uti hoc ipsum ex reatore Coadjutoris probatur, dum dicitur, quod possit Coadjutor interesse ac servare, ac lucrari perinde ac possit ipsemet proprietarius, si præsens fuisset; proprietarius autem excommunicatus quamvis præsens esset, lucrari non posset (excommunicatus enim nec fructus beneficii, nec distributiones durante excommunicatione lucratur, juxta c. postulatoris. de sens. excomm.; & ibi DD. Gonz. loc. cit. n. 133. Jargo neq; Coadjutor, qui non laborat pro se, sed pro ipso Coadjuto, Gonz. n. 128.

3. Quod si tamen Coadjutori esset ex fructibus aut distributionibus assignata congrua, nique ad illam lucrari posset, etiam si Coadjutor excommunicatus; quia tunc non lucratur Coadjuto inhabili, sed sibi ipsi, cui defectus Coadjuti non debet nocere. Barbof. de Can. & Dign. c. 29. n. 46. & ex eo Ventrigl. loc. cit. n. 43. Garc. loc. cit. n. 85. Castropal. loc. cit. Qualiter verò nihilominus teneatur inservire Coadjutor, etiam si Coadjuto ob ejus incapacitatem nihil lucratur, dictum est cap. præced. ubi etiam, qualiter Coadjutor infirmus, vel alio justo impedimento detentus habeatur pro præsentem, & lucratur distributiones; non tamen ratione studiorum aut doctrinæ absens.

Quæstio 423. Coadjutori an, & quomodo, & unde subministranda alimenta?

1. R. Esp. ad primum: Debetur Coadjutori, dum detervit, congrua sustentatio; qui enim altari deservit, de altari debet vivere. Castropal. trañ. 13. d. 1. p. 10. num. 47. Gonz. gl. 5. §. 9. n. 33. Tondut. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 13. n. 24. Telsch. lit. C. concl. 402. num. 10. Barbof. juris n. l. 3. c. 10. n. 26. Fagn. in c. nulla. de concess. prob. n. 64. Loquat. aut ex præf. de Coadjutorie temporali. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. n. 12. ubi: utique; fit Coadjutor, si videretur à Papa cum futura successione, si ve ab Episcopo ad tempus, debet illi præstari competentis salarium, & portio ex fructibus beneficii Coadjuti pro ejus sufficiente victu.

2. Limitatur hoc ipsum primò: nisi Coadjutor ipsa cesset hunc stipendium (ut communiter Coadjutores illi cedere solent contenti futura

triennium respectu regule de trienniali, etsi inter-
ea factus non sit locus successionalis, & nullatenus
aliis, illo anno sui triennii non transacto, iure-
tur annuali aut trienniali possessione prædecessoris
sui ipsius Coadjutor. *Garc. loc. cit. Gonz. ad re-
gul. d. gl. 5. §. 9. num. 118. citantes Rotam in la-
tent. Decretalis. 21. Jan. 1597.*

*Quæstio 417. An in ecclesiis, in quibus ha-
bens dignitatem non præsidet in choro, nec
habet sedem & vocem in Capitulo, nisi sit
simul Canonicus (in quo casu tam in choro
præsidet quàm in Capitulo, habet sedem, &
vocem secundum antiquitatem dignitatis
sue) talis dignitatis Coadjutor, qui est si-
mul Canonicus proprietarius, præsidet &
habet sedem, iuxta antiquitatem digni-
tatis dictæ, si deserviat ut talis.*

1. R. Respondet affirmativè *Garcias. p. 4. c. 5. n. 112.*
Ad quod ex una parte Coadjutor dignitatis
ut talis servius habet dignitatem illius præemi-
nentiæ, & cum ex altera parte ipse sit Canonicus,
habere jam debet præeminentiis competentes
habere vices dignitatem unum cum Canonicato: ad-
dique oec obiter, quod ipse Coadjutor, utpote
carens Canonicatu illam præeminentiæ non ha-
bet; quis is ab ea habenda impeditur solùm ex
defectu Canoniciatus.

2. Verumtamen Castropal. *trall. 13. d. 1. p. 10.*
num. 25. contrarium censet probabilius; oempe
talem Coadjutorem, etsi ratione Canoniciatus ha-
beat sedem in choro, & vocem in Capitulo, non
habere sedem præminentem, neque posse præsi-
dere, sicut huc haberet & præsidere posset ejus
Coadjutor, si esset simul Canonicus. Ratioque
dat, quod licet Coadjutor serviat nomini Eccle-
siae, & vi potestatis non à Coadjuto, sed à Papa ac-
ceptæ; quia tamen servit loco Coadjuti, & vices
illius gerit, & Coadjutor præsidere nequit, aut
habere sedem præminentem, id quoniam nequi-
bit Coadjutor, etsi Canonicus. Ad hæc Coadjuto-
ri competunt privilegia, exemptiones, præmi-
nentiæ & prærogativæ, quæ competunt Coadju-
to ratione Dignitatis, & non aliis; sed Coadju-
to ratione dignitatis non competunt habere sedem
in choro &c. ergo. Ad instantiam verò illam in
contrarium, quod nimirum Coadjutor in sacris
constitutis Coadjuti non constituitur in sacris pos-
sit habere vocem in Capitulo, & talis Coadjutor
eam non habet, respondet, hanc dando dispari-
tatem; quod habere sedem præminentem & vo-
cem in Capitulo in præsentem casu non competat
dignitati utrunque, sed dignitati habenti an-
nexum Canonicatum: ergo ratione hujus dignitatis
non competit illa præminentiæ; Coadjutor verò
ille ratione Canoniciatus sui poterat habere suffra-
gium, remouetur tamen à ferendo suffragio;
quia ordinatus non est: Coadjutor verò illius, cum
sit ordinatus, nulla alia causa eum removendi. Ve-
rùm non facta assequor dictam disparitatem; pari
enim modo dici potest; habere vocem in Capitu-
lo non competit Canonico utrunque, sed ha-
benti simul Ordinem sacrum; & sicuti Canonici-
atus ille Dignitati annexus est conditio, sine qua
non competit sedes præminentialis in choro di-
gnitatis; sic etiam Ordo facit est conditio,

sine qua non potest Canonicus ha-
bere vocem in Capitu-
lo.

*Quæstio 418. An habens dignitatem, ratione
cujus dare potest vocem in Capitulo, factus
Coadjutor Canonici 3. & contra Canoni-
cus factus Coadjutor talis dignitatis habeat
vocem duplicem in Capitulo.*

1. R. Respondet primò Castrop. *loc. cit. num. 36.*
quod si habens dignitatem & Canoniciatum
simul habeat duplicem vocem (ut tradit *Gloss. 11.*
*c. 5. num. 217. citans Cardin. in c. cum alim. de re ju-
di. d. a. num. 4. Abb. in idem c. a. 2. Felin. num. 1. & 2.*
Covet. l. 3. vers. 13. nam. 6. Hoyed. de incampat. c. 2.
num. 15. & 16. Azor. in fit. mor. p. 2. l. 5. c. 12. p. 19.
& tradit ipse Castrop. *loc. cit. n. 37.* de iure compe-
tere tali habere duplicem vocem, potius, quod
dignitati competat habere vocem in Capitulo)
cubium non esse, Coadjutori talis dignitatis du-
plicem competere vocem, quod verum est, si sit
Coadjutor in utroque, siue tam respectu Canonici-
atus quàm dignitatis.

2. Dum verò consuetudo haberet contrarium,
nimirum habentem dignitatem & simul Canonici-
atum in proprietate non habere nisi unam vo-
cem in Capitulo, ei, qui haberet dignitatem in
proprietate, & Canoniciatum in Coadjutoria, &
e contra, competere duplicem vocem in Capitu-
lo, negat *Garcias* apud Castropal. *visiore illam ci-
tationem*; & quod Coadjutor non debeat esse me-
lioris conditionis, & plus posse quàm Coadjutor.
E contra affirmat Castropal. *cit. num. 37.* præstia-
dendo à consuetudine in contrarium; & quod,
quod proprietarius dignitatis, & Canoniciatus
non habeat nisi unam vocem, id non sit ex iure (ex
qualis duplicem debebat habere vocem, ut di-
ctum *num. præd.*) sed ex consuetudine; ad hoc
illa, nisi sit præscripta ad Coadjutorem extendi
non debeat; cum sit iuri contraria. Ad hæc sic
ut Coadjutor dignitatis, & Canoniciatus exis-
tentium in diversis personis habet duplicem vocem;
quia aliis non repræsentat diversis Coadjutorias,
etiam qui habet dignitatem in proprietate, &
Canoniciatum in Coadjutoria, & quod, si Co-
adjutus ille vellet, posset per se dare vocem in Capitu-
lo, non obstante, quod Coadjutor illius daret
suam ratione dignitatis, quoniam habet in proprie-
tate. Item Coadjutor posset vices suas in ferendo
suffragio delegare alteri, quin per hoc impediretur
Coadjutor ratione Dignitatis suæ dare vocem;
jam verò illius vices commissas sibi habet Co-
adjutor à Papa in concessione Coadjutoria; ergo nil
obstat, quin ut vices gerens Coadjuti det vocem, &
altera det nomine proprio ratione dignitatis suæ.

*Quæstio 419. Quis honor & qua servitio
debeantur Coadjutori, maxime Episcopi.*

1. R. Esp. primò si Coadjutoria sit data dignita-
ti episcopali, scilicet ex decencia abesse Co-
adjuto debetur servitium Coadjutori ut ipsi Præ-
lato, nec citra violationem urbanæ respectus ipsi ve-
nienti aut exenti demerari potest comitatus. *Re-
mouch. c. 15. n. 5. citans Barbof. ad Trid. sess. 25. c. 7.*
n. 43. & seq. ita quoque Barbof. in eccl. l. 3. c. 10.
num. 42. refert, respondisse S. Congreg. Rituum in
hæc verba: maxime decere, ut Canonici præ-
desant obviam Coadjutori Episcopo ad eccle-
siam pontificaliter accedenti ad ostium eccle-
siae, eumque discedentem ad idem ostium dede-
cere; imò valde commendandum, si nonnulli Ca-
nonici officii & urbanitatis gratia ad ipsius Co-
adjutoris ades accederent. Item *num. 39.* hæc ha-
bet Barbof. *genuisse eandem Congregationem,*
Caus.

Canonico esse compellendus, ut Coadjutori Episcopo, seu qui est Episcopus, solemniter celebrandi & pontificalia exerceant semper assistant; alioquin iodecorum videri, si Episcopus sine Canonico assistentia celebraret &c. & n. 40. decere, ut Coadjutor Episcopus confessionem faciat cum sacerdoti solemniter celebrante, & ut idem quoque in fine Missæ benedicat.

2. Resp. secundo: Coadjutori Canonici tenentur inservire & ministrare Canonici in omnibus functionibus canonicalibus, prout tenentur inservire Canonico Coadjutori. Barbof. de Canon. & Dign. c. 29. n. 54. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. n. 33. juxta Declarat. S. Congreg. Rituum in Casalens. 10. Jan. 1609.

Quæstio 420. Firum Capitulum possit Coadjutori limitare suam potestatem, auctoritatem, præminentiis, concessas in literis apostolicis.

R. Esp. negativè: ut nec potest illam non admittere ad servitium ecclesiæ, Ventrigl. loc. cit. azaroz Garciam.

Quæstio 421. An, & qualiter Coadjutor lucratur fructus beneficii aut Dignitatis?

1. R. Esp. primò: Coadjutor non potest consequi fructus ex beneficio Coadjuti. Barbof. loc. cit. l. 3. c. 10. n. 56. citans Navar. cons. 2. n. 3. de Clero agrat. S. viam de juri. adm. l. 9. n. 16. Rosano decis. 285. l. 3. p. 3. divers. Sed redditus beneficii, quos lucratur Coadjutor, cadere debent Coadjuto, Remouch. c. 16. n. 1. & c. 14. n. 2. citans Barbof. ad Trident.

2. Resp. secundo: Coadjutor dignitatis habentia sibi annexam (intelligendum videtur stabiliter) præbendam, lucratur quoque (intellige Coadjuto) fructus præbendæ. Et in hoc casu verum est, quod lucrificat omnia Coadjutor in abiectione Coadjuti, qui in lucrificat residendo. Si verò præbenda hic & nunc habita simul à constituto in Dignitate non est sic annexa, Coadjutor datus dignitati non lucratur nisi fructus competentes Coadjuto ratione dignitatis. Remouch. c. 16. n. 2.

3. Resp. tertio: Coadjutor Canonici dignitatis per residentiam in qualitate Coadjutoris, si videretur volens Coadjuto, vel necessitate ecclesiæ in exigente admittitur & residet, & illi honor ut Coadjutori deferretur, lucratur fructus dignitatis Coadjuto, non tamen potest lucrari simul sibi fructus præbendæ suæ juxta Remouch. loc. cit. nam. 3. contrarium expressè tenente Castropal. trañ. 13. d. 1. p. 10. num. 26. ubi: certum est Canonico Coadjutore dignitatis sedentem in sede dignitatis lucrari fructus non solum dignitatis, sed etiam Canoniciatus (intellige, hoc sibi, illos Coadjuto) quia sedens in alio loco dici potest inferiori assistere; secus verò (nempe oon lucratur fructus Dignitatis, sed solum Canoniciatus) si in loco Canoniciatus sedet; quia tunc dici oon potest ut dignitas inservire, De cetero quomodo tenetur Coadjutor de proventibus beneficii providere de congrua Coadjutori, dicitur paulo post, ubi de alimentis Coadjutoris.

Quæstio 422. An, & qualiter Coadjutor lucratur distributiones?

1. R. Espond. Coadjutor lucratur distributiones quotidianas abiectione Coadjuto, sed oon nisi in utilitatem Coadjuti. Fagn. in c. nulla. de concess. prob. n. 65. citans Navar. cons. 2. n. 3. de Clero agrat. Remouch. c. 14. Barbof. jur. eccl. l. 3. c. 10. num. 57. citans Trullench. in Decalog. l. 1. c. 8. dub. 6. n. 3. Congregat. Rit. in Calumbriens. 16. Sept. 1606. Garce. de benef. p. 4. c. 5. n. 54. ubi, quod omnia & singula, fructus, & redditus, proventus, jura, obventiones, distributiones quotidianas, & alia emolumenta quæcumque, etiam anniversaria, masculia & alia quomodolibet nuncupata in quibusvis rebus constituta, quæ per ipsum principalem, si personaliter divinis officiis tam diutius, quam nocturnis interest, lucrificari, & percipi possunt in omnibus, & per omnia pro eo lucrari & percipere liberè valeat Coadjutor.

2. In casibus autem, in quibus Coadjutor, si præfatus esset, & inserviret, non lucraretur distributiones; v. g. excommunicato Coadjuto, Coadjutor quoque nec sibi nec Coadjuto eas lucrabitur. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. & 43. Garce. p. 4. c. 5. n. 86. Castropal. trañ. 13. d. 1. p. 10. n. 26. Pignat. tom. 4. Consult. 185. n. 40. Gonz. gl. 5. 5. p. n. 215. citans gl. in c. 1. de off. Vicar. v. ipsius. Uti hoc ipsum ex tenore Coadjutoris probatur, dum dicitur, quod possit Coadjutor interesse ac servare, ac lucrari perinde ac possit ipsiusmet proprietarius, si præfatus fuisset; prophetarius autem excommunicatus quamvis præfatus esset, lucrari oon possit (excommunicatus enim nec fructus beneficii, nec distributiones durante excommunicatione lucratur, juxta c. postulatus. de sent. excomm. & ibi DD. Gonz. loc. cit. n. 123. Jergo neq; Coadjutor, qui non laborat pro se, sed pro ipso Coadjuto, Gonz. n. 128.

3. Quod si tamen Coadjutori esset ex fructibus aut distributionibus assignata congrua, sique ad illam lucrari possit, etiam si Coadjutor excommunicatus; quia tunc non lucraretur Coadjuto inhabili, sed sibi ipsi, cui defectus Coadjuti non debet nocere. Barbof. de Cen. & Dign. c. 29. n. 46. & ex eo Ventrigl. loc. cit. n. 43. Garce. loc. cit. n. 85. Castropal. loc. cit. Qualiter verò otholomiosus teneatur inservire Coadjuto, etiam si Coadjuto ob ejus incapacitatem oon lucratur, dictum est cap. præced. ubi etiam, qualiter Coadjutor infirmus, vel alio iusto impedimento detentus habeatur pro præfente, & lucratur distributiones; non tamen ratione studiorum aut doctrinæ abiectionis.

Quæstio 423. Coadjutori an, & quomodo, & unde subministranda alimenta?

1. R. Esp. ad primum: Debetur Coadjutori, dum deiecit, congrua sustentatio; qui enim altari deservit, de altari debet vivere. Castropal. trañ. 13. d. 1. p. 10. num. 47. Gonz. gl. 5. 9. n. 33. Tondat. 99. decis. p. 2. c. 1. 5. 13. n. 24. Tusch. lit. C. cand. 402. num. 10. Barbof. juris eccl. l. 3. c. 10. n. 26. Fagn. in c. nulla. de concess. prob. n. 64. Loquatur autem expressè de Coadjutore temporali. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. n. 18. ubi: utcumq; sit Coadjutor, si videretur à Papa cum futura successione, si v. ab Episcopo ad tempus, debet illi præstari competentis salarium, & portio ex fructibus beneficii Coadjuti pro ejus sufficiente victu.

2. Limitatur hoc ipsum primò: nisi Coadjutor ipse cesserit hunc stipendio (ut communiter Coadjutores illi cedere solent contenti futura

successione) facta enim hac cessione, gratis letviti tenetur; quia sua voluntate hac obligationem suscepit. Si tamen ob paupertatem redderetur impotens decenter deservire ecclesie, ministranda illi adhuc sunt expensae in congruam sustentationem, non obstante illa voluntaria cessione; quia non censendus testis huius stipendii tam necessario; esset enim cessio irrationabilis, & in grave detrimentum Ecclesiae. Castrop. *loc. cit.* Barbof. *loc. cit.* n. 58.

3. Limitatur secundò: nisi aliud habeatur in literis Coadjutoris. Tondus. Barbof. *loc. cit.* Sic enim sepe in literis Coadjutoris, dum Coadjutor se aliunde valet sustentare, disponitur, quòd nihil prorsus percipere debeat nec de fructibus, nec de distributionibus. Gonz. *loc. cit.* n. 97. Barbof. *loc. cit.* ubi etiam, quòd hodie in Coadjutoria consuetum sit apponi clausulam; quia partes ita conveniunt; quòd Coadjutor non possit petere congruum, nec quicquam exigere quovis titulo ratione Coadjutoris. Idem habet Fagn. in c. nulla de censur. *prob. n. 63.* Item Ventrigl. *rem. 2. annot. 3. num. 21.* ubi: in Coadjutoria cum futura successione, quae obtineretur à Papa, statim soleretur congruam hanc portionem conversationi factae inter partes, ita ut si conventum sit, nihil deberi Coadjutori, Coadjutor nil possit exigere &c. Idque procedere ait ex Garc. etiam si non haberetur, Coadjutorem habere beneficium, seu unde se valeat sustentare. Nihilominus non obstante tali clausula, & conversatione, Coadjutorem ob ingruentem paupertatem non valentem decenter deservire, excusandum à servitio, aut certe ei dandum, quo decenter deservire valeat, ait *loc. cit.* in fine Barbof. & Ventrigl. *loc. cit.*

4. Respond. ad secundum: Ministranda illi alimenta à Coadjuto ex redditibus beneficii, Tusch. *loc. cit.* Castrop. *loc. cit.* q. 9. n. 3. Gonz. n. 33. Barbof. Tondus. *loc. cit.* juxta c. amic. de Cler. *agret. in 6.* & Trident. *sess. 21. c. 6.* Fagn. in c. nulla de Cler. *agret. n. 64.* Quòd si verò nullus intercessit conventio inter partes, nec inter eos reperitur facta mentio alia de portione danda Coadjutori, tunc si Coadjutor habet aliunde, unde se aliat, ei aliquid non debetur; quia in dubio censetur dispositum, prout est iuris, quo casu disponitur, Coadjutorem consilium non posse ex fructibus beneficii. Ventrigl. *loc. cit.* n. 21. Porro praestanda haec expensae, seu portio de redditibus beneficii pro qualitate ministranti impensae. Castrop. *loc. cit.* n. 3. Fagn. in c. de Rectoribus, de Cler. *agret. n. 8.* ubi: Coadjutor vivere debet de Ecclesiae proventibus, & inde recipere congruam portionem juxta expressum textum c. amic. *cit. in 6.* Sic Jo. And. in *cit. c. n. 12.* apud Fagn. *loc. cit.* Coadjutores debere alimenta congrua & moderata habere de bonis Dignitatis ecclesiae vel officii, cujus Praetor vel ministro datus est. Sic Coadjutorem Episcopi alendum ex redditibus episcopatus ait Laym. ad c. nisi cum praedem. q. 2. n. 6. In eundem munde-

tur dari Coadjutori tantum decarios, & aliquando plus vel minus, prout partes inter se conveniunt ante potestatem iupplicam, habita tempore ratione, ne Coadjutor egeat. Gonz. *loc. cit.* n. 58. & ex eo Barbof. *loc. cit.* n. 58. Et si nulla, ut conluevit, assignetur Coadjutori portio fructuum pro labore, tunc videretur talis gratia ei cedere in recompensum. Lorenz. de *benef. l. 2. q. 15. n. 15.*

5. Quòd si tamen redditus beneficii adeò sunt tenues, ut non sufficiant in sustentationem Coadjutori, & Coadjutoris, prius eis illis detrahenda congrua sustentatio pro Coadjuto, & dein ei à via providendum Coadjutori. Barbof. *loc. cit.* *Eccl. l. 3. c. 10. n. 20.* Castrop. *loc. cit.* num. 3. citans Riccium in *pr. far. eccl. rescript. 494. n. 1.* Ventrigl. *loc. cit.* n. 20. (qui tamen illud sic limitat: nisi Coadjutor datus est ob defectum Coadjuti, puta ob dilapidationem bonorum & similia) Fagn. in c. de Rectoribus, de Cler. *agret. n. 12.* dicens, hanc sententiam sibi magis placere, & majore aequitate, & solidioribus aucti fundamentis; quia agrotus intelligitur de servitio ecclesiae. Vide eundem de hoc videam pluribus. contra Azor. *insit. mor. p. 2. l. 3. v. 2. q. 9.* teste Barbof. censentem, in eo casu alimenta potius danda Coadjutori, quam Coadjuto. Ad providendum tamen in eo casu Coadjutori posse populum cogi per Episcopum; si quidem Coadjutor egeat, qui sibi ipsi talia ministrat, ait Castrop. *loc. cit.* n. 3. citans Azor. *ubi ante.* Ricc. *rescript. 494. n. 21.* Barbof. *3. p. de pass. Episc. alleg. 63. in fine.* Sic Vice-Rectorem servientem ecclesiae & administrantem Sacramenta parochianis pro Rectore infirmo consequi emolumenta ipsius Rectoris, & licitum ei esse retinere oblationes & elemosinas sibi factas, ex Cavenagol. *tom. 2. decis. 82. per tot.* tradit Barbof. *loc. cit.* *Eccl. l. 3. c. 10. num. 27.*

6. Respond. ad tertium: portio in Coadjutore dando per Episcopum est assignanda per ipsum Episcopum. Ventrigl. *loc. cit.* n. 18. citans Azor. *p. 2. l. 3. c. 2. q. 9.* Barbof. de *pass. Episc. alleg. 63. n. 10.* In assignanda autem hac portione, non potest certa quantitas generaliter desolui; proinde illam merito AA. relinquunt arbitrio ipsius Episcopi, qui illam magis & minus valeat assignare, habita consideratione lae bonis & aliorum pro opportunitate beneficii. Ventrigl. *loc. cit.* n. 19. Porro pensio hac assignata Coadjutori non debetur illi nisi à die, quo possessionem adeptus est beneficii Coadjutoris, cujus duntaxat consideratio datur pensio Coadjutori. Tondus. *q. 9. benef. p. 3. c. 194. n. 14.* citans Abb. in c. de Rectoribus, de Cler. *agret. n. 5.* Barbof. de *iure Eccl. l. 3. c. 10. n. 26.* de quo tamen ille ibidem nihil.

7. Denique (quod etiam spectat ad alimenta) si domus episcopalis commodè capere possit Episcopum, & Coadjutorem, conveniens in ea habitatio Coadjutori est impetenda. Fagn.

in c. ex parte. de Cler. *agret.*

n. 27.

CAPUT NONUM.

De Possessione à Coadjutore accipienda, ejusdemque in beneficio, & Prælatura successione.

Quæstio 424. An, & quando Coadjutor teneatur capere possessionem Coadjutoria, & in ea capiendâ impediri possit?

Respond. primò: Teneatur capere possessionem primâ gratiâ contentam in Coadjutoria seu officii sui coadjutorialis in vita Coadjutori. Remouch. c. 12. n. 6. jussu n. 10.

2. Resp. secundò: Non potest Capitulum recutare possessionem Coadjutoria. nec impedire quò minus Coadjutor exerceat officium suum, ad quod deputatus. Remouch. c. 12. n. 6. citans Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 144. Sed neque ab ipso Coadjuto impediri potest. Tondut. q. 3. benef. p. 2. c. 1. §. 13. & n. 15. ubi: immittit Coadjutori neganda non est vivente Coadjuto, non quidem ad beneficium, sed ad ipsum officium Coadjutoris, quòd licet vivente Coadjuto jus formatum quòd ad ipsum beneficium, cujus vigore capsi possit possessio beneficii non tribuat, parit tamen quendam statum, ad cujus statum possessionem adimpleendam Coadjutor capax efficitur, ita, ut neque Coadjutor ipse se possit opponere, nec dicatur legitimus contraditor ad impediendam adeptiorem quasi possessionis illius statum, ut Rota decis. 13. per res. p. 6. reuert. Quia cum semel sub prætextu infirmitatis Coadjutor per eum à Papa libi de Coadjutor providi, non potest deum infringere dictam provisionem Coadjutoris, allegando, se non esse amplius suppositum infirmitatibus Clement. 1. de reuue, Rota cit. decis. n. 7.

Quæstio 425. Quandoquidam igitur Coadjutor capere possit aut debeat possessionem respectu secundæ gratiæ contentæ in Coadjutoria, nempe successionis, siue beneficii, in ordine ad quod datus Coadjutor?

Respond. Communis sententia habet, non posse hanc possessionem beneficii capi nisi post mortem principalis, seu Coadjuti. Tondut. p. 3. c. 194. n. 4. ubi: Coadjutor habet quidem jus in officio Coadjutoris; sed non in beneficio, ut DD. in c. de Rebus, de Cler. errat. & nominatum Abb. n. ult. Anchar. num. 3. Unde Coadjutor vivente principali non caput possessionem beneficii, sed ipse Coadjutor, quando vivit, dicitur verus possessor, & sic Coadjutor Episcopi capere nequit possessionem Episcopatus Coadjuti, &c. Maxime, quia multa possunt contingere, propter quæ vivente Coadjuto cessaret Coadjutoria Garc. p. 4. c. 5. n. 76. ubi: Coadjutor durante Coadjutoria non est in possessione Canoniciatus, sed Coadjutoria. Ventrigl. tom. 2. annot. 13. n. 39. ubi: Coadjutor licet à principio vivente Coadjuto possessionem apprehendat, non tamen tunc dicitur apprehendere possessionem beneficii, sed Coadjutoria. Barbof. l. 1. c. 10. n. 61. ubi: Coadjutor non capit verè possessionem, nisi post cessationem Coadjutoria (intellige per cessum vel de-

cessum Coadjuti) pro quo citat Ludovic. à Sarav. tra. de Jurisd. adjunct. q. 29. n. 51. Unde jam etiam sequitur, quòd capta possessio vivente Coadjuto non sufficiat; sed debeat eo mortuo capi nova possessio. Lotter. l. 2. q. 25. n. 32. Ventrigl. l. 1. c. 10. Barbof. l. 1. c. 10. n. 62. testans, sic definitum à S. Congregat. Ritum. in Patavina, 30. Jan. 1616. Garc. l. 1. c. 10. possessio enim illa prior esse non poterat beneficii; cum tunc careret titulo beneficii, & sibi possidere non poterat. Lotter. Ventrigl. l. 1. c. 10. & sic ea continuari non potest. Garc. l. 1. c. 10. Tondut. p. 2. c. 1. §. 13. n. 13. cum esset jus diversum, quòd expiravit eveniente successione, nimirum decessante Coadjuto, & Coadjutore jam factio vero Canonico. Garc. l. 1. c. 10. Sequitur ulterius, prout censuit eadem S. Congregat. in Terulen. 21. Maji 1609, apud Barbof. l. 1. c. 10. n. 63. Coadjutorem debere habere locum capax possessionis post mortem Coadjuti, & non capax possessionis vivente Coadjuto. Item prout censuit eadem Congregat. apud Barbof. n. 64. possessionem ab obitu Coadjuti numerandam esse, quamvis prior possessio caderet ad annos viginti. Qualiter verò, quòd sibi possidere non possit Coadjutor vivente Coadjuto, intelligendum sit, vide apud Lotter. l. 1. c. 10. n. 39.

2. Nihilominus Remouchamps c. 12. n. 10. ait, id ipsum, quòd unum rebus apprehensio beneficii differatur ad tempus vacationis, prout ipsa Bulla Coadjutoria continere solet, sibi semper vitium esse incongruum; cujus promitte fundamenta & rationes in contrarium hic prosequi lubet. Tradit itaq. n. 11. possessione juris Prælati, aut beneficii non ita esse incompatibilem cum admissione Coadjutoria, n. 11. illustratione q. officii ex persona Coadjuti subeunda, quia, ultra illam petere possit Coadjutor, & obtinere realem possessionem beneficii per receptionem, & admissionem ad juramentum solutus juribus ad hoc, ut cedente vel decessante Coadjuto non egeret nova receptione, sicut non egeret novo titulo. Rationes, prout habet n. 12. & 14. vid. contrariè tam in Curia quàm in partibus, quæ constitunt iure, quòd vivente Coadjuto non habeat verum titulum, sed solum jus ad rem, conservandum prædicti post cessum, vel decessum Coadjuti, penes quem verus titulus integralis ac naturalis possessio maneat: de jura autem capi non possit possessio hinc titulo, nec duo esse possunt in possessione naturali & actuali ejusdem rei, nec una res capiat duos. l. 2. §. ex communis ff. de acquirit. posses. Rationes inquam has non videri sibi obviare, quò minus Coadjutor possit assequi, & admitti ad realem possessionem ait nam. 14.

3. Primò eò quòd sicut Paps per gratiam successione contineam in concessione Coadjutoria confert titulum solum conditionalem, & præventivum: ex non prout extant: illique collatio operatur, ut si non titulus verus ex eo tempore de præsentem in effectu, talem talis acquiritur, ut contingente vacatione per cessum vel decessum Coadjuti continuatur ille titulus ipso jure absque alia gratia seu factio hominis à his paratione

Quæstio 427. An possessio coadjutoris præjudicet jubilationi coadjuti?

Resp. Possessionem Coadjutoris neque præjudicare jubilationi Coadjuti, neque ex dicta possessione periculi illi jubilationem. Lotter. l. 2. §. 2. f. n. 40. citatur Rotam in Tirafon, Coadjutoria, 8.

Novemb. 1798. deducens idipsum ex dictis à se n. præced. nempe quòd Coadjutor & Coadjutus uterque se juncim possident, & possessio utriusve vertetur circa diversa, ita nempe, ut Coadjutus possidet beneficium; Coadjutor vetò officium, & jus illud de novo creatum.

DE EXPIRATIONE COADJUTORIE PER MORTEM COADJUTI

CAPUT DECIMUM.

De expiratione Coadjutorie.

Quæstio 428. An & qualiter coadjutoria expiret per mortem coadjuti?

Resp. primò per obitum Coadjuti cessat coadjutoria. è poralis Laym. in c. univ. de cur. agrot. in 6. §. præsentin. f. (ubi enim loquitur de coadjutore Episcopi non perpetuo; cum dicat adveniente administratore legitimo, qualis est capitulum sede vacante, cessare officium administratoris dativi, qualis est ille non perpetuus coadjutor) Ergo, in c. ex parte de cler. agrot. n. 9. cum communis, juxta quod expressum in c. grandi de suppl. neglig. prælati in 4. & ibi AA. Et sic expirat Coadjutoria talis cum omnibus ejus effectibus mortuo Coadjuto, licet jus usi fructuarii perit corpore pretempo. Ergo, in c. 10. & 11. ubi etiam, quòd AA. illud intelligunt de morte civili, ut quia renunciat vel deponitur, cui datus Coadjutor; cum talis quò ad ecclesiam habeatur pro mortuo. Idque ad exemplum tutelæ, quæ similiter finitur per mortem pupilli ratiō naturalem quàm civilem; unde jam mortuo Coadjuto jurisdictionem exercebat Capitulum, vel is, ad quem spectat se de vacante. Fago. loc. cit. n. 15.

2. Resp. Secundo. Cum Coadjutoria cum futura successione duas complectatur gratias; primam, quæ verè Coadjutori est; secundam, quæ est provisionaria futuræ successioni; & prior verè cesset per obitum Coadjuti, utpote cessante ejus causâ finali Gonz. gl. f. 4. n. 53. Remouch. l. 17. n. 5. Fago. loc. cit. n. 15, ubi: Coadjutoria hujus secunda species (nimirum cum futura successione) quatenus respicit favorem Coadjuti, expirat eo mortuo ad exemplum Coadjutorie temporalis, citat pro hoc Pureum, de inf. 226. n. 1. §. 3. & valent pro hoc rationes, quæ pro extinctione Coadjutorie temporalis, eisdemque extenso ad mortem civilem. Altera verò non tam expirat, quàm redditur tunc efficax, si va debitu reducat ad actum; quia eveniente obitu Coadjuti, juxta ipso jure vi clausulæ illius, ex nunc præstat ex tunc; & acquiritur Coadjutori vel utriusque Prælati vel beneficii. Remouch. loc. cit. Fago. loc. cit. n. 16 ubi: Coadjutoria hæc, in quantum respicit favorem Coadjutoris, per obitum Coadjutoris non expirat, ut declarat Pureus de inf. 98. l. 4. per hujusmodi enim gratiam præventivam acquiritur Coadjutori in beneficio jus ad rem, quod eveniente vacatione per obitum Coadjuti efficitur jus plenum &c. ubi nota illud: eveniente vacatione, præcedit; & in eo casu (altem naturali) vera vacatio per cessum vel decessum Coadjuti, juxta quod dicitur in literis Coadjutorie: cum priusmoda talia beneficii per cessum vel decessum, seu

quamvis aliam dimissionem vel amissionem præfati Coadjuti, vel alio quovis modo vacare contigerit. Gonz. loc. cit. n. 66. jund. n. 68. non enim continuatur juxta præfatum & titulus Coadjuti in Coadjutorem, nec datur fictio non vacationis. Gonz. n. 67. Remouch. loc. cit. sed sequitur latissime aliquam vacationis speciem physicam, etsi censetur moraliter non vacasse beneficium, ex quo statim in ipso momento obitus Coadjuti gratia accipiat vigorem. Remouch, qui tamen in hoc videtur sibi contradicere, dum subdit: proinde apparet, quantà nasceretur utilitas in gratiam Coadjutoris, si caperetur possessio iuris pendente vitæ Coadjuti, utpote quòd eo casu nullum superesset iustians vacuæ possessionis non magis quàm tituli.

3. Resp. Tertiò. Quòd si ante concessionem Coadjutorie (intellige perfectam per acceptationem Coadjutoris) decessisset vel etiam cessisset Coadjutus non tam exspirabit Coadjutoria, iurisdictionis & administratio, ut docet Engels ad tit. de cler. agrot. n. 9. devoluti illi jure ordinario ad capitulum, utpote cui oon dabatur coadjutor, & cui per dationem illam coadjutoris non adimebatur iurisdictionis capitularis sede vacante; quàm ea ab initio nulla fuit oriam quò ad secundam gratiam, seu gratiam futuræ successioni. Garc. p. 4. c. 5. n. 131. Lotter. l. 2. q. 25. n. 47. Remouch. loc. cit. n. 9. quorum sententiam tanquam probabiliorē secuti sumus supra contra Gunz.

Quæstio 429. An & qualiter cesset coadjutoria per obitum coadjutoris?

Respond. Cessare illam per illius obitum. Remouch. l. 17. n. 1. cum commun. ubi etiam, quòd tunc coadjutus de novo possit per modum cessionis vel canonice resignationis disponere de suo beneficio vel prælatura. An verò de lo, superveniente obitu coadjuti in causæ ordinarii, possit illud providere ordinarius, pendet ex illa questione; non per manus Papalis appositionem in favorem Coadjutoris manserit illud deinceps affectum, & subdudum provisioni ordinarii in quo puncto affirmativam tenent Remouch. loc. cit. & Ventrigl. rom. 2. ann. 13. n. 55. & de quo nos satis supra.

Quæstio 430. An & qualiter Coadiutoria cesset per renunciationem, seu cessionem Coadiutoris?

1. **R**esp. Cessare Coadiutoriam cessione Coadiutoria Remouch. *loc. cit.* n. 2. Gonz. *gl. 5. §. 9. n. 13.* Ventrigl. *tom. 2. loc. cit. n. 56.* modò accedat consensus superioris, namque Papa vel Ordinarius pro qualitate beneficii. Remouch. Ventrigl. Gonz. *l. cit.* quia Coadiutor cum futura successione per acceptationem Coadiutoria videtur contraxisse initialiter matrimonium cum Ecclesia. Remouch. Ita enim ut in hoc non attendatur Coadiutor consensus, vel dissensus. Remouch. *loc. cit.* cum Coadiutoria concessa in favorem Coadiutori in consequentiam tantum; principaliter verò in favorem Ecclesie. Remouch. Gonz. *l. cit.* ouquam autem attenditur, quod in consequentiam venit; sed quod principaliter agitur. Gonz. *gl. 45. §. 1. n. 35.* citatis plurimis textibus juris civilis & A. A. Distinguat tamen hoc ipsum alii, ut ut renunciare nequeat, & eedere invito Coadiuto proprio auctoritate, vel etiam cum consensu Ordinarii: possit tamen id ipsum cum consensu Papæ item possit id ipsum de licentia Ordinarii, dum consentit Ordinarius. Ventrigl. *loc. cit.* Garc. *p. 4. c. 5. n. 125.*

2. Futura verò successioni; eum sit merè in ejus favorem eedere, & renunciare potest Coadiutor absque consensu superioris & Coadiutori. *Gonz. loc. cit.* siquidem sic renunciare quis potest liberis ad beneficia, seu juri ad beneficium. Garc. *p. 11. c. 3. n. 247.* citatis quæplurimis.

3. Cessat quoque Coadiutoria per renunciationem Coadiutoris in favorem, seu potius transferretur in alium, modò accedat consensus Papæ & Coadiutori respectu personæ resignantis, ceteræque qualitates per Trid. in Coadiutore requiritæ. Remouch. *loc. cit.* n. 4.

Quæstio 431. Num expirat Coadiutoria per mortem concedentis.

4. **R**esp. Quævis re integra regulariter gratia super beneficiis vacantibus expirant morte coequentis Papæ juxta expressum textum. *si cui. de præb. 6. & per regul. 10. Cancell. revocari solent gratia quæcumque expectativa, & reprobari de iure obtenta & expedita literæ.* Quævis etiam similes gratiæ expectativæ respectu dignitatum collatarum concessæ non sine prævio consensu (ut fieri solet) collatorum ordinariorum, aut patronorum re adhuc integra expirant per mortem illorum, qui in eis suum præbuerunt consensum, utpote per quas non videntur tolli jus successoris, quo minus is re adhuc integra sive ante effectum gratiæ, aut simplicis commissionis de providendo, uti possit illo tuo jure, & disponere de beneficio in suo mense vacante, ut habet & probat Remouch. *c. 17. n. 9.* Idque eò magis, quod de dispositione defuncti ordinatur aut patroni non habet formam, & viam canonice provisionis, sed modo consensu. Secus accedit in electivis, dum non nisi de consensu electorum seu capituli coeedit et illa solè gratiæ expectativæ, quæ præbito semel hoc consensu, non expirant morte præbantis illius; eò quod Capitulum non moritur, nec habere dicatur successores, etiam omnia ejus membra seu singuli Caputularum decedissent subintrantibus aliis; sed semper idem sit Capitulum, nos obstante, quod recipiat

incrementum & diminutionem seu subrogationem singulorum. Remouch. *loc. cit.* n. 2. Liket inquam hæc ita se habent, adhuc Coadiutoria respectu majorum dignitatum concessa servatur servandis ex præscripto Tridentini non expirant ex dictis causis, idque propter dicti Concilii auctoritatem eas permittentis, ob quam sufficit consensus semel ordinariis seu Capitulum juxta naturam dignitatis aut beneficii, & Papam antecessorem ex causa istiusmodi conformiter dispositioni concilii ex tunc prout ex tunc contulisse. Remouch. n. 31. vi enim dictæ clausula desinit res esse integra. Remouch. *ibidem.* & gratia jam est petenda. Garc. *p. 6. c. 2. n. 305.* ubi gratia ad beneficium vacantem incertum non expirat morte Papæ ante vacationem, etiam re integrâ quando non committitur provisionem, sed ipse consist ex tunc prout ex tunc quia tunc gratia est facta, pro quo recitat *decis. Rotæ in uno Collegiarum expectativa. 1. Jul. 1592.* Idque multò magis procedit in gratia ad certum beneficium vacantem facta certa personæ, ut idem tradit *loc. cit.* n. 300. adeoque multò maxime, dum Papa non mandat, sed ipse consist ex tunc prout ex tunc, uti fit in concessione Coadiutoria.

2. Neque obstat responsioni *cit. c. si cui. & regul. 10. c. 14.* uti nec Tridentinum *sess. 24. c. 19. & sess. 25. c. 7.* quia loquuntur de mense expectativæ & mandatis de providendo, uti & de beneficiis simplicibus non habilibus ad Coadiutorias. Remouch. n. 12. respectu quoque dictæ gratiæ expectativæ vel simplicis istiusmodi commissionis de providendo videntur caligare per mortem Papæ concedentis aut Ordinarii contententis, propter deficientem consensum auctoritatem, & sumentum, & quia insuper nullo jure suffulcuntur, idèque Ordinarius & Papa successorem, dum vacabunt, posse providere de talibus beneficiis. Remouch. n. 13. quietum n. 14. subiungit, id ipsum, quod dictum de talibus beneficiis, potiore ratione obtinere respectu officiorum secularium, ex quo illa simpliciter & absolute dependunt à collatoribus, licet ut Princeps super his nequeat concedere Coadiutorias, vel ut vocat, superviventes in præjudicium successorum, quibus non possunt legem imponere ut aequalibus juxta *c. monuit. de elect.* quod erat, maxime quando ejusmodi concessiones sunt gratuaræ. Non verò integer magistratus aliquis secularis annalis, seu ad annum tantum durans possit concedere validis & irrevocabiles istiusmodi Coadiutorias, seu super viventibus, merito dubitat Remouch. *loc. cit.* n. 17. pro cuius confirmatione tali magistratus suali applicari solum non posse affirmat, quæ dicta paulò super hac *edem quæst.* de Capitulo, utpote quod non renovatur uno actu, quo & moraliter non quæm renovatur, dum singulis de deficientibus subrogantur singuli, nec ideo minus manet idem corpus; in talis verò suali magistratus seu collegio totum corpus uno actu dissolvitur.

Quaestio 432. An & qualiter expiret Coadjutoria per assignationem beneficii incompatibilis?

Resp. Si post obtentam Coadjutoriam Coadjutor alioquinque beneficium cum eo incompatible, expirat Coadjutoria; neque ex vi illius potest in praebenda succedere. Wamsh. de jure parisi. cons. 16. n. 9. Remouch. ibi. c. 17. n. 3. remissive Tondut. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 13. n. 33. Castropal. trall. 13. d. 1. p. 10. n. 30. citans Garciam p. 4. c. 5. n. 123 & 124. uti id ipsum ejusque ratio manifeste colligitur ex clem. gratia. de rescript. libi. ceteris renuntiare gratia, et de beneficio vel dignitate providetur, si ante adeptionem ejusdem aliud beneficium pacifice obtineat, quod simul de jure cum dignitate vel beneficio virtute dicta gratia rite debet retinere non possit, licet illud resignaverit, aut sit resignare paratus etc. quoniam constitutionem non intelligendam tantum de gratia mirè expectativis, sed comprehendere etiam Coadjutorias veras cum futura successione, fuisse ostendit Wamsh. loc. cit. per plures numeros seq. Neque elides rationem datam in dicta constitutione, nempe quod talis per adeptionem talis beneficii non censetur adhuc renuntiasse futurae successioni, dicendo: ad hoc, ut beneficium vacet per assignationem alterius incompatible, necessarius est assignatio realis cum perceptione fructuum; adeoque, cum Coadjutor non fuerit adhuc assignatus possessionem primi beneficii, seu respectu cujus est Coadjutor ante eventum obitum Coadjuti, non videtur per adeptionem a secundi beneficii incompatible renuntiasse futurae successioni. Nam ex alio adhuc capite, ut Tondut. loc. cit. d. n. 34. indicat, videtur renuntiasse illi successioni, quia similiter admittitur

do tale beneficium cum Coadjutoris officio incompatible, reddidit se inhabilem ad fungendum munere Coadjutoris; superveniente autem tali inhabilitate, cessat Coadjutoria de quo fit

Quaestio 433. An & qualiter expiret Coadjutoria ex superveniente incapacitate Coadjutoris.

Resp. Coadjutoria aequè cessat per supervenientem inhabilitatem Coadjutoris, ac per obitum Coadjuti ob paritatem rationis in utroque casu, nempe, quod licet Coadjutore reddito inhabili, nullus est, qui adjuvet, sic mortuo Coadjuto nullus sit, qui adjuvetur; itaque, si Coadjutor efficiatur omnino inhabilis & impotens inhabilitate, vel impotentia perpetua, cessat Coadjutoria. Tondut. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 1. n. 35. & 36. testantur sic dictum à Roa decis. 602. n. 3. & seq. p. 5. recent. ubi dictum fuerit, quod si Coadjutor factus fuerit caecus, aut irregularis, seu alius incapax ad possidenda beneficia, corrumpit futura successio, nisi Coadjutoria esset effectus quodam futurae successione, utpote quia mortuus esset Coadjutor; tamen cum caecitas post mortem Coadjuti superveniens non privet Coadjutorem (qui jam principalis factus est) beneficio, in quo Coadjutor deputatus fuerat. At si impedimentum superveniret gratia futurae successione non tandem confirmata, haberetur pro non facta tanquam redacta ad illum casum, à quo incipere non poterat, ut dicitur in Valentina Coadjutoria 12. Jan. 1637. quae est ipsa illa decisio 602. teste Tonduto.

✱✱

CAPUT UNDECIMUM.

De Coadjuti obligatione & potestate.

Quaestio 434. Num Coadjutus inidoneus teneatur permittere administrationem Coadjutoris?

Resp. affirmative. Remouch. c. 14. n. 2. idque, ut idem ibidem live coadjutus conferat in dationem Coadjutoris, si non consenserit; aequum enim est, ut ille, qui ob corporis impotentiam aut negotiorum multitudinem non potest munus illi incumbens explere, permittat illud per Coadjutorem suppleri. Verum non solum aequum esse videtur Remouch. loc. cit. sed & ad hoc absolute teneri Coadjutum, evincit causa, ob quam datus Coadjutor, nempe necessitatis, aut utilitatis ecclesiae, ne scilicet illa propter impedimentum Praeati detrimentum patiatur. Unde etiam Castropal. trall. 13. d. 1. p. 10. n. 9. multandum iudicat talem Coadjutum impediri, nolentem pro se tempo-

re illius impedimenti deservire Coadjutorem. Sed neque contrarium inferri videtur ex eo, quod diximus supra ex Engels ad tit. de cler. agrot. n. 6, non teneri Coadjutum deservire per suum Coadjutorem in his casibus, quibus aliis ad legitimum impedimentum possit in abiectione lucrari fructus & distributiones. Licet enim hinc formari possit haec Aequa: si non teneatur in eo casu inservire per Coadjutorem, potest etiam cum impedire ne deserviat, absque eo, quod amittat fructus aut distributiones: non tamen sequitur, posse illum impedire Coadjutorem absque eo, quod per hoc peccet, dum aliunde ad illum non impedendum tenetur, nempe ut cultus divinus, & Ecclesiae damnum patiatur.

Quaestio

CAPUT OCTAVUM.

De Iurisdictione, Prærogativis, Præminentis, Iuribus, Emolumentis & Alimentis Coadjutoris.

Quæstio 411. *Qualem iurisdictionem habeat Coadjutor?*

Respondet in genere Remouch. c. 15. n. 3. juxta c. de Recloribus. de Cler. agrot. & ibi DD. habere illum jurisdictionem eandem, quam habet Coadjutor. Non nisi tamen cum modificatione; nimirum, ut nihil sibi actualiter arroget, nisi nomine & jure Coadjuti seu Prælati principalis. Remouch. loc. cit. n. 4. Ita ut jurisdictione quod ad habitum paraverit in Coadjuto, & non nisi quod ad exercitium sit in Coadjutore. Sic enim Coadjutor Recloris parochialis dicitur habere curam animarum, vultum quod ad exercitium tantum, non autem quod ad habitum ipsius curæ, qui remanet penes Coadjutum. Fagn. in cit. c. de Recloribus. Sic dum in cit. c. dicitur, quod Coadjutor dandus leprosis Reclori Ecclesiæ habeat curam animarum, verbum illud habeat non intelligitur respectu tituli & habitus curæ, qui remanet penes infirmum, sed respectu exercitii tantum. Fagn. loc. cit. n. 34. citans Jo. And. in cit. c. de Recloribus. v. curam habeat. Butto idem n. 3. Card. n. 1. Anchar. n. 3. Imol. n. 1. & 3. Abb. n. ult. Rotam decis. 410. num. 5. 9. 4. recent, qui omnes contra Glossam communiter reprobam dicunt, Coadjutorem totum habere exercitium & administrationem, jus autem residere penes Coadjutum. Atque ita, ut subdit Fagn. num. 36. habemus in cit. cap. textum appetum secundum communem intellectum, quod quando quis dicitur habere vel obtinere officium ab alio obtentum, hoc non intelligitur respectu tituli, sed respectu exercitii tantum; & ita jus & titulus radicatus in persona unius non evellitur, licet alteri dicti juri exercitium & administratio concedatur; uti de hoc in terminis Coadjutoris est textus in c. grandi. de suppl. negl. Prælat. in 6. ut ibi notat Anchar. n. 5. Huc quoque spectat, quod habet Fagn. in c. ex parte. de Cler. agrot. n. 18. quod Coadjutor Episcopi separatim tribunal statueret, aut habere non possit; sed in consueto tribunali Episcopi jus reddere debeat.

Quæstio 412. *Quas præminentias & prærogativas habeat Coadjutor cum futura successione?*

Respondet in genere: Gaudet illidem præminentis, prærogativæ & honoribus, quibus Coadjutor ratione dignitatis vel Canoniciatus, respectu cuius est Coadjutor, Caltrop. tr. 13. d. 1. p. 10. n. 25. Remouch. c. 15. n. 5. Procedere idipsum tam intra quam extra ecclesiam, in qua est dignitas vel Canoniciatus, respectu cuius est Coadjutor, tenent Remouch. loc. cit. Gonz. gl. 5. 3. 9. n. 97. ubi: semper in modernis Coadjutoris dicit

folet. quod Coadjutor habere debet omnes & singulas prærogativas, præminentias, & honores in Choro, Alcai, Capitulo & processibus, nec non in actis capitularibus tam intra quam extra ecclesiam, quos & quos prædictus N. ratione teli Dignitatis vel Canonicius & præbenda habet, & si præstare esset, haberet. Eadem verbotenus habet Ventrigl. tom. 3. annot. 13. n. 25. & 34. ubi: Coadjutores non solum in ecclesia Canonici debentur omnes præminentias, & prærogativa, sed etiam extra ecclesiam & abiente Coadjuto, est tradendus tanquam vetus & proprius Canonici quod ad præmieluelas veris Canonici debitas juxta decil. S. Congregat. Rituum in Riformis. 15. Martii 1608. Eadem ferè habet Barbosa. Jur. Eccl. l. 3. c. 10. n. 91. Verumtamen expressè sentit Pignat. tom. 4. cor. lult. 25. num. 21. & seq. nempe quod Coadjutores extra suam ecclesiam & sine Capitulo nullam habeant prærogativam, & agatur cum eis, ac si non essent Coadjutores. Unde in concursu cum aliis sacerdotibus non procedant nisi ratione antiquitatis in Ordine, pro quo citat binas declarationes S. Congregat. Rituum. Primam in Antientana. 18. Martii 1633. hujus tenoris: S. Congregatio censuit Coadjutores Dignitatum extra ecclesiam nullum habere privilegium sed præcedentiam inter omnes servandam esse, ac si non essent Canonici. Alteram in Laudensi 7. Martii 1637. hujus tenoris: S. Congreg. ad instantiam Dignitatum & Canoniceam Ecclesiæ Cathedralis Laudensis respondit: Coadjutori Dignitatis extra ecclesiam & alius capitulares nullam habere præminentiam seu prærogativam supra antiquiores in Ordine sacerdotali, &c. Quin & n. 26. tradit, quod nequam Coadjutori, sed neque veris Canoniciis ut singulis interfectibus ulla competat præcedentia extra propriam ecclesiam supra Parochos, neque ulla prærogativa; imò nec locus respectu aliorum presbyterorum juxta expressam declarationem S. Congregat. Rituum in Savina. 2. Novemb. 1609. & alteram in Cassanensi. 19. Martii 1650. quarum tenorem ibidem recitat. Ex quibus jam patere ait n. 12. S. Congregationem recessisse ab antiqua sententia, quod Coadjutores extra ecclesiam habeant prærogativas uti veri Canonici. Porro dum dictum gaudere illos, saltem intra propriam ecclesiam illam prærogativis & præminentis, quibus Coadjuti, idipsum etiam accipiendum cum modificatione illa, tantum reservatæ semper aliqui supereminente prærogativa Coadjuto tanquam Prælati principali Remouch. loc. cit. n. 4. fulget siquidem Coadjutor radiis Coadjuti, non propriis. Gonz. loc. cit. n. 106. adeoque nil obliet. quod repræsentat personam sui principis; minus enim fulgere censetur, qui propriis quam qui alienis fulget radiis. Engels ad cit. de Cler.

agrot. n. 5.

Quæstio

Quæstio 413. Quale stallum seu sedes debeatur Coadjutori?

Respond. primò: Coadjutor datus Dignitati debet sedere in Choro in propria sede, in qua sedet Coadjutor eo absente, & idem prorsus stallum habere; ut tamen ad talem Coadjutoris spectat omnes functiones, quæ competunt ejus principali ratione dictæ dignitatis. Garc. p. 4. c. 5. n. 65. Barbof. de Can. & Dignitat. c. 29. n. 27. & in *Eccl. l. 3. c. 10. n. 68.* Ventrigl. tom. 2. annos. 23. n. 29. referentes pro hoc Declarat. S. Congregat. in *Brundis. 19. Martii 1612.* Pignat. tom. 4. consult. 185. n. 21. ubi etiam, qualiter hoc ipsum intelligi debeat videodum sit apud Gavarr. in *M. v. Coadjutor. n. 24.* Leo Theol. feri eccl. p. 2. c. 4. num. 16. Diana tract. 4. miscell. resol. 18. addit quoque Pignat. n. 22. attendi hac in re debere quoque forum Coadjutoris, & si in eo habebatur, quòd Coadjutor absente Coadjutor possit residere cum omnibus & singulis privilegiis, præminentis competentibus Coadjuto, habere stallum in Choro, vocem in Capitulo &c. eo modo, quo Coadjutor, per verba illa: *Omnibus præminentis & eo modo clare significari identitatem in omnibus, adeoque Coadjutori assignandum eandem sedem quam occuparet Coadjutor, si adesset;* ut idipsum adhuc clarior illucesceret ex forma Coadjutoris verbis, nimirum dum diceretur, quòd in casu, quo residere Coadjutor, Coadjutor illi locum cedere debeat; cum cedere illum occupet, nisi eundem ipse occupasset in absentia Coadjutori. Atque ita jam talis Coadjutor præcederet omnes Canonicos, si eos ratione Dignitatis præcederet Coadjutor. Barbof. cit. c. 10. n. 68. Pignat. loc. cit. n. 21. Dum tamen duæ essent Dignitates in ecclesia æquales, & senior in obtinentiis illas dicitur primus, primùmque occupat stallum, Coadjutor, qui forte datus illi seniori, in absentia illius non occupat sedem illius; sed eam & præcedentiam cedere debet secundo ex istis Dignitatibus. Coadjutoris verò cessante, & factò loco futura successione, secundus ille efficitur primus, & in illius secundi locum subintrat Coadjutor, & sic efficitur secundus. Barbof. loc. cit. n. 69. & ex eo Ventrigl. loc. cit. num. 30. Pignat. loc. cit. n. 20. juxta Declarationem S. Congregat. Ratuum, 17. Julii 1631. quam referunt. Sic enim fuerat auctoritas possessio, quæ in hac materia præminentiarum præcipue attenditur. Pignat. loc. cit. n. 18. Atque ita jam licet ordem sedes, quam habet principalis, tribuat Coadjutori dignitatis, si sit confessus seu concurrentia cum senioris conditionis, quam est Coadjutor; vel certe cum aliis Coadjutoribus, Vicariis, Procuratoribus; id tamen non procedit, dum concurrat cum aliis Praeiacis suo principali in dignitate æqualibus in persona comparatis, etsi forsitan Coadjutor eos præcederet propter Senioratum, vel aliud privilegium aut consuetudinem, Coadjutor tamen illis cedere debet præcedentiam. Engels ad tit. de Cler. agrot. n. 5.

2. Resp. secundò: Si Coadjutor est datus Canonico, sedere non debet in sede propria & stallò sui Coadjutori; sed ultimo loco post omnes Canonicos. Gonz. gl. 5. q. 9. num. 101. & seq. Pignat. loc. cit. n. 21. Ventrigl. loc. cit. n. 31. Garc. p. 4. c. 5. n. 71. Castrop. tract. 13. d. 1. p. 10. n. 11. Barbof. cit. c. 10. n. 65. citans Moet. de opt. Can. &c. functio-

nes quoque pertinentes ad Coadjutos, ut cantare lectiones, prædicare auriphones &c. facere similiter debent in novissimo loco. Barbof. loc. cit.

3. Ampliantur hæc ipsa (nisi aliud habeat forma Coadjutoris ut Barbof.) ut debet præcedentiam & locum cedere Canonicis etiam post ejus Coadjutoris provisionem. Lotter. de re benef. l. 2. q. 23. n. 16. & seq. ubi: Coadjutor in Cathedrali vel Collegiata non potest sibi arrogare præcedentiam in Canonicos postmodum receptos, non obstantem decreto, quod sibi competant omnes prærogativæ Coadjuti. Castrop. loc. cit. n. 22. Barbof. loc. cit. n. 67. Ventrigl. 32. juxta decisi. Rotæ in *Calatana. 18. Aug. 1619.* & quæplures alios, quos citat. Idque nulla consuetudine in contrarium obstat. Barbof. Ventrigl. l. cit. citantes pro hoc eisdem Rotæ decis. Item nulli obstat sententia. Barbof. cit. n. 37. ubi testatur, S. Congregationem Ratuum in *Calatana. 20. Decem. 1619.* statum Ecclesiæ Calatana, disponens, quod Coadjutores gradatim ascendant & præcedant postiores Canonicos, tanquam juri Canonico adversans annullasse.

4. Et hæc de Coadjutoribus Canonicorum in ecclesiis, ubi Canonicatus divisi non sunt in Presbyterales, Diaconales & Subdiaconales. Nam in ecclesiis, ubi illa est divisio, Coadjutor Canonici presbyteri installandus ultimo loco post Canonicos omnes presbyteros, ante tamen Canonicos Diaconos, & sic de alior. Pignat. tom. 4. consult. 185. n. 20. juxta Declarat. S. Congregat. Ratuum in *Jarenzi. 14. Aug. 1665.* & in *Rebus. 4. Martii 1644.* hujus tenoris: *Quæstionem fuit in S. Ratuum Congregat. an Coadjutori presbytero in Ecclesia, in qua præbenda sunt distincta, debeatur præcedentia supra Canonicos Diaconos, dum pro sua Coadjutoris divinis interest, & S. Congregatio respondit, in casu proposito præcedentiam Coadjutori deberi.* Sed neque in hoc casu obstat capitulare statutum, nisi Pignat. loc. cit. n. 24. etiam à Papa confirmatum, per quod Ordines Canonicorum mafferuntur confusi quòd ad sedis acquisitionem, adeò, quòd vigore antiquitatis tantum debeat fieri ascensus, nulla habita ratione, an Canonici optantes sint Presbyteri, Diaconi vel Subdiaconi. Tum quia tale statum consuetum est in eveniis vacationis Canonicatum, qui in hoc casu locum non habet; cum stante Coadjutoris cum futura successione & chivali: *ex nunc prout extant;* inuquum deur vacatio Canonicatus. Tum quia versatur hic in Canonicatu reservato & affecto per appositionem manus Papæ per concessionem Coadjutoris, adeò quæ refragari nequeat dispositio statutaria continens optionem stalli, cum non detur optio in beneficiis quomodolibet reservatis, seu affectis, & in Curia impetratis (pro quo citat Garc. p. 5. c. 1. num. 452. Marc. Anon. variat. resolut. n. 1. c. 9.) & in specie, quòd contra Coadjutorem cum futura successione non sit optandi locus; de quo tamen vide dicta cap. præced. Accidenque, quia in literis Coadjutoris tolet adesse expressè derogatio statuto non juramento: *Non obstantibus dictæ ecclesiæ præbendis, confirmatione Apostolica, vel quavis firmate aliis rebus, statum, consuetudinem contrariis, quibuscunque &c.* adeoque tanquam à Papa derogatum non debet attendi; pro quo citat decis. Rotæ 136. n. 8. & 24. decis. 161. n. 10. decis. 170. n. 1. etiam Card. Orbelli.

5. Responsio hujus secunda, uti & extensionis ratio est, quòd per ejusmodi decreta adjecta solita

solita in Coadiutoris, quibus decernitur Coadiutori competere omnes prærogativas Coadjutori ratione Dignitatis, nihil aliud addicitur Coadiutori quàm simplex honor; in consensu verò habentis simplicem honorarium cum habente reipsa Dignitatem, semper præcedet reipsa habens etiam si posterior. Lotter. *loc. cit.* n. 9. Restringi quoque dicta Decreta sit Gonz. *loc. cit.* n. 115. per verba illa subsequentia val adjecta: *Ratione Canoniciatus*, quippe ex quibus apparet In gratis fieri distinctionem inter illas præminantias, quæ competunt ratione Canoniciatus, & illas, quæ competunt seu acquiruntur ratione antiquitatis; qualiter sadere in aliore sedenon competit ratione Canoniciatus, sed ratione antiquitatis à tempore receptionis; Coadiutori autem ratione antiquitatis competere aequetur sedes altior. Et sic iam respectu honoris nunquàm substituitur, subrogatur, vicegerens, Delegatus & similes habent tandè prærogativam quàm principales. Gonz. *gl. f. §. 9. n. 105.* citans Navar. (qui *conf. de major. & obed. conclusit* procuratorem Abbatis in synodo non debere habere locum inter alios Abbatres, quem Abbas ejus Principalis habuisset, si præfatus fuisset) Castrop. *loc. cit.* n. 11. & 12. Barbof. *loc. cit.* n. 67. citans Maistr. *de major. l. f. c. 15. n. 61.* Cabedo & c. et in reverentialibus non possunt locum-tenentes & substitui adæquari principalibus. Barbof. *ibid.* citans Ferro. *de præd. q. 1. n. 28. & q. 15. n. 7.* Fedele. *de Senis. conf. 302.* Unde licet Coadiutor representet personam Coadjuti, & subrogatum sapientiam ejus, cui subrogatur, sed tamen solùm intelligitur respectu aliorum inferiorum, quibus præferri debet; non verò respectu aliorum Canoniorum parum ipsi Coadiuto; eum qui propterea authoritatis nomine coruscant, præferri illis debeatur, qui aliena luce fulgent, ut sunt Coadiutores, Delegati, &c. Gonz. *loc. cit.* n. 104. Confirmationem ejusdem responsionis Vide *quest. seq.*

Quæstio 414. Quis locus competat Coadiutori Canonici post obitum Coadjuti?

1. R. Eip Dum Coadjutor cum futura successione cessante per cellum vel decessum Coadjuti Coadiutoris, evadit jam verus Canonicus, tanquam modernior & junior Canonicus debet sedere ultimo loco post existentes Canonicos juxta Regal. qui *prior. de Regul. Juris in 6.* Garc. *loc. cit.* n. 74. Castrop. *loc. cit.* n. 12. in fine. Gonz. *loc. cit.* n. 110. citans Felin. in *Rabr. de major. & obed. n. 2.* Nav. *conf. 10. n. 1. & 9. eod. tit.* Caputaq. contra Pignat. *loc. cit.* n. 25.

2. Quibus non obstat, quod si quis sit in possessione Canoniciatus vel alterius beneficii, licet verus Canonicus vel beneficiarius non sit, si deinde obtineat à Papa gratiam seu provisionem ejusdem Canoniciatus, quam possidebat, non egeat nova possessione vel installatione; sed retineat illam, quam habebat cum eodem Andanitaris & præcedentis prærogativa. Nam id, ut vides, procedit in eo, qui erat in possessione Canoniciatus tanquam Canonicus, licet sine legitimo titulo; Coadiutor autem durante Coadiutoria non est in possessione Canoniciatus, sed Coadiutoris; adeoque hac possessio, quam tunc habebat, continuari non potest; cum sit juris diversi, quod expiravit, & sic adveniente successione, & Coadiutore jam factio vero Canonico, opus est nova possessio-

ne Canoniciatus seu installatione canonica. Proinde cum juxta possessionem & receptionem in Canonicum competat sedes juxta dictam regulam: *qui prior. & c. cum qui. de præd. in 6. s. statimur. de major. & obed. & AA.* paulò ante citatos patet, non competere ei istillum supra Canonicos jam existentes in possessione, licet durante Coadiutoria fuerint ingressi. Ita sentit Garc. *loc. cit.* n. 76. & 77.

3. Ex eo nunque jam duplex sequeretur absurdum, si tempore Coadiutoris sedisset altiore loco & supra aliquos horum Canonicorum tempore Coadjuti juniorum. Primum, quod quando erat Canonicus fictus & locumtenens Coadjuti, plus honoratus fuisset, quàm quando jam fictus Canonicus verus, & reipsa obtinuit Coadjuti Canoniciatum. Alterum, quod non sine veredictis maxima, postquam sedet loco altiore, compelleretur descendere, & locum ultimum occupare. Gonz. n. 111. & 112. Ac denique confirmatur ex universalis observantia (quæ est optima indultorum interpret. Gurtier. *conf. 1. n. 10.* Gonz. *loc. cit.* n. 114. & *gl. 9. §. 1. n. 39. & seq.* Argumento l. si de interpretatione, ff. de l. l. Julianus. ff. ad Macedonianam) de qua testatur idem Gonz. *loc. cit.* n. 114.

4. Notandum quoque hic, quod *quest. præd. ad Respons.* in parathesti insinuatum, nempe hæc ita esse, si ve Coadiutores Canonicorum sedere debent & exercere functiones ultimo loco post ceteros Canonicos, nisi aliud habeat forma Coadiutoris. Nam dum apparet gratiam Coadiutoris concessam esse cum amplissimis clausulis, neque, quod plenum jor ex nunc verè & non fictè censetur acquisitum, & quod Coadiutor possit gaudere indulto de annali & triennali possessione, censet Pignat. *loc. cit.* n. 26. manifestè ex hoc convinci gratiam non consistere in simplice Coadiutoria, sed continere à principio collationem cum vera possessione, & Papam voluisse, Coadiutorem libi possidere, & non Coadiuto; eo quod clausula illa: *ex nunc plenum jor verè & non fictè*; deovent ab initio Coadiutoria Coadiutoris reputandum esse pro vera possessione Canoniciatus; cum dictio *ex nunc* referatur ad tempus actus gestis, ut Marescot. *var. resolut. l. 2. c. 10. n. 2.* aliquos citati à Barbof. *distin. 117.* & temporis inchoationem designet, etsi effectum non nisi futurum denoret, & præcipue verba illa: *verè & non fictè*; deovent possessionem Canoniciatus reipsa esse penes Coadiutorem, non autem per speciem, prout est in simplicibus Coadiutoris; cum dictio, *verè* omnem fictionem excludat, ut Barbof. *de distinctionib. dist. 419.* præsertim in casibus, ubi addit non fictè. Atque ex his concludit: cum à principio receptionis & possessionis Canoniciatus implat antiquitas juxta l. 1. c. de consal. c. 1. de major. & obed. *gl. in c. fin. de consuetud. in 6. & c. vigore* cujus datur effectus seu præcedentia, in casu vacationis, seu post obitum Coadjuti competere Coadiutori tale istallum & præcedentiam ante Canonicos post receptionem Coadiutoris ingressi; pro quo etiam num. 25. citat decil. Rotæ in *Tirafen. Coadiutoria. 9. Decemb. 1599. & 27. Octob. 1600.* Ex quibus id etiam consequi videtur, ut id ipsum admittit Pignat. *loc. cit.* n. 29. quod si veram possessionem ipsius Canoniciatus habet, cui concessa cum dictis clausulis amplissimis Coadiutoria, debet et quoque eundem vivente Coadiuto præcedere Canonicos ex post, seu post receptam Coadiutoriam

riam ingressos, & locum, quem adeptus est initio suæ Coadjutoris post Canonicos tunc existentes semper retentum. Cui enim istum effectum habebat Coadjutoria tam amplè clausula post mortem Coadjuti, & non in vita illius, si in vita quoque illius est verus Canonicus, & verus possessor illius Canoniciatûs. Verum non capio, quomodo in vita Coadjuti, etiam vi illarum clausularum existere possint duo veri possessores ejusdem Canoniciatûs, quin & duo plecom jus in eo habentes; sed & præterquam quod clausula, quod sunt prægnantiores, ad quandoque magis in privilegium sonant (da quo vide dicta à me in *Fors benef. p. 1. §. 28. n. 2. & §. 116. n. 16.* sic melius explicat Pignat. *loc. cit. n. 38.* ut videtur est *quest. seq.*

5. Notandum item hic, quod habet Lotter. l. 2. §. 25. num. 39. omnia causæ accipiendum, quod habet Rota de *res. in Hysal. præminentur. & Febr. 1611.* Coadjutorum non sibi, sed Coadjutor possidere, ut iuribus referatur ad materialia subiecta, puta locum, stallum & similia; ad quod verius fit, utrumque seorsum possidere, nec possessionem veriam circa idem diversis respectibus, sed circa diversa, ut videlicet Coadjutor possideat beneficium; Coadjutor verò possideat officium illud, & jus de novo creatum.

Quæstio 415. Quis ex duobus Coadjutoribus duorum Canonicorum viventium, & post mortem istorum præcedere debeat?

1. Resp. primo: vivente Coadjuto ut roque præcedere debere Coadjutorem senioris Coadjuti, juxta dicta *quest. ante hanc pensit.* Idq; non curio, quod Coadjutor junioris Coadjuti prius consecutus fuisset Coadjutoriam; quia vovisquisque suum representat Coadjutorum quodam anterioritate stalli respectu inferioris aut parium. Quod tamen dicendum non videtur juxta doctrinam illam traditam à Pignatelli, si Coadjutor illius junioris Canonici affectus fuisset (et postea) Coadjutoriam cum amplissimis clausulis; haberet se eam tunc sicut Canonicus verus respectu Coadjutoris alterius itaque Canonici ficti.

2. Resp. secundo: præmortuo Coadjuto illi juniori; adeoque ejus Coadjutore jam facto vero Canonico, in triqua præcedere debet Coadjutorem superfluita Coadjuti; tamen si illum prius præcesserat, non secus ac Coadjutor cedere debet alteri Canonico de novo recepto post ejus Coadjutoriam. Pignat. *loc. cit. num. 34.* Dum verò dein moritur quoque Coadjutor illa senior, & sic ejus Coadjutor evadit quoque verus Canonicus, hic juxta proposita à Pignat. *loc. cit. num. 29. & seq.* denuo præcedere debet Coadjutorem junioris Coadjuti, non obstante, quod si prius successerit suo principali. Quenadmodum probat id Pignat. simili duorum patrum dignitatem Consulatus habendum, quorum senior præfatur & & dum contingit, juniori adipisci dignitatem majorem, vi cuius jam præcedat seniorum, cedere tamen deinde debeat seniori; dum in ad similem dignitatem evadit. Procedere idipsum adhuc videtur etiam juxta doctrinam illam Pignatelli, si junioris Coadjutor consecutus fuisset Coadjutoriam cum dictis illis amplissimis clausulis, & Coadjutor senioris absque illis eam obtinuerit. Est enim vel detur juniorum eam prius evasis verum Canonizum, sive per tunc in eadem, quod senior ille Coadjutor, sicut dicti junioris Coadjutor, *Lotter. Traß. II. De Coadj.*

tum præcessit possessione veri Canoniciatûs, adeoque multò magis ejus Coadjutorem de Coadjutoria provivum cum amplitudine illa clausularum.

3. Verumtamen, his non obstantibus, contrarium tenet Pignat. *num. 35.* illi ex illis Coadjutoribus etiam post mortem principalium debet præcedere, ad cuius favorem prius factus fuit locus successioni, seu qui prior successit suo Coadjuto in Canoniciatû; ad quod si jam ex eo fuerit effectus Canonicus antiquior (ac proinde non obstante, quod aliter prius obtinuerit Coadjutoriam, aut etiam fuerit Coadjutor Coadjuti senioris) adeoque acquisierit jus quod ad præcedentiam & locum. Diluit etiam Pignat. à *num. 36.* in contrarium opposita; ac primo quidem non obstat inquit, quod Coadjutoria alteri Coadjutori concessa fuisset cum clausula illa: *ex tunc prius ex tunc*, utpote quæ cum apposita fuerit in dispositione conditionali, semper sub conditione vacantis aliquando Canoniciatûs per cessum vel decessum Coadjuti, non operetur nisi post purificationem conditionem, non autem à de date, ad quam restricta esse debet in præjudicium juris alteri medio tempore quæsitis ut in terminis Coadjutoria cum dicta clausula firmavit Barbof. *claus. 61. num. 4. & §.* Neque quod coacta cum clausula: *veri & non sibi acquiratur jus*; quod intelligatur de jure ad rem respectu Canoniciatûs, & non de jure in re, quod acquiritur ex collatione de præsentis; non autem ex conditionali, quæ pendet à futuro eventu, utnam à morte Coadjuti. Barbof. *jur. eccl. l. 3. §. 1. 10. num. 40.* & nos lapsi supra. Atque ita non obstantibus similibus amplioribus clausulis apponi solitis non poterit arrogare Coadjutor sibi præcedentiam veris Canoniciatû posset receptis debitam juxta dicta à nobis supra ex Lotter. l. 2. §. 25. num. 36. & seq. Ex eo etiam, quod dicitur in Coadjutoria alterius, posse eam frui regulis de annali & triennali, male inferitur, fuisse possessionem Canoniciatûs acquisitum à die receptionis Coadjutorie; siquidem, ut expressè Pignat. *num. 39.* nullo modo fuit acquisita vera possessio; cum duo in solidum eodem tempore possidera æquebunt; sed tantum fuit acquisita possessio administrationis, quæ non suffragatur ad effectum præcedentia, & Rotad. *§. 466. num. 4. & seq. & deif. 410. n. §. & §. p. 1. r. sent.* maxime cum Papa in literis Coadjutoria tantum dicat, quod possit gaudere regulis de annali & triennali; non verò, quod possit gaudere auctoritate.

Quæstio 416. Qualiter igitur Coadjutor gaudere valeat regulis de annali & triennali?

Resp. Possit enim illa frui, ubi ea clausula inserta non est literis Coadjutorie. Pignat. *loc. cit. num. 32.* Garc. *p. 4. u. §. num. 90.* Dum verò inserta est, censetur à principio Coadjutorie in Coadjutorem translatam possessione beneficii, perinde ac si esset titularis. Pignat. *ibid.* Ubi iterum nota, illos terminos: *conferatur, perinde ac si fieret*; qui est in improprietatem sonare, denotant tamen in ordiæ ad hanc effectum fruendi dictis regulis, habere se relem Coadjutorem, ac si verè esset titularis, & possessionem Coadjutorie, ac si esset possessio ipsius Canoniciatûs. Ut itaque Coadjutor talis frui possit dictarum Regularum beneficio, requiritur, ut post adeptam Coadjutoriam eandem possideret per annum respectu regulæ de annali, & per trien-

triennum respectu regulæ de triennali, etsi inter-
ea factus non sit locus successionalis, & nullatenus
aliis, illo anno aut triennio non transacto, juve-
tur annali aut triennali possessione prædecessoris
sive ipsius Coadjutor. Garc. loc. cit. Gouz. ad re-
gul. 8. gl. 5. §. 9. num. 118. citantes Roman in la-
tent. Decretalis. 21. l. 120. 1597.

*Quæstio 417. An in ecclesiis, in quibus ha-
bens dignitatem non præsidet in choro, nec
habet sedem & vocem in Capitulo, nisi sit
simul Canonicus (in quo casu tam in choro
præsidet quàm in Capitulo, habet sedem, &
vocem secundum antiquitatem dignitatis
sue) talis dignitatis Coadjutor, qui est si-
mul Canonicus proprietarius, præsidet &
habet sedem, iuxta antiquitatem digni-
tatis dicta, si deserviat ut talis.*

1. **R**espondet affirmativè Garcias p. 4. §. 5. n. 112.
ed quod ex una parte Coadjutor dignitates
ut talis serviens habet dignitatis illius præro-
gativas, & cum ex altera parte ipse sit Canonicus,
habere iam debeat præeminentiam competentes
habentibus dignitatem eam cum Canonicato : ad-
eque nec obstat, quod ipse Coadjutor, ut pote
ceteris Canonicis iuxta præminentiam non ha-
beat; quia in ab ea habenda impediatur solum ex
defectu Canoniciatus.

2. Verumtamen Castropol. tract. 13. §. 1. p. 10.
num. 25. contrarium censet probabilius; nampe
talem Coadjutorem, etsi ratione Canoniciatus ha-
beat sedem in choro, & vocem in Capitulo, non
habere sedem præminentem, neque posse præsi-
dere, sicut hanc haberet & præsidere posset ejus
Coadjutor, si esset simul Canonicus. Rationem
dat, quod licet Coadjutor serviat nomine Eccle-
siæ, & vi potestatis non à Coadjuto, sed à Papa ac-
ceptæ; quia tamen servit loco Coadjuti, & vices
illius gerit, & Coadjutor præsidere nequeat, aut
habere sedem præminentem, id quoque acqui-
bit Coadjutor, etsi Canonicus. Ad hæc Coadjuto-
ri compariunt privilegia, exemptiones, præmi-
nentia & prærogativæ, quæ competunt Coadju-
to ratione Dignitatis, & non aliæ; sed Coadju-
to ratione dignitatis non compariunt habere sedem
in choro &c. argo. Ad instantiam vero illam in
contrarium, quod nimirum Coadjutor in sacris
constitutis Coadjuti non constituit in sacris pos-
sit habere vocem in Capitulo, & talis Coadjutor
eam non habeat, respondet, hanc dando dispari-
tatem; quod habere sedem præminentem & vo-
cem in Capitulo in præsentem casu non competat
dignitati utriusque, sed dignitati habenti an-
nexum Canoniciatum: ergo ratione hujus dignitatis
non competit illa præminentia; Coadjutor vero
ille ratione Canoniciatus sui poterat habere suffra-
gium, removeretur tamen à ferendo suffragio;
quia ordinarius non est: Coadjutor vero illius, cum
sit ordinarius, nulla est causa eum removendi. Ve-
rum non satis assequor dictam disparitatem; pari-
tatem modo dici potest; habere vocem in Capitu-
lo non competit Canonico utriusque, sed ha-
benti simul Ordinem sacrum; & sicuti Canon-
icatus illa Dignitati annexus est condicio, sine qua
non competit sedes præminentialis in choro di-
gnitatis; sic etiam Ordo sacrum est condicio,

quæ non potest Canonicus ha-
bere vocem in Capitu-
lo.

*Quæstio 418. An habens dignitatem, ratione
cujus dare potest vocem in Capitulo, factus
Coadjutor Canonici; & à contra Canon-
icus factus Coadjutor talis dignitatis habeat
vocem duplicem in Capitulo.*

1. **R**espondet primò Castropol. loc. cit. num. 34.
quod si habens dignitatem & Canoniciatum
simul habeat duplicem vocem (ut tradit Garcias p. 1.
c. 5. num. 211. citatis Cardin. in c. cum olim. de re ju-
di. c. 1. num. 4. Abb. in idem c. 2. Felis. num. 1. & 2.
Covar. l. 3. var. 2. §. 1. num. 6. Hoyer de comp. p. 1. c. 2.
num. 15. & 16. Azor. insin. mor. p. 2. l. 3. c. 11. §. 19.
& tradit ipse Castropol. loc. cit. n. 37. de jure com-
petere tali habere duplicem vocem, posito, quod
dignitati competat habere vocem in Capitulo)
dubium non esse, Coadjutori talis dignitatis du-
plicem competere vocem. Quod verum est, si sit
Coadjutor in utroque, sive tam respectu Canon-
icatus quàm dignitatis.

2. Dum vero consuetudo haberet contrarium,
nimirum habentem dignitatem & simul Canon-
icatum in proprietate non habere nisi unam vo-
cem in Capitulo, ei, qui haberet dignitatem in
proprietas, & Canoniciatum in Coadjutoria, &
à contra, competere duplicem vocem in Capitu-
lo, negat Garcias apud Castropol. ratione illam ci-
tantes; ed quod Coadjutor non debeat esse me-
lioris conditionis, & plus posse quàm Coadjutor.
E contra affirmat Castropol. cit. num. 37. prætin-
dendo à consuetudine in contrarium; ed quod
quod proprietarius dignitatis, & Canoniciatus
non habent nisi unam vocem, id non sit ex jure (ex
quo aliis duplicem debebat habere vocem, ut di-
ctum nam. præd.) sed ex consuetudine; adeoque
illa, nisi sit præscripta ad Coadjutorem extendi
non debeat; cum sitque contraria. Ad hæc sic
ut Coadjutor dignitatis, & Canoniciatus existen-
tiam in diversis personis habet duplicem vocem;
quia aliam non repræsentat diversis Coadjutorias,
etiam qui habet dignitatem in proprietate, &
Canoniciatum in Coadjutoria, & quod, si Coadju-
tus ille vellet, posset per se dare vocem in Capitu-
lo, non obstat, quod Coadjutor illius daret
suam ratione dignitatis, quia habet in proprie-
tate. Item Coadjutor posset vices suas in ferendo
suffragio delegare alteri, qui per hoc impediatur
Coadjutor ratione Dignitatis suæ dare vocem;
jam vero illius vices committas sibi habet Coadju-
tor à Papa in concessione Coadjutoria; ergo nil
obstat, quin ut vices gerens Coadjuti det vocem, &
altera det nomine proprio ratione dignitatis suæ.

*Quæstio 419. Quis honor & quæ servitia
debeantur Coadjutori, maxime Episcopi.*

1. **R**esp. primò: si Coadjutoria sit data digni-
tati episcopali, sicut ex decentia debetur Coadju-
to de betur servitium Coadjutori ut ipsi Prae-
lato, nec citra violationem urbanæ respectus ipsi ve-
nienti aut exeunti donagari potest comitatus. Re-
mouch. c. 15. n. 5. citans Barbof. ad Trid. sess. 25. c. 7.
n. 41. & seq. ita quoque Barbof. loc. cit. l. 3. c. 10.
num. 42. refert, respondisse S. Congreg. Rituum in
hæc verba: maxime decere, ut Canonici præ-
deant obviam Coadjutori Episcopo ad eccle-
siam pontificaliter accedenti ad ostium eccle-
siæ, eumque discedentem ad idem ostium ducere;
imò valde commendandum, si nonnulli Ca-
nonici officii & urbanitatis gratia ad ipsius Co-
adjutoris ades accederent. Item num. 39. hæc ha-
bet Barbof. censuisse eandem Congregationem,

Ca-
non.

Comonicos esse compellendos, ut Coadjutori Episcopo, seu qui est Episcopus, solemniter celebrandi & pontificalia exercenti semper assistant; alioquin indecorum videri, si Episcopus sine Canonico assistentia celebraret &c. & n. 40. decere, ut Coadjutor Episcopus confessionem faciat cum sacerdoti solemniter celebrante, & ut idem quoque in fine Missæ benedicat.

2. Resp. secundò: Coadjutori Canonici tenentur inservire & ministrare Canonici in omnibus functionibus canonicalibus, prout tenentur inservire Canonico Coadjuto. Barbof. de Canon. & Dign. c. 29. n. 54. Ventrigl. tom. 2. ann. 13. n. 33. juxta Declarat. S. Congreg. Riteum in Casaleis. 10. Jan. 1609.

Quæstio 420. Utrum Capitulum possit Coadjutori limitare suam potestatem, auctoritatem, præminentiis, concessas in literis apostolicis.

Resp. negativè: ut nec potest illam non admittere ad servitium ecclesiæ, Ventrigl. loc. cit. citans Garciam.

Quæstio 421. An, & qualiter Coadjutor lucratur fructus beneficii aut Dignitatis?

1. Resp. primò: Coadjutor non potest consequi fructus ex beneficio Coadjuti. Barbof. loc. cit. l. 3. c. 10. n. 56. citans Navar. cons. 2. n. 3. de Cler. agrot. Si vicarius de jure adjuv. q. 29. n. 16. Rotam de f. 285. l. 3. p. 3. divers. Sed redditus beneficii, quos lucratur Coadjutor, cedere debent Coadjuto, Remouch. c. 16. n. 2. & c. 14. n. 2. citans Barbof. ad Trident.

2. Resp. secundò: Coadjutor vidualis habentis sibi annexam (intelligendum videtur stabiliter) præbendam, lucratur quoque (intellige Coadjuto) fructus præbendæ. Et in hoc casu verum est, quod lucratur omnia Coadjutor in obsequio Coadjuti, quæ si lucrificat retinendo. Si vero præbenda hæc & nuchabita simul à constituto in Dignitate non est sic annexa, Coadjutor datus vidualis non lucratur nisi fructus competentes Coadjuto ratione dignitatis. Remouch. c. 16. n. 2.

3. Resp. tertio: Coadjutor Canonicus dignitatis per residentiam in qualitate Coadjutoris, si va dum volente Coadjuto, vel necessitate ecclesiæ ita exigente administrat & residet, & illi honorat Coadjutori defertur, lucratur fructus vidualitatis Coadjuto; non tamen potest lucrari simul sibi fructus præbendæ sive juxta Remouch. loc. cit. num. 3. contrarium expresse tenente Castropal. tract. 13. d. 1. p. 10. num. 26. ubi: certum est Canonico Coadjutoem Dignitatis sedentem in sede dignitatis lucrari fructus non solum dignitatis, sed etiam Canonice (intellige, hos sibi, illos Coadjuto) quia sedens in altiore loco dici potest inferiori assistere; scilicet verò (nempe non lucratur fructus Dignitatis, sed solum Canonice) si in loco Canonice sedet; quia tunc dici non potest ut dignitas inserviat. De cætero quomodo teneatur Coadjutor de proventibus beneficii providere de congrua Coadjutori, dicitur paulò post, ubi de alimentis Coadjutoris.

Quæstio 422. An, & qualiter Coadjutor lucratur distributiones?

1. Resp. Coadjutor lucratur distributiones quotidianas absente Coadjuto, sed non nisi in utilitatem Coadjuti. Fagn. in c. nalis. de concess. prob. n. 65. citans Navar. cons. 2. n. 3. de Cler. agrot. Remouch. c. 14. Barbof. jur. eccl. l. 3. c. 10. num. 57. citans Trullench. in Decalog. l. 4. c. 8. dub. 6. n. 3. Congregat. Rit. in Calambriens. 16. Sept. 1606. Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 54. ubi, quod omnia & singula, fructus, & redditus, proventus, jura, obventiones, distributiones quotidianas, & alia emolumenta quæcumque, etiam anniverfaria, manutia & alia quomodolibet nuncupata in quibusvis rebus constituta, quæ per ipsum principalem, si personaliter divinis officiis tam diurnis, quàm nocturnis interest, lucrificari, & percipi possint in omnibus, & per omnia pro eo lucrari & percipere libere valeant Coadjutor.

2. In casibus autem, in quibus Coadjutor, si præfatus esset, & inserviret, non lucratur distributiones; v. g. excommunicato Coadjuto, Coadjutor quoque nec sibi nec Coadjuto eas lucrabitur. Ventrigl. tom. 2. ann. 13. & 43. Garc. p. 4. c. 5. n. 86. Castropal. tract. 13. d. 1. p. 10. n. 26. Pignat. tom. 4. Consult. 185. n. 40. Gonz. gl. 5. §. 9. n. 135. citans gl. in c. 1. de off. Vicar. v. ipsius. Uti hoc ipsum ex tenore Coadjutoris probatur, dum dicitur, quod possit Coadjutor interesse ac servare, ac locum perinde ac possit ipse tenet proprietarius, si præfatus fuisset; proprietarius autem excommunicatus quamvis præfatus esset, lucrari non possit (excommunicatus enim nec fructus beneficii, nec distributiones durare excommunicatione lucratur, juxta c. postulatis. de sent. excomm. & ibi DD. Gonz. loc. cit. n. 123. Jergo neq. Coadjutor, qui non laborat pro se, sed pro ipso Coadjuto, Gonz. n. 128.

3. Quod si tamen Coadjutori esset ex fructibus aut distributionibus assignata congrua, nique ad illam lucrari posset, etiam si Coadjutor excommunicatus; quia tunc non lucratur Coadjuto inhabili, sed sibi ipsi, cui defectus Coadjuti non debet nocere. Barbof. de Can. & Dign. c. 29. n. 46. & ex eo Ventrigl. loc. cit. n. 43. Garc. loc. cit. n. 25. Castropal. loc. cit. Qualiter verò nihilominus teneatur inservire Coadjuto, etiam si Coadjuto ob ejus incapacitatem nihil lucratur, dictum est cap. præced. ubi etiam, qualiter Coadjutor infirmus, vel alio jussu impedimento detentus habeatur pro præfatus, & lucratur distributiones; non tamen ratione studiorum aut doctrinæ absens.

Quæstio 423. Coadjutori an, & quomodo, unde subministranda alimenta?

1. Resp. ad primum: Debetur Coadjutori, dum deservit, congrua sustentatio; qui enim altari deservit, de altari debet vivere. Castropal. tract. 13. d. 1. p. 10. num. 47. Gonz. gl. 5. §. 9. n. 33. Tondar. qq. de f. p. 2. c. 1. §. 13. n. 24. Tusch. lit. c. cancell. 402. num. 10. Barbof. juris eccl. l. 3. c. 10. n. 26. Fagn. in c. nulla. de concess. prob. n. 64. Loquitur autem expresse de Coadjuto temporali. Ventrigl. tom. 2. ann. 13. n. 18. ubi tuncquid; si Coadjutor, sive datus à Papa cum futura successione, sive ab Episcopo ad tempus debet illi præstari competentialarium, & portio ex fructibus beneficii Coadjuti pro ejus sufficiente victu.

2. Limitatur hoc ipsum primò: nisi Coadjutor ipse cesset huc stipendio (ut communiter Coadjutores illi cedere solent contenti futura

successione) facta enim hac cessione, gratis letvire teneretur; quia sua voluntate hanc obligationem suscepit. Si tamen ob paupertatem redderet impotens decenter deservire ecclesie, ministranda illi adhuc sunt expensæ in congruam sustentationem, non obstante illa voluntaria cessione; quia non censendus testisse hanc stipendium tam necessarium; esset enim cessio irrationabilis, & in grave detrimentum Ecclesie. Castrop. loc. cit. Barbof. loc. cit. n. 58.

3. Limitatur secundò: nisi aliud habeatur in literis Coadjutoris. Tondut. Barbof. loc. cit. Sic etiam sæpe in literis Coadjutoris, dum Coadjutor se aliunde valet sustentare, disponitur, quòd nihil prorsus percipere debeat nec de fructibus, nec de distributionibus. Gonz. loc. cit. n. 95. Barbof. loc. cit. ubi etiam, quòd hodie in Coadjutoria consuetum sit apponere clausulam, quia partes ita conveniunt; quòd Coadjutor non possit petere congruam, nec quicquam exigere quovis titulo ratione Coadjutoris. Idem habet Fagn. in c. nullo, de concess. preb. n. 65. Item Ventrigl. tom. 2. annot. 3. num. 21. ubi: in Coadjutoria eum futura successione, quæ obtinentur à Papa, statim sollicita congruam hanc portionem conventioni factæ inter partes, ita ut si convenum sit, nihil deberi Coadjutori, Coadjutor nil possit exigere &c. Idque procedere ait ex Garc. etiam si non hæretur, Coadjutorem habere beneficium, seu uode se valeat sustentare. Nihilominus non obstante tali clausula, & conventioni, Coadjutorem ob ingruentem paupertatem non valet decenter deservire, excusandum à servitio, cum certe ei dandum, quo decenter deservire valeat, ait loc. cit. in fine Barbof. & Ventrigl. loc. cit.

4. Respond. ad secundum: Ministranda illi alimenta à Coadjuto ex redditibus beneficii. Tusch. loc. cit. Castrop. loc. cit. q. 9. n. 3. Gonz. n. 35. Barbof. Tondut. loc. cit. juxta 2. anic. de Cler. agrot. in 6. & Trident. sess. 21. c. 6. Fagn. in c. eella, de Cler. agrot. n. 64. Quòd si verò nulla intercessit conventio inter partes, nec inest eos reperitur facta mentio aliæ de portione danda Coadjutori, tuac si Coadjutor habet aliunde, unde se aliat, et aliquid non debetur; quia in dubio censetur dispositum, prout est iuris, quo casu disponitur, Coadjutorem consequi non posse ex fructibus beneficii. Ventrigl. loc. cit. n. 11. Porro præstanda hæ expensæ, seu portio de redditibus beneficii pro qualitate ministerii impendi. Castrop. loc. cit. n. 3. Fagn. in c. de Rectoribus, de Cler. agrot. n. 8. ubi: Coadjutor vivere debet de Ecclesie proventibus, & inde recipere congruam portionem juxta expressum textum c. anic. cit. in 6. Sic Jo. And. in cit. c. n. 12. epud Fagn. loc. cit. Coadjutorem debere alimente congrua & moderate habere de bonis Dignitatis ecclesie vel officii, cujus Prelato vel Ministro datus est. Sic Coadjutorem Episcopi alendum ex redditibus episcopatus ait Laym. ad c. nisi cum pridem, §. alia, n. 6. Intendum manda-

tur dari Coadjutori centum ducatos, & aliquando plus vel minus, prout partes inter se conveniunt ante portectum supplicum, habita tempore ratione, ut Coadjutor egeat. Gonz. loc. cit. n. 96. & ex eo Barbof. loc. cit. n. 58. Et si nulla, ut convenit, assignetur Coadjutori portio fructuum pro labore, tunc videtur talis portio ei cedere in recompensum. Lottet. de benef. l. 2. g. 15. n. 15.

5. Quòd si tamen reditus beneficii adeo sint tenues, ut non sufficiant in sustentationem Coadjutori, & Coadjutoris, prius ex illis detrahenda congrua sustentatio pro Coadjuto, & deinde alibi providendum Coadjutori. Barbof. loc. cit. l. 3. c. 10. n. 20. Castrop. loc. cit. num. 3. citans Riccium in pr. for. eccl. resolat. 494. n. 1. Ventrigl. loc. cit. n. 10. (qui tamen illud sic limitat: nisi Coadjutor detus est ob defectum Coadjuti, puta ob delapidationem bonorum & similia) Fagn. in c. de Rectoribus, de Cler. agrot. n. 12. dicens, hanc sententiam sibi magis placere, & majore equitate, & solidioribus arti fundamentis; quæ agrotus intelligitur deservire ecclesie. Vide eundem de hoc ibidem pluribus. contra Azor. Infit. mor. p. 2. l. 3. v. 2. g. 9. teste Barbof. censentem, in eo casu alimenta portus danda Coadjutori, quàm Coadjuto. Ad providendum tamen in eo casu Coadjutori posse populum cogi per Episcopum; siquidem Coadjutore egeat, qui sibi spiritualia ministrat, ait Castrop. loc. cit. n. 3. citans Azor. ubi ait. Ricc. resolat. 494. n. 11. Barbof. 3. p. de poss. Episc. allegat. 63. in fine. Sic Vice-Rectorem servientem ecclesie & administrantem Sacramenta parochialis pro Rectore iustissimo consequi emolumenta ipsius Rectoris, & licitum ei esse retinere oblationes & elemosynas sibi factas, ex Cavagnol. tom. 2. decis. 82. per tot. treditur Barbof. loc. cit. l. 3. c. 10. num. 27.

6. Respond. ad tertium: portio in Coadjutore dando per Episcopum est assignanda per ipsum Episcopum. Ventrigl. loc. cit. n. 12. citans Azor. p. 2. l. 3. c. 10. g. 9. Barbof. de poss. Episc. alleg. 63. n. 10. Io assignanda eum hac portione, non potest certa quantitas generaliter designari; proinde illam merito AA. relinquunt arbitrio ipsius Episcopi, qui illam magis & minus valet assignare, habita consideratione laboris & aliorum pro opportunitate beneficii. Ventrigl. loc. cit. n. 19. Porro pensio hac assignata Coadjutori non debetur illi nisi à die, quo possessionem edepus est beneficii Coadjutoris, cujus duntaxat consideratione datur pensio Coadjutori. Tondut. gg. benef. p. 3. c. 19. n. 14. citans Abb. in c. de Rectoribus, de Cler. agrot. in 5. Barbof. de iure Eccl. l. 3. c. 10. n. 26. de quo tamen ille ibidem nihil.

7. Denique (quod etiam spectat ad alimenta) si domus episcopalis commodè capere possit Episcopum, & Coadjutorem, conveniens in ea habitatio Coadjutori est impetenda. Fagn.

in c. ex parte, de Cler. agrot.
n. 27.

CAPUT NONUM.

De Possessione à Coadjutore accipienda, ejusdemque in beneficio, & Prælatūra successione.

Quæstio 424. An, & quando Coadjutor teneatur capere possessionem Coadjutoria, & in ea capiendâ impediri possit?

Respond. primò: Teneatur capere possessionem primâ gratiâ contentâ in Coadjutoria seu officii sui coadjutoris in vica Coadjuti. Remouch. c. 12. n. 6. janua. n. 10.

2. Resp. secundò: Non potest Capitulum reculare possessionem Coadjutoria, nec impedire quò minus Coadjutor exerceat officium suum, ad quod deputatus. Remouch. cit. n. 6. citans Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 144. Sed neque ab ipso Coadjuto impediri potest. Tondut. q. 9. benef. p. 2. c. 3. §. 13. à n. 17. ubi: immutatio Coadjutori neganda non est vivente Coadjuto, non quidem ad beneficium, sed ad ipsum officium Coadjutoris, quòd licet vivente Coadjuto jus formatum quòd ad ipsum beneficium, cujus vigore capi possit possessio beneficii non tribuat, parit tamen quendam statum, ad cujus statum possessionem adipiscendam Coadjutor capax efficiatur, ita, ut neque Coadjutor ipse se possit opponere, nec dicatur legitimus contrahitor ad impediendam ademptionem quasi possessionis illius statû, ut Rota decis. 113. per res. p. 6. recent. Quia cum semel sub prætextu infirmitatis Coadjutor petierit à Papa libi de Coadjutor provideri, non potest deus infringere dictam provisionem Coadjutoris, allegando, se non esse amplius suppositum infirmitatibus Clement. 1. de renunc. Rota cit. decis. n. 7.

Quæstio 425. Quandoam igitur Coadjutor capere possit aut debeat possessionem receptâ secundâ gratiâ contentâ in Coadjutoria, nempe successione, siue beneficii, in ordine ad quod datus Coadjutor è

Respond. Communis sententia habet, non posse hanc possessionem beneficii capi nisi post mortem principis, seu Coadjuti, Tondut. p. 3. c. 194. n. 4. ubi: Coadjutor habet quidem jus ad officio Coadjutoris; sed non in beneficio, ut DD. in c. de Rebus. de Cler. agit. & nominatim Abb. n. ult. Anchar. num. 3. Unde Coadjutor vivente principali non capit possessionem beneficii, sed ipse Coadjutor, quando vivit, dicitur verus possessor, & sic Coadjutor Episcopi capere nequit possessionem Episcopatus Coadjuti, &c. Maxime, quia multa possunt contingere, propter quæ vivente Coadjuto cessaret Coadjutoria. Garc. p. 4. c. 5. n. 76. ubi: Coadjutor durante Coadjutoria non est in possessione Canoniciatus, sed Coadjutoris. Ventrigl. tem. 2. annu. 13. n. 39. ubi: Coadjutor licet à principio vivente Coadjuto possessionem apprehendat, non tamen tunc dicitur apprehendere possessionem beneficii, sed Coadjutoris. Barboz. in. Eccl. l. 3. n. 10. n. 61. ubi: Coadjutor non capit verè possessionem, nisi post cessationem Coadjutoris (intellige per cessum vel de-

cessum Coadjuti) pro quo citat Ludovic. à Saravia. tract. de iurisd. adjunctur. q. 29. n. 51. Unde jam etiam sequitur, quòd capta possessio vivente Coadjuto non sufficiat; sed debeat eo mortuo capi nova possessio. Lotter. l. 2. q. 25. n. 32. Ventrigl. loc. cit. Barboz. loc. cit. num. 62. citans, sic definitum à S. Congregat. Rituum. in Patavinâ, 30. Jan. 1616. Garc. loc. cit. possessio enim illa prior esse non poterat beneficii; cùm tunc careret titulo beneficii, & sibi possidere non poterat. Lotter. Ventrigl. loc. cit. & sic ac contentuari non potest. Garc. loc. cit. Tondut. p. 1. c. 1. §. 13. n. 13. cùm esset iuris diversus, quòd expiravit eveniente successione, nimirum decedente Coadjuto, & Coadjutor jam factio vero Canonico. Garc. loc. cit. Sequitur ulterius, prout censuit eadem S. Congregat. in Ternens. 21. Maji 1609. apud Barboz. loc. cit. n. 63. Coadjutorem debere habere locum capta possessionis post mortem Coadjuti, & non capta possessionis vivente Coadjuto. Item prout censuit eadem Congregat. apud Barboz. n. 64. possessionem ab obitu Coadjuti numerandam esse, quavis prior possessio caderet ad annos viginti. Qualiter verò, quòd sibi possidere non possit Coadjutor vivente Coadjuto, intelligendum sit, vide apud Lotter. loc. cit. n. 39.

2. Nihilominus Remouchamps c. 12. n. 10. n. 106. id ipsum, quòd nimitum rebus apprehensio beneficii differatur ad tempus vacationis, prout ipsa Bulla Coadjutoris continere solet, sibi semper visum esse incongruum; cujus proinde fundamentum & rationes in conspectu hic prosequi lubet. Tradit itaq; n. 11. possessione juris Prælaturz, aut beneficii non ita esse incompatibilem cum admissione Coadjutoris, administrationeq; officii ex persona Coadjuti subeunda, quin, ultra illam petere possit Coadjutor, & obtinere realem possessionem beneficii per receptionem, & admissionem ad juramentum solutus iuribus ad hoc, ut cedente vel decedente Coadjuto non egeret novo receptione, sicut non egeret novo titulo. Rationes, prout habet n. 12. & 14. videtis contrariè tam in Curia quàm in partibus, quæ constitutæ in eo, quòd vivente Coadjuto non habent verum titulum, sed solum jus ad rem, canonizandum prius post cessum, vel decessum Coadjuti, penes quem verus titulus integritatis ac naturalis possessio maneat: de iura autem capi non possit possessio sine titulo, nec duo esse possunt in possessione naturalis & actuali ejusdem rei, nec una sedes capiat duos. l. 2. §. ex contractu. ff. de acquirend. posses. Rationes inquam has non videri sibi ob stare, quò minus Coadjutor possit assuqui, & admitti ad realem possessionem ait num. 14.

3. Primò è quòd sicut Papa per gratiam successioneis creantur in concessione Coadjutoris confert titulum solum conditionalcm, & præventivum: ex tunc prout ex tunc: si à quæ collatio operatur, ut si non titulus verus ex eo tempore de presente in effectum, saltem talis acquiritur, ut contingente vacatione per cessum vel decessum Coadjuti continuetur ille titulus ipso iure oblique alia gratia seu factio hominis; ita partitione

non videatur implicare, quòd minus Coadjutor possit procurare, & adipisci possessionem solutis iuribus & praestito juramento: ex nunc prout ex tunc: illique dicatur quoque possessio facta, seu conditionalis sicut titulus, licet tamen, ut ea non sit fructuosa seu talis, quòd possit possidere, administrare ad exclusionem Coadjuti viventis, licet alià dici possit naturalis possessio sive naturà habitus, efficiatque, quòd sicut possit cessum vel decessum Coadjuti non est opòs novà provisione, licet hac novà possessione, nullumque futurum sit temporis intervallum, quo vacua intelligatur possessio; utpote quòd possessio actualis prius capta, saltem civiliter, in vita Coadjuti per Coadjutorem rectam, ac impedimento gauderia fructuum sublatò, aut cessante, habitus ille ipso iure redigatur in actum, siquæ vera, naturalis, formalis, fructuosa, & plena possessio; ita fert à n. 15. *siq. ad 19.*

4. Secundo, ut habet à n. 20. Ad 21. quòd naque obendi defectus veti tituli, quòdque is solum sit conditionalis, dependens ab eventu; & quòd licet possessio in beneficiis sine titulo dicatur occupator lapsus & intrusus; defectus tamen tituli non impedit acquisitionem possessionis; pro quo clare Abb. in c. in literis, de res. solut. sui n. 20. & Lot. l. 3. §. 24. n. 5. Ad hac sicut Coadjutor habet titulum ex nunc prout ex tunc, ita habet possessionem ex nunc prout ex tunc.

5. Tertiò ut habet n. 23. quòd non videatur considerabilis textus ille l. 2. de acquir. poss. ed quòd licet physicè loquendo duo non possint eandem tam in eodem gradu & adequatè possidere; non videatur tamen incompatible moraliter, ut duo eandem rem diverso respectu, ac subordinatè possideant ad exemplum scilicet Episcopi & Vicarii. Et sic in hoc casu Coadjutor poterit recipi in Praelatum seu ad iuramentum (ut dicatur idem corpus habere duo capita) sub conditione vel modo: *ex nunc prout ex tunc*: suscepto effectu formali & gavisorio fructuum in tempus congruum, celus nempe vel decessus Coadjuti, idque sine praedictio Coadjuti, qui possessionem suam contineat cum perceptione fructuum etiam sine praedictio Coadjutoris. Atque ita sit n. 26. per hanc practica præventæ possessionis, non vacuam possessionem per obitum Coadjuti, obviandumq. variis difficultatibus, quæ alibi possent occurrere post obitum Coadjuti super justificatione gratiæ cum retardatione possessionis iuxta tradita per Lotter. l. 3. §. 15. n. 3. qui tamen ibi de hoc nihil.

6. Ac denique n. 27. concludit dicendo, nullam igitur superesse rationem, cur Coadjutores non procurent possessionem secundæ gratiæ; imò potius parentem inferi clausulam capiendæ domum possessionis post cessum, vel decessum Coadjuti, quàm avaritiam, seu necessitatem solvendi iura cum incerta spe fructuum, vel potius imperitiam scriptorum Curia Romanæ, aut practico- rum agentium. Dum de cetero non litimeunda aliqua oppositio ex parte Capitulorum, ex quo Capitula non faciunt difficultatem recipiendi plures ad possessionem cum clausula: *salvo iure canonico*: utpote per quod nihil eis deprecatur, & post cessum, vel decessum Coadjuti non minus deducerentur tempora carularum; cum gratia Coadjutorialis, etiam possessionis laicali, 10 effectu sui respectu fructuum non operetur, nisi postquam Coadjutor post cessum vel decessum Coadjuti actu vel habitu incipit facere fructus ex sua persona, licet fabrica vel ecclesia aut Capitulum percipiat,

Quæstio 426. An, & qualiter post mortem Coadjuti Coadjutor mittendus in possessionem cum integro statu?

1. Resp. Mittendum illum in possessionem beneficij cum integro statu ejus, id est, cum præbenda aliq. iuribus Canonicatus unitis. Sicut est in membris separatis à Canonicatu. Ventrig. tom. 2. annot. 13. n. 34. ita ut, si consuetudo est in ecclesia optandi præbendam, eam non amittat Coadjutor, ut ea a seniore optari nequeat; & hoc ratione appositionis manus Papæ. Ventrig. *ibid.* citans pro hoc varias Rota decis. Succedit enim Coadjutor in dictis omnibus beneficio annexis, non in aliis ei non annexis. Tondut. *qq. benef. p. 1. n. 90. n. 27.* ubi si agatur de præbenda vel prebendone Canonicatus annexo, non autem de domo, vel prædio separato à Canonicatu, tunc Coadjutor succedens in Canonicatu, succedit etiam in illis; cum sint ex his, quæ cum Canonicatu transferuntur, illique adherent. Et licet contextio istarum præbendarum non sit perpetua (de qua annexio videndus Abb. in c. majoribus de præbend. n. 4. & in c. dilecta. de ord. n. 6.) est tamen spiritalis, & dicitur de decessu dicti Canonicatus, & sub Canonicatu concessione contineri. Fonder. 2. 27. citans Garc. p. 4. c. 5. n. 118. & Lot. l. 3. §. 25. & 55. & seq. Contra regulam generalem est, præcedendo à clausula fortè specialiter in litteris Coadjutoris cõtentis, Coadjutoris cessante, per cessum vel decessum Coadjuti, Canonicos tempore cessationis hujus existentis posse exercere optumum in perjuridicium Coadjutoris supervenientis, quando agitur de membris distinctis & separatis à Canonicatu, de cuius Coadjutoria agitur; quæ cùm supponamus ea esse omnino distincta & separata à Canonicatu, non comprehenduntur in provisione Canonicatus facta in favorem Coadjutoris. Clausula enim illa: *cum iuribus & pertinentiis annexis & contextis dicti Canonicatus &c.* non comprehendit hæc membra, quæ nullam habent cum Canonicatu annexionem, Tondut. loc. cit. n. 21. & 22. Potiò probanda annexio per eum, qui in ea se foudat. Tondut. loc. cit. n. 28. Ut verò diguèr quærent, quanam sint præbende & prædia annexa, & quæ separata, duo distinguenda annexionum genera. Primum earum rerum, quæ à certo Canonicatu sunt inseparabiles, ita ut nemo possidet Canonicatum, quin simul obtineat prædium aut præbendam illi annexam, veluti Prioratus (idem est de beneficio alio alicui beneficii accessione omisso, utpote quod per unionem illam ratiùm est prædium illius beneficii, cui unitum) certo beneficio, aut Dignitati perpetuò notitæ & annexæ, & in quem non cadit optum. Alterum earum rerum, quæ sunt quidem annexæ in genere alicui ex Canonicatibus, sed non ut potius quem alteri, & modò ad unam, modò ad alterum pertinent; & hæc annexio quia non est perpetua, sed revocabilis, bene est comparatur cum jure optandi. Tondut. n. 29.

2. Atque ex his concluditur, quòd cum Coadjutor in veritate sententia Garc. 2. (quam nos supra, ubi cum Coadjutor impeditur possit Coadjutor ab optumone alterius præbende, testari sumus) post Coadjutoris optare possit in tali casu, sicut Coadjutor subrogatur in Canonicatum, ita & in prædium aut præbendam illi vi optationis, etià de novo factæ, annexam non obstante, quòd annexio sit revocabilis, & variabilis reddi possit per optumum. Tondut. loc. cit. n. 29.

Quaestio 427. An possessio coadjutoris praedictet jubilationi coadiuti?

Resp. Possessionem Coadjutoris neque praedictet jubilationi Coadjuti, neque ex dicta possessione peti debet jubilationem. *Lotter. l. 2. §. 1. n. 40. citans Rotam in Tressan. Coadjutoria. 8.*

Novemb. 1778. deducens id ipsum ex dictis à sen. praed. nempe quod Coadjutor & Coadjutus uterque se junctim possident, & possessio utriusve videtur circa diversa, ita nempe, ut Coadjutor possideat beneficium; Coadjutor vero officium, & jus illud de novo creatum.

CAPUT DECIMUM.

De expiratione Coadjutoriar.

Quaestio 428. An & qualiter coadjutoria expiret per mortem coadiuti?

1. Resp. primò per obitum Coadjuti cessat coadjutoria temporalis. *Laym. in c. univ. de elec. agrat. in 6. §. praefatio. §. 1.* (ibi enim loquitur de coadjutorie Episcopii non perpetuo; tunc dicit adveniente administratore legitimo, qualis est capitulum sede vacante, cessare officium administratori datur, quod est iste non perpetuus coadjutor.) *Fagn. in c. ex parte de elec. agrat. d. n. 9. cum communi, juxta quod expellitur in c. grandi de suppl. neglig. praelat. in 6. & ibi AA.* Et sic expirat Coadjutoria talis cum omnibus ejus effectibus mortuo Coadjuto, licet jus ubi usufructu perit corpore perempto. *Fagn. loc. cit. n. 10. & n. ubi etiam, quod AA. illud intelligant de morte civili, ut quae renunciet vel deponatur, cui datus Coadjutor; cum talis quò ad ecclesiam habeatur pro mortuo. Idque ad exemplum tutelae, quae similiter finitur per mortem pupilli tam naturalem quam civilem; unde jam mortuo Coadjuto jurisdictionem exercebit Capitulum, vel is, ad quem spectat sedes vacante. *Fagn. loc. cit. n. 14.**

2. Resp. Secundò. Cum Coadjutoria cum futura successione datus complectatur gratias; primam, quae verò Coadjutoris est; secundam, quae est proventoria futurae successionis; prior verò cessat per obitum Coadjuti, ut potè cessante ejus causà. *Inn. l. Gonz. gl. 5. §. 9. n. 55. Remouch. l. 17. n. 5. Fagn. loc. cit. n. 15.* ubi: Coadjutoria hujus secundae speciei (nimirum cum futura successione) quatenus recipit favorem Coadjuti, expirat eo mortuo ad exemplum Coadjutoriarum temporalium. citat pro hoc *Puteus, de iur. l. 26. n. 3. §. 3.* & valent pro hoc rationes, quae pro extinctione Coadjutoriarum temporalium, eisdemque extensio ad mortem civilem. Altera verò non tam expirat, quam redditor suae efficax, si de habitu reducat ad eum; & quae eveniente obitu Coadjuti, jam ipso jure vi clausula illius, ex nunc praestantur; acquiritur Coadjutori vetus titulus Praelaturae vel beneficii. *Remouch. loc. cit. Fagn. loc. cit. n. 16.* ubi: Coadjutoria haec, in quantum recipit favorem Coadjutoris, per obitum Coadjutoris non expirat, ut declarat *Puteus de iur. 98. l. 2.* per hujusmodi enim gratiam praeventivam acquiritur Coadjutori in beneficio jus ad rem, quod eveniente vacatione per obitum Coadjuti efficitur jus plenum &c., ubi nota illud: eveniente vacatione, praecedat; à quoque in eo casu (saltem naturalis) vera vacatio per cessum vel decellum Coadjuti, juxta quod dicitur in literis Coadjutoriarum: cum primum tale beneficium per cessum vel decellum, seu

quamvis aliam dimissionem vel emissionem praefati Coadjuti, vel alio quovis modo vacare contigerit. *Gonz. in c. n. 6. §. 1. n. 6. Jansen. 68.* non tamen continuatur jus primum & titulus Coadjuti in Coadjutorem, nec datur fictio non vacationis. *Gonz. n. 67. Remouch. loc. cit.* sed sequitur intrinsece aliquam vacationis speciem physicam, etsi censetur moraliter non vacasse beneficium, ex quo statim in ipso momento obitus Coadjuti gratia accipit vigorem. *Remouch.* qui tamen in hoc videtur sub contrariis dicere, dum subdit: proinde apparet, quanta nocuerit utilitas in gratiam Coadjutoris, si caperetur possessio juris pendente vita Coadjuti, ut potè quod eo casu nullum superesset instans vacuum possessionis non magis quam tituli.

3. Resp. Tertio. Quod si ante concessionem Coadjutoriarum (intellige perfectam per acceptationem Coadjutoris) decessisset vel etiam cessasset Coadjutus non tam expirabit Coadjutoria, jurisdictionis & administratio, ut docet *Engels ad c. de elec. agrat. n. 9.* devolvitur illi jure ordinario ad capitulum, ut potè eo non datur Coadjutor, & cui per dationem illam coadjutoris non adimebatur jurisdictionis capitolaris sede vacante; quàm ea ab initio nulle fuit etiam quò ad secundam gratiam, seu gratiam futurae successionis. *Garc. p. 4. c. 5. n. 131. Lotter. l. 2. §. 15. n. 47. Remouch. loc. cit. n. 9.* quorum sententiam tamquam probabiliorum secuti sumus suprà contra *Gonz.*

Quaestio 429. An & qualiter cesset coadjutoria per obitum coadiutoris?

Respond. Cessare illam per illius obitum. *Remouch. l. 17. n. 1.* cum communi. ubi etiam, quod tunc coadjutus de novo possit per modum cessionis vel canonicae resignationis disponere de suo beneficio vel praelatura. An verò deo, superveniente obitu coadiuti in mense ordinarii, possit illud providere ordinarius, pendet ex illa quaestione; nam per manus Papalis appositionem in favorem Coadjutoris manifesti illud deinceps effectum, & subdolum provisioni ordinarii in quo puncto affirmativam tenent *Remouch. loc. cit. & Venetigl. tom. 2. annot. 13. n. 55.* & de quo nos satis suprà.

Q 4

Quaest.

Quaestio 432. An & qualiter expiret Coadjutoria per affectionem beneficii incompatibilis?

Resp. Si post obtentam Coadjutoriam Coadjutor alioquatur beneficium cum eo incompatible, expirat Coadjutoria; neque ex vi illius potest in prebendam succedere. Wamf. *de jure penis*, c. 16. n. 9. Remouch. *cit.* c. 17. n. 3. remissive Tondut. 99. *benef.* p. 2. c. 1. §. 13. n. 33. Castropal. *tr. alt.* 13. d. 1. p. 10. n. 30. citans Garciam p. 4. c. 5. n. 123 & 124. uti id ipsum ejusdem ratio manifeste colligitur ex *elem. gratia*, de *script. libi*: *conferri renunciare gratia*, ut de *benef. vel dignitate providetur*, si ante *adeptionem ejusdem aliud beneficium pacifice obtineas*, quod *simul de jure cum dignitate vel beneficio in virtute dicta gratia tibi debitor retinere non possis*, licet illud *resigneris*, antequam *resignare paratus* &c. quam constitutionem non intelligendam tantum de gratis militi expectativis, sed comprehendere etiam Coadjutorias veras cum futura successione, fuisse ostendit Wamf. *loc. cit.* per plures *numeros* *seq.* Neque elides rationem datam in dicta constitutione, nempe quod talis per *adeptionem* talis beneficii non censetur adhuc renunciasse futurae successioni, dicendo: ad hoc, ut beneficium vacet per *affectionem* alterius incompatible, necessaria est *affectio* realis cum perceptione fructuum; ad idque, cum Coadjutor non fuerit adhuc *affectus* possessionem primi beneficii, seu respectu cuius est Coadjutor ante eventum obitum Coadjuti, non videtur per *adeptionem* secundi beneficii incompatible renunciasse futurae successioni. Nam ex alio adhuc capite, ut Tondut. *loc. cit.* d. n. 34. indicat, videtur renunciasse illi successioni, quia nimirum, admitten-

do tale beneficium cum Coadjutoris officio incompatible, reddidit se inhabilem ad fungendum munere Coadjutoris; superveniente tamen tali inhabilitate, cessat Coadjutoria, de quo sit

Quaestio 433. An & qualiter expiret Coadjutoria ex superveniente incapacitate Coadjutoris.

Resp. Coadjutoria neque cessat per supervenientem inhabilitatem Coadjutoris, ac per obitum Coadjuti ob paritatem rationis in utroque casu, nempe, quod licet Coadjutore reddito inhabili, nullus est, qui adjuvet, sic mortuo Coadjuto nullus sit, qui adjuverit; itaque, si Coadjutor efficiatur omnino inhabilis & impotens inhabilitate, vel impotentia perpetua, cessat Coadjutoria. Tondut. 99. *benef.* p. 2. c. 1. §. 1. n. 35. & 36. testans sic decisum à Rota *decis.* 603. n. 3. & *seq.* p. 5. *recet.* ubi dictum fuerit, quod si Coadjutor factus fuerit cæcus, aut irregularis, seu alia incapax ad possidenda beneficia, corrumpit futura successio, nisi Coadjutoria esset effectuatæ quodam futuram successionem, utpote quia mortuus esset Coadjutor; tunc enim cæcus post mortem Coadjuti superveniens non priveret Coadjutorem (qui jam principalis factus est) beneficio, in quo Coadjutor deputatus fuerat. Ar si impedimentum superveniret gratia futura successionis nondum constituta, haberetur pro non facta tanquam redacta ad illum cæsum, à quo incipere non poterat, ut dicitur in *Valentini Coadjutoria* 12. Jan. 1637. quæ est ipsa illa *decis.* 602. teste Tonduto.

* *

CAPUT UNDECIMUM.

De Coadjuti obligatione & potestate.

Quaestio 434. Num Coadjutus inidoneus teneatur permittere administrationem Coadjutoris?

Resp. affirmative. Remouch. c. 14. n. 1. idque, ut idem *ibidem* live Coadjutus conferat dationem Coadjutoris, live non conferat; quum enim est, ut ille, qui ob corporis impotentiam aut negotiorum multitudinem non potest munus illi incumbens explere, permittat illud per Coadjutorem suppleri. Verum non solum aequum esse videtur Remouch. *loc. cit.* sed & ad hoc absolute teneri Coadjutrum, evincit causa, ob quam datus Coadjutor, nempe necessitas, aut utilitas ecclesie, ne scilicet illa propter impedimentum Praeiac detrimentum patiatur. Unde etiam Castropal. *tr. alt.* 13. d. 1. p. 10. n. 9. multandum iudicat talem Coadjutrum impediri, nolentem pro se tempo-

re illius impedimenti deservire Coadjutorem. Sed neque contrarium inferri videtur ex eo, quod diximus supra ex Engels *ad tit. de cler. agrot.* n. 6, non teneri Coadjutrum deservire per suum Coadjutorem in illis casibus, quibus alia ob legitimum impedimentum possit in absentia lucrari fructus & distributiones. Licet enim hinc formari possit hæc *ob-* *jectio*: si non teneatur in eo casu intervenire per Coadjutorem, potest etiam cum impedire ut deserviat, absque eo, quod amittat fructus aut distributiones: non tamen sequitur, posse illum impedire Coadjutorem absque eo, quod per hoc peccet, dum aliunde ad illum non impedendum tenetur, nempe ut cultus divinus, & Ecclesie damnum patiatur.

Quaestio

Quaestio 435. Coadjutor qualiter teneatur ad residendum?

1. **R**esp. Coadjutoris concessio non liberat Coadjutum à residendo. Barboſ. *de jur. eccl.* l. 3. c. 10. n. 29. testatur ſic in Episcopopo Coadjuto declarasse Congregationem praepositam negot. Episcopopo. & regularan *Nyſterens.* 7. sept. 1619. Et ſic in specie Coadjutoris quieuoque inhabilis, & illitatus à residenda abſeſſe non poteſt, ne alius ſubitus, & iuſufficiens melioris ſit conditionis, quam ſapiens & literatus, Barboſ. *loc. cit.* n. 30. citans Quarent. in ſum. Bullar. y. *reſidentia.* Praceſ. in pr. Episc. p. 2. c. 3. n. 27. Ugellin. *de reſ.* Ep. c. 15. §. 3. ad fin. & c. 54. n. 3. Gonz. gl. 5 §. 9. n. 30. ubi etiam, quod S. Congregat. Trid. dixerit hac expreſſa: *propter deputacionem Coadjutoris; parochi, cui datus eſt Coadjutor, non poterit abſeſſe à reſidentia.* idem habet Garc. p. 4. c. 5. num. 2.

2. Habens tamen Coadjutorem habetur pro reſidente, & praſente ratione infirmitatis alioquinque impedimentorum legitimorum, ac ſi non haberet Coadjutorem, etiamſi Coadjutor illius non reſideat Garc. p. 4. c. 5. n. 63. non enim dabitur aliis deterioris conditionis ex eo, quod habeat Coadjutorem. Neque privilegium ſuum debet eſſe ei nocivum & retorqueri in ejus damnum, quod ad ejus favorem eſt ei conceſſum. Garc. *ibid.* Gonz. *loc. cit.* n. 116. verum de hoc ſatis dictum ſupra, ſpeciali deſuper propoſita quaſtione.

Quaestio 436. Qualiter Coadjutor lucratur fructus & praesentia?

1. **R**esp. primò. Coadjutor lo omnibus illis casibus, in quibus ipſe praesens per ſeipſum nihil lucraretur, etiam nihil lucratur inferuendo per ſuum Coadjutorem, Gonz. gl. 5 §. 9 n. 125. & ſeq. vide dicta ſupra, ubi unum Coadjutor Coadjuto excommunicato lucrari queat fructus aut diſtributiones.

2. Secundò. Coadjutor ſicut, dum non haberet Coadjutorem; lucraretur ſibi omnia emolumenta ſui beneficii, etſi infirmus aut aliter legitime impeditus non interceſſit divinis. c. amic. de cler. agrot. in 6. Gonz. *loc. cit.* n. 119. citans Covar. l. 3. variat. c. 13. per tot. Guſtiet. qq. can. q. 1. ex. n. 237. Navar. *conf.* 12. de cler. agrot. & ſic lucrat ſibi eandem ſtantibus illis legitimis cauſis, quavis Coadjutor ejus non reſideat & interſit, Gonz. n. 170. juxta dicta quoque à nobis ſupra.

3. Reſp. Tertio. De cetero fructus beneficii pertineat ſemper ad Praelatum Coadjutum. Imò diſtributiones quotidianae, quae Coadjutor lucratur abſente Coadjuto, cedere debent in utilitatem Coadjuti, detracta tamen inde congrua, ſi quae ſignata Coadjutori pro modo adminiſtrationis ſuſcepit. Barboſ. *ad Trident.* n. 10. Remouch. *cit.* c. 14. n. 2. juxta dicta à nobis in ſuperioribus,

Quaestio 437. An & qualiter Coadjutor possit frui beneficio jubilatioms, ubi ea in aſu eſt in aliqua eccleſia, & vi illius lucrari fructus & diſtributiones in abſentia, eſſe Coadjutor ejus non inferuiat?

1. **R**esp. Primò. Ex ſervitio Coadjutoris obſistere aut perſicere oequit Coadjutoris jubilatioms; quia hoc privilegium conceditur in remuneratioms exhibiti perſonalis laboris per ipſum jubilantem, adeò quae computandi non ſunt anni, quibus Coadjutor non inferuiſſet per ſe, ſed per ſuum Coadjutorem. Garc. p. 4. c. 5. n. 8. Caſtrop. *tract.* 13. d. 3. p. 10. n. 10. juxta decif. Rota in *Tiraf.* Coadjutoria 8. Novemb. 1599. quem recitat Garc. *loc. cit.* n. 138.

2. Reſp. Secundò Coadjutor exemptus à reſidentia vi jubilatioms jam quaſita proprio ſervitio poteſt hoc beneficio ſui lucrando in abſentia fructus, & diſtributiones aliisque emolumenta, etiamſi habeat Coadjutorem, & ſi non reſideat. Coadjutoria enim non admittit Coadjuto jura, & privilegia aliunde ei competentis, nec receptio Coadjutoris poſt acquiſitam exemptionem beneficio jubilatioms debet praepjudicare Coadjuto AA. idem *loc. cit.* juxta eandem Rota deciſiões.

Quaestio 438. Num Coadjutor possit optare aliam praebendam?

Resp. de hoc ſatis dictum ſupra, ubi nunc Coadjutor impeditus poſſit Coadjutum in optando aliam praebendam. Vide Gonz. gl. 34. n. 96.

Quaestio 439. Quomodo & quando Coadjutor liberetur à praestanda congrua Coadjutori?

1. **R**esp. primò. non tenetur Coadjutor ad hoc ſi ipſe per ſe, ſeu miniſtros ſuos Ordinarios abſque opera Coadjutoris poſſit ſatisfacere officio ſuo. Remouch. c. 14. n. 8. citans Navar. *conf.* n. 3. de cler. agrot. cui forte deſiciente eum modis, quibus ſe valeat decenter ſuſtinere cum praepjudicio & diminutione ſplendoris Eccleſiae. De cetero ſi aſque nulli debentur Coadjutori fructus, ſi non reſideat, aut quieuquam ad opus Eccleſiae aut Coadjuti praeter, de aliis Coadjuto indulcum illud Pontificis ſit damnoſum ſine alio illius, aut Eccleſiae commode. Remouch. n. 4. ſed neque tenetur talis Coadjutor per ſe ſuo ve ordinarios miniſtros potens, ac volens ſatisfacere officio ocl oparà Coadjutoris ſibi dati. Fagn. *inc. ex parte.* n. 24. in fine ubi ex deciſiões S. Congregat. inferendum, quòd Coadjutor datus Episcopopo ob ſenium & agreditioms, de ejus conſu uſu eom plena, libera, & omniaſque facultate lo temporaliſſis, & ſpiritibus adminiſtrandi ea omnia, quae ad officium Coadjutoris pertinent miniſtrè ſe poſſit immiſcere in exercitio pontificalium, neque juridiſtionalium, quibus deſungi poteſt, & vult ipſe Episcopopus &c. Unde etiam, ut bene advertit Remouch. n. 5. formula Coadjutoriarum exonerans Praelatum à contributionibus portuons, & ponens in ejus arbitrio admiſſiões Coadjutoris in partem adminiſtrationis, val non aliter iſteſſigle neque ſine diſtinctione cauſae finalis Coadjutoris, adeòque totius ſubſtantiae illius, quam ſi impedimentum Coadjuti (cuius incultu Papa dodo Coadjutores

totum voluit providere Ecclesia) non fuit tam pragnans, quin possit Prelatus per se subire ministerii ordinarios obligationi suae satisfacere. Plura huc spectantia vide supra, ubi de alimentis praestandis Coadjutoris.

Quaestio 440. Num habens Coadjutorem in dignitate & Canonatu possit ipse in uno, & Coadjutor in altero deservire.

Respondet affirmativè Castrop. *loc. cit.* num. 38. additque hinc utrumque Coadjutum, & Coadjutorem habiturum vocem in Capitulo, & dat rationem; quia hoc cedit in utilitatem Ecclesiae.

Quaestio 441. An Coadjutus alteri delegare possit ea, quae Coadjutor vult, & potest per seipsum exercere.

Respondet negativè Fagn. in *lex part. de Cler. agrot.* num. 25. ubi: ea, quae Episcopo impedito Coadjutor illius expedire potest; & vult per seipsum, non potest Episcopus alteri delegare. Videtur tamen id fallere, dum Episcopus habet suum Vicarium generalem, posse nimirum tunc ea illi delegare praeterito Coadjutore.

Quaestio 442. Num Coadjutus revocare possit, quae Coadjutor gessit in casibus sibi a jure vel consuetudine permixtis.

Respondet negativè Fagn. in *4. ex parte de Cler. agrot.* num. 26.

Quaestio 443. Num confessio Coadjuti noceat Coadjutori, & contra.

Respond. negativè; quia tam Coadjutus quam Coadjutor agit nomine proprio, & potestatem à Papa accepta, non potest alteri prejudicare sui confessione. Garc. p. 4. c. 5. num. 126. Castrop. *tradi.* 13. d. 1. p. 10. num. 32. Gonz. gl. 5. §. 9. n. 129. citans Mandol. in pr. signatur. gratia tit. Coadjutor

ad finem vers. confessionem. Rotum in *Nispat.* portio- nis de anno 1551. testa Achil. de Grass. *de off.* 162. alibi 3. sub tit. de confessis.

Quaestio 444. Num sententia lata contra Coadjutum noceat Coadjutori, & contra. Item lata contra unum Coadjutorem noceat aliis Coadjutoribus.

1. **R**esp. ad primum: sententiam datam contra Coadjutum non nocet Coadjutori, si is citatus non sit, solum per proclama seu in gansse, vel contra; quia est res inter alios acta. Garc. *loc. cit.* num. 128. citans Rotum in *Teletana* juris decembris 19. Febr. 1594. Castrop. *loc. cit.* num. 33.

2. **R**esp. ad secundum: multò minus nocere potest sententia lata contra unum Coadjutorem, eo cedente vel decedente, ipsius successoris obligationem datam; quia nimirum est res inter alios acta, & quae ad ipsum non pertinet. Castrop. *loc. cit.* num. 129. & sic si sententia lata super invaliditate Coadjutoris primi Coadjutoris, non potest prajudicare secundo Coadjutori; cum sacrodo Coadjutoria sit divisa à prima. Garc. *loc. cit.* num. 92.

3. Limitatur tamen haec responsio hac ratio- ne: nisi sententia lata sit super iuribus & praemi- nentiis Coadjutoris; tunc enim sententia lata contra unum Coadjutorem sequentibus, imò aliis similibus prajudicare possit, juxta l. inge- nuum. §. de statu hominum. Castrop. Garc. *l. cit.* citans Tiraq. *tradi.* res inter alios acta. *limitat.* 27. Covar. *pract.* c. 13. num. 5. & Rotum in *Calagar.* bene- fici. de *Nayara.* 20. Jan. 1588. quia in causa status personae prodest & nocet sententia inter alios lata. Gonz. ad reg. 2. gl. 5. §. 1. n. 85. citans praeter l. ingenuum. Tiraq. & Covar. jam citatos Felin. in 4. cum omnes. de consen. n. 7. Abb. *ibid.* n. 4. Guccio: *conf.* 1. n. 3. Petegrin. *tradi.* de *fidei comm.*

d. 35. num. 44.

E R R A T A

PRIMI ET SECUNDI TRACTATUS

Sic corrige :

Questione 5. n. 3. linea 9. *presbyter lege presbyter.* Ibidem n. 4. lin. 10. & *lege de.* Quæst. 9. n. 2. lin. 16. *Canonista lege Canonista.* Quæst. 14. n. 2. lin. 21. *naturales lege rituales.* Quæst. 23. n. 2. lin. 18. *omissum est non.* Quæst. 31. n. t. lin. 3. *minus lege nimis.* Quæst. 34. n. t. lin. 2. in lege ex. Quæst. 53. lin. 7. *regulari lege regularis.* Quæst. 61. n. 2. lin. 34. *idem lege item.* Quæst. 63. n. 4. lin. 11. *præcedat lege procedat.* Quæst. 70. in titulo. *modi lege modo.* Quæst. 73. n. 2. lin. 4. à fine. *specialiter lege specialiter.* Quæst. 106. in titulo redundat *Vicarius.* Quæst. 112. n. 3. lin. 4. à fine omissa sunt *delegari possunt.* Quæst. 130. n. 3. lin. 4. *omissum est absolvendi.* Quæst. 133. n. 1. lin. penult. *opus est non constat.* *lege opus non esse constat.* Quæst. 142. n. 1. lin. 5. *transfundat lege transfundatur.* Ibid. lin. 17. *Vicario lege Vicarium.* Quæst. 160. n. 2. lin. 9. à fine *inclusus lege exclusus.* Ibidem lin. 4. à fine. *subdelegari lege subdelegari.* Quæst. 168. n. 2. lin. penult. *fuisse lege fecisset.* Quæst. 186. n. 3. lin. 1. *omissum est ut.* Quæst. 199. n. 4. lin. 3. *Vicarius lego Vicariatus.* Quæst. 203. n. 1. lin. 8. *ipsum lege ipsam.* Quæst. 204. in titulo *Canonacus lege Canonicus.* Quæst. 222. n. 2. lin. 15. à fine *plena lege plura.* Quæst. 232. lin. ult. redundat *Corrad. loc. cit.* Quæst. 250. n. 3. lin. penult. *alios lege alio.* Ibidem n. 5. lin. 7. redundat in. Quæst. 252. n. 3. lin. 8. redundat *Garr. n. 110.* Quæst. 253. in titulo *omissum potestas.* Quæst. 257. n. t. lin. 12. *innovans lege ignorans.* Quæst. 259. n. 1. lin. 10. *strictis lege adiosis.* Quæst. 262. n. 2. lin. 13. *previum lego previum.* Quæst. 265. lin. 5. à fine *aliam lege alium.* Quæst. 272. lin. 2. *presumptionem lego præsentationem.* Ibidem lin. 4. à fine *omissum est facta.* Quæst. 280. n. 2. lin. 8. *omissa sunt 2 distinctus.* Quæst. 285. lin. 4. *santum lege centum.* Quæst. 292. n. 2. lin. 3. *hunc lege hanc.* Quæst. 307. n. 2. lin. 3. *conceditur.* *rex lege conceditur ex.* Ibidem n. 4. lin. 2. *idonea lege inidonea.* Quæst. 312. n. 2. lin. 1. *rogatus lege Coadjutoria.* Quæst. 326. n. 1. lin. 13. *specialis lege speciatim.* Quæst. 342. n. 6. lin. 7. *est lege ut.* Quæst. 356. n. 2. lin. 7. *e. lege s.* Quæst. 357. n. 2. lin. 25. *alicuius lege alicuius.* Ibid. lin. 6. à fine *sufficiant lege sufficiat.* Quæst. 360. n. 1. lin. 15. *ne lege ac.* Quæst. 362. lin. 7. redundat *non est.* Quæst. 412. lin. 26. *omissum est contrarium.* Quæst. 413. n. 1. lin. 26. à fine in lege ex. Ibidem lin. 10. à fine *confessus lege confessus.* Quæst. 414. n. 4. lin. 33. *asensus lege ascensus.* Quæst. 432. lin. 15. *mirè lege merè.*

Errata tertii & quarti Tractatus sequuntur infra post finem Tractatus quarti.

TRA

dum Episcopos ab hostibus aut paganis captus est. Card. de Luca, de benef. d. 16, n. 4. similis n. 11. citans Rebuffine, cum nulla de concess. p. ab. Ventrig. loc. cit. citans Meroll. theol. mor. p. 3. d. 7. s. 7. M. trefchor. var. resol. d. 2. c. 15. n. 38. qui testatur, sic fuisse dictum in Burgens. 10. Martii, 1597. veram Orano juxta textum c. si Episcopum, de suppl. neglig. Prælator. in 6. ubi disponitur, ut Episcopo in captivitate reddito ecclesia censetur vacare (ubi tamen tã vacare improprie accipitur, ut Card. de Luca cit. n. 11.) & jurisdictionis ad Capitulum devolvatur.

3. Item extenditur responsio, quando Episcopopo degit in remotis, & Vicarius illius reliquos in diaconi moritur absque alia Episcopi provisione. Ventrig. loc. cit. citans Quirant in sum. Bullar. n. Capitulum federat. n. 12. Genouen in p. c. 86. n. 11. Duanon p. 6. tract. 4. resol. 3. Meroll. loc. cit. n. 6. dicitur autem Episcopopo esse in remotis, quando ejus præsentia brevi haberi nequit. Ventriglia loc. cit.

Quæstio 443. An exinde quoque, quod vices gerat & suppleat defuncti Episcopi, Capitulum sede vac. sit & vacari possit Vicarius Episcopi?

R. Elp. videri quæstionem hanc habere multum de nomine. Capitulum sede vacante inter Vicarios Episcopi connumerandum assensit Sbroz. loc. cit. n. 1. dicendum quoque proprie Vicarium Episcopi, affirmant Gl. in c. cit. s. unic. de major. & obedientia. Innoc. in c. eadem. Decius loc. cit. n. 7. apud Sbroz. cit. n. 1. eò quod vicarius (intelligi proprie tales) diceretur à vice, quam gerit juxta Lascaris ff. de legat. Sylv. in sum. p. vicarius. Ballus. tract. de remilitari. p. 121. 17. de offic. n. 1. & seq. Unde etiam tali capitulo tanquam vicario Episcopi litteras transmitti à Papa, testatur Innoc. loc. cit. n. 5. apud Sbroz. loc. cit. n. 4. & quos citat Federic. de Senj. cit. conf. 30. n. 3. Abb. in c. cum affm. n. 1. Roman. conf. 106. n. 13. quin etiam testatur, esse optionem communem ratione tamen, quæ adducit pro se Sbroz. non magno pare strigare videatur, nempe quod longe plus possit Capitulum sede vacante quam Vicarius Episcopi (intelligi generalis) vivente Episcopo, quod possit constituere vicarium, qualem constituere acquiri Vicarius generalis Episcopi. quod non fungatur in omnibus vice Episcopi, puta in collationibus beneficiorum. ad quod tamen potestatem ipse Sbroz. advertendum sit, etiam Vicarium generalem Episcopi non posse omnia, quæ Episcopus, ad priore verò facile dici possit, deri Vicario plures proprie tales, et si unus eorum plus possit, quam aliter.

Quæstio 449. An quoque succedat, & jure administrandi habeat Capitulum Ecclesie exemptæ, habentis jurisdictionem quasi Episcopalem?

R. Elp. Capitulum talis Ecclesie omnimodò exemptæ, in vacante, non secus, ac Capitulum cathedralis administrationem & jurisdictionem habere potest proinde, ut probabiliter Pirh. loc. cit. n. 16. corrigere, sero confutas, aliisque facere, quæ tale capitulum cathedralis, de quibus inferius quia res ecclesie æquiparatur cathedralibus. Laym. in c. hi qui de major. & obediens. n. 12. Pirh. loc. cit. n. 18. sic quoque in praxi servari testes.

Quæstio 450. An etiam Capitulum ecclesie collegiata, quæ est titulus Cardinalis, eã va-

cante seu mortuo Cardinali administret, & succedat in jurisdictione?

R. Elp. affirmativè Laym. loc. cit. Fagn. in c. hi qui de major. & obediens. n. 2. & 32. Pirh. loc. cit. n. 14. & 16. juxta expressum textum cit. c. hi qui. ubi statuit Pontifex, ut mortuo Cardinali titulari talis ecclesie presbyteri Capellani clerici Capellarum seu Parochiarum aliis eidem Cardinali ratione talis tituli subiectarum Capitulo seu collegio illius ecclesie collegiata titularis in omnibus obediant. Pirh. cit. n. 14. Fagn. loc. cit. n. 3. Atque ita spectare jure communi mortuo Cardinali tota administratio & jurisdictionis Cardinalis devolvitur ad Capitulum, seu collegium dictæ Ecclesie collegiata, sicut mortuo Episcopo tota ejus administratio transiit ad Capitulum Ecclesie cathedralis, nisi Papa quidam exceperit. Fagn. Pirh. cit. n. 1. quemadmodum Papa in cit. c. hi qui. excepit, sibi que reservavit pro bono pacis, ut inquit, correctionem, excommunicationem, suspensionem, interdictum, in ordine ad quæ dicti presbyteri, clerici &c. subiecti erant abbas Cardinali & subiecti permanserunt subditi Episcopo vacante sede Episcopali Capitulum cathedrali, ut dicitur inferius. Proinde hodie dum mortuo Cardinali Capitulum ejusdem Ecclesie titularis non poterit causas criminales cognoscere, ferre censuras &c. Idque vi juris communis eò quod eas potest, et si cessante exceptione illa pachi competere tali capitulo de jure communi (ut tenent Pirh. cit. n. 16. & Abb. antiq. in c. hi qui inferius & Bellum. notab. 5. Abbas Panormi. n. 2. Host. apud Fagn. cit. n. 34. contumaciter & fortè melius, ut ait Fagn. tenentibus cum Innoc. in c. hi qui n. 2. eò quod nec capitulum, nec Cardinalis ille titularis hanc habeat jure proprio, sicut eam habet Episcopus, sed specialiter à Papa) per reservationem tamen Papa insertam corpori juri, adeoque faciente jus commune (non secus ac privilegium insertum juri communi facit jus commune gl. 4. inc. constitutionem, de regul. iur. in 6. Jo. And. in c. ex parte il. primo. n. 3. Hostiens. &c. apud Fagn. loc. cit. n. 35.) ablatum esse. Porro ratio, cur Papa dicat, se bono pacis reservare sibi illa, est, quod quia consuevit in Urbe allegari, vi cujus capitulum dicebatur habere potestatem illam corrigendi, & censuras ferendi, potestatem ad vitandas lites, & scandalum noluit illam consuetudinem approbare, sed ex suo officio pro bono pacis id sibi providentia reservavit. Fagn. cit. n. 34. Pirh. cit. n. 16.

Quæstio 451. An quoque Capitulum alterius secularis collegiata, quæ non est titulus Cardinalis, aut aliis exempta vacantis seu privata suo capite succedat, & administret?

1. R. Elp. Supposito, talem Prælatum inferiorem v. g. Præpositum aut Decanum talis Collegiata habere jurisdictionem dignitatem suam annexam in illa ecclesia, & capellis eidem subiectis, earumque clericis, idque, ut bene Pirh. loc. cit. n. 19. privativè seu exclusivè Episcopo, ita ut in prima instantia se immiscere nequeat, modò inferior ille Prælati ritum impleat officium suum, eam non habent frustra, quæritur, ut rectè ait Fagn. in c. hi qui, n. 36. an ea sit transmissibilis in Capitulum (sede vacante) non convenire adhuc A. A. inter se in punctis hujus quæstionis. Negativam, nimirum administrationem, & jurisdictionem non transire mortuo Prælati ad tale Capitulum, tenent Laym. ad cit. c. hi qui, n. 4. Pirh. loc. cit. n. 19. secuti in hoc Felin. in

de i. in 4. & 5. argumentis. Pro quo opinione citantur quoque à Fagn. loc. cit. n. 39. Bellam. in cit. n. 6. (quamvis illam eam tenere vacillando asserat) Item n. 42. Innoc. in c. cum accessissent, de consuet. n. 3. Abb. in c. cum dilectus, n. 9. de consuetud. Butrio. Imol. Dominic. Rationes illorum sunt primò dato etiam inferiores ultius ordinari Prælato habere jurisdictionem illam ordinariam à jure (cujus tamen contrarium fuit & rectè probat Fagn. à n. 36. id quòd solus Episcopus de jure fundat intentionem super jurisdictione ordinatam in tota diocesi jura c. omnes Basilica, de q. 7. c. conquirentes, de off. ordinari. adeoque inferior, vel Plebanus contendens jurisdictionem ad se pertinere, nisi doceat, eam de iure speciali ad se pertinere, semper succumbit, c. cum dilectus, de capellis monachor. c. cum olim, de prescript. in 6.) devolutio jurisdictionis ab Episcopo, vel Prælato induci non debet, nisi tantum in casibus à jure expressis. c. quoniam, de elect. in 6. Jam verò jurisdictionem sed vacante transire ad Capitulum, expressè tantum habetur de Ecclesiis Cathedralibus, vel quasi Episcopalibus, quæ exemptæ à jurisdictione Episcopali capitulis æquiparantur. c. cum olim, c. ubi quæ Fagn. n. 40. Pith. n. 59. Barbo. de jure eccl. l. 1. c. 32. n. 136. Et id quiddam propter diversam rationem, quæ est in Ecclesiis illis inferioribus non exemptis, & ecclésiis Cathedralibus, vel collegiatis exemptis quia nimirum in his, si Capitulum non succederet defuncto Episcopo, vel Prælato, non esset, qui posset hanc defectu providere; in aliis verò inferioribus & matricibus illis ecclesiis adest Episcopus, qui adiri & defectum illum supplere potest. Fagn. Pith. loc. cit. quæ & est differentia inter has Ecclesias inferiores, & collegiatas, quæ sunt titulus Cardinalis alienigenæ, namque quòd Cardinalis in suo titulo habet jurisdictionem ordinariam de jure communis. Fagn. n. 46. Laym. loc. cit. n. 1. Pith. loc. cit. n. 15. secundò, dato jam jure quòdam speciali, jura præscriptio, consuetudo, privilegio, competere illis Prælatis inferioribus (ut fieri potest Fagn. n. 59. citata c. cum ab Ecclesiis, de off. ordinari. c. cum olim, de prescript. c. accidentibus, de excess. prælator. adhuc non potest in ea succedere tale Capitulum. Imprimis monachum acquirit præscriptio; cum præscriptio sit iusti juris, adeoque ultra præscribentem non extenditur ad alios, adeoque nec ad Capitulum, nisi forte Capitulum in hoc ipso quoque, nempe ut vacante Prælato jurisdictionem exercere possit, præscripsit. Pith. Laym. loc. cit. Neque dum acquirit privilegio; quia ea, quæ non communi, sed speciali jura competunt Prælato, non transeunt in Capitulum sede vacante. Laym. Pith. loc. cit. & quos citat Fagn. n. 43. gl. in c. scriptum, de compar. de elect. & ibidem Abb. n. 5. Innoc. in c. verum, de foro comp. c. de ibid. Felin. in princ. Idem est de jurisdictione delata, nec non de feudali. Atque hæc sententiam in puncto juris veriorē esse, & de jure subsistere posse, ait Felin. quamvis fateatur, materiam esse dubitabilem. Quamvis dicar, sententiam contrariam, nempe in ecclesiis inferioribus non exemptis sede seu Prælato vacante Capitulum succedere in jurisdictione communiter teneri, & receptum esse consuetudine, licet negativa in puncto juris sit vector. Pith. loc. cit. n. 59. Fagn. n. 48. ubi verumtamen, ut subdit Felin. etiam, ubi jurisdictione spectat de jure speciali ad solum Prælatum, communiter tamen, ut Capitulum succedat in ea, & ista opinio secundum illum sequenda est, tum propter auctoritatem Abbatis, & eorum, quos allegat; tum propter consuetudinem, quæ est opti-

mò dubiorum interpretat. c. cum dilectus, de consuetudine, de de ipsa attestatur DD. in Clem. in agr. de statu monach. Hanc etiam opinionem communiter teneri affirmat Pavin, de off. c. potest, capit. sed. vac. præl. ad. 4. n. 16. etiamque secuta est Rota in Ringius jurisdict. 22. Jan. 1611. quæ est inter impressas decis. 346. p. 1. recent. ita Fagn.

2. Affirmativam è contra simpliciter tenet Abbas in c. his quæ n. 2. ubi post multa concludit, quòd ubi potestas aliqui ratione Prælaturæ competit, Prælato illo mortuo, ea transeat in Capitulum, exceptis his, quæ non possunt explicari sede vacante, ut alienatio boorum quicquam rationis, quas pro te adducit Abbas, refellit satis bene Fagn. à n. 45.

3 De cetero, quando non tam queritur de jurisdictione, quàm administratione boorum, concedendum est, inquit Fagn. loc. cit. n. 48. conveniunt succedere Prælato inferiori per c. ea quæ de statu monachor. secundum Felin. in c. his quæ n. 2. Item ubi jurisdictione, & potestas est simultanea seu communis inter Capitulum, & Prælatum, de quo casu loquitur c. cum misit, de his, qui sunt à Prælato, quod profecto citat Abb. dubium non est, quin mortuo Prælato, seu sede vacante jurisdictione maneat penes solum Capitulum. Fagn. loc. cit. n. 48. Pith. n. 59. Laym. loc. cit. n. 3. cum Felin. juxta textum c. final. de regular. in 6. & argumento c. cum in sede vacante, eod.

Quæstio 452. An Capitulum Ecclesiæ regulari non exemptæ sede seu Prælato vacante succedat in administratione & jurisdictione?

1. **R** Esp. Non succedit tale Capitulum seu conventus, sed administratio & jurisdictione devolvitur ad Episcopum, si monasterium non sit exemptum, sed est subiectum. Pith. ad ric. de major. & ibid. n. 60. Laym. ad c. ubi quæ sit, c. d. n. 5. citatis Felin. in idem c. argum. 4. Imol. ibid. Jo. And. in c. 2. n. 2. Item apud Fagn. loc. cit. n. 45. Specular. ad c. de statu monachor. n. 26. ubi postquam dixit, revere quoddam, vacante Monasterio totam potestatem retidere penes Capitulum, idè quæ posse Capitulum, si conventum recipere monachos, subdit; contrarium tamen observari videmus, & bene. contra Dominic. in idem c. n. 2. tenentem, quod secundum jura conventus succedat Abbas in jurisdictione, potius Episcopus dare potest administratorem in spiritualibus, & temporalibus, Felin. Jo. And. Laym. Pith. loc. cit. habet enim jurisdictionem in omnia monasteria sua diocesis non exempta. tamen autem eam exercere nequeat in his, quæ ad disciplinam religiosam spectant, dum ordinis Prælatus officium suum rite obit, eo tamen deficiente, seu in defectu illius executionis jurisdictionis ad eum devolvitur. Laym. citans seipsum in c. quanto capiente, de off. ordinari. ita ut administratorem etiam in his, quæ ad regularem disciplinam spectant, statuere possit. Pith. loc. cit. n. 60. Unde jam etiam conventus Prælato mortuo, si ad eum solum spectabat creati seu recipere Monachos, eas recipere acquirat; si spectabat ad Abbatem, & simul ad conventum, pro ut expresse definitur c. final. de regular. in 6. muldò verò monacho administrato illa, & jurisdictione devolvitur ad Priorem claustralem, vel seniorem Laym. Pith. loc. cit. eorum eum ubi obediens (ratione cujus potissimum religiosi subdantur Abbati, seu Prælato ordinis) non præstat utali Priori, aut etiam conventus, sed ipsi Prælato; ergo Prælato mortuo potestas, & jurisdictione illius, per quam in virtute obediens, et etiam sub pena excommunicationis præcipere poterat, non transeat ad talem Priorem aut seniorum Laym. loc. cit. & ex eo Pith. P 2 2. Quòd

2. Quod si tamen mortuo Prelato administrator nullus constituitur ab Episcopo, potest Prior, aut senior iuxta cuiusque Ordinis aut monasterii consuetudines alios gubernare lique precipere, tamen si jurisdictionem proprie dictam non exerceat, cum neque sit Prelatus, nec vice Prelatus, nisi vel consuetudo sit, vel regula, aut statutum Ordinis precipiat, ut vacante Prelatura Prior, vel alius intereat, dum novus Prelatus eligitur, vel constituitur, vires Prelati gerat. Laym. Pirh. *Ubi* cum proinde vices Prelati obediendum non sicut ac ipsi vice Prelato, quem constituit prelatus loco, seu in sua absentia. Quidquid sit de eo, num Priores claustrales similesque Officiales, seu Vicarii in praesentia ipsius Prelati habeant potestatem illam precipiendi in vltimis S. Obedientia, quod ex cuiusque religionis statuti & consuetudine diligendum ait Laym, cum de iure ordinario talem potestatem habere non videantur juxta Suarez. At si negandum non sit, habere illos juxta potestatem sibi commissam vim aliquam gubernandi, & precipiendi, ita ut obediri illis etiam in conscientia debeat, uti Ludimagistro in scholis, parit-familias in domo.

Quaestio 453. Sede Papali vacante potest quem resideat jurisdictio?

R Esp. remissivè, videndum nimirum Fagn. p. 2. *proxi. decretal. pag. 512. a. n. 2.*

Quaestio 454. An Episcopo, vel Prelato, alio exempto excommunicato vel suspensio devolvatur quoque jurisdictio ad Capitulum non secum, ac sede vacante, ita ut locus sit electioni Vicarii capitularis?

R Esp. negativè, sed recurrendum ad Papam, ut is provideat. Fagn. in c. *quia diversitatem*, de *consecr. prob. n. 25*, postquam num. aliquot antecedentib. contrarium proposuisset, & n. 16. dicens, se super hac quaestione à S. Congregat. praeposita negot. Episcoporum. & regular. specialiter consultum, citat pro hac sua sententia Holl. in c. 1. de *off. Vicar. in 6. n. 1.* dicantur Episcopo excommunicato nec ejus Officialem, nec alium posse jure redde-re nisi Papam. Item gl. *ibid. v. ipius* & Jo. Mousch. *ibidem*, n. 5. dicentes eadem. Probat suam sententiam Fagn. n. 16. primò ex c. *Romana*, de *suppl. negl. Prelator. in 6.* ubi dicitur, jurisdictio nem iustitiae agnei non devolvi ad Metropolitana, adducit rationem, cum id non inveniat concessum à jure, adeoque conditor dicti Canonis videatur retinuisse sibi hanc facultatem juxta regulam c. *nuper*, de *sent. excommen.* Et lamè, si ad Capitulum devoluta esset in hoc casu jurisdictio, Papa id ipsum non redderet pro ratione, nempe quod jurisdictio concessa esset alteri scilicet capitulo, cui jus suum auferre non possit Metropolitani, & non audet pro ratione daret, quod hac devolutio non inveniat in jure concessa Metropolitano. Probat illam secundò. n. 27. ex c. *si Episcopus*, de *suppl. negl. in 6.* ubi jurisdictio Episcopi naturaliter viventi tribuitur Capitulo in speciali casu, quando Episcopus est coepus à Pagani vel schismaticis; eo quod tunc sedes censetur quasi vacare per mortem, adeoque extra hunc casum regulariter jurisdictio Episcopi naturaliter viventi non transit ad Capitulum, cum mors ci-

vilis vel spiritalis Prelati non acquiesceret mortui naturali, nisi ubi id in jure cautum invenitur, ut pro regula tenendum ait gl. Joann. in c. *placuit*, si *seculis v. mortuus*, l. 6. q. 1. Probat Tertio. n. 31. & 32. ex eo, quod sedes ubi vacat interpretativè per Prelati inhabilitatem i. inter corporales de *translat. Episcoporum* (ubi sunt juxta communem modum loquendi dicunt ecclesia viduata, quae licet Episcopum habeat multum, tamen habere perhibetur) ita etiam vacet interpretativè per excommunicationem & suspensionem, ut post Hostiens. ex *pelle* Pavin. de *off. & potest. cap. sed. vac. pralud. ult. n. 13.* jam verò sede interpretativè vacante per inhabilitatem, juxta dictio non devolvatur ad Capitulum, sed Papa provideat dando Conjuratorem c. *ex parte*, de *elect. agrot. & c. an. tit. esd. in 6.* ergo nec sede interpretativè vacante per excommunicationem, vel suspensionem ee devolvatur ad Capitulum. Hujus sententia suffragari distictam obferendum (quae juxta l. 6. de *interpretatione* ff. de l. & c. *disticta*, de *consuetud.* est optima interpretas, quæ nimirum Episcopos ob delictum, vel inhabilitatem suspensionis ab administratione Capitulum non administrat, sed sedes Apostolica consuevit constituere Vicarios Apostolicos) ait Fagn. n. 32. & addit, hæc potissimum sibi vendicare locum in prelato inferiore. Neque proinde hic contrarii sunt (ut Fagn. n. 33.) Host. & Pavin. dicendo, sedem vacare interpretativè, Prelato exilente haeretico, excommunicato vel suspensio; cum non loquantur ad effectum devolutionis ad Capitulum, sed ad effectum, ut sit locus ritale ne *se devacante aliquod innovetur*. Neque etiam S. Congregat. Concil. de 14. Jan. 1588. declarat, Episcopos exilente haeretico, perducere ad Capitulum facultatem concedendi dimissiones, quia Episcopo exilente notorie haeretico, jurisdictio idcirco spectat ad Capitulum; quia sedes non interpretativè sed verè vacat juxta c. *commis. de haer. in 6.* Fagn. n. 34. citans id ipsum in c. *ad abolendam*, in *cod. de n. 29.*

Quaestio 455. Num jurisdictio sede vacante una cum Episcopo, vel Prelato moriente exspiret, & veluti de novo incipiat vivere in Capitulo?

R Esp. Cum Carol. Anton. de Luca ad Venerig. *annot. 15. §. 2. n. 2.* deficientes capite mortuo nimirum Episcopo, universam jurisditionem tam in habito, quam in exercitio retinere pante Capitulo, tanquam reliquum corpus politicum, seu intellectualem, quod in hoc differt à corpore naturali, ut etiam sine capite vivat, omnesque faciat operationes.

Quaestio 456. Num Capitulum succedat Episcopo in jurisditione tam temporali quam spiritali?

R Esp. Affirmativè. Lorcer. de *benef. l. 2. q. 2. n. 37.* ubi secundum regulam juri communem transiunt in Capitulum omnia jura episcopalia tam temporalia quam spiritalia, juxta c. *ult. & penult. de suppl. negl. pralor. in 6.* quod proculdubio completitur usum clavium. Guetier. *qq. can. l. 1. c. 14. n. 10.* Pirh. ad *tit. de major. & obed. n. 44. & 45.* Pignat. *tom. 5. consue. 24. n. 3.* ubi sede vacante Capitulum succedit tam in temporalibus quam spiritalibus, nec inferiori est, sed par Episcopo. Hinc ab excommuni-

catione

jurisdictione absoluitur, *canon. de major. & obed. in 6. An-
tacondit. c. cum omnes. de consuetud. Absolvit et
jurisdictione. ubi. & penult. de suppl. negl. praelatorum.*
de quorum singula particulatim infra. Unde jam
etiam, si succedat in jurisdictione etiam temporaria,
poterit jam exercere non solum in clericis seu
personis ecclesiasticis, sed etiam secularibus, in quas
Episcopus decedens prater Episcopalem habet
jurisdictionem temporalem, tam in causis civilibus
quam criminalibus per alios (puta ministros
suos) exercendis. Pith. *Le. cit. Quamvis. in sum. Bul-
lar. n. capis. sed. vac. ult. in 1. Diana p. 3. r. 4. resol. 16.*
c. ius Meroll. *tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 9.* Idque absque
periculo irregularitatis, ut addit Diana *loc. cit. in fine.*

Questio 457. Vtrum jurisdictione Ordinaria Episcopi tota transeat in Capitulum sede vacante?

Resp. Omnem administrationem, & jurisdictionem Episcopalem Ordinariam tam in spiritualibus, quam in temporalibus transire ad Capitulum sede vacante, & ab eo exerceri posse, exceptis illis, quae ipsius jure commune exceptis, vel Pontifici specialiter interdicit. Pith. *cit. n. 44. Ventrigl. tom. 2. ann. 1751. q. 2. n. 4. citans Duenunt. 8. trad. 4. resol. 1. Bull. in sum. p. 3. c. 7. dub. 1. n. 2. Quercias p. 5. c. 7. n. 4. Loner. loc. cit. n. 22. & 29. ubi etiam generaliter & univ. aliter, quae jurisdictione Ordinaria sunt, seu ipsa nomenclatur transiret in Capitulum. Unde jam tenenda videtur haec regula affirmativa, nimirum, quod tota illa jurisdictione Ordinaria transeat ad Capitulum, exceptis illis, quae jure commune exceptis. Garc. Pith. *loc. cit. Azor. in sum. p. 2. d. 3. q. 4. citans Rebull. p. 1. de devolut. n. 58. Fedele. de Senis. conf. 30. ac dicens hanc opinionem valde convenire cum ipsius jure. Ventrigl. loc. cit. Meroll. loc. cit. pluribus amplius, ac limitans dictam regulam affirmativam. Fagn. in 6. bu. qua de major. & obed. n. 49. & in eadem loc. cit. cod. n. 4. citans Pavio. de off. & potest. sed. vac. q. 1. p. 1. principal. d. n. 3. Jo. Aud. in cit. c. in sum. n. 5. Bot. n. 15. Abb. n. 3. contra Host. in sum. ut. sed. vac. n. 3. Archid. in c. 1. de major. & obed. in 6. apud Fagn. Lambard. de jur. p. 1. c. 1. q. 2. a. 9. & p. 1. l. 2. q. 8. apud Ventrigl. coustuentes in hac materia regulam contrariam negativam, nempe jurisdictionem motu Episcopo non devolvit ad Capitulum, nisi in quantum inveniant permissum, vel ex indulgentia speciali, vel ex consuetudine praescripta. Proinde jam etiam jurisdictione hac, quam habet Capitulum sede vacante, est ordinaria tam in spiritualibus, quam temporalibus, quae jure communiter habet, & ad universalitatem extensam. Azor. loc. cit. 7. extraus gl. in c. 1. ne pleb. h. v. 2. Jo. Aud. in c. 1. de suppl. negl. praelat. in 6. Pavio. p. 1. c. 2. Vnde tamen ad elucidandum magis dictam regulam affirmativam sit**

Questio 458. Num ergo Capitulum succedat in jurisdictione Episcopi ordinaria tam consentientia, seu necessaria, quam in ea, quae est voluntaria, & gratia?

Resp. In hoc non sinit convenire AA. succedere capitulum in tota jurisdictione ordinaria tam consentientia, seu necessaria, quam voluntaria, & hanc esse generalem iuris regulam, quam totidem sic limitanda in casibus iure expressis, ait apud Garciam Suer. *tom. 5. de censuris. d. 50. l. 5. n. 6.* Item apud eundem ait Selva de benef. p. 2. q. 11. n. 4. jure dicere, quod Capitulum succedat in jurisdictione, nec distinguere jurisdictionem contententiam, seu necessariam, & voluntariam. Item apud eundem Garciam Navar. *conf. 44. de tempor. act. d. 8. Lenerus trad. 111. De Capit. sed. vac.*

nat. n. 1. & seq. & conf. 7. de filii prebys. resolvis. Capitulum succedere etiam in his, quae sunt jurisdictionis voluntariae. Item apud eundem tradit Pavio. loc. cit. p. 1. q. 5. posse dispensare Capitulum, sicut Episcopus, licet sit jurisdictionis voluntariae, in qua etiam succedat. Pro eadem sententia hac generaliter id affirmante citatur quoque ab eodem Garcia Guerrero in speculo. 1. 4. Gutierrez. q. 9. can. 1. c. 1. r. 20. Rebuff. in p. 1. de devolut. n. 38. Bot. de synd. p. 1. n. 4. l. 2. & 44. Cora. de benef. p. 2. c. 7. n. 2. Qui iradven. c. 1. l. 1. c. 3. n. 6. & plurimi alii. Quibus adhaerere videtur Pith. n. 45. ubi, quod Capitulum exerceat omnem jurisdictionem Episcopalem tam voluntariam quam contententiam, licet nonnulli contrarium teneant, quod ad jurisdictionem voluntariam; sed minus probabiliter; cum secundum canones tota jurisdictione ordinaria Episcopi sede vacante ad capitulum devolvatur &c. Alii restrictius loquuntur, ut velint, quod in his, quae sunt gratiae, Capitulum succedere in tantum, in quantum à jure reperitur et concessum, citatur pro hac opinione à Ventrigl. loc. cit. n. 6. addit ad Quercias. in sum. Bullar. v. sed. vac. in princip. Et quoque ait Pith. de off. p. 1. q. 2. n. 25. Capitulum sede vacante potest plurima de pertinentibus ad Episcopum, quae sunt jurisdictionis voluntariae, pro quo citat Jo. Aud. in c. 1. de devolut. n. 58. & obed. in 6. atque ita in hoc saltem valet, & tenenda sit regula illa negativa; nempe quod jurisdictione voluntaria non nisi in his, quae ei à jure communiter concessa reperiantur, ad illud transeat.

Alii absolute negant, succedere Capitulum in jurisdictione voluntaria. Fagn. in c. 1. de sed. vac. n. 19. ubi expresse: Capitulum sede vacante non succedit in jurisdictione voluntaria, sed in necessaria tantum; quae est necessaria & non voluntaria administratur ut tenet gl. in Clem. 1. v. Capitulum de heret. (quam Felin. in c. cum alim. de major. & obed. n. 6. dicit communiter approbatam) Rota de off. p. 1. incipiente, si Episcopus n. 3. in novis. Nec succedit in his, quae lapsu ut gratiam gl. in c. 1. v. presentatus de institut. in 6. Et inde est, ut ait Fagn. n. 4. quod Capitulum non succedat in audientia indulgentiarum. Et contra vero, ut Fagn. n. 15. succedat in administrandis praesentationibus, & institutionibus sciendum; quia haec sunt jurisdictionis necessariae, & non voluntariae &c. Haec sententiam festius videtur Loner. l. 1. q. 9. d. 47. aliquantulum tamen adhuc limitando, dum aliter in Capitulum non transeat, quae sunt jurisdictionis voluntariae, concurrens totam discessionem, pro quo citat Gemio. Plura de his infra ubi, quae possit Capitulum sede vacante in materia beneficii.

Questio 459. An Capitulum succedat in his, quae Episcopo competunt jure speciali?

Resp. In his, quae Episcopo competunt jure aliquo speciali, seu accidentali (et si essent ex his, quae sunt jurisdictionis, ut expresse Arveda conf. 1. n. 3. apud Barbof.) non succedit Capitulum sede vacante. Loner. l. 1. q. 9. n. 47. Barbof. juri eccl. l. 1. c. 3. n. 108. Sbroz de iur. l. 1. q. 16. n. 1. & l. 2. q. 108. n. 5. & 6. ubi ex Felin. in c. cum alim. de cons. n. 10. quod licet Capitulum sede vacante Narvaez possit tanquam successor Episcopi, quae componitur Episcopo ratione jurisdictionis, ita ut vere tamen non possit super his, quae competunt Episcopo de jure speciali; quis in his non dicitur successor Episcopi. Ventrigl. l. c. n. 5 (ubi Capitulum succedere in his, quae sunt jurisdictionis ordinariae, declarat eum non procedere in his, quae jure communiter ad Episcopum spectant tanquam Ordinarii) & n. 7. Garc.

de benef. p. 54. n. 38. citans Abb. in c. cum olim. n. 2. Felto. in c. cum omnes. de consuet. n. 10. Rebuff. in pr. stat. de devot. n. 48. n. 69. Coraf. Cuch. &c.

2. Limitat nihilominus responsionem Ventrigl. cit. n. 7. ex addit. ad Quarant. in sum. Barar. v. sed evac. citato etiam pro hoc Meroll. in cit. n. 38. alimrom, quod si id, quod Episcopo competit jure speciali & accidentali, tribuit Episcopo novam jurisdictionem, non succedat in eo Capitulum, succedat verò, si id Episcopo novam jurisdictionem non tribuit, sed est annexio seu additamentum ad generalem Episcopi jurisdictionem.

3. Limitat eandem responsionem Paulò aliter Garc. loc. cit. n. 39. nimirum ut non succedat Capitulum in ijs, quæ competunt jure speciali, si sint ex ijs, quæ non competunt tanquam Ordinariis, seu ut Episcopo, pro quo citat Roman. in f. 106. n. c. v. g. in causa feudi (de quo loquuntur Abb. & Felin) in quo non competit jurisdictioni Episcopo, ut Episcopo, sed ut Domino Feudi succedat verò in ijs, quæ etiam jure speciali competunt, competunt tamen tanquam Ordinariis, & ut Episcopo, & ex jurisdictione Ordinariis, ut in jurisdictione, quam habet ex consuetudine (de quo quæst. loq.) vel etiam, quam habet ex decreto Tridentini, sess. 24. c. 6. de quo quoque paulò post. Porriò in speculo de Prælati inferiori ait Fagua. in c. de qua. n. 39. non devolvi eb illo eis ad Capitulum, quæ jure speciali, puta privilegii, statuti, consuetudinis, præscriptioalis ed illiusmodi prælatum pertinebant.

Quæstio 460. Num itaque succedat Capitulum in jurisdictione, quam Episcopus habet ex consuetudine, vel etiam ex privilegio?

1. **R**esp. ed primum affirmativè, modo jurisdictioni ille consuetudine acquiritur competat Episcopo ut Episcopo, Pirh. ad tit. de major. & obed. n. 45. ubi regula generalis, quod Capitulum eo exercenda jurisdictione Ordinariis Episcopi sede vacante succeder, extenditur, si ve ex jure communi competat Episcopo, si ve per consuetudinem acquisita sit; cum etiam competat Episcopo ut Episcopo Garc. loc. cit. n. 40. citans Pavin. p. 1. q. 9. n. 7. Cuchum in pr. stat. in sum. n. 2. tit. 9. n. 85. Anton. Genuelem in pr. stat. Archiep. Neapol. c. 85. n. 31. de cetero contrarium est, ubi potestas illa acquisita consuetudine non competit Episcopo ut Episcopo, qualis v. g. est potestas ex consuetudine competens Episcopo interveiuendi alicui electioni, & de hac jurisdictione seu potestate censendi sunt locuti, qui contrarium teneant ut Sbrox de Prælat. l. 2. q. 30. a. n. 3. quod jurisdictioni, quæ de Consuetudine competit Episcopo, non transiet in Capitulum, censet verius, & id tanquam verius defendit à Salin. in c. cum olim. n. 5. & maxime si consuetudo illa sit contra posita iudicia, Ex quo Sbrozio illud quoque hic notandum, quod habet loc. cit. n. 8. ex Felin. loc. cit. quod quando additum non nascitur eidem viâ, quâ principale, tunc non iudicetur idem, quod de principali; prout etiam, quando est diversa ratio inter ecclesiasticum, & principale, ut Jesoo in l. fin. de cens. in deb. Decius in l. si pascenda. c. de pac. quemadmodum non nascitur eidem viâ facultas, seu jurisdictioni, quæ competit Episcopo de consuetudine, vel alio jure speciali, adeoque non sit tanta communio iore; Episcopum, & Capitulum in his, quæ sunt de consuetudine, vel jure

speciali, sicut in ijs, quæ competunt de jure communi, ut Abb. in c. cum olim.

2. Resp. ad secundum quoque affirmativè, modo sint, quæ ex privilegio in perpetuum concessa, seu commissa sint Episcopis, ita ut in ordinariam eorum jurisdictionem transueant, quæ enim Episcopis jure speciali non merè delegata, sed ordinario competunt (qualiter ordinaria causetur potestas non collata intuitu petitionis, sed dignitatis, seu officii in perpetuum Pirh. loc. cit. Ventrigl. loc. cit. n. 10.) succedit capitulum Pirh. ibidem citans Sauch. de matrim. l. 8. d. 2. contra Suarez de censur. d. 4. s. 3. c. 3. secus esse, si va non transire ad Capitulum privilegia & immunitatis concessa Episcopo ratione Ordinis, & dignitatis Episcopalis (quæ testatur gl. in c. ult. v. indulgentias. de privileg. jure Ventrigl. loc. cit. n. 13. ex Perin. & edita ad Quarant. Porriò talem potestatem specialiter indulam Episcopis transueantem ad Capitulum sedē vacante esse potestatem ebolvendi, & dispensandi in casibus paupibus occulis, nec deductum ed forum contentiosum concessum Episcopis à Triid. sess. 24. c. 6. censent Pirh. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 21. ubi, quod facultas loc. cit. à Concilio concessa Episcopo competat etiam Capitulo sedē vacante; ed quod licet illa facultas competat Episcopo jure speciali dicti decreti, competet tamen ei jure communi, & ex jurisdictione Ordinaria ei tributa per dictum decretum, ac ita in terminis docere ait Gercies Aragonium a. 2. q. 88. a. 12. censet f. Henricq. in sum. l. 6. c. 6. s. 1. Rodinq. q. regular. tom. 1. q. 61. a. 9. Sauch. loc. cit. Suarez de panis. l. 30. s. 1. n. 4. etiam contrarium docet de censur. loc. cit. verum de hoc securus statuet expensis responsione ad quæst. seq. Vide quoque dicta supra, ubi, num potestas competens Prælati ecclesiæ Collegiatæ transiet ad Capitulum, Prælatus illā vacante.

Quæstio 461. An Capitulum succedat Episcopo in jurisdictione delegata?

1. **R**esp. in hac materia satis confusè loquitur AA. plures. Primum in jurisdictione, quæ in perpetuum committitur, & delegatur à sedē Apostolica muner Episcopali, ita ut ex officio deinceps competat Episcopis, si ve ut deinceps successores omnes Episcopi admittant ad dictam delegationem, succedere capitulum sedē vacante, nisi aliud aliunde legitime colligatur ex mente delegantis, tradunt Barbo. jur. in l. 1. c. 32. n. 107. Ventrigl. loc. cit. n. 10. citantes Molin. de jur. n. 6. tr. 5. d. 11. n. 8. & 9. rationem eddit Barbo. quia supposita perpetuitate hujus delegationis, per quem id, de quo actum fuerit, enuectur in perpetuum Episcopali muner, non quidem principaliter in bonum Episcopi, nec tanquam ejus privilegium, sed in bonum eorum, in quos cæ jurisdictioni taliter delegata exercetur vel alimrom, & Ecclesiæ, sequitur, eandem jurisdictionem censendam esse ut necessarium, imò ut partem totius jurisdictionis Episcopalis in communi, ac prout ed talem transiunt in Capitulum, in quod sedē vacante transiet per viam regulæ tota episcopalis jurisdictioni. E contra non transire in Capitulum, quæ concessa sunt à Papa Episcopo sub nomine dignitatis, & consequenter etiam ejus successoris delegatione speciali, seu tanquam delegare ad aliquam particularem causam causam vel negotium. & quo ad hoc præsumum, nempe dum ad speciale negotium de

mandata, seu concessa Episcopo jurisdictionis, eam eo mortuo (etiam literis jam presentatis, ut expressit Barbof. *juris eccl.* l. 1. c. 12. n. 104. Garc. p. 5. c. 7. n. 43) & Pignat. *privileg. poss. citandus*) non transferre ad Capitulum, sed reservari Episcopo successore, consentit Pignat. *tom. 5. consil. 24. n. 1.* & est communis opinio. Et sic manifestum est, quod ubi elata est iudicialis potestas Episcopi, potestas ei delegata non transferretur ad Capitulum. Lotter. *l. 2. g. 2. n. 5.* Utrique verò parti hujus distinctionis ad huc videretur Azor. *inst. mor. p. 1. l. 3. c. 39. g. 4.* ubi: in his, quæ conveniunt Episcopo jure delegato misceat succedere Capitulum; quæ non succedunt nisi in jurisdictione, quæ Episcopo competit jure ordinario, ut est communis opinio. Nihilominus tamen potest Capitulum auctoritatem aliquam habere in jurisdictione Episcopi generaliter auctoritate Apostolica delegata, ubi necessarium videtur, negotiū in Capitulo expediri, ita ut moram non pariat. Pro quo postremo nimirum quod Capitulum sede vacante loc. edat in jurisdictione generaliter delegata Episcopo à jure vel auctoritate Apostolica, ubi necessarium videbitur id expediri per Capitulum; citat Garc. p. 5. c. 7. n. 46. Pavin. p. 2. g. 7. n. 9. & g. 10. n. 4. Gouevil. *loc. cit. n. 30.* Cuch. *loc. cit. n. 3.*

2. Secundò tradit Fagn. *in c. hic quæ. de major. & obed. n. 54.* non transferri in Capitulum jurisdictionem competentem Episcopo non jure suo ordinario; sed delegato, etsi competit ei ex generali delegatioe Sedis Apostolicæ; citat pro hoc Jo. Aud. *in c. ad audiendam. de Hæretic. super ult. gl. Federic. de Sensu conf. 30.* atque, quod, licet huic opinioni contradicant multi, eam tamen de feudis & tanquam a variorem ostendi à Card. in Clem. 1. g. 2. de Hæret. Abb. *in c. cum alim. de major. & obed. n. 2.* & communem tenendamque dici à Franco *in c. n. de major. & obed. in 6. num. 6.* Unde jam lustret Fagn. *loc. cit. n. 55.* potestatem à Tridentino tributam Episcopis tanquam Sedis Apostolicæ delegatis non transferri in Capitulum sede vacante. Secus tamen alio, seu transire ad Capitulum potestatem, & jurisdictionem, alim. 56. si Episcopis competat utroque jure, scilicet Ordinario & delegato; veluti si Concilium det illis facultatem procedendi etiam auctoritate Apostolica. Quippe valde diversæ sunt, concedi illis simpliciter potestatem procedendi auctoritate Apostolica, & concedi illis facultatem etiam procedendi auctoritate Apostolica; particula enim illa etiam est implicativa jurisdictionis ordinariæ; nec Fagn. citans seipsum *in c. ad audiendam il primo. n. 46. de eccl. adif.* Huic Fagnoni doctrinæ inhaeret Parib. *loc. cit. n. 43.* ubi, quod non succedat Capitulum in jurisdictione delegata, etsi delegatio facta à jure communi, vel Concilio generali, ut per vim juris absolute etiam, & in perpetuum commissum quid Episcopis expediendum auctoritate Apostolica, v. g. visitare monasteria exempta, aliòve quid circa Religiosos exemptos exercent tanquam Sedis Apostolicæ delegati; eò quod tunc illa potestas non sit ordinaria, sed delegata; quæ eo ipso, quod Episcopi procedere debeant auctoritate Apostolica (intelligit solà) non agant ex proprio seu ordinario officio suo episcopali. Sed si ab utroque jure & Ordinario & Delegato illis competat, &c.

3. Tertiò non multum dissimile quid à doctrinæ Fagnani tradit Garcias *loc. cit. n. 44.* Capitulum in jurisdictione delegata non succedere Episcopo, etiam si delegatio fiat à Canone; eò quod

licet tunc competat à jure communi, tamen sit ex potestate specialiter indulta, & non competente Episcopo; pro quo citat Abb. Felin. Jo. Andr. Sench. *ult. supra num. 10.* Unde num. 47. insert Garcias, Capitulum sede vacante non posse visitare monasteria monialium exempta, quæ visitat Episcopus auctoritate Apostolica juxta Clem. 2. de statumach. de quo nos infra. Insert quoque num. 47. Capitulum non succedere in casibus, in quibus à Concilio Tridentino, datur Episcopo facultas procedendi ut Sedis Apostolicæ delegato. Sed etiam tamen esse ait num. 48. si succedere Capitulum, dum datur à jure, vel Concilio Episcopo jurisdictionis in aliquibus casibus, quàm aliis non habebat prorogando, & extendendo ad illos jurisdictionem illius, & potestatem ordinariam, ita ut Episcopus jam procedat etiam in illis casibus jure proprio, & tanquam Ordinarius. Quod longe diversum quid esse ait ab illo, quod datur à jure Episcopo jurisdictionis delegata, ut procedat auctoritate Apostolica tanquam Sedis Apostolicæ Delegatus. Idem est (ut Garc. num. 49.) dum solam tollitur à jure vel Sede Apostolica obsequium exemptionis; eò quod tunc redestur ad jus commune, & ordinaria potestas Episcopi relinquatur sibi quasi libera à vinculo, quo per exemptionem illam erat veluti suspensa. Illud denique notat Garc. num. 50. quod, quando verba: *auctoritate Apostolica*: conjunguntur cum verbis: *concedimus facultatem*: non faciunt jurisdictionem delegatam, sed bene, quando conjunguntur potestati faciendi; pro quo citat Pavin. *loc. cit. n. 10.* num. 3.

Quæstio 462. An Capitulum succedat in iis, quæ concessa Episcopo ratione dignitatis, & præminentiæ episcopalis, & quæ alii, quod Episcopi non sunt, etsi alias jurisdictionem quasi episcopalem habeant, non conceduntur?

R Espond. negativè. Ventrigli. *loc. cit. num. 13.* Layman. *ad c. scriptum. de elect. n. 3* ubi generaliter ait: Capitulum vacante sede non succedere in his, quæ Prælato specialis jure competunt ratione dignitatis, ut docent AA. *in c. verum. de foro competente. Abb. in c. c. scriptum. n. 13.* Butrio n. 25. Et specialiter de Episcopo, quod quæ ei ratione dignitatis suæ speciali jure data, vel commissæ sunt, non transferant ad Capitulum, habet Laym. *ad c. quoniam. de off. ind. Delegat. n. 1.* Eadem habet Plin. *loc. cit. n. 49.*

Quæstio 463. Num succedat Capitulum Episcopo quò ad facultatem interveniendi alicui actus de consuetudine, vel etiam præbendi de necessitate consilii?

R Espond. ad primum à satis dictum supra, ubi, num transferant in Capitulum, quæ de consuetudine competunt Episcopo.

2. Reipond. ad secundum: Dum consilium Episcopi requirebatur in aliquo actu (intelligit siue ex consuetudine, siue alio jure singulari) non succedit Capitulum sede vacante in eò dando. Sbcour. de Vicar. l. 2. g. 161. num. 6. citans c. *ut nunc. ne sede vac. in 6.* Abb. *in c. cum olim. de major. & obed. n. 10.* *num. 10.*

Quaestio 464. Num Capitulum succedat in jurisdictione, quam Episcopus simul cum alio exercebat?

Resp. negativè. Si jurisdictionis illa non exerceretur per solum Episcopum, sed simul cum alio, & in solidum; transibit enim illa tunc ad collegium superiorem, juxta c. 5a. d. 65. Ventrigl. loc. cit. nam, 62. monens postremum hoc intelligendum de illa jurisdictione, in qua locum habet jus accretendi; pro quo citat Quirant. in sum. Bullar. r. Capitulum sed. vac. vers. predicta restringe. qui etiam ulterius addat, modo in hoc oculo interrogetur prajudicium sedi vacanti. Unde jam etiam inferret, jurisdictionem, & potestatem, quam simultaneous cum episcopo habebat, & exercebat Capitulum, sede vacante transire ad solum Capitulum. Fagnan. c. bis quae de major & obed. a. 42. ubi: quod quando potestas communis est, seu simultaneous inter Praelatum, & Capitulum (loquitur autem de Praelato Episcopo inferioribus, seu ecclesiae inferioris) absque dubio decedendum sit, jurisdictionem devolvi ad Capitulum Praelato mortuo juxta c. fin. de Regular. l. 6.

Quaestio 465. Num Capitulum succedat non tantum in jurisdictione, sed & in emolumentis ex ea provenientibus?

Resp. Non succedit in iis, sed ea referuntur Episcopo Successori. Ventrigl. loc. cit. n. 3. juxta Clem. a. de elect. quod tamen ipsum intelligendum de emolumentis illis, quae proveniunt verè ex jurisdictione, & sigillo directè, non detis, quae proveniunt ex causa personae jurisdictionem exercentis; pro quo citat Quirant. in sum. Bullar. Unde emolumenta aliis debita Vicario Episcopi ratione sui officii, sede vacante cedunt Vicario Capitalari; illa verò, quae alias debeantur Episcopo ipsi, & non Vicario ratione jurisdictionis, cedunt Camera Apostolica sub titulo fructus pendens, siquidem alicubi Camera haec ad hoc ius habet, aliàs, ut dictum, reservatur Successori. Ventrigl. loc. cit. citans Meroll. t. d. mor. sum. d. 7. a. 7. num. 1. juxta c. Clem. a. de. Cuiusque tamen debeantur illa emolumenta, potest ab illis Capitulum sede vacante deducere expensas rationabiles, & necessarias pro ministeriis Curiae, & similibus, pro salario Vicarii Capitalaris. Ventrigl. nam. 24. citans Vulp. in pra. 44. a. 13. Meroll. ubi ante. &c.

2. Porro multas pecuniaris neque Capitulo, neque Camera, nec Successori debent, sed debent applicari pias usus juxta dispositionem Tridentini sess. 25. c. 3. postèque autoritate illius decreti statuit exequi Vicarium Capitalarem. illiusque nihil ex eo sibi sub praetextu salarii (cum illud ex fructibus ecclesiae vacantis consequi possit) sumere posse habet Ventriglia n. 26. quamvis n. 27. addat, citans pro hoc Marc. Anton. Gauvenc. in pr. a. 6. n. 5. Racio in pr. 100. a. 1. ref. 31. a. 7. possit eas sibi applicata Capitulum, vel ejus Vicarium, si pauper est, sicuti permittitur Episcopo pauperi eas retinere pro suis necessitatibus, modò necessitas sit evidens, & non dubia.

Quaestio 466. Num ea, quae sunt Ordinis episcopalis sede vacante devolvantur ad Capitulum?

Resp. Indubitatum est, ea non devolvi ad Capitulum exercenda per ipsum Capitulum, aut

ejus Vicarium, dum hic Episcopus non est, ut patet. Fagn. in c. bis quae de major. & obed. a. 64. Ventrigl. tom. 2. ann. 15. 5. a. 12. Verum tamen devolvitur ad Capitulum potestas ea exercendi per aliam, seu communem ad illorum exercitum alteri, qui character episcopali insignitur est. Fagn. loc. cit. citans gl. ult. ad c. c. bis quae. Ventrigl. citans Pavlin. p. 1. q. 3. num. 4. addit. ad Quarant. sum. Bullar. r. Cap. sed. vac. Meroll. ubi supra. a. 56. Borhol. loc. Eccl. 3. c. 32. a. 89. ubi Capitulum succedit in concedenda licentia extero Episcopo exercenda pontificalia in ecclesia vacante secundum Henric. in sum. l. 10. c. 22. Garc. p. 5. c. 7. n. 99. Atque ita potestas illa non devolvitur ad proximum Superiorem, v. g. Archiepiscopum, aut Patriarcham, qui ea per se ipsum expediat, vel Visitatorem, per quem expediatur, constituitur, sed poterit Capitulum, vel ejus Vicarius invitare vicarium, aut alium Episcopum, qui in ecclesia vacante, & diocesi Capituli subiecta ea, quae Ordinibus sunt episcopalis exerceat. AA. iidem, quibus plura ex antiquis addat Fagn. caute studio protestando, quod per hoc nihil juris illi Episcopo acquiritur ut Fagn. Probat ut hoc ipsum clarè ex textu c. cum nos, de temp. ordina. in 6. ubi expressum est, Capitulum sedè vacante posse dare licentiam alteri Episcopo ordinandi. Item per hoc facit gloss. ult. in c. dilectus de off. Ordinar. alterans, collationem Ordinum, & Sacramentorum esse de lege jurisdictionis, Quod dictum, etsi mirabile sibi videri dicat lunc, ubi id tamen probari ex c. interduimus. l. 6. q. 1. secundum Jo. And. de Fagnan. 65. qui etiam ibidem ait; habere proinde in hoc Capitulum jus pinguis quam Archiepiscopus electus, & confirmatus; non taciens passim; utpote qui dare non possit licentiam, ut subditi sui ab alio Episcopo ordinentur juxta c. suffraganeis, de elect. Sed oaque responsio restringenda, ut vult mol. in c. c. bis quae a. 3. quod Capitulum possit ea expedire per alium, quae sunt Ordinibus episcopalis, si superius immediate Capitali id neglegat, aliàs non; quia haec distinctio jure non probatur, videtisque esse contra dictam doctrinam. cum nullus. quae hoc jus Capitulo tribuit principaliter; non autem jure devoluto, ob negligentiam Superioris. Fagn. cit. n. 65. Verum de his plura infra.

Quaestio 467. An Capitulum per se ipsum exercere possit jurisdictionem illam episcopalem ad se sede vacante devolutam?

Resp. Tamen id poterat Capitulum de jure communi, nec tenebatur constituere ad hoc Vicarium; modò tamen post Tridentinum id amplius non potest, sed debet constituere Vicarium, qui nomina illius jurisdictionem illius exerceat. Fagn. ad m. de off. Vicar. a. 77. Fagn. ad c. bis quae n. 66. & 67. Ventrigl. loc. cit. 52. n. 1. Laym. ad c. Rom. de off. Vicar. n. 16. juxta decretum Trident. sess. 24. c. 6. Verum de hoc expresse cap. 5. ubi etiam; an Capitulum constituto Vicario, se possit mittere jurisdictioni; item, nem per octo illos dies citos ei ad constituendum Vicarium, admississet.

Quaestio 468. Jurisdictio Capituli sede vacante quando expirat?

Resp. Exiprat per novi Episcopi confirmationem, & Episcopatus possessionem. Laym. loc. cit. Vide dicenda infra, ubi quandoque expiatur jurisdictionis Vicarii Capitalaris; & expressum est. hinc p. 2. g. 668. a. 3.

CAPUT SECUNDUM.

De Potestate Capituli, sive quæ in specie possit vel non possit sede vacante.

Quæstio 469. An potestas Capituli major sit potestate Vicarii generalis Episcopi?

Episcopus, affirmativè. Laym. in c. cum generali, de off. Vicar. in 6. Sbroz. l. 2. q. 162. num. 7. citans Feder. de Sentis conf. 30. num. 3. Abb. in c. quoniam, de off. Deleg. n. 15. Pavin. p. 1. q. 2. n. 2.

Abque tamen specialibus factis commissionibus Vicario ab Episcopo, ut exprèsset Laym.

Quæstio 470. Num Capitulum facere possit constitutiones, & edicta concernentia totam diocesim, statutaque ab eo maneant sede vacante plena?

R Espond. primò in genere: Capitulum potest sede vacante facere statuta. Sbroz. de Vicar. l. 2. q. 188. num. 3. & 4. & à fortiore AA. pro sequentibus punctis citandis. Magistratus enim possunt condere statuta super his, quæ pertinet ad propriam jurisdictionem. Sbroz. loc. cit. num. 4. citans Felin. in t. cum omnes. Bald. in l. nulli, t. de sent. & r.

2. Secundo: potest facere statuta super rebus pertineantibus ad ipsum Capitulum, v. g. qualiter debeat congregari, vel distributiones dividere. Barbof. loc. cit. l. 2. q. 32. num. 7. citans Vulpin. in pr. l. 2. d. 1. q. 4. num. 16. Si enim id possit super his sede plena, etiam absque consensu Episcopi. Pignat. tom. 10. conf. 138. n. 16. & 17. citans Suet. de LL. l. 4. c. 6. n. 12. Castrop. trad. 7. d. 1. p. 23. num. 26. juxta c. cum omnes. de consit. & Abb. ibi num. 4. Sbroz. loc. cit. n. 6. citans Innoc. & Abb. in c. cum consuetudinis. Quia scilicet ab Episcopo est quoddam corpus, & ideo potest habere proprium motivum, quo se dirigit secundum propriam exigentiam. Pignat. loc. cit. Si inquam, id potest, multo magis id poterit sede vacante.

3. Tercio: potest etiam itaquam Successor Episcopi statuere in illis, quæ competunt Episcopo ratione jurisdictionis, et si statuere nequeat super his, quæ Episcopo competunt jure speciali. Azor. infor. mor. p. 2. l. 3. q. 11. ubi, quod condere possit statuta, quæ potest Episcopus vivere. Sbroz. loc. cit. num. 5. citans Feder. de Sentis, conf. 16. & r. & in specie statuta facere potest concorrentia augmentum cultus divini. Barbof. loc. cit. citans Card. Tulich. tom. 1. l. c. concl. 33. num. 1. Pignat. tom. 6. conf. 49. n. 2. ubi: dubium non est, quin penes Capitulum residere potestas ferendi leges super gubernio Ecclesiæ, & circa omnia concernentia cultum divinum promovendum, quibus beneficiari itaquam minime Ecclesiæ parere debent; pro quo citat Rotam decis. 321. & 331. p. 6. & decis. 76. p. 7. tenent. Caldet. conf. 2. de consit. & r. loquitur euren de Capitulo sede ple-

na; multo igitur magis id locum habet sede vacante.

4. Quarto potest facere statuta obligantia totam diocesim. Barbof. loc. cit. Pirh. ad tit. de major. & obed. n. 47. etiam si sint contraria statuta diccesania. Pluh. loc. cit. & per quæ abrogentur statuta antecessoris Episcoporum; quia & hoc est jurisdictionis. Azor. loc. cit. Quæque sunt perpetua, & durent post electionem, & constitutionem novi Episcopi, seu tempore succedentium Episcoporum. Fagnan. t. 2. nobis il primo. de sent. excom. n. 51. & 52. ubi: Capitulum sede vacante si procedat per modum statuti, & tunc etiam si statuta imponat penam pre futuro delicto, non exspirat sede plena; sed si procedat per modum sententia. Quod secundum fuit stabilit per plures num. & n. 56. ubi: conclude, quod statutum, cum sit lex quædam, duret perpetuo, nisi revocetur. Unde dicit Federic. quod si Capitulum sede vacante fecit statutum, duret etiam creato Episcopo, nisi exprèsset revocetur per Episcopum. Idem de perpetuitate talis statuti tradunt Pirh. loc. cit. Barbof. loc. cit. n. 73. citans Pavin. p. 1. q. 6. Caldet. conf. 2. de consit. Zanol. in pr. episcop. p. 1. n. Capitulum, §. 15. & r. Modò tamen si hoc esse & iusta, Ecclesiæ aut juribus episcopalis iuris acquisitis non prejudicantia. Azor. loc. cit. Pirh. Barbof. loc. cit. quæ posterior citat pro hoc Monet. de distib. p. 2. q. 13. n. 24. Molin. de infir. n. 5. d. 11. n. 7. Sic condere statuta nequit, quo subsidium charitativum debitum Episcopo minuat, Azor. loc. cit. Barbof. loc. cit. n. 73. citans scriptura. de paroch. Episc. p. 3. alleg. 87. n. 14.

5. Poterit tamen Episcopus Successor statuta à Capitulo sede vacante facta prohibere revocare, sicut & alia statuta injusvis predecessoris sui; cum pari scilicet episcopali polleat jurisdictione. Barbof. citans Ferential. ad Burat. decis. 758. & n. 11. Pirh. loc. cit. nisi forte, ut addit Pirh. in illa juravit.

6. Verumtamen sicut non potest Capitulum sede plena statuere, quæ tangunt totum statum Ecclesiæ, vel etiam in rebus arduis, siue consensu Episcopi. Sbroz. loc. cit. n. 6. Barbof. loc. cit. n. 75. citans Innoc. in c. cum omnes. de consit. n. 1. Abb. n. 4. Buti. n. 4. Felin. n. 9. Berolium n. 36. & 46. Boed. Capra. tom. 1. com. opin. l. 1. tit. 2. de Episcop. & Cler. n. 24. & r. ita nec sede vacante id posse, videtur tenere Loet. de reb. benef. l. 2. q. 31. num. 82. ubi, quod non transeat in Capitulum potestas congregandi synodum ad effectum decrenendi, & statuti generaliter, & universiter super statu Ecclesiæ; sed si de potestate statuendi respectu singularis causæ, cui aliter provideri nequit.

Questio 471. Num Capitulum sede vacante possit statutorum suorum transgressores punire?

R Esp. affirmative: Capitulum si quidem etiam sede pleni potest punire transgressores statutorum suorum. Pirh. *ad cit. de major. & obed. n. 43.* Laym. *in c. cum omnes de consuet. n. 1.* Tamen enim Capitulum Cathedrale absolute loquendo non habet jurisdictionem in ecclesia vivente Episcopo; adeoque nec sine Episcopi auctoritate condere possit leges, & statuta, quibus ecclesia status, antiquæ consuetudines, aut juramentum. Laym. *loc. cit.* citans Abb. *in c. quoniam prope finem de vita & benef. Cleric. Suar. de LL. l. 8. c. 6. n. 11.* juxta *c. cum consuetudinem de consuet.* habet tamen partem aliquam, seu usum potius jurisdictionis, sive à Superiore, sive per consuetudinem acquisitum secundum modum administrationis sue, dum Capitulum inspiratione ab Episcopo consideratum constituit Collegium seu Universitatem aliquam, cui præest Decanus, aut Præpositus juxta diversas Ecclesiarum consuetudines. Laym. *loc. cit.* & ex eo Pirh. adeoque jam potest intra terminos potestatis sue statuta facere, & consequenter iis (etiam sine Episcopo, seu licet Episcopus statutum non approbaverit. Laym. *loc. cit.*) penam seu multam adicere, v. g. pecuniariam, & per subtractionem fructuum ex corpore transgressores compellere ad penam statuto decretam solvendam. Laym. *loc. cit. n. 2.* Pirh. *cit. n. 43.* quia id, (ut colligitur ex l. 1. §. si quis ius dicenti non obtemper.) conexum est, & necessarium ad executionem legis, aut statuti, & regala recepta est, quòd quicumque statuta condere possit, ii etiam penam intra terminos potestatis suæ adicere possunt; adeoque jam utrumque, & statuta condere, & transgressores punire poterit Capitulum cathedrale. Laym. *cit. n.* (qui in fine hujus nam. hac ipsa auctoritate quoque ad Capitula tractatistum Collegiarum Episcopis subiectionem.) Quidquid sit de eo, num condere possit tale statutum penale, quod obligat vi jurisdictionis; an solum per modum alicuius conventionis, seu pacti, ut voluit Butrio & alii apud Fagn. *in cit. c. cum omnes. num. 39. & seq.* quem vide, uti & Pirh. *loc. cit.* Atque ex jam dictis manifestè & à fortiori inferitur responso nostro, posse neminem id ipsum multò magis Capitulum sede vacante; cum tunc possit jurisdictionis propriè tali, & episcopali, adeoque sicut in legem & statutorum suorum transgressores penas coactegre potest, ita & illud.

Questio 472. Num Capitulum sede vacante de aliis quoque delictis, & criminibus inquirere, cognoscere, eaque punire possit?

R Esp. primò: potest etiam contra certas personarum de delictis contra certas personarum inquirere. Barbof. *loc. cit. l. 1. c. 32. n. 102.* Fagn. *in c. hoc qua de major. & obed. num. 5.* citans Rotam in *Burgensi jurisdict. decis. 166. num. 2. p. 3. Recens. Vital. in cit. l. 1. n. 177. de heret. Feder. de Sen. conf. 16. num. 2. in fine.*

2. Sic quoque potest cognoscere causas judiciales, etiam criminales. Pirh. *loc. cit. num. 50.* Nac obstat, quòd Tractatum *sess. 24. c. 26.* causas matrimoniales, & criminales Episcoporum res

etiam examinationali, & jurisdictionali relinquit; non per illa verba solum excludantur alii Prælati inferiores; non autem Capitulum, quod sede vacante non est inferior, sed per Episcopum. Pirh. *idem citans Quaran. in sum. Bullar. v. Capito not. sed. vac. q. 5.* Et sic in specie cognoscere potest de crimine hæresis, & procedere contra hæreticum. Pirh. *cit. n. 50.* citans Clem. 1. *de heret. & Quaran. n. ante.* Ventriglia *tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 29.* ubi quòd non exemptum Capitulum sede vacante succedit Episcopo in jurisdictione in causa hæresis, prout disponitur in *c. ad abolendam de heret. ut abunde probat Farinac. de heret. q. 186. n. 177. & seq.* qui etiam *num. 180.* dicit, quòd Capitulum exercet hanc jurisdictionem per specialem delegationem. Barbof. *loc. cit. l. 1. c. 32. num. 6.* ubi, quòd succedat in cognoscendo de crimine hæresis, prout poterat cognoscere Episcopus, in comprehendendis scilicet iudicandis & puniendis hæreticis, citans Host. *ad cit. c. ad abolendam. num. 2. & 4.* Abb. *num. 1.* Sylv. *v. heret. Sanctarell. tract. de heret. c. 40. num. 4.* Farinac. ubi paulò post. Item Diana *p. 8. tract. 4. resol. 37.* ubi citato Carenà *tract. de s. off. p. 1. l. 6 §. 3. n. 10.* cum in causis hæresis procederet ex parte Episcopi jure ordinario, non est dubium, quin Vicarius Capituli sede vacante debeat assistere Inquisitoribus in dictis causis.

3. Da cetero Capitulum sede vacante non habet jurisdictionem procedendi contra exemptos in causa hæresis; quia hæc facultas competit Episcopo non jure ordinario, sed delegato, & proinde non succedit Capitulum, Ventrigl. *loc. cit.* citans Jo. And. *in cit. c. ad abolendam. n. 15.* Anchor. *num. 10.* Deciau *tract. criminal. l. 5. c. 2. n. 14.* Farinac. *ubi ante. num. 182.* (qui etiam dicit ab hac sententia non esse recedendum.) Corret. *de heret. n. 60.* Zabarell. in Clem. 1. *de heret. num. 60.* in q. 2. Dian. *tom. 4. tr. 2. de off. & potest. inquis. resol. 35.* qui tamen *p. 8. tr. 4. resol. 37.* refert, contrarium fuisse prædictum. Sed neque Clem. 1. *de heret.* ubi absolute conceditur tam Capitulo sede vacante, quàm Episcopo procedere contra hæreticos abique eo, quòd fiat mentio de auctoritate apostolica, seu ut procedant auctoritate apostolica, concedit Capitulo sede vacante hanc potestatem procedendi in causa hæresis contra exemptos; cum in dicta Clem. nulla fiat exemptorum mentio.

4. Ratp. secundò: potest quoque punire crimina & excessus. Fagnan. *loc. cit.* ubi ex Federico *conf. 16. num. 1.* quòd in puniendis criminibus, & excessibus Capitulum id possit sede vacante, quòd potest Episcopus. Idem habet Barbof. *loc. cit. n. 67.* Et sic in specie potest ob delicta suspendens ab officio, deponere, seu privare beneficiis, aliisque facere, quæ correctionem spectant; cum ea omnia spectent ad jurisdictionem ordinariam Episcopi. Pirh. *loc. cit. num. 46.* Barbof. *loc. cit. num. 80.* citans Molina, *tract. 5. de inst. d. 1. num. 6.* Pavin, *p. 2. q. 6.*

5. Sic quoque videtur posse procedere contra Clericum ad verbalem degradationem (qualis dicitur, quando contra Clericum pronuntiat sententia, per quam privatur à Ordinibus Clericalibus), quæ & propriè loquendo degradatio dicitur) Sbroz. *l. 1. q. 167. num. 2. & 3.* cum dicitur *in d. dist. sess. 13. c. 4.* quòd Episcopus per se, seu suum Vicarium generale in spiritualibus contra Clericum in sacris etiam presbyteratus Ordinis ad illius condemnationem possit devenire; adeoque vide-

videtur id ipsum competere quoque Capitulo sede vacante. Nequaquam tamen ad actualem illam & solemnnem Clericali degradationem (qualis dicitur, quando Clericus non solum per sententiam privatur, sed etiam personam & actualiter degradatur, exiit, & spolietur Ordinibus ecclesiasticis, Sbroz, loc. cit. n. 4. cujus modum ponit Trident, loc. cit. & cujus quoque degradationis formam vide apud Folet, in pr. crim. canon. p. 3. Ind. tit. 27. confecti & committi. num. 15. & 16. hauc enim per ipsum Episcopum fieri vult Tridentinum loc. cit. & sic videtur, ea esse Ordinis episcopalis; quod ipsum aliqui tradunt de degradatione seu depositione verbali apud Sbroz, loc. cit. num. 6.

6. Item contra seculares sibi subiectos ad primum capitis, ubi Episcopus præter episcopalem habebat & hauc supremam iurisdictionem suo episcoparui annexam; idque conformiter dictis supra ex Pish, loc. cit. n. 45. in fin.; nempe, quod si Episcopus decedens habebat quoque temporalem iurisdictionem respectu secularium tam in civilibus quam criminalibus, succedat in hac quoque iurisdictione Capitulum.

Quæstio 473. An Capitulum sede vacante possit tam suos quam defuncti Episcopi Officiales syndicare.

Resp. Potest per se, vel suum Vicariū syndicare. Officiales tam suos quam defuncti episcopi. Syndicare enim (quod aliud nihil significat, quam examinare, in mores alicuius, vel acta inquirere, notare, censurâ carpere, Carolus de Fresne in glossario ad media & infim. latinit. scriptur.) est actus iurisdictionis. Barbof, ter. eccl. l. 1. c. 31. n. 102. citans Parif. Puteo tr. de syndicato, rubrica. de off. synd. num. 9. Et in illo proceditur tam ex officio quam ad instantiam partiu. In iurisdictionalibus autem succedit Capitulum, Barbof, loc. cit. ex eccl. censuris etiam contra eos, contra quos iurisdictionem suam ordinariam exercere poterat Episcopus. Et de Fiscali defuncti, quod eum syndicare possit Capitulum sede vacante, tradit Fagn. in c. bis qua, num. 52. Sic posse Capitulum non expectato Episcopo succedere trinitim exigere à suo Vicario capitulari, & alius Officialibus suis, eoque pro modo culpa punire, tradit Garc. iuxta S. Congregat. decias. p. 5. c. 7. num. 23. & ex eo Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 52. Porro qualiter Capitulum episcopi Vicarius possit syndicari ab Episcopo successore, & compelli ad rationes dandas, & puniri, dicitur ad suum huius tract.

Quæstio 474. An, & qualiter Capitulum sede vacante possit cognoscere de causis suspensionis, qua contra suum Vicarium promouitur?

Resp. Non posse Capitulum eligere arbitros ad cognoscendum de dicta causa, sed debere de iis cognoscere per seipsum, tradit Fagn. in c. bis qua, de major. & obed. n. 76. Idem ex declaratione S. Congregation. tradit Garc. de iens. p. 5. c. 7. n. 23. Contrarium tamen tradit Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 36. ubi à quodam Vicario Capituli allegatur suspensus, recurrendum est ad ipsum Capitulum, quod vel potest eligere arbitros ad cognoscendum de causis suspensionum, quæ pro-

ponuntur eo modo, quo Episcopus vivens cognoscit de causis suspensionum sui Vicarii, prout declaravit S. Congreg. vel per seipsum abique electione arbitrorum, ut similiter potest Episcopus per seipsum cognoscere de suspensione sui Vicarii, ut videtur est apud Sbroz, de Vicar. Episc. l. 3. q. 16. quem vide, & quæ de eo dicuntur in hoc puncto de Episcopo, & illius Vicario, applicanda Capitulum sede vacante, & ejus Vicarium. Quod si auctem causæ suspensionum, ob quas recusat Vicarius, militare iustissime in veniantur, potest Capitulum. quæ & reuertur causam, circa quam allegatur suspensus Vicarius, committere, seu delegare alteri, Ventrigl. loc. cit. citans Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 33. num. 322.

Quæstio 475. Num Capitulum sede vacante possit ferre censuras, & nominatim an possit excommunicare, suspendere, interdicere?

Resp. ad primum: potest infligere censuras, quatenus id poterat Episcopus defunctus. Barbof, loc. cit. num. 65. citans Naver, in man. c. 27. num. 5. Molin. ubi ante. Gl. & DD. in c. ad abolendum, de heret.

2. Resp. secundò in specie: potest excommunicare, quatenus id poterat Episcopus. Barbof, cit. num. 65. Pub. num. 46. ubi; quod Capitulum succedat Episcopo in potestate excommunicandi, citans Fraoch. in c. amic. de mayor. & obed. in 6. num. 1. Quarac. & c. Fagn. in c. bis qua, num. 49. Quamvis is addat, non posse tamen Capitulum auctorizari, id est excommunicare cum solennitate, de qua in c. debet, 15. q. 3. pro quo citat Jo. de Anso, inc. bis qua, n. 2.

3. Tertio potest suspendere ab officio & beneficio. Barbof, loc. cit. num. 80. Pish num. 46. Sbroz, l. 2. q. 182. num. 7. quemvis in n. 5. & 6. dicit, suspensionem perpetuam, & diuturnam secundum Innoc. & Abb. in c. ad hac, de off. Archiep. esse de arduis, ita ut etiam Episcopus eam ferre non possit sine Capitulo.

4. Potest etiam interdicens. Barbof, cit. n. 80. citans Pavin. p. 2. q. 6. Rebuff. in pr. benef. tit. de debeat, n. 63. Sbroz, ubi ante.

Quæstio 476. Vtrum absolvere quoque possit ab excommunicatione aliisque censuris?

Resp. Potest Capitulum (vel is, ad quem tunc spectat iurisdiclio) absolvere ab excommunicatione, à qua poterat absolvere Episcopus, nisi ei fuerit specialiter à Sede Apostolica interdicta hac potestas, Fagn. cit. n. 49. Ventrigl. loc. cit. num. 16. Pish, num. 46. (qui etiam addit, idem esse, siue ecclesie verè vacet, siue quasi vacet, ut quia Episcopus à Paganis ductus in captivitatem.) Barbof, loc. cit. o. 62. citans Rebuff. ubi ante, n. 6. Sylv. in sum. v. Capitulum, §. 2. Sum. tom. 5. d. 7. §. 2. Et. cum commun. iuxta c. amic. de mayor. & obed. in 6. Absolvere enim ab excommunicatione est actus iurisdictionis, non Ordinis episcopalis, Capitulumque sede vacante vices Episcopi gerit; Episcopus verò absolvere potest à quilibet excommunicatione juris, cujus absolutio non est reservata Papæ, c. nuper, de sentent. excomm. & ejusdem potestatis est ligare, &olvere; & qui potest unum; regulariter potest & alter;

de alterum. Pith. *loc. cit.* argumeto e. cum inferior. de major. & obed. & ibi Gl. Potest itaque absolvere Capitulum ab excommunicatione tam lata à jure (v.g. ob periculis Clerici, ut Barbof. saltem levem, ut Pith.) quam ab homine, v.g. à defuncto Episcopo, vel ejus Vicario, aut delegato, vel Archidiacono, &c. Pith. *loc. cit.* Barbof. *n. 65*. Ventrigl. *loc. cit.* citans Duanam p. 8. ref. 17. Meroll. &c. Porro posse Capitulum non solum per Vicarium suum abolvere excommunicationem tam à jure quam ab homine; sed hunc quoque posse instituire confessorium, qui illos absolvat, tradit Azor. *infi. mor. l. 3. c. 37. q. 16*.

2. Potest quoque absolvere ab aliis censuris, à quibus absolvere poterat Episcopus. Barbof. *cit. n. 65*. citans Molin. de *infi. tract. 5. d. 11. n. 6*. Navar. in *sum. c. 27. n. 5*. juxta abolendum. de heret. & ibi AA. Possit quoque Capitulum absolvere, sicut poterat Episcopus, etià extra mortis articulum omnes impeditos recurrere ad Sedem Apostolicam: à censuris quibusque, Sedi apostolica reservatis, etiam contraxis ob hæresim, contumaciam in Bulla exco., & hoc etiam de jure novo, non obstante decreto Clem. VIII. ea nimirum ratione, quam communiter asserunt AA. ne teleratio, quæ pro bono caritatis est inventa, contra caritatem vergat in periculum animarum, tradit Ventrigl. *loc. cit. n. 18*, ex Leonard Duardo (quem misit commendat) ad Bull. *Contra l. 3. n. 45*. & *seq.* & Tambur. de jure *Abbatif. d. 16. q. 8. n. 2*. Sic etiam in specie potest absolvere ab omnibus suspensionibus ex dicto occulto provenientibus, & non deductis ad forum consuetudinis quoscunque sibi subditos; hæc enim potestas concessa est Episcopis per Trident. *sess. 24. c. 6*. & ea transit ad Capitulum sede vacante juxta dicenda *quæst. seq.*

Quæstio 477. An quoque absolvere possit à casibus papalibus, & episcopalibus?

R Esp. ad primum: Potest à quibuscunque casibus occultis, etiam Sedi Apostolica reservatis, delinquentes quoscunque sibi subditos in diocesi sue in foro conscientie absolvere, imposita penitentia saluati. Idipsum enim concedit Episcopo à Tridentino *loc. cit.* transitque parimodo in Capitulum sede vacante. Pith. *n. 45*. Ventrigl. *loc. cit. n. 15*. Laym. in *consequenti. de off. & potest. ind. delegat. num. 1*. citans Felin. in *c. eam re. num. 17. de rescript. Rodrig. 99. regul. tom. 1. q. 61. num. 9*. Sanchez. de *matrim. l. 8. d. 61. num. 10*. Barbof. *loc. cit. num. 2*. Garc. p. 5. c. 7. num. 41. cetera sunt. in 3. p. tom. 4. d. 4. l. 2. num. 13. & Bouccio. de *censur. d. 7. q. 5. p. 1. n. 6*. citatæque ab eo Alrezium. Falluc. &c. Si enim ea, quæ specialiter delegata sunt Episcopis, transierint in ordinariam eorum jurisdictionem, qualiter in eam transit hæc potestas absolvendi, transit quoque ad Capitulum sede vacante. Laym. *loc. cit.* juxta dicta à nobis supra. Et sic in specie quoque posse absolvere Capitulum ab hæresi in foro conscientie, uti hæc potestas quoque collata Episcopis à Trident. *loc. cit.* tanquam probabiliter tenet Garc. p. 7. c. 11. n. 22. Ventrigl. *loc. cit.* citatque ab eo Barbof. de *Canen. & Dignitat. c. 42. n. 82*. (qui etiam testatur num. 62. pro hac opinione fletibile S. Congregat. Concil. 3. Decembris. 1633.) Duan. *Refolut. mor. p. 7. tr. 2. refolut. 3. & p. 2. tr. refolut. 7*. Meroll. *tom. 2. p. 6. & tom. 3. p. 17. num. 51*. contra Ledesim. in *sum. 2. p.*

tr. 1. c. 61. concl. 10. diffinit. 2. apud Garciam loc. cit. Neque obstant verba Concilii *loc. cit.* Idem (nempe absolvere) in hæresi crimine in eodem foro conscientie tantum (nempe Episcopo) & non etiam Vicariis sit permiffum. Neque enim Capitulum sede vacante est propter Vicarium Episcopi; sed eundem Episcopum potestatem habet juxta dicta à nobis supra; & Vicarius Capituli eandem Capituli jurisdictionem habet; quia Capitulum suam jurisdictionem per Vicarium exercet. Et sic diluitur potissima ratio Ledesimæ; nempe quod concedatur Episcopis absolvere ob hæresi per se ipsos; Capitulum autem non possit per se ipsum absolvere; quia suam jurisdictionem debet exercere per suum Vicarium, & is Vicarius loco Episcopi per se ipsum debet absolvere, & ad eum siue speciali commissione transit illa facultas. Garc. *cit. n. 22. in fine*.

3. Resp. ad secundum: Potest quoque absolvere ab omnibus casibus Episcopo reservatis. Ventrigl. *loc. cit. num. 16*. citans Pavin. p. 4. q. 5. Molin. ubi ante. Azor. *infi. mor. l. 3. c. 37. q. 16*. Sequitur à fonte ex responsione precedente. Neque solum potest id Vicarius Capituli per se; sed potest quoque eandem potestatem concedere alteri. Duan. p. 2. tract. 4. *rejusit. 47*. ex Molin. *loc. passim citando*. Ventrigl. *num. 16*. citans pro hoc quoque Molinam. Sic ait Azor. *loc. cit.* potest Capitulum instituire Confessorium, qui absolvat à casibus Episcopo reservatis, citans pro hoc Abb. m. e. cum eum. & c. in *qua. de major. & obed. Pavin. p. 1. q. 7. n. 4*. Barbof. *loc. refolut. l. c. 32. n. 64*. quis potest concedere facultatem absolvendi ab omnibus casibus Episcopo reservatis. Barbof. *idem* citans Molin. de *infi. tract. 5. d. 11. n. 5*. Pavin. ubi ante. q. 5. Subjungit idem Azor. posse Capitulum reservare casus, quos posset Episcopus; cum is sit & jus jurisdictionis, citat pro hoc Pavin. *loc. cit.*

Quæstio 478. Num Capitulum sede vacante possit dispensare in irregularitatibus?

R Esp. posse dispensare in irregularitatibus, in quibus potest Episcopus; quin & dispensare in irregularitatibus omnibus ex oculo delicto provenientibus, exceptis ea, quæ oriuntur ex homicidio voluntario; hoc enim ipsum concessum est pari modo Episcopis à Trident. *loc. cit.* Ventrigl. *cit. n. 15*. Pith. *n. 25*. Barbof. *loc. cit. n. 82*.

2. Porro citra potestatem illam absolvendi, & dispensandi concessam Episcopis per dictum Tridentinum decretum notanda sunt specialiter: Primum facultate illa uti non posse Episcopos regionum illarum, in quibus receptum non est Tridentinum, uti tenent S. Congr. Concil. Garc. *cit. n. 11. n. 23*. & consequenter jam neque id poterunt Capitula regionum illarum sede vacante.

3. Secundum: quod in illo Decreto Concilii non comprehenduntur inferiores Prælati habentes jurisdictionem ordinariam. & quasi episcopalem, etiam nullius diocesis, adeoque nec in diocesi nec de diocesi. Idem est de Prælati exempti, qui etsi non sint de diocesi, sunt tamen in diocesi (quam differunt interesse nullius diocesis, & esse exemptum à jurisdictione diocesani, ponit Rota Decis. 207. p. 2. divers. apud Garciam *loc. cit. n. 16*.) facultatem illam, cum sit jure specialiter & exorbitante à jure communis concessa Episcopis, intelligi debet de Episcopis propter & vel à casibus,

& non de alijs; maxime, quia jura & Concilium magis confidunt de Episcopis, quam de alijs inferioribus. Garc. 2. num. 27. prout tam subdit illorum Prælatorum, qui sunt nullius diœcesis, cum nullum habeant Episcopum, recurrere debent ad Sedem Apostolicam pro obtinenda illa absolutione ab hæresi (idem est de dispensatione ab irregularitatibus, & casibus reservatis Papa) quam subdit illorum exemptorum; quippe qui non sunt subditi, nec possunt se subicere Episcopis, nisi in casibus à jure expressis, qualis non est iste, de quo hic, nempe dispensatio illa & absolutio. Garc. num. 20. citans Marc. Anton. Genesii. in pr. Chris. Neapoli. l. 66. n. 19. Ugol. de cens. Rator. l. c. 2. §. 17. n. 5. contra Suez. & plures alios putantes, posse subditos illorum exemptorum se subicere, si velit, Episcopo quod ab hac actum favorabilem obtinendi ab eo dispensationem, & absolutionem. Ubi jam iterum sequitur, non posse Capitulum istudque inferiorum Prælato defuncto (et si alius ad ea transiret potestas, quam habuit defunctus, juxta dicta supersus) in dictis casibus absolvere, aut dispensare.

4. Tertio cum homicida voluntario, etiam occulto (sub quo venit quoque mandans & confusens. Garc. loc. cit. n. 24. et Tolet. l. 1. c. 28. vers. 6.) nullo modo posse dispensare Episcopum (& consequenter nec Capitulum sede vacante) ne quidem ad majores vel beneficium simplex. Garc. cit. n. 24. citans Tolet. ubi ante. Ugol. de cens. tab. 1. c. 33. de irregul. §. 2. num. 1. & c. 62. §. 2. n. 4. Gutierrez. q. 2. Canon. l. 1. c. 19. Sayr. l. 7. c. 7. n. 14. & 19. & c. contra Henric. l. 1. c. 57. §. 1. & l. 14. c. 19. §. 1. Zerol. in pr. p. 2. r. dispens. §. 3. & c. Esti ante Concilium possint cum eo dispensare ad beneficium simplex, & iuxta probabiliorum ad Ordines minores. Garc. loc. cit. n. 26. citans Host. Jo. Aud. Butrio & c. in 2. de cler. pignat. in d. c. l. Item contra Basilium in d. r. d. d. l. 2. c. 30. n. 6. Covar. in Clem. si fur quis. p. 2. §. 3. num. 5. Navar. cens. 45. n. 1. de homic. ad. Tolet. ubi ante. vers. 4. & §. 6.

5. Quinimo nec dispensare poterit cum homicida casuali non occulto, etiam ad Ordines minores jam susceptos, aut beneficium simplex. Garc. num. 27. citans Tolet. ubi ante ad f. m. c. 32. Ugol. cit. §. 3. §. 3. & c. 4. & c. contra Henric. Navar. Sayr. loc. cit. num. 20. Molin. de iust. trail. 3. d. 77. n. 11. Avila, Rodriq. & c. dicentes, quando ad homicidium casuale nihil immutasse Concilium. Quemadmodum Episcopum (& consequenter Capitulum sede vacante) dispensare poterit in mortificatione, etiam voluntaria, si est occultus; utpote in qua nihil innovavit Concilium; quippe quod solum excipit homicidium voluntarium, sub quo non venit mutilatio. Garc. num. 29. citans Suez. tom. 5. d. 44. f. 2. n. 4. Henric. loc. cit. Tolet. cit. c. 32. vers. 6. Molin. Avil. & c. idem est quod ad homicidium voluntarium justum. Garc. num. 34.

Quæstio 479. In quibus præterea dispensare possit Capitulum sede vacante?

Resp. primò in genere: Potest dispensare in casibus, in quibus potest Episcopus potestate ordinatâ. Azor. l. 3. c. 37. q. 10. citans Pavlu. p. 4. q. 5. Feder. de Sen. conf. 29. Pirh. citans Abb. in c. cum electus de major. & aliis. num. 8. Molin. de iust. tr. 5. d. 16. n. 5. Quarant. in som. Bullar. v. Capitulum. p. 1. l. 1. De Capit. sed. 104.

Int. sede vacante. q. 2. Barbof. loc. cit. l. 1. c. 32. num. 81. Est enim dispensare actus jurisdictionis, Azor. loc. cit. & dispensatio non est actus merè voluntarius; cum sine expediens, imò necessarium sit cum subditis dispensare. Pirh. Barbof. l. cit. Adeoque non esset si sufficeret provisorium diœcesibus, si jurisdictione Episcopi sine jurisdictione dispensandi devolveretur ad Capitulum sede vacante. Barbof. citans Molin. tr. 5. d. 11. num. 5. Quinimò dispensare poterit in casibus non solum, qui per se, sed etiam qui per accedens (nempe propter impedimentum adeundi Papæ) sunt episcopales, seu ordinariæ jurisdictionis Episcopi. Pirh. loc. cit. citans Quarant. ubi ante. q. 3. Abb. in c. bisque. in fine. sive in casu necessitatis, quando non facile adiri potest Papa, aut Nuncius Apostolicus, dum in ad eam dispensationem concedendam potestatem habet. Diam. loc. cit. refel. 9. cum Meroll. loc. cit. num. 12. ed quod jurisdictione, seu potestas, quam habet Episcopus dispensandi in legibus pontificis in casu necessitatis sit ordinariæ, quippe qualis est, quæ annexa perpetuo dignitati, ut est hæc (nude & eam delegare potest Episcopus generaliter, ut Sanch. de matrim. l. 2. d. 40. n. 14. apud Diam. loc. cit.) Capitulum verò succedit in potestate ordinariæ Episcopi. Diam. cit. refel. 9.

2. Resp. in specie. Sic itaque dispensare poterit in votis & juramentis, in quibus id potest Episcopus. Item in Statuta diœcesanâ; hæc enim spectant ad jurisdictionem ordinariæ Episcopi. Pirh. loc. cit. & de juramentis. Pignat. tom. 5. cens. 24. n. 3. citans c. penult. & ult. de suppl. negl. Prælator. Garc. ubi sup. 30. num. 12. Diam. loc. cit. refel. 23. Item cum illegitimis ad Ordines minores suscipiendos. Barbof. loc. cit. juxta c. de fidei prest. in 6. & ad beneficium simplex. Barbof. citans Navar. cens. 28. cit. de temp. ord. Zerol. in pr. p. 2. v. Capitulum. §. 3. Quarant. v. eodem. Ventrigl. tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 16. Diam. p. 2. r. 4. refel. 6. qui tamen putat cum Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 34. sine speciali mandato hæc dispensationem non posse concedere Vicarium Capituli. Item in petitione debiti. Barbof. Ventrigl. loc. cit. Diam. loc. cit. refel. 47. citans Molin. de iust. tom. 6. trail. 5. d. 12. num. 5. Ratio hinc omnibus communis est, ut Molin. nempe quod tota universum jurisdictione Episcopi etiam voluntaria (cujus actus est dispensare) quæ non reperitur illi denegata, transferat Capitulum, ut Abb. in c. cum olim. de major. & aliis. num. 2.

Quæstio 480. Num igitur dispensare quoque possit in interstitiis Ordinum?

Resp. primò: Capitulum sede vacante potest dispensare in his interstitiis. Suez. tom. 4. d. 28. f. 5. Sanch. de matrim. l. 3. d. 19. num. 14. Reginald. Fori. penult. l. 1. n. 180. Valenzuela cens. 107. num. 27. vol. 2. apud Diam. p. 8. tr. 4. refel. 5. Item A. A. paulò postea addit ed quod hæc facultas in ipsius Episcopi officio, & potestate sit inhibita, non tam ex commissione speciali, quam ex Concilii dispositione. Capitulum verò succedit non tantum in ordinaria jurisdictione jure communis generalitèr ad Episcopum spectante; sed & in pertiñente ad eandem jure communi speciali. Garc. p. 5. c. 7. d. num. 38. & plures alii apud Diam. loc. cit.

2. Resp.

2. Resp. secundò: in his casibus dispensare potest in interdictis, in quibus concedere potest dimissorias. Fagn. in his qua. de major. & obed. n. 67. Sic dispensare potest in interdictis (quod sunt inter Ordines minores, & majores; item inter majores, inter quos juxta dispositionem Canonum & Trid. sess. 23. c. 11. §. 12.) cum archidia (intelligit ratione beneficii accepti, aut accipienda) intra annum vacantia; cum aliis verbò non nisi post elapsum primum annum sedis vacantis cum ordinandis in viam suam dimissoriarum eo modo, quo poterat Episcopus cum sibi subditis; ex causis similium in Concilio Tridentino expressis, puta necessitatis, aut utilitatis ecclesie. Laym. in c. si veritas. de temp. Ordin. Ventrigl. loc. cit. n. 40. Barbol. loc. cit. n. 12. circa Quares. v. Capit. sed. voc. vers. quarta decimo. Piafec. in pr. p. 1. c. 1. n. 50. Martiam. de jurisd. p. 2. c. 9. n. 13. & plures alios. Et specialiter quòd non nisi post annum vacantie dispensare possit, tenent Solorzan. de iure indiar. tom. 2. l. 3. c. 13. & 14. Zipzus in pr. p. 1. l. 3. §. 9. n. 2. apud Dian. loc. cit. ed quòd, ut idem, cum Capitulum intra illum annum non possit dare licentiam recipiendi Ordines, nec ad talem effectum literas dimissorias juxta c. cum nullus. de temp. ord. in 6. & Trident. sess. 7. c. 10. & sess. 23. c. 10. prohibita quoque et videantur, quòd ad ipsos Ordines preparatur, quòd est interdictum remissio. Possit quoque dispensare in dictis interdictis cum religiosis, etiam exceptis, tradit Laym. loc. cit. n. 3. ed quòd possint cum Praetorum suorum licentia se subijcere Episcopo in suscipiendis gratis dispensationibus, & absolutionibus; pro quo citat seipsum. Theol. moral. l. 2. tract. 4. c. 23. n. 7.

3. Porò spectare hanc facultatem dispensandi in interdictis ad Capitulum, & non ad illius Vicarium sine speciali mandato Capituli, tradunt Fagn. loc. cit. Ventrigl. loc. cit. citans Aldan. in compend. Canon. resol. tit. 3. n. 6. Vulpe. in pr. c. 44. n. 27. (qui verum refert, se decisum à 3. Congr. 17. Maji 1600.) Barbol. sum. apol. decis. v. Capit. sed. vac. n. 14. Merol. tom. 2. l. 2. c. 7. dñb. l. n. 48. coditis Riccium decis. 187. nam. 5. apud Ventrigl. & contra Machadum apud Dian. loc. cit. & alios; ed quòd, ut Marol. in generali mandato non veniat potestas dispensandi.

4. De cetero ordinatos sine Episcopi aut Capituli sede vacante expressa ut tacita dispensatione, interdictis non observatis, censuram nullam incurtere, tradit Laym. loc. cit. n. 4. citatis Sust. decis. d. 31. f. 1. n. 43. Zerol. in pr. p. 2. v. Ordo. §. 8. ed quòd licet Sixtus V. decreverit suspensionem, et tamen deinde sublatis sit per Gregorium XIV. Plura de his infra, ubi, an, & quando concedere possit dimissorias.

Quaestio 431. An Capitulum sede vacante possit aggregare, seu parvam post latam sententiam remittere?

1. Resp. Non convenire in hoc AA. negativam, nihilum Capitulum sede vacante non posse facere gratiam, & remittere penas, ad quas Episcopus defunctus, vel ipsum etiam Capitulum condemnarat, tenent Menic. tom. 2. de tactis convent. l. 25. lit. 8. n. 1. Jo. Bapt. Colla de remed. subd. remedia 15. n. 8. & de iudic. c. 45. apud Dian. p. 2. tract. 4. resol. 19. ed quòd facere gratiam sit de reservatis Principi, nam 42. ibidem apud Dianam.

Quin & hoc ipsum denegatur Episcopo à Beron. Diaz. in pr. Can. c. 37. Feller. in pr. Can. v. episc. committi. n. 125. & aliis pluribus.

2. Affirmativam è contra tenent Barbol. loc. cit. l. 1. c. 32. n. 102. Ventrigl. tom. 2. annot. 35. §. 2. n. 43. citantes Vulpe. in pr. Indulgent. c. 44. num. 26. Item Dian. loc. cit. citans insuper Jo. Mariam Novar. q. 9. ferenf. g. 102. p. 1. Rice. in pr. Fori eccl. tom. 1. resol. 30. (vel utcum citat Vega, decis. 305.) qui etiam refert sit decisum in Curia Archiep. Neapol. Felicisium à Vega in c. 4. de iudic. n. 63. Rationem dat Dian. quia scilicet facere gratiam pertinet ad jurisdictionem ordinariam Episcopi, & in hac succedit Capitulum, siue jurisdictione sit contentiosa, siue voluntaria, & nullibi reperitur exceptus casus, de quo hic. Respondit quoque ad rationem oppositam sententia: Episcopus posse facere gratiam; quia sunt veri Principes ecclesie subditi, & non Vicarii Papae, ut rectè Bellarm. l. 1. de Rem. p. 1. c. 3. in fine (quin & ut Vega ex Riccio, habent in hoc potestatem Episcopi talem, qualem habet supremus Princeps, adeoque hanc gratiandi potestatem non esse reservatam summo Pontifici; & consequenter idem posse Capitulum, utpote quod est successor Episcopi. Quod si verum, Episcopum referre personam supremi cuiusdam Principis, & Capitulum ei in hac ratione supremi Principis succedere (de quo posteriore merito dubitari potest) consequenter videtur, quòd ubi jurisdictionem etiam temporalem in subditos habuit Episcopus, in ea succedat Capitulum, ut dictum supra, posse aggregare Capitulum, ubi per defuncti Episcopi, vel suos Officiales lata in aliquem etiam parva capitula.

Quaestio 432. Num Capitulum sede vacante possit concedere indulgentias?

1. Resp. Negat id Fagn. in 1. illa. ne sede vac. n. 14. citans Jo. And. in c. accedentibus. n. 20. de excess. v. alar. Felin. in c. cum alim. de major. & obed. n. 7. & c. citans ex Card. in Clem. c. 5. ad hac. q. 3. n. 14. de penit. & Crimis. hoc opinionem teneri communiter, et si nonnulli sentiant oppositum. Rationem dat idem Fagn. loc. cit. num. 13. in fine. Quòd Capitulum non succedat in jurisdictione voluntaria, sed tantum in necessaria, quia est necessarius, & non voluntarius Administrator, ut tenet Gl. in Clem. 2. de harr. v. Capituli, quam communiter approbaram dict Felin. in c. cum alim. num. 6. Item quòd non succedat in illis, quas gratiam sapiunt; pro quo citat Gl. in c. 1. v. praesentatus. de iustit. c. 2. q. 12. proposit. 9. Ledesim. in 4. disp. 28. a. 3. Hanc quoque negativam sequitur Ventrigl. loc. cit. n. 28. citans eam veriorum, magis communem, & quae servatur in praxi, citans pro ea Fusc. de visitat. lib. 1. c. 2. num. 20. Pavin. in p. 1. q. 4. num. 5. Bonacina. tom. 2. tit. de Indulg. d. 6. g. 1. punct. 3. nam 23. & c.

2. Contrarium tenent Barbol. loc. cit. l. 1. c. 32. n. 91. citans Abb. in c. cum alim. Sylv. v. Capitulum in fine. n. 5. Pavin. p. 1. princ. g. 4. Henric. in sum. l. 7. c. 1. §. 1. Vulpe. in pr. c. 44. n. 22. Zerol. in pr. v. p. 1. v. indulgentia. §. 2. Lavor. de iudic. & Indulg. p. 1. d. n. 52. Hanc affirmativam sequitur & probavit Jo. Mariam

horem censuit Meroll. tom. 3. d. 7. dub. 1. c. n. 355. Molin. de inst. tom. 6. tract. 5. d. 11. n. 6. & alii apud Dian. p. 3. tr. 4. res. 155. Item Azor. loc. cit. Eò quod indulgentias concedere sit actus jurisdictionis, ut D. Thom. in 4. dist. 20. q. 3. d. 3. & sic etiam Legatus Apostolicus, etsi non sit sacerdos, possit eas concedere; cùmque jus dicat simpliciter, Capitulum succedere in jurisdictione Episcopi, non sit, quod nos restringamus ad jurisdictionem necessariam, non voluntariam. Addit verb Azor, in hoc convenire omnes, tutius esse, ut Capitulum committat alicui Episcopo, ut eas concedat nomine Capituli. Quamvis Diana loc. cit. dicat, se non probare, quod ait Pavin. nempe debere Capitulum sic ut Episcopus dictum nondum consecratus eas concedere per alium Episcopum consecratum, quem ad id vocet; eò quod concedere indulgentias non sit Ordinis, sed solius jurisdictionis.

Quæstio 483. An Capitulum sede vacante approbare, & expungere possit confessarios?

1. **R**esp. Id posse Capitulum per Vicarium à se electum; cùm hæc actus approbandi non sit actus formaliter Ordinis, aut Dignitatis Episcopalis; sed jurisdictionis ordinariæ. Barbosa loc. cit. n. 110. citans Suar. tom. 4. de penit. d. 28. §. 8. num. 5. Henric. in sum. l. 3. de penit. c. 6. in princ. Fagund. in præcept. Eccl. præcept. 2. l. 7. c. 2. n. 54. Dian. p. 3. tr. 4. res. 46.

2. Extendendum hoc ipsum erit ad Capitula inferiora, quorum Prælati defuncti exemptus jurisdictionem quasi Episcopalem habebat in populum fidellum; & cùm & tales Prælati potestate ordinariæ confessarios approbare possint; quippe qui sub nomine Episcopi videntur in Tridentino in ordine ad hoc punctum, ut Dian. loc. cit. ex Ludov. à Cruz. in sua cruceata. d. 1. c. 2. dub. 24. n. 2. Secus tamen est, ubi hujusmodi Prælati jurisdictionem non habent in populum secularem fidellum, quales sunt Provinciales, & Generales Religionum.

Quæstio 484. An Capitulum sede vacante revocare possit ad examen semel approbatos ab Episcopo defuncto, etique admittere licentiam & approbationem audiendi confessiones, idque etiam quæ ad regulares?

1. **R**esp. primò, posse Capitulum sede vacante seculares semel, etiam prævio examine. & simpliciter approbatos ad excipiendas confessiones revocare ad examen, & inventos idoneos reprobare, non secus ac id potest Episcopus, dum viveret ex causâ, & successor Episcopus. Manifestè sequitur ex eo, quod tradit Fagundæ in præcept. Eccl. p. 2. l. 7. c. 2. n. 28. apud Dian. loc. cit. res. 48. nempe mortuus Episcopus solere Capitulum sede vacante generali modo revocare omnes licentias, & approbationes ab Episcopo præcedente datas, compellens, ut omnes Confessarii compareant iterum examinandi; & sic absolute reuert Ventrigl. tom. 2. annex. 15. §. 2. num. 44. (qui tamen perperam addit, hæc facultatem revocandi denuo ad examen negari ipsi Episcopo, qui semel examinavit & absolute approbavit, maxime Regulares, nisi subintelligat, sine causâ. Etsi contrarium apud eundem Dianam loc. cit. reuert Boissus de instit. l. 3. c. 2. n. 47. nempe solum successorem in Dignitate. Lenen, Tract. III. De Capit. sed. 902.

tate, & jurisdictione, non autem in jurisdictione tantum, ut est Capitulum sede vacante, posse semel absolute approbatos iterum ad examen vocare, & approbare, vel reprobare, proot ooverit esse vel non esse idoneos.

2. Resp. secundò: Capitulum sede vacante posse quoque, quantum est de jure, revocare datas approbationes Regularibus, & in specie etiam Mendicantibus, tradit quoque loc. cit. Fagundæ. Non posse tamen id Capitulum ob speciale illis super hoc ipso (nimirum, quod minus possit à Capitulo sede vacante approbatio à defuncto Episcopo licentia concessa, vel & facultas predicandi, & aliqua vota in alia pie opera commutandi admodum) datum privilegium, cujus meminit Sylv. v. confessor. n. 4. q. 3. Rodriq. tom. 1. Bullar. fol. 36. Boissus loc. cit. apud Dian. Adeoque jam ubi illiusmodi generali mandato revocantur per Capitulum ad novum examen omnes approbati à præcedente Episcopo, non tamen comprehenduntur Regulares; & quævis de his quoque specialiter, & expressè loqueretur, illiusmodi edictum, seu mandatum, adhuc nullius esset momenti; cùm sit directè contra eorum privilegium, & Capitulum sede vacante nihil possit innovare quod ad Regulares. Fagundæ.

3. His tamen non obstantibus Regulares semel absolute approbatos revocari posse ad novum examen à defuncti successore in dignitate, & jurisdictione, tradit loc. cit. Boissus; eò quod concessum eis privilegium sit solum quod ad Capitulum, non verò etiam ad successorem in Dignitate, & jurisdictione, qualis est successor Episcopus, cujus etiam rationem addit hæc, quod Episcopo successori plus quam Capitulo voluerint summi Pontifices pro quiete sine conscientia remanere liberam potestatem subijcendi novo examini regulares Sacardotes absolute approbatos; quia Capituli jurisdictione, & gubernatio ob vacationem sedis regulariter parum durat, & pro illo tempore voluerunt Pontifices Regulares absolute approbatos exhiberi novo examini; Successoris verò Episcopi jurisdictione, & regimen regulariter diu duret.

Quæstio 485. An Capitulum sede vacante cognoscere possit de causis in prima instantia?

Resp. affirmativè; quia Tridentinum sess. 24. c. 20. causas omnes ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sint, in prima instantia coram Ordinariis locorum duntaxat cognosci vult; ergo hæc potestas, atpotè concessa, & annexa perpetuè dignitati episcopali est ordinariæ jurisdictionis; adeoque transit in Capitulum, Barbosa loc. cit. n. 85. citans Riccium in præf. aurea, res. 130. Dian. p. 3. tract. 4. res. 11. citans Morell. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 42. ubi in sic ait: Deducitur, posse Capitulum sede vacante cognoscere causas in prima instantia, ita, ut non possit alius iudex Romanæ Curie cognoscere de his in prima instantia, nec monitoria decernere ad extrahendas partes à suis domiciliis: & ratio est; quia hoc privilegium habent Episcopi jure ordinario &c.

Quæstio 486. An Capitulum causas arduas, & in specie matrimoniales cognoscere, & expungere possit?

1. **R**esp. ad primum: potest cognoscere de causis arduis. Barbosa loc. cit. n. 72. Pluh. ad tit. de major.

major. & ob id, n. 56. Laym. in c. cum olim. tit. red. n. 13. Generaliter enim loquendo non prohibetur Capitulum causas graves, & arduas cognoscere; cum talis generaliter, & absolute prohiberi: o Capitulo facta non reperiatur. Laym. & Pirh. l. cit. Et in specie posse Capitulum de causis criminalibus, & ad hoc magis in specie de causis hæresis (quæ inter causas graves & arduas reputantur) cognoscere, dictum est supra.

2. Resp. ad secundum: Sic quoque de causis matrimonialibus (quæ & ipsa inter causas arduas & graves reputantur. c. 1. de consens. Sbroz. de potest. Vicar. l. 2. g. 23. num. 10. & 12.) cognoscere potest. Laym. Pirh. l. cit. Dian. p. 8. tr. 4. resol. 22. Barbof. loc. cit. n. 102. citans Pavin. de potest. Capit. sed. nec. g. 5. Covar. de spons. p. 2. c. 8. §. 12. n. 1. Porro hæc intelligenda de causis matrimonialibus ex ordinaria jurisdictione; non verò, si causa quædam matrimonialis specialiter delegata fuisset Episcopo aut ejus Vicario, mox Barbof. loc. cit. ex Riccio. Dum itaque Tridentinum sess. 24. c. 20. ait: *casus matrimoniales & criminales Episcopi tantum examini relinquuntur*; excluduntur solum Prælati inferiores, non verò Capitulum, Barbof. Dian. l. cit. juxta dicta à nobis supra.

3. Resp. tertiò: Causas tamen arduas intelligendo per eas illas, quæ valde arduæ sunt, & secundum consuetudinem Ecclesiarum solis Prælati, seu capitibus Ecclesiarum competere censentur, expedire (quod aliud est, quam cognoscere) nequit, nisi necessitate cogente. Pirh. Laym. l. cit. Talis fuit visitare, synodum cogere &c. de quibus in specie infra.

Quæstio 487. Num Capitulum sede vacante possit assistere matrimonio, aliterve dare licentiam assistendi.

R. Esp. affirmativè. Barbof. loc. cit. n. 86. citans Sanch. de matrim. l. 3. d. 12. n. 5. Cónieck. de sacramentis & cons. tom. 2. d. 27. n. 17. & seipsum de potest. Episc. p. 2. ad g. 32. n. 132. Dian. loc. cit. resol. 49. ubi ait, sub nomine Ordinarii, qui & assistere, & assistendilicentiam dare potest in c. 1. sess. 24. Concil. Trid. comprehenditur Capitulum sede vacante, & ejus Vicarius generalis; cum in omni jurisdictione ordinaria succedat Episcopo; & ita docet Guttier. de matrim. c. 66. n. 5. & 13. Pontius de matrim. l. 5. c. 10. n. 4. Bossius c. 4. §. 21. n. 59.

Quæstio 488. An Capitulum sede vacante cognoscere possit causas feudales, & infundare?

1. R. Esp. negativè. Sbroz. de off. Vicar. l. 2. g. 12. f. n. 4. citans Pavin. g. 7. n. 8. ubi expresse Capitulum sede vacante non succedit in jure cognoscendi causas feudales. Azor. l. 3. g. 2. ubi: Capitulum minime cognoscere valet de causis feudibus, de quibus cognoscere non possit, si viveret Episcopus. Hinc etiam est, quod nequit facere novas invasiones, aut veteres renovare, ut Host. Abb. Innoc. in c. nubit. de elect. Idem tradit Pirh. loc. cit. n. 52. ubi: Capitulum Cathedralis sede vacante non succedit in jurisdictione feudali. Ideoque controversia oritur de fendo spectante ad solum Episcopum, eoque si aperiat devolvendo ad mensam episcopalem, non potest de eo cognoscere Capitulum. c. verum, de foro compet. jura gl. v. nota quæstio; quæ in illis, quæ Episcopo jure speciali & ex-

traordinario competunt, non succedit Capitulum.

2. Secus est, si fendum ad Episcopum, & simul ad Capitulum spectaret; tunc enim Capitulum sede vacante de eo cognoscere, & infundare potest, nempe ex consuetudine fendum iurum conferri solet. Pirh. loc. cit. citans Jo. And. in c. c. verum, num. 9. Abb. num. 8. Laym. de jurisd. ordin. concil. g. 9. Quod si verò fendum ad solum Capitulum spectaret, super hoc cognoscere & infundare puerit, etiam sede plenâ, & sine Episcopi consensu. Pirh. ibid. citans Rosenthal. trad. de feudis, c. 4. concil. 26. num. 2.

Quæst. 489. An Capitulum sede vacante exequi possit ultimas voluntates, easque mutare, cogere item executores testamentorum ad exequendum, reddendisque rationes de facta piarum voluntatum executione?

1. R. Esp. ad primum: potest exequi ultimas defunctorum voluntates, quatenus jure ordinario competeat Episcopo, Dian. loc. cit. resol. 24. Pirh. n. 47. Azor. l. 3. g. 39. g. 6. Barbof. loc. cit. n. 76. citans Molin. ubi supra. Pavin. de potest. Capit. sed. nec. p. 2. g. 7. Quæritur. v. Capit. sed. nec. Zerol. in pr. p. 2. v. Capit. §. 6. Covar. in c. Ioannes, de testam. n. 2. Navar. &c. Sic itaque poterit pauperes eligere, in quos hæreditas in hunc usum relicta distribuat, ubi nulli curatores, vel executores ultimas voluntatis sunt dati; vel si dati, eam non curent exequi. Dian. Azor. loc. cit. citantes Calder. conf. 30. de testam. Pavin. ubi ante. Item poterit diem executionis prorogare. Dian. Azor. l. cit. citantes Dominic. in addit. ad Consilia. Calder. conf. 3. de off. In executione tamen testamentorum speciali jure competente Episcopo non succedit Capitulum sede vacante. Barbof. loc. cit. citans Pavin. p. 2. g. 7. Azavedo. conf. 2. num. 9. Rationem dabimus R. f. seq.

2. Resp. ad secundum: Potest commutare ultimas voluntates in casibus, in quibus de jure communi id potest Episcopus, Dian. loc. cit. resol. 34. citans Molin. ubi ante. n. 5. Monetam de commutatione ultimar. volunt. c. 5. n. 477. cum seq. Barbof. loc. cit. n. 101. citans insuper Coch. Infr. major. l. 3. tit. 9. n. 82. dubitari enim nequit, quin commutatio ultimar. voluntatis sit actus jurisdictionis episcopalis, Dian. loc. cit. Secus iterum est, si ve non succedit Capitulum in commissionibus commutationis ultimarum voluntatum, quæ sunt Episcopo in casibus, in quibus jure ordinario non possit Episcopus commutare. Dian. loc. cit. citans Molin. & Monet. ubi ante. Tum quia, quæ jure speciali delegato competeant Episcopo, non transiunt in Capitulum. Et sic speciales commissiones factas Episcopo non transire in Capitulum sede vacante, sed in successorem, si factæ sunt sub nomine Dignitatis, est textus in c. quoniam Abbas, de off. delegati. Si verò factæ sunt sub nomine personæ, exipiscum cum persona; eò quod jam deficiat subiectum, cui inhaeret commissio, ut DD. in c. quoniam Abbas, de Sanch. de matrim. l. 8. d. 27. n. 2. Ita fertur Dian. loc. cit.

3. Resp. ad tertium: Succedit Capitulum in potestate compellendi executores testamentorum ad ea exequenda intra annum, & ipsa negligentiibus ad executionem illorum, juxta c. 1. rna. & c. Ioannes, de testam. Spectat enim hoc ipsum ad jurisdictionem Episcopi ordinariam, Dian. loc. cit. resol.

Wet. 24. citans Meroll. rem. 3. d. 7. c. 7. dub. 2. n. 36. Pirh. n. 47. Fagn. in cit. c. Joannes. n. 8. qui etiam n. 7. aorat, officium compellendi executores restituentarios non tantum spectare ad Episcopum, sed etiam ad inferiorem Praelatum, habentem jurisdictionem quasi episcopalem; cum talis in his, quæ jurisdictionis sunt, veniat nomine iurisdictionis, in gl. in Clem. de foro compet. d. n. Joannes, quam ibi fecit ult. mol. n. 38. Vitalin. n. 5. Abb. n. 15. Unde jam etiam iuristæ, competere dictam potestatem eorum Capitulis praelatorum vacante.

4. Respond. ad quæsum: Succedit similiter in compellendis, etiam religiosis parum voluntatum. Executoribus ad reddendas rationes executionis. Barbof. loc. cit. n. 77. citans Quarant. v. Capit. sed. vac. Dian. loc. cit. refel. 24. Azor. l. 3. c. 39. q. 6. Pirh. loc. cit.

Quæstio 490. An Capitulum sede vacante exigere possit rationes ab Administratores piorum locorum?

Resp. affirmativè. Barbof. loc. cit. n. 78. citans Quarant. v. Capit. sed. vac. ref. 7. Zetel. in pr. Episc. p. 1. v. Capit. §. 9.

Quæstio 491. An adire possit hereditatem ecclesia legatam?

Resp. affirmativè. Azor. loc. cit. q. 6. Quam tamen si Episcopus successor damnosam ecclesiam reperit; beneficio restitutionis in integrum repudiare potest. Azor. ibid. obiteriam nit, pari modo posse Capitulum transigere, & compromissum facere; & citat pro his Pavin. p. 2. y. n. 18.

Quæstio 492. An Capitulum sede vacante autoritate possit alienationem bonorum ecclesie inferioris?

Resp. affirmativè. Quia Capitulum hoc casu non alienat propriè, sed interponit auctoritatem Ecclesie ex legitima causa alienanti, quod jurisdictionis est, & tunc necessarium. Azor. loc. cit. 37. q. 14. citans Molin. de iust. tract. 5. d. n. nam. 17. Pavin. p. 2. q. 8. Feder. de Sen. de permitt. benef. tit. de devolut. n. 104. Pirh. loc. cit. n. 51. citans Abb. in c. cum olim. q. 3. Ventrigl. rem. 2. an. not. 15. §. 1. n. 27. citans Maroll. libel. mor. tom. 3. d. 7. n. 162. & seq. Prosper. de S. August. addit. ad Quar. in sum. Bellar. v. Capit. sed. vac. Intelligenda tamen hac sunt de casu, in quo Episcopus potest dictam alienationem autorizare, ut expresse Ventrigl. & Azor.

Quæstio 493. An Capitulum sede vacante alienare possit bona ecclesie propria vacantis?

Resp. Capitulum non succedit in iure alienandi bona ipsius ecclesie vacantis. Ventrigl. loc. cit. Pirh. loc. cit. ubi: Capitulum Cathedralis sede vacante non potest donare jura episcopalia, seu bona ecclesie vacantis, siue immobilia, siue mobilia pretiosa, quæ servando servari possunt. Fagn. in c. his quæ, de major. & obed. nam. 58. & in c. novit, ne sede vac. nam. 23. Azor. loc. cit. q. 37. Dian. loc. cit. refel. 38. citans Baumium libel. moral. tom. 1. tract. 11. q. 27. ac remittens ad Mol. stat. §. 4. n. 115. & Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 17. per tot. timd caret omni potestate mutandi statum Ecclesie; & exequenti, quidquid futuro Episcopo p. Learen. tract. III. De Capit. sed. vac.

præjudicium generare potest. Ventrigl. loc. cit. juxta c. 1. & sit. ne sede vac. Quod si tamen alienatio esset in utilitatem ecclesie, posse tunc eam facere Capitulum, ait Azor. pro quo citat Pavin. p. 1. q. 6. n. 11. & 12. Butr. & Abb. in c. 1. ne sede vac. Sed dandum tunc defensionem ecclesie, & primum si tractatu, & cum cognitione causæ tunc faciendam alienationem; pro quo citat Redoan. tr. de reb. eccl. non alien. tit. quæ sit sede vac. Verumtamen etiam si magis urgeret necessitas, adhuc non posset fieri alienationem, tenent Gl. in c. novit, ne sede vac. v. sede vac. Vincent. in c. ad abolendam, de heret. Archid. inc. precaria. 12. q. 2. n. 2. Prapo. ibid. n. 2. Bellar. circa medium, apud Fagn. loc. cit. n. 24. banc reddentes rationem: quod cum ecclesia compareretur pupillo, & frueretur jure minoris. c. 1. & c. ad d. de in integ. regl. Sicut pupillus nihil alienare potest sine auctoritate Tutoris. l. 1. §. 2. c. de auctor. praesent. ita nec ecclesia, dum caret pastore, alienare potest sine consensu Episcopi (intelligi, dum est ecclesia inferior) sicut nec dubium est, ecclesiam cathedralem viduam Episcopo de consensu Papæ urgente necessitate posse alienare. Quod etiam facit, quod habet Fagn. loc. cit. n. 28. quod, dum ecclesia vana montana fuit Archiepiscopo suo viduata, minimè licuit Capitulo, aut Clero consentiente impositioni gabellarum in præjudicium Archiepiscopatus, non obstant, quod nova impositio gabellarum facta fuerit ad relevandas communes Cleri, & populi necessitates, ex quo laicorum facultates non suppetunt; quoniam præter hæc duo requiritur etiam consensus Archiepiscopi cum Clero juxta c. non minus, & c. adversus, de immunit. Eccl. Quare cum sede vacante deficiat consensus Archiepiscopi, nihil prodest communia necessitates, & laicorum inopia; Facit quoque hoc cit. c. novit, ne sede vac. in casu casu Monachi petentes dissolvere unionem, quæ monasterium erat Barthoniensis Episcopo unitum, pro causa adductæ, quia per hoc poterat subverti ruina ecclesie, eos nobis inquit Papa, quia ecclesia Barthoniensis vacabat, & voverat, qui vice episcopale defenderet, noluit exaudire; sed preces eorum distulit, usque dum dicta feder interum esset plena.

2. Quod si tamen ingrueret casus maxime necessitatis, ex gentis tantam eeleritatem, ut neque alienatio differri posset ad futurum successorem, neque pro alienandi licentia securi posset ad Sedem Apostolicam, permessa tunc foret Capitulo præmissio tractatu, & cogniti causæ alienatio; eod quod necessitas, præteritum maxime, necessum à jure frequenter patimur, facitque licitum, juxta c. quærit, de consuetud. & reg. 4. de regul. juris, quod aliis licitum non erat. Wistinet. de alien. rer. eccl. p. 1. d. 4. n. 15. & 15. n. 10. cum Abb. in c. fin. de eccl. alien. §. 2. & Molin. loc. paulo post citando.

3. De cætero tamen, ut dictum, dubium non sit, posse Capitulum vacantis Episcopatus bona alienare accedente auctoritate Sedis Apostolicæ dato ab ea ad hoc deese deesse jurtum, & bonorum episcopatum. Datus tamen Administratores Episcopati vacant, quamvis etiam plenam haberet tam in temporalibus, quam spiritualibus administrationem, adhuc ejus bona immobilia alienare nequit, nec ad hoc capitulo dote licentiam (nisi forte ad hoc specialis iurisdiculus) ostendit Molin. tr. de iust. d. 11. n. 15. & ea to Wistinet. cit. §. 9. q. 5. & hunc ratiō iterum infert; si id non posset talis Administrator, multo minus id posse Capitulum; utpote cujus minor quam illius esse potestas.

4. Poterit alienationes factas à Capitulo sine consensu Papæ Episcopus Succellor confirmatus rescindere, aut, si ad Ecclesiam suam utilitatem pertineant, confirmare poterit Molin. *loc. cit.* *Dia. cit. res. 38.* juxta *can. 15.* Synodi Ancyranæ, qui refertur *c. si qua. de reb. 12. q. 2.*

5. Atque ex his inferitur, quod si Capitulum bona ad mensuram episcopalem spectantia in alios transferre nequeat absque Sedis Apostolicæ auctoritate, multò minùs possit ea ad suam, seu Capitularum mensuram transferre: idque non solum, quod vacans Prælatum seu dignitas episcopalis caret legitimo defensore, sed etià, quod Capitulum hac ratione in proprio facto, sive in commodum, & utilitatem propriam præstare auctoritatem contra *l. pupillar. ff. de auctor. tutor. Wiestner. loc. cit. n. 10.* juxta *Clem. 2. de reb. ecclæs. non alien. jund. gl. v. mens.*

6. Ex hac de bonis Episcopatus immobilibus, aut mobilibus, quæ servando servari possunt. Nam si sunt mobilia, quæ servando servari nequeant, sed quæ tempore sunt interitura, ea à Capitulo vel economo ab eo constituto alienari possunt etiam sine Superioris auctoritate. Fagn. *in c. bis que. de major. & obed. num. 32.* Molin. *loc. cit.* & cum illis Wiestner, non tunc ac à tutoribus distrahi possunt ejusmodi res pupillarum juxta *l. lex, que tutor. c. de adm. off. tutor.* Idque merito, ne si tempore sedis vacantis ejusmodi res non permittentur distrahi, alienationis prohibitio ob favorem ecclesiæ inducta in ejus dispensandum detorqueatur contra Regul. *quod ob gratiam. de Reg. jur. in 6.*

7. Illud hic subjungendum, regulariter Capitulum sede vacante occupante, vel dissipante bona ad ecclesiam vel successorum spectantia, suspendi Canonicos ab officio, & beneficio, usque dum restituant per *c. quia. de elect. Ventrigl. loc. cit. num. 27.* citans Bonacino. *tom. 1. de susp. d. 3. p. 5. §. 2. num. 2.*

Quæstio 494. Num Capitulum sede vacante litem super ecclesia bonis & juribus inchoare, aut à Prælate defuncto inchoatam sive agendo, sive respondendo prosequi possit?

R. Respond. negativè. Molin. *loc. cit.* & ex eo Wiestner. *cit. 4. §. num. 12.* Item Laym. *in c. auditis. de in integ. res. 1. n. 3.* ubi Capitulum pro juribus episcopalibus sede vacante in judicio contendere non potest; citat seipsum Theol. mor. *l. 3. tr. 4. c. 21.* Fagn. *in c. navis. ne sed. vac. n. 22.* ubi: cum Capitulum sede vacante succedat in jurisdictionalibus, non tamen succedit in potestate deducendi jura Episcopi in judicium, etiam defendendo, ut notabiliter Abb. *in c. bis que. de major. & obed. n. 4.* Ex hac juxta *c. su. ne sed. vac. ubi à Papæ tanquam nulla reprobandur depositiones testium vacante, & legitimo defensore carente ecclesiæ receptæ.* Siquidem, ut dictum, Ecclesia vacans fungitur vice, & gaudet jure minoris; judicium verò, & sententia lata contra minorem auctore, & tutore caretorem & indefensum est nulla, juxta *l. aña. c. l. contra. ff. de re judicata.* Unde, ut contra ecclesiam vacantem lata sententia reneat, ea admittitorem, seu defensorem ad agendum à Papa datum habere debet. Molin. Wiestner *loc. cit.* qui citat pro se Gigas de pensio. *q. 65. n. 5.* Abb. & Barboi.

2. Quod hic dicitur de Capitulo Cathedrali, idem est de Capitulo seu ecclesiâ inferiore qui-

dem, exempta tamen, & Papæ immediate subiecta. De cætero, si est ecclesiâ inferior Episcopus subiectus, ejus vacans Capitulum, seu conventus interveniente auctoritate episcopali tanquam immediati sui Superioris, ecclesiæ, vel monasterii sui jura agendo, & respondendo tueri potest in judicio, præsertim, si id exigat aliqua necessitas, vel vacans sit diu duratura. Si autem sit ecclesiâ non collegiata, aut conventuali, ejus res, & jura tueri potest Episcopus. Wiestner. *nom. 13. citans Laym. de reb. Ecclesiâ alien. c. 3. n. 49.*

3. Excipitur hic iterum casus magnæ, & notoriæ necessitatis; cum enim hac urgente valet à Capitulo alienari res immobilis Ecclesiæ, multò magis pro eâgi potest in judicio. Wiestner. *n. 15.* citans Gl. *in c. ad cert. v. debent de rescriptis.* Sic ait Molin. *loc. cit. num. 16.* quando tamen periculum esset, ut testes competentes postea examinari possent, aut propter senectutem, ne interim morerentur, vel quia vita aliquis illorum periclitaretur, aut si discedere vellent in partes longinquas, ita ut non facile copia illorum haberi posset, tunc valde possent examinari sede vacante.

4. Ex hac quidem de bonis, & juribus prælatum propriis, aut etiam eidem, & Capitulo communibus, ut expressè Molin. *cit. n. 16.* controversis exigantibus cogitationem defensionis, & que judicalem, super quibus, ut dictum, Capitulum actionem, aut defensionem suscipere nequit. Si enim sint bona ipsius Capituli diversa, & divisa à bonis episcopalibus, seu Prælatum, super iis conventis, & conventis in judicio sive vacante; imò plenè potest Capitulum per procuratorem vel syndicum suum. Wiestner. *n. 14. & 15.* Pich. *ad cit. de reb. eccl. non alien. n. 8.* Molin. *loc. cit.* ubi etiam, quod licet, si sedes non vacaret, ad id requiratur consensus in gravibus, ad idque rebus intelliguntur tamen, si adit, præstare eum consensu possit.

Quæstio 495. An Capitulum sede vacante judicare queat de causis pertinentibus ad Episcopum?

R. Esp. Non potest judicare, ubi vertitur quæstio super proprietate alicujus certi juris, seu jurisdictionis; an ad Episcopum pertinet vel non: v. g. dum contenditur, num quis subiectus, an exemptus; num beneficium sit jurispatronatus, an liberæ collationis Episcopi. Idque etiam si istæ quæstiones jam capz adhuc vixerent Episcopo. Diam. *p. 8. tr. 4. res. 10.* Ventrigl. *tom. 2. annot. 15. §. 1. n. 65.* citans Pavia de potest. Capis. *sed. vac. p. 2. q. 9.* Meroll. *tom. 3. d. 7. c. 7. n. 27.*

Quæstio 496. An Capitulum sede vac. possit præbere consensum renunciationi immunitatis à secularibus exactionibus?

R. Esp. negativè. Fagn. *in c. navis. de sed. vac. n. 13.* ubi addens rationem sic inquit: cum ecclesiæ, ecclesiasticæq; personæ, ac res ipsarum non solum jure humano; sed etiam divino à secularibus exactionibus sint immunes, juxta *c. quoniam ex censibus. in 6.* non potest Vicarius capitularis assensum præbere; quia Capitulum sede vacante non succedit in potestate alienandi jura, & bona ecclesiæ, &c. Huc quoque facit, quod dictum quæst. ante hanc penult. nimirum quod Capitulum non licet consentire impositione gabeliarum, dum vacet Episcopatus, in ejus præjudicium.

Quæstio

Quæstio 497. *Nam Capitulum sede vacante possit accipere mutuo pecuniam, eoque nomine ecclesiam, seu ejus bona obligare?*

Resp. negativè. Pith. ad tit. de major. & obed. n. 51. Poterit id tamen pro necessitatibus instantibus ecclesie vacantis, etiam sine Superioris licentia, modo necessitas dilatoriam non patiat, & sic obligatur ecclesie, & Successor Episcopali, utpote quorum negotiorum utiliter gestum fuit. Azor. loc. cit. c. 37. q. 13. Pith. loc. cit. citans Glossam receptam in c. capientes, de elect. in 6. Ventrigl. rom. 2. annos. 15. §. 1. n. 27. citans additionem ad Quarant. sum. Bullar. r. Capit. sed. vac.

Quæstio 498. *An Capitulum sede vacante postulare possit subsidium caritativum?*

Resp. Capitulum sede vacante pro necessitate ecclesie vacantis sublevando potest postulare subsidium charitativum. Azor. p. 2. l. 9. q. 5. Ventrigl. rom. 2. annos. 15. §. 1. n. 48. Barbosa loc. cit. l. 1. c. 3. n. 33. citans Bellez. de subsid. charit. q. 7. item Laym. in c. cum olim de major. & obed. n. 13. Pith. ad tit. rand. n. 50. Idem potest de mandato capituli Vicarius Vicarius, Ventrigl. loc. cit. Postulare tamen illud non debet, nec potest capitulum extra casum urgentis necessitatis. Laym. Pith. loc. cit. Neque rationem crum statuto, vel alia dispositione sua facere potest, ut subsidium charitativum dari solitum minuetur in futurum, cum non possit condere statuta in præjudicium Episcopi, vel ecclesie vacantis; cum ea careat legitimo defensore. Ventrigl. loc. cit. Barbosa. 34. citans Bellar. loc. cit. q. 5. Proceditque id ipsum, etsi tale statutum fuisset juramento firmatum, adeo, ut, si unus ex canonicis, qui iocurrunt servare tale statutum, electus fuerit in Episcopum, adhuc possit juramento tali non obstante exigere subsidium non diminutum. Ventrigl. loc. cit. citans Bellez. q. 4. §. 1. si enim Episcopus subsidium tale remittere, & clericis, & ecclesie liberare, ad tali onere nequit, ut Azor. loc. cit. q. 7. quem vide, multo minus id poterit capitulum sede vacante.

Quæstio 499. *Nam capitulum sede vacante possit accipere bona Prælati defuncti, aut sede vacante obvenientia?*

Resp. Negativè. Prohibetur siquidem, quia *sape*, de elect. occupare, aut dilapidare sede vacante bona ad ecclesiam, vel successorum spectantibus sub pena suspensionis ab officio & beneficio. Ventrigl. loc. cit. citans Bonic. rom. 1. de suspens. d. 3. p. 5. §. 2. n. 1. Laym. in cit. c. quia *sape*, in 6. a. n. 1. ubi in capitula, conventus, collegia, & personarum eorum singulares si aliquid ex bonis à Prælati antecedente relictis, aut sede vacante obvenientibus occupant, inter se dividant, subripunt, aut absumunt, suspensio manent ab officio, & quibuscunque beneficiis, donec plene relictis, quod acceperunt, idque non obstante quacunque consuetudine, statuto aut privilegio juxta expressum textum c. quia *sape*, de elect. in 6. quod si habere quia *sape* contingit, quod cathedralibus & regularibus ac collegiis ecclesiis vacantibus capitula conventus, collegia, & singulares eorumdem personarum bona à Prælati ipsarum dimissa, vel vacationis tempore obvenientia, que in utilitatem ditaram ecclesiarum expendi, vel futuris deberent successoribus fideliter reservari, occupant, inter se dividunt, subripunt, dilapidant, dissipant & consumunt in earum gratiam dispendium & jacturam. Nos ipsorum ausus repræmere, ac ecclesiarum indementis suis præcavere volentes; decernimus, ut hi, qui præmissa de cætero præsumpserint,

eo ipso sint, & tandem maneat ab officio & beneficiis quibuscunque suspensio, donec plene restituerint, quidquid de bonis perciperint supradictis, non obstantibus quibuscunque privilegiis vel indulgentiis aut contrariis consuetudinibus, constitutionibus vel statutis, juramento, confirmatione sedis apostolica, aut alia quacunque firmitate vallatis; qua tenore quo ad hoc auctoritate apostolica revocamus cassamus & irritamus, ac nullius denique volumus esse firmitatem.

2. Sed neque proventus illi, qui sede vacante ratione jurisdictionis, & sigilli obveniunt, ad capitulum pertinere debent non obstante regulâ Juris §. in 6. qui sentit ovis, sentit debet commodum, & contra: & quod si nullus debeatur communi, tanquam accessorii; adeoque qui jurisdictionem exercet, etiam fructus inde provenientes habere debeat. Contrarium olimque expressè responsum fuit clem. penult. de elect. Laym. loc. cit. n. 2. ob id etiam addit rationem; quia Capitulum ratione obligationis, & connexionis, quam habet ad ecclesiam, & cum capite ecclesie, ejus bona tuari debet, non perdere, quemadmodum simili ratione mater, & agnari proximi ratione conjunctionis cum pupillo, ejus bona ex pietatis lege administrat, oot percepto inde emolumento. Proinde jam etiam Laym. ad citatam regulam juris respondet, ea in loco non habere, si onus ex propriis iustificatione, aut nutu rei onerum est alius officio sine commodo, uti patet in tutela præstitum legitimum; item in mandam, quod gratuitum esse debet l. 1. ff. mandari. ita tamen, ut ejusmodi officia non debeant esse damnoſa, sed expensis omnes repeti possint. Respondet quoque ad alterum, nimirum, quod si quis nomine suo jurisdictionem exerceret, proventus inde provenientes accipere potest, siio autem nomine alieno, ipsi reservari debent; capitulum autem sede vacante jurisdictionem exerceret non nisi nomine ecclesie tanquam ejus tutor, administrat, & conservat; adeoque non sibi bona attribueret, sed ecclesie relinqueret, & successori reservare debeat, vide de hoc plura infra, ubi de Vicario Capitali.

3. Excepit nihilominus in citata clem. penult. nisi quidam singulares personæ sint, quibus ratio dignitatis suæ (quia v. g. suat Propositus, aut Decanus ecclesie) jurisdictione sede vacante ex consuetudine, statuto, privilegio ita competit ut interim fructus ex eadem jurisdictione provenientes ipsi met retineant, talis consuetudo reprobanda cessat non debet. Laym. loc. cit. n. 2. remittens ad c. ult. de ordinariis in 6.

Quæstio 500. *An inchoari possit, aut inchoata contra ecclesiam præscriptio currat sede vacante?*

Resp. Non currit, sed suspensa manet, & quasi dormit eo tempore præscriptio, ita ut tempus vacationis offerri seu non computari debeat, sed quod tunc ecclesie careat defensore. Azor. Institut. mor. p. 2. l. 3. c. 19. q. 8. citans gl. in c. 1. de præscript. Abb. & Felin. in c. 2. an inchoata, et de præscript. p. 2. q. 9. Laym. in c. audit. de in integ. restit. n. 3. juxta c. quarta de præscript. molin. de just. et. §. d. 1. in 16. Unde jam etiam Capitulum comparare sibi præscriptione nequit jus aliquod in præjudicium ecclesie, aut Prælati, quod ubi tempore sedis vacantis ex ea competat, quod in possessione sit ostendi eo jure sede vacante. Azor. loc. cit. Molina. loc. cit. n. 16. in fine.

Q 1

Quæst.

Questio 301. Num Capitulum sede vacante visitare possit diocesim?

Resp. Potest visitare non solum particularem ecclesiam, aut etiam visitationem in-
fluere contra certas personas subordi-
nate diffinitione. Pigunt. *rem.* 10. *consult.*
113. n. 4. *Dian. loc. pauli poss. citand.* citans Marefchot
& Vitalin. (qualiter & ipsius Fiscolem, & Vica-
rium generalem defuncti Episcopi posse syndicare
à Capitulo, sicut Solozan. contra Quarant. in
sum. *indiar.* v. cap. sed vac. q. 10. n. 14. apud Dian. di-
centem in hoc (ut vandum consuetudinem provin-
cie) verum etiam totam diocesim, idque non so-
lum, ubi specialiter id exigat necessitas, aut sedes diu
vacatura est, ut vult Laym. in c. cum olim. de major.
& obed. n. 50. sed etiam simpliciter & indistincte lo-
quendo, quemadmodum id potest Episcopus.
Fagn. in l. hinc qua de major. & obed. n. 50. Garca. de be-
nef. p. 5. a. 7. n. 27. Pigunt. *loc. cit.* a. n. 1. dicens, solum
Fiscum, de visitat. l. 1. c. 2. n. 20. denegare capitulo
hanc potestatem visitandi diocesim. Lotter. de re
benef. l. 3. g. 2. a. n. 4. ubi quemadmodum in dubia-
tum est, jus illud visitandi esse actum jurisdictionis
nalem ipsius Episcopi, ac in eaque vacante de off. or-
dinar. c. inc. 1. & ult. de censibus in 6. Paviu. de visitat.
p. 1. q. 1. m. 2. Rota decis. 196. n. 2. p. 1. divers. c. ita mi-
nimè est habitandum, illud in capitulo transire,
eius pro hoc Abb. in c. cum olim. de major & obed.
Barb. ibid. n. 2. Franch. in c. 1. tit. eod. in 6. n. 5. Rebuff.
in pr. de devolut. n. 65. idem tradit Azor. p. 2. l. 3.
c. 37. q. 14. ubi: probabilius est, quod tradiderunt
Panorm. & Felix in c. cum olim. & Paen. p. 2. q. 7.
potest Capitulo generatim totam diocesim visi-
tare. Quamvis id ipsum sic limitet: præsertim eum
diuturna est vacatio; cum enim modica est vacatio,
videlicet cum necdum anni curriculum effluxit,
ex quo Episcopus, qui decessit, visitationem fac-
rat, aut quando probabiliter creditur successor
brevis futurus, tunc non est, quod Capitulo visi-
ret. Item Molina. de just. tom. 6. tr. 5. d. 1. n. 7. ubi ex
eodem fundamento decidit quæstio, de qua gl.
in Clem. 1. de heret. v. Capituli. num scilicet sede va-
cante Capitulo possit visitare generaliter diocesi-
m, sicut eam visitare potest, ac debet Episcopus;
eum enim id ad jurisdictionem spectet Episcopi,
sine competat Capitulo sede vacante non solum ad
crimina particularia, & quibus sit infamis, quod
DD. contraria sententia affirmant (& in specie
apud Azor Jo. And. in c. cum olim hinc expressè po-
test Capitulo potestati visitandi generatim non est, sed
inquarandi speciatim in eis, quorum fama lesa est; quia
Capitulum suæ dicit in jurisdictione Episcopi necessaria,
non voluntaria, ut generatim visitatio est voluntaria, spe-
cialis verò inquisitio in his vel illis criminosis est necessa-
ria) sed etiam generalitatem; quia id ex executio ju-
isdictionis episcopalis, non solum utilis ecclesiis,
ac diocesi, quod sufficeret; sed etiam necessitas in-
cumbens ex officio habenti eam Episcopus,
juxta c. inter cetera de off. ordinar. & alia jura. & con-
sentit c. ecclesia de suppl. negl. Prælator. in 6. ubi statuitur,
Metropolitanum posse mittere visitatorem
ecclesie vacanti, si Capitulo negligens sit in exe-
quenda jurisdictione ad ea devoluta. ita Molin. Cui
inhæret Diao. p. 8. tr. 4. res. 1. 3. citans Solozan. de
jur. indiar. tom. 2. l. 3. c. 13. n. 18. Marefchot. l. 2. var. re-
solut. c. 15. n. 14. Baunium. theol. mor. tom. 1. tr. 3. q. 21.
Eandem fere veridoremque Molin. habet Barbos.
p. 1. c. 1. l. 1. c. 37. n. 67. citans in super alios, nisi quod

n. 70. addat hanc limitationem tunc demum Capitu-
lum sede vacante posse diocesim visitare, quan-
do lapsus est annus à postrema antistitis visitatio-
ne, nec de proximo ecclesia est providenda de pa-
store. Quæ tamen limitatio sic sublimitas vide-
tur, talis urgent necessitas, si enim, ut Lotter. *loc. cit.*
n. 46. citans C. mandamus, de off. ordinar. & c. cum re-
novabitur de censib. & ibi gl. v. in anno. Episcopus ur-
gente necessitate etiam bis in anno voo visitare
potest, ita etiam urgente necessitate potest Capitu-
lum necdum elapso integro anno à visitatione
Episcopi visitare de novo diocesim.

2. De cetero facultatem habet Capitulo, di-
cente sedis vacantia ad omnes plures, quolibet an-
no visitandi diocesim, cum licet gl. in c. Episcopum
10. q. 2. annis, videtur restringere obligationem
Episcopo visitando per singulos annos, si subsit
necessitas, alioquin vellet sufficere visitationem de
triennio in triennium; hanc tamen doctrinam ale
Lotter. *loc. cit.* n. 46. accipiendam esse in limbo sensus
cum, si necessitas subsit, etiam bis eodem anno pos-
sit visitare. si verò ea necessitas non subsit, adhuc
possit, ac debeat visitari quolibet anno, non so-
lum ex antiquo canonum dispositione, sed &
ex constitutione Trident. sess. 24. c. 1. quæ etiam
constitutio removere immemoriam quæ expres-
sit: non obstantibus quacumque consuetudine etiam
immemoriali. tum quia materia est imper-
scriptibilis (quippe contra ecclesiasticam discipli-
nam frustra obstanditur consuetudo aut præscrip-
tio. Lotter. *loc. cit.* n. 51. citans etiam inter de consue-
tud. & ibi post gl. ult. Innoc. n. 3. Anchar. n. 2. Abb.
n. 2.) & actus Episcopi (intelligi omittentis visita-
re post annum elapsus ab ultima visitatione) re-
manet merè facultativus, ut Lotter. n. 50. citans
Gratian. *dist. 1. c. 298. n. 10. Suid. cons. 127. n. 21.*
Aym. *cons. 96. n. 4. Rotam decis. 778. n. 5. p. 1. divers.*
c. Er quia etiam alia ab ecclesiastica disciplina
alienitatem est, nec ex negligentia Prælati de re
causa elero, & subditis castigandi annum visita-
tionem, & ut Episcopus, vel Capitulo in gravē
cultus divini præjudicium, & in perniciem animarum
& subditorum recusatium non valeant inno-
vacare aliquo tempore ob incuriam prætermis-
sum resumere. Jam verò idem dicendum de Capitu-
lo, utpote quod in potestate, & obligatione
visitandi succedit Episcopo. Unde tu *Pamphile* *cons.*
juris visitandi teste Lotter. (qui dicit se scripsisse in
hac eadem causa pro Capitulo) sub die 15. Martii.
1614. fuit deuegata remissio clero de Giripuz-
coa duxerit impedire Capitulo, ac visitaret se-
de Episcopali vacante ante lapsum triennii sub
pretextu immemorialis consuetudinis. Item Lot-
terium secutus, & ea eodem referens eandem de-
negationem remissiois tenet Barbos. *loc. cit.* n. 71.
ubi post lapsum anni à die ultimæ visitationis fa-
ctæ ab Episcopo potest Capitulo visitare diocesi-
m non expectato lapsum triennii, licet dicatur, Epi-
scopum consueville visitare singula triennia
tantum, ut S. Congregatio in dicta *Pamphile*. ro. De-
cent. 1629. Item ex Barbos. idem reuert Ven-
til. tom. 2. amos. 155. l. n. 21.

Quæstio 502. Per quem Capitulum visitare possit diocesim?

1. **R**esp. primò posse Capitulum per se, seu constitutum à se Vicarium suum generalem visitare diocesim indubitatum videtur.

2. Resp. secundò, posse hunc ipsum Vicarium Capitulum visitare diocesim absque eo, quod id ipsum ei specialiter à Capitulo sit commissum, tradit Barbof. *loc. cit.* n. 68. ut ex sententia S. Congregationis sit resoluta. Gardiam in *addn. p. 5. c. 7. n. 29. Ventrigl. loc. cit. §. 2. n. 47.* supponere id ipsum videtur AA. illi, qui docent non posse Capitulum deputare visitatorem sine Vicario suo; sed hunc à Vicario Capitulari constituendum. Quinimo tradit expressè Card. de Linc. *ad Trident. d. 1. n. 23.* non posse Capitulum Vicario hanc facultatem interdiceret, etiamque sibi reservare, ut eam uni, vel pluribus delegeret. Negat tamen id ipsum Rebuff. in *pr. benef. tit. forma vicariatus*, n. 201. hinc expressè, ex generali maorari Vicarius Episcopi visitare non potest, sicut nec Vicarius Capituli; idem opus est speciali concessione. Item negat Sbroz. *l. 2. c. 2. 20. num. 5.*

3. Resp. Tertio posse quoque Capitulum ad hoc mōdo visitandi deputare particularem, vel generalem visitatorem (intellige præter se alium à Vicario suo generali) tenet Barbof. *loc. cit.* n. 69. in fine citans seipsum de off. et potest. Episc. p. 3. allegat. 133. n. 9. Ventrigl. *loc. cit. §. 2. n. 27. in fine* citans Meroll. *tom. 3. l. 7. n. 49. Garc. p. 5. c. 7. n. 27.* Verum num talem visitatorem deputare possit per se absque Vicario suo, non videtur convenire AA. non posse id Capitulum sine Vicario suo, sed, si opus visitatore, debere eum constitui à Vicario Capitulari, tenet Garc. *loc. cit.* sic dicens velle S. Congregationem, & ex Garcia Fagn. in *c. his q. de major. & obed. n. 77.* Quamvis addat Garcia, hoc non videri receptum in Hispania, ubi semper Capitula sede vacante nominant visitatores.

Quæstio 503. An Capitulum sede vacante visitare possit exemptas, & sedis Apostolicæ immediate subiectos, & in specie monasteria monialium exempta?

1. **R**esp. In hoc non convenire AA. nam affirmativam tenent Barbof. *l. 1. jur. Eccl. c. 32. n. 107.* inhærens doctrina tradit à Molio. *loc. paulo post citat.* Ventrigl. *tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 19.* citans Tambur. de *jure abbatis d. 23. q. 4. n. 4.* Pellizari. de *regim. monialium. c. 10. n. 6.* Item apud Dian. *loc. cit. resol. 14.* Rodriq. *qq. regular. tom. 1. q. 6. a. 9. Cenedo qq. can. q. 26. n. 28.* Monet de *commut. ult. volunt. c. 5. n. 423.* Molina de *juss. tom. 6. tr. 5. d. 12. n. 8.* cuius ferè verba, quia & rationem, seu fundamentum hujus sententia continent, subdicerem, attendendum esse, eum mueri Episcopali aliquod jurisdictionis tanquam sedis Apostolicæ delegato in perpetuum committatur, ut ex officio Episcopi deinceps competat. Atque tunc dicerem, eam jurisdictionem transire ad Capitulum sede vacante, oia aliquod opponatur, nnde colligatur, contrarium fuisse iocretum Concilii, aut summi Pontificis id statuentium enim perpetuè ei mueri annexetur tanquam pars jurisdictionis ejus mueris; idque non in bonum, & tanquam privilegium Episcopi; sed in bonum eorum, in quos ea jurisdictio exercetur, eut in bonum aliorum & ecclesiæ, censendum est

eam partem jurisdictionis in eum transire, in quem episcopalis reliqua jurisdictionis transit, ac proinde transire in Capitulum sede vacante. Atque io reposita quod dubitet, quomodo concilium Tridentinum, *sess. 14. c. 9. de regular.* Sic statuit monasteria 3, sedis Apostolicæ immediate subiecta, etiam sub nomine Capitulum S. Petri vel S. Joannis, vel alias quomodocumque nunciantur, ab Episcopis tanquam dicta sedis delegatis gubernentur, non obstantibus quibuscunque. Quia inquam dubitet, eam jurisdictionem transire ad Capitulum sede vacante? Neque enim mens Concilii fuit, ut toto tempore sedis vacantis sive per mortem Episcopi, sive per illius caprivitatem morales illa careant gubernatione: neque id rationaliter esse censendum. Unde per episcopum censendum non est, id Concilium non intendisse, ita Molina. Eandem rationem urget Moona, quod nempe jurisdictionis concessa Episcopo tanquam sedis Apostolicæ delegato, cum sit perpetuè annexa dignitati episcopali, non sit proprie delegata sed ordinaria, pro eo id colligit ex *c. ad abolendum. de hæret.* juxta eadem, & *trinitate eodem.* siquidem quod in *cir. c. concessum* erat Episcopo, ut auctoritate apostolica contra exemptos in causis hæreticis procedat, in dicta *elementina* simpliciter concedatur tam Episcopo quam Capitolo sede vacante, & nulla fiat amplius mentio de Apostolica auctoritate, quasi jure ordinario id utrique competat. prout idem confirmat Moneta ex eo, quod cum à Canone ee jurisdictionis tribuatur Episcopo, jam de jure communi, non autem speciali ei competat, non obstante, quod in ea concessione fiat mentio delegationis, argumento *c. licet in corrigendis. de off. ordinari.*

2. **E** contra sententiam negativam tenent apud Gardiam, *p. 5. c. 7. n. 45.* Pavin. *p. 1. c. 7. c. de visitat. p. 2. n. 32.* Abb. in *c. cum olim. de major. & obed. n. 2.* Felia. *n. 3.* Rotam. in *singleis procuratoris 10. Martii 1597.* ubi fœtix resolutum, Capitulum sede vacante posse visitare monasteria monialium non exempta, non verò exempta, quibus eum sentire videtur ipse Garcia, & ann. solium eorum sententiam referre, ut ait Ventrigl. *loc. cit.* Item tenent eam Pith. *ad cir. de major. & obed. n. 48.* & abfolvunt Dian. *loc. cit. resol. 14.* citans Meroll. *tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 2. n. 5.* Federic. de *Sen. cons. 291.* Card. Tufch. *lit. G. cons. 56. n. 50.* Ricc. in *pr. tom. 4. Resol. 563.* Prosp. de Augult. in *addn. ad Quæren. v. capis. Zipaum. tom. 1. consultatio. num. 1. 3. de consil. cons. 1.* Baonium *thes. mor. tom. 1. tract. 12. q. 24.* Azor. *p. 2. l. 3. c. 73. q. 15.* (ubi tamen io non nisi pro oiaque sententia refert AA.) Barbof. de *potest. Episc. c. 73. n. 25.* (quamvis io, ut distum paulo ante, potius sentiat cum Molin.) & alios. Fundamentum hujus sententia est, quod in casibus, in quibus conceditur Episcopis (etiam in perpetuum) ut procedant tanquam sedis Apostolicæ delegatus, non sit facultas, seu jurisdictionis ordinaria, adeoque non transeat in Capitulum. Dian. *loc. cit.* Hoc ipsum fundamentum à nobis fuit deductum ex Fagn. & Pith. vide supra, ubi oim Capitulum succedat Episcopo in jurisdictione ordinaria. Ex quo fundamentum etiam facile solvuntur ab adversariis adducta io contrarium. Nampe ad primum dicitur 2 licet jurisdictionis perpetuè annexa dignitati concessur ordinaria, dum conceditur à canone vel Papa, qualiter ex Trident. *sess. 14. c. 6.* conceditur ad dispensandum in aliquibus irregularitatibus, & ad abfolvendum à casibus pontificis occultis, & tamen sit, dum conceditur cum illo editto; quod

eam

eam concessionarius exerceat tanquam sedis Apostolicæ delegatus, quod additum aliis esset superfluum. *Dian. loc. cit.* nisi forte addita quoque esset particula *etiam*, utpote quæ implicat jurisdictionem quoque ordinariam, ut dictum à nobis supra *loc. cit.* ex Fagn. Ad secundum dicitur pari modo Capitulum sede vacante non posse cognoscere de causa hæreticæ, quod ad exemptor; cum non nisi potestate sibi delegata per *causam hæreticam de heret.* seu tantum tanquam sedis Apostolicæ delegati hæc faciant Episcopi, naque enim dicendum (ut vult Monet. & ut non rectè admittit Dian.) hæc deo facultatem, seu jurisdictionem tam Episcopis, quam Capitulo sede vacante concessam ut ordinariam: quippe sine ulla amplius mentione facta de autoritate Apostolica, seu ut procedant tanquam sedis Apostolicæ delegati per *Clem. 1. de heret.* non fiat ulla mentio exemptorum. Ad tertium dicitur, quod loco confirmationis additur; dicendum, quod licet Episcopi habeant illam facultatem visitandi exemptos à jure communi, habeant tamen eam à canone non tanquam ordinariam, sed ut delegatam. *Dian. loc. cit.* nam tam à jure communi, seu canone, quam Concilio concedi potest jurisdictionis delegata, & non omnis jurisdictionis concessa à jure communi est hoc ipso statim ordinaria. Ad quartum, nimirum quod rationi constantaneum non sit, adeoque intentio Concilii non fuerit, ut moniales exen. pta toto tempore sedis vacantis careant gubernatore, nec habeant, ad quem recurrant, & à quò, si necessarium, visitentur. dicendum, quod ingruente necessitate, quæ dilationem, aut recursum ad sedem Apostolicam non pariat, possibile tam quod ad exemptos tam in negotio visitationis quam alio, de quo agitur, procedi à Capitulo sede vacante, pro ut sententiam hæc negativam limitant Cuchus. *l. a. infirm. major.* & alii apud *Dianam loc. cit.* & quidem jurisdictione ordinaria; quippe in casibus urgentis necessitatis intrat jurisdictionis ordinaria Capituli, non secus ac ea intrat & ex ea procedet & possit Episcopus, licet nullam potestatem delegatam haberet. *Dian.* qui etiam in *fi. necitat. refut. l. 4.* ex Bauvio addit, addendum à Vicario Capituli Papam de te integra, & si intra semestrem à literis ad eum datis male non succurratur, tum videri, honestam rationem habere Capitulum animæ advertendi in fontes. quod si (quod ut ait, existimat varius) facere id non potest, ita videtur committenda Deo, aut ad novi Episcopi adventum tametenda.

Questio 304. *An igitur possit Capitulum sede vacante concedere monialibus exemptis, & Papa immediate subjeclis licentiam excedendi monasterium in casu urgentis necessitatis?*

Resp. si habet inherere jam immediate ante creditis. posse id Capitulum sede vacante, ubi necessitas est gravis, quæ recursum ad Papam non pariat. si enim id in eo casu potest Episcopus, non tam potestate & jurisdictione delegata quam ordinaria (quæ, ut dictum paulo ante, intrat in casu urgentis necessitatis) poterit id ipsum Capitulum, utpote in quod transit potestas Episcopi ordinaria. Ita tenet *Dian. cit. refut. l. 4.* citans Tho. Sauch. *tom. 2. sum. 1. 6. c. 15. n. 30.* & addens rationem, quia monasteria hæc non debent esse absque Prælato, ad quem in casu necessitatis confugiant. Quomo-

do verò id sequatur ex dictis, & cum illa coheret, quod ibidem quoque ex Sanchez ait Dianam posse Capitulum sede vacante concedere licentiam monialibus egrediendi monasterium in casibus permixtis in Bulla Pii V. quæ incipit: *Declar. & honorificati.* quamvis id pertineat ad Episcopum tanquam sedis Apostolicæ delegatum, id inquam, non video; cum quæ delegata tantum sunt jurisdictionis, ab Episcopo ad Capitulum non transeant juxta dicta ab ipso *Diana. quest. præd.* Multò minù subsistit & dictis convenit, quod tradit Bannius. *refut. mor. tom. 1. tract. 11. q. 24.* apud *Dianam loc. cit. refut. 39.* nempe posse Capitulum sede vacante monialibus immediate subjeclis Papæ dare licentiam egrediendi claustrum ex causa; quæ Vicarius Episcopi eandem cum eo jurisdictionem habet: et Episcopo competit jurisdictionis delegata in moniales exemptas quod ad egressum à claustris juxta Trident. *sess. 25. de regular. c. 9.* & Capitulum sede vacante vices agit Episcopi mortui: ergo hæc ab eo sede vacante facultatem egrediendi domo ex causa impetrare poterunt, cum esse non debeant sine Prælato, ad quem confugiant, hæc inquam non coheret cum dictis *quest. præd.* ex parte consentium sententiam negativam, nam juxta ipsi dicta, etsi Capitulum suo modo dicatur Vicarius Episcopi, non tamen in illud transeunt, quæ is ex pure delegata facultate, & jurisdictione potuit. Proinde & ipsa *Diana cit. refut. 39.* rejicit hæc Bannii doctrinam concludit: sed hæc opinio non est admittenda statibus declarationibus S. Congregationis.

Questio 305. *An Capitulum sede vacante dare possit licentiam ingrediendi monasteria monialium?*

Resp. Affirmativè, *Diana loc. cit. refut. 49.* citans Pellizari. *tract. de monial. sed. 5. n. 148.* ubi ex Suarez probat, sub nomine Episcopi in verbis Concilii *sess. 25. c. 9. de regular.* (ubi id concedit Episcopi) venire etiam Capitulum sede vacante, & consequenter Vicarium Episcopalem; cum succedat in ordinaria jurisdictione Episcopali.

Questio 306. *An Capitulum sede vacante dare possit licentiam novitiis, ut disponent de bonis temporalibus?*

Resp. Potest Capitulum sede vacante dare licentiam, ut novitiis intra duos menses ante professionem disponent de temporalibus suis bonis juxta Trident. *sess. 25. de regular. c. 16.* potest enim id Episcopus juxta ordinarios Capitulum autem succedit in omnem jurisdictionem ordinariam Episcopi. Barbo. *jur. res. l. c. 32. n. 90.* citans Sauch. in *verbalog. tom. 2. l. 7. c. 5. n. 68.* Item *Diana. p. 2. tr. 4. refut. 33.*

Questio 307. *An Capitulum sede vacante dare possit licentiam clericis beneficiis transfundendi ad aliam diocesim, v. g. dum eligerentur ad dignitatem, vel obtinerent beneficium alterius diocesis?*

1. Resp. Non convalesce AA. nam primò negativam tenet Fagn. in c. *hu. qua. de major. & obed. n. 19.* ubi: *licentiam transfundendi ad aliam ecclesiam Capitulum clericis impertiri non potest, si vacante, citat* pro

pro hoc, presbyterus diff. 24. c. Fraternitatem, diff. 7. h.
gl. olem. c. cum olim dicitur, qd. ab eadem. & ibi Hoffm.
n. l. Ductio n. 16. & alia communiter. Item tenent
illam Cucus, mfr. major, l. xii. g. n. y. apud idem,
locut. ref. 20. Archid. c. si quis de elect. in 6. apud
Azor. mfr. mar. p. 1. d. c. 37. g. n. Fundamentum bu-
jane sententiæ est; quod sit Capitulum fide vo-
cante alienare nequeat bona, & res ecclesiæ, ira-
neq. personas; translatio autem talis beneficiati ad
aliu. celum alium fit quedam alienatio. Quinimo
multo minus alienare hæc ratione possit perso-
nam; quia maior, ut loquit Fagn. citans c. pre-
scriptum. 12. g. 1. est alienatio personarum, quam
rerum.

6. Affirmativum tenent cum Abb. *inc. cum alio*, n. 2. Azo. *loc. cit.*, ubi etiam dicit probabiliorum. Multo de *just. com. et tract. d. 12. n. 14. nbi* ad Capitulum sed vacante transit iurisdictione concedendi facultatem transiendi ad dignitatem ecclesiasticam in aliam diocesim, & omnino et ante iudicium ecclesiasticum in alienam diocesim, sicut Episcopo eadem iurdictio competit. *Pirh. et rinde mayor. C. abed. n. 11. ubi* potest Capitulum sed vacante non tantum confirmare electionem Abbatis, aut similis Prelati, aut eam infirmare; sed & dare licentiam Abbati, similiter Prelato transiendi ad prelatum alterius diocesis &c. Item *Dian. loc. cit.* citans infra per Jo. And. & Jo. Monach. *inc. si abbatem. de elec. in §. Pavin. de potest. cap. q. 1. Boug. de irregul. p. 3. n. utrum aliquis tempore Capitulum dispensare possit*. Fundamentum huius sententia est; quod de iure huius licentia sit ad ius iurisdictionis, ut Azzi citans *c. relinquitur de elec. in §. 6.* & hac potestas dandi hanc licentiam ipse et ad ordinariam Episcopi iurisdictionem, ut *Pirh.* neque hac translatio, seu transitio ecclesiastica ad alienam diocesim sit propriè alienatio rerum Episcopatus, quæ sola prohibetur Capitulo sed vacante; cum non ita in alienatione illa clerici prejudicent Episcopo, sicut et præjudicent in alienatione bonorum Episcopatus, ut patet, *Dian. Pirh. Molin. C. c. uti & ipium inde confirmatur*, quod res Ecclesiæ nequeunt alienari sine iurisdictione, illa autem licentia datur sine iurisdictione. Et transitio Prelati alius continuè succedit (idem est de beneficiario alio, dum in huius beneficium vacans mox alius succedit) non vero in locum rerum, & bonorum alienatorum succedentium alio seu bona. *Pirh. loc. cit.*

2. Atque ubi iuramentum retinet inferri videtur contra *hagn. in c. fignificasti, de off. archid. n.3.* Inheretentem deinde fandum, nempe quod & hac fit alienatus; postea Capitulum fide vacante concedere licentiam dimissoria (non quidem ad ordines suscipiendos, de quo inferius) sed quas formatas vocat, de quibus notatur in *c.1, & 2. de cler. pregr. nant.* & quorum formula dicitur in Concilio Niceno ponitur in *c.1, dist. 71.* quibus clerico peregrinare non reddunt testimonium de vita, & ordinibus illis, siquæ in hanc finem à potestate Episcopi sui absolvitur: non enim illa dimissio concessa peregrinandi gratia magis est alimentum, quàm dimissio, & absolutio beneficii à potestate Episcopi sui in ordine, ut in diebus illi ad peritiam, aut beneficium assumatur.

Quaestio 508. An Capitulum sede vacante convocare & celebrare possit synodum?

R Esp. synodum diocesanam sede vacante ad Capitulum cogi, & haberi posse simpliciter asserit Gata. de benef. p. 9. c. 1. n. 64. Idem asserunt Pavia. de potest. Capit. sed. vac. p. 1. q. 7. n. 3. Borruini de synodo Episc. p. 1. q. 5. n. 40. apud Laym. inc. cum visum de vagor. & ord. n. 13. verum synodum hanc fide de vacante congregari non debere, si paulo post Episcopus eligendus, aut instituendus speretur; sic esse, si sedes diu vacatura sit, ut propter tarditatem Episcopi ab hostibus; vel si ab illam ingruentem nec necessitatem res morant, aut dilationem non pariat Laym. loc. cit. & exen Pirh. loc. cit. n. 30. Fundamentum horum posterius AA. est, quod celebrare synodum sit inter alia adus, quia utpote secundum consuetudinem ecclesiarum salis Prælati, seu Capituli ecclesiærum competere censetur, Capitulum sede vacante expedite nequit, nisi necessitate cogente. Idem ferè tenet Lotter. de rebus. l. 2. q. 3. n. 8. ubi; ego verò, quemadmodum non dubio, proferat eorum consuetudinem esse de lege jurisdictionis, quod etiam ostendit l. 1. q. 21. n. 79. ita valde veretur, nec nihilominus simpliciter sit transmissibilis ad Capitulum; constatque hujusmodi non transferri ad Capitulum. Tamen id intelligi, si velit indicare synodum ad effectum non solum exigendi consecutiva jura episcopalia, vel etiam ad effectum decernendi, & statuendi generaliter & universaliter super stato ecclesiæ, & clerici. Secus verò, si ab immineent aliquem casum necessarius velit hunc providere, ut in simili dictor. & facultate statuenti, qui licet sit meri imperii, & incommunicabilis, ut probavimus q. 1. n. 87. ob id minus eodem transiit in Capitulum respectu singularis casus, cui taliter necessarius providendi nequeat, ut opiniones contrarias conciliandæ concludunt Gemia. inc. 2. diff. 18. c. ult. penult. Præp. c. viderem col. penult. Atque ita quæstioque occurreret casus vacationis Parochialis sede episcopali vacante, si supponatur lapsus annus, à quo celebrata est synodus, & in facta deputatio Examinatarum, aut ex illis adhuc tot non superant, qui possint in præhæto numero examini inter ceteros; in hoc casu est, quod impetretur Capitulo, si illico non curaverit convocari synodum ex hac præfata causa deputandi novos Examinatores &c. Ita ille.

2. Verum non video, cur non pari modo de eo-
genda per Capitulum synodo, quàm de introitu-
nda per illud visitatione sit loquendum, cum & vi-
sitare sit inter ardua, ut expressè Laym. & Pirh-
er. nec cogere synodum minus sit delegare iurif-
dictionis, quàm visitare, urgentque pariter legi-
slatice, & Couellii, synodum episcopalem co-
gendi singulis annis quàm visitandæ ac probe de-
ci queræ, posse & teneri Capitulum cogere syno-
dum, quoties id potest, & tenetur Episcopus, nem-
pe singulis annis, ubi per plures annos dura veritè
vacante, vel quasi vacante (v. g. Episcopo ducto
in captivitate) sedis, nisi fortè non malum post-
ulatum sit ab alima synodo annuam speretur succe-
ssurus novus Episcopus. Et sic absolute tradit Ven-
trigl. *item. 2. annot. c. 5. b. 2. n. 49. h. c.* expressis: syno-
dum diocesana quocumque Capitulum per iurum
Vacantem sede vacante potest celebrare, & convo-
care, pio quo citat. Garay, *In Enchirid. Episc. v. syno-
dum dioc. c. 4. n. 2.* Imò subdit Ventrigl. potest in ipsa
synodo

synodo vicarius juxta consuetudinem Ecclesie exigere manuale obedientiam, quam clerici suo exhibere solent Episcopo, pro quo citat Quirant. in sum Bullar. v. Capit. sed. 14. Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. dicit. n. 55.

Porro quid possit Capitulum sede vacante circa deputatorem Examinatorum synodaliū, dicitur. c. seg. ubi de concursu pro parochialibus habendo per Capitulum.

Quæstio 509. An & qualiter Capitulum Episcopo alicui sede vacante committere possit exercitium pontificalium, & in specie quod ad collationem ordinum?

1. Resp. Ad primum, nempe posse Capitulum sede vacante, aut ejus Vicarium invitare Episcopum vicarium, aut alium ad exercendum in Ecclesia vacante, & in diœcesi Capitulo subiectâ pontificalia, seu committere alicui characteri Episcopalis insignito exercitium pontificalium, dictum satis & stabilis est supra, ubi, num. ex, quæ Ordinis sunt, devolvantur ad Capitulum sede vacante. Neque hæc obstat Tridentinum, dum verat, ne Episcopus exerceret Pontificalium in aliena diœcesi sine licentia Ordinarii, id est Episcopi illius diœcesis, Nam & Capitulum sede vacante, ejusque vicarius est, & venit nomine Ordinarii, cum succedat Episcopo defuncto in omnibus, quæ pertinent ad jurisdictionem episcopalem. Dian. p. 8. tr. 4. refut. 4. 72. in fine citans Portell. in res. mor. tom. 2. res. 71. n. 4. & item Lotter de benef. l. 2. q. 13. n. 42. Corrad. in pr. benef. l. 2. c. 12. n. 92. Card. de Luc. ad Trid. d. 5. n. 33. Paris. de regn. l. 7. q. 23. n. 124. Dum autem A.A. quidam dicant, debere invitare unum ex concivis Episcopis, ita id accipiendum non est, quasi hoc sit de necessitate, sed ad summum ex aliquo convenientis, ut Vantigl. loc. cit. §. 1. n. 12. in fine, nisi enim verat, quod minus id officii committatur alicui Episcopo extero hospiti in diœcesi illa Episcopo suo destituta commoranti, aut aliunde accersito Episcopo suffraganeo, ut vocant, & nullatenus, seu adus nullam diœcesim habenti. Sed neque dubium est, posse Vicarium ipsum Capitulum, dum is Episcopus est, exercere ibidem pontificalia per seipsum, idque post deputatorem sui in vicarium independentem ab alieno, & specialiter mandato Capituli.

2. Resp. ad secundum primum Capitulum sede vacante, aut ejus Vicarius, etiam intra primum annum vacationis (quod ut Vantigl. tom. 2. ann. 1575. l. 1. n. 30. computatur à die vacationis, & finitur, postquam lapsi sunt dies 365, quibus constat annus naturalis; cum appellatione anni in quacunque dispositione semper veniat totus & completus, ut idem. tom. 1. ann. 2. §. 2. n. 3.) dare licentiam Episcopo alicui extraneo ordinandi in diœcesi ecclesie vacante extraneo, habentes dimissorias à proprio suo Episcopo, aut Prelato suo regulari. Laym. in ead. nullat. de temp. ordinat. n. 3. citans Piacet. p. 1. c. 1. n. 10. Henricq. l. 1. c. 21. Pirh. ad tit. de temp. ordinat. n. 59. citans in super Quirant. in sum Bullar. v. Capit. sed. 14. c. 11. Vantigl. loc. cit. n. 35.

3. Resp. ad secundum secundum Potestatem intra primum annum vacationis dari tali Episcopo commoranti apud se, seu in sua diœcesi licentiam ibidem ordinandi subditos suos etiam non actus, tot habentes dimissorias ab Episcopo defuncto vel Papa, aut Nuntio Apostolico (quietam intra pri-

imum annum dictæ vacationis eas concedere potest non actus; eo quod, dum in facultatibus nunciis aliis eas concedere, tam sede plenâ quam vacante, & nullibi vetuit id facere dicto primo anno, sine fundamento hæc ejus potestas restitui gatur à Pirh. loc. cit. n. 45. ad tempus post annum illum elapsam; cum dando eas pro primo illo anno non agat contra dispositionem Tridentinam, utpote non vetantis illos in hac dâ simpliciter, sed solum à Capitulo sede vacante) ut à quocunque Episcopo ordinari possint. Pirh. loc. cit. n. 59. Garc. de benef. p. 5. c. 7. n. 93. testans id expresse doceri à Navar. conf. 44. de temp. ordinat. & Puceo de eis. 407. l. 2. quæta expresse S. Congreg. Concilii declarant, quomodo hæc expresse recitat Garc. loc. cit. Capitulum sede vacante potest concedere licentiam extero Episcopo exercendi pontificalia & ordines conferendi tam clerici sui diœcesis quam exteri habentibus dimissorias suorum Episcoporum &c. Neque enim hoc prohibetur à Tridentino sess. 7. c. 10. aut alibi, utpote à quo solum prohibetur intra annum dari à Capitulo subditis illius dimissorias. In quarum vim ordinari valeant exteri diœcesim ab alio Episcopo; vel etiam ad summum prohibetur dari intra annum à Capitulo subditis suis licentia ordinandi, seu ut ordinari possint, quorum neutrum fit per hoc, quod det Episcopo apud se commoranti licentiam ordinandi subditos suos instructos alunde illiusmodi dimissorialibus, non primum, quippe dare licentiam extero Episcopo, ut celebret, seu conferat ordines in diœcesi aliena, ubi sedes vacat, res est omnino diversa à datione dimissorialium subdito ad suscipiendos ordines extra diœcesim ab alio Episcopo, ut patet, per prius enim tollitur impedimentum, quo aliis juxta idem Tridentinum prohibebatur celebrare pontificalia in diœcesi aliena sine ordinarii illius licentia, per postiora tollitur impedimentum, quo Episcopus prohibebatur subdito alieno conferre ordines, adeoque jam prohibetur per Tridentinum posteriori, nempe datione dimissorialium, non prohibetur prius, nempe datione licentia exercendi pontificalia in aliena diœcesi. Dian. loc. cit. refut. 73. ex Tbemodo in de eis. Archiep. Olyssiponens. p. 1. de eis. 29. n. 3. Non secundum, tamen per hoc, quod det Episcopo extero licentiam ordinandi in sua diœcesi, in qua vacat sedes, non dat subditis suis licentiam ordinandi. Siquidem id ordinandi accipitur passivè, ita ut idem sit, ac ordines suscipiendi, ut patet ex adjuncto dativo alteri, adeoque dare licentiam ordinandi, & dare dimissorias ad ordines suscipiendos, hic idem sunt, & id litterarum dimissorialium ad maiorem claritatem additum est, proinde, quod det licentiam Episcopo in sua diœcesi ordinandi, seu ordines conferendi, non dat alicui licentiam, ut ab eo ordinetur, sed supponitur, ordinandum illam habere aliunde. Pirh. loc. cit. citans Sanch. in apst. mor. tom. 2. l. 7. c. 1. dicit. 26. Themodo loc. cit. apud Dian. 70.

4. Porro adiciendum his, quod habet Barbosa l. 1. in eccles. 32. n. 123. ubi: ante lapsum anni vacationis sedes poterit Capitulum obtinere facultatem à sede Apostolica de suscipiendis ordines cum licentia ordinarii; huiusmodi licentiam subordinatam (nempe suscipiendi ordines etiam intra diœcesim ab alio Episcopo) concedere, pro quo citat Navar. conf. 19. in ann. 1575. l. 2. in nov. res. de temp. ordinat. Piacet. in prap. capit. p. 1. c. 1. n. 13. v. apst. sed. 7. c. 1. & suscipi de potestat. Episc. p. 2. dicit. 7. n. 14.

7. Atque ex his jam inserti videtur non prohibere Tridentinum ordinari subditum non creatum intra primum annum istius vacaturæ sedis, ubi is non eget dimissoria, ut contingere videtur in hoc casu: dum designatus in vicarium capituli est Episcopus, sive dum Episcopus aliquis titularis depuaturus in vicarium capituli, eodemque vicariis, & non sepulsi sit dare dimissorias (saltem dum hæc quoque potestatem Capitulum transiit in vicarium suum) & nemo dare possit dimissorias ad seipsum, seu licentiam ut quis à seipso ordinari possit, non egebunt subditi illi ulla dimissoria. Tridentinum verò solum prohibet tunc ordinari subditum in vim dimissorianam acceptum à Capitulo.

6. Inferri videtur ulterius, neque prohibere Tridentinum ordinari subditos non creatos talis diocesis, in qua vacat sedes ab Episcopo ibidem commorante & assumpto ad exercendum ibidem pontificalia, etiam si vicarius Capituli non sit; quia nec respectu talis Episcopi subditi Capituli sede vacante egent dimissorialibus. Quod facit, quod ex Themudo *loc. cit. decis. 88. n. 9.* habet Dian. *loc. cit. resol. 72.* quod cum talis Episcopus de Anel, ut vocant, seu noliatus nullam in actu habeat propriam diocesim, ista diocesis, in qua moratur, & in qua assumptus, & institutus est (intellige, sive ab Episcopo, sive à Capitulo sede vacante) ad exercendum ibidem absolute, generaliter, & sine limitatione Pontificalia, sic certo modo ipsius diocesis; adeoque dici non possit, quod exerceat Pontificalia in diocesi aliena sine licentia. Sic absolute tenet Dian. *loc. cit. resol. 41.* hæc expressis; etiam Capitulo sede vacante, vel eius vicarius non possit intra eum subditis suis concedere dimissorias, poterit tamen interim intra eundem annum per alium Episcopum pontificalia exercentem ordinare diocesanos suos. Arque ita fuisse resolutum à S. Congreg. refertur. Idem tradit Barbosa, *loc. cit. n. 123.* ubi: poterit insuper Capitulo prefato anno durante concedere Episcopo extero exercitium Pontificalium, & ordinationem propriorum subditorum sedis vacantis, pro quo citat uterque, tempore Dian. & Barbosa. Navar. *conf. 27. de tempor. ordin. Forat. de ordin. c. 5. n. 7.* Nicolai, in sum. *trakt. 2. c. 2. n. 28.* Marchini, de sacram. *ordin. tr. 1. p. 6. c. 3. n. 16.* & Barbosa. insuper Henrico, in sum. l. 10. c. 22. §. 1. Quarant. in sum. *ball. v. capit. sed. vac. q. 11.* Mart. Auton. Gueuont, in pr. *Archiep. Neapol. c. 87. n. 33.* Pistec pr. *episc. p. 1. c. 1. n. 19.*

7. Unde jam minus coherenter videtur Barbosa, locutus, dum *loc. cit. n. 121.* dixerat: colligitur, non posse Capitulum dicto anno durante dare licentiam Episcopo commoranti in civitate, vel diocesi, ut ordinari regulares etiam pravioremque per ipsum vicarium facto, ut tenet Rague, de *reueren. q. 39. n. 4.* sine coherentia dictis tenet Themudo *cit. decis. 89. q. seq.* apud Dian. *loc. cit. resol. 73.* dum absolute affirmat, posse Capitulum sede vacante intra primum annum dare licentiam alicui Episcopo (intellige, apud se commoranti, & assumpto ad exercendum pontificalia) conferendi ordines regularibus suæ diocesis, sequitur enim id manifestè, quin & à potestate, ex dictis. Si enim or-

dinari possint à tali Episcopo intra illum annum subditi faculares non indigentes dimissoria; quia & ad hoc capitulum illis facere licentiam, cur non etiam regulares? & cur non potius regulares? cum Tridentinum verendo dicit intra primum annum dimissorias, aut licentiam ordinandi clericis subditis suis, non videtur comprehendere religiosos; utpote qui, ut Themudo apud Dian. *loc. cit. & alii passim*, nomina clericorum (intellige in idiculis, quæ quid est ista denegatio dimissoriae, & licentia) non veniunt, quod ipsum indicant AA. & inter reliquos Henrici, *loc. cit. c. 22. n. 3.* dum inquit: Capitulo sede vacante non potest facularibus clericis dare reverendas &c. hoc enim loquendi modo satis ostendit, prohibitionem illam solum intelligi de clericis facularibus, & non de religiosis. Neque etiam religiosi, etiam sede pleni, dum recipere volunt ordines ab Episcopo alterius diocesis, dimissorias, non acceptas ab Episcopo, sed à Prælato suo desunt. multoque ergo minus egent iis ad hoc acceptis à Capitulo sede vacante. Adde, quod religiosi non sunt propriè subditi Capituli sedis vacantis; dimissoria autem non dantur nisi subdito, ut vadat ad alienum Episcopum pro suscipiendis Ordinibus. Sed & licet sint subditi (intellige, etiam accepti alias à jurisdictione Episcopi) & subiecti Episcopo quod ad recipiendos Ordines, quod cogitandum monet Dian. *cit. resol. 72. in fine* ex Barbosa, de *canonic. c. 42. n. 182.* educit non obstat; quia iuxta dicta & subditi etiam absolute quo ad omni jurisdictioni Episcopali, & consequenter etiam Capituli sede vacante, possunt à tali Episcopo ordinari, & iis concedi licentia ordinis suscipiendi intra illud tempus. Atque pro hac sententia, quod Capitulo sede vacante intra annum dari possit licentiam alicui Episcopo ordinandi regulares, Dian. in *fine resol. 73.* citat Portel, *respons. mor. tom. 2. cas. 71.*

Quæstio 310. An Capitulo sede vacante possit revocare licentiam exercendi pontificalia, & conferendi Ordines concessam alicui Antistiti ab Episcopo defuncto: & si eam non revocaverit, possit Antistes pergere ibidem exercere Pontificalia, & ordinare?

2. **R**esp. ad primum affirmativè. Cum enim Capitulo totam jurisdictionem habeat ordinationem Episcopi mortui, & Episcopus mortuus in hac vita poterat revocare talem licentiam, etiam capitulum mortuo Episcopo poterit eam revocare, Dian. *loc. cit. resol. 72.* & apud illum Themudo *loc. cit. decis. 88. n. 9.* Et pater hoc ipsum ex eo, quod Capitulo temoveat Vicarium generalem à defuncto Episcopo constitutum. Ubi tamen datus fuisset talis Episcopus titularis ad exercendum in diocesi aliquæ, v. g. ob Episcopi minorem ætatem, vel non consecrationem, simpliciter pontificali, non poterit dein tali Episcopo non consecrato mortuo Capitulo sede vacante illum impedire, eum amovere ab exercendis pontificalibus. Idem videtur, dum Metropolitanus, dum in fortè in ca-

fu, quod potuit, Episcopum talem titularem deputavit pro tali diocesi, ad exercendum ibidem in defectum Episcopi pontificalia. Quoniam admodum nec removere potest Capitulum Vicarium suum capitulare, ejusve licentiam restringere ubi is datus ei fuisse à Metropolitano juxta dicenda inferius.

2. Resp. ad secundum quoque affirmativè. *Dian. loc. cit.* cum eodem *Theodoro*, gratia enim, & licentia præsertim facta à biolurè & sine limitatione temporis, non est casus à morte concedentis. *Fernosinus, tract. de capit. sed vac. q. 20. n. 1. Dian. & Theodoro. l. cit. citantes Sanch. de matrim. l. 8. d. 28. n. 64. & Ep.* ubi etiam illud exemplificat datà licentia à Petro ad Ordines, quæ non expirat mortuo, vel etiam transierit Episcopo ad alium Episcopatum, Item licentia seu dimissoria datà à Capitulo sede vacante ad ordines tempore, quo potest dare, quæ non expirat cum introitu novi Episcopi.

3. Porro illud hic notandum cum *Dian.* quod hæc doctrina de continuatione exercitii conferendi ordines facilius applicetur Episcopo titulari, seu de Anel'ssum pro pro tali diocesi à defuncto Episcopo, cui serviebat ad exercenda ibidem generaliter Pontificalia juxta dicta *quæst. præced.* Potest proinde jam talis Episcopus non iocundum à Papa aut Metropolitano, sed & ab Episcopo defuncto legitimè, absolute, & generaliter constitutus ad exercendum ibidem pontificalia (saltem Capitulo non contradicente) pergere, sicut ante conferre ordines subditis non auctus intra primum annum vacantis; eam licentia illa absolute ei concessa illi non adimat, etiam pro primo illo anno, à Capitulo, utpote non contradicente. Nec etiam in casibus politicis adimā ab eo possit, nec etiam Capitulum dum possit, teneatur adimere illi, seu suspendere licentiam illam pro primo illo anno quod ad subditos non arctatos; hoc enim Capitulo à Concilio non commendatur, sed solum, & ad summum ei prohibetur, ne facultatem illam ordinandi prius non habitam à tali Episcopo ei concedat pro primo illo anno quod ad non arctatos. Dico ad summum quia ut videtur *quæst. præced. id ordinandi intellegendum non activè, sed passivè, ut idem significet, ac ordines suscipiendi.*

Quæstio 511. An Capitulum sede vacante intra primum annum vacantia possit non arctatis subditis suis dare literas testimoniales ad suscipiendos ordines?

Resp. Potest Capitulum, etiam intra primum annum subdito suo, non arctato, dum is à Pontifice ejusve Nuncio facultatem, seu dimissorias habet, ut à quocunque Episcopo externo ordinati valeat, concedere in ordine ad suscipiendos ordines hæc literas testimoniales de vita, & moribus, & idoneitate illius, pro ut eas exigit Trident. sess. 23. c. 8. his verbis: *omnisquisque autem à proprio Episcopo ordinetur, quod si quoniam ab alio promoveri petat, nullatenus id ei, etiam casibus generalium aut specialium rescriptis aut privilegii prætextu, etiam statutu temporibus permutatis, nisi ejus probitas & mores Ordinarius sui testimonio commendentur, ita tenent Pignat. tom. 3. conf. 2. n. 4. Fernosinus tr. de Capit. sed. vac. q. 20. n. 12. Ventrigl. tom. 2. annot. 15. q. 2. n. 39. Dian. p. 2. tr. 4. resol. 42. Barbof. jur. eccl. l. 1. n. 122. etiam Sayr. in florib. decis. decis. 21. tit. de tempor. ordin. Bonacio, de sa-*

*crum. l. 8. q. mic. p. 4. n. 24. Molin. de Just. tom. 6. tr. 5. d. 11. n. 14. Monet. de commut. ult. variat. c. 10. n. 183. Vulpium in pr. judic. c. 44. n. 2. Ciarl. contrar. forens. l. 1. c. 46. n. 12. Marchia. de sacram. ord. tract. 1. p. 6. c. 3. n. 17. & 18. &c. contra Gasiam de immis. p. 5. c. 7. n. 115. id negantem hæc expresse quamvis aliis quæ possit promoveri cum literis dimissoriis legari de latere, tamen id intelligendum, modò ejus probitas, & mores testimonio sui Ordinarii commendentur, ad quem effectum non dicitur Ordinarius tunc enim Capitulum, seu ejus vicarius sede vacante respondu eorum, qui non sunt arctati, ut per Navar. & Rodrig. Verum *quæst. ante hæc penult. ostensum contrarium, namque venire etiam Capitulum in ordine ad hoc nomine Ordinarii. Et sunt hæc literæ testimoniales longe quid diversim ab his, quæ dimissoria dicuntur, ut videre est apud Fagn. in c. signifi. off. arbit. n. 22**

Quæstio 412. An & qualiter Capitulum sede vacante concedere possit dimissorias?

1. **R**esp. primò, potest Capitulum eandem sedem vacante, vel ejus vicarius spectato jure communi absque limitatione temporis, ut eoque & intra primum annum vacantis subditis suis, siue in arctati sint, siue non, concedere literas dimissorias, id est, in quibus non solum commendatur ordinandus, eique de moribus & vita testimonium redditur; sed & conceditur facultas suscipiendi ordines ab Episcopo alieno, quæ etiam ab aliquibus, ut videtur est apud Fagn. *loc. cit.* revertendæ dicuntur, nisi & dimissoria ac formæ dicuntur à Nicæna Synodo relatæ in c. 7. dist. 73. Itæ constat ex c. *nat. de temp. ordinat. in c. Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 114. Pith. ad tit. cum. n. 28. Ventrigl. loc. cit. n. 30. Azor l. 3. c. 37. q. 17. cum communi. Unde idem adhuc poterit capitulum, in locis, in quibus Trident. non est receptum, quia sic dispositum jure commune non immutatum per Tridentinum ob non receptionem illius. Ventrigl. loc. cit. n. 45. citans Sanch. *opusc. l. 7. c. 1. dub. 20. n. 37. Thestorum in pr. eccl. p. 2. c. 19. vers. amplia. qui & ipse citat alios.**

2. Resp. secundò hodie dum tamen intra primum sedis vacantis eas dare nequit, sub auctoritate etiam privilegii aut consuetudinis prætextu, nisi solis arctatis ratione beneficii recepti, aut recipiendi. Ita enim expresse disponit Tridentinum, sess. 7. c. 10. & sess. 23. c. 10. Ventrigl. loc. cit. n. 30. Dian. loc. cit. resol. 41. Fagn. in c. *hu. qua. de major. & obed. n. 60. Garc. de benef. p. 5. c. 7. n. 91. Barbof. loc. cit. citans quamplurimos.*

Amplius hoc ipsum primò, ut id Capitulum non liceat, etiam si Capitulum habeat territorium distinctum, & exemplum ob immemorabilem possessionem, in quo ipsi canonici sunt iudices, *Pub. loc. cit. Ventrigl. n. 34. Barbof. loc. cit. n. 119. citantes Riccium in decis. caria Archiep. Neapol. p. 4. decis. 185. Quarant. v. capit. sed. vac. vers. 14. qui testetur, ita à S. Congreg. rescriptum Capitulo Selmantino.*

4. Ampliatur secundò. Ut id non possit, ne quidem quò ad accipiendum primam tonsuram. Pirh. *loc. cit.* Garc. *n. 95.* Dian. *loc. cit. refut.* 43. citans Zipsum *jura pœnit.* l. 3. *tr.* 9. n. 2. Ventrigl. *n. 32.* Barbos. *loc. cit. n. 116.* citans Majol. *de irregul.* l. 4. p. 2. c. 3. Quamvis ubi ante. Vulp. *loc. cit. c. 2. n. 33. & c. 44. n. 20.* Monet. *loc. cit. c. 10. n. 137. &c.* Loquitur enim Concilium generaliter, verando absolute concedere Capitulum intra annum dimissionis aut ordinandi licentiam. Unde licet Tonsura non sit propriè ordo, tamen litera, quæ ad eam suscipiendum conceditur, dicitur propriè dimissionis; adeoque in verbis concilii videtur comprehensio prima tonsura. Dian. *loc. cit.* qui etiam ait, quòd consuetudo interpretatur hoc decretum Concilii, & ita communiter intelligatur, ac præstetur. Adde, quòd plures Canonistæ negent, primam tonsuram non esse ordinem. de quo vide Dianem. Neque in contrarium facit declaratio S. Congreg. quam refert Garcias. *loc. cit.* quæ habet, memoriam Concilii decreto non comprehendi primam tonsuram, utpote quæ intelligenda quò ad penas tantum statutas à Concilio in ordinatis intra primum annum sedis vacantis quòd illa solum imponatur contra ordinatos in vim acceptarum à Capitulo intra primum annum dimissionis ordinibus minoribus vel majoribus ordinatione autem minorum ordinem secundum communem loquentium solum solum intelliguntur quatuor minores, & non prima tonsura. Garc. *loc. cit. n. 96.* Dian. & Pirh. *loc. cit.*

5. Ampliatur tertio, ut etiam si à Metropolitano constitutus sit vicarius spiritalis (etiam is, qui vivente Episcopo dare poterat dimissiones) adeoque inter cetera accepit facultatem dandi dimissiones, nec possit in hac hac facultatem intra primum annum vacantia exercere cum non arctatus; non secus, ac dum is, qui defuncti Episcopi fuit Vicarius Generalis in spiritualibus, designaretur deus à Capitulo in vicarium Capitularem, exercitium habere jam ante nimirum à defuncto Episcopo potestatis dandi dimissiones etiam non arctatus, continuare nequit licet eorum primum sedis vacantis, etsi de cetero fingatur, hanc potestatem per mortem Episcopi non cessasse, sed continuari. Plus etiam hoc in parte concedere non poterit, nec deus potest Metropolitano quam ipsum Capitulum impote cujus vices, & defectum jure ad se devoluto (dum nimirum intra tempus statutum Capitulum negligit deligere vicarium) supplendo, & non aliter statuere Vicarium potest Metropolitano, ut Fermo. *loc. cit. q. 8. n. 3.* Jam autem constat ex dispositione Tridentini, non posse Capitulum Vicario à se constitutum dare facultatem dandi dimissiones intra primum annum vacantia.

6. Porro his non obstantibus potest Vicarius Pape, etiam statim post vacantem sedem Apostolicam concedere licentiam dimissionis ad Ordines à quocunque Episcopo suscipiendos. Barbos. *loc. cit. n. 115.* citans Majol. *ubi ante. c. 3. n. 22.* Henric. *in sum. l. 10. c. 22. s. 3.* Campanil. *in divers. jur. lat. rubricis rub. 9. c. 7. &c.* Decretum enim illud Trident. minime restringit jurisdictionem sedis Apostolicæ etiam vacantis. Barbo. *Lectioni Tract. III. De Capis. sed. 104.*

bof. ibidem. De cetero, ubi Tridentinum receptum non est, servabitur jus antiquum, de quo c. cum nullus, de temp. ordin. in 6. ut possint etiam intra annum non arctatus concedi dimissiones à Capitulo. Pignat. *tom. 3. conf. 8. n. 4.* juxta dicta n. 1.

7. Resp. Tertio. Poterit tamen mox ab elapso dicto primo anno (qui incipit à die mortis Episcopi. Ventrigl. *loc. cit. n. 36.* citato Novarini. *sum. Bullar. fi. tr. n. 31. p. 1.*) concedere libere dimissiones non arctatus, cum concilium hanc facultatem Capituli restringat solum durante anno primò prohibitum autem ad tempus post illud fieri potest juxta l. in tempus. ff. de hered. institut. Ventrigl. *loc. cit. n. 37.* Pirh. *loc. cit. n. 59.* cum communi. Non posse tamen etiam post lapsum anni Capitulum, ejusve Vicarium concedere dimissiones ordinandis ad titulum patrimonii, aut pensionis, eò quòd id reservatum sit Episcopo à Tridentino sess. 25. c. 2. ubi statuit, obtinentes patrimonium, vel pensionem non promovendos, nisi Episcopus pro necessitate, vel commoditate suarum ecclesiarum judicaverit eos assumendos esse, juxta responsum S. Congreg. habet Garc. *loc. cit. n. 93.* & ex eo Ventrigl. *loc. cit. n. 40.* Bene tamen addit Garcias, non videri id receptum, saltem in regnia Castellæ, uti & Barbos. *in sum. constit. Apostolicar. decis. v. capis. sed. vac. n. 12.* apud Ventrigl. qui etiam remittit quò ad hoc punctum ad Meroll. *loc. cit. c. 9. n. 14.*

8. Potuit quoque concedere dimissiones etiam intra primum annum arctatus tam quo ad habita, quam recipiendæ beneficia dicto illo primo anno currente, pro ut disponit Trident. sess. 7. c. 10. Ventrigl. *n. 37.* Barbos. *n. 125.* citans quampures eam communi. Arctatus verò ratione beneficii jam accepti dicitur, qui obtinet beneficium aliquod, ratione cujus tenentur se facere promovendi, ut qui obtinet Parochiam, arctatus est ad suscipiendum intra annum sacerdotium, qui obtinet Canoniciatum, ad Ordinem ei annexum. Idem est de aliis beneficiis ex fundatione, seu institutione, aut statuto requiritibus aliquem Ordinem. Garc. *loc. cit. n. 98.* Pirh. *loc. cit. n. 52.* Ventrigl. *n. 37.* Barbos. *loc. cit. n. 126.* citans Ugollin. *de potest. Episc. c. 26. s. 10. n. 5.* Ricc. *in pr. aures refut. loc. cit. n. 98.* Mond. *de commut. ult. volunt. c. 10. n. 166. & seq.* qui etiam censet, idem esse, seu arctatum dici, ubi Ordo ita annexus beneficio, ut illud obtinens tempore provisionis debeat esse continuus in eo, dispensatus tamen fuit, ut absque eo illud obtinere poterit. Arctatus ratione beneficii recipiendi dicitur, qui ad beneficium aliquod vacans, certum ordinem actu requirens jus habent v. g. vi electionis, vel presentationis, quò ad illud electus aut presentatus est. Garc. *loc. cit. n. 99.* Pirh. Ventrigl. *loc. cit. Barbos. n. 127.* Dicitur quoque à Garcia. *n. 100.* & Barbos. *loc. cit.* (qui pro hoc citat quoque Mosset. *in sum. theol. mor. tr. 6. c. 7. n. 50.*) arctatus ratione beneficii recipiendi, qui non constitutus est presentatus à patrono laico ad beneficium jurisdictionis illius, ut illud obtinere valeat. Quod intelligendum videtur, etsi per talem presentationem non clericus, adeoque nullam, jus nullum ad beneficium illud acquiritur.

set ille praefentatus non clericus. Item cui solùm promissa praefentatio (idem est de collatione) quamprimum fuerit clericus, ad hoc ad status dicitur ratione beneficii recipiendi iuxta Ventrigl. loc. cit. n. 38, qui pro hoc citat Meroll. tom. 3. d. 7. c. 7. n. 79. testaturque hinc S. Congregationem sub die 13. Jan. 1594. rescriptisse Episcopo Squillaceensi, Vicario a sede vacante posse litteras dimissorias concedere etiam infra annum laicis, qui expectant praefentari per patronos ad aliquod beneficium, quem eandem declarationem S. Congreg. recitat Barbos. loc. cit. n. 118. cum quo tamen non usque adeo bene concidendi videtur, quod irradunt Barbos. cit. n. 127. Garc. loc. cit. n. 102. Ventrigl. ipse cit. n. 37. citans pro hoc Meroll. ubi ante n. 80. nimitum non dicit ad statum ratione beneficii recipiendi, cui quis vult resignare beneficium requirere actu ordinem, quod ille caret, eo quod hoc sit merè voluntarium; non enim aliud voluntaria est promissa praefentatio, quam promissa resignatio: neque magis per promissam praefentationem, quam per promissam resignationem ius ad tale beneficium acquiritur, ille tamen ex sententia communis archatus non est ratione beneficii recipiendi, qui electus in concursu ad beneficium curatum requiritur sacerdos, cuius collatio faciendā a Papa, quia in tali tempore sciendā collationis non requiritur actu sacerdotium. Garc. n. 101. & ex eo Barbos. ad hocque iam illud ipsum procedit, etiam si per talem electionem diceretur ius aliquod acquisivisse ad tale beneficium. facta tamen illi collatione jam archatus erit ratione beneficii accepti.

9. Potest illud hic notandum, non posse Capitulum sedē vacante, ejus vicarium concedere infra annum dimissorias archatus alia de causa quam beneficii, ut si quis haberet necessitatem promoveri ad obtinendum gradum in theologia, & similia, ad quae forte requireretur actu clericatus alterve ordo. Ventrigl. loc. cit. n. 4. D. c. 1. Sanch. opus. d. 7. c. 1. d. 10. n. 18. P. Theaur. in pr. eccl. p. 2. v. arch. c. 19. vers. amplia secundo.

Quaestio 513. Per quem Capitulum sede vacante dimissorias concedere possit, an per solū vicarium suum, an etiam per seipsum, & in specie in casu, ubi omnes Canonici diffugerunt aliō?

2. R. Esp. ad primum, dimissorias in casibus, ubi id licet, concedere non posse Capitulum per seipsum, sed spectare ad ejus vicarium tradit Ventrigl. loc. cit. n. 35. citans Aldan. in campend. com. resolut. tit. 3. n. 5. Item Barbos. loc. cit. n. 120. testans, sic Vicario Capituli Neapolitano rescriptisse S. Congreg. omem praepositis negot. Episcop. & regular. sub die 12. Jan. 1604. Non posse itamen Vicarium Capitulum nec archatus intra annum, nec etiam aliā post annum concedere dimissorias sine speciali Capituli commissione, habet Ventrigl. n. 42. citans Pavon. de potest. Capit. sed. vac. c. 10. p. 2. n. 37. Mando. ad reg. 24. cancell. q. 4. n. 9. Gutierrez 99. can. l. 2. c. 1. n. 22. P. Theaur. in pr. eccl. p. 2. v. arch. c. 19. Barbos. loc. cit. n. 129. ubi is, speciale hoc mandatum concessum proberi, quorum multas adducit.

2. Ad secundum, in casu, in quo potest Capitulum concedere dimissorias, si Canonici v. g. proper barefas (idem videtur, si propter alia similia,

puta pestem, bella &c.) dispersi sunt, & nequeant convenire sine difficultate (si neque sit Vicarius Capitularis) sufficit habere litteras dimissorias ab uno aliquo ex Canonici Capitularibus ecclesiae cathedralis. Et sic quoque sufficit, habere litteras dimissorias a residentibus capitularibus, etiam si unus dumtaxat residet. sic refert Garc. loc. cit. n. 93. in finem. sum. a S. Congregat. Concilii super c. 10. sess. 7. ejusdem Concilii.

Quaestio 514. Quam penam incurrat Capitulum, vel ejus loco Vicarium sede vacante concedens dimissorias non archatus intra primum annum vacantis, & sic contra, quod statuit Tridentinum. sess. 7. c. 20.

2. R. Esp. Incurrit penam interdicti, & sic ordinari (nempe in vim talium dimissorias) si in minoribus fuerint constituti Ordinibus, nullo gaudent privilegio clericali, praesertim in etimialibus. constituti verò in majoribus ipso jure incurrunt suspensionem ab executione ordinum ad beneplacitum futuri Episcopi. Fagn. in c. significasti. de off. archid. n. 8. Barbos. loc. cit. n. 117. & à n. 130. Garc. n. 91. Ventrigl. n. 46. (qui etiam remittit ad P. Theaurum in pr. eccl. loc. cit. ubi is de his panis multas refert. & Bonacin. de suspens. in particulari q. 1. p. 11.) juxta quod iidem ferè verbis haec penam statuit Tridentinum loc. cit. Quam penam impositionis illi, qui contra decretum illud Tridentini à Capitulo sede vacante dimissorias impetrant (non verò impositionis ipsam illam interdicti impositionem Capitulum, ut Fagn. loc. cit. n. 9.) postmodum idem concilium sess. 23. c. 10. extendit ad illos, qui etiam litteras non à Capitulo sed ab aliis quibuscumque in jurisdictione episcopali succedentibus (puta ab ejus Vicario aliore administratori) obtinent. Fagn. Garc. Ventrigl. n. 112. Hujusmodi verò concedentes litteras illas dimissorias ab officio, & beneficio per annum ipso jure suspendi addit Garc. & id notari inquit à Majolo. de irregular. l. 4. c. 2. n. 3. Salcedo in praet. crimin. Bernard. Blec. c. 26. n. sine licentia.

3. Circa has panas notandum primum. Quod si Vicarius Capituli alicujus Collegiatæ (contra quod Capitulum collegiatæ, & cuius alteri prohibetur dare dimissorias per Trident. cit. sess. 23. c. 10.) concederet illiusmodi dimissorias, ipsum Capitulum non incidere in penam dicti interdicti. Sequitur ferè ex dictis, & quidem à fortiore Fagn. loc. cit. n. 9. qui etiam n. 10. addit, quod esse Vicariatus ecclesiae collegiatæ comprehendatur in prohibitione, non tamen videri illum incidere in penam c. 10. sess. 7. eo quod illud extensionem tantum sit per c. 10. sess. 23. ad Vicarios Cathedralium.

3. Notandum secundò, quod licet per Bullam Sixti V. contra malè promotor ordinari cum litteris dimissorias, seu licentia Capituli sede vacante contra dictum Tridentini decretum. erat ab absolute ipso jure suspensi, & absolutio Romano Pontifici reservata illa tamen Bulla jam per Clem. VIII. ad terminos sacrorum Canonum & dispositionem Tridentini redacta sit Garc. loc. cit. n. 92. & subis p. 2. c. 5. n. 70. Unde jam pena illa lata per Trident.

Tridentinum contra Capitulum, vel ejus administratorem sede vacante concedentem literas dimissorias in casu non permissis, non reservatur amplius Papæ; sed ejus absolutio dari potest per Episcopum successorem. Pignat. tom. 3. consue. 8. n. 4. Ventrigl. loc. cit. n. 48. citans P. Theaurum astante, qui etiam addit, non posse ab illa absolvi simpliciter confessorum.

4. Notandum tertio, pœnam illam statutam concedentibus dictas dimissorias contra dictum Tridentini decretum adhuc ab his taceri, etiam si eis ex concessis fuerint, illis usus non fuerit; quia actus fuit perfectus quod ad concedentem, per quem non fletur, quod minus confessorius sit uteretur. Barbof. loc. cit. n. 130. citans Garciam in addit. ad tract. de benef. p. 547. n. 92. Ventrigl. n. 46. & 49. citans in super Molin. de just. tom. 6. tract. 5. d. 11. num. 4.

5. Notandum quarto, quod pœna illa interdicti sit lata sententia, pro ut colligitur ex verbo illo, quouitur Concilium *subiacet*. quod est lata sententia. Ventrigl. n. 47. Theaur. loc. cit. Pignat. tom. 3. consue. 8. n. 3. Pœnam verò privationis privilegii clericali non incurrit ordinati in minoribus aut jodici sententiam juxta Constitutionem Urbani VIII. adversus male promotos. Barbof. loc. cit. n. 11. Ventrigl. cit. n. 47. Dian. p. 8. tract. 4. resol. 44. citans Navar. consue. 20. de tempor. ordinat. in prima editione. Addunt quoque Barbof. & Dian. rationem, quod nimirum Concilium dicat: *nullo gaudeant privilegio*. Tò autem *gaudeant*, cum sit futurum temporis, non denotet pœnam ipso jure impositam, sed imponendam juxta doctrinam communiter receptam. Unde jam etiam ordinatus taliter potest habere, & obtinere beneficium, donec per sententiam hujusmodi privilegio clericali privetur. Dian. loc. cit. citans Rodrig. in sum. tom. 1. c. 71. n. 20. Barbof. n. 112. Ventrigl. n. 37. citans Sanch. de matrim. l. 7. d. 46. n. 1. Quarta. in sum. Bullar. v. capit. sede vacante. g. 10.

Quaestio 515. An dimissoria rite & legitime concessa per Capitulum sede vacante expirant per ingressum novi Episcopi?

Resp. negativè Ventrigl. loc. cit. n. 41. Barbof. jur. eccles. l. 1. c. 12. n. 129. citans Quarta. ubi ante, vers. secundo dubitatur. Ledesma. in sum. p. 1. de sacram. ordin. c. 8. cunct. 4. Goussal. ad reg. 8. cancell. g. 12.

n. 37. Mover. de commat. alt. volant. c. 10. n. 179. Molin. ubi ante n. 4. Goussal. con. q. 2. c. 37. n. 11. qui tamen consulat ordinatoribus, ut si tempore praesentationis dictarum dimissorias coram eis servent, novum Episcopum possessionem Episcopatus accepisse, vel in Episcopatu adeste, illas non admittant, nisi revalidata, vel noviter à successore concessa producta fuerint, vel ab ejus officiali speciale ad id mandatum habente. Quod tamen consilium videtur supervacuum, si dicta dimissoria per ingressum novi Episcopi non expirant, sed in robore suo permaneant. Ratio responsionis est communis; quod gratis semel concessa non expirat morte concedentis, juxta c. si super gratia, de ass. deleg. in 6. c. cui nulla, de prebend. c. 6. illud verum videtur, quod ibidem ex Rebuff. in pr. benef. rite, de formatu dimissorias. n. 44. & Campanil. rub. 6. c. 8. n. 36. tradit ibidem Barbof. posse à novo Antistite revocari per eundem omnes, & quasvisque dimissorias à prædecessoribus Episcopis, & à Capitulo sede vacante concessas; secus tamen ex concessis à Papa, vel Nuntio Apostolico.

Quaestio 516. An dum Episcopus defunctus est simul Princeps Imperii, Capitulum sede vacante comparere possit in comitis imperialibus?

Resp. affirmativè Pirthing. ad tit. de major & obediens. n. 52. §. *Idem additolum*. ubi licet Capitulum sede Episcopali vacante admittatur ad comitis imperialia; non tamen Capitulum v. g. ecclesie Archiepiscopalis admittitur ad electionem Imperatoris, aut regis Romanorum; cum hoc jus eligendi quibusdam Archiepiscopis Germaniae ratione dignitatis eorum ex speciali jure, ac privilegio competat, ut ex Aromano de comitis tradit Laym. in c. *universa* sede vac. in 6. in his notem, quæ Episcopo ex speciali jure competunt, non succedit Capitulum; quia succedit in jurisdictione & administratione Episcopi propter unionem, quæ est inter ipsum & Episcopum; hæc autem unio non intervenit secundum ea, quæ Episcopo jure, & privilegio speciali, & veluti extrinseco, & extrajudiciali competunt. Honorius ab Axel. in sum. decretal. in c. cit. in sede vac. n. 79.

CAPUT TERTIUM.

De potestate Capituli sede vacante in materia beneficiaria.

Quaestio 517. An Capitulum sede vacante dare possit licentiam aedificandi ecclesiam, & quidem ita, ut aedificant, aut dotant illam acquiritur ius patronatus?

1. **R**esp. ad primum primò, supponendo, quatinus non procedere de ecclesiis regularium, seu conventuum novarum, istiusmodi enim ecclesiarum, seu conventuum (sive sint mendicantium propriè, seu mendicantium de facto, seu parvasitatem sive improprietatium, seu mendicantium privilegiatè habentium redditus, & mendicantium non excoecutionum; sive etiam aliorum monachorum, seu regularium) etiam servatis servandis aliis in eorum erectionibus (de quibus vide Card. de Luca de regular. d. 29. c. 30. Dian. p. 8. trañ. 4. resolut. 68.) fundationi seu constructioni auctoritatem, seu licentiam praestare nequit Capitulum sede vacante. Et quidem de novarum monasteriorum erectione in genere Dian. loc. cit. in fine huius expressis; deo igitur monasteria nova erigendi licentiam concedere uno potest vicarius capitularis sedis vacantis, prout declaravit S. Congreg. Concilii 19. Jan. 1633. teste Sellin in select. can. 18. n. 12. de fundatione conventuum mendicantium propriè & improprietatium Cade Luca cit. d. 26. n. 17. ubi: Ordinis appellacione tam circa consensum ab ipso praestandum, quem circa alios ab eo autorizanda (in hac materia nempe fundationis dictorum conventuum) non venit Capitulum sede vacante ex iis, quæ ceteris relatis habentur apud Donat. trañ. 1. de monaster. aedificand. q. 18. Barbos. in sum. apostol. de iur. collectan. 503. n. 15. & juxta Rotam in Panzirela.

2. Resp. Ad primum secundò, Licentiam aedificandi vel dotandi ecclesiam facularem (quæ de cetero quoque aedificari nequit sine licentia superioris. Castropal. trañ. 13. d. 2. p. 2. n. 8.) concedere posse Capitulum, tunc cum communi AA. citandis pro respons. seq.

3. Resp. ad secundum. Potest quoque Capitulum sede vacante, ejusdè Vicarius dare licentiam construendi, vel dotandi talem ecclesiam ex eo fine, ut construatur vel dotanti in ea acquiratur ius patronatus, sive potest illis reservare patronatus, seu reservationem illius autorizare consensu suo. Castrop. loc. cit. n. 9. Garc. de benef. p. 5. c. 9. n. 79. Azor. in sum. mar. p. 1. l. 3. c. 39. q. 1. Barbos. juri. eccl. l. 1. c. 32. n. 82. Ventrapp. com. 2. annot. 15. g. 1. n. 61. Dian. loc. cit. citans in super Pavon. de potest. capis. sed. vici. p. 5. q. 2. n. 5. Vivian. in pr. juri. p. 1. l. 2. c. 1. n. 22. Lambert. de jure p. 1. l. 2. c. 9. & ego feri benef. p. 2. q. 37. n. 3. Cum enim hæc consensus sit actus jurisdictionis

(intellige ordinariæ) puterit huic ipsum praestare, qui jurisdictionem Episcopalem, vel quasi episcopalem habet. Castrop. loc. cit. citans Lan. bert. ubi ante 2. 8. Barbosam de potest. episc. p. 3. allegat. 70. n. 23. sed talem potestatem episcopalem habet capitulum sede vacante. ergò. Sequiturque hoc ipsum ex responsione precedente; qui enim dare potest licentiam aedificandi ecclesiam, potest etiam praestare auctoritatem ut ius patronatus obtineatur; quia aedificatioem ecclesiae subsequitur patronatus (intellige regulariter loquendo) Castrop. cit. n. 9. Garc. loc. cit. n. 71. Et sic hoc ipsum, quod Episcopus consenserit in fundacionem, vel aedificacionem ecclesiae, etiam consensisse videtur in ius patronatus inde quærendum fundatori, etiam si illud expressè sibi non reservasset; cum posito illo consensu Episcopi in aedificacionem aut dotacionem jam ius ipsum concedat aedificanti ius patronatus, uti resolvisse Rotam refert Garc. loc. cit. quod cum regulariter non solum Ecclesiae aedificari sine acquisitione ius patronatus, & sic potestas dandi licentiam construendi Ecclesiam trahit secum tamquam aliquid consecutum, potestatem consentiendi acquisitioni ius patronatus. Porro qualiter hæc consensus praestari possit à Capitulo ius patronatus acquirendo ex aedificacione, & dotacione, vide apud me. loc. cit. q. 36. n. 2.

Quaestio 518. Num igitur simpliciter loquendo Capitulum sede vacante erigere possit beneficium ecclesiasticum seu praestare auctoritatem huic erectioni?

1. **R**esp. quod id possit Capitulum sede vacante, videtur sequi ex jam dictis quæst. praed. sicut enim fundare ecclesiam assignata ei dote, ex qua alicui Rector illius ob celebrationem in ea divinum, est fundare beneficium; ita superior ecclesiasticus concessa ad hoc sibi auctoritate admitteus eadem valuti practica materialia huic in finem, dandæ ad hoc licentiam, & approbanda, seu non admittendo conditionem reservationis patronatus adjectam, dicitur erigere beneficium seu esse ipsius efficiens ipsius beneficii ecclesiastici & ipsius ius patronatus. Jam verò Capitulum sede vacante, ut dictum, auctoritatem habet dandi dictam licentiam, admittendique hæc à fundatore oblata huic in finem sub ea conditione: ergò & erigendi beneficium. Et sic sentire videtur AA. præcitati Castrop. Garc. &c. dum volunt eundem praestare posse consensum acquisitioni ius patronatus ex fundacione, & dotacione, qui aedificandi ecclesiae, vel beneficii fundando auctoritatem & consensum praestare potest, & vice versa. Idem est

clare satis expriment, dum loquuntur, Vicarium generalem Episcopi consensum, & auctoritatem adificanda ecclesiae, vel beneficio fundando (nota hac ultima verba) praeferre posse, & mox subjungunt, posse etiam hanc facultatem, nempe adificandi ecclesiam, vel fundandi beneficium concedere Capitulum sede vacante.

2. Nihilominus contrarium sequi videtur ex doctrina Lotterii, quam tradit. l. 1. §. 5. d. n. 12. ubi postquam praemisisset, beneficiis minora, quantumcumque de cetero curata erigi, & institui posse auctoritate Episcopali, seu ab Episcopo, item ab habente jurisdictionem quasi episcopalem (qualis hic intelligitur, quem habent Praelati quidam Episcopo inferiores extra Collegium suum diffusam per totum aliquod territorium ceteris limitibus finitus, ita ut ea viget in parochianos ad exemplum jurisdictionis Episcopali) hujus ultimi rationem addit, quod dedicatio illa temporalium pro beneficio ecclesiastico non pertinet ad Ordinem episcopalem, sed ad quasi Ordinem; cum sufficiat dedicatio vel etiam consecratio verbalis, quae magis ad dignitatem, quam Ordinem spectat. Per quam jam Capitulum sede vacante (tamen non tantum jurisdictionem quasi episcopalem tum territorio eodem; sed ipsum episcopalem habet cum eodem terminis proprio, quod est diocesis) ab erectione beneficiorum excludi videtur; cum, quia ad Ordinem, vel etiam quasi Ordinem & dignitatem episcopalem spectant, non transant in Capitulum sede vacante. Quinimò subiungit Lotterius, d. num. 72. hoc jus dedicandi, & consequenter erigendi beneficia potestatem dictis Praelatis inferiorem non competere, ubi solenniter benedicti, pontificalibusque ornamentis, puta, mitra, baculo insigniti non fuerint; id quod per hoc ipsum insignium pontificalium concessionem hac facultas dedicandi temporalia pro beneficio implicitam habens benedictione transfundi videtur, & ita desinentibus, non tantum Ordo, sed etiam Dignitas, & majestas illa pontificia, cui hac facultas attribuitur, desideratur. Unde jam etiam iterum potestas illa erigendi beneficia admittit Capitulum, utpote in quo talis consecratio, & benedictio locum non habet. Sed neque ejus Vicario concedenda videtur, etsi in illo Episcopus consecratus; cum is plus potestatis in hoc non habet quam Capitulum habet, aut in eum transfundere potuit, quem proinde non augeat character illius Episcopalis.

3. Hanc tamen Lotterii doctrinam non parum infirmare videtur, quod Episcopus confirmatus, non tamen consecratus possit erigere beneficia, adeoque illa erectio non respiciat necessarîo in erigente consecrationem, aut benedictionem aliquam; etsi forte respiciat de cetero dignitatem episcopalem, qualem adhuc censetur habere Episcopus non consecratus.

Deinde

§. 2.

Quaestio 519. Vtrum Capitulum sede vacante donare possit alicui juspatronatus in beneficio; vel etiam donationem juspatronatus factam ab alio confirmare, aut ei assensum praebere possit?

1. Resp. ad primum primò: Capitulum juspatronatus, quod ei competebat jure proprio in beneficio donare potest tam sede plene quam vacante alteri ecclesiae, locove pto seu religioso, aut Clerico nomine ecclesiae, vel dignitatis quara obtinet, proutidem potest quilibet patronus laicus, etiam non requirito consensu Ordinarii. Castropal, *tratt.* 13. d. 2. p. 4. num. 17. cum communi, juxta c. illud. de jure. & c. si laici, rit. eod. in 6. vide etiam ipsum in *Foro benef.* p. 2. §. 62. n. 1. An verb donare possit illud alteri laico sine consensu Superioris, v. g. Metropolitanis, aut Papa, merito dubitatur; cum ea esset species quaedam alienationis juris alicujus ecclesiastici in manus laicas, quae sine consensu Superioris ecclesiastici fieri nequit; & in specie juspatronatus de patrono donari nequit laico, aut etiam Clerico tanquam personae privatae sine consensu Episcopi. Corrad. in *prax. benef.* l. 4. §. 5. n. 8. Pith. *edit.* de jure. n. 61. Azor. p. 2. l. 6. §. 20. §. 5. cum communi. Adeoque Capitulum sede vacante sibi quod ad hanc donationem praestare non potest auctoritatem, sicut nec Episcopus, dum viveret, donando juspatronatus, quod quâ Episcopus habebat, laico, sed eget ad hoc auctoritate Superioris.

2. Resp. ad primum secundò: donare non potest juspatronatus in beneficio, quod aliis non erat subiectum juspatronatus. Procequitur id ipsum non solum in beneficio spectante ad altarium collationem ut patet; quia vel sic prajudicaret juri illius Collatoris liberi: verum etiam spectante ad suam collationem; quia abolendo loquendo non potest beneficium liberum subijcere huic tertio. Unde licet jus suum conferendi, quod habebat in illo beneficio, concedere & donare possit alteri, non sequitur inde, posse & alteri in eo donare juspatronatus reservando sibi institutionem in illo. Manifesta haec sunt ex eo, quod ne quidem Episcopus hac ratione concedere possit juspatronatus, & subijcere beneficium liberum huic servituti. Lotterius, de re benef. l. 2. §. 2. n. 18. Corrad. *loc. cit.* num. 24. Barbos. Castropal. Garc. Lambert. &c. quos clavi *Fori benef.* p. 1. §. 46. juxta c. 2. de reb. ecclis. non alien. & Trident. c. 9. sess. 2 §. 5. Congregat. declarat. *super eod. loc.* quatenus ibi revocari.

3. Resp. ad secundum: non posse Capitulum sede vacante praestare consensum & auctoritatem suam donationi juspatronatus factae ab altero (intellige alicui laico) tenent Barbos. *juris ecclis.* l. 1. c. 32. n. 12. & item. §. de patris. Episc. allegat. 71. n. 24. cum Gratian. *discept. fore.* c. 303. n. 10. & seq. Quod si tamen de facto id faceret, existimant illum apud Deum. p. 8. *tratt.* 4. *tesol.* 54. ex Seraph. *decis.* 884. num. 2. praebiturum per hoc titulum coloratum ad praescribendum. Verum dum hâc AA. nullum horum asserti sui rationem adducunt, non video, cur Capitulum sede vacante id non possit; cum praebere consensum suum ad hoc possit Episcopus, spectatque id ipsum ad jurisdictionem ejus ordinariam, neque sit inter ea, quae in jure excipiuntur & vetantur fieri in Capitulo, etsi de cetero spectent ad jurisdictionem Episcopi.

Quaestio 520. An Capitulum sede vacante praesentare possit ad beneficium jurispatronatus competentis Episcopo?

R Esp. negativè. Castrop. tract. 13. de benef. l. 2. p. 29. n. 8. Fermolin. tract. de Capit. sed. vac. g. 24. n. 9. Diao. loc. cit. resolut. 29. in fine. Ventrigl. tom. 2. §. 1. num. 52. Azor. inquit. mor. p. 2. l. 3. c. 38. g. 10. Garc. p. 5. c. 7. n. 52. citans Pavin. de potest. Cap. sed. vac. g. 3. 2. num. 3. & 5. Lambert. de jur. l. 2. g. 2. 4. 6. Idem de electione, dum ea spectabat ad Episcopum, sentiant fidem AA. contra Lotter. l. 2. g. 2. n. 14. & 15. ubi, quod jus eligendi, & praesentandi competentis Episcopo pari modo spectans ad jurisdictionalia, ac proinde pari modo non impediantur transire ad Capitulum, sicut confirmatio & institutio. Eadem enim, quae de collatione constituantur quod ad hoc punctum, intelligenda quoque sunt de praesentatione, & electione competentibus Episcopo; eò quod prohibitio generalis sit, & hac non minus quam collatio sint solum fructus dignitatis episcopalis, etiam longe quid minus quam collatio. Fermolin. loc. cit. Adde, quod praesentare, & eligere non tunc jure communi, sicut collatio, quam frequentius jure speciali, & per accidens competunt Episcopo. Et sunt de utroque collat ex Regula 2. Camerar. ubi referuntur dispositioni Sedis Apostolicae beneficia omnia spectantia ad collationem, provisionem, praesentationem, electionem, seu quamlibet aliam dispositionem Episcopi, eo defuncto, seu sede episcopali vacante.

Quaestio 521. An, & qualiter competat Capitulo sede vacante praesentatos instituire, dum nimirum institutio spectabat ad Episcopum?

R Esp. ad primam affirmativè. Fagu. in c. his qua. de major. & obedien. nam. 57. Azor. loc. cit. g. 2. Barbol. jur. civ. l. 1. c. 32. num. 63. & 95. Garc. de benef. p. 5. c. 7. num. 54. Lotter. l. 2. g. 2. n. 21. Pith. ad tit. de major. & obed. num. 44. & 53. Ventrigl. loc. cit. num. 57. cum communi, juxta c. 1. de instit. m. 6. Succedit enim Capitulum sede vacante in jurisdictione episcopali ordinata, & vel maxime necessaria, & quod ad illos actus, per quos ulla sit res alienatio, & qui non tendunt in prajudicium Episcopi futuri. Pith. cit. num. 44. Jam verò instituere (idem est de confirmare) competunt jure Magistratibus, repositurisque ideo inter jurisdictionalia, seu fructus jurisdictionis. Lotter. loc. cit. num. 17. Pith. loc. cit. colligens actus jurisdictionis necessarios, & dicitur collatio necessaria. Ventrigl. Pith. loc. cit. non continens in se rationem donationis, aut gratiae (ut facit collatio) sed potius donationis facta confirmatio, & approbatio necessaria, & obligatoria, ut Castrop. cit. n. 2. sed est actus jurisdic. Lotter. num. 18. & 19. loquens de confirmatione (inter quam, & institutionem in hoc est omnimoda paritas) neque per illum res ulla ecclesiae alienatur, aut ullum fit Episcopo successio in prajudicium. Si enim praesentatus est dignus, debet institui ab Episcopo, nec potest rejici. Atque ita, ut inquit Lotter. cit. num. 21. ratio necessitatis juncta cum cessatione prajudicii Episcopi sufficit, ut confirmatio aequè, & institutio sede episcopali vacante transeat in Capitulum. Idque etiam ob communione, quae est inter Episco-

pum, & Capitulum, ex quibus constituitur unusque corpus ad providendum ecclesiae necessitatibus. Unde jam etiam, dum sede vacante vacat beneficium jurispatronatus pertinentis alius ad Capitulum, Capitulum duplici jure fungitur, scilicet praesentando jure Capitulari, & instituendo jure episcopali. Ventrigl. loc. cit. num. 60. ex Quarta. in sum. Bulgar. r. Capit. sed. vac. vers. qua conclusio, post principium.

2. Resp. ad secundam: Quod si tamen praesentati essent plures, ita ut locus esset gratificationi, tunc, quia hac gratificatio judicio Episcopi reservatur per c. cum aitem, & actus voluntarius, & gratiosus iudicatur, non posse Capitulum, aut ejus Vicarium sede vacante gratificari, & unum praereliquis instituere, tradit Lotter. loc. cit. n. 34. & 35. his ferè verbis: hocque dicendum existimo, si plures sint praesentati in concursu, ita ut sit locus gratificationi. Tamen enim nec tunc agitur de collatione libera propter necessitatem providendi uni ex praesentatis; tamen quis lex in individuo facultatem hanc gratificandi judicio Episcopi praerivat, ac nequit transire in Capitulum, propterea quod hanc censetur electa industria Episcopi. Neque enim ea gratificatio exigit causam cognitionem, vel tribunaliis electionem, quod alius censeri debeat actus merè voluntarius, & gratiosus, prout tantum relictum in Calagurris. de Zurbana. 29. Octob. 1608, & 4. Novemb. 1609. Haec Lotterii doctrinam sequitur Ventrigl. loc. cit. n. 58. nisi quod is loquatur de praesentatis per patronos. Lotterius de praesentatis in concursu; per quod intelligere videtur, quod dum plures in concursu iudicati sunt aequè digni.

3. Nihilominus Diana p. 8. tract. 4. resol. 26. cum Meroll. tom. 3. d. 7. dub. 1. num. 107. tradit, quod dum patronus praesentavit plures Clericos aequè idoneos, possit Capitulum sede vacante ex iis instituere, quem maluerit, & sic exercere libertatem; eò quod hoc proveniat per accidens ex tacita concessione & permissione ipsius patroni, qui, cum potuisset praesentare unum tantum, praesentavit plures, dando ipsi Capitulo potestatem eligendi & instituendi, quem maluerit ex praesentatis; licet etiam posset patronus neminem praesentare, sed dare facultatem Capitulo conferendi beneficium, cui voluerit.

Quaestio 522. An Capitulum sede vacante possit electos confirmare, & etiam electiones factas infirmare, dum confirmatio spectabat ad Episcopum?

R Esp. ad primum affirmativè Sbroz. de Vicar. Episc. l. 2. g. 70. n. 4. Fagu. loc. cit. & in c. cum olim. de major. & obed. n. 1. & ceteri AA. citati pro respons. 1. ad quæst. praeced. ex eadem ratione ibi deducta juxta expressum textum c. cum olim. de major. & obed.

2. Respond. ad secundum affirmativè quoque Ventrigl. Barbol. Pith. l. 1. cum comm. juxta citatum textum c. cum olim. ubi non solum jus confirmandi, sed & infirmandi electionem committitur Capitulo.

Quaest. 523. Num Capitulum sede vacante possit administrationem tantisper committere electo in se, usque dum is à Superiore & g. Papa confirmetur?

R Esp. negativè: fieret enim aliàs fraus ipsi legi prohibenti, ut Clericus administrator, Pirh. ad tit. de elect. n. 8. Quae etiam, si contingeret, quod ecclesiae economus, aut procurator (intellige constitutus ad liberam alterius arbitrium, vel si sermo est de praetito inferioris ecclesiae, ab Episcopo; secus enim esset, si de eo, qui ex consuetudine ecclesiae aliòve jure speciali debebat deputari economus, ut Lotter. l. 1. q. 17. nam. 10.) eligeretur in Praetatum, illum debere statim cessare ab administratione, tradit Paluetia. de elect. c. 33. n. 4. citans Jo. Aod. & Verall. Idem dicendum videtur de ipso Vicario Capitulari, casu quo is eligeretur. Vide metipsum in suis benef. p. 2. q. 427. nam. 3. juncto nam. 5.

Quaest. 524. Num Capitulum sede vacante, sicut electiones confirmare potest, possit etiam admittere postulationes?

R Esp. Affirmant id Cuchus in Inst. majorib. l. 2. tit. 9. ann. 46. Pavio. 4. q. 2. p. num. 8. apud Garciam p. 5. c. 7. n. 17. cò quod hac admissio non notatur mera gratia, sed jura necessitatem habere videatur. Affirmat item Azor. p. 2. l. 2. c. 36. q. 5. modò nihil obijci possit postulationis, in quo egeat Papa indulgentia. Verùm de hoc merito dubitari potest; cùm postulatio sive admissioem jura nullum, ne quidem ad praetaturam coneratur, sed eum summo jure rejici possit. Plessier. de elect. c. 14. ann. 1. Corlin. de Luca de Reg. ar. 23. n. 9. Toudet. qq. benef. p. 1. c. 4. q. 6. n. 9. Azor. Inst. mor. p. 2. l. 6. c. 17. q. 4. Layman. c. nobis de elect. n. 8. ad cò jura postulationis mutatur gratia, & è contra electio jura. Azor. Passer. l. 1. tit. 6. Laym. in praamb. ad tit. de postul. in hoc tenor, quòd per postulationem quis praemittitur, & ex gratia totum admittitur, & instituitur: per electionem verò canonicam vocetur quis ad praetaturam, ita ut Superior electionem legitime factam confirmare debeat. Laym. loc. cit. ego in Fere benef. p. 2. q. 199. nam. 2. Unde jam hæc ad eum superiorem spectet commissio postulationis, cujus aliàs est confirmatio electionem, modò tamen is dispensare possit, & suffragari inhabilitatem, propter quam postulatus erat ineligibilis ad praetaturam. Pirh. ad tit. de postulat. nam. 4. Laym. loc. cit. corollar. 3. citans Abb. in c. fin. h. tit. a. 10. Ego loc. cit. q. 128. n. 2. Ad Capitulum verò sede vacante, si esset confirmare electio, & forte etiam in dicta inhabilitate, vel poterat Episcopus, & ipsum dispensare possit; adhuc tamen admittere non posse postulationem videtur ex eo capite, quòd admissio hac habet rationem collationis, & provisionis omnino liberae, & gratiosae; ea autem, quae metam talem gratiam continent, non trahunt ad Capitulum juxta dicta de successu quaest. post hanc 2.

*

Quaest. 525. Num ad Capitulum sede vacante transeat potestas conferendi beneficia, quae ad liberam solum Episcopi quæ talis, seu quæ Ordinarii, diocesis collationem spectant?

R Esp. negativè, Fagn. in c. à m. alim. de major. & obed. nam. 34. Sotoz. de Vicar. Episc. l. 2. q. 70. nam. 4. Garc. p. 5. c. 7. n. 51. & seq. Diana p. 8. tract. 4. refel. 15. Fermosus. tract. de Capit. sed. vac. q. 83. à nam. 2. Azor. p. 2. l. 3. c. 38. n. 1. Calitropal. tract. 13. d. 2. p. 19. nam. 8. Loiter. l. 2. q. 2. nam. 26. & seq. Laym. m. c. cum res de off. iudic. ordinari. n. 3. & in c. cum olim. de major. & obed. a. 2. Ventrigl. tom. 2. annot. 15. q. 1. nam. 50. Barbol. for. eccles. l. 1. c. 32. nam. 109. citans Molin. de inst. tract. 5. d. 11. nam. 21. Vulpe in pr. iudic. for. eccles. a. 4. q. 4. num. 5. Paul. de rescript. l. 7. q. 23. nam. 19. Gonz. au rega. l. 8. Garc. l. 5. q. 4. privac. n. 35. & gl. 9. q. 1. n. 77. & alios quamplurimos juxta c. 2. ne sede vac. & c. unico. cod. tit. in 6. c. quante. & c. ea nescitur. de bis, qui sunt à prelat. & c. t. de inst. in 6. In materia enim provisionis beneficiorum Capitulum sede vacante nihil assequitur, quàm quod à jure expressum Lotter. loc. cit. nam. 31. tale quid autem non est collatio illa beneficiorum, Quia & licet Capitulum succedat in iis, quæ jure ordinario competunt Episcopo, c. à m. alim. de major. & obed. collatio tamen beneficiorum casus unus est, sique praeterea: aut à ista regula positivè exceptus per c. 2. ne sede vac. & c. unico. tit. cod. in 6. Garc. Calitropal. loc. cit. Cujus exceptionis, seu prohibitionis hæc est ratio: tum quòd collatio sit fructus dignitatis episcopalis, Lotter. loc. cit. nam. 16. Calitropal. Barbol. l. cit. fructus autem se serventur successori. AA. idem. iuxta c. quæ sept. de elect. in 6. Quæ & non sit fructus tantum simplex, sed fructus cum honorificentia, qui propterea avelli nequit à persona, Lotter. nam. 17. Fermosus. loc. cit. nam. 4. ex Abb. & Felin. tum quia insuper collatio beneficiorum continet theraam gratiam, in qua transcendit jura institutiendi, & confirmandi, quæ potius sunt demera jura. Lotter. nam. 16. ex Benamer. conf. 20. nam. 13. seu quia est libera donatio; donare autem prohibetur is, cui libera bonorum administratio non conceditur. Calitropal. cit. n. 8. ad còque, cùm Capitulum sede vacante alienare, aut donare nequeat, consueti nequit illa beneficia. Fermosus. loc. cit. nam. 18. Barbol. loc. cit. Atque ita ratio liberae donationis, & merae gratiae, quam continet collatio, & in qua excedens lex plus coarctat Episcopum, quam Capitulum suadet illam non trahere in Capitulum, Lotter. n. 22. Quia & ultimam rationem bis subjicit Lotter. nam. 13 & 17. nimirum quòd etià hæc potestas conferendi obveniat Episcopo eodem tempore cum jurisdictionibus, non tamen ei competat jure Magistratus, ita ut ad jurisdictionem spectet, aut sit illius fructus, quomodocumque, quia ius confirmandi, & institutiendi, seu facultates aliz inferiores à potestate conferendi ei competunt jure Magistratus, & inter jurisdictionalia reputantur, non impediuntur sustinere in Capitulo. Vide me de his in Fere benef. p. 2. q. 208. n. 1.

2. Amplicatur responsio primò, ut procedat, etiam si beneficium vacante Episcopo vacatit in ejus mense, & ab illo provolunt non sit. Uan. loc. cit. refel. 15. Fermosus. loc. cit. nam. 18. Calitropal. loc. cit. citans Molin. ubi ante.

3. Ampliatur tertiò, ut procedat, etiam si collatio spectaret ad Episcopum non faciente nisi cum consensu, & consilio Capituli; cum enim consensu, & consensus ille non faciat provisionem beneficii communem Capitulo cum Episcopo, provisio adhuc non poterit pertinere ad Capitulum sede vacante. Ventrigli, *loc. cit. num. 55*. Barbof. *loc. cit. num. 10*. citans Pavin. p. 2. q. 1. Navar. *conf. 20. sent. ult. de prob.* Molin. *de inst. tract. 5. d. 11. num. 9. & 13*.

4. Limitatur à contra responsio quò ad beneficia, quæ vivente Episcopo erant collationis libere simulsorte illius cum Capitulo; hæc enim ratio hujus communis de functione Episcopo tota transit ad Capitulum, utiturque illud tunc jure suo. Dien. *loc. cit.* citans Molin. *ubi ante. num. 13*. Navar. *conf. 20. de prob.* Fermo. *loc. cit. q. 24. n. 5*. Corrad. *pr. benef. 13. c. 6. num. 71*. Castrop. *l. cit. Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 13*. Neque enim beneficia simul sortem collationis, dum vacant sede vacante in mente ordinatio, reservantur Papæ per Regul. 2. Cancellar. cum ille loquatur de collatione libera, quæ à solo Episcopo ad illius præfiam, & totalem voluntatem fieri potest, fasque ostendit Papa per illa verba Regula: *non tamen ad collationem cum alio vel aliis spectantia*; se omne Capitulo præjudicium in sua collatione sede episcopali vacante. Corrad. *loc. cit. num. 71. & 74*. Unde jam, dum quidam Canonici, v.g. Magistralis, Doctorales &c. in quibusdam Cathedralibus providetur communibus suffragiis Episcopi, & Capituli per concursum, poterit Capitulum sede vacante providere istiusmodi beneficia. Barbof. *loc. cit. num. 110*, citans Molin. *ubi ante*. Navar. *loc. cit. & c. 1. de sede. vac. in 6*.

Quæstio 526. Num penes Capitulum sede vacante sit potestas conferendi beneficia debita conferri certi generis personis, puta graduatis, filiis familiaribus, consanguineis fundatoris, nominatis, vel etiam certa persona, puta seniori de tali familia seu primogenito?

R Esp. Non posse conferre Capitulum debita conferri certi generis personis. Dien. *loc. cit. resol. 26*, referens Corad. *de benef. p. 1. c. 7. n. 5. & p. 4. c. 4. n. 37*. & Meroll. *tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 207*, loquentes in genere de beneficiis debitis certo generi personarum. Castrop. *tract. 23. d. 2. p. 29. n. 13*. Gonzal. *ad Regul. 8. Cancellaria. gl. 45. num. 19. & gl. 9. s. 1. n. 77*, loquentes in specie de beneficiis patrimonialibus, hoc est, debitis conferri non nisi oriundis ex tali loco; in ordine ad quæ hæc gravata sit ordinaria potestas Collatorum, nihilominus adhuc eorum dici liberam collationem ait Gonz. *loc. cit. num. 77*, prout resolutum in *Abulensi parochial. 12. Jun. 1594*. & *num. 19*, ubi testatur in *una Prioratus de Novemb. 1603*, resolutum, esse adhuc liberam collationem, etiam faciendam necessarium uni ex sex de certo Collegio. Et quod in terminis beneficiorum patrimonialium eorum collatio facta à Capitulo, etiam Vicario sede vacante sit nulla, resolutum esse in *Calligæ beneficii de Arcusa. 26. April. 1569*, ait *num. 77*. Item Lotter. *l. 2. q. 2. num. 30*. Ventrigli. *loc. cit. n. 56*, loquentes in specie de graduatis vel nominatis. Fermo. *tract. de Capit. sed. 146. q. 23. n. 14*, loquentes in specie de

beneficiis debitis ex fundatione conferri consuegualis fundatoris, vel tunc ex personis de certo Collegio.

2. Contrarium sentiente Rebuffi, in *pr. cit. de deysal. n. 85*, & *tract. de nominariis. q. 8. n. 49*, ubi quod, ne diuturna vacatio contingat, posse Capitulum constitutare administratorem, qui provideat de beneficiis, quorum collatio est necessaria. Item Garc. *p. 1. c. 7. num. 55*, per ommes plures mordicus & fusc tenent contrarium, & conante solvere argumenta Corbi. Nititur autem potissimum hoc argumento, quòd militet eadem ratio pro collatione in eo sensu necessaria, quòd fieri debeat certi generis personis, quæ militet pro institutione, & confirmatione. Verum ratio in oppositum à Castrop. adducitur, & quidem universalis, militans quoque per Regul. *sey. nimirum*, quòd beneficia debita sunt certo generi personarum, vel etiam certa, & determinata in individuo personæ, puta propinquiorei fundatoris, aut aliis digniori, id ipsum oon constituit collationem necessariam, sed liberam, & voluntariam relinquit, dum vult cogere potest Episcopum ad faciendam talem collationem, & ea debita oon est fieri per Episcopum, sed is possit permittere elabi totum semestre datum ad providendum; & ita devolvi collationem ad alium, secus ac contingit in beneficiis, quæ præmissa electione, & præstatione consuegualis utpote in quibus compelli potest Ordinarius tam à petroo, & Electoribus, quam à præsentato, & electo, ut electum confirmet, & præsentatum instituat; neque in se defendere potest ex semeltri concessio ad conferendum; cum pro institutione, & confirmatione non sit hoc semestre concessum; ooque ob illius omissionem institutio & confirmatio ad superiorem devolvatur; cum in his oon detur devolutio, sed potius cogatur institutor, & confirmator à superiore facere institutionem, & confirmationem.

3. Rationem aliam dicit Lotter. *loc. cit. num. 30*, quòd talis collatio non pertinet adhuc ad legem jurisdictionis, utpote ad quam ex dicta necessitate faciendam collationis non concluditur; & in materia provisionis, quòd minus facultas aliqua transeat in Capitulum sede vacante, sufficiat huic ipsum casum oon esse expressum in jure, juxta Corad. *de benef. p. 2. c. 7. num. 4*. Fedet. de Sanis *conf. 30. num. 3*, & Rotam in *Abulensi parochial. 1. Febr. 1593*, apud Lotterium. Unde jam etiam manifesta patet disparitas inter dictam collationem, & institutionem, & confirmationem; dum casus ille de confirmatione electi, & institutione præsentati reperitur expressus in jure; item ille spectat ad legem jurisdictionis, & sic in alio sensu debetur, nimirum qui est iustitia. Confirmatur hæc ex eo, quòd dum Episcopus, cui vult ex pluribus graduatis, filiis familiaribus, nominatis &c. providet, exercet actum gratiæ, seu qui propriè est generis caritatis. Quin & ad hoc electa à lege est industria personæ Episcopi, dum ejus judicio remittitur prædictio unius ex pluribus; in quibus autem electa est industria Episcopi, ea non transeunt in Capitulum sede vacante. Lotter. *loc. cit. num. 31. & 32*. Et quòd specialiter juxta aliquos esse videtur contra Garciam, illud est, quòd hæc ratio neminem extendatur potestas Capituli sede vacante circa collationem beneficiorum contra communem præxim, & sensum. Si enim posset

conferre beneficiis debita: et a fundatore eorum generi personarum v. g. consanguineis fundatoris; quia talis collatio censetur uicellaria, eadem ratione possit conferre debita ex fundatione conferri concubivis fundatoris v. g. Neapolitania, vel etiam regniculis, & non exteris; & sic beneficia v. g. totius Hispaniæ, quod absurdum inquit Meroll. *loc. cit.* cum valde improprie illa omnia beneficia dicantur collationis necessaria. Quod tamen absurdum male ex eo deducitur; dum nullatenus sequitur: potest Capitulum omnia beneficia et lege fundata, ut non nisi regnicolis conferantur, conferre; ergo potest conferre totius regni beneficia; quia omnia regni beneficia sic fundata non sunt; ac proinde, parum hæc instantia urget contra Garciam.

4. Illud tamen hic notandum; quod monet Fermo. *loc. cit.* num. 20: dum dicitur, non transire ad Capitulum facultatem conferendi beneficium nominatis, id intelligendum de nominatione non habente rationem præsentationis, & relloquente liberum; ut nominatus præteriri possit; nulla enim provisio non erit collatio, sed institutio, vel confirmatio: Unde ut Dico. *loc. cit.* *resol.* 27. ex Solozano *de jure Indiar.* l. 3. c. 13. nam 31. citatis quoque Wamef. *conf.* 159. & 160. & 167. n. 2: Sebal. Nevio in *trad.* tit. *quæstio de poff.* n. 15. & seq. aliisque pluribus, id intelligendum non est de nominatione, quæ pro omnibus Indiarum ecclesiis fit à Rege Catholico, tripotè quæ rationem veræ præsentationis habet, & fit à Rege tanquam patrono omnium illarum ecclesiarum; ideoque jure fieri potest à Capitulo; vel ejus Vicario collatio dependenter à dicta nominatione, utpote jam habens rationem veræ institutionis.

5. Resp. ad secundum: Sed neque fieri potest à Capitulo sede vacante collatio beneficii debiti conferri uni in individuo personæ, nempe Titio primogenito, vel Cajo optatori illud beneficium. Sic enim convincentur duæ rationes præmixtæ pro responsione præcedente adductæ contra Fermo. *loc. cit.* num. 14. Dico. Meroll. l. *cit.* ubi dicunt in tali collatione nullam exerceri liberalitatem, & de ea collatione necessaria intelligendos A. A. apud Garciam dicentes, Capitulum posse facere collationes beneficiorum necessarias, & de quali collatione in specie loquitur Garcia. *loc. cit.* num. 90.

Quæstio 527. An, & qualiter competat Capitulo sede vacante alternativam mensuram; dum aliis ei competit privative vel simultaneè cum Episcopo collatio?

1. Resp. primò: Capitulum Cathedrali habenti per se, seu privative ad Episcopum collationem non competit alternativam sede plenâ. Garc. p. 5. c. 1. n. 684. Gonz. *ad Regul.* 2. gl. 42. n. 2. Gratia enim hæc conferendi alterius mensibus locum non habet in inferioribus Episcopo collatoribus. Gonz. *loc. cit.* num. 1. Garc. *loc. cit.* num. 473. nisi forte speciali super hoc privilegio sit donati, ut Lotter. l. 2. g. 41. n. 120. Neque etiam competit Capitulo sede vacante ob eandem rationem, Chock. *ad regul.* 2. gl. 15. num. 2. Garc. num. 685, citans Rotam in *Segob. Canonis.* 24. Novemb. 1588.

2. Resp. secundò: Neque competit alternativam Capitulo etiam sede vacante, dum habet aliam simultaneam cum Episcopo collationem; quia

tunc confert nomine suo, & est adhuc inferior collator Episcopo. Vide dicta à me in *foro benef.* p. 2. g. 582. num. 1.

Quæstio 528. An Capitulum conferre possit beneficia, quorum collatio ob negligentiam inferiorum collatorum devoluta ad Episcopum fuit, aut certè ad illum devolvenda, ubi is supervixisset?

1. Resp. Non convenire super hoc puncto A. A. Affirmativum tenent Jo. Andr. in c. *quantum*, de *elect.* in 6. Zachus de *benef.* & pens. c. n. 5. Zerol. pr. *episc.* p. 1. v. *Capitul.* 5. Lamb. de *jurisp.* l. 1. p. 3. g. 3. n. 8. n. 6. Zipa. de *jure pens.* l. 3. tit. *de sed. vac.* n. 6. & 7. (ubi etiam: utinam verò collatio, quam jure devoluta competit Episcopo, successori reservanda sit de jure suis problematicè controversit) Villen. l. 1. tit. 9. n. 4. Molin. de *inst. trad.* 5. d. 11. n. 12. apud Barbosa. de *jure eccl.* l. 1. c. 32. n. 110. E quibus Molin. his fidei v. his suam sententiam proponit: Quamvis ad Capitulum sede vacante non pertinet conferre beneficia, quæ conferre pertinebat ad Episcopum ratione suæ dignitatis, tanquam annexum ejus dignitati ea donare, quando tamen ad Episcopum devolvitur conferre alia beneficia ob negligentiam, vel defectum inferioris, tunc eo conferre spectat, similiter ad Capitulum sede vacante, ut cum Jo. Andr. consentiant DD. communiter; quin ea devolutio tunc idque jus perlinet ad jurisdictionem episcopalem ratione utilitatis administrationis suæ diocesis, in bonum & favorem non Episcopi, sed beneficiorum, & animarum; in ejusmodi autem jurisdictione succedit Capitulum sede vacante. Quod autem in eo eventu collatio beneficiorum ad Capitulum sede vacante spectet, colligitur speret ex c. *illa*, in *fine* *junctis* *gloss.* *alt.* ob negligentiam verò conferendi beneficium intra semestre à pontifice constituta vacationis transit jus, quod habebat Episcopus ad illud conferendum ad Capitulum, etiam si sedes non vacet, ut habetur c. *nulla*, g. *ult.* & c. *quia*, de *consecr. prob.* &c. Sic quoque hinc sententiam probabilem asserunt Ventrigl. *loc. cit.* num. 54. Dico. *loc. cit.* *resol.* 27. licet uterque dicat, se sententiæ oppositæ adhærere, potior; hanc pro ea rationem Dico: quod hæc devolutio; seu potius facultas hæc conferendi in casu devolutionis negligentiam superioris supplendo pertinet ad Episcopum ratione jurisdictionis episcopalis (& quidem; ut dicebat Molin. necessaria ad diocesis utilitatem administrationem) adeoque in eo succedet Capitulum, secus ea accidit in potestate conferendi jure proprio; utpote quæ nascitur tanquam fructus ex dignitate episcopali, & ut Lotter. supra, conferre hoc jure proprio Episcopali non spectat ad jurisdictionales.

2. His tamen non obstantibus e contrario tenent præter Dico. Ventrigl. *loc. cit.* Meroll. *rem.* 3. d. 7. g. *ult.* g. n. 118. Fermo. *loc. cit.* c. 24. n. 4. Garc. p. 5. c. 7. num. 53. Catrop. *cit.* *loc.* num. 20. Azor. p. 2. l. 3. c. 18. g. 6. & l. 6. c. 26. g. 9. Laym. in c. *clum olim.* de *major. & obed.* n. 3. Barbosa. *cit.* num. 110. citans Pavin. p. 2. g. 2. n. 10. Rebuff. *tit.* de *devol.* n. 93. Quamvis, Fain. Abb. & c. Fundamentum hujus sententiæ est, quod hæc devolutio ad Prælatum superiorem induta ob negligentiam, vel defectum Prælati inferioris non deducatur immediate ex natura rei, nec ex aliqua ratione concludente, sed

sed immediate ex dispositione juris Canonici, sequitur eam non esse inducendam extra casus ab eodem jure expressis: at nullibi in jure expressum, quod devolutio, quae de malis Episcopo infectoribus ex eorum negligentia facienda est, fiat ad Capitulum. Cap. enim 2. in fine de *cancell. prob.* loquitur tantum de devolutione collationis jure proprio competentis Episcopo negligenti; quod omnino est ob negligentiam ipsius Episcopi in conferendo devolvatur ad Capitulum, ita ferè Diana *loc. cit.* Adde, quod beneficium devolutum Episcopus conferat jure delegationis; Capitulum autem non succedit in iis, quae Episcopo competunt jure delegationis, etiam jure communi indiget juxta tradita, & pluribus firmata per Abb. in *c. cum olim, de major. & obed. q. 5. Garc. loc. cit. num. 42. Sanchez. l. 2. d. 2. num. 10. apud Castropal. loc. cit.*

3. Proceditque hac secunda sententia non solum de collatione devoluta, sed etiam de electione, ubi nimirum electionem intra terminum à jure statutum non fecerunt electores, aut eam perperam instituerunt, & hinc ex devoluta ad Superiorem. Laym. *loc. cit.* hisce expressis: Capitulum sede vacante beneficiorum collationes, aut Praetorum electiones instituire nequit, quae ad Episcopum sunt devolutae; citat pro hoc scriptum in *q. de elect. q. 102. & plures alios. Idque arguendo c. cum olim de major. & obed. in quo, dum perperam Monachi elegerunt Abbatem sede episcopali Messanenae vacante, ex gratia permisit Pontifex novam electionem conveniri; quod non fecerit, si in eo casu electio devoluta ad Episcopum spectasset ad Capitulum Messanenae ob delictum dicti conventus; non enim facile Papa solet facere gratiam cum detractione juris alieni. Laym. *loc. cit.**

4. Resp. secundò: dant tamen beneficia devoluta ad Episcopum sunt collationis necessariae; nimirum dum eorum institutio & confirmatio spectet ad inferiores, & hi in instituendo, & confirmando fuerunt negligentes Cancelli, dum à Superiore moniti, ut intra terminum sibi ab eo praefixum instituerent, & confirmarent, id non fecerunt; aliis enim ob institutionem, & confirmationem non factam non contingit devolutio; cum à jure praefixum terminum, intra quem fiant, non habeant) Capitulum poterit ea providere, seu in eis instituere praesentatos, & electos confirmare. Fermo. *loc. cit.* Sic volens conciliare contrariam sententiam, & dicans, de hac collatione necessaria devoluta loqui AA. plures ex AA. prima sententia.

Quaestio 529. Quid possit Capitulum sede vacante circa collationem beneficiorum parochialium, aliorumque curatorum?

R. Esp. Secusà reservatione, quâ illa beneficia alia per Regul. 2. *Cancellar.* non minus, ut cetera reservata sunt Papae, dum vacat sede episcopali vacante: supposito etiam, quod conferenda sint per concursum, & aliis confecti utqueant, quam magis dignis in concursu approbatis ex dispositione Tridentini *sess. 24. c. 18. Quid* & illi debeant, ita ut non solum dignior à mala electione appellare possit, sed etiam factâ declaratione majoris dignitatis ei sit ius aliquod quæritum, ad

eoque à retardata collatione iuste queri, & appellare possit; adhuc eorum collatio, dum est composita Episcopo, non transit ad Capitulum sede vacante. Ventrigl. tom. 2. *annot. 15. q. 1. n. 55.* loquens expressè & genericè de beneficiis curatis. Castrop. *tract. 13. d. 2. p. 29. n. 12.* dicens esse omnino certum. Lotter. *l. 2. q. 2. n. 17.* testans sic resolutum à S. Congreg. Concil. Garc. *p. 5. 7. n. 26.* Fermo. *loc. cit. n. 8.* testans à Rota resolutum in *Salmant. parochial. d. Decemb. 1578* (cujus decisionis etiam meminit Garcias *loc. cit. n. 87.*) quod parochialis vacantis sede episcopali vacante in mense Ordinaris collatio de jure (etsi nunc aliud sit vi 2. *Regulae Cancell.*) reservetur Episcopo Superiorem. Rationi generalis à se data inhaeret Castropal. *num. 14.* quem eodem assertit Garc. *loc. cit. n. 87.* nimirum, quod, esto, detur ius aliquod consideranda esse qualiter tali alicui declarationi digniori, Ordinaris tamen non teneatur hoc ius exequi, neque ad id compelli possit, sed possit abstinere à collatione, & permittere, ut per lapsum temporis ius devolvatur ad Superiorem, quomvis post factum sit concursus. De cetero est quum ex approbatis magis idoneum non habere prius parochialem, nec eam esse ei debitam absolute, ut vel sic collatio ejus dari possit necessaria, sed solum Episcopum, si velit conferre, debere consentire huic. Arque ita collatio comparatione Ordinaris sit adhuc libera, tradit idem Castrop. & Garcias. Confirmatur hac ex altera ratione generali quoniam; nempe quod omnis collatio beneficiorum sit prohibita Capitulo exceptis casibus in jure expressis; adeoque cum sola institutio, & confirmatio excipiantur, provisio parochialium alia prohibita erit Capitulo. Castropal. *num. 12.*

Quaestio 530. Quid possit Capitulum sede vacante quod ad habendum concursum pro parochialibus?

R. Esp. Potest Capitulum sede vacante ecclesiâ parochiali sive in mensa papali, sive ordinatio vacante instituire concursum, sive potest apponere edicta, ad concursum vocare, concurrentes examinare, & ex approbatis digniorem eligere, electisque offerre Papae (supponendo nimirum, ut dictum, etiam parochialis vacantis sede episcopali vacante reservata Papae) ab eo providendum: id summa, potest omnia à Tridentini *sess. 24. c. 18.* praescripta peragere usque ad electionem dignioris inclusive, non secus, ac illa perageret Episcopus; utpote cui hoc jurisdictionis seu prerogative habendi concursum eodem modo, quo in reliquis universis episcopali jurisdictione succedit. Card. de Luca de *paroch. d. 5. n. 3. & 5.* citans Pellegrin. in *pr. Vicarior. p. 1. f. 4. subf. 21. n. 16.* Ventrigl. *loc. cit. n. 55.* Castrop. *loc. cit.* Barbos. *jur. eccl. l. 1. c. 31. num. 94.* (ubi etiam ait, posse quoque Capitulum sede vacante circa beneficia etiam curata, quae juris patronatus suos, quae Tridentini *loc. cit.* praescribit, ut Episcopus efficiat, & quae Episcopus perageret, si sedes non vacaret) Molin. de *just. et. f. d. 1. n. 11.* Garc. *p. 9. c. 2. n. 6.* recitans ad eum pro hoc declarationem quondam S. Congr. Concil. factam ad instantiam Capituli Toletani 1577, sede illa archiepiscopali vacante,

2. Vtrum hac de jurisdictione illa habendi concurrens existens habitus per se Capitulum sede vacante: unum autem & exercitium hujus jurisdictionis, sive ipse concursus, ceteraque à Tridentino prescripta actualiter celebrari per ipsum Capitulum immediate possint; an vero non nisi per deputatum ab illo Vicarium, merito dubitetur. In quo dubio contra Capitulum pro ejus Vicario decidit Cardinalis de Luca *loc. cit.* à num. 4. his fere verbis: planum ac receptum dixi, quod concensus fieri debeat coram Vicario ad prescriptum Concilii Tridentini deputato ad exercitium universae jurisdictionis Episcopalis in diocesi; non autem coram Capitulo juxta declarationem S. Congregationis in *dilecta Toletana* registrata apud Garziam, Idque summam ratione, quoniam Concilium loquitur de Episcopo, vel Vicario, & sic de unico officiali: unde sub nomine Vicarii contenti in decreto concilii veniunt deputati à Capitulo. Ac etiam, quia prius in eodem modo videtur, hujusmodi actum explicari in pleo Capitulo, ubi ob ingentium & affectuosum nimium discrepantium scilicet, ac plerumque inconveniens resultare possent circa praeselectionem plurium approbatorum, ac etiam ob magnam publicitatem, cujus rationes restricta videretur Examinatorum libertas in profereundo suo voto cum similibus inconvenientis, &c. Sequoque expresse ait idem Cardinalis de Luca in *annot. ad Trid. d. 23. num. 30.* ubi Ordinarium sedes vacat, seu alias impedita est, adeo ut in universa jurisdictione episcopali subintrat Capitulum, tunc ad illud quoque id (intellige habere concursum) pertinet, modò tamen id agat per Vicarium ab eo deputatum, ad prescriptum Concilii Tridentini, idcirco non potest id ibi reservare, ac per se ipsum capitulariter, seu per aliquos Canonicos ad id deputatos hujusmodi actum explicare juxta memoratam S. Congregationis declarationem. Idem adhuc expresse tradit Fagnan. *in c. illa ne soleat. n. 27. in fine. & num. 25.* verbis ipsiusmet S. Congregationis Concilii: Capitulum, aut Decanus Cathedralis nullum ibi jus vendicat proponendi edictum, aut deputandi, seu eligendi, vel convocandi coram se Examinatores, nec jubendi, aut curandi, ut coram se aut Examinatoribus deputatis, ab eo examen fiat; minis eligendi magis idoneum, aut literas testimoniales de eo scribendi: sed hac omnia exequatur partim synodus diocesana, partim Vicarius sede vacante constituendus, quem Capitulum omnino constituere debet: qui, ut praemittit Fagnan. *num. 24.* (ex eodem S. Congregationis prescripto) Vicarius ipse solus absque Examinatoribus scribet literas ad Sanctissimum D. N. ad quem collatio Patrochialis spectabit, quibus praecipue relinquitur, propositum fuisse edictum, & ex meo per concursum factum, & tunc examinatos fuisse, & ex examinatis tot idoneos à tribus saltem Examinatoribus Judicatos; se vero ex istis idoneis talem ceteris magis idoneum judicasse elegisseque.

Quaestio 531. Quid possit Capitulum sede vacante quoad deputationem Examinatorum Synodalem?

R. Episcopus, si Capitulum sede vacante celebrare possit Synodum, nil vetat in ea deputari Examinatores Synodales: quin etiam illud uno translatum. *g. Lamentini tract. de Capit. sed. vac.*

potestas celebrandi Synodum extra casum specialis necessitatis occurrat, cui aliter provideri nequeat. Talem casum specialem necessitatis celebrandi Synodum esse tradit Lotter. *lib. 2. quest. 31. num. 84.* dum sede Episcopali vacante vacaret ecclesia Patrochialis, & ex deputata in ultima Synodo Examinatoribus non superesset tot, qui possent in praefato numero examinaliter interire. Hoc enim casu impetendum Capitulo, si non illico convocaret Synodum ex hoc praesente causa deputandi novos Examinatores, si vero superesset Examinatores saltem tres, eum is poterit fieri examen absque eo, quod plures à Capitulo deputentur. Lotterius *loc. cit.* explicatius idipsum verbis iterum ipsiusmet sacrae Congregationis Concilii proponit *loc. cit. num. 10.* ubi: Curabit idem Vicarius (intellige Capitularis, seu sede vacante à Capitulo constitutus) ut singulis annis à diocesana Synodo probentur Examinatores saltem sex, ex quibus tres ipsa eligeret, ceteros congregabit, qui secum examen perficiant ad singulas Parochias vacantes. Eri ex dictis Examinatoribus sex aliqui intra annum huius electionis mortui sint, tota facultas examinandi ad superstitibus, autam unstantum superesset, eo anno durante spectabit. Si contingat sequentibus annis nullis alios Examinatores eligi in Synodo diocesana, illi sex, qui semel praecedente anno electi fuerint, pro legitimis habeantur, etiam post lapsum annum huius electionis, & sic in officio suo perseverare possint, donec alii servata forma Concilii electi fuerint. Et si ex dictis sex Examinatoribus aliqui mortui fuerint, curabit Vicarius, ut lapso anno alii in locum defunctorum sufficiantur, seu eligantur in Synodo diocesana, aliqui, qui supererunt, pro legitimis non habeantur. Vide dicta à me in *Ferobenef. part. 1.* ubi de hac materia concursus, & constituendorum Examinatorum fuit. De cetero videntur idem posse vel non posse Capitulum extra deputationem Examinatorum extra Synodum, quod circa illud extra Synodum potest, vel non potest Episcopus.

Quaestio 532. Quid possit, vel non possit Capitulum sede vacante circa commendationem beneficiorum tam Patrochialium, quam aliorum, item circa constitutionem administratoris, & economi?

1. R. Episcopus, primum in genere, posse Capitulum sede vacante vacante beneficia, etiam quae conferre attinebat ad Episcopum, commendare ad tempus, provideudo de idoneo Vicario & economo, qui illa administraret, dato ei congruo stipendio, donec beneficia ab eo conferantur, cui competit eorum collatio. Id enim ad testamenti diocesani administrationem spectat. In hisce terminis generalibus loquuntur Barbosa *jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 94.* etiam Robell. in *pr. tit. de delect. nu. 77. & 80.* Molin. de *just. tr. 5. d. 11. nu. 1.* Azor. *p. a. l. 3. c. 38. q. 8.* (cujus ratiō doctrinam intelligendam esse de beneficiis simplicibus, & non de curatis, ait Diana *p. 3. tr. 4. resol. 32.*) Castrop. *cit. p. 29. n. 25.* & fure Fermo. *tr. de capit. sede vac. q. 25. à n. 12.* ego *Ferobenef. p. 2. q. 71. n. 2.*

2. Notandum tamen, aliud esse commendare ecclesiam seu beneficium, aliud dare illi admini-

fu, quod potuit, Episcopum talem titulare deputavit pro tali diocesi, ad exercendum ibidem in defectum Episcopi pontificalia. Quemadmodum nec removere potest Capitulum Vicarium suum capitulare, ejusve licentiam restringere ubi datus ei fuisset à Metropolitano juxta dicenda inferius.

2. Resp. ad secundum quoque affirmative. Dion. loc. cit. cum eodem Themudo; gratia enim, & licentia praefertim facta à absoluto & sine limitatione temporis, non expirat morte concedentis. Firmosinus, *tr. de capis. sed vac. q. 20. n. 1.* Dion. & Themudo, *l. cit. citantes Sauch. de matrim. l. 1. d. 28. n. 64.* & 83, ubi etiam illud exemplificat datus licentia Petro ad ordines, quae non expirat mortuo, vel etiam translatio Episcopo ad alium Episcopatum, licet licentia seu dimissoria datur à Capitulo sede vacante ad ordines tempore, quo potest dare, quae non expirat cum introitu novi Episcopi.

3. Porro illud hinc notandum cum Dion., quod hac doctrina de continuatione exercitii conferendi ordines facultas applicetur Episcopo titulari, seu de Anel asium pro pro tali diocesi à defuncto Episcopo, eius tenebat ad exercenda ibidem generaliter Pontificalia juxta dicta *quasi. praed.* Potest proinde jam talis Episcopus non solum à Papa aut Metropolitano, sed & ab Episcopo defuncto legitime, absolute, & generaliter constitutus ad exercendum ibidem pontificalia (talem Capitulum non contradicente) pergere, sicut ante conferre ordines subditis non arctatus intra primum annum vacantiae; cum licentia illa absolute ei concessa illi non adimatur, etiam pro primo illo anno, à Capitulo, ut pote non contradicente. Nec etiam in casibus positis adimi ab eo possit. nec etiam Capitulum dum pollet, teneatur admittere illi, seu suscipere licentiam illam pro primo illo anno quod ad subditos non arctatos; hoc enim Capitulum à Concilio non mandatur, sed solum, & ad summum ei prohibetur, ne facultatem illam ordinandi prius non habitam à tali Episcopo ei concedat pro primo illo anno quod ad non arctatos. Dico ad summum quia ut dictum *quasi. praed.* id ordinandi intelligendum non activè, sed passivè, ut idem significet, ac ordines suscipiendi.

Quaestio 511. An Capitulum sede vacante intra primum annum vacantiae possit non arctatis subditis suis dare literas testimoniales ad suscipiendos ordines?

Resp. Potest Capitulum, etiam intra primum annum subito suo, non arctato, dum is à Pontifice ejusve Nuncio fiscalitem, seu dimissorias habet, ut à quocunque Episcopo externo ordinari valeat, concedere in ordine ad suscipiendos ordines has literas testimoniales de vita, & moribus, & idoneitate illius, pro ut exsegit Trident. sess. 23. c. 8. his verbis: *ne quisque autem à proprio Episcopo ardetur, quod si qui ab alio promovet petat, nullatenus id ei, etiam cumusu generalis aut specialis rescripti aut privilegii praetextu, etiam flatu temporis permittatur, nisi qui probatus & mares Ordinarii sui testimonio commendatur.* Ita tenet Pignat. tom. 3. conf. 2. n. 4. Firmosinus *tr. de Capis. sed vac. q. 20. n. 12.* Ventrigl. tom. 2. annu. 15. §. 1. n. 39. Dion. p. 8. tr. 4. *refut. 42.* Barbof. jur. eccl. l. 1. n. 122. citans Sayz. in *lib. de decif. decif. 21. tit. de temp. ordin.* Bonacio. de sa-

crum. d. 8. q. 2. n. 24. Mollo. de *just. tom. 6. tr. 5. d. 11. n. 14.* Mauer. de *commut. ut vult. c. 10. n. 183.* Vulpein in *pr. Judic. c. 44. n. 2.* Carth. *caus. forens. l. 1. c. 46. n. 12.* Marchia. de *sacram. ord. tr. 1. p. 6. c. 3. n. 17.* & 18. *de. contra* Garciam de *benef. p. 5. c. 7. n. 115.* Id negantem hisce expressis quamvis aliis qui possit promoveri cum literis dimissorias legari de latere, ramen id intelligendum, modò ejus probatur, & mores testimonio sui Ordinarii commendantur, ad quem effectum non dicitur Ordinarius tota annum Capitulum, seu ejus vicarius sede vacante respectu eorum, qui non sunt arctati, ut per Navaz. & Rodriq. Verum *quasi. ante* hanc penitus, ostensum contrarium, nempe venire etiam Capitulum in ordine ad hoc nomine Ordinarii. Et sunt haec literae testimoniales longe quid diversum ab istis, quae dimissoria dicuntur, ut videre est apud Fagn. in *c. signifi. qst. de off. archid. n. 22.*

Quaestio 412. An & qualiter Capitulum sede vacante concedere possit dimissorias?

1. Resp. primò, potest Capitulum cuiuslibet sede vacante, vel ejus vicarius spectat jure communi absque limitatione temporis, ad eoque & intra primum annum vacantiae subditi suis, sive hi arctati sint, sive non, concedere literas dimissorias, id est, in quibus non solum commendatur ordinandi, eique de moribus & vita testimonium redditur; sed & conceditur facultas suscipiendi ordines ab Episcopo alieno, quae etiam ab aliquibus, ut videre est apud Fagn. loc. cit. reverenter dicuntur, uti & dimissoria ac formae dicuntur à Nicana Synodo relecta in *c. 7. dist. 73.* Ita constat ex *c. natus. de temp. ordinat. in 6.* Barbof. jur. eccl. l. 1. §. 32. n. 114. Pich. ad *tit. curd. n. 32.* Ventrigl. loc. cit. n. 30. Azor l. 3. c. 37. q. 7. cum communi. Unde idem adhuc potest capitulum in locis, in quibus Trident. non est receptum, quia sic dispositum jura commune non immutatum per Tridentinum ob non receptionem illius. Ventrigl. loc. cit. n. 45. citans Sauch. *upis. l. 7. c. 1. dub. 20. n. 37.* Thesaurum in *pr. eccl. p. 2. c. 29. vers. amplia.* qui & ipse citat alios.

2. Resp. secundò hodie dum tamen intra annum sedis vacantis eas dare nequit, sub nobis etiam privilegii aut consuetudinis praetextu, nisi solis arctatis ratione beneficii recepti, aut repleudi. Ita enim expressè disponit Tridentinum: *sess. 7. c. 10. & sess. 23. c. 10.* Ventrigl. loc. cit. n. 30. Dion. loc. cit. *refut. 41.* Fagn. in *hu. qua. de major. & obed. n. 60.* Garc. de *benef. p. 5. c. 7. n. 51.* Barbof. loc. cit. citans quamplurimos.

3. Amplius hoc ipsum primò, ut id Capitulum non liceat, etiam si Capitulum habet territorium distinctum, & exemptionem ob immemorabilem possessionem, in quo ipsi canonici sunt iudices. Pich. loc. cit. Ventrigl. n. 34. Barbof. loc. cit. n. 119. citans Raccium in *decif. curia Archiep. Neapol. p. 4. decif. 189.* Quarant. *v. capit. sed vac. vers. 14.* qui testatur, ita à S. Congreg. rescriptum Capitulo Salmantino.

4. Amplius secundò. Ut id non possit, ne quidem quò ad accipiendum primam tonsuram. Pirh. *loc. cit.* Garc. *loc. cit.* Dian. *loc. cit. resol.* 43. citans Zipsum *jura Pontif.* l. 3. *tit. 9. n. 2.* Ventrigl. *n. 32.* Barbof. *loc. cit. n. 116.* citans Majol. *de irregul.* l. 4. *p. 2. c. 3.* Quatant. *ubi ante.* Vulp. *loc. cit. c. 8. n. 33. & c. 44. n. 20.* Monet. *loc. cit. c. 10. n. 137. &c.* Loquitur enim Concilium generaliter, vetando absolute concedere Capitulum intra annum dimissorias aut ordinandi licentiam. Unde licet Tonsura non sit propriè ordo, tamen licet, quæ ed eam suscipiendam concedatur, dicuntur propriè dimissoria; adeoque in verbis concilii videtur comprehensa prima tonsura. Dian. *loc. cit.* qui etiam ait, quòd consuetudo interpretetur hoc decretum Concilii, & ita communiter intelligitur, ac præstatur. Adde, quòd plures Canonistæ negent, primam tonsuram non esse ordinem. de quo vide Diamam. Neque in contrarium facit declaratio S. Congreg. quam refert Garcias. *loc. cit.* qui habet, memorato Concilii decreto non comprehendi primam tonsuram, ac potius quæ intelligenda quò ad penas tantum statutas à Concilio in ordinatos intra primum annum sedis vacantis; quòd illæ solum imponuntur contra ordinatos in vim acceptarum à Capitulo intra primum annum dimissorias ordinibus minoribus vel majoribus: ordinationem autem minorum ordinem secundum communem loquentem usum solum intelliguntur quatuor minores, & non prima tonsura. Garc. *loc. cit. n. 96.* Dian. & Pirh. *loc. cit.*

5. Amplius tertio, ut etiam si à Metropolitano constitutus sit vicarius capitularis (etiam si, qui vivente Episcopo dare poterit dimissorias) adeoque inter cetera acceperit facultatem dandi dimissorias, nec possit in adhuc hanc facultatem intra primum annum vacantis exercere eam non archidiaconi, non secus, ac dum is, qui defuncti Episcopi fuit Vicarius Generalis in spiritualibus, designaretur deinde à Capitulo in vicarium Capitularem, exercitium habitæ jam ante nimirum à defuncto Episcopo potestatis dandi dimissorias etiam non archidiaconi, condicere nequit intra annum primum sedis vacantis, etsi de cetero fingatur, hanc potestatem per mortem Episcopi non exspirasse, sed contineri. Plus enim hac in parte concedere non poterit, nec deinde potest Metropolitano quam ipsum Capitulum usque ejus vices, & defectum jure ad se devoluto (dum nimirum intra tempus statutum Capitulum negligit deligere vicarium) suppleendo, & non aliter statuere Vicarium potest Metropolitano, ut Fermos. *loc. cit. q. 8. n. 3.* Jam autem constat ex dispositione Tridentina, non posse Capitulum Vicario à se constituto dare facultatem dandi dimissorias intra primum annum vacantis.

6. Porro his non obstantibus poterit Vicarius Pape, etiam statim post vacantem sedem Apostolicam concedere licentiam dimissorias ad Ordines à quocunque Episcopo suscipiendos. Barbof. *loc. cit. n. 115.* citans Majol. *ubi ante. c. 3. n. 22.* Henric. *in sum. l. 10. c. 22. §. 3.* Campanil. *in divers. jur. can. rubricis rub. 9. c. 7. &c.* Decretum enim illud Trident. minime restringit jurisdictionem sedis Apostolicæ etiam vacantis, Bar-

bof. *ibidem.* De cetero, ubi Tridentinum receptum non est, servabitur jus antiquum, de quo c. cum natus. *de temp. ordin. in 6.* ut possint etiam intra annum non archidiaconi concedi dimissorias à Capitulo. Pignat. *tom. 3. conf. 8. n. 4.* juxta dicta n. 1.

7. Resp. Tertio. Poterit tamen mox ab eisdem dicto primo anno (qui incipit à die mortis Episcopi. Ventrigl. *loc. cit. n. 36.* citans Novarin. *sum. Bullar. §. tit. n. 31. p. 1.*) concedere liberè dimissorias non archidiaconi. cum concilium hanc facultatem Capitulo restringat solum durante anno primis prohibendo autem ad tempus post illud fieri potest juxta l. in tempus. *ff. de hered. institut. Ventrigl. cit. n. 37.* Pirh. *loc. cit. n. 59.* cum communis. Non possit tamen etiam post lapsum anni Capitulum, ejusve Vicarium concedere dimissorias ordinandi ad titulum patrimonii, ut pensionis, et quòd id reservatum sit Episcopo à Tridentino sess. 21. c. 2. ubi statuit, obstrictis patrimonium, vel pensionem non promovendos, nisi Episcopus pro accessitate, vel commoditate suarum ecclesiarum judicaverit eos assumendos esse, juxta responsum S. Congreg. habet Garc. *loc. cit. n. 93.* & ex eo Ventrigl. *loc. cit. n. 40.* Bene tamen addit Garcias, non videri id receptum, saltem in regnia Castellæ, uti & Barbof. *in sum. consil. Apostolicar. decis. v. capit. sed. vac. n. 12.* apud Ventrigl. qui etiam remittit quò ad hoc punctum ad Meroll. *loc. cit. c. 7. n. 34.*

8. Potuit quoque concedere dimissorias etiam intra primum annum archidiaconi tam quo ad habitam, quam recipiendæ beneficiæ dicto illo primo anno corrente, pro ut disponit Trident. sess. 7. c. 10. Ventrigl. *n. 37.* Barbof. *n. 125.* citans quamplures cum communis. Archidiaconi vero ratione beneficiæ jam accepti dicuntur, qui obstricti beneficii quicquid, ratione cujus tenentur se facere promoveri, ut qui obstricti Parochiam, archidiaconi est ad suscipiendum intra annum sacerdotium, qui obstricti Canonici, ad Ordinem ei annexum. Item est de aliis beneficiis ex foundatione, seu institutione, ut statuto requiritibus aliquem Ordinem. Garc. *loc. cit. n. 98.* Pirh. *cit. n. 58.* Ventrigl. *n. 37.* Barbof. *loc. cit. n. 126.* citans Ugolin. *de pers. Episc. c. 66. §. 20. n. 5.* Riec *in pr. auct. resol. cit. n. 98.* Monet. *de summat. alt. volent. c. 10. n. 166. & seq.* qui etiam censet, idem esse, seu eadem dici, ubi Ordo ita annexus beneficio, ut illud obtinens tempore provisionis debeat esse constitutus in eo, dispensatus tamen fuit, ut absque eo illud obtinere poterit. Archidiaconi ratione beneficii recipiendi dicuntur, qui ad beneficium aliquod vacans, certum ordinem actu requirunt habent v. g. vi electionis, vel presentationis, quæ ad illud electus aut presentatus est. Garc. *loc. cit. n. 99.* Pirh. Ventrigl. *loc. cit. n. 127.* Dicitur quoque à Garcias. *n. 100.* & Barbof. *loc. cit.* (qui pro hoc citat quoque Mosser. *in sum. theol. mor. tr. 6. c. 7. n. 30.*) archidiaconi ratione beneficii recipiendi, qui non constitutus est presentatus à patrono laico ad beneficium juris-patronatus illius, ut illud obtinere valeat, Quod intelligendum videtur, etsi per talem presentationem non clerici, adeoque nolum, jus nullum ad beneficium illud acquisiv-

set ille presentatus non clericus. Item cui solum promissa presentatio (idem est de collatione) quamprimum fuerit clericus, adhuc arctatus dicitur ratione beneficii recipiendi iuxta Ventrigl. loc. cit. n. 38, qui pro hoc citat Meroll. tam. 3. d. 7. c. 7. n. 79. testaturque hinc S. Congregationem sui die 13. Jan. 1594. rescriptisse Episcopo Squillacensi, Vi- carium in sede vacante posse literas d. massorias concedere etiam infra annum laicis, qui expectant presentari per patronos ad aliqua beneficia, quam eandem declarationem S. Congreg. recitat Barbof. loc. cit. n. 118. cum quo tamen non usque adeo debet conciliari videretur, quod irradunt Barbof. cit. n. 127. Garc. loc. cit. n. 102. Ventrigl. ipse cit. n. 37. citans pro hoc Meroll. ubi ante n. 80. nimirum non dari arctatum ratione beneficii recipiendi, cui quis vult resignare beneficium requirens actu ordinem, quod illo caret, ed quod hoc sit merè voluntarium; non eadem multa voluntaria est promissa presentatio, quam promissa resignatio: neque magis per promissam presentationem, quam per promissam resignationem ius ad tale beneficium acquiritur. Ille tamen ex fementia communi arctatus non est ratione beneficii recipiendi, qui electus in concursu ad beneficium cuiusdam requirens sacerdotium, cuius collatio facienda à Papa quia in tali tempore faciendi collationis non requiritur actu sacerdotium. Garc. n. 101. & ex eo Barbof. adeoque iam illud ipsum procedit, etiam si per talem electionem diceretur ius aliquod acquisivisse ad tale beneficium, facta tamen illi collatione iam arctatus esse ratione beneficii accepti.

9. Porro illud hic notandum, non posse Capitulum sede vacante, quive vicarium concedere infra annum dimissorias arctatis aliis de causa quam beneficii, ut si quis haberet necessitatem promovendi ad obtinendum gradum in theologia, & similia, ad qua forte requireretur actu clericatus alterius ord. Ventrigl. loc. cit. n. 4. D. citans Sanchez, ubi l. 7. c. 1. d. 20. n. 18. P. Thaur. in pr. eccles. p. 2. v. ord. c. 29. vers. amplius secundum.

Quaestio 513. Per quem Capitulum sede vacante has dimissorias concedere possit, an per solum vicarium suum, an etiam per seipsum, & in specie in casu, ubi omnes Canonici diffugerunt alio?

Resp. ad primum, dimissorias in casibus, ubi illi hec, concedere non posse Capitulum per seipsum, sed spectare ad eius vicarium tradit Ventrigl. loc. cit. n. 35. citans Aldan. in compend. can. resolut. tit. 3. n. 5. Item Barbof. loc. cit. n. 120. testans, sic Vicario Capituli Napolitano rescriptisse S. Congreg. omnem prepositum negot. Episcop. & requirit. sub die 12. Jan. 1604. Non posse tamen vicarium Capitulum nec arctatis intra annum, nec etiam illis post annum concedere dimissorias sine speciali Capituli commissione, habet Ventrigl. n. 42. et citat Pavon de potest. Capit. sed. vac. c. 10. p. 2. n. 17. Mandos. ad reg. 24. cancell. n. 9. Gutierrez 499. can. l. 2. c. 12. n. 22. P. Thaur. in pr. eccles. p. 2. v. ord. c. 19. Barbof. loc. cit. n. 129. ubi ut, speciale hoc mandatum conceditur probum, quarum multas adducit.

2. Ad secundum, in casu, in quo potest Capitulum concedere dimissorias, si Canonici v. g. propo-
suerint refectum (idem videretur, si propter alia similia,

puta pestem, bellum &c.) dispersi sunt, & nequeant convenire sine difficultate (si neque sit Vicarius Capitularis) sufficit habere literas dimissorias ab uno aliquo ex Canonici Capitalibus ecclesiae cathedralis. Et sic quoque sufficit, habere literas dimissorias à residentibus capitalibus, etiam si unus doctorat resideret. sic refert Garc. loc. cit. n. 93. in fine d. c. sum à S. Congregat. Concilii super c. 10. sess. 7. ejusdem Concilii.

Quaestio 514. Quam panam incurrat Capitulum, vel ejus loco Vicarius sede vacante concedens dimissorias non arctatis intra primum annum vacantia, & sic contra, quod statuit Tridentinum. sess. 7. c. 20.

Resp. Incurrit panam interdicti, & si ordinati (nempe in vim talium dimissorias) nisi in minoribus fuerint constituti Ordiniibus, nullo gaudent privilegio clericali, praefectum in criminibus, constituti vero in maioribus ipso jure incurrunt suspensionem ab executione ordinum ad beneplacium futuri Episcopi. Fagn. in c. significasti. de off. archid. n. 8. Barbof. loc. cit. n. 117. & à n. 130. Garc. n. 91. Ventrigl. n. 46. (qui etiam remittit ad P. Thaurum in pr. eccles. loc. cit. ubi si de his panis multa referat. & Bonaeum. de suspens. in particulari g. 1. p. 1.) juxta quod idem ferè verbis hanc panam statuit Tridentinum loc. cit. Quam panam imposuit illis, qui contra decretum illud Tridentini à Capitulo sede vacante dimissorias impetrant (non verò imposuit panam illam interdicti imposuit Capitulum, ut Fagn. loc. cit. n. 9.) postmodum idem concilium sess. 23. c. 10. extendit ad illos, qui eisdem literas non à Capitulo; sed ab aliis quibuscumque in jurisdictione apostolica succedentibus (puta ab ajs Vicario aliove administratore) obtineant. Fagn. Garc. Ventrigl. l. cit. Hujusmodi verò concedentes literas illas dimissorias ab officio, & beneficio per annum ipso jure suspendi addit Garc. & id notari iniquum à Majolo. de irregular. l. 4. c. 2. n. 3. Salcedo in pr. crimin. Bernard. Dilex. c. 26. n. sine licentia.

2. Circa has panas notandum primum. Quod si Vicarius Capituli alicujus Collegiatæ (contra quod Capitulo collegiatæ, & cuius alteri prohibetur dare dimissorias per Trident. cit. sess. 23. c. 10.) concederet illicitum dimissorias, ipsum Capitulum non incidere in panam dicti interdicti. Sequitur ferè ex dictis, & quidem à fortiore Fagn. loc. cit. n. 9. qui etiam n. 10. addit, quod et si Vicarius talis ecclesiae collegiatæ comprehendatur in prohibitionem, non tamen videri illum incidisse in panam c. 10. sess. 7. ed quod illud extensum tantum sit per c. 10. sess. 23. ad Vicarios Cathedralium.

3. Notandum secundum, quod licet per Bullam Sixti V. contra multos promotos ordinis cum literis dimissorias, seu licentia Capituli sede vacante contra dictum Tridentini decretum: erat absolute ipso jure suspensi, & absolutio Romano Pontifici reservata jura tamen Bulla (scilicet per Clem. VIII. ad terminos sacrorum Canonum & dispositionem Tridentini redacta sit Garc. loc. cit. n. 92. & fusius p. 2. c. 5. n. 70. Unde jam panis illa per Tridentinum

Tridecimium contra Capitulum, vel ejus administratorem sede vacante concedentem literas dimissorias in casu non permisso, non reservatur amplius Papa; sed ejus absolutio dari potest per Episcopum successorem. Pignat. tom. 3. consil. 2. n. 4. Ventrigl. loc. cit. n. 48. citans P. Theaurum nris ante, qui etiam addit, non posse ab illa absolvi simplicem confessorium.

4. Notandum tertio, penam illam statutam coadventibus dictas dimissorias contra dictum Tridentini decretum adhuc ab illa incurri, etiam si illis, cui ex concessa fuerunt, usus non fuerit; quia actus fuit perfectus quod ad concedentem, per quem non fluit, quo minus concessionarius illi oteretur. Barbof. loc. cit. n. 130. citans Garciam in addit. ad tract. de benef. p. 5. n. 77 n. 92. Ventrigl. n. 46. & 49. citans insuper Molin. de just. tom. 6. tract. 5. d. 11. num. 4.

5. Notandum quarto, quod pena illa interdicti sit latæ sententia, pro ut colligitur ex verbo illo, quo utitur Concilium *subiacet*, quod est latæ sententia. Ventrigl. n. 47. ex Theaur. loc. cit. Pignat. tom. 3. consil. 2. n. 3. Penam verò privationis privilegii clericalis non incurrit ordinati in minoribus ante iudicis sententiam juxta Constitutionem Urbani VII. adversus male promotos. Barbof. loc. cit. n. 23. Ventrigl. cit. n. 47. Dian. p. 8. tract. 4. resol. 44. citans Navar. cons. 20. de tempor. ordinat. in prima editione. Addunt quoque Barbof. & Dian. rationem, quod nimirum Concilium dicat: *nullo gaudent privilegio*. Tò autem *gaudent*, cum sit futurum tempus, non denoret penam ipso jure impositam, sed imponendam juxta doctrinam communis receptam. Unde jam etiam ordinari taliter potest habere, & obtinere beneficium, donec per sententiam hujusmodi privilegio clericali privetur. Dian. loc. cit. citans Rodriq. sum. tom. 1. c. 71. n. 20. Barbof. n. 132. Ventrigl. n. 37. citantes Sanch. de matrim. l. 7. d. 46. n. 18. Quæritur in sum. Bullar. v. capit. sede vacante. g. 10.

Quæstio 515. An dimissoria ritè & legitime concessa per Capitulum sede vacante expirent per ingressum novi Episcopi?

Resp. negativè Ventrigl. loc. cit. n. 43. Barbof. jur. eccles. l. 1 c. 32. n. 129. citans Quærit. ubi ante, vers. secundo dubitatur. Ledesin. in sum. p. 1. de servam. ordin. 2. concl. 4. Gonal. ad reg. 8. canell. gl. 12.

n. 37. Monet. de summa ult. volut. c. 10. n. 179. Molin. ubi ante n. 4. Gutius. can. 99. l. 2. c. 17. n. 12. qui tamen consular ordinariis, ut si tempore presentationis dictarum dimissiarum coram eis servierint, novum Episcopum possessionem Episcopatus acceperint, vel in Episcopatu adesse, illas non admittant, nisi revalidas, vel cooptet à successore concessa productæ fuerint, vel ab ejus officiali speciale ad id mandatum habente. Quod tamen consilium videtur supervacaneum, si dictæ dimissoria per ingressum novi Episcopi non expirent, sed in robore suo permanent. Ratio responsionis est communis; quod gratia semel concessa non expiret morte concedentis, juxta c. si super gratia, de off. deleg. in 6. c. 1. n. 1. de proband. in 6. illud verum videtur, quod ibidem ex Rebuffin. pr. benef. tit. de formalit. dimissorias. n. 44. & Campaui. rub. 6. c. 8. n. 36. tradit ibidem Barbof. posse à novo Antistite revocari per edictum omnes, & quoscunque dimissorias à prædecessoribus Episcopis, & à Capitulo sede vacante concessas, secus tamen est de concessis à Papa, vel Nuntio Apostolico.

Quæstio 516. An dum Episcopus defunctus est simul Princeps Imperii, Capitulum sede vacante comparere possit in comitiis imperialibus?

Resp. affirmativè Pirrhing. ad rit. de major & obediens. n. 52. & addendum ubi licet Capitulum sede Episcopali vacante admittatur ad comitia imperialia; non tamen Capitulum v. g. ecclesiæ Archiepiscopalis admittitur ad electionem Imperatoris, aut regis Romanorum; cum hoc jus aliquod quibusdam Archiepiscopis Germaniæ ratione dignitatus eorum ex speciali jure, ac privilegio competat, ut ex Azomao de comitiis tradit Laym. in c. unum. n. sed. vac. in 6. in his autem, quæ Episcopo ex speciali jure competunt, non succedit Capitulum; quia succedit in jurisdictione & administratione Episcopi propter unionem, quæ est inter ipsum & Episcopatum; hæc autem unio non intervenit secus dè m ea, quæ Episcopo jure, & privilegio speciali, & veluti extraneo, & extraordinario competunt. Honorius ab Axel. in sum. decretal. in c. cit. n. sede vac. n. 7.

•••

CAPUT TERTIUM.

De potestate Capituli sede vacante in materia beneficiaria.

Quaestio 517. An Capitulum sede vacante dare possit licentiam aedificandi ecclesiam, & quidem ita, ut aedificanti, aut dotanti illam acquiratur ius patronatus?

Resp. ad primum ptemb, supponendo, quæstionem non procedere de ecclesiis regularium, seu conventualium novarum, istiusmodi enim ecclesiarum, seu conventuum (sive sint mendicantium propriè, seu mendicantium de factis, seu per veritatem; sive impropriè talium, seu mendicantium privilegiativè habentium redditus, & mendicantem non excoentium; sive aliam aliarum monachorum, seu regularium) etiam servatis servandis aliis in eorum erectionibus (de quibus vide Card. de Luca *de regulari*, d. 29. & 30. Dian. p. 3. *tract. 4. reseruat*, c. 8.) fundationi seu constructioni auctoritatem, seu licentiam præstare nequit Capitulum sede vacante. Et quidem de novorum monasteriorum erectione in genere Dian. *loc. cit.* in fine bis se expressit; dico igitur monasteria nova erigendi licentiam concedere non potest vicarius capitularis sedis vacantis, prout declaravit S. Congreg. Concilii 19. Jan. 1633. teste Sello in *select. can.* 18. n. 18. de fundatione conventuum mendicantium propriè & impropriè talium C. de Luca *cit. d.* 26. n. 17. ubi: Ordinarii appellationem etiam circa consensum ab ipso præstandum, quam circa alia ab eo authorizanda (in hac materia nempe fundationis dictorum conventuum) non venit Capitulum sede vacante ex his, quæ ceteris relatis habentur apud Donat *tract. 1. de monasteriis aedificand.* q. 18. Barbos. in *summ. apostol. de iur. collectan.* 903. n. 15. & juxta Rotam in Berchinum, conventum 20. Novemb. 1637. coram Pancirolo.

2. Resp. Ad primum secundò, Licentiam aedificandi vel dotandi ecclesiam seculari (quæ de cetero quoque aedificari nequit sine licentia superioris. Castropal. *tract. 13. d. 2. p. 1. n. 1.*) concedere posse Capitulum, tantum cum communi AA. citandi per *respons. sup.*

3. Resp. ad secundum. Potest quoque Capitulum sede vacante, ejusve Vicarius dare licentiam construendi, vel dotandi talem ecclesiam ex ea fine, ut constructi vel dotanti in ea acquiratur ius patronatus, sive potest illi reservare patronatum, seu reservationem illius authoritate consensu suo. Castrop. *loc. cit.* n. 9. Garc. de benef. p. 5. c. 9. n. 79. Azo. *in sum. mor. p. 1. d. 3. c. 19. q. 1.* Barbos. *jura eccl.* l. 1. c. 30. n. 82. Ventrigl. *tem. 2. annot.* 15. q. 1. n. 61. Dian. *loc. cit.* citans Insuper Parvin. de *potest. capit. sed. vac.* p. 5. q. 2. n. 5. Vivian. in *pr. juris. p. 1. d. 6. l. 1. n. 12.* Lambert. de *juris. l. 1. p. 1. d. 9.* & ego *seri benef.* p. 2. q. 37. n. 3. Cum enim hic consensus sit actus jurisdictionis

(intellige ordinariæ) poterit hunc ipsum præstare, qui jurisdictionem Episcopalem, vel quasi episcopalem habet. Castrop. *loc. cit.* citans Lambert. ubi ante n. 2. Barbosam. de *potest. episc.* p. 3. *aliquot.* 70. n. 23. sed idem potestatem episcopalem habet capitulum sede vacante. ergo. Sequiturque hoc ipsum ex responsione præcedente; qui enim dare potest licentiam aedificandi ecclesiam, potest etiam præstare auctoritatem ut ius patronatus obtineatur; quia aedificationem ecclesiæ subsequatur patronatus (intellige regulariter loquendo) Castrop. *cit. n. 9.* Garc. *loc. cit.* n. 71. Et sic hoc ipso, quod Episcopus consenserit in fundationem, vel aedificationem ecclesiæ, etiam consensisse videtur in ius patronatus inde querendum fundatori, etiam si illud expressè sibi non reservasset cum posito illo consensu Episcopi in aedificationem aut dotacionem jam ius ipsum concedat aedificanti ius patronatus, uti resolvit Rotam refert Garc. *loc. cit.* quod cum regulariter non soleant Ecclesiæ aedificari sine acquisitione ius patronatus, & sic potestas dandi licentiam construendi Ecclesiæ trahit secum etiam aliquod consecutivum, potestatem consentiendi acquisitioni ius patronatus. Porro qualiter hac consensus præstari possit à Capitulo ius patronatus acquirendo ex aedificatione, & dotacione, vide apud me. *loc. cit.* q. 36. n. 2.

Quaestio 518. Num igitur simpliciter loquendo Capitulum sede vacante erigere possit beneficium ecclesiasticum seu præstare auctoritatem huic erectioni?

Resp. quòd id possit Capitulum sede vacante, videtur sequi ex jam dictis *quæst. præced.* sicut enim fundare ecclesiam assignata eidore, ex qua alatur Rector illius ob celebrationem in ea divinorum, est fundare beneficium; ita superior ecclesiastica concessa ad hoc sibi auctoritate admittit eandem veluti præbita materialia huic in finem, dando ad hoc licentiam, & approbando, seu non admittendo conditionem reservationis patronatus adjectam, dicitur erigere beneficium seu esse jam causa efficiens ipsius beneficii ecclesiastici & ipsius ius patronatus. Jam verò Capitulum sede vacante, ut dictum, auctoritatem habet dandi dictam licentiam, admittendi que hac à fundatore nō habita hunc in finem sub ea conditione: ergo & erigendi beneficium. Et sic sentire videntur AA. præcitati Castrop. Garc. &c. dum volunt eandem præstare posse consensum acquisitioni ius patronatus ex fundacione, & dotacione, qui aedificandæ ecclesiæ, vel beneficio fundando auctoritatem & consensum præbere potest, & vice versâ. Idque

clarè seis exprimunt, dum inquit, Vicarium generalem Episcopi confensum, & auctoritatem edificandæ ecclesiæ, vel beneficio fundando (nota hæc ultima verba) præstare posse, & mox subjungunt, posse etiam hanc facultatem, nempe ædificandi ecclesiæ, vel fundandi beneficium concedere Capitulum sede vacante.

2. Nihilominus contrarium sequi videtur ex doctrina Lotterii, quam tradit l. 1. q. 1. n. 12. ubi postquam præmisisset, beneficia minora, quantumcumque de cetero curata erigi, & institui posse auctoritate episcopali, seu ab Episcopo, item ab habente jurisdictionem quasi episcopalem (qualis hic intelligitur, quam habent Prælati quidam Episcopi inferiores extra Collegium suum diffusam per totum aliquod territorium certis limitibus finitum, ita ut ea viget in parochianis ad exemplum jurisdictionis Episcopi) hujus ultimi rationem addit, quod dedicatio illa temporalium pro beneficio ecclesiastico non pertinet ad Ordinem episcopalem, sed ad quasi Ordinem; cum sufficiat dedicatio vel etiam consecratio verbalis, quæ magis ad dignitatem, quàm Ordinem spectat. Per quæ jam Capitulum sede vacante (tametsi non tantum jurisdictionem quasi episcopalem tum territorio eodem; sed ipsam episcopalem habet cum eodem territorio proprio, quod est diæcesis) ab erectione beneficiorum excludi videtur; cum, quæ ad Ordinem, vel etiam quasi Ordinem & dignitatem episcopalem spectant, non transierint in Capitulum sede vacante. Quinimò subiungit Lotterius, d. n. 12. ubi de dedicatione, & consequenter erigendi beneficia potestatem dictis Prælati inferioribus non competere, ubi solemniter benedicti, pontificalibusque ornamentis, puta, mitra, baculo insigniti non fuerint; id quod per herum insignium pontificalium confessionem hac facultas dedicandi temporalia pro beneficio implicitam habens benedictione transfundi videatur, & his definitibus, non tantum Ordo, sed etiam Dignitas, & majestas illa pontificia, cui hac facultas attribuitur, desideratur; Unde jam etiam iterum potestas illa erigendi beneficia admittit Capitulum, neque in quo talis consecratio, & benedictio locum non habet. Sed neque ejus Vicario concedenda videtur, etsi is esset Episcopus consecratus; quia in plus potestatis in hoc non habent quàm Capitulum habet, non augeat character illius Episcopalis.

3. Hanc tamen Lotterii doctrinam non parum infirmare videtur, quod Episcopus confirmatus, non tamen consecratus possit erigere beneficia, adeoque ista erectio non respiciat necessariò exigentia consecrationem, aut benedictionem aliquam; etsi forte respiciat de cetero dignitatem episcopalem, qualem adhuc censetur habere Episcopus non consecratus.

Revoc.
284

Quæstio 519. Vtrum Capitulum sede vacante donare possit alicui juspatronatus in beneficio; vel etiam donationem juspatronatus factam ab alio confirmare, aut ei assensum præbere possit?

1. Resp. ad primum primum: Capitulum juspatronatus, quod ei competeat jure proprio in beneficio donare potest tum sede plenè quàm vacante alteri ecclesiæ, locovs pio seu religioso, aut Clerico nomine ecclesiæ, vel vulgaris quædam obtinet, prout idem potest quilibet patronus laicus, etiam non requisto consensu Ordinarii. Castropal, *trah.* 13. d. 2. p. 4. num. 17. cum communi, juxta c. illud. de jurep. & c. si quis, tit. eod. in 6. vide eipsum in *Fori benef.* p. 2. q. 62. n. 1. An verò donare possit illud alteri laico sine consensu Superioris, v. g. Metropolitani, aut Papa, meritiò dubitatur; cum ea esset species quædam alienationis juris alicujus ecclesiastici in manus laicæ, quæ sine consensu Superioris ecclesiastici fieri nequit; & in specie juspatronatus à patrono donari nequit laico, aut etiam Clerico tanquam persona privata sine consensu Episcopi. Corrad. in *prax. benef.* l. 4. s. 1. n. 8. Pith. *ad tit. de jurep. n. 61. Azor.* p. 2. l. 6. s. 20. q. 5. cum communi. Adeoque Capitulum sede vacante sibi quò ad hanc donationem præstare non potest auctoritatem, sicut nec Episcopus, dum viveret, donando juspatronatus, quod quæ Episcopus habebat, laico, sed eget ad hæc auctoritate Superioris.

2. Resp. ad primum secundò: donare non potest juspatronatus in beneficio, quod aliis non erat subiectum juspatronatus. Proceeditque idipsum non solum in beneficio spectante ad alterius collationem ut patet; quia vel sic præjudicaret juri illius Collatoris liberi: verum etiam spectante ad suam collationem; quia absolute loquendo non potest beneficium liberum subicere hanc servituti. Unde licet jus suum conferendi, quod habebat in illo beneficio, concedere & donare possit alteri, non sequitur inde, posse & alteri in eo donare juspatronatus reservando sibi institutionem in illo. Manifesta hæc sunt ex eo, quod ne quidem Episcopus hac ratione concedere possit juspatronatus, & subicere beneficium liberum huic servituti. Lotterius, de re benef. l. 2. q. 21. n. 18. Corrad. *loc. cit.* num. 24. Barbos. Castropal. Garc. Lambert. &c. quos citavi *Fori benef.* p. 2. q. 46. juxta c. 2. de reb. eccl. non alien. & Trident. c. 9. sess. 25; & S. Congregat. declarat. *super eod. loc.* quam ibi revocavi.

3. Resp. ad secundum: non posse Capitulum sede vacante præstare consensum & auctoritatem suam donationi juspatronatus factæ ab altero (intellige alicui laico) tenent Barbos. *juris eccl. l. 1. c. 32. n. 112. & rem. 3. de potest. Episc. allegat. 71. n. 24.* cum Gratian. *discept. for. c. 303. n. 10. & seq.* Quod si tamen de facto id fieret, excusantur illud apud Dnm. p. 8. *trah.* 4. *resol.* 54. ex *Semph. decis.* 284. num. 2, præbitorum per hoc titulum coloratum ad præscribendum. Verum dum hi A. A. nullam hujus asserti sui rationem adjiciant, non vident, cur Capitulum sede vacante id non possit; cum præbere consensum suum ad hoc possit Episcopus, spectetque idipsum ad jurisdictionem ejus ordinariam, neque fit inter ea, quæ in jure excipiuntur & vetantur fieri à Capitulo, etsi de cetero spectent ad jurisdictionem Episcopi.

Quaestio 520. An Capitulum sede vacante presentare possit ad beneficium jurispatronatus competentis Episcopi?

R Esp. negativè. Castrop. tract. 13. de benef. l. 2. p. 29. n. 8. Fermosin. tract. de Capit. sed. vac. q. 24. n. 9. Dian. loc. cit. resolat. 19. in fine. Ventrigl. tom. 2. §. 1. num. 52. Azor. instit. mor. p. 2. l. 3. §. 38. q. 10. Garc. p. 5. c. 7. n. 52. citans Pavin. de ptesti. Cap. sed. vac. §. 2. num. 3. & 5. Lambert. de iur. l. 2. q. 8. n. 4. & 5. Idem de electione, dum ea spectabat ad Episcopum, sentit idem AA. contra Lorier. l. 2. q. 2. n. 14. & 15. ubi, quod ius eligendi, & praesentandi competens Episcopo pari modo spectem ad jurisdictionalia, ac proinde pari modo non impediatur transire ad Capitulum, sicut confirmatio & institutio. Eadem enim, quae de collatione constituntur quoad hoc punctum, intelligenda quoque sunt de praesentatione, & electione competentibus Episcopo; ed quod prohibitio generalis sit, & haec non minus quam collatio sint solum fructus dignitatis episcopalis, etiam longe quod minus quam collatio. Fermosin. loc. cit. Adde, quod praesentare, & eligere non tam jure communi, sicut collatio, quam frequentius jure speciali, & per accidens competat Episcopo. Et sunt de utroque constitit ex Regula 2. Capitular. ubi testantur dispositioni Sedis Apostolica beneficia omnia spectantia ad collationem, provisionem, praesentationem, electionem, seu quolibet aliam dispositionem Episcopi, eo defuncto, seu sede episcopali vacante.

Quaestio 521. An, & qualiter competat Capitulo sede vacante praesentatos instituire, dum nimirum institutio spectabat ad Episcopum?

R Esp. ad primum affirmativè. Fagn. in c. his qua. de major. & obed. n. 77. Azor. loc. cit. q. 2. Barbof. jur. eccles. l. 2. c. 32. num. 63. & 95. Garc. de benef. p. 5. c. 7. num. 54. Lotter. l. 2. q. 2. n. 21. Pirh. ad tit. de major. & obed. num. 44. & 53. Ventrigl. loc. cit. num. 57. cum communi, juxta c. 1. de instit. in 6. Succedit enim Capitulum sede vacante in jurisdictione episcopali ordinaria, & vel maxime necessaria, & quod ad illos actus, per quos nulla sit res alienatio, & qui non tendunt in praedictum Episcopi futuri. Pirh. loc. cit. num. 44. Jam et ad instituire (idem est de confirmare), competent jure Magistratus, reputanturque ideo inter jurisdictionalia, seu fructus jurisdictionis, Lotter. loc. cit. num. 17. Pirh. loc. cit. élque actus jurisdictionis necessarii, & dicitur collatio necessaria. Ventrigl. Pirh. loc. cit. non continens in se rationem donationis, aut gratiae (ut fiat collatio) sed potius donationis facta confirmatio, & approbatio necessaria, & obligatoria, ut Castrop. n. 8. ideo est actus iuridicus, Lotter. num. 18. & 19. loquens de confirmatione (inter quam, & institutionem in hoc est omnimoda paritas) neque per illam res ulla ecclesiae alienatur, aut ullum sit Episcopo successoris praedictum. Si enim praesentatus est dignus, debet inritus ab Episcopo, nec potest rejici. Atque ita, ut inquit Lotter. loc. cit. num. 21. ratio necessitatis iuxta cum cessatione praedicti Episcopi sufficit, ut confirmatio aequè, ac institutio sede episcopali vacante transiret in Capitulum. Idque etiam ob communionem, quae est inter Episco-

pum, & Capitulum, ex quibus constituitur unum corpus ad providendum ecclesiae necessitatibus. Unde item etiam, dum sede vacante vacat beneficium jurispatronatus pertinentis aliam ad Capitulum, Capitulum duplici jure fungitur, scilicet praesentando jure Capitulari, & instituendo jure episcopali. Ventrigl. loc. cit. num. 60. ex Quaran. in sum. Bullar. 2. Capet. sed. vac. vers. qua conclusio, post principium.

2. Resp. ad secundum: Quod si tamen praesentati essent plures, ita ut locus esset gratificationi, tunc, quia haec gratificatio iudicio Episcopi reservatur per c. cum eadem, & actus voluntarius, & graciosus iudicatur, non posse Capitulum, aut ejus Vicarium sede vacante gratificari, & unum praeterea instituire, tradit Lorier. loc. cit. n. 34. & 35. his ferè verbis: hocque dicitur exilimo, si plures sint praesentati in concursu, ita ut sit locus gratificationi. Tamati enim nec tunc agatur de collatione libera propter necessitatem providendi aut ex praesentatis, tamen quia lex in individuo facultatem hanc gratificationi iudicio Episcopi praeservat, ea nequit transire in Capitulum, propterea quod hanc censetur elisa industria Episcopi. Neque enim ea gratificatio exigit causam cognitionem, vel tribunalem electionem, quod minus censeri debet actus merè voluntarius, & graciosus, prout latèssimè resolutum in Catalogis, de Zarbano. 29. Octob. 1608, & 4. Novemb. 1609. Hanc Lotterii doctrinam sequitur Ventrigl. loc. cit. n. 58. nisi quod is loquatur de praesentatis per patronos, Lotterius de praesentatis in concursu; per quod intelligere videtur, quod dum plures in concursu iudicari sunt aequè digni.

3. Nihilominus Diana p. 8. tract. 4. res. 26. cum Meroll. tom. 3. d. 7. a. 7. dub. 1. num. 107. tradit, quod dum patronus praesentavit plures Clericos aequè idoneos, possit Capitulum sede vacante ex his instituire, quem maluerit, & sic exercere libertatem; ed quod hoc proveniat per accidens ex tacita concessione & permissione ipsius patroni, qui, cum possit praesentare unum tantum, praesentavit plures, dando ipsi Capitulo potestatem eligendi & instituendi, quem maluerit ex praesentatis; hoc etiam possit patronus neminem praesentare, sed dare facultatem Capitulo conferendi beneficium, cui voluerit.

Quaestio 522. An Capitulum sede vacante possit electos confirmare, & etiam electiones factas infirmare, dum confirmatio spectabat ad Episcopum?

R Esp. ad primum affirmativè Sbroz. de iur. Episc. l. 2. q. 70. n. 4. Fagn. loc. cit. & in c. cum alim. de major. & obed. n. 1. & ceteri AA. citati pro respons. 1. ad quaest. praed. ex eadem ratione ibi deducta juxta expressum textum c. cum alim. de major. & obed.

2. Respond. ad secundum affirmativè quoque Ventrigl. Barbof. Pirh. l. cit. cum comm. juxta citatum textum c. cum alim. ubi non solum jus confirmandi, seu & infirmandi electionem committitur Capitulo.

Questio 523. Num Capitulum sede vacante possit administrationem tantisper committere electo à se, usque dum is à Superiore & g. Papa confirmetur?

R Esp. negativè: fieret enim aliàs fraus ipsi legi prohibenti, ne Clerici admittantur. *Prbh. ad res. de elect. n. 8.* Quia etiam, si contingeret, quod ecclesiæ economus, aut procurator (intellige constitutus ad liberum alicuius arbitrium, vel si iureo est de prelato inferiori ecclesiæ, ab Episcopo; si vero eum esset, si de eo, qui ex consuetudine ecclesiæ alicuius jure speciale debebat deputari economus, ut Lotter, l. 3. §. 17. num. 10.) eligeretur in Fratrum; illum debere statim cessare ab administratione, tradit *Pallier, de elect. c. 33. n. 4.* etiam Jo. Aud. & Versail. Idem dicendum videtur de ipso Vicario Capitulari, casu quo is eligeretur. Vide ipsum in *fore benef. p. 2. §. 427. num. 3. juncto num. 5.*

Quest. 524. Num Capitulum sede vacante, siens electionem confirmare potest, possit etiam administrare possessiones?

R Esp. Affirmant id Cochus in *Inspir. majorib. l. 2. tit. 9. num. 46.* Pavio, 4. §. 2. p. num. 2. apud *Garciam p. 5. c. 7. n. 57.* ad quod hac admissio non nititur merè grati, sed juri necessitatem habere videatur. Affirmat item Azor, p. 2. l. 2. c. 38. §. 5. modò ubi obijci possit postulatio, in quo egest Papa indulgentiâ. Verùm de hoc meritò dubitari potest; cum postulatio sure admissioem juri nullum, ne quidem ad præsentiam contrahat, sed eum summo jure rejici possit. *Pallier, de elect. c. 24. num. 1.* *Car. luc. de Luca de regu. ar. d. 23. n. 9.* *Toulet. q. 2. benef. p. 2. c. 4. §. 6. n. 9.* *Azor. Inscr. mer. p. 2. l. 2. c. 17. §. 4.* *Laym. in c. nobis de elect. n. 8.* ad 6. que postulatio immittitur grati, & contra electionem. *Azor. Pallier. l. 2. c. 4.* *Laym. in præsent. ad res. de post. in hoc sensu;* quod per postulationem quis prætulerit, & ex gratia totum admittatur, & instituitur: per electionem verò canonice vocetur quis ad præsentiam, ita ut Superior electionem legitime factam confirmare debeat. *Laym. loc. cit. ego in Fore benef. p. 2. §. 199. num. 2.* Unde jam licet ad eum superiorem spectet admissio postulationis, cujus alius est consummare electionem, modò tamen is dispensare possit, & sufferre inhabilitatem, propter quam postulator erat ineligibleis ad præsentiam. *Pub. ad res. de postulat. num. 4.* *Laym. loc. cit. corollar. 3.* etiam *Abb. in c. fin. di. res. n. 10.* *Ego loc. cit. §. 228. n. 2.* Ad Capitulum verò sede vacante, si electi confirmare electos, & forte etiam in dicta inhabilitate, uti poterat Episcopus, & ipsum dispensare possit; adhuc tamen administrare non posse postulationem videtur ex eo experiri, quod admittit hac habet rationem collationis, & provisionis omnino liberæ, & gratiæ; ea autem, que meram talem gratiam continent, non tenentur ad Capitulum juxta dicta & sequenda *quest. post hanc 2.*

Quest. 525. Num ad Capitulum sede vacante transeat potestas conferendi beneficia, quæ ad liberam solius Episcopi quæ talis, seu quæ Ordinarii, diocesis collationem spectant?

R Esp. negativè. *Fagn. in c. cum olim. de major. & obed. num. 24.* *Sbroz. de Priv. Episc. l. 2. §. 70. num. 4.* *Garc. p. 5. c. 7. n. 51.* & *seq. Diana p. 8. tract. 4. res. 25.* *Fermosin. tract. de Capit. sed. 2. c. 83.* *num. 2.* *Azor. p. 2. l. 3. c. 38. §. 1.* *Calitrop. tract. 13. d. 2. p. 29. num. 2.* *Lotter. l. 2. §. 2. num. 26.* & *seq. Laym. in c. cum vos de off. indic. ordinari. n. 3.* & in 2. cum olim. de major. & obed. n. 2. *Veningti. tom. 2. art. 15. §. 1. num. 50.* *Barbui. jur. ecclesi. l. 1. c. 24. num. 109.* etiam *Molin. de test. tract. 5. d. 11. num. 21.* *Vulpi in pr. indic. For. ecclesi. c. 44. num. 5.* *Paril. de res. 17. §. 2. num. 19.* *Gonz. au regu. 2.* *Concili. §. 4. præm. n. 35.* & *gl. 9. §. 1. n. 77.* & alios quamplurimos juxta c. 2. ne sede vac. & c. unico, cod. ut. in 6. c. quanto & c. ut nesciam. de his, qua sunt à Pralat. & c. 7. de Inscr. in 6. In materia enim provisionis beneficiorum Capitulum sede vacante nihil assequitur, quàm quod à jure expressum Lotter. loc. cit. num. 31. tale quid autem non est collatio illa beneficiorum, Quia & licet Capitulum succedat in his, que jure ordinario competunt Episcopo, cum olim. de major. & obed. collatio tamen beneficiorum casus unus est, sique principis ab illa regu. positivè exceptus per c. 2. ne sede vac. & c. uno, tit. cod. in 6. *Garc. Calitrop. l. 2. c. 83.* Cujus exceptionis, seu prohibitionis hæc est ratio: cum quod collatio sit fructus dignitatis episcopalis, *Lotter. loc. cit. num. 16.* *Calitrop. Barbui. l. 2. c. 83.* fructus autem reservatur successori. *AA. idem juxta c. 2. quæ de elect. in 6.* Quia & non sit fructus tantum simplex, sed fructus cum honorificentia, qui propterea avelli nequit à personis, *Lotter. num. 17.* *Fermosin. loc. cit. num. 4.* ex *Abb. & Felin.* tum quia insuper collatio beneficiorum continet meram gratiam, in quo transcendit jas instituti, & confirmandi, que potius sunt de mera justitia. *Lotter. num. 16.* ex *Benemer. conf. 20. num. 13.* seu quia est libere donatio; donare autem prohibetur, cui libera bonorum administratio non conceditur. *Calitrop. loc. cit. n. 8.* idcirco, cum Capitulum sede vacante alienare, aut donare nequeat, conferre nequit illa beneficia. *Fermosin. loc. cit. num. 18.* *Barbui. loc. cit.* Atque ita ratio liberæ donationis, & meræ gratiæ, quam continet collatio, & in que exercenda lex plas confidit Episcopo, quam Capitulo funder illam non transire in Capitulum, *Lotter. num. 22.* Quia & ultimam rationem his subjicit *Lotter. num. 13 & 17.* nimis quod etiam hac potestas conferendi obveniat Episcopo eodem tempore cum jurisdictionibus, non tamen ei competat jure Magistratibus, ite ut ed jurisdictionem spectet, aut sit illis fructus, quomodomodum, quia jus confirmandi, & instituti, seu facultates aliz inspectoris à potestate conferendi ei competunt jure Magistratibus, & inter jurisdictionem reputantur, non impediuntur transire in Capitulum. Vide me delius in *Fore benef. p. 2. §. 208. n. 1.*

2. Aspiratur responsio primò, ut procedat, etiam si beneficium vivente Episcopo vacavit in ejus mente, & ab illo provisorio non sit. *Dian. loc. cit. res. 25.* *Fermosin. loc. cit. num. 18.* *Calitrop. loc. cit.* etiam *Molin. au ante.*

3. Ampliatur tertio, ut procedat, etiam si collatio spectaret ad Episcopum non facienda nisi eam consensu, & consilio Capituli; cum enim consilium, & consensus ille non faciat provisionem beneficii communem Capitulo cum Episcopo, provisio adhuc non poterit pertinere ad Capitulum sede vacante. Ventrighi, loc. cit. num. 53. Barbof. loc. cit. num. 10. citans Pavin. p. 2. q. 1. Navar. cons. 10. num. ult. de prob. Molin. de iust. tract. 5. d. 11. num. 9. & 12.

4. Limitatur à contra responsio quò ad beneficia, quæ vivente Episcopo etiam collationis libere simultaneæ illius eum Capitulo; hæc enim ratio huius communionis defuncto Episcopo tota transit ad Capitulum, utriusque illud tunc iure suo. Dian. loc. cit. citans Molin. ubi ante. num. 13. Navar. cons. 10. de prob. Fermo. loc. cit. q. 24. n. 5. Corrad. pr. cons. 1.3. d. 6. num. 71. Barbof. Caltrop. l. cit. Azor. p. 2. l. 6. d. 15. q. 12. Neque enim beneficia simultaneæ collationis, dum vacant sede vacante in mense ordinario, reservantur Papa per Regul. 2. Cancellar. cùm illa loquatur de collatione libera, quæ à solo Episcopo ad illius præcisam, & totalem voluntatem fieri potest, factique ostendit Papa per illa verba Regula: non tamen ad collationem cum alio vel aliis sociantia: se nolle Capitulo præiudicare in sua collatione de episcopali vacante. Corrad. loc. cit. num. 71. & 74. Unde iam, dum quidem Canonici, v.g. Magistrales, Doctores &c. in quibusdam Cathedralibus provident communibus suffragiis Episcopi, & Capituli per concursum, poterit Capitulum sede vacante providere istiusmodi beneficia. Barbof. cit. num. 110. citans Molin. ubi ante. Navar. loc. cit. & t. 1. ne sede. vac. in 6.

Quæstio 526. Num penes Capitulum sede vacante sit potestas conferendi beneficia debita conferri certi generis personis, puta graduatis, filiis familiarum, consanguineis fundatoris, nominatis, vel etiam certa persona, puta seniori de tali familia seu primogenito?

1. Resp. Non posse conferre Capitulum debita conferri certigenis personis, Dian. loc. cit. resol. 26. testens Cotaf. de benef. p. 1. c. 7. n. 5. & p. 4. c. 4. n. 37. & Meroll. rom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 107. loquentes in genere de beneficiis debitis certo generi petitionarum. Caltrop. tract. 13. d. 2. p. 29. n. 13. Gonzal. ad Regul. 8. Cancellar. gl. 45. num. 19. & gl. 9. h. t. n. 77. loquentes in specie de beneficiis patrimonialibus, hoc est, debita conferri non nisi intrinsecus ex tali loco; in ordine ad quæ licet gravata sit ordinaria potestas Collatorum, nihilominus adhuc eorum dici liberam collationem ait Gonz. loc. cit. num. 75. prout resolum in Abulensi parochial. 12. Iun. 1594. & num. 19. ubi testatur in nova prioratus de Novemb. 1609. resolutum, esse adhibendam collationem, et si faciendam necessarium uni ex sex de certo Collegio. Et quòd in terminis beneficiorum patrimonialium eorum collatio facta à Capitulo, ejusve Vicario sede vacante sit nulla, resolum esse in Callagor. beneficii de Arcasa. 26. April. 1569. aia num. 77. Item Lotter. l. 2. q. 2. num. 30. Ventrighi. loc. cit. n. 56. loquentes in specie de graduatis vel nominatis. Fermo. tract. de Capit. sed. rat. q. 23. n. 14. loquentes in specie de

beneficia debitis ex fundatione conferri consanguineis fundatoris, vel uni ex personis de certo Collegio.

2. Contrarium sentiente Rebuff. in pr. cit. de devalat. n. 85. & tract. de nominatis. q. 8. n. 49. ubi, quòd, ne diuturna vacatio contingat, possit Capitulum constituisse administratorem, qui provideat de beneficiis, quorum collatio est necessaria. Item Garc. p. 5. c. 7. num. 55. per numeros plures mordicus & fuscè tenente contrarium, & conante solvere argumenta Cotaf. Nixit autem potissimum hoc argumento, quòd militet eadem ratio pro collatione in eo sensu necessaria, quòd fieri debeat certi generis personis, quæ militat pro institutione, & confirmatione. Verum ratio in oppositum à Caltrop. adducitur, & quidem universalis, militans quoque pro Episcopi, seq. nimirum, quòd beneficia debita sint certo generi personarum, vel etiam certa, & determinata in individuo personarum, puta propinquiore fundatoris, aut aliis digniori, id ipsum non constituit collationem necessariam, sed liberam, & voluntariam relinquunt, dum nemo cogere potest Episcopum ad faciendam talem collationem, & ea debita non est fieri per Episcopum, sed la possit permittere elab. totum semestris datum ad providendum; & ita devolvit collationem ad alium, secus e contra, ergit in beneficia, quæ præmissa electione, & præsentatione conferuntur; utpote in quibus compelli potest Ordinarius tam à patrono, & Electoribus, quàm à præsentato, & electo, necesse est confirmet, & præsentatum instituit; neque in se defendere potest ex semestri concessio ad conferendum; cum pro institutione, & confirmatione non sit hoc semestris concessum; neque ob illius omissionem institutio & confirmatio ad superiorem devolvatur; cum in his non detur devolutio, sed potius cogatur institui, & confirmari à superiore facere institutionem, & confirmationem.

3. Rationem aliam dat Lotter. loc. cit. num. 30. quòd talis collatio non pertinet adhuc ad legem jurisdictionis, utpote ad quam ex dicta necessitate faciendæ collationis non concluditur, & in materia provisionis, quòd minus secularis aliqua transeat in Capitulum sede vacante, sufficit hinc ipsum casum non esse expressum in iure, juxta Cotaf. de benef. p. 2. c. 7. num. 4. Feder. de Sanis cons. 30. num. 3. & Rotam in Abulensi parochial. 1. Febr. 1593. apud Lotterium. Unde iam etiam manifesta patet disparitas inter dictam collationem, & institutionem, & confirmationem; dum casus ille de confirmatione electi, & institutione præsentati reperitur expressus in iure; item ille spectat ad legem jurisdictionis, & sic in alio sensu debitus, nimirum quia est iustitia. Confirmantur hæc ex eo, quòd dum Episcopus, cui vult ex pluribus graduatis, filiis familiarum, nominatis &c. providet, exercet actum gratiæ, seu qui propriè est gratificationis. Quin & ad hoc electa à lege est industria personæ Episcopi, dum ejus iudicio remittitur præelectio unius ex pluribus, in quibus autem electa est industria Episcopi, ea non transeat in Capitulum sede vacante. Lotter. loc. cit. num. 31. & 32. Et quòd specialiter juxta aliquos esse videtur contra Garciam, illud est, quòd hæc ratio nemini excedatur potestas Capitali sede vacante circa collationem beneficiorum contra communem præiudicium, & sensum. Si enim posset

conferre beneficia debita ex fundatione certo generi personarum v. g. consanguineis fundatoris; quia talia collatio censetur necessaria, eadem ratione possit conferre debita ex fundatione confecti concivibus fundatoria v. g. Neapolitanis, vel etiam regalis, & non exreis; & sic beneficia v. g. totius Hispaniae, quod absurdum loquitur Meroll. *loc. cit.* cum valde improprie illa omnia beneficia dicantur necessaria. Quod tamen absurdum male ex eo deducitur; dum nullatenus sequitur: potest Capitulum omnino beneficia ea lege fundata, ut non nisi regulis conferantur, conferre; ergo potest conferre totius regni beneficia; quia omnia regni beneficia sic fundata non sunt; ac proinde, parum hæc instantia urget contra Garciam.

4. Illud tamen hic notandum; quod monet Fermo. *loc. cit. num. 10.* dum dicitur, non transire ad Capitulum facultatem conferendi beneficia dominantis, id intelligendum de nominatione non habente rationem presentationis, & relincente liberum, ut nominetur paterfamilias possit; etiam eoim provisio non erit collatio, sed institutio, vel confirmatio. Unde ut Dian. *loc. cit. refut. 27.* ex Solozano de *iur. iudic. l. 1. §. 13. num. 31.* citatis quoque Wamel. *conf. 159. & 160. & 167. n. 2.* Sebast. Nevio in *Rebr. sit. qui sentia dare poss. n. 15. & seq.* aliisque pluribus, id intelligendum non est de nominatione, quæ pro omnibus indiarum ecclesiis fit à Rege Catholico, bipos quæ rationem veræ presentationis habet, & fit à Rege tanquam patrono omnium illarum ecclesiarum; adeoque nec fieri potest à Capitulo, vel ejus Vicario collatio dependenter à dicta nominatione, utpote jam habens rationem veræ institutionis.

5. Resp. ad secundum: Sed neque fieri potest à Capitulo sede vacante collatio beneficii debiti conferri uni in individuo personæ, nempe Titio primogenito, vel Caio optanti illud beneficium. Sic enim convincunt duæ rationes primæ pro responsione præcedente adductæ contra Fermo. *loc. cit. num. 14.* Disium, Meroll. 2. *sit. ubi* dicunt in tali collatione nullam exerceri liberalitatem, & de ea collatione necessariis intelligendos A.A. apud Garciam dicentes, Capitulum posse facere collationes beneficiorum necessarias, & de quali collatione in specie loquitur Garcia, *loc. cit. num. 90.*

Quæstio 527. An, & qualiter competat Capitulo sede vacante alternativa mensium; dum aliis ei competit privative vel simultaneæ cum Episcopo collatio?

1. Resp. primò: Capitulo Cathedrali habenti per se, seu privative ad Episcopum collationem non competit alternativa sede plenâ. Garc. *p. 5. c. 1. n. 624.* Gonz. *ad Regul. 2. gl. 42. n. 1.* Grævia enim hæc conferendi alteris mensibus locum non habet in inferioribus Episcopo collatoribus. Gonz. *loc. cit. num. 1.* Garc. *loc. cit. num. 473.* nisi forte speciali super hoc privilegio sint donati, ut Lotter. *l. 2. §. 41. n. 120.* Neque etiam competit Capitulo sede vacante ob eandem rationem, Chock. *ad Regul. 2. gl. 15. num. 2.* Garc. *num. 685.* citans Rotam in *Segob. Canonic. 24. Novemb. 1588.*

2. Resp. secundò: Neque competit alternativa Capitulo etiam sede vacante, dum habet aliâ simultaneam cum Episcopo collationem; quia

tunc confert nomine suo, & est adhuc inferior collator Episcopo. Vide dicta à me in *Fura benef. p. 2. §. 32. num. 1.*

Quæstio 528. An Capitulum conferre possit beneficia, quorum collatio ob negligentiam inferiorum collatorum devoluta ad Episcopum fuit, aut certe ad illum devolvenda, ubi is supervixerit?

1. Resp. Non convenire super hoc puncto A.A. Affirmativam tenent Jo. Andr. in 1. *quantum, de elect. in 6. Zachus de benef. & pens. §. n. 5. Zetol. pr. episc. p. 1. v. Capitul. §. 5. Lamb. de jur. p. 1. §. 4. n. 8. Zipa. de jur. pontif. l. 1. §. 1. n. 1. v. n. 6. & 7. (ubi is etiam: num verò collatio, quæ jure devolutio competit Episcopo, successioni reservanda sit de jure sitis problematicè controversatur) Vallent. l. 1. §. 1. n. 4. Molin. de *test. trad. §. 4. n. 12.* apud Barbo. de *iur. eccl. l. 1. §. 32. n. 110.* E quibus Molinus his fecit etiam suam sententiam proponit: Quamvis ad Capitulum sede vacante non pertinet conferre beneficia, quæ conferre pertinebat ad Episcopum ratione suæ dignitatis, tanquam annexum ejus dignitati ea donare, quando tamen ad Episcopum devolvitur conferre aliæque beneficia ob negligentiam, vel defectum inferioris, tunc ea conferre spectat, similiter ad Capitulum sede vacante, ut cum Jo. Andr. consentiant DD. communiter; quæ ea devolutio tunc idque jus pertinet ad jurisdictionem episcopalem ratione utilis administrationis suæ dixerit, in bonum & favorem non Episcopi, sed beneficiorum, & numerum; in ejusmodi autem jurisdictione succedit Capitulo sede vacante. Quod autem in eo evenit collatio beneficiorum ad Capitulum sede vacante, colligitur apertè ex c. *illa, in fine penult. gloss. ult.* ob negligentiam verò conferendi beneficium intra semestre à puero notitia vacationis transit jus, quod habet Episcopus ad illud conferendum ad Capitulum, etiam si sedes non vacet, ut habetur c. *nulla, §. ult. & c. quia, de concess. præb. &c.* Sic quoque hanc sententiam probabilem asserunt Ventrigl. *loc. cit. num. 54.* Dian. *loc. cit. refut. 27.* licet utroque dicat, se sententiæ oppositæ adharere, ponitque hanc pro se rationem Dian. quod hæc devolutio, seu potius facultas hæc conferendi in casu devolutionis negligentiam superioris supplendo pertineat ad Episcopatum ratione jurisdictionis episcopalis (& quidem, ut dicebat Molinus, necessaria ad diocesam utilem administrationem) adeoque in ea succedat Capitulo, secus ac accidit in potestate conferendi jure proprio, utpote quæ nascitur tanquam fructus ex dignitate episcopali, & ut Lotter. supra, conferre hoc jure proprio Episcopi non spectat ad jurisdictionalis.*

2. His tamen non obstantibus contrarium tenent præter Dianum Ventrigl. *loc. cit.* Meroll. *num. 3. d. 7. c. 7. dub. 9. n. 112.* Fermo. *loc. cit. §. 24. n. 4.* Garc. *p. 5. c. 7. num. 53.* Caltrop. *loc. cit. num. 10.* Azor. *p. 2. l. 3. c. 18. §. 6. & l. 6. c. 26. §. 9.* Laym. *in c. cum olim, de major. & obed. n. 3.* Barbo. *loc. cit. num. 110.* citans Prævio. *p. 2. §. 2. n. 10.* Rebuff. *sit. de præb. n. 93.* Quærant Felin. Abb. &c. Fundamentum hujus sententiæ est, quod hæc devolutio ad Prælatum superioris inducitur ob negligentiam, vel defectum Prælatis inferioris non deducatur immoderè ex natura rei, nec ex aliqua ratione concludente, sed

2. Verum hæc de jurisdictione illa habendi concursus existens habuissint penes Capitulum sede vacante: unum autem & exercitium hujus jurisdictionis, siue ipse concursus, ceteraque à Tridentino præscripta actualiter celebrari per ipsum Capitulum inmediate possint; an verò non nisi per deputatum ab illo Vicarium, merito dubitatur. In quo dubio contra Capitulum pro ejus Vicario deciderit Cardinalis de Luca *loc. cit.* à num. 4. his fere verbis: planum ac receptum dixi, quòd concursus fieri debeat coram Vicario ad præscriptum Concilii Tridentini deputato ad exercitium universæ jurisdictionis Episcopalis in diocesi; non autem coram Capitulo juxta declarationem S. Congregationis in *dileta taliana* registrata apud Garicum. Idque summa ratione, quoniam Concilium loquitur de Episcopo, vel Vicario, & sic de unico officiali: non de sub nomine Vicarii consentit in decreto conciliari veniat deputatus à Capitulo. Ac etiam, quia prius incommode videtur, hujusmodi actum explicari in pleno Capitulo, ubi ob ingenuorum & affectionum nimiam discrepantiam scilicet, ac pleraque inconvenientia resultare possent circa prædilectionem plurium approbatorum, ac etiam ob magnam publicitatem, cujus iactura reuerentia videretur Examinatorum libertas in proferendo suo voto cum similibus inconuenientia, &c. S. Congregatio expressè alie idem Cardinalis de Luca in *annot. ad Trid.* d. 23. num. 30. ubi Ordinarii sedes vacat, seu alias impedita est, adducit in universa jurisdictione episcopali subiacet Capitulo, tunc ad illud quoque id (intelligi habere concursum) pertinet, modò tamen id agat per Vicarium ab eo deputatum, ad præscriptum Concilii Tridentini, idcirco non potest id sibi reservare, ac per se ipsum capitulante, seu per aliquos Canonicos ad id deputatos hujusmodi actum explicare juxta memoratum S. Congregationis declarationem. Idem adhuc expresse innuit Fagnan. *ill. de sede vac.* c. 17. in fine. & num. 25. verba ipsiusmet S. Congregationis Concilii: Capitulum, aut Decanus Cathedralis nullum sibi jus vendicari proponendi edictum, aut deputandi, seu eligendi, vel convocandi coram se Examinatores, nec jubendi, aut curandi, ut conueniat aut Examinatoribus deputatis, ab eo examen fiat; minus eligendi magis idoneum, aut literas testimoniales de eo scribendi: sed hæc omnia exequatur partim synodus diocesana, partim Vicarius sede vacante constituendus, quem Capitulum omnia constituit debet: qui, ut præstat Fagnan. *nu.* 24. (ex eodem S. Congregationis præscripto) Vicarius ipse solus absque Examinatoribus scribet literas ad Sanctissimum D. N. ad quem collatio Parochialis spectabat, quibus præcipue relabatur, propositum fuisse edictum, & examen per concursum factum, còque examinatos fuisse, & ex examinatis iuris idoneos à tribus saltem Examinatoribus judicatos; se verò ex illis idoneis aliam ceteris magis idoneum judicasse elegisseque.

Quæstio 331. Quid possit Capitulum sede vacante quoad deputationem Examinatorum Synodalem?

Resp. Si Capitulum sede vacante celebrare possit Synodum, ut verum sit ad deputari Examinatores Synodales: quin etiam in illud uouitralent. *g. Laurentii Tract. III. De Capit. sed. vac.*

potestas celebrandi Synodum extra casum specialis necessitatis occurrentis, cui aliter provideri nequeat. Talem casum specialem necessitatis celebrandi Synodum esse tradit Lotter. *lib.* 2. *quæst.* 31. num. 24. dum sede Episcopali vacante vacaret ecclesiæ Parochialis, & ex deputatis in ultima Synodo Examinatoribus non superesset tot, qui posset in præsumto numero examini interelle. Hoc enim casu imputandum Capitulo, si non illico convocaret Synodum ex hac præcisè causâ deputandi novos Examinatores. Si verò superesset Examinatores saltem tres, eum non poterit fieri examen absque eo, quòd plures à Capitulo deputentur. Lotterius *loc. cit.* explicat id ipsum verbum iterum ipsomet sacre Congregationis Concilii proponit *loc. cit.* *nu.* 10. ubi: Curabit idem Vicarius (intelligit Capitulum, seu sede vacante à Capitulo constitutus) ut singulis annis à diocesana Synodo probentur Examinatores saltem sex, ex quibus tres ipse eliget, còque congregabit, qui secum examen periciant ad singulas Parochias vacantes. Et si ex dictis Examinatoribus sex aliqui intra annum suæ electionis mortui sint, tota facultas examinandi ad superites, etiam si unus tantum superesset, eo suo durare spectabit. Si contingat sequentibus annis oculos alios Examinatores eligi in Synodo diocesana, illi tamen, qui semel præcedente anno electi fuerint, pro legitimis habeantur, etiam post lapsum annum suæ electionis, & sic in officio suo perseverare possunt, donec alii servarà formà Concilii electi fuerint. Et si ex dictis sex Examinatoribus aliqui mortui fuerint, curabit Vicarius, ut lapso anno alii in locum defunctorum sufficiantur, seu eligantur in Synodo diocesana, aliqui, qui superarant, pro legitimis non habeantur. Vide dicta à me in *For. benef. part.* 2 ubi de hac materia concursus, & constituendo Examinatorum fuit. De cetero videtur idem posse vel non posse Capitulum extra deputationem Examinatorum extra Synodum, quod circa illam extra Synodum potest, vel non potest Episcopus.

Quæstio 332. Quid possit, vel non possit Capitulum sede vacante circa commendationem beneficiorum tam Parochialium, quàm aliorum, item circa constitutionem administratorum, & economi?

1. **R**esp. primò in genere, posse Capitulum sede vacante vacantia beneficia, etiam quæ conferre attinebat ad Episcopum, commendare ad tempus, providendo de idoneo Vicario & economo, qui illa administret, dato ei congruo stipendio, donec beneficium ab eo conferatur, cui competit eorum collatio. Id enim ad restam diocesis administrationem spectat. In hæc terminis generalibus loquuntur Barbofi *jur. eccl.* l. 1. c. 32. *nu.* 94. citans Rabuffi in *pr. tit. de desolat.* *nu.* 77. & 80 Molin. de *just. tr.* 5. d. 11. *nu.* 1. Azor. *p. 1. l. 3. c. 38. q. 2.* (cujus tamen doctrinam intelligendam esse de beneficiis simplicibus, & non de curatis, ait Diau *p. 8. tr. 4. res. int. 31.*) Calliop. *cit.* p. 29. *nu.* 21. & surb. Fernandus *tr. de capit. sed. vac.* q. 25. à *nu.* 12. ego *For. benef.* p. 2. q. 71. *nu.* 1.

2. Notandum tamen, aliud esse commendare ecclesiam seu beneficium, aliud dare illi admini-

statorem, eisdem ac oeconomum. Quamvis enim is, cui ecclesia ad tempus commendata est, titulum beneficii non habeat, plus tamen iura obtinet, quam merus administrator aut custos, quippe cum spectat saltem consuetudine, permittatur commendatario (intellige etiam temporalia) et fructus beneficii interim percipiat, & annexa beneficii iuribus utatur, cum & labores sustinet. Laym. ad l. nemo, de elect. citans Jo. Monach. in idem cap. 11. §.

3. De cetero responsionem limitat Lotter. l. 2. §. 2. 2. §. ut procedat, modo urgent necessitas, quia nimirum beneficium habet annexum onus, & patitur defectum ministrorum.

4. Limitat secundò *loc. cit.* num. 40. nempe ut procedat cessantibus reservationibus apostolicis, dum enim hodie dum omnia beneficia spectantia ad collationem Episcopi variis sede Episcopali vacante reservantur Papæ, censet non posse Capitulum in parochialibus, aliique beneficiis apponere oeconomum, aut temporaliter commendare; id quod ex eo, quod Papa habeat providere, & collatio non pertinet ad successorem in Episcopatum, soli Papæ seu ministris ejus competit illud ius custodire, aut deputatio oeconomus, aut temporaria commenda. Lotter. num. 36. citans Abb. in c. lona memorie no. 12. & 13. de appellat. & in c. nobis, nu. 6. de elect. & Rotam in non alienat. p. arch. 1. Febr. 1593.

5. Limitatur quoque ab aliis quoad tempus, ita ut loci loquantur in terminis generalibus non distinguendo beneficia parochialia à simplicibus, dicant nihilominus Capitulum esse commendare, vel etiam in iis statuere posse oeconomum ad sex menses, ut Laym. inter c. res, de off. jnd. ordinat. n. 3. & loquitur hac in parte de Capitulo sicut de ipso Episcopo.

6. Resp. secundò in specie, posse quoque Capitulum sede vacante ecclesiam Parochiales commendare, constituerè quoque Vicarium, qui ecclesie deserviat, & Sacramenta administret etiam ultra sex menses, donec fuerit de pastore provisorum. Barboz. *loc. cit.* nu. 110 in fine ex Azebedo *inf.* 9. à nu. 15. Fermoz. qu. 27. nu. 10. citans Rebuff. Abb. Innoc. & plures alios, ac dicens esse praxin communem omnium Episcopatum, & multò magis id procedere in beneficiis curatis, quàm simplicibus. Idem tradit Azor *loc. cit.* ubi: quid si intra sex menses rector ecclesie defunctus non fuerit, poterit ultra id tempus commendare? poterit, imò illud (intellige tempus) protrahere interim, dum fuerit de idoneo rectore ecclesie vacanti prospectum. Nec quicquam Episcopo futuro detrahatur, quia is poterit conferre illud beneficium etiam invito eo, aut non vocato, cui commendatum est. Item Layman, in c. c. nemo, num. 3. ubi quod Capitulum possit commendam prorogare, si accidat Episcopatum vacante ultra sex menses, & interea idoneus rector haberi nequit, aut alia necessitas prorogationem expollet. Atque ita quoque quoad hanc prorogationem temporis in commendam Parochialium loquendum de Capitulo, sicut de Episcopo, si in viveret.

7. Resp. terciò: Non possit tamen Capitulum, sive Vicarius Parochialis ecclesiam dare in commendam temporalem ei, qui in concursu magis idoneus iudicatus, aut is constituit in administratorum ejusdem. Fagnanus in cap. illa ne sede vac. à nu. 26. ubi ipsiusmet S. Congregat. Conci-

lii verbis sic ait: meritiò magis idem Capitulum (intellige Cathedrali sede vacante) abstinere à conferendo Parochialem vacantem in commendam temporalem ei, qui magis idoneus fuerit iudicatus (intellige in concursu) maxime eum cavere, ne concedat omnes fructus ipsius Parochialis eidem, dista commendam dante, Quoniam Concilium habet omnia prohibuit, dum hanc Episcopum debere statim habuà vocari vacatione Parochialis idoneum in ea Vicarium cum congrua fructuum portione constituere. Quod minus obicit Vicarius præcise sede vacante deputatur. Cavebitque & ipse à dicta commenda, & à concessione omnium fructuum, & illud quoque sibi interdichum faciet, ne eum, quem magis idoneum ipse iudicaverit, constituat Vicarium in Parochiali, aut et quoque modo præficiat, donec vacatio fiat, sed debet omnino à principio vacationis, & antequam ullum examen fiat, constituere in ea alium Vicarium, qui eam animarum interea gerat, donec Parochialis fuerit à sede Apostolica magis idoneus collata.

8. Resp. quartò: Capitulum nequit commendare beneficium regulari Clerico seculari, & è contra. Azor *loc. cit.* ex Rebuff. in pr. benef. tit. de devolut. num. 23. contra Pzapos in cap. Frengieri, & Patrum Perusia. in cap. si constituit. de accusat. Nam nec ipse Episcopus id possit, argumento clem. de suppl. negl. prælator. in 6. Solius enim Papæ est regularia beneficia Clericis secularibus, & secularia regularibus committere. c. cum singula, de prob. in 6. nisi forte, ut addit Azor, dicat, iura solam prohibere, ut conferantur; & verbum committere, accipere prout est idem quod commendare.

9. Resp. quintò, de cetero, si sermo est de commendatione propriè tali, etiam seculari reservatione nequaquam Capitulum commendare potest beneficia, quia commendatio propriè talis, seu perpetua, æquivalere collationi, quæ Capitulo est interdicta, quin & omnis commendatio (intellige propriè talis seu perpetua) (Parochialium) à Tridentino sess. 24. c. 18. interdicta est Episcopis. Castropalao *loc. cit.* nu. 21.

Quæstio 533. Quid possit Capitulum sede vacante quoad recipiendas resignationes beneficiorum, & resignatorum collationes.

1. Resp. primò, Capitulum sede vacante, & sive Vicarius beneficiorum non solum spectantium ad collationem simultaneam Episcopi & Capituli, verum etiam spectantium ad collationem solius Episcopi simpliciter factas recipere potest. Barboz. *jur. eccl.* lib. 1. cap. 32. num. 96. citans Zerol. in pr. Episc. part. 2. v. Capit. §. 7. Rucium in pr. antea, resol. 243. Sbroz. de off. vic. part. 2. quæst. 71. num. 12. Parif. de resign. lib. 7. quæst. 23. num. 20. Pavin. de potest. Capit. sede vac. part. 2. quæst. 2. num. 11. & seq. Azor part. 2. lib. 2. cap. 38. quæst. 3. Dura. part. 8. tract. 4. resol. 12. citans plures alios, & studiosè remittens ad Bauvium tom. 2. tract. 11. quæst. 23. per tot. Ventrigl. tom. 2. annotat. 15. §. 1. num. 51. Castropal. tract. 13. d. 2. p. 29. num. 15. Garcias part. 11. cap. 3. numer. 256. contra Rebuffum in pr. de devolut. numer. 94. & seq. Prosper. de August. in addit. ad summ. Bullar. Quaraniam. v. Capit. num. 1. apud Dianam *loc. cit.* item contra Laym. in 1. Cùm

(102)

Ubi de major. & obed. num. 11. quem sequitur Pirh. ad 17. de renu. nam. 74. quatenus tunc non possit resignationes eorum beneficiorum, quæ ad solius Episcopi resignationem spectant, simpliciter factas à Capitulo recipere quod receptio talis resignationis sit gratis, seu remissio obligatorum. Pro quo Laym. citat Garciam p. 5. c. 7. n. 6. ubi tamen id de hoc à nihil, sed solum ait, aliquos dicere, Capitulum succedere in his solum, quæ sunt iustitiae & necessitatis. non in his quæ sunt gratiae & voluntaria jurisdictionis. Verum in contrarium est ratio, quam ipse etiam Garcias indicat *loc. cit. num. 4.* Fungitur namque Capitulum vice Episcopi, & succedit illi, quæ spectant ad jurisdictionem Episcopalem, & rectam Episcopatus administrationem, exceptis casibus à jure expressis, inter quos non est dicta receptio. Diana *loc. cit. & ego part. 2. q. 714.* adde ex Paris. Dico. Azor. *loc. cit.* quod resignatio potest, quin & fieri debet in manibus illius, qui invitum potest spoliare beneficio, & non in manibus collectoris (intellige, dum iste facultate destituitur) sed Capitulum sede vacante potest invicem destituere, privando aliquem beneficio ob crimen. ergo. Nec obstat, quod alienatio sit interdicta Capitulo sede vacante, cum receptio resignationis non sit propriè alienatio; quia Capitulum eam recipiens non hocipso beneficium conferat, aut conferre possit, Paris. *loc. cit. n. 12.*

2. Procedit responsio non solum in resignatione, quæ fit in potestatem resignantis, sed etiam in qualibet alia quæcumque voluntaria (intellige tamen, si fiat ex causa aliqua, quia omnis resignatio requirit causam aliquam) Diana *loc. cit.* Cujus contrarium sensisse videtur Paris. *loc. cit. num. 35.* ubi: declarat conclusionem procedere, quando fit resignatio in potestatem resignantis. Ratio est, quia admissio talis resignationis pertinet ad iustitiam; & in his, quæ sunt iustitiae, succedit Capitulum sede vacante; ideo resignationem gratiosam non possit admitti à Capitulo sede vacante, ut inquit Lopus. Citat quoque præter Lopus pro hac doctrina Federicum de Senis *tratt. de perm. benef. quest. 36. num. 61.* Pavin. &c. Et ita expressè tenet Laym. *loc. cit.* si quis est, si accipitur resignatio propter crimen commissum, seu in penam, aut ob aliquam necessitatem, vel si causa permutationis. His casibus Capitulum dare potest potestatem (intellige resignandi) seu autorizari & recipere resignationem. Laymannus sequitur Pirh. & idem sentire videtur Fermosin. *quest. 15. num. 3. & 7.* Verum, ut bene Diana, ratio à nobis data est regula generalis. Adde, quod ait Azor *loc. cit.* resignationes admittit non causam permutationis, sed simpliciter factas, est plerumque necessitatis, non voluntaria. nam iustus de causa beneficiarii aliquando sua beneficia deponunt, seu dimittunt. Quia & ex ipso Paris. *loc. cit. num. 25.* ex menta etiam Feder. de Senis, & Jo. And. in *causis de major. & obed. in 6.* plurima potest Capitulum sede vacante de pertinentibus ad Episcopum, quæ sunt jurisdictionis voluntaria. Procedit quoque non solum quoad resignationes spectantem ad solius Episcopi collationem, verum etiam ad aliorum inferiorum collationem. Possit quoque Capitulum sede vacante resignationes beneficiorum recipiendas committere alteri, tradit Paris. *loc. cit. n. 34.* citans Pavin. p. 2. q. 2. n. 15.

P. Laurentii Tratt. III. De Capitulis, &c.

3. Resp. Secundò non potest tamen istiusmodi beneficia coram se simpliciter resignata conferre. Azor. Barbof. Castropal. *loc. cit.* Paris. *loc. cit. num. 19.* Sunt enim hæc duo, resignationes recipere, & resignata conferre valde diversa, potestque unum, & non alterum competere alicui. Paris. *loc. cit. num. 30.* Castropal. *num. 16.* Elque Capitulum, ut dictum, prohibitum conferre beneficia spectantia ad liberam solius Episcopi collationem, qualis esse non desinunt, dum vacat per liberam resignationem non factam in manibus Papæ. Neque magis necessaria est Episcopo talis beneficii provisio, quam si vacaret morte beneficiarii Castropal. *num. 15.*

4. Resp. Tertiò potest quoque Capitulum sede vacante præstare auctoritatem permutacionibus, five recipere resignationes factas permutationis gratia, dum ea aliis spectant ad collationem Capituli, vel etiam ad collationem Capituli, & simul Episcopi, vel ut addit Barbof. tertii altius, quia admissio permutationis est actus jurisdictionis episcopalis ad rectam diocesis administrationem spectans, adeoque transfit ad Capitulum, cum non inveniat in jure exceptas. Paris. *loc. cit. nu. 31.* Junius *nu. 37.* Ventrigl. *loc. cit.* Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 4. vers. beneficium. Barbof. *loc. cit. nu. 24.* citans insuper gl. in Clem. 2. de rerum permur. 7. confirmat. Bonacia. de simon. q. 4. c. 12. num. 77. Garc. p. 2. c. 4. à num. 75. Non potest tamen recipere resignationes permutationis gratia, dum ea spectant ad Episcopum (vel etiam alterius) solius collationem. Diana *loc. cit. resolut. 29.* citans Meroll. *tom. 3. d. 7. ad. 11. num. 135.* Barbof. *loc. cit.* citans Ruccium in *colleat. decis. p. 6. collect. 487.* & Putem *decis. 310. l. 2. in correctis.* Castropal. *loc. cit. num. 18.* contra Laym. *loc. cit.* Wamel. *tom. 1. c. 15. num. 10.* Chok. de permur. benef. c. 8. n. 6. Ventrigl. *loc. cit.* ubi in: Limitatur (scilicet quod Capitulum possit recipere resignationes in causa permutationis, seu permutationes) ut possit resignationes ex causa permutationis recipere etiam in beneficiis spectantibus ad solam collationem Episcopi, licet non possit permutationem exequi, & illi auctoritatem præstare, sed sit exspectandus Episcopus, refert Garc. p. 2. c. 4. n. 72. Item contra Azor. p. 2. l. 4. c. 38. q. 4. ubi: eo Capitulum sede vacante possit recipere, & approbare permutationes beneficiorum, dum sunt sententia, una negat, altera affirmat, Venetis quidam negarunt, sed concedunt Feder. de Senis *tratt. de permur. benef. q. 36.* Lopus. Panorm. Felin. in *cum olim de major. & obed. Card. Imol. Vitalin.* cum gl. in Clem. 2. de rer. permur. Hæc opinio est probabilior, quæ sic intelligenda: Capitulum potest quidem recipere permutationes, sed non conferre beneficia permutationis, nisi per conferendi ad ipsum pertineat, vel communiter ad ipsum Episcopum & Capitulum. Ita gl. *loc. cit.* Sicut in simili potest Episcopus admittere resignationem beneficii reservati Papæ, sed nequit illud conferre, ut docent Lopus, Feder. de Senis *loc. cit.* & Rebuff. in *pr. tit. de devolut. n. 94.* Verum vel ex hoc ipso, quod dicitur ab adversariis, ea beneficia sic resignata à Capitulo tamen conferri non posse, rectè arguitur hæc sententia inconfirmata, & stabilitur nostra responsio. Si quidem nemo recipere potest resignationem beneficiorum factam permutationis gratia, nisi etiam beneficia illa conferre possit, dum permutationum quilibet hac conditione, & non aliter re-

signat suum beneficium, ut loco illius beneficium alterius consequatur. Sed Capitulum beneficium illi conferre non potest, ut fassetur adversarius, & rectè docent Fermosinus q. 25. n. 4. Dion. cit. ref. 29. Barbois. Castrop. Garc. & c. in iuxta litteram generalis regulæ; nimirum: quod Capitulum in eadem sit provider beneficiorum spectantium alias ad liberam Episcopi collationem, qualis adhuc est collatio beneficiorum resignatorum permutationis gratia, tametsi enim, ut bene Castrop. loc. cit. n. 19. beneficia permutationis necessariò conferenda sunt permutationibus, ita ut hi compelli possint admittere permutationem, ut ex perficiat, beneficia permutationis sibi conferendo; quia tamen hæc necessitas collationis non provenit aliunde, quàm ex libera permutationis acceptatione, quàmque propterea non alius (ut alias contingit in collatione beneficii, ad quod quis prefatus est) sed Episcopus libere acceptans permutationem sibi ipsi impieat, collatio dicenda est absolute libera, & non nisi necessitate consequente, nimirum ad liberum arbitrium necessaria, adeòque dum dicitur Capitulum conferre posse, quæ sunt collationis necessaria, intelligendum id non est de conferendis necessariò necessitate consequente, sed de conferendis necessariò absolute, & necessitate ab alio Episcopo imposita. Unde jam rectè concluditur, non posse Capitulum permitti facultatem recipiendi permutationem, quin permittatur eidem potestas conferendi; & contra collatione hæc veritas, non posse non esse veritatem receptionem permutationis, et sic hæc dicitur esse actus jurisdictionis episcopalis, uti hanc sequamur legitimum agnoscit Diana loc. cit. & stabilis hoc exemplo: si Vicarius Episcopi generalis haberet facultatem ab Episcopo recipiendi resignationes beneficiorum ex causa permutationis, posset jam eo ipso sine alia facultate ab Episcopo accepta ea conferre permutationibus. uti hoc ipsum tenet, & hanc sequamur alio manifesto exemplo comprobatur Pat. d. r. signat. lib. 2. q. 96. n. 4. relatus pro hoc plurimis, dum ait: Reservatio impedit permutationes eorum Ordinarii (cujus contrarium rectè pro hoc sententia adducebat, & adducere debebat Azor:) nam si possent admittere permutationem, deberent quoque conferre permutationibus juxta c. 1. de rerum permut. in 6. & ibi communiter AA. & quis conferre non possunt reservata. prohibentur admittere eorum permutationem. Quibus contrarium non dicit Pat. dum loc. cit. n. 2. tradit, posse resignari reservata eorum Ordinarii, et sic ab eis conferri nequeunt; longè enim diversum est, reservata resignare simpliciter & absolute, & resignare ex permutationis gratia. Nil enim vetat resignari simpliciter beneficium in manibus alicujus, qui id conferre nequit, ut patet, dum resignatio fit in manibus Episcopi, & collatio illius beneficii resignati fæpe ab inferiori collatore. Ego in fere benef. part. 2. q. 713. in fine. Facis pro hoc, quod admittit resignationis separari nequeat à collatione in permutationibus beneficiorum, juxta doctrinam Lotterii lib. 3. q. 19. n. 20. ubi permutatio secum irahit executionem, consummaturque in simpliciter Superioris admisione, juxta doctrinam Innoc. in c. inter cetera. n. 3. de prob. quem sequitur Archid. in c. unic. de rerum permut. in 6. adeò ut non sit necessarius actus collationis,

ut punctualiter Fedes. de Senis conf. 73. n. 5. Quam doctrinam eodem expressis adhuc tradit Gonz. ad reg. 8. gl. 14. n. 43. & 44. ubi in permutationibus non est necessaria aliqua expressa collatio nova ipsi permutationibus de beneficiis permutationis faciendis; sed statim, quod ex eadem permutationis beneficia resignantur, & Superior resignationem admittit absque alia collatione, transfert ea invicem in alterutrum, & in continenti permutatio eo ipso perfecta permanet absque alia nova collatione. Nam illa admittit habet vim tantæ collationis. citat pro hoc Federic. de Senis de permut. n. 44. q. 27. Anchar. in c. 1. inter cetera. & Roem. decis. 116. n. 6. de rerum permut. in antiqu. & decis. 20. 3. tit. eodem in novis. Contra quam tamen doctrinam Lotterii quid obviari possit, vide apud me in For. benef. p. 34. 191.

5. Unde jam etiam minus rectè Gartius p. 11. cap. 4. n. 21. censet Castrop. loc. cit. n. 20. nempe quod, si permutatio jam admittitur esse à vivente Episcopo. & necdum ad effectum perducta, sive necdum facta collatio permutationum beneficiorum, per eam perfici, & sic beneficia permutationis permutationibus à Capitulo sede vacante conferri, cò quod (preterquam quod casus talis vix contingere possit; cum admittens permutationem eo ipso, seu eodem contractu admittat resignationem, & conferat resignata; quòd & idipsum absolute fieri nequeat, juxta doctrinam illam Lotterii & Gonz.) hæc perfectio permutationis, seu collatio faciendi ab Episcopo, si supervixisset, in sensu jam explicato adhuc foret libera.

6. Stabilitur & hoc ipsum, nempe quod Capitulum resignationem permutationis gratia factam admittere nequeat, & collationem beneficiorum permutationum reservare futuro Episcopo; licet etiam deus posse collationem in hoc casu separari à receptione resignationis. Siquidem dicta resignatio admitti nequit, quin simul admittatur (intellige à recipiente hanc resignationem) conditio collationis illorum beneficiorum competentibus faciendi. ut Castrop. de benef. d. 5. p. 3. §. 1. n. 2. & quem citat Garc. part. 11. cap. 4. à n. 85. (quin & ut Castrop. loc. cit. n. 2. in fine, admittens resignationem ex causa permutationis eo ipso obligetur beneficia resignata conferre permutationibus) adhuc Capitulum nequit illis recipere, collatione illorum reservata futuro Episcopo, et tunc obligare ad ea hæc, & non alius, conferenda; cum libertatem, quam habet conferendi beneficia, quæ ad illam solum spectant, restringere nequeat. Quam eandem rationem tangit Diana cit. ref. 29 ubi etiam addit: neque in casu, ubi Episcopus futurus noluerit permutationibus perficere beneficia illi conferendo permutationibus, hi ad ea (utpote quæ amiserunt resignando coram Capitulo, quod eorum resignationes admittere nequit) redire nequeat sine nova collatione; sed ne accidit in permutationibus facta coram Papa, & non fortitè effectum. Citat Diana pro hoc Gambaz. in c. 1. de rerum permut. in 6. n. 124. & seq.

7. Porro circa hanc materiam receptionis resignationis faciendæ, à Capitulo notanda sunt sequentia. Primò, si Capitulum sede vacante esset in possessione recipienti: resignationes omnium beneficiorum, etiam spectan-

tium

atque ad solius Episcopi collationem, possit recipere resignationes, & conferre omnia beneficia. *Parisi. l. 7. q. 21. n. 40.* quia in his attenditur possessio iuxta *c. consuetudinis. de Jerep.* imò ex uoluntate collationis sortite effectum acquiritur possessio conferendi. *Parisi. loc. cit. n. 4.* citatis plurimis, Et si de cetero Capitulum sede vacante non possit praescribere hanc facultatem recipiendi resignationes, & cum sede vacante nec iocuari, nec euertere, nec finibus possit praescribere; cum ecclesia careat legitimo defensore, & sit pupilla. *Parisi. n. 44. & 45.* secundo in casibus, in quibus Capitulum sede vacante potest recipere resignationes, & resignata conferre; Intelligitur, dum ea aliis se solo conferre non possit; debet hoc facere ante provisionem faciendam in consistorio de novo Praelecto. *Parisi. loc. cit. n. 46.* hac enim sententia, sedes non amplius vacat, etiam si necesse sit possessionem. *Parisi. n. 47.* citans Rotam in *Burgensi. anno 1612. 28. Jan. 1583.* cum aliis vacet sedes usque ad confirmationem; provisio autem facta in consistorio, seu provisione apostolica, ut Caldern. *conf. 4. de elect. Felio. inc. 2. de script.* habet viam electionis, & confirmationis. *Parisi. n. 48. & 49.* Plura circa eandem materiam, auctorizandi permutationes beneficiorum per capitulum sede vacante vide apud meo *Ter. benef. p. 3. q. 34. & 39.*

Quaestio 534. Quid possit Capitulum sede vacante circa uniones beneficiorum?

Resp. primum Capitulum sede vacante sibi unire nequit beneficia Barbo. *jur. Eccl. l. 1. c. 3. n. 99.* Ventrigli. *rem. 2. de unio. c. 3. n. 8.* Laym. *inc. 1. de unio. de major. & ordin. n. 11.* Caillo. *protr. 13. d. 6. p. 12. §. 2. n. 13.* Garc. *p. 12. c. 2. n. 68.* testans decretum à S. Cong. Concil. capitulum sede vacante non posse suppressere quodcumque beneficium, & sibi unire, sicut sede plena non potest consentire unioni faciendae ipsi Capitulo directè, & principaliter, 2. Resp. secundò; cum verò possit unire aliis piis locis, vel beneficiis sibi beneficiis, per quorum unionem nihil iuribus, aut jurisdictioni Episcopi detrahatur, non conveniunt AA. sed utrumque aequè ferè probabiliter dissentiant. Affirmativam tenent Ventrigli. *loc. cit.* dicens eam esse magis communem. Dian. *p. 8. tract. 4. resol. 31.* Laym. *loc. cit.* citans scriptum theol. *mor. l. 4. ar. 2. c. 9. n. 6.* Castrop. *loc. cit.* Garc. *loc. cit. n. 67.* citans Cacciaiup. in *tract. de unio. c. 3. q. 6. n. 19.* Rebuff. in *pr. de unio. tit. de unio. n. 36. & 112.* de devot. n. 100. Pet. Perul. *de unio. c. 4. n. 29.* (vel ut Barbo. eum citat. *c. 5. n. 26.*) Zorol. in *pr. Episc. p. 1. v. 1. n. 5. 11. & p. 2. v. 1. cap. 5. 9.* Mart. Anton. Genucin in *pr. iuris Neapol. c. 83. n. 25. edit. 1.* Azor. *p. 2. d. 6. c. 28. q. 9.* (quoniam idem Author expressè contrarium tenet. *p. 2. l. 3. c. 38. q. 9.*) & insuper Sanch. in *sum. tom. 2. l. 7. c. 12. n. 155.* Fundamentum horum AA. est, quòd potestas hac uniendi sit jurisdictionis episcopalis; & quidem necessaria; eo quòd non nisi urgente necessitate Ecclesiae, vel evidente illius utilitate facienda sit unio, neque sit ex calibus iure exceptis, adeoque in ea succedat Capitulum, quibus non obstat, quòd Capitulum beneficia conferre nequeat; unire autem non possit beneficium ecclesiae, seu alteri beneficio, nisi id ei conferat, nam lata est disparitas inter unire & conferre, beneficium enim etiam nondum vacans potest auri, non tamen conferri, item unire est necessarium, vel evidens utilitatis Ecclesiae; non verò conferre. Dien. *loc. cit. ex Sanch. & Azor. cit. c. 28. q. 9.*

3. Nihilominus oppositum sententiam tenet Azor. *cit. c. 28. q. 9.* ubi etiam ait, AA. oppositae sententiae loqui non de unionis facta accessorie, sed aequè principaliter; quia volunt, id posse Capitulum, ubi nihil decederet per talem unionem iuri episcopali (qualiter illi nihil decederet per unionem factam aequè principaliter, vel etiam factam accessorie de beneficiis spectantibus ad collationem solius Capituli; decederet autem per unionem factam accessorie; cum beneficium sic unitum extinguatur, adeoque subtrahitur impofterum collationi Episcopi) in quo tamen fallitur Azor, quia etsi aliqui eorum id velint, non tamen omnes, ut patet ex Castrop. item haec sententiam oppositam tenent Lotter. *l. 1. q. 28. n. 141.* Item Meroll. *tom. 3. d. 7. c. 7. de 14. n. 147.* epud Dien. Item Pavin. *p. 3. q. 3. d. n. 17.* Cuchin *insist. major. l. 2. tit. 9. n. 17.* Hojed. *de impar. benef. p. 2. c. 3. n. 7.* apud Gercum, quamvis Hojed. pro affirmativa elicitur à Dian. & Barbo. Fundamentum potissimum huius sententiae est, quòd etsi unire sit jurisdictionis episcopalis, & jurisdictionis transcat ad Capitulum, unire tamen sit de reservatis Episcopi, impliciterque alienationem & extinctionem tituli, quae sede vacante in specie est prohibita capitulo, ad cuius remen rationis primam partem rectè respondet Ventrigli. *loc. cit. n. 9.* quòd unire sit proprium Episcoporum, id solum dici ad exclusionem Praelectorum Inferiorum Episcopo, non habentium jurisdictionem episcopalem, quòd dici nequit de Capitulo, utpote quòd succedit in integram jurisdictionem Episcopi. Ad illud etiam, quòd pro hac sententia negativa adduci solet; quòd nimirum talis unio facta per Capitulum cedat in praedictum iuris episcopalis, dum hac vi subtrahuntur beneficia sic unita eius collationi; respondet Castrop. *loc. cit. n. 12.* negando creari per hoc praedictum aliquid, ut diminutionem iuris episcopalis, utpote quòd ius in eo consistit, ut possit omnia beneficia sibi subijcere, quamdiu naturam beneficij retinent, providere, quae potestas per hoc non diminuitur, quòd beneficia vi istius unionis extinguantur, adde, quòd vel ex hoc ius illud Episcopi non magis potest diminueretur; cum loco illius, quòd aliis non facta unione possit conferre duo beneficia, iam facta ille unione possit conferre beneficium pinguis, seu tanti valoris, quanti ista duo, dum beneficium, cui unitum est aliud, spectat ad illius collationem.

Quaestio 535. Quid possit Capitulum sede vacante circa dissolutionem unionis beneficiorum?

Resp. Si Capitulum sede vacante uniones fecerit potest, potest & easdem à se vel Episcopo factas dissolvere ex causa. Castrop. *de benef. d. 6. p. 12. §. 4. n. 4.* Azor. *p. 2. l. 6. c. 29. q. 1.* res enim per quas causas solvitur, per eas & dissolvi potest. Castrop. *loc. cit.* & licet id saltem in praesente quòd ed eos, quòd solum ex consuetudine, aut privilegio unire possunt, dum illi nequeunt uniones à se factas dissolvere; eo quòd dissolvere est quid divertum ab unire, & consuetudo, & privilegium se non extendunt ad contraria. Azor. *loc. cit.* & ex eo Castrop. citans Rebuff. in *pr. tit. de unio. revocat. n. 19.* non tamen fallit quòd ad Capitulum, utpote quòd si unire potest, id potest potestate ordinare, & episcopalis. Porro si ut Episcopus, sic nec Capitulum Ecclesias exemptas unire aut unites dissolvere potest Azor. *loc. cit.*

Quaestio 536. Quid possit Capitulum sede vacante quod ad dismembranda, & dividenda beneficia?

Resp. ad primum. Si unire potest accessoria unum beneficium alteri, live facere novum, quos facere potest Episcopus, ut plerique ex citatis AA. *quasi. ante hanc 2.* & uniones factas dissolvere, videtur quoque beneficia posse dismembrare in casibus, in quibus id potest Episcopus servatis servandis. dismembrare enim beneficia aliud non est, quam separare aliquos fructus, & redditus beneficii ab ipso beneficio, ut alteri beneficio vel pio loco applicentur. *Castropol. loc. cit. p. 9. §. 10. n. 1.* & quidem inascto & iunctincto ipso beneficii titulo. porro unione vero accessoria extinguitur ipse titulus beneficii, quod vultur, fructusque, & redditus illius omnes applicantur beneficio, cui unitur, efficiuntque veluti pradium illius; quod siot plus est, maioremque sapit alienationem, quam relicto in rerum natura beneficio partem fructuum ab eo separatam applicare alteri. ergo hoc postremum poterit, qui potest prius. Si vero Capitulum sede vacante unire non potest beneficium nisi forte ad summam aequè principaliter; idque quia ista unio accessoria sapit alienationem, videtur quoque non posse beneficia dismembrare; sapit enim & ista dismembratio alienationem; ut si, ut dictum, minorem quam dicta unio accessoria; & omnis autem alienatio interdicta sit capitulo, ex ista vero potestate faciendi unionem aequè principaliter argui oequit potestas illa dismembrandi; cum per unionem principalem neque titulus beneficii extinguitur, neque fructus ab eo separantur, sed beneficium unum cum fructibus suis ita coonectitur alteri, ut ex duobus beneficiis, quorum singula manent in rerum natura, confluet novum.

2. Resp. ad secundum pari modo. si unire potest beneficia accessoria, videtur quoque posse beneficia dividere, quae dividere poterat Episcopus. dividere enim beneficium est id ipsum titulum beneficii dividere, & ex uno facere duos, seu ex uno beneficio duo, v. g. ex una Parochiali facere duas, ex uno Canonatu facere duos Canonicatus, vel Canonatum, & portionem, per quam sectionem veluti ipsius tituli differt divisio à dismembratione, utpote in qua titulus remanet integer, & unus. *Garc. loc. cit. Castropol. loc. cit. n. 3.* hoc autem minus videtur, quam titulo extracto penitus separatos ab eo fructus applicare alteri, & sic ex duobus beneficiis uno nisi unum relinquere, ut si sit per unionem illam accessoria factam, videturque id ipsum adhuc clarius sequi ex eo, quod uniones factas accessoriae rescindere potest, ita ut denuo duo confluant beneficia. Et posse beneficia ab eo dividi, tenet Laym. in c. *etiam. de majorat. & aliis. n. 12.* ubi: Capitulum sed vacante beneficiorum uniones instituere, quoniam & beneficia dividere potest; quia ejusmodi propter utilitatem ecclesiae, seu ob causam rationabilem fieri solita ad episcopalem jurisdictionem spectant; ergo à Capitulo vacante sede expelluntur, dummodo ejusmodi unio, vel divisio non tendat per se in utilitatem capituli, neque per eam juri episcopali praedictetur. citet pro hoc scriptum. *ibid. mor. l. 4. tit. 1. c. 9. n. 6.* Porro in ordine ad hanc utiliter leges, quae tradidi in *far. benef. p. 3. sess. ult.* de hac materia unionis, dismembrationis, divisionis &c.

Quaestio 537. Quid Capitulum sede vacante possit circa supprimenda & extinguenda beneficia?

Resp. primum suppressio beneficia, ut sibi videntur, aequè Capitulum. *Ventrigl. loc. cit. n. 64. Barboz. loc. cit. n. 99.* juxta dicta paulo supra.

2. Resp. Suppressio de cetero potest in omnibus casibus, in quibus ea accessoria unire potest; quippe talis unio non sit sine suppressione, & suppressionis filia, ut ait *Lotentus*, est dicta unio.

3. Resp. tertio: suppressio tamen etiam non potest in casibus, & causis expressis à Trident. *sess. 24. c. 15.* tenere videtur *Castropol. tract. 13. d. 6. p. 2. §. 9. n. 2.* ubi, quod dicto Tridentini decreto nomine Episcopi is solus comprehendatur. Verumque & indubitatim videtur quod ad supprimenda beneficia simplicia in ordine ad reliquorum praebendarum in cathedrali augenda distributiones. Sic eorum directè faceret hanc suppressionem in bonum, & utilitatem propriam Capitulum, quod non potest juxta *responsum. 1.* & dicta supra, & juxta expressam declarationem S. Congreg. *ad c. l. Trid.* apud *Gallennart.* quae plus non vult, dum ait: *Capitulum sede episcopali vacante non potest suppressio quocumque beneficium & sui unire.* Verumtamen illi videtur vetare, quo minus id possit in insignibus Collegiatis, in ordine ad augenda proventus, & distributiones ceterarum praebendarum illiusmodi collegiarum, quod ipsum *loc. cit.* licet Episcopis vult Tridentinum, & respectu cuius non videtur excludi Capitulum, quod sede Episcopali vacante fungitur vice Episcopalis, & ipsum sit necessitatis, spectetque ad bonam diuersionem administrationem; adeoque licet specialiter id concedatur Episcopis, nil obstat, quod minus ista defunctis transeat ad Capitulum cathedrale ista faculta, & ex altera parte ista suppressio non cedit directè in utilitatem propriam Capituli. Observandum tamen hic iterum, ne per talem suppressionem creetur praedictum iuribus futuri Episcopi. vide *quasi. penult. p. 3. far. benef.* ubi quid possit Episcopus quod ad suppressiones beneficiorum.

Quaestio 538. Quid possit Capitulum sede vacante circa alterationes beneficiorum?

Resp. in genere, videri, posse quod ad hoc potest Capitulum sede vacante, quod potest Episcopus, dum viveret, jure ordinario, modo non cedat in praedictum Episcopi furor. Unde in casu, in quo potest illa onera aliqua beneficio in primaeus creatioe impossita demere, aut prius illa imponere (quae est quasi alteratio beneficii extrinseca) videtur id ipsum posse Capitulum, item ubi is possit beneficium liberum potestate sua ordinaria subicere jurisdictioni (quae quoque est alteratio beneficii quasi extrinseca) vel e contra de subiecto jurisdictionis reddere liberum, poterit id ipsum Capitulum ex regula quasi generali, quod Capitulum succedat Episcopo in jurisdictione ordinaria. Item licet potest Episcopus potestate sua ordinaria mutare Ecclesiam simplicem in curiam, & parochialem (quae est alteratio quasi intrinseca beneficii) *Azoc. p. 2. l. 6. c. 10. §. 2. Castropol. tract. 13. d. 6. p. 2. §. 11. n. 2.* *Garc. p. 12. c. 5. l. 1.* ita quoque id poterit Capitulum sede vacante. Atque ita

Videndum, quid hac in parte possit aut non possit Episcopus, de quo vide p. 3. *for. benef. sect. ult.* ubi de suppressione & alteratione beneficiorum.

Quaestio 539. *An Capitulum sede vacante possit beneficium privare suo beneficiario?*

R Esp. affirmativè. *Dian. p. 2. traç. 4. res. 28. Patil. de resignat. l. 7. q. 23. n. 22. Azor. p. 2. l. 3. q. 12.*

citans Pavin. p. 2. q. 6. n. 1. & 2. quia Capitulum succedit in jurisdictione episcopali quod ad inquirendum in criminosis, eosque puniendum; adeoque poterit eos ob eam dignam hac pœna privare beneficio juxta dicta supra.

22

CAPUT QUARTUM.

De constitutione & qualitatibus Vicarii Capitularis.

Quaestio 540. *An Capitulum sede vacante teneatur constituere vicarium, per quem jurisdictionem ad se devolutam exerceat?*

R Esp. Neque olim tenebatur, neque modo, quantum est de jure communi, teneatur Capitulum constituere Vicarium, sed poterat jurisdictionem ad se per mortem Episcopi devolutam per seipsum exercere. *Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 12. n. 28. Sbroz. de off. vicar. l. 3. q. 15. n. 3. Ventrig. tom. 2. annot. 15. 6. 1. n. 1.* citans insuper Riccioli. *de personar. extra eccl. constitut. l. 1. c. 13. n. 16.* in fine. Hodiedum verò post Tridentinum teneatur pro administratione, & jurisdictione illa ad se devoluta creare seu constituere Vicarium, vel existentem confirmare juxta expressam dispositionem Tridentinali sess. 24. c. 16. *Fagn. in c. hinc quæ de major. & obed. n. 67. Garc. p. 5. 7. n. 6. Sbroz. loc. cit. n. 8. Barbof. Ventrig. l. cit. cum commun.*

Quaestio 541. *Numi quoque alia capitula præter cathedralia ardeant à Tridentino, defuncto prælato suo, constituere Vicarium?*

R Esp. Negativè. *Fagn. loc. cit. n. 77.* ubi: edvertendum dispositionem Concilii in *dist. c. 16.* procedere in Capitulo Cathedrali & Metropolitano dumtaxat, ut patet ex illius contextu, & declaravit S. Congreg. ejusdem Concilii interpretatam proposito dubio, an decretum illud Concilii, quod constituere debeat vicarium, locum etiam habeat in collegiata defuncto ejus prælato, qui ordinariam jurisdictionem, & jura episcopalia habebat, S. Congregatio evulsit, non habere locum. Quamobrem in Capitulis titulum Cardinalium; & aliarum ecclesiarum collegiarum tantquam omnibus à concilio servanda dispositio juris communis &c. ite ille, Quam ejus doctrinam sequitur Carol. de Luca in *objectat ad Ventrig. loc. cit. n. 6.* atque exinde jam sequitur, quod prælato talis ecclesie defuncto penes Capitulum maneat administratio (intellige, quod ex exercitium) Idem Carol. de Luca *loc. cit.* citans pro hoc Card. de Luca *de jurisd. d. 54. n. 2. & 3.*

22

Quaestio 542. *An in aliis quoque casibus extra casum mortis aut captivitatis Episcopi v. g. dum Episcopus ageret in remotis, & interea constitutus ab eo Vicarius mortuus esset, Capitulum possit, aut debeat constituere Vicarium Capitularem?*

R Esp. certum esse ex dictis supra q. 9. *huius tractat. in* jurisdictionem in hoc casu devolvi ad Capitulum, ne interea, quo Episcopus agens in remotis de hoc certioretur, aut ad sedem Apostolicam recurratur, clerici, & populus maneant accephali & sine superiore, ut cas. de Luca *de jurisd. d. 54. n. 7.* quod si autem interea admistratio, & jurisdictione ad Capitulum devolvatur, ad verum, illud eam exercere posse per Vicarium à se deputatum. *Card. de Luca loc. cit. Path. ad tit. de off. vic. n. 77.* contra *Marchet. in pr. vicar. cap. p. 1. tit. 1. n. 32.* & *Beroluni tunc 13. n. 4. l. 1.* quatenus posterior loquitur solùm in casu, in quo Episcopus absens relinquitur, & vult per seipsum administrare; cum de jure Episcopus non teneatur deputare Vicarium, uti patet hæc ex illis, quæ ex eodem Berolio habet *Sbroz. de vicar. l. 1. c. 59.* ubi: si Episcopus negligens sit in eligendo vicario, si Episcopus, eo retractante Capitulum constituere nequit vicarium. Verùm ut vides is non est casus præstantis quaestiois, Videtur tamen Capitulum in hoc casu non actuari, ad exercendam jurisdictionem per Vicarium à se electum, sed posse eam interea exercere per seipsum; eum Concilium ad hoc non ardet Capitulum, nisi in casu sedis vacante, quod non contingit nisi per mortem, aut translationem Episcopi ad aliam ecclesiam, aut etiam ad summum per captivitatem illius, utpote in quo casu censeri solet, egi sedes vacaret, & adhiberi quoque solet terminus viduitatis, etiam per quandam improprietatem, sed improprium loquendi modum, ut *Ridolphus. in pr. p. 3. 4. n. 19. & seq.*

Quaestio 543. *Intra quod tempus à morte Episcopi constituendus ille Vicarius?*

R Esp. primò intra dies octo juxta eandem expressam Tridentini dispositionem, *Laym. ad c. romana de off. vicar. in 6. n. 16. Fagn. Garc. Barbof. Ventrig. l. cit. cum commun.* Currere verò incipit dictum tempus à die scientie mortis, vel translationis Episcopi ad aliam ecclesiam. *Dian. p. 2.*

22

22

p. l. trall. 4. res. l. 55. Barbol. loc. cit. n. 32. Ventrigl. loc. cit. n. 3. ubi tenent, quod hanc scientiam debeat esse certa, & non sufficit presumptio. Hinc si translatio Episcopi facta sub consensu illius, mox, ut in iuramento capituli, etiam ante captam possessionem novi Episcopi: Capitulum potest eligere Vicarium. ubi ipso enim, ut decedit S. Congregatio 14. Decemb. 1624. transiit translati iura primi Episcopi: patet, a cuius vinculo fuit absolutus. Tondus. 97. cens. p. 2. d. 4. §. 6. n. 13. & 14. si autem potuit ab illo momento innotescit ubi consensus eligere Vicarium, incipit illi currere ab eodem momento terminus ille octidierum. De cetero præstans deo ab illo consensu, currit hic terminus à Die, quo innotuit Capitulo, Episcopum fuisse per Papam in Consistorio absolutum à vinculo in prout ecclesiæ, eam capitulum possessionem, cum & licet eodem expedire. Dian. loc. cit. Barbol. n. 32. Ventrigl. n. 3. citans eundem Barbol. de canon. & dignit. c. 1. §. 12. Quamvis in sum. Ballar. v. Capit. sed. vac. Metoll. tom. 1. p. 47. c. 7. d. 26. n. 10. ab eo enim te ipsoque patet Episcopatus, adeoque post quoniam huiusmodi absolutio notitia habuerit Episcopus translatus; etiam ex testimonio seu documento secretarii solum sacri collegii illico tenetur abstinere ab exercitio ordinis jurisdictionis, eaque transiit in Capitulum, idque statim etiam potest. & debet, sed eadem vacantem publicare, Barbol. Dian. l. cit. ex Missobar. in pr. habendi cum. inf. requirit. 1. d. 9. secundum rom. editorem.

2. Resp. secundo: Sicut iam eo potest Capitulum terminum illum octo dierum restringere & abbreviare. Pax Jord. l. 1. cit. 2. n. 6. Ventrigl. loc. cit. n. 2. citans eandem res. de electione & ibi Abb. notat. 1. Quamvis loc. cit. n. 2. contra Metoll. loc. cit. n. 260. movet tamen non in fraudem absentium Capitularium abbreviare illum terminum. Pax Jord. loc. cit. ubi etiam, quod si pro parte absentium competeret aliquis, ac iustaret exspectari terminum iuris, esset exaudiendus, ita quoque non actatur capitulum extra terminum illum non dum elapsum eligere vicarium, sed potest toto illo termino sibi acti à Concilio concilio uti. Barbol. loc. cit. n. 31. Ventrigl. loc. cit. n. 2.

Quæstio 344. An, & ad quem fiat devolutione, Capitulum negligente intra dictum terminum constituere, aut constituente indolentem.

1. Resp. Fieri devolutionem ad Metropolitanum, & si Ecclesia ipsa (intellige vacans) fuerit Metropolitana, aut exempta, Capitulum que intelligens (intellige in constituendo intra dictum tempus idoneo Vicario) tunc antiquior Episcopus ex iussu gentium in Metropolitana, & proquiquot Episcopus in exempta eorumque (de quo quoque in eodem cap. habuit fuerat lectum) & Vicarium idoneos possit constituere. hæc ferè verba sunt Tridentini. sess. 24. c. 16. & juxta illa Barbol. jur. eccles. l. 1. a. 32. n. 55. & 56.

2. Potest nihilominus Capitulum, dum intra octo dies Vicarium non elegit, se adhuc integra, antequam Metropolitanus eum deputet, purgare morum, & eum eligere. Pax Jord. loc. cit. n. 6. (quatenus ibi dicit, utamque sententiam sibi videri prob. h. l. m.) Car. p. 5. c. 7. n. 7. & ex eo Ventrigl. loc. cit. n. 4. dicemus hanc sententiam esse veterem,

& verbis concilii conformem, neque quod illa devolutione puniat negligentiam capituli, quæ purgata morâ considerari non potest. & citat pro hac sententia Metoll. tom. 2. d. 7. c. 7. d. 26. n. 235. contra Suarez. tom. 1. d. 2. §. 3. n. 3. & pod. Garc. loc. cit. quem ut dicit docere, Capitulum debitorum, potest, & modo per Concilium præscripto non eligens Vicarium, privari pro ea vice facultate eum eligendi, seu ab eo munere suspendi, non tamen addit, quod etiam purgata morâ privetur ea facultate, quin etiam Pignat. tom. 3. d. 1. §. 3. d. n. 13. fere probat. pluribus S. Congregat. respondit, neminem Concilii fuisse, inducente dictam devolutionem ad Metropolitanum in casu non factæ electionis Vicarii intra terminum octo dierum, non tamen, si in tempore facta fuit, sed nulliter, v. g. de non ductore, ex illis omnibus doctoribus pro quo etiam adducit hæc rationem, quod concilium devolutionem illam statuit potissimum & principaliter ob negligentiam ingerendo actus, quæ non debet extendi ad casum, quo actus quidem gestus fuit, sed nulliter; cum minus sit perire in qualitate quam in substantia; & quæ regulariter conceditur aliquid fieri per secundum actum, quando per primum non valet, nec fuit satisfactum menti dispositionis ex allegatis per Gabriel. loc. cit. de l. cunct. 2. n. 28. & p. 1. & Tiracquel. in l. Beret. §. hoc sermo, l. 1. c. 6.

3. De cetero certum est, quod si Vicarius constitutus à Metropolitanis moriatur, aut ab officio removeretur, contumacia Capituli censetur purgata, & illud possit intra dies octo ab amotione, aut morte illius Vicarii eligere alium, si cut prius dispositio enim illa Concilii intelligenda pro una solam vice Pax Jord. loc. cit. n. 6.

Quæstio 345. Terminis octo dierum pendente, an & qualiter Capitulum administraret & exerceret jurisdictionem?

1. Resp. Administratio jurisdictionis pro illo tempore non spectat ad primam dignitatem Barbol. jur. eccles. l. 1. a. 32. n. 29. testantur expressè declarasse S. Congregat. Concil. 19. sept. 1620.

2. Neque spectat ad archidiaconum. Barbol. loc. cit. Pax Jord. l. 1. a. 12. citans Riccium, Quamvis & c. contra Vulpe in pr. judic. for. eccles. c. 34. n. 19. Navar. in sum. Ballar. cit. capit. sed. vac. n. 16. Shroze de off. vicar. l. 1. §. 61. apud Barbol. quamvis Sbeza. ibi plus non dicit quàm Archidiaconum sede vacante sustinere vices vicarii in istis quibus de iure communis est vicarius, & quod in vacuum sedis Salernitanæ fuerint electi duo vicarii, nempe archidiaconus & unus ex Canonicis, licet postea gratiosè permisso Archidiacono illi exercere jurisdictionem, & eo impedito ab altero illo; quod non est contra nos, non enim negamus hic posse Archidiaconum à Capitulo eligi Vicarium: sed illum de iure eo ipso, quod sedes vacat, esse Vicarium Capitulæ, & loco illius exercere jurisdictionem, siquidem archidiaconus censetur Vicarius (intellige Episcopi) de iure in aliquibus tantum Episcopo vivente. Unde non bene iussit, totam jurisdictionem Episcopo defuncto vice capituli ad illum spectare. Pax Jord. loc. cit. n. 4. Nihilominus Archidiacono non licet, ac Archipresbytero salva pro illo tempore vacante moriebant iura sua propria illi competentia de iure communi etiamquam

Vicariis natis, poterintque illa exercere non secus tunc quam vivente Episcopo; cum non debeant esse deterioris conditionis sede vacante quam plenā. Pax Jord. *loc. cit.* n. 5.

3. Sed administratio jurisdictionis pro illo tempore residet in pœnes totum Capitulum, potestque illud per seipsum eam exercere toto illo spatio, sicut antiquitus portat pro toto tempore vacantiz. Pax Jord. n. 4. Barbof. *cit.* n. 29. citans se ipsum de off. & potest. Episc. p. 3. allegat. 19. n. 163. Raguc de vocat. in cap. 1. q. 37. n. 2. Zerolin pr. p. 1. v. ca p. 5. 1. &c. Addit tamen Barbof. n. 31. quod possit tunc administrare per se successe.

Quæstio 346. Num Capitulum sede vacante possit, & teneatur existentem Episcopum Vicarium generale confirmare, seu potius assumere in suum Vicarium?

Resp. potest Capitulum, uti & Metropolitanus in casu negligentiz Capituli, Vicarium generale Episcopi defuncti confirmare, seu constituere suum Vicarium, modò habet qualitates à Tridentino in Vicario Capitali requisitas, ita ut si eas non habet v. g. non esset Doctor, electio seu deputatio illius sit nulla. Pignat. *sem. 7. cons. 4. n. 9* juxta decis. S. Congreg. Non tamen reuertur illum constituere suum Vicarium. Sbroz. de off. Vicar. l. 1. §. 60. citans plurimos contra Berolinum *conf. 23. n. 7. vol. 1.*

Quæstio 347. An Capitulum possit duos simul deputare Vicarios?

1. **R**esp. Potest Capitulum constituere Vicarios plures (intelligit a quibus principales ut expresse Pirh.) quantum est de jure communi. Fagnan. in c. *bus que de major & obed. n. 68.* Pirh. *adit. de off. vi. ar. n. 37.* præsertim ubi dilaceris est amplior, non eum in hoc minus potest, quàm Episcopus. Pirh. *loc. cit.* is verò constituere potest plures Vicarios. Sbroz. l. 1. §. 50. n. 3.

2. Potest quoque hodie ad huc, ubi sic habet, & probatur consuetudo immemorialis, Capitulum constituere plures Vicarios, dummodo iis prædictis sint qualitatibus, quas in tali Vicario requirit Tridentinum Fagn. *loc. cit.* Barbof. n. 33. Ventrigl. Pirh. *l. cit.* referentes sic expresse & sepe declaratum à S. Congreg. Trid. puta, in una *Terminis de qua Fagn. &c.* in altera *Penormit. 31. Maj 1592.* de qua Barbof. Atque ita in vim talis consuetudinis deputari possunt duo vicarii in solidum, vel ut alternis mensibus vicariatus mutue fungantur, ut S. Cong. in illa *Penormit.* Pirh. Barbof. vel etiam ita, ut deputetur unus pro urbe, alter pro reliqua diocesi, seu foraneus. Ventrigl. Barbof. *l. cit.* vel unus generalis & alter pro Monialibus, ut Ventrigl. uti etiam testatur: Pax Jord. l. 12. tit. 12. n. 9. Patriarcham Venetum habuisse Vicarium unum generale, alterum pro monialibus. & idem de Archiepiscopo Neapolitano Querant apud eundem Pax Jord. Atque ita Carol. de Luca n. 12. ad Ventrigl. *annot. 15. §. 2.* simpliciter ait, posse Capitulum sede vacante Vicarium Monialium constituere, ubi Episcopus vivus separatim pro iis deputabat. Quòd si tamen consuetudo haberet ut electio, vel deputatio fieret de gremio Capituli, & bini, vel singuli per singulos menses administrarent observando ordinem, si Canonici omnes non essent Doctores, vel

Licentia, & haberi possent alii, qui essent Doctores, non valeret talis deputatio seu electio. Garc. *loc. cit. n. 10.* & ex eo Ventrigl. juxta expressum S. Congreg. declarationem. *ad cit. loc. Tridentini,* quam recitat Garcias.

3. Hodie tamen post Tridentinum independenter à tali consuetudine non potest Capitulum deputare, nisi unum Vicarium Capitalem. Pirh. Fagn. Ventrigl. Barbof. *l. cit.* Dian. p. 8. *tratt. 4. resp. 6.* etantes Novar. in *sum. Bullar. v. capit. sed. vac. n. 35.* qui etiam testatur, sic determinasse S. Cong. Concil. Loquitur enim Concilium *cit. sess. 24. c. 16.* in singulari, & injungit Capitulo, ut sede vacante deputet: economum unum, vel plures, & eligat Officialem seu Vicarium, atque ita, ubi facit mentionem de electione Vicarii, non repetit illam distinctionem plures. Fagn. *loc. cit.* nihilominus plures, nulla facta mentione consuetudinis, à deoque etiam independentem ab hac Capitulum posse deputare vicarios simpliciter tenent Sbroz. l. 1. §. 50. & 60. n. 3. Garc. p. 5. c. 7. n. 35. citans Pavin. p. 2. q. 10. n. 6. Zechmann. Auton. Genouf. & c. Item Mollo, de *Just. tratt. 5. d. 11. n. 1.* apud Barbof. atque Garcias, sic videri sentire S. Cong. & Concilium loqui quidem in singulari, quia regulariter non solet poni nisi unus vicarius, non tamen tollere, quando plures esse possent Vicarii, & dispositionem loquentem de uno locum habere in pluribus, quando eadem est ratio in illis juxta *gl. in c. compromissarius. de elect. in 6. v. compromissarius.* Declarationem verò S. Congreg. (quæ in contrarium adducitur) loqui in casu, quando Capitulum volebat nomen ponere, & in controversia fuerunt plures assumpti, quàm duos; eò quòd non conveniat esse tot Vicarios, vel etiam quando unus habebat qualitates requisitas à Concilio, alii verò non.

Quæstio 348. Quid ergo circa hanc pluralitatem Vicariorum possint plura Capitula ecclesiarum sibi invicem?

Resp. dum duo sunt Episcopatus uniti, & unusquisque suum habet Capitulum, & Cathedrali, annuquòque Capitulum potest suum Vicarium Capitalem deputare juxta formam concilii. Ventrigl. *loc. cit. n. 37.* citans *Quærant. in sum. Bullar. v. Capituli, sed. vac. in append. fol. 523.* Pax Jord. l. 12. tit. 2. n. 10.

Quæstio 349. An Capitulum possit unum eundemque constituere Vicarium generale tam in temporalibus quàm spiritualibus?

Resp. respondet affirmativè Azor. p. 2. l. 2. c. 37. q. 12. citans *cl. m. 1. & c. 2. de heretic. &c.* Pavin. p. 2. q. ult. Rebuff. in *pr. tit. de deriv. n. 62.* Verum de hoc dubitari possit; cum præter Vicarium alium cooptivum disponat Tridentinum *cit. sess. 24. c. 16.* juxta quæ ait Barbof. *jur. eccl. l. 1. c. 6. n. 7.* sede Episcopali vacante est ab ipsius ecclesiæ Capitulum, vel enuegliogene, à Metropolitanò economus annuotendus, economi autem officium sit, ut idem Barbof. *loc. cit. n. 8.* res omnes ecclesiæ fideliter administret, & gubernare tanquam ecclesiæ patrimonio, & fructus ecclesiæ fideliter exigere, disponere, augere &c. à deoque videatur ad illum spectare administratio temporalibus, præsertim quò ad bona episcopalia, redditus & fructus.

Quæstio

Quæstio 550. Qualiter deputandum seu eligendum Vicarium Capitularis?

Resp. Necessè non est, ut in electione hujus Vicarii servetur forma *cap. quia propter de elect.* etiam etiam decreti Concilii Tridentini *sess. 25. de regularibus. c. 6. Garc. p. 5. c. 7. n. 21.* (ubi etiam recitat clarum pro hoc declarationem S. Congregat. Pænitentiarum *1. c. 2. n. 41. Dian. p. 8. tract. 4. res. 80. Pith. ad rit. de off. Vicar. n. 77. Pignat. tom. 8. consult. 34. n. 9. & 11. contra Fuscum de visitat. l. 2. c. 25. n. 32.* qui de hoc dubitavit. Non enim hæc constitutio Vicarii est propriè electio; quia electio propriè talis eget confirmatione, quod non cadit in istam Vicarii deputationem, sed simplex deputatio. Pænitentiarum *Jord. Pignat. loc. cit. unde Concilium cit. sess. 24. c. 16.* non utitur verbo *eligant*, sed verbis *assintant* & *deputent*. Et ad summum est talis electio, qualis haberi solet à Capitulo de dignitate, canonicatus, officii. Dico ad summum quia ex alio capite adhuc deficit à tali electione; cum illi Vicarii ut plurimum sint temporales, & momentanei. Ob quam rationem quoque iuxta à Gaceta declaratio S. Congregat. resolvit, in iste deputatione Vicarii servandum non esse necessariò formam *cap. quia propter. & formam electionis præscriptam à Tridentini sess. 25. de regularibus. c. 6.* Caput enim illud quia propter loquitur de electione Episcoporum, eorumque Prælatorum ecclesiasticorum Collegiarum, habentium generalium jurisdictionem, ut ibi Abbas cum gl. & Sylv. r. *electio. q. 1.* & intendit solummodo providere ecclesiis pastore viduarum per mortem autem solum prædictorum Prælatorum remanent ecclesiæ viduarum, & sine pastore, utpote qui, ac præcipuè Episcopi, propriè dicuntur illarum sponsi: Vicarii autem isti non dicuntur sponsi, cum non sint Prælati principales ecclesiarum, Concilium verò Tridentinum præscribit solum formam electioni Prælatorum regularium, *Dian. Garc. loc. cit.* Unde jam infero, &

1. Resp. secundò: non est necessarium, ut electio Capitularis fiat per suffragia occultis. Dicitur *loc. cit. in fine* contra Carol. de Luca ad Ventrigl. *annot. 15. §. 2.* ubi is directè tenet contrarium hinc expressis: Vicarii capitularis electio faciendi per secreta suffragia, alioquin est nulla, ut declaravit S. Congregatio.

Quæstio 551. Quot suffragia requirantur, ut quis electus sit in Vicarium Capitularium?

Resp. Requiritur & sufficere pluralitatem votorum, seu suffragiorum, Ventrigl. *loc. cit. n. 16.* ubi: si duo Vicarii fuerint electi, & unus habeat majorem partem suffragiorum, is remanere debet: nam is dicitur electus à Capitulo. Si verò duo electi habeant æqualia suffragia, neque censetur electus à Capitulo, quod non repræsentatur usque à majore parte. Pignat. *tom. 8. consult. 34. n. 9.* expressè ita, *consult. 13. n. 5.* ubi: nullius (intellige electionis Vicarii Capitularis, de hac enim ibi agit Pignat.) erit patens, si apparuerit electum ex suffragioribus habuisse solum mediocritatem suffragiorum, quæ non sufficiunt ad legitimam electionem; cùm requiratur major pars non respectu aliorum, qui minore vota habuerunt, sed respectu totius Capituli, &c.

2. Proceditque idipsum, etiam si is, qui habet pauciora vota, sit magis idoneus, modò electus

à majore parte non sit indignus, & locuplet. not. habens requiritur à Tridentino, Ventrigl. *loc. cit.*

3. An verò, ubi electio facta scietur de indigno à majore parte Capituli, non valeat electio facta à minore parte Capituli, controversum est à jure. Affirmativum sequitur Ventrigl. licet addis, posse in eo casu Capitulum se iterum congregare, & eligere idoneum Vicarium, & revocare electum à minore parte, citatque pro hoc Meroll. *tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 24. n. 200.* Item affirmativum tenet Pignat. *loc. cit.* ubi: si ex pluribus eligentibus aliqui elegerint dignum; alii verò scietur indignum, electio de digno dicitur perfecta, quævis è pauciore numero, & ratione; quia eligentes scietur indignum privantur præ ea vice jure eligendi, quod totum devolvitur ad eligentes dignum, in quibus, etsi paucioribus, consolidatur totum jus Capituli, juxta rectum expresse *cap. dist. 1. & c. cum intermissis. de elect. ibique AA. & Roen in Lodiensi Abbatibus 4. Julii 1642. &c.* Verum de his omnibus accurate à nobis dicta vide in *For. benefic. p. 2. tit. 2.* ubi de electione, & ea omnia lucè applice, ubi etiam respectu quorum computandus major ille numerus votorum.

4. Porro in casu, quo quis electus esset à medietate suffragiorum, seu votantium, ubi publicato scrutinio (intellige, ubi foret electio facta, etsi citra necessitatem, per scrutinium) id iussuigeret, posset sic electus mutato suo suffragio sibi ipsi accedere, seu sibi ipsi dare votum suum (vel potius, ut Ventrigl. *cit. n. 16.* consentire electioni de se facta, qui consensus reputatur pro voto, & jam augerebatur numerus suffragiorum) sed effectum augendi numerum, & vel sic constituendi numerum majorem votorum, & electionem sui perfectam. Carol. de Luca ad *rit. loc. Ventrigl. n. 8.* Pignat. *loc. cit. n. 10.* citans Abbat. *in c. cum in jure. de elect. n. 5.* quam ejus doctrinam communiiter receptam tenentur Navar. *conf. 6. de elect. n. 5.* Rota in *Casaraugustana* *benef. 26. Jan. 1646.* & Vivian. *de jure. de elect. n. 9. & 10.* Idem est, dum esset processum non per secretum scrutinium, sed per publica suffragia, in quo casu potest per modum ipsæ electionis adherere votantibus pro se, & ad contrarium majorem partem, arguendo textum eam in *jure. de elect. ubi in septem vocabulis electus à tribus cum eccellu superius dicitur electus à quatuor.* & consequenter à majore parte. Pignat. *loc. cit. n. 9.* addens, dictum textum non esse correctum, sed etiam hodie attendendum, quod non agitur de electione juxta formam *cap. quia propter.* De hoc quoque vide melius *loc. cit.*

5. Veruntamen si Capitulum inter se discordans plurium Vicariorum fecerit electionem, sive Capitulares in electione Vicarii inter se discordes duos vel tres elegit Vicarios, magis idoneus ex his electis, & habens qualiter à Concilio requisitus remanere debet, esse Vicarius ceteris exclusus. *Barbosa. de test. l. 1. c. 32. n. 36.* *Gaceta. p. 5. c. 7. n. 23.* Pænitentiarum *1. c. 2. n. 11.* Ventrigl. *loc. cit. n. 30.* juxta expressam S. Congregat. declarationem, quam recitant. Unde illud parere viderur, in hoc casu non esse necesse in hac Vicarii electione electum pro se habere pluralitatem votorum, prout aliàs de jure in electionibus alijs requiritur. Congregationem autem hujus majoris idoneitatis intra terminum octo dierum pertinere ad ipsum Capitulum; elapso verò hoc termino ad Metropolitanum, ut Pænitentiarum *loc. cit.*

6. De cetero, licet inspectis jura communis dispositione sufficeret ad Vicarii Capitularis electionem pluralitas illa votorum; nihilominus ubi adesset statutum aliquis ecclesiarum apostolica auctoritate firmatum, & in vindex observantia, ut ad electionem Vicarii generalis dum ex tribus partibus suffragiorum concurrere debeant, aliis electio facta sit irrita, illud statutum omnino servandum esset. Pignat. tom. 9. consil. 78. per tot.

Quaestio 552. An si propter non habitam pluralitatem votorum electio Vicarii Capitularis fuit nulla, revalidari possit ex subscriptione literarum patentium facta à majore parte Canoniceorum.

R Esp. Negative. Pignat. tom. 1. consil. 23. nu. 7. vota enim dari debent collegialiter, & in Capitulo, ita ut non sufficiat consensus postea detus uti à singulis. Pignat. loc. cit. citans Innoc. in c. in Genesi. de elect. nu. 7. Butrio in idem nu. 28. & plures alios. Nec obstat, Tridentinum non dare formam praeclaram eligendi Vicarium Capitularem; satis enim est, quod dicit electionem faciendam à Capitulo, non autem dicitur facta à Capitulo, dum bon est facta à majore parte collegialiter congregata, etiam si postea Canonici uti singuli accellerunt in numero sufficiente. Pignatelli. juxta c. in Genesi. & c. auditis. de elect. & ibi DD. pro quo etiam citat Bertach. de Episc. l. 1. p. 3. q. 2. n. 8. Mirand. in manual. Pralator. to. 3. q. 13. n. 29. concl. unica. Sigism. de Bononia de elect. dub. 111. nu. 3. &c. Neque etiam revalidari poterit electio talis, etiam si electus proprie electioni suae confecerit, & consensus ejus repoteretur, ut dictum, pro uno suffragio ad constituendam pluralitatem votorum, nisi praesente illum consensum in Capitulo à electione. Pignat. loc. cit. n. 9.

Quaestio 553. Num electio Vicarii ex hoc vitietur, & reddatur nulla, quod quis idoneus rejiciatur à numero concurrentium & eligendorum.

R Esp. affirmative. Quisquis enim idoneus de jure potest eligi; ad hoc non potest à concursu repelli, ut patet in concurrentibus ad parochialem. Insuper rejectio idonei habet vim voluncariae contestationis ad certum numerum eligendorum, quae non permittitur electoribus in praesentem aliorum; & si quia repellatur, ex hoc ipso electio dicitur restricta & coarctata; ita ferè Pignat. tom. 6. consil. 92. nu. 1. quietiam nu. 2. addit, idoneum in praesentem esse illum, qui est Doctor, & qui saepe in Vicarium Capitularem fuit electus, ut proinde non esset super hoc iterum inquisitio, pro quo citat Peyt. de subdit. tom. 1. q. 1. c. 31. nu. 10. Castellin. de elect. c. 13. nu. 2. Gozz. de reg. 8. gl. 4. nu. 24. & aliquot Rorae decisiones. Quia & forte talis electio non solum irrita, sed & attentata, si ab hujusmodi declaratione electorum appellatio interponeretur, ait Pignat. loc. cit. n. 3. vide eundem de his pluribus num. seq.

Quaestio 554. Nullitas electionis Vicarii Capitularis qualiter, & coram quo deducenda, & obiecta qualiter repellenda.

R Esp. Si proponenda nullitas contra electionem unius ex electis, vel contra unum electum & deputatum in Vicarium Capitularem, distinguendum est. Aut enim proponitur nullitas, quae non est contra Tridentinam, c. 16. sess. 24. sed alia, puta, quia non omnes Canonici fuerunt vocati ad electionem, vel similis, & tunc adeoquod est Superior Capituli, & coram illo proponenda nullitas dicta (neque enim illa proponi potest coram ipso Capitulo, ut Ventrigl.) per quem si deputatus, seu electio fuerit revocata, & declarata irrita, poterit Capitulum de novo congregari, & ad novam Vicarii electionem devenire. Ventrigl. loc. cit. n. 31. citans Valpe. in pr. judic. c. 44. nu. 1. Pax Jord. l. 12. tit. 2. n. 42. citans Quereant. qui testatur, sic responsum à S. Congreg. Episcopo Surrentino. Si verò est proponenda nullitas contra electionem, & ed quod facta coarctata formam à Tridentino praescriptam, v.g. de novo Doctore, & tunc, quia in tali casu vigore ejusdem Tridentini devolutio fit ad Metropolitano, vel antiquiorem ex Suffraganeis, quando ecclesia Metropolitana vacans est, vel ad viciniorum, quando ecclesia est exempta, nullitas potest proponi coram Metropolitano, vel coram antiquiore, vel coram viciniorum respectivè. Ventrigl. loc. cit. nu. 32.

Quaestio 555. Num Vicarius eligi possit ad certum & determinatum tempus?

R Esp. Negative, sed eligendus pro toto tempore vacationis ecclesiae. Pignat. tom. 1. consil. 23. nu. 10. restans sic de solvill. S. Cong. praeponit, negor. Episcoporum. & Regular. in una Summa 14. Febr. 1633. & in una Futur. 14. Novemb. 1659. & saepe alia. Tradit tamen Ventrigl. tom. 2. annotat. 15. §. 2. n. 23. posse Vicarium à Capitulo deputari ad certum tempus, quo electio statim expiraret ejus jurisdictione, & reverteretur Capitulum alium Vicarium eligere, vel praedictum confirmare, seu de novo deputare, citat pro hoc Valpe. in pr. c. 44. & c. 28. qui testatur sic decisum à S. Congreg. Concilii. Item Barboisum. Apol. decisivum, 7. capit. sed vac. nu. 4. & 5. & tract. de canon. & dignit. c. ult. nu. 44. & 45. qui testatur declarasse praedictam S. Congreg. majus esse simpliciter absque temporis praescriptione illum deputare. Et sic expressè testatur Barboisus jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 43. S. Cong. Contil. censuissa, capitulum Sede vacante posse certum tempus in Vicarii deputatione praesistere. Item declarata eadem S. Congregat. die 17. Jan. 1617. posse Capitulum eligere Vicarium eum clausula, quod non daret nisi per annum. Idem cum Ventrigl. tenet Pax Jord. l. 12. tit. 2. n. 39. citans Pavin. p. 2. q. 10. Quamvis & c. Item Meroll. tom. 3. d. 7. dub. 35. nu. 35. sic declaratum restans à S. Congreg. ad petitionem Capituli Salernitani.

Quaestio 556. Num eligi debeat Vicarius Capitularis de gremio Capituli?

R Esp. Quamvis Capitulum neque vi juris communis, neque vi Concilii Tridentini tenetur de necessitate eligere in Vicarium personam, quae

est de gremio suo, si tamen adesset ex gremio idoneus, in exteris paribus preferendus esset. Garc. p. 1. c. 7. n. 13. citans pro hoc declarationem S. Congreg. Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 37. Pith. ad m. de p. s. vicar. n. 77. Ventrig. loc. cit. n. 14. Dian. p. 3. trail. 4. ref. 57. citans Vulp. in p. 4. 44. n. 25. Navar. in sum. Bullar. tom. 1. cit. de capti. fide. m. n. 28. Meroll. ubi supra d. 28. n. 187. Pignat. tom. 7. cons. 4. c. 1. Procediturque idipsum, dum Capitulum, negligente electio devolveretur ad Metropolitanum, ut neque is teneatur deputare Vicarium de gremio Capituli, ut Meroll. loc. cit. Marc. Anton. Genouss. in pr. Curia Archiepiscopi. Neapol. c. 84. n. 1. apud Dian. loc. cit. Quod si verò adesset in Capitulo idoneus, debetur Metropolitanus exteris paribus illum preferre. Dicit ipse loc. cit. eò quod cum Metropolitanus in hac electione Vicarii succedat in locum Capituli, ejusque defectum supplet, debeat eodem prorsus modo deputare Vicarium, quo Capitulum tenebatur. Unde sicut Metropolitanus non potest eligere non Doctorem, ita etiam eligere non potest externum, quando in Capitulo adesset quæ idoneus. Dian. loc. cit. Ubi tamen in Capitulo adesset Doctores in publicis universitatibus promoti, Capitulum ex necessitate tenetur unum ex eis eligere in Vicarium, alioquin electionem fore nullam, juxta declarationem S. Congreg. quam recitant, asserunt Garcias loc. cit. n. 11. & ex eo Pignat. cit. cons. 4. c. 1. citans quoque Barbof. ad cit. c. 16. ff. 24. n. 28. Quod ipsum tamen non nisi sub hac restrictione: *ceteris paribus*, intelligendum puto: ita ut si quoque extra Capituli gremium esset Doctor talis excellentior, & doctor, alio quoque magis idoneus, Capitulum non prohibetur eum assumere præ altero Capitulari suo, quoad gradum doctoralem in publica Universitate obtinentem parem quidem, de cetero tamen minus idoneum. Addit quoque Garcias loc. cit. n. 13. quod si in Capitulo, in quo non sunt Doctores, vel Licentii in Jure Canonico; adesset autem in eo aliquis Juris Canonici peritus, & idoneus, vel debetur eligi, alius electio esset nulla. Probat hoc ipsum cum ex illis verbis Concilii i vel alius, quantum fieri potest, idoneum: tum ex quadam S. Congregationis declaratione, quam refert num. 12. verum & hoc ipsum non nisi sub dicta limitatione: *ceteris paribus*, intelligendum censet, ita ut si in Capitulo non adessent Doctores, vel Licentii, quamvis de cetero adessent aliqui ad hoc minus idonei, si tamen haberi posset extraneus Doctor æquæ idoneus, et illi Capitulari idonei non Doctores, extraneus ille deberet preferri. ita expresse tenet Diana loc. cit. in fine.

Questio 557. An Vicarius Capitularis necessarius debeat esse Doctor. & quidem Juris Canonici, & promotus in publica Universitate?

i. R. Esp. ad primum: Vicarius Capituli debet eligi Doctor, aut Licentius (intellige quando haberi potest) alius deputatus erit nullus, & devolvitur ad Metropolitanum. Meroll. c. 3. d. 7. c. 7. d. 8. n. 26. Vulp. in p. 1. c. 44. num. 15. apud Dianam loc. cit. ref. 56. Ventrig. loc. cit. n. 12. Barbof. loc. cit. n. 49. c. 50. Pignat. tom. 3. cons. 34. n. 2. Garc. loc. cit. n. 9. c. 10. referens pro hoc plures S. Congregat. Concilii ad citat. ejus loc. declarationes contra Solozano de jur. indiar. tom. 1. l. 3. c. 13.

n. 40. c. 7. ff. apud Dian. loc. cit. dum docet firmam illam à Concilio præscriptam quoad eligendum Doctorem in Vicarium, non tamen præcisam videri, quin alium idoneum non Doctorem admittat; unde la arbitrio Capituli relinquitur hac alternativa (intellige Doctorem cum non Doctore) quod arbitrium ex iustis causis moderari possit Capitulum. Et citat pro hac sua sententia, atque quod verba illa Concilii: *Capitulum se vacante consistere teneatur Vicarium, qui saltem in pure Casibus sit Doctor, vel Licentius, vel alius, quantum fieri potest, idoneum*: non excludat Capituli arbitrium (intellige Doctorem, vel non Doctorem deputandi, etiam dum Doctor alius idoneus esset) Navar. ref. 2. de off. vic. Sayrum in Florid. decis. d. 5. c. eodem tit. Ricc. in pr. Curia Archiepiscopi. Neapol. d. 5. c. 473. n. 2. Azor. 2. l. 3. c. 37. in fine, qui tamen non de hoc nihil. Item Sbroz de off. Vicar. l. 1. c. 36. n. 13. qui tamen ibi solum agit de Vicario Generali Episcopi, quem dicit, non debere necessarii esse Doctorem (quod ipsum passim docent & alii, ut Vulp. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 17.) modo si bi afficeret, & consuctorem habet Jura Canonici peritum. Testatur quoque Solozano, sic se (semper deputati non Doctorem ubi aderant Doctores) vidisse prædicari in Limensis, aliiisque ecclesiis Indiarum, Ac demum concludit quod etiam S. Congregationis Cardinalium declarationes contrariam expellunt, & talem tantumque auctoritatem habeant, qualem quantumque eas habere tradunt Garc. de benef. in prologo circa finem. Zerolin in pr. Episc. p. 1. §. auctoritas. in fine. Cenedo in pr. canon. q. 6. n. 9. ad hoc, ubi etiam nec publicatur, nec recepta, aut prædicata sunt, non videri tanti ponderis esse, ut consuetudinem vincant, & conciliarem dispositionem dictam alternativam concederent.

2. Verum tenenda responsio, pro qua hanc rationem dat Pignat. loc. cit. (quam verbotenus expressit ex Fag. in ceteris ceteris de rescriptis. n. 46. qui ibi agebat de alio decreto Tridentini sess. 24. c. 18. qui jubentur eligi in Examines Synodales Magistri, seu Doctores, vel alii Clerici etiam Ordinis Mendicantium) quod etiam alternativa seu disjunctiva regulariter det, & relinquit electionem, ita ut alteram ejus partem adimplere sufficiat, quando tamen est posita inter personas habentes diversas qualitates, & in primò nominatis sub maiore ratione, quam in posterioribus in tertia parte alternativæ comprehensis, tunc alternativa inducat ordinem: non electionem, & ad secundam alternativæ partem deveniri non debeat, nisi in subsidium, & in defectum primæ, argumento cap. Metropolitanus, dist. 63. ubi jubetur Metropolitanus defuncto substitui alius ex Presbyteris, vel Diaconis; & gl. notat illis verbis designatum esse ordinem, ut ex Diaconis non elegatur Metropolitanus, nisi defuncti Presbyteri. Item argumento l. heredes mei. §. fin. ff. ad Trebell. ubi si deicommissum relictum alternativè nepotibus, vel ceteris cognatis, non debetur ceteris a cognatis, quando extant nepotes, qui prædicti præsumuntur. Consuetatur idem ex eo, quod alias prima pars alternativæ esse notia, ubi designaret ordinem; sed tunc scilicet dare Capitulo facultatem eligendi idoneos; ad quod absurdum evitandum iustis necesse est secundam partem alternativæ non esse nisi subsidariam. Pignat. loc. cit. n. 3. ex eodem Fagn. n. 49.

3. Procedit responsio nostra iterum, ut defuncti Episcopi Vicarius non Doctor superest à Capit-

Capitulo sede vacante in Vicarium Generale confirmari fide aliam non debear, Vulp. *loc. cit.* Pignat. 7. *consult. 4. n. 9.* Garc. *loc. cit.* Barbof. *cit.* 31. n. 50. citans plures alios juxta declarationem S. Congr. *ad cit. loc. Trid. in una M. aren. apud Garc.* ubi dicitur, verba illa Concilii: omnia tenentur, referri ad utrumque, scilicet confirmandum, ita ut tam confirmatus, quam consecutus habeat qualitates à iudicio requisitas, alia electio est nulla. Item verbum illud *debeat*, quo utitur S. Congregatio, præcisum necessitate imponit, & actum contrageitum reddat nullum, Quia & usque adeo procedit responsio nostra, ut si in Capitulo sint Doctores idonei, hi adhuc præferendi sint aliis existensibus in eodem Capitulo non Doctoribus, et si hi non Doctores de cetero sint magis idonei, quam illi Doctores. Pignat. *loc. cit.* 3. ubi respondetur, Concilium ab his lue voluisse, ut primo loco deputetur Doctores; quia, cum hi studiosius cultus periculum, & in publicis functionibus literarum exercitium facere consueverunt, eos juri præsumptione sufficienter idoneos judicavit. A qua quidem juris præsumptione quemadmodum non posse recedi ex eo, quod aliqui apiores & doctores reperirentur; cum alternativa illa, ut dicitur, sit ordinis, non electionis; ita nec censendum est, voluisse, ut possit recedi ex eo, quod apiores reperirentur ex non Doctoribus.

4. Porro intelligenda hac de Vicario Capitulari ecclesiæ Cathedralis: non enim necesse est, ut Vicarius ecclesiæ Collegiatus ejus sede vacante, seu defuncto ejus Prælati, qui ordinariam, & quasi episcopalem jurisdictionem habebat, sit Doctor, aut Licentiatum. De eo enim non loquitur Concilium. Barbof. *cit. n. 50.* citans Rague. *de voce can. q. 37. n. 6.* & *loc. cit. n. 10.* juxta declarationem S. Congreg. quæ ibi recitat.

5. Resp. ad secundum, debet esse Doctor, aut Licentiatum in jure Canonico, ita ut electio Doctoris Theologi in Vicarium Capitularem sit irrita, inutilis, dum Doctor Canonum haberi potest. Barbof. *loc. cit. n. 53.* testans sic resolutam à S. Congreg. *ad Aug. 1621.* Ventrigl. *loc. cit. n. 9.* Garc. *loc. cit. n. 14.* contra Riccium in decis. Curia Archiep. Neapol. 4. *de n. 305.* mordicus sustinentem electionem Doctoris Theologi in Vicarium esse validam præremissio Canonis. Ratio est, quod Concilium *cit. c. 16.* expressis verbis requirit eligi Doctorem, vel Licentiatum in jure Canonico: & quod quotiescumque Concilium, vel aliud decretum loquitur de Doctore, non loquatur de Magistro S. Theologia, sed de Jurisconsulto. Lottet. *de re benef. l. 3. q. 7. n. 194.* & ex eo Ventrigl. *loc. cit.* & ubique Concilium voluit admitti ad dignitates ecclesiasticas Theologos, eos distinguendo sub vocabulo *Magistrorum*, non Doctorem vocavit. Ita idem Ventrigl. *loc. cit.* citans Trid. 3. *c. 12. sess. 14.* Neque obstat, quod Tridentinum *cit. c. 16.* utatur voce *saltem* dicendo: eligatur, qui *saltem* in jure Canonico sit Doctor. Non enim id iratelligendum, quasi per illam particulam *saltem*, qualia subiecta includit, Concilium quoque admiserit Theologum, & quidem potius eligi ita, ut dicto illa referatur ad jus Canonicum. Cui enim Jurisconsulti sunt in duplici genere, nimirum in utroque jure civili & canonico, & in jure canonico tantum, voluit Concilium, ut Vicarius esset Doctor, si non in utroque jure, sal-

tem esset Doctor in jure canonico. Ventrigl. *loc. cit. n. 10.* ubi etiam ex Barbof. *de diffin. dition. 377. n. 3.* addit, particulam *saltem* comprehendere & alia subiecta, quam expressum, si ea sint proportionabilia. Jam verò proportionatum non esse, dicere, Concilium admisisse quoque ad Vicarium Theologum, cum si ignarus sit professionis Vicarii, & Canonum. Rationem etiam, cor potius Canonistam, quam Theologum Doctorem constitui in Vicarium voluerit Concilium, hanc offert Diana *cit. res. 156.* nempe, quod viri Theologi, etsi literatissimi sint, non satis Jurisprudentia præcise & theoriam callent, & promde multoties ex capite, & pro arbitrio sententias proferant, & à veritatis & justitia tramite aberrant, ut Cevall. in *tr. de violentis, p. 1. gl. 6. num. 24.* Acta de exhibend. auxili. *casu 5.*

6. Resp. ad tertium, debere esse Doctorem, vel Licentiatum promotorum in publica Universitate, & non sufficere esse creatum Doctorem ex privilegio ab aliqua persona privata. Pignat. 8. *consult. 34. n. 1.* testans, sic declarasse S. Congreg. in *Carrensen. 9. Maii. 1637.* & in *Materani 10. Decembris 1640.* Ventrigl. *loc. cit. n. 5.* citans Barbof. *de Canon. c. dignit. c. ult. n. 51.* & in *sum. decis. Apostol. 7. Capit. sed. vac.* qui sic declaratam testatur à S. Cong. 19. Sept. 1620. Ratio hujus est, quod quandoquaque Concilium loquitur de Doctoribus, loquatur de Doctoribus in publica Universitate promotis, nec verisimile sit, Concilium intelligendum quoque de graduatis extra publicas Universitates generalis studii, cum in his præsumatur doctrinæ defectus, & vocentur Doctores Bullati. Lottet. *loc. cit. n. 115.* & ex eo Ventrigl. qui & in specie *n. 6.* ait, non posse eligi in Vicarios Capitulares, aut etiam ad alias dignitates ecclesiasticas requirentes gradum habentes privilegia Doctoratus, quæ ab urbe Roma bulla prævio examinata particulari personæ, vel certis officialibus mitti solent usque ad domum graduat. sub prætexto privilegii, vel aliterius tituli, eod quod tales non dicantur, nec vere sint graduati, cum per *Extravag. Pii V. de anno 1563. l. 1. cum. quæ* in Bulla est *confirmata* 60. dicti Pontificis expressè revocata sit & annullata omnia privilegia & indulgentia comitibus Palatinis, ac etiam quibusvis Curia Romanæ officialibus, collegiis, lingualique aliis personis uniuscujusque status gradus, ordinis & præeminentia existentibus ad Doctoratus, Licentiatum & Magisterii gradum promovendi per quoscunque Romanos Pontificis prædecessores suos, ac etiam per ipsum Pontificem, etiam motu proprio, deque certa scientia & plenitudine potestatis quomodolibet concessa, confirmata & innovata. Ac decretis Tridentini inhaerendo decrevit & declaravit eos, qui à comitibus Palatinis, & aliis præfatis promoti fuerint, quoad dignitates, ceteraque beneficia ecclesiastica nulli gradus prærogativæ suæ & gaudeat posse. Ubietiam hujus suæ dispositionis rationem addit Pontifex; nempe, quia intelllexerat, hujusmodi indolentarios quamplurimos, tam laicos quam clericos indoctos & inhabiles nullo prævio examine Doctores, Licentiatos, & Magistros creasse, ut ad dignitates, aliisque beneficia facilius assumere tentent in animarum suarum iacturam, & quamplurimorum scandalum. Idem & multò magis dicendum de graduatis ab indultario aliquo ipsius Cæsaris, vel etiam ab ipsomet Cæsare, ait Lottet. *loc. cit. à n. 1.*

mer. 131. non solum quia respectu facultatis theologice, & juris Canonici (quos duntaxat Concilium & Pontifex considerat) deficit illius auctoritas, ut Felin. in cap. per tuas, de major. & obed. sub nam. 3. sed quia, quot Papa inhabitat in materia sibi subiecta, non potest Casar habitare, etiam si admittatur, actum doctorandi esse voluntarie jurisdictionis; quatenus enim removeretur inhabitatio inducitur per Papam, esset contestatio. Vide de his agentem pluribus Loterius à nam. 133.

7. Jam verò in casu, ubi Doctor haberi non potuit, ad quod Capitulum validè elegit non Doctorem, poterit Capitulum in actu deputationis tali Vicario non Doctori à se electo dare Doctorem consultorem aliquem, alioquin poterit ipse Vicarius electus eligere sibi talem coconsultorem sibi bene visum, & partibus non suspectum Pax. Jord. lib. 12. tit. 2. nu. 16. Ventrigli, loc. cit. nu. 13. Vulp. loc. cit. apud Dian. Barbof. loc. cit. n. 32. citans Sbroz. de off. Vicarij. l. r. qu. 36. nu. 13. quatenus ibi agit de Vicario non Capituli, sed Episcopi non Doctore, quem dicit potest sibi assumere Allessoribus, cum & Judices imperiti esse possint, & Rectora civitatum assumunt Allessores. Pro quo citat plurimos. Quamvis dicat Garcias p. 2. c. 7. nu. 18. & 19. graviter peccare Episcopos, qui constituant Vicarios Theologos, seu alias ad officium illud ineptos, & teneri illos ad restitutionem damnorum iuda fecutorum: quin & ad restitutionem Allessoriarum, ut vocant, seu expensarum, quas tales Vicarii solent solvi à partibus Allessorum, & hunc in finem inique extorqueat (uti & ipsi tales Vicarii ad hanc restitutionem tenentur) cum Episcopi prout tenentur administrare iustitiam, seu ponere, qui tam administrant.

8. Notanda denique hic sunt, quæ habet Garcias loc. cit. à nu. 4. ubi: sed id mihi servatur in ecclesiis hujus regni (intellige Hispaniæ) nam Capitula se de vacante non curant eligere Vicarios Doctores authenticos in jure canonicos, licet ad illi in Capitulo: & si eligant unum sic graduatum, eligunt etiam alium Theologum, vel non graduatum, quod est contra Concilium, sed Capitula sibi omnia licere putant. Nec fieri potest, quod in quadam ecclesia hujus regni fieri intelleximus nempe per singulos duos menses eligere duos Vicarios de Capitulo; unum graduatum, vel literatum, qui exercet officium; & alium non graduatum, qui non exercet, accipit tamen medietatem emolumentorum officii: & est simonia, & contra titul. ne Prælati vicarij faciant, nam in effectu est eligere graduatum in Vicarium cum onere dandi medietatem emolumentorum alteri, qui solo nomine est Vicarius. Sicut etiam est simonia, & contra dictam titul. convenit Canonice, quod quicunque illorum eligatur in Vicarium, tenetur dividere cum aliis Canonicis salarium, & emolumenta officii. Unde jam prædictæ electiones tanquam simoniacæ sunt nullæ, & sic electi tenentur dimittere officium, licet non incurrant excommunicationem; quia non est beneficium, nec Ordo, ut Navar. conf. 11. in ne Prælati vicarij faciant. Ita Garcias.

Quæstio 55. Num eligi in Vicarium possit Parochus?

1. Resp. Tametsi Canonici de Capitulo habentes cetera requisita exercens in eadem ecclesia & civitate curam animarum, eligi possit in Vicarium Capitularem, Barbof. jur. ecc. l. 1. c. 32. nu. 32. Ventrigli, loc. cit. n. 15. Pignat. to. 7. consult. 4.

n. 6. prout resolvit S. Congregatio præposita negotiis Episcoporum, & Regularium in una Orientali, 19. Maii 1619. apud Barbof. modò tamen utriusque officio; nempe Parochi, & Vicarij (or videtur supponere dicta declaratio) habitare possit. De cetero tamen, ut inquit Pignat. loc. cit. n. 6. in fin. generaliter est, Parochum & Vicarium esse officia male comparabilia in eadem persona ex mente dictæ S. Cong. 19. Janii 1603. ex eo, quòd ut qui bene exercet alterum ex dictis officiis, alteri necessarii deesse cogitur, ut eadem Congregatio in Summa 15. Nov. 1640. Unde licet talis Parochus urbanus habens in ipsa Cathedrali curam animarum, vel ex hoc ipso residere censetur residens in materiali, quòd habet in urbe, & apud ecclesiam illam, in qua habet curam animarum, non tamen censetur residere residentia formalis, quæ consistit in exercitio muneris pastoralis, ad qualem tenentur Parochi; ut Sylv. v. residentia. n. 1. Angel. Taberna v. m. Zerol. in pr. v. parochus. 5. 4. Barbof. de paroch. Episc. alleg. 71. n. 3. Garcias de benef. p. 2. c. 2. n. 179. apud Pignat. n. 7. iuxta Trid. sess. 23. c. 1. dum inculcans debitum pastoralis curæ animarum locum residentiam, quæ pascat & regat, non inquam, censetur residere residentia formalis, si ea, quæ munus pastoralis suavi monetis Vicarij exercere impediatur.

2. Parochus tamen exterius, vel diocesanus, animo eligi nequit in Vicarium Capitularem. AA. Idè uti & Merolla. 2. l. 7. d. 1. n. 191. Vulp. in pr. fori iudic. ecc. l. 6. q. 4. n. 18. apud Dian. loc. cit. resol. 8. prout etiam dictum fuit in citata declaratione de cessionibus contrariis, seu negantes Parochum eligi posse in Vicarium, intelligendas de tali Parochò rurali. Quod adeò verum est, ut ipse quidem Episcopus absque dispensatione apostolica possit in sui servitium habere Parochum, nec cum occupato in servitio ecclesiæ Cathedralis, ut nempe sit Vicarius, Visitator, &c. Pignat. loc. cit. n. 4. citans Navar. l. 2. tit. 2. de resident. parochi, nu. 166. & seq. Gohz. ad reg. 8. l. 6. n. 132. Barbof. de off. Episc. p. 3. alleg. 33. n. 85. Zerol. in pr. Episc. p. 2. c. 3. n. 27. Garc. de benef. p. 3. c. 2. n. 32. &c. Ratio responsionis & dispensationis est: quia imprimis talis Parochus exterius non est de gremio Capituli: dein ratione curæ animarum tenetur jure divino & canonico residere. Trid. sess. 23. c. 1. Pignat. loc. cit. n. 3. Less. de inst. l. 2. c. 34. d. 1. n. 153. Loterius de benef. l. 3. c. 27. n. 57. citans D. Tho. 2. 2. q. 185. a. 5. & ibi Cajer. Socio de inst. & jure l. 10. q. 3. a. 2. 3. Zypæ. in analyt. l. 3. de cler. non resident. n. 7. & plures alios. Quæ residentia licet bonè est dispensabilis, quæ ex suppositione majoris commodi & utilitatis ipsius ecclesiæ per interpretationem ejusdem juris divini licet iuxta Loter. n. 405 de quo vide Añor. inst. mer. p. 2. l. 7. c. 4. vide & me ipsum Fer. kienf. p. 1. c. 36. & seq. & præsertim q. 38. 6. Atq; ita Parochum, ex residentia, nulla excusat consuetudo: nec secundum S. Cong. Concilii excusat servitium Episcopi, aut Cathedralis, aut officii inquisitionis, Pignat. loc. cit. n. 4. ex S. v. residentia. n. 12. Et Episcopum uti non posse operari Parochi in visitatione, vel alio servitio suæ diocesis, nisi per remissione aliàs permissio, alimur duorum mensium. Possiv. de off. curati. c. 1. n. 12. Quatuor. in sum. Bull. v. residentia apud Pignat. loc. cit. n. 4. Sed & viæ confiderari potest urgens necessitas (in quo casu adhuc requiritur dispensatio, ut Loter. loc. cit. nu. 405. & seq.) vel utilitas ecclesiæ; cum verissime non sit, præter unum talem Parochum non reperi alios aequè idoneos in tota diocesi, ac præcipue in Capitulo Cathedrali, cujus Canonici jura præsumunt

peritos, ac confilio mētros, ut Fago. in c. super inordinata de prob. n. 12.

3. Neque suffragatur, si parochus huiusmodi (intelligi exteras) jam eximilei Vicarium defuncti Episcopi, ut valde de i. a Capitulo eligi seu confirmari possit in Vicarium Capitularem. Pignat. loc. cit. n. 8. apud quem *idem* plura concernentia hanc materiam residentis Parochialis leges utiliter.

Quaestio 559. Qua aetas requiratur in Vicario Capitulari.

Resp. Aetatem viginti trium annorum permitti posse in Vicario Capitulari, si alia est idonea, non tamen id expedire in Barbo. *loc. cit.* l. 1. c. 32 n. 5. sic declaratum testans a S. Coogreg. Concilio n. Aug. 1614. Verumtamen (saltem praecidendo ad dicta declaratione) restitui debet videtur ob paritatem rationis requiri in eo aetatem ad minimum viginti quinque annorum; dum vi Tridecenti ad quoscunque dignitates, quibus cura animarum subest, requiritur, ut promoveendus viginti quatuor annorum aetate attigerit, & minor 25. annis ad officium vel dignitatem, quam administratio nem concinet, admitti non debeat. l. ad tempus. ff. de mun. & hon. Sbroz. de off. *SNAR.* l. 2. q. 35. m. 3. & 4. Et hinc Vicarius Episcopi generalis, qui habet dignitatem cum administratio nem rerum spiritualium, non debet esse minor 25. annis, Sbroz. *ibid.* n. 1. *ponit* n. 4. Ita, ut ne quidem Episcopus super hac aetate Vicarii sui dispensare valeat, Sbroz. *loc. cit.* n. 6. citans Abb. in c. *in iudicandis*. §. *inferius* de elec. m. 3. Cardin. Clem. 1. q. 38. n. 25. de off. *SNAR.* dicens opinio nem Archidiae. in c. *de iudicandis* elect. n. 6. sententia contrarium communiter reprobari. Jam vero Vicarius Capituli non minus quam Vicarius Episcopi administratio nem rerum spiritualium; quin & curam animarum, saltem consilientem in iurisdictione illa externa, habeat. Quidquid sit de hoc, num hic Vicarius sit quoque dignitas, quin etiam addit Sbroz. *num.* 7. & 8. non posse a Capitulo sede vacante deputari Vicarium in causa hae resis, nisi si attigerit aetatem quadragessimam, & alia non valere gesta per illum, etiam si non opposuit. Pro quo citat Pavio. de potest. Capit. sed. var.

p. 1. q. 10. n. 9. post gloss. in Clem. 1. de heret. vericulo communi.

Quaest. 560. Num Vicarius Capituli sede vacante debeat esse constitutus in sacris Ordinibus?

Resp. Id non requiri; sed posse non minus a Capitulo sede vacante, quam ab Episcopo i o Vicarium Capitularem eligi Clericum primae coofuit. Dico. p. 2. tr. 4. *refol.* 59. Ventrig. 12. 2. *annet.* 15 §. 2. n. 61. & apud hunc Meroll. 10. §. 4. 7. dub. 18. n. 189. contra Venerum in Exam. 1. p. 1. l. 4. c. 1. n. 18. & Novatum in sum. Bullar. 15. 1. *tit.* de Capit. sed. var. n. 19. audacter dicentem, quod licet Trident. hanc qualiterem in Vicario non requirit, Clementem tamen vi in literis per illum relatis expressit sic iubere, ut Canonici, qui non est i o factus, non possint esse Vicarius. Quas tamen literas id oco continere ait Ventrig. & datatam literarum oculum testimonium authenticum afferit, ait Meroll. apud Dico. Et quamvis hae literae repentur, nihilominus hodie non obligarent, qui coofuitur praecceptum personale laicum, scilicet ab homine, quod morte dicti Clementis exstiterat. Quin & repositionem nostram procedere, ait Ventrig. tam etiam Clericus in minoribus electus in Vicarium Capitularem obstat canonisatum, cui Diaconatus, vel Presbyteratus Ordo annexus est, & ita obligetur iura suum hunc Ordinem suscipere, iuxta dispositionem Tridenti *lof.* 22. c. 4. ita ut ad hoc elapso anno possit eligi in Vicarium: cum licet talis Canonici ob non promotionem privatus voce activa in Capitulo, non tamen voce passiva (haec enim absolute est vox, & de ea, non de voce passiva privatioem illam intelligunt Barbo. de can. & dignitat. c. 16. n. 18. & 4. n. 1. in fine. Garcias de benef. p. 3. 4. 4. in addit. sub n. 15. contra Lessi. de legi. l. 2. c. 34. n. 105.) adeoque remanet eligibilis.

Quaestio 561. Num illegitimus eligi possit in Vicarium Capitularem sede vacante?

Resp. Negative: eo quod qui etiam solum ad interim pro tempore vacantis statuatur Superiorior ordinari (qualis est dictus Vicarius) debeant esse legitimi. Patet. de elect. c. 25. n. 60. contra Sylv. & Rodi. q.

CAPUT QUINTUM.

De Iurisdictione & Potestate Vicarii Capitularis.

Quaestio 562. An & qualiter Vicarius Capitularis dicatur Vicarius Episcopi, vel etiam Vicarius episcopalis iurisdictionis?

Resp. ad primum, Vicarium Capitularem non esse, nec dici Vicarium episcopalem. Pax. Jord. l. 1. 2. n. 2 n. 3. Sbroz. de off. *SNAR.* l. 1. q. 16. n. 6 & seq. citans gl. in Clem. & si principalis de refcript. v. Episcop. Felim. in c. *exam te*. de refcript. m. 17. Pavio. p. 2. 7. 10. n. 2 Lambett. de iure p. 1. 3. 2. 7. q. 1 n. 3. & c. Vicarius enim ille vicem aliam sive alienam gerere non potest, quam illius, a quo P. Leurell Traic. III. De Capit. sed. var.

habet iurisdictionem; eam autem habere oco potest ab Episcopo, utpote qui non est amplius sede vacante, sed a Capitulo, quod ipsum iurisdictionem Episcopalem habet, & itaque Episcopo successore; adeoque Capituli, non Episcopo dicitur successore Pax. Jord. *loc. cit.* Sbroz. *loc. cit.* n. 30. Et si oco, si Vicarius hic esset, & diceretur Vicarius Episcopi, iam ubi Papa delegasset Episcopum, aut ejus Vicario hic & nunc potestatem absolviendi a causa aliquo, posset defuncto Episcopo Vicarius Capitularis absolvere, ac ita maiorem iurisdictionem haberet, quam Capitulum, a quo tamen iurisdictionem suam accipit, prout hoc absurdum deducit Sbroz. *loc. cit.* n. 1. & 2. Pari modo ex his deducit Felin. *loc. cit.*

cit. apud Laym. in c. Romana de off. Vicar. n. 16. quod si a Papa delegata fuisset causa Vicario seu Officiali Episcopi, hanc ab eo cognosci non posset, dum is mortuo Episcopo confirmatus fuisset in Vicarium Capituli, eo quod iam non esset amplius Vicarius Episcopi, sed Capituli, quamvis addat Laym. contrarium tamen probabiliter tradi à Sanchez, lib. 2. de matr. d. 27. n. 33. et quod, cum jurisdictionem Episcopalem (ut mox dicitur) vice Capituli exerceat, quodammodo sit Vicarius Episcopi, sicut eum appellat Zabarell, in Clem. 2. de rescript. q. 23. accedat in super, quod in his commissionibus ad mentem ponit Pape, quoniam ad iura rigorem attendi debeat. Item quod, ut Beronius in c. quoniam, d. 8. de off. deleg. ex Bald. in l. 4. de emancip. liberos, licet rescripta ad litteras dicitur habere interpretacionem, quatenus concitruunt iura ex praedictis capitulum amplius tamen interpretacionem mereantur, quatenus decernunt potestatem seu facultatem principis concedentis aut delegantis.

2. Resp. ad secundum: Est tamen, & dicitur Vicarius Episcopalis jurisdictionis 3. quippe exercet jurisdictionem ab Episcopo defuncto translatam ad Capitulum, quae est ipsa jurisdictione Episcopalis. Etsi enim Episcopus defunctus sit, remanet tamen in reum natura, & ipsi Capitulo jurisdictione illius, seu Episcopalis. Neque enim illa, etsi ab Episcopo nomen habet, essentialiter respicit Episcopum in vivis existentem, Sbroz. cit. n. 6. j. m. de off. Vicar. n. 78. Neque tamen censetur Vicarius Episcopalis jurisdictionis simpliciter, sed tantum illius, quae devolvitur ad Capitulum, seu quae est in Capitulo, in quantum representat Episcopum. Jam verò non simpliciter tota jurisdictione & potestas Episcopi devolvitur ad Capitulum, dum multa remanent, quae per Capitulum, ejusque Vicarium exerceri nequeunt, sicut exerceri poterant per Episcopum viventem.

Quaestio 563. In qua jurisdictione Vicarius Capitularis succedat Episcopo?

Resp. Succedit Episcopo jurisdictionis ordinaria, non autem delegata. Pax. Jord. l. 12. tit. 2. n. 19. citans Pavin de potest. Capit. sed vac. p. 1. q. 10. in principio. Idque etiam quoad delegatam generaliter à iure, nisi forte urgente necessitate expediendi actus, ubi spes non est de futuro brevi successore. Item succedit in potestate & jurisdictione spectante ad Episcopum jure communi & proprio; non verò in illis, quae competunt jure speciali seu accidentali. Item in iuris electione contentiosa & necessaria, seu quoad eas, quae sunt gratis, nisi quatenus à iure concessa; vel etiam ut alii, succedat in omnibus, exceptis solum illis, quae specialiter et à iure prohibentur. Pax. Jord. cit. num. 19. & 20. Verum tamen loquendo brevius: Vicarius succedit Episcopo in omni illa potestate & jurisdictione, in qua ei succedit Capitulum; totam enim illam exercet nomine Capituli, & in his omnibus dicitur locum tenent Capituli. Proinde ita revivenda sunt, quae hac de re in particulari dicta sunt supra sub initium hujus Tractatus de jurisdictione & potestate Capituli.

Quaestio 564. Qualiter jurisdictione illa refertur penes Vicarium?

Resp. Transire ad Vicarium nudum hujus jurisdictionis exercitium: non enim Capitu-

lum constituen do Vicarium se addicat ipsi jurisdictione, sed ex habitudine & principaliter residere pergit penes Capitulum. Pax. Jord. loc. cit. n. 34. Pignat. de p. consuet. 19. n. 3. Pirh. ad tit. de off. Vicar. n. 78. Fagn. in d. l. quae de major. & obed. n. 73.

Quaestio 565. A quo Vicarius habeat illam jurisdictionem, sive à quo committatur illi jurisdictionis exercitium?

Resp. Quidquid Vicarius Capituli quia talis habet jurisdictionem, vel potestatem, id totum habet immediate à Capitulo, vel à Metropolitano, dum Capitulum negligenter eligit Vicarium. Caltrop. tr. 1. de benef. d. 2. p. 29. n. 5. citans Barbof. de potest. Episc. p. 3. alleg. 54. n. 180. Garc. de benef. p. 6. n. 30. Sed neque eam habet à Tridentino. Suarez. de p. in 3. p. d. 7. §. 3. n. 13. quem citat & sequitur Caltrop. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 32. contra Ugolin. de sens. tab. l. 1. c. 10. §. 2. n. 4. Tridentinum siquidem devoluit ad Capitulum jurisdictionem eidem non abstinuit, nec immutavit aut immutavit, sed solum praecipit illi modum utendi illi jurisdictione, seu eam exercendi, nempe per Vicarium à se electum, cui usum & exercitium suum committeret, hoc autem praecipiendo Concilium dici nequit concedere jurisdictionem illam Vicario, aut ad hoc interponere auctoritatem suam; adeoque hoc praecipit dare Capitulo Vicarius ille Capituli vicem Capituli gerit, & utitur jurisdictione quoad exercitium accepta à Capitulo. Garc. cit. n. 32. ex Sum. loc. cit. Idemque est, dum Metropolitani ob negligentiam Capituli deputat vicarium. Etsi enim Vicarius in eo casu habet usum & exercitium jurisdictionis Capituli independentem à voluntate Capituli, quam in eo casu supplet auctoritas Tridentina, vel potius Metropolitani ex auctoritate Tridentina, habet tamen exercitium illud dependens, aut dependens à potestate & jurisdictione Capituli, in quo casu ita dero pergit. Garc. n. 35. ex eodem Suarez.

Quaestio 566. An tota illa jurisdictione Capituli quoad exercitium transferat ad Vicarium, ita ut Capitalum nihil sibi per seipsum exercendum reservare possit.

1. Resp. Capitulum deputando Vicarium potest sibi ipsi reservare aliqua per seipsum exercenda, sive potest in ipsa deputatione Vicarii eidem concedere exercitium jurisdictionis & potestatis suae restitutum & limitatum quoad aliqua: eam enim jurisdictionem principaliter residet penes Capitulum, & Vicarius illam recipiat non nisi de manu Capituli, inconvenienti non videtur Capitulum posse eam ampliare & limitare. Ita tenet Barbof. in rec. l. 1. c. 32. n. 43. citans Vulpe. in pr. fore. eccl. 44. n. 28. Rague. de voc. can. q. 40. n. 14. Pavin. p. 1. q. 10. n. 6. Item ita tenet Dianus. de iur. ref. 62. citans Novat. in sum. Bull. tom. 1. tit. de Cap. def. vac. num. 27. Item Pignat. de voc. can. q. 40. n. 14. Ventrig. loc. cit. num. 18. Pirh. ad tit. de off. Vicar. n. 78. Garcias loc. cit. n. 25. ubi licet aases (hoc est, in prima consideratione Vicarii) possit dare bulae Vicario potestatem restitutam & limitatam, & c. & n. 30. ubi si tamen de facto Capitulum det Vicario à se electo limitatum mandatum reservando sibi aliqua, non videtur Vicarius posse exercere potestatem in illis, quae sibi Capitulum reservavit, cum Vicarius ipse non habeat aliunde jurisdic-

tionem, nisi à Capitulo, quod in his non est illam
 e- dare. Pro quo facit declaratio S. Congregatio-
 nis in *Abbas*, quoniam refert *p. 5. a. 27.* Et in-
 quit Pax. *Jord. l. 12. m. 2. n. 61.* ex dicta formula
 (scilicet deputationis Vicarii, quoniam *non. 60.* recit-
 taverat ex *Quaranta*) loquitur Capitulo sibi in-
 ta reservante, quæ sive in re, sive in jura reservave-
 rit, tenebitur Vicarius obviare, quia cum sit for-
 ma mandati, debet ad unguem custodiri. Porro
 dum Capitulo juxta hanc sententiam reservavit
 sibi aliquam, si reservata sunt voluntaria jurisdictio-
 nis, & gratiosa, non repugnare ex exerciti per ip-
 sum Capitulo, ait *Ventrigl. loc. cit. num. 19.* si vò
 sunt consensuales jurisditionis, & exteeti de-
 beant cum cognitione causæ, Capitulo debere
 ea delegare, ne partes detrimantur patiantur ob
 difficultatem congregandi Capitulo, hincque
 delegationem possit fieri non solum Vicario, sed
 & alicui. Idem ferè tradit Pax *Jord. loc. cit. nu. 25.*
 ubi reservationes tolerabiles censentur, quæ re-
 spectu voluntariam jurisdictionem, aut præsen-
 tiam; secus, si ageretur de jurisdictione coo-
 cationis, & sibi quæ jurisdictionis; quia cum in his
 possit contingere justitiam retardatio, & partium
 gravamen, quibus, ut occurreret Concilio, ob-
 stat exercitum jurisdictionis à Capitulo, &
 mandavit transferri in Vicarium; cui decreto per
 reservationes tales contraveniret, & ob id non
 sunt permittit. Pro quo etiam *Quaranta*. Quod
 videtur à Marc. Ant. Genouël. in *pe. Carle Nee-
 pel. l. 8. p. 3.* apud Garc. *loc. cit. nu. 26.* Capitulo
 non posse causam alicui delegare, quàm Vicario
 suo, procedit solummodo, quando Capitulo à
 principio commiserat causam Vicario, quod tunc
 aut ab illo auferre non debeat, & alicui delege-
 re, nisi ex justa causa. *Ventrigl. Garcias loc. cit.*
 quævis, ut addit *Ventrigl.* si Capitulo auferret
 causam à Vicario, & committeret alicui (intelligi-
 tur sine causa) idcirco per hoc non irretitur. De cetero
 cavendum rectè monet Pax *Jord. loc. cit. nu. 62.*
 à talibus reservationibus, quæ illicitæ sunt, & quan-
 doque si moniscæ, ut, dum Capitulo reservasset
 medietatem salaris, & emolumentorum Vicari-
 atus dividendum inter Canonicos.

2. Verumtamen his omnibus non obstantibus
 testatur *Fagnan. l. 1. in qua. de negot. & obed. num. 72.*
 S. Congr. præpositum negot. Episcopos, & Regu-
 lar. d. ch. avillæ, Capitulo teoreti Vicario suo ju-
 risdictionem totam conferre non cumulatim, sed
 privativè. De qua S. Congr. decisionis plura in-
 fra, ubi de revocatione Vicarii.

*Quæstio 567. An Capitulo, postquam depu-
 tavit Vicarium absque reservatione aliqua
 vel limitatione, possit deinceps immiscere ad-
 ministratiōi jurisdictionis, & aliqua ad se
 avocare?*

1. **R** Esp. Negativam tenet *Garcias loc. cit. n. 25.*
 ubi ex declarationibus præmissis S. Con-
 greg. maxime ex illis *Toleran.* videtur Capitulo
 sede vacante non posse se in aliquo intermittere
 circa administratiōem jurisdictionis, seu sibi ali-
 quid reservare; sed debere totam administratiō-
 nem jurisdictionis libere Vicario relinquere, & ci-
 quod ipsum in intelligere de casu, ubi jam antec-
 cedent jurisdictionis illius concessio Vicario, satis
 indicat per verba eodem contextu sub juncta: *hæc
 antea possit dare huius Vicario potestatem restrictam.*
 Idem sentire videtur Pax *Jord. loc. cit. n. 62.* dum
 ait: advertendum, quod reservationes, quoniam

licite sunt in ipso actu deputationis, alioquin
 post deputationem non permitteretur amplius.

2. Affirmativam è contrà, & quidem non tan-
 tum posse Capitulo ex post reservare, seu avoca-
 re ad se aliquam; verum etiam posse se intermittere
 in exercitio jurisdictionis, càmque cumulatim
 exercere cum suo Vicario, sive exercitium illud
 non esse privativè apud Vicarium respectu Cap-
 ituli, tenet *Ventrigl. tom. 2. m. 15. s. 1. n. 20.* citans
 pro hoc *Meroll. l. 3. d. 7. c. 7. de h. 25. m. 252. & seq.*
 & *Dion. p. 6. tract. 7. Misellam. refel. 41.* dante hæc
 rationem *Ventrigl.* quod ante Trident. Capitu-
 lum potuit exercere jurisdictionem per seipsum
 sine Vicario, & Tridentinum solum obligavit ad
 constituendum Vicarium nulli sibi abdicatōe
 jurisdictionis ab illo; adeoque jam sicut Episco-
 pos stringeretur constituere Vicarium, non par
 hoc dici posset, Vicarium illum habere juris-
 dictionem privativè ad Episcopum; ita quoque
 dici nequens, Capitulo, quod in jurisdictione
 succedit Episcopo, per hoc, quod ad eum à Coo-
 cilio, assumere Vicarium, cogi exercitium jurisdi-
 ctionis abdicare, & relinquere illud privativè suo
 Vicario. Et sic Capitulo non esse privatum exer-
 cete jurisdictionem, quin post deputationem al-
 teri delegare possit, tenet libere *Dion. loc. cit. teste
 Vautrigl.* quoniam & hoc facere ait *Ventrigl.* decla-
 rationem adductam à *Garcia loc. cit. n. 28.* quæ re-
 solvit non posse Capitulo unum cum Vicario
 Visitatorem deputare, quod est exercere jurisdi-
 ctionem, intelligit, unum cum Vicario. Contra quod
 postremum tamen facit, quod, ut ait *Garc. loc. cit.*
 n. 27. Congregatio velle, quod, si opus fuerit
 Visitatore, Vicarius eum constituat: hæc enim
 verba non tam sonant, quod Capitulo unum cum
 Vicario possit deputare Visitatorem, quàm quod
 Capitulo non nisi per Vicarium, seu ministerio
 illius possit deputare illum; adeoque in hoc non
 nisi per Vicarium suam exercere jurisdictionem.
 Ac proinde etiam contra hanc doctrinam facit,
 quod Concilio reversa videtur ad emittit Capitu-
 lo exercitum jurisdictionis, dum voluit ab eo
 constitui Vicarium eo fine præcisè, ut suum per
 eum jurisdictionem exerceret: idque idem, quia
 negotia tam multiplicia tempore sedis vacantis
 occurrentia, ordinatio per unum nomine om-
 nium quàm multorum difficulter sape congrega-
 bilium, & in diversis avertionibus, & inter quos
 nonnumquam plures pertinacis & heteroclitici ce-
 tabri, suffragis expeditur. Quæ ratio in coo-
 stitutione Vicarii Episcopi locum habere non po-
 test, dum in aliâ ratione non assumitur, quàm ut
 Episcopum omnia negotiorum mole pressum sub-
 levaret, & in administratiōe Episcopali eoadju-
 veret; adeoque, e actu quod obligaretur ex hoc capite
 assumere Vicarium, exinde nullatenus sequeretur,
 administratiōem Episcopo additi.

3. Multoque jam mirari poterit Capitulo li-
 mitare Vicario illud exercitum jurisdictionis, &
 aliqua ad se avocare, ubi in negligente Capitulo
 constitutus à Metropolitano illimitatè. Habet eni-
 nim tunc potestatem omnem & jurisdictionem,
 quam Capitulo ei dare poterat, independentem
 à voluntate Capituli; quam potestatem ei imminuere
 deinceps non potest Capitulo. Et id velle videtur
Garcias loc. cit. n. 34. ubi videtur Metropolitano,
 ad quem devolvitur deponitio Vicarii, si Capitu-
 lum in eo deputando fuit negligens, juxta decre-
 tum Concilii possit illi dare jurisdictionem & po-
 testatem in illis, quæ Capitulo sibi reservavit.

T 3

Nam

Nam eadem est ratio de parte ac de toto ; ita ut sensus sit : si ita, quæ Capitulum sibi reservare potuisset (nam dum nexu deponat Vicarium, sicut nulla ei actio committitur, sic quoque nulli sibi actio reservatur) vel certe ut sensus sit : in his, quæ forte Capitulum sibi actu reservavit, relinquendo de cetero deputationem Vicarii Metropolitano.

Quæstio 369. Num ergo etiam ita omnia jurisdictionis transcat ad Vicarium (intellige, dum illimitatè ac simpliciter deputatur absque ulla positiva reservatione) ut transcat quoque ad eum, quæ speciale aliis mandatum Episcopi requirunt respectu Vicarii Generalis illius?

1. Resp. Non convenire in hoc A. A. affirmativam tenet Garcias *loc. cit.* n. 22, ubi videtur in Vicarium electum à Capitulo sede vacante eo ipso transire totam jurisdictionem Capitulo competentem, nec esse necessarium speciale mandatum seu commissionem quoad ea, quæ in Vicarium Episcopi non transierunt sine speciali mandato. Nam cum Concilium ardet Capitulum ad constituendum Vicarium, qui totam jurisdictionem admittit, non videtur necessaria aliqua commissio, &c. Citat pro hoc Garcias, ut & Barbosa, *Gustier. q. 1. de elec. l. 1. c. 1. n. 10.* Marc. Anton. *Geouen. in pr. Curia Nicol. l. 86. n. 7.* citatur quoque à Barbosa, Molina, de iur. tract. 3. d. 12. n. 4. quorum opinionem probabiliter dicit Ventrigl.

2. Negativam tenet, nempe ea, quæ specialem commissionem requirunt, specialiter ei committi debere, sunt quæ speciali commissione ea in illum non transierunt, tenent Barbosa *loc. cit. l. 1. c. 32. n. 10.* Castropal. *tract. 13. d. 2. p. 29. n. 7.* Pirh. *ad tit. de off. Vicar. n. 78.* Ventrigl. *loc. cit. n. 22.* citans Merolam *supra* n. 256. & seq. Diana p. 2. tract. 4. resol. 64. citans Insuper Novat. in sum. Bullar. to. 2. tit. de Capit. sede vac. n. 10. qui omnes testantur, displicuisse Rotæ sententiam affirmativam in unâ Maurinens. pensum de 25. Junij 1626. Sic itaque Vicarium Capitularem (intellige illimitatè constitutum) non posse sine speciali mandato Capituli dispendiare in iustitiam, tradit Ventrigl. *cit. n. 22.* in fine citans pro hoc Mordol. Pavin. Sbroz. *Item Fago. in chi. quæ de major. & obed. n. 6.* Pro hac sententia potissimum urget illud Ventrigl. quod ex eo, quod obligetur Capitulum constituere Vicarium, non sequitur Vicarium illum necessariò habere totalem Capituli jurisdictionem, quodque quoad hoc punctum non appareat ratio differentie inter Vicarium Capituli, & Vicarium Episcopi. Verum ratio hæc differentie probabiliter videtur insidiosa ex prædicto, uti & contrarium ibidè aliquid dictum. Porro penes Capitulum remanere adhuc iura & necessitas tenendi ecclesiasticam libertatem & disciplinam ait Pax. Jord. l. 12. tit. 3. n. 35. prout id ipsum probat Quærat. apud eundem ex Brevis Clem. viii. deo ecclesie Neapolitane sede vacante, quod recitat ibidem Pax. Jord.

Quæstio 369. An igitur Vicarius Capitularis majorem potestatem habeat, quam Vicarius Generalis Episcopi? & sicut hic, ita & ille habeat jurisdictionem ordinariam, faciaturque idem tribunal cum Capitulo, sicut Vicarius Episcopi cum Episcopo?

1. Resp. ad primum convenienter magis ad sententiam secundo loco propositam quæ

præced. ex sola designatione non transire in Vicarium, seu officialem Capituli sede vacante majorem potestatem, quam in Vicarium Episcopi. Pirh. *loc. cit.* Sbroz. de off. Vicar. l. 2. q. 41. n. 7. citans Mandos. ad regul. Cancell. 24. q. 6. n. 10. Pavin. q. 10. p. 31. n. 27. Castropal. *loc. cit.* Garc. *cit. q. 7. n. 29.* ubi quævis antea in Vicarium Capituli sede vacante non transiret maior potestas, quam in Vicarium Episcopi, &c. nisi per tunc antea intelligat ante dispositionem illam Tridentinam de exercenda jurisdictione à Capitulo per suum Vicarium, dum forte in citra obligationem ab eo deputatus fuisset, non transivisse in illum majorem potestatem, quàm transcat modò in Vicarium Episcopi, dum in ab eo citra obligationem assumitur. Subjungit enim Garcias illa verba immediate, postquam præmissit: cum Concilium ardet Capitulum ad constituendum Vicarium, qui totam jurisdictionem admittit, non videtur necessaria aliqua specialis commissio. Ex eæte sic congruentius ad hanc sententiam diceretur, habere in tantum majorem potestatem Vicarium Capitularem præ Vicario Episcopi, in quantum hic eger in pluribus speciali commissione Episcopi. Vide dicta supra, ubi; num Capitulum habeat majorem potestatem, quàm Vicarius Generalis Episcopi.

2. Resp. ad secundum, habere Vicarium Capituli fundatam intentionem in exercitio ordinariæ jurisdictionis eadem prorsus ratione sibi, quæ ipsi Episcopo competenda, ait Pignat. tom. 10. con. sol. l. 12. n. 1. citans gl. in c. Romana. de appellat. in 6. v. generaliter. Covar. q. 9. præd. c. 4. n. 87. & var. resol. l. 3. c. 20. n. 4. Socob. de matrim. l. 3. d. 2. q. 1. Sbroz. l. 2. q. 17. n. 9. ubi tamen aliud nihil, quàm quòd Vicarius Episcopi habeat jurisdictionem ordinariam, pro quo citat quædam primos. Idem jam ante Pignatellum expresse tradidit Gasc. p. 3. c. 2. n. 22. ubi postquam præmissit hæc formaliter Permittendum est, quòd Vicarius sicut Episcopus Ordinarius est: idque quæmprimis quoque celeritate stabilivisset, subjungit: idem dicendum est in Vicario Capituli sede vacante. Et suæ in utroque Vicario, nempe Episcopi, & Capitulari eadem est ratio, siue dicatur eum Sbrozio, Sench. Mariana, & pluribus aliis, quos refert Garcias *loc. cit.* n. 24. Vicarius Episcopi ex eo esse ordinarius, quòd lex concedat illi jurisdictionem, interveniente facto, & ministerio (nempe assumptione, qua in Vicarium assumitur) Episcopi, siue dicatur tum ipso Garcia, Vicarium Episcopi accipere jurisdictionem ab Episcopo cum deputante, ut Abb. in c. Romana. de appellat. in 6. & Vestrus in pr. l. 3. c. 3. n. 22 ex eo tamen esse Ordinarium, quòd juris permissione ab Episcopis constituitur, ut eorum locum teneat, vicique gerat jurisdictionem generaliter exercendo, & sic perinde fit, ac si à lege constitueretur. Eadem siquidem applicari possunt Vicario Capituli, et si prius forte minus congruentes ad dicta quæst. ante hanc. 4. cum Vicarius hic non accipiat jurisdictionem hæc à lege seu dispositione Tridentini ministerio Capituli cum deputantis, sed immediate ab ipso Capitulo à quo constituitur, non solum ex juris (intellige Tridentini) permissione & consensu, sed etiam iussione, geratque vices Capituli, ejusque jurisdictionem, quæ oritur ordinaria est generaliter exerceri.

3. Resp. ad tertium: Videtur facere idem Consistorium, seu tribunal cum Capitulo. Si enim ille facit unum Consistorium, seu tribunal cum Episcopo, qui est in tribunali Episcopatus constitutus

Cum generali commissione, non facta determinatione ad certum locum seu partem diocesis, & dicitur Vicarius Generalis seu principalis. Sbroz. l. 1. q. 3. nu. 26. & q. 23. & seq. q. 29. Garc. cu. c. 8. nu. 27. glan Clem. & si principalis. de scriptis. r. forano. & ibidem Card. nu. 8. Imol. an. 17. Abb. nu. 5. Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. num. 6. Sauch. ubi ante. nu. 11. &c. Vicarius quoque Capituli facit unum cum eo tribunal, cum totam iurisdictionem Episcopi & Capituli ex generali huius commissione exercent. Quamvis huiusmodi quaestio de nomine intercurrere videatur; dum nomen Capituli non nisi per Vicarium permittitur exercere iurisdictionem, adeoque tribunal ad exercendam per ipsum iurisdictionem non habeat, sicut habet Episcopus cumulativè cum suo Vicario ex eodem tribunali administrans iustitiam & iurisdictionem. Nihil tamen verum quod minus Vicarius dicatur occupare tribunal iurisdictionis Capitularis, & eam ex illo administrare.

Quaest. 570. Num igitur etiam à Vicario Capitulari appellari nequeat ad Capitulum?

Resp. Sequi videtur, quod sicut à Vicario Episcopali ad Episcopum appellari nequit, quia habent idem tribunal, ita etiam nequeat appellari à Vicario capituli. Ita etiam tenet Sbroz. l. 3. q. 24. & n. 8. dum enim ibi tradit, quod sicut, si causa esset commissa per Episcopum Vicario, non tanquam Vicario, sed tanquam Delegato, Vicarius non haberet idem tribunal cum Episcopo; cum tunc à Delegato appellaretur ad Episcopum; ita etiam sit in Vicario Capitulari sede vacante, qui in causa sibi delegata non facit unum. Consistorium cum Capitulo, ut Pavin. p. 2. q. 10. n. 14. adeoque, quod hinc inferatur, ab eo appellari nequeat ad Capitulum.

Quaest. 571. Quid igitur agendum, seu quod recurrendum, dum Vicarius Capituli recusat ut suspectus?

Resp. De hoc satis dictum supra, ubi an, & qualiter Capitulum possit cognoscere causas suspensionum motas contra suum Vicarium.

Quaest. 572. Num Vicarius electus iurisdictionem exercere possit ante literas patentes electionis illius consecutas, eique traditas?

Resp. Affirmativè. Carol. de Luca ad Ventrigl. cum. 2. ann. 27. §. 2. n. 20. ubi: Vicarius electus, si ante literas expeditas parentales exerceat iurisdictionem, non caderet à iure suo, mandatum oretenus dari potest. Item Cardin. de Luca de Canon. & dignit. d. 26. nu. 2. iuncto nu. 10. ubi procedit id (nempe quod ante expeditas literas sui deputacionis non possit quis administrare) quando agitur de actu, qui exigit ad sui perfectionem Superioris auctoritatem, ut est v. g. in electione, quae eger confirmationem; sicut autem est in hac materia, in qua non agitur nec de vera electione, nec de nominatione exigente postea etiam actum ad sui perfectionem; sed agitur de simplici deputacione sonante in mandatum, quod Episcopus vel Praelectus, vel ejus loco Capitulum dare dicitur; quod mandatum ad sui essentiam non exigit scripturam, sed etiam oretenus dari potest. Sbroz. l. 1. q. 64. Et generaliter quod dicti termini non intrent in illius actibus, qui jalem actum ad illorum perfe-

ctionem non exigunt; ubi scilicet ipsa electio consilario simul. Garc. p. 1. c. 5. n. 23. littera siquidem parentales expeditur ad probationem, non autem ad substantiam, vel perfectionem actus; cum nullo jure cautum sit, eas requiri de substantia. Ita fert Card. de Luca.

Quaest. 573. An excommunicato, aut per aliam censuram suspensio Capituli suspensa quoque sit iurisdictione Vicarii Capituli?

Resp. Affirmativè. Pith. ad tit. de off. Vicar. n. 78. ubi: suspensio vel interdictio Capitulo ipse Vicarius suspensus & interdictus esset; quia Vicarius utitur iurisdictione Capituli. Castrop. ibid. l. 3. d. 3. q. 29. nu. 5. Garc. p. 3. c. 7. n. 32. ex Summ. rom. §. d. 7. §. 3. n. 13. ubi ita: si Capitulum habet interdictum usum iurisdictionis, consequenter etiam Vicarius habet idem impedimentum, sicut in Vicario Episcopi, &c. & ego in Verbes. p. 2. q. 715. n. 1. contra Ugolin. ibid. de cons. c. 10. d. 2. n. 4. expressè dicentem, iure Capituli suspensio ob censuram aliquam, Vicarius iurisdictionem non suspendit, nec impeditur, ut contingit in Vicario Capituli. Pro quo videt c. 1. de off. Vicar. in 6. Idem cum Ugolin. sentire videtur Sbroz. l. 3. q. 17. nu. 11. & 11. ubi: locum non habet in Delegato excommunicati, cujus iurisdictione non suspenditur excommunicato delegante; quia Vicarius in causa sibi delegata non facit idem consilium cum Episcopo, intellige, delegante; & mox subiungit: extenditur haec declaratio, ut locum habeat etiam in Vicario Capituli sede vacante, ut Pavin. p. 2. q. 10. nu. 14. post Card. in Clem. & si principalis. de scriptis. nu. 9. Verum, ut videtur, loquitur Sbroz. in casu, ubi à Capitulo specialiter causa aliqua delegata Vicario suo, non ut Vicario, sed ut Delegato, de quo casu non procedit quaestio; sed respectu eorum, qui illi generaliter ut Vicario commissa sunt à Capitulo. Poterit procedit responso, etiam si Vicarius deputatus à Metropolitano, quia & in iurisdictionem Capituli exercet, si habet iurisdictionem dependentem à iurisdictione & potestate Capituli, et si independentem à voluntate illius camba, beas. Garc. loc. cit. n. 33. ex eodem Suarez.

Quaest. 574. Vicarius Capitularis quid possit quoad condenda statuta nova, & abroganda vetera, & quoad transgressores puniendum?

Resp. Facere potest constitutiones obligantes totam diocesim, eaque duratura perpetuo, quoad in seculo Episcopo non fuerint revocata; ejus enim statuerendi pender à iurisdictione juxta c. 1. de consuetudin. 6. Ventrigl. cum. 2. §. 2. n. 39. citans Quatrat. in summ. Bulvar. v. Capit. sede vac. vers. quartè quara. Vulpe. in pr. c. 44. nu. 16. Meroll. ubi supra, n. 39. Potest etiam statuta antiqua, & facta à predecessoribus praelatis revocare (intelligit, nisi auctoritate Apostolica sint firmata); illa enim neque Episcopus abrogare potest. Ventrigl. loc. cit. n. 40. citans Gemin. Zabart. Felin. Pavin. Quatrat. ubi ante in fine. Qualiter haec ipsa limitentur, & extendantur, vide supra, ubi, quid Capitulum possit hoc in puncto. Eadem enim omnia, quae potest Capitulum quoad hac, potest etiam ejus commissio Vicarius; & quicquid illud non potest, id neque potest Vicarius, ut pote cuius potestas non potest esse major potestate Capituli, à

quo constitutus est accepti. Pith. loc. cit. n. 7. Venerabilius in concedendis iuramentis sicuti generalibus egebit speciali iudicio consensu Capituli, si non demandatione, & commissione: cum etiam Episcopus hac in parte in pluribus egerit consensu Capituli. Et hoc voluit Ventrigl. dum ait: potest Vicarius Capitulum habens facultatem à Capitulo statum condere. Potest quoque ad obviandum statuta sua & Capituli cogere intentionis preteritis, & transgressores illorum punire, vide quoque quod in hac parte dicta sunt supra de Capitulo. Ad preteritis tamen has intelligendas non videtur egeri speciali consensu, aut commissione Capituli cum eis conceditur potestas statuendi, preteritisque transgressoriis, eidem hoc ipso concessa sit potestas eas ad id intelligendi, ut alias de iurisdictione sine coactione contra textum *ex litteris de off. delegati*.

Quaestio 575. An Vicarius possit quoque de aliis delictis cognoscere, etque punire.

Resp. affirmativè: potestatem enim hanc habet Capitulum iuxta limitationes datas supra, ceterumque exercitum illius cum iudicio limitationibus ex commissione generali concessum Vicario.

Quaestio 576. Quid possit Vicarius quoad intelligendas censuras?

I. **R**esp. primo in genere: Potest Vicarius nudum minari censuras, sed & illas exequi. Pignat. tom. 10. consil. 181. n. 4. Sbroz. l. 1. q. 122. n. 7. Censura enim est nervus ecclesiasticae disciplinae. Sbroz. loc. cit. n. 2. ex Abb. in c. cum inter de consuetud. & in specie de excommunicatione ait Trident. sess. 25. c. 3. & per illam Iudices ecclesiastici (qualis utique est Vicarius Capituli, utpote iudicialiam habens iurisdictionem iuxta dicta supra) exercent iurisdictionem. Sbroz. ibidem citatur. *Decret. de reprob. in 6.* & ibi Archid. c. ex litteris de off. deleg. & ibi Canonista passim. Poterit itaque in hoc genere Vicarius, quod quoad hoc potest Episcopus; & siquidem quod in potest, potest Capitulum, nisi specialiter ei hæc facultas in quibusdam casibus deuegetur. Ventrigl. cit. loc. n. 45. Barboz. jur. eccles. l. 1. c. 31. n. 65. citans Navar. in man. c. 27. n. 5. Molina de iust. et i. d. 11. n. 6. & c. potestatem verò, quia habet Capitulum, exercitum habet Vicarius: neque ad hoc videtur Vicarius egeri speciali mandato Capituli ob rationem in fine quaest. ante hanc penult. Iniquitatem, quamvis Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicar. n. 74. apud Sbroz. loc. cit. n. 4. dicat, fore ad maiorem cautelam in Vicariatu exprimi commissio suspendendi, & interdicendi. Ipse quoque Sbroz. ibidem dicit, se putare fore exprimendum dictam commissionem in casibus, in quibus ageretur de perpetua suspensione, vel multum diuturna, quam Vicarius Episcopi (idem iuxta illum est de Vicario Capituli) ad illum enim omnia præcedentia extendit. *na. cit. cit. q. 121.* ferre non possit sine speciali mandato; cum suspensio perpetua, & diuturna dictus de arduis secundum Innoc. ex Abb. in c. ad huc. n. 1. de off. Archiep. ita ut dicant Episcopum illam ferre non posse sine Capitulo.

2. **R**esp. secundò in specie. Poterit itaque Vicarius Capituli non minus, quam alius Index ecclesiasticus (de quo id apud Sbroz. au. 3. tenent Abb. in c. cum ecclesiar. de off. ordinari. n. 4. Innoc. ibid. in fine, juxta Trident. sess. 25. c. 3.) & in specie quam Vicarius Episcopi (de quo id tenent apud eundem

cum commun. i. Rebu. T. 1. c. 10. Covar. in c. 1. de off. 3. 2. n. 7. Navar. loc. cit. n. 9. & 162. Suspensione & interdicere Sbroz. de hoc Vicario in specie loquitur cit. n. 7. citans Rebuff. in pr. tit. de delect. 63. Pith. ad cit. de off. Vicar. n. 78. citans Sum. de reprob. d. 7. f. 3. n. 10. & d. 1. f. 2. n. 9. Poterit quoque excommunicare, Pith. loc. cit. Pax. Jord. l. 1. c. 2. n. 41. Sbroz. l. 1. q. 168. n. 6. citans Rebuff. in pr. ubi ait, idque etiam non esset citandus, ut de Vicario Episcopi ibid. n. 5. Sbroz. citans Calderin. in c. excommunicatus. n. 16. de reprob. Excommunicatio siquidem non minus censura est, quam suspensio, & quidè principalior: ergo si, ut dictum, Iudices ecclesiastici per censuras exercent iurisdictionem, quin & ut dictum ex Tridentino, excommunicatio est nervus disciplinae ecclesiasticae, haec intelligere ubi opus, utique spectabit quoque ad Vicarium Capituli ob rationem communem his omnibus supra datam, nec aliis dicitur iurisdictioni ordinis sine coactione, quod falsum est; cum talis iurisdictioni sit nulla. Sbroz. l. 1. q. 62. n. 4. citans l. 1. c. 1. de iurisdictione in d. & cum contingit de ser. comp. & ibi Abb. Imol. Felin. quin & alius excommunicationis sit alius iurisdictionis. Sbroz. loc. cit. n. 2. citans c. cum ecclesiar. de off. ordinari. & ibi Abb. & alii. Imò quilibet Index ecclesiasticus potest excommunicare, etiam si sit delegatus inferioris Episcopi juxta Sbroz. loc. cit. n. 3. citantem pro hoc plures. Et quod possit sine speciali mandato excommunicare Vicarius Episcopi, habet Sbroz. l. 1. q. 170. n. 1. adeoque pariter in non potius Vicarius Capituli.

3. **R**esp. tertio, poterit quoque Vicarius hic vigore commissionis suæ (iurelligè generalis) excommunicare, suspendere, & interdicere singulas personas, seu Canonice de Capitulo. Pax. Jord. loc. cit. Pignat. loc. cit. n. 4. Poterit quoque contra eosdem Capitulares procedere sine adiunctis, quando id poterit Episcopus. Pax. Jord. loc. cit. Garc. p. 3. c. 7. n. 13. ex declaratione S. Congreg. Non tamen poterit Vicarius totum Capitulum suspendere, vel interdicere; quia redundaret etiam in ipsum Vicarium. Pax. Jord. ibid. videntem officii & iurisdictionis Vicarii dependere ab ipso Capitulo, & suspensio Capituli suspensus est quoque eius Vicarius, etiam si fuisset deputatus à Metropolitano, aut ab Episcopo viciniori ob negligentiam Capituli. Pith. loc. cit. n. 78. Pax. Jord. loc. cit. Suarez de censur. d. 7. f. 3. n. 3. & ex eo Garc. loc. cit. n. 32. Quarant. & Barboz. apud Pax. Jord.

Quaestio 577. Num Vicarius possit quoque Clericos privare beneficiis, & procedere ad aeternam degradationem.

Resp. Videtur posse Vicarius exigente atrocitate delicti Clericum privare beneficio. Videtur quoque posse devocere ad verbaalem degradationem: utrumque enim potest Capitulum, ut supra dictum, quamvis quoad utrumque, & ad minimum quoad secundum egeri videtur speciali commissione, aut consensu Capituli. Et sic posse beneficium per Vicarium Episcopi removeri, simpliciter tenet Franc. in cap. licet de reprob. apud Sbroz. l. 1. q. 162. n. 7. Et ex mandato Episcopi speciali posse eundem Vicarium deponere, seu verbaliter degradare, tenet Sbroz. loc. cit. n. 8. ex Bald. in l. aliquando. n. 8. ff. de off. procurat. Et sic de consuetudine loquitur dicit Franc. loc. cit. Ad realem verò & aeternam degradationem devenire non poterit, quia ne quidem Capitulum, sed solus Episcopus id compertit juxta dicta supra.

Quaestio

Quaestio 578. An Vicarius Capitularis uti debeat carceribus, aliisque ministeriis Episcopi, an verò Capituli habentis aliam suam iurisdictionem?

Resp. Debet uti carceribus Episcopi, non Capituli. Sbroz. l. 2. g. 16. n. 5. citans Pavm. 17. de potest. Capit. sed. var. p. 2. g. 10. n. 9. quia est Vicarius episcopalis iurisdictionis devolutae ad Capitulum, & non est Vicarius iurisdictionis alioquin, etiam vivente Episcopo, competens Capitulo.

Quaestio 579. Nam Vicarius Capitularis possit sibi applicare penas seu multas pecuniarum?

Resp. Negativè: Ex enim applicanda locis prius, ut expressè disposuit Trident. sess. 25. c. 3. ubi: ut liceat eis (nempe Iudicibus ecclesiasticis) procedere per multas pecuniarum, quas loci prius existerent eo ipso, quod exacta fuerint, assignentur, ad quod locum est declarato S. Congreg. apud Gallemm. c. Penae fori ecclesiasticae pili locis sunt applicandae. Nec valet consuetudo contraria, per quam pars poenarum applicatur Vicario, vel Camera Apostolica, etiam in maxima parte. Poterit proinde Vicarius Capitularis huius decreti auctoritate id fieri ut exequi; neque poterit sibi aliquam portionem retinere sub pretextu salarii sui; nam illud coram eo poterit in fructibus ecclesiae vacantis. Ventrigl. tom. 2. annos 15. 6. 1. n. 25. citans Meroll. Thes. Mor. tom. 3. d. 7. c. 7. n. 21.

Quaestio 580. Num Vicarius possit quoque poenas, etiam ad quas quis damnatus a defuncto Episcopo, remittere, & a censurâ absolvere.

Resp. ad primum: Probabiliter potest remittere poenas tam à seipso, quam à defuncto Episcopo, aut etiam à Capitulo rede vacante (spatio nimirum illorum octo dierum, quo ante constitutionem Vicarii administrabat per seipsum) arrogatas. Potest enim id ipsum probabiliter Capitulum, ut vidimus supra. Et sic quoad poenas ab Episcopo defuncto inflictas de Vicario Capitulari tenet Ventrigl. loc. cit. n. 42. quatenus videtur respectu Vicarii requirere ad hoc specialem Capituli commissionem, dum sit: Capitulum, & ejus Vicarius ad id facultatem habere potest facere gratias, & remittere poenas, etiam ad quas Episcopus praemortuus subditos condempnavit. Quod saltem speciali commissione non videtur egere quoad remittendas poenas, ad quas ipse ex generali commissione condempnavit, etsi secus videretur quoad poenas à Capitulo ipso inflictas.

2. Resp. ad secundum, absolvere quoque poterit Vicarius ab excommunicatione (idem est de aliis censuris) Fagu. in c. perpen. de sentent. excomm. n. 16. citans gl. in cap. eni. de major. & obed. in 6. v. ferris. loquuntur autem Fagu. in specie de absolutione ab excommunicatione canonis, sive ob percussonem clericis, si ea levit sit.) Sbroz. l. 2. g. 17. n. 4. citans Rebuff. in pr. p. de devolut. n. 63. Pich. ad lit. de off. Vicar. num. 78. ubi: Vicarius, sive is, quem Capitulum ut administrator constituit, potest excommunicare a iure, vel ab homine, v. g. ab Episcopo mortuo, vel ejus Vicario, vel Delegato sede Episcopali vacante absolvere, sicut Episcopus potest, si viveret, nisi a sede Apostolica id fuerit ei interdictum, &c. Vide de hoc dicta supra de Capitulis enim omnia poterit ejus Vicarius. Idque abique speciali ejus mandato: si

enim huc eo excommunicare potest, ut dictum paulo supra, potest etiam sine eo absolvere: excommunicatus enim ad suum excommunicatorem remitti debet absolvens ab eo Sbroz. loc. cit. n. 1. iuxta c. p. p. de off. ordinar. & ibi Fellos. n. 9. sunt enim conventus, a condempnatio & absolvere, ita ut, qui potest unum, possit & alterum. Sbroz. n. 4. citans Menoch. de arbit. iudic. l. 1. g. 43. n. 3. & seq. & potestas data ad ligandum commissa quoque est ad solvendum. Innoc. in c. prudentiam. nu. 9. de off. deleg. Abb. in c. nuper. de sent. excomm. v. extantem. et alii apud Sbroz. loc. cit. n. 2. quod tamen hoc ipsum loc. cit. n. 44. limitat: ut si licet, v. g. Vicario eilet tantum sententia excommunicationis delegata, tunc h. excommunicavit, non possit absolvere, nisi hoc ipsum in commissione dicatur, Pro quo citat Borgia. trait. de irregul. & disp. p. 6. tit. de absol. a major. excomm. nu. 29. De cetero posse Vicarium absolvere ab excommunicatione, etsi sacerdos non sit, eo quod hac absolutio, uti & ipsa excommunicatio fit actus iuristici omni, habet Sbroz. loc. cit. n. 7. citans pro hoc Calder. in c. ab excommunicata. de rescript. n. 6. & c. quatenus nam. 11. subjungat, Vicarium non sacerdotem bonitè factum, h. committere absolventem sacerdoti, qui simul à culpa seu peccatis, & ab excommunicatione absolvat. Pro quo citat Abb. in c. ab excomm. n. 16. & Hostiens. ibid.

Quaestio 581. Vicarius Capitularis an dispensare possit in casibus, in quibus dispensat Episcopus?

Resp. Poterit id utique, ubi Capitulum ei omnimoda auctoritatem, etiam ad ea, quae speciale mandatum requirunt, concessit; poterit enim tunc omnia exercere, & facere, quae potest Capitulum ipsum, sive iurisdictionis sit necessaria, sive gratia. Ventrigl. cit. annos 15. 6. 2. num. 37. Jam verò Capitulum, ut vidimus supra, in casibus istis dispensare potest. Num verò dispensare sit ex illis, quae requirunt speciale mandatum Episcopi respectu Vicarii sui, Capituli respectu Vicarii Capitularis, non convenit inter AA. Pro negativè sententia fuit, quod dispensare sit iurisdictionis, ut Decius in c. si fieri. l. 6. de adulterio. de Indu. n. 21. Cardin. ibidem in 4. not. quoniam & ut dictum supra, dispensare consistit actus merè voluntarius; cum saepe expediens sit, imò necessarium, dispensare cum subditis. Ea autem, quae sunt iurisdictionis, possit Vicarius exercere huc specialem mandato, ut Federic. cons. 130. Fellos. in c. eam. de rescript. nu. 17. Abb. in c. quantum. de off. deleg. & plures alii apud Sbroz. l. 2. g. 37. n. 2. Et in specie de Vicario Capituli sede vacante, quod possit dispensare sine speciali mandato, tradit Rebuff. in pr. benef. tit. de devolut. num. 63. quem tamen inconstanter sequit Sbroz. loc. cit. n. 3. ex eo, quod tit. de form. Vicar. Archiep. n. 43. contrarium tenet de Vicario Episcopi. Quod num iuste faciat, non satis liquet, cum plura sint, ad quae speciali mandato eget Vicarius Episcopi, quam ad quae eo eget Vicarius Capituli; pluraque sibi reservari & posse videntur Episcopo, quam Capitulum; adeoque non sit in hoc omnimoda paritas inter Vicarium Episcopi, & inter Vicarium Capituli. De cetero pro affirmativa quoad Vicarium Episcopo, quod is eget speciali mandato ad dispensandum, tenet Sbroz. loc. cit. n. 3. & quoniam citat Calder. cons. 1. tit. de off. Vicar. Fellos. in c. si fieri. n. 22. Cuch. in pr. Canon. de Vicar. Episcopi. ann. 62. & 111. Borgia. de irregul. & dispens. c. fin.

n. 22. *Ord.* Quia & idem in specie de Vicario Capitulari tenet Sbroz. *loc. cit.* n. 6. citans pro hoc Pavin. *de pteff. Capit. sed. vnc. p. 2. g. 10. n. 17.* Fundamentum illius est, quod dispensatio habeat se inftar restitutionis in integrum; restitutio autem in integrum non delegatur ex generali mandato juxta *L. l. l. de mior. Roland. conf. 25 in princ. res. 2.* qui dicit banc esse communem opinionem. Item, quod in mandato generali Vicariatus non veniant ea, quæ sapient liberalitatem, ut *Castren. conf. 342.* *Roland. loc. cit.* quos citat Sbroz. adeoque nec dispensatio, utpote quæ provenit ex speciali gratia & liberalitate. *c. fin. de translat. Castren. loc. cit.*

2. Sic itaque juxta hanc sententiam postremam non poterit dispensare Vicarius Capitularis in interdictis sine speciali mandato Capituli, uti id docent *Ventrigl. to. 2. annot. 15. §. 1. n. 20.* citans pro hoc *Barbol. sum. apud decif. 5. Capit. sede vac. num. 14. Vulpe. in pr. 4. 4. n. 14.* *Aldan. compend. can. res. cit. §. n. 6.* qui etiam refertur de decif. ad S. Congr. E contra simpliciter & indifferenter hanc facultatem dispensandi in interdictis spectare ad Vicarium Capitularem tradit *Riccius decif. 185. sub n. 2. apud Ventrigl. & Machados apud Dian. p. 2. tr. 4. res. 15.*

3. Item juxta hanc sententiam non poterit Vicarius ille dispensare cum illegitimis ad Ordines minores, & simplex beneficium, nisi de speciali mandato Capituli, uti expresse docent *Ventrigl. loc. cit. §. 2. n. 58.* *Dian. loc. cit. res. 6.* citans *Meroll. Tract. mor. to. 3. §. 2. 7. 2. dub. 1. n. 34.* *Rodrig. in sum. tr. 1. c. 71. n. 5.*

Quæstio 582. Quid possit Vicarius Capituli circa cognoscendas causas matrimoniales?

Resp. De causis matrimonialibus posse cognoscere Vicarium Capitularem habentem omnimodum auctoritatem (intellige, à Capitulo) ait *Ventrigl. cit. §. 2. n. 18.* citans præter alios *Dian. ubi ante res. 22.* & *Barbol. jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 102.* ubi tamen illi nihil de Vicario Capitulari, sed solum Capitulo. Porro per omnimodum auctoritatem intelligere videtur absolutam potestatem quoad omnia, quæ Capitulum committere potest, adeoque etiam ad ea, quæ speciale mandatum requirunt. De quo tamen merito dubitari potest; utrum nimirum cognitio illa causarum matrimonialium (etsi ut dictum supra, ea sint de arduis; cum in iis agatur de statu hominis. Sbroz. *lib. 2. g. 44. n. 4.* citans præter alios *Menoch. de arbit. l. 2. casu 205. n. 7.* & quæ sunt ardua, non transcant alibi in Vicarium, etiam cum amplissima facultate constitutum. Sbroz. *loc. cit. n. 5.* ex *Federic. de Senis conf. 302. c. 6.* egeat speciali mandato, cum spectet ad jurisdictionem ordinariam, & itque ex illis, quæ frequentius in administratione Episcopatus occurrunt. Sic causas matrimoniales à Vicariis Episcoporum passim, ut videmus, cognosci comprehendique illas in generali mandato Vicariatus, expresse docet *Cuchius inst. de Episc. l. 2. tit. 6. n. 123.* apud Sbrozium de *off. Vicari. l. 2. g. 43. n. 4.* qui & ipse hanc sententiam tenere haud obscure dignoscitur, dum *nu. 5.* de iurisdictione hujus addit, dicens: nam ad cognoscendum causas matrimoniales duo 30 Judices requiruntur, scilicet scientia Canonica, & quod habeat potestatem seu jurisdictionem

ordinariam, vel delegatam; Vicarius autem Episcopi hanc scientiam habere debet, & est Judex ordinarius; adeoque merito causis matrimonialibus cognoscere potest. Quia & expresse hanc sententiam de Vicario Episcopi tenet idem *Author l. 2. g. 44. n. 1. in fine*, ubi pro hoc, quod ille Vicarius cognoscere possit, & terminare dictas causas sine speciali mandato Episcopi, citat *Lambert. de jur. p. 1. 2. p. 2. g. 2. 43.* *Covarr. l. 4. Episc. c. 8. §. 12. nu. 1.* *Prixpos & Abb. in c. fin. de cognat. spirituali, c. 6.* Ac denique hanc quæstionem concludit dicendo: ab hac sententia majore numero auctoritatum probata non recedo. Unde idipsum à fortiori dicendum videtur de Vicario Capitulari. Neque hic obstat, quod juxta Tridentinum discussio illarum causarum matrimonialium nullus alterius inferioris, quam Episcopi examini relinquatur: id enim, inquit Sbroz. *cit. g. 43. n. 7.* intelligendum non est de Vicariis, sed aliis inferioribus Prælati, juxta dicta à nobis supra, ubi an cognitio causarum illarum competat Capitulo. Vide plura etiam de his, ubi actum de Vicario generali Episcopi.

Quæstio 583. Num Vicarius Capituli per seipsum assistere possit matrimonio sine speciali mandato Capituli?

Resp. de hoc vix dubitari posse, idque etiam si Sacerdos non sit; cum exerceat ordinariam & Episcopalem jurisdictionem, potiusque delegare easque alteri Sacerdoti non minus, quam Vicarius Generalis Episcopi hanc potestatem assistendi, sique Ordinaris & Parochus Parochorum. Et sic expresse tradit *Dian. p. 8. tr. 2. res. 49.* ubi: in nomine Ordinarii, qui & assistere, & assistendi licentiam dare potest, in Trident. *sess. 24. c. 1.* comprehenditur Capitulum sede vacante, & ejus Vicarius. Citat pro hoc *Guetier. de matrim. c. 66. n. 5.* & *13. Pontium l. 5. c. 10. n. 4.* *Boll. l. 4. §. 2. 1.* idem expresse tenet *Ventrigl. loc. cit. n. 43.*

Quæstio 584. Quid possit Vicarius Capituli circa cognoscendas causas civiles, vel etiam feudales?

Resp. ad primum: In generali commissione Vicariatus citra speciale mandatum cognoscere potest causas civiles. Sbroz. *l. 2. g. 125. nu. 1.* loquens de Vicario Episcopi, & citans *Cardin. in Clem. 1. n. 19. de off. Vicar. Bald. conf. 477. n. 6.* *Aufier. in addit. ad Talsan. g. 148.* *Berolium, &c.* Cum enim in Vicarium per commissionem officii Vicariatus generaliter ei fideam transiret cognitio causarum, *c. licet. de off. Vicar. in 6.* & *l. 1. AA.* cum ex eadem generali commissione Vicarius habeat administrationem in civilibus (quod non minus locum habet in Vicario Capituli, quam Episcopi) necessaria non est specialis concessio in quoad hoc expressio. Sbroz. *loc. cit. n. 2.* citans *Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicar. ar. hup. n. 195.* Quænam verò sint causæ civiles fore Episcopalis (& consequenter spectantes quoque ad Capitulum sede vacante, & cognoscenda per ejus Vicarium) recenset *Cuch. in inst. jur. can. de Episc. tit. 6. nom. 122.* apud Sbroz. *cit. n. 2.*

2. Resp. ad secundum: Causas tamen feudales

Iam spectantium privative ad Episcopum, ne quidem de mandato specialis Capituli cognoscere possit ejus Vicarius. Harum enim cognoscendarum potestatem Capitulum non habet juxta dicta à nobis supra: quoniam aures exercendorum Capitulum sede vacante potestatem non habet, et Vicario suo committere non potest. Pirh. ad tit. de off. Vicar. num. 78. Causis tamen feudorum spectantibus ad Episcopum, & simul ad Capitulum cognoscere posset; has enim Capitulum sede vacante cognoscendi potestatem habet juxta dicta à nobis supra. Item feudorum spectantium privative ad Capitulum cognoscere potest, sed non nisi de speciali ejusdem Capituli commissione & mandato.

Quaestio 585. Quid possit Vicarius Capitularis circa cognoscendas causas criminales, & in specie hæresis?

Resp. ad primum. Quemadmodum de Vacatio Episcopi, quod causas criminales cognoscere nequeat, docent Sbrozianus lib. 1. quæst. 123. num. 1. pro quo citat præter alios quosdam Pavinum de potestate Capituli sede vacante. part. 2. quæst. 10. num. 33. Rebuffum in pr. benefic. in form. Vicar. Archid. num. 173. Laucelloc. in stat. Jur. Canon. 6. 1. de off. Vicar. Clarum in præd. crim. 4. fin. quæst. 40. in fine, juxta cap. licet. de off. Vicar. in 6. Per quem textum correctum ait Extraneus. dudum, de appellat. quæ est Alexandri IV. & disponit; officiales Episcoporum ordinariis causis criminales cognoscere posse. Itæ quoque idem tenet Sbrozianus loc. cit. de Vicario Capituli sede vacante citant Pavinum ubi antè. numer. 3. Quemadmodum verò id ipsum variè limitat de Vacatio Episcopi, ita quoque easdem limitationes in Vicarii Capituli locum habere, necesse habebit concedere. Limitat autem primò num. 7. quod opus non sit commissio illa speciali, ubi inquit & cog-oscit, non ut pñat, sed ut referat Episcopo. Pro quo Lap. in cit. cap. licet. Diaz. in præd. crim. num. cap. 4. num. 5. Menoch. de arbit. lib. 1. quæst. 41. num. 27. Foller. in præd. crim. canon. part. 1. moral. num. 124. & part. 3. tit. vel abstractior. num. 26. & alios quosdam citat. Limitat secundò, ut et opus non sit, dum Vicarius vellet inquirere, ut delinquentes se corrigant, & emendant. Pro quo citat Franch. in titat. cap. licet. tit. 1. in princip. limit. 3. Innocent. & Jo. And. in cap. ad nostram il. 2. de jurejurand. Fe. Limitat tertio, ita ut opus sit dicta specialis commissio, ubi Vicarius inquirere vellet, & pñare pñâ privatoris, vel depositionis ab officio, vel alia majore; secus, si pñâ pecuniaria, vel simili. Quod ipsum passim præstat; videmus ab ipsis Archidiaconis, eorumque commissariis. Plures ejusmodi limitationes vide apud eundem.

2. Resp. ad secundum: In crimine tamen hæresis posse Vicarium Episcopi inquirere absque speciali mandato tenet Sbrozianus loc. cit. num. 13. citans Farinac. in cit. cap. licet. limit. 3. & ibidem Jo. And. Marian. Socin. in cap. qualiter, de accusat. num. 173. Vide tamen supra in res. de Vicar. generali Episcopi. ubi de profecto quaeritur, quid possit ille Vicarius circa crimen hæresis cognoscendum, quæ meus fuerit Sbrozianus hoc in puncto,

dum Auctor hic quandoque videtur contradicere. De cetero huic sententia favere videtur Carena in res. de 3. Officiis. part. 1. tit. 6. §. 3. num. 10. apud Dianam res. solut. 57. quem vide. Et certe si id potest Vicarius Episcopi, à fortiori id posse videtur Vicarius Capituli, ob rationem illam dæram; nimirum quod Capitulum non ita Vicario suo restringere possit potestatem, quàm Episcopos suos. Contrarium nihilominus expresse de Vicario Capitulari tenet Ventrigli. citatus §. 2. n. 27. ubi procedit (nempe Vicarius Capituli) in materia hæresis, prout Episcopus ipse procedere poterat in puniendis ac judicandis hæreticis. gloss. in cap. ad abstinentiam, de hæreticis. v. prerogativa. ubi DD. quod intellige, quando habet speciale mandatum à Capitulo. Et tunc solum contra subditas, non autem exemptos procedere potest. Farinac. de hæres. quæst. 184. num. 132. Et licet Farinacius eod. loc. num. 181. dicat Vicarium Capitulum nullum habere jurisdictionem in hæreticis, hoc intelligitur ex generali, secus ex speciali mandato Capituli. Quid etiam hac in parte possit Vicarius Capituli etiam in exemptos, vide apud Dianam part. 2. res. solut. 4. res. solut. 57. ex Carena loc. cit. ubi ita in casibus, ubi Episcopus procederet ut delegatus, ut etiam in casibus hæresis procedit contra exemptos; nam in hoc casu Episcopum non posse ut ordinarium, sed ut delegatum considerari, secundum communem tradit Farinacius, & tunc non posse Vicarium Capituli procedere, magis etiam communem voluerunt, quod citant Farinacius, Caspitol. &c. Et hoc quidem de stricto jure procedit; quoniam in contrarium pro Vicario Capituli sentit Quærant. in summ. Buller. v. Capit. sed. vacant. num. 1. cujus opinionem video in praxi in nostra Inquisitione Cremonæ observari. Itæ Carena.

Quaestio 586. Num Vicarius Capitularis esse possit delegatus Papa; quemadmodum esse potest Vicarius Episcopi generalis?

Resp. Affirmative Sbrozianus lib. 1. quæst. 23. num. 3. citans Pavin. part. 2. quæst. 10. num. 6. & 8. gloss. in Clement. tit. principalis. de rescriptis. v. Episcopi. & ibi Abb. num. 1. Garc. de benef. part. 6. cap. 2. num. 42. ubi Vicarius seu Officialis Capituli sede vacante possunt de jure delegari delegationes & rescripta papæ, non secus ac Officialis Episcopi; cum sit Vicarius, seu Officialis jurisdictionis Episcopalis, & sic in Hispania solent Nunciis causas delegare Officiali Capituli sede vacante. Militat enim eadem in hoc Vicario ratio, quæ in Vicario Episcopi; nempe quia non minus quàm ille est dignitas. Per hanc verò in dignitate constitutus comburi possunt causæ auctoritate licentiarum Apostolicæ sedis, vel Legatorum ejusdem cap. statum, de rescriptis. in 6.

Quæstio

Quaestio 387. Quid ergo possit quoad executionem & commissum Apostolicarum delegatarum Officiali, seu Vicario Episcopi.

R Esp. Commissa à Sede Apostolica, v. g. literas in forma dignam, dispensationes matrimoniales, & similia directa Episcopo, aut ejus Vicario generali exequi nequit aut expedire Vicarius Capituli sede vacante. Pax Jord. lib. 12. tit. 2. num. 28. sic decisiu testans à S. Congregatione Concilii in *Cameracensi. a. Augst. 1631. Barbof. jar. eccl. lib. 1. cap. 32. num. 57.* testans sic resolvisse eandem S. Congregationem sub die 24. *Maii 1621.* dispensationes matrimoniales directas Episcopo, & ejus Vicario generali, si sedes vacare contingat, non posse per Vicarium Capituli expediri. *Puz. ad tit. de offic. Vicar. num. 78. Garcias loc. cit. num. 42.* dicens, id certum; eò quòd Vicarius Capituli sede vacante non sit Vicarius Episcopi, sed Vicarius episcopalis jurisdictionis. *Felin. in cap. item de delegat. num. 17. apud Layman. in cap. Romana. de offic. Vicar. num. 16.* hinc etiam inferens, ut dictum supra quæst. 1. hujus capit. quòd causa à Sede Apostolica delegata Vicario, seu Officiali Episcopi ab illo cognosci nequeat, si Episcopus mortuus sit; cum is idem Vicarius Episcopi à Capitulo assumptus, & confirmatus, non sit Vicarius Episcopi, sed Capituli. Contrarium tenentibus, quos citat *loc. cit. Barbof. Salas de LL. d. 20. f. 17. num. 14. Ochogiv. de Sacram. tract. 4. de matrim. quæst. 11. num. 23. Basil. Pont. de matrim. lib. 8. cap. 13. §. 1. num. 13. Sanchi de matrim. lib. 8. d. 27. num. 32.* à quibus, præcipue à Sanchez, quod in contrarium opponatur, & qualiter probabiliter fundamentum sententia opposita; quòd nempe Vicarius Capituli non sit Vicarius Episcopi, solvitur. Vide apud Layman. *loc. cit.* & à nobis relato supra cit. quæst. 1. hujus capit.

2. Sed neque, si literæ & commissiones simpliciter directæ Vicario generali diocesis, non dicendo à Vicario Episcopi, sed Vicario generali diocesis, v. g. *Treventensi*; vel simpliciter, Vicario Treventensi; adhuc Vicarius Capituli sede vacante videtur non posse eas exequi. Ità expresse *Garcias loc. cit. num. 44. & seq. Barbof. loc. cit.* citans Leon. in *Thef. feri eccl. part. 1. cap. 10. num. 8. Bonacinum de LL. d. 1. quæst. 3. par. 8. §. 1. num. 7. Riccum in decis. Curia Archiep. Neapol. decis. 44. Novat. in sum Bullar. tit. capit. sede vac. num. 27.* Contrarium iterum à fortiori sententibus Sanchez, & aliis paulò ante citatis. Fondatur hæc sententia potissimum in stylo curiæ, & cancellariæ, quæ sede Episcopali vacante non dirigit hujusmodi literas in forma dignam, nec dispensationes, & similia Officiali Capituli, sed Episcopo viciniore, vel ejus Vicario. De quo stylo testatur Hieronym. Paul. in præf. Cancell. in princip. vers. circa qualitatem personarum. quod, inquit, hi AA. *Garcias & Barbof.* manifestum signum esse, nomine Officialis, seu Vicarii absolutè prolari in literis, quæ diriguntur, v. g. Vicario Treventensi, non intelligi Vicarium Capituli, sed Episcopi. Citat etiam pro hac sententia *Garcias loc. cit. num. 46. & seq.* alioque Rotæ decisio-

nes, quarum una, hujusmodi in *Meridensi. penult. 4. Maii 1583.* sic habet: Resolutum sententiam, & de qua agitur, fuisse nullam. Cum enim delegata fuisset causa à Sede Apostolica Officiali Meridensi, cujus officium exspiraverat per mortem Episcopi, & à Capitulo deputatus fuisset alius Officialis sede vacante, licet successerit Capitulo in locum Episcopi respectu jurisdictionis ordinaria, non tamen successit respectu jurisdictionis delegatæ, &c. Non tamen videtur in hoc puncto satis sibi constare Barbof. dum num. 59. ait: & sic jam hodie Capitulum sede vacante exequi non potest causas Vicario Episcopi delegatas, nisi in commissione exprimeretur nomen diocesis, v. g. Vicario Bracharensi; quia, dum sedes vacat, Vicarius est Officialis diocesis illius. Ità novissimè *Vulpe. in pr. ludo. feri eccl. cap. 44. num. 6.*

3. De ceterò notandum, quòd habet idem Barbof. *loc. cit. num. 10.* poterit tamen Vicarius Capituli sede vacante executioni demandare literas Episcopo per S. Congregationem directas, & ab illo non executas. S. Congregat. præposita negot. Episcopos. & Regular. sub die 10. Aprilis 1615. nec non omne illud, quòd Episcopo mortuo per Bullam, seu Breve in causis jurisdictionem importantibus concessum erat, eandem S. Congregat. in *Transf. 26. Januarii. 1604. & in Neapol. 20. Februarii. anni ejusdem, &c.* Quod verò tradit Naldus ad decretal. in cap. ad obtinendam, de hæreticis, commissionem, seu delegationem factam Episcopo defuncto (intellige à Sede Apostolica) expediri posse per Vicarium Capituli, *Diana part. 8. tr. 4. re. 66. in fine.* dicit omnino improbabile; eò quòd causa delegata Episcopo mortuo expediri nequeat per ipsum Capitulum, utpote quod non succedit in jurisdictione Episcopi delegatus, sed tantum in ordinaria.

Quaestio 388. An Vicarius Capitularis possit amovere Officiales à Capitulo constitutos?

R Esp. Juxta sententiam illam, quòd licet à Capitulo in actu electionis Vicarius Capitularis facultates restringere, & sibi aliquæ reservare, quòd sicut Episcopus potest sibi eligere secretarium, & ceteros ministros & officiales justitiae, ita potest Capitulum sede vacante eosdem deputare tanquam necessarios ad jurisdictionem exercendam; maxime cum solet illorum deputatio Capitulo reservari in electione Vicarii Capitularis, juxta formulam impressam per Quarantam in sum. Bullar. 2. Cap. sede vac. num. 15. quem à Pax-Jord. lib. 12. tit. 2. n. 60. recitatam lege. Ità Pignat. tom. 9. consult. 159. num. 4. Jam verò Vicarius Capitularis non potest hujusmodi Officiales amovere, sed tenetur eos adhibere, sicut tenetur Vicarius Episcopi, qui hujusmodi Officiales dicuntur Officiales jurisdictionis Episcopalis, cujus ipse dicitur Vicarius tanquam vices gerens Capituli, à quo jurisdictionem habet. Pignat. *loc. cit.* num. 5. citans Barbof. in sum. decis. Apost. collect. 125. num. 10. ubi is testatur, declaratum à S. Congregatione non licere Vicario ad sui libitum ministros illos amovere. Confirmatur hoc

hoc ipsum ex eo, quod Tridentinum disponens electionem Vicarii per Vicarium sede vacante faciendam non excludit, qui possint constitui plures cum divisione jurisdictionis. Pignat. *loc. cit. num. 6.* prout id tradit Sbroz. *lib. 2. q. 50. num. 3.* Garc. *part. 5. cap. 7. num. 36.* juxta dicta à nobis supra.

Quaestio 589. Num Vicarius Capituli visitare possit diocesim sine speciali commissione Capituli?

R Esp. De hoc dictum facis supra, ubi quaesitum, an id possit Capitulum.

Quaestio 590. Num Vicarius Capitularis celebrare possit synodum sine speciali commissione Capituli?

R Esp. Possit Capitulum per suum Vicarium celebrare synodum, ex Ventrigl. & aliis dictum fuit supra, ubi an id competat Capitulo. Verum num id possit Vicarius ex generali commissione Vicariatus sine speciali Capituli mandato, non determinant illi Auctores, quia re dicendum videntur, id tum posse sine speciali mandato, sicut absque illo visitare potest; cum visitare non minus sit inter ardua, quam cogere synodum; nec cogere synodum minus sit de lege jurisdictionis, quam visitare, lexque diocesana non minus urget unum, quam alterum; & tamen visitare potest Vicarius sine tali mandato: ergo & synodum cogere.

Quaestio 591. Num Vicarius Capituli dare possit licentiam aedificandi nova monasteria?

R Esp. Id Vicarium non posse, expressè tenent Diani *p. 8. art. 4. refut. 68. in fine.* Barbosa *jur. eccl. lib. 1. c. 31. n. 60.* Pax Jord. *lib. 2. tit. 2. n. 27.* pariter testantur, sic definitum à 3. Congreg. Concil. 19. Febr. 1631. Verumamen legendus Fagn. *in c. ven. amplius. de institutionib. maximè à m. 66.* ubi, quod servata forma, quam Clemens vti. praescripfit in Constitut. sua 29. edita 27. Jul. 1603. (cujus contentum quoad praesens punctum vide apud eodem Fagn. *loc. cit. m. 65.* nri & apud Dian. *loc. cit.* multos Auctores referentem) Coeventus Mandicantium erigi possunt de licentia Ordinarii, nec opus sit licentia sedis Apostolicae: quem intellectum esse Concilio Trident. probaverit S. Congregatio, quae etiam cum se Secretario, quàm antea diis temporibus multis monasteriorum erectiones prohibet ab Ordinarii factas absque licentia sedis Apostolicae. Quin etiam ait Fagnonius n. 70. hanc saeculari novam monasterium erigendi S. Congregatio nec denegaverit Vicario generali Episcopi ad id speciale mandatam habenti; nec fortiter Vicario Capituli sede vacante. Et propterea quoddam monasterium Fratrum S. Dominici caputem adificari de illius licentia respondit fuisse eundem esse, & ad finem perducti. Quia omnia (ut pergit Fagn.) cogunt me credere apocripham esse decisionem, quam referunt Campanili & alii, eum praefertim loquatur de Monachia, qui nullo jure ardeantur ad obtinendam super hoc licentiam sedis Apostolicae; nec talem decisionem usquam

reperi in libris publicis S. Congregationis. Quae de Vicario Capitulari, si vera sunt, videtur is ad hoc non secus, ac Vicarius Episcopi speciali mandato Capituli egere.

Quaestio 592. An Vicarius Capitularis possit licentiam dare novitio disponendi de bonis suis temporaliibus?

R Esp. Affirmative. Ventrigl. *in 2. annot. 15. §. 2. na. 51.* ubi ait, posse id concedere Capitulum, vel ejus Vicarium, Cùmque id indistinctè, & sub disjunctione dicat, videtur ad hoc non requirere quoad Vicarium speciale mandatam Capituli; sed neque id est ex arduis, aut singularibus. Vide quae hac in parte dicta sunt supra de Capitulo. Et sic in genere posse Capitulum, vel ejus Vicarium concedere omnes licentias, quas poterat Episcopus, ait nam. 51. Ventrigl.

Quaestio 593. Num Vicarius Capituli exigere possit subsidium charitativum?

R Esp. Id tum posse, sed non nisi de mandato Capituli, Ventrigl. *loc. cit. na. 28.* Vide de hoc dicta supra, ubi quid in hoc puncto possit Capitulum.

Quaestio 594. Num Vicarius Capituli supplere possit consensum ad hoc, ut Ecclesiastici graventur gabelle, & exactionibus?

R Esp. Negative. Pagn. *in c. novit. ne sed. vac. Religiosi innoventur. num. 22.* ubi: ad hujusmodi onera imponenda praeter alia exigitur deliberatio & consensus Episcopi & Cleri. Unde non sufficit consensus Vicarii Capitularis. Item num. 29. ubi: renunciationi immunitatis hujusmodi (intelligi ab exactionibus) non potest Vicarius Capituli assensum praebere, quia Capitulum sede vacante non succedit in potestate alienandi jura & bona ecclesiae, &c. Vide dicta hoc in puncto de Capitulo.

Quaestio 595. An Vicarius Capituli immutare possit voluntates ultimas in casibus, in quibus id potest Episcopus?

R Esp. Respondet pariformiter de hoc quoad Capitulum, & ejus Vicarium Ventrigl. *loc. cit. n. 45.* adeoque videtur id posse sine speciali Capituli mandato.

Quaestio 596. An possit approbare confessarios, & approbatos revocare, & ubi inhabitare, reprobare?

R Esp. ad primum affirmative: consistere enim & approbare confessarios est jurisdictionis ordinariae, quem passim in hoc puncto exerceri videmus sine speciali mandato à Vicariis Episcoporum. Poterit itaque Vicarius Capitularis quoad haec omnia sine speciali mandato Capituli, quae supra diximus posse in hoc puncto Capitulum per suum Vicarium, adeoque etiam, ut expressè sit terminis de Vicario Capitulari Ventrigl. *loc. cit. n. 44.* poterit is facultatem concedere confessariis absolendi ab omnibus casibus Episcopo reservatis.

ris, & confessorium deputare pro absoluti one casuum relevatorum

2. Resp. ad secundum pari modo affirmative ob eandem rationem, Ventiglia *loc. cit.* ubi expressè: Vicarius Capitularis potest revocare facultates omnes audiendi confessiones sacramentales, & confessorum examinatos & approbatos per Episcopum mortuum iterum ad examen revocare, & si inhabiles inveniunt, reprobare. etiam si regulares sint. Quia facultas licet foris denegetur Episcopo, qui semel examinavit, & simpliciter approbavit confessiones, maxime regulares (quod ipsum tamen valde limitandum) perimitur tamen successori, & Vicarius Capituli dicitur successor. Ita ille, citans Henríquez in *sum. lib. 3. de penis. cap. 6. in princip. &c.* Et sic idipsum quoque quoridie praticari videmus à Vicariis Episcoporum vi generalis commissionis Vicariatus facta.

Quaestio 597. An Vicarius possit interponere auctoritatem suam in alienatione bonorum ecclesiarum inferiorum Cathedralis?

R. Esp. Quod hac in parte potest Capitulum, hoc ipsum poteritque Vicarius, quia est jurisdictionis ordinatae, & saepe necessarium.

Quaestio 598. An Vicarius Capituli sine eius specialis consensu indicare & ordinare possit processiones?

R. Esp. Potest Vicarius Capitularis processiones publicas indicare, & praescribere quò, & quomodo sint dirigenda. Pignat. *tom. 10. consil. 121. num. 21.* residet enim hoc jus privative quòdam alios penes Ordinarium. Pignat. *loc. cit.* idque ex mente S. Congregationis Concilii in *Et. borensi. 14. Jan. 1687.* teste Barbosa *jur. eccl. lib. 1. cap. 41. num. 161.* non obstante, quòd Capitulum, vel alii essent in quibus possessione contraria, & non obstante etiam immemorabili consuetudine juxta decisi. Congregationis sacerdotum Rituum in *Camerini. 24. Aug. 1619.* quam pariter referunt Pignat. & Barbosa *loc. cit.* Jam verò Vicarius Capitularis habet fundatam intentionem in exercitio ordinatae jurisdictionis eadem prorsus ratione si bi, quàm Episcopo competentis. Pignat. *loc. cit. n. 1.* citans. *gl. in cap. Ramona. v. generaliter. de appellat. in 6. & ibi Doctores, & in cap. tha. v. vicarii, de offic. Vicar. Covarr. *præf. quæst. cap. 4. num. 87.* Sanchez de *matruis. l. 3. d. 19. q. 29. nu. 1.* Shroze *lib. 2. qu. 55. num. 9.* Garc. *part. 1. cap. 8. num. 21.* ubi, quòd Vicarius (intelligit tamen Episcopi) sicut Episcopus ordinarius est. Et quòd dicendum quoque de Vicario Capitulari sede vacante expressè ait. Ex quo eodem principio fundata nimirum intentionis in exercitio jurisdictionis ordinatae competentis Episcopo sequitur, posse Vicarium Capitularem omnia, quæ potest Capitulum vi jurisdictionis Episcopalis, in qua succedit, quandoque positivè a Capitulo respectu Vicarii sui exceptum est. Et sicut Capitulum succedit in ius universum Episcopi, potestque agere omnia, quæ sunt ordinatae jurisdictionis, nisi expressè repellantur ei prohibita; ita quoque totam illam jurisdictionem*

eam exercere potest per Vicarium suum, & exerceat, nisi expressè sit aliqua reservata. Pignat. *tom. 9. consil. 159. num. 3.* Garcias *loc. cit. num. 22.* citans Pavin. Ugolin. Sinch. Shroze. Confirmatur responsio quoque ex eo, quòd eadem prorsus jurisdictione indicendi publicas processiones, illaque ad evitanda scandala potius per hanc, quàm per illam viam dirigendi absente Episcopo residet in Vicario illius generali cum consilio quidem Capituli, non autem de ejus consensu, ac eodem modo, quo posset Episcopus, si praesens esset. Pignat. *cit. consil. 121. num. 3.* ex Barbosa *loc. cit.* testante sic resolutum in S. Congregatione Rituum in *Vigiliens. 28. Septemb. 1630.* Unde jam etiam, ut addit Pignat. *num. 4.* juxta dispositionem Tridentinam *sess. 25. cap. 13. de regul. potest* dictus Vicarius eodem muneri censuras & poenas etiam extraordinarias Canonice ad publicam processionem accedere recusantibus; verum & illas exequi. Pro quo citat Riccius in *collec. ad Trident. loc. cit.*

2. Non tamen potest Vicarius Capitularis processiones publicas sive generales indicare Capitulo non requisito, sive sine ejus consilio, & consequenter neque tunc precipere Canonice ut inter sint Pignat. *num. 5.* Nam neque Episcopus ipse, neque ejus Vicarius potest tales processiones indicare sine consilio Capituli, cum non competat ei potestas libere indicendi processiones, sed solum de consilio Capituli. Pignat. *loc. cit. num. 5. & 6.* juxta plures declarationes sacrae Congregationis relatas à Ricciis in *pr. Caris Archiep. Neapoli. part. 4. decis. 379. à num. 3.* & à Barbosa *ad cit. loc. Trident.* & in *sum. Apst. decis. 15. lib. 1. d. 5. num. 35.* & de off. & potest. Episc. *alleg. 23. à nu. 4.* Quòd ipsum tamen consilium Capituli necessarium requirendum intelligi de processionibus, quæ sunt in civitate (intelligit Episcopali, seu ubi est Capitulum Cathedralis) non verò de illis, quæ sunt extra illam in oppido aliquo diocesis, tradit Pignat. *loc. cit. n. 2.* juxta declarationem S. Congreg. Concilii.

Quaestio 599. Num Vicarius Capitularis uti possit sigillo suo particulari, an verò teneatur uti sigillo Capituli?

R. Esp. Quia Vicarius Capitularis, seu in scriptis publicis, quos expedit rationem Vicarius Capituli, uti non debet sigillo privato, sed uti debet publico sigillo Capituli. Pignat. *tom. 9. consil. 159. num. 7.* sigillum enim requiritur & apponitur, ut auctoritatem tribuat mandatis, præceptis, & ordinationibus; adeoque ratione publici officii, quòd quis gerit: ergo debet esse non privatum, sed publicum, & authenticum, quale est sigillum Principis, Magistratus, Episcopi, & in specie Capituli jurisdictionem ordinariam exerceotis. Pignat. *loc. cit.* de quo vide Gorz. *ad regul. 8. cancell. gl. 6.* ubi multa de sigillis. Cùmque sigillum tantum tribuat auctoritatem literis, quantum vult, qui auctoritatem concedere potest, si persona sit publica, & ratione publici officii, quòd gerit, auctoritatem scripturae lux tribuere cupit, consignatio illius debet esse publica, sive uti debet sigillo publico.

hilo Pignat. *num. 8.* Proinde jam, cum Vicarius Capituli sit persona publica, publicam & ordinariam exercens jurisdictionem, in ordinationibus suis, & scripturis publicis uti debet sigillo publico, quod gerit ratione hujus officii sui. Cumque ex altera parte sit locum tenens Capituli omnium illius exercens jurisdictionem, uti tenetur sigillo Capituli, exemplo aliorum locum tenentium juxta praxim ordinariam, & ut de locum tenente Auditoris Camera Apostolica notat Mandos. apud Pignat. *num. 9.* Et sicut sigillum Episcopi tamquam authenticum præbet auctoritatem ipso Episcopo vivente juxta decis. Rotæ 1. *de priv. in nov. & in Christens. Archiep. 16. Novemb. 1659.* apud Pignat. *cit. num. 9.* ita etiam ad auctoritatem literis adhibere publicis tribuendam sede vacante requiritur sigillum ecclesiæ vacantis, sive Capituli, quod fungitur vice & munere Episcopi.

1. Contrarium, nimirum quod uti possit sigillo proprio, censet Pignat. *loc. cit. num. 10.* de Vicario Capitulari constituto auctoritate Apostolica; & quod hujus rationem habet verbis: siquidem hujusmodi Vicarius non ex suo nomine utitur proprio sigillo, ac titulo Vicarii Apostolici; sed ex decreto Congregationis auctoritate Pontificia confirmato; idcircoque, ne ipsius reddatur Vicario secularis S. Congregationis, dicendam est, quod ea velut eum uti posse omnes prerogativas hujusmodi Vicarii à S. Congregatione concedi solent, inter quas preculdubio est uti proprio sigillo ad instar Præfule, cum omnia possit isti Vicarii, omnique prerogativas consequantur, quasi Præfules, juxta quod de Vicario Episcopi auctoritate Apostolica constituto tradit Sbroz. *lib. 2. quest. 64. num. 6.*

2. Secus tamen iterum, nempe quod uti possit sigillo proprio, tradit Pignat. *loc. cit. num. 12.* de Vicario Capitulari auctoritate Apostolica constituto tantum.

Questio 600. Num Vicarius Capitularis dare possit Episcopo extero licentiam exercendi Pontificalia, & in specie conferendi Ordines in ecclesia vacante, & diocesi Capituli subiecta?

1. R. Esp. Affirmativè. Sbroz. *lib. 2. quest. 12. num. 2.* Ventrigl. *com. 2. annotat. 15. §. 2. num. 51.* juxta rationes limitationes, & extensiones traditas supra, ubi examinatum, qualem hac parte potestatem habeat Capitulum sede vacante. Non tamen ad concedendam hanc licentiam videtur Vicarius Capitularis egere commissione speciali Capituli, sicut in Vicario Episcopi, eo quod ad dandam hanc licentiam Episcopo extero requiritur juxta Sbroz. *loc. cit. num. 1.* ubi, quod Episcopus dare possit suo Vicario specialem auctoritatem committendi alicui Episcopo es, qui sunt ordinis Episcopalis. Pro quo citat plures. Disspat enim in hoc citatio, dum datur dicta licentia vel ut proprio Episcopo, & dum datur eo defuncto ab exercente jurisdictionem ordinariam Episcopalem, & sic exigente recta administratione dioceseos.

B. Laurentii Traç, III. Capit. sed. 746.

2. Poterit quoque Vicarius Capitularis, si est Episcopus, ipse exercere Pontificalia in ecclesia vacante, v. g. Ordines conferre, christi consecrare, consecrare templa, aliisque omnia, ad quæ alia licentiam dare potest alteri Episcopo. Ventrigl. *loc. cit. num. 55.* qui quævis addat de licentia Capituli: videtur tamen sua dare illi ista licentia in generali Vicariatus commissione. Si enim hoc speciali, ut jam dictum, commissione, potest dare etiam licentiam extero Episcopo, cur oia & sine illa exercere posset eodem per se, ubi ea exercendi tapax est.

Questio 601. Quid possit Vicarius Capituli, quoad dandum dimissorias?

R. Esp. Possit eas dare Vicarium, limitando tamen & extendendo hoc ipsum juxta dicta supra, ubi examinatas potestas hac iore Capituli. Dare quoque eas illum posse privativè ad Capitulum, ita ut hoc per ipsum eas dare nequeat, dictum quoque supra ex Ventrigli, quævis idem Auctor, ut quoque ibidem allegatum, cum Barbola teneat, citatis pro hoc proutibus, non posse Vicarium, ne quidem archidiaconum, vel etiam post elapsam suam vacantiam eas concedere sive speciali mandato Capituli, uti & ipsum tenet Pignat. *loc. cit. confut. 8. num. 3.* tamen contrariè videtur quod Barbola per *eccl. lib. 1. cap. 32. num. 129.* dicit ex Jo. And. *in c. cum videretur sine de temp. ord. quod secularis dandi dimissorias sit de solis pro jurisdictione Vicariorum.* Si autem sit de solis concedi pro jurisdictione, censetur jam eo ipso concedi hac potestas in commissione Vicariatus, dum positive non excipitur. Quam potestatem occurrat Vicarius Capitularis contra Tridentinam dispositionem concedens dimissorias, & qualiter ab eis absolvi possit per successorem Episcopi, dictum satis supra, ubi etiam, quod Vicarius dare possit literas testimoniales.

Questio 602. Num Vicarius Capitularis concedere possit facultatem construendi vel dotandi ecclesiam in ordine ad acquirendum juri patronatus desantis, vel construendi?

R. Esp. Affirmativè. Ventrigli *num. 2. annotat. 15. §. 1. num. 61.* ubi dum simpliciter ait, potest id Capitulum, & ejus Vicarium, videtur hoc modo conjunctivo significare, non egere ad hoc Vicarium speciali mandato Capituli. Quod ipsum ex eo quoque suadet videtur, quod dare licentiam edificandi ecclesiam spectat ad ordinariam jurisdictionem Episcopi, ad quæ & Capitulum, nihilque in hoc propiè intercurrit gratia & liberalitatis; juxta verò patronatus conceditur edificanti, vel dotanti non iam ab Episcopo, aut Capitulo, quam ab ipso jure communi. Vide dicta de hoc supra quoad Capitulum ipsum.

Questio 603. Num Vicarius hic institueret possit presentatos, & confirmare electos, idque sine speciali mandato Capituli?

1. R. Esp. ad primum affirmativè, Ventrigl. *loc. cit. n. 57.* plures citatos vide supra, ubi quid

Capitulum in hoc puncto possit. Loquimur enim si ferè omnes patitur de Vicario & Capitulo, dum dicitur, transire hanc facultatem ad Capitulum, vel ejus Vicarium. Ubi quoque videbitis, qualiter ex pluribus praefentis uni prae alio gratificari possit: quò & substituit praefentorum, & confirmat electorum fieri debet per Vicarium Capituli; quia in loco Capituli fungitur jurisdictione Episcopali transiente in Capitulum. Barbofajur. *ecclési. lib. 1. cap. 31. num. 62.* & ego *for. benefic. part. 2. quæst. 715. num. 2.* Mandat enim Tridentinum *sess. 24. cap. 16.* Capitulum constituere Vicarium, qui totam ejus jurisdictionem administraret, seu statuti modum; quo Capitulum transiente in se jurisdictione Episcopali uti debeat, utempe per designatum à se Vicarium. & non per seipsum. *Garcias part. 5. cap. 7. num. 6. & 22.*

2. Resp. ad secundum. Possit quoque hoc ipsum sine praefentis instituire (idem est de confirmare) sine speciali mandato. *Cottad. pr. benefic. lib. 2. cap. 1. num. 78. & seq.* *Garcias part. 5. cap. 7. num. 22.* & ego *for. benefic. part. 2. quæst. 171. num. 2.* Possit enim hic Vicarius ratione officii generationis commissi expedire ea, quae sunt iustitiae, & necessitatis, quae quid est praefentis instituire, & electos confirmare: uti hoc ipsum ob hanc rationem de Vicario Episcopi tenent *Azor part. 2. lib. 6. cap. 22. quæst. 3.* *Laym. cap. ad eum in generali. de offic. Vicar. num. 9.* & plures alii à me citati *loc. cit.*

Quæst. 604. Quid Vicarius Capituli possit circa beneficiorum collationes?

1. Resp. primò generaliter, in hoc illam plò non posse, quàm Capitulum; quia quicquid habet jurisdictionis & potestatis quàm Vicarius Capituli, id totum habet vel à Capitulo, vel à Metropolitano (in casu nimirum negligentiae Capituli) qui majorem ei concedere nequit potestatem, quàm communem & solutam concedit à Capitulo. Ego *cit. quæst. 715. num. 1.* cum *Casrop. Gerz. Suar. Barbof. & citatis.*

2. Resp. secundò quoad collationes liberas, quae aliis competunt Capitulo etiam sede plenà, non poterit se magis immiscere, quàm Vicarius Episcopi in collationes pertinetes ad eum. Neque etiam collationes illae competentes Capitulo spectant ad ejus jurisdictionem, adeoque ad ea beneficia conferenda ad minimum egebit speciali mandato Capituli. Ego *loc. cit. num. 3.*

3. Resp. tertio: Si tamen collatio libera beneficiorum spectaret ad Capitulum ob jurisdictionem & administrationem Episcopalem ad illud devolutam, v.g. in casu, ubi ob negligentiam inferiorum collatorum devolveretur collatio aliam ad Episcopum, si viveret, ut habet sententia probabilior, de qua vide me *loc. cit. quæst. 712.* hanc collationem faciendam per Vicarium suadet ratio *quæst. praed. allegata* de institut. & confirmat. An verò egeat ad hoc speciali nullo minus mandato (quod enim hanc distinctam suam potestatem Capituli exercendam semper per Vicarium, & potestatem hanc exercendam per illum semper, seu in omnibus sine speciali manda-

to) non ita liquet; cùm hic intercurrat adhuc liberalis donatio ex parte Vicarii: quae etsi competere Capitulo, non tamen exinde sequitur competere eam ejus Vicario ex generali commissione Vicariatus.

4. Respondet quartò *Garcias part. 5. cap. 3. num. 76.* quòd si aliquod beneficium, seu Capellaniam ex fundatione & institutione conferendum sit certae personae, seu certo generi personarum, ut consanguineis fundatorum, poterit Vicarius Capituli sede vacante illud conferre, quàmvis non sit jurispatronatus, sed merè collativum: ut si fundator illud liberum reliquisset à jurispatronatu, seu aliàs jus patronatus amissum esset, vel ubi tunc jurispatronatus, & patronus non praesentasset in tempore. Et sic testatur docere *Wamel. consil. 260.* ubi, quòd beneficia, quae certis personis in specie affecta sunt, possunt conferri à Capitulo sede vacante; licet sit secus, cùm in genere qualificatis personis collatio facienda est, verbi gratia, Magistris. Idem tradit *Garcias loc. cit. num. 90.* de Capitulo sede vacante: ubi cùm filius patrimonialis in concursu magis idoneus iudicatus habeat jus ad beneficium, & ei absolute debeat, sicut praesentator, ita ut Ordinarius possit per Superiorem compelli ad ei conferendum beneficium, videtur collatio, verè necessaria, & de iustitia, & consequenter in ea succedere Capitulo sede vacante, &c. Verùm in *foro benefic. part. 2. quæst. 710.* uti & supra sententiam contrariam securus sum; utempe quòd nimirum istiusmodi beneficium conferre non possit Capitulum sede vacante. Quibus congruenter dicendum, neque id posse ejus Vicarium.

Quæstio 605. Quid Vicarium Capituli possit circa recipiendas resignationes beneficiorum?

1. Resp. primò. Possit Vicarius hic recipere resignationes beneficiorum spectantium privative ad collationem Episcopi simpliciter factas. *Ventrigl. loc. cit. §. 1. num. 31.* juxta dicta à vobis supra, ubi quid in hoc puncto possit Capitulum. Egere verò illum ad hoc speciali mandato, tradit ibidem *Ventrigl.* Quenadmodum de Vicario Episcopi id passim tradunt Auctores. Quod ipsum facilius admisso de resignationibus illorum beneficiorum, quae pertinent privative ad collationem Capituli etiam sede plenà; vel etiam, quae pertinent ad collationem simulque Episcopi & Capituli: cò quòd illa, quae de se independentia à vacante sede, seu independentia à potestate Episcopi ad se devoluta possit Capitulum conferre, non transiunt ad ejus Vicarium Capitulum sine speciali ejus mandato; quàmvis tamen etiam ex eo, quòd collatio hujus vel illius beneficii pertineat ad Capitulum etiam sede plenà, adeoque sede vacante illud conferre nequit Vicarius Capitularis sine speciali Capituli commissione non rectè inferatur: ergo neque receptio resignationis illius beneficii sede vacante spectabit ad Vicarium sine speciali Capituli commissione. Nam adhuc in hoc casu Capitulum (quia sede plenà illorum beneficiorum ad suam collationem pertinentium resignationes recipere

non valebat; dum resignatio non nisi coram eo fieri posset, qui habet potestatem invitum de-
stinguendi beneficium, quam Capitulum tunc non habebat) non nisi potestate Episcopali sede vacante ad se devoluta potest aliorum beneficiorum resignationes eorum fecus, ac dicta potestate recipere tunc potest aliorum beneficiorum resignationes, utpote iam pollens ea jurisdictione Episcopali ad se devoluta potestate illa destituenti quoad beneficia omnia. Jam vero recepto illa resignationum est jurisdictionis ordinata, & plerumque, ut dictum supra ex Azor, necessitate, non voluntate. Unde merito dubitari posset, an non illa potestas recipiendi resignationes ex generali commissione Vicariatus transeat in Vicarium; sicut è contrà indubitatum videtur, illum non transire in illum sine speciali mandato, si Capitulum iam antecedenter sede plenè de se habuisset potestatem recipiendi resignationes eorum beneficiorum.

2. Resp. secundò: Resignationes beneficiorum factas permutationis gratia, nullatenus recipere potest Vicarius; quia nec illas recipere potest Capitulum juxta dicta supra.

Quaestio 606. Quid possit Vicarius Capitularis vacante Parochia, & in specie circa habendum concursum.

R Esp. Potest Vicarius hic vacante Parochia omnia facere, quae ex dispositione Tridentini sess. 24. cap. 18. procedere debent ejus collationem. Sed habita ecclesià vacantis providere potest illi ecclesià de idoneo Vicario cum assignatione congrua portiois, proponere edita, examinare per consensum deputate Examinatores in Synodo, Venerabilis in. cit. §. 2. num. 50. sic decisum testatur per S. Congregationem Concilii in una Sessante, anno 1772. Quomodo procedere potest usque ad dignitatis electionem. Venerabilis in. cit. dicens sic verè servari in praxi, quod Vicarius Capituli factò examine per concursum nominet Papæ digniorem. Quia etiam, ut dictum supra ex Cardinale de Luca, & Fagnano, non potest Capitulum juxta dispositionem Tridentini hac ipsa sibi reservare, aut per seipsum Capitulariter expedire, sed necesse habere illa facere per Vicarium suum. Unde jam etiam infertur, non egere adhuc Vicarium speciali mandato (et si de cetero sint diversa: Capitulum tene-
ri facere aliquid per alium & illum hoc posse sine speciali commissione Capituli) si enim non potest sibi reservare Capitulum, ut ait Cardinalis de Luca, & ex aliis spectant ad jurisdictionem ordinariam, & quidem necessariam, ultra generalem commissionem Vicariatus opus non erit commissione speciali, tamen ea aliàs egeret ad hac Vicarius Episcopi; dum et liberum est per se, & absque suo Vicario hoc exercere, non item Capitulum. Porro quod specialiter spectat ad deputacionem, vel subrogacionem Examinatorum Synodaliū, poterit quoad hoc poudum Vicarius, quod supra diximus de hoc de Capitulo, debetque hoc ipsum fieri per Vicarium Capituli, adeoque de hoc parimodo, ac de ceteris loquendum.

Quaestio 607. Num Vicarius Capituli possit transferre beneficia ab ecclesiis collata.

R Esp. Affirmativè. Fagnan. in cap. huius, de major. & obed. num. 56. ubi: S. Congregatio censuit, facultatem transferendi beneficia simplicia ab ecclesiis collatis competentem Episcopo ex Tridentini sess. 21. cap. 7. transire in Vicarium Capituli sede vacante: quippe decretum illud non docet simpliciter: *authoritate apostolica* sed addit *particulà etiam*, quae est imperativa jurisdictionis ordinaria.

Quaestio 608. Quid possit Vicarius Capituli circa uniones beneficiorum faciendas, & rescindendas; item circa dismembrationem, & extinctionem beneficiorum.

R Esp. in genere, posse illum, quod potest in hoc puncto Capitulum, proinde videnda, quae dicta sunt supra. Videtur tamen egere speciali ad hac Capituli consensu, si non commissione: cum & ipse Episcopus facturus uniones & suppressiones egere videatur consensu (de quo tamen vide dicta de unionis & suppressione beneficiorum in *Fero meo benefic.*) & requisitione Capituli Cathedralis.

Quaestio 609. Quid possit hic Vicarius quoad emolumenta iurisdictionis?

R Esp. Reditus, proventus, emolumenta, etiam sigilli, vel cuiuscunque generis, etiam ex jurisdictione provenientia, vel Capitulum, ita etiam Vicarius illius sibi applicare nequit; sed reservanda successoris, nisi fortas alicui sint debita, Pax Jord. lib. 2. tit. 2. num. 22. & 23. juxta Clement. statuta de elect. & DD. vii. Quia & emolumenta communia ipsi Episcopo cum Capitulo pro ea parte, quae Episcopum contingunt accumula-
nda, & successoris reservanda ad reconvocanda. Pax-Jord. cit. num. 22. ex Quarant. & Cardinali Hujus rationem, & obiecta in contrarium soluta ex Laym. vide supra, ubi non Capitulum sede vacante abstinere possit obvenientia emolumenta spectantis alius ad Episcopum.

Quaestio 610. An hic Vicarius in hoc munere suo occupatus, & ideo absens à choro lucrari possit distributiones?

R Esp. Vicarius Capituli, dum est Canonicus, seu de gremio Capituli, non solum in abbatibus lu-
cratur fructus, sed & distributiones. Garcias part. 3. cap. 2. num. 358. citans Pavin. de iuss. & p. iuss. Cap. sede vac. part. 2. quæst. 10. num. 5. Rebuff. in pr. benefic. de Vicar. Episc. num. 5. Quam sententiam renet etiam Diana part. 8. trañ. 4. resoluit. 67. citans Escob. de her. Canon. §. 2. de distribut. nu. 218. Ceusid. qq. canon. quæst. 1. num. 72. qui tamen posterior id ipsum extendit ad Canonicos Cathedrales electos in Vicarios Generales, Officiales, Visitatores, non distinguenda inter Vicarios Episcopi, & Capituli, & etiam ratione horum officiorum assignetur illis sala-
rium.

rum. Contra Barbosa *jur. eccl. lib. 2. cap. 32. num. 32.* nam. 39. ubi expresse: Canonici ex gremio Capituli in Vicarium electus, dum tempore divinatorum officiorum fuorum inveniunt & officio iocumbunt; distributiones quotidianas non percipiunt, ut resolvit Moet, *de distribut. quart. part. 2. q. 98. vt. num. 83.* & idem stante consuetudine illam absentem non excusante, admittit Rota *dec. 222. num. 6. part. 2. diversar.* Item contra Tullench. Castrop. Ratio responsionis est: quia Vicarius Capituli censetur esse in servicio ecclesie (locus ac Vicarius generalis Episcopi), potius est in servicio Episcopi, cum magna commodum sit ecclesie, ut deputetur unus, & non exerceatur iurisdiclio per totum Capitulum, *Garcias loc. cit.* Et qui abest pro servicio, & evidente utilitate ecclesie, de iure, etiam cessante consuetudine, non solum percipit fructus, sed etiam distributiones quotidianas. *Garcias num. 379.* quamvis ibi idem id limitat: si est praesens in loco, ubi est ecclesia; secus si ab eo abest, tunc pro utilitate ecclesie.

Quaestio 611. An Vicarius Capituli sibi substitui possit alium?

1. **R**esp. primò. Non posse illum sibi substitui alium, nisi ad modicum tempus, & ex urgente & magna causa; ac non omnia frequentes; & id quidem non nisi ex speciali Capituli mandato tredit Ventrigl. *sem. 2. annot. 15. §. 2. num. 27.* ubi: oia, quod Vicarius Capitularis non potest alium Vicarium substituere sine facultate et concessa à Capitulo. Imò si facultatem haberet substituendi, adhuc non potest substituere nisi ad modicum tempus, & concurrente magna causa, non omnia frequenter, citat pro hoc Rileum in *pr. p. t. resolut. sit. Vulp. in pr. cap. 44. num. 17.* Meroll. &c. idem scire, nimirum opus esse speciali Capituli mandato ad substituendum, etiam ad breve tempus ex urgente causa, qui eadem loquuntur, dicendo Vicarium Capituli non posse sibi substituere alium nisi ex speciali Capituli concessione hanc substituendi potestatem habeat, ut Pich. *ad tit. de off. Vicar. n. 78.* Videatur ratio in hoc casu, nimirum dum fieret ea substitutio ad breve tempus, ex magna causa, non omnia frequentes, non requirere speciale Capituli man-

datum. Barbosa *jur. eccl. lib. 2. cap. 32. num. 36.* Diana *part. 2. traët. 4. resolut. 62.* dum (sub disjunctione loquuntur, numerum oia posse illum substituere, nisi ad breve tempus, & ex magna causa, val. ubi haberet speciale mandatum à Capitulo, or possit alium substituere eum clausula *quem ex tunc prout ex tunc nos substituimus* ita ut si specialem illam haberet à Capitulo substituendi potestatem, posset illum substituere ad tempus longiusculum, & causa non adeo fortiter urgente. Quia & iudicenter sine dicta speciali concessione Vicarium sibi posse substituere alium, & decum refert *Garcias part. 5. cap. 7. num. 1.* à S. Congregatione iustice verba: *ad Vicar.* (loquitur de Vicario Capituli) *propter causam. Sententiam postulat substitutionem facere.* Quia deciso si vera est, aut Ventrigl. corrigit machinè prioris sententia. De cetero, quod attinet potestatem illam substituendi, de Vicario Capituli patet ac de Vicario Episcopi, ubi in deputatione Vicarii sui aliud expresse Capitulum, loquendum est *Pax. Jord. lib. 2. tit. 2. num. 38.*

2. **R**esp. secundò. Si Vicarius Capitularis infirmitate detentus, aliòve impedimento occupatus esset, posset substituere quidem, saltem si facultatem substituendi haberet, hoc tamen non obstante, si alium non substituit, potest Capitulum deputare Vicarium alium pro tempore duranti infirmitate. Ventrigl. *loc. cit. num. 28.* Diana, Barbosa *loc. cit.* ejus substituti potestatem non exspirantem, si Vicarius substituens moriatur: quis illam habuit à Capitulo, quod dedit facultatem substituendi, sit Ventrigl. *loc. cit.* citans Rileum ubi *ante resolut. 322.* Secus videtur, si Vicarius illum substituit independentem à speciali facultate substituendi sibi concessa à Capitulo. Potest quòque Vicarius ille detentus infirmitate, aliòve impedimento causas tunc coram se pendentes delegare alteri, saltem de consensu ipsius Capituli. Dian. Barbosa *loc. cit.* Porro debet substitutum illum habere qualitates illas requiritas in Vicario ipso Capitulari per Tridentinum, habet Ventrigl. *loc. cit. num. 29.* & ita decisum à S. Congregatione 17. Marti 1600. rescripti *ad Sessum select. Can. cap. 19.*

num. 45.

CAPUT SEXTUM.

De Vicarii Capitularis Præcedentia, Salario, Expiratione officii, reddendâque ab eo Ratione administrationis.

Quæstio 612. An Vicarius Capituli, & qualem habeat, aut præstendere possit præcedentiam?

R. Esp. primò. Supra primam dignitatem non habet, nec præstare potest præcedentiam Cardinalis de Luca ad Tridentin. d. 3. t. num. 29. & ex eo Carolus

de Luca ad Ventrigl. tom. 2. annotat. 15. §. 1. num. 6. Est enim Vicarius Capitularis insulter Capituli, quod in ipsa prima dignitate in actibus præeminentialibus representari videtur. Cardinalis de Luca, & Carol. de Luca loc. cit. Alit tamen de seipso idem Cardinalis de Luca, quod dum ipsa fuit in hoc munere Vicarii Capitularis, ita-

 auit effugere hunc actum positivam occupandi locum post primam dignitatem; ideoque statim se sedem in loco tertio, in quo apud populum major videbatur dignitas officii, nempe Vicariatus Capitularis. Sic illam sedere debere in sede portatili, & non occupare locum primæ dignitatis, ait loc. cit. Carolus de Luca, citans Marchet. part. 1. cit. §. num. 11. Idem sentire videtur Barbosa jur. eccl. lib. 1. cap. 32. num. 42. ubi: Nec Vicarius hujusmodi Capitularis occupare debet in ecclesia sedem Archidiaconi, sed debet idem in alia sede portatili, ut declaravit S. Congregatio Rituum in Nucerina. 10. April. 1601. Supponere enim viderur, Archidiaconum esse primam dignitatem post Pontificalem. Stenamque expressit ait idem Barbosa loc. cit. numer. 42. ubi: advertit Sbrozium de Vicario lib. 2. quæst. 15. num. 17. (ubi tamen la agit solum de Vicario Episcopi) quod etiam, quando non eligitur Vicarius ex Canonice, illi in processibus præferendus & Archidiaconus, seu alia dignitas major est prima post Pontificalem. Idem tenet Pignat. tom. 4. consulti. 183. num. 8. ubi: dictum est, Archidiaconum primam dignitatem semper præcedere Vicarium Capitularem. Item Sbrozium loc. cit. num. 20. ubi: quod Archidiaconus præferendus Vicario Capituli sede vacante. Contrarium, nempe, quod Vicarius gentilis Episcopi primum locum ac dignitatem occupet post Episcopum (non tamen supra Assistentes & Praelectos) quando in habitu Vicarii,

non autem Canonici, in choro, aliisque functionibus intervenit, tanquam verius magisque receptum tenet Cardinalis de Luca loc. cit. num. 38. citans seipsum tit. de præcl. dist. 18. Contrarium quoque de Vicario Apostolico (constitutum nempe à Papa pro ecclesia episcopali vacante) qui præcedit omnes, tenet Carolus de Luca loc. cit. titans Marchet. ubi ante num. 37. Bordon. de præcedent. num. 510. Quia & contrarium de Vicario Capituli à Capitulo electo quoad processiones tenet Diana part. 8. tract. 4. resolut. 67. ubi: quoad locum in processibus ego puto Vicarium Capituli sede vacante habere primum & honorabilem locum, quidquid alicui in favorem præsertim Archidiaconi assentiant. Hanc nostram sententiam tenet Maroll. tom. 3. d. 7. dub. 32. num. 329. De cetero Vicarium Capitularem præcedere aliis dignitatibus post Archidiaconum, seu primam dignitatem asserit Pignat. loc. cit.

2. Resp. Quod si Vicarius Capitularis interveniat in choro cum canonicali apparatus, ut distributiones quotidianas lucretur, debet sedere in loco proprio sui Canoniciatus, antiquiores non præcedendo. Barbosa loc. cit. num. 40. citans Sayr. in fieri. decis. sub tit. de Vicario, decis. 3. Riccius in pr. far. eccl. decis. 475. in prima editione. & in 2. edit. 492. qui etiam dicit, sic decisum per Rotam in una Lucana benef. 18. Decemb. 1779. ubi & Barbosa de potest. Episc. part. 2. alleg. 54. num. 187. & 178. Citans pro hoc insuper Grilleux. cons. 121. Homob. de Bovis de vite dum. stat. part. 1. cap. 7. vers. però. Sic simpliciter ait Pignat. loc. cit. quando Vicarius Capitularis est Canonicus, debet semper stare, sedere, incedere in loco suo, & tunc nulli præcedit. Citat pro hoc Barbosa de Can. & dign. cap. 36. num. 10.

 +++++
 **

quo constitutus eam accepit. *Pith. loc. cit. n. 7.* Votum tamen in concedendis statutis istiusmodi generalibus egebit speciali silem consensu Capituli, si non demutatione, & commissione; eum enim Episcopus hac in parte in pluribus egeat consensu Capituli. Et hoc voluit Ventrigl. dum ait: potest Vicarius Capitularis haberi facultatem à Capitulo statutorum condere. Potest quoque ad obliuenda statuta sua & Capituli cogere inuentaris penitus, & transgressores illorum punire, vi de quoque quæ in hac parte dicta sunt supra de Capitulo. Ad penitus tamen has intelligendas non videtur egeat speciali consensu, aut commissione Capituli, eum cui conceditur potestas statuendi, penitusque harentis, eidem hoc ipso concessa sit potestas eas actu intelligendi, ut aliis decet iurisdictione sine coëctatione contra textum *c. de iur. de off. delegati.*

Quæstio 575. An Vicarius possit quoque de aliis delictis cognoscere, eaque punire.

Resp. affirmativè: potestatem enim habet habet Capitulum iuxta limitationes datas supra, censuræque executioni illius cum isdem limitationibus ex commissione generali concessum Vicario.

Quæstio 576. Quid possit Vicarius quando inflegendas censuras?

1. **R**esp. primò loquente: Potest Vicarius adumtumtum censuras, sed & illas exequi. *Pignat. tom. 10. consil. 121. n. 4. Sbroz. l. 2. q. 18. n. 7.* Censura enim est in vices ecclesiasticæ disciplinæ. *Sbroz. loc. cit. n. 2. c. Abb. inc. cum inter. de consuetud. & in specie de excommunicatione ait Trident. sess. 25. c. 3.* & per illum Judices ecclesiastici (qualis utique est Vicarius Capituli, utpote iudicialiam habens iurisdictionem iuxta dicta supra) exercent iurisdictionem. *Sbroz. ibidem citans. de c. de jurejur. in 6. & ibi Archid. c. ex litteris de off. deleg. & ibi Canonista passim.* Poterit itaque in hoc genere Vicarius, quod quod hoc potest Episcopus; siquidem quod si potest, potest Capitulum, nisi specialiter ei hac facultas in quibusdam casibus deuegetur. *Ventrigl. cit. loc. n. 46. Barbos. jur. eccles. l. 1. c. 32. n. 65.* citans *Navar. in man. c. 27. n. 5. Molin. de iugl. tr. 5. d. 11. n. 6. & c.* potestatis vero, quæ habet Capitulum, executionem habet Vicarius; neque ad hoc videtur Vicarius egeat speciali mandato Capituli ob rationem in fine *quæst. ante hanc* penitus iniunctam, quamvis *Rebuff. in pr. benef. tit. form. Vicar. n. 174.* apud *Sbroz. loc. cit. n. 4.* dicat, fore ad maiorem cautelam in Vicariatu exprimi commissione suspendendi, & interd. cendi. ipse quoque *Sbroz. ibidem* dicat, se putare fore exprimendum dictam commissionem in casibus, in quibus ageretur de perpetua suspensione, vel multum diuturna, quam Vicarius Episcopi (idem iuxta illud est de Vicario Capituli) ad illum enim omnia præcedentia extendit. *no. ult. cit. q. 121.* ferre non possit sine speciali mandato; eum suspensio perpetua, & diuturna dicitur de arduis secundum Innoc. ex *Abb. in c. ad iun. n. 1. de off. Archiep. tit. ut dicant Episcopum illam ferre non posse sine Capitulo.*

2. **R**esp. secundò in specie. Poterit itaque Vicarius Capituli non minùs, quàm alius Iudex ecclesiasticus (de quo id apud *Sbroz. n. 3.* tenent *Abb. in c. cum eccles. de off. ordinar. n. 4.* Innoc. *ibid. in fine.* juxta *Trid. sess. 25. c. 3.*) & in specie quam Vicarius Episcopi (de quo id tenent apud eodem

cum communi *1. Rebuff. loc. cit. Covar. in d. d. n. 3. & n. 7. Navar. loc. cit. n. 19. & 168.*) suspendere & interd. dicere *Sbroz. de hoc Vicario in specie loquitur cit. n. 7.* citans *Rebuff. in pr. tit. de deo. l. 63. Pith. ad rit. de off. Vicar. n. 78.* citans *Snat. de cons. d. 7. f. 3. n. 10. & d. 3. f. 2. n. 9.* Poterit quoque excommunicare. *Pith. loc. cit. Pax. Jord. l. 2. m. 2. n. 41.* *Sbroz. l. 2. q. 168. n. 6.* citans *Rebuff. in pr. ubi ante.* Idque certum non esset si sacerdos, ut de Vicario Episcopi *ibid. n. 5.* *Sbroz. citans Calderin. in c. excommunicat. n. 16. de rescript.* Excommunicatio siquidem non minùs censura est, quàm suspensio, & quidè principalior: ergo si, ut dictum, Judices ecclesiastici per censuras exercent iurisdictionem, quin & ut dictum ex Tridentino, excommunicatio est nevis disciplina ecclesiastica, hoc intelligere ubi opus, utique spectabit quoque ad Vicarium Capituli ob rationem communem his omnibus supra datam, nec aliis dicitur iurisdictioni ordinaria sine coëctatione, quod falsum est; cum talis iurisdictione sit nulla. *Sbroz. l. 2. q. 68. n. 4. citans l. 1. & ibi DD. ff. de iurisd. l. 1. c. 1. & c. cum coactat. de ser. compet. & ibi Abb. Imol. Felin. quin & actus excommunicationis sit actus iurisdictionis.* *Sbroz. loc. cit. n. 2.* citans *c. cum eccles. de off. ordinari. & ibi Abb. & alia.* Imò quilibet Iudex ecclesiasticus potest excommunicare, etiam si sit delegatus inferioris Episcopi iuxta *Sbroz. loc. cit. n. 3.* citentem pro hoc plures. Et quod possit sine speciali mandato excommunicare Vicarius Episcopi, habet *Sbroz. l. 2. q. 170. n. 1.* adeoq; pariter si non potius Vicarius Capitularis.

3. **R**esp. tertio, poterit quoque Vicarius hic vigore commissionis suæ (intellige generalis) excommunicare, suspendere, & interd. cendi si gulares personas, seu Canonicos de Capitulo. *Pax. Jord. loc. cit. Pignat. loc. cit. n. 4.* Poterit quoque coacta eisdem Capitularis procedere sine adiunctis, quando id poterit Episcopus. *Pax. Jord. loc. cit. Garc. p. 3. d. 7. n. 23.* ex declaratione *5. Congreg. Non tamen poterit Vicarius totum Capitulum suspendere, vel interd. cendi; quia redundaret etiam in ipsum Vicarium. Pax. Jord. ibid. vis enim officii & iurisdictionis Vicarii dependet ab ipso Capitulo, & suspensio Capituli suspensio est quoque eius Vicarius, etiam si fuisse deputatus à Metropolitano, aut ab Episcopo vicinioris ob negligentiam Capituli. *Pith. loc. cit. n. 78. Pax. Jord. loc. cit. Suarez de censur. d. 7. f. 3. n. 3. & ex eo Garc. loc. cit. n. 32.* Quæst. & *Barbosa* apud *Pax. Jord.**

Quæstio 577. Num Vicarius possit quoque Clericos privare beneficiis, & procedere ad aeternalem degradationem.

Resp. Videtur posse Vicarius exigente auctoritate delicti Clericum privare beneficio. Videtur quoque posse devocare ad veralem degradationem: utrumque enim potest Capitulum, ut supra dictum, quamvis quoad utrumque, & ad minimum quoad secundum egeat videtur speciali commissione, aut consensu Capituli. Et sic posse beneficium per Vicarium Episcopi removere, simpliciter tenet *Franc. in cap. art. de jurejur. apud Sbroz. l. 3. q. 162. n. 7.* Et ex mandato Episcopi specialiter potest eundem Vicarium deponere, vel verbaliter degradare, tenet *Sbroz. loc. cit. n. 2.* ex *Bald. in l. 1. quando n. 8. ff. de off. procons.* Et sic de consuetudine scrivari dicit *Franc. loc. cit. ad veralem vero & æternalem degradationem devenire non poterit, quia ne quidem Capitulum, sed solus Episcopus id competi juxta dicta supra.*

Quæstio

Quaestio 578. *An Vicarius Capitularis uti debeat carceribus, aliisque ministeriis Episcopi, an verò Capitulum habentis aliam suam jurisdictionem?*

Resp. Debet uti carceribus Episcopi non Capituli. Sbroz. l. 3. q. 16. n. 5. citans Pavu. sr. de potest. Cap. sed. vac. p. 2. q. 10. n. 9. quia est Vicarius Capituli iurisdictione devoluta ad Capitulum, & non est Vicarius iurisdictionis aliunde, etiam vivente Episcopo, competentis Capituli.

Quaestio 579. *Num Vicarius Capitularis possit sibi applicare poenas seu multas pecuniarias?*

Resp. Negative: Ex enim applicanda locis piis, ut expresse disposuit Trident. sess. 25. c. 3. ubi ut sicut ex (nempe Judicibus ecclesiasticis) procedere per multas pecuniarias, qua locis piis existimantur in ipso, quod ex actis fuerint assignata, ad quod locum sit declaratio S. Congreg. apud Gallemant. Poenae sibi ecclesiastici piis locis sunt applicandae. Nec valet consuetudo contraria, per quam pars poenarum applicatur Vicario, vel Cameræ Apostolicae, etiam in minima parte. Potest proinde Vicarius Capitularis huiusmodi auctoritate id statum exequi; neque potest sibi aliquam portionem retinere sub praetextu salarii sui; nam illud consequi poterit in fructibus ecclesiae vacantis. Ventrigl. rom. 2. annot. 15. §. 1. n. 25. citans Meroll. Theol. mor. tom. 3. d. 7. c. 7. n. 21.

Quaestio 580. *Num Vicarius possit quoque poenas, etiam ad quas quis damnatus a defuncto Episcopo, remittere, & a censuris absol. vero.*

1. **R**esp. ad primum: Probabiliter potest remittere poenas tam à sapio, quam à defuncto Episcopo, aut etiam à Capitulo iude vacante (spatio nempe illorum officio ceterum, quo ante constitutionem Vicarii admissa fuisset per ipsum) interrogata. Potest enim id ipsum probabiliter Capitulum, ut vidimus supra. Et sic quoad poenas ab Episcopo defuncto impositas de Vicario Capitulari tenet Vautrigl. loc. cit. n. 42. quumvis a videatur respectu Vicarii requirere ad hoc speciale Capituli commissiohem, dum sit Capitulum, & ejus Vicarius ad id facultatem habere potest facere gratias, & remittere poenas, etiam ad quas Episcopus praemortuus subditos condemnavit. Quod saltem speciali commissione non videtur egere quoad remittere poenas, ad quas ipse ex generali commissione condemnatus, uti secus videatur quoad poenas à Capitulo ipso impositas.

2. **R**esp. ad secundum, absolvere quoque poterit Vicarius ab excommunicatione (idem est de aliis censuris) Fagu. in c. perennes. de sentent. excomm. n. 16. citans gl. in cap. ann. de major. & obed. in 6. v. juris. (loquitur autem Fagu. in specie de absolutione ab excommunicatione canonis, sive ob percessionem clerici, si ea levata sit.) Sbroz. l. 2. q. 172. n. 4. citans Rebuff. in praxi. de devot. n. 63. Pich. ad tit. de off. Vicar. num. 78. ubi: Vicarius, sive is, quod Capitulum ut administratori constituitur, potest excommunicatos a jure, vel ab homine, v. g. ab Episcopo mortuo, vel ejus Vicario, vel Delegato sede Episcopali vacante absolvere, sicut Episcopus possit, si viveret, nisi à sede Apostolica id fuerit ei interdictum, &c. Vnde de hoc dicta supra de Capitulis enim omnia poterit ejus Vicarius. Idque abique speciali ejus mandato: si

enim sua eo excommunicare potest, ut dictum paulo supra, potest etiam sine eo absolvere: excommunicatus enim ad suum excommunicationem reverti debet absolvendus ab eo Sbroz. loc. cit. n. 1. juxta c. pascualis. de off. ordinar. & ibi Felin. n. 9 sunt autem verba illa a condempnato & absolvere, ita ut, qui potest unum, possit & alterum. Sbroz. n. 2. citans Menoch. de arbit. lude. l. 1. q. 4. n. 3. & sey. & potestas dare ad ligandum coomissa quoque est ad solvendum. Innoc. in c. prudentiam, n. 9. de off. deleg. Abb. in c. nuper. de sent. excomm. n. excommunicatus, & alid apud Sbroz. cit. n. 2. qui tamen hoc ipsum loc. cit. n. 24. limitat: ut si alius, v. g. Vicarius ellet tantum sententia excommunicationis delegata, tunc excommunicavit, non possit absolvere, nisi hoc ipsum in commissione dicatur, Pro quo citat Borgal. tract. de irregul. & disp. p. 6. m. de absol. a major. excomm. n. 29. De cetero possit Vicarius absolvere ab excommunicatione, etsi sacerdos non sit, eo quod hac absolutio, ut & ipsa excommunicatio sit actus iurisdictionis, non habet Sbroz. loc. cit. n. 7. citans pro hoc Calder. in c. ab excommunicatione. de rescript. n. 6. & c. quumvis nam. 11. subjungat, Vicarius non facit eordem hominē facturum, si committat absolutionem sacerdoti, qui simul à culpa seu peccatis, & ab excommunicatione absolvetur. Pro quo citat Abb. in tit. c. ab excomm. n. 26. & Hostiens. ibid.

Quaestio 581. *Vicarius Capitularis an dispensare possit in casibus, in quibus dispensat Episcopus?*

1. **R**esp. Potest id utique, ubi Capitulum et omnimodis auctoritatem, etiam ad ea, quae speciale mandatum requirunt, concessit: poterit eum tunc omnia exercere, & facere, quae potest Capitulum ipsum, sive jurisdictionis sunt necessariae, sive gratiae. Ventrigl. cit. annot. 15. §. 2. n. 37. Jam verò Capitulum, ut vidimus supra, in casibus istis dispensare potest. Num verò dispensare sit ex illis, quae requirunt speciale mandatum Episcopi respectu Vicarii sui, Capituli respectu Vicarii Capitularis, non convenit inter AA. Pro negativa sententia facit, quod dispensare sit jurisdictionis, ut Decius in c. si clericus. 6. de adulterio. de lude. n. 21. Cardus. ibidem in 4. not. quoniam & ut dictum supra, dispensatio non fit actus merè voluntarius; cum saepe expediens sit, imò necessarium, dispensare cum subditis. Ea autem, quae sunt jurisdictionis, possit Vicarius exercere sive speciali mandato, ut Federic. conf. 130. Felin. in c. eam te. de rescript. n. 17. Abb. in c. quoniam. de off. deleg. & plures alii apud Sbroz. l. 2. q. 35. n. 2. Et in specie de Vicario Capituli sede vacante, quod possit dispensare sine speciali mandato, tradit Rebuff. in praxi. de devot. n. 63. quem tamen inconcitant arguit Sbroz. loc. cit. n. 3. ex eo, quod sit de forma. Vicar. Archiep. n. 43. contrarium tenet de Vicario Episcopali. Quod nunquid iuste faciat, non satis liquet, cum plura sint, ad quae speciali mandato eger Vicarius Episcopali, quum ad quae eger Vicarius Capituli; pluraque sibi reservare possit videatur Episcopus, quam Capitulum; adeoque non fit in hoc omni modo paritas inter Vicarium Episcopali, & inter Vicarium Capituli. De cetero pro affirmativa quoad Vicarium Episcopali, quod in eger speciali mandato ad dispensandum, stat Sbroz. cit. n. 3. & quoniam citat Calder. conf. 1. tit. de off. Vicar. Felin. in c. si clericus. n. 22. Cuch. inst. jur. Canon. de Vicar. Episcopi. num. 62. & 117. Borgal. de irregul. & dispens. c. fin.

n. 22. &c. Quia & idem in specie de Vicario Capitali tenet Sbroz. *loc. cit. n. 6.* citans pro hoc Pavin. *de potest. Capit. sed. vac. p. 2. q. 10. n. 17.* Fundamentum illius est, quod dispensatio habeat se instar restitutionis in iuregrum; restitutio autem in integrum non delegatur ex generali mandato iuxta l. *si ad. ff. de minor. Roland. conf. 25. in princ. rel. 2.* qui dicit hanc esse communem opinionem. Item, quod in mandato generali Vicariatus non veniant ea, quæ sapient liberalitatem, ut Castrensis *conf. 342.* Roland. *loc. cit.* quos citat Sbroz. adeoque nec dispensatio, utpote quæ provenit ex speciali gratia & liberalitate. *c. fin. de transact. Castrensis, loc. cit.*

2. Sic itaque juxta hanc sententiam postremam non poterit dispensare Vicarius Capitalis in interdictis sine speciali mandato Capituli, ut id docent Ventrigl. *to. 2. annot. 15. §. 1. n. 40.* citans pro hoc Barbos. *sum. Apoll. decis. n. Capit. sede vac. num. 4. Vulpes. in p. 4. 44. n. 14.* Aldan. *compend. cas. resolat. cit. 3. n. 6.* qui etiam refert lex decimum à 5. Congre. E contra simpliciter & indifferenter hanc facultatem dispensandi in interdictis spectare ad Vicarium Capitularem tradit Riccius *decis. 187. sub n. 2.* apud Ventrigl. & Machadas apud Dian. *p. 2. tr. 4. resolat. 5.*

3. Item juxta hanc sententiam non poterit Vicarius ille dispensare cum illegitimis ad Ordines minores, & simplex beneficium, nisi de speciali mandato Capituli, uti expressè docent Ventrigl. *loc. cit. §. 2. n. 58.* Dian. *loc. cit. resolat. 6.* citans Meroll. *Tract. mor. to. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 34.* Rodriq. *in sum. tom. 1. c. 7. 1. n. 5.*

Quaestio 582. Quid possit Vicarius Capitalis circa cognoscendas causas matrimoniales?

Resp. De causis matrimonialibus posse cognoscere Vicarium Capitularem habentem omnimodam auctoritatem (intellige, à Capitulo) ait Ventrigl. *cit. §. 2. n. 18.* citans præter alios Dian. ubi *ante resolat. 22.* & Barbos. *jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 102.* ubi tamen illi nihil de Vicario Capitali, sed solum Capitulo. Porro per omnimodam auctoritatem intelligere videtur absolutam potestatem quoad omnia, quæ Capitulum committere potest; adeoque etiam ad ea, quæ speciale mandatum requirunt. De quo tamen merito dubitari potest, cum omnimodum cognitio illa causarum matrimonialium (et si ut dictum supra, ex hoc de arduis; cum in illa agatur de statu hominis. Sbroz. *lib. 2. q. 44. n. 4.* citans præter alios Menoch. *de arbit. l. 2. casu 105. n. 7.* & quæ sunt arduæ, non transeat aliis in Vicarium, etiam cum amplissima facultate constitutum. Sbroz. *loc. cit. n. 5.* ex Federic. de Senis *conf. 102. &c.* egeat speciali mandato, cum spectet ad jurisdictionem ordinariam, siquæ ex illis, quæ frequentius in administratione Episcopatus occurrunt. Sic causas matrimoniales à Vicariis Episcoporum passim, ut videmus, cognosci comprehendique illas in generali mandato Vicariatus, expressè docet Cochus *Inst. de Episc. l. 1. tit. 6. num. 123.* apud Sbrozium *de off. Vicari. l. 2. q. 43. n. 4.* qui & ipse hanc sententiam tenere haud obicere dignoscitur, dum *art. 5.* de iurisdictione hujus addit, dicens: nam ad cognoscendum causas matrimoniales duo in Judice requiruntur, scilicet scientia Canonica, & quod habeat potestatem seu jurisdictionem

eam ordinariam, vel delegatam; Vicarius autem Episcopi hanc scientiam habere debet, & est Juxta ordinarius; adeoque merito causas matrimoniales cognoscere potest. Quia & expressè hanc sententiam de Vicario Episcopi tenet idem Author *l. 2. q. 44. n. 1. in fine*, ubi pro hoc, quod ille Vicarius cognoscere possit, & terminare dictas causas sine speciali mandato Episcopi, citat Lambert. *de jur. l. 2. p. 3. q. 2. 43.* Covar. *l. 4. Episc. c. 8. §. 12. num. 1.* Pirpos & Abb. *in c. fin. de cognos. spirituali, &c.* Ac deusque hanc quaestionem concludit dicendo: ab hac sententia majore numero auctoritatem probata non recedo. Unde idipsum à fortiori dicendum videtur de Vicario Capitali. Neque hic obstat, quod juxta Tridentinum discussio illarum causarum matrimonialium nullius alterius inferioris, quam Episcopi examini relinquatur: id enim, ut inquit Sbroz. *cit. q. 43. n. 7.* intelligendum non est de Vicariis, sed aliis inferioribus Prelatis, juxta dicta à nobis supra, ubi an cognitio causarum illarum competat Capitulo. Vide plura etiam de his, ubi actum de Vicario gherali Episcopi.

Quaestio 583. Num Vicarius Capitalis per seipsum assistere possit matrimonio sine speciali mandato Capituli?

Resp. de hoc vix dubitari posse, idque etiam si Sacerdos non sit; cum exerceat ordinariam & episcopalem jurisdictionem, potestque delegare cuique alteri Sacerdoti non minus, quam Vicarius Generalis Episcopi hanc potestatem assistendi, sitque Ordinarius & Parochus Parochorum. Et sic expressè tradit Dams *p. 8. tr. 8. resolat. 49.* ubi: sub nomine Ordinarii, & assistere, & assistendi licentiam dare potest, in Trident. *sess. 24. c. 1.* comprehenditur Capitulum sede vacante, & ejus Vicarius. Citat pro hoc Guttler. *de matrim. c. 66. n. 5.* & 13. Pontium *l. 5. c. 10. n. 4.* Bosl. *c. 4. §. 2. 1.* Idem expressè tenet Ventrigl. *loc. cit. n. 43.*

Quaestio 584. Quid possit Vicarius Capitalis circa cognoscendas causas civiles, vel etiam feudales?

1. **R**esp. ad primum: In generali commissione Vicariatus citra speciale mandatum cognoscere potest causas civiles. Sbroz. *l. 2. q. 125. num. 1.* loquens de Vicario Episcopi, ac citans Cardin. in Clem. *l. n. 19. de off. Vicar. Bald. conf. 477. n. 6.* Aufer. *in addit. ad Tolosan. q. 148.* Berolium, &c. Cum enim in Vicarium per commissionem officii Vicariatus generaliter ei factam transeat cognitio causarum, *c. licet. de off. Vicar. in 6.* & ibi AA. cum ex eadem generali commissione Vicarius habeat administrationem in civilibus (quod non minus locum habet in Vicario Capitali, quam Episcopi) necessaria non est specialis concessio in quod hoc expressio. Sbroz. *loc. cit. n. 1.* citans Rebuff. *in pr. benef. tit. form. Vicar. Archiep. n. 159.* Quoniam verò sint causæ civiles fori Episcopalis (& consequenter spectantes quoque ad Capitulum sede vacante, & cognoscenda per ejus Vicarium) recenset Cochus *in Inst. jur. can. de Episc. tit. 6. num. 122.* apud Sbroz. *cit. n. 2.*

2. Resp. ad secundum: Causæ tamen feudales

Item spectantium privative ad Episcopum, ne quidem de mandato speciali Capituli cognoscere possit ejus Vicarius. Harum enim cognoscendarum potestatem Capitulum non habet juxta dicta à nobis supra: quorum autem exercendorum Capitulum sede vacante potestatem non habet, et Vicario suo committere non potest. Pirh. ad rit. de off. Vicar. num. 78. Causas tamen feudorum spectantium ad Episcopum, & simul ad Capitulum cognoscere possit; has enim Capitulum sede vacante cognoscendi potestatem habet juxta dicta à nobis supra. Item feudorum spectantium privative ad Capitulum cognoscere potest, sed non nisi de speciali ejusdem Capituli commissione & mandato.

Questio 585. Quid possit Vicarius Capitularis circa cognoscendas causas criminales, & in specie hæresis?

Resp. ad primum. Quemadmodum de Vicario Episcopi, quod causas criminales cognoscere nequeat, docent Sbrozius lib. 2. quæst. 123. num. 1. pro quo citat præter alios quæmplurimos Pavium de potestate Capituli sede vacante. part. 2. quæst. 10. num. 33. Rebuffum in pr. benefic. tit. for. Vicar. archid. num. 173. Lancellos. in flit. Jur. Canon. 6. 1. de off. Vicar. Clarum in præd. crim. 5. fin. quæst. 49. in fine, juxta 2 ap. licet. de off. Vicar. in 6. Per quem textum correctum aut Extravag. dudum de appellat. qua est Alexandri IV. & disposita, officiales Episcoporum ordinariè causas criminales cognoscere possent. Ità quoque idem tenet Sbrozius loc. cit. de Vicario Capituli sede vacante citans Pavium ibi antè. numer. 3. Quemadmodum verò idipsum verè limitat de Vicario Episcopi, ita quoque easdem limitationes in Vicario Capituli locum habere, necesse habebit concedere. Limitas autem primò num. 7. quod opus non sit commissione illà speciali, ubi loquunt & cognoscit, non ut pñat, sed ut referat Episcopo. Pro quo Lap. in cit. cap. licet. Dico, in præd. crim. anen. cap. 2. num. 5. Meuch. de arbit. lib. 2. quæst. 41. num. 27. Follet. in præd. crim. ration. part. 1. moral. num. 124. & part. 3. rit. vel absolvantur. num. 26 & alios quæmplurimos. Limitat secundò, ut et opus non sit, dum Vicarius veller inquirere, ut delinquentes se corrigant, & emendent. Pro quo citat Franch. in tract. cap. licet. tit. 2. in principia limit. 3. Innocent. & Jo. Andr. in cap. ad nostrum il. 2. de jurejur. vand. &c. Limitat tertio, ità ut opus sit dicta speciali commissione, ubi Vicarius inquirere veller, & punire pñat privatoris, vel depositionis ab officio, vel alia majore; secus, si potest pecuniaria, vel simili. Quod ipsum passim practicat videmus ab ipsi Archiepiscopis, eorumque commissariis. Plures ejusmodi limitationes vide apud eundem.

2. Resp. ad secundum: Io crimine tamen hæresis possit Vicarius Episcopi inquirere absque speciali mandato tenet Sbrozius loc. cit. num. 13. citans Farinac. in cit. cap. licet. limit. 3. & ibidem Jo. And. Marian Socin. in cap. qualiter. de accusat. num. 173. Vide tamen supra in tract. de Vicar. generalis Episcopi. ubi de professo quaeritur, quid possit illa Vicarius circa crimen hæresis cognoscendum, quæ meos fuisse Sbrozi in hoc in puncto,

dum Auctor hic quandoque videtur contradicere. De cetero hac sententia favere videtur Carona tract. de S. Officiis. part. 2. tit. 6. §. 1. num. 10. apud Diamam resolut. 37. quem vide. Et certè si id possit Vicarius Episcopi, à fortiori id posse videtur Vicarius Capituli, ob rationem alias datam; nimirum quòd Capitulum non ita Vicario suo testringere possit potestatem, quàm Episcopus suo. Contrarium nihilominus expressè de Vicario Capitulari tenet Ventrigli. citat. §. 2. n. 27. ubi procedit (nempe Vicarius Capituli) in materia hæresis, prout Episcopus ipse procedere poterat in puniendis ac judicandis hæreticis. gloss. in cap. ad abolendam. de hæreticis. v. prærogativa. ubi DD. quod intellige, quando habet speciale mandatum à Capitulo. Et tunc solum contra subditos, non autem excoptos procedere potest. Farinac. de hæres. quæst. 186. num. 182. Et licet Farinacius eod. loc. num. 181. dicat Vicarium Capitularem nullum habere jurisdictionem in hæreticos, hoc intelligitur ex generali, secus ex speciali mandato Capituli. Quid enim hac in parte possit Vicarius Capituli etiam in excoptos, vide apud Diamam part. 2. tract. 4. resolut. 37. ex Carona loc. cit. ubi in: in casibus, ubi Episcopus procedere ut delegatus, ut cum in causa hæresis procedit contra excoptos; nam in hoc casu Episcopus non possit ut ordinarius, sed ut delegatus considerari, secundum communem tradit Farinacius, & tunc non posse Vicarium Capituli procedere, magis etiam communem voluerunt, quos citat Farinacius, Castropal. &c. Et hoc quidem de iustitia jure procedit; quoniam in contrarium pro Vicario Capituli fecit Quarant. in summa. Bullar. v. Capit. sed. ration. num. 1. cujus opinionem video in præli in nostris Inquisitione Cremonæ observatam. Ita Carona.

Questio 586. Num Vicarius Capitularis esse possit delegatus Papa; quemadmodum esse possit Vicarius Episcopi generalis?

Resp. Affirmative Sbrozius lib. 3. quæst. 23. num. 5. citans Pavium. part. 2. quæst. 10. num. 6. & 8. gloss. in Clement. ubi principalis. de rescriptis. v. Episcopi. & ibi Abb. num. 1. Garc. de benef. part. 6. cap. 2. num. 42. ubi: Vicario seu Officiali Episcopi cum sit Vicarius, seu Officialis jurisdictionis Episcopalis, & sic in Hispania solent Nuntii causas delegare Officiali Capituli sede vacante. Militat enim eadem in hoc Vicario ratio, quæ in Vicario Episcopi; nempe quia non minus quam ille est dignitas. Petitionis verò in dignitate constitutis committi possunt cause auctoritate licentia Apostolica sedis, vel Legatorum ejusdem cap. statum. de rescriptis. in 6.

* * * * *

Quaestio 587 Quid ergo possit quoad executionem & commissionum Apostolicarum delegatarum Officiali, seu Vicario Episcopi.

R Esp. Commissa à Sede Apostolica, v. g. litteras in forma dignum, dispensationes matrimoniales, & similia directa Episcopo, aut ejus Vicario generali exequi nequit aut expedire Vicarius Capituli sede vacante. Pax-Jord. lib. 12. tit. 2. num. 28. sic decidit testans à S. Congregatione Concilii in *Cambracens. 2. Augusti. 1631. Barbof. jur. ecclies. lib. 1. cap. 32. num. 57.* testans sic resolvisse eandem S. Congregationem *sub die 24. Maii 1621.* dispensationes matrimoniales directas Episcopo, & ejus Vicario generali, si sedes vacare contingeret, non posse per Vicarium Capituli expediri. *Purb. ad tit. de offic. Vicar. num. 78. Garcias loc. cit. num. 41.* dicens, id certum; eò quod Vicarius Capituli sede vacante non sit Vicarius Episcopi, sed Vicarius episcopalis jurisdictionis. *Felin. in cap. Romanus. de offic. Vicar. num. 16.* hinc etiam inferens, ut dictum supra *quaest. 1. hujus capit.* quod causa à Sede Apostolica delegata Vicario, seu Officiali Episcopi ab illo cognosci nequeat, si Episcopus mortuus sit; cum idem Vicarius Episcopi à Capitulo assumptus, & confirmatus, non sit Vicarius Episcopi, sed Capituli. Contrarium tenentibus, quos citat *loc. cit. Barbof. Sals. de LL. d. 20. sect. 17. num. 124. Ochogay. de Sacram. tract. 4. de matrimon. quasi. 11. num. 25. Basil. Poor. de matrim. lib. 2. cap. 18. §. 1. num. 13. Sanchez de matrim. lib. 8. d. 27. num. 32.* à quibus, præcipue à Sanchez, quid in contrarium opponatur, & qualiter probabiliter fundamentum forentis oppositæ; quod nempe Vicarius Capituli non sit Vicarius Episcopi solvitur. Vide apud Layman. *loc. cit. & à nobis relato supra cit. quasi. 1. hujus capituli.*

2. Sed neque, si litteræ & commissiones simpliciter directæ Vicario generali diocesis, non dicendo: *Vicario Episcopi* & sed *Vicario generali diocesis*, v. g. *Trevirensi*: vel simpliciter, *Vicario Trevirensi*: adhuc Vicarius Capituli sede vacante videtur non posse eas exequi. Ità expressè *Garcias loc. cit. num. 44. & seq. Barbof. loc. cit.* citans Leon. in *Theofari ecclies. part. 1. cap. 10. num. 8.* Bonacium de LL. d. 1. *quaest. 3. par. 8. §. 1. num. 7.* Riccium in *decis. Curia Archiepiscopi Neapolit. decis. 44.* Novazz. in *sum Bullar. tit. capit. sede vac. num. 27.* Contrarium iterum à fortiori sententibus Sanchez, & aliis paulò antè citatis. Funderat hæc sententia potissimum in stylo curiæ, & cancellaria, quæ sede Episcopali vacante non digne hujusmodi litteras in forma dignum, nec dispensationes, & similia Officiali Capituli, sed Episcopo viciniori, vel ejus Vicario, De quo stylo testatur Hieronym. Paul. in *pract. Cancr. in princip. vers. circa qualitatem personarum.* quod, inquitur hi AA. *Garcias & Barbof.* manifestum signum esse, nomina Officiali, seu Vicarij absolute prolati in litteris, quæ diripiuntur, v. g. Vicario Trevirensi, non intelligi Vicarium Capituli, sed Episcopi. Citat etiam pro hac sententia *Garcias loc. cit. num. 46. & seq.* aliquot Rota decisio-

nes, quarum una, hincram in *litteris. pensis. 4. Maii 1583.* sic habet: Resolutorum sententiam à de qua agitur, fuisse nullam. Cum enim delegata fuisset causa à Sede Apostolica Officiali Ilerdensi, cujus officium expiraveret per mortem Episcopi, & à Capitulo deputatus fuisset alius Officialis sede vacante, licet successerit Capitulo in locum Episcopi respectu jurisdictionis ordinaria, non tamen successit respectu jurisdictionis delegata, &c. Non tamen videtur in hoc puncto satis sibi constare Barbof. dum num. 59. ait: & sic jumbo die Capitulum sede vacante exequi non potest causas Vicario Episcopi delegatas, nisi in commissione exprimeretur nomen diocesis, v. g. Vicario Bracharensi; quia, dum sedes vacat, Vicarius est Officialis diocesis illius. Ità ovisimè *Vulpe. in pr. Indis. furiosus. cap. 44. num. 6.*

3. De ceterò notandum, quod habet idem *Barbof. loc. cit. num. 10.* poterit tamen Vicarius Capituli sede vacante executioni demandare litteras Episcopo per S. Congregationem directas, & ab illo non executas, S. Congregat. præposita negot. Episcoporum, & Regular. *sub die 10. Aprilis 1619.* necnon omne illud, quod Episcopo mortuo per Bullam, seu Breve in causis jurisdictionem importantibus concessum erat, eandem S. Congregat. in *Transf. 16. Januarii. 1604. & in Neapol. 10. Februarii. anni ejusdem, &c.* Quod verò tradit Naldus ad decretal. in *cap. ad abolendam. de hereticis, commissionem, seu delegationem factam Episcopo detineto* (intellige à Sede Apostolica) expediri posse per Vicarium Capitulum, *Dias part. 8. tr. 4. res. 66. in fine.* dicit omnino improbabile; eò quod causæ delegatæ Episcopo mortuo expediri nequeant per ipsum Capitulum, utpote quod non succedit in jurisdictione Episcopi delegata, sed tantum in ordinaria.

Quaestio 588. An Vicarius Capitularis possit amovere Officiales à Capitulo constitutos?

R Esp. Juxta sententiam illam, quod licet Capitulum in actu electionis Vicarii Capitularis facultates restringere, & sibi aliquas reservata, quod sicut Episcopus potest sibi eligere secretarium, ac ceteros ministros & officiales iustitiae, ita potest Capitulum sede vacante eisdem deputare quoque necessarios ad jurisdictionem exercendam; maxime cum solent illorum deputatio Capitulo reservari in electione Vicarii Capitularis, juxta formulam impressam per Quarentam in *sum Bullar. v. Capit. sede vac. num. 15.* quem à Pax-Jord. lib. 12. tit. 2. n. 60. recitatam lege. Ità *Pigoat. tom. 9. consil. 159. num. 4.* Jam verò Vicarius Capitularis non potest hujusmodi Officiales amovere, sed tenetur eos adhibere, sicut tenetur Vicarius Episcopi, quia hujusmodi Officialis dicuntur Officiales jurisdictionis Episcopalis, cujus ipse dicitur Vicarius tanquam vices gerens Capituli, à quo jurisdictionem habet. *Pigoat. loc. cit. num. 5.* citans *Barbof. in sum. decis. Apost. collect. 125. num. 20.* ubi est testatur, declaratum à S. Congregatione non licere Vicario ad suum libitum ministros illos amovere. Confirmatur hoc

hoc ipsum ex eo, quod Tridentinum disponens electionem Vicarii per Vicarium sede vacante laiciendum non exclusit, qui possit constitui plurimum divisione jurisdictionis. Pignat. loc. cit. num. 6. prout id tradit Sison. ibid. n. 48. 50. num. 3. Gerc. part. 1. cap. 7. num. 136. juxta dicta à nobis supra.

Quaestio 589. Num Vicarius Capituli existat possit diaceum sine speciali commissione Capituli?

R Esp. De hoc dictum satis supra, ubi questum, an id possit Capitulum.

Quaestio 590. Num Vicarius Capitularis celebrare possit synodum sine speciali commissione Capituli?

R Esp. Possit Capitulum per suum Vicarium celebrare quodcumque, ex Ventrigl. & alia dictum fuit supra, ubi an id competat Capitulo. Verum num id possit Vicarius ex generali commissione Vicariatus sine speciali Capituli mandato, non determinat illi Auctores, quia in dicendum videtur, id eum posse sine speciali mandato, sicut ubique illo visitare potest; cum visitare non minus sit inter ardua, quam cogere synodum, nec cogere synodum minus sit de lege jurisdictionis, quam visitare, lexque dicta non minus urget unum, quam alterum; & tamen visitare potest Vicarius sine tali mandato: ergo & synodum cogere.

Quaestio 591. Num Vicarius Capituli dare possit licentiam adificandi nova monasteria?

R Esp. Id Vicarium non posse, expressè tenent Diana p. 8. tracl. 4. resol. 68. in fine. Barbosa jur. vult. l. 1. c. 31. n. 60. Pax Jord. l. 32. tit. 2. n. 27. pariter testantur, sic definitum à S. Congreg. Concil. 19. Febr. 1634. Verumtamen leges ad Fagn. in c. non amplius de institutionib. maxime à n. 66. ubi, quod servat formam, quem Clemens vii. praescripserit tu Constituit. sua 99. edita 23. Jul. 1603. (cosas contentum quoad praesens punctum vide apud eundem Fagn. loc. cit. n. 66. n. 67. n. 101. & apud Dion. loc. cit. multos Auctores referentem) Conveniat Mandatorum erigi possunt de licentia Ordinarii, nec opus sit licentia sedis Apostolicae; quem intellectum esse Concilio Trid. probaverit S. Congregatio, quae etiam tam se Secretario, quam in rebus temporibus multas monasteriorum erectiones probavit ab Ordinariis factas ab eorum licentia sedis Apostolicae. Quia etiam ait Fagnanus n. 70. hanc facultatem novum monasterium erigendi S. Congregatione nec denegaverit Vicario generali Episcopi ad id speciale mandatam habentis; nec fortitan Vicario Capituli sede vacante. Et propterea quoddam monasterium Fratrum S. Domitii conceptum edificari de illius licentia respondit finitum esse, & ad finem perductum. Quae omnia (ut pergit Fagn.) cogant me credere apocripham esse decisionem, quam refertur Campailla & illi, cum praesertim loquatur de Monachis, qui nullo jure astantur ad obtinendam super hoc licentiam sedis Apostolicae; nec talem decisionem usquam

P. Laurentii Tracl. III. De Capit. sed. vac.

reperi in libris publicis S. Congregationis. Quae de Vicario Capitulari, si vera sunt, videtur id ad hoc non fecisse, ac Vicarius Episcopi speciali mandato Capituli egere.

Quaestio 592. An Vicarius Capitularis possit licentiam dare novis disponendi de bonis suis temporalibus?

R Esp. Affirmative. Ventrigl. n. 2. annot. 15. §. 2. n. 51. ubi ait, possit concedere Capitulum, vel ejus Vicarium, Cumque id indistinctè, & sub disjunctione dicat, videtur ad hoc non requirere quoad Vicarium speciale mandatam Capituli; sed neque id est ex arduo, aut singularibus. Vide quia hac in parte dicta sunt supra de Capitulo. Et sic in genere posse Capitulum, vel ejus Vicarium concedere omnes licentias, quas poterat Episcopus, ait nam §. 1. Ventrigl.

Quaestio 593. Num Vicarius Capituli exigere possit subsidium charitativum?

R Esp. Id eum posse, sed non nisi de mandato Capituli, Ventrigl. loc. cit. n. 28. Vide de hoc dicta supra, ubi quid in hoc puncto possit Capitulum.

Quaestio 594. Num Vicarius Capituli supplere possit consensum ad hoc, ut Ecclesiastici graventur gabellis, & exactionibus?

R Esp. Negative. Pagn. in c. novis. re sed. vac. aliquid innoverit. num. 21. ubi: ad hujusmodi onera imponenda praeter alia exigitur deliberatio & consensus Episcopi & Cleri. Unde non sufficit consensus Vicarii Capitularis. Item num. 29. ubi: renuntiatio immunitatis hujusmodi (intellige ab exactionibus) non potest Vicarius Capitularis fecisse praebere, quia Capitulum sede vacante non succedit in potestate alienandi jura & bona ecclesiae, &c. Vide dicta hoc in puncto de Capitulo.

Quaestio 595. An Vicarius Capituli imitari possit voluntates ultimas in casibus, in quibus id potest Episcopus?

R Respondet pariformiter de hoc quoad Capitulum, & ejus Vicarium Ventrigl. loc. cit. n. 45. adeoque videtur id posse sine speciali Capituli mandato.

Quaestio 596. An possit approbare confessarios, & approbatos revocare, & ubi inhabiles, reprobare?

R Esp. ad primum affirmative; constituere enim & approbare confessarios est jurisdictionis ordinariae, quem passim in hoc puncto exerceri videmus sine speciali mandato à Vicariis Episcoporum. Poterit itaque Vicarius Capitularis quoad hoc omnia sine speciali mandato Capituli, quae supra diximus posse in hoc puncto Capitulum per suum Vicarium, adeoque etiam, ut expressè in terminis de Vicario Capitulari Ventrigl. loc. cit. n. 44. poterit in facultatem concedere confessariis absolvendi ab omnibus casibus Episcopo reservatis.

V

tia,

ria, & confessionem deputare pro absolutioe causam reservatorem

2. Resp. ad secundum pati modo affirmativè ob eandem rationem, Ventrighis *loc. cit.* ubi expresse: Vicarius Capitularis potest revocare facultates omnes audiendi confessiones sacramentales, & coconfessores examinatos & approbatos per Episcopum mortuum iterum ad exameo revocare, & si inhabiles inveniunt, reprobare, etiam si regulariter sint. Quia facultas licet fortè debeat Episcopo, qui semel examinavit, & simpliciter approbavit coconfessarios, maxime regulares (quod ipsum tamen valde limitandum) perimitur tamen successori, & Vicarius Capituli deiecit successor. ita ille, citans Henriquez in sum. lib. 3. de pœnit. cap. 6. in princip. &c. Et sic id ipsum quoque quoties praticari videmus à Vicariis Episcoporum vi generalis commissionis Vicariatus illi facta.

Quaestio 597. An Vicarius possit interponere auctoritatem suam in alienatione bonorum ecclesiarum inferiorum Cathedralis?

R Esp. Quod hoc in parte potest Capitulum, hoc ipsum poterit ejus Vicarius, quin est jurisdictionis ordinis, & saepe necessarium.

Quaestio 598. An Vicarius Capituli sine ejus speciali consensu indicare & ordinare possit processiones?

1. R Esp. Potest Vicarius Capitularis processiones publicas indicare, & praescribere quò, & quomodo sint dirigenda. Pignat. tom. 10. consult. 121. num. 21. residet enim hoc jus privative quoad alios penes Ordinarium. Pignat. *loc. cit.* idque ex mente S. Congregationis Concilii in Euborensi, 14. Jan. 1679. teste Barboza *jur. eccl. lib. 1. cap. 41. num. 161.* omnibtenes, quòd Capitulum, vel alii essent in quasi possessione contraria, & non obstante etiam immemorabili consuetudine juxta decis. Congregationis factorum Rituum in Camerin. 24. Aug. 1679. quem pariter referunt Pignat. & Barboza *loc. cit.* Jam verò Vicarius Capitularis habet suadentem intentionem in exercicio ordinariæ jurisdictionis eadem prorsus ratione sub qua Episcopo competeat. Pignat. *loc. cit.* n. 1. citans. gl. in cap. Romana. v. generaliter. de appellat. in 6. & in Doctores, & in cap. tunc. v. vicarii. de offic. Vicar. Covar. *pract. quæst. cap. 4. num. 87.* Sanchez de matrim. l. 1. d. 19. q. 29. nu. 1. Sbroz. lib. 2. q. 55. num. 9. Garc. *part. 1. cap. 8. num. 21.* ubi, quòd Vicarius (intelligit tamen Episcopi) sicut Episcopus ordinarius est. Et quod dicendum quoque de Vicario Capitulari sede vacante expresse sit. Ex quo eodem principio fundata nimirum iocutionis in exercicio jurisdictionis ordinariæ competentis Episcopo sequitur, posse Vicarium Capitularum omnia, quæ potest Capitulum vi jurisdictionis Episcopalis, ita quæ succedit, quamvis possit vè nihil à Capitulo respectu Vicarii sui exceptum est. Et sicut Capitulum succedit in universum Episcopi, potestque agere omnia, quæ sunt ordinariæ jurisdictionis, usi expresse reperiatur ei prohibita; ita quoque totam illam jurisdictionem

nem exercere potest per Vicarium suum, & exerceat, nisi expresse sibi aliqui reservet. Pignat. *tom. 9. consult. 159. num. 3.* Garcès *loc. cit.* num. 22. citans Pavin. Ugolin. Sbroz. Coosimatur responso quoque ex eo, quòd eadem prorsus jurisdictione indicendi publicas processiones, illaque ad evitanda scandala potius per hanc, quam per illam viam dirigendi absente Episcopo residet in Vicario illius generalis cum consilio quidem Capituli, non autem de ejus consensu, ac eodem modo, quo posset Episcopus, si praesens esset. Pignat. *loc. cit. consult. 121. num. 3.* ex Barboza *loc. cit.* testante sic resolutum in S. Congregatione Rituum in Vigiliens. 28. Septemb. 1690. Unde jam etiam, ut addit Pignat. *num. 4.* juxta dispositionem Traditionis *seç. 25. cap. 13. de regul. potest.* dicitur Vicarius nedum minari censuras & penas etiam extraordinarias Canonici ad publicam processionem accedere recusantibus; verum & illas exequi. Pro quo citat Riccium in *caus. ad Trident.* *loc. cit.*

2. Non tamen potest Vicarius Capitularis processiones publicas five generales indicare Capitulo non requisito, five sine ejus consilio, & consequenter neque tuos precipere Canonici ut intersint. Pagot *num. 5.* Nam neque Episcopi ipsi, neque ejus Vicarius potest tales processiones indicare sine consilio Capituli, cum oia competat ei potestus libere indicendi processiones, sed solum de consilio Capituli. Pignat. *loc. cit. num. 5. & 6.* juxta plures declarationes sacre Congregationis relatas à Riccio in *pr. Causa Archiep. Neapol. part. 4. decis. 379. 2. num. 3.* & à Barboza *ad cit. loc. Trident.* & in sum. *apost. decis. collect. 805. num. 3.* & de off. & potest. *Episc. alleg. 23. 2. num. 4.* Quod ipsum tamen consilium Capituli occasione requirendum intelligi de processionibus, quæ sunt in civitate (intelligit, Episcopali, seu ubi est Capitulum Cathedralis) non verò de illis, quæ fiunt extra illam in oppido aliquo diaecesis, tradit Pignat. *loc. cit. num. 2.* juxta declarationem S. Congreg. Concilii.

Quaestio 599. Num Vicarius Capitularis uti possit sigillo suo particulari, an verò teneatur uti sigillo Capituli?

1. R Esp. Quia Vicarius Capitularis, seu in scriptis publicis, quæ expedit itaque Vicarius Capituli, uti non debet sigillo privato, sed uti debet publico sigillo Capituli. Pignat. *tom. 9. consult. 159. num. 7.* sigillum enim requiritur & apponitur, ut auctoritatem tribuat mandatis, præceptis, & ordinationibus; adeoque ratione publici officii, quod quis gerit: ergo debet esse non privatum, sed publicum, & auctoritatum, quale est sigillum Principis, Magistratus, Episcopi, & in specie Capituli jurisdictionem ordinariæ exercentis. Pignat. *loc. cit.* de quo vide Gonz. *ad regul. 8. canonic. gl. 61.* ubi multa de sigillis. Cumque sigillum totam tribuat auctoritatem literis, quantum valis, qui auctoritatem concedere potest, si persona sit publica, & ratione publici officii, quod gerit, auctoritatem scripturae suæ tribuere cupit, consignatio illius debet esse publica, five uti debet sigillo publico.

hilco Pignat. num. 8. Proinde j. m. cum Vicarius Capituli sit persona publica, publicam & ordinariam exercens jurisdictionem, in ordinatombus suis, & scripturis publicis uti debet sigillo publico, quod gerit ratione hujus officii sui. Cúmque ex altera parte sit locum tenens Capituli nomine illius exercens jurisdictionem, uti tenetur sigillo Capituli, exemplo aliorum locumtenentium juxta praxim ordinariam, & ut de locumtenente Auditoris Camera Apostolica notat Maudolf apud Pignat. num. 9. Et licet sigillum Episcopi tantum authenticum præbet auctoritatem ipso Episcopo vivente juxta decr. Roen. 1. de prelat. in nov. & in Civitat. Archiep. 26. Novemb. 1659. apud Pignat. cit. num. 9. ita etiam ad auctoritatem literarum adscriptarum publicis tribuendam sedes vacantes requiritur sigillum ecclesie vacantis, sive Capituli, quod iungitur vice & munere Episcopi.

2. Contrarium, nimirum quod uti possit sigillo proprio, tenet Pignat. loc. cit. num. 10. de Vicario Capitulari constituto auctoritate Apostolica; & quæ hujus rationem habet verbis: Siquidem hujusmodi Vicarius non ex suo nomine utitur proprio sigillo, ac nullo Vicarii Apostolici; sed ex decreto Congregationis auctoritate Pontificia confirmato; idcirco, ne iuribus reddatur Vicario facultas S. Congregationis, dicendum est, quod ex decreto uti possit omnibus prerogativis hujusmodi Vicarii à S. Congregatione concessi solitis, inter quas prævalens est usus proprii sigilli ad instar Præfule, & cum omnia possit isti Vicarii, omnesque prerogative consequantur, quæ ipsi Præfules, juxta quod de Vicario Episcopi auctoritate Apostolica constituto tradit Sbrozini ab. 2. quest. 64. num. 6.

3. Secus tamen iterum, nempe quod uti possit sigillo proprio, tradit Pignat. loc. cit. num. 12. de Vicario Capitulari auctoritate Apostolica confirmato tantum.

Quæstio 600. Num Vicarius Capitularis dare possit Episcopo extero licentiam exercendi Pontificalia, & in specie conferendi Ordines in ecclesia vacante, & diocesi Capituli subiecta?

1. **R** Esp. Affirmativè. Sbroz. lib. 2. quest. 12. num. 2. Ventrigl. tom. 2. annotat. 15. §. 2. num. 51. juxta tamen limitationes, & extensiones traditas supra, ubi examinatum, qualem hac in parte potestatem habet Capitulum sedes vacante. Non tamen ad concedendam hanc licentiam videtur Vicarius Capitularis egere commissione speciali Capituli, sicut in Vicario Episcopi, eo quod ad dandam hanc licentiam Episcopo extero requiritur juxta Sbroz. loc. cit. num. 1. ubi, quod Episcopus dare possit suo Vicario specialem auctoritatem committendi alicui Episcopo ea, quæ sunt ordinis Episcopalis. Pro quo citat plures. Dispar enim in hoc est ratio, dum datur dicta licentia vivente proprio Episcopo, & dum datur eo defuncto ab exercente jurisdictionem ordinariam Episcopalem, & sic exigente redi ad constitutionem diocesana.

2. Poterit quoque Vicarius Capitularis, si sit Episcopus, ipse exercere Pontificalia in ecclesia vacante, v. g. Ordines conferre, chrismum consecrare, consecrare templa, aliaque omnia, ad quæ illa licentiam dare poterat alteri Episcopo. Ventrigl. loc. cit. num. 55. qui quævis addit de licentia Capituli: videtur tamen facia dari illi ista licentia in generali Vicariatus assumptione. Si enim sine speciali, ut jam dictum, commissione, potest dare etiam licentiam extero Episcopo, cur non & sine illa exercere possit eundem per se, ubi ea exercendi apace est.

Quæstio 601. Quid possit Vicarius Capituli, quoad dandas dimissorias?

R Esp. Possit eas dare Vicarium, limitando tamen & extendendo hoc ipsum juxta dicta supra, ubi examinata potestas hac iure Capituli. Dare quoque eas illum posse privativè ad Capitulum, ita ut hoc per ipsum eas dare nequeat, dictum quoque supra ex Ventriglia, quævis idem Author, ut quoque ibidem allegatum, cum Barbosa tenet, citatis pro hoc pluribus, non posse Vicarium, nequidem archidiaconum, vel etiam post elapsum annum vacantis eas concedere sine speciali mandato Capituli, uti & ipsum tenet Pignat. tom. 3. consult. 8. num. 3. tamen contrariè videtur quod Barbosa juxta lib. 1. cap. 38. no. 129. dicit ex Jo. Aod. in c. cum nullus, in fine, de temp. ord. quod facultas dandi dimissorias sit de solida jurisdictione Vicariorum. Si autem sit de solida concedi jurisdictione, constituitur jam eo ipso concessa hac potestas in commissione Vicariatus, dum positivè non excipitur. Quam potè potius incurrit Vicarius Capitularis contra Tridentinam dispositionem concedens dimissorias, & qualiter ab ea absolvi possit per successorem Episcopi, dictum satis supra, ubi etiam, quod Vicarium dare possit literas testimoniales.

Quæstio 602. Num Vicarius Capitularis concedere possit facultatem construendi vel dotandi ecclesiam in ordine ad acquirendum jus patronatus dotanti, vel construendi?

R Esp. Affirmativè. Ventriglia tom. 2. annotat. 15. §. 2. num. 62. ubi dum simpliciter ait, posse id Capitulum, & ejus Vicarium, videtur hoc modo conjunctivo significata, non egere ad hoc Vicarium speciali mandato Capituli. Quod ipsum ex eo quoque funderi videtur, quod dare licentiam ædificandi ecclesiam spectet ad ordinariam jurisdictionem Episcopi, ad quæ & Capituli, nihilque in hoc proprie intercurrit gratia & liberalitatis; juxta vero patronatus concedatur ædificanti, vel dotanti non tam ab Episcopo, aut Capitulo, quam ab ipso jure communi. Vide dicta de hoc supra quoad Capitulum ipsum.

Quæstio 603. Num Vicarius hic insistere possit presentatos, & confirmare electos, idque sine speciali mandato Capituli?

1. **R** Esp. ad primum affirmativè. Ventrigl. loc. cit. n. 57. plures citatos vide supra, ubi quid Capitulum

Capitulum in hoc puncto possit. Loquantur enim si ferè omnes patiet de Vicario & Capitulo, dum dicunt, transite hanc facultatem ad Capitulum, velius Vicarium. Ubi quoque videbis, qualiter ex pluribus presentatis vel pre alio gratificari possit: quin & institutio presentatum, & confirmatio electorum fieri debet per Vicarium Capituli: quis in loco Capituli fungatur iurisdictione Episcopali transiente in Capitulum. Barthol. *eccles. lib. 1. cap. 31. num. 62. & ego For. benefic. part. 2. quest. 715. num. 2* Mandat enim Tridentinum *sess. 24. cap. 16.* Capitulum constituit Vicarium, qui totam ejus jurisdictionem administret, seu statuit modum, quo Capitulum transiente in se jurisdictione Episcopali uti debeat, nempe per designatum a se Vicarium, & non per seipsum. Garcias *part. 5. cap. 7. num. 6. & 28.*

2. Resp. ad secundum. Potest quoque hoc ipsum sine presentatis institui (idem est de confirmare) sine speciali mandato. Coenad. *pr. benefic. lib. 2. cap. 1. num. 78. & seq.* Garcias *part. 5. cap. 7. num. 28. & ego For. benefic. part. 2. quest. 171. num. 2.* Potest enim hic Vicarius ratione officii generatim commissi expedire ea, quæ sunt iustitæ, & necessitatis, quæ quid est presentatis institui, & electos confirmare: uti hoc ipsum ob hanc rationem de Vicario Episcopi tenent Azor *part. 2. lib. 6. cap. 22. quest. 3.* Laym. *cap. ad c. in generali, de offi. Vicar. num. 9.* & plures alii à me citati loc. cit.

Quest. 604. Quid Vicarius Capituli possit circa beneficiorum collationes?

1. Resp. primò generaliter, in hoc illud plura non posse, quàm Capitulum, quia quidquid habet jurisdictionis & potestatis quæ Vicarius Capituli, id totum habet vel à Capitulo, vel à Metropolitano (in casu omnium negligentia Capituli) qui majorem ei concedere nequit potestatem, quàm communem & solutam concedi à Capitulo. Ego *loc. cit. quest. 715. num. 1.* cum Castrop. Garz. Suar. Barthol. ibi citatis.

2. Resp. secundò quod collationes liberas, quæ aliis competunt Capitulo etiam sede plenà, non potest se magis immiscere, quàm Vicarius Episcopi in collationes pertinentes ad eum. Neque etiam collationes illæ competentes Capitulo spectant ad ejus jurisdictionem, adeoque ad ea beneficia conferenda ad minimum egebit speciali mandato Capituli. Ego *loc. cit. num. 3.*

3. Resp. tertid: Si tamen collatio libera beneficiorum spectaret ad Capitulum ob jurisdictionem & administrationem Episcopalem ad illud devolutam, v. g. in casu, ubi ob negligentiam inferiorum collatorum devolveretur collatio aliis ad Episcopum, si viveret, ut habet sententia probabilior, de qua vide me *loc. cit. quest. 712.* hanc collationem faciendam per Vicarium funder ratio *quest. pract. allegata* de institut. & confirmat. An verò egeat ad hoc speciali nihilominus mandato (duo enim hæc distincta sunt: potestatem Capituli exercendam semper per Vicarium, & potestatem hanc exercendam per illum semper, seu in omnibus sine speciali manda-

to) non intelligitur: cum hic intercurrat adhuc liberalis donatio ex parte Vicarii: quæ enim competet Capitulo, non tamen exinde sequitur competere eum ejus Vicario ex generali commissione Vicariatus.

4. Respondet quartò Gacelas *part. 5. cap. 3. num. 76.* quod si aliquid beneficium, seu Capellanis ex fundatione & institutione conferendum sit certæ personæ, seu certo generi personarum, ut consanguineis fundatorum, poterit Vicarius Capituli sede vacante illud conferre, quàmvis non sit jurispatronatus, sed merè collativum: ut si fundator illud liberum reliquisset à jurepatronatus, seu aliis sui patronatus amissionem esset; vel ubi esset jurispatronatus, & patronus non presentasset in tempore. Et sic testatur docere Wamel. *consult. 260.* ubi, quod beneficia, quæ certis personis in specie affecta sunt, possunt conferri à Capitulo sede vacante: licet sit secus, cum in genere qualificatis personis collatio facienda est, veluti gratiâ, Magistria. Idem tradit Garcias *loc. cit. num. 90.* de Capitulo sede vacante: ubi cum filius patrimonialis in concursu magis idoneus iudicatus habeat jus ad beneficium, & et absolute debeat, sicut presentato, ita ut Ordinarius possit per Superiorem compelli ad ei conferendum beneficium, videtur collatio, veluti necessaria, & de iustitia, & consequenter in ensuadere Capitulo sede vacante, &c. Verùm in *For. benefic. part. 2. qm. 710.* uti & supra sententiam contrariam secutus sum; nempe quod tantum illiusmodi beneficium conferre non possit Capitulum sede vacante. Quibus congruenter dicendum, neque id posse ejus Vicarium.

Questio 605. Quid Vicarius Capituli possit circa recipiendas resignationes beneficiorum?

1. Resp. primò. Potest Vicarius hic recipere resignationes beneficiorum spectantium privative ad collationem Episcopi simpliciter factam. Ventrigl. *loc. cit. §. 1. num. 5.* juxta dicta à nobis supra, ubi quid in hoc puncto possit Capitulum. Egere verò illud ad hoc speciale mandatum, tradit *idem* Ventrigl. Quenadmodum de Vicario Episcopi id passim tradunt Auctores, Quod ipsum facilius admiserit de resignationibus illorum beneficiorum, quæ pertinent privative ad collationem Capituli etiam sede plenà, vel etiam, quæ pertinent ad collationem simultaneam Episcopi & Capituli: id quod illa, quæ de se independentes à vacante sedis, seu independentes à potestate Episcopi ad se devoluta potest Capitulum conferre, non transeant ad ejus Vicarium Capitulari sine speciali ejus mandato; quàmvis tamen etiam ex eo, quod collatio hujus vel illius beneficii pertineat ad Capitulum etiam sede plenà, adeoque sede vacante illud conferre nequit Vicarius Capitularis sine speciali Capituli commissione non recedat inferatur: ergo neque recepto resignationis illius beneficii sede vacante spectabit ad Vicarium sine speciali Capituli commissione. Nam adhuc in hoc casu Capitulum (quia sede plenà illorum beneficiorum ad suam collationem pertinentium resignationem recipere non

Non valebat; dum resignatio non nisi coram eo fieri possit, qui habet potestatem iuratum de resignando beneficio, quoniam Capitulum tunc non habebat) non nisi potestate Episcopali se devocante ad se devoluta potestati illorum beneficiorum resignationes non fecus, ac dicta potestatem recipere tunc potest aliorum beneficiorum resignationes, utpote iam pollens ea jurisdictione Episcopali ad se devoluta potestatem illa delinquenti quondam beneficia omnia. Jam vero recepto illa resignationum est jurisdictionis ordinaria, & plerumque, ut dictum supra ex Azor, necessitatis, non voluntatis. Unde merito dubitari possit, an non illa potestas recipiendi resignationes ex generali commissione Vicariatus transeat in Vicarium; sicut è contrà indubitatum videtur, illum non transire in illum sine speciali mandato, si Capitulum iam antea sedente plenè de se habuisset potestatem recipiendi resignationes certorum beneficiorum.

2. Resp. secundò: Resignationes beneficiorum factas permutationis gratia, nullatenus recipere potest Vicarius; quia nec illas recipere potest Capitulum juxta dicta supra.

Quaestio 606. Quid possit Vicarius Capitularis vacante Parochia, & in specie circa habendam concursum.

Resp. Potest Vicarius hic vacante Parochia, et omnia facere, quae ex dispositione Tridentini sess. 24. cap. 18. procedere debent ejus collationem. Sed habita notitia vacationis providere potest illi ecclesiae de idoneo Vicario cum assignatione congrua portuorum, proponere edicta, examinare per concursum deputate Examinatores in Synodo. Ventriglia loc. cit. §. 2. num. 30. sic de casibus testatur per S. Congregationem Concilii in una Sessante, anno 1579. Quin & procedere potest usque ad dignioris electionem. Ventriglia loc. cit. dicens sic verè servari in praxi, quod Vicarius Capituli factio examine per concursum nominet Papam digniorem. Quin etiam, ut dictum supra ex Cardinale de Luca, & Fagnano, non potest Capitulum juxta dispositionem Tridentini hac ipsa sibi reservare, aut per se ipsum Capitulariter expedire, sed necesse habere illa facere per Vicarium suum. Unde jam etiam infertur, non egere adhuc Vicarium speciali mandato (et si de cetero sint diversae: Capitulum tenet fieri aliquid per alium & illud hoc posse sine speciali commissione Capituli) si enim non potest eis sibi reservare Capitulum, ut ait Cardinalis de Luca, & ea illis spectant ad jurisdictionem ordinariam, & quidem necessariam, ultra generalem commissionem Vicariatus opus non erit commissione speciali, temet si ea aliè egeret ad hac Vicarius Episcopi; dum ei liberum est per se, & absque suo Vicario hac exercere, non item Capitulum. Porro quod specialiter spectat ad deputatorem, vel substitutionem Examinatorum Synodaliū, poterit quod hoc punctum Vicarius, quod supra diximus de hoc de Capitulo, debere hoc ipsum fieri per Vicarium Capituli, adeoque de hoc pari modo, ac de ceteris loquendum.

Quaestio 607. Num Vicarius Capituli possit transferre beneficia ab ecclesiis collata?

Resp. Affirmativè. Fagnan. in cap. his qua. de major. & obed. num. 56. ubi: S. Congregatio censuit, facultatem transferendi beneficia simplicia ab ecclesiis collatis competentem Episcopo ex Tridentino sess. 21. cap. 7. transire in Vicarium Capituli sede vacante: quippe decretum illud non dicit simpliciter: *authoritate apostolica* sed addit particularem, quae est implicative jurisdictionis ordinariae.

Quaestio 608. Quid possit Vicarius Capituli circa uniones beneficiorum faciendas, & rescindendas; item circa dismembrationem, & extinctionem beneficiorum?

Resp. in genere, posse illum, quod potest in hoc puncto Capitulum, proinde videndo, quod dicta sunt supra. Videtur tamen egere speciali ad hoc Capituli consensu, si non commissione; cum & ipse Episcopus facturus uniones & suppressiones egere videatur consensu (de quo tamen vide dicta de unionis & suppressione beneficiorum in *Fors mea benefic.*) & requisitione Capituli Cathedralis.

Quaestio 609. Quid possit hic Vicarius quoad emolumenta jurisdictionis?

Resp. Reditus, proventus, emolumenta, etiam sigilli, vel cuiusvisque generis, etiam ex jurisdictione provenientia, ut Capitulum, ita etiam Vicarius illius sibi applicare nequit; sed tamen servanda successori, nisi fortis alius sit debitor. Pax Jord. lib. 2. tit. 2. num. 22. & 23. juxta Clement. statum de elect. & DD. ibi. Quin & emolumenta communia ipsi Episcopo cum Capitulo pro ea parte, quae Episcopum contingunt accumulare, & successori servanda ad economiam. Pax Jord. cit. num. 22. ex Quaresn. & Cardinali. Huius rationem, & objecta in contrarium soluta ex Laym. vide supra, ubi num Capitulum sede vacante obtinere possit obvenerint emolumenta spectantia illas ad Episcopum.

Quaestio 610. An hic Vicarius in hoc munere suo occupatus, & ideo absens à choro sacrorum possit distributiones?

Resp. Vicarius Capituli, dum est Canonicus, seu de gremio Capituli, non solum in absentia locutus fructus, sed & distributiones. Garcias part. 3. cap. 2. num. 358. citans Pavin. de off. & potest. Cap. sede vac. part. 2. quaest. 10. num. 5. Rebuff. in pr. benef. de Vicar. Episc. num. 5. Quam sententiam tenet etiam Dion. part. 8. tract. 2. refut. 67. citans Ezech. de ben. Canon. §. 2. de distribut. num. 218. Censid. 99. canon. quaest. 1. num. 72. qui tamen posterior id ipsum extendit ad Canonicos Cathedralis electos in Vicarios Generales, Officiales, Visitatores, non distinguendo inter Vicarios Episcopi, & Capituli, & etiam ratione horum officiorum assignetur illis Salarium.

CAPUT SEXTUM.

De Vicarii Capitularis Præcedentia, Salario, Expiratione officii, reddendâque ab eo Ratione administrationis.

Quæstio 612. An Vicarius Capituli, & qualem habeat, aut præcedere possit præcedentiam?

1. Esp. primò. Supra primam dignitatem non habet, nec præcedere potest præcedentiam Cardinalis de Luca ad Tridentin. d. 31. num. 29. & ex eo Carolus de Luca ad Ventrigl. num. 2. annotat. 15. §. 1. num. 6. Est enim Vicarius Capitularis infrastruct Capituli, quod in ipsa prima dignitate in actibus præsentationibus representari videtur. Cardinalis de Luca, & Carol. de Luca loc. cit. Alii tamen de seipso idem Cardinalis de Luca, quod dum ipse fuit in hoc munere Vicarii Capitularis, illud erit effugere hunc actum positum occupandi locum post primam dignitatem; ideoque statuisse se sedem in loco tertio, in quo apud populum maior videatur dignitas officii, nempe Vicariatus Capitularis. Sic illum sedere debet in sede portatili, & non occupare locum primæ dignitatis, ait loc. cit. Carolus de Luca, citans Marchet. part. 1. tit. 5. num. 12. Idem sentire videtur Barbosa jur. eccl. lib. 1. cap. 32. num. 42. ubi: Nec Vicarius hujusmodi Capitularis occupare debet in ecclesia sedem Archidiaconi, sed debet sedere in alia sede portatili, ut declaravit S. Congregatio Rituum in Nucerina. 10. April. 1601. Supponere enim videretur, Archidiaconum esse primam dignitatem post Pontificalem. Sic namque expressè ait idem Barbosa loc. cit. numer. 41. ubi: edvertit Sbrozini de Vicario lib. 2. quest. 25. num. 17. (ubi tamen agit solum de Vicario Episcopali) quod etiam, quando non eligitur Vicarius ex Canonicis, illi in processibus præferendus & Archidiaconus, seu alia dignitas maior est prima post Pontificalem. Idem tenet Pignat. tom. 4. consil. 183. num. 8. ubi: dicendum est, Archidiaconum primam dignitatem semper præcedere Vicarium Capitularem. Item Sbrozini loc. cit. num. 20. ubi: quod Archidiaconus præferendus Vicario Capituli sede vacante, Contrarium, nempe, quod Vicarius generalis Episcopi primam locum ac dignitatem occupet post Episcopum (non tamen supra Affiliatos & Prelatos) quando in habitu Vicarii,

non autem Canonici, in choro, aliisque functionibus intervenit, tanquam verius magisque receptum tenet Cardinalis de Luca loc. cit. num. 38. citans seipsum tit. de præch. dist. 18. Contrarium quoque de Vicario Apostolico (constituto nempe à Papa pro ecclesia episcopali vacante) qui præcedit omnes, tenet Carolus de Luca loc. cit. citans Marchet. ubi autem num. 37. Bordon. de præcedent. num. 510. Quid & contrarium de Vicario Capituli à Capitulo electo quoad processiones tenet Diana part. 2. tract. 4. resol. 67. ubi: quoad locum in processibus ego puto Vicarium Capituli sede vacante habere primum & honorabiliorem locum, quidquid aliqui in favorem præsertim Archidiaconi asserant. Hanc nostram sententiam tenet Maroll. tom. 3. d. 7. dub. 32. num. 329. De cetero Vicarium Capitularem præcedere aliis dignitatibus post Archidiaconum, seu primam dignitatem asserit Pignat. loc. cit.

2. Resp. Quod si Vicarius Capitularis interveniat in choro cum canonicali episcopatu, ut distributiones quotidianas locutur, debet sedere in loco proprio sui Canoniceatus, antiquiores non præcedendo. Barbosa loc. cit. num. 40. citans Sayr. in florib. decis. sub tit. de Vicario, decis. 3. Riccius in pr. fur. eccl. decis. 475. in prima editione. & in 2. edit. 492. qui etiam dicat, sic decisum per Rotam in una Lucana benef. 12. Decemb. 1779. ubi & Barbosa de potest. Episc. part. 2. alleg. 54. num. 187. & 178. citans pro hoc in super Grileuz. consil. 121. Homob. de Bovis de rituum statib. part. 1. cap. 7. vers. però. Sic simpliciter ait Pignat. loc. cit. quando Vicarius Capitularis est Canonicus, debet semper stare, sedere, incidere in loco suo, & tunc nulli præcedit. Citat pro hoc Barbosa de Can. & dign. cap. 36. num. 10.

* * * * *

Quaestio 613. An Vicario Capitulari debeat salarium, quantum, & unde desumendum?

R Esp. ad primum, Vicario Capitulari debetur salarium competentis, cum nemo teneatur suis stipendiis militare. Ventriglia tom. 2. annot. 15. §. 2. num. 33. Pax-Jord. lib. 12. tit. 2. num. 27. Pignat. tom. 9. consult. 105. num. 1. Barbosa jur. eccl. l. 1. c. 32. n. 36. testans sic censuisse S. Congregationem sub die 15. Octob. 1601. Proceditque id ipsum, si Vicarius hic sit extraneus, siue de gremio, & Canonicus. Ventriglia loc. cit. citans Quarant. summ. Bullar. v. Capit. sede vac. num. 3. Neque propterea, quod sit Canonicus de gremio, minus habere debet salarium Pax-Jord. loc. cit. Item procedere hoc ipsum pro tempore, quo extra diocesim per vim detineretur Vicarius Capitularis, si per ipsum non steterit, quia exerceat suum munus, asserit Pignat. loc. cit. num. 3. citaturque pro hoc Capitul. consult. 70. num. 4. & seq. l. 2. ac probat variis textibus Juris civilis L. Memoria de an. legat. l. 2. C. de alim. & cibor. legator. l. 1. de var. & extraneis. cognit. l. de iud. de iur. de off. Assess.

2. Respondet ad secundum idem Pignat. loc. cit. num. 2. ubi et competens salarium licet sit, quod laboribus est proportionatum, taxari tamen debet iuxta solitum ex decr. Merlino 162. ut debeatur in ea quantitate. In qua alius Vicarius immediatus praedecessor habuit, etiam si alii majorem, aut minorem quantitatem habuerint iuxta doctrinam Baldi in L. laudabile. num. 4. cap. de advocat. divers. indic. ac plenè Bero conf. 157. lib. 3. Curiae. contror. 67. num. 3. & seq. l. 1. & declaravit S. Congregatio super Episc. in Vicar. missiensi 15. Octob. 1601. & 15. Jan. 1602. Porro non possit Capitulum pacifici cum Vicario per se eligendo, ut teneatur salarium, vel emolumentum dividere inter Canonicos, tradit Ventriglia loc. cit. ex Quarant. cit. num. 3. & Navar. consult. 2. de off. Vicar. De cetero pacta alia circa salarium hoc Vicarii, ejusque quantitatem minimè prohibentur, Pax-Jord. citata tit. 2. num. 66. ubi id ipsum patebit ex respons. ad quaest. seq.

3. Resp. ad tertium: salarium illud desumi posse ex emolumentis sede vacante obvenientibus ex jurisdictione, sigillo, aut aliis undecunque, quae ad Episcopum ecclesiæ non vacante pertinebant, & futuro Episcopo aliis reservari debent. Pax-Jord. loc. cit. num. 32. Et sic, ad quemcumque demum pertineat ducta emolumenta sede vacante, etiam si Camera Apostolica, possit Capitulum inde deducere expensas pro ministris Curiae, & in specie pro salario Vicarii Capitularis, tradit Ventriglia loc. cit. §. 1.

num. 24. citans Vulpe. in pr. cap. 44.

num. 13. Quarant. Meroll. &c.

Quaestio 614. An, & qualiter ad dictum salarium solvendum Vicario Capitulari teneantur Episcopi successores?

R Esp. Ad salarium etiam non conventum, & neque solitum, etiam Vicario Capitulari si de vacante solvendum reseretur Episcopus successor, ubi ei reservata emolumenta obvenientia tempore sedis vacantis, & is ea percepit. Pax-Jord. lib. 12. tit. 1. num. 13. citans Galet. in Margarit. v. Vicarius, Barbosa, &c. Et licet num. 15. sit idem Pax-Jord. citans Campanil. Rubric. 11. cap. 33. num. 14. & seq. Gratian, &c. fructus omnes mensis Episcopalis reservari successori ad hoc, ut obligetur ad salarium Vicario Capitulari; & si ad alium pertinerent, non Episcopus successor, sed iste alius eorum perceptor ad id teneatur. Quia & num. 16. subdit ex eodem Campanil. Capitulum posse cum Vicario pacifici circa salarium a successore in Episcopatu praestandum, Episcopumque teneri stare quoad hoc punctum promissis Capituli. Plura de salario hoc vide supra, ubi de hoc quoad Vicarium Episcopalem: ubi etiam in quibus casibus peti non possit salarium à Vicario (de quo vide antea Pax-Jord. cit. tit. 2. num. 17.) quæ in multis applicari quoque poterunt Vicario Capitulari.

Quaestio 615. Vicarii Capitularis officium quandoenam expires?

R Esp. primò. Capitulum potest ad tempus determinatum deputare Vicarium, & si ita fecit, utique administratio & officium Vicarii expirabit dicto tempore elapso. Pax-Jord. lib. 12. tit. 2. num. 58. Diana part. 3. art. 4. resol. 69. in fine. Ventriglia loc. cit. §. 2. num. 60. citans Meroll. tom. 3. disput. 7. cap. 7. dub. 35. num. 325. & 326.

2. Resp. secundò. Si verò sit temporis praefinitione deputatus fuerit, siue à Capitulo, siue à Metropolitano, expirat ejus officium, quando primò sedes definit esse vacans. Pax-Jord. Ventriglia, Diana locis cit. Priù. ad tit. de off. Vicar. num. 79. Barbosa loc. cit. num. 43. quæ & tunc ipsius Capituli jurisdictio terminatur, seu definit ea existere penes Capitulum habitualiter, cessante autem jurisdictione Capituli, cessat & jurisdictio Vicarii (intellige quoad exercitium.) Sbroz. lib. 3. quaest. 42. num. 3. Laym. ad c. Romanus, de off. Vicar. num. 16. Porro sedis vacatio, etiam quantum est de jure communi, daret solum usque ad confirmationem, institutionem, seu provisionem à sede Apostolica factam. Gonz. ad regul. 8. gl. 15 §. 2. num. 80. & ex eo Pax-Jord. lib. 12. tit. 2. num. 48. citans pro hoc Pavin. de potest. Capit. praed. 7. num. 16. in fine. Felix. in cap. cum Bertoldus. num. 3. de re judic. Rotum de off. 64. in princ. de elect. in notis; ita ut per dictam confirmationem, institutionem, seu provisionem sequatur novo Praelato exercitium jurisdictionis

ante apprehensionem possessionis, Gonz. *loc. cit.* num. 81. & ex eo iterum Pax-Jordan. *loc. cit.* citans gloss. communiter receptam in cap. penult. de prob. in 6. v. collatio. Abb. in cap. transmissum. de elect. nu. 2. & 3. Badius de elect. part. 3. cap. 4. num. 4. Garciam part. 5. cap. 4. num. 241. & 250. citans Covar. lib. 3. var. cap. 16. num. 6. Selv. de benef. part. 2. quæst. 15. Suar. Lamb. &c. & ego For. benef. part. 2. quæst. 668. num. 3. ad quæ jam cessat jurisdictionis habitus. Iis existentia pons Capitulari, ejusque administrationi Vicarij Capitulari. Hodie tamen post Extravag. impuncta de elect. inter ceterum non aut cessat sedis vacatio, quam si confirmationis, institutionis, & provisionis hujusmodi Apostolica littera fiat expeditæ, & qualiter presentia ipsi Capitulo, cujus Prælati fides vacabat. Gonz. *loc. cit.* num. 83. Pax-Jord. *loc. cit.* num. 49. citans Rebuff. in pr. in de sum. regim. num. 31. & 40. Vazilio. in Cîm. 1. de heretic. num. 178. Babol. de potest. Episc. alleg. 34. num. 160. & seq. prout et præse disposuit per dictam Extravag. Addit Gonz. nu. 84. & ex eo Pax-Jord. num. 50. proinde non aliter intelligendos Doctores, dum simpliciter dicunt, quod littera debeatur esse expeditæ, ut dicantur ecclesiæ non amplius vacare, absque eo, quod faciant mentionem de presentatione litterarum; eo quod dum Doctores (quorum quod plurimos citat Gonz. *loc. cit.* num. 24.) ita simpliciter loquentes & asserentes, quod necessaria sit expeditio litterarum, per hoc non excludant earum transportationem, ostensionem, & presentationem. Imò eam supponunt, ex quo ad id probandum alligant dictam Extravag. impuncta. quæ de litterarum ostensione & presentatione expresse disposuit, contrariumque decretum irritans, & graves penas intente non solum utenti jurisdictione, sed etiam Capitulo, seu Conventui admittenti ad possessionem, seu jurisdictionis exercitium ante dictarum litterarum presentationem. Dictum siquidem Doctoris semper intelligi debet secundum legem, quam allegat, ut rectè Gonz. *loc. cit.* num. 86. citans Bartol. in L. non solum. §. liberationis. num. 7. ff. de liberat. Legat. Confirmat hoc ipsum Gonz. num. 87. decil. Rota in Burgens. Canonica. 3. Junij 1583. in qua conclusum fuerat, validam collationem canonizatam in mente ordinario vacantia factam à Capitulo Burgesii, spreto Episcopo jam promotio expeditæ litteras sua provisionis habentem, nondum tamen illis præsentante, quamvis alius Episcopus ille molitionem haberet cum dicto Capitulo collationem; eo quod, eum adhuc duraret vacatio ecclesiæ, potuit fieri collatio à solo Capitulo sine requisitione aut interventione Episcopi. Quin & ut dixi in For. benef. part. 2. quæst. 668. num. 3. infere. ex Garc. part. 5. cap. 4. num. 254. & 255. seculum etiam illi Extravag. impuncta. æquum videtur non posse Episcopumingere se administrationi, & jurisdictionis exercitio, nisi dictis litteris presentatis Capitulo, de cujus præjudicio agitur, & de tollenda et administratione & jurisdictione habita ab eo sede vacante, à qua prius delictum non tenetur. Proinde jam cavendum, ut

moveat Gonz. num. 88. & ex eo Pax-Jord. num. 51. à Pastore, quatenus de resignat. lib. 7. quæst. 23. num. 46. & 47. docet, quod cesset vacatio sedis, & potestas Capituli statim post provisionem ante capiam possessionem, & pro hoc citat de sig. Rota in Burgens. Canonica. de 28. Jan. 1583. utpote quæ decisio de in melius examinata dispositione dictæ Extravag. revocata fuit per aliam et contrariam in eadem causa 3. Jan. ejusdem anni 1583. & hanc decisionem ultimam, & revocatoriam priora fuisse postmodum sapius à Rota canonizata ait Gonz. Atque ex his concluditur ad expirationem potestatis Capituli, ejusque Vicarii requiri non solum provisionem in Consistorio, sed etiamque in eo promotionem, & deinde litterarum expeditionem, etiam cum certa prædictorum scientia habita à Capitulis super opus esse actuali ostensione & presentatione dictarum litterarum, sive Brevis loco ipsarum facta Capitulo. Pax-Jordan. *loc. cit.* nu. 56.

3. Verum reflectendum hic ad hoc, quod dixi in For. benef. part. 2. quæst. 431. num. 3. nempe, quod ubi ad id consuetudo legitime præscripta administrationi ante confirmationem interim dum expectatur & expectatur, ea valet & sustinetur. Pastelin. de elect. cap. 33. num. 16. citans Tusch. lit. E. consil. 90. Sigism. de Bonou. de elect. dub. 42. Riccium, &c. Item quod dictum ibi num. 7. posse Episcopos, aliosque Prælatos Papæ immediate subiectos, dum remoti valde sunt ab Urbe, & in concordia electi, administrationem in spiritualibus & temporalibus capere ante confirmationem vi textus c. nihil. de elect. Nam etsi ante confirmationem illorum dici nequeat sedes iterum plena, dum tamen interea, sententis per abique eo, quod jus in prælatum habeant, conceditur in jurisdictione & administratio à consuetudine tolerare, vel ab ipsa sede Apostolica, aut jure communi, ut contingit in dicto cap. nihil. hoc ipso, quod illi jurisdictionem usurpent, & administrationem ad eant, cessabit jam eis in Capitulo, ejusque Vicario, neque in, aut illud se in ea immiscere amplius poterit. Cessat enim jam ratio, cur tempore sedis vacantis eam devolvat ad Capitulum jura voluerit, numpè ne ecclesiæ grave damnum patiat, dum gubernatore & administratore caret.

4. Resp. tertio. Cessat Capituli & Vicarii potestas, si à sede Apostolica vacantis ecclesiæ administratio alicui fuerit commissæ. Pax-Jordan. *loc. cit.* num. 57. talenim habetur loco Pastoris, & omnia præstare valet in spiritualibus & temporalibus, quæ veit provisionis. Pax-Jordan. *loc. cit.* sbroz. lib. 1. quæst. 41. num. 1. & 2. citans Roman. consil. 506. num. 13. potestque in ipse administrator creare Vicarium, quemadmodum Capitulum. Pax-Jordan. *loc. cit.* quoniam & ut Sbroz. citans pro hoc Paris. consil. 22. num. 19. in 4. debet creare Vicarium, quia à pari procedunt Capitulum sedis vacante, & talis administrator.

Quaestio 616. An Capitulum ad libitum revocare possit Vicarium à se constitutum sine prædefinitione temporis?

1. R. Esp. Ad hoc conveniunt Auctores, dum tempore deputatio Vicarii de hac libera facultate revocationis ad nutum Capituli & Capituli & pactum fuit inter Capitulum & Vicarium (siquidem id fieri possit) posse eum revocantur quoties; eodem tunc contra deputatum Vicarium ob hanc videatur conventionis, cui ipse consensit, exceptio, tenet apud Dian. *part. 8. tract. 4. resolut. 63*. Solozano. *de iure iudicium to. 2. lib. 3. cap. 13. num. 55*. pro quo citat Garc. *in addit. ad part. 5. cap. 7. num. 22*. Verum præsciendū à tali conventionē affirmativā, nempe quemadmodum de Vicario Episcopi teneat passim Auctores, posse simpliciter ad libitum & nutum Capituli revocari Vicarium Capitulum, tenent D. Antonia. *in sem. 3. part. cit. 19. cap. 10. §. 2. de sine*, apud Pax-Jord. *loc. cit. num. 12*. Garc. *part. 5. cap. 7. num. 23*. citans pro hoc S. Congregationis de lationem, quæ sic habet: Capitulum potest ad libitum amovere Vicarium aliis per ipsum electum, seu confirmatum, dummodo intra dies octo alium constituit. Marcilla *id. not. ad Tridentin. lib. 4. tit. 3. cap. 3. Farinac. part. 4. decif. 202*. & mordicus Meroll. *tom. 3. d. 7. dub. 17. num. 266*, apud Dianam *loc. cit. Jo. And. in cap. penult. de off. Vicar. in 6. num. 15*. apud Pirh. & Fagnan. *lib. 2. par. 1. tit. 1. ubi sic indicat*, potest Vicarium, etiam datum ad certum tempus, illo necdum elapso, revocari. Item eandem affirmativam, etiam ubi fuisset interpositum iuramentum de non revocando, tenent Sbroz. *lib. 3. quest. 32. num. 7*. citatis Pavin. *de potest. Capit. sede vac. part. 2. quest. 10. num. 1*. & alius. Zerub. *pr. Episc. part. 1. v. Vicarius*. §. 21. expressè addens: *etiam sine causa*. & citans pro hoc D. Antonia. ubi ante, Selv. Rebuff. &c. Azor *instit. mor. part. 2. lib. 3. cap. 17. quest. 12*. ubi expressè: Potest Capitulum Vicarium à se constitutum ad nutum revocare. Quod si aliquem creaverit, eum iurejurando promissit, se nunquam revocaturum, & dein revocaverit, rata & firma erit revocatio, sed Canonici erunt perjury. Ude ejusmodi Vicarii solent cum Capitulo pacifci ea conditione, ut nunquam ab officio removeantur, pœnis constitutis & jurando confirmatis. Fundamēta hujus sententia affirmativæ ex Meroll. proponit Diana *loc. cit.* nimirum, quod stando in iure antiquo ante Tridentinum poterat Capitulum revocare Vicarium à se electum; quia Capitulum succedit in tota jurisdictione ordinaria Episcopi, exceptis casibus in iure expressis. Episcopus vero revocare potest ad libitum Vicarium à se constitutum, & is semper censetur constitutus ad beneplacitum, licet in commissione Vicariatus id non exprimat. Unde & jurisdictio hujus Vicarii Episcopatus expirat morte vel amovēte constitutus ab officio, etsi delegata non sit, sed

ordinata. Jam vetò si Capitulum hoc poterit iure antiquo, possit idem adhuc post Tridentinum, ut pote quod nihil circa hoc determinavit; adeoque hic casus tanquam omnibus relictus in dispositione juris antiqui. Ità ferè Meroll. quietiam hinc infert, Capitulum non reuēti ad aliquod interesse restitutum, si Vicarium absque iusta causa removeat; eod quod obligatio restitutionis oritur ex violatione iustitiæ commutativæ; in tali autem casu nulla iustitia commutativa violatur. Hac ratione commotus Diana subjungit: ut vetum faciat, hanc sententia ego adharetem; sed Purpurarum Patrum oculo videretur, Ac dein expressè subjicit: ego tamen megi sententia negativæ adhareo.

2. Negativam itaque sententiam, sive non posse sine iusta causa revocari Vicarium Capitulum à Capitulo, præter Diviam tenent Thémado *in decis. Archiepisc. Olyssipon. tom. 1. decis. 2. per tot.* Barboi. *jur. eccl. lib. 1. cap. 32. num. 47*. citans pro ea Riccium *in collect. decis. part. 3. collect. 1062. in fine*. Ragoc. *de vice can. in Capiti. quest. 37. num. 4*. & seipsum in *pastoral. part. 3. alleg. 54. num. 171*. ubi etiam ex Sell. *in select. cap. 19. num. 43*. addit hoc verum esse, etiam si in nominatione Vicarii dictum fuisset, quod possit revocari, quoties Capitulo visum fuisset. Item tenent hanc sententiam negativam Pirh. *ad tit. de off. Vicar. num. 79*. Fagn. *in cap. his que de major. & obed. num. 70*. Pignat. *to. 1. cap. 23. num. 10*. & *tom. 9. consil. 159 num. 2*. & seq. Pax-Jord. *loc. cit. Ventrigl. loc. cit. §. 2. num. 23*. citans Vulpe. *in pr. cap. 44. num. 14*. testaturque postremi quinque vni cum Barbois sic expressè testificasse S. Congregationem præpos. negot. Episc. & Regular. de anno 1691. & antea sapius, nihilum ut Barboi. *1. Septemb. 1603*. Capitulo Neapol. *22. ejusdem mensis & anni* Nuncio Neapol. & 26. Octob. 1603, Capitulo Aretino: nihilum non posse amoveri dictum Vicarium à Capitulo, nisi ex causa, & quidem prius approbata ab hac ipsa Congregatione. Quia relicta ipsa plura ejusdem Congregationis ad fufum recitat idiomate italico vidè apud Pignat. *loc. cit.* Sed neque hanc sententiam deest ratio, nimirum, quod licet jurisdictio Vicarii Capitularis non oriatur à lege, vel canone, prout docuit Ugolin. *relatus à Sanchez de Matrin. to. 1. d. 7. §. 3. num. 1*. & infirmat Sanchez *de Matrin. to. 1. l. 3. d. 29. num. 4*. sed ab ipso Capitulo, electio tamen illius fiat in executionem & implementum præcepti Tridentini in collegio autem ecclesiastico, ut inquit Marc. Ant. Genuens. *in pr. Archiepisc. Neapol. cap. 24. ses 86. num. 4*. quando tenetur aliquem eligere, improbatur à iure mutari, & variatio sine causa. Et sic, ut inquit Pignat. *loc. cit.* de iure nullus officialis per electionem canonice constitutus amoveri potest sine causa ad nutum; quis non subest amplius electoribus quoad executionem jurisdictionis, etiam si elect Superior Regularis, juxta c. 2. de *statu Regul.* Addit & aliam rationem Quærant. apud Solozan. & Pirh. & eundem adducit Pignat. *loc. cit.* nimirum quod si Canonici pro libitu voluntatis suæ possent auferre Vice-

Vicario commiffionem ei factam, fequeretur abfur- dum, fcilicet quoddam Vicarius fequitur fe ha- beret in adminiftranda iuftitie in Canonicis par- ticulares, vel dependentes ab his.

3. Poterit videri hæc fententia negativa à foriore procedere de Vicario Capituli, deputato à Metropolitano in cafu negligentia Capituli, nempe quod ismultò minus removeri poffit ad li- bendum à Capitulo, nupote à quo iurisdictionis ex- ercitiu non accepit; quamvis eundem amove- ri poffe à Metropolitano pro iplius Metropolita- ni libitu, tradat Barbofa *loc. cit. num. 48.* fic refo- lutum teftator à S. Congregatione Concilii in Li- mana. 29. Septemb. 1615. Idem cum Barbofa te- net Solorzano *loc. cit. cap. 13. num. 65.* & Ventrigl. *loc. cit. num. 24.* qui etiam addit, in tali revoca- tione opus non eife requirere confenfum S. Con- gregationis præpof. negot. Epifcop. & Regul. ed quoddam declaratio ejuſdem S. Congregationis, de qua paulò antè, decernens requirendum eife di- ctum confenfum, loquatur tantum de amotione faciendâ per Capitulum de Vicario electo ab ip- ſo Capitulo.

Quæſtio 617. Quanam ſint iuſta cauſa re- vocandi, ſeu amovendi Vicarium?

Refp. Effe fequentes Primò, quando Vicarius admodum negligens eſt in ſuo officio. Pax- Jord. *loc. cit. num. 14.* citans Boer. *decif. 153. nu. 29.* Menoch. Quar. ſigmento L. finaliff. ubi pupil. e- duc. l. ſiquis. c. de off. præf. & præſent. Secundò, ſi prævaricaretur in officio illud malè gerendo, ju- ſtitiam vendendo, &c. Pax Jordan. *loc. cit.* citans B. Illug. in ſpec. tubi 16. de priv. off. princ. in 6. Mo- noch. &c. Tertio, quando apparetur inſufficientis in exercitiis tanti muneris. Pax-Jord. *loc. cit.* ci- tans c. quævis triſte, 7. quæſt. 1. Boer. *decif. 149. num. 19.* &c. Plures iſtiusmodi cauſas magis in ſpe- cie enumerat Pignat. tom. 1. conf. 23. num. 10. ſin- gulâ ſque ſumit *decif. Congreg. præpof. negot. Epiſc. & Regul. conſentis*, ees tales eſſe, ob quas à Capitulo juſtè amoveri poſſit ejus Vicariuſtan- quam indignus, v. g. ſi petatur eliquid fieri con- tra libertatem eccleſiaſticam, in Materana 16. Julij 1601. ſi non reſideat; ſi ſit debitor Capituli; ſi ac- ciperet pecuniam pro dimiſſionis; ſi petatur ex- ceptiones; vel odio habeatur à populo, in uno Tridentino 7. Junij 1622. in Tranſſery. Maij 1604. in Neapoli. 26. Jan. 1604. Porro ſtante juſtâ cauſâ licita erit mutatio, quamvis Capitulum juraſſet non mutare; neque propterea perjurij, eorū al- li- cujus potius reum caſeſbitur. Pax Jordan. *loc. cit.* num. 15 citans Pavin. part. 2. qu. 10. nu. 7. D. Anton. in ſum. part. 3. tit. 19. cap. 10. §. 2. Sbroz. lib. 3.

qu. 31. nu. 9. ubi tamen is loquitur de Vicario Epifcopi.

Quæſtio 618. An, & qualiter per conſtitu- tionem ſecundi Vicarii cenſentur revocatus prior Vicarius?

Refp. Ubi Capitulum deputare, & ſimul ha- bere poteſt plures æquè principales, & in ſoli- dum Vicarios, per electionem ſecundi non vide- tur revocatus prior, niſi id exprimat in conſti- tutione ſecundi. Si verò non poteſt habere niſi u- num, de amotione prioris per conſtitutionem ſe- cundi pari modo loquendum videatur hoc in pun- cto de Vicario Capitulari, ac de Vicario Epifcopi, de quo vide Sbroz. lib. 3. quæſt. 33. & diſta à nobis ſupra.

Quæſtio 619. Num Vicarius Capitularis ante adventum novi Epifcopi teneatur redde- re rationes Capitulo eas exigente?

Refp. Affirmativè, Pax Jord. *loc. cit. num. 40.* & 43. Ventrigl. *cit. 4. 2. nu. 57.* ubi: Capitu- lum ſede vacante, eiſum non expectato Epifco- po, poteſt rationem exigere à Vicario Capitulari, & aliis officialibus, eoque pro modo culpa pu- nire, juxta expreſſum S. Congregationis declara- tionem, quam recitat Garc. part. 3. cap. 7. num. 23. hiſce verbis: Capitulum ſede vacante poteſt ſua amotione Vicarii, vel aliorum officialium, illos cogere ad reddendam rationem adminiſtrationis, eoque pro culpa punire, &c. Si igitur Capitulum ad id cogere poteſt Vicarium, in utique ad hoc te- nebitur.

Quæſt. 620. Num Vicarius teneatur quoque novo Epifcopo reddere rationes, non obſtan- te quòd eas reddiderit Capitulo?

Refp. Non ſolùm poteſt Capitulum finito of- ficio rationem exigere à Capitulari Vicario, ſed etiam non obſtante, quòd ratio reddita ſit Ca- pitulo, poteſt ſucceſſor Epifcopus rationem exi- gere à Capitulo, & ejus Vicario, qui teneatur ſyn- dicatum dare moderno Epifcopo. Ventrigl. *loc. cit. nu. 53.* Pax-Jord. *cit. nu. 43.* citans Pavin. part. 2. qu. 7. nu. 15. Fulc. de reſcript. cap. 15. num. 31. Qua- rent. &c. Diana p. 8. tr. 4. reſol. 70. citans Vulpe. in pr. Far. eccleſ. cap. 44. nu. 19. Riccium p. 4. de reſ. 121. Et ſi Epifcopus Vicarium illum culpabilem inve- nerit, poteſt eundem punire. Ventrigl. *loc. cit.* Pith. ad tit. de off. Vicar. nu. 79. Sbroz. de off. Vicar. l. 3. qu. 57. nu. 12. juxta declarationem S. Congr. Con- cilij quem iocitas Pax Jord. *loc. cit.* quæ ſchabet; Congregatio Concilii cenſuit, Epifcopum poſſe rationem adminiſtrationis officij geſti à Vicario Capituli ſede vacante conſiſſimo exigere, atque eilicuius delicti reum compertum punire, antho- ritate ſibi tributa à decreto Concilii, cap. 16. ſeſſ. 24. Idque etiam ſi à Capitulo fuiſſet abſolutus. Pith. Sbroz. *loc. cit.* juxta ejuſdem S. Congr. declara- tionem, quam recitat Garcias p. 1. c. 7. n. 23. Col- liguntur hæc omnia ex Tridentino *loc. cit.* ubi ſic habet:

habet: Episcopus verò ad eandem ecclesiam vacantem promotus ex his, qui ad eam spectant, ab eisdem: nomen, Vicario, & alijs quibuscunque officialibus & administratoribus, qui sede vacante fuerint à Capitulo, vel ab alijs in ejus locum constitutis, etiam si fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, jurisdictionis, administrationis, aut cujuscunque eorum muneris, pœstique eos punire, qui in verum officio seu administra-

tione deliquerint, etiam si prædicti officiales redditis rationibus à Capitulo, vel à deputatis ab eodem absoluti- nem aut liberationem obtinuerint. Atque ex his omnibus concluditur, teneri Vicarium Capituli ad syndacatum, sive stare syndacatus, quod nihil est aliud, quàm teneri illum Episcopo rationes reddere administrationis suæ, Venerigl. hanc.

TRACTATUS IV.

DE

ARCHIDIACONO.

CAPVT PRIMVM

DE NOMINE, DIGNITATE, QUALITATIBVS ARCHIDIACONI, EORUMQUE NUMERO,

Quaestio 621. Vtinam, & à quibus materia hac de Archidiacono ex professo tractetur?

Respond. Existit in Jure Canonico specialis titulus, nempe 23. l. 1. de officio Archidiaconi. ad quem locum materiam hanc plenissime tractatur Laym. in singula memorat titit. Capita. Fagn. in 2. du. cat. & in c. significasti. ad eundem tit. Pirh. §§. duobus. Tellez. Goos. nec non ceteri, qui ordinatè in singulos Juris Canonici titulos & Capita commentantur. Præter hos hanc quoque materiam ex professo prosequuntur Azor. in §. 1. p. 2. l. 3. c. 14. Lotterius de re beneficiaria. l. 3. q. 7. à num. 33. & l. 1. q. 16. à num. 106. & q. 28. à num. 119. Garc. de benef. p. 7. c. 7. num. 36. Card. Tusch. Lit. A. concil. 482. Riccius in collect. de i. p. 5. c. 16. l. 1. c. 18. Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 24. Conrad. in templ. ann. Indu. l. 2. c. 1. Durand. in Specul. turis l. 4. sub tit. de off. Archid. Michael Ferrus tract. de praecedentia eccl. q. 5. per tot. Didac. de Narbon. de atet. ad omnes actus hunc. requisit. ann. 13. q. 61. Sebast. Cæsar. de eccl. hierarch. p. 3. d. 12. §. 1. Germon. de Sacror. immanis. l. 3. c. 13. Anton. Fabric. in pr. eccl. benef. tit. de benef. cum Dignit. à num. 21. Pignat. in consult. suis sparsim. Lærent. Drip. in suis Special. Archid. & alii plures apud Barbofiam.

Quaestio 622. Vnde nomen Archidiaconi, & quid importet?

Respond. Nomen hoc deductum & compositum ex vocalibus Graecis ἄρχος, quod principium, & διάκονος quod ministerium soun. Ferminus, ad rubric. de off. Archid. Fagn. in c. ad hac. c. 1. n. 7. Barbof. loc. cit. num. 1. & alii passim post Host. in sum. b. t. 4. & unde dicitur, Importat Diaconorum seu ministrorum primum & veluti praefectum AA. idem l. citatis. Pirh. ad b. tit. n. 1. Azor. p. 2. l. 3. c. 14. q. 1. Quippe jam à temporibus

Apostolorum in urbibus singulis, quibus praeficiebatur Episcopus, septem constituebantur diaconi (ut dicitur c. Diaconi. il. 2. dist. 93.) ex quibus antiquior appellabatur Archidiaconus, cujus officium erat, ut ceteri diaconi rite suo munere fungerentur. Azor. loc. cit. & ex eo Pirh. loc. cit. item imperare hypodiaconis, eosque ad altaris ministerium instruere, bona ecclesiastica (ut colligitur ex cap. 6. Ad Apostolor.) administrare & dispensare. Laym. ad c. 1. b. t. num. 1. & ex eo Pirh. loc. cit.

Quaestio 623. Quanam aliis Archidiacono tribuantur nomina & tituli?

Respond. primò: Vocatur oculus Episcopi. Lotter. l. 3. q. 7. num. 33. Fagn. in c. ad hac. b. tit. n. 26. Barbof. loc. cit. n. 24. n. 12. Sbroz. de off. Vicar. l. 1. q. 36. num. 10. juxta expressum textum c. Diaconi il. 2. dist. 93. & c. Diaconi il. 2. c. 1. c. ad hac. b. t. & Trident. sess. 24. c. 12. de reform. Idque quia Vice Episcopi cuncta observat & circumlustrat, ut Lotter. loc. cit. live quia per Episcopatum prospiciens, qui corrigenda viderit, corrigat & emendat, ut Fagn. loc. cit. juxta quod dicitur tit. c. Diaconi. il. 2. aberrantes & circumlustrantes vererundis oculis actus totius ecclesiae & periclitantes diligentibus, si quem videant vitium fieri precipitio, & proximum esse peccato, ut referant ad Episcopum &c.

2. Secundò dicitur Vicarius Episcopi natus, Barbof. jur. eccl. l. 1. c. 24. n. 34. Card. de Luca de benef. d. 46. n. 5. Laym. in c. 1. b. t. n. 3. Cuch. in §. major. l. 2. tit. 9. de off. Archiepisc. num. 10. eò quòd à lege ipsa nullo fido aut ministerio Episcopi constituitur Vicarius. Barbof. loc. cit. live quia Archidiaconus ipso jure est Vicarius Episcopi, dum Vicariatus officium ipsi dignitati Archidiaconali ita à jure, seu ex privilegio Canonis annexum sit, ut ei sufficit nequeat Laym. loc. cit. Fagn. in c. ad hac. b. t. n. 31. Unde

X

3. Ter-

3. Tertiò dicitur quoque Vicarius Episcopi iocundulus & perpetuus. Laym. loc. cit. item legitimus. Laym. ibid. veloti à lege seu jure factus & constitutus. Sbroz. loc. cit. num. 15. Lotter. l. 1. g. 28. num. 119. Laym. Fagn. l. cit.

4. Quarta dicitur à Lotter. l. 1. g. 28. n. 129. Vicarius specialis episcopi; eò quod sit Vicarius cum limitata facultate ad duo tantum contenta in c. 1. de off. Archid. cum tamen textus citati cap. sic habeat: ut Archidiaconus possit Episcopum scias sic Vicarium esse ejus in omnibus, & omnem curam in Clero (tam in urbe positorem quam extra, qui per parochias habitare possunt) ad se pertinere, si de eorum conversatione siue bene & reformatione Ecclesiarum, siue doctrina ecclesiasticorum vel ceterarum rerum studio & delinquentium rationem coram Deo reddiderunt &c. Verum dilucidabuntur hæc omnia melius per sequentes quas.

Quaestio 624. In quo Archidiaconus (maximè consideratus secundum statum illius antiquum, seu secundum potestatem) & jurisdictionem, quā pollebat antiquitus vigore antiquorum Canonum, quæ de cetero hodiebus, ut dicitur posita, valde sunt imminuta) differat à Vicario generali Episcopi?

1. Resp. Differentiam illam facili ex jam dictis colligi. Nam primò, ut dictum, cum Vicariatus officium à jure annexum sit inseparabiliter Archidiaconatus, nequaquam ad illud Archidiaconus ab Episcopo assumitur. Dum à contra ab homine nempe Episcopo (et si juxta institutionem & auctoritatem Canonum) constituitur Vicarius generalis, etque ab eo ad nutum amovibilis; adeoque merè temporalis & non intitutus. Barbof. loc. cit. num. 36. Pirh. ad h. l. n. 2. Laym. ad c. 1. h. t. num. 3. citans Butrio ad c. ad hoc. h. t. Sbroz. de off. Vicar. l. 1. g. 3. num. 15. & 16. Huft. in sum. rit. de off. Deleg. num. 2.

2. Secundò (quod ex precedente sequitur) quod Archidiaconus jurisdictio ordinaria directè proveniat à lege, indirectè & mediè ab homine, quatenus nimirum Episcopus instituit Archidiaconum, aut electum ab aliis confirmat, cui dein sic instituto vel confirmato, tribuitur à lege ipsi, ut dictum, jurisdictio. Vicarij verò generalis seu Officialis jurisdictio (et si ipsa sit ordinaria) immediatè & directè proveniat ab Episcopo creatore & instituente Vicarium, indirectè verò à lege seu Canone, quatenus nimirum Canones dant Episcopo potestatem seu auctoritatem, Vicarium generalem cum jurisditione ordinaria (cum alioquin, ut Marsota de ordin. judicior. p. 4. dist. 5. num. 51. citatur à Laym. & AA. communiter in l. penult. ff. de iudic. nullus inferior Princeps officium suum seu jurisditionem suam totum alteri committere possit) Laym. & Pirh. l. cit. ex Hostiens. loc. cit.

3. Tertiò: quod Archidiaconus officium habet ab Episcopi officio separatum, ejusque officium Episcopus ipse exercere non possit. Vicarius verò generalis exequatur ea, quæ alijs ad Episcopum ex officio pertinet, & ab eo exerceri possent ac debent; quibus tamen Episcopus ob plurimas occupationes deficiere non potest. Barbof. cit. c. 24. n. 36. citans Narbon. de appellar. à Vicar. ad Episc. p. 1. num. 96.

4. Quarta: quod Archidiaconus propriam jurisdictionem, etiam inferiorem & subordinatam Episcopo, adeoque & propriam veluti tribunal habeat, à quo juxta c. referente. 7. de prob. ad Episcopum appellari possit. Vicarius verò generalis & Episcopus unus tribunal seu consistorium habeat, cui nomine Episcopi praesent Vicarius, adeoque juxta c. 2. de consuetud. in 6. ab eo ad Episcopum appellari non possit. Laym. Pirh. l. cit. citantes Hostiens. ubi ante. Card. Tufch. v. Vicarius concl. 481. n. 20.

Quaestio 625. In quo differat Archidiaconus ab Archipresbytero?

Resp. In eo, quod Archidiaconus gerat vicem Episcopi quod ad jurisdictionem: Archipresbyter gerat vicem Episcopi quod ad divinum celebrationem, Fago. in c. ad hoc. num. 9. ex Jo. And. in c. 1. de off. Archipresb. n. t. Quod idem vult Card. de Luca. de benef. d. 46. n. 5. dum Archidiaconum dicit Vicarium natum Episcopi in temporalibus, seu jurisdictione temporali; Archipresbyterum Vicarium natum Episcopi in spiritualibus. Verum hæc differentia constabit melius ex dicendis infra accuratius de officio & potestate Archidiaconi.

Quaestio 626. Num Archidiaconatus sit beneficium, cui incumbat cura animarum?

1. Resp. primò: esse beneficium. Laym. Theol. moral. l. 3. t. 2. c. 4. n. 4. ubi inter beneficia duplici media numerat Archidiaconatum. Azor. Inst. mor. p. 2. l. 3. c. 14. g. 4. & g. 5. ubi expressè: Archidiaconus est constitutus in dignitate, quæ est beneficium ecclesiasticum. Siquidem beneficium respectu dignitatis ecclesiasticæ (qualis, ut dicitur quæst. seq. est Archidiaconatus) personarum & beneficij simplicis generis est; dum rectè dividitur beneficium in duplex & simplex. &c. Laym. loc. cit.

2. Resp. secundò: dum ex consuetudine seu usu excommunicare, suspendere, interdicere, vel etiam visitare & inquirere, quæ corrigat, potest Archidiaconus, incumbere quoque ei curam animarum, minus rigidè accipiendò tò curam animarum; prout nimirum non solum importat jurisdictionem seu potestatem in foro interno seu pœnitentiali; sed & compertit jurisdictioni in foro extremo ecclesiastico consistenti in potestate ferendi censuras ecclesiasticas & abolvendi ab eis, nec non visitandi, inquirendi &c. Fagn. in c. ad hoc. h. t. n. 28. Pirh. ad h. l. n. 5. citans Sylv. v. Archidiacon. n. 5. Azor. loc. cit. citans Jo. And. Abb. & gl. in c. dudum. il. 2. de elect. ubi expressè ait Pontifex Cum injure confessus fuerit, quod Archidiaconus Ambianensis de consuetudine suspendit, excommunicat & abolvit Presbyteros & Priores, parochiales ecclesias interdicendo, nec non Archidiaconus visitat & inquirat, quæ videri inquirenda, & pœnitentiarum ratione relaxantur recipi, evidentè apparet, quid curam animarum habeat annexam &c. Quò etiam referendum, quod dicitur c. 1. h. t. habere curam in Clero, tam in urbe positorem, quàm qui parochias habitant, & delinquentium rationem coram Deo redditurus sit.

Quaestio 627. Num Archidiaconatus sit Dignitas?

R Esp. Spectato jure communi esse dignitatem, etiam in Ecclesiis Cathedralibus. Fagn. in c. cum in consiliis de elect. §. inferiora. n. 31. Pignat. tom. 1. consil. 6. n. 7. Pirh. ad h. §. n. 4. Lotter. de re benef. l. 1. §. 16. n. 112. Barbos. jur. eccl. l. 1. c. 24. n. 1. alique citandi q. seq. Quia & Archidiaconatus & Archipresbyteratus Collegiatus est dignitas. Barbos. loc. cit. c. 2. n. 8. citans pro hoc Bald. consil. l. in fine l. 1. Federic. de Senis consil. 80. n. 1. Tusch. tom. 1. l. 1. A. consil. 635. n. 6. Idque non solum in sensu aliquo locutionis, in quo dignitas & personae confunduntur, sed pro eodem sumuntur, & in quoque dignitatem habere dicitur, qui sine jurisdictione & administratione praerogativam habet in ecclesia, ut dum quis in choro, Capitulo, processione, in consilio, in iussibus ferendis sedem ac locum dignitatem habet. Pirh. ad h. l. n. 3. (et si de cetero alia loquendo proprie & stricte non omni personatum habet; ut idem Pirh. loc. cit. & Laym. in c. 1. de consuet. in c. 1. n. 1. & Theol. moral. l. 4. trail. 2. c. 4. n. 4.) sed & in rigore accipiendo nomen Dignitatis, nempe pro prerogative seu praerogativa conjuncta cum jurisdictione, ubi nimirum eam habet Archidiaconus, ut Pirh. loc. cit. n. 4. Quia etiam est una ex dignitatibus in jure expressis, ut idem Pirh. Ipsiusque solum Archidiaconi nomen usque adeo in dignitatem foveat, ut in illo habeat sedendi super alios prerogativam. Lotter. loc. cit. num. 113. ex Boerio. decr. 226. n. 5. quamvis ibidem n. 106. addat, Archidiaconum & Archipresbyterum eorum inter Praelatos referri, quatenus jure aliquo singulari jurisdictionem aliquam habent. Etenim, (ut est n. 109. ex Alberico. in c. quoniam de heretic. q. 3. consil. 1. n. 2. & Archid. in c. 1. de consuet. in c. 6. num. 1. & 6.) & appellari improprie dignitates, referendosque inter personae cum sele sonantia nominis in dignitatem, ubi sunt cum nuda & simplici praerogativa, quales est hodieum ferre esse binas illas dignitates, Episcopo omnem jurisdictionem, quam habuerat, sibi praesentibus, nisi ubi electiva fuit (cum tunc vi electionis conferatur eas obvenientibus tributa elique jurisdictione in ipsos de Collegio, ut Abb. in c. decernimus de iudic. n. 17. & Albertio. loc. cit.) et ex iisdem num. 107. Quia etiam est Cardin. de Luce de Can. d. 30. num. 7. citans pro hoc Sench. de matrim. l. 3. d. 17. in fine. Bull. ad. trail. c. 4. §. 28. num. 75. hodieum Archidiaconus & Archipresbyteros retinere solum quendam antiquam dignitatis imaginem seu reliquias.

2. De cetero appellari quoque Archidiaconum quandoque officium, ut videtur est ex Rubrica seu rituali 23. l. 1. Decret. qui inscribitur de off. Archidiaconi, officium non solum et Praepositum (et si non simplex officium, quae dicitur administratione aliqua sine praerogativa & jurisdictione fori externi) tradit Laym.

loc. cit. in c. 1. de consuetud. in 6.

* * *

Quaestio 628. Qualis Dignitas sit Archidiaconatus?

R Respond. De jure communi et regulariter esse primum post Episcopum dignitatem. Lotter. cit. q. 16. num. 112. ubi est: inter has dignitates (nempe quae modò sunt cum omni talis praerogativa) eam de praecedentia igitur, consideratur etiam solus habitus, & ideo Archidiaconatus de jure communi censetur prime post pontificalem Dignitas. Fagn. in c. ad h. b. t. num. 30. ubi ex Bellam. ait, Archidiaconalem Dignitatem de jure communi post episcopalem esse majorem in ecclesia Dei, & per consequens majorem Abbatiali, licet Abbates propter praecedentiam redditum usurperent contrarium. & in c. ut Abbates de stat. & qualis. num. 26. ubi ait: DD. communiter in c. 1. de off. Archid. tenent, Archidiaconum esse primum Dignitatem post pontificalem. Barbos. de iur. eccl. l. 1. c. 24. num. 4. ubi absoluit inquit: Archidiaconus est prima Dignitas, citans pro hoc Rotam in Andria. si Archidiaconatus §. Decembris. 1625. Vulpes. in pr. c. 34. num. 12. Aretin. consil. 23. num. 3. & num. 20. ubi: in Choro tanquam prime dignitas post pontificalem alius Superior & major habetur. Tondut. q. benef. p. 2. c. 3. §. 11. num. 11. ubi: Archidiaconus secundum juris communis Regulas est prima dignitas in ecclesiis Cathedralibus. Cerd. de Luca de Canon. d. 30. num. 9. ubi: Archidiaconus in Cathedrali, Archipresbyter in Collegiata regulariter praefatur prima dignitas. Pignat. consil. Cas. tom. 4. consil. 35. num. 7. ubi de jure, non docto de limitatione, regule est, Archidiaconum esse primum dignitatem post pontificalem, Pirh. ad h. l. n. 4.

2. Proceditque idipsum, etiam si nullum jurisdictionis exercitium haberet, permanente penes illum jurisdictione, quem vi eorumque Canonum habebat, in sola habitu. Pignat. loc. cit. ubi ait: sufficienter, quod habitu sit dignior; nam ad effectum praecedentiae non requiritur jurisdictione est in Archidiacono habente effluentiam juris; sed sufficit habitu, cum possit esse sine administratione spirituum &c. Idem tradit Lotter. cit. num. 112. expressis verbis supra citatis. Item Aros. p. 2. l. 3. c. 14. §. 5. ubi: Archidiaconus, ubi ex consuetudine omni cura enimerum & jurisdictione caret, meo quidem iudicio & is Archidiaconus dignitate praeditus esse iudicari debet, in quo locum debeant jura c. de multa. & Extra. Excommunicatis, quibus prohibentur Clerici habere duas dignitates.

Quaestio 629. An igitur Archidiaconum precedat omnes alias dignitates, & in specie, an sit major dignitate Abbatiali?

R Esp. ad primum: Saepe videtur jus commune & praesumendo a particularibus ecclesiarum consuetudinibus, Archidiaconus major est omni alia dignitate in Cathedrali. Pirh. ad hunc cit. n. 4. Pignat. tom. 1. consil. 6. num. 16. Barbos. loc. cit. n. 2. Sequitur non solum ex Responsione ad praed. quast. sed & synonymia sunt: esse primum dignitatem; Archidiaconum habere principalem dignitatem post Episcopum, & praecedere dignitates alias omnes episcopali inferiori.

X 2

tes-

res. Et ratio est; quia Archidiacono de jure communi tantus Cleri cura commissæ est juxta c. ad hoc, h. r. Laym. ad c. ut Archidiaconus, h. r. n. 4. præstique Archidiaconus omnibus post Episcopum. Fagn. in c. ad hoc, h. r. n. 16. ex Host. in sum. h. r. 5. & quibus præstet, perducuntque ad eum omnia sub Episcopo, ut in eodem Fagn. cum sit Vicarius post Episcopum in omnibus Fagn. ibid. Barbof. cit. r. 24. n. 34. citans quædam plures juxta expressum textum c. 1. h. r. Unde, si quantis quis melioribus præstet, tantum major est. Sbroz. de off. Vicar. l. 2. q. 26. num. 15. citans Abb. conf. 23. n. 10. vol. 1. Menoch. conf. 51. n. 80. vol. 1. sequitur evidenter, ejus dignitatem omnibus aliis dignitatibus post episcopalem esse majorem. Unde

2. Resp. ad secundum majorem etiam esse dignitatem abbatiali. Pirh. loc. cit. Fagn. loc. cit. n. 30. & in c. ut Abbat. de stat. & qual. n. 29. et si, ut ad Pirh. contrarium in parci usurpatur, sive, ut Fagn. licet Abbates propter pinguedinem reddituum contrarium usurpant. Vide tamen de hoc eundem Fagn. ad c. accedentibus. de excess. tralator. l. 5. tit. 3. lib. 27. & 28.

Quæstio 630. An itaque major quoque sit & præferendum Prapósito, Archiepiscopo seu Decano, & Primicerio?

1. Resp. ad primum: Spectato nimirum, ut dicam, jure communi, & abstrahendo à consuetudine legitime præscripta, majorem esse & præferendum Prapósito. Laym. ad c. 1. h. r. num. 4. Pirh. ad h. r. n. 4. Sbroz. de off. Vicar. l. 2. q. 35. n. 27. citans Bald. conf. 387. per tot. vol. 1. Rotam de off. 451. in hoc in nar. & c. sequitur ex dictis ad q. præced.

2. Resp. ad secundum: major quoque est Archiepiscopo seu Decano. Pirh. Laym. l. cit. Barbof. cit. c. 24. n. 3. ubi: dignior est Archiepiscopo in voce, loco, administratione & alijs; citat pro hoc Cardin. Tusch. tom. 1. lit. A. cancl. 482. n. 6. Barbat. conf. 5. l. 2. Item n. 38. ubi: de jure communi Archidiaconus major est omnibus post Episcopum, & Archiepiscopo ejus subiacet jurisdictioni, citat pro hoc Barbat. ubi autem Tusch. num. 11. Gratian. dist. sept. forens. c. 111. n. 80. Vulpe in pr. c. 34. n. 12. & c. nique id colligi ex ordine titularum de officio utriusque in Decretalibus. Azor. p. 2. l. 3. c. 15. q. 2. Pignat. tom. 4. consult. 35. ferè per tot. Tond. q. benef. p. 2. c. 3. §. 11. num. 11. Fagn. in c. ad hoc, h. r. n. 16. juxta expressum textum c. 1. de off. Archiepiscopi. ubi dicitur: Archiepiscopo scilicet se subesse Archidiacono, & ejus præceptis sicut sui Episcopi debere obedire.

3. Neque his obstat, quod Archiepiscopo sit major Ordine seu ratione Ordinis, oempe sacerdotalis, quem annexum habet, Archidiacono, cuius jure annexum non est nisi Diaconatus. Neque enim ab Ordine desumitur ratio dignitatis ecclesiasticæ, adeoque nec ab altiore Ordine major dignitas; alijs & quilibet simplex presbyter dignior foret Archidiacono; sed à majore & altiore jurisdictione digniorque administratione; ut videre est in Cardinalibus, qui quia proximè assistunt Lacert summi Pontifici, ut ejus universalisque Ecclesiæ negotia Consilio, industria & ministerio suo curent & promoveant, ratione hujus officii sui & administrationis Episcopos, etiam charactere ac Ordine majores præcedunt. Parè

igitur modo, quia Archidiaconus proximè ministrat Episcopo, ejusque in omnibus est Vicarius, etiam in jurisdictione, respectivè etiam ad Archiepiscopum, ratione hujus ministerii sui & dignitatis præcedit Archiepiscopum. Barbof. cit. c. 24. n. 41. Pirh. Laym. l. cit. Quomodo modum & olim, dum in quavis ecclesiâ septem Diaconus constituebantur, ut Episcopo posset, ejusque negotia procurarent, ut habetur Can. 35. Concilii Neocaesariensis, relato in 2. Dionisi. d. 93. qui prout presbyteris sacra tractantibus in exterius gubernatione præponebantur, maxime illorum princeps seu Archidiaconus, licet, dum divina agebantur in Ecclesiâ, eosdem presbyteros sequi debebant. Laym. loc. cit. Unde etiam, licet cura animarum seu fori interioi pertinet ad Archiepiscopum, major sit cura fori externi, & administratione rerum externarum pertinentie ad Archidiaconum, externæ tamen curæ & administrationi, à qua dependit cura illa animarum, superior est ad majorem fundandam dignitatem ecclesiasticam. Pirh. ad h. r. n. 4. Atque ita quidem, quia Archiepiscopo Ordinis consecratione & potestate (intellige absolventi in foro penitentiali) major est Archidiacono; longe tamen eo minor jurisdictione, ut Azor. cit. q. 2. Fagn. loc. cit. n. 5. sive quia ratione administrationis Archiepiscopo præferitur, ratione tamen diviorum postpositus. Pignat. tom. 1. conf. 6. n. 12. habent se hæc bina dignitates tanquam excedentia & excessu, ut Fagn. ibid. n. 4. non tamen se habent in ratione dignitatis ecclesiasticæ; quia dum ratio illius ut dictum non desumitur ab Ordine potestatisque illi fori interni (alijs enim etiam beneficium sacerdotale vel simpliciter curatum esse dignitas ecclesiastica) dignior Archiepiscopo simpliciter ordinatur à dignitate Archidiaconali.

3. Resp. ad tertium: Dignior quoque seu major est Archidiaconus in dignitate Primicerio. Barbof. cit. c. 24. n. 3. ubi illum digniorem dicere Primicerio in voce, loco, & administratione, & alijs. Pignat. tom. 1. conf. 6. n. 15. ubi ait, Archidiaconum præcedere Primicerium, non ratione Ordinis, sed dignitatis, sicut Cardinales præcedunt Episcopos. Sequitur ex dictis

Quæst. 631. An quandoque in contrarium sit speciale statutum vel consuetudo, eique prevalere debeat, & qualis esse debeat, ut prevaleat?

1. Resp. ad primum: Quandoque in ecclesiis quibusdam consuetudo est, vel etiam singulare statutum, ut non Archidiaconus sit prima dignitas, sed vel Prapósito, vel Archiepiscopo, vel Decano, vel etiam Cantoris, ut Pignat. mox citandus, etque ita Archidiaconus alijs Dignitatibus postpositus. Barbof. loc. cit. l. 1. c. 24. n. 39. Pignat. tom. 4. conf. 35. n. 10. Tond. q. benef. p. 2. c. 3. §. 11. n. 12. ubi etiam, quod Archidiaconus Avinionensis nunquam fuerit præfatus esse prima Dignitas. Sbroz. l. 2. q. 25. n. 20. ubi: quando consuevit adesse, Prapósito præfatus Archidiacono, etiam Archidiaconus gerere vices Episcopi. Lotter. de re benef. l. 3. q. 7. num. 39. ubi: sicut contingere potest, ut Archidiaconus ex singulari jure aliquo non sit oculus Episcopi, id est, nullum officium sit jurisdictionem obtineat, sed ventosus sit dignitas, ut in ecclesiis

ecclesia Parmensis, aut si non sit omnino ventosa, utrum non sit principalis, ut in ecclesia Paduana, in qua Archipresbyter est major Archidiacono &c.

2. Respond. ad secundum: Praevalidique haec consuetudo, quantumcumque aliis repugnet iuri communi, ut Archipresbyter, vel Praepositus, vel alia Dignitas Archidiacono aliusve dignitatibus praefertur. Lotter. l. 1. q. 16. n. 116. Barbof. cit. num. 39. Semper igitur in hoc attendenda consuetudo ecclesiae consuetudo. Tond. loc. cit. n. 12. citans Boerium decis. 286. nam. 8. Ludovici decis. 482. nam. 3.

3. Respond. ad tertium: Talis consuetudo, cum sit contra ius canonicum, ut praevaleat, debet esse praescripta per 40. annos. Barbof. loc. cit. nam. 40. citat pro hoc Barbat. conf. 5. nam. 6. l. 2. Barbol. conf. 134. l. 1. Cravet. de antiq. temp. p. 4. §. 1. nam. 9. ubi etiam is cum Card. Tusch. & Alex. tradat, debere deduci tempus vacantis dignitatis.

Quaestio 632. Nam Archidiaconus in celebratione Missarum solennium similiumque functionum pontificalium & sacerdotalium praefertendus sit Archipresbytero?

1. Resp. primò: Archidiaconus, dum non est sacerdos, de iure non potest in divinis aliquam praerogativam praestare supra Archipresbyterum. Lotter. l. 1. q. 16. nam. 114. Pignat. tom. 4. consulti 35. n. 17. Barbof. juris eccles. l. 1. c. 24. n. 42. citans Anton. de Pratis. in Clipes passet. off. c. 637. Gratian. discept. for. c. 198. nam. 35. Menoch. conf. 51. nam. 56. Theodori. de Rubricis in singulari. data. tom. 2. p. 4. tit. de praed. Prænotat. nam. 17. Ferrus de praed. q. 5. nam. 12. Ricc. in pr. fari eccles. p. 4. resp. 394. nam. 1. &c. Idque non obstante quacunque consuetudine, seu potius corruptela; cum actus repugnantes rationi (qualis est, quòd in divinis non presbyter praefertatur presbytero) tanquam improbi, juxta l. improba. c. de acquir. poff. neque jus, neque possessionem tribuant. Pignat. loc. cit. citans Ferrum ubi ante.

2. Resp. secundò: Dum verò Archidiaconus est sacerdos, praefertendum illum in divinis, expressissimè tenet Lotter. l. 1. q. 16. n. 115. secutus in hoc Hostiens. in c. 1. de off. Archipresb. nam. 5. Butrium ibidem nam. 4. Boerium conf. 32. nam. 31. vol. 1. quos citat Ancher. aliòsque auctores, dum ait: quòd in divinis Archidiacono praefertatur Archipresbyter, procedit ex mera contingenti; quia Archidiaconus non sit presbyter; si enim initiatus sit sacro presbyteratus Ordine, & velit ipse celebrare, nihil est, quin etiam in divinis ipsaue Missae celebratione et praeferi debeat, ut observabit docuit Host. & quod probavit Rota in Viterbiens. celebrationis Missarum 27. Decemb. 1609. &c. Item Barbof. cit. n. 41. ubi: quòd Archidiaconus praecedat Archipresbyter, procedit in divinis, nisi Archidiaconus sit in presbyteratus Ordine constitutus; quis tunc, cum sit par in Ordine, & maior in administratione, debet praecedere Archipresbyterum abente Episcopo in celebratione Missarum in diebus solennibus & aliis relictis in una Regum. 9. Decemb. 1600. citat pro hoc Card. Tusch. Lit. a. conclus. 482.

P. Leuen. Traù. IV. De Archidiaconis.

nam. 16. Barbat. conf. 5. per tot. l. 2. Vulpe. in pr. c. 34. n. 13. Rotam decis. 144. n. 2. p. 2. recitiss. recitatque illam ipsam sententiam Congregationis Rituum in dicta Robergens. hinc formalibus t. Censur. S. Congregatio, Archidiaconum ecclesiae, ubi prima dignitas post pontificalem existit, & sacerdos est, non quidem ex obligatione, sed ex sua voluntate & devotione in recitatione Missarum in diebus solennibus, declaratione sanctissimi Sacramenti, benedictione candelarum, cinerum & palmarum & aliis huiusmodi actibus & functionibus sacerdotalibus, Episcopo abente, praefertendum esse Archipresbytero; neque allegatam consuetudinem, quae legitime probata non fuit, eidem Archipresbytero ad excludendum Archidiaconum sacerdotem in casu, de quo agitur, suffragari. Recitat quoque Barbof. loc. cit. n. 44. citatam supra decis. Rotae in Viterbiens. celebrationis Missarum, quae omnino in hac materia singularis est, & quae clarius & elegantius ostendit pro hac sententia afferri potest. Isdem sent. verbis cum Barbof. idem tenet Pignat. loc. cit. nam. 8. & consulti. 6. n. 5. contra Esgnatum oppositum modicus ac furens timentem in c. ad hoc h. t. fere per tot. maxime autem in c. 17. ubi inter cetera sic ait: Respondetur, doctrinam Hostiensis esse intelligentiam quòd ad praecedentiam, ut scilicet in omnibus actibus indifferenter Archidiaconus praefertatur Archipresbytero; nam alioquin, si eam intelligeremus, ut ministeria ad Archipresbyterum jura pertinentia illi praecipere possit, Hostiensis uno verbo subvertisset totum titulum de off. Archipresb. Praeterea, cum jura misro ordine constituerentur has duas dignitates ad relevandum Episcopum, & cuique sua propria munia assignaret, omnia perverterentur solà Archidiaconal voluntate, ubi scilicet presbyteratus Ordinem suscipiatur; tunc enim Archidiaconus tot curis impliciatur, quot in hoc & sequente titulo continetur, via illis par esse possit, & Archipresbyter omni jure sibi adempto ludibrio omnibus esset, quòd quàm sit absurdum, nemo non videt; cum jura nihil magis abhorreant, quàm unum occupare officia plorium &c. Fundatur haec sententia in eo, quòd praecedentia tam in functionibus pontificalibus abente vel impedito Episcopo, nempe delatio sanctissimi Sacramenti in processionibus, distributio candelarum, palmarum, cinerum, celebratio Missae solennis &c. quàm in omnibus praerogativis jurisdictionalibus, & in ceremonialibus, quae per aliquam dignitatem explicari solent, spectat ad primam dignitatem post pontificalem, quaecunque illa sit, & quocunque nomine appellatur, modò sit in Ordine sacerdotali constitutus. Pignat. loc. cit. n. 2. juxta quod saepe declaravit S. Rituum Congregatio, & clarissimè quidem in Civitatens. 19. Jan. 1608. quoniam declaratione recitat Barbof. cit. n. 44. n. 43. & Pignat. loc. cit. n. 5. hisce verbis: Rituum Congregatio, non sèpe aliis in similibus, ita non declaravit, munia praedicta (nempe Missarum solennium celebrationes, sanctissimi delationes, candelarum & palmarum benedictiones similisque, quae Episcopus praefens in sua Cathedrali facere solet ac debet) abente vel impedito ad primam dignitatem, vel eà impediti, ad secundam, & successivè ad tertiam vel quartam, & omnibus dignitatibus abentibus vel impeditis,

predictis, ad primum vel secundum Canonicum pertinere &c. Item in *una Veneta. 6. Octobr. 1640. & in Parmensi. 28. April. 1640.* quae verbatenus recitat Pignat. n. 6. Hinc dum Archidiaconus sacerdos est prima aut saltem maior Archiepiscopo bytero ad eum praer omnibus, aut saltem praer Archiepiscopo bytero spectat has functiones obire. Ratio autem hujus rei haec dat Pignat. n. 3. & 4. quod hujusmodi praereminentia non competat talia nomina sed dignitates; in praedictis autem servandus sit Ordo Dignitatum juxta *l. fin. c. de prioribus & Strandiensis & Nativitatis*; quodque in praereminentia ille debeat proximè sublequi solum caput, hoc est Episcopus, qui magis participat cum suo capite, magis autem cum Episcopo participat prima dignitas cum sit Episcopo conjunctior, & ad eum propius accedere videatur. Unde jam etiam cadit fundamentum Fagnoli; dum non obstat, seu in contrarium facit (prout expressis verbis ait Rota in citata illa *Viterbiensi*, apud Barbof. *cit. c. 24. n. 45.* & apud Pignat. *cit. n. 2.* quod hoc munus (utempe celebranda dicta divina) specialiter repetatur demandum Archiepiscopo bytero *c. de off. Archiepiscopi*. quoniam non idcirco eadem functiones prohibentur Archidiacono, quod sint demandatae Archiepiscopo bytero, sed ex alio regulis juris (nempe rationis majoritatis, dignitatis) possint etiam competere Archidiacono; cum non sit insolens in jure, quod idem officium pluribus ex ordine competat. Porro deductis à Fagnano procedere solum in functionibus parochialibus, nampe in funeribus & Sacramentorum administratione; cum tunc Archiepiscopo bytero fungatur munere proprio, cum habitu sacerdotali deferendo stolam; non autem in aliis functionibus pontificalibus coram animarum non concernentibus, ait Pignat.

3. Rassi. tertio: Nihilominus & hoc in puncto attendenda est consuetudo & speciale statutum ecclesiae, dum ex illa vel illo competere potest alteri, etiam in dignitate minori Archidiacono, functiones illae praer illo exercere; ita capitulè Loter. *loc. cit. n. 116.* Barbof. *cit. n. 43.* ubi postquam ex declaratione Congreg. Rituum realis: praedictas functiones exercere petitiore ad primam dignitatem, & ea impediri ad secundam, & successivè ad tertiam, subiungit: nisi ad alium pertineat, absente Episcopo praedictas functiones facere juxta ecclesiae constitutiones & antiquam & immemorabilem ejusdem ecclesiae consuetudinem, ut aliis censuit eadem S. Congregatio Rituum in *una Ierusalem. 9. Maji 1609.* Pignat. *cit. conf. 35. n. 28.* ubi: quoniam de jure Archidiaconus in ecclesia Cathedrali sit maior dignitas post pontificalem, & ex Regula, ubi Archidiaconus est sacerdos, praefertur Archiepiscopo bytero in functionibus, quae ad Episcopum spectant, receptissima tamen conclusio est, quod extenditur institutio vel consuetudo legitimè praescripta cujusvis ecclesiae; citat pro hoc Innoc. in *c. de muner. n. 6. de prob. Host. ibidem. 9. Card. n. 3. Abb. n. 2. Mascard. de prob. conf. 115. num. 2. & declarationem S. Congreg. Rituum in *Londensi. 18. Septemb. 1656. & 21. Jul. 1658.* Porro licet in genere usus & consuetudo decennalis sufficiat in materia praecedentis quod ad aliquos particulares actus, quemvis sit contra jus, Pignat. *loc. cit. num. 30.* juxta decis. Rota 85. num. 4. & seq. p. 5. recent. quem citat, praecipue si hujusmodi consuetudo ex aliis iudicia-*

libus, adeoque etiam ex sententia inducitur sit. Pignat. *ibidem.* Item sufficiant duo actus juxta Host. in *c. ex parte. n. 16. de consuet. Præposit. in 7. mai. 1581. n. 5. d. 1.* Bastoli. in *l. quibus. ff. de LL. Part. conf. 31. n. 44. l. 4.* citatos à Pignat. qui ait, hoc ultimò intelligendum, dum partes acquiescunt sententiae, licet etiam res omnes ecclesiae quadragesimarum praeribantur, *c. 1. de praescript. & gl. 11. & in specie etiam attendatur & sufficiat consuetudo quadragesimarum ad dignoscendum, eam Archidiaconus sit prima vel inferior dignitas. Pignat. loc. cit. num. 10. ex Barbof. de Canon. & Dignit. c. 2. nam. 39. & seq.* Verumtamen quod ad functiones pontificales, quae absente Episcopo propter maiestatem sanctissimi Sacramenti, & decennium ecclesiae fieri debent à prima dignitate seu digniore, S. Congregatio ita inconcussimè idetinet, ut ne quidem quadragesimarum in contrarium admittat consuetudinem; sed tunc solum excludit ab illa primam dignitatem, dum constat de immemoriali, & donec formiter probetur immemorialis contra Archidiaconum seu primam dignitatem, mandata hujusmodi functiones fieri per Archidiaconum, intellige, dum is est prima Dignitas & sacerdos. Pignat. *loc. cit. num. 10.* citans verbatenus clarissimas pro hoc S. Congr. Rituum declarationes, n. 11. & seq. Etique, ut idem Pignat. eam constans in hac immemoriali, ut nulli etiam habitus ratione Decretorum synodaliū ac telium depositionum super probatione immemorialis, velit illam formiter probari, non retardata executione Decreti ad favorem primae dignitatis, ut constat ex ejus Decreto in *Meiphian. de 24. Januarii. 1628.* Proinde jam interea, dum formiter immemorialis illa non probatur, jus solum est integrum Archiepiscopo alterive inferiori petendi remissionem ad illam probandam; functiones vero illae interim peragenda ab Archidiacono habente assensum juris. Pignat. *loc. cit. num. 24.* in his enim, quae juri resistunt, & haberi non possunt nisi per privilegium vel immemorialem, donec de hoc cognoscatur, res petiunt debent ad eum, qui habet juris assensum, & habenti resistitiam non datur manerestio, ut in materia decimarum pendente discussione praescriptionis super exemptione. Marefchot. *l. l. var. d. 11. num. 6.* Rota in *Hispal. decimarum 17. Februar. 1647.* apud Pignat. *loc. cit.* Ad probandam potèr illam immemorialem non sufficit, testes deponere, Archiepiscopo byterum functiones ejusmodi peregrisse, nisi & asserant, Archidiaconum voluisse illas functiones peragere, & ab Archiepiscopo bytero impediri fuisse, etique perhibenti acquiescisse. Porro id enim aliis avenisse, vel quâ pto eo tempore Archidiaconus non erat sacerdos, vel propter ejus absentiam, vel de ejuslegeta, vel quia is noluit. Pignat. n. 25. Dum enim sumus in facultativis, per medium non usum jus nullum alteri censetur acquisitum. Botat. *decis. 43. n. 6. & 7.* Seraph. *decis. 716. num. 10.* Rota *decis. 491. num. 8. & 10. p. 1. recent.* apud Pignat. *loc. cit.*

Quaest. 633. Dum igitur de eadem Cathedrali concurrerent in funeralibus Archidiaconus, ubi hic est prima dignitas, & Archipresbyter, ubi hic est secunda dignitas, & nulla fiat pro alterius parte consuetudo, iudicanda quoque in via sit praecedentia.

Resp. dum Archipresbyter, cui incumbit cura animarum, in ecclesia facit officium, deseritque solam, dandum ei praecedentiam ratione solae. Pignat. tom. 4. consil. 37. nota 2. Barboz. iur. eccl. l. 1. c. 14. n. 49. dicens telus Lavorio. Var. iur. tom. 1. tit. 2. c. 3. num. 27. sic declarasse S. Congregat. Riturum in una notitia sub Trojana 4. Maji 1613. quae enim dicta sunt quaest. praeced. de praestatione Archidiaconi, intelligenda, ut dictum videtur ex Pignat. de functionibus pontificalibus curam animarum non concernentibus.

Quaest. 634. Num etiam Archidiaconus Sacerdos in celebratione illa missarum solennium, aliarumve functionum pontificalium sit praefendus Primicerio.

Resp. primo. Dicta haec super re inter Archidiaconum & Archipresbyterum magis urgent contra Primicerium, alique dignitates de iure communis Archipresbytero inferiore Pignat. tom. 1. consil. 6. n. 6. quippe si ius praestationis Archidiaconi in hoc potius est iure Archipresbyteri, multo magis vincit in hoc eas dignitates, quae ab Archipresbytero vincuntur. Pignat. loc. cit. n. 8. Jam vero Primicerius (de quo est tit. 1. c. 1. & cuius officium describitur in r. an. h. t. & sic generatim dictus ab ordine vera, quo nimirum primus scriptus est in tabulis ceratis, seu elis pugillaribus, vel etiam, qui in quocunque ordine primum locum tenet, & in praesente, qui primum locum habet tum in choro psallendum, tum in Schola inter Diaconos & Clericos ceteros, & alio nomine in ecclesiis quibusdam vocari solet Scholasticus, vel Cantor, aut praecantor. Pish. ad l. r. n. 1.) est inferior Archipresbytero dignitas de iure communis. Quod ipsum tamen, nempe quod sit dignitas ecclesiastica vel personatus, intellige, si Primicerius seu Cantor praeminentiam habet inter alios Canonicos, seu illos ratione huius sui officii in Choro, Capitulo, & processionibus praecedat; si enim hanc praecedentiam vel praeminentiam non habet, nequaquam dignitas, sed audum officium seu administratio censetur. Pish. loc. cit. n. 3. Azor. p. 2. l. 3. c. 16. §. 6. Laym. theol. mor. l. 4. tract. 2. c. 4. n. 4. licet hoc ipso beneficio duplex & praebendam pleneque obtineat, ut Pish. ex Laym. loc. cit.

2. Resp. secundo. Dum in ecclesia aliqua iuxta Concil. Tridentini decretum sess. 24. c. 11. dignitates ac praebenda distinctae sunt in subdiaconales, diaconales, presbyterales, & v. g. Archipresbyteratus est prima dignitas sacerdotalis, Praepositura sacrae dignitas sacerdotalis, Archidiaconatus tertia dignitas diaconalis, Primiceratus quarta dignitas sacerdotalis, & ex eisdem ecclesiae statuto disponitur, ut functiones pontificales, v. g. in solennibus vel peris

vel missis festivitatibus aliquarum exercentur per Capitulares habentes dignitates & praebendas sacerdotales, eisdem exercere spectabit ad Primicerium, & non Archidiaconum, etiam si per accidentem Sacerdos sit. Pignat. loc. cit. consil. 6. n. 10. attendenda enim iuxta c. statutus. de major. & iud. & ibi DD. communiter. Adeoque cum Archidiaconus habet dignitatem ac praebendam a statuto ecclesiae distinctam & determinatam, non potest, nec debet exerceere munia, quae spectant ad dignitatem ac praebendam sacerdotalem, eo vel maxime, quod a speciali statuto talis ecclesiae praescriptum disponente, quod ejusmodi functiones exercentur per totum a dignitatibus & canonicis habentibus praebendas sacerdotales; dignitas enim Archidiaconalis in hac ecclesia non est destinata ad hanc munie obsequia; cum non requiratur ex sui institutione sacerdotium. Unde, si illud suscipiat, non exinde exercere potest ea, quae ex tali speciali statuto ordinata sunt dignitatibus (etiam aliis eo inferioribus) & Canonicis habentibus ex iustitiae connexionem sacerdotium; eo quod qualitas illa sacerdotalis superaddita pro habitu & devotione Archidiaconatus non sit habenda in consideratione in ordine ad dictas functiones, in quibus attenditur solum dignitas, cui ea inest ex necessitate, seu vi statuti. Pignat. loc. cit. n. 11. Confirmat hoc ipsum Pignat. num. 14. vel ea hoc ipso, quod aliis excogitari nequeat nisi distinctionis illius dignitatum & praebendarum in diaconales & sacerdotales, quam ut in solennibus celebratione per integrum corpus obtinentium distinctos ordines adimpleatur, ita ut habeat connexionem ordinem diaconatus officium Diaconi impleat, dum aliis inutilis videri posset dicta dignitatum & praebendarum distinctio, si omnes dignitates & Canonici quoad functiones illas celebrationis solenni ordo uniformiter se gereretur. Item confirmat idem n. 13. ex ipsa praxi Ecclesiae Romanae in ipsis Cardinalibus; dum qui Cardinalium diaconalem habet, tantum exerceat, quae sui, & non quae altarius sunt ordinis; licet aliis non solum sacerdotali sed & episcopali Characterem sit insignitus. Neque bis obstat, quod per huiusmodi statutum videatur tolli ius commune, quo videtur disponi, Archidiaconum, modo sit Sacerdos, praefendum esse in his functionibus ceteris dignitatibus, ut dictum supra iuxta doctrinam Hostiensis. Nam statutum contra aliquem specialiter conditum tenet in ejus praevicium. Sed neque ejusmodi statutum tollit ius commune, dum mandat in materia & exercitio huiusmodi functionum, ut sit consuetudini huius ecclesiae, quia idipsum disponit ius commune. Unda licet absente Episcopo celebrare Missam & huiusmodi alia spectent de jure ad Archidiaconum, dum tamen Sacerdos, id tamen non procedit stante dispositione statutarie in contrarium, vel legitime consuetudinis ecclesiarum; dum etiam consuetudo talis vel dispositio specialis super hoc praeservatur in ipso ceremoniali Romano. L. 2. c. 17. Pignat. loc. cit. n. 16. & 17. similiter iuxta dicta a nobis supra.

Quaestio 635. An igitur, dum ad Archidiaconum spectat exercere istiusmodi actiones, is impeditur, aut alias nolens eas exercere, sibi substituire possit, quem libuerit.

Resp. negativè. Barbof. *Jur. eccl. l. 1. c. 24. n. 46. & 47.* sicut enim impeditur vel nolente Episcopo per seipsum exercere illas functiones, is non potest in prajudicium primæ dignitatis, (ut puta ad quam de jure in eo casu spectat exercere illas functiones) alteri sibi benevisio commendare illas functiones, ut censuit S. Congreg. Rituum in una *Algaranf. 1. Febr. 1601. & in Fates/an. praemissionar. 9. Decemb. 1617.* apud Barbof. *cit. n. 46.* ita nec ipsa prima dignitas pro libitu suo alium sibi benevisum Canonicum aut dignitatem loco sui substituitur poterit; sed in eo manere debere succedere proximiori dignitatem, & deficientium vices ab alijs immediatè succedentibus suppleri, declaravit eisdem S. Congreg. in una *Adriens. 22. Jan. 1618.* apud Barbof. *loc. cit. n. 47.*

Quaestio 636. Virum Archidiaconatus dignitate & loco precedat Vicarium generalem Episcopi?

1. **R**esp. in hoc convenit AA. Negativam, nempe Archidiaconum dignitate non praepollere Vicario generali Episcopi, sed hunc illi tantum choro quam ubilibet precedere debere illum, tenet Barbof. *Jur. eccl. l. 1. c. 24. n. 35. & 36.* citans pro hoc Seraph. *de off. 639. n. 10.* Zerol. in *pr. Epif. p. 2. v. Vicarius. §. 15.* Petrum *de praedent. eccl. q. 5. n. 8. &c.* ac sic expresse declaratum esse inquisit. S. Congreg. propositis negot. Episcoporum, & Regulari, in *Theatina 6. Jul. 1618.* Item tenent illum Felici, in *rubr. de major. & obed. n. 10.* Tusch. *v. Archidiaconus consil. 422. num. 2.* Laym. in *c. 1. b. 1. n. 4.* dicentes absurdum & risuum videri, si Archidiaconus precedere velit Vicarium Episcopi ob rationem mox ex istodem subiungendam. Item Sbroz. *de off. Vicar. l. 2. q. 25. n. 1.* citans pro hoc Abbatem *conf. 21. per tot. vol. 1.* Rebuffi. in *pr. benef. tit. de Vicar. l. p. num. 7.* Callan. *catol. glos. mundi p. 4. consil. 46.* Bort. *de Synod. Ep. p. 3. n. 20.* Jacob *trah. de Concil. pag. 67. col. 1.* Anton. de Pratis *tr. de jurisdictione Epif. c. 6. n. 41.* Joan. de Arduo *in singul. 28.* (ubi etiam Archidiaconos, qui volunt precedere Vicarium, vocat temerarios & arrogantes) Seraph. Pavin. Fusa. & quamplurimos alios, ad quos accedit Pirb. *ad b. l. n. 4.* Ratio hujus sententiae est, quod iurisdictioni Archidiaconi inferioris sit & subiectum consistorio Episcopi, cui praest Vicarius Episcopi, ut puta eisdem faciens tam Episcopo consistorium; quique, ut Sbroz. *loc. cit. n. 3.* Episcopo dicitur associari in iurisdictione, & representare reverentiam episcopalem, unum cum illo agens, una cum illo persona, & hinc in loco, sessione & alijs tam honorandus quam Episcopus, & ut idem Sbroz. ex Ant. de Prat. *tit. c. 6. n. 44.* quemadmodum Papa representat Christum, & facit idem tribunal cum eo, & omnibus post Christum praehonoretur, ita Vicarius representat Episcopum, & faciens unum cum eo tribunal, omnibus post Episcopum praehonoretur.

2. Ampliatur hæc doctrina primò, ut procedat, etiam si Vicarius Episcopi non esset Sacerdos, & Archidiaconus esset Sacerdos; eo quod ratio jam data militet quoque pro Vicario non sacerdotem. Licet enim Vicarius non sit Sacerdos, gerat tamen vices Episcopi, & eisdem habet prerogativam; & ideo in his, qui forum sacerdotale non respiciunt, sit praerogativa Archidiacono, Archiepiscopo vero sacerdotibus Sbroz. *loc. cit. n. 28.*

3. Ampliatur secundò ab eodem Sbroz. *loc. cit. n. 7.* ut procedat, etiam si Archidiaconus haberet privilegium obtinendi primam sedem post Episcopum; eo quod, ut Abb. *conf. 11. n. 5. vol. 1.* quem citat, privilegium illud intelligatur respectu aliorum Clericorum, non habentium iurisdictionem in Archidiaconum, non autem respectu vicarii.

4. Ampliatur terciò, ut procedat obstante quocunque consuetudine aliusque in contrarium. Barbof. *loc. cit. n. 56.* ubi, quod Vicarius generalis absente Episcopo debeat habere primum locum super omnes dignitates & Canonicos, obo obstante consuetudine aliusque in contrarium; sic expresse ait S. Congreg. Rituum in una *Andriens. 7. Aug. 1610. & in Ferrar. 20. Decemb. 1614. & in Melitens. 19. Jul. 1619.* Sbroz. *loc. cit. n. 5. & 6.* ubi, postquam citasset plurimos in contrarium, subdit: tamen praecedens opinio (nempe quod precedat Vicarius [Archidiaconum] ceterasque dignitates, etiam si consuetudo vel statutum existeret in contrarium) est majore DD. calculo fulticia & communis; deestabilique probatur illa consuetudo tanquam ratione carens, & ex quadam ambigione & incertitudine indulta; contra ratiq; juri divino, ordini naturali, juri Pontificio & Casaræ, ut probant Abb. *cit. conf. 21.* Felici. in *rub. major. & obed. n. 10.* Rebuffi. *loc. cit. n. 7.* Callan. *loc. cit. consil. 46.* Melitius *tr. de praed. Vicar. c. 4.* Paphii &c. quos citat.

5. Verumtamen oppositam sententiam, oempe quod Vicarius praerferendus non sit Archidiacono, tenet Meuvich. *conf. 51. vol. 1. & conf. 157. vol. 3.* cui consentit Laym. in *c. 1. b. 1. n. 4.* eo quod, ut inquit Laym. *c. ad hac b. l.* expresse habeatur; quod secundum Romani Ordinis constitutionem Archidiaconus major post Episcopum ejusdem Episcopi Vicarius existat. Unde respondit ad rationem oppositæ sententiae: consideratione diversitatum causarum & locorum eandem personam eidem antefieri & postponi, ut constat ex *l. 1. c. de off. Vicar.* ubi dicitur, in causis civilibus atque judicatis Vicarios Comitibus militariibus anteposendos esse, sed in rebus militariibus postponendos. Atque ita, licet Vicarius in tribunali suo, quatenus Episcopi ibi vices actualiter gerit, superior sit, siue iurisdictionem in alios omnes clericos, etiam Archidiaconum exerceat; tamen extra tribunal suum, ut in ecclesiis, processibus, aliisque conventibus postponi potest, ita ut absolute loquendo dignitas Vicarii generalis minor censetur quam alia quædam dignitates Ecclesiæ Cathedralis. Quia &c, si agatur de consuetudine, certum est, de facto in pluribus ecclesiis contrarium observetur, ut nimirum Vicarius Generalis sequatur Ecclesiæ Cathedralis Archidiaconum, Praepositum & Decanum, quin & in aliquibus locis omnes Ecclesiæ Cathedralis Canonicos intellige, dom ipse non est Canonicus Eccle-

Ecclēſia Cathedralis de tali conſuetudine præſtat Layo. de variis in particulari ecclēſiis reſturaliſi quampſurimi celeberrimi AA. apud Sbroz. *loc. cit. num. 6.* Talem autem conſuetudinem damnate, difficile eſſe, ſic Laym. Certè mirum illam a Sbrozio poſt tot iſtoſtrum viſorum teſtimonium vocari irrationabilem, ambicioſam & ſultam, contra omnia jura humana & divina, præſertim cū & ipſe Sbroz. *l. 3. q. 12. n. 5.* dicat authoritatem Archidiaconi juxta textum *c. Romana. prævalere omnibus.* Da cetero ſiſtetur & ipſe Sbroz. *cit. q. 25. n. 22.* cum Cucho *inſt. Jur. Canon. tit. 8. de Viſar. Epſc. num. 29. l. 2.* non præcedere Vicarium, ubi ei ſubditus non eſt Archidiaconus v. g. dum Vicarius hujus Dioceſis cum Archidiacono alterius Dioceſis contendat de præcedentia in aliena ſeu tertia aliqua Dioceſi, uti etiam expreſſe tradit Sbroz. *ibidem n. 10.* Archidiaconum eſſe præſertendum Vicario Capituli ſede vacante, juxta quod docet Jo. Aud. in *c. ſm. de off. Legat. in 6.* ubi; quòd, quando eſt conſuetudo, Præpoſitus præſertitur Archidiacono, etiam ſi Archidiaconus gerat vices Episcopii ſede vacante.

Quæſtio 637. Unde factum, quòd Archidiaconus tanta poſſeat tam in Archipreſbyteros quàm clericos inferiores authoritate?

Reſpondet Azor. *p. 2. l. 3. c. 14. q. 6.* id inde ortum, quòd Episcopus adeò amplam Archidiacono concedere ſolebat juſdictionem, dum vicarià illius paſſim uteretur operà, utpote liberi ab onere, obligatione, & poſſetate adminiſtrandi Sacramenta; præſbyteriſi verò eſſent commiſſi populi, ac propterea à ſuis ecclēſiis ſine earum gravi detrimento eſſe non poterant.

Quæſtio 638. Quæ ſint, aut eſſe poſſint in Dioceſi aliqua Archidiaconi?

Reſp. Temèſi tot ſerè ſint Archidiaconatus, quot ecclēſiæ, ut Fagn. in *c. ad hoc. d. 1. n. 15.* ex Sylv. *v. Archidiaconus in princip.* quim & in quibusdam ecclēſiis nullus ſit Archidiaconus, ſed ejus officio fungatur Archipreſbyter ſeu Decanus, in quibusdam ecclēſiis etiam ſit Archidiaconus unus, præminentiam quidem habens

inter Canonicos, ſed ſine juſdictione vel adminiſtratione *Pirh. ad h. r. n. 1.* videtur quòque de jure cujuſvis ecclēſiæ Cathedralis unus tantum eſſe Archidiaconus, qui primus eſt in dignitate quò ad ſtallum in choro, vocem in Capitulo, & præcedentiam ſuper prælatos, Præpoſitum, Archipreſbyterum, tamen talem vix ulla modò Ecclēſia in Germania agnoſcat, ut Laurent. Dript. *in ſuo Specul. Archidiacon. ſect. 1. art. 2.* cū in pleriſque Ecclēſiis Cathedralibus non unus ſolum, ſed plures Archidiaconi reperiuntur, quorum cuilibet ſpecialis diſtrictus in Dioceſi, in quo juſdictionem ſuam exercent, assignatur, ſive qui totam Dioceſim in certas partes diſtributam gubernant tanquam Vicarii Episcopii perpetui & intituli Laurent. Dript. *loc. cit.* ubi etiam Archidiaconos tam Metropolitana Colonienſis, quàm Cathedralium Oſnabrugeniſis & Paderborneuſis enumerat. *Pirh. ſig. n. 1. Pignat. Tom. 9. conſult. 114. n. 42.* Fagn. in *c. li. r. de par. n. 2.* ubi; nota ex textu ſecundum Abbatem in uno Episcopatu eſſe poſſe plures Archidiaconos, & ſic eandem dignitatem eſſe multiplicabilem in eadem Dioceſi, de quo *in c. ex parte ſt. r. c. quoniam de off. deleg.* Adde inferiorem dignitatem multiplicari poſſe etiam in eadem ecclēſia, ſicut ſunt plures Archidiaconi in ecclēſia Cellaguriana &c. Azor. *p. 2. l. 3. c. 14. q. 7.* ubi etiam teſtatur, eſſe eorum lex in ecclēſia Tolatana. Cujus pluralitatis introducta rationem dat hanc, quòd olim Episcopus ex Diaconis ſenioribus duos, tres, quatuor vel plures conſtituebant pro ſuarum ecclēſiarum multitudinem, ut bene in omnibus tota Dioceſis, alioqui vaſta & ampla gubernaretur, qui Diaconi dein ob juſdictionem & poſſetatem ſibi ab Episcopo demandatam dici ceperunt Archidiaconi, inter quos unus ſemper ceteris honore & dignitate præſtabat, nimirum is, qui juſdictionem habet in clericos & præſbyteros Ecclēſiæ Cathedralis & aliarum, quæ in urbe, cui præſtat Episcopus &c. poſſet. que iſtiusmodi Archidiaconatus plures in eadem Ecclēſia Cathedrali per ſeniores Canonicos ex conſuetudine ejusdem ecclēſiæ optati, indicat Fagn. *loc. cit.* pro ut in Cathedrali Monasteriis fieri videmus.

CAPUT SECUNDUM.

De iurisdictione & potestate Archidiaconi.

Quaest. 639. An iurisdictionem habeat Archidiaconus?

Resp. primò, Dubitari non potest, habuisse olim & exercuisse iurisdictionem archidiaconos, eamque simplicissimam, ut patet ex toto *tit. de off. Archidiaconi* ubi *c. r. dicitur* post Episcopum Vicarius in omnibus, oculus Episcopi &c. dum enim vice Episcopi cuncta observat & circumlustrat, ut dicitur in *c. Dicenti*. Dúmque imperat Subdiaconis & Levitis, sollicitudinemque & observantiam parochiarum habet, & iurgia singulorum audit, & in negotiis minime arduis, quae correctione & emendatione egere prospiciunt, corrigit & emendat &c. ut distinctè refertur in *c. ad hoc h. t. proculdubio*, ut ait Lotter. *de re benef. l. 3. q. 7. n. 35.* iurisdictionem habet. Patet etiam hoc ipsum ex eo, quòd uti dictum supra, gradus dignitatis cōstituat ex administratione & iurisdictione Lotter. *loc. cit. n. 23.* adeoque, cum Archidiaconus de iure communis sit prima dignitas, necesse est illum de iure communi habere iurisdictionem, quamvis ut dictum ibidem necesse non sit, ut habeat eam actum, sed sufficiat illam habere habitum, ut quonque dictum supra.

2. Resp. secundo. Sed neque dubium spectato iure communi habere illum hanc iurisdictionem fore externam seu judicialis (ad quam spectant precipere, inobedientes & delinquentes punire & censuris coercere, iurgia & causas audire, visitare ecclesias, &c.) Azor. *p. 2. l. 3. c. 14. q. 3. in fine*. Laym. in *c. Archidiaconus, h. t. Lotter. loc. cit. nam. 36.* ubi inquit: Licet Alex. Conf. 142. n. 5. l. 6. pronuntiaret, hanc iurisdictionem potius esse ex consuetudine, quam ex iure communi, rameo rectius locutus fuisset, dicendo esse de iure communi; Verumtamen aliquando ex consuetudine vitari lixa elidi. Quò spectat, quod dictum *cap. praed. q. 4.* nempe Archidiaconum dici Vicarium Episcopi legitimum, eò quòd directè à lege consequatur suam iurisdictionem eò distinctionem Vicarii Generalis Episcopi.

3. Resp. tertio. Hodiedum tamen iurisditio illa ampla Archidiaconi valde est per consuetudinem imminuta, Lotter. *loc. cit.* Barbol. *jur. ecclies. l. 1. c. 24. n. 37.* Zerol. *pr. Episc. p. 1. v. Archidiaconus*. Ex ita de facto Archidiaconorum auctoritas & iurisditio accisa in pluribus Italia, Hispania, Germania, Belgii locis, ut fere moenent omni in Clericos, praesertim Cathedralium ecclesiarum iurisdictione destituta, reservat tantum eis in Clericos alios parochialium civitatis, aut rurales, earumque parochianos. Atque ad distinguendum cognoscendumque eorum iurisdictionem & potestatem, quovisque ea se extendat, standum est huiusmodi consuetudini

aut statuto, seu iuri speciali singularum ecclesiarum. Lotter. *loc. cit. n. 37.* Pirh. *ad h. t. num. 1.* Quin & contingere potest ex singulari iure vel consuetudine, ut non sit oculus Episcopi, id est, nullum prorsus officium aut iurisdictionem obtineat, ejusque officium eum omni iurisdictione transusum sit in aliam personam Capituli, v. g. in Archipresbyterum, Decanum, Vicarium spiritualem Lotter. *loc. cit. num. 38. & 39.* & sic de facto in quibusdam ecclesiis est sine omni iurisdictione & administratione, Pirh. *loc. cit.* Sic hodie in pluribus locis Germania ne quidem superesse nomen Archidiaconi, vel manere absque omni prorsus in alios iurisdictione ac potestate, illiusque loco Vicarium Generalem substitutum fuisse, inquit Laym. *Theol. moral. l. 2. tract. 2. c. 4. nam. 4.* Causam verò, cur ita Archidiaconatum auctoritas per Tridentinum contrariamque consuetudinem sit imminuta; imò in pluribus locis abolita, eam unà cum sollicitudine eis commissa revocantibus ad se ipsos Episcopis, vel Vicarios suos generales, volentibus Episcopis per se ipsos intendere gregi suo à fuisse Archidiaconorum, qui ante saecula praefecerant (& etiam illorum solum) neglectam assignat Laurent. Dripte. *loc. cit.* utique ex Barbol. *loc. cit. n. 2.* ubi *cum hodie ipserum Archidiaconorum incuria vel imperitia, seu Episcoporum potentia omnis pene iurisditio extincta sit &c.* Verumtamen etiam hæc ita universali accipiende non sunt, ec si in ecclesiis omnibus, ubi eorum nomen adhuc existat (ut illud adhuc existat in plerisque) eorum iurisditio penitus extincta sit, vel etiam non nisi in meta habito sit penes illos; sed solum, quòd iurisditio competens illis per antiquos Canones adequatè sumpta, non tamen adequatè recesserit ab aula. hoc enim vult Barbol. *loc. cit. n. 2.* dum ait: in tota Hispania nullus reperitur Archidiaconus, qui totam illam iurisdictionem retineat potestatem. Item Zerol. *loc. cit.* dum ait: antiquitus Archidiaconus de iure communi habebat multas iurisdictiones, quibus (intellige, non omnibus, sed pluribus) hodie per consuetudinem contrariam est privatus. Postquam enim multa enumerasset, quæ non potest amplius Archidiaconus, eddit in fine: cetera remanent in robore suo, nisi per contrariam consuetudinem eis sint ablata. & quod immediate præmisit, licet de iure habeant iurisdictionem, non remanent in actu per consuetudinem: id intelligendum quòd ad ea, quæ eis adempta videmus. Nam à plerisque adhuc hujus temporis Archidiaconis exerceri videmus plures antiquæ illius iurisdictionis partes: audiri iurgia, visitare parochias, cognosci de excessibus, eosque ab ipsis puniri, ac ita in ad hoc modò concedenda, & nullatenus edimenda, quæ Tridentinum, Episcoporum consensus, p. x-

scriptio

scriptio legitima in districtibus eorum jurisdictioni subiectis permittunt, nec minus invenire adhuc hodie datur Archidiaconos, qui in partibus Diocesis sibi ab Episcopo concessis curam anomaram sedulo invigilant, sequae in partem sollicitudinis episcopalis vocatos, & pro animabus sibi commissis, & delinquentium rationem Deo reddituros, ut dicitur in c. *at archidiaconus*. & c. *ad hac*, h. t. bene perpendant.

Quaestio 640. An jurisdictionis Archidiaconi sit ordinaria, an delegata?

1. **R**esp. eam non secus ac Vicarii Generalis Episcopi esse ordinariam. Fagn. *in c. ad hac*, h. t. n. 29. citans Innoc. & Host. *in c. 2. h. t.* Laym. *in c. 1. h. t. n. 3.* Pirh. *ad h. t. n. 5.* Et quidem contentiosum, ut addit Pirh. tum quia jurisdictionem ordinariam tribuit Vicariis perpetuis juxta l. 1. *Cod. de off. qui vices alter. gerit*. Archidiaconus autem in omnibus est Vicarius perpetuus Episcopi c. t. h. t. tum quia est ad universalem causum. Fagn. *Pirh. loc. cit.* Unde causa Clericorum civiles, saltem minores, vel ubi criminis civiliter agitur, ad Archidiaconum tantum Judeum ordinariam in prima instantia sunt deferenda Pirh. *loc. cit.* citans Jo. And. *in c. 1. h. t. n. 4.* & Innoc. *in idem cap. sub princ.*

2. Limitat responsum Barbof. l. 1. r. *jur. eccl.* r. 24. n. 35. nempe quod non habeat in omnibus jurisdictionem ordinariam, sed in illa tantum, quae à jure vel consuetudine ei sine speciali mandato Episcopi ei competunt exequenda, juxta c. *fin. h. t.* de jure autem communi competere ei ait Barbof. jurisdictionem in visitando & corrigendo in modicis tantum causis; cum c. *ad hac*, h. t. dicitur, ardua negotia non debere absque majore sui praesentia terminare, & sic jurisdictionem illam ordinariam non habet in criminalibus, nec in civilibus arduis, sed tantum in civilibus parvi valoris. Barbof. ex Roman. *conf.* 377 n. 4. & Cardin. Tusch. *Lit. a. cum inf.* 482. n. 9.

Quaestio 641. An, & qualiter hac jurisdictionis ordinaria Archidiaconi sit subordinata jurisdictionis episcopalis?

Resp. est hac ejus jurisdictionis ordinaria illi quidem propria & distincta à jurisdictione Episcopi, dum Archidiaconus tribunal veluti proprium habet, eidem tamen seu Consistorio, & tribunali episcopali tanquam inferiori subordinata. Unde & ab Archidiacono ad Episcopum vel ejus generalem Vicarium appellari potest juxta c. *referente*, de *prob.* non secus ac juxta gloss. in l. 1. c. *de off. Vicar.* à Principum secularium Vicariis & urbium praefectis appellare licet. Laym. *in c. 1. h. t. n. 3.* & in c. *fin. n. 1.* Pirh. *loc. cit.* n. 2. & j. juxta dicta à nobis supra q. 4.

Quaestio 642. In quas personas, & in qualenam se alim extenderit, & modo extendat jurisdictionis illa Archidiaconorum?

1. **R**esp. ad primum. Spectato jure communis extenditur ordinaria illa fori externi jurisdictionis Archidiaconorum (vi cuius visitare, praecipere, corrigere, punire, causas certas

cognoscere possunt) praecipue in ceteris Clericis omnes tam qui in Civitate quam qui extra illam per ceteram Diocesim habitant, utpote quibus c. 1. & c. *ad hac*, h. t. omnium Clericorum cura & sollicitudo post Episcopum demodatur Laym. *in c. 1. h. t.* Pirh. *ad h. t. n. 5.* Barbof. *loc. cit.* n. 1. Ita ut etiam ipsi Archipresbyteri (qui & ut Laym. Decret. vocantur) jurisdictioni Archidiaconi subiecti sint. Pirh. *loc. cit.* num. 4. Laym. *ad c. ad hac*, h. t. Fagn. *in idem* n. 10. juxta expressum c. t. textum. Quod tamen, ut Fagn. intelligendum quoad ea tantum, quae Archidiacono competunt de jure vel consuetudine, ita et ratione hujus jurisdictionis Archidiaconus nullum habeat in Archipresbyterum auctoritatem, Neque in Clericos solum, sed etiam in laicos v. g. parochianos jurisdictionem illam suam exercent. Fagn. *loc. cit.* num. 23. ubi curam habet tam in urbe posteriorum quam eorum, qui parochiam habitant &c. Et sic constat ex moderna etiam locorum plurium praxi, dum in visitationibus de excessibus parochianorum cognoscunt, eoque puniunt Archidiaconi.

2. Resp. ad secundum. In quibusdam Diocesis dicta Archidiaconorum jurisdictionis se extendit ad parochias civitatis episcopalis ad certum districtum adjacentem, qui fines Archidiaconatus dicuntur. In aliis locis, dum plures sunt Archidiaconi, singuli singulas Diocesis partes certas veluti regimacula sibi subiectas habent Laym. *ad c. fin. h. t. num. 1.* Ac ita quoque juxta dicta jam saepe in hac extensione jurisdictionis ratio consuetudinis specialis habenda ac tenenda est.

Quaestio 643. Num ergo etiam Archidiaconus jurisdictionem habeat in regulares ab Episcopo non exemptos, ac monasteria sita intra fines seu districtum sui Archidiaconatus?

Resp. non habet illam, nisi forte generalis aut specialis consuetudo id ei tribuat. Fagn. *in c. dista*, h. t. citans Abb. Jo. And. Butt. Aonch. &c. Laym. *in c. c. dista*, num. 2. Pirh. *ad h. t. num. 16.* obi: Archidiaconus in monasteria sita intra fines suos, eis exempta non sunt à jurisdictione Episcopi, jurisdictionem non habet, nisi eam per diuturnam consuetudinem legitime praescripserit. Hanc quoque rationem, cur Archidiacono Religiosi etiam obo exempti subiecti esse non debeant quo ad correctionem, visitationem, aliosque actus jurisdictionis addit Laym. *loc. cit.* & ex eo Pirh. n. 17. quod cum prae-ter Episcopum ordinarius Religiosorum praelatus sit Abbas seu Praepositus regularis, coelectorem non sit, ut alium Ordinarium habeant. Sed neque ex eo, quod, ut dictum, Archidiaconus spectato jure communi omnem curam totius cleri habeat juxta c. t. & c. *ad hac*, h. t. quod ad jurisdictionem in regulares fundatam intentionem habet, quoniam ostendit, monasterium intra fines sui Archidiaconatus situm fuisse eam fundatum habet Episcopus, ac proinde in petitorio semper obinet, ut constet ex c. *si quis Abbas*, 18. q. 2. nisi monasterium vel privilegium, vel praescripta consuetudine exemptionem ostendere possit. Nam licet Archidiacono cura totius Cleri commissa sit, tamen hoc nomine

non veniunt religioſi ſub monaſteria, juxta Regulam communiter traditam; quod in materia odioſa aut præjudicante appellatione Cleri regulares non comprehendantur. Laym. *loc. cit.* Porro ſi Archidiaconus in plene v. g. novem monaſteria ejusdem Ordinis ac qualitatibus intra eodem fines diſtincta conſuetudine compaſſet jurisdictionem, præſumptionem juris eſſe, quod etiam in decimum monaſterium ejusdem qualitatibus jurisdictionem habet; cum de ſimilibus idem jus cenſetur debeat, argumento *c. cognovitum*, 2. q. 2. Ita tamen ut contra eandem præſumptionem admittatur probatio in contrarium, dum nimirum monaſterium illud decimum oſtenderet, Archidiaconum jurisdictionem in ſe non quomodo exercuiſſe, vel etſi eam exercere volu- iſſet, admiſſum tamen non fuiſſe, tradit Pith. *cit.* n. 16. notab. 3. ſecutus Laym. *loc. cit.* ita explican- tem textum alius diſſicilem *cit. c. diſſe.* pro cu- jus rectiori quoque intelligentia vide, quæ habet Fagn. in *c. nullus*, n. 24. *de foro compet.*

Quæſtio 644. An ſede episcopali vacante, uſque dum eligitur Vicarius Capituli, jurisdictionem exerceat Archidiaconus?

1. Resp. primò: Quod Archidiaconus, etiam mortuo Episcopo ſede vacante, exercere pergit jurisdictionem ſuam propriam; quam habebat & exercebat Episcopo vivo, ſeu ſede plena, de hoc inquam dubitari non poteſt; cum ea utpote ordinaria & diſtincta à jurisdictione episcopali per mortem Episcopi non eliditur aut ſuſpenderetur, quemadmodum jurisdictionis Vicarii Generalis Episcopi, utpote facientis idem cum Episcopo conſiſtendum, eo mortuo mox exparet. Verum illud in dubio remanet, num ſede vacante ſcilicet per octiduum illud, intra quod juxta præſcriptum Trid. ſeſſ. 24. c. 16. à Capitulo eligendus Vicarius, exerceat jurisdictionem & munus Vicarii, nempe talis, qualis eſt Vicarius Generalis Episcopi eo vivente, vel Vicarius Capitularis ſede vacante. Ad quod

2. Resp. ſecundo: Licet de jure communi abſente Episcopo ejusque Vicario Generali, Archidiaconus ipſo facto, ſine aliâ conſtitutione, exerceat jurisdictionem & munus illud dicti Vicarii, ut Sbroz. *de off. Vicar.* l. 1. q. 36. n. 10. Barboſ. *loc. cit.* n. 35. Pith. *ad h. l.* n. 7. citantes Cæſtina. Tuſch. *lit. A. comel.* 482. n. 1. (de talis autem Vicarii munere loqui citatos A. A. ex eo ſatis patet, quod ſignanter dicant, exercere illum munus Vicarii, & eſſe vicei gerentem Episcopi abſente Episcopo; ſiquidem munus Vicarii illi aliâ proprium ſeu diſtinctum à Vicario Episcopi, etiam præſente Episcopo exerceat Archidiaconus) non tamen exerceat illud ſede vacante, ut quidem pendente illo termino octo dierum; eo quod ſede vacante intra dictos octo dies totum Capitulum poteſt & debet adminiſtrare. Pith. *loc. cit.* Barboſ. *loc. cit.* ubi & *de off. Episc.* alleg. 54. n. 163. citans Quirac. in Sum. Bulgar. v. Sed. v. 1. c. 1. d. 1. Riccio in *pr. for. eccl. p. 1. reſol.* 305. in notab. de Vicar. Capit. ſed. vac. Card. de Luca *ad Trid.* d. 31. num. 9. ubi inquit in eo octo dierum ſpacio, quod conceditur ad Vicarii deputatorem, frequentius antiquiore tempore oriebantur controverſiæ inter Capitulum & primam dignitatem ſuper jurisdictionis exercitio, quod à prima dignitate prætendi ſolebat, ubi ea præſentem ſit

Archidiaconus, qui antiquorum Canonum auctoritati innititur ſolent, ex quorum diſpoſitione Vicarius natus in temporalibus eſſet. Verum autem Capitulo regula ſuſſiſt; quoniam hæc antiquæ & nativæ vicariæ poteſtatis Archidiaconi hodie de conſuetudine ab Aula receſſit, & moderni Archidiaconi ſunt potius ebuſi, & in ſola incapacitatione &c. Contra Sbroz. *de off. Vicar.* l. 1. q. 61. ubi ex Abb. in *c. diſſe.* *de off. Archid.* n. 3. & Foſſero ait; interim quod à Capitulo ſede vacante tractatur de Vicarii electione faciendâ, Archidiaconum ſuſtinere vices Vicarii in illis, in quibus de jure communis eſt Vicarius, tradit Foſſer. poſt Abb. Et expreſſus de ſuo ſit idem Sbroz. *loc. cit.* in addit. ad q. 3. Archidiaconi etiam dici poſſunt Vicarii Episcoporum ipſo jure intra octo illos dies Capitulo non eligente Vicarium &c. Idem cum Sbrozio ſentit Zerol. *pr. episc.* p. 1. v. Archidiacon. dum ait: diſtinctum, quod infra octo illos dies Capitulo non eligente Vicarium, Archidiaconus eſt Vicarius ordinarius. Ratio eſt; quia à jure antiquo non eſt recedendum, niſi quod excepta in novo; ſed Concilium dæ ſpatium Capitulo eligendi Vicarium infra octo dies; ergo durante octiduo reſtat Vicarius ipſe Archidiaconus de jure communis &c. Sed neque id jure communi præſcindendo à decreto Tridentino, potuit aliis Archidiaconis; tùm jura illa, quibus Archidiaconus dicitur ſuſſiſtere talis Vicarii, loquantur ſolum de ſede plena; quia loquuntur in caſu Episcopi abſentis. Ita expreſſe Barboſ. *cit.* n. 35. à quo diſſentire videtur Pith. *loc. cit.* dum ait: de jure communi abſente vel mortuo Episcopo id poſſe Archidiaconum; hodie tamen vi Tridentini totum Capitulum debere habere adminiſtrationem.

3. Resp. tertio. Poteſt nihilominus Archidiacono adſcribere breve illud exercitium jurisdictionis intra dictum octiduum legitima conſuetudo Card. de Luca *loc. cit.* ubi tamen & hoc ipſum limitat; ut id illi tunc competat non ratione Archidiaconalis dignitatis, ſed potius ratione primæ dignitatis, quæ, ut ait, nomine Capituli individuus actus expreſcit, ut in eccleſiaſtiſtis ac divinis functionibus Episcopo abſente vel ſede vacante contingit &c. Quinimo tradit Barboſ. *loc. cit.* num. 35. poſſe quoque Archidiaconum acquirere quali poſſeſſionem adminiſtrandi Episcopatum tam in ſpiritualibus quàm temporalibus ſede vacante. & ſi de hujusmodi quali poſſeſſione conſtitueret ex pluribus actibus eo geſtis tempore, quo ſedes vacavit concernentibus dictam adminiſtrationem & jurisdictionem episcopalem, debere ei dari mandatum de manuteneudo, uti id dictum fuſſe per Rotem Archidiacono Vicentino in una Vicent. adminiſtrationis Episcopatus. 16. Decemb. 1624. citante Barboſa pro hoc Poſtium poſſ. ſum. tract. mandati de manuteneudo. dec. 194. ubi etiam num. 2. probet, quod licet de jure communi adminiſtratio Episcopatus ſede vacante ſpectet ad Capitulum juxta *c. bona memoria. de appellat.* tamen de conſuetudine poſſit etiam ſpectare ad Archidiaconum. & num. 6. dicit, hiſ non obſtante, quod ex diſpoſitione Tridentina ſeſſ. 24. c. 16. deputatio Vicarii ſpectet ad Capitulum, quodque dictum Concilium ibidem in fine habeat decretum irritans, inſufficientium & poſſeſſionem contrariam, eo quod decretum irritans operetur, quando eſt juſtificatum, non ante. ac proinde, cum in hoc noſtro caſu

de dadiom sit, num inter dispositio illa Tridentini. ex quo illud non tollit consuetudinem contrariam de iure communi permissam, merito non obstat Archidiacono pendente iudicio matrimoniali dictum decretum, quin interm debeat in sua possessione manerere. Acceditque n. 10. & seq. dicit, similiter non obstat, quod Archidiacono resistat ius, quo casu non datur maius inferiori sine titulo. Tum quia hec ius afficit Capitulo, non tamen resistit Archidiacono, ex quo potest etiam dicta administratio spectare ex consuetudine ad inferiorem, tum quia datur etiam maius inferiori, quando ipsius possessio est diuturna, proest in praesente casu. Ad deinde apud eundem Postumum, n. 13. Rota in dicta vicaria dicit, non obstat, quod non consistit de possessione moderni Archidiaconi; quae fuisse, quod consistit de possessione antecessorum eius in illa dignitate; siquidem haec etiam iuvat successorem; cum datur possidere ipsa dignitas, ut Felin. in c. consuetudinis, n. 14. de rescriptis, & Rota de i. 1. de rescriptis, in notis. Verum de his plura alibi, ubi quis actus electionis Vicarii Capitulare praesidere debeat.

Quaestio 645. Quanam complectatur potestas Archidiaconi.

Resp. in genere, ea haberi sibi in c. 1. & c. ad hoc h. t. item diligenter in recenseri à Butrio & Abb. ad c. 1. ad hoc in princ. Revocarique posse ad duo praecipua capita, ut Fagn. in c. 1. ad hoc, n. 6. nempe ad ea, quae ei competunt tanquam principi Diaconorum Cathedralis, & ad ea, quae sunt simplicis iurisdictionis Episcopalis. Illa enim competunt ei ex ratione, qui caput Diaconorum est; hac vero ei tributa sunt à iure, ut Episcopus facilius vacare possit his, quae sunt Ordinis & auctoritatis Episcopalis, à quibus Archidiaconus excluditur. Fagn. loc. cit. n. 7. Proinde exigua non est ejus potestas; Cum iurisdictionem habeat contentiosam, & in ea sit coram Episcopalis totius & administrat. Fagn. loc. cit. n. 13.

1. Resp. secundò in specie, ea sibi enumerata ab eodem Fagn. n. 24. nempe quod ad ejus potestatem spectat primò audire iurgia singulorum, c. ad hoc h. t. Secundò instituire, c. si plures, dist. 63. Tertiò praecipere subiectis obsequia, c. ad hoc, de excessu prelati. Quartò impetare Diaconis ac Levitis c. ad hoc h. t. Quorundam ex ordine promovendos ad sacros Ordines & beneficia, c. ad hoc, de excessu prelati. Sextò quae corrigenda videntur corrigere & amendare. Septimò curam habere in urbe positurum, & parochias habitationem, c. 1. h. t. Octavò visitare Diocesium. Quae omnia, & si quae alia praeter ea ei competunt, si Archidiaconus voluerit, prout tenetur sedulo adimplere, profecto, ut ait Fagn. loc. cit. n. 30. non supererit illi otium ad alia in universis negotiis peragere. De cetero, dum ex praedictis aliqua ex consuetudine in hac vel illa ecclesia ei non competere, ab ea consuetudine non est revocandum; cum in praedictis magna sit vis consuetudinis. Fagn. cit. n. 30. Nunc de eorum singulis & aliis quibusdam accuratius. Unde sit

Quaestio 646. Qualia iurgia audire, & quas causas cognoscere possit Archidiaconus?

Resp. primò. Dum dicitur de Archidiacono. c. ad hoc h. t. audire debet iurgia singulorum. Laurent. Tract. IV. De Archidiacono.

lorum; intelligendum id est de jurgis Clericorum humilibus, id est, minoribus; majora siquidem iurgia, & actus eorum negotia ad aliorum se, nempe Episcopum, referre debet. Fagn. loc. cit. citans Host. & Jo. And. Pirh. ad h. t. n. 6. similiter causas Clericorum civiles minoris momenti, vel etiam ubi civiliter agitur de crimine, cognoscere potest. Fagn. Pirh. loc. cit. citantes Innoc. in cit. c. ad hoc in princ. Jo. And. ibidem n. 4. Causa enim ejusmodi in prima instantia ad Archidiaconum sunt deferenda Pirh. loc. cit. à quo tamen etiam in his datur ab Episcopo vel ejus Vicario. Generale appellationis iuxta dicta superius. Causas vero civiles arduas cognoscere non potest. Pirh. loc. cit. Tufch. v. Archidiaconus, 482. n. 9. juxta expressum textum c. ad hoc, 5. item in epistola.

2. Resp. secundò in specie. Primò causas criminales & matrimoniales cognoscere nequeunt Archidiaconi, uti nec Decani, alique inferiores Episcopo. Zerol. p. 1. v. Archidiaconus. Pirh. cit. n. 5. juxta expressum textum Tridentini, sess. 24. c. 10. de Rescriptis ubi ait: Ad hoc causa matrimonialis & criminalis non Decano, Archidiaconi aut aliorum inferiorum iudice, etiam visitante, sed Episcopi tantum excoit & iurisdictioni relinquuntur, etiam in praesenti inter Episcopum & Decanum seu Archidiaconum, aut alios inferiores super causis illarum agitur. hi aliqui in quacunque instantia procedat &c. Null tamen obstat, quod minus Archidiaconi, alique inferiores Ordinis dictas causas cognoscant, ubi sunt in immemorabili consuetudine seu possessione; utpote cui possessionis Consuetum mos derogavit, si huiusmodi quasi possessio tribus conformibus, vel etiam per unam sententiam, quae transierit in iudicium (hanc enim quod ad hoc ponitur tribus aequivalere censuit S. Cong. 22. Febr. 1598. apud Gallemart. ad loc. cit. Trid.) probata fuerit. Pignat. Tom. 4. consuet. 35. n. 24. & Tom. 10. cons. 67. n. 22 juxta eundem S. Cong. declarat. 22. Jan. 1598. apud eundem Gallemart. loc. cit. 60 innotuit c. Consuet. S. Congregat. Concilii, Decreto ejusdem Concilii. c. 20. sess. 24. non esse sublatam immemorabilem consuetudinem, secundum quam inferiores Episcopo cognoscunt causas matrimoniales & criminales, idque si huiusmodi immemorabilem consuetudinem tribus sententiis conformibus probatur, non esse impediens eam exercere. Item juxta declarat. ejusdem S. Cong. apud eundem Gallem. de 28. Martii 1598. quae sic habet: Consuet. Congregat., quando inferiores Ordinarii volunt procedere in criminalibus, si legitime consistit de immemorabili quasi possessione Archipresbyteri in cognoscendis deindeque causis criminalibus suorum Clericorum, Decretum illud Concilii non derogare immemorabili quasi possessioni & inde id ea Archipresbyteri seu errandus est &c. Interim tamen, donec probetur immemorabilis illa, cognitio causarum illarum ad Episcopum spectabit. Pignat. loc. cit. Item Tom. 10. cons. 67. n. 22. juxta declarat. S. Cong. Concilii in Burgensi & Salerni. & alibi, ut & apud Gallem. de 28. Martii. 1598. uti etiam Pignat. loc. cit. ait. declarasse S. Cong. in Messanen. pendente iudicio inter Episcopum & Ordinarium inferiorem de super cognitione causarum matrimonialium, criminalium, legatorum ad pios usus & aliorum Episcopo reservatarum, Episcopum debeat in his omnibus cognoscere. Sed neque decretum illud Tridentinum extendit se ad illos, qui nullius Diocesis sunt, sicut nec ad Decanos & Capitulum ab Ordinarii iurisdictione exemptos;

Vando ovam penam adjuvare possit, pro quo Dript, citat gl. in *Clem. Roman. v. tolli, de iuris.* quod tamen ipsum solum tantum viri auctoritate ait Dript. se non probare, na, si pater penam iuris, quæ supponitur iusta & delicto conveniens, superaddatur nova, videatur bis in idipsum puniri delictum.

4. Item adhuc magis dubitatur, num, dum pro crimine imposita est à jure pena alia quam pecuniaria, Archidiaconus illam mutare possit in pecuniariam. De iudice alio superiori, qui habet potestatem dispensandi in criminis v. g. Episcopo juxta *c. si Clerici, §. de adulter. de iud.* admittitur ordinari etiam posse, etiam post laicam sententiam, & pro hoc à Dript. citantur Butrio. Host. Felto. Anchar. in *cir. c. si. Quia* & post sententiam condemnatoriam pronuntiatam (in genere loquendo) posse iudicem ecclesiasticum, sive in Ordinarius sive delegatus sit, dum adhuc sedet pro tribunali in continente penam à jure impositam permutare juxta legem, quæ vult iudicem secundum qualitatem posse penam arbitrari & temperare; id verò non posse iudicem delegatum post illam laicam sententiam, quæ facilitate dispensandi caret, ex Fagn. astruit Dript, vide dicta de hoc de Vicario Generali Episcopi, quæ à fortiori locum habent in Archidiacono.

Quaestio 649. Num multas pecuniarias à se impositas sibi applicare, seu in suum usum convertere possit Archidiaconus.

R Esp. negativè. Sed ex piis locis aut nobis impendenda. Hostiens. in *c. irrefragabili, de off. Ordinari. num. 2. vers. Caveat tamen.* ubi dicit cavendum esse Prelatis ecclesiasticis, ne penas pecuniarias in pios usus convertendas sibi inbutent; quia tunc vehementer presumuntur id facere non ad correctionem, sed ad quantum. Gemito. in *c. si Canonici §. licet, de n. 4. de off. ordinari. in 6. Covar. l. 3. var. resol. c. 9. & hac juxta expressum præceptum Tridentini sess. 25. c. 3. de Reform. ubi postquam dixisset: *licet iudicibus ecclesiasticis per multas pecuniarias procedere:* hanc adjicit conditionem: ita tamen, ut dicta multa pecuniaria seu pios ibi existantibus eo ipsi, quid exacte fuerit assignari debeant. Ex quibus etiam infert Barboz. citans pro hoc Piacet. in *pr. Episc.* Episcopum (idem ut recte addit Dript, est de Archidiacono) se quidem posse convertere illas multas in usum fabrice Ecclesie Cathedralis, aut etiam in mercedem seu salarium Vicarii sui Generalis aliorumve Officialium Curie. De quo vide dicta à nobis supra, uti de Salario Vicarii Generalis ubi etiam dictum, ne quidem consuetudinem ad hoc suffragari, eo quod; ut Fagn. S. Congreg. Concil. declaravit istiusmodi penas pecuniarias ab Episcopo pios usus applicandas, contraria consuetudine non obstantia. Quicquid sit de eo, num talis consuetudo vergat in grave præjudicium pauperum & piorum locorum, quibus tales multas de jure debita occasione talis consuetudinis subtrahantur, unde gravissimè peccare primos auctores talis consuetudinis piis locis injuriosæ ait Dript. *loc. cit. a. 5.* quicquid inquam sit de hoc, cum talis multas, etsi dicantur appli-*

candæ piis locis, non propterea ita debeantur illis, ut aliò eas convertendo illis fiat injuria, non secus ac, licet dicantur superfluis Clericorum eroganda pauperibus, non statim ex eo illis ad ea jus nascitur strictum, ut per subtractionem seu non erogationem illorum in eos dicatur iis fieri injuria. Quin potius dicatur consuetudinem talem improbari, quis fomes est avaritiæ & cupiditatis. Jam verò si tales multas ac quidem ab Episcopo converti possunt in salarium Vicarii aut Officialium, multo magis Episcopus vel etiam Vicarius ipse aut Archidiaconus eas sibi applicare poterit.

2. Illud forte aliqua ratione in contrarium facere videri possit, quod in *c. distans filius, de off. iud. ordinari.* habetur, ubi Abbas Rhotomagensis. ad quem pertinebat citatio hominum quique parochiarum, item examinatio & delictis cumulative tamen cum Episcopo Venetensi, postquam expulisset Papa, ab antiquo pertineret ad suum monasterium tertium partem emendarum, quia homines illarum quinque parochiarum pro suis excessibusolvere compellebantur, (super quo ab Episcopo dicto molestabatur) hoc ipsum ei à Pontifice non fuit abjudicatum. Ex quo inferri videretur, posse iudicem ecclesiasticum applicare sibi saltem partem penarum pecuniarum provenientium ex spirituali jurisdictione, stante scilicet antiqua consuetudine. Sed quid si dicatur, ex speciali Papa concessione id deinceps permissum isti Abbati? aut jam antiquitus obvenisse illi ex privilegio Apostolico, quod indubitatè & auctoriter præterire poterat, ubi illa consuetudo erat immemorialis, quia immemorialitas possessionis illam virtutem habet, ut vi illius præsumatur titulus sufficiens, & allegari possit optimus titulus de mundo. vel si dicatur, dictum Prelatum tempore applicuisse dictam multam locis & usibus piis, dum non fuit mensa Abbatiali, sed seu monasterio seu Conventui Religiosorum suorum sustentationi applicasset, sive de cetero monasterium illud fuerit dives sive egens. Vel denique si dicatur, Tridentinum juxta memoratam S. Congregationis declarationem consuetudines istius modi deinceps, ne essent, impedivisse. Quod verò in confirmationem benignioris hujus opinionis assert Laur. Dript, citatur; quod licet Judex ordinarius stringatur ad gratis reddendum officium argumento *c. ad Apostolicam, §. fin. de Simon. & juxta Host. ibidem num. 3. v. ac emenda.* posse tamen eum sponte levare juxta eundem Host. in *c. cum ab omni specie, num. 2. de rit. & honest. cleric.* id inquam parum ad rem facit, dum ejusmodi sponta non sumuntur ex dictis multis pecuniariis.

3. De cetero, dum Episcopus aliisque Prelati ecclesiastici, & inter hos Archidiaconi, qui tales multas imponere possunt, ipsi verè ac evidenter egeant, poterunt illas sibi ipsis applicare, & in proprias necessitates convertere. Host. in *cir. c. irrefragabili.* Jo. And. Felto. But. Gemito. aliique citati à Fagn. *in 3. var. de off. ordinari.* non secus ac obligatus facere elemosinam nomine altaris sibi ipsi, vel etiam consanguineis suis, si ipse aut consanguineus evidenter egeant, applicare potest juxta D. Thom. in *4. sent. dist. 8. q. 2. n. 2. Abb. Felto. &c.* Cum hac tamen adhuc distinctione, ut id possit Judex talis ecclesiasticus

quod ad eas multas, quæ à sacris Canonibus vel statutis Synodalibus pro delictis ad rectam quantitatem præfixæ. Secus verò sit de iis, quæ ejus arbitrio, vel per sententiam, nulla præcedente Canonum vel statutorum synodali determinatione; eò quod hæc adhuc pils locis vel ubi sunt applicandæ. Fagn. *loc. cit.* & ex eo Dript. juxta quod sæpius cœsuit S. Congregatio. Quin & hæc ratione potius non Residentium & coocubinariorum applicandas in hoc casu (sempe ipso iudice ecclesiastico egente) adhuc pils locis tradit Barboſa ex decreto Concilii; sic dectum referente Aldan. *in compend. resolu. l. 5. tit. 2. num. 2.*

Quæstio 650. An, & qualiter Archidiaconus ferre possit censuras, & in specie an possit excommunicare?

1. **R**esp. primò. Ex antiquis & primæ institutionis Archidiaconi potestatem ferendi censuras, & nominationem excommunicationem non habebant; quia olim seu primitus tantum rerum ecclesiasticarum custodia & administratio, nulla autem jurisdictio aut cura animarum eidem commissa fuit. Laym. *ad c. Archidiacono. h. t. Pirh. ad h. t. num. 14.*

2. Resp. secundò. Sed & postmodum, dum progrediente tempore major evasit Archidiaconi potestas, ita ut & curam animarum haberet, ut constat ex *c. cum in candidis. de electi. & jurisdictionem ordinariam fori exteriori in aliis clericos c. 1. & 7. h. t.* Quia & excommunicare & censuras ferre posset, ut manifestè constat ex *c. dudum. de electi. & c. 1. de eo, qui fuerit ordin. suspens. & ibi gl. v. Archidiaconum.* Adhuc tamen hanc potestatem excommunicandi, aliisque censuras ferendi non tam de jure communi habuit aut modo habet, quàm vel ex speciali Episcopi commissione, vel ex consuetudine legitimè præscripta. Laym. *loc. cit.* Barboſa. *jur. ecclies. l. 1. c. 24. num. 29.* ubi ait: Archidiaconus censuras imponit, non tamen sine Episcopi auctoritate (pro quo citat Galgan. *de jur. publ. l. 3. tit. 2. num. 6.*) vel ex speciali consuetudine; non autem omnino proprio, pro quo citat Zech. *de rep. ncl. tit. 24. num. 13.* Suar. *de censur. d. 2. l. 2. num. 9.* Ant. Fabric. *in pr. benef. tit. de benef. cum dignit. num. 24.* Et Pirh. *cit. num. 14.* ubi: valde probabile est, quod Archidiaconus non jure communi, sed solum vel ex speciali commissione Episcopi, quo sensu accipiebamur *cit. l. 2. de eo qui fuerit, ord. vel ex consuetudine legitimè præscripta excommunicare possit, aliisque censuras imponere juxta gl. in c. Archidiacono h. t. v. promulgare & ibidem Abb. num. 1.* Et clarissimè Azor. *inſp. mor. l. 3. c. 14. q. 3.* ubi: Archidiaconus jure communi non habet potestatem excommunicandi, suspendendi, factis interdicendi, & hoc est, quod voluit jura in *c. Archidiacono. de off. Archid.* potestatem tamen habere Episcopi auctoritate demandatam & commissam, aut consuetudine comparatam, quam habebat olim Archidiaconus Ambianensis, ut constat ex *c. dudum. de electi.* ita ille. Sed neque ex eo, quod de jure communi curam illam animarum consistentem in jurisdictione fori exteriori habebat, sequitur, habere quoque eum de jure communi potestatem censuras ferendi,

Nam licet Laym. *Theol. mor. l. 1. traç. f. 1. c. 1.* dicat ad hanc jurisdictionem spectare, posse inobedientes penalis ac censuræ coercere, nil tamen verat dicere, jurisdictionem illam non ita completè acceptam ei de jure communi competere; argumento olim aliorum textuum citatorum. Idque satis exprimit Azor, dum post paulò ante citata ejus verba mox subiicit: jure itaque communi Archidiaconus habet curam animarum; quæ possit clericos corrigere, eorum jurgia & causas audire, delicta ad Episcopum deferre. Atque ita tota res hæc pendet à consuetudine. Laym. *loc. cit.* citans *c. legimus. 24. dist. 93.*

Quæstio 651. An, & qualiter visitare possit Archidiaconus?

1. **R**esp. primò. De jure communi competit ei potestas visitandi, ut constat ex *c. 1. & c. h. t.* estque visitatio hæc præcipuum ferè pæntium officii ac jurisdictionis Archidiaconalis; tam salutaris, ut rectè inquit Laur. Dript. quàm necessaria, dum per illam Episcopi rite impensam subsidiariam operam omnis Concilii Tridentini quod ad hæresum & pravorum dogmatum eradicationem, corruptorum morum correctionem, cultus & honoris divini promotionem tutè et efficacissimè ad effectum deducitur.

2. Resp. secundò circa hanc visitationem statuitur primò *c. 1. h. t.* ut Archidiaconus de retriò in tertium annum (hoc est, scilicet tertio quoque anno) si Episcopus non potest paracham universam (hoc est totam Diocesim, ut Pirh. *ad h. t. n. 8.*) circumveniat, & cunctis, quæ emendatione indigent, ad vicem Episcopi sui corrigat & emendet. Verumtamen jure novo Tridentini *sess. 24. c. 3.* statuitur, ut Episcopi propriam Diocesim per se ipsos, aut si legitime impedit fuerint; per suum Vicarium Generalem aut visitatorem, si quo aonis totam propter ejus latitudinem visitare non poterunt, scilicet majorem ejus partem, ita tamen, ut toto biennio per se vel visitatores suos complectatur, visitare non prætermittant.

3. Statuitur secundò à Trid. *loc. cit.* quod Archidiaconi, Decani, & alii inferiores in suis ecclesiis, ubi hætenus visitationem exercere legitime consueverunt, debeant deinceps assumpto Notario de consensu Episcopi ibidem visitare per semetipsos. Unde apparet in hoc differentia inter Episcopum & Archidiaconum; nempe quod Episcopus linguare decessus, aut illis occupationibus implicatus visitatorem personaliter explere oequiverit, possit per suum Generalem Vicarium aut visitatorem expedire. Archidiaconi autem per se ipsos tantum visitare possint, etiam in casu legitimè impediti, ut clarè ostendit adversaria illa *c. Archidiaconi autem;* nec non taxativè per se ipsos tantum Fagn. *in c. procuratores. de censur. n. 9.* ubi etiam rationem hujus differentie addit, & num. 10, subdit; hinc Archidiacono suum Archidiaconum per alium visitare volenti ex S. Congregat. sententia prohibere Episcopum, non obstat, quod ex immemoriali consuetudine ipsi & prædecessores sui per alium visitant. Ex quibus Fagnani verbis inquit Laurent. Dript. *in spec. Archidiacon. a. 9.* à contracto sensu elici possit, possit

posse Episcopum Archidiaconi sui concedere, ut per alios visitent; idque ob rationabiles causas, si vel ageritum decumbat, aut alio modo inhabiles, si abentes sint, vel aliorum locorum Praelati, & semper residere nequeant, & cum Episcoporum licentia abint &c. & confirmat hac praxi moderna, iudicique pro hoc statuta Synodalia Otobrugensia, in quibus dicitur: ut bono suo Archidiaconi prorsum sit simulque officio, volumus non nisi tales Commissarios adhibere, quàm qui bonae fame vitaeque inculpata, & moribus integris, & zelosi, ob annexam etiam jurisdictionem sufficientem doctrinam &c. Interim tamen Episcoporum, ut loquitur idem, interest scire, an in tali causa ad id munus idonei substituantur ab Archidiacono Commissarii. Absolutè tamen consentire nequit Episcopus, ut id officii secularibus committatur, dum in visitationibus tam episcopalis quàm Archidiaconalibus super personarum ecclesiasticarum actis, moribus & conversatione debeat fieri inquisitio, & enalico in personam ecclesiasticam sub pena excommunicationis interdicatur. c. 2. de *for. comp.* Illud quoque notandum, quod ad *loc. cit.* Tridentini ait Gallemart. si jurisdictionis istorum inferiorum versaretur solum in videndis rationibus & computis ecclesiasticis, per substitutos possent implere munus suum. De cetero profectò huius decreti manifestè satisfit, dum Archidiaconi visitationis istiusmodi molestiam uecliantes eandem committunt aliis tantum Theologis morali quàm jure Canonico admodum rudibus, nec non sordido quælitu & ventu, etiam ad scandalum grave ipsorum, quos visitant, deditis.

4. Statuitur item *cir. loc. à Tridentino*, ut Archidiaconi aliiq. inferiores jux illud visitandi habentes visitationis suae rationem Episcopo littera mensuram reddere, & depositiones testium, ac integris actis ei exhibere teneantur. Idque eo fine, ut Episcopus sciat statum suae Dioecesis & animarum sibi commissarum. Neque tamen ideo Episcopus, aut eo impedito Vicarius aut visitator illius prohibetur easdem ecclesias seorsim visitare, non obstantibus, inquit Concilium, quacumque consuetudine, etiam immemoriali, atque exemptionibus & privilegiis quibuscumque. Laym. *ad c. 1. h. t. nom. 6. Pirh. n. 8.* Imò, ubi negligentiam adverteret Episcopus, deberet iterato visitare; cum illi praecepta sua animarum ex officio incumbat. Ait tamen ad *sir. loc. Trid. Gallemart.* licet Episcopus possit iterum visitare ecclesias visitatas ab inferioribus, non potest tamen iterum punire punitos ab eis, nec ab eis absolutos cogere ad innocentiam suam demonstrandam. Quam verò salutaria foret quandoque iterata illa Episcoporum visitatio satis indicant verba Adolphi III. Archiepiscopi Coloniensis apud Dripte. a. 3. dum inquit: *hactenus aito saepe dormierunt Episcopi de Archidiaconorum visitatione securi, qui speciem quandam visitationis retinebant, sed de formam, & praevarum officialium seu visitatorum quæstum visitum ac reprehensibilem nunquam professi, quod nunc ferè querimus tot hereses, & secta, morisque corrupti eo usque invaluisse, nec faceret adeò disciplina ecclesiastica neglecta, si recte visitatum ab eis, quibus hoc munus incumbit, susceperet.* Quibus ipse Dripte, ex suo addit: sed P. Laurent. *Tract. IV. De Archidiaconis.*

in his malis nōo Archidiaconi solum, sed & Episcopi culpandi sunt, quippe quibus praecipua animarum cura ex officio iocumbebat, nec securum erat, Archidiaconorum, quos ipsi negligentes advertebant, eorum omnia credere, sed per seipso gregi sibi commisso intendere, crebro visitare, & casu quo hac ob negotiorum multitudinem vel non licebat, vel possibile non erat, saltem per viros, in quibus sciebant esse timorem Domini, velum domus Dei ad vicia haereticasque eradicandas, pravosque coercendos magnanimitatem, & suos in Spiritualibus Vicarios Generales similis perficere. Licet enim Archidiaconus sit Episcopi oculus, est tamen talis oculus, qui & ipse in videndo perit, & ab intrinsecis, nisi videns, cuius est oculus, bene dirigat, defectus varios incurere potest &c. Potest quoque Episcopos praestituere terminum Archidiacono ad visitationem expediendam, & praescribere comitatum ac equitarum, ut osen sit ecclesiae, quam visitat. *Pirh. loc. cit. juxta declarationem S. Coog. apud Gallemart. ad sir. loc. Trid. uti & apud Pralec. in pr. episc. p. 2. c. 3. a. 8. nom. 12. quem citat Pirh.* Porro visitatores praevisituali moderata sibi ac suis necessaria oihil omisso exigere aut accipere debent Laym. *cir. n. 6. de quo vide ipsum textum solum Tridentini cit. c. 3. ejusdemque declarationes allatas à Gallemart.*

5. Statuitur denique circa hanc Archidiaconorum visitationem c. 6. h. t. ut non nisi semel in anno ecclesias proprias seu parochias speciatim ad suum Archidiaconatum spectantes visitet, nisi causa specialis emergerit, ob quam saepius visitari debeant.

Quaestio 52. Quid potestatis habeat Archidiaconus circa visitanda monasteria Regularium.

1. Resp. primò. Archidiaconi nullam habent potestatem visitandi in monasteria, siue sint mendicantium, siue oon mendicantium, praeterquam unum, quod de hoc satis constat ex responsione negativa data supra ad quaesitum: cum jurisdictionis (cejus praecipuum ferè exercitium consistit in visitatione & correctione) Archidiaconorum sa extendat ad monasteria non exempta aliis à jurisdictione episcopali. Hic tamen in specie confirmatur ex eo, quod ne quidem ipsi Ordinarii seu Episcopi hanc potestatem habeant. Licet enim Episcopi assistentiam juris communis ac Tridentini habeat super jurisdictione Spiritualis in omnibus ecclesiis tam regularibus quàm secularibus suae Dioecesis c. *omnium. de praescriptioib. Fagn. lib. 6. modò tamen monasteria ferè omnia per diversis Pontificum privilegia exempta sunt à jurisdictione Episcopali, praecipue quò ad hoc visitationis punctum. Fagn. in c. tuarum de privileg. n. 12. ubi i regulares sunt exempti secunda specie, & sic non comprehensi in decretali velentur. de privil. in 6. Sed etiam Apostolica quoruncumque Ordinum Regularios totaliter eximit ab Ordinariarum jurisdictione, etiam sectione de hacti commissi, contrariis ini, ac rei existentes extra locum exemptum &c. nisi forte monasteria suæ cõmendata, & in eis non*

Y 3 viges

viget regularis observantia (secus est, si in iis viget regularis observantia. Fagn. in c. grave. de off. jud. ord. n. 17. & Gallemart. ad c. 8. sess. 25. Trid.) quia tunc ipsa monasteria & eorum commedantia visitari possunt ab Episcopo loci vel viciniori, tanquam sedis Apostolicæ delegato (adeoque adhuc eorum exemptio non violatur; quia auctoritas delegata non violat exemptionem Fagn. inc. c. 20. sess. 25. de regular. Adeoque ias Ordinariorum visitandi monasteria, ac corrigendi Regulares tantum est habituale, & in defectu & in ocellariæ, dum nimirum illi, quibus ex officio incumbit visitare & viti corrigere, ad negligunt, vel in speciem solum visitant. In quo casu evigilat & quodammodo reviviscit ius Episcoporum visitandi actualiter, quod alias, dum Abbas alique visitatores suo fungentur officio, tantum est in habitu.

2. Resp. nihilominus secundò, Monasteria in congregationem redacta, siue sint virorum siue mulierum; quibus imminet cura animarum personarum secularium præter eas, quæ sunt de familia illorum monasteriorum, ut dum ecclesiæ Regularis simul est parochialis, indubitatè ab Episcopo, ejus Vicario & Archidiacono intra ejus Archidiaconatum sita, visitari possunt in illa tantum, quæ eorum animarum & sacramentorum administrationem concernunt. Fagn. in c. grave. de off. jud. ord. n. 14. juxta expressum textum Trident. sess. 22. c. 11. de Regular. Et quodd, si ecclesiæ regularis sit divisa, ut pro una parte serviat regularibus, pro alia parte parochianis secularibus, in tali casu sola illa pars, quæ deservit parochianis, & parochiæ vicem habet, non autem illa, quæ regularibus propria est, ab Episcopo, ejus Vicario, vel Archidiacono visitari poterit Dript. loc. cit. a. 7. Idem est de ecclesiis parochialibus perpetuo unitis & annexis monasteriis Regularium; si anim eas visitare possit Episcopus vi Trident. sess. 7. c. 7. de Reform. idem poterit Archidiaconus. Notandum etiam hic est, quod habet Gallemart. ad cit. c. 7. sess. 7. Nimirum censuisse, Episcopum posse visitare ecclesiis parochiales unitas monasterio Canonico-regularium, tamen si Generalis in eo sedem ordinariam principalem habeat. Item quod habet Fagn. in cit. c. grave. n. 16. nimirum, quod licet visitari possint dictæ ecclesiæ unitæ & annexæ monasterio, visitare tamen non possit Episcopus domos ipsarum parochialium, in quibus non viget regularis observantia, sed soli parochi Regulares ab ipso approbati habitant, ut alias respondit S. Congregatio.

Questio 653. An, & quomodo Archidiaconus visitare possit ipsos Regulares expeditos ad curam in parochialibus?

R Esp. tametsi superior Regularis Abbas, Prior, Rector, seu quovis alio nomine vocetur ordinarius Judex horum Regularium; adeoque ad solum illum superiorem spectet regularium correctio. Fagn. in c. quante de off. ordin. num. 2. & 14. Quin & in Regularium privilegiis apud Fagn. in c. tuarum de privileg. à num. 28. ex-

prestiti inhibetur locorum Ordinariis, ne abique speciali commissione Sedis Apostolicæ in personas Regularium aliquam excommunicationis, suspensionis & interdicti sententiam specialiter vel generaliter quomodolibet promulgent præsumant. Quod privilegium tantum abest, ut sit sublatum per c. volentes. de ass. Legat. ut potius in eo fuerit præservatum. Lactè etiam ex decreto Tridentini c. 3. sess. 6. Regulares exempti dependentes extra claustra, si delinquant, subiciantur visitationi, correctioni, punctioni Ordinarii non nisi Sedis Apostolicæ delegati. Verumtamen Regulares administrantes parochias, etiam pleno jure subiectis monasteriis, quales habent visitationi. correctioni, punctioni Ordinarii, non tantum exercenti delegatam, sed Ordinationem jurisdictionem, seu visitari possunt non tantum ab Episcopo ejusque Vicario Generali, sed & ab Archidiacono in iis, quæ eorum animarum & sacramentorum administrationem concernunt. Proinde si parochus Regularis v. g. copulet alienos parochianos sine dimissoria, vel suos sine proclamationibus, sit negligens in peragendis divinis, intermitte lectionem Carechismi &c. in Episcopi, ejus Vicarii vel Archidiaconi potestatem erit, illum juxta statuta Concilii Trident. & SS. Canonum punire juxta excessus exigentiam. Quin & eundem verbosius corrigere, si in processu visitationis, aut rumore fundaro intellexerit eum scandalose vivere, esse contumacem, frequentare tabernas, ebrietas deditum, conversari cum personis suspectis, idque cum commutatione. Quod nisi emendet, velit eum vel Episcopo, vel ejus superiori denunciare, & amonitionem procurare. De cetero si delictum commiserit non coarctentur curam animarum, vel Sacramentorum administrationem, nec ab Episcopo aut ejus Vicario, multoque minus ab Archidiacono puniri poterunt; sed in tali casu Archidiaconus delictum referre debet ad Episcopum, qui si sit notorium & probatum, superiori regulari demandare debet ut delinquentem puniat, vel si necessitas aut gravitas postulat à eum eum amoveat, itaque de punctionis certotem faciat. Quod si superior tali mandato non obtemperet, & delinquentem non puniat, & de punctione eorum Episcopo non doceat, jam tum in potestatem Episcopi erit, ut tanquam Sedis Apostolicæ delegatus defectum superioris suppleat, & delinquentem secundum jurisdictionem puniat, ut Fagnam. in c. tuarum. de privileg. n. 42.

Questio 654. Qualiter in praxi ab Archidiacono (idem est de alio visitatore Synodali, aut ab Episcopo constituto) instituenda visitatio.

R Esp. methodum istam & praxin conformet magis ad usum hunc Germaniæ nostræ partium perspicue sitis & bene tradi à R. P. Laurentio Dript, Ordinis S. Benedicti Professo Gladbachensi Episcopi Paderbornensis Vicarii seu Commissarii in Spiritualibus Generali, dum ante annos circiter 19. ibidem Philosophiam doceret, in libello, quem inscripsit *Speculum Archidiaconale. sess. 2. a. 1.* Unde eam hic iidem ferè Aulhoets verbis apponere lubuit. Quod itaque attinet præmittenda isti visitationi, Archi-

Archidiaconus vel alius visitator Synodalis visitationem instituere intendens, tribus vel quatuor septimanis ante idipsum Archidiaconatus sui Pastorem intimari curet, expedito mandato penali ad ipsos eorumque Sacellanos, Vicarios, Custodes, Ludimagistros, templorum & pauperum Proviosores, nec non testes Synodales, ut singuli respectivè suæ, ecclesiæ, pauperum &c. gravamina: Custodes supplicatilis & ornamentorum ecclesiæ, Ludimagistri puerorum Scholæ frequentantium vel frequentare omittentium; testes quoque Synodales specificationem excessuum ab ultima visitatione commissorum & nomine excessuum, Proviosores quoque templorum & pauperum exitum computum redditum ecclesiæ & pauperum tam percceptorum quam expolitorum, & restantium ipsis ostendendum à die inscriptionis per Pedellum synodalem faciendam expediant, & expedita per dictum Pedellum presentari curent; idque eo fine, ut gravamina singula ponderari, oportuna singula remedia preparari, & tanto expeditius ipsa visitatio expediti possit. Hujus mandati formulam vide apud eundem *secl. 3.*

2. Catalogum excessuum ad visitationem synodalem & Archidiaconalem spectantium, & testibus synodalibus denunciandorum ponit sequentem, 1. Acatholicos Libros habere domi. 2. diebus festis non audire concionem, 3. diebus festis laborare. 4. diebus festis sub divinis habere in populo. 5. diebus prohibitis comedere carnes aut alius proponere comedendas. 6. tempore paschali non communicasse. 7. infirmos Sacramentis monentibus non satis mature denunciassse Pastorem. 8. in templo sub divinis & in processionibus indecenter & scandalose se gessisse. 9. Infantes intra octo dies non curasse baptizari, aut ab hereticis. 10. Sponsum & sponsam antequam in facia ecclesiæ copulati cohabitare in eadem domo. 11. sine proclamationibus, sine venia vel coram Prædicantibus aut aliis Pastoribus contraxisse matrimonium. 12. rixari cum Pastoribus, sique honorem debitum non deferre. 13. pejorare & blasphemare. 14. Veneres tractare cum liberis, conjugatis, ecclesiasticis, & impodica verba & cantilenas usurpare. 15. personas peregrinas inhonestas & suspectas in adibus retinere. 16. committere furti sacrilegia. 17. uti remediis superstitiosis in pecoribus & hominibus.

3. Exhibitis gravaminibus, rationibus, excessibus, aliisque, Archidiaconus examinare debet singula, & quomodo gravaminibus obviari, excessus poni debent considerare; præ omnibus autem delictis ad se contra alterum querelis non statim fidem adhibere, sed iudicium suum, donec partem accusatam audierit, suspendere, in quo est maximum lapsus offensiva & peccata scandali, dum nimis contra legem divinam naturalem & humanam para lesis & accusata non citari & audiri, à visitatoribus nimia facilitate credendi, & temerariè suspicandi decepti jam præjudicatur & condemnatur, de quo vicio lege S. Bernard. *lib. 2. de considerat. ad Eugen. Papam. c. 3.*

4. Quod attinet inchnationem visitationis, gravaminibus, rationibus, excessibus diligenter excussa, Archidiaconus ejusve Commisarius, vel alius visitator assumptio secum Notatio

pergit ad locum, in quo visitationem inchoare intendit, præmissis nuntio Synodali, qui ejus adventum prædie significet, ac excessus seu orlinquentes à testibus Synodalibus denunciatos ad diem sequentem citari curat. Cùm verò loco jam dicto appropinquaverit, in honorem & reverentiam episcopalis officii, cujus in hac parte vices agit visitator, campæ omnes polsantur eousque, donec ad hospitium, in quo duratur visitatione commoraturus est, pervenerit. Quod si fiat tempestivè in dicto loco compareat, mox ex hospitio pergit ad ecclesiam visitandam, & in suppedaneo ante summum altare sibi preparato genuflexus ad tempus aliquod orans adorat primum Venerabile, dum salutat loci Pastorem, & successum visitationis, ut ad promotionem honoris Dei, & proximorum adificationem perficiatur, commendat.

5. Quæ autem visitanda occurrunt in triplici sunt differentia. Loca, res, personæ. Loca visitanda sunt 1. ecclesiæ parochiales & filiales. 2. Oratoria. 3. Hospitalia. 4. Conventus. 5. Oficiarium. 6. Confraternitates. 7. Scholæ. Res visitandæ. SS. Eucharistia Sacramentum. SS. Olea cum Chrismate. Fons baptismalis. Reliquiæ. Capellæ. Altaris. Sacra. Fons aquæ benedictæ. Sepulchra, Sacristia, Cruces, Calices. Patenæ. Corporalia. Purificationis. Vestimenta sana. Mappa & robæ. Mantilia. Thuribula. Lampades. Candelabra. Musalia. Antiphonaria. Gradualia. Chorus, organum. Officia. Juspationes. Fundationes piz. Elemosynæ. Campanæ. Januæ. Personæ visitandæ. Pastores. Sacellani. Vicarii. Templarii. Proviosores pauperum. Thesaurarius seu Custos. Ludimagister & Ludimagistra. Testes Synodales. Obstetrix. Parochiani.

6. Mane facto, cum Visitatori visum fuerit, per custodem tribus vicibus datur signum ad divina & visitationem. Cùm verò tertium signum inchoatum fuerit, pergit ex hospitio suo ad Ecclesiam, in cujus introitu Pastor eundem expectat, & pulsantibus organis ad summum altare deducit, ubi genuflexus aliquandiu orat, dein ad Sacristiam pergit, si Sacerdos fuerit, ad celebrandum, vel de Spiritu S. (si festum non fuerit) vel si fuerit, cum collecta de eodem, se disponit. Quod si Sacerdos non fuerit, superpelliceo se induit, & ante factum per Pastorem vel ejus Sacellanum celebrandum curat sibi exponi Venetabile tsm in Monstrantia, quàm Ciborio, sedique purificatione & datâ benedictione, vel à se, si Sacerdos sit, vel à celebrato cum versu *Genitori, &c.* fugit & visitat ipsam Eucharistiam & inquit. Primum è quali materia sint Monstrantia & Ciborium. Secundum an sit munda. Tertiò Tabernaculum quale sit, ligneum vel lapideum, an humidum: quo loco situm, an decenter ornatum. Quartò quando Hostia ultimò consecrata, & quoties renovetur. Quintò quis Sacra clavem custodiat, Dein purificatione iterum & absque ulteriore benedictione recluso Sacramento, curat sibi sacra olea adferri, quæ si inventis Sacra inchoat ad alium locum à se designandum transferri curabit: nihil enim aliud sacro includi convenit, quàm cui adorationis cultus debetur; inspicere etiam debet vasa, an munda, an ultimo

Paschate vetere combusto olea sint renovata. Illique iturum reclusis, pergat ad Baptisterium, illudque inspectis, an sit mundum, clausum, Vigiliis Pasche & Pentecostes renovatum, & penes quem sit custodia clavium. Deinde visitare debet SS. Reliquias, si quas sint; altaria & capellas, & inquirere an consecrata & inviolata. Si celebretur in portatili, an sit integrum & satis magnum, ut calicem cum hostia capere possit. Imagines, sacristiam, ecclesie pavementum, fenestras, suggestum, confessionale, camiterium, ossuarium, & si cetera hæc quicquam reparandum, ordinandum vel renovandum inveniat, id ipsum præ omnibus post absolutum sacrum, quantum cum minore communitatis & ecclesie gravamine fieri possit, ordinet.

7. His ita peractis & per Notarium diligenter annotatis, ipse Visitator vel alius ab ipso designatus sacrum Missæ officium pollicitibus continuò organis celebret. Quo peracto pergat ad mensam in medio chori, vel ante ipsum positam, & cum Pastore, Sacellano & Notario (crucifixo & cæreo ardente superpositis) illi assidens, sive Sacrum inchoatam visitationem continuat, excessibus synodalibus tantisper, donec ad hospitium redeat, rejectis, causas enim fornicationum, adulteriorum, blasphemiarum &c. in ecclesia vel sacristia, choro, & ecclesia vicine examinare contrariarum reverentia tam sanctis locis debet; eo quod hoc iudicio ordinari contentiones, dum unus negat, alter affirmat, &c. interveniant, quas indecentes coram Venerabili quis non videt?

8. Antequam Visitator ad interrogatoria procedat, prius curabit sibi exhiberi prothocollum ultimò habitæ visitationis, & an ea, quæ in ea ordinaverit, sive data executioni, inquiret. Si non, & sub pena demandata sint, multæ indictæ executionem præcipiat, & sub nova graviore ejusdem ordinati executionem mandet; ea tamen quæ ordinat cum discretione & sine magno subditorum gravamine, ordinet, ne inobedientes de gravitate mandati quæri possint, sed soli contumaciae suæ damnum ex inobedientia reatum imputare habeant.

9. Demum acceritis testibus synodalibus, tam antiquis, quam novis, ecclesie item provisoribus, Custode, Ludimagistro & Lodimagistræ ad interrogatoria procedat & inquiret. *Primo* circa ecclesiam, an sit parochialis, an filialis & quas habeat. 2. Quis illius Patronus. 3. An, & quodim de decario illius servetur. 4. An sit lampas in ea, & ex qua materia. 5. An perpetuò sit lumen coram Venerabili. 6. Cujus medius de oleo provideatur. 7. An sint dissolutiones ratione sedilium & inter quos. 8. An sit organum, & à quo possit. 9. Quis det organum mercedem, & si officio suo satisfaciat. 10. An barretici in ecclesia vel camiterio sepellantur. 11. An libros pro divinis peragendis necessarios habeat, scilicet Missale, Graduale, Antiphonale. 12. An pastor habeat Agendam, & qualem. 13. An liber sit baptizatorum, confirmatorum, matrimonio junctorum, defunctorum, & si exhibeatur. 14. An qui ecclesia sunt debitorum, hypothecam sufficientem dediderint. 15. An mane, meridie & vespere detur signum ad salutacionem angelicam. 16. An camiterium undique sit clausum, & ab incursu pecorum liberum. 17. Quo loco infantes sine Baptismo morientes sepellantur. 18. Circa oblata pia

quis disponat, & quibus usibus applicentur. *Secundo* circa personam Pastoris, eodem tantisper recedente. 1. Cujus nominis, conversationis & viræ. 2. An in domo sua personas suspectas habeat. 3. An tabernas frequenter. 4. An contentiosus & ad rixas proclivis. 5. An diligenter faciat suum officium concionando, catechizando, infirmos visitando, summum Sacrum diebus dominicis & festis celebrando. 6. An quandoque nocte abijt à parochia nemine substituto, cum periculo, quod puer aliquis vel infirmus sine Sacramentis Baptismi, Eucharistie, Extremæ unctionis moriatur. Deinde ab eodem revocato quærat. 1. An subinde per septimanam visitet scholam. 2. An sibi à parochianis debitus honor exhibeatur. 3. An sui Sacellani vel Vicarii, si quos habeat, satisfaciunt suo officio. 4. An, & quoties per septimanam celebret. 5. An, & quot per annum habeat processiones. 6. An, & quales Confraternitates. 7. An baptizat infantes ab obstrictibus baptizatos. 8. Quot, & quales parrinos adhibeat, an acatholicos. 9. An infanum baptismus ultra ostiduum differat. 10. An, & qualem in loco habeat obstricticem, an bonæ famæ. 11. An juramentum fidelitatis & professionem fidei emisit. 12. Quando ultimò Sacramentum Confirmationis collatum. 13. An infirmi sibi tempestive significantur. 14. An in Dominica Passionis & ante populo obligationem communionis paschalis & iugestum deunclat. 15. An Sacramentum extremæ unctionis sit in usu. 16. An aliquando & à quo sint contracta sponsalia non præsentis Pastoris. 17. An copuler matrimonio sine prævis denunciationibus. 18. An fiat gradus consanguinitatis & affinitatis. 19. An copulandi matrimonio prius confiteantur & communicent. 20. An copulandi scient rudimenta fidei, & antequam illa scient, admittantur. 21. An Pastor aliquando dispense in laboribus serviliis. *Tertio* circa Parochianos. 1. An Pastor sciat numerum familiarum in parochia sua existentium. 2. An omnes parochianos sint Catholici; si non, quot sint acatholici, cujus nominis. 3. An omnes communicaaverint in Paschate, & qui non. 4. An aliqui negligant Sacrum diebus festis, & qui. 5. An marant proles, famulos & famulas ad Catechismum. 6. An sint Judæi in parochia, & quot, & cum diebus festis abstinere ab emptione & venditione, vel currendo de pago ad pagum emant pecora cum scandalo Christianorum. 7. An sint in parochia blasphemæ, adulteri, fornicarii, concubini &c. 8. An sugeres & divinatores. 9. An puerperæ elapsis puerperis septimanis se à sacerdote benedicat, & in ecclesiam introducat faciant. *Quarto* circa Proviores templi & pauperum. 1. Cujus nominis, an bonæ famæ. 2. An juramentum fidelitatis & fidei professionem emisit. 3. An infirmos visitat, vendat, vel aliter bona ecclesie vel pauperum. 4. An elemosinas sine præfatu & consensu Pastoris, & illis, qui non sunt verè pauperes, ex privato affectu distribuunt. 5. An quot annis ante visitationem synodalem coram Pastore computum faciant. 6. An sint obediens & moderati. *Quinto* circa Ludimagistrum & Ludimagistræ. 1. Cujus nominis, an bonæ famæ. 2. An juramentum fidelitatis & professionem fidelitatis coram Archidiacono vel Pastore emisit. 3. An sufficienter doctus. 4. An pueros non minus in pietate

Pietate & moribus, quàm in literis instruat. 5. An doceat illos ministrare Sacer, & comittere iusbus festis ad Sacrum & lectionem catechetis-
 6. An additus potui, *Secundò* circa Custodiam: 1. Cujus nominis & famæ. 2. An ediderit professionem fidelis, & juramentum fidelitatis. 3. An sub divinis utatur superpelliceo. 4. An bene fungatur suo officio. 5. An visitori in omnibus obsequens. 6. Quoties ecclesiam munde. 7. An ornamenta & ecclesie utensilia sint illi cum inventario extradita, eique bene custodiat. 8. An ecclesiam & sacrum extra divinis bene claudat, nec uli sine consensu Pastoris ei aperiat aut claves tradat. 9. An habeat directionem horologii, & illud bene dirigat. 10. An domus Pastoris, Cuius & Ludimagistri sint recte.

10. His interrogatoriis Archidiaconus seu alius Visitator ex depositione videbit, quæ pro loco, temporis aliarumque circumstantiarum exigentia ordinanda sint; prout de illa ordine & Pastori ordinatorum copiam proximo die Dominici vel festo roti communis publicationis relinquitur, ac deinceps resites synodales prævia denunciatione de eorum officio & obligatione, quasque excessus deferre debeantur ad juramentum adduntur; antiquis nihilominus in obligatione ac juramento præstito usque ad finem totius visitationis & iudicii synodalis permanentibus. Surgit deinceps à mensis Visitator, pulsanturque mox organum, ut eo quod de ecclesia ingressus fuerit, exeat deinceps superpelliceo & solâ ante summum altare paulisper genuflexus iterum Venerabile & loci Patronos adorat & salutet, pro successu visitationis gratias agit, & excessus secundum iustitiam & divinam beneplacitum de iudicando ultetioe gratiam petit, & ad hospitium se recipit.

11. Sumpto prandio, cui nullus nisi Visitator cum suis comitis, Pastore, & si qui Visitator mandaverit invitari, intererit, procedit ad iudicium synodale & excessuum, in singulis dijudicandis Deum & iustitiam præ oculis habens, & seclusi omni privata affectione vel passione singulos excessus ex circumstantiis objectis, personæ delinquentis, scandalis & aliis circumstantiarum concurrentium considerans, ut qualitas personæ qualitati culpæ commensuretur, in omnibus tamen præferens misericordiam rigori nimio, & ante omnia cavens, ut in punitione magis lucrum & proprium emolumentum, quam vitiatorum emendationem & Dei bonorem querere videatur.

12. Absolutis synodali iudicio & omnibus ad visitationem spectantibus Visitator, si tempus patiat, se hinc disponat, sin minus, illum in sequentem diem differat; eo vero discedente, sicut in adventu, sic iterum omnes campanæ pulsantur, donec ad spatium aliquod à loco, quem visitavit, discesserit.

Quæstio 655. Quibus maxime opus Archidiacono, similibusque Visitatoribus ad rite & iuste procedendum in istiusmodi iudicio synodali, puniendi, que excessibus?

Resp. hæc iterum revocant ad duo capita, nimirum est insignis prudentia & sapientia, quam tam sollicitè & ardeur rogabat DEUM Salomon 3. Reg. 3. ut populum sibi commissum

iudicare posset, & distinguere inter bonum & malum. Vi cuius Visitator non sit temerarius, & nimis facili in credendo denunciant, sciens, quod qui facile credit, facile decipitur, nec nimium in credendo diffidat, ita ut cuilibet discedat, usque dum veritatem oculis & manibus palpet; sed præsumptionem, famam, notorietatem, sive nam crimen sit notorium vel publicum, an occultum, prudenter discutit. Alterum non vulgaris scientia, non tantum in Theologia morali, vi cuius norit præceptorum Dei & Ecclesie transgressionem, item distinguere inter earum gravitatem & levitatem, & his similia; sed & in iure Canonico, ad minimum aliquem & tantum, ut quid hæc ipsa præsumptio, fama, notorietas, publicum, occultum importent, quam efficaciam ad probandum & condemnandum habeant, intelligant. Jam verò, quod si fortassis & in hac tantilla scientia canonica in uno alterove Commissario Archidiaconali defectus aliquis esset, uti quandoque contingere, fateri cogit experientia, dum quidam è scholis philosophis vix elapsi, Theologiam scholasticam designati, Theologia morali per pauculos menses satis discitissime frequentata, iure Canonico nequidem fultato unâ cum beneficiolo vel Vicario in Cathedrali obente, solerti aliqui economici, nec non loquendi promptitudine favorem Canonici Cathedralis Archidiaconi adepti, ab eo uti in reditum & rerum economicarum inspectores jam electi, in Archidiaconatus quoque Curatores seu Commissarios Archidiaconales assumuntur. Ut huic inquam defectui aliquaratione occurratur, dum talibus jam nimis negotiorum multitudinæ occupatis, Jura ipsa Canonica aut Canonistas ad fasces legere non vacet, obiter & breviter dictorum terminorum explicationem aliquam subungere placuit.

1. Circa præsumptionem itaque notandum primum, illam esse actum intellectus, nempe iudicium de re dubia (veritas enim præsumptio semper circa rem dubiam, scilicet quæ se sic vel non sic habere possit. Menoch. l. 1. de præsumpt. q. 8. n. 8, apud Pirh. ad h. c. n. 1.) formatum ex indiciis seu concurrentiis tali circumstantiarum, in quibus plerumque vel frequentiter res sic habet: ita ferè ex Mascard. de probat. vol. 1. q. 10. num. 8. Farinac. in pr. crim. l. 1. q. 36. n. 72. Pirh. loc. cit. Unde videtur, præsumptionem à conjectura vix differre, nisi fortè, quod præsumptio importet assensum seu iudicium magis determinatum; conjectura potius suspicionem seu opinionem levem cum magna titubatione, utpote ex levibus iudiciis procedens, Pirh. loc. cit. num. 3. ex Menoch. loc. cit. q. 7. n. 42. Vides quoque, præsumptionem differre ab ipsius indicis tanquam effectum indiciorum per modum motivi moventium ad talem assensum. Porro indicium est notabile signum delicti vel alicuius rei, de qua dubitatur, ad veritatem cognoscendam intervius. Sântque indiciorum alia sempleura seu dubitativa, alia plena seu iudicativa, prout ob rariorem vel frequentiorum, & ordinariam sui cum veritate, quæ indagatur, connexionem apta sunt parere opinionem seu suspensionem aliquam cum formidine seu virtuali dubio, vel assensum magis firmum seu tali formidine. Idem ferè est, dum Farinac. loc. cit. num. 44. indicium dividit in proximum & remotum, prout nimirum magis verisimile seu aptum vel minus idone-

idoneum ad rem demonstrandam. Item dum Laym. *Theol. moral.* l. 1. §. 17. c. 2. n. 5. dividit indicia in levia, quæ rationum suspitionem, & grævie, quæ opinionem non levem, non tamen omnino certam, sed conjunctam cum aliqueli formidine de opposito gignunt; & gravissima, quæ pariunt assensum moraliter certum, excludentem omnem formidinem. Unde jam etiam juxta Abb. in c. *quæst.* num. 3. h. r. Menoch. l. 1. de *presumpt.* q. 5. num. 12. & 13. Farin. cit. q. 36. num. 110. & seq. apud Pirh. *loc. cit.* num. 5. præsumptio dividitur in vehementem seu violentam, quæ oritur indicio vel indicis vehementer moventibus ad assensum seu credendum, rem sic se habere; in probabilem, quæ quidem rationabili, non tamen ita urgente ac credendum ratione nititur; & in levem, quæ in minus probabili & levi ratione fundatur, ac propterea non tam est vera præsumptio, quam suspitio, unde, & plerumque temeraria, quæ à jure rejicitur, & nihil probat. Pirh. *loc. cit.* citans c. *Inquisitionem*, de *sent. excom.* Durand. in *specul. parit.* 2. cit. de *presumpt.* 5. 2. num. 1. Exempla singularum harum præsumptionum vide apud Pirh. *loc. cit.*

3. Notandum secundò, præsumptionem aliam esse hominis, quæ ex variis verisimilibus argumentis seu indicis à viro prudenter, scilicet Judice, forosetur, uti in lege seu jure expressa non sit, eidem tamen uti & rationi non repugnat, sed confirmatur. Pirh. n. 6. Sic v. g. præsumitur commisisse homicidium, qui stricto gladio visus est egredi ex domo occisi. Ex quavis hac præsumptio eundem effectum habet probandi, quam præsumptio juris, Menoch. cit. q. 5. num. 17. & seq. Ferio, *loc. cit.* num. 98. & seq. tollitur tamen per contrarium probationem; & evanescente enim veritate, cessat & evanescit præsumptio. Menoch. de *presumpt.* l. 1. §. 31. num. 2. Aliam verò esse præsumptionem juris, quæ in jure expressa, vel à lege approbatur. Dum nimirum lex ipsa seu jus ex alio indicio rem dubiam colligit & censet esse veram. Dicitur hæc præsumptio patens probatio, Barboz. in *collestan.* in c. ad *nuptiam*, de *empt. & vendit.* num. 6. citans Gonz. ad *leg.* 8. *Canell.* gl. 43. citans Card. Paris. *vol. 1. conf.* 12. num. 45. Unde jam etiam vides, præsumptionem juris plurimum differre à fitione juris; cum præsumptio hæc, ut constat ex jam dictis, nihil sit aliud, quam dum jus ipsum censet ex certis indicis veritatem rei aliis dubiis rectè colligi, & hæc ipsam conjecturam seu præsumptionem pro probatione legitime admittit, etsi non ita directè probet sicut instrumente & testes, sed tantum indirectè seu potius in consequentiam. Engels ad cit. de *presumpt.* num. 1. fictio verò juris non est rei dubiæ, sed certæ falsitatis pro veritate assumptione ex certa causa ad inducendum aliquem juris effectum; contra quam proinde fitionem nulla prorsus oppositio seu probatio in contrarium edimittitur. Engels *loc. cit.* num. 14. Exempla hujus fitionis juris sunt, dum hæres fingitur eadem personam cum defuncto, ut propterea in omnia ipsius jura tam activa quam passiva succedat. *L. hereditas*, ff. de *R. l. l. viria*, c. de *acquir. possess.* Item dum contrarius sit sub conditione, eveniente conditione, retrahitur conditio, & fitione juris censetur ab initio purè contrarium, *L. potior*.

ff. qui potiores in pignore. Item præsumptio, etham juris & de jure, non aliter locum habet in conflictu, quem si veritas subit: fictio autem, quamvis sit rei falsa, tamen in conscientia obtinet. Engels *loc. cit.* num. 15. ubi etiam dat differentiam hujus rationem, nimirum, quòd in causis, in quibus non potest apparere de veritate, lex quidem subinde aliquid præsumat & pro vero habeat; interim tamen non lotendū aliquid statueri vel obligare contra naturalem & genuinam veritatem; in fitione eusem lex præcognoscit falsitatem, & nihilominus certè iusta de causa aliquid statuit & discernit. Præsumptio hæc juris subdividitur in præsumptionem juris remanentem, & in præsumptionem juris & de jure. Prior est, quando lex in dubio aliquid præsumit, sed ultimus non procedit, statuendo aliquid, quod pro jure habetur. Talis præsumptionis exempla adducuntur ab Engels num. 11. v. g. omnes decime ad Parochum spectare præsumuntur; quædam is, qui contra Parochum jus decimarum præterdit, aliud ostendere nequit. *L. 2. de resist. spol.* 6. Bonæ Clericorum præsumuntur acquisita ratione ecclesie, nisi constet, habuisse illos bona patrimonialia, dum promovebantur ad Clericatum. *c. 1. de peccat. Clericor.* &c. Præsumptio juris & de jure est, dum lex non tantum præsumit aliquid, seu cæset habendum pro vero; sed insuper super præsumpto statuit aliquid. Pirh. *loc. cit.* num. 8. ex Menoch. *loc. cit.* q. 3. num. 17. ut dum lex non tantum ex certis indicis colligit aliquid, sed & jubet idipsum firmari habendum pro veritate, ire ut probatio in contrarium non admittitur, nisi de aperta veritate constet. Laym. *Theol. moral.* tr. 6. c. 2. num. 5. Pirh. num. 8. citans Abb. in cit. c. *quæst.* num. 2. & Felin. num. 3. Menoch. *loc. cit.* q. 60. num. 2. Dicitur hæc præsumptio necessaria & violenta; quæ ex certis & indubitatis signis defumitur. Pirh. *loc. cit.* citans Durand. ubi ante num. 5. Talis præsumptionis exemplum est, dum cognoscens sibi dispositionem sub conditione, v. g. si nobilis es, præsumitur remississe conditionem, & absolute consensisse in matrimonium, *c. per tuas*, de *condit. apposit.* Item cohabitans per seculi annum viro, cui coacta nupierat, præsumitur libere in eum consensisse, & adherere ei teneri, nec admittitur postea ad probandum violentiam, perinde ac si libere ab initio ei consensisset, *c. ad id*, de *spol.* Aliæ exemplo hujus præsumptionis vide apud Engels. *loc. cit.* num. 11. & 12.

4. Notandum tertio, præsumptionem hominis, etsi regulariter plenam fidem non faciat, nisi aliis adimiculis adjuvetur: v. g. si nati, depositione unius testis &c. possunt tamen quandoque esse adeò violentæ & vehementes hæc præsumptiones, ut (intellige sine aliis adimiculis) probationem plenam efficiant, ex qua Judex possit proferre sententiam definitivam. Engels *loc. cit.* num. 2. Sed neque onus probandi in adversarium rejicit, nisi sit violenta. Menoch. *loc. cit.* q. 33. n. 9. Pirh. ubi num. 6. Admittit etiam probationem in contrarium, atque ab ea eliditur. Si enim una præsumptio tollit aliam, multò magis probatio in contrarium elidit præsumptionem, Menoch. *loc. cit.* n. 2. Præsumptio verò juris regulariter relevat ab onere probandi illum, pro quo stat, & adversarium onere probandi iniquitatem, Menoch. de *presumpt.* l. 1. §. 31. n. 2. Garc. de *benef.* l. 5. §. 1. num. 550. Paris. de *resign.* l. 11. q. 14. num. 15. citans Cravet. *conf.*

nov. 29. col. ult. Card. Patil. vol. 3. conf. 42. &c. juxta l. 1. de probat. Præsumptio juris, & de jure, est, ut dictum, inducat firmum jus, habentis, que pro ipsa veritate exclusiva probationis in contrarium, lege sic statuerent. Mascard. loc. cit. q. 10. n. 48. Farinac. cit. q. 36. num. 100. &c. fallit tamen idipsum in pluribus casibus. Pirh. num. 9. Sic primum admittitur contra illum probatio per confessionem, saltem judicalem, ejus, pro quo stat præsumptio, modò sit de facto, quod sit in illius potestate. Pirh. loc. cit. cum Mascard. l. 1. de præsumpt. q. 61. n. 5. Exempla hujus rei vide apud eundem. Quin & per extrajudicalem (ut tenet Menoch. loc. cit. num. 16. cum Baldo contra Alciat. apud eundem Pirh. num. 12.) modò ea possit in judicium deducatur, & per testes probetur; v.g. si la, pro quo sententia lata est, quæ jam transit in rem judicam, extrajudicium confiteatur, eam falsam esse, hæc confessio, si testibus probetur in judicio, admittitur contra præsumptionem ortam ex re judicata. Menoch. loc. cit. n. 4. Secus tamen est in causa matrimoniali, seu non statut confessioni conjugum, si agatur de matrimonio jam contracto penitus dissolvendo ob impedimentum dirimens; cum hoc non sit in potestate eorum positum; juxta c. super eo. De re, qui cognovit canonicus. Pirh. cit. n. 9. Hujus tamen iterum contrarium est, dum quaeritur, an matrimonium contractum, & lex præsumit contractum ob consensum præsumptum ex subsecuta copula; Tunc enim in, si vir & mulier fateantur, se habuisse copulam alio animo, quam contrahendi matrimonium, jam eliditur ille præsumptus consensus seu præsumptio juris, statimque illorum confessio (nisi adit aliqua fraudis suspicio) ac ita hoc casu matrimonium non dissolvitur, sed non fuisse contractum declaratur. Pirh. ex Menoch. l. 3. de præsumpt. præsumpt. 1. num. 11. & 12. Ratio horum est, quod etsi præsumptio juris & de jure habeatur pro ipsa veritate, non est tamen verè & propriè ipsa veritas; & in claris ac indubitatis non habet locum præsumptio. Confessio autem illius, pro quo stat præsumptio, datægit veritatem, cum nemo præsumatur contra se temerè confiteri, nullæque sit melior & efficacior probatio, quàm proprii oris confessio. Menoch. l. 1. de præsumpt. n. 6. apud Pirh. Secundo, etsi contra dictam præsumptionem non admittatur probatio directa, admittitur tamen indirecta. Cum enim lex ad talem præsumptionem requirat certas qualitates seu circumstantias, semper admittitur probatio, quod non sit talis casus, vel non adit talis circumstantia. Pirh. num. 10. citans Felin. in c. quare, h. t. Menoch. cit. l. 5. q. 65. n. 1. v.g. contra præsumptionem illam juris & de jure, quæ mulier, quæ per merum loculum contraxit matrimonium, præsumitur ex diuturna cohabitatione cum viro in id libere consensisse, merumque purgetur esse, admittitur indirecta probatio, quæ probetur, illam etiam violentè & coactè tamdiu viro cohabitasse. Tertio admittitur probatio in contrarium per notorium; probatio enim, quæ sit per evidentiæ facti, nunquam exclusi censetur; cum, quando certè & evidenter constat de veritate, cesset dubium, circa quod versatur præsumptio. Pirh. n. ar. & notorium non eget probatione, & in claris non est opus conjecturis. Patil. de consil. q. 44. n. 7. & 8. juxta l. continuans. ff. de

verbor. oblig. & sic notorium relevat ab opere probandi. Patil. de resign. benef. l. 11. q. 6. num. 8. citans l. 1. de dat. privileg. c. vestra, de cohabit. Cler. modò tamen hoc notorium sit permanenti (notorium enim facti transiens eger probari per testes, juxta c. vestra, de cohabit. Cler. & mulier.) & allegerur; etsi enim notorium non eget probatione, eget tamen allegatione. Menoch. loc. cit. q. 67. De notorio plura paulò post. Quarto admittitur contra illam probatio parte non opponente; cessat enim tunc præsumptio, dum adversarius, qui non opposuit, videtur tacite consentire, & sic juri suo renunciare, nimirum in casibus, in quibus pars potest renunciare favori suo; scilicet enim est in iis, quæ non pendunt à voluntate partium, ut in causis criminalibus. Menoch. loc. cit. q. 68. num. 3. apud Pirh. cit. num. 11. Quinò admittitur probatio facta per quinque, quin & per duos vel tres testes, si fiat valde integrè & probè, ut Menoch. l. 1. quest. 63. & 64.

5. Notandum quarto, præsumptionem juris & de jure habere alios insuper effectus. Primo, quod impedit appellationem. Pirh. loc. cit. num. 12. citans Menoch. lib. 1. quest. 26. Zoef. Comment. in Decret. h. t. num. 9. quia is, contra quem stat præsumptio, habetur pro convicto & confesso; convictus autem & confessus appellare nequit l. a. c. quarum appell. non respicit. Cùmque hæc præsumptio habeatur pro veritate, & non admittat probationem, appellatio contra illam interposita cessare nequit juxta. Secundo ad illam refellendam non admittitur juramentum ejus, contra quem stat; cum illud non deferatur à Judice, nisi ubi causa dubia; causa vero, pro qua stat præsumptio hæc, non sit amplius dubia, sed pro certa habeatur. Zoef. loc. cit. num. 8. Menoch. q. 77. num. 1. Quin & idem dicendum de præsumptione juris tantum juxta Barthol. & alios; aliis id negantibus, aliis consentibus, id reliquendum Judicis arbitrio, cujus sit considerare qualiter præsumptionis & personæ juratur; & sic in foro conscientie credi juramento opponenti contra præsumptionem juris; cum in hoc foro foret veritate, cujus quisque sibi est conscius quidquid præsumatur in foro externo. Pirh. cit. num. 18. ex Menoch. Tertio ea præsumptione juris & de jure potest ferri sententia definitiva; cum hæc præsumptio, ut dictum, censeatur vera & plena probatio, & habeatur pro veritate. Menoch. cit. l. 1. q. 40. num. 1. & 2. apud Pirh. qui & idem dicit de præsumptione juris tantum; cum & hæc sit liquida & manifestata probatio, modò per contrariam probationem non fuerit elisa. An autem idem dicendum de præsumptione hominis, dum lega non nititur, pendere ex arbitrio Judicis arbitratum, quantum ei fidei haberi possit; pro quo etiam citat Zoef. ubi ante, num. 12. Ex sic in genere poterit Judex ex præsumptione vehementi seu violente, sive ea à parte adversæ allegata & manifestata sit sive non, sed aliunde in judicio manifestata, absque alia probatione procedere ad sententiam definitivam, etiam condemnatoriam Argumento c. affirmate. h. t. ubi allegatur judicium Salomonis 3. Reg. 3. ex sola præsumptione, ut gl. hic, v. dicitur habere, ferentia sententiam definitivam, adjudicando illi mulierem

8. Notandum sextò, ex præterito stato re-
tè præsumi de futuro. Sic ex antea vita præ-
sumitur de futuro. *cap. mandata. h. r. Barbof. ibi-
dem, num. 1. sic cap. in juvenat. h. r. de eo, qui
in juventute fuit continens, præsumitur non esse
incontinentem in senio, maxime si literatus est. Sic
cap. scribam. h. r. de eo, qui negligens fuit tempo-
re præterito, præsumitur, quòd etiam sit negli-
gens tempore futuro. Sic cap. litteras. de resistit.
spoliet. ex præterita favilla mariti in uxorem fit
præsumptio, ipsum etiam futuro tempore favitu-
rum in eam, idèque uxor, quæ se ab eo sepa-
ravit, non est ei restituenda. Sic juxta regulam
juris, qui femal malus, semper præsumitur ma-
lus. Pirh. num. 27. citato Menoch. lib. 1. de præsumpt.
quæst. 24. num. 2. & seq. Verùm præsumptio hæc à
præterito ad futurum non habet locum in his,
quæ temporis cursu necessariò, vel verisimili-
ter immutatur. Sic, qui in pueritia pœcivile li-
teras, malè præsumitur, etiam futuris tempori-
bus imperitus; cùm varosimile sit, hodiernum
successivè discesse potuisse, quæ antea ignoravit.
Sed hæc præsumptio à præterito ad futurum non
est unquam præsumptio juris & de jure, sed juris
tuoim. Pirh. num. 29. citato Menoch. ubi citat, nu-
mer. 29. Sic quoque quandoque ex præterito fit
præsumptio de præsentè, verbi gratià, qui tem-
pore præterito fuit subditus, etiam nunc præsu-
mitur subditus. Menoch. loc. cit. num. 9. qui olim
possedit, præsumitur etiam nunc possidere. Ar-
gumento *cap. alium. de resistit. spol. & L. firi. c. de
probat.* Sic quoque quandoque præsumitur ex
præsentè de præterito, verbi gratià, qui nunc
non est dives, & ideo non solvendo, rectè præ-
sumitur, etiam tempore præterito non fuisse di-
vem. Pirh. ex Menoch. loc. cit. num. 44.*

9. Notanda septimò præsumptiones quædã non
violenter commissi criminis ad institutum nostrum
serviant. Primò, præsumi contra illum, qui de-
clinat iudicium, & pro illo, qui offere se iudicio.
cap. nullus. h. r. Abb. ibid. num. 2. Sic dicitur *cap.
decernimus. caus. 3. quæst. 2.* manifestum est (scilicet
est præsumptivè, ut gloss. ibid. v. *videm*) consisten-
tiam de crimine, qui, in indulto iudicio, purgan-
di se occasione non utitur, sive qui intra termi-
num sibi à jure concessum ad se purgandum non
comparet, sed continuaciter se abstant. Circa
quæ tamen observandum, quòd si quis ante in-
quisitionem aut accusationem factam metu ajos-
dem fugiat, fugilla non faciat probationem,
ne quidem simplicem, præbat tamen suspi-
cionem ac præsumptionem non levem commissi
criminis. Pirh. num. 31. citans Mascard. de probat.
sens. caus. 19. num. 1. 10. & 15. Farinac. in practica.
lib. 1. quæst. 42. num. 1. & 27. quis plerumque rei &
criminis consilii fugi salutem querat. Ex hæc,
nisi alia causâ probabilis fuga seu discessus ad-
ferri possit; tunc enim, cùm odia sint restringen-
da, &c. *Reg. juris* 6. benignior in dubio inter-
pretatio sequenda. Sic sola fuga ante accusatio-
nem non facit indicium ad torturam, si iustus &
probabilis timor ad sit futurus accusationis, ver-
bi gratià, post comminationem illius. Idem est,
dum quis fugit metu incarcerationis; cùm o-
mò teneatur se exponere, aut ex carcere suam
innocentiam probare. Pirh. cit. num. 31. citans
Gail. lib. 2. *offertat.* 109 num. 8. & 9. Farinac. loc.
p. *Leaven. Tracl. II. de Archidiaconis.*

cit. num. 28. & seq. Quòd si verò quis fugiat post
institutam inquisitionem, vel accusationem,
præsumitur non fugisse ex conscientia criminis,
sed ob probabilem timorem instituti processûs,
qui per se pericula, molestias & vexationes
causare solet, quas non omnes, etiam innocen-
tes, subire volunt; quia fortè timent iudicium
sevitum, vel potentiam inimicorum, falsos
testes, &c. Pirh. loc. cit. num. 32. citans Menoch.
lib. 2. de præsumpt. quæst. 19. num. 39. Farin. ubi citat,
num. 27. Nihilominus & hæc fugam, etsi non
faciat præsumptionem contra fugientem, asser-
ta tamen aliquale criminis indicium, seu suspi-
cionem levem, colligi in *cap. nullus. h. r. in ut. si
alia* accedant adimnicula seu indicia, efficiere
possit semiplenam probationem sufficientem ad
torturam, ut Pirh. loc. cit. citans Menoch. Masc.
Farin. qui tamen ultimus ultra fugam gravia in-
dicia requirit ad torturam. Sic etiam, dum fa-
mulus fugit, seu abit à Domino in salutato hospite,
& eodem tempore res aliquæ in domo amissa
est, fuga non quidem plenam probationem, præ-
sumptionem tamen furti facit. Pirh. num. 33. cita-
tâ gloss. in *authem. de exhib. rei. §. Si veri fuerit.* Et
hæc defuga, dum ea obijciuntur ut indicium cri-
minis; aliud enim est, dum ea tanquam spe-
ciale delictum obijciuntur, ut dum miles fugit ex
castris;

10. Notandum octavò: dum quis ex duobus
sibi obiectis unum tantum negat, alterum tacitè
confiteri præsumitur. Sicut è contra, si unum
confiteatur, alterum tacitè inficiari præsumitur.
cap. nonne. h. r. Cujus ratio est, quòd quando quis
potest prohibendo, vel negando, aut contradicen-
do impedire actum, & tacet, tunc taciturni-
tas habeatur pro consensu; scilicet, si non pos-
sit prohibendo, vel negando. Diligenter tamen
hic attendendæ circumstantiæ, quæ tales esse
possunt, ut præsumptio hæc locum non habeat.
Pirh. num. 36. citato Laym. *Theol. moral. tr. 2. c. 3.*
num. 3.

11. Notandum nonò circa præsumptionem,
quæ ex vicinitate loci præsumitur notitia facti lo-
ci convincit. *cap. quædam. h. r. Barbof. ibidem, num. 2.*
sive quæ vicinus præsumitur scire ea, quæ in vi-
cinali facta, seu sui vicini. *cap. quoniam. h. r. Bar-
bof. loc. cit. citans Patricium. cons. 83. num. 18. ibi. v.
Tusch. v. siervia. conclus. 62. num. 1. Mascard. de
prob. cons. 752. &c.* id intelligendum de factis,
quæ sunt communiter nota in loco illo, & tunc
contra præsumptionem juris non facillè admitti-
tur volens probare ignorantiam per proprium ju-
ræmentum. Abb. ad it. *cap. num. 3.* Menoch. de præ-
sumpt. lib. 6. præsumpt. 24. num. 10. quemadmodum
si quis allegat ignorantiam legis vel edicti publi-
cè promulgati, ordinariè non auditur, si eam igno-
rantiam clarè & dilucide non probet; quia con-
tra talem stat præsumptio juris. *cap. 1. de postulat.*
Pirh. num. 38. citans Innocent. in *cap. 2. de consuet.* in
fine. E contra, si facta in vicinis non sint publicè
nota in loco illo, non præsumitur vicinus illa scire,
sed allegari ignorantiam credendum, nisi ex effi-
cio tenebatur factum indagare; cùm ignorantia si-
lii alieni regulariter præsumatur, donec scientia
probetur. *Regul. juris* 47. Quòd si ignorantia ta-
lis, spectatis circumstantiis, verisimilis appareat

Indicis arbitrio relinquitor, an si iuramentum deferendum; eodum cum ignorantia in merito hominis lateat, aliter probari nequeat, quam per iuramentum allegantis. Pith. num. 18. ex Menoch. locut. num. 3. & seq. qui tamen num. 8. & 9. dicit, non debere in supplementum probationis deferri iuramentum alleganti ignorantiam facti alieni, dum contra allegantem est vehemens presumptio, vel ubi agitur de gravi alterius prejudicio. Ubi etiam illud observandum, quod si testis deponens de facto vicini, quod palam fieri solet, interrogetur de causa scientia, & is hanc causam reddit, dicendo, se id scire, quia vicinus est, probationem ejus admitti debet, quia probat presumptivè, sive juxta presumptionem juris. Deponens verò de facto in vicinia, quod clam & secretò fieri potest & solet, verbi gratia, contrasus celebratus, testamentum conditum, adulterium commissum à vicino, &c. nihil probat; cum tales actus vicini non presumuntur sciri. Porro vicini dicuntur, qui habent prædia vicini; item qui habent ader in conspectu, sive sint proximi, sive non. Item qui habitant in eodem contras secundu[m] vulgi opinionem. Barboza ad cap. quidam. h. t. num. 2. citat's Tiracquel. de retract. leg. 9. s. 6. 9. num. 22. Menoch. de habit. cap. 122. 2. num. 13. &c. Notandum etiam, quod factum notum in loco remoto presumitur etiam notum in loco vicino; cap. quanta. h. t. Admittit tamen contra hanc iuris presumptionem probatio in contrarium. gloss. hic. v. non potuit. Abb. num. 1. apud Pirbium num. 39.

12. Notanda decimò: circa hos terminos Notorium, fama, infamia, quæ presumptionem fundare, vel excludere possunt sequentia. Primo, cum dicatur cap. consuevit. de appellat. plerumque iudicantur notoria, quæ nascuntur, videndum, quid propriè sit notorium. Proinde dico, notorium non esse, quod simpliciter verum est, vel manifestum, sed cujus veritas publicè, adeoque majori parte populi est patens, & ideo nullo modo valet celari. Lotarius de re benef. lib. 3. quæst. 18. num. 39. citans Sarrdom conf. 188. num. 13. &c. addit tamen Lotarius, id non tam crudè intelligendum, quod modo ad constituendum notorium simplex facti sufficit id gestum coram decem hominibus, juxta Cynum in Lea quidem. & de accusat. num. 1. & 2. cum multitudo conficiatur à turba, turba autem à numero decem hominum. Porro notorium aliud est tale notorietate facti, quod nimirum est notorium per evidentiam facti, quæ nullà tergiversatione celari potest. Aliud notorium notorietate juris, nimirum delictum, quod ordinis judicis comprobatur & sententiam est, vel consensum in iudicio. Esti autem notorium notorietate facti non eget probatione, sed sufficit illud allegare. Lotarius loc. cit. num. 44. citans Cardin. Gemin. &c. id tamen non sufficit, dum hoc ipsum in dubium revocatur, Lotarius ibidem ex Felin. in cap. si Clericus laicum. de foro compet. num. 3. ubi enim aliquid debet constare, non sufficit allegari. Lotarius num. 45. queriam num. 46. subdit, vix esse excogitabilem casum, in quo vitari possit necessitas iustificandi hanc notorietatem, etiam si illa plerumque vere sit, cum licet in notore-

seat alia, tamen adhuc non sit cognitum iudici tanquam iudici. Quod ipsum, ut praefertur, necessaria est causæ cognitio, prævis citatione partis. Lotarius num. 47. citans Farret. quest. 31. num. 31. cum hac tamen exceptione: ubi agitur de notorio facti permanentis, ut idem Lotarius notmer. 48. citans Abbat. in cap. dudum. de elect. num. 6.

13. Fama est notitia & opinio manifestata & divulgata extrinsecus voce, orta ex rationabilibus & probabilibus conjecturis (non enim requiritur, ut id, apud quos, verbi gratia, delictum divulgatum & diffamatum, sint reses de viro quida tunc non esset tantum diffamatum, sed notorium; valeat etiam, ut opinio illa ortum habeat à pluribus talibus de viro dignis; tunc enim esset manifestum) sufficientibus ratione ad hoc, ut vix providi gravas & honestè optineatur ita esse (alia enim non erit fama, sed vox vana populi, Sylv. v. fama) habita à maiore parte (ita ut in majoribus criminibus major numerus personarum, quàm in minoribus requiratur ad infamandum, & multo major ad infamandum personas publicas, quàm privatas. Abb. in cap. inquisitione de accusat. num. 6.) virorum honestorum, prudentum ac gravium (infamia enim non est, cujus fama lata tantum apud malevolos, maledicos, pueros, mulieres, aliunde personas leves. Garcias de benef. part. 7. cap. 8. num. 22. Sanch. epist. lib. 6. cap. 3. dub. 90. juxta cap. quanta & qualiter de accusat.) qui verisimiliter id scire possunt ac debent, si factum est verum & divulgatum; quales scilicet sunt vicini, vel multitudo eorum, quorum interest scire, verbi gratia, schoiarius Universitatis, et si habiteat in diversis partibus seu partibus civitatis, respectu delicti commissi ab uno eorum, ita ut, si eorum multitudo sit parva, & non tanta ut constituat populum (ad quem constituendum, ut dictum, requiruntur ad minimum decem, cap. curia. 19. quæst. 3. Sylv. v. populus) non sufficiat major pars illorum, ut dicitur factum famosum. Porro fama bona excludit presumptiones malas, Paris. de confid. quæst. 74. num. 2. citans Tiracquel. de penit. temp. conf. 15. num. 2. & tollit presumptionem delicti. Paris. ibid. ex Angal. tract. de malis. v. fama publica. Item regulariter fama facit simplicem probationem. Paris. loc. cit. quæst. 51. num. 11. Imò cum aliquibus adminiculis plenè probat in his, quæ sunt difficultis probationis. Paris. loc. cit. quæst. 71. num. 17. citans cap. propterea de testib. Host. in cap. ult. quod metus causa. Alex. conf. 53. l. 2.

14. Infamia duplex est, Alia facti. Hæc est constituta ab infamia juris, est macula quædam moralis, independenter ab omni lege humana ad ipsam factum confluens, & pariter de operante notitiam obscuram cum vituperatione & reprehensione, per quam in opinione hominum personæ tanquam maculata censetur indigna ad omnia quoddam legitima, dignitates & munia. Ego Ferri benef. part. 1. quæst. 339. num. 1. Privata hæc dicitur & primò possessione naturali fama. Passer. de elect. cap. 25. num. 547. Alia est infamia juris, quæ est macula moralis ad factum non nisi ex vi & institutione legis, sive scriptæ, sive non scriptæ, confluens & maculans in ordine ad effectus

à lego intentos. Unde & definiti potest, quod sit à jure introducta privatio domus famæ legalis, seu ejus famæ honorabilis & clara, quem in hominibus supponatur actus legitimi, ut decenter & valde exerceantur. Unde vides, hanc infamiam jura non dicere opussonem aliorum, nec esse necessarium quid divulgarum, uti requiritur ad infamiam facti; quia hoc famæ domus privatus fuit etiam dallaquentes oculocissimali, quibus hac pena infamia jura ipso facto incurrere statuta sit (infames enim sunt, quos lex infamavit eo ipso, quod aliquid commiserint. *Jason in 2. c. ceteri populi, de summa trinit. lib. 2. num. 44.*) Quod autem tales delinquentes occultos non liceat infamare extra iudicium, inde est, quod et si dominium famæ amiserint, eam de facto tamen adhuc possideant; & nec itro sine injuria exturbandi possessione propria auctoritate. *Pasler. loc. cit.* Ex quibus jam etiam infamatus, quod infamia facti & simul jura incursu privet domus & possessione non tantum naturali, sed & civili famæ propria; & consequenter (quasi effectus secundarius utriusque hujus infamias) infamias taliter inhiabilis & impeditur ad actus legitimos, præsertim Ordinum, Prælatum, dignitatis, propter excellentem honorem & sanctitatem (suum respectum) ministrum, qui in hominum opinionem sit clara famæ, & estimationis commendabilis. *Pasler. loc. cit. num. 545.* Porro infamia facti propriè loquendo est indispensabilis cum jura naturæ & distinctæ rationis indispensabile prohibeat infamiam manentem talem (hoc est, qui digni pontificali, & virtuosè vitæ præcedentem infamiam non absterit) promovendi ad beneficia ecclesiastica. Ego in *For. Benef. cum Pasler. loc. cit. num. 540.* Docentes contrarium, at *Barbof. de off. Episc. lib. 43. num. 50.* *Mitand. rom. 2. qu. 2. art. 5.* *Rodriguez. 1. qu. 24. num. 6.* &c. nimirum possit in hoc dispensari. Hi loquamur, confundunt infamiam facti cum infamia jura, in qua quandoque dispensari potest etiam ab Episcopo. An vero infamia ipso jure, occultis tamen, tenetur se extrinsecus habere usumfamem, abstinendo ab actibus legitimis, verbigratia, ab Ordinibus, à beneficiis acceptandis, &c. Vide resolutum à me in *For. Benef. part. 1. qu. 348. nu. 1.* ubi obcursum pariter negativum cum *Azor. 2. lib. 2. cap. 13.* *Sanchez de matrim. l. 7. d. 13. num. 2.* *Pasler. num. 555.* contra *Suarez. Felia. &c.* eo quod qui manet in possessione famæ suæ, retinetque jura possidendi, &que utendi, habet extrinsecus & possidet estimationem illam laudabilem, quem ratio & jura requirunt ad actus legitimos, dignitates, &c. Vide tamen *loc. cit.* rationem in contrarium AA. contraria sententia, uti & nam. 2. summationem nostram.

15. Observandum tamen circa hæc de infamie, quod crimen quævis notorium evidentia rei seu notorietate facti, etiam, cui in jure statuta est pena depositionis (secus est, si statuta sit in specie pena irregularitatis) non infamat simpliciter civilem & canonicè, seu legaliter per respectum ad effectus legales, accedendo ab actibus legitimis per modum impedimenti ex eo perpetui à jure induci, sed etiam actualiter, accedendo quasi naturaliter propter indignitatem, verbigratia, à promotione ad Ordines, ab exercitio ministræ-

B. Bouren, Tract. IV. de Archidiaconis.

riorum ecclesiasticorum, sed non nisi per modum impedimenti temporalis per pontificalitatem & emendationem tollibilis. *Suarez de Conser. d. 42. scilicet. 2. num. 6.* *Layman. lib. 1. de irregular. cap. 4. num. 10.* *Pasler. de elec. cap. 25. num. 562.* & *freq. Sylv. v. infamia, num. 11.* citans *Abb. in cap. inquisitionis, de accus. num. 2.* Vide etiam *For. Benef. part. 1. quæst. 341. & 344. &c.* Unde jam infertur, Clericum notorie concubinarium, vel adulterum, post peractam sufficientem penitentiam, & vice emendationem posse celebrare, alique prestare. Quoties notorietas juris, dum crimen solum notum per solum confessionem rei in iudicio coram Judice legitimo non sufficit ad inducendam infamiam jura, consequenterque illam effectus. *Pasler. loc. cit. num. 275.* citans *Sylv. ubi antè.* *Abb. in cap. si clerici de judicis, &c.* contra *Navar.* sed solum notorietas juris, dum quis ex delicto dolo malo (qui, ut *Sylv. v. culpa.* est machinatio, calliditas, falsitas ad decipiendum alium adhibita) commisso, ita ut citra talem dolum non sufficit etiam ignorantis crebra. *Pasler. loc. cit. num. 569.* *Sanchez. opus. lib. 6. cap. 3. dub. 2. num. 14.* damnatus per Judicem ordinarium (sic ut non sufficit seurentia arbitri). *Sanchez loc. cit.* *Pasler. num. 570.* citans *L. quid ergo, de his qui notantur infamia* sententia definitiva (ita ut non sufficit sententia lata in contumaciam; hac enim non infamat) quæ transierit in iudicium (quæ non est, dum interposita appellatio) dum pena non est severior ordinarij; tunc enim Judex censetur transgressus super infamia. *loc. L. quid ergo. & ibi à Barbof.* Item dum pena ex causa extrinseca est mellos ordinarij. Vide me *loc. cit. q. 345.*

16. Observandum, quod quando fama & clamor non à malevolis & maledicis, sed à providis & honestis non semel, sed sæpe pervenit ad aures Superiores contra aliquem subditum, Superiores quasi nuntiante famæ, vel desistente clamore diligenter inquirere debent in veritatem. *Barbof. in collect. ad cap. quando & qualiter, de accusat. num. 2.* Inquisitio autem non præcedere famæ sit nulla & invalida; quia contra non infamatum non potest inquiri. *Barbof. loc. cit. num. 5.* citans *Farinac. in pr. crimin. part. 1. quæst. 9. num. 1. & seq.* *Sayza clavi reg. lib. 12. cap. 10. num. 19.* *Bonaccol. comment. crim. part. 3. v. diffamatio.* *Clar. lib. 5. §. fin. quæst. 62.* &c. ad procedendum enim præcedere debet criminis diffamatio, quæ vicem accusationis obtinet. *Barbof. loco cit. num. 5.* citans *Angel. de malefic. v. fama publica.* *Marian. de ordin. judicis. part. 6. de inquisit. num. 19.* *Farinac. in pr. crimin. part. 2. quæst. 1. num. 50. &c.* & procedere sine diffamatione, & dirigere inquisitionem in peccatorem occultum, & ad detegendum ejus crimen interrogare testes, omni jure prohibitum esse, ait *Torresblanc. tract. de magia, lib. 3. de criminis punis. cap. 16. num. 16.* apud *Barbosam cit. num. 5.* Quoties fama præcedens inquisitionem non sufficit, quod sit simplex, sed debet esse vehemens, & à clamorosa infamatione procedens, sapius ad Judicis aures perveniens, & talis, ut scandalum generaretur, nisi Judex inquireret. *Barbof. loc. cit. nu. 7.* citans *Clar. ubi antè. vers. quæro num.* *Marian. num. 10.* *Farinac. num. 5.* debetque hac diffamatio præcedere, siue judex procedat ad partis querelam,

22

liuq

liver ex officio, Barboſ. *loc. cit.* num. 9. citato Faſinoſc. ubi *aut.* n. 4. &c. quæritur dicat, an ere-
di Judici afferant in Inquiſitione præceſſiſſe ſa-
mam, niſi de ea aliunde appereat per reſtes par-
ticulariter ſuper dicta fama receptos. Specialiter
verò hic obſervandum à Commiſſariis illis Ar-
chidiaconislibus, ſimilibuſque Viſitoribus, quod
habet Barboſa *loc. cit.* num. 17. ex *cit. cap. quandoque*
& *qualiter*. ultimum contra regulares non debere
ſieri Inquiſitionem, nullà præcedente Inſamâ. Pro
quo citat Duaren. *reg. 128. limit. ult.* (ubi etiam af-
ſerit, quod *in ſingulari de ſtatu Monach.* loquitur,
quando illa Inquiſitio fit per Viſitatores) Rodri-
quez *99. regular. tom. 2. q. 19. art. 6.* Item nota-
ndum, quod Barboſa ſubdit num. 18. citato Sigif-
mundi à Bonoſia *de elec. dub. 102. num. 6.* Joſeph
à S. Maria *in tribunal. religioſ. tit. 5. c. 6. nu. 1.* &c. ni-
mirum religioſos facilius amoveri poſſe à ſuis ad-
miniſtrationibus, quam alios clericos. Limi-
tando hæc ipſa tamen primò, ut non ſit necellaria
præceſſiſſe formam, dum crimen aliis oculum
vergit in perniciem ſpiritualem vel temporalem
aliquis communitatis, verbi gratiâ, hæreſis oc-
cultæ, proditio civitatibus, &c. Barboſa *loc. cit.* n. 12.
citatis Clar. ubi ait, *verſum ſuis*, Navar. *in man.*
cap. 25. num. 32. Gutierrez *99. can. lib. 1. quaſt. 11. ex*
num. 48. Farinac. *cit. quaſt. 9. num. 14.* Menoch.
conf. 100. num. 63. & ſeq. &c. Secundò, ut teneat In-
quiſitio, Inſamâ non præcedente, dum pars non
opponit de una præcedente fama. Barboſa *loc. cit.*
num. 13. citatis Clar. ubi ait, *verſum ſuis*, Farinac.
cit. quaſt. 9. num. 11. Meocho, *de arbit. lib. 1.*
quaſt. 78. num. 4. &c. Alias limitaciones vide apud
Barboſam *loc. cit.* num. 14. & 15. qui tamen n. 16.
ait: hodie communis uſque terrarum uſu re-
ceptum eſt, ut Magiſtratus ad crimina puniendâ
procedant etiam occultâ, quæ probari poſſunt,
nullâ præcedente Inſamâ, vel ex officio, vel ad
Fiscalis denuntiationem. Pro quo citat Clarum
lib. 5. ſolu. qu. 2. nu. 5. & qu. 6. nu. 1. Farinac. *cit.*
qu. 9. à nu. 20. & hoc jure utitur Hiſpania. Unde
Leſſius *de jure & inj. lib. 3. cap. 19. de lib. 1. num. 132.*
ait, hæc praxiſ ſuſtineri poſſe in delictis, quæ
republicam turbare ſolent, & quando non tam
ad punitionem proceditur, quam ut bono com-
muni conſulatur, maleſicia impediuntur, republica
criminibus purgetur.

Atque hæc pro rudi aliqua terminorum, & quo-
rundam principiorum nozione & explicatione in
 præſens ſufficiant.

*Quæſtio 656. Archidiaconus an & qualiter
concedere poſſit dimiſſorias*

1. R. Eſp. primò prænotanda hæc duò, literas
dimiſſorias & commendatitias ſunt quan-
doque pæ eodem, & inter ſe conſundi uti in *e.*
ſignific. diſt. de off. Archid. juxta paulo poſt dicenda,
eſiſque varias tam harum, quam illarum ſpecies.
Nam commendatitias accipiuntur primò pro li-
teris teſtimonialibus, quibus ſimpliciter perhi-
bei teſtimonium de vita & moribus; & con-
cedi poſſunt à Parocho, & Magiſtro ſcholarum,
Fagn. *in cit. cap. ſignific. diſt.* num. 2. juxta Tridenti-
num *ſeſſ. 23. cap. 5.* Deinde pro literis teſtimonialibus,
quæ promoveant ad Ordines de moribus
ac vita ſimpliciter commendant Ordinatiores.
Quæ etiam dicuntur commendatitias pacificæ à

Jo. And. *in cap. fraternitati*, num. 2. *de cleric. non reſi-
ſſi.* concedunturque à Prælatiſ etiam Inferioribus,
modo habeant juridiſtinctionem quaſi Episcopalem,
ut Fagn. *loc. cit.* & n. 65. juxta *cit. cap. fraternitati*.
Verum neque his habedum Ordinatores conſen-
ti eſſe debent, dum Innocentius XII. requirit pro
Ordinibus ſuſcipiendis ab Episcopo domicilli vel
beneficii teſtimoniales de moribus & vite datas
ab Episcopo origina. Sic quoque dimiſſoria ac-
cipiuntur primò pro illis, quæ dantur à ppeſſa-
tibus, & vulgò Apoſtoli nuncupantur *L. dimiſſoria*,
ſ. de verbor. ſignif. gl. in cit. cap. fraternitati. dicun-
turque tales; quæ ad eum, ad quem appellator,
cauſa dimittitur. Fagnam. *loc. cit.* num. 4. citatis Jo-
And. *in cap. fraternitati*, num. 3. dum accipiuntur
pro illis, de quibus in *cap. 1. & 2. de cleric. peregrin.*
quibus nimirum conceditur Clerico licentia pe-
regrinandi, & iſe quaſi dimittitur & abſolvitur à
penaliſte Episcopi, perhibeturque hunc in ſinem
Clerico peregrinato teſtimonium de moribus,
vita, & Ordinibus illius. Quæque etiam forma-
te dicuntur, & quarum formulam addidit Nicænus
Concilium, prout reſertur *cap. 1. diſt. 73.* quæ mi-
nor Episcopo concedere nequit, eum, ut Jo. And.
loc. cit. num. 1. ſunt ſpecies quædam alienationis,
Fagn. *loc. cit.* num. 2. & 3. Denique accipiuntur pro
literis, quæ non ſolam commendant ſubdium,
ſed & illi facultatem dant ſuſcipiendi Ordines ab
Episcopo alieno. Trident. *ſeſſ. 19. cap. 10.* quæ &
ipſæ formate dicuntur à Concilio Nicæno telato
diſt. 73. cap. 1. & 2. & à Trident. *loc. cit.* num. 7. reveren-
dæ dicuntur. Et de his in præſente procedit
quaſtio. Hinc

1. R. Eſp. ſecundò: dictas dimiſſorias licentiales
peregrinandi concedere nequit Archidiaconus; quia
id ſuperat poteſtatem omnium Inferiorum
Episcopo, juxta dicta immediate antè: Inferior
eum Episcopo cit Archidiaconus, ut patet. Sed
neque dimiſſorias ad ſuſcipiendos Ordines ab Episcopo
alieno concedere poteſt Archidiaconus, eut alius
Episcopo inferior ob eandem rationem. Azor. *inſt. mor. p. 1. l. 3. c. 14. q. 2. in fin.* Fagnam. *cit. n. 2.*
juxta *cap. quamvis. diſt. 68. cap. extraneus. & cap. pri-
matus. diſt. 71. & cap. non oportet. de conſecr. diſt. 5.*
quos textus citat Fagnam. Et de Archidiacono in
ſpecie, quod iſe ſine expreſſo conſenſu Episcopi
dare nequeat, eſt textus in *cit. cap. ſignific. diſt.*
quod licet uratur termino commendatitias, iſe tamen
de his dimiſſorialibus accipiendus eſt, ut oſtendit
ſuſt Fagnam. *cit. num. 2.* In quod *cap. Layman. in p. d. raphraſi* ait: Archidiaconus ſine conſenſu Episcopi
licentias dimiſſorias dare non poteſt; ſed neque
Clerici ſieri talibus literis abſque licentia Episcopi
datis Ordines accipere poſſunt, alioquin de
executione Ordinum prohiberi poſſunt. Ratio-
nem etiam addit hiſce expreſſis: quia per li-
teras dimiſſorias derogatur juri Episcopi, quod
habet ad ordinandum Clericos ſibi ſubjectos.
Quæ ipſa eſt cenſa, cur vacante ſede (prout ipſum
quoque ex Jo. And. ait Fagnam. *loc. cit.* num. 3.)
Capitulum dimiſſorias concedere nequit; quia
juxta Episcopalia ſucceſſori reſervari debent. Et
deinde in *notand. ant.* addit idem Layman. i. dimiſ-
ſoria ſine conſenſu Episcopi ab Archidiacono vel
Vicario generali dari ſunt, pro non datis haberi
debeant, ita ut potius & inhabilitates incurrantur,
de quibus ſe dixiſſe ait in *cap. 2. de temper. ordinatis*
in 6.

3. Sed & (quod non inepte occasione Archidiaconi hic inferitur) Praetores alios, & in specie Abbates habentes cum separato territorio iurisdictionem quasi episcopalem in parochos & parochianos privative ad Episcopum posse hodie dum, stante decreto Tridentini *sess. 23. c. 10.* (ut id poterant olim, & ex pluribus textibus ostendit Fagn. *loc. cit. n. 13.* & ut id possint adhuc hodie cum respectu suorum Regularium, praeservente hanc eorum facultatem respectu eorum expressit Tridentinus, ut Fagn. *indem*) suis subditis facultatibus concedere dimissorias ad Ordines suscipiendos, fuit tradit Fagn. *loc. cit. c. 17.* contra quosdam contrarium sentientes apud eundem *n. 14.* ed quod censentur decretum illud Tridentinum non tenere ex eo, quod non deroget Synodo 7. generali, de qua *in c. quoniam, dist. 69.* nec privilegio corporis iuris inserto, nempe *c. Abbat. de privileg. in 6.* quorum sententiam omnino scilicet esse, probasse fuit sic *in c. fin. de rescriptis.* Item contra alios apud eundem *indem.* & lo specie contra Gratian. *discept. for. ca. 2. c. 212. per tot.* modestius sustentantes, illo decreto Tridentini non comprehendi ejusmodi Abbates. Stabilit sententiam suam Fagn. *loc. cit. cap. 17. ex eo,* quod Tridentinum statuendo, quod Abbatibus & aliis quibuscumque intra fines aliquos diocesis constitutis, easdem nullius diocesis vel exempti dicantur, non liceat eorum, qui eorum subditos regulatis non sit, Tonsuram vel minores Ordines, nec dimissorias concedere, aperte dictos Abbates includat. Quia & hoc idem sonet & sit, ac si expressit id prohibuisset Abbatibus iurisdictionem ordinariam & quasi Episcopalem privative ad Episcopos habentibus; dom idem important; esse nullius diocesis & habere proprium territorium separatim a territorio Episcopi, juxta *gl. in Clem. 1. de forma script. & in Cardin. num. 2. Imol. n. 38. Virum. n. 4. Abb. n. 15.* territorium verò acquirit (sive hac acquisitio fiet per prescriptionem immemorialem, ut Archid. & Jo. And. sive per privilegium) nequeat sine omnimoda iurisdictione privative ad Episcopum; cum inferior efficitur Ordinarius cum territorio separato à quacunque diocesi non nisi habendo iurisdictionem Episcopalem in clero & populo excluso Episcopo, *gl. in cit. Clem. 5. volumus. v. diocesani.* Aochet. *ibid. n. 10. &c.* Est tunc demum separatur territorium à diocesi Episcopi. & sit proprium Abbatis, quando privilegium vedium extimit, sed & tribuit iurisdictionem. Jo. And. *in c. nimis de jurejur. circa medium.* Aochet. *in cap. postlatis, de ser. compet. n. 4.* Abbat. &c. apud Fagn. *loc. cit. n. 17.* qui etiam à *n. 20.* solide solvit, quia in contrarium obmoveretur. Quorum illud ferè potissimum est, quod Tridentinum *sess. 14. c. 10. §. ad hac.* decreto suo non comprehendat Abbates hujusmodi nullius diocesis, habentes ente Concilium secularem cognoscendi: de causis matrimonialibus & criminalibus in suis subditis, & omnem iurisdictionem. Siquidem hoc decretum loquitur aliis omnino verbis, quoniam decretum illud *sess. 23. c. 10.* quippe prohibet, ne hujusmodi causa Decani, Archidiaconi, aut eorum inferiorum iudicio relinquantur, quae verba non conveniunt Abbatibus nullius diocesis, quae hi ex cellentiore dignitate, & primem post Pontificalem habent, ut apud Fagn. *Bald. inc. pastoralis. de off. deleg. v. superior.* Felb. *ibid. c. 4. Lap. abeg. 84. n. 15. Abb. 2. Leum. Tract. 17. De Archidiaconis.*

*in Clem. diocesani. de vita & honest. Clericor. ubi quod nomine diocesani veniant inferiores Episcopi, habentes dictam iurisdictionem. Neque hanc objectionem promoveant verba ille *cit. §. ad hac. & aliorum.* Ite ut iis comprehendit videtur omnes Episcopo inferiores; quae illi important omnimodam similitudinem ed expresse, ut citatis quamplurimis Fagn. *loc. cit. n. 22.* expressi autem fuerant Decani, Archidiaconi, &c.*

4. Resp. tertio: Nihil tamen obstat, quod nullus Archidiaconus, alterive inferiori ad Episcopum specialiter concedi possit facultas dandi dimissorias ad Ordines. Fagn. *loc. cit. n. 5.* juxta *cap. cum Bertoldus. de sent. & re judic.* Non tamen censetur hac facultas dari in generali commissio, nisi forte quis gerens generaliter vices Episcopi, obsequio quo, quod specialiter in ejus commissione hinc cessus expressus esset, aliqui similes casus essent expressi cum epposita clausula generali: *super praemissis, & in omnibus aliis ad nos spectantibus.* Fagn. *loc. cit. n. 6.* quoniam Host. tradit, & tunc non debere hoc expedire sine conscientia Episcopi, si is praesens esset; Episcopo verò absente in remotissimis, Vicarium generalem Episcopi possit dare hanc licentiam ordinandi juxta *c. cum natus. de tempor. ordinat. in 6.* Quid verò hac in parte possit Capitulum sede vacante, dictum est supra. Vnde Fagn. *loc. cit. n. 7.*

5. Resp. quarto: Episcopo absente à sua diocesi, & imminente necessitate cur utiliter ordinandorum possit Archidiaconum praesentare aliis Episcopis ordinandos, per quos ordinentur; si tamen id habere consueverit, tenet *gl. ad cit. c. significasti. quam sequuntur Barrio & Abb. ibid. apud Fagn. n. 11.* Hanc quoque glossam sequi videtur Laym. *loc. cit. tractat. univ. temeritas tamen ed eo, quia dixerat cap. 3. de temp. ordin. in 6.* Verum hanc glossam reprobat Host. *ibid. n. 4.* cui inhaeret Sotom. *de off. Vicar. l. 2. c. 41. n. 19.* eo quod littera hujus cap. ei contradicet; dom Papa nullum casum excipiens, item contradicat illi alia littera *cap. 2. §. si Episcopus defuerit. de off. Archiep. Fagn. loc. cit. n. 11.*

Quaestio 657. Num Archidiaconus unire & dividere possit beneficia?

1. Resp. ad primum negativè. Sbroz. *l. 2. §. 12. n. 2.* citens Rotem apud Mohed. *de off. 337.* & Put. *de off. de off. Vicar. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 28. n. 20.* ex Innoc. *in 2. ad hac. dist. Archid. n. 1.* ubi: quod etsi Archidiaconus sit Vicarius Episcopi ordinatus à lege, unire tamen non potest beneficia. Unde etiam Gemin. *conf. 38. n. 10.* infert, id non posse Vicarium generalem Episcopi.

2. Resp. ad secundum quoque negativè: cum dividere ecclesias sit ipseius alienationis, Sbroz. *loc. cit. quæst. 116. n. 6.* citans Innocent. & Abbat. *in citat. cap. ad hac.*

23

Quæstio

Quaest. 68. An, & qualiter Archidiaconus possit instituere in beneficiis, maxime curatis?

1. Respond. primò : Decanos rurales instituere uti & destituere (intellige, quòd ed hoc eorum officium) potest Archidiaconus, sed non sine consensu Episcopi; cum illi tam Episcopo quam Archidiacono subiant. *Leym. in c. ad hac. de off. Archid.*

2. Respond. secundò : Archidiacono quò taliquemodum jure communi seu regulariter non competit conferre beneficia; potest tamen id ei competere jure quodam speciali, non secus ac aliis praelatis Episcopo inferioribus, vel etiam aliis Clericis in dignitate non constitutis. Ego in *For. benef. p. 2. q. 713. num. 1.* cum communi; ita etiam & non aliter jus instituendi in beneficiis curi mulierum carentibus eidem competere potest. Et quidquid sit de eo, num olim jure communi, nempe vi *cap. ad hac. spectaverit* ed illum instituere in beneficiis jurispatronatus, quod affirmet Zerol. in *pr. Episc. p. 6. v. Archid.* etiam addet, *ad illud c. ad hac. dici posse*, institutionem ibi sumi pro missione in possessionem.

3. Respond. tertio : in beneficiis verò curatis regulariter non nisi de auctoritate & mandato Episcopi instituere potest. *Fagn. in c. ad hac. de off. Archid. num. 24.* Barbof. *lur. eccl. l. 1. c. 24. n. 30.* vel sine tali mandato (nomine tamen & vice

Episcopi) si id habeat ex praescriptione seu consuetudine legitime praescripse. Neque obstat textus *r. cum scitis. de off. Ordin. cum per illum prohibeatur solum consuetudo seu magis praescriptio, per quam Archidiaconus intendit instituere in beneficiis istiusmodi nomine proprio.* Barbof. *loc. cit.* citans seipsum *de off. & potest. Episc. p. 3. alleg. 72. num. 185.*

4. Resp. quartò : sed neque ulla consuetudine instituere, vel aliter providere potest curatis sine approbatione Episcopi; consuetudo enim, utpote ecclesiae summe perniciosè praevalere nequit, ut ministri curati in ecclesiis Episcopo subiectis instituuntur eisque summi in diocesi Pastoris, nempe Episcopi, cognitione & consensu. Unde etiam alii quoque Praelati Episcopo inferiores jure acquirere possint instituendi curatos, non quatenus tamen sine examine & approbatione Episcopi. *Pirh. ad tit. de off. Archid. num. 13.* *Leym. ad c. cum scitis. in. cod. Anot. p. 1. l. 3. c. 19.* juxta *Trent. sess. 7. c. 13.* Hinc quoque

5. Respond. quintò : nequit Archidiaconus instituere institutione auctoritabili, seu curam animarum committere. Barbof. *loc. cit. num. 31.* citans *c. cum scitis.* *Galgauer. de lur. publ. l. 3. tit. 21. num. 1.* *Anot. p. 2. l. 3.*

c. 14. q. 2.

* * *

CAPUT TERTIUM.

De Officio & Qualitatibus Archidiaconi.

Quæst. 659. Quid possit Archidiaconus, aut quid muneris sit illius circa examen promovendorum ad beneficia, vel etiam ad Ordines?

Respond. primò: Archidiaconus habens jus conferendi curata, non potest instituire examen per concursum, aut etiam proponere edicta. *Paul. de resignat. l. 2. q. 9. num. 99.* sic resolutum testantur S. Congreg. Sed neque debere illum huic examini intervenire cum Examinatoribus, sive non debere illum simul examinare, nisi sit unus ex Examinatoribus. *Fagn. in c. ad hac. num. 25. Pignat. tom. 4. consult. 181. num. 77.* testantes sic expressè ad interrogationem desuper factam respondisse S. Congr. Concilii. Fallitur proinde Zerula, dum p. 2. v. *Archidiaconus* dicit, per hoc, quòd Concilium Tridentinum statuit, eligendos Examinatores in synodo diocesana, non excludi Archidiaconum, cui de jure communi & antiquo id competit, sed Examinatores illi electi intelligantur simul cum Archidiacono, cui de jure id competit cumulatim. Fallitur, inquam, si id intelligat de examine in concursu ad parochiales, ut amplius patet ex mox dicendis.

2. Respond. secundò: Clericos promovendos ad beneficia alia examinare de jure spectat ad Archidiaconum; sic enim expressè statuitur in c. *ad hac. de off. Archid.* ut omnium qui beneficiis ecclesiasticis praeficiendi fuerint, à suo prius examine Archidiacono, & per ipsum postmodum Episcopo presententur. Neque hanc de jure antiquo competentem Archidiacono facultatem Concilium Tridentinum sustulit illi, ut expressè respondit S. Congreg. nisi quòd ad parochiales, quæ conferendæ sunt prævio examine per concursum. *Fagn. & Pignat. l. cit.* His tamen non obstantibus, potest quoque hoc examen seu potestas examinandi promovendos ad beneficia non parochialis competere aliis ex consuetudina, v.g. Episcopo aut ejus Vicario generalì, intelligi, privative ad Archidiaconum.

3. Respond. tertio: Clericos promovendos ad Ordines examinare, ad quæ ordinandos offerre Episcopo jure communi spectat ad Archidiaconum. *c. ad hac. c. ut nostrum. de off. Archidiac. Fagn. loc. cit. Barboz. in c. de elec. l. 1. c. 24. num. 22.* citans quædam plerumque. *Laym. ad c. ut nostrum. Zerol. in pr. p. 2. v. Archid.* *Pignat. loc. cit. à num. 1.* ubi ex Quarant. in *sum. Bull. v. Orde.* quod officium Diaconi est, ordinandos primò examinare, & inquirere an habeant sufficientem situ-

lum, & postmodum illos presentare Episcopo ordinandi; ceterique ab AA. hoc munus examinandi promovendos ferè præcipuum inter officia Archidiaconi testatur *Pignat. loc. cit. num. 13. in fine.* Porro, dum examen illud in ipsum finem demonstratur Archidiacono, ut quemadmodum debet (ut constat ex pontificali Romano p. 1. tit. *de ordinat.* ubi interrogati Episcopo à Diacono presentante ordinandos; scilicet illos esse dignos? is respondet: quædam humana fragilitas nosce finit, scio & testificor esse dignos) possit testari Episcopo ordinanti de qualitate ordinandorum, paret super quibus illud instituentium, nempe non tam super scientia (eruditionis enim ac literarum dijudicatio ab aliis quoque, puta Examinatoribus & Episcopo ipso facile fieri potest) quàm super titulo, statu, & vel maxime super conversatione, moribus, integritate vita, quæ discussio à nullo melius fieri potest, quàm ab Archidiacono, qui oculi sunt Episcoporum, oberrantes & circumfluantes ea, tam quæ in Clero, quàm quæ per parochias geruntur, ut Episcopi sæpe ob multitudinem negotiationum ad similes attendere non valentibus referant; consilique in hac inquisitione ferè examen illud, quod Archidiacono demandatur per c. *ad hac. c. 2. ut nostrum. de off. Archidiac.* Proinde jam, cum, ut notat S. Chrysostomus l. 2. *de sacerdot. c. 4.* ea fides, quæ à vulgi epistone facta est, non debeat esse præcipuum ac unicum signum, quo ordinandi approbati debeant, debeant Archidiaconi per ipsos in mores & vitam eorum sedulo inquirere ac cognoscere, examinando quoque vulgi finem, ut non solum quid de his populari tumore perferatur, sed etiam quæ rumorum censu & conditio, præcognoscant, faciendoque se informari virorum fide dignorum testimonio aliisque viis, (quæ videtur esse apud *Pignat. loc. cit. num. 7. c. 8.*) ne, si pro indigenis aut ignotis testentur, peccent mortaliter, ut idem *Pignat. num. 2. cit. c. ambig. de servit. in ordin. sciend.* quin & ne, si inidoneum presentent, teneantur ipsi providere tali ordinato de sustentatione, donec facti idonei beneficium consequantur, ut *Laym. ad c. accipimus. de stat. c. qualis. praeficiendum. num. 4.* citans Innocentium in idem c. num. 1. & gl. 7. examinari, aut ne Archidiacono non valens talem à se perperam presentatum slerè, hæc obligatio cadat in Episcopum ordinatum, ut ipse qui Archidiacono attendere debeat, & curam gerere, ut non nisi digni promoveantur. *Laym. loc. cit.*

4. Respond. quartò: Nihil tamen obstat, quò minus Episcopus alios præter Archidiaconum ad examen illud, quod ferè de scientia ordinandorum instituitur, examinatores, quotquot, ad-

scire possit, ita ut votum Archidiaconi tunc sit singulare; siquidem id pender ab Episcopi arbitrio, quod in hac parte ei limitatum non est à Concilio. Pignat. loc. cit. num. 4. Quia etiam nil veritate videtur, quod minus, etsi Archidiaconus habeat à jure, ut possit ordinandos examinare (quod tamen maxime intelligitur de examine illo seu indagine, quam facere tenetur Archidiaconus in vitam & mores, ut videre est apud Pignat. loc. cit. num. 9.) Episcopus praeferit Archidiacono id facere possit per seipsum, vel etiam per alium à se designatum (praefertim accedente consuetudine) Pignat. loc. cit. num. 5. ex Abb. in c. ad hac, etsi ipse videatur in oppositam Innocentii in idem c. doctrinam inclinare.

3. Respond. quinto: oblationem illam seu praesentationem ordinandorum ab Archidiacono faciendam Episcopo duplicem ex Host. in cit. c. unic. de servit. assignat Pignat. loc. cit. num. 10. juncto num. 11. unam, quae sequitur examen illud seu inquisitionem Archidiaconi, & antecedit examen alterum episcopale; & haec est illa praesentatio, quam jura in citatis textibus c. ad hac, & c. nostrum. competere volunt Archidiacono, ut alimtum ab ipso Archidiacono ordinandi debeant praesentari examini Episcopali. Alteram, quae fit palam in ipsa ordinatione, juxta quod in pontificali Romano praescribitur Archidiacono, ut tam Subdiaconos ad Diaconatum, quam Diaconos ad presbyterium promovendos praesentet Episcopo ordinanti hac formula: *postulas sanctae mater Ecclesiae &c.* in quo officio, seu in qua praesentatione faciendus saepe contingit supplere alium, qui Archidiaconus non est; & quis iuribus illius modò in Ecclesia, & quis fuerit olim, vide apud Pignat. loc. cit. num. 11. & 12.

Quaest. 660. An, & qualiter Archidiaconus, ubi non examinavit, seu non inquisivit in idoneitatem & sufficientiam ordinandorum, nec examini interfuit, sive de seibi ignotis adhuc testari possit Episcopo, illos dignos esse, qui promoveantur ad Ordines?

1. Respond. primò: dum Archidiaconus episcopali examini non interfuit, vel etiam alterius, non solum Archidiaconatus, sed & diaconatus, cum literis tamen dimissionis & testimonii offeruntur, quorum nec mores, nec vitam, nec doctrinam competentem habet, adhuc in aliove praesentatorum conscientia testari potest de eorum moribus & doctrina, nixus nimirum aliorum fide dignorum de his testimonio, & rectè respondere, quae asserunt illos idoneos & dignos, qui ordinentur, dum alimtum illi nullus eorum defectus ad impedimentum constat. Laym. in c. ex parte, de servit. in ordin. servand. num. 2. qui etiam num. 1. praemisit per modum notandi, testes deponentes de alicujus innocentia, probitate, idoneitate ad officium, beneficium, Ordinem, testari potius de credulitate sua, quam de veritate, id est, viximiliter credere seu existimare se hominem probum & dignum esse, quamvis absolute loquendo propter humanam fragilitatem decipi aut errare possint; citatque pro hoc seipsum Theol. mor. l. 4. tit. 2.

c. 4. num. 4. Item Pignat. cit. confut. 187. num. 143 & 16. ubi; quòd deposita omni anxietate & scrupulo eorum etiam, quos ignorat, probitatis publicis testis assistere queat, excutiens peccandi timorem generali illa Ecclesiae consuetudine, ac pia illa praesumptio, & probabili Episcoporum suos ad ordinationem dimittentium & Examinatorum, suo, ut creditur, munere functionum diligentia ac studio, fideque securus. Et quia, qui iudicio Episcopi admissus, publico testimonio bonus esse & idoneus praesumi debet; eum, & pro iudicio Principis semper praesumendum sit, idoneusque illa credendus, qui publicis iudicis autoritate fulcitur. Quin &, quos istiusmodi publico testimonio ornatos novimus, non solum dignos eliminare debemus, sed & proferri possumus, eos scire sufficientiam illorum, & testari eam nobis perspectam. Unde, cum Archidiaconus constare debeat, ordinandos omnes publico prius examine (intellige ab Episcopo dimittente vel ordinante, aut designatis ab eo Examinatoribus) probatos esse, quam in ordinandorum Catalogo referrentur, ruto dein (nempe in praesentatione illa, quae fit palam in ipsa Ordinum collatione) dicere potest, scire se & testari eos dignos, saltem quantum humana patitur fragilitas. Et haec juxta doctrinam Innoc. in cit. c. unic. de servit. in ordin. fac.

2. Respond. secundò: si verò praesentandus ad Ordines ignotus est Archidiacono, nullusque istiusmodi iudicio publico aut testimonialibus instructus, nullatenus de eo, quòd dignus & sufficientes ad Ordines esset, testari valeret. Ad istiusmodi enim testimonium requiritur, ut testis habeat probabiles saltem & bene examinatas indicia, quae prudentem existimationem dignum de persona innocentia, probitate & idoneitate, ad proinde in eo casu Archidiaconus prudenter dubius manere deberet, bonoque an malus, dignus an indignus esset, de cuius promotione agitur Laym. loc. cit. citans seipsum Theol. mor. l. 3. tit. 3. p. 2. c. 2. assert. 4. Et sane in praesenti inniti non licet unice praesumptioni illi, quòd quis praesumendus est bonus ac probus, quamdiu non constat aut probatur contrarium. Praeterea enim, quòd id in quæstibus physicis extrinsecis & assecutis, quales sunt titulus, aetas, scientia, legitimitas &c. ut patet, locum non habeat, dum ea non praesumuntur inesse alicui, sed positivè egeant probatione. Laym. in c. postquam, de elect. num. 5. Passerin. de elect. c. 33. n. 86. Pub. ad tit. de elect. num. 38. Qualitates etiam illae intrinsecæ (quae unde sic dicuntur, dixi in For. benef. p. 2. q. 422. num. 4.) puta quòd quis sit castus, sobrius, pacificus &c. Quòd praesumendum sit inesse alicui, habendumque sit pro viro bono & integro, quamdiu non est, quòd praesumptionem contrariam inducat, id inquam intelligendum quòd ad privatum cuiusque iudicium, dum nimirum nihil illius negotii cum tali; ad hocque nec tunc in vitam illius inquirere oportet, nec id finitram partem interpretari, quòd dubium est, D. Thom. 2. 2. q. 60. a. 4. in corp. Secus tamen est in iudiciis publicis aut testimonio dandis (maximè dum agitur de promovendo aliquem ad officia & munia ecclesiastica, Ordines &c.) ita ut tunc bonitas illa intrinseca non praesumatur, nec suffi-

sufficiet illa negativa notitia ex eo confurgens, quod nemo presumatur malus. Ac ita in eo casu dubio in utramque partem, ita ut non addint iudicia maiora pro hominis probitate seu bona qualitate in oppositum, testimonium legitimum dari non potest pro illius probitate & habilitate, cum tale testimonium periculo errandi & falso iudicando expostum, & in presente casu error sit practicus Ecclesie valde nocivus; cujus contrarium est, dum in iudicio privato habendo aliquem pro bono, quando de contrario non constat, error sit speculativus. Laym. Pirh. II. cit. Verum esto jam possit Archidiaconus vel quilibet alius generis illa sufficiens presumptio abfque mendacio aliquem dignum officio sacerdotali vel diaconali respondere, quem non temere accedere ad hoc officium presumeret, quamvis de ejus dignitate vel indignitate nihil resciret: At vix videtur à mendacio excusari, si responderet, se scire & testificari eum dignum; cum his verbis amplius aliquid asserat, quam si simpliciter responderet, eum dignum esse; nam non tantum dignitatem illius, quam presumit, affirmat; sed asserit quoque sibi inesse scientiam de illius dignitate, quam scientiam non habet, & legitimum se testem iustar ejus idoneitatis, quam ignorat. Pignat. loc. cit. n. 17. Ad hæc quorundam Archidiaconus ab Episcopo de ordinandorum dignitate consultatur: quorundam ejus testimonium inquiritur, si ejus tota iustificatio in generali illa presumptione fundatur.

Quæstio 661. Quid faciendum Archidiacono, dum novit defectum ordinandi (idem est de Parocho sciente impedimentum occultum contracturi matrimonium) quod minus Ordines suscipere valet?

Respond. Si per secretam admonitionem se aliquis profecturum arbitrat, tenetur illam præmittere ad dimovendum illum à suspensione Ordinis; si vero se nihil profecturum arbitrat, tenetur ad Superiorem deferre, ut is impediat. Laym. ad cit. c. unic. de scrutin. num. 3. Si tamen nec delatione ad Superiorem se quicquam profecturum prævideat, eò quod novit fidem sibi non habendam, monet Laym. loc. cit. num. 4. debere illum dare operam, si sine suspensione aut infamatione possit, ut officium illud præstandi ea vice declinet; si autem illud declinare nequeat, dicat verba illa, quæ juxta præscriptum pontificali Romani dici solent. Neque enim tunc mentietur aut contra conscientiam loquetur; cum ea verba proferat ut personæ publicæ, seu in persona Ecclesiæ, quo sensu verum dicit, si defectus occultus mansit, & in præcedente examine aut inquisitione non fuit proditus. Ita docere ait Innoc. Jo-And.

Buc. in cit. c. unic. de
scrutin.

Quæstio 662. Quidnam de casero sit officium Archidiaconi?

Respondeo primò in genere: Archidiaconi uti potestas ita & officium neque olim, neque modò est idem in omnibus ecclesiis. Unde si cognoscere velimus Archidiaconi officium, potiùs inspicienda cujusque ecclesiæ consuetudo, aut statum tanquam jura scripta, Laym. ad c. 1. de off. Archid. num. 2. ex Innoc. ibid. & Sylv. v. Archidiacon. num. 1. Sic in quibusdam ecclesiis Archidiaconus nullus est. Laym. loc. cit. Pignat. ibid. 4. consult. 181. num. 12. ubi i omniū ecclesiarum non sinit Archidiacon, ut habuit Gl. inc. ad hac. de off. Archid. v. examinentur; & sic testatur Pignat. nullum in Ecclesia Romana esse Archidiaconum, etsi fuerit olim. Atque ita officium Archidiaconi, quod describitur in cit. de off. Archid. præstat aliis, v. g. Archipresbyter, Decanus, Vicarius generalis Episcopi. Laym. loc. cit. uti in Ecclesia Romana officium de casero proprium Archidiaconi ordinandis præstandi à primo Diaconorum exerceri consuevisse, testatur Pignat. loc. cit. In quibusdam verò ecclesiis est quidem Archidiaconus, sed administrationem nullam habet aut jurisdictionem, sed solum præsentiam inter Canonicos. Laym. loc. cit. Lotter. l. 3. q. 7. num. 36. ubi: contingere potest, ut ex singulari jure aliquo Archidiaconus non sit oculus Episcopi, id est, nullum officium aut jurisdictionem obtineat, sed ventosa sit Dignitas; Quia &, ut habet num. 40. ut officium hujusmodi cum omni ejus prærogativa jurisdictionis transfusum sit in aliam personam Capituli. Sic etiam in aliquibus ecclesiis non est nisi unus, in aliis fere plures 6. ad 7. Archidiaconi. Azor. Infr. mer. p. 2. l. 3. c. 14. q. 7. Quid id ea factum occasione arbitrat, quod olim Episcopi ex Diaconis duos, tres aut plures antiquiores constituiebant pro socrum ecclesiarum seu diocesium visitata, ut vel sic illis melius provideretur eorum in plures partes divisionem gubernatione plantum cura commissa.

2. Respond. secundò: In primitiva Ecclesia officium Archidiaconi erat tum Diaconi & hypodisconi omnibus imperare, eoque ad altaris ministerium instruere; tum verò bona ecclesiastica administrare & dispensare, uti posterius colligitur ex Alter. 6. Laym. loc. cit. num. 1. Erat quoque olim Archidiaconus munus Episcopo proxime assistere in sacrificio eoque ubique comitari, Laym. ibid. De cetero illius, in quantum est Episcopi Vicarius ejusdemque oculis dicitur, munia & partes exprimuntur c. 1. de off. Archid. ubi: Archidiaconus post Episcopum scilicet Vicarium ejus in omnibus, & omnem curam in Clero tam in urbe positum, quam eorum, qui per parochias habitare consuevit ad se pertinere, sive de eorum conversatione & relevatione ecclesiarum, sive doctrina ecclesiasticæ & ceterarum rerum studio & delinquentium rationem coram Deo redditurus est, & ut de tertio in certum annum, si Episcopus non potest, parochiam universam claudat, & cuncta, quæ emendatione egent, vice sui Episcopi corrigat & emendet & c. c. officium, de off. Archid. dicitur proprium ejus munus esse cum Episcopo Sacris operari, Diaconos aliosque ministros inferiores ad altaris minist-

sterium instruere, Evangelium cantare, si voluerit, aut si noluerit, mandare, quis aliorum id facere debeat, & similia alia huc spectantia dirigere. Vide Azor. *loc. cit.* g. 2. Cap. *ex qua de off. Archid.* demandatur ei custodia rerum ecclesiasticarum, eiusque muneris esse dicitur, vasa divina ecclesia usibus dicam sedulo custodire. Azor. *loc. cit.* Cap. *ut nstram.* c. ad hac. de *off. Archid.* ad officium Archidiaconi spectare dicitur, ordinandos examinare, & presentare Episcopo. Prelatos in sede locare, siue in corporealem possessionem mittere. Item *eodem cap.* ei committitur audire singulorum presbyterorum causas & iurgia. Cap. *prelectu. dist. 14.* dicitur ad istum spectare, pecuniam Ecclesia pietatis causis dare accipere, & Episcopo reddere; Diaconorum delicta ad Episcopum deferre; monere presbyteros de temporibus instantium festorum & jejundorum. Azor. *loc. cit.* Vide etiam Fagn. in c. ad hac. num. 6. ubi quod hac & similia spectantia ad officium Archidiaconi diligenter recenseantur à Jo. And. in c. *afficiam.* Sylv. v. *Archidiacon.* Abb. & But. in c. ad hac. sub initium enumerat & ipse eorum plura. n. 24. Addit etiam Fagn. *loc. cit.* num. 6. officium proinde Archidiaconi ad duo fere Capita reduci; nempe ad ea, quae ei competant tanquam Principi Diaconorum Cathedralis, & ea, quae sunt iurisdictionis; illa enim ei competere est ratio, quia Caput Diaconorum constituitur: hac verò est tributa esse iure, ut Episcopum facilius vacare possit his, quae sunt Ordinis & auctoritatis episcopalis, à quibus Archidiaconus excluditur. Jam verò de his fere omnibus exaltius vel jam & in precedentibus, ubi de potestate Archidiaconi; aut agitur in sequentibus. Porro in quibus officium Archidiaconi ab officio Vicarii generalis Episcopi, uti & ab officio Archiepiscopi differat, satis indicatum sub initium huius Tract.

Quaestio 663. *An Archidiaconus officium suum exercere possit, v. g. examinare ordinandos, visitare & plerumque agere, quae habentur in c. 1. & c. ad hac. de off. Archid. contra prohibitionem Episcopi, seu prohibitis ab Episcopo ea exercere.*

1. Respond. Non convenire in hoc AA. Negativam, nempe posse Episcopum Archidiacono, uti & Archiepiscopo prohibere, ne muneribus sibi per Canones attributis fungatur, & hanc hac prohibitionem, eorum nihil eum possit, tenent, de Archidiacono quidem post But. Abb. in c. officium de *off. Archid.* num. 5. de Archiepiscopo Hostiens. in *sum. tit. de off. Archiep.* §. *qua pertinet.* apud Fagn. in c. ad hac. num. 3. & in c. *littera. de matr. contrah. contrainditi. Eccl.* num. 22. ea vix ratione, quod in his sint Vicarii Episcopi.

2. Contrarium, nempe Archidiaconum & similes ideo dici Vicarios Episcopi; quia exercent ea, quae etiam ad Episcopum pertinent; non esse tamen tantum Vicarios, sed certà dignitate potiri; adeo ut propterea removeri non possint ad alium Episcopum, nec ipso pro suo velle illorum officia exercere, tenent Innoc. in c. 1. de *off. Archid.* num. 1. Jo. And. *ibid.* num. 4. Anchar. n. 3. Archid. in c. *praedictis.* d. 25. Quia & But. & Abb.

in c. 1. apud Fagn. *cit.* num. 37. Quam sententiam Innocentius tenet communiter à Canonistis, & videtur sibi veritatem, asserit Fagn. *loc. cit.* num. 32. ubi de suo quoque tam confirmat: nempe quod Archidiaconus sit Vicarius non ab Episcopo assumptus, sed datus à iure, & sic non amovibilis habeat Vicariam perpetuam suae dignitatis annexam ex privilegio Canonis, quod in totum vel in partem à quocumque Pontificum (intelligit eo nomine Episcopos) convelli vel mutari non potest, ut est textus in c. *instituti.* c. 2. q. 2. cui, ut Archid. in c. *licet Canon. de elect.* in 6. num. 3. non potest responderi.

Quaestio 664. *Quid muneris sit Archidiacono circa institutionem corporealem suam missionem in possessionem?*

1. Resp. primo: Ad Archidiaconum spectat, Prelatos (intellige electos & confirmatos) in sede locare. Pignat. *tom. 4. conf. 183.* num. 24. Ius de iure communi spectat ad Archidiaconum collocare Abbates & Abbatissas in sua sede. Fagn. in c. ad hac. de *off. Archid.* num. 22. Barboz. *int. eccl.* l. 1. c. 24. num. 25. juxta c. *ut nstram. de offic. Archidiacon.*

2. Resp. secundò: De iure communi spectat ad Archidiaconum, Clericos provisiones seu institutos ab Episcopo (idem est de institutis aut provisionibus ab aliis inferioribus) mittere in corporealem possessionem beneficiorum. Fagn. *loc. cit.* Zetoli. in *pt. Episc.* v. *Archidiaconus.* Paris. de *rege.* l. 10. q. 6. num. 32. & expressius l. 2. q. 9. num. 57. Barboz. *loc. cit.* num. 32. citans Pet. Gregor. *synagm. juris.* l. 15. c. 20. n. 6. Covar. *l. 3. par. 1.* c. 16. n. 7. *6. c.* juxta c. *ut nstram.* ubi §. in *quadam.* dicitur, institutionem corporealem tam super beneficiis, quam dignitatibus debere ad Archidiaconum pertinere. Nec obstat, quod in c. *licet Episcopus. de prob.* in 6. dicatur, ad Episcopum spectare missionem in beneficiorum possessionem; quia id intelligi potest, non quidem de ipsa missione in corporealem possessionem, sed de sententia seu decreto, quo Episcopus pronunciat seu decernit, institutum mittendum in possessionem. Barboz. *loc. cit.* vel potest intelligi, ut procedat de consuetudine, quia id spectat hodie ad Episcopum, Barboz. *ibidem.* Quod si autem vi *statuti. licet Episcopus.* id de iure spectaret ad Episcopos, ut volunt aliqui apud Paris. *loc. cit.* num. 33. dicendum foret, per dictam c. *licet Episcopus.* utpote posterius derogaret *cap. ut nstram.* tanquam priori.

3. Resp. tertio: Tamen si autem de iure spectaret aut spectasset aliquando ad Archidiaconum, potest nihilominus id ipsum ex consequenti periculi hinc & nunc spectare ad Episcopos, Vicarios, aliisque Ordinarios, prout illud hodie de consuetudine spectat ad Episcopos, Vicarios aliisque Ordinarios affirmat Paris. *cit.* n. 33. citans Covar. & l. 8. q. 9. n. 58. ubi: quamvis id (nempe emittere in possessionem) de iure spectet ad Archidiaconum, c. ad hac. de *off. Archid.* tamen generalis consuetudo hoc extendit etiam ad alios pro quo citat Rebuff. in *pr. tit. de miss. in possess.* Selv. de *benef.* p. 1. q. 15. Quomodo modò est contra, si illud spectaret de iure ad Episcopos, nihil vetaret, quò minus hic & nunc siue in quibuscumque

habet id spectet privet vè ad Archidiaconum, uti similequid habes in facultate conferendi.

Questio 664. Quodnam sit officium Archidiaconi quò ad Chorum?

1. **R** Elp. primò in genere: in choro habet Archidiaconum primò Dignitatem post pontificalem; alisque ibidem superiores et majorem habet; pronunciat Barbof. *inc. v. v. v. l. 1. c. 24. num. 20.* spectata ad eum ratione propriè muneris in absentia Episcopi etque Vitarum regimen chori, ut Pignat. *inc. 4. conf. 183. n. 1.* Dicitur ipse ordinem gerendum in choro, Pignat. *inc. cit. num. 2.* citans Barbof. *de Can. & Disposit.* c. 1. num. 20. Grammat. *decif. 24. num. 7.* & Rotam apud Put. *decif. 8. num. 3. l. 3.*

2. **R** Elp. secundo in specie: et solum permanentem in choro spectat in principio Matutinali, Horarum Canoniarum & Vesperarum incipere *inter noster.* Item: rectore, dare manum linguam, ut incipiat *in sua lobia,* vel *des in ad futurum.* Item ad *in dicere: Dilecti & ad noster & Adversaria* Item *de. Des nos benedicti & ad Comp. & in Noctem quietam & in Bened. & in castidat & in fine Horarum & Matutini: Dominus des noster & c.* et atque linguam per ipsum derat, nemo expleto officio in choro egredi debet. Barbof. *cit. c. 24. num. 20.* testans: sic statuisse S. Congr. Card. propof. negot. Episc. & Regular. in *Theatina sub die 18. April. 1679.* Pignat. *cit. conf. 183. num. 3.* & num. 1. ubi, quòd Archidiaconus Cathedralis, ut prima dignitas post pontificalem, dum est in choro, recognoscitur debet tanquam superior & maior, & ad ipsum spectant natus & vericuli superiores, & officio suo dato signum egressus à choro, & licentiam exaudi antequam in finem &c. Declaratum sit in *dilect. Theatina.* sic *c. officium de off. Archid.* dicitur, ipsum omne officium ecclesiasticum providendo Lectiones & Responsoria in matrice ecclesie dare debere & suscitare, in tantum, ut nullus Evangelium aut Epistolam, responsoria vel quamlibet in ecclesia lectionem legat & cante, donec ab illo susciteretur. Verumtamen, cum sepius inter Archidiaconum & Primicerium seu Cantorem excitata fuerit controversia super officium dirigendi chorum, teste Pignat. *inc. 4. conf. 27. l. num. 1.* nonnunquam in favorem Cantoris rescriptum S. Congreg. Rituum, ut videtur est apud eundem in *Cassanens. f. Martii 1633.* ubi: Cantoris dignitatis in Cathedrali munus est, distribuere Lectiones, Antiphonas & prophetias, chorum regere & gubernare, ordinare tabellas & functiones ecclesiasticas per turnum ordine successive; nec non dicere potest, quòd & qua ducenda dirigendave processiones, &c. Quandoque & contra in favorem Archidiaconi declarasse visum est eodem S. Congregatio, ut videtur est apud Pignat. *inc. cit. num. 2. & seq.* ubi Archidiaconus opponebat se dictæ Ecclesie Cantori exerceturi ista munia, juxta prescriptum illud S. Congr. aliam attulit de 15. Sept. ejusdem anni in favorem sui emanatam declarationem, in qua statuitur primò, Capitulares de choro exire volentes ab Archidiacono primò dignitate, si presens est, venire petere debere. Secundo tabellam, in qua describi debent illi, per quos exercenda sunt functiones ecclesiasticæ per turnum, ad Archidia-

conum spectare, prescribere & ordinare; Cantoria autem munus esse chorum regere, juxta prescriptum in tabella. Tertiò ad Archidiaconum spectare, pro incipiendo divino officio & pro discessu à choro &c. dare signum. Quas tamen S. Congregationis declarationes hac ratione conciliari nititur Pignat. *inc. cit. n. 7.* Quòd præter functiones, quas in prima illa S. Congreg. declaratione spectant in favorem Primicerii sunt expressa, alia superior, de quibus favore Archidiaconi potius S. Congr. intelligere; nempe nominare sacerdotes, qui debeant celebrare & canere Missam, item Diaconos & Subdiaconos, & alia facere, quas spectant ad altare; non autem ad cantum & chorum, cuius directio videtur esse reservata Cantori in prima declaratione, sed & in secunda, licet hæc emanavit à S. Archidiacono. & hæc quidem, ut est agnit. *item, 8.* conformiter dispositioni juris continetur in *c. praludis.* lo quo exprimitur omnia munia Primicerii, in illis officio Archidiaconi distincta juxta *item 1.* & declarationis ante relato, videtur ostendit, quòd ad hæc quoque deferendum est in memoriali ecclesiasticarum præscriptio *in 3. co. rationes tenet & c.* & consuetudines præscriptas *versus loca valent in officio.* Fagn. *in c. 4. de off. Archid. n. 13.* ex Innoc. & juxta *c. 12. de consuetud.* Quarevis Pignat. *inc. cit. num. 9.* asserat, ad confundenda hæc munia Cantoris & Archidiaconi non sufficere, quòd eorum prædecessores sic concordaverint, si concordia hæc confirmata non fuerit auctoritate pontificis; eò quòd juxta Trid. *sess. 6. c. 4. Extrav. ambrosia de rebus Eccl. non aliena.* & *c. re-mota de translat.* Transfictio inter personas ecclesiasticas confirmata à Papa speciatim ex certa scientia cum causæ cognitione, non tenet (intellige quòd ad ligandos successores) & concordia non confirmata ex certa scientia à Trident. fuerint sublatæ; licet subjungat idem Pignat. quòd in materia præeminentiarum concordia totum Ordinatio facta à prædecessoribus ligat successores, etiam sine benedictio Apostolica, indicasse Rotam apud Seraph. *decif. 36. & in Consentin. præcedentia.* *l. 1. m. 1618. coram Donesceto.*

Questio 666. Quodnam sit officium Archidiaconi circa celebrationem Missarum solennium?

1. **R** Elp. primò præter ea, quæ hæc de re dicta sunt supra ad Archidiaconum spectare omnia, quæ ad divinorum celebrationum (inter quæ videtur præcipuum celebratio Missarum) pertinent, ait Pignat. *cit. conf. 17. n. 5.* citans Gl. & DD. communiter in *c. 2. de off. Archid.* Nihilominus Archipresbyterum debere providere cuosque, quæ in Sacerdotum ministerio sunt præstada, dicitur *c. ministerium de off. Archid.* juxta quæ Host. in *sum. de off. Archid. §. quæ pertinent.* ait, Archipresbyterum debere providere ministerio presbyterorum Cardinalium, id est, ecclesiam Regentium, sic dictorum à cardine, quo assistunt sustentant, ut idem Host. cumque dicta decretalis ministerium aperte concedat Archipresbytero, ut provideat cupula præstanda in ministerio Sacerdotum, exceptis illis, quæ sunt prohibita, quæ omnia sunt Ordinis Episcopalis; & exceptio firmet Regulam in casibus non exceptis, sequitur in omnibus, quæ ad Sacerdotum ministerium spectant, & non sunt Ordinis Episcopalis (inter quæ utique est quoque celebra-

celebratio Missarum) Archipresbyterum esse præordinatorem, hæcque cum per se paxillare debere aut aliis committere. Fagn. in *c. ad hac*, num. 11. & 12. Quin & *c. 1. de off. Archip.* expressè & speciatim attribuitur Archipresbytero, ut Missarum sollemnitas celebretur. Unde ipsa celebrationem Missarum solennem obiente Episcopo non spectare de jure ad Archidiaconum, sed ad Archipresbyterum, fuisse defendit Fagn. *loc. cit.* à num. 13. per plures *num. seq.* ubi non obstat, quòd Hofl. *loc. cit.* postquam explicat jus Archipresbyteri quòd ad divinorum celebrationem, subdat; illud spectare principaliter ad Archidiaconum, & secundariò ad Archipresbyterum sub Archidiacono; eò quòd Hofl. non asserat id convenire Archidiacono de jure, sed de consuetudine, ubi nimirum sic habent diversimodum ecclesiis. Uti etiam textus *c. officium de off. Archid.* maxime favet Archidiacono, & pariter visum cum *c. Ministerium de off. Archid.* statutor de consuetudine, quæ ubi non est, competit Archidiacono jux ordinandi officii ecclesiasticum. pro quo Fagn. cit. a Jo. An. *ad c. ad hac*, dicentem, omnia, quæ in citatis decretali *ad hac*, de jure spectare ad Archidiaconum, cetera verò omnia, quæ continentur in *c. officium de off. Archid.* procedere de consuetudine, quam nisi probet Archidiaconus, debeat succumbere: adeoque jam jus celebrandi divina competere Archipresbytero de jure, Archidiacono verò tantum, ubi est consuetudo. Item, ut Fagn. num. 16. non obstat, quòd ad Archidiaconum spectet omnia sub Episcopo; cum sit illius Vicarius in omnibus; & ad Archipresbyterum omne sub Archidiacono; adeò, ut post Episcopum Archidiaconus omnibus præsit; eò quòd id optimè sic intelligi possit, ut dicta quidem ministeria spectent quidem de jure ad Archipresbyterum, & non ad Archidiaconum; Archipresbyter tamen, etiam cùm illa præstat, subsit Archidiacono; adeò ut ab eo visitari & corrigi possit, & si in eis perperam quid aut inordinatè gesserit, cederet, uti id de jure spectat ad Archidiaconum. Item, ut dicitur num. 17. non obstat, si vix ex eo nudum Archipresbyterum in bice debere cedere Archidiacono, quòd Archidiaconus hic & nunc sit presbyter, adeoque jam Ordine par Archipresbytero, & eo major administratione, ne aliquin ob suspectum ab Archidiacono sacerdotium, is jam posset Archipresbytero præcipere ministeria omnia ad Archipresbyterum de jure spectantia, subvertitur totus titulus *de off. Archipresbyteri*; ac ita si, quæ jura miro ordine constructio hæc duas dignitates ad relevandum Episcopum, assignando culque sua propria munia, utriusque magis abhorrentia, quam unum occupare officii plurimum. *c. singula. dist. 89.* dependerent à solus Archidiaconi voluntate, hic tot curis implicatus vix per illis esse posset. E contra Archipresbyter omni jure sibi adempto ludibrio omnibus esset. Ad hæc, ut habet Fagn. num. 19. & 20. quemadmodum ratio, cur Archipresbyter præsit presbyteris, & presbyteribus illis officiis, non est Ordo presbyteratus, utpote in quo ei æquales sunt ceteri presbyteri; sed quia id specialiter ejus dignitati à jure annexum: ita multò minus Sacerdotium, ad quod

promotus est Archidiaconus ratio esse possit; cur es, quæ spectant hac de parte ad Archipresbyteratum, sibi sumere possit Archidiaconus; quin potius dicendum, eum ratione horum Ordinis tanquam unum ex presbyteris Cardinalibus, de quibus *cir. c. ministerium*, quo ad celebrationem divinorum subsiste Archipresbytero ut presbyterorum episcopi. Denique, quod facit pro hac sententia, Archidiaconus per accidens est presbyter, utpote cuius dignitati tantum annexus est Ordo diaconatus; Archipresbyter verò per se est presbyter, & ejus dignitati per se annexus Presbyteratus; Ordines enim sacri non annexantur personis sed dignitatibus, ut patet ex Trident. *sess. 22. c. 4.* proinde ex officio incumbit Archipresbytero celebratio Missarum; & nequaquam ille Ordo Archidiacono accidentaliter attendendus in illo in præjudicium Archipresbyteri, cui est naturalis; neque ex inde sequitur, quòd Archidiaconus sit par Ordine Archipresbytero quòd ad hoc, ut in celebratione Missarum sit ei præferendus, Fagn. num. 20. Uti & hoc confirmatur ex eo, quòd Canonici habentes Canonatus Diocesanales, licet sint presbyteri, Missam solennem non celebrant, sed intersunt in officio Diaconi. Quin & in Capella pontificia Cardinales Diaconi, licet in presbyteros ordinati, & habent Archiepiscopatus, tamen non celebrant, sed assistunt celebranti in officio Diaconi; & sedent ultimipost Cardinales presbyteros. Fagn. num. 21.

2. Eisdem sententiæ tisdemque principiis inhæret Pignat. Tom. 1. *confut. 6.* ubi non tantum num. 4. ait, quòd ad Archidiaconum spectet munus celebrandi Missæ solennes, quando Archipresbyter est impediens (loquitur autem de Ecclesia, in qua de consuetudine Archipresbyteratus est prima dignitas sacerdotalis, & Archidiaconatus pignitas tertia Diaconalis) sed & num. 10. censet, functiones pontificales & Missæ solennes celebrare spectare potius ad Primicerium, tamen Primicerius in ea ecclesia non esset, nisi oporteret quædam sacerdotales, innoxias, ut ait, generali regule, quæ nimirum in hac materia potissimum attendenda est distinctio Ordinum juxta *c. plurimum de major. & obed. & ibi DD.* possim. Adeoque cùm Archidiaconus sit dignitas Diaconalis, non potest nec debet exercere munia, quæ spectant ad dignitatem vel præbendam sacerdotalem; nec exinde, quòd Archidiaconus pro libito presumat Presbyterium, possit exercere, quæ sunt destinata vigiliantibus & præbendis sacerdotibus; eò quòd qualitas lapidatula non sit habenda in consideratione in ordine ad has functiones, in quibus attenditur dignitas, cui per se & ex statuto inest talis Ordo. Neque incongruum sit, unam eandemque personam ob varios respectus censeri diverso jure, & sic unam in uno casu esse majorem & digniorem alio, & in alio minùs dignam eodem. Pignat. *loc. cit.* num. 12. citans Decium in *c. sanè de off. delegat. Tiraquel de Natul. c. 10. num. 11. Menoch. conf. 902. num. 71. & seq.* Adeoque nec incongruum, minus dignum, qualis est Archipresbyter, ratione administrationis respectu Archidiaconi, præferri in his functionibus magis digno juxta *c. officium de off. & iud. & archy. Pignat. cit. n. 12. citans Nov. Conf. 636.*

nam. 2. Menoch. *conf.* 51. n. 56. &c. Incongruum verò & non minus absurdum, 'Archidiaconum se ingerere in illis functionibus, quæ spectant ex Instituto ad Ordinem sacerdotalem, quàm Archipresbyterum vel Primicerium exercere ea, quæ propria sunt Ordini diaconali. Cuius & cit. Pignat. *loc. cit.* esse contra jus publicum consuetudinem illam, quæ dignitas diaconalis illa exercet, quæ sunt dignitates sacerdotales, pro ut citat Decium *conf.* 21. n. 4. & *seg.* Abbas. *Conf.* 21. n. 1. & 5. præsertim cum sancitum sit non solum à jure communi, sed & statuto, ne hujusmodi consuetudo attendatur constituit dignitatum distinctione in Sacerdotes, Diaconos, Subdiaconos.

3. Verumtamen in contrarium est manifesta, & in hac materia singulari resolutio Rota in *Viterbiensi celebrationis Missarum* 12. Decemb. 1609. *ceram Card. Sacris.* Quam verbosè recitamus vide apud Barbof. *de jur. eccl.* c. 24. n. 44. & est in impressis *decis.* 244. p. 3. recent. ubi resolvitur Archidiaconum, si Sacerdos est, in celebratione Missarum, Episcopo assente præferendum Archipresbytero, Diciturque idipsum bene fundatum auctoritate (nimirum Host. in *cap. 1. de off. Archip.* quem sequuntur ibi Jo. And. Archid. Burr. Item Bero. *Conf.* 22. n. 31. l. 1. Tusch. *Archid. concil.* 481. n. 15.) & ratiōe, nempe quia Archidiaconum simpliciter loquendo est dignior & emolentior Archipresbytero, ideo quæ illum tam hura, quàm extra ecclesiam præcedere debet, ut Barbat. *Conf.* 3. l. 2. *per res.* Conventus verò sit majestati SS. Sacramenti & decentiæ ecclesiæ, ut per digniorem celebraret, nisi aliis obstat deinde Ordinum. Diluuntur quoque, quæ in contrarium asseruntur, nempe quod hoc minus simpliciter demandatum Archipresbytero. *c. i. de off. Archip.* non enim propterea prohibetur Archidiacono, si ex aliis jura Regula potest ad illum spectare, cum ovem non sit in jure, idem officium competere pluribus, ordinativè tantum ita ut unus alteri præferatur, ut in terminis celebrationis Missarum Bero. *loc. cit.* n. 23. Item alterum, quod celebratio Missarum sit ex illis, quæ spectant ad Ordinem, in his verò Archipresbyter sit major Archidiacono, & Sacerdotum per se sit annexum Presbyteratui. Præterquam enim cum Archidiaconus est Sacerdos, eo major est Ordine Archipresbytero, Ordo sacerdotalis non inest dignitati, sed personæ, in cuius anima imprimitur Character, & licet una dignitas sequatur personam majoris Ordinis quàm altera, non tamen ideo dici possit propriè, quod una dignitas sit Ordine sacro major altera; adeoque jam parum referat, quod qualitas Sacerdotis sit accidentaliter Archidiaconatus; ad quod si considerentur sola dignitates, nullo modo est iustus Ordo sacer; si autem attendatur personæ, utrique inest accidentaliter, unde jam in hoc sunt pares, illa debet præferri, quæ est ceteris est dignior. Ad quem decisionem Rota non aliud respondet Fagnan. *loc. cit.* n. 21. quia: carè obstat jure & fundamenta superius ponderata. Huc quoque sententia & decisio Rota inhiat Lotter. *L. 1. g. 16. d. n. 144.* ubi: in divinis Archidiacono videtur præferri Archipresbyter. Quod tamen provenit ex mera contingentiæ; quia Archidiaconus non sit presbyter; si enim initiatum sit sacro Presbye-

rensis Ordine, & velit ipse celebrare, nihil est, quia etiam in divinis, ipsaque Missæ celebratione præferri debet, ut docuit Host. Bero &c. & probavit Rota in *Viterbiensi*. Licet, ut eddit Lotter. *an. 116. & seg.* in hac re semper prævaleat consuetudo, ut Host. *loc. cit.* Rota. *conf.* 156. n. 4. l. 4. Seraph. *decis.* 716. n. 2. quantumcunque repugnet juri communi, ut idem Seraph. *decis.* 131. n. 3. & *decis.* 364. n. 2. modo oenit repugnet, ut sonet in meram corruptelam, ut Abb. *conf.* 155. n. 11. l. 4.

4. In specie verò ed funera Megatum impedito Episcopo, vel etiam Sedevacante, Missam solemnem celebrare spectare ad Archidiaconum inquam primam dignitatem, & eo impedito ad secundam dignitatem, & sic gradatim ad alias dignitates, ad quod dignitates illæ præferuntur omnibus aliis, etiam Vicario Capitulari in his, quæ spectant ad exercitium Ordinis, tradit Pignat. *Tom. 4. conf.* 183. n. 9.

Questio 667. Quænam sit Officium Archidiaconi in assistendo & ministrando Episcopo.

R. Episcopo ad officium Archidiaconi spectat, Episcopo ministrare, ut censuit S. Congreg. Rituum in *una Pisaniensi*, 10. Jan. 1600. Barbof. *jur. eccl.* L. 1. c. 24. n. 18. & Episcopo solenniter celebraturo, S. Evangelium, si voluerit, legere. Barbof. *ibid.* Sic in ipsa Ordinatione, & in consecratione chrysmatis & aliis similibus ministrare debet. Barbof. *loc. cit.* n. 22. in fine, citans c. *Actyrus*, c. *Officarius*, *dist.* 23. Item Episcopo solenniter celebranti, vel Missam solemnem & Vespas eudienti à dexteris assistere debet. Barbof. *loc. cit.* n. 23. citans Cessald. in *pr. c. rem*, l. 1. *sect.* 8. c. 7. n. 7. p. Sic debere illam exercere officium presbyteri assistentis cum pluviali Episcopo solenniter celebranti iuxta plures S. Congreg. Responsiones, ait Pignat. *Tom. 4. conf.* 183. n. 7. Barbof. *loc. cit.* n. 24. ubi etiam, quod debeat Episcopo candelam & palmam benedictam ministrare, si sit in sacerdotali Ordine, ut Cong. Rituum in *Restina*, 10. Jan. 1609. & ex quo Archidiaconus debet exercere officium presbyteri assistentis, etiam debere illum assistere Episcopo prædicanti, *ceremoniale*, L. 2. c. 2. disponente de Missa solenni Episcopo celebrante, quod Episcopo prædicante ad ejus dexteram sedere debeat presbyter ille assistens, & sic ille idem assistens celebrationi Missæ, Pignat. *loc. cit.* n. 10. Verum quod ad assistentiam illam, quæ in officio presbyteri assistit Episcopo solenniter celebranti supponit AA. Archidiaconatum esse primam dignitatem; & ubi talis non est, non competere id Archidiacono, sed primæ dignitatis. Sic enim expressit Barbof. *loc. cit.* n. 30. Archidiaconus, si sit primæ dignitatis, debeat exercere officium presbyteri assistentis &c. Pignat. *loc. cit.* n. 7. Archidiaconus primæ dignitatis, debeat exercere officium presbyteri assistentis Episcopo pontificaliter celebranti; & illa assistentia semper facienda est primæ dignitate, quocumque nomine nuncupetur. Unde ebisere sur impedito Archidiacono, & procul dubio perimere gradatim ad alias dignitates, & demum ad Canonicos, ut S. Cong.

S. Congr. Rituum apud Barbof. *colleclan.* 77. num. 20. & *collecl.* 253. num. 6. & 14. Porro Archidiaconum recusantem illam assistentiam, cogendum penis & censuris habet S. Cong. in *no. Brixienf.* 28. *Majj* 1614, apud Barbof. *cit.* num. 50. Dum verò est in assistentia Episcopi, intelligitur esse præsens in choro tam in Cathedrali quam in eia. Barbof. *ibidem* juxta S. Cong. in *Camerienf.* 15. *Martij* 1608. Denique Archidiaconum, qui sustinet baculum Episcopi solemniter celebrantis, thurificandum immediate post Diaconum assistentes, etsi ipse sit primus Diaconus, censuit S. Cong. Rituum in *Bracharenf.* 28. *April.* 1607. & 29. *Jan.* 1608. *iste Barb.* *loc. cit.* num. 52.

Quaestio 668. Quod sit Officium Archidiaconi circa custodiendas rei sacras?

R Esp. primò in genere, Archidiacono rerum ecclesiasticarum custodiam præcipuè commissam esse; ideòque, si quid per culpam vel fraudem cuiuspiam perierit, ab eo repetendum ait Laym. *ad e. quæ de off. Archid.* ubi expressè dicitur: *Secus in rebus, quod à te districte quaesitum sumus, quia vel propria ecclesia, vel ea quæ de diversis ecclesiis simul sunt collecta, non sub eius sollicitudine & fide ferrentur; quid si quid ex eis vel negligentia, vel cuiuspiam fraude deperit, tu hoc reatum aspires, qui per Archidiaconatus ordinem custodia quidem ecclesie arctius deputatus es.* circa quæ illud inquit Laym. *loc. cit.* supremum rerum ecclesie custodiam tenei non tantum ex culpa propria, lata aut levi; sed etiam si ex culpa eorum inferiorum. v. g. si aliquid perierit: id verò intelligendum, si ipse superior negligentia argui possit, quod inferioribus non attendit; quævis prius obligetur inferior, qui petidit aut destruxit, & in defectum illius superior, cui ex officio incumberebatur impedire. Citat seipsum pro hoc Theol. *mor. tract.* 3. c. 6. num. 2.

2. Resp. secundò in specie pertinebat ad illum, pecuniam ecclesie causâ pietatis donatam accipere, & Episcopo deferre Azor. *Inst. mor.* l. 3. c. 14. q. 2. Item pertinet ad eundem vas divinis ecclesie usus dicata sculo custodire. Azor. *loc. cit.* Barbof. *jur. eccl.* l. 3. c. 24. n. 24. Custodiam quoque Eucharistia spectare ad Archidiaconum, & non ad Archipresbyterum satis indicat Fagn. in c. *ad hac. de off. Archid.* num. 21. in fine, ubi ex Deo *conf.* 420. num. 4. dicit, Eucharistia custodiam separatam esse ab illa, quæ per Canones mandatur Archipresbytero.

Quaestio 669. An, & quid Officii sit Archidiacono circa convocationem Capituli?

R Espoudet Fagnanus *ad cap. ut Abbates. de nec. & qual.* num. 29. esse Archidiaconum caput Capituli, pro quo citat Buz. in c. *discreti. de major. & obed.* num. 2. & hinc illam tanquam maiorem spectare, convocare Capitulum, pro quo citat Host. in c. 1. *de major. & obed.* num. 2. Jo. And. num. 5. Bellam. num. 4. Butt. num. 30. Quin & sit. n. 28. Quod si Archidiaconus renueter convocare Capitulum, cogi possit ad hoc ab Ordinario, Verum rectè subiungit ex Abb. in c. *audita. de elec. natab.* 3. de consuetudine hoc jus convocandi Capitulum spectare ad Decanum, & sic passim

in Ecclesiis Cathedralibus Germaniæ videmus fieri.

Quaestio 670. Quæ ætas requiratur in Archidiacono?

R Esp. dum Archidiaconatus annexum habet curam animarum, requirit 24. annos ætate completos, ait Laym. in c. *inducorum. de atar. & qual.* & citat c. *cum in curia. de cleri. 5. inferiora. & Trid. sess.* 24. c. 12. Requirit ad illum ætatem 25. annorum ait Barbof. *de jur. ecclies.* c. 24. n. 20. Tondut. *qq. benef.* p. 2. c. 3. § 11. num. 12. Neque per hoc disconvallant hi AA. cum posteriores loquantur de 25. annis non completis, sed ætatis, seu de 25. annis iocuositive, uti & ipse Laym. *loc. cit.* num. 1. cum communi sit ad beneficium curatum qualecunque infra Episcopatum requiritur ætas 25. annorum corporum. Pius enim ad curam non requirit Tridentinum, quàm ut quis annum 25. attingit, & incepisse annum 25. est illum attingisse. Porro cum procedat idipsum in omni beneficio curato, etiam minis strictè talis, seu habente solum jurisdictionem spirituales fori externi Barbof. *ad cit. loc. Trid.* numer. 2. Lotter. l. 2. q. 49. num. 24. *ego for. benef.* p. 1. q. 217. num. 2. conveniet utique Archidiaconum, dum in curam jurisdictionalem seu fori externi habet. Si verò est solum dignitas sine cura animarum, etiam jurisdictionali, more aliarum dignitatum non requirit, nisi annos 22. completos, Laym. Barbof. Tondut. *loc. cit.* juxta Trid. *loc. cit.*

Quaestio 671. An & qualem S. Ordinem annexum habeat Archidiaconatus?

R Esp. Archidiaconatus in proprie institutione requirit Sacrum Ordinem. Laym. in c. *in eundem in curia. de cleri. 5. inferiora.* num. 2. & quidem requirit necessariò Diaconatum, siue qui Archidiaconatus obtinet, de iure ordinari debet Diaconus, Laym. in c. *ut Abbates. de atar. & qual.* Fagn. in *idem c.* numer. 22. Pignat. *Tom. 1. conf.* c. num. 8. Non est tamen de sui natura seu de iure sacerdotalis Pignat. *loc. cit.* Fagn. in c. *ad hac. de off. Archid.* num. 20. cum communis. In ecclesiis tamen, ubi est prima dignitas, requirit Ordinem Presbyteratus Fagn. in c. *ut Abbates.* num. 13. ubi i quæ in plerisque ecclesiis hæc dignitas est prima post pontificalem, pro ut esse de iure affirmat Bellam. in c. 1. *de off. Archid.* in *princip.* & ideo illius collatio per regulas est Sedi Apostolicæ reservata, in literis collectionis ex thilo apponi consuevit clausula: ut provius teneatur infra annum in presbyterum ordinari, alioquin Archidiaconatus eo ipso vacare censetur.

Quaestio 672. An, & quo gradu insigniri debeat Archidiaconus?

R Esp. Archidiaconus debet esse Magister seu Doctor, aut Licentiatum in Theologia, vel in iure Canonico. Tondut. *qq. benef.* p. 2. c. 3. § 11. numer. 16. Fagn. in c. *dicti. de penis.* num. 2. Pignat. *Tom. 9. conf.* 114. n. 42. Goss. *ad reg. 8. gl.* 4. num. 68. (idem dicemus magis præcise dispo- citi quod ad Scholasteriam) Garc. *de benef.* l. 7. c. 7. num. 16. Barbof. *jur. eccl.* l. 2. c. 24. num. 5. citans

quampures alios juxta expressum textum Trid. sess. 24. c. 12. ubi: *Archidiaconi, etiam quicquid dicitur Episcopi, sunt in omnibus ecclesiis, ubi fieri poterit, Magistri in Theologia, aut Licentiatum in Jure Canonico.* Proinde jam non sufficit Doctoratus vel Licentia in Jure civili vel Medicina, Gare. loc. cit. num. 37. ex Navar. in Manual. c. 25. num. 135. Unde jam etiam, ut Barbof. loc. cit. stylus curia inhxendo isti Decreto Concilii axigit in promovendo ad Archidiaconatum gradum Magisterii in Theologia, vel saltem in Jure Canonico; ita ut, dum porrigit supplices pro Archidiaconatu humilissimi obtinendo, se aliter non signatur, quam si positive asseratur sit, Oratorem esse Magistrum in Theologia aut Doctorem in Jure Canonico vel Licentiatum: vel si ralis non sit, non aliter rescribat supplicationi, quam sub hac clausula; Quod dictus Orator infra annum proximum Magisterium in Theologia seu Doctoratus aut Licentiatum in Decretis gradum pravo examine in aliquo approbata Universitate studii generalis, ac aliis servatis servandis suscipere omnino teneatur; alioqui prafans gratis nulla sit, ipse Archidiaconatus vacet eo ipso. Unde etiam patet, tales debere esse promotos in Gymnasio publico. Gare. loc. cit. num. 40. ex Zecho de rep. eccl. c. 24. de Canonico, num. 3. sive, ut verba dicta clausula habent; in *Universitate approbata studii generalis*, ita ut aliis gradus illis non suffragetur ex Bulla Pii V. Barbof. loc. cit. num. 7. citans Mallob. in pr. habend. Concurs. r equiste 10. dub. 6. num. 6. Novat. in singul. Canonic. concl. 41; num. 4. Squillante &c. Adeoque nec Doctoratus ex privilegio ad hujusmodi dignitatem pro-

moveri valet, Barbof. cit. num. 7. citans Novat. in qq. forens. q. 143. concl. unic. Masochum de arbit. casu. 425. num. 42. &c.

2. Extenditur hoc ipsum Decretum Tridentinum non solum ad Archidiaconum majorem, sed ad omnes, ubi forte plures sunt in ecclesiis hac dignitate cum jurisdictionis fulgentes. Pign. Fagn. loc. cit. eo quod Concilium loquatur indefinitum. Quamvis tamen uterque addat, propter verba illa Concilii: *ubi fieri poterit* dum agitur de optione, quæ competit tantum Canonicis antiquioribus, & non est sublata per Tridentinum si inter omnes Canonicos adsit aliquis Doctor, illi dandum esse Archidiaconatum vacantem, & non antiquiori; si autem nullus adsit Doctor, admitrendum esse antiquiorem Canonicum licet non Doctorem.

3. Et contra non extenditur ad illos Archidiaconos, qui omni prorsus curæ animarum & jurisdictionis carent. Pignat. cit. num. 42. in fine. Gare. loc. cit. num. 39. recitans num. 41. quatuor pro hoc expressas S. Cong. Concilii declarationes. Barbof. loc. cit. num. 6. citans Piasc. in pr. Episc. p. 2. c. 5. num. 20. & plures alios. Porro si ex consuetudine ecclesiæ aliquis possitas & jurisdictionis aliis de jure competentis Archidiacono compararet Archiepiscopo, deberet esse Doctor vi dicti Decreti Tridentini. Gare. loc. cit. num. 41. ex Masoch. de arbit. casu 425. numer. 42.

Barbof. loc. cit. num. 7. in fine citans

Riccium part. 4. decis. 248.

FINIS.

ERRA-

live ex officio. Barboſ. *loc. cit.* num. 9. citato Farinacii *anti. n. 4.* &c. qui etiam dicit, non credi Judici aſſerenti in inquisitione proceſſiſſe famam, niſi de ee alunde epperet per teſtes particulariter ſuper dicta ſime receptos. Speciales vero hic obſervandum à Commiſſis illis Archidiaconalibus, ſimilibuſque Viſitatoribus, quod habet Barboſa *loc. cit.* num. 17. ex *cit. cap. quandoque & qualiter*, aſſertam contra regulares non debere fieri inquisitionem, nulla præcedente inſamâ. Pro quo citat Duaren. *reg. 108. ſimil. n. 17.* (ubi etiam aſſerit, quod *de ſingulis de ſtatu Monach.* loquetur, quando illa inquisitio fit per Viſitatores) Rodriquez *gg. regular. tom. 2. q. 19. art. 6.* Item notandum, quod Barboſa loquitur num. 18. citato Sigifmundo à Bononia de *elect. lib. 102. num. 6.* Joſeph à S. Maria in *tribunal. religioſ. tit. 5. c. 6. num. 1.* &c. nimirum religioſos fecilius amoveri poſſe à ſuis communiſſionibus, quam alios clericos. Limitando hæc ipſam tamen primò, ut non fit occaſio præceſſiſſe formam, dum crimen aliâ occultum vergit in periculum ſpiritualem vel temporalem aliquos communitatis, verbi gratiâ, hæreſis occultæ, proditio civitatis, &c. Barboſa *loc. cit. n. 12.* citans Cler. *anti. verſ. item ſic*, Never. in *man. cap. 25. num. 33.* Guttier. *gg. can. lib. 1. quaſt. 11. ex num. 48.* Ferriac. *cit. quaſt. 9. num. 14.* Menoch. *conf. 100. num. 63. & ſeq. &c.* Secundò, ut teneat inquisitio, inſamâ non præcedente, dum pars non opponit de non præcedente ſime. Barboſa *loc. cit. num. 13.* citato Claro *ubi anti. verſ. ſic* ulterius, Ferriac. *cit. quaſt. 9. num. 11.* Menoch. *de arbit. lib. 1. quaſt. 78. num. 4.* &c. Alias limitationes vide epud Barboſam *loc. cit. num. 14. & 15.* qui tamen num. 16. ait, hodie communi ubique terrarum uſu receptum eſt, ut Magiſtratus ad crimina puniende procedant etiam occultis, quæ probati poſſunt, nulla præcedente inſamâ, vel ex officio, vel ad ſuſcitis denuntiationem. Pro quo citat Clarum *lib. 5. ſ. fin. q. 2. n. 5. & q. 6. n. 1.* Ferriac. *cit. q. 9. n. 20.* & hoc jure utitur Hiſpania. Unde Leſſius de *jure & leg. lib. 2. cap. 19. d. 15. num. 132.* ait, hanc præxiſſe ſuſtineri poſſe in delictis, quæ republicam turbare ſolent, & quando non tam ad punitionem proceditur, quam ut bono communi conſulatur, maleſicia impediuntur, ut publica criminibus purgetur.

Atque hæc pro rudi aliqua terminorum, & quorundam principiorum notione & explicatone io præſens ſufficiat.

Quæſtio 656. Archidiaconus an & qualiter concedere poſſit dimiſſorias &

R Eſp. primò prænotando hæc duò, literas dimiſſorias & commendatitias ſumi quandoque pro eodem, & inter ſe conſundi, uti fit in *ſignific. diſt. deſſ. Archid.* juxta paulo poſt dicenda, & ſicque varias ſum harum, quam illarum ſpecies. Nam commendatitia accipiuntur primò pro litteris teſtimonialibus, quibus ſimpliciter perhibetur teſtimonium de vita & moribus; & concedi poſſunt à Parocho, & Magiſtro ſcholarum, Fagn. in *cit. cap. ſignific. diſt. num. 2.* juxta Tridentinum *ſeſſ. 23. cap. 5.* Deinde pro litteris teſtimonialibus, quæ promovendos ad Ordines de moribus ac vita ſimpliciter commendant Ordinarios, Quæ etiam dicuntur commendatitia pacifica à

Jo. And. in *cap. fraternitati, num. 2. de cler. non reſol.* concedunturque à Prælatiſ etiam inferioribus, modo habeant juridiſtictionem queſi Episcopalem, ut Fagn. *loc. cit. & n. 16.* juxta *cit. cap. fraternitati*, Varum neque his hodie dum Ordinarios contenti eſſe debent, dum Innocentius XI. requirit pro Ordinibus ſuſcipiendis ab Episcopo domicili vel beneficii teſtimoniales de moribus & vita detas ab Episcopo origina. Sic quoque dimiſſoria accipiuntur primò pro illis, quæ deſunt appellatibus, & vulgò Apoſtoli nuncupantur *L. dimiſſorie, ff. de verber. ſignif. gl. in cit. cap. fraternitati*, dicunturque tales; quæ ad eum, ad quem appellatur, eade dimittitur. Fagn. *loc. cit. num. 4.* citans Jo. And. in *cap. fraternitati, num. 3.* dum accipiuntur pro iis, de quibus in *cap. 1. & 2. de Cleric. peregrin.* quibus nimirum conceditur Clerico licentia peregrinandi, & is queſi dimittitur & abſolvitur à poteſtate Episcopi, perhibeturque hunc finem Clerico peregrinato teſtimonium de moribus, vita, & Ordinibus illius. Quæque etiam formata dicuntur, & quærum formulam addidit Nicænum Concilium, prout reſertur *cap. 1. diſt. 73.* quæ minor Episcopo concedere nequit, cum, et Jo. And. *loc. cit. num. 2.* ſint ſpecies quædam alienationis, Fagn. *loc. cit. n. 2. & 3.* Denique accipiuntur pro iis literis, quæ non ſolum commendat ſubditum, ſed & illi facultatem dant ſuſcipiendi Ordines ab Episcopo alieno. Trident. *ſeſſ. 23. cap. 10.* quæ & ipſa formata dicuntur à Concilio Nicæno reſecto *diſt. 73. cap. 1. & 2.* & à Trident. *loc. cit. num. 7.* reverenda dicuntur. Et de his in præſente procedit quaſtio. Hinc

1. Reſp. ſecundò: dictas dimiſſorias licet totaliter perſcribendi concedere nequit Archidiaconus; quia id ſuperior poteſtatem omnium inferiorum Episcopo, juxta dicta immediate tribuit: Inferior autem Episcopo eſt Archidiaconus, ut patet. Sed neque dimiſſorias eſt ſuſcipiendus Ordinibus à Episcopo alieno concedere poteſt Archidiaconus, cur alius Episcopo inferior ob eandem rationem. Azor. *juſt. mor. p. 1. l. 3. c. 14. q. 2. in fin.* Fagn. *loc. cit. n. 2.* juxta *cap. quamvis, diſt. 68. cap. extraneus.* & *cap. primatus, diſt. 71.* & *cap. non oportet, de conſecr. diſt. 5.* quos textus citat Fagn. Et de Archidiacono in ſpecie, quod iſ eas ſine expreſſo conſenſu Episcopi dare nequeat, eſt textus in *cit. cap. ſignific. diſt.* quod licet tunc termino commendatitias, in tamen de his dimiſſorialibus accipiendus eſt, ut oſtendit ſuæ Fagn. *loc. cit. num. 2.* In quod *cap. Layman. in p. raphraſi* ait: Archidiaconus ſine conſenſu Episcopi litteras dimiſſorias dare non poteſt; ſed neque Clerici ſteti telibus literis eborque licentia Episcopi datis Ordines accipere poſſunt, alioquin de executione Ordinum prohiberi poſſunt. Rationem etiam addit hæc expreſſa: quia per litteras dimiſſorias derogatur juri Episcopi, quod habet ad ordinandum Clericos ſibi ſubjectos. Quæ ipſe eſt cauſa, cur vacante ſede (prout ipſum quoque ex Jo. And. ait Fagn. *loc. cit. num. 3.*) Capitulum dimiſſorias concedere nequit; quia jura Episcopalia ſuccellori reſervari debent. Et deinde in *notand. anti.* addit idem Layman. dimiſſoria ſine conſenſu Episcopi ab Archidiacono vel Vicario generali dari ſunt, pro oon datis haberi debent, ita ut poro & inhabilitates incurrantur, de quibus ſe diſſe ait in *cap. 2. de tempor. ordinat.* in 6.

3. Sed & quod non inepte occasione Archidiaconi hic inferuntur Praeterea alios, & in specie Abbates habentes cum separato territorio jurisdictionem quasi episcopalem in parochos & parochianos privative ad Episcopum posse bodiedum, flante decreto Tridentini *sess. 23. c. 10.* (ut id poterit olim, & ex pluribus textibus ostendit Fagn. *loc. cit. n. 13.* & ut id possunt adhuc bodiedum re spectu suorum Regularium, praeservante hanc eorum facultatem respectu horum expressit Tridentinus, ut Fagnan. *ibidem*) suis subditis secularibus concedere dimissiones ad Ordines suscipiendos, fuit tradit Fagnan. *loc. cit. n. 17.* contra quoddam contrarium sentientes apud eundem *n. 14.* ed quod censens decretum illud Tridentini non tenere ex eo, quod non deroget Synodo *generali*, de qua *ins. quoniam*, *desent. 6.9.* nec privilegio corpori juris inserto, nempe *c. Abbates de priv. ex. in 6.* quorum sententiam omnino falsam esse, probasse se fuit ait in *c. fin. de rescriptis*. Item contra alios apud eundem *ibidem*, & in specie contra Gratian. *discept. for. c. 2. n. 212. per nos.* modestius sustinentes, illo decreto Tridentini non comprehendi ejusmodi Abbates. Stabit sententiam suam Fagnan. *cit. cap. 17.* ex eo, quod Tridentinum statuendo, quod Abbates & alii quibuscunque intra fines alicujus diocesis consistentibus, etiamsi nullas diocesis vel exempti dicantur, non liceat capiam, qui eorum subditus regulatus non sit, Tonsuram vel minores Ordines, nec dimissiones concedere, aperte dictos Abbates includat. Quia & hoc idem sonet & sit, & si expressit id prohibuisse Abbates jurisdictionem ordinariam & quasi Episcopalem privative ad Episcopum habentibus, dum idem important: esse nullas diocesis & habere proprium territorium se putant a territorio Episcopi, juxta *gloss. Clem. 1. de form. temp. & ibi Cardin. num. 2. Imol. n. 18.* Vicar. *in 4. Abb. n. 15.* territorium vero acquiritur (sive hac acquisitio fiat per praerogationem immemorialem, ut Archid. & Jo. And. sive per privilegium) neque sine omnimoda jurisdictione privative ad Episcopum; cum inferior efficiatur Ordinarius cum territorio separato à quacunque diocesi non nisi habendo jurisdictionem Episcopalem in clerum ac populum excluso Episcopo, *gl. in cit. Clem. 3. volumus. v. diocesis, Anchar. ibid. n. 10.* &c. Et tunc demum separatur territorium à diocesi Episcopi, & sit proprium Abbatis, quando privilegium ne dum eximit, sed & tribuit jurisdictionem. Jo. And. *in c. nullo, de jur. temp. circa medium.* Anchar. *in cap. postulat. de for. compet. n. 4.* Abbat. &c. apud Fagnan. *cit. n. 17.* qui etiam à *n. 20.* solus solvit, qui in contrarium obnoventur. Quorum illud fere porissimum est, quod Tridentinum *sess. 14. c. 20. §. ad hac.* decreto suo non comprehendat Abbates hujusmodi nullius diocesis habentes ante Concilium facultatem cognoscendi de causis matrimonialibus & criminalibus in suis subditos, & omnem jurisdictionem. Siquidem hoc decretum loquitur aliis omnino verbis, quam decretum illud *sess. 23. c. 10.* quippe prohibet, ne hujusmodi causa Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum iudicio relinquantur, quae verba non conveniunt Abbatibus nullius diocesis quia hi excellentiorem dignitatem, & primam post Pontificalem habent, ut apud Fagn. Bald. *in c. pastoralis. de off. deleg. v. superiores.* Felin. *ibid. col. 4.* Lap. *alleg. 84. n. 15.* Abba

P. Lauren. Traill. II. De Archidiacono.

in Clem. *discessimus. de vita & honest. Clericor.* ubi quoddam nomine diocesis veniant inferiores Episcopi, habentes dictam jurisdictionem. Neque hanc objectionem promovent verba illa *cit. §. ad hac. & a. futurum.* ita ut illi comprehendant videntur omnes Episcopo inferiores; quia illa importatur omnimoda similitudinem ad expressa, ut citatis quamp plurimis Fagn. *cit. n. 22.* expressi autem fuerant Decani, Archidiaconi, &c.

4. Resp. tertio: Nihil tamen obstat, quod nullis Archidiacono, alterive inferiori ab Episcopo specialiter concedi possit facultas dandi dimissiones ad Ordines. Fagn. *loc. cit. n. 5.* juxta *cap. cum Bertoldus. desent. & re judic.* Non tamen censetur hac facultas data in generali commissione, nisi forte quis gerens generaliter vices Episcopi, absque eo, quod specialiter in ejus commissionibus hic casus expressus esset, aliqui similes casus essent expressi cum appositis clausula generali: *super praemissis, & in omnibus aliis ad nos spectantibus.* Fagnan. *loc. cit. n. 6.* quamvis Host. tradit, & tunc non debere hoc expedire sine consentia Episcopi, si is praesens esset; Episcopo vero absente in remotissimis, Vicarium generalem Episcopi posse dare hoc licentiam ordinandi juxta *c. cum natus. de temp. ordinat. in 6.* Quid vero hac in parte possit Capitulum sede vacante, dictum est supra. Vnde Fagn. *loc. cit. n. 7.*

5. Resp. quarto: Episcopo absente à sua diocesi, & transiente necessitate aut utilitate ordinandum posse Archidiaconum praesentare alia Episcopis ordinandos, per quos ordinantur; si tamen id habeat consuetudo, tenet *gl. ad cit. signifi. cassi.* quam sequuntur Barrio & Abbatis. apud Fagnan. *no. 11.* Hanc quoque glossam sequi videtur Laym. *loc. cit. notand. n. 11.* remittens tamen ad ea, quae dixerat *cap. 3. de temp. ordin. in 6.* Verum hanc glossam reprobat Host. *ibid. n. 4.* cui habent Sbroz. *de off. Vicar. l. 2. c. 4. n. 13.* eo quod litterae hujus *cap. et contradictor* cum Papa nullum casum excipiet, Item contradictor illi alia littera *cap. 2. §. si Episcopus defuerit. de off. Archiepiscopi.* Fagn. *cit. n. 11.*

Quaestio 657. Num Archidiaconus unire & dividere possit beneficia?

1. Resp. ad primam negativè. Sbroz. *l. 2. p. 112. n. 4.* citans Rotam apud Mohed. *de off. 137.* & Par. *de off. de off. Vicar. Lotter. de reb. benef. lib. 2. p. 28 n. 20.* ex Innoc. *int. ad hac. de off. Archid. n. 1.* ubi: quod etiam Archidiaconus sit Vicarius Episcopi ordinatus à lege, unire tamen non potest beneficia. Unde etiam Gem. *conf. 31. n. 10.* infert, id non posse Vicariatum generalem Episcopi.

2. Resp. ad secundam quoque negativè: cum dividere ecclesias sit ipseius alienationis, Sbroz. *ius loc. cit. quaest. 116. n. 6.* citans Innoc. & Abbat. *in citat. cap.*

ad hac.

*

Z 3

Quaestio

Quæst. 68. An, & qualiter Archidiaconus possit instituere in beneficiis, maxime curatis?

Respond. primò : Decanos totales instituere uti & destituere (intellige, quod ad hoc eorum officium) potest Archidiaconus, sed non sine consensu Episcopi ; cum illi tam Episcopo quam Archidiacono substant. *Laym. in v. ad hac. de off. Archid.*

Respond. secundò : Archidiacono quæ tali quemadmodum jure communis seu regulariter non competit conferre beneficia ; potest tamen id ei competere jure quodam speciali, non secus ac aliis prelati Episcopo inferioribus, vel etiam aliis Clericis in viguitate non constitutis. Ego in *For. brief. p. 2. q. 723. num. 1.* cum communis ; ita etiam & non aliter sua instituendi in beneficiis curæ animarum caruitibus eidem competere potest. Et quidquid sit de eo, dum olim jure communis, nempe vi *cap. ad hac. spectavit ad illum instituere in beneficiis jurisprædictus, quod affirmat Zerol. in pr. Episc. p. 2. v. Archid.* etiam adducit, *ad illud c. ad hac. dici posse, institutionem ibi sumi pro missione in possessionem.*

Respond. tertio : in beneficiis verò curatis regulariter non nisi de auctoritate & mandato Episcopi instituere potest. Ego. in *c. ad hac. de off. Archid. num. 24.* Barbof. *lar. eccles. l. 1. c. 24. n. 30.* vel sine tali mandato (nomine tamen & vice

Episcopi) si id habeat ex præscriptione seu consuetudine legitime præscripta. Neque obstat textus *v. cum satis. de off. Ordinari.* cum per illum prohibetur solum consuetudo seu consuetudo præscriptio, per quam Archidiaconus laicus instituere in beneficiis istiusmodi nomine proprio. Barbof. *lar. cit.* citans scriptum *de off. & potest. Episc. p. 3. alleg. 72. num. 187.*

Respond. quartò : sed neque ulla consuetudine instituere, vel aliter providere potest curati sua approbatione Episcopi ; consuetudo enim, utpote ecclesiæ fœdum perniciosum prævalere nequit, ut ministri curati in ecclesiis Episcopo subjactis instituuntur absque fœdum in diocesi Palmaris, nempe Episcopi, cognitione & consensu. Unde etiam alii quoque Prelati Episcopo inferiores jus acquirere possint instituendi curatos, nunquam tamen sine examine & approbatione Episcopi. *Pirh. ad tit. de off. Archid. num. 13.* *Laym. ad c. cum satis. cit. eod. Azor. p. 1. l. 3. n. 19.* juxta Trident. *sess. 7. c. 13.* Hinc quoque

Respond. quintò : nequit Archidiaconus instituere institutione auctoritabili, seu eorum numerum committere. Barbof. *lar. cit. num. 34.* citans *c. cum satis. Gaigancet. de lar. pib. l. 1. tit. 21. num. 1.* Azor. *p. 2. l. 3.*

c. 14. q. 2.

CAPUT TERTIUM.

De Officio & Qualitatibus Archidiaconi.

Quest. 659. Quid possit Archidiaconus, aut quid muneris sit illius circa examen promovendorum ad beneficia, vel etiam ad Ordines?

Respond. primò: Archidiaconus habens jus conferendi curata, non potest instituire examen per concursum, aut etiam proponere edicta. Patif. de resignat. l. 8. q. 9. num. 99. sic resolutum testatur à S. Congreg. Sed neque debere illum huic examini intervenire cum Examinatoribus, sive non debere illum simul examinare, nisi sit unus ex Examinatoribus. Fagn. in c. ad hac. nam. 25. Pignat. tam. 4. consil. 181. num. 77. testantes sic expressè ad interrogacionem desuper factam respondisse S. Congr. Concilii. Fallitur proinde Zerola, dum p. 2. v. Archidiaconus dicit, per hoc, quòd Concilium Tridentinum statuerit, eligendos Examinatores in synodo diocesana, non excludi Archidiaconum, cui de jure communi & antiquo id competit, sed Examinatores illi electi intelligantur simul cum Archidiacono, cui de jure id competit cumulativè. Fallitur, inquam, si id intelligat de examine in concursu ad parochiales, ut amplius præbetur ex mox dicendis.

2. Respond. secundò: Clericos promovendos ad beneficia alia examinare de jure spectat ad Archidiaconum; sic enim expressè statuitur in c. ad hac. de ass. Archid. ut nimirum qui beneficiis ecclesiasticis præficiendi fuerint, à suo pñis examinentur Archidiacono, & per ipsum postmodum Episcopo præsententur. Neque hanc de jure antiquo competentem Archidiacono facultatem Contineat Trident. sustulit illi, ut expressè respondit S. Congreg. nisi quòd ad parochiales, quæ conferendæ sunt pravo examine per concursum. Fagn. & Pignat. l. cit. His tamen non obstantibus, poterit quoque hoc examen seu potestas examinandi promovendos ad beneficia non parochialia competere aliis ex consuetudine, v.g. Episcopo aut ejus Vicario general. intellige, privative ad Archidiaconum.

3. Respond. tertio: Clericos promovendos ad Ordines examinare, & quæ ordinandos offerre Episcopo jure communi spectat ad Archidiaconum. c. ad hac. c. ut nostram. de ass. Archid. Fagn. loc. cit. Barbos. iur. eccl. l. 1. c. 24. num. 22. citans quamplurimos. Laym. ad c. ut nostram. Zerol. in pr. p. 2. v. Archid. Pignat. loc. cit. à num. 1. ubi ex Quarant. in sum. Ball. v. orde. quod officium Diaconi est, ordinandos primùm examinare, & inquirere an habeant sufficientem titu-

lum, & postmodum illos præsentare Episcopo ordinandi; censerique ab AA. hoc munus examinandi promovendos ferè præcipuum inter officia Archidiaconi testatur Pignat. loc. cit. nam. 17. in fine. Porro, dum examen illud in istum finem demandatur Archidiacono, ut quemadmodum debet (ut constat ex pontificali Romano p. 1. tit. de ordinat. ubi interroganti Episcopo à Diacono præsentante ordinandos, scilicet illos assidue dignos? ita responderet: quantum humana fragilitas nosse sinit, scio & testificor esse dignos) possit testari Episcopo ordinanti de qualitate ordinandorum, præter super quibus illud instituentium, nempe non tam super scientia (eruditionis enim ac literarum didicentio ab aliis quoque, puta Examinatoribus & Episcopo ipso facili fieri potest) quàm super titulo, ætate, & vel maxime super conversatione, moribus, integritate vitæ, quæ discussio à nullo melius fieri potest, quàm ab Archidiacono, qui oculi sunt Episcoporum, oberrantes & circumlustrantes ea, tam quæ in Clero, quàm quæ per parochias geruntur, ut Episcopis sæpe ob multitudinem negotiorum ad similia attendere non valentibus referant; consistitque in hac inquisitione ferè examen illud, quod Archidiacono, demandatur per c. ad hac. & c. ut nostram. de ass. Archid. Proinde jam, cum, ut notat S. Chrysostom. l. 2. de sacerdot. c. 4. ad fides, quæ à vulgi opinione falsa est, non debeat esse præcipuum ac unicum signum, quo ordinandi approbandi debeant, debent Archidiaconos per seipos in mores & vitam eorum sedulò inquirere ac cognoscere, examinando quoque vulgi famam, ut non solum quid de iis populari rumore perferatur, sed etiam quæ rumorum causa & condicio, præcognoscatur, faciendòque se informari virorum fide dignorum testimonio aliisque viis, (quas videre est apud Pignat. loc. cit. num. 7. & 8.) ne, si pro indigenis aut ignotis testentur, peccent mortaliter, ut idem Pignat. num. 2. cit. c. unius, de servit. in ordin. servand. quia & ne, si inidoneum præstentur, teneantur ipsi providere tali ordinato de sustentatione, donec facti idonei beneficium consequantur, ut Laym. ad c. acceptum de atar. & qualis præficiend. num. 4. citans Innoc. in idem. c. nam. 1. & gl. 7. examinari, aut ne Archidiacono non valente talem à se perperam præsentatum alere, hæc obligatio cadat in Episcopum ordinantem, nupore qui Archidiacono attendere debeat, & curam gerere, ut non nisi digni promoventur. Laym. loc. cit.

4. Respond. quarto: Nihil tamen obstat, quò minus Episcopus alios præter Archidiaconum ad examen illud, quod ferè de scientia ordinandorum instituitur, examinatores, quoque, ad-

Existere possit, ita ut votum Archidiaconi tuoe sit singulare; siquidem id pendet ab Episcopi arbitrio, quod in hac parte ei limitatum non est à Concilio. Pignat. *loc. cit.* num. 4. Quin etiam nil verare videtur, quod minis, etsi Archidiaconus habeat à jure, ut possit ordinandos examinare (quod tamen maxime intelligitur de examine illo seu indagine, quem facere tenetur Archidiaconus in vitam & mores, ut videtur est apud Pignat. *loc. cit.* num. 9.) Episcopus praterito Archidiacono id facere possit per seipsum, vel etiam per alium à se designatum (praesertim accedente consuetudine) Pignat. *loc. cit.* num. 5. ex Abb. in c. ad hac, etsi ipse videtur in epistolam Innocentii in idem c. doctissimè inclinare.

§. Respond. quinto: oblationem illam seu praesentationem ordinandorum ab Archidiacono faciendam Episcopo duplicem ex Host. in *cir. c. leg. de frat. n. ligat.* Pignat. *loc. cit.* num. 10. juncto num. 15. nam, quae sequitur examin illud seu inquisitionem Archidiaconi, & antecedit examen alterum episcopale; & hac est illa praesentatio, quam jura in citatis textibus c. ad hac, & c. nostrum, competere volunt Archidiacono, ut omnino ab ipso Archidiacono ordinandi debeant praesentari examini Episcopali. Alteram, quae fit palam in ipsa ordinatione, juxta quod in pontificali Romano praescribitur Archidiaconus, ut tam Subdiaconos ad Diaconatum, quam Diaconos ad presbyterium promovendos praesentet Episcopo ordinanti hac formula: *posuisti sancta mater Ecclesia &c.* in quo officio, seu in qua praesentatione facienda saepe contingit supplere alium, qui Archidiaconus non est; & quis Gregorius illius modò in Ecclesia, & quis fuerit olim, vide apud P. gnat. *loc. cit.* num. 11. & 12.

Quaest. 660. An, & qualiter Archidiaconus, ubi non examinavit, seu non inquisivit in idoneitatem & sufficientiam ordinandorum, nec examini interfuit, frue de suis ignotis adhuc testari possit Episcopo, illos dignos esse, qui promovantur ad Ordines?

1. Respond. primò: dum Archidiaconus episcopali examini non interfuit, vel etiam alterius, non solum Archidiaconatus, sed & viceversa, cum literis ismen dimissoriae & testimonii offeruntur, quorum nec mores, nec vitam, nec doctrinam competens habet, adhuc in aliove praesentator tunc conscientia testari potest de eorum moribus & doctrina, nixus nimirum aliorum fide dignorum de his testimonio, & rectè respondere, se estimare illos idoneos & dignos, qui ordinentur, dum aliunde illi nullus eorum defectus aut impedimentum constat. Laym. in c. ex parte, de fratris in ordin. sciend. num. 2. qui etiam num. 1. praemisit per modum notandi, testes deponentes de aliquo innocencia, probitate, idoneitate ad officium, beneficium, Ordinem, testari potius de credulitate sua, quam de veritate, id est, verisimiliter credere se existimare se hominem probum & dignum esse, quamvis absolute loquendo propter humanam fragilitatem decipi aut errare possint; citatque pro hoc seipsum Theol. mor. l. 4. tract. 2.

c. 4. num. 4. Item Pignat. *loc. cit.* num. 141 & 16. ubi; quòd deposita omni anxietate & scrupulo eorum sciam, quos ignorat, probitatis publicis testis asserere queat, ex carnis peccandi timorem generali illa Ecclesiae consuetudine, ac pia illa praesumptioe & probabili Episcoporum suos ad ordinationem dimittentium & Examinatorum, suo, ut creditur, more fundiorum diligentia ac studio, fideque securus. Et quia, qui judicio Episcopi dimissus, publico testimonio bonus esse & idoneus praesumi debet; eum, & pro judicio Principis semper praesumendum sit, idoneusque illi credendus, qui publicis Judicis autoritate fulcitur. Quin &, quos istiusmodi publico testimonio ornatos novimus, non solum dignos estimare debemus, sed & proficere possumus, nos scire sufficientiam illorum. & testari eam nobis perspicuum. Unde, cum Archidiacono constare debeat, ordinandos omnes publico prius examini (intellige ab Episcopo dimittente vel ordinante, aut designatis ab eo Examinatoribus) probatos esse, quam in ordinandorum Catalogum referreotur, tunc dum (nempe in praesentatione illa, quae fit palam in ipsa Ordinum collatione) dicere potest, scire se & testari eos dignos, saltem quantum humana patitur fragilitas. Et haec juxta doctrinam Innoc. in *cir. c. un. de frat. in ordin. sci.*

2. Respond. secundo: si verò praesentandus ad Ordinem ignotus est Archidiacono, nullusque illiusmodi iudicio publico aut testimonio instructus, nullatenus de eo, quòd dignus & sufficientius ad Ordines esset, testari valeret. Ad istiusmodi enim testimonium requiritur, ut testis habet probabiles saltem & bene examinata iudicia, & quae prodentem existimationem & opinionem de personae innocentia, probitate & idoneitate, ac proinde in eo casu Archidiaconus prudenter dubitare manere deberet, bonoque an malus, dignus an indignus esset, de cujus promotione agitur Laym. *loc. cit.* citans seipsum Theol. mor. l. 3. tr. 9. p. 2. c. 2. assert. 4. Et sane in praesenti inniti non licet unice praesumptioni illi, quae quis praesumendus est bonus ac probus, quando uno constat aut probatur contrarium. Praterquam enim, quòd id in qualibet physice extrinseca & asseritis, quales sunt ritibus, aetate, scientia, legitimis &c. ut patet, locum non habet, dum ex non praesumuntur inesse alicui, sed positivè egeant probatione. Laym. in c. postquam, de elect. num. 5. Palcrio, de elect. c. 33. n. 86. Pirh. ad tit. de elect. num. 38. Qualitates etiam illa intrinsecae (quae unde sic dicantur, dixi in Fer. *lens.* p. 2. g. 432. num. 4.) puta quòd quis sit castus, sobrius, pacificus &c. Quòd praesumenda sunt inesse alicui, habendisque sit pro viro bono & integro, quando non est, quod praesumptionem contrariam inducat, id inquam intelligentum quòd ad privum cuiusque iudicium, dum nimirum nihil illi est negotii cum tali; adeoque nec tunc in vitam illius inquirere oportet, nec rei finistram partem interpretari, quod dubium est. D. Thom. 2. 2. q. 60. a. 4. in corp. Secus tamen est in iudiciis publicis aut testimonio dandis (maximè dum agitur de promovendo aliquem ad officia & munia ecclesiastica, Ordines &c.) ita ut tuoe bonitas illa intrinseca non praesumatur, nec suffi-

fufficiet illa negativa notitia ex eo confurgens, quodd nemo praeiudicatur malus. Ac ita in eo casu dubio in utramque partem, ita ut non addito iudicio maiora pro hominis probitate seu bona qualitate in oppositum, testimonium legitimum dari nonpoteat pro illius probitate & habilitate, cum tale testimonium periculo errandi & falso iudicandi expolitum, & in praesente casu error sit practicus Ecclesiae valde nocivus; cuius contrarietas est, dum in iudicio privato habendo aliquem pro bono, quando de contrario non constat, error sit speculativus. Laym. Pirh. l. cit. Verum ista jam posset Archidiaconus vel quilibet alius generali illa suffulsa praesumptione absque mendacio aliquem dignum officio sacerdotali vel diaconali respondere, quem non temere accedere ad hoc officium praesumeret, quemvis de ejus dignitate vel indignitate nihil resciret: At vix videretur a mendacio excusari, si responderet, se scire & testificari eum dignum; cum his verbis amplius aliquid asserat, quam si simpliciter responderet, eum dignum esse; nam non tantum dignitatem illius, quam praesumit, affirmat; sed asserit quoque sibi inesse scientiam de illius dignitate, quam scientiam non habet, & legitimum se testem iustat alius idoneitatem, quam ignorat. Pignat. loc. cit. n. 5. Ad haec quorsum Archidiaconus ab Episcopo de ordinandorum dignitate consulitur? quorsum ejus testimonium inquiritur, si ejus tota iustificatio in generali illa praesumptione fundetur.

Quaestio 661. Quid faciendum Archidiacono, dum novus defunctum ordinandi (idem est de Parocho sciente impedimentum occultum contrahenti matrimonium) quod minus Ordines suscipere valeat?

Respond. Si per secretum admonitionem se aliquid profecturum arbitrat, teneret illam praeferre ad damnavendum illum à susceptione Ordinis; si vero se nihil profecturum arbitrat, tenetur ad Superiorem deferre, ut in impediat. Laym. ad cit. c. unic. de scriptis. num. 3. Si tamen nec delatione ad Superiorem se quicquam profecturum praevidet, eò quod ooverit fidem sibi non bebendam, monet Laym. loc. cit. num. 4. debere illum dare operam, si sine suspitione aut infamiatione possit, ut officium illud praesentandi ea vice declinet; si autem illud declinare nequeat, dicat verba illa, quae juxta praescriptum pontificalis Romani dici solent. Neque enim tunc mentietur aut contra conscientiam loquetur; cum ea verba profatur ut persona publica, seu in persona Ecclesiae, quo sensu verum dicit, si defunctus occultus mausit, & in praecedente examine aut inquisitione non fuit proditus. Ita docere ait Innoc. Jo. Aod.

Bozz. in cit. c. unic. de scriptis.

Quaestio 662. Quodnam de cetero sit officium Archidiaconi?

Respondeo primò in genere: Archidiaconi uti potestas ita & officium neque olim, neque modò est idem in omnibus ecclesiis. Unde si cognoscere velimus Archidiaconi officium, potiùs inspicienda cujusque ecclesiae consuetudo, aut statum itaque jura scripta. Laym. ad c. 2. de off. Archid. num. 2. ex Innoc. ibid. & Sylv. v. Archidiacon. num. 1. Sic in quibusdam ecclesiis Archidiaconus nullus est. Laym. loc. cit. Pignat. num. 4. consue. ibi. num. 11. ubi à omnium ecclesiarum non sunt Archidiaconi, ut innuit Gl. in c. ad hac. de off. Archid. v. examinator; & sic testatur Pignat. nullum in Ecclesia Romana esse Archidiaconum, etsi fuerit olim. Atque ita officium Archidiaconi, quod describitur in cit. de off. Archid. praestat aliis, v. g. Archipresbyter, Decanus, Vicarius generalis Episcopi. Laym. loc. cit. ut in Ecclesia Romana officium decanato proprium Archidiaconi ordinandos praesentandi à primo Diaconorum exerceri consuevit, testatur Pignat. loc. cit. In quibusdam vero ecclesiis est quidam Archidiaconus, sed administrationem nullam habet aut jurisdictionem, sed solum praeminendam inter Canonicos. Laym. loc. cit. Lotter. l. 3. q. 7. num. 36. ubi: contingere potest, ut ex singulari jure aliqui Archidiaconus non sit oculus Episcopi, id est, nullum officium aut jurisdictionem obtineat, sed ventosa sit Dignitas. Quin & ut habet num. 40. ut officium hujusmodi cum omni ejus prerogativa jurisdictionis transmissum sit in aliam personam Capituli. Sic etiam in aliquibus ecclesiis non est nisi unus, in aliis sunt plures 6. ad 7. Archidiaconi. Azor. inf. mer. p. 2. l. 3. c. 14. q. 7. Qui id ea festum occasione arbitrat, quòd olim Episcopi ex Diaconis duos, tres aut plures antiquiores constituebant pro sanctorum ecclesiarum seu diocesium visitatione, ut vel sic ita melius provideretur earum in plures partes divinarum gubernatione plurium cura commissa.

2. Respond. secundò: lo primitiva Ecclesia officium Archidiaconi erat tum Diaconis & hypodiaconis omnibus imparare, eosque ad altaris ministerium instruere; tum verò bona ecclesiastica administrare & dispensare, uti posterius colligitur ex Azor. 6. Laym. loc. cit. num. 1. Erat quoque olim Archidiaconi munus Episcopo proximè assistere in sacrificio eumque ubique comitari. Laym. ibid. De cetero illius, in quantum est Episcopi Vicarius ejusdemque oculis dicitur, munus & potes exprimitur c. 2. de off. Archid. ubi: Archidiaconus post Episcopum scilicet vel Vicarium ejus lo omnibus, & omnem curam in Clero tam in urbe positum, quam eorum, qui per parochias habitare noscuntur ad se pertinet, sive de eorum conversatione & reformatione ecclesiarum, sive doctrina ecclesiastica & ceterarum rerum studio & delinquentium rationem coram Deo redditurus est, & ut de tertio in tertium avertam, si Episcopus non potest, parochiam universam circumbeat, & cuncta, quae emendatione egent, vice sui Episcopi corrigat & emendet &c. c. officium, de off. Archid. dicitur proprium ejus munus esse cum Episcopo Sacris operari, Diaconos aliisque ministros inferiores ad altaris mini-

sterium instruere, Evangelium cantare, si voluerit, aut si voluerit, mandare, quis aliorum id facere debent, & similia alia huc spectantia dirigere. Vide Azor. loc. cit. q. 2. Cap. ex qua. de off. Archid. demandatur ei custodia rerum ecclesiasticarum, ejusque modis esse dicitur, vase divini ecclesiae usus diem sedulo custodire. Azor. loc. cit. Cap. ut nostrum. c. ad hoc. de off. Archid. ad officium Archidiaconi spectare dicitur, ordinandos examinare, & presentare Episcopo. Praelatos in sede locare, si in corporealem possessionem mittere, item eadem cap. ei committitur audire singulorum presbyterorum causas & iurgia. Cap. praetextis. de off. 24. dicitur ad idem spectare, pecuniam Ecclesiae pietatis causis datam accipere, & Episcopo reddere; Diaconorum delicta ad Episcopum deferre; monere presbyteros de temporibus instantium festorum & jejuniorum. Azor. loc. cit. Vide etiam Fagn. in c. ad hoc. num. 6. ubi quod huc & similia spectantia ad officium Archidiaconi diligenter recensentur à Jo. And. in c. officium. Sylv. v. Archidiacon. Abb. & But. in c. ad hoc. sub initium enumerat & ipse eorum plura. n. 24. Addit etiam Fagn. loc. cit. num. 6. officium proinde Archidiaconi ad duo sibi capita reduci; nempe ad ea, quae ei competant tanquam Principi Diaconorum Cathedralis, & ea, quae sunt jurisdictionis; illa enim ei competere ex ratione, quia Caput Diaconorum constituitur: huc verò ei tributus esse à iure, ut Episcopus facilius vacare possit his, quae sunt Ordinis & auctoritatis episcopalis, à quibus Archidiaconum excluditur. Jam verò de his sibi omnibus exactius vel jam actum in precedentibus, ubi de potestate Archidiaconi; aut agitur in sequentibus. Porro in quibus officium Archidiaconi ab officio Vicarii generalis Episcopi, uti & ab officio Archiepiscopi differat, satis indicetur sub initium huius Tract.

Quaestio 663. An Archidiaconus officium suum exercere possit, v. g. examinare ordinandos, visitare & plerumque agere. quae habentur in c. 1. & c. ad hoc. de off. Archid. contra prohibitionem Episcopi, seu prohibuit ab Episcopo eum exercere.

Respond. Non convenire in hoc A. A. Negativam, nempe posse Episcopum Archidiacono, uti & Archiepiscopo prohibere, ne muneribus sibi per Canones attributis fungantur, & stante hac prohibitione, eorum nihil tum possent, de Archidiacono quidem post But. Abb. in c. officium de off. Archid. num. 5. de Archiepiscopo Hostiens. in sum. v. de off. Archiep. 5. quae perit. apud Fagn. in c. ad hoc. num. 3. & in c. littera. de matrem. contrall. contrainterdict. Eccl. num. 22. est iuxta rationem, quod in his sine Vicarii Episcopi.

2. Contrariam, nempe Archidiaconum & similes ideo dici Vicarios Episcopi; quia exercent ea, quae etiam ad Episcopum pertinent; non esse tamen tantum Vicarios, sed certà dignitate potius; adeò ut propterea removeri non possint ad liberum Episcopi, nec ipso pro suo velle illorum officia exercere, remanent in hoc in c. 1. de off. Archid. num. 1. Jo. And. ibid. num. 4. Anchat. n. 3. Archid. in c. praetextis. d. 25. Quid & But. & Abb.

in c. 1. apud Fagn. cit. num. 31. Quam sententiam Innocentii tenet communiter à Canonistis, & videi sibi veriores, assentit Fagn. loc. cit. num. 32. ubi de suo quoque eam confirmat: nempe quod Archidiaconus sit Vicarius non ab Episcopo assumptus, sed datus à iure, & sic non amovibilis habet Vicariam perpetuam sine dignitate annexam ex privilegio Canonis, quod in totum vel in partem à quopiam Pontificum (intelligit eo nomine Episcopos) convelli vel mutari non potest, ut est textus in c. institutionis, 25. q. 2. cui, ut Archid. in c. licet Canon. de elect. in 6. num. 3. non potest respondere.

Quaestio 664. Quid muneris sit Archidiacono circa institutionem corporalem seu missionem in possessionem?

Resp. primò: Ad Archidiaconum spectat Praelatos (intellige electos & confirmatos) in sede locare. Pignus. tom. 4. cap. 183. num. 14. hic de iure communi spectat ad Archidiaconum collocare Abbatem & Abbatissam in sua sede. Fagn. in c. ad hoc. de off. Archid. num. 22. Barboz. in c. eccles. l. 1. c. 24. num. 25. iuxta c. ut nostrum. de off. Archid.

2. Resp. secundò: De iure communi spectat ad Archidiaconum, Clericos provisiones seu institutos ab Episcopo (idem est de institutis aut provisionibus ab aliis inferioribus) mittere in corporealem possessionem beneficiorum. Fagn. loc. cit. Zerol. in pr. Episc. v. Archidiaconus. Paris. de rescript. l. 10. q. 6. num. 32. & expressius l. 4. q. 9. num. 57. Barboz. loc. cit. num. 32. citans Pet. Gregor. synagm. juris. l. 25. c. 20. n. 6. Covar. l. 3. var. c. 16. n. 7. & c. iuxta cit. c. ut nostrum, ubi in quidem dicitur, institutionem corporalem tam super beneficiis, quam dignitatibus debere ad Archidiaconum pertinere. Nec obstat, quod in c. licet Episcopus. de praeb. in 6. dicitur, ad Episcopum spectare missionem in beneficiorum possessionem; quia id intelligi potest, non quidem de ipsi missione in corporealem possessionem, sed de sententia seu decreto, quo Episcopus pronunciat seu decernit, institutum mittendum in possessionem. Barboz. loc. cit. vel potest intelligi, ut procedat de consuetudine, quia id spectat hodie ad Episcopum, Barboz. ibidem. Quod si autem vi citati c. licet Episcopus. id de iure spectaret ad Episcopos, ut volunt aliqui apud Paris. loc. cit. num. 33. dicendum foret, per dictum c. licet Episcopus, utpote posterior derogaret cap. ut nostrum, tanquam priori.

3. Resp. tertio: Tamen si autem de iure spectaret aut spectasset aliquando ad Archidiaconum, potest nihilominus id ipsum ex consuetudine particulari hic & nunc spectare ad Episcopos, Vicarios, aliosque Ordinarios, prout illud hodie de consuetudine spectare ad Episcopos, Vicarios aliosque Ordinarios affirmat Paris. cit. n. 33. citans Covar. & l. 8. q. 9. n. 58. ubi: quavisvis (nempe emittere in possessionem) de iure spectare ad Archidiaconum, c. ad hoc. de off. Archid. tamen generalis consuetudo hoc extendit etiam ad alios; pro quo citat Rebuff. in pr. v. de miss. in possess. Selv. de benef. p. 3. q. 15. Quomodo enim e contra, si illud spectaret de iure ad Episcopos, nihil vetaret, quod minus hic & nunc sine in quibusdam locis

habet id spectet prius vè ad Archidiaconum, uti simile quid habes in facultate conferendi.

Quaestio 664. Quodnam sit officium Archidiaconi quò ad Chorum?

1. **R**esp. primò in genere: in choro habere Archidiaconum primam Dignitatem post pontificalem & aliosque ibidem superiores & majorem haberi, pronunciat Barbof. *loc. cit.* l. 1. c. 24. num. 20. Spectare ad eum ratione proprii muneris in absentia Episcopi ejusque Vicarii argumetum chori, ut Pignat. *loc. cit.* l. 1. c. 24. num. 1. Dicitque ipse ordinem gerendum in choro, Pignat. *loc. cit.* num. 1. citans Barbof. de Cen. & Dignitat. c. 5. num. 20. Grammat. *loc. cit.* l. 24. num. 7. & Rotam apud Put. *loc. cit.* l. 2. num. 3. l. 3.

2. Resp. secundò in specie: ad illum pertinet in choro spectare in principio Matutini, Horarum Canoniarum & Vesperarum incipere Pater noster. Item recitare, dare manum linguam, ut incipiat *Sanctus*, vel *In* in adjectionem. Item ad *Sanctus* dicens: *Dicit & alius noster & Adjutor* Item *Dei* *Sanctus* benedictus & ad Compunctum: *Nihilum quietum & Benedictus* *Sanctus* *Sanctus* *Sanctus* & in fine Horarum & Matutini: *Dominus deus nobis &c.* & antequam signum per ipsum datur, nemo expleto officio à choro egredi debet. Barbof. *loc. cit.* l. 24. num. 20. testans. sic statuisse S. Congr. Card. praepos. negot. Episc. & Regular. in *Theoria* sub die 18. April. 1677. Pignat. *loc. cit.* l. 1. c. 24. num. 3. & num. 2. ubi, quòd Archidiaconus Cathedralis, ut prima dignitas post pontificalem, dum est in choro, recognoscere debeat tanquam superior & major, & ad ipsum spectent omnes & vericuli superiores, & officio suo dare signum egredi à choro, & licentiam exeundi antequam in finem &c. Declaratum sit in dicta *Theoria*. sic *c. assulam. de off. Archid.* dicitur, ipsum omne officium ecclesiasticum providendo Lectiones & Responsoria in matutina ecclesia dare debere & audire, in teatrum, ut nullus Evangelium aut Epistolam, responsoria vel quamlibet in ecclesia Lectionem legat & cantet, donec ab illo ausculetur. Verumtamen, cum saepius inter Archidiaconum & Primicerium seu Cantorem excitata fuerit controversia super officium dirigendi chorum, teste Pignat. *loc. cit.* l. 1. c. 24. num. 1. nonnisi in favorem Cantoris relictis S. Congreg. Rituum, ut videtur est apud eundem in *Cassanensi*, s. Martii 1633. ubi: Cantoris signatus in Cathedrali munus est, distribuere Lectiones, Antiphonas & prophetias, chorum regere & gubernare, ordinare tabellae & functiones ecclesiasticas per turnum ordine successivo; nec non dicere potest, quòd & quia ductoda dirigendae processionis, &c. Quandoque è contra in favorem Archidiaconi declarasse vià ejusdem S. Congregationis, ut videtur est apud Pignat. *loc. cit.* num. 20. & seq. ubi Archidiaconus opposens se dictae Ecclesiae Cantori exercenti ista munia, juxta praescriptum illud S. Congr. alium attulit de 17. Sept. ejusdem anni in favorem sui ementem declarationem, in qua statuitur primò, Capitulares de choro exire volentes ab Archidiacono primam dignitatem, si praesens est, vixim petere debere. Secundò tabellam, in qua describi debet illi, per quos exercenda sunt functiones ecclesiasticae per turnum, ad Archidia-

conum spectare, praescribere & ordinare; Cantoris autem munus esse chorum regere, juxta praescriptum in tabella. Tertiò ad Archidiaconum spectare, pro inchinando divino officio & pro discessu à choro &c. dare signum. Quae tamen S. Congregationis declarationes hac ratione conciliare videtur Pignat. *loc. cit.* l. 1. c. 7. Quòd praeter functiones, quae in prima illa S. Congreg. declaratione specialiter in favorem Primicerii sunt expressae, aliae superint, de quibus favore Archidiaconi potius S. Congr. intelligere; nempe nominare sacerdotes, qui debeant celebrare & canere Missam, item Diaconos & Subdiaconos, & alia facere, quae spectant ad alteri, non autem ad cantum & chorum, cujus directio hodie est reservata Cantori in prima declaratione, sed è in secunda, licet hac emanarit àstante Archidiacono, & hac quidem, ut ut agnat. *loc. cit.* l. 1. c. 7. conformiter dispositioni prius communis in *c. praedictis*. In quo exprimuntur omnia munia Primicerii, quibus officio Archidiaconi distincta juxta eam & declarationis ante relata. Videtur nihilominus ad hac quocumque deferendum consuetudinem immemoriam ecclesiarum partem m) & consuetudines prius. Fagn. in *c. 4. de off. Archid.* n. 19. ex lapoc. & juxta *c. 1. de consuetud.* Quamvis Pignat. *loc. cit.* num. 9. asserat, ad confundenda haec munia Cantoris & Archidiaconi non sufficere, quòd eorum praedecessores sic concordarint, si concordia hac confirmata non fuerit auctoritate pontificia; èd quòd juxta Trid. *sess. 6. c. 4. Extrav. Ambrosia de rebus Eccl. non alien. & c. veniens. de transact.* Transactio inter personas ecclesiasticas confirmata à Papa specialiter ex certa scientia cum causa cognitione, non tenet (intellige quòd ad ligandos successores) & concordia non confirmata ex certa scientia à Tridentino fuerit sublata; licet subjungat idem Pignat. quòd in materia praesentiarum concordia totum Ordinarium facta à praedecessoribus liget successores, etiam sine beneplacito Apostolico, indicasse Rotam apud Seraph. *loc. cit.* l. 1. c. 16. & in *Consensu. placetia. 6. Jan. 1618. coram D. D. Seraph.*

Quaestio 666. Quodnam sit officium Archidiaconi circa celebrationem Missarum solennium?

1. **R**esp. primò praeter ea, quae hac de re dicta sunt supra ad Archidiaconum spectare omnia, quae ad divinum celebrationis (inter quae videtur praecipuum celebratio Missarum) pertinent, ait Pignat. *loc. cit.* l. 1. c. 24. num. 8. citans Gl. & DD. communiter in *c. 1. de off. Archid.* Nihilominus Archipresbyterum debere providere cunctis, quae in Sacerdotum ministerio sunt praestanda, dicitur *c. ministerium. de off. Archid.* quia quae Host. in *sum. de off. Archid.* 3. quae pertinent. ait, Archipresbyterum debere providere ministerio presbyterorum Cardinalium, id est, ecclesiam Regentium, sic dictorum à cardine, quo officium sustentatur, ut idem Host. cumque dicta decretalis ministerium appetit concedat Archipresbytero, ut provident cunctis praestanda in ministerio Sacerdotum, exceptis illis, quae sunt prohibita, quae omnia sunt Ordinis Episcopalis; & exceptio firmat Regulam in casibus non exceptis, sequitur in omnibus, quae ad Sacerdotum ministerium spectant, & non sunt Ordinis Episcopalis (inter quae utique est quoque celebra-

celebratio Missarum) Archipresbyterum esse praeordinatum, hacque eum per se praestare debere aut aliis committere. Fagn. in c. ad hac. nam. 11. & 12. Quin & c. 1. de off. Archip. expressè & specialiter attribuitur Archipresbytero, ut Missarum solennis celebraret. Unde iam celebrationem Missarum solennem sibi ante Episcopum non spectare de jure ad Archidiaconum, sed ad Archipresbyterum, fusi defendit Fagn. loc. cit. à nam. 13. per plures nam. seq. ubi: non obstat, quod Host. loc. cit. postquam explicavit ius Archipresbyteri quod ad divinorum celebrationem, subdit; illud spectare principaliter ad Archidiaconum, & secundario ad Archipresbyterum sub Archidiacono; id quod Host. non asserat id convenire Archidiacono de jure, sed de consuetudine, ubi utrimque sic habent diversae ecclesiae. Uti etiam textus c. assensum. de off. Archid. maxime favent Archidiacono, & praeterea visum cum c. Ministerium. de off. Archip. ait de consuetudine, quae ubi non est, competit Archidiacono jure ordinandi officio ecclesiasticum. pro quo Fagn. cit. s. Jo. An. ad c. ad hac. dicentem, omnia, quae in citato decretali ad hac. de jure spectant ad Archidiaconum; cetera verò omnia, quae continentur in cit. c. officium & reliquo cit. de off. Archid. procedere de consuetudine, quam nisi prohibet Archidiaconus, debeat succumbere: adeoque iam jure celebrandi divina competere Archipresbytero de jure; Archidiacono verò tantum, ubi est consuetudo. Item, ut Fagn. nam. 16. non obstat, quod ad Archidiaconum spectent omnia sub Episcopo; cum sit illius Vicarius in omnibus; & ad Archipresbyterum omne sub Archidiacono; adeo, ut post Episcopum Archidiaconus omnibus praestet; id quod id optime sic intelligi possit, ut dicta quidem ministeria spectent quidem de jure ad Archipresbyterum, & non ad Archidiaconum; Archipresbyter tamen, etiam cum illis praestet, subest Archidiacono; sed ut ab eo viantur & corrigi possit, & si in eis perperam quid aut in ordinatè gesserit, coerceri, uti id de iure spectat ad Archidiaconum. Item, ut habet nam. 17. non obstat, si ex eo nudum Archipresbyterum in hunc debere cedere Archidiacono, quod Archidiaconus hic & nunc sit presbyter, adeoque iam Ordine par Archipresbytero, & eo major administratione, ne alioquin ob suspectum ab Archidiacono sacerdotum, is iam posset Archipresbytero praeferre ministeria omnia ad Archipresbyterum de jure spectantia, subvertatur totus titulus de off. Archipresbyteri; et ita si, quae jura miro ordine constitutionis hanc duas dignitates ad relevandum Episcopum, assignando cuique sua propria munia, nihilque magis abhorrentia, quam unum occupare officia plurimum. c. singulari. dist. 19. dependentes à solius Archidiaconi voluntate, hic tot eurus impliciter vix par illis esse posset. E contra Archipresbyter omni jure sibi adempto iudicio omnibus esset. Ad hac, ut habet Fagn. nam. 19. & 20. quomodo ratio, cum Archipresbyter praestit presbyteris, & presbyteralibus illis officiis, non est Ordo presbyteratus, utpote in quo et aequales sunt ceteri presbyteri; sed quia id specialiter ejus dignitati à jure annexum: ita multò minus Sacerdotum, ad quod

promotus est Archidiaconus ratio esse potest; eum ea, quae spectant hac in parte ad Archipresbyteratum, sibi sumere possit Archidiaconus; quio potius dicendum, eum ratione hujus Ordinis tanquam unum ex presbyteris Cardinalibus, de quibus cit. c. ministerium, quo ad celebrationem divinorum subesse Archipresbytero ut presbyterorum capiti. Denique, quod facit pro hac sententia, Archidiaconus per se scilicet est presbyter, utpote cujus dignitati tantum annexum est Ordo diaconatus; Archipresbyter verò per se est presbyter, & ejus dignitati per se annexus Presbyteratus; Ordines enim sacri non sonantur personis sed dignitatibus, ut patet ex Trident. sess. 22. c. 4. proinde ex officio incumbit Archipresbytero celebratio Missarum; & nequaquam ille Ordo Archidiacono ascendit attendendus in illo in praedictum Archipresbyteri, cui is est naturalis; neque ex inde sequitur, quod Archidiaconus sit par Ordine Archipresbytero quod ad hoc, ut in celebratione Missarum ut ei praeferendus, Fagn. numer. 20. Uti & hoc confirmatur ex eo, quod Canonici habentes Canoniciatus Diaconales, licet sint presbyteri, Missam solennem non celebrant, sed intersunt in officio Diaconi. Quin & in Capella pontificia Cardinales Diaconi, licet in presbyteros ordinati, & habeant Archiepiscopatus, tamen non celebrant, sed assistunt celebranti in officio Diaconi, & sedent ultimiposti Cardinales presbyteros. Fagn. nam. 21.

2. Eadem sententia iisdemque principiis inheret Pignat. Tom. 1. consil. 6. ubi non tantum nam. 4. ait, quod ad Archidiaconum spectet munus celebrandi Missas solennes, quando Archipresbyter est impediens (loquitur autem de Ecclesia, in qua de consuetudine Archipresbyteratus est primus dignitas sacerdotalis, & Archidiaconatus dignitas tertia Diaconalis) sed & nam. 10. censet, functiones pontificales & Missas solennes celebrare spectare potius ad Primicerium, tamen si Primicerius in ea ecclesia non esset, nisi dignitas quarta sacerdotalis, inuixus, ut ait, generali regula, quae nimirum in hac materia potissimum attendenda est distinctio Ordinum juxta c. statimur. de major. & obed. & ibi DD. pessimi. Adeoque eum Archidiaconum sit dignitas Diaconalis, non potest nec debet exercere munia, quae spectant ad dignitatem vel praebandam sacerdotalem; nec exinde, quod Archidiaconus pro libitu suscipiat Presbyterium, possit exercere, quae sunt destinata dignitatibus & praebandis sacerdotibus; id quod qualitas superinducta non sit habenda in consideratione in ordine ad has functiones, in quibus attenditur dignitas, cui per se & ex statuto inest talis Ordo. Neque incongruum sit, unam eandemque personam ad varios respectus censeri diverso jure, & sic unum in uno casu esse majorem & digniorem alio, & in alio minus dignum eodem. Pignat. loc. cit. nam. 12. citans Decium in c. sane, de off. delegat. Tirquel de Nobilit. c. 10. nam. 11. Menoch. ans. 903. nam. 71. & seq. Adeoque nec incongruum, minus dignum, qualis est Archipresbyter, ratione administrationis respectu Archidiaconi, praefecti in his functionibus magis digno juxta c. officium de off. s. h. de Archid. Pignat. cit. m. 12. citans Nov. Conf. 616. nam.

hum. 1. Menoch. *conf.* 51. n. 56. &c. Incongruum verò & non minus absurdum, 'Archidiaconum se ingerere in illis functionibus, quæ spectant ex instituto ad Ordinem sacerdotalem, quàm Archipresbyterum vel Primicerium exercere ea, quæ propria sunt Ordini diaconali. Quin & ait Pignat. *loc. cit.* esse contra jus publicum consuetudinem illam, quæ dignitas diaconalis ille exercet, quæ sunt dignitates sacerdotales, pro utitur Decium *conf.* 21. n. 4. & *seq.* Abbas. *Conf.* 21. n. 1. & 5. præsertim cum sanctum sit non solum à jure communi, sed & statutis, ne hujusmodi consuetudo attendatur constitutæ dignitatis distinctiōne in Sacerdotes, Diaconos, Subdiaconos.

3. Verumtamen in contrarium est manifestum, & in hac materia singulari resolutio Rote in *Viterbiensi celebrationis Missarum* 11. Decemb. 1609. *serm. Card. Sacrae.* Quam verbosum recitatum vide apud Barbof. *de jur. eccl.* c. 24. n. 44. & est in impressis *deiss.* 248. p. 3. *recent.* ubi resolvitur Archidiaconum, si Sacerdos est, in celebratione Missarum, Episcopo assistente præferendum Archipresbytero, Diciturque idipsum bene fundatum eucharistia (quintum Hoff. in *sep.* 1. *de off. Archip.* quem sequuntur ibi Jo. Aud. Archid. Burr. Item Bero. *Conf.* 22. n. 32. l. 2. Tusch. *in Archid. tunc.* 481. n. 15.) & recte, nempe quia Archidiaconus simpliciter loquendo est dignior & eminentior Archipresbytero, ideòque illum tam hucus, quàm extra ecclesiam præcedere debet, ut Barbat. *Conf.* 1. l. 2. *per tot.* Conveniens verò sit majestati SS. Sacramenti & decenti ecclesiæ, ut per dignorem celebretur, nisi aliis obstat defectus Ordinum, Diluuntur quoque, quæ in contrarium asseruntur, nempe quòd hoc munus specialiter demandatum Archipresbytero. *c. l. de off. Archip.* non enim propterea prohibeatur Archidiacono, si ex aliis juri Reg. illi possit ad illum spectare, cum novum non sit in jure, idem officium competere pluribus, ordinativè tamens ita ut unus alteri præferatur, ut in terminis celebrationis Missarum Bero. *loc. cit.* n. 23. Item alterum, quòd celebratio Missarum sit ex his, quæ spectant ad Ordinem, in his verò Archipresbyter sit major Archidiacono, & Sacerdotium per se sit annexum Presbyteratui. Præterquam enim dum Archidiaconus est Sacerdos, eo major est Ordine Archipresbytero, Ordo sacerdotalis non inest dignitati, sed personæ, in cujus anime imprimatur Character, & licet una dignitas requirit personam majoris Ordinis quàm altera, non tamen ideo dici possit propriè, quòd una dignitas sit Ordine sacro major altera; eodèque jam patrum refert, quòd qualitas Sacerdotis sit accidentaliter Archidiaconatui; ad quòd si consideretur sola dignitates, nullo modo est iussu Ordo sacer; si eutem attendatur persona, atque inest accidentaliter, unde jam in hoc sunt pares, illa debet præferri, quæ est ceteris est dignior. Ad quem decisionem Rotæ non aliud respondet Fagnanus *loc. cit.* n. 21. quàm: certè obstat jura & fundamenta superiora ponderata. Huic quoque asserunt & decisionem Rotæ iuhret Lotter. *L. 1. q. 16. a. n. 144.* ubi: in divinis Archidiacono videtur præferri Archipresbyter. Quod tamen provenit ex mera contingentia; quia Archidiaconus non sit presbyter; si enim initiatus sit sacro Presbyter-

atus Ordine, & velit ipse celebrare, nihil est, quòd etiam in divinis, ipsaque Missæ celebratione in præferri debeat, ut docuit Hoff. Bero &c. & probavit Rote in *Viterbiensi*. Licet, ut addit Lotter. *na. 116. & seq.* in hac re semper prævaleat consuetudo, ut Hoff. *loc. cit.* Ruit. *conf.* 156. n. 4. l. 4. Seraph. *de off.* 716. n. 2. quantumcumque repugnet juri communi, ut idem Seraph. *de off.* 335. n. 3. & *de off.* 964. n. 2. modò non ita repugnet, ut foveat in meram corruptelam, ut Abb. *conf.* 155. n. 11. l. 4.

4. In specie verò ed fuere Magnatum impedito Episcopo, vel etiam Sede vacante, Missam solennem celebrare spectare ad Archidiaconum rangam primam dignitatem, & eo impedito ad secundam dignitatem, & sic gradatim ad alias dignitates; eo quòd dignitates illæ præferuntur omnibus aliis, etiam Vicariis Capitulari in his, quæ spectant ad exercitium Ordinis, tradit Pignat. *Tom. 4. conf.* 183. n. 9.

Quæstio 667. Quodnam sit Officium Archidiaconi in assistendo & ministrando Episcopo.

Resp. ad officium Archidiaconal spectat, Episcopo ministrare, ut censuit S. Congreg. Rituum in *ms. Pisauriens.* 10. Jan. 1600. Barbof. *jur. eccl.* l. 1. c. 24. n. 18. & Episcopo solenniter celebrato, S. Evangelium, si voluerit, legere. Barbof. *ibid.* Sic in ipsa Ordinatione, & in consecratione chrysmatis & aliis similibus ministrare debet. Barbof. *loc. cit.* n. 22. in *fin.* citans c. *Assyrus.* c. *Officiarius.* *dist.* 23. Item Episcopo solenniter celebranti, vel Missam solennem & Vesperas eundem à dextera assistere debet. Barbof. *loc. cit.* n. 23. citans Cassald. in *pr. c. rem.* l. 1. *sol.* 2. c. 7. n. 3. Sic debere illum exercere officium presbyteri assistentis cum plurali Episcopo solenniter celebranti juxta plures S. Congreg. Rituum responsiones, ait Pignat. *Tr. 4. conf.* 183. n. 7. Barbof. *loc. cit.* n. 50. ubi etiam, quòd debeat Episcopo candelam & palmam benedictam ministrare, si sit in sacerdotali Ordine, ut Cong. Rituum in *Rossina.* 10. Jan. 1609. & ex quo Archidiaconus debet exercere officium presbyteri assistentis, etiam debere illum assistere Episcopo prædicanti, *c. ceremoniale.* l. 2. c. 2. disponente de Missa solenni Episcopo celebrante, quòd Episcopo prædicante ad ejus dexteram sedere debet presbyter ille assistens, & sic ille idem assistens celebrationi Missæ, Pignat. *loc. cit.* n. 10. Verùm quò ad assistentiam illam, quæ in officio presbyteri assistit Episcopo solenniter celebranti supponunt AA. Archidiaconatum esse primam dignitatem; & ubi talis non est, non competere id Archidiacono, sed primæ dignitati. Sic enim expressit Barbof. *loc. cit.* n. 50. Archidiaconus, si sit prima dignitas, debet exercere officium presbyteri assistentis &c. Pignat. *loc. cit.* n. 7. Archidiaconus prima dignitas, debet exercere officium presbyteri assistentis Episcopo pontificaliter celebranti; & illa assistentia semper facienda est à prima dignitate, quocumque nomine nuncupetur. Unde absente aut impedito Archidiacono, ea procul dubio pertinet gradatim ad alias dignitates, & demum ad Canonicos, ac S. Cong.

quamplures alios juxta expressum textum Trid. sess. 24. c. 12. ubi: *Archidiaconi, etiam qui solum doctores Episcopi, sunt in omnibus ecclesiis, ubi fieri poterit, Magistri in Theologia, aut Licentii in Jure Canonico.* Proinde jam non sufficit Doctoratus vel Licentia in Jure civili vel Medicina, Garc. loc. cit. num. 37. ex Novar. in Manual. c. 25. num. 135. Unde jam etiam, ut Barbos. loc. cit. Stylus cum inherendo illi Decreto Concilii exigitur promovendo ad Archidiaconatum gradum Magisterii in Theologia, vel saltem in Jure Canonico; ita ut, dum postulat supplicat pro Archidiaconatu hujusmodi obtinendo, ea aliter non signatur, quam si positivè ostentum sit, Oratorem esse Magistrum in Theologia aut Doctorem in Jure Canonico vel Licentiatum: vel si talis non sit, non aliter referatur supplicationi, quam sub hac clausula: Quod dictus Orator infra annum proximum Magisterium in Theologia seu Doctoratus aut Licentia in Decretis gradum praevio examinis in aliqua approbata Universitate studii generalis, et alias servatis servandis suscipere omnino teneatur; alioqui praefata gratia nulle sit, ipse Archidiaconatus vecet eo ipso. Unde etiam patet, tales debere esse promotos in Gymnasio publico, Garc. loc. cit. num. 40. ex Zecho de rep. eccl. c. 24. de Canonico, num. 3. sive, ut verba diste clausula habent; in Universitate approbata studii generalis, ita ut aliis gradus illis non suffragetur ex Bulla Pii V. Barbos. loc. cit. num. 7. citans Mallob. in pr. habend. Concur. r. equisito 10. dub. 6. num. 6. Novar. in singul. Canon. concil. 41. num. 4. Squillante &c. Adeoque hac Doctores ex privilegio ad hujusmodi dignitatem pro-

moveri valet, Barbos. loc. cit. num. 7. citans Novar. in qq. ferens q. 143. concl. unic. Manochium de arbit. casu. 425. num. 42. &c.

2. Extenditur hoc ipsum Decretum Tridentinum non solum ad Archidiaconum majorem, sed et omnes, ubi forte plures sunt in ecclesia hac dignitate cum jurisdictione fulgentes. Pign. Fagn. loc. cit. eo quod Concilium loquatur indefinitè, Quamvis tamen utique addat, propter verba illa Concilii: ubi fieri poterit: dum agitur de optione, quae competit eandem Canonici antiquioribus, & non est sublata per Tridentinum si inter omnes Canonicos ad sit aliquis Doctor, illi dandum esse Archidiaconatum vacantem, & non antiquiori; si autem nullus adsit Doctor, admittendum esse antiquiorem Canonicum licet non Doctorem.

3. E contra non extenditur ad illos Archidiaconos, qui omni prorsus cura animarum & jurisdictione careant. Pignar. loc. cit. num. 42. in fine. Garc. loc. cit. num. 39. tacitens num. 41. quatuor pro hoc expressis S. Cong. Concilii declarationes. Barbos. loc. cit. num. 6. citans Pafec. in pr. Episc. p. 1. c. 5. num. 20. & plures alios. Porro si ex consuetudine ecclesiae alicuique potestas & jurisdictione alijs de jure competens Archidiacono competat Archipresbytero, deberet esse Doctor videlicet Decreti Tridentini. Garc. loc. cit. num. 41. ex Manoch. de arbit. casu 425. numer. 42.

Barbos. loc. cit. num. 7. in fine citans Riccium part. 4. decis. 248.

FINIS.

ERRA.

*Errata primi & secundi Tractatus posita sunt supra post finem
Tractatus secundi :*

Sequuntur nunc hic

E R R A T A
TERTII ET QVARTI TRACTATVS
Quæ sic corrigi :

Questione 456. lin. 16. jam lege *eam*. Quest. 466. lin. 29. per lege *pro*. Quest. 486. n. 2. lin. 2. lege *ipse*. Quest. 494. n. 4. *confessu* lege *confessum*. Quest. 496. lin. penult. in, *ostione* lege *impusitioni*. Quest. 501. n. 2. lin. 34. *circulum* lege *circulus*. ibid. n. 2. omittamini à. Quest. 504. lin. 3. à fine *quam* lege *quem*. Quest. 509. n. 3. lin. 20. *expresum* lege *expressum*. Quest. 412. lege *512*. Quest. 522. n. 4. lin. 6. à fine *dimisforias* lege *dimisforiarum*. Quest. 523. n. 2. *clericus* lege *electus*. Quest. 531. lin. 4. à fine *extra* lege *circa*. Quest. 532. n. 5. lin. 2. *sic* lege *sicut*. Quest. 533. n. 2. lin. 5. omittum est: *prosignationi*. Quest. 547. n. 2. lin. 18. *cantam* lege *cantum*. Quest. 551. n. 4. lin. 7. à fine *vocabulis* lege *vocationis*. Quest. 557. n. 6. lin. 45. *licentias* lege *licentias*. Quest. 566. n. 2. linea 30. in *re* lege *jure*. Quest. 586. lin. penult. *Leagtorum* lege *Legatorum*. Quest. 594. lin. 1. *Pagn*. lege *Fagnus*. Quest. 604. n. 4. lin. 4. à fine *redundat* *nimirum*. Quest. 612. n. 1. lin. 34. *est* lege *et*. Quest. 622. lin. 2. *vocalibus* lege *vocalibus*. ibidem lin. 4. omittum est *attendere*. Quest. 624. n. lin. 2. à fine omittum est *constituendi*. Quest. 629. n. 2. lin. 7. *Synomina* lege *Synonyma*. Quest. 634. n. 2. lin. 4. *inferiore* lege *inferiores*. Quest. 636. n. 2. lin. 1. omittum est *non*. ibidem n. 4. lin. 1. omittum est *non*. Quest. 643. lin. 27. à fine *piena* lege *piura*. Quest. 642. n. 4. lin. 4. à fine *dispensanda* lege *dispensandi*. Quest. 651. n. 3. lin. 9. *visitatore* lege *visitationem*. ibidem lin. 28. omittum est *posse*. Quest. 654. n. 5. lin. 11. *sana* lege *sacra*. Quest. 655. o. 21. lin. 25. *duobus* lege *judicis*. lin. 26. *deferendum* lege *deferendum*. lin. 27. *prominis* lege *hominis*. lin. 28. *net* lege *per*. lin. 29. *doli* lege *nocti* lin. 30. *net* lege *dicit*. lin. 41. *vicis* lege *vicinis*. ibidem n. 15. lin. ult. *meior* lege *micior*. ibidem n. 16. lin. 27. à fine *formam* lege *formam*. Quest. 659. n. 3. lin. 23. à fine *indigenis* lege *indignis*. Quest. 666. n. 2. lin. 41. *visum* lege *visus*. ibidem lin. 65. *audam* lege *nectam*. ibidem n. 3. lin. 32. *presbyterum* lege *Archipresbyterum*. ibidem lin. 46. *redundat* *est*. Quest. 667. lin. 7. *chrysmatis* lege *chrysmatis*. Quest. 668. n. 2. lin. 3. à fine *Eucharistia* lege *Eucharistia*.

I N D E X

ACCURATUS ET COPIOSUS RERUM OMNIUM IN HOC OPERE CONTENTARUM.

*Numerus Quaestionem significat ; ubi duo sunt numeri, secundus
Paragraphum quaestionis indicat.*

Abbas.

Abbas exemplis dari nequit Coad-
jutor nisi à Papa. 315. 2
Abbas regularibus aliis dare Co-
adjutorem temporalem spectat ad
Abbatem generalem, five ad Dis-
cretorium. 333. 2
Abbatem ocedum consecrato reddito
iuranti non est dandus Coadjutor,
sed totum removereque i secus est de Abbate, qui non
consecratur. 341
Abbatum non exemptorum confirmatio cum competat
Vicario Episcopi sine huius speciali mandato, 350
Abbas Monasterii Canoniceum Praemonstratensium est
Vicarius Episcopi Viennensis. 35. 5
Abbas potest esse Vicarius Episcopi, 51. 2
Abbas immediate post Episcopum sedere debet. 61. 2
Abbatem tamen praecedat Vicarius Episcopi. 61. 2
Abbatibus & Abbatissis benedictio acquirit Vicarius Episcopi
sive huius speciali mandato, 82. 4
Abbatum benedictio est ordinis episcopalis. 113. 2
Abbatum similiter Praetor Capitulum sedet vac. dux potest li-
centiam transire ad praebendam aliorum directam,
503. 2
Abbatibus nullius diocesis excellentiorem dignitatem & pri-
mum post pontificem habent. 614. 3
Abbatibus intra fines diocesis abbas existens, etiam
exemptus, nulli, qui eorum subditi non est, licet dare
priorem totumque aut monachos. 664. 2
Abbatibus propter pinguiorem redditum usurant ubi di-
gnitatem supra Archiepiscopum, 612. 1. 519. 2
Abbatibus, si sint cum renuncio separato, & habeant iurisdic-
tionem quasi episcopalem, dare possunt dimissiones, non
tantum suis regularibus, sed & secularibus ad Ordines.
665. 1
Abbatibus & similes Praetor quando consecratur habere terri-
torium separatum & directum. 696. 2

Abbatissa.

Abbatissa, quae potestatem admittit ad habitum vel profectio-
nem omnis exploratione voluntatis eiusdem faciendo
per Episcopum, potest debet. 210
Abbatissa dari potest Coadjutor temporalis; 316. 1

Abbatia.

Abbatias exemptas qualiter visitare possint Episcopus ejus-
que Vicarius. 107. 1

Abesse, Absentia.

Abelcudi studiorum causa non concedere possit beneficiis
Episcopus ejusque Vicarius, 114
Absentia Episcopi non roget facultatem Vicarii nisi in casu-
bus iure expressis, 222. 1. 229. 2
P. Leonardi Vicar. Generali,

Absentia à loco cum obligatione residendi alicui equipara-
tur mortui. 250. 2

Absolvere, Absolutio.

Absolvere à quocunque excommunicatione non reservata
Papa potest Episcopus, 474. 2
Item à casibus papalibus occultis in foro conscientiae, 477. 2
Idem potest Capitulum sede vacante, 477. 2
Absolvere potest Archiepiscopus excommunicatum ab Epi-
scopo infringente, 129. 1
Limitatur hoc ipsum. 129. 2. & 3
Absolvere à casibus reservatis Episcopo qualiter possit Vi-
carius, 130
Absolvendi potestas ex eo ablati non est, quod abbas sic
potestas condemnandi. 126. 2
Absolvere excommunicatum ab Episcopo potest ejus Vica-
rius, 127
Et contra, 128
Absolvere à suspensione qualiter possit Vicarius Episcopi, 129
Absolvere qualiter ab interdicto possit Vicarius, 124
Absolvere qualiter possit Vicarius ab excommunicatione, 127
Absolutio ab excommunicatione est actus voluntarie ju-
risdictus, 127. 2
Absolvere ab excommunicatione beneficii communitur
praebitero, 128. 2
Eam delegare alteri potest Vicarius Episcopi, 129. 2
Absolutio ab excommunicatione quocunque & Canonis
selequitur inferioribus, intelligitur de solis Episcopis.
129. 4
Absolvere ab excommunicatione potest Capitulum sede
vacante, 476. 2
Ubi etiam ab aliis causis, 476. 2
vide v. Censura,
Potest etiam absolvere ab haereticis in foro conscientiae tam
Capitulum sede vac. quam Episcopus, 477. 2
absolvere à casibus Papae & Episcopo reservatis potest Ca-
pitulum sede vac. 477. 2

Accessus.

Accessus & regressus ad quodcumque beneficium prohibetur
per Tridentinum. 209. 4

Acta.

Acta eorum Officiali Episcopi valent, licet per litteras poten-
ter non probetur ejus potestas, 477. 2
Acta à Vicario post ejus revocationem qualiter valent, 229
vide v. Censura.

Actus.

Actus gestus per merum in carcere, quando reddunt nullus,
366.
Actus repugnantes rationi neque ius neque possessionem
dant, 632. 1

Administratio, Administrator.

Administratio nem, donec electio confirmetur à Papa, Ca-
pitulum sede vac. committere nequit electio à se. 127
Admini-

Index rerum

Administrationem quandocum ante confirmationem obtineam, & licet de sepe expedire possit Episcopali quoque Praetori, 614. 2 & 3
 Administrator quandoque Episcoporum dicitur solus 24
 Succedit in in ordinis jurisdictionem. 24
 Equiparatur Capitulo sede vacante. 24
 Constitutus potest Vicarium generalem 24
 Prohibetur etiam, dum datus fuit Episcopo vivente v. g. ob ejus minorem aetatem. 24
 Administratores quandoque solent ad regendam Ecclesiam, donec Episcopus perveniat ad legitimam aetatem. 274. 3
 Administratores tales possunt recipere resignationem, attamen verbis apponi solent in concessionibus. 274. 3
 Administrator talis apostolicis confirmare potest Vicarium generalem, cum potestate conferendi beneficia & receptandi resignationes. 274. 4
 Administratores sede vac. potest, sed non solus Papa, Capitulo nihil delinquente. 447. 1
 Administratores in spiritualibus & temporalibus dare potest Episcopus monasterio non exempto, mortuo eius priore. 451. 1
 Administratores, etiam in illis, quae spectant ad regularem disciplinam, statueret potest in tali monasterio, Praetor ejus ad negligenter, secus si in faceret officium suum. 451. 1
 Administrator si similis mortuo Praetore constituitur ab Episcopo, potest Prior vel Senior jura statuta & consuetudines cujusque Ordinis administrare.

Aetas.

Aetas in Vicario Episcopi requiritur fere 15. anni impleti. 41. 4
 Aetas 27. annorum inchoatorum requiritur in habente eam animatum. 43. 1
 Iremus omnes habere spirituales jurisdictionem, etiam si solam foci extera. 43. 1
 In aetate illa requiritur in Vicario Episcopo ne quidem pro una de dispensari potest. 45. 2. 159
 Neque in aetate certa datur requiritur ad beneficia, est haec curata non fuit. 41. 1
 Inter aetatem senilem & ingratulosemque dicitur distinctio. 330. 4
 Aetas quam requiritur in coadjutoribus 377
 Aetas quam requiritur in Vicario Capitul. 379
 Aetas 20. requiritur ad quendamque Dignitatem, quibus subest cura animarum. 559
 Aetas 40. annorum requiritur in Vicario in Capitulo deposita in causa benefia. 559
 Aetas in Archidiano requisita est annorum 24. completorum. 670
 Aetas ad curam in Tridentino major non requiritur quam annorum 25. etiam si. 670

Affectio.

Affectio non tantum parit Coadjutoria 133

Alienare. Alienatio.

Alienare bona nequit Administrator Episcoporum, habens plenam etiam in temporalibus administrationem. 459. 3
 Alienationes factas a Capitulo sede vac. sine consensu Praetoris potest succedere Episcopo relinquire vel confirmare. 459. 4
 Alienationes bonorum ecclesiae propter Capitulum sede vac. facere nequit. 473. 1
 Limitatur idipsum. 473. 1
 Alienationes bonorum ecclesiae inferiorum auctoritate potest Capitulum sede vac. in casibus, in quibus id potest Episcopus. 473
 Alienationes auctoritate est jurisdictionis. 473
 Alienare potest Capitulum sede vac. bona, quae servando servari non possunt. 473. 6
 Alienationes nomine prohibuit administratori intelligitur a administratori voluntaria, non necessaria. 479. 1
 In alienationibus nomine ecclesiae a. auctoritatem & consensum interponere nequit Vicarius sine speciali mandato. 473.
 Alienationis bonorum Ecclesiae auctoritatio est de aetate. 473.
 In alienationibus minorum decretum aut consensum suum interponere nequit Vicarius Episcopi. 473. 1
 Alienationis bonorum ecclesiae vel etiam coadjutori facere nequit Coadjutor. 479

Alimenta.

Alimenta qualiter praebenda Coadjutori, vide v. Coadjutor. 473.

Alternativa.

Per Alternativa non conceditur Episcopis privilegium. 259
 Alternativa significat excludit omnes exceptiones, selectiones & collationes. 357. 1
 Alternativa an computet Capitulo 1 557
 Non competens inchoatorum Episcopo collationibus. 357. 1

Amentia vide v. Furor.

Amentis est causa sufficientis dandi Coadjutoriam. 342. 6
 Amentis beneficiis impetrari nequit. 342. 6
 Patet tamen illius beneficii coadjutoria perpetua impetrari a Papa. 342. 6

Appellatio.

Appellatio in sententia diffinitiva Vicarii generalis Episcoporum datur ad Metropolitanum. 76
 Appellatio a Vicario ad Episcopum prohibetur, prohibetur quoque est ad eum supplicatio. 77. 1
 Appellationis & supplicationis differentia. 77. 1
 Appellationis medio rejecto conceditur medium supplicationis. 79. 1
 Appellationis admissio in fidelem per Vicarium revocare potest Episcopus eo casu, quod potest Vicarius & contra. 79. 2
 Appellatio a delegato Episcopi ad Vicarium non datur. 81. 1
 Appellatio ad Vicarium quam quoque interdicta sit per hoc, quod illi inhibetur in causa judicandi. 81. 1
 Appellatio ad Vicarium ab ejus delegato, aliisque Praetoris inferioribus datur. 81. 1
 Appellatio datur a non admittente recusatorem. 90. 1
 Appellatio in pure civili datur a Vicario ad Ordinarium sicut appellatio datur ab Archidiano ad Episcopum ejusque Vicarium. 646
 Appellatio non datur a Vicario generali ad Episcopum. 69. 1 74. 1
 Appellatio datur a delegato ad delegantem. 69. 1
 Appellatio datur a Vicario foraneo ad Generalem vel Episcopum. 70. 1 74. 1
 Appellatio in illis, quae speciale mandatum requirunt, quandoque datur a Vicario ad Episcopum. 70. 2
 Appellatio datur a Vicario ad Episcopum in temporalibus. 73. 1
 Appellatio in confectio ad Vicario ad Episcopum non valet. 74. 1
 Appellationis ratio & substantia in eo consistit, quod sit ad alium, cumque non agitur jodem provocatio. 74. 1
 Appellatione facta a Vicario ad Episcopum procedit inde secuta est revolutio. 74. 1
 Appellatio a Vicario ad Episcopum ne quidem datur in requirunt speciale mandatum, dum ea simul cum potest ordinata communis fuit. 74. 2
 Tam de appellatione judiciali quam extrajudiciali haec procedunt. 74. 1
 Appellatio a Vicario ad Episcopum datur in causa specialiter delegata extra commissionem generalem Vicariatus. 74. 1
 Appellatio a Vicario ad Episcopum datur, quoniam quoque procedit non in Ordinarius, sed ut delegatus Episcopi. 74. 1
 Appellatio interlocutoria per viam recusatam a Vicario ad Episcopum datur. 74. 4
 Appellatio datur a Vicaris quibuslibetque ad eos, a quibus constituti, dum sit inter superius Principes. 74. 1
 Appellatio a Vicario foraneo ad Episcopum quando non datur. 75
 Appellatio ad Metropolitanum a Vicario foraneo, potest in Episcopo ejusque Vicario non datur. 75

Approbare.

Approbare confessiones sine speciali mandato potest Vicarius Episcopi. 481
 Potest idipsum Capitulum sede vacante. 481. 1
 Episcopus Vicarius 481. 1
 Item Capitulum in ferias, cujus Praetor habet jurisdictionem quasi episcopalem etiam in populum faciliorem. 481. 1
 Id potest dicit Praetor inferiorum. 481. 2
 Approbatos ad exarum revocare qualiter potest Episcopus & Capitulum sede vac. 481
 Potest in Vicarius Capitulum sede vac. sine speciali mandato. 481. 2

Arbiter.

Arbitri constituti ad eam rem recusatorem Episcopi co-guoscendam. 91. 3
 Arbitr.

Arbitri qualiter cognoscere possint de causa rebellionis in
interim, 208. 2
Arbitros ad cognoscendum de causa suspicionum contra
interim Vicarium in consuetudine possint Capitulum 474
Archidiaconatus vide *Archidiaconus*.

Archidiaconatus vocantur sunt quot ecclesie. 678
Archidiaconatus appellatur quandoque officium. 677
Archidiaconatus minus Vicarii Episcopi a jure annexum.
16. 2. 624. 1
Archidiaconatus est beneficium. 614. 1
Archidiaconatus est Dignitas. 627
Archidiaconatus in ecclesia cathedrali per seniores Cano-
nicos operari potest. 628
Archidiaconatus ex propria institutione requirit Diacono-
rum. 671
Non est de iure sacrolocalis.
In ecclesiis tamen, ubi est prima Dignitas post pontifica-
lem, requirit sacerdotium. 671
Et ideo est dignitas reservata Papae. 671

Archidiaconus.

De Archidiacono ubi tractatur in Jure, & à quibus AA.
621.
Archidiaconi nomen unde? 622
Vocatur oculus Episcopi, & cur? 623. 1
Dicitur Vicarius Episcopi natus, quia constituitur à lege.
623. 2
Dicitur Vicarius Episcopi incultus & perpetuus. 623. 3.
16. 2. 19.
Item Vicarius specialis Episcopi. 623. 4
Archidiaconus jurisdictione dandi provenit à lege, indirectè
ab homine. 624. 1
Habet jurisdictionem propriam jurisdictioni Episcopi sub-
ordinatam. 624. 4. 641
In quo differt ab Archiepiscopo? 625
Archidiaconus numeratur inter Vicarios Episcopi. 19
Archidiaconus est Vicarius Episcopi à lege constitutus. 4. 2.
16. 1. 113. 2.
Archidiaconus Vicarius generalis Episcopi. 5. 4
Archidiaconi qui? 7
Annuntiantur Vicarius foraneus. 11. 1
Ab Archidiacono appellari potest ad Episcopatum? 12. 1
624. 4. 641.
Ab Archidiacono qualiter differt Vicarius generalis Epi-
scopi. 16. 624
Archidiaconus ordinarius, sed non eadem cum Episcopo
jurisdictionem habet. 16. 1. 640. 1
Limitatur ad opem. 640. 1
Archidiaconi officium non capitur morte Episcopi. 10. 2
Archidiaconus à jure, non ab homine constituitur. 16. 1
Est Vicarius natus Episcopi. 16. 1. 19
Archidiaconus post Vicarium cum ceteris dignitatibus &
Canonis sedet. 16. 1
Archidiaconus qualiter à jure habeat suam jurisdictionem.
16. 1
Officium ei suff. est acquirit. 16. 4
Archidiacono principaliter censetur facti commissio inscri-
pti simpliciter Archidiacono, dum eorum sunt plures.
34. 4
In Archidiaconum creati possunt Canonici regulares. 10. 1
Archidiaconum spectant jure communi precenti Vicarius
generalis Episcopi. 60
Idque tam in ecclesia & choro quam extra in processio-
nibus, etiam in actibus promissis, v. g. convivis. 61. 1
Idque etiam Archidiaconus habet privilegium obtinen-
di primam sedem post Episcopum. 61. 1
Archidiaconus vultus precedere Vicarium censensum
tamen & anagora. 61. 1
Archidiaconum non precedit Vicarius, ubi Archidiaconus
nec ex, nec cum Episcopo est subdatus. 62. 1
Vel ubi constituto est consensu. 62. 1
Non obstat tamen etiam consuetudine contrarium
tenet ali. 62. 1
Archidiaconus est preteritus Vicario Capituli. 63. 4. 614.
Comptum tenent ali. 618. 1
Coram Archidiacono pendendum causam avocare ad se non
potest Episcopo. 80. 2
Archidiacono potest dari conditus temporalis. 126. 2
Archidiacono non valet loqui datus conditus. 126. 1
Archidiaconus habet eam solamur minus propriè
tem. 624. 2
Archidiaconus est dignitas etiam in sensu rigido. 627

P. Laurentius Piar. Generalis

Est una ex dignitatibus in jure expressis. 627. 1
Archidiaconus qualiter refertur inter Prelatos? 627. 2
Appellatur imperpetuum dignitas cum sola foraneis in dig-
nitatem. 627. 3
Archidiaconi hodie non solum aliquam antiquè dignitatem
imaginem seu reliquias retinent. 627
Est prima post Episcopum dignitas regulariter, & quorum
est de jure communi. 628. 1
Precedit dignitatem abbatialem. 628. 1. 629. 2
In Archidiacono ad effectum precentorii sufficit jurisdi-
ctio in habitu. 628. 2
Archidiacono de jure canonici commissio totius Cleri cura.
629. 1
Precedit omnes alias Dignitates. 629. 2
Est preferendus Proposito, spectant jure communi, & pre-
cedendo à consuetudine. 629
Non jurisdictioni subiacet Archiepiscopo. 629. 3
Archidiaconus qualiter refertur inter personas? 627. 1
Est simpliciter majoris dignitatis quam Archiepiscopo. 629. 1
Est major in dignitate Primicerio. 629. 2
Preceditur tamen quandoque in aliquibus ecclesiis aliis
dignitatibus v. g. Proposito, Archiepiscopo, Decano
& sacro. 631. 1
Archidiaconus non sacerdos non potest de jure prece-
dere in divinis celebrationibus supra Archiepiscopum. 631. 1
Secus dum est sacerdos; tunc enim preferendus in celebra-
tione Missarum solennium, in delatione SS. Sacramenti,
in benedictione cinerum, standelorum, &c. 631. 1
Attendenda tamen in his omnibus ecclesiarum consuetudo.
631. 2
Ubi in his Archidiaconus preceditur; qualis consuetudo,
& qualiter probata requiritur. 632. 1
Archidiaconus cedere debet precedentem Archiepiscopo.
632. 2
Archidiaconus in istiusmodi functionibus pontificalibus &
celebrationibus Missarum solennium prestat primatium.
634. 1
Quando in his postponatur Primicerio? 634. 2
Quando habet ex statuto alienus Ecclesie Dignitatem &
prebendam distinctam à determinatam, non debet ex-
cereat munus spectantis ad dignitatem vel prebendam
sacerdotalem. 634. 4
Archidiaconus seu prima Dignitas, si ad eam spectat ex-
ercere illas functiones, in impedimento vel obstat eas ex-
ercere, non potest substituere aliam, sed succedere promi-
ssis dignitatibus. 635
Archidiaconus quandoque ex consuetudine profertur Pre-
centi. 636. 1
Quod Archidiaconus tamen possit in Archiepiscopum
& Clericos inferiores subvertat, unde factum? 637
Archidiaconus in aliquibus Ecclesiis nullus est, sed ejus of-
ficio fungitur Archiepiscopo seu Decano. 638
Archidiaconus in quibusdam ecclesiis omni precentum
quidem habens inter Canonicos, sed sine jurisdictione, &
administratione. 638
Archidiaconus cujusvis Cathedralis tantum unus est,
potius in signat quod ad statum in choro, vocem in
Capitulo, precentum super Propositum, Archiepiscopum
exteriorque Prelatos. 638
Talem vero viz illa in Germania agnovit ecclesia. 638
Archidiaconi in plerisque ecclesiis plures, quorum quilibet
specialem districtum districtum habet, in quo jurisdictionem
exercent. 638. 642. 1
Archidiaconorum pluralitas unde infusa? 638
Archidiaconus habet jurisdictionem fori externi seu judi-
cialis. 639. 2
Archidiaconi jurisdictione consistit principè in visitatione,
correctione, cognitione ceterarum causarum. 642. 1
Exercent se ex jure communi principè in Clericos ceteros
omnes tam civitatis quam foraneos. 642. 1
Etiam in Archiepiscopum. 642. 1
Item in laicos Archidiaconi sui subiectos. 642. 2
In extensionibus hujus jurisdictionis habenda ratio consue-
tudinis. 642. 2
Archidiaconus jurisdictionem non habet in Regulares &
Monasteria, est exempta non sunt, nisi foris ex consue-
tudine. 643
Archidiaconus subiecti esse non debent Regulares non
exempti? 643
Archidiaconus, Episcopo mortuo, seu sede vac. pergit ex-
ercere jurisdictionem propriam. 644. 2
Archidiaconus

Index rerum

Archidiacono de jure communi Episcopo, cujusque
 abente, hujusmodi exercet. 644. 1
 Non tamen illud exercet sed de suo termino illo 2. dict. m
 dato ad Venerum Capituli sigradum pertinet. 644. 2
 Cooperatorum decem, dum ita habet consuetudo legi-
 ma. 644. 3
 Ita tamen, ut tunc id ei competat non ratione Archidia-
 conatus, sed ratione primæ Dignitatis. 644. 3
 Archidiaconus potest acquirere possessionem administran-
 di Episcopatum sedes vac. tam in spiritualibus quam
 temporalibus. 644. 4
 Archidiaconus in jurisdictione contentiosa est cum Ep-
 scopalis locis & minister. 645. 1
 Archidiaconus potestas quoniam completatur. 645. 1
 Audere debet iuris & leuicorum minores, majores Ep-
 scopos relictos. 646. 1
 Potest causas civiles Clericorum minoris momenti cogno-
 scere, & dum civiliter agitur, de criminis cognoscere.
 646. 2
 Ca. 12. in huiusmodi in prima instantia ad Archidiaconum de-
 ferenda. 646. 3
 Causas ad quas v. g. matrimoniales & criminales cogno-
 scere nequit perscrutando & consuetudinem. 646. 3
 Idem est de causis cohabitationis Clericorum, & beneficia-
 libus. 646. 3. & 4
 Non nisi modicam penam imponere potest. 647
 Archidiaconus in Germania tam de consensu generali
 Episcoporum stultis pecuniis & proas corporales
 medicinales imponunt. 647
 Archidiaconus ad modicum suspendere potest. 647
 Vivere beneficiis non nisi nomine Episcopi potest. 647
 Clericum persequens in suo Archidiacono delinquentem
 prosequi oportet. 647
 Archidiaconus an & quando multis pecuniis imponere
 possit. 648
 an & quando eas in usus suos impendere possit. 649
 Censuras sive v. g. excommunicare potest non tam de
 jure, quam ex consuetudine & permissione specialis Ep-
 scopi. 650. 1. & 2
 Archidiacono de jure competit visitare. 651. 1
 Archidiaconus potestibus visitare per se ipsos inhiberi po-
 test ab Episcopo visitato. 651. 2
 Archidiaconus indulgenti potest ab Episcopo ex rationabili
 causa, ut visitent per alium. 651. 3
 Archidiaconus ut per alios visitent, habet modum prout,
 651. 3.
 An ab eis flagrantiori idocui commissarii, interest scire
 Episcoporum. 651. 3
 Archidiaconi iura meorum reddere debent rationes visita-
 tionis, & ejus ad prelatum Episcopo. 651. 4
 ab Archidiacono visitatis ecclesiis iterum potest Episcopus
 per se vel suos visitare. 651. 4
 Archidiaconus quod ad visitationem in viginti quatuor sit
 necessarius & obligatus Episcoporum. 651. 4
 Archidiaconus iura annuum non nisi simul visitare potest,
 nisi forte causa specialis emerget. 651. 5
 Archidiacono ad visitationem expediendum terminum,
 commutatum, equatum &c. prescribere potest Episcopus.
 651. 4
 Archidiaconus nequit visitare monasteria sive mendicantia
 sive non mendicantia. 651. 5
 Archidiaconi jurisdictionis exercitum consilium possunt in
 visitatione & correctione. 651. 5
 Archidiaconus potest visitare ecclesias Regularium, quæ si-
 mul sunt parochiales, quod ad inspectionem suam anima-
 rum & iura meorum administrationem. 652. 1
 Et quidem, dum ecclesia pro sua parte delinquit Regulari-
 bus, pro altera parochianis secularibus, hanc solum
 partem visitare potest Archidiaconus. 652. 2
 Potest quoque visitare ecclesias parochiales perpetuo om-
 nia monasteria. 652. 2
 Potest visitare Regulariter administrantes parochias cum
 pleno jure subordinationis, non tamen quam delega-
 tum, sed ut ordinariam exercere possint. 653
 Potest etiam eos punire iura ecclesiarum exigentiam, si de-
 linquant in illis, quæ eorum normam spectant. 653
 Item verbosius corrigere cum comminatione, se eos de-
 lictos Episcopo vel Superiori, si in aliis scandalosus
 vivat. 653
 Non tamen realiter potest ob delictum commissum extra
 sacramentorum administrationem; sed deferre eos de-
 bere ad Episcopum, & ab hoc, si delictum notorium, ad
 Superiorem. 653
 Archidiacono cujusque commissarius Visitatoribus maxime
 opus sententia & prudentia. 653

Archidiaconus dare nequit dimissorias licentiales peregrinandi Clerico. 653. 1
 Neque etiam dimissorias ad ordines ab aliquo Episcopo
 suspendendo. 653. 2
 ab Archidiacono data huiusmodi habenda pro nullis.
 653. 2.
 Archidiacono ab Episcopo concedi potest facultas dando
 dimissorias. 653. 4
 an Archidiaconus, abente à districto Episcopo, immovent
 necessitate vel nullius ordinandorum possit illos pre-
 sentare alius Episcopo? 653. 4
 Archidiaconus ante omni potest beneficia. 657
 Potest instituire & decessere Decanos rurales, sed non sine
 Episcopi consensu. 658. 1
 Instituire in beneficiis non clericis quæ talis non potest.
 658. 2
 In curatis instituire nequit sine consensu Episcopi.
 658. 3
 Et si ex consuetudine id habet, adhuc id non facit, nisi no-
 mine & vice Episcopi. 658. 3
 Vi oculis etiam consensu sine examine & approba-
 tione Episcopi instituire potest curatos. 658. 4
 Nullatenus instituire instituto antea habili seu curam a-
 nimarum committere potest. 658
 Archidiaconus habens ius conferendi curas, non potest
 instituire examen per concursum suis edicta proponere.
 659. 1
 ad Archidiaconum de jure communi spectat examinare
 promoveendos ad huiusmodi. 659. 2
 Archidiaconus sive principum officium est examinare or-
 dinandos super titulo & idoneitate, & sic examinator
 offerre Episcopo ordinandi. 659. 3
 Archidiaconus de idoneitate & ignorantia testando Episcopo
 ordinanti, quod sit idoneus, peccat mortaliter. 659. 3
 Tenetur eisdem sustentare talem idoneum, usque dum
 reddiderit idoneus beneficium consequatur. 659. 3
 Archidiacono primitivo potest episcopus illud examen or-
 dinandorum committere alteri, aut per se ipsum facere.
 659. 4.
 ab Archidiacono facienda illa presentatio ordinandorum
 est duplex. 659. 5
 Archidiaconus dum non inquirat in idoneitatem ordi-
 nandorum, nec invenit examini, quomodo adhuc testat
 possit illos esse dignos, qui ordinentur. 660
 Archidiacono quid faciendum quod ad illam presentatio-
 nem & institutionem, dum novit defectum oculum
 ordinandi. 661
 Archidiaconi officium nec olim fuit, nec modò est in o-
 mnibus ecclesiis idem. 661. 1
 Archidiaconus in ecclesia romana nullus, & ibi officium
 presentandi ordinandos præstat alius. 661. 2
 Archidiaconus in aliquibus ecclesiis est nullum habens ad-
 ministrationem, sed solum præmonitionem iuxta Cano-
 nica. 661. 3
 Archidiaconus, ut non sit oculis Episcopi, sed sola venientia
 dignitas, coordinare potest. 661. 3
 Archidiaconi officium in primitiva Ecclesia. 662. 1
 Archidiaconi munia & partes, in quatuor est Vicarius &
 oculis Episcopi, experienter sit. de officio. Archid. &
 aliter exhibet. 662. 2
 Archidiaconus, an officium suum exhibere possit prohibi-
 tus ab Episcopo? 663
 Archidiaconus est Abbas & Abbatissas locum in sede.
 664. 1
 Item ad eum de jure communi spectat Clericos provisos
 mittere in corporalem possessionem. 664. 2
 Potest tamen id ipsum ex consuetudine spectare ad Episco-
 pos Vicarios, & alios Ordinatores. 664. 3
 Archidiaconus tamen quod sit quod ad Chorum. 665
 Archidiaconi officium quod circa celebrationem Missarum
 solent. 666
 Archidiacono qualiter competat assistere Episcopo, princi-
 paliter solenniter et lebrat. 667.
 Archidiaconus sicutio baculum Episcopi solenniter ce-
 lebrationis rhomboides post Diaconos assistentes. 667
 Archidiacono rerum ecclesiasticarum custodia præcipue deman-
 data. 668. 1
 Item pecuniam ecclesiæ pignus causâ oblatum accipere &
 Episcopo deferre. 668. 1
 Archidiaconus est caput Capituli. 669
 ad Archidiaconum spectat convocare Capitulum, ad illud
 convocandum cogi potest. 669
 Limitari ad ipsum. 669
 Archidiaconus debet esse annorum 24 completionem.
 670. Archi-

Archidiaconus quem oculum habere videtur. 671
Archidiaconus debet esse Magister, seu Doctor, vel Licen-
tias in Theologia vel iure canonico. 672
Vide v. *Dei.*

Archipresbyter.

Archipresbyter subiacet jurisdictioni Archidiaconi. 670-1
671
Archipresbyter, dum in funeralibus coeurret cum Archi-
diacono, & facit officium in ecclesia, deferatque stola, 671
habet privilegium ratione stola. 671
Archipresbyter & Decanus quandoque unum sunt. 671
672
Archipresbyteri hodie dum retinent tantum aliquam anti-
quam signatam imaginem. 672
Archipresbyter qualiter inter Presbiteros referatur. 672
Archipresbyter qualiter sit maior ordine Archidiacono. 672
Archipresbyter dignitate non inferior Archidiacono. 672
Ab quando in aliquibus ecclesiis ex consuetudine est con-
suetudo. 672
Supra Archipresbyterum in divinis nullum potest presen-
tate Presbiterum Archidiaconum non sacerdos. 672
Secus, dum est sacerdos. 672
Archipresbyteri civitates sunt Vicarii omni Episcoporum. 672
Archipresbyterum precedit Vicarius Episcopi. 672
Secus est, ubi Archipresbyter non est subditus Vicario, sicut
in Episcopi. 672
Archipresbyter debet providere omnia, quae in sacerdotum
ministerium sunt pertinet. 672
Ad Archipresbyterum spectat de iure celebrare Missam
solemnem. 672

Archid.

Archid. ratione beneficii recipiendi quia? 312
Archid. ratione beneficii recipiendi quia? 312
Non nisi archid. potest Capitulum sede vac. dare dimis-
sionem infra primum annum. 312

Affessor.

Affessor communiter assumitur ob imperitiam Iudicis. 31
Affessor recusatur, Iudex quoque recusari potest. 31

Auditor.

Auditor vel Affessor Episcopi potest esse laicus. 47

Beneficium.

Beneficium vacat & vacare pergit in commendam. 30. 6
Beneficium sit affectum Papae, dum ab eo datur in
commendam. 31. 6. 313
Beneficium super dationem eiusdem a Papa huius affec-
tum. 31. 6. 313
Beneficium concessit Vicarius temporalis. 316
Beneficium non vacat per obitum Coadiutoris. 316
Beneficium requirit Residendum incompatibile cum Co-
adiutoris habente decessuram. 317
Beneficia posthabita exprimentur sunt in Bulla coadjuto-
riali. 317
In beneficiorum aliorum provisione exprimentur Coadju-
toris. 317
Beneficia quoniam capacia temporalis Coadiutoris. 316
An a beneficio amovendus Rector ob lepra? 317
Beneficiorum vacantium pro quocunque mense collato-
re ordinari iure Episcopi. 317
Beneficiorum parochiarum etiam simplicium facienda
mentio in imperatoris non beneficiis. 317
Eadem in imperatoris Coadiutoris. 317
Eadem in imperatoris iura ad beneficium. 317
Eadem iure ad beneficium inferitur collatio beneficii. 317
Beneficium ut vacet per obitum alterius incompati-
bilis, necessaria est assensio rebus cum perceptione
fructuum. 431
Beneficium cum erigere possit Capitulum sede vacante,
i. 3.
Beneficia minora quoniamque curata erigi & institui
possunt ab Episcopo, & ab habente jurisdictionem qua-
li episcopalem. 317
Beneficium erigere potest Episcopus coelectus, et non
conferatur. 317

P. Laurentii Ficar. Generali

Beneficium erigendi potestas non competit Presbiteris illis
habentibus jurisdictionem quasi episcopalem, ubi lo-
lentur beneficii pontificaliibus ornamentis insi-
gniti non fuerint. 318
Pro beneficio erigendo dedicatio illa temperant non
spectat ad Ordinem episcopalem, sed ad quasi Ordinem,
& magis ad dignitatem. 318
Beneficium liberum nequidem ab Episcopo potest subijci
iuribus. 319
In beneficiorum provisione nihil assequitur Capitulum sede
vac. quam ei a iure permissum. 319
Beneficia devotura qualiter conferre possit Capitulum l. v.
& Episcopus? 320
Beneficia parochialia vacantia sede episcopali vacante re-
servata sunt Papae. 320
Beneficia eo & qualiter commendare possit Capitulum sede
vacante? 320
Beneficium regulare committere seculari est solius Papae.
321
Beneficium in commendam perpetuum dare non potest
Capitulum l. v. vel etiam Episcopus. 321
Beneficiorum resignationes qualiter admittere possit Ca-
pitulum sede vac. 321
Circum beneficiorum unionem quid possit Capitulum sede
vac. 321
Circum beneficiorum unionem dissolvendas quid possit Ca-
pitulum l. v. 321
Circum beneficia restringenda quid possit? 321
Circum beneficia dissolvenda quid possit Capitulum sede
vac. 321
Circum alienationes beneficiorum quid possit? 321
Beneficio perire potest Capitulum sede vac. 321
Quid ad beneficiorum collationes quid possit Vicarius Ca-
pituli? 321
Beneficia in collapsa ecclesia auferre potest Vicarius Ca-
pituli. 321
Circum beneficia unienda quid possit Vicarius Capituli? 321
Beneficia unire nequit Archidiaconus. 321
Beneficium conferre non competit Archidiacono qua-
libet. 321
In beneficiis insisteret qualiter possit Archidiaconus. 321
Vide v. *Archidiaconus*.
Beneficiorum nomine simpliciter prolo in materia favo-
rabilis non ambigua & prejudicialiter veniunt beneficiis
enunciata. 321
Item Dignitatem. 321
Eadem beneficia in Cathedralibus. 321
Beneficia commendata cum possit Vicarius Episcopi in fa-
cultatem conferendi? 321
Beneficia dimittenda propter adeptionem incompatibilis
dimitti possunt coram i. sacro. 321
Beneficium resignationem non recipere possit Vicarius?
vide v. *Resignatio*. 321
Beneficia penitus imponere nequit Vicarius Episcopi
sine huius commissionem specialis. 321
In beneficiis speciem beneficiorum successione semper de-
testati sunt SS. Canonici. 321
Ad beneficium quocunque secus & recessus prohibet
Titulus. 321
In beneficiis vacantibus provisione, quod est vitium, tollit Papa.
321
Ab beneficiis Coadiutoris obnoxia seu affecta Ordinarii
Germaniae, ad quos spectat ius eligendi conferendi, li-
berit eligere & conferre possunt in suis iuxta mentibus. 321
Beneficium successione unum alteri huius effectus per-
mittit. 321
Ad beneficia curata cum illegitima dispensare nequit Ep-
iscopus. 321
Ad beneficia dispensatur quia non censetur ex eo, quod sit
dispensatus ad Ordinem. 321
Beneficium ecclesiasticum non est Vicarius Episcopi. 321
Beneficium aliud non est compatibile cum Vicariatu. 321
A beneficiis amoveri sine speciali mandato nequit Vicarius,
l. 10. c. 1. 321
A beneficiorum administratione sine speciali mandato Ep-
iscopi potest suspendere Vicarius Episcopi. 321
Beneficium novum erigere sine speciali mandato nequit
Vicarius. 321
Beneficia, quae ob inopiam restitui nequeant, Episcopus
auctoritate ordinis transferre possit ad meliores ec-
clesias. 321
Ad idem sine speciali mandato possit Vicarius? 321
De institutione in beneficio facta ab Episcopo cognoscere
nequit Vicarius sine speciali mandato. 321
Beneficium.

Index rerum

Benedictio sine speciali mandato supponitur nequa Vicaria. 215
Benedictorum orationes sine speciali mandato dissolvere neque. 216
Benedictio an dissolvenda quæ? 217
Benedictum à propria curia quæ voluntate originem habere nequit. 218
Benedictio spectantis à collationem Episcopi Vicarius sine speciali mandato conferre nequit. 219, 1
Vide v. collatio.
Veni id ampliationem. 220. 2. & seq.
Vide v. Pœnam.
Benedictio devoluta ad Episcopum conferri potest à Capitulo. 220. 6
Benedictio patrimonialis includitur in regula reservationis beneficiorum vacantium sede episcopali vacante. 221. 1
Benedictio resignata in manibus Vicarii permutationis gratia an ab eodem conferri valeat. 223
Benedictio de communis apponit Vicarius. 225
Benedictio patrimonialis an conferri possit, dum eorum alia collatio spectat ad Episcopum. 226
Benedictio omnia consequenda facultatem Vicario concedere potest Episcopus. 228
Non aliter. 227
Benedictio vacantiarum per resignationem collatio postulatam sive aliter concedi. 229. 1
Ad Benedictio conferenda specialiter Vicarium constituere nequit Episcopus. 229. 1
Amplius ad ipsam variè. 229. 2. & seq.
Benedictio certi vacantium collatio acquiritur Vicario. 230. 1
Amplius id ipsum. 230. 2
Benedictio vacantiarum certi loci, modo sine plura, collatio aliter communis potest. 230. 3
Idem est de Benedictio certigena aut valoris. 230. 4
Benedictio certi resignationem recipiendi, ea quæ recepta illud conferendi facultatem Episcopus potest concedere Vicario. 230. 3
Benedictio proximè vacantium, dum illud deberet aliter, collationem committere aliter potest Episcopus. 230. 3
Benedictio confecta, sedula non arguitur ex mandato dato faciendi omnia, quæ potest Episcopus. 231
Amplius ad ipsam variè. 231. 2. & seq.
Neque ex ea facta recipiendi resignationes. 231. 1
Secus est de facultate recipiendi resignationes permutationis. 231. 2
Benedictio privandi facultas non facultatem conferendi. 232
Benedictio conferendi concessum Vicario licet interpretandum. 234
Ad Benedictio quæ se extendat facultas data ab Episcopo conferendi omnia. 235
Benedictio collatio est materia favorabilis. 235. 3
Ad quæ bene se in non extendit dicta facultas. 236
Benedictio vacante per obitum in Curia conferri potest Ordinarius, dum ab Episcopo non coarctatus mensum. 236. 1
Bigamus.
Bigamus etiam Clericus vivens in celibato non potest esse Vicarius cura inspectionem. 238
Bigamus etiam soluto matrimonio, unde concessa bigamia, caret privilegio clericali, habeturque pro laico. 238
Bigamofada delegatio non valet. 240
Per bigamiam amittitur iurisdiclio & delegatio ante concessa. 240
Brachium faculare.
Brachium faculare impetrare potest Vicarius Episcopi sine speciali mandato. 241. 1
Brachium faculare est pendendum iudici ecclesiastico. 241. 1
Ad brachium faculare & auxilium peractum sibi Judex ecclesiasticus Magistratum facularem cogere potest sub pena excommunicationis. 241. 1
Brachium faculare auxilium non nisi iuste & in subsidium primum usque debet. 241. 2
Brachium faculare non nisi iuxta iuris ordinem invocandum. 241. 2
Non debet concedi præcedente sententia nulla. 241. 2
Non tractatur illud præstare Judex facularem Episcopo in certis facularem vel maxime, nisi sibi fiat fides de processu. 241. 2

Canonicus. Canon.

Canonicus est iurisdictionis sufficientis ad dandum Episcopo aliterque Prelati Coadiutorem. 242. 1
Canonicus etiam prohibetur aspicere ad alium Magistratum, relictam tamen Magistratum prius habitum. 242. 2
Canonicus potest & debet obire munia, quæ consilio adimpleantur. 242. 2
Canonicus non potest sine suo suffragio. 242. 2
Canonicus.
Canonicorum Collegia sunt & dicuntur quasi pars capituli Ecclesiæ post principale caput, quod est Ecclesia. 242. 2
Canonicus tam regulatus quam secularis potest esse Vicarius Episcopi. 242. 2
Canonicus regulatus potest creari Archiepiscopus. 242. 2
Post Canonicos juniores alium loco sedet & peragunt officios Coadiutor Canonici. 242. 2
Amplius hoc ipsum. 242. 2
Post Canonicos omnes presbyteros, antea tamen Canonicos Diaconos sedet Coadiutor Canonici presbyteri in ecclesia, ubi illa Canonici sunt divisi. 242. 2
Canonicus non tamens Canonici, sed ratione sui in prius receptis competens aliter sedet. 242. 2
Post Canonicos juniores tanquam omnia junior sedet Coadiutor Canonici, dum mortuo Coadiutore eruditur Canonici. 242. 2
Canonicus sine legitimo titulo existens in possessione Canonici, dum deinde obvenit à Papa ejusdem Canonici provisionem, non eget nova possessione, vel installatione. 242. 2
Canonicus factus deinde Coadiutor Dignitatem habetis in eodem in Capitulo an habet duplex suffragium. 242. 2
Canonicus, qui simul est dignus, habet duplicem vocem, quantum est de jure. 242. 2
Canonicus tenetur occurrere ad officium ecclesiæ adveniens postulationem Coadiutor Episcopi. 242. 2
Item tenetur tunc Coadiutor sollemniter celebrare officium. 242. 2
Canonicus tenetur in omnibus functionibus canonicalibus interesse Coadiutor Canonici et ipsi Coadiutor. 242. 2
Canonicus suspendens, ubi est bonus Prelatus deinde, vel obveniens tunc sedet vacante quousque acceptat. 242. 2
Limitatur hoc ipsum. 242. 2
Canonicus Cathedralis jura præstat peritos & coadiutores minores. 242. 2
Canonicus ob non promotionem ad Ordines privatur voce activa, non passiva. 242. 2
Capitulum.
Capitulum non habet iurisdictionem in ecclesia Episcopo vivente. 242. 2
Sine auctoritate Episcopi non potest condere statuta, quibus statum ecclesiæ, consuetudines antiquæ aut jura immutentur. 242. 2
Habet tamen partem seu usum potestis iurisdictionis à Episcopo vel concessa sibi concessum. 242. 2
Capitulum factum ab Episcopo continet universitatem aliquam, cuiusque Decanus vel Praepositus. 242. 2
Capitulum non potest condere statuta perenne, quod obliget in iurisdictionibus, an solum per modum conventionis. 242. 2
Capitulum vox delecta à capite quasi partem caput. 242. 2
Importat Collegium Canonorum, & sumitur pro Canonici congregatis. 242. 2
Sumitur etiam pro loco, ubi Canonici congregantur. 242. 2
Capitulum convocare est Archiepiscopus, de consensu tamen spectat ad Decanos. 242. 2
Capitulum convocare nequit Vicarius Episcopi. 242. 2
Capitulum intervenire non potest Vicarius, dum non est Canonici. 242. 2
Nisi forte ad sedandos tumultuantes Canonici. 242. 2
Capitulum totum per majorem ejus partem repræsentant. 242. 2
De Capitulo tunc non tenetur Coadiutor, ubi tractatur eo de negotiis Coadiutor. 242. 2
In Capitulo Coadiutores aliqui habent vocem, alii non; alii vocem activam & passivam, alii activam tantum, pro ut in iura Coadiutoris continetur. 242. 2
Capitulum.

& verborum.

Capitulum simul intercedere possunt Coadiutor & Coadiutor
directa respicienda. 404. 2
Capitulum acquirit limitate Coadiutori Canonici potestatem
et premissis illi concessis in literis Coadiutoris. 410
Neque potest illud non admittit ad servitium ecclesie. 410
Neque potest impedire, quod minus capit possit possessionem
aliam ecclesiasticam. 414. 2
Capitulum non moritur, nec desit habere sacrosanctos,
etiam omnia eius membra sine legali Capitulum decem-
serint. 415. 1
Capitulum moraliter non renovatur, dum singulis deficien-
tibus subrogantur alii Canonici. 415. 2
Ad Capitulum non devolvitur iurisdicção, Episcopo vel alio
Prælati exempto excommunicato. 416
Ad Capitulum spectat dare dimissiones Episcopo existente
heretico. 417
Capitulum sede plena non potest facere statuta de rebus
pertinentibus ad ipsum Capitulum sine consensu Episcopi. 417. 1
Capitulum & Episcopus faciunt unum corpus. 418. 1
Capitulum interveniens Vicarius Episcopi quem locum obvi-
are debeat. 418. 2
Capitulum, Episcopo vivo negligente constituit Vicari-
um, eundem acquirit constituit. 419
Potest ad tamquam Episcopo ducto in captivitatem, aut procul
ablatum. 421
Ad Capitulum in utroque hoc casu devolvitur iurisdicção. 421
Sine Capituli consensu & consilio constituitur hodieum
Vicarius generalis Episcopi ab eodem. 420
Olim tamen ad hoc necessarius erat consensus Capituli. 420
A Capitulo toto consensu & consensu factum confectur,
quod sit a maiore eius parte. 417. 2

Capitulum sede vacante.

De Capitulis l. v. ubi non tractatur in iure, & à quibus AA.
415. 1. & 2.
Capit. l. v. venit nomine Vicarii Episcopi. 415. 14. 1
Potest tamen dicendum Succellor Episcopi. 415. 14. 1
Non tenetur confirmare Vicarium Episcopi. 415. 2
Capit. l. v. totalem Episcopi iurisdictionem habet, etiamque
Vicarius suo committit potestatem. 417
Capit. l. v. non succedit in dando consilium regulum ad al-
quam eam Episcopo. 417
Capit. l. v. est maior potestas quam Vicarii Episcopi. 417.
419.
Capit. l. v. nequit cognoscere causas feudales. 419
A dilata non tenetur causis delegare Episcopo. 419. 1
Non potest recipere iuramentum fidelitatis à vasillis Epi-
scopi. 419. 2
Neque investitura normis facere aut antiquas revocare.
419. 3
Confite potest beneficia ad Episcopum devoluta. 420. 1
Confite nequit benef. matrimonialis spectantibus alias ad
collationem Episcopi. 420. 2
Potest recipere resignationes beneficiorum libere colla-
tionis spectantis ad Episcopum; non tamen ea con-
fite. 420. 1
Capit. l. v. postquam Vicario suo fecit potestatem conse-
crandi, potest cum illo coconsecrare, & facta ab eo collatio
in dubio, quin prius consuevit, præferat. 420. 1
Ad Capit. cathedrale l. v. devolvitur jura administrationis &
iurisdicção. 420. 1
Capit. l. v. dicitur unum & idem esse cum Episcopo. 420. 1
Capitulum l. v. iurisdicção administrationis sufficit neque per
Metropolitani abique causa necessitatis. 420. 1
Capitulum ecclesie omnino exemptum, cu vacante admini-
strationem & iurisdictionem habet. 420
Idem est de Capitulo ecclesie collegiatæ, que est diocesis
Cardinalis. 420
Et tamen tamen conditione, excommunicat in ordine ad
que alias Cardinali subditi erant Clerici illius Eccle-
siae; neque que Papa ubi specialiter referretur. 420
Capitulum talis ecclesie singulari hodieum, Cardinale
mortuo, non potest cognoscere causas criminales &
ferre sententias. 420
Capitulum alterius ecclesie collegiatæ non exemptæ, mor-
tuo Prælati suo, qui habebat iurisdictionem annexam
Dignitatem suam in Clericis illius privative ad Episcopum
quoad primum instantiam succedat & administret. 420
Ad Capitulum tale inferior transit administratio bonorum,
421. 1

Item iurisdicção & potestas, si ea erat similitudine seu com-
munis inter Capitulum & Prælatum. 421. 1
Ad Capitulum seu consensum ecclesie regulis non exem-
ptæ non devolvitur iurisdicção & administratio, sed ad
Episcopum. 421. 1
Capitulum tale an recipere possit monachos. 421. 1
Ad Capitulum sede intercessione vacante ob inhabilitatem
Prælati iurisdicção non devolvitur. 424
Capitulum est corpus inextinguibile in hoc differt à natu-
rali, ut etiam hoc capere vocat. 425
Poterit Capitulum sede vac. remanere iurisdicção tam quo ad
habitu quam quo ad exercitium. 425
Capitulum succedit Episcopo in iud. tam temporali quam
spirituali. 426
Hinc potest cum exerceat etiam in personas seculares, in
quas Episcopus habebat iurisdictionem temporalem tam
in civilibus quam criminalibus. 426
Capitulum an succedat tam in iurisdictione voluntaria
quam contentiosa & necessaria. 426. 1. 429. 1. 428. 1
Capit. non succedit in illa, que iure aliquo speciali com-
petunt Episcopo, etiam sine ea, que sunt iurisdictionis.
429. 1
Limitatur hoc ipsum. 429. 1. & 2.
Capit. succedit non tantum in ordinaria iurisdictione tam
communi generali, sed etiam iure communi speciali
competente Episcopo. 429. 1
Ad Capitulum an transeat iurisdicção perpetuo annexa Di-
ginitati, dum tamen ad illam in concessione, ut etiam
tanquam sedis agitur, delegatur. 429. 1
Capituli iurisdicção inter alios habet urgentes necessitates
non secus, acia in ista iurisdicção ordinaria Episcopi.
429. 1
Succedit in iurisdictione; que ex consuetudine compe-
rit Episcopo in Episcopo. 429. 1
Secus est de potestate competente Episcopo nam ut Episco-
po v. g. interveniendi alicui electioni. 429. 1
Ad Capitulum transeunt, que competunt Episcopo ex pri-
vilegio in perpetuum eis concessa, ita ut in ordinantia
eorum iurisdictionem transeant. 429. 1. 429. 1. & 2.
Ad Capitulum non transeunt privilegia & immunitates con-
cessæ Episcopis ratione Ordinis & Dignitatis Episcopalis.
429. 1
Ad Capitulum transit in soluta potestas obsequendi & dispen-
sandi in casibus pagibus occultis. 429. 1
Capit. succedit in iurisdicção in perpetuum delegata Episco-
po. 429. 1
Non transeunt ad Capitulum, que delegata speciali com-
missione Episcopo sub nomine Dignitatis ad speciale
negotium. 429. 1
Capit. an sede vac. vifcare possit monasteria monialium?
429. 1. & 2.
Ad Capitulum non transeunt, que concessa Episcopo ratio-
ne urgentis non concedi solita non Episcopo, etiam al-
lias iurisdictionem episcopalem haberent. 429. 1
Capit. non succedit in illa, que Prælati speciali iure com-
petunt ratione Dignitatis. 429. 1
Capit. non succedit Episcopo in potestate præbendi consi-
lium. 429. 1
Non succedit in iurisdictione, quam Episcopus simul cum
alio exercebat. 429. 1
Ad Capit. devolvitur iurisdicção, que erat ei cum Prælati
coelectio. 429. 1
Capit. non succedit in emendationis iurisdictionis, sed ea
reservatur & succedit. 429. 1
Reservatur ea quandoque Camera Apostolica. 429. 1
Capit. non debetur melior pecuniaria, sed pils ubi res
applicande. 429. 1
Ad Capitulum devolvitur potestas excoecandi pontificalem
per alium Episcopum. 429. 1
Potest Capit. vel alias Vicarius investire Episcopum aliquem,
qui in directi Capituli subditi excoecatur que sunt Ordini
episcopalis. 429. 1
Capit. non potest per se excoecare iurisdictionem episco-
palem ad se devolutam; sed per Vicarium a se constitu-
tum. 429. 1. 427. 1
Capituli iurisdicção exspirat per ovari Episcopi confirmatio-
nem, & captem ab eo possessionem. 429. 1
Capit. l. v. potest facere statuta. 429. 1
Impetrat super rebus pertinentibus ad ipsum Capitulum,
429. 1
Statuere potest in illa, que competunt Episcopo ratione iurisdicção
non in illa, que ei competunt iure speciali.
429. 1
Potest facere statuta, que facere potest Episcopus. 429. 1
429. 1

Index rerum

Concordia eadem de iuribus.	470. 1	Potest per ipsum Vicarium approbare constitutiones.	478. 1
Potest facere si sua obligatio totam diocesim.	470. 4	Id ipsum etiam possunt Capitula inferiora, quorum Prælati exemptionem habent jurisdictionem quasi episcopi.	478. 1
Item per que abrogantur statuta Episcoporum præcedentium.	470. 4	Capit. l. v. potest secularibus examinatos & simpliciter approbatos revocare ad examen.	474. 1
Quæque deest post confirmationem novi Episcopi. ibid.	470. 5	Potest cognoscere causas omnes quomodolibet spectantes ad locum ecclesiasticum quod ad primam instantiam.	478. 1
A Capitulo statuta tunc v. per liberos abrogare potest Episcopus.	470. 5	478. 1	
Capit. nec fide plena, nec fide vacante statueret potest, que tanquam totum ecclesiam statuit, vel etiam in rebus arduis.	470. 6	Potest cognoscere causas arduas.	478. 1. c. 4
Capit. l. v. cogere nequit synodum ad effectum decrenendi & statuerendi generaliter super statu ecclesie.	470. 6	Potest cognoscere de causis hæresis, matrimonialibus & criminalibus.	476. 1. & 3
Capitulum etiam sic fide plena potest imponere penam manifesti erroris statuto in locum.	471. 1	Causas feudales cognoscere vel etiam investire nequit, si iudici spectante ad illum Episcopum.	478. 1
Capit. l. v. etiam causa visitationem potest inquirere & cognoscere de delictis contra certas personas.	471. 1	Secus est de feudo spectante ad Episcopum & Capitulum simul.	478. 1
Potest cognoscere causas iudiciales & criminales.	471. 1	Capit. in jurisdictione feudali non succedit.	478. 1
Capitulum a causis criminalibus & matrimonialibus cognoscendis non excluditur & Tridentino.	471. 1	Potest etiam ultimas voluntates, quatenus id de iure ordinario competebat Episcopo.	479. 1
Capit. l. v. non est inferior sed par Episcopo.	471. 2	Potest eligere pauperes, in quos hunc in eum relictas hæresibus distribuere.	479. 1
Capit. l. v. potest cognoscere de hæresis, & contra hæreticos procedere.	471. 2	Potest mutare ultimas voluntates, quatenus id competit Episcopo præ ordinario.	479. 1
Secundum Episcopum in jurisdictione in causa hæresim.	471. 2	Potest compellere executores testamentorum ad ea exequenda.	479. 1
Non potest procedere in causa hæresim contra exemptionem.	471. 3	Item ad rationes reddendas, etiam executores sine religio.	479. 4
Capit. jurisdictionem exercet contra hæreticos per specialem delegationem.	471. 3	Potest exigere rationes ad Administratores piorum locorum.	479. 4
Capit. l. v. potest punire crimina & excois.	471. 4	Potest ad hæreditatem ecclesie legatam.	479. 4
Potest suspendere ab officio, & privare beneficiis.	471. 4	Potest authenticare alienationes bonorum ecclesie innotas in casu, in quo id potest Episcopo.	479. 4
Potest procedere contra hæreticos ad verba de degradatione.	471. 5	Non potest alienare bona ecclesie propriam.	479. 4
Non tamen ad æqualem & solennem illam degradationem.	471. 5	Non potest mutare statum ecclesie, aut quicquam lætere generari futuro Episcopo prejudicium.	479. 4
Capit. l. v. potest punire secularis, in qua talem jurisdictionem habet Episcopus, per capitulum.	471. 6	Alienare tamen potest ecclesie concessis Papæ.	479. 4
Potest tam ius quam Episcopo defuncti Officiales iudicare.	471. 6	Et sine illo in casu substatem & maxime necessariis.	479. 4
Potest iudicare Fidelem defuncti Episcopi.	471. 6	A Capitulis & alias alienationes sine consensu Papæ potest succedere Episcopus sciendum vel constare.	479. 4
Potest non respectu Episcopo succedere rationem exigere a suo Vicario & aliis Officialibus, quibus per modo culpas possunt.	471. 6	Capitulum bona ad mensam episcopalem spectantia non potest in mensam capitularem transire.	479. 4
Potest per seipsum cognoscere de causis suspensionum contra suum Vicarium; non vero deligere ad hæc arbitros.	471. 6	Potest tamen bona mobilia, que servando lervari nequeunt, alienare sine consensu Superioris.	479. 4
471. 6		Capitulum l. v. dispensare vel occupare bona ad ecclesiam vel Episcopum succedentem spectantia. Canonici ab officio & beneficio suspenduntur, donec restituantur.	479. 4
Potest ab hoc deligere arbitros sententiam alii.	471. 6	479. 4	
Tenetur, si causa suspensionum etiam Vicarium submittat, causam, contra quam allegant suspectus, committere alii.	471. 6	Capit. l. v. potest ferre censuras, quatenus id potest Episcopo.	479. 4
Capit. l. v. potest ferre censuras, quatenus id potest Episcopo.	471. 6	Potest absolvere ab excommunicatione, quatenus id potest Episcopo.	479. 4
Potest absolvere ab excommunicatione, quatenus id potest Episcopo.	471. 6	Etiam ab aliis censuris.	479. 4
Etiam ab aliis censuris.	471. 6	vide v. Canonici.	479. 4
Potest absolvere a casibus Papæ reservatis in foro conscientie.	471. 6	479. 4	
Item ab hæresis.	471. 6	Capit. Collegiatæ alioque subiectæ Episcopo potest iuxta auctoritatem intervenire, motu iurato jura sua tueri.	479. 4
Non est propriè Vicarius Episcopi.	471. 6	Potest tamen id ipsum Capit. Cathedrale l. v. in casu maxime & autoritate auctoritatis.	479. 4
Capitulum non potest per seipsum absolvere.	471. 6	Potest id etiam causa talem accessum circa bona & iura.	479. 4
Potest absolvere a casibus reservatis Episcopo.	471. 6	Item ea diversa habet a bonis episcopalibus.	479. 4
Potest reservare casus sicut Episcopus.	471. 6	Non potest iudicare de causis partium ubi ad Episcopum.	479. 4
Potest dispensare in irregularitatibus, in quibus potest Episcopus.	471. 6	479. 4	
Limatus boccipim.	471. 6	Non potest prohibere consensum transactioni immunitatis a secularibus exactionibus.	479. 4
Dispensare nequit quod ad homicidium voluntarium occultum; Item quod ad casuale non occultum.	471. 6	Non licet ei consensum imponi gabellarum.	479. 4
Potest tamen dispensare in homicidio iusto.	471. 6	Non potest accipere mercedem pecuniam, nisi urgente necessitate non patiente dilatum.	479. 4
Item in mutilatione etiam voluntaria.	471. 6	Potest ungere magno necessitate possidere subsidium charitativum.	479. 4
Potest dispensare in votis & iuramentis, in quibus id potest Episcopus.	471. 6	Statueret nequit, ut illud impeteret minoratur.	479. 4
Item in illegitimitate ad Ordines minores & beneficia simplicia.	471. 6	Non potest quicquam accipere ex bona Prælati defuncti ecclesie vacante obvenientibus.	479. 4
Item in petitione debiti.	471. 6	Ad Capitulum non spectat concordantia ex jurisdictione & legibus.	479. 4
Dispensare potest in interdictis Ordinarii.	471. 6	Capit. l. v. non nisi nomine ecclesie tanquam ejus curæ & conservator jurisdictionem exercet.	479. 4
Idque in casibus, in quibus id potest dimissior.	471. 6	Capit. l. v. acquiescere nequit per apponere per aliquos cedens in præjudicium ecclesie vel Prælati.	479. 4
Ad potest aggraves post latam sententiam, etiam capitulum.	471. 6	Capit. l. v. violare potest totam diocesim.	479. 4
471. 6		Idque etiam necesse non est elapso ab aliqua visitatione Episcopi, si urgent necessitas.	479. 4
Capit. l. v. est administrator necessarius, non voluntarius.	471. 6	Potest id non exatum per Vicarium ferre, sed etiam per Vicarium.	479. 4
471. 6			
Ad concedere possit indulgentias.	471. 6		
Ad concedere eas debet per Episcopum, consecrationem a se ad hoc vocatum?	471. 6		

- visitorem particularem vel generalem ad hoc à se sub-
struunt. §102.
- An possit visitare exemptos. §103.
- Non possit cognoscere de crimine batels quod ad exem-
ptos. §103. 2.
- Visitare possit monasteria monachialia, an etiam exempta?
§103. 2. & 3.
- An monasteria exempta dare possit vicariam egrediendi mo-
nasterio in caso necessitatis. §104.
- Possit dare vicariam egrediendi monasteria monachialia.
§104.
- Possit dare vicariam novitiis, ut de bonis suis disponat in-
tra duos menses ante professionem. §105.
- An dare possit Clerici beneficiaria licentiam transiendi ad
aliam diocesim. §107.
- Dare possit Clerico pernegaturo licentiam dimissionis de
Ordinibus & vice honestatis restantes. §107. 1.
- An Capitulum possit celebrare synodum. §108.
- Capit. l. v. q. 2. que Vicarius possit invitare Episcopum,
qui in diocesi exercens pontificalia. §109. 1.
- Capit. l. v. reus ordinis. §109. 1.
- Possit etiam intra primum annum vacantis dare Episcopo
ex parte licentiam ordinandi in diocesi vacante eccle-
siae extraneos habentes dimissiones à suo Episcopo vel
Prelato. §109. 2.
- Idem est quo ad subditos suos non archieps habentes di-
missiones ab Episcopo defuncto vel Papa vel Nuncio.
§109. 3.
- Possit etiam subsidio suo habenti facultatem à Papa cum
licentia Ordinarii suscipiendi Ordinem concedere hanc
licentiam intra primum annum vacationis. §109. 4.
- Possit etiam facere ordinari suos subditos non archieps in-
tra primum annum vacantis Vicario suo, causa quo in
Vicarium elegerit Episcopum aliquem. §109. 5.
- Item ab Episcopo exercens de eja licentia pontificalia in
diocesi vacante, qui non esset Vicarius illius. §109. 6.
- Possit Capit. intra primum annum concedere Episcopo
extra ordinem in sua ecclesia pontificalia, & in specie
conferendi Ordines tam secularibus quam regularibus
sue diocesi. §109. 4. & 7.
- Possit revocare licentiam concessam Episcopo extra
Episcopo defuncto extendi in sua diocesi pontificalia.
§110. 1.
- Limitatur ad ipsum. §110. 2.
- Capitulum illam licentiam non revocare possit talis Episcopo
qui exercens pergit ibidem exercere pontificalia. §110. 3.
- Capit. possit anno archieps suis subditis intra primum an-
num concedere licentia testimonialis de vita & idonei-
tate. §111.
- Capit. Cathedralis l. v. spectato iure communi etiam non
archieps quocunque tempore possit dare dimissiones.
§112. 1.
- Ad quosque possit aditus in locis, in quibus Tridentinum
non est receptum. §112. 1. & 6.
- Hodie tamen in Trident. non possit illas dare intra an-
num sedis vacantis, nisi archieps vel vicarius beneficii rece-
pit vel recipi sol. §112. 2.
- Idque etiam habet territorium distinctum & exemptum.
§112. 3.
- Et ne quidem ad primam consecrationem. §112. 4.
- Capit. l. v. dare non possit Vicario suo botentiam dare di-
missiones pro primo anno. §112. 5.
- Non possit etiam post lapsum primi anni dare dimissiones
ordinandas ad ritualia parochialis vel parochialis. §112. 6.
- Non possit intra annum primum dare dimissiones alia de
causa quam beneficii archieps. §112. 9.
- Non possit dare dimissiones per seipsum, sed tantum per
Vicarium suum. §112. 1.
- Capit. l. v. administratur ad Comitia Imperii, ubi ejus Prela-
tus est Princeps Imperii. §113.
- Capit. l. v. non possit concedere regularibus licentiam ad-
dicandi novae ecclesiae. §113. 1.
- Capit. l. v. possit dare licentiam addicendi novam eccle-
siam seculari. §113. 2.
- Possit reservare jusq. addicendi vel dotandi ecclesiam.
§113. 3.
- Capit. l. v. an exigere possit beneficium ecclesiasticum? §113.
- Capit. possit iurare, quod ipsi competeat iure proprio,
donare alteri locum; non tamen sine consensu Super-
ioris alteri laico, vel etiam Clerico tanquam persone
privatæ. §113. 1.
- Capit. l. v. non possit donare iure, in beneficio, quod
alio non erat subiectum iurisp. §113. 2.
- Prefectum nequit ad beneficia iurisp. competere Episcopo.
§114.
- Capit. possit preficere auctoritatem donationi iurisp. fac-
tam ab alio alteri etiam laico. §114. 1.
- Possit instituere, dum instituta spectabat ad Episcopum.
§114. 2.
- Capit. succedit vel maxime quod ad actus illos, per quos
nulla sit rei alienatio, aut per iudicium Episcopum factum.
§114. 2.
- An Capit. l. v. dum plures sunt presentia, ita ut locus sit
gratificationi, possit instituere ex illa, quem maluerit?
§114. 2. & 3.
- Capit. l. v. possit electio confirmare, dum confirmatio
spectat ad Episcopum. §114. 3.
- Item electio facta infirmis. §114. 3.
- Nequit committere electio à se administrationem, usque
dum ita à Papa confirmetur. §114. 3.
- An admittit possit possessiones? §114. 4.
- Ad l. ap. l. v. non transit passus conferendi beneficia, quæ
ad liberum solus Episcopo qui talis collationem spec-
tat. §114. 5.
- In materia provisionis beneficiorum Capit. l. v. nihil alle-
gitur, quam quod ei à jure promissum. §114. 6.
- Capit. nequit conferre beneficium vacans in mente Episcopi,
quod ille conferre neglexit. §114. 7.
- Item beneficium, cujus collatio faciendi ab Episcopo non
est de consensu vel assensu Episcopi. §114. 8.
- Secus tamen est de beneficiis, quorum collatio Episcopo
vivente competeat simulante Episcopo & Capitulo.
§114. 8.
- Capit. l. v. an conferre possit beneficia debita conferri
certæ persone. §114. 9.
- Ad Capit. quo minus in materia provisionis beneficiorum
facultas aliqua ratione ad Capitulum, sufficit, bene ca-
sum esse capellum in jure. §114. 10.
- Ad Capit. non transiens, in quibus electio indoluit perso-
na Episcopi. §114. 11.
- Capit. l. v. non competeat collatio beneficii debiti conferri
aut in individuo. §114. 12.
- Capitulum habens collationem privatam ad Episcopum non
competit alternativa. §114. 13.
- Neque dum habet simultaneam cum Episcopo collatio-
nem. §114. 14.
- Capit. l. v. an competeat collatio beneficiorum, quorum col-
latio devoluta ad Episcopum ob negligentiam collatio-
nem. §114. 15.
- Capit. conferre nequit, dum beneficii electio ob malam
electionem aut negligentiam terminum devoluta ad Epi-
scopum. §114. 16.
- Capit. instituere & confirmare possit, dum institutio vel
confirmatio ab eis ordinata, ad quos spectabat. §114. 17.
- Ad Capit. non transiens collatio beneficiorum extorcorum va-
cantium sede episcopali vacante. §114. 18.
- Capitulum prohibita omnia collatio beneficiorum exceptis
casibus in jure exceptis. §114. 19.
- Capit. l. v. possit concensum instituere pro parochialibus.
§114. 20.
- An possit illam habere per seipsum; an tantum per Vicari-
um suum? §114. 21.
- Qualiter deputare possit examinatores synodales? §114. 22.
- Capit. quod ad deputandos examinatores extra synodum
idem possit quod Episcopos. §114. 23.
- Commendare possit beneficia. §114. 24.
- Limitatur ad ipsum. §114. 25.
- Etiam parochiales commendare possit. §114. 26.
- Non possit dare ei in commendam parochialem, qui di-
gnus iudicatus in examine pro concussio. §114. 27.
- Possit recipere resignationes beneficiorum etiam spectan-
tium ad solus Episcopi collationem. §114. 28.
- Possit resignationes beneficiorum recipiendas commende-
re alteri. §114. 29.
- Resignans coram se conferre nequit. §114. 30.
- Possit recipere resignationes factas per mutationis gratiam,
dum eorum collatio spectabat ad Capitulum, vel etiam
simul ad Episcopum. §114. 31.
- Secus, dum collatio spectabat ad solus Episcopum vel al-
terum. §114. 32.
- Capit. l. v. prescribere nequit facultatem recipiendi resi-
gnationes spectantium ad solus Episcopi collationem.
§114. 33.
- Capit. l. v. non possit recipere resignationes spectantium
invol ad se & Episcopum post factam in Consistorio
provisionem de novo Episcopo. §114. 34.

Index rerum

Utile sibi nequit beneficium. 534. 1
Nec enim inde plena consentire directè uniioni facienda
sibi. 534. 2
An unione possit aliis plis locum. 534. 2 & 3
Capit. si nunc potest, potest id potestatem ordinaria episcopi
posse. 535
Si unione potest, potest etiam unione à se vel Episcopo fa-
das solvere. 535
Si unione solvere possit, potest etiam beneficia distribu-
ere. 536
Non potest suppressere beneficia, si sibi eniauerit. 537. 1
De cetero in omnibus casibus, in quibus ualeat potest, po-
test etiam suppressere. 537. 2
Nequit tamen suppressere prebendam in Cathedrali ad au-
gendas distributiones. 537. 3
Potest tamen id in Collegiata. 537. 3
Cites alterationes beneficiorum potest, quod potest Episco-
pus, dum uideret. 538
Potest privare beneficio. 539
Capit. l. v. se & qualiter constituit debet Vicarium, &
per eum administrare. vide v. *Piscar. Capitularia*.
Capit. remitto illo eligendi Vicarium pendente potest per
scriptum administrare, & administratio non derogatur ad
priorem dignitatem. 540. 1 & 2
Capit. deputando Vicarium potest sibi ipsi reservare aliqua.
540. 3
Capit. illa sibi reservata, si sunt iurisdictionis commendata,
potest ea delegare alteri quam Vicario. 540. 4
Capit. postquam à principio commisit causam Vicario suo,
non potest eam ab eo auocare & committere alteri.
540. 5
Capitolo cavendum à similibus reservationibus quod ad ju-
risdictionem commendatam & adus iurisdictionis. 540. 6
Capit. an postquam sine reservatione & limitatione depu-
tavit Vicarium, possit deo se immiscere administrationi
eius, & aliqua ad se auocare? 540. 7
Capitulum nequit limitare Vicario exercitium iurisdic-
tionis, ubi in, negligente Capitolo, constitutus à Metropol-
itano. 540. 8
Capit. non habet tribunal ad exercendam iurisdictionem.
540. 9
ad Capitulum non appellari possit à Vicario Capitali. 570

Captivitas.

Capivitas est mors civilis, & acquiritur morti naturali.
591
Per eam Episcopus non amittit libertatem, nisi tamen de
facto. 591
Per captivitatem Episcopi exercitium tamen iurisdictionis
derogatur ad Capitulum. 591
Per captivitatem Episcopi capitulum suspenditur iurisdic-
tionis quod ad exercitium. 591

Cardinales.

Cardinales in ecclesia sui iuris sibi consistere possunt Vi-
carium generalem. 522
Cardinales in dictis ecclesiis habent iurisdictionem episco-
palem. 522
Cardinalium familiares non sunt eorum Vicarii. 522
Cardinalium sibi Vicarii dici possunt Vicarii quasi episco-
pales. 522
Cardinales quoque habent & constituunt Vicarios in ec-
clesiis & monasteriis, quæ habent in commendam abso-
lute utulo. 522
Cardinalis potest esse Vicarius Episcopi. 55. 1-15
Cardinalis auctoritas, quæ sit auctoritate esse Vicarium, cre-
ditur sine litteris. 55. 3
Cardinales Diaconi dare possunt indulgentias. 55. 3
Cardinalium familiares puniri possunt ab eorum Vicariis.
54. 2
Cardinales in suis ecclesiis habent iurisdictionem ordina-
riam. 178. 1. & 451. 1
Cardinales in titulo sue ecclesie compentio tenent, excom-
municare, suspendere Clericos alios. 450
Cardinales etiam maiores in dignitate Episcopis, etiam Ordine
sui minores. 451. 2
Cardinales Diaconi etiam nec secus sunt presbyteri vel etiam
archiepiscopi, assidue celebrant in officio Diaconi,
& indece utuntur post Cardinales presbyteros. 451. 2
Cardinalibus non compentio quæ concessa Episcopis per
Titulum. 178. 1
Cardinalis constitutus in urbe consistere nequit beneficium si-
ne speciali mandato Papæ. 540. 5

Cardinalis Legatus urbis ab omni ab urbe Papæ consensu
beneficia urbis conferre potest. 540. 5
Cardinalium indultus tepuquant Conjuratio cum futuris
secessionibus. 541. 1
vide *indultum*.

Casus.

à Casibus reservatis Episcopo absolvi potest Capit. l. v.
per Vicarium suum. 477. 1
à Casibus reservatis Episcopo qualiter absolvi potest Vi-
carium Episcopi. 190
à Casibus Papæ reservatis quando absolvi potest Episco-
pus & ejus Vicarius? 137. 477
à Casibus reservatis absolvi potest Vicarius ab eo, cui delegavit
potestatem absolviendi à casibus reservatis. 190. 3
à Casibus papalibus oculis absolviendi facultas concessa
Episcopo à Tridentino, qualiter etiam et compentio de
iurisdictione ordinat. 460. 2

Causa.

Causas coarctationis Clericorum cognoscere nequit archi-
diaconus, nisi forte etiam immemoriali. 466. 3
Idem est de Causis beneficiarum. 466. 4
Causas criminales & matrimoniales cognoscere possunt ab-
bates, Decani, Praepositi, Archiepiscopi nullius diocesis,
qui ordinaria iurisdictione ab immemoriali sanguine,
466. 2
De cetero hanc causam inferiori Episcopo cognoscere nequit.
466. 2
Secus, dum est in contrarium coarctato. 466. 2
Ita non nisi tali coarctatione mixta cognoscere potest Archi-
diaconus. 466. 2
Causas etiam criminales sicco delegare potest Papa. 37. 1
Causas etiam v. g. criminales & matrimoniales qualiter
cognoscere possit Capitulum l. v. 472
Ejusque Vicarius? 522
Causas omnes ad forum ecclesiasticum spectantes potest
cognoscere Capit. l. v. 466. 3
Causas graves sola non sufficit, ut censuræ electa inde-
finita personæ delegari. 160. 2
Causas etiam communes nequeat, potest tamen communes ac-
tiones v. g. excommunicationis. 160. 2
Causas graves & arduas deperant subdelegari. 160. 2
Causas criminales compentio inter se ego et arduas. 160. 2
166. 2, 522
Non comprehenduntur in generali mandato Vicarii Epi-
scopi. 104. 2
Causarum matrimonialium cognitio spectat ad Dignitatem
episcopalem. 160. 1
Potest tamen delegari Vicario. 160. 1
Causas matrimoniales acquiritur causis criminalibus,
& numeratur inter majores & arduas. 160. 1
Causas criminales sine speciali mandato cognoscere Vi-
carium Episcopi nequit. 166. 2
Limitatur idipsum variis. 166. 2, & seq.
Causas beneficiarum, si moveantur civiliter, non verò si mo-
ventur criminaliter, cognoscere potest sine speciali manda-
to Vicarius Episcopi. 166. 2
Causas civiles sine speciali mandato cognoscere potest Vi-
carium. 166
Item Vicarius Capitali. 54. 1
Causas tamen feudales cognoscere nequit Vicarius Episco-
pi sine speciali mandato. 169
Neque id potest à Capitulum l. v. 54. 2
Neque Vicarius Capitali. 54. 2
Causas per appellationem iure ordinario devolutas ad Episco-
pum cognoscere potest Vicarius sine speciali mandato.
190
Causas delegatas Episcopo qualiter cognoscere possit Vi-
carium? 194
Causas feudorum spectant ad Episcopum & etiam ad
Capitulum cognoscere potest Vicarius Capitali. 54. 2
Item spectant per privitatem ad Capitulum de basus speciali
mandato. 54. 2
Causas criminales qualiter cognoscere possit Vicarius Ca-
pitali? 54. 2

Censura.

Censura est nervus disciplinae ecclesiasticae. 148. 1. 576
Eius contra veniunt etiam suspensio & interdictum. 148. 1
Censuræ scilicet potest Vicarius Capitali. 576
Censuras ferre potest Capit. l. v. quatenus id potest Episco-
pus. 475
a Censura

- A. Censuris absolvi potest Capit. l. v. quatenus id potest Episcopus, 476. 2
 A. Censuris quibusque sedis Apostolica, etiam ob hanc-
 sam, vel vi Bullae ratione servatis extra mortis articulum
 absolvi potest Episcopus, & Cap. l. v. impeditur recur-
 rare ad sedem Apostolicam, 476. 2

Chorepiscopus.

- Chorepiscopi qui olim vocati
 & chorepiscopi olim erant suffraganei & Vicarii Episcopo-
 rum, 19

Classula.

- Classula generalis & indefinita subsequens restringitur ad
 similes jam capessit, 99. 2
 Classula cum potestate agendi omnia alia an iudicat spe-
 ciale mandatum, 100
 Classula quod fuit praegnantior, eo quodque magis fo-
 mant in privilegio, 414. 4

Clericus.

- Clericorum causas etiam criminalis Papa potest delegare
 laico, 17. 1
 Clericus conjugatus cum Virgine, seu non bigamus, neque
 aliter esse vicarius Episcopi, 39
 Talis iure habetur pro laico, 39
 Clericus an & qualiter Episcopo mandante per iudices se-
 culares subici possit sententiae? 144
 Clericus, ut liget coram iudice laico, concedere nequit
 Episcopus, 179. 1
 Clericus prius tonsura, ut gaudeat privilegio fori, debet
 accedere in tonsura & habitu clericali, & deservit Ec-
 clesiae, 112

Coadiutor.

- Coadiutor Episcopi qui proprius dicitur
 in quo differat a Vicario Episcopi generali, 18
 Coadiutores numerantur inter Vicarios Episcopi, 19. 306
 Coadiutores Reclitoris impetio an dare possit Vicarius?
 2. 1
 Coadiutoris presbyteralis datio non est de maioribus Epi-
 scopi refectione, 212. 2
 Coadiutoris episcopalis datio est de maioribus Papae resec-
 tione, 212. 1
 Coadiutoris presbyteralis datio spectat ad jurisdictionem
 ordinationis Episcopi, 212. 2
 Coadiutor temporalis in affectione istius beneficii pen-
 tendus videtur cuius alteri, 212. 2
 Coadiutores cum futura successione a succedendi stylos reser-
 vati Episcoporum utitur per prima 3, secunda, 315. 3
 Coadiutor Episcopi designari potest alius Episcopum habens
 iam alio Ecclesiam propriam regendam, 315. 3
 In coadiutorum cum futura successione designatione per
 prima secula necdum fuit expressam & expressam Papae li-
 centia, 315. 3
 In coadiutoribus constituendis ab anno 600. ad 800.
 intervenit Papae licentia, 315. 4
 ad Coadiutorem ad succedendum circa tempora Caroli M.
 necdum recurratur Romanis; sed potestas illa non re-
 sidebat penes Imperatorem & Concilium provinciale, 315. 5
 Coadiutor cum futura successione ius nullum habet in be-
 neficio, sed jure quoddam circa facultatem eusdum vendendi,
 316.
 Per Coadiutorem obitum non vacat beneficium, sed vacat
 Coadiutoria, 316
 Coadiutor cum futura successione dicitur beneficiarius fidus,
 316.
 Item Canonici fides, dum est Coadiutor Canonici, 316
 Non praesens sed per Canonico ubi, quod sit Canoni-
 cus prior, sed quia non est verum Canonici, 317. 1,
 318.
 Coadiutor Prelati dicitur Prelatus fidus, 317. 2
 An vel ex hoc ipso officio dari possit simpliciter Prelatus
 verus, 317. 3
 Coadiutor non tenetur residere penitus, sed casualiter ca-
 sibus, 321
 Contrarium tenentur, 321
 Coadiutor carens omni beneficio gaudet privilegio fori, si
 inordinatus habuit clericalem & inferioris auctoritatem, 322
 Coadiutor eventuale sententiae beneficii, respectu cuius
 erat Coadiutor, non eget nova collatione, 324

- Coadiutor temporalis dari potest Archidiacono, Praefecto
 utriusque sexus, Reclitoris parochialis, & Generali
 perpetuo Ordinis alioquin, 326. 1
 Coadiutores plures cum futura successione, eidem coadiutor da-
 ri sequuntur, 326. 2
 Secus est de Coadiutoribus temporalibus, 326. 2
 Coadiutoris temporalis datio Episcopi & superioribus
 Prelatis est de maioribus, & spectat ad solam Papam,
 331.
 Coadiutores temporales Prelatis inferioribus Episcopo
 concedere potest Episcopus & Legatus Apostolicus,
 331. 1
 Non tamen Dignitatibus maioribus electiva, 332. 2
 Neque respectu beneficiorum jurispat. laici, 332. 2
 Coadiutores temporales Abbatibus similibusque Praetibus
 regularibus dare spectat ad Abbatem generalem, live ad
 districtum, 332. 1
 Coadiutor temporalis non nisi a Papa dari potest Abbatibus
 Regularibus, vel etiam Prelatis non Regularibus
 exemptis, 332. 2
 Coadiutores temporales sibi propriis auctoritate assumere
 nequeunt Prelatis utique Reclitoribus, 334
 Id soli Episcopo agere non compert, 334
 Coadiutorem dandi causa sufficiens est senium, 339
 Coadiutorem tam temporalem quam perpetuum Episcopo
 aliusque dandi causa sufficiens est infirmitas, 340
 Qualis infirmitas esse debeat, 340. 2
 Coadiutor dari potest ob dependentium officium linguarum,
 341. 1
 Item ob ceteritatem, 342. 2
 Ob epilepsiam, 342. 4
 Ob paralysin, 342. 3
 Ob lepra, 342. 6
 Ob demantiam, 342. 6
 Ob illiteratam, 342. 6
 ad Coadiutoris confirmationem ob illiteratam procedere
 possunt ii, ad quos spectat institutio, 342
 Non tamen Vicarius Episcopi sine speciali mandato, 342
 Coadiutor dari potest Prelato ob aegritudinem, 344
 Coadiutor tantum in temporalibus dari potest ob dilap-
 sationem, 345
 Contra tantum in spiritualibus, si temporalis bene admi-
 nistrat, 345
 Coadiutor datus capto ab hostibus, 346
 Coadiutor datus Reclitori ob numerositatem populi, 347
 Coadiutorem temporalem dandi modus, 348
 In Coadiutoris perpetui datione modus servandus peniten-
 tiae a Teid., 349
 vide v. Coadiutoria.
 Coadiutor a Papa dari potest invito coadiuto, concordata
 Germaniae illius, 351. 2
 Non tamen sine consensu collatorum & electorum, 351. 2,
 & 3.
 Ad Coadiutorem perpetuum postulationem monere potest
 electores, qui & irrationabiliter vicarios cogere Papa,
 concordata Germ. illius, 351. 2
 Non tamen Coadiutorem bene vel illam illis obtulerunt,
 Episcopo etiam desiderante, 351. 2
 Coadiutorem non petunt dari non est metropolitani v. p. p.,
 351. 2
 Coadiutoris denominatio laeta per suffragia Capitularium
 non est formata electio, 352. 1
 Nullities in ea committitur, quae alias verum electioni obsta-
 rent, facile sanantur, 352. 1
 Permissum de denominationem solam Papa se certum red-
 dit de consensu Capitularium, 352. 1
 Dum per vota Capitularium praesentant vel negant consentium
 in eam personam, propostam seu operam in Coadi-
 utorem, protinus devolvitur a natura electionis, 352. 1
 In Coadiutoris denominatione illa facta per vota etiam u-
 nanimis ius nullum tribuit ad postulationem, 352. 1
 C. ut per vota occulta t.
 Vicarius accedit ad Postulationem: ad ea tamen etiam dif-
 fert, 352. 2
 Non omnia suffragia omnia vulgari dicitur postulatione, 352. 2
 In Coadiutoris electione, qui defectus non curantur, & de
 facili sanantur, 352. 2
 In Coadiutoria illa denominatione non requiruntur vota
 unanimitas, 352. 2
 Coadiutorem denominandi sedulitas non est in favorem
 Capitularium singularium, sed ipsarum Capitularium &
 Ecclesiarum, 352. 2
 Conservatur per consensum Capitularium, cum non voan-
 imus, 352. 2
 Coadi.

Index rerum

- Coadiutor** illa electio non requirit tertiam partem votorum. 357. 2
 Sed sufficiunt vota maiora. 357. 2
 In decommunicatione tamen Coadiutoris Episcopi demeretur requiritur duo tertia votorum. 357. 2
Deomnino illa Coadiutoris non necessarii praequirunt indultum Papae. 358. 1
 Multis tamen & fecundis infirmitatibus illa electio rigore indulti papali peritur. 358. 1
 Electio illa etiam in adulis parviti facta non est nisi quid praeparationem ad hoc adtem. 358. 1
 Substitu tanquam votum commendatum, five praevias, sine subsequens velutrum possit fieri. 358. 1
 Facta ante omnia illam Papae vs Clemente Josepho electio in Coadiutorem Hildesheim. 358. 2
 Coadiutores postulat in coadiutando & maiore parte Capitulationem non tenetur ea iustitia admittit Papa, etiam addit necessitas & utilitas ecclesiae. 358. 2
 Per talem Coadiutoris postulationem ius nullum coadiutando, Coadiutor aut ecclesiae acquirunt. 358. 2
 Coadiutoris penitus magis instituit gratia quam postulatione. 359. 1
 Ad Coadiutorem cooptandum tenetur Papa ex equitate & debito iustitiae legalis, ubi addit necessitas vel magna ecclesiae utilitas. 359. 2
 Coadiutorem postulatorem designando Papa non contrahit coactionis Germaniae. 359. 2
 Pro Coadiutore suo periculum Capitularibus proponere praevias potest coadiutando. 359. 2
 Per se loquendo potest illud publice in Capitulo. 360. 1
 Coadiutor electio, postquam in eam cooptentur Capitulares, facienda statim non est totum tempus. 360. 1
 Ad decommunicationem Coadiutoris, qui praevias impedimentum, propter quod tenetur est postulatibus ad dignitatem, respectu reus datus Coadiutor, non requirit praevias caput indultum. 360. 2
 Admittendo decommunicationem talis Coadiutoris excoletur Papa iuxta qui impedimenta tollere. 360. 2
 Non magis ecclesiae legitime decommunicationem in Coadiutore, quam qui eam nullam praevias impedimentum. 360. 2
 Hinc non magis eget duabus tertis votorum, quam curia tali impedimento. 360. 2
 Coadiutor cum fuisse successi. non datur invito coadiutando. 360. 2
 Limitatur hoc ipsum. 360. 2
 Coadiutor dari potest invito ex causa dilapidationis & ob impedimentum regendi. 360. 2
 Coadiutor ob defectum aliquem sua provisionis obtineas gratiam perinde valere, non tenetur de novo requirere consensum coadiutori. 360. 2
 Coadiutor habere debet qualitates, quas dignitas vel beneficium, respectu cuius datur, postulat. 360. 2
 Coadiutor Episcopi habere debet omnes qualitates à iure requiritur in Episcopo. 360. 2
 Coadiutor temporalis actio habere debet qualitates necessarias ad ministerium & officium de facto excoletur. 360. 2
 Coadiutor in requisitis qualitates habere potest seu habere intra annum complendas fuisse. 360. 2
 In Coadiutore requiritur aetas requiritur ad beneficium, respectu cuius datur. 360. 2
 Coadiutor Episcopi dum datur, debet habere annos 30. completos. 360. 2
 Sufficiens aetas 29. completos, tradunt alii. 360. 2
 In Coadiutore dicto Episcopo tantum in temporalibus infirmitatibus 25. anni. 360. 2
 In Coadiutore perpetuo parochi requiritur 25. anni completi. 360. 2
 Idem est de Coadiutore Abbatum, Praepositorum, Decanorum, abbatibusque habere iurisdictionem & curam animarum. 360. 2
 Coadiutor debet habere Ordinem, quem Praelatus vel beneficium requirit. 360. 2
 Coadiutor temporalis debet illum habere actum. 360. 2
 Coadiutor perpetuus, ubi habet illum iura annuum, sufficit. 360. 2
 Limitatur hoc ipsum. 360. 2
 Coadiutor a die infirmitatis coadiutoris tenetur deferre praevias, & non datur Coadiutor Coadiutoris. 360. 2
 Coadiutores quod sit officium. 360. 2
 Coadiutor, si non deferat & iuvit coadiutum, non propter gratia Coadiutoris nominatur. 360. 2
 Coadiutor vs Coadiutor non tenetur praevias inferre actum. 360. 2
 Limitatur hoc ipsum. 360. 2
 Coadiutor obligatio servandi est praevias. 360. 2
 Coadiutor tenetur inferre coadiuto legittime impedito & volente, ut Coadiutor inferat. 360. 2
 Coadiutor quando non tenetur inferre. 360. 2
 Coadiutor Canonici praevias omnia sua coadiutori non tenetur subire, cetera iuramentum Canonico. 360. 2
 Coadiutor fulget aliena dignitate & luce. 360. 2
 Coadiutor ob excommunicationem coadiutori non excoletur ab illis in divinis abique ministeriis. 360. 2
 Coadiutor quo praevias ministeriis Coadiutoris ex potestate accepta à Coadiutore, sed à Papa. 360. 2
 Tenetur inferre, etiam si coadiutor ob ejus incapacitatem non queat, licet fructus & distributiones. 360. 2
 Coadiutor tenetur praevias servitium choi dicere missas praevias imponit ex foundatione Canonici. 360. 2
 Contra Coadiutorem tenentem delevit, quibus modis non possit coadiutori. 360. 2
 Coadiutores parochorum constituti anthoritate apostolica tenentur ad personalem residentiam. 360. 2
 Idem est de Coadiutoribus Canonico. 360. 2
 Est hanc Residencia praevias. 360. 2
 Coadiutor non resident potest privari Coadiutoris. 360. 2
 Coadiutor infirmus aut iussu impeditus reputatur ecclesiae, & licet fructus non secus ac in eo esse licentur principalis. 360. 2
 Coadiutor causa studiorum, doctrinae, vel servitii Episcopi absent non licet distributiones coadiutori. 360. 2
 Coadiutores obligantur residere non ex beneficio, sed ex officio & quasi coactum. 360. 2
 Non licentur sibi sed alieni fructus. 360. 2
 Coadiutor ob infirmitatem excoletur à Residencia. 360. 2
 Item mensibus recreationis. 360. 2
 Coadiutor potest illam dies recreationis. 360. 2
 Limitatur hoc ipsum. 360. 2
 Coadiutor tenetur ad deferendum totum & habitum clericalem. 360. 2
 Gaudet privilegio fori. 360. 2
 Tribuuntur illi in multis effectibus beneficii. 360. 2
 Habet sui factos considerabile ad beneficium. 360. 2
 Vi praevias Coadiutor non tenetur ad hoc recedens, dum choi non inferit. 360. 2
 Coadiutor Canonici non tenetur emitte professionem sibi durante Coadiutoris. 360. 2
 Coadiutor non tenetur in sagittis solvere faciem solum solvi per novos Canonicos. 360. 2
 Coadiutor excoletur de Capitulo, dum traditur de in Coadiutori. 360. 2
 Potest dar suffragium in electione ad praevias, quam praevias Coadiutor. 360. 2
 Non coactum excoletur in illo casu servitium alii. 360. 2
 In qualitate Canonici, dum interet, non designandum illi suffragium in casu parochiali Coadiutori. 360. 2
 Coadiutoris commodum respectu Coadiutori reputandum est praevias. 360. 2
 Coadiutor tenetur reddere rationes Praelatis Coadiutori, si licet sibi minus eorumque Capitulis. 360. 2
 Coadiutor temporali debet reddere rationes successum in Praelatis vel Rectoribus. 360. 2
 Coadiutoris officium est indeterminatum temporis. 360. 2
 Coadiutoris potestas & facultas dependet à forma consecrationis seu tenore litterarum Coadiutoris. 360. 2
 Coadiutor de iure generali tantum supplet in necessitate. 360. 2
 Hinc munitis Coadiutoris nulla necessitas, aliis Canonici supple voluntibus. 360. 2
 Coadiutores minus digni veris Canonici. 360. 2
 Aequiparantur tamen in iurisdictionibus praevias à veris Canonici. 360. 2
 Coadiutoribus data facultas tota versatur circa ea, in quibus Coadiutor debet minueret Residencia servitium. 360. 2
 Non circa functiones bonoventas, quas ipse Coadiutor, si impeditus non esset, tanquam veris Canonici obire possit. 360. 2
 Coadiutori Canonici impediti non licet facere suffragium Episcopo celebranti. 360. 2
 Neque celebrare missas solennes, quas possit, sed non in oestur facere Coadiutoris. 360. 2
 Coadiutor non potest facere officia, ad quae specialiter Coadiutor electus. 360. 2
 Coadiutor non semper data facultas facienda omnia, quae spectant ad Coadiutorum. 360. 2
 Non

Non habet regulariter eandem potestatem, quam habet Coadiutor, cui est per Superiorem Coadiutoris non testatur. 397. 1

Coadiutor Canonici debet sedere & accedere ultimo loco post omnes Canonicos. 397. 3

Se Coadiutor facilius dum non sedit et liberis confidat, videtur ex qua causa datur. 397. 4

Si datur ob obsequium, potestas eius se non extendit ad spiritualia. 397. 5

Si ob obsequium, habet potestatem liberam administrandi omnia, tam in temporalibus quam spiritualibus. 397. 5

Coadiutor volens Coadiutor etiam iussu impedire delinque non possit. 398

Coadiutor Coadiutor incho non potest se ingerere in regimine, administratione & fructuum perceptione. 398

Coadiutor perpetuus datur a proprio cum facultate plena & omnimoda in spiritualibus & temporalibus administrationis omnia, quae ad officium Coadiutoris spectant, non potest alibi transire se, quibus de iure vult & potest Episcopus ipse. 399. 1

An Coadiutor possit esse Jodex & delegatus apostolicus? 400. 1

Coadiutor, cui non sit Canonici aut Dignitas, habet tamen omnes prerogativas & honores, qui competunt Canonici & dignitates. 400. 2

Coadiutor Coadiutor excommunicatione non potest laicis quicquam. 400. 3

Sibi tamen laicis possit, si quid sibi ex fructibus vel distributionibus assignatum pro coeque. 400. 3

Coadiutor potest in electionibus aliisque actibus committere vota sua alieni. 400. 4

Coadiutor personam Coadiutor representat nomine Ecclesiae ex potestate ab eis accepta. 400. 5

Potest Coadiutor Episcopi inchoare per urbem de licentia Episcopi benedicere populo. 401. 1

Non potest Coadiutor Episcopus solemniter & pontificaliter ingredi urbem aut diocesim. 401. 2

Non potest dare indulgentias. 401. 3

Coadiutor Archiepiscopi non potest uni cruce in diocesi. 401. 4

Coadiutor Episcopi non demeritis concedere nequit jurisdictionem. 401. 5

Coadiutor & Coadiutor non possunt simul intervenire in eodem officio; potest tamen apud interesse ut Canonici aliter si privatus. 402. 1

Possunt tamen simul intervenire in habitis canonicalibus in processibus & Missis solemnibus. Coadiutor in loco sui Canonici, Coadiutor in loco nonnullis. 402. 2

Possunt interesse. simul Capitulo diversis respectibus. 402. 3

Coadiutor & Coadiutor simul deservire possunt uni praebenda in diversis ejus officiis. 402. 4

Coadiutores Canonici habent vocem activam & passivam in electionibus Canonici. 402. 5

Coadiutor non sibi sed Coadiutor operari potest. 402. 6

Coadiutor cum fuerit successus impedire potest, ne apud normam praebendam Coadiutor. 402. 7

Limittat idipsum. 402. 8

Coadiutor major obnoxia praebenda de novo operari Coadiutor. 402. 9

Coadiutor impedit potest Coadiutorum, ut dimissa praebenda Coadiutor operari renouet. 402. 10

Coadiutor potest cogere Coadiutorum, ut operari praebendam praebendam vacantem. 402. 11

Vel aliter ipse Coadiutor illam operari potest volente Coadiutor, si habeat in concessione Coadiutoria facultatem operari. 402. 12

Coadiutor quando Coadiutor compellere possit ad operandum? 402. 13

Coadiutor non praesideat per hoc, quod Coadiutor demeritis beneficiis v.g. Canonici operari alind d. vestit tituli v.g. dignitatem. 402. 14

Coadiutor exercere nequit in habitis canonicalibus functiones in diversis ecclesiis sicut ibidem solent ab iuribus. 402. 15

Coadiutores etiam suam ecclesiam & sine Capitulo nullam habent praerogativam. 402. 16

In consensu abbatum sacerdotum non praesident. 402. 17

Coadiutori non licet canonice habere ei permissum ad effectum emendandi in cathedrali adhibere ad libitum in quocunque loco. 402. 18

Coadiutor facere neque alimationes bonorum ecclesiae vel etiam ipsius Coadiutor. 402. 19

P. Laurentius Ficus, Generali

Coadiutor quam potestatem habet in materia beneficiis? videtur esse eadem literarum Coadiutoris. 410. 1

Si datur Episcopo demeritis, potest omnia in hac materia, quam Episcopus sua meritis. 410. 2

Coadiutor ubi potest in materia beneficiis, si tamen datur ad temporalia. 410. 3

Si datur ad temporalia & spiritualia ob servitium vel infirmitatem, ubi potest circa materiam beneficiale sibi se agere. 410. 4

Coadiutor consilio vel auxilio in hoc casu Episcopus non tenetur conferre. 410. 5

Limittat hoc ipsum. 410. 6

Coadiutor cum expressa vel tacita Episcopi permissione conferre potest beneficia. 410. 7

Coadiutor eandem quam Coadiutor jurisdictionem habet. 411. 1

Idem non nisi quod ad executionem. 411. 2

Ita ut ubi admittit possit nisi nomine & iure Coadiutor. 411. 3

Coadiutor Rectoris parochialis habet eandem animarum quod ad executionem parochiae. 411. 4

Coadiutor Episcopi separatim ab eo tribunal habet operari. 411. 5

Habet eandem praerogativam & prerogativas, quas Coadiutor ratione Dignitatis vel beneficii, respectu cuius est Coadiutor. 411. 6

Idem tam iura quam extra ecclesiam. 411. 7

Cujus coactionem tenent alii. 411. 8

Coadiutor Dignitatis in Choro absente Coadiutor sedere debet in sede & illo Coadiutor. 411. 9

Ad Coadiutorum tales spectant omnes functiones, quae competunt principali ratione talis Dignitatis. 411. 10

Ita si praecederet omnes Canonicos, si eos ratione Dignitatis praecederet Coadiutor. 411. 11

Coadiutor Canonici non sedet in illo propro sui Coadiutoris, sed ultimo loco post omnes Canonicos. 411. 12

Functiones spectantes ad Coadiutorum debet facere ultimo loco. 411. 13

Coadiutor Canonici non potest sibi arrogare potestatem supra Canonicos, etiam post adeptam Coadiutoriam per se receptam. 411. 14

Post Canonicos presbyteros, ante tamen Canonicos Diaconos sedet Coadiutor Canonici presbyteri in ecclesia, ubi Canonici dicitur in presbyterales, Diaconales, &c. 411. 15

Coadiutor postquam Coadiutor evadit jam verus Canonici sedere debet post omnes Canonicos. 411. 16

Coadiutor durante Coadiutoris non est in possessione Canonici, adeoque post mortem Coadiutoris eget institutione Canonici. 411. 17

Coadiutor possidet officium & ius Coadiutoris de novo erectum, Coadiutor beneficiis. 411. 18

Coadiutor senioris Coadiutor debet praecedere Coadiutor junioris Coadiutor, vivente utroque Coadiutor. 411. 19

Coadiutor junioris Coadiutor, eo mortuo ante Coadiutoris mortem praecedat Coadiutoris mortem Coadiutor, etiam jam factum verum Canonici. 411. 20

Coadiutor non gaudet regula de annali & vicenniali, nisi hoc ipsum interest Coadiutoris. 411. 21

Id ipsum interest Coadiutoris demeritis habere se talem Coadiutoris ac si veris esset vicenniali & possessione Coadiutoris, ac si esset possessio Canonici. 411. 22

Nallatorem iuratur possessione annali ut vicenniali ipsius Coadiutor. 411. 23

Coadiutor, qui simul est Canonici, Dignitatis alioquin non habetis praesidentem in Choro ore vocem in Capitulo, an praesidet & habet sedem iuxta antiquitatem stipendiis. 411. 24

Coadiutor Canonici non consistit in sacris, & ideo non habetis vocem in Capitulo, potest habere vocem in Capitulo. 411. 25

Coadiutor Canonici, factus Coadiutor Dignitatis habetis vocem in Capitulo, an habetis duplicem vocem? 411. 26

Coadiutor Episcopi sicut ex decreto in vobis Episcopi debetis servitium & omnia unum ipsi & alio. 411. 27

Coadiutor Episcopo succedenti ad ecclesiam pontificatibus Canonici debet occurrere ad officium, si tuncque discedenti deducere. 411. 28

Item debent tali Coadiutoris solemniter celebrant & consecrari pontificalis ab ipso. 411. 29

Deest in Coadiutor Episcopus confessionem faciat cum laicis & alioquin celebrant, & benedictus in fine Missae. 411. 30

Index rerum

Coadiutori Canonici tenentur in omnibus conditionibus
canonicis sicuti Canonici ut ipse Coadiutor.
492
Coadiutori Canonici potestatem & prerogativas con-
cessas sicuti Canonici habent neque Capitulum.
490
Coadiutor nequit enssequi fructus & beneficium.
491
Coadiutor Dignitatem habens auctoritatem habet preben-
dam, sed si sit & auctor tantum auctoritatem locum quo-
que Coadiutor fructus habet.
491
Coadiutor Canonici Dignitatem sedens in sede Dignitatis
Coadiutor habet fructus Dignitatis & sibi fructus Ca-
nonici & sibi.
491
Coadiutor abdesti Coadiutor locum & distributionem.
491
Omnia quaeque emolumenta, anniversaria &c. in quibus-
vis rebus constituta, quae per Coadiutorum, si sine illis,
posset locum.
491
Coadiutor nec sibi nec Coadiutor locum & distributionem,
ubi ex Coadiutorum praesentia acquirat.
491
Coadiutor, dum decessit, debet eamque sustentationem,
491
Nisi ipse decessit ultionem.
491
Quia ultionem & ultionem non oblatum, debet illi sustentationem
si inceptum egere.
491
Solent tamen Coadiutores esse consenti futura successione.
491
Coadiutor, dum aliunde potest se sustentare, disponit in
hunc Coadiutorum, ut nihil percipiat.
491
Iamque quod ad aliam sustentationem consenti tunc
Coadiutorum & Coadiutorum.
491
Si nihil de sustentatione dicitur, nihil debet Coadiutor
si aliunde se alere possit.
491
Ad Coadiutorum sustentationem cogi potest populus per
Episcopum, ubi tamen Coadiutorum praesentia acquirat ob-
tineat.
491
Coadiutor tamen potius quam Coadiutor ex redditibus de-
betur tamen tamen pro utroque detrahenda portio.
491
Coadiutor dato ab Episcopo per Episcopum assignat
potius pro sustentatione.
491
Portiones hujus gentis generaliter deservit acquirat,
proinde relinquenda tamen Episcopo.
491
Coadiutor non debet habere potius a dit, quo ad potius
possessionem Coadiutorum.
491
Coadiutor, assignat habitatio, si eummodi sit, & ad
bus Episcopo.
491
Coadiutor tenetur capere possessionem officii canonici
in via Coadiutorum.
491
Hanc quod in dicitur, impedire nequit Capitulum vel
Coadiutorum.
491
Coadiutor possit inere beneficium, in quo dato Co-
adiutor, capere nequit nisi post mortem Coadiutorum.
491
Post tamen Coadiutorum obtineat talem possessionem
& ad possessionem ad sustentationem, ut decessente Coadiutor
non egerit non possessionem, tamen aliquid.
491
Coadiutor non habet verum titulum, sed locum sui ad
tamen canonici potius post mortem Coadiutorum.
491
Coadiutor per gratiam successione contentum in Coadiutor
tamen consensu titulum sicuti canonici & prerogativas.
491
Contentatur ille titulus ipse iure sine ultione sicuti canonici
contingente tamen tamen.
491
Sic quoque si talis titulus sicuti iuratus potest Coadiutor
percipere possessionem sicuti.
491
Coadiutor sicuti habet titulum ex auctoritate pro ut ex tunc, tamen
habet possessionem ex auctoritate ex tunc.
491
Coadiutor qualiter potest recipi in Praesentem seu ad praesentem.
491
Coadiutor post mortem Coadiutor mittendus in possessionem
cum integro sicuti praesentem vel beneficium.
491
Coadiutor Canonici non succedit in prebendam vel pre-
sentem auctoritatem Canonici non in perpetuum.
491
Secundum de prebendam, praesentem & sicuti stabilitur annexa illi in
sicuti Canonici.
491
Coadiutor succedit in praesentem & prebendam a Coadiutor
optatum.
491
Coadiutorum possessio non praedictat jubilationali Coadiutorum.
491

Coadiutor per acceptationem Coadiutorum contentum in
tamen in omnibus cum ecclesia.
491
Per Coadiutorum mortem cessat Coadiutorum.
491
Item per Coadiutorum cessat.
491
Sicuti Coadiutorum.
491
An Coadiutor cedere possit Coadiutorum sine consensu
Coadiutor vel eam Ordinem.
491
Successum futurum tamen potest sine consensu super-
ioris & Coadiutorum.
491
Coadiutor non debet fructus vel eorum, si non reli-
quit, nisi aliquid ad opus ecclesiae non Coadiutorum.
491
Coadiutorum operam non tenentur nisi Coadiutorum per se vel suos
tamen sustentare officio.
491
Coadiutorum locum tamen quando necesse est
Coadiutorum aliquid, potius sicuti cedente vel decessente.
491
Limatur id ipsum.
491

Coadiutoria.

De Coadiutoria ubi iure & a quibus tractetur?
Coadiutoria debeat
ut dicatur gata, & quidem peremptoria?
Distinguitur ratione materiae in temporalem seu sacerdotalem
ecclesiasticam.
Ecclesiastica subdistinguitur in temporalem & spirituales.
Distinguitur principaliter ratione temporis & formae in tem-
poralem & perpetuam, sicuti quae datur cum futura suc-
cessionem.
Coadiutoria perpetua differt a temporali ratione materiae,
qua constituitur.
Distinguitur perpetua respectu ad regimen in eadem beneficium.
Tamen haec quae temporali extinguatur cessante vel decessente
Coadiutorum.
Differt a temporali ratione finis, nempe quod datur quoque
ad sustentationem Coadiutorum.
Coadiutoria perpetua debeat.
Coadiutoria cum futura successione odiosa & exorbitans
tamen.
Contentent gratiam expectatam & praesentem.
Non datur odiosa nisi quatenus in eam collationem
habeant non sunt solennitates Tridentinae.
Longe distat tamen ab expectata a illis odiosis.
Coadiutoria expectatam regit non subiectionem.
Coadiutoria cum futura locum in Canonici tamen aliquid
beneficium inferius sunt sicuti, exorbitans tamen a iure
communi & Tridentina.
Coadiutoria perpetua in beneficiis simplicibus omni iure
reprobatur.
Constat tamen aliquid.
Coadiutorum perpetuum in Canonici & inferius
valde in iure sit mendosum.
In dictis Coadiutorum reperitur ratio successione benedictionis.
Coadiutoria cum futura successione modus iuratus de stylo.
a Coadiutoria huiusmodi ingeritur tamen capere de mortuo.
Coadiutoria propter consensum Coadiutorum non sunt tamen
odiosa quam simplicia expectatam.
Coadiutoria cum futura successione, concessio anathematizans etiam
ante Tridentinum competeret Episcopo, tamen de
eiusdem.
Coadiutoria perpetua in Ecclesiis Cathedralibus & Mona-
sticis concessa cum sustentationibus Tridentinae, non tribu-
unt a iure contentum nec a Tridentina.
Conceduntur a papa ex privilegio & dispensatione.
Bona Papa concedi permittit Tridentinum.
In concedendis ubi in Coadiutoria in beneficiis inferius
habent derogare Tridentinum prohibent illas.
Coadiutoria in Episcopis, Abbatibus &c. quae con-
ceduntur a Papa ad permutationem habentem eligere vel con-
ferre, non repugnant concordati Germaniae.
Ea Coadiutoria retulit reservatio velut ex approbatione
multis.
Coadiutoria perpetua circa praesentem in futurum tamen
distinguitur concedere non potest nisi sicuti Papa a Coadiutorum.

Coadiutoris obsequia brachia. Ordinis eorum collationes vel electiones in Germania libere providere possunt feci sua membris. 311. 2

Coadiutoris perpetui non repugnat indolis concessi Collegii, Universitatis, Praetoris &c. quibus circa iuris studium ea cura Papa indulgentia compositi collatio in membris relictis. 314. 2

Coadiutoris temporales primum introducti moribus & ex accessione ubi infirmis Praetorem. 315. 1

Coadiutorum cum futura successi antiquissima origo. 315. 4

Morbis & styli adveniens. 315. 2

Habuerunt aliqui affinitas cum iure communi. 315. 3

Stylus iste officios per quinquaginta fecit. 315. 3

Coadiutorum quod circa tempora Caroli M. confinebantur abique, quod Romam tacebantur. 315. 5

In in constituta circa annum 1000. caput rectum Romanum. 315. 6

Coadiutoris perpetui in beneficiis inferioribus posterioribus facultate Tnd. solent gratias, & quidem facili concedi a Papa. 315. 7

Ob abusus tamen penitus proscriptis a Tridentino. 315. 7

Item editio regio proscriptis in Gallia a Ludovico XIII. 315. 7

Concessa denovo a Sixto V. & a Clem. VIII. & sic deinceps. 315. 7

Coadiutoria aequae temporalia, neque perpetua est proprietas beneficium. 316. 132.

Per Coadiutorium temporalem conceditur regimen beneficium non iura, habitus aut potestas, sed solo factio. 316.

In Coadiutoria decretum adiecti solent, ut competens Coadiutor omnes pariterque Coadiutor, quid importet? 316. 1

In Coadiutoria non datur consecratio primaevis iuris & ritibus, neque fides non valetur. 316

De Coadiutoria providendo Papa non providit absolute de beneficio. 316.

Coadiutoria cum futura successi, dicitur palliare possessiones. 316

Coadiutoria talis in quo officio electionis & presentationis acceptat. 316

Coadiutoria talis dicitur beneficium secundum quid. 316

Productus titulum praetereunt & initialium. 316

Productus qui solum in re operantur plenos effectus per eorum vel decem Coadiutor. 316. 134

Coadiutoria talis non est aequa dignitas. 317. 1

Per Coadiutoriam acceptatam acquiritur ius in re, nempe in officio Coadiutoris seu Coadiutoris. 314. 317. 3

Coadiutoria perpetua cum consensu Coadiutoris habet aliquam similitudinem cum resignatione. 318. 1

Multum tamen differt a resignatione. 318. 1. 374

In Coadiutoria locum habet regula de consensu. 318. 1. 181.

Coadiutoria non subiacet regula de publicandis. 318. 1. 174.

Coadiutoria cum futura successi non subiacet regula de Causis. 319.

Non praebet titulum ordinario. 320

Coadiutoria cum futura successi habens aequalem deteriorationem, tunc burs habet incompatibilitatem cum beneficio requirente residentiam. 322

Coadiutoris tali obtenti non ipso iure vocat beneficium tale praebendum, dimittendum nomen. 322

Admittit talis Coadiutor, si post eam obtinentem assignatur Coadiutor beneficium incompatibile. 322

Exprimenda Coadiutoria in observatione aliorum beneficiorum, & contra in bulla Coadiutoris exprimenda alia beneficia. 322. 371.

Coadiutoria an patiat privilegium fori? 322

Per Coadiutoriam juxta nullum queritur de beneficio, respectu cuius est Coadiutor, sed tantum ius ad illud. 324.

Coadiutoria evadente cessione vel decem Coadiutoris facit effectum hoc nova collatione, aut alio alio titulo. 324

Coadiutoria cadit in omnia beneficia & qualiacunque habentia curam animarum jurisdictionem vel administrationem. 324. 1

Secus est de beneficiis simplicibus atque canonicis. 324. 2

Coadiutoriarum materia seu causa materialis est omnia ad ministratio. 327

Coadiutoria perpetua non cadunt in beneficia simplicia nullam administrationem habentia. 327. 1

Pasim tamen conceduntur in Italia & Hispania. 327. 1

Plerumque tamen obtinentur subreptis. 327. 2

In electione contra Papam. 327. 2

Constitutio contra calpistratum & parvum nonnullam. 327. 2

Aequae ac mere expectative prohibita a Tridentino. 327. 2

Coadiutoriarum perpetuarum spectant Tridentino solum respectu suorum beneficiis duplicia maiores Episcopatus & monasteria. 327. 3

An etiam, sicut simpliciter a Tridentino permittitur in aliis beneficiis duplicibus curatis aut jurisdictionalibus, archidiaconatus, Perpetuus, Decanatus, Pastoralis? 327. 4

Coadiutoria non cadit in Papam. 328

In Coadiutoria intercedens in sedes apostolicam Pontificis fuerunt aliam. 328. 1

Coadiutoria perpetua qualiacunque sint beneficia, solus Papa, & quidem dispensatione eorum concedenda potest. 328.

Coadiutoria temporales quod ad Episcopos itaque majores solus Papa concedere potest. 328

Coadiutoria temporales per Praetorem Episcopo inferioribus concedere potest Episcopos & Legatos apostolicos. 328. 1

Has tamen Coadiutoria non potest Episcopos aut Legatos concedere pro signatibus maioribus electionis. 328. 2

Neque etiam respectu beneficiorum iuris personarum laici. 328. 2

Neque id solus Papa sine consensu Capitulum aut patrum in locum. 328. 2

Vide v. Coadiutor. 328. 2

Coadiutoria concessio valida requirit causam iustam a Tridentino approbatam. 328

Coadiutoria concessio a Papa scienter causas potentes non esse sufficientes, an sit valida? 328

Coadiutoria temporalis concessio legitima causam finalem non habet aliam quam servitium ecclesiae, subditorum Coadiutor. 328

Ad Coadiutoriam perpetuam concedendam causa principaliter movens est necessitas & aetalia evidens utilitas. 328.

Causa finalis pars modo aliquo secundario est favor Coadiutoria. 328

Coadiutoria etiam hic datur ob merita antecedentia Coadiutoria. 328

Ad concedendam Coadiutoriam movent necessitas in quo consistit? 328

Ad concedendam Coadiutoriam tunc temporalem quam perpetuam causa iustissima est. 328. 1

Idem in solo hoc alia imbecillitate. 328. 2

Coadiutoria non consistit possit Episcopo non tunc tamen reddere inveni obsequium infirmitatem. 328

In Coadiutoria temporalis concessione modus servandus. 328.

In Coadiutoria perpetua concessione modus servandus. 328.

In Coadiutoria perpetua concessione etiam & qualiacunque adhibenda cognoscit qualis esse debeat? 328

Pro Coadiutoria concedenda in beneficiis inferioribus iusticia providet non consistorialiter cognoscit diducum causam non requirit, sed sit consistorialiter. 328. 2.

Coadiutoria cum futura successi iustitiam effectum in quocunque mens vacaverit beneficium Coadiutor Papam non solum concedere sine consensu ordinario collationem. 328. 2

Coadiutoria nigricantem collationem sine illo contenti concessa sunt. 328. 2

Idem est de causis collationem ea indolis talium, dum in aliis de iure communi habebant ius conferendi talia beneficia. 328. 2

Secus est de aedilectis pure talibus. 328. 3

In Coadiutoria perpetua concessione requiritur consensu patroni laici. 328

Item consensu electionum. 328

Coadiutoria talis concedi potest invito Coadiutore concordant Germaniae. 328. 2

Vide v. Coadiutor. 328. 2

Index rerum

Coadiutoriam perpetuam causa efficiens principalis est
Papa. 355. 2
Coadiutoria est ipso iure collata non requiritur consensus co-
adiuvandi. 363. 1
Coadiutoria est nulla ob consentiam coadiuvandi extor-
tum metu. 364
Etiam si metus non directè coadiuvando, sed alieni con-
sensu coactus. 366
Coadiutoria qualiter capeditur solum cum auctoritate huius
modi. 368
Coadiutorie gratia quandoque constituitur perfecta. 369.
Coadiutoria perpetua continet duas gratias distinctas.
370. 1
Gratia Coadiutorie seu officii Coadiutoris respectiva favo-
rem coadiuti nunquam substat, si concessa coadiuvo-
rum non moritur. 370. 1
Coadiutoria est distincta per acceptationem & acceptio-
nem posterioris officii Coadiutorum. 370. 1
An secunda gratia tempore successione substat, dum pri-
ma non subsistit, oportet concessa coadiuvando iam
moritur. 370. 2
Coadiutoria gratia si est subsecutiva ob causam saltem oar-
ritam, continet etiam futuram successione. 370. 3
Coadiutorie gratia est in dividua, ex mente iamen Papa
est individua. 370. 3
à prima illa gratia Coadiutorie dependet secunda favore
successione. 370. 3
Gratia Coadiutorie prima, que subsistit ab initio, si tem-
poris data vivebat coadiuvandus, est non effectiva
nunquam, & existit per mortem coadiuvandi, valet
tamen secunda gratia futuræ successione. 370. 3
In acceptatione coadiutorie que verificanda. 371.
Coadiutoria expeditur solum non in forma dignum, sed in
forma gratuita. 373
Coadiutoria cum futura successione Papa concedere solet ma-
gis Politicis, cum necdum qualitates alias requiritas
habent, neque enim si necessitas vel utilitas illius par-
ticularis ecclesie. 379
Coadiutorie omnes non habent eadem privilegia. 387
Coadiutoria datur pro servitio & accedente ecclesie. 400
per bene Coadiutoria. 387. 4
Coadiutoria, utpote principaliter data in gratiam Coadiutoris,
non debet ex esse mori. 407. 1
Coadiutoria temporaria cessat per mortem naturalem vel
crimen Coadiutoris. 411. 1
Coadiutoria perpetua quod ad primam gratiam existit per
mortem Coadiutoris. 411. 1
Quod ad secundam gratiam tempore successione, non tam
existit quàm reddere effectus, si res habent redirent
ad. 412. 1
Coadiutoria non tam existit quàm ab initio nulla fuit,
dum mortem Coadiutoris ante acceptationem Coadiuto-
ris factam à Coadiutore. 412. 2
Coadiutoria existit per mortem Coadiutoris. 412. 2
Item per cessacionem illius acceptatam à Papa vel Episcopo
pro qualitate beneficii, in quo Coadiutor. 412. 2
In Coadiutorie cessacione non attenditur Coadiutori consen-
sus vel dissensus. 410. 1
Distinguitur hoc ipsum alii. 412. 1
Cessat Coadiutoria per reversionem Coadiutoris in favo-
rem. 410. 2
Coadiutoria cessat si per reversionem accedens coadiuv-
andus à Papa & Coadiutori respectu persone reversionis.
410. 2
Coadiutorie perpetue maioris dignitatem non capiscunt
mortis Papæ coadmodum, nec Coadiutorum consecratio-
nem. 411. 1
Coadiutoria ad secularia officia concedi nequeunt à Prin-
cipe, ex quo illa simpliciter dependet à collationibus.
412. 2
Coadiutoria capiscunt per obtentionem beneficii incompa-
tibile. 412. 2
Coadiutoria cessat ex superveniente inhabilitate perpetua
Coadiutoris. 413
Secus si superveniat post mortem Coadiutori v. g. cecitas.

Coadiutor.

Coadiutor potest sibi beneficio iubilatorio & villis la-
tens fructus & distributiones non relictus, est debet
Coadiutorum non relictum.
417. 1
Non potest puerile iubilatioem ex servitio Coadiutoris.
417. 1

Coadiutor non tenetur prestare congruum Coadiutori, si
per se vel ministros suos archidiaconos possit officio satisfac-
ere. 419
Limitatur hoc ipsum. 419
Non tenetur ut operi Coadiutoris per se subsequatur relictus
satisfacere. 419
Coadiutor habens Coadiutorem in Canonice & pignora-
te potest ipse in uno & Coadiutor in altero decessere.
440.
Et sic Coadiutor & Coadiutor potest dare vocem in Ca-
pitulo. 440
Coadiutor nequit delegare alteri ea, que Coadiutor vult
& potest prestare. 441
Limitatur hoc ipsum. 441
Coadiutor renotare nequit, que sibi à iure vel consuetudi-
ne permitti possit Coadiutor. 441
Coadiutor causam non nocet Coadiutori. 441
Contra Coadiutoriam laicam usum nocet Coadiutori, si
laicam non fuit. 444
Coadiutor etiam impetrat administrationem beneficium illud in
men tenet. 366
Coadiutor legitime impeditur habere pro presentibus & in-
teritibus, est Coadiutor non interit. 381
Coadiutor ex eo non est detentor, quod Coadiutorem ha-
beat. 381
Coadiutor non obligatur uti Coadiutori. 381
Coadiutor potest gaudere beneficiis concessis ad secretio-
nem, si Coadiutor relictus si non. 381
Coadiutor quibus modis uti possit contra Coadiutorem
voluntate deferre. 381
Coadiutor autem tenetur de Capitulo, ubi agitur de re
Coadiutoris & contra. 381. 1
Coadiutor, etiam si impeditur, non potest tamen uti
remonstrare in legitime, si administratione de fructibus
perceptione. 381
Coadiutor non tenetur in divinis decessit per Coadiuto-
rem in usibus, quibus aliis propter legem in re-
distributionem potest in substat laici fructus & distri-
butiones. 381
Coadiutor infirmus, non deferre pro eo Coadiutor, si
habere pro parte. 381
Coadiutor ille multatus, qui impeditur non vult pro se
deferre Coadiutorem. 381. 1
Coadiutor contra decessit rationabiliter, non potest Coadi-
utor solus ex parte omnia, que sunt iuris de re
cessit & temporaria. 381
Coadiutor excommunicatione interit potest & ministrare di-
vinit Coadiutor. 401. 1
Non tamen Coadiutor tali interit fructus & distributiones
402. 2.
Coadiutor ut quando impeditur possit à Coadiutori, si
operi novam prebendam. 409
Potest operi novam prebendam, si ut in materia obicit
Coadiutor. 409. 1
Coadiutor impeditur nequit, quod minus Coadiutor caput
possessionem officii Coadiutoris. 414. 1
Coadiutor iubilatioem non prejudicat possessioni Coadiutoris.
417.
Per Coadiutori mortem vel cessacionem qualiter existit Coadi-
utoria. 418
Coadiutor iudicatus tenetur permittere Coadiutori ad in-
stitutionem. 418
Coadiutor impeditur potest impedire Coadiutorem, si de-
cessit, abique eo, quod amonet fructus & distribu-
ones, non tamen abique eo, quod peccet. 414
Coadiutor per concessione Coadiutoris non liberatur à
restitutione. 415
Coadiutor illiteratus & quarencumque inhabilis non po-
test abesse à refectione. 415
Coadiutor in omni causa casibus oñi fuerat in servitio
per Coadiutorem, in quibus ipse pariter nihil la-
ceat. 416. 1
Istè impeditur fuerat omnia, si Coadiutor non re-
fuit. 416. 1

Coadiuvandus.

Coadiuvandus potest tam privatim quàm publicè in Ca-
pitulo proponere, quem oportet sibi dari in Coadiutorem.
362. 1. & 2
Coadiuvandi consensus necessarius requiritur in Coadi-
utoria perpetua. 373. 1
Sic coadiuvandi consensum obsequio iuribus, Papa potest
iure causa dare Coadiutorem. 373. 2
Coadiuvandus.

Coadjuvandi consensu potius negligi potest quam Capitulum, respectu concordatorum Germaniae. 353. 1
 Coadjuvatus, postquam semel consecratus, potest revocari etiam eodem, Coadjuvatus necdum placet coelectus. 355. 1
 Coadjuvando extorrens consensum per metum reddit gratiam Coadjuvante Italian. 356. 1
 Coadjuvandi consensu pasciari potest per Procuratorem. 357. 1
 Qualiter per Procuratorem pasciari possit ille consensum, coadjuvando mortuo; item post revocationem mandati. 357. 1

Collatio, Conferre.

Collatio est factus dignitatis episcopalis cum honorificatione. 358. 1
 Collatio beneficiorum debitarum consensu certis personis quomodo sit etiam libera et voluntaria? 358. 1
 Collatio beneficiorum non potest ad legem jurisdictionis. 358. 1
 Collatio certi beneficii raturari somnium nequit alicui ab Episcopo. 359. 1
 Limitatur idem. 359. 1
 Collatio beneficiorum omnium, ut committatur Vicario, debet esse Vicarius generalis; non tamen requiritur, ut sit etiam Vicarius in spiritualibus. 359. 1
 Collatio facta a Vicario constituto potest ad beneficia conferenda non valet. 359. 1
 Collatio nulla non potest rescindi aut retro trahi, sed de oero facienda. 359. 1
 Collatio facta a constituto a Legato Apost. de Latere ad conferenda omnia beneficia legationis non valet. 359. 1
 Collatio facienda per alium, dum constitutus habet Episcopos, constitutus habet supplere non potest Vicarius. 359. 1
 Collatio facienda in personis et approbata in consensu adhuc non est directa ab Episcopo vel Papa. 359. 1
 Collatio beneficiorum resignatorum permutationis gratia est etiam libera. 359. 1
 Idem est de collatione beneficiorum patrimonialium. 359. 1
 Collatio facta a Vicario et precum castarum praefecta collatione facta ab Episcopo vel Papa. 359. 1
 Collatio facta ab Episcopo post informationem dictarum precum est invalida. 359. 1
 Collatio beneficiorum quidam donatio. 359. 1
 Collatio spectans ad Episcopum sibi nequit hoc speciali mandato a Vicario. 359. 1
 Ampliatur idem vane. 359. 1
 Collatio beneficiorum est impetu mixti. 359. 1
 De collatione facta ab Episcopo cognoscere nequit ejus Vicarius. 359. 1
 Collatio facta ab Episcopo ignorante mandatum apostolicum factum Vicario non valet? 359. 1
 Collatio facta a Vicario ignorante revocationem sui valet. 359. 1
 Item eadem habere notitiam revocationis, quia de hac sit nota publicè, modo illi non innotuit per Episcopum. 359. 1
 Idem est de collatione facta a Vicario post mortem Episcopi ab eo rogatam. 359. 1
 Valet non sicut hoc publicè ignota, etiam cum fiat Vicarius. 359. 1
 Item dum commoat ignoratur ejus revocatio, etiam hoc ei innotuit. 359. 1
 Non valet collatio, dum publicè facta mort, etiam cum ignotus Vicarius. 359. 1
 Collatio facta a Vicario non habente facultatem conferendi pasciari et patienti Episcopo valet. 359. 1
 Idem est de collatione facta post innotatam Vicario revocationem, scienti et patienti Episcopo. 359. 1
 Collatio Episcopi praefixa collationi facta a Vicario habetio quo eorum prior constanter. 359. 1
 Limitatur hoc idem. 359. 1
 Collatio a Vicario auctoritate Ordinaria sibi potest etiam revocationem propriam. 359. 1
 Collatio beneficiorum aliquorum propriis directis potest Episcopus committere Vicario alteri Episcopo, qui tamen non aliter directis potest ea conferre. 359. 1
 Collatio facta a Vicario legitime habere tenetur Episcopus, sicut si facta illegitimè, et contra formam mandati ad conferendum. 359. 1
 Collatio facta a Vicario tempore, quo excommunicatus Episcopus, an valet? 359. 1
 P. Lencius Vicar. Generalis

Collatione unica acquiritur possessio conferendi. 359. 1
 Collatio dicitur fieri ratione officii publici. 359. 1
 Collatio beneficiorum caritatem venientium fide episcopali revocata non valet ad Capitulum, sed reservatur Papa. 359. 1
 Consensu an hoc ipso possit beneficia resignans permutationis gratia, qui habet facultatem accipendi resignationem factam gratia permutationis? 359. 1
 Conferendi beneficia spectantia ad liberam Episcopi quia collationem potestas non tenet ad Capitulum sed de vice. 359. 1
 Conferendi potestas obvenit Episcopo eodem tempore cum jurisdictione collationis; non tamen ei compertis jure Magistratus. 359. 1
 Consensu non possit Capitulum s. v. beneficia conferri de bona ecclesie personis. 359. 1
 Consensu potest beneficia, quae sunt similiae collationis ipsius Episcopi. 359. 1
 Ad conferenda beneficia debita conferri certis personis ad compelli possit Episcopus? 359. 1
 Conferre beneficia cum consilio et auxilio Coadjuvatori quoad tenetur Episcopus? 359. 1
 Conferre potest Coadjuvator cum expressa vel tacita permissione Episcopi. 359. 1
 Conferre beneficia qualiter possit Vicarius Capituli s. v. 359. 1
 Conferendi facultas solum ex facultate admittendi resignationes solum permutationis gratia. 359. 1
 Non inferunt ex facultate deferendi beneficiorum. 359. 1
 Conferendi mandatum est lata interpretatione. 359. 1
 Conferendi nomine comprehenduntur omnes modi providendi in materia favorabilis. 359. 1
 In conferendo concurrens Episcopus cum Vicario, possit in consensu solum conferendi. 359. 1
 Conferre an possit Vicarius Episcopo, a quo habet facultatem conferendi. 359. 1
 Conferre sibi ipsi oritur Vicarius habens conferendi commissionem. 359. 1
 Consensu nequit substitui Vicario substituenti, dum in independentem ab Episcopo substituitur possit. 359. 1
 Secus dum Vicarius non nisi dependentem ab Episcopo substituitur. 359. 1
 Conferre potest Episcopus idem beneficium, postquam Vicarius illius eorum illud indignum. 359. 1
 Conferre beneficia, quorum collatio devoluta ad Episcopum an obligentur collationem, est jurisdictionis. 359. 1
 Conferendi beneficia facultas non emittitur Vicario concessa, dum habet mandatum cum clausula, ut possit omnia, quae Episcopus. 359. 1
 Neque si habet mandatum insuper faciendi omnia, quae speciale mandatum requirunt. 359. 1
 Limitatur hoc idem. 359. 1
 Neque si mandatum generale tale est, ut possit omnia, quae speciale mandatum requirunt, exceptis unionem beneficiorum, vel permutationis. 359. 1
 Conferendi facultas non arguitur ex facultate admittendi resignationes. 359. 1
 Ad conferenda beneficia procuratorem sustinere possunt Principes. 359. 1
 Conferendi beneficia ad se spectantia facultatem generalem nemo concedere potest alteri. 359. 1
 Conferendi beneficia omnia ad eam collationem spectantia facultatem Episcopus conferre potest Vicario suo, non alteri. 359. 1
 Conferre non possit Vicarius iudicatus a se digniori et approbatus. 359. 1
 Conferre etiam digniori non valet Episcopus. 359. 1
 Conferre beneficia resignans in manibus suis permutationis gratia an possit Vicarius? 359. 1
 Conferre non possit beneficia patrimonialia Vicarius Episcopi vel etiam Capituli s. v. 359. 1
 Conferre nequit beneficia Cardinalis constitutus in Urbem Vicarius sicut speciali mandato Papa. 359. 1
 Secus est de Cardinale Legato Urbis. 359. 1
 Conferre beneficia devoluta ad Episcopum potest Capitulum s. v. 359. 1
 Conferre omnibus et Delegatus Vicarius vi facultatis conferendi concessit. 359. 1
 Conferre eorum si resignans nequit Capitulum fide voc. 359. 1

Collator.

Collatores beneficiorum vacantium in quocunque mensis sunt Episcopi. 359. 1
 Collator. 359. 1

Index rerum

Collatorum ordinem coefferis qualiter requiritur in
consecratione Coadjutorie perpetuae. 352. 1
Collatorum ex indultu talium coefferis, dum ii alius ha-
beant de jure communi jus conferendi, io ea requi-
ritur. 352. 2
Iuris et de collatoribus indultibus alius non habentibus
de jure communi jus conferendi. 352. 3

Comes Palatinus.

a Comitibus velatione concessa privilegio Doctoribus an-
nullavit Pius V. 557. 6
a subditis promissi non fiuntur privilegia in ordine ad
Dignitates ecclesiasticas obtinendas. 557. 6

Commenda, Commendare.

In Commenda vacare pergit beneficium. 573. 8
Ea de iure in Commendam a Papa beneficium affertur
Papa. 573. 6
Commendare beneficia qualiter possit Capitulum sede vac.
352. 1
In Commendam perpetuam beneficium datur acquiri Epi-
scopus. 573. 9
Commendare vi facultatis coefferendi sibi concessi benefi-
cia an possit Vicarius Episcopi? 218
Commenda perpetua aequaliter collationi. 573. 2
Commendare beneficium, & constituere in eo administra-
torem sunt diversa. 573. 2
Commendare parochialis potest Capie. sede vac. 573. 4
Commendam potest perire ultra 6. menses potest. 573. 4
Commendare non potest Regulare laicalem. 573. 8
In Commendam dare parochiam non potest ei, qui di-
gno iudicatus in concilio. 573. 7

Commissio, vide Rescriptum.

Commissio cui facta censetur, dum simpliciter inscribitur
Vicario, & sunt plures Vicarii. 34
Commissio eorum, quae speciale mandatum requirunt,
quod odorem adhibet spectat jurisdictionem ordinariam? 7. 1. 2. 3
Commissio facta sub nomine Dignitatis alicui an & quali-
ter eo subdito transcat ad Successorem in illa dignitate? 258. 4
Commissio non factam Vicario sub nomine Vicariatus, co-
defendo expeditur acquiri Episcopo. 299
ad Commissiones apostolicas delegatas Vicario Episcopi
quid possit Vicarius Capituli? 567
In Commissionibus generalibus non veniunt, quae ob gravitatem
rei commissae sunt certis personis vel Dignitatibus a jura,
172. 1. 156.
Neque quae Episcopo competunt jure Episcopatus.
Commissio facta sub inferiorum Principe exerceri nequit ex-
tra proprium territorium. 432. 2

Compositio.

Compositio in criminibus quandoque fieri possit
Episcopis quibusque Vicariis? 153

Concilium.

Concilium Tridentinum vixit dispersum in secundo gra-
du, nisi cum Proscriptis magis ob causam publicam. 370. 4
Concilium Trident. non solum nec oportet specialiter deo-
gari propter expressam praeservationem auctoritatis a-
postolicae. 370
Hinc hinc Concilio derogant statuta per clausulam ge-
neralem: non obstantibus constitutionibus Apostolicis,
372
Neque necesse est aliorum Conciliorum sine antiquorum
sive recentium derogari in specie & individuo illi con-
stitutioni, cui coaequarentur. 372
Concilium Triad. quod loquitur de Doctore, loquitur
de Jurisconsulto, non solum de Doctore Theologo.
577. 5
a Concilio Trident. exorbitant & renovant Constitutiones
cum futura successione in beneficiis inferioribus. 370. 1
Concilium Trident. careant exorbitant? 370. 4
a Concilio Triad. ne quidem de consecratione competebat Epi-
scopo concedere Coadjutoria illas in beneficiis infe-
rioribus. 370. 4
Concilium Trident. permittit concedi a Papa Coadjutorias
perpetuas in Ecclesiis Cathed. & Monasteriis. 370. 5

Tridentino an necesse habet Papa decognare concedendo
ex plenitudine potestatis Coadjutorias perpetuas in be-
neficiis illa monasteria. 372
Concilium generalis speciale fieri mentionem, rursus
derogare necesse est, dum contra eorum constitutiones
conceditur aliquid. 372
Concilium derogatio suppletur in Cancellaria Apostolica
dum omnia in supplicatione, modo pars Concilii ob-
stantis plane regitatur sit in corpore iuris. 372

Concordata.

Concordata Germania non repugnant Coadjutoria in E-
piscopibus, Abbatibus, &c. quae conceduntur a Papa
ad petitionem habentium eligere, conferre &c. 573
Constantium est de Coadjutoria perpetua in quibusvisque
beneficiis concessis abique consensu electorum Colla-
torum ordinem. 573. 2
Concordata haec excludunt quascumque gratias per ven-
tarias, expectandas, collationes & quavis dispositiones
Ordinationum, jus & provocationem in 6. mensibus illo-
rum impedientes. 573. 2
Per Concordata haec Papa interdicere uberius gratiam
concedere Ordinariis Germaniae, quoniam Regula 2. Co-
cell. concedit alius Ordinariis. 573. 2
Concordata contrarium per Papam attentum an sit uni-
tum? 373. 2
Concordata inserta clausula non liget Papam? 373. 2
Concordatis non obstat, quod Papa possit in 6. illis men-
sibus Ordinationem conferre beneficia. 373. 3
Concordatorum horum derogationem factam tanquam
obrepitum moto proprio revocat Pius IV. 373. 2
Concordatis non repugnant regressus ad beneficia. 373. 4
Concordatis non obstantibus potest Papa in quolibet men-
se tempore resignationes. 373. 1
Concordatis non contravenit Papa de nepotibus Coadjuto-
rem postulare. 370. 3
In Concordatis non admittitur se Papa admittere se pa-
stulatum. 370. 3

Concursum.

Concursum indidit & habere, dignitatemque ex approba-
tione eligere potest Vicarius sine speciali mandato. 169. 3
Concursum habere per ipsum Episcopum qualiter intervenire
possit Vicarius. 169. 2
Concursum infirmum potest Capitulum l. v. 573. 1
An id possit per seipsum, an tantum per Vicarium locum? 370. 2
Concursum infirmum nequit Archidiaconus. 659

Confessarius.

Confessorius approbare non est altus Ordinis aut Digni-
tatis Episcopalis. 421. 1
Confessorius approbare qualiter possit Capitulum l. vac.
421.
Possunt id Praetor Episcopo inferiores habere jurisdictionem
quasi episcopalem. 422

Confirmatio, Confirmare.

Confirmatio spectante ad Episcopum, confirmare ele-
ctionem potest Capitulum l. vac. 573
Item Vicarius Capituli sine speciali mandato. 603
Confirmatio cum cognitione causae ad iudicium fieri potest ex-
tra territorium. 573. 4. 159
Confirmare competit jure Magistris, & nominatur inter
jurisdictionalia, & fructus jurisdictionis. 573. 566. 2
Confirmatio simplex non mutat causam vel 372. 1
Confirmare electionem novo tempore an possit Vicarius Epi-
scopi sine speciali mandato? 238

Consensus.

Consensum episcopalem supplicandi seculari in iis, quae E-
piscopo competunt jure speciali, non transit in Capitu-
lum sede vac. 576. 1
Neque in Vicarium Episcopi sine speciali mandato. 176
Consensum Episcopi supplere in statum Capituli nequit Vi-
carius sine speciali mandato. 574
Consensum praebere alienationibus minorum nequit Vi-
carius. 178
Consensum Episcopi requirunt ad collationem benefi-
ciorum faciendam per alium suppletur acquiri Vicarius.
241.

Conferendo ordinacionum Collatorum non solet concedi
Coadiutori perpetuo tenentis effectum, in quocumque
mensis vacante beneficio Coadiutor.

Idem est de conferendo Collatorum ad iudicium talium.

Limitatur hoc ipsum.

Conferens parochiam laici requiritur in datione Coadiutoris
perpetui.

Conferens habentem eligere requiritur in datione Coad-
iutoris perpetui.

Papa sine consensu Capituli suo solet concedere tales Co-
adiutorias.

Consensus bajus requirendi maior in Germania necessitas.

Consensus ille Capitularium in denominatione Coadju-
toris an sit vera electio?

Consensus illius praestatio cui fiat per vota.

Consensus omnium in Coadiutorum non sufficit, si desit
causa legitima & auctoritas Papae.

Consensus universitatis non requiritur in denominatione Co-
adiutoris.

Consensum omnium requiri, quando res pertinet ad singu-
los, quo modo intelligendum.

Consensus parochorum omnium laicorum requirendus in
permutatione beneficii, non tamen necessarius ab omni-
bus praestandus.

Consensus hic sine praestito aut sine post permutationem
idem est.

Ex consensu in electionem faciendam qualiter inferatur
ambiguitas.

Consensus Coadiutoris in Coadiutoria perpetua necessarius
requiritur.

Limitatur hoc ipsum.

Consensus hic pondus regit quam Capitularium
respectu concordatorum Germaniae.

Consensus Coadiutor non est necessarius de novo sequen-
dus, dum Coadiutor obtinet gratiam petito de rante.

Consensum Coadiutoris potest revocare, Coadiutoria
nequid placeat consensu.

Consensus Coadiutoris extorris metu reddit gratiam Co-
adiutoris nullam.

Consensus in beneficiis praestari potest per procurato-
rem.

Consensus Coadiutoris qualiter an jam mortuus possit
praestari per procuratorem?

Item post revocationem mandati.

Consensus per procuratorem resignantis mortui post ipsam
datum praestari potest signatus & datata supplicatione.

Consensus vel diffensus Coadiutor non attenditur in re-
signatione Coadiutoris facta a Coadiutore.

Limitatur hoc ipsum.

Idem consensu Superioris & Coadiutor resignare potest Coad-
iutor factus beneficiarius.

Consensus Ordinationum collatorum & parochorum in
gratia suspensarum non habet formam vel vim cano-
nicam promissionis.

Consensu specialis Capituli in quibus regit alius Vicarius,
vide v. *Prioris Capituli*.

Consilium.

Cum consilio Coadiutoris sui quoad locum Episcopus re-
sistat consensu beneficii.

In consilio Episcopi requisitum ad actum aliquem Capitu-
larium sede vacante, non succedit Episcopo.

Constitutio.

Constitutiones synodales mutare requirit Vicarius Episcopi.

Consuetudo.

Consuetudo ne quidem quoad regimen sufficit, sed requi-
ritur immemorabilis forma proinde ad excludendum
primam dignitatem a functionibus pontificalibus ab ea
alias fieri debent absentia Episcopo.

Consuetudo, ut Archidiaconus precedat Vicarium gene-
ralem Episcopi, caret ratione, & est inducta ambiguitas
quodammodo, & illicita.

Consuetudo statuta pro quolibet delicto certam poe-
nam pecuniariam, an valet?

Consuetudo, ut est Canonici vel aliam dignitatem prece-
dat Vicarium Episcopi, cum sustinenda?

Consuetudo, quae est contra substantiam rei, de iure im-
possibilis & irritabilis iudicari debet.

Consuetudo est optima dubiorum iolvere per.

Consuetudo, quae quandoque in aliquibus ecclesiis pos-
sunt Archidiaconos Praeposito, Decano, Canonico,
Archipresbytero, est contraria iuri, adeoque non nisi
praescripta est servanda.

Consuetudo decennialis sufficit in materia praecedente.

Consuetudo quoad regimen attenditur & sufficit ad digno-
ficandum an Archidiaconatus sit prima dignitas.

Contractus.

Contractus utriusque onerosi stare tenentur etiam summi
Principes.

Contractus rationem habent Concordata Germaniae.

Cooperator.

Cooperatores parochorum qui dixerunt.

Crux.

Crux est signum & ornamentum dignitatis & iurisdictionis.

Crux in levitis non requirit Coadiutor Archiepiscopi.

Curator.

Curatorem minoribus dare potest Vicarius generalis Epi-
scopi.

Curatori datio delegari aequi, sed fieri debet auctoritate
ordinaria.

Curatorum & Tutorum officium est determinari tempore
a iure ille praestari, quo exspirat

Curatores & Tutores non tenentur reddere rationes nisi
officio finito.

Datarium.

Datarium maxime in beneficiis habet auctoritatem.

Potest lacerare supplicas manu Papae signatas et ad hoc
integritatem.

Decanus.

Decanos rurales instituere & destituere potest Archidiaconus;
sed non sine Episcopi consensu.

Diaecesis.

Diaecesis duo aequae principaliter unius reputantur pro una.

Diaecesis duo aequae principaliter unius possunt habere no-
men Vicinum, non tamen se unice aequalitatem.

Dum duo Diaeceses unius inter se aequae principaliter, quon-
libet coexistere sua iura & privilegia, propriisque regibus
legibus & iudiciis.

Diaecesis aequalitatem unius iura & privilegia transeunt in al-
teram, cum unius.

Ob diversae amplitudinem eorum plures Vicarios habere
tenentur Episcopi.

Degradatio.

Degradatio verbalis quae?

Degradatio actus & solennis quae?

Ad Degradationem verbalem contra Clericum deventum po-
test Capitulum L. v. uno ad actuale.

Hanc per Episcopum fieri vult Tridentinum.

Hanc modum possit Tridentinum sess. 11. c. 4.

Delegatus, Delegatus, Delegare.

Delegatus excommunicatus non suspenditur iurisdictione pe-
legati.

Limitatur hoc ipsum.

Delegatum inter & substitutum in Vicario generali quae di-
stinctio?

Delegatus ad universitatem eorum aequiparantur iudici-
bus ordinariis.

Delegatus ad universitatem eorum principaliter cognos-
centia potest de restitutione in integrum eamque conce-
dere.

Delegatus ad iudicium ordinarii habentibus tamen ordi-
nariam iurisdictionem non terminis cognoscit, nisi princi-
paliter acquiescat de restitutione in integrum, eamque
concedere.

Delegatus esse potest Papa Vicarius Capituli L. v.

Delegatus per quem distinguitur a Vicario.

b. 4

Delegatus

Index rerum

Delegatus seu Juxta Apostolicum esse non potest Vicarius
constitutus per se a sede, in quo habet Episcopus. 8. 4
Neque Vicarius Episcopi in temporibus suis. 8. 4
Delegatus ad universitatem causarum qui dicitur. 16. 2
Delegatus seu Juxta Apostolicum in scriptis in scriptis Vi-
cario qui sit, dicitur duo Vicarii quique principales consti-
tuit. 14
vid. v. *Rescriptum*
Delegatus facta Clerico bigamo non valet. 48
Delegatio facta irregulari aliunde quam ex bigamia va-
let. 48
Delegati plures ad universitatem causarum non habent
jurisdictionem, et sique exercitum in solidum. 94
Delegati habent jurisdictionem jure alieno. 94. 1. & 2.
63. 2.
Delegati plures duo ad eodem in eodem articulo repre-
sentant personam unam in una jurisdictione, & bene se-
paratim concedere nequeunt. 91. 1
Delegatus causa inferiori à Principe excommunicare po-
test. 143. 1
Delegatum ad universitatem causarum constituta nequit
Vicarius Episcopi sine hujus speciali mandato. 199. 2
Limitatur hoc ipsum. 199. 3
Delegatus tamen potest sine speciali mandato unam vel
citiam plures causas. 199. 4
Delegatus specialiter sibi causam subdelegat atque Vi-
carius Episcopi sine hujus speciali mandato. 199. 5
Delegatus à Vicario vel ordinario facultatem ad unam specia-
lem causam habet subdelegare potest. 200. 2
Delegatus à Principe etiam ad universitatem causarum con-
sentientiam propriam diffinitionem retinere nequit
in integrum. 200. 4
Delegatus Apostolicus an expressit à quodam Episcopi al-
teriusque Dignitatis? 470. 2
Delegatus non potest Coadiutor alius, quae valet & potest
existere ejus Coadiutor. 141
Limitatur hoc ipsum. 141
Delegatus generaliter vel specialiter Episcopi à Papa, Jure,
vel Concilio qualiter transeat ad Capitulum sedis va-
cantis? 461
Delegatus ad causam principalem constitutus etiam Dele-
gatus ad quolibet causam cum principali coincidentia &
ei accessoria. 108. 2
Delegatus ad universitatem causarum qualiter differt à Vi-
cario generali? 12. 1
Delegatus ad universitatem causarum non habet idem cum
delegato tribunal. 13
à Delegato tali datur appellatio ad Episcopum. 13
Delegatus Papa ubique jurisdictionem exercere potest.
156. 2
Delegatio facta Dignitati transit ad Successorem. 197. 2
Delegationem recipiendam quandoque ob necessitudinem,
cui presentiam, veniens. 14. 1
Delegatus Episcopi in causa delegata maior est Vicario.
73. 1
à Delegato Episcopi ad Vicarium appellari nequit. 81. 2
Delegatus Papa in ista causa magis est Legatus. 81. 2
Delegatus non eodem modo dividit jurisdictionem à De-
legato jurisdictione habet. 89. 3
Jurisdictionem delegatus per alius morem sublati, adhuc
substituit jurisdictioni Delegati quod ad causas exceptas. 89. 3
Secus dum res est adhuc integra. 89. 3
Inter Delegatum Vicarii & Vicarium Vicarii differentia. 89. 3
Delegatus Vicarii seculari, causa recusationis probanda co-
tra Episcopum. 91. 2
à Delegato si petatur ut doceat de suo mandato, si non do-
cet, quod agere est nullum. 109. 2
Delegatus mandatum sit Vicarius Episcopi in illis, quae
speciale mandatum requirunt? 104
Delegatus in ra sa delegata maior est Ordinario. 118. 2
Delegatus à Principe potest subdelegare. 121. 4
Limitatur hoc ipsum. 121. 4
Subdelegatus potest absolvere excommunicatum per sub-
delegatum. 126. 1
Subdelegatus Papae & Papae non constituit idem Consi-
stentium. 127
à Delegato Papae excommunicatus à nullo alio absolvi po-
test, quia à Papa, etiam delegatus excommunicare
potest. 127
ad excommunicationem à delegato Episcopi non extendit se
mandatum à Papa excommunicatum ab Episcopo ejusque
Vicario absolventi. 127
Delegatus absolvi & generaliter possunt, quae spectant ad
jurisdictionem ordinariam. 130. 1

Delegatus vel ordinarius jurisdictionis subdelegatus potest
130. 3
Delegatus alteri non Episcopo potest, quae sunt a-
liis
Episcopalis. 140. 1
Delegatus Vicario nequeunt causas matrimoniales à Papa
causis Episcopi. 160. 2
Subdelegatus nequeunt, in quibus delegatus electi in-
stria personae. 160. 2
Delegatus sibi à Papa causam Episcopum Vicarii suos, non
ut Vicarii suo, sed ut delegato suo, committere potest.
194. 1
Delegatus Vicario causam cognoscere nequit Episcopum
195. 1
An id facere queat, dum delegatio facta Vicarii sub comi-
tate Vicarii? 195. 2
Delegatus à Papa separatum est auditorium ab auditorio E-
piscopi. 195. 4
Delegatus omnia scripta facta Vicario non transeunt in Epi-
scopum. 195. 5
Delegatus potest quilibet Ordinarius, atqueque & Vicarius
Episcopi. 199

Devolutio, Devoletio.

Devolutio non contingit ob confirmationem vel instru-
tionem originalem. 138
Devolutio beneficii ad collationem Episcopi ob neglectum
eorum collationem ab inferioribus collationibus quib-
us providere possit Capitulum sed. vac. 528

Dignior.

Dignior judicant in concursu non habet adhuc jus ad po-
tatem. 129
Dignior facta collatio adhuc est libera Episcopo. 129

Dignitas.

Dignitatis ecclesiastica ratio non desinitur ab Ordine, sed
ab administratione & jurisdictione, atqueque dignitas
ab alio jurisdictione, & digniore administratione.
630. 2
ad dignitatem majorem constituendam, quae cura anima-
rum attendatur. 630. 2
ad dignitatem requiruntur gradum etiam sequenti habere
privilegia Doctoratus ab Urbe Roma nullo ex parte
prioris à peritis personis seu officialibus misis solus.
117. 4
Dignitas quid sit? 81. 2. 91. 1
Quid sit in sensu rigido, quid in sensu aliquando laxiore?
637. 1
Dignitas quaecunque, cui cura animarum, etiam solus so-
lus extens, vel etiam alia administratione rerum spem-
talem incumbit, sequitur 29 annos trichotus. 43. 1
Dignitatem cum jurisdictione & administratione habet Vicarius
Episcopi. 41. 1. 67. 2
ad Dignitatem dispensationes illegitimas obediunt adhuc ad
quae curant dignitates. 44
ad Dignitatem assumi nequit irregularitas. 45. 1
Dignitas ecclesiastica consistit in praerogativa consue-
tudinis jurisdictionis. 57. 1
Dignitatem omnes alios Vicarius generalis Episcopi preste-
rit. 60
Dignitatem sequitur honorificatio. 60
Dignitas cognoscitur ex eo, quod habere administratio-
nem cum jurisdictione. 57. 1
In dignitate prius representatur Capitulum. 61. 4
ad dignitatem primam potest abicere Episcopo exercere
functiones episcopales. 117
Dignitatem novam erigit nequit Vicarius. 174. 1. 138. 2
Neque ad potest Episcopi, sed potest ad Papam. 220. 1
Collationem restituere potest Episcopus. 214. 8
Non Vicarius sine speciali mandato. 221. 2
Dignitates veritas nomine beneficii non simpliciter posita
in materia favorabili non ambigua aut perjurant.
255. 2
Dignitas habita jure proprio non extinguitur morte pos-
sessoris; secus est in dignitate habita jure alieno. 258. 4
Dignitatem competente alicui tantum jure alieno, commu-
no facta alicui sub nomine talis dignitatis non transit ad
successorem. 191. 4
Secus est de dignitate competente alicui jure proprio. 258. 4
Dignitatem non ecclesiarum sed collationum Coadju-
torum concessit licet collatorum ordinari consensu licet in-
valida. 312. 1
Dila-

& verborum.

Dilapidatio.

Dilapidatio est causa iusta iuxta dandi Coadiutorem per-
petuum.

Dimissoria.

Dimissoria sunt à veniente sede apostolica ad Ordines à
quocunque suscipiendos dare possit Vicarius Pape.

Dimissoria dantur à d Ordine ab Episcopo eo defuncto vel
mortaliter non exsistat.

Dantur à Capitulo s. v. non exsistat ad introitum novi Epi-
scopi.

Circa dimissoria dandis quid possit Capiculum s. v.

Dimissoria prescripti dicuntur etiam licet ad primam con-
secrationem.

Dimissoria pro Ordinibus sine speciali mandato dare nec
possit Vicarius.

Id tamen potest Episcopo agente in remota.

Potest tamen eas de speciali mandato dare Episcopo pre-
sente.

Dimissoria absente Episcopo dare nequit Archidiaconus.

Dimissoria dandi facultas spectat ad Capitulum Episcopo
absente baptismo.

Dimissoria, quibus redditur testimonium de Ordinibus &
vita honestate Clerici peregrinatio dare possit Capitu-
lum s. v.

Dimissoria ad Ordines dare veniunt Capitulo s. v. item pri-
mo annuam vacandam.

Dimissoria dare non est Capituli, sed ejus Vicarii.

Abique dimissoria potest facere ordinari subditos sui non
archidiaconus tunc primum annuam à Vicario suo, etiam non
habente Vicarium Episcopum.

Indubio Episcopo in directu veniente exerceente pontificali,
etiam non esset Vicarius ejus.

Dimissoria acceptis à Capitulo sede vac. non egent Reli-
giosis.

Dimissoria dari subditis à Capitulo s. v. iuxta primum an-
nuum veniens Inducendum non comprehendit Religiosos.

Dimissoria quod à archidiacono dare potest Capitulum primo
annuam.

Dimissoria archidiacono non ratione beneficii, sed alterius rei
dare nequit Capitulum iuxta primum annuam.

Dimissoria, Canonici omnibus diffingantur, concedere
potest unus illorum aut residens.

Dimissoria non sectari concedenda Capitulum iuxta pri-
mum annuam, & ordinari in vim illam quam primum
securantur.

Dimissoria à defuncto Episcopo vel etiam à Capitulo s. v.
dantur revocare potest novus Episcopus.

Secus est de dimissoria datis à Pape vel Nuncio apostolico.

Dimissoria quilibet dare possit Vicarius Capituli.

Dimissoria veniunt varie sunt species.

Dimissoria sunt ut quandoque pro testimonialibus, que
promoveantur ad Ordines de moribus & vita commen-
dant ordinant.

Hæ conceduntur à Prelatis etiam inferioribus, modo ha-
bent jurisdictionem quasi episcopalem.

Hæ tamen solis hodie ordinem continent esse non
debent.

Requisitur etiam dare ab Episcopo origo.

Dimissoria accipiuntur etiam pro illis, que dantur appen-
dentibus, & vulgo apostolici dicuntur.

Accipiuntur etiam pro illis, quibus datur Clerico licentia
peregrinationis, & in quibus dimittitur à potestate Episcopi,
que etiam formate dicuntur.

Hæ dare non potest inferior Episcopo, & in specie Archi-
diaconus.

Dimissoria de tertio dicuntur, que non tantum non con-
dant subditum, sed & ei dant facultatem suscipiendi Or-
dines ab illo Episcopo.

Hæ dimissoria etiam dicuntur formate vel secretas.

Hæ dare nequit Archidiaconus aut alius Episcopo inferiori
sive bupar confectis.

Hæ dantur ab Archidiacono vel Vicario generali habende
pro nulla.

Dimissoria hæ denegant juri episcopali, quod habet ad
ordinandos Clericos sibi subditos.

Hæ dimissoria suis subditis regularibus & secularibus
concedere possunt Prelati, habentes cum separato terri-
torio jurisdictionem quasi episcopalem in parochos &
parochianos.

Dimissoria dandi facultatem Episcopus concedere potest
alteri.

Dispensare, Dispensatio.

Dispensare in irregularitatibus qualiter possit Episcopus &
Capitulum s. v.

Dispensare in his casibus potest Capitulum s. v. in quibus id
potest Episcopus presentate ordinaria.

Dispensare potest etiam in his casibus, qui per accidentem
veniunt propter impedimentum ad eundem Episcopum sive
Episcopum, seu ordinariam jurisdictionem Episcopi.

Dispensare in votis & juramentis, in quibus id potest Epi-
scopus, potest Capitulum s. v.

Item in petitione dotali.

Item in illegitimitate ad maiores Ordines & simplicia beneficia.

Item in inferioribus Ordinibus.

Dispensatio habet levis restitutionis in integrum.

Dispensare sapit gratiam & liberalitatem.

Dispensare non continetur in generali mandato Vicarii.

Potest tamen hoc ipsum exceptiones aliquas.

Dispensare est jurisdictionis.

Dispensare non est ad hoc merè voluntarius.

De dispensationis facultate ab Episcopo validitate cognoscere
nequit Vicarius.

De dispensationis apostolicæ obsequio cognoscere po-
test Episcopus.

Non potest id ejus Vicarius sine speciali mandato.

Dispensare in gradu secundo nisi cum magna Principibus,
& ob causam publicam veniam per Talem.

Dispensare, etiam cum adeo ingens ratio non est debet
proprium iustitiam.

Ad dispensandum in sua legibus tenetur superior ex mul-
titudine peccatorum, vel tanto ex honestate personarum.

Ex lege charitativa & debito aliquo legali iustitia dispen-
sare quandoque tenetur superior.

Dispensatio papalis est singulis iocis.

Dispensatio cum illegitimo ad omnes Ordines sacros non
sufficit ad beneficia.

In dispensatione facultate generali non comprehenditur fa-
cultas minores & minus penas.

Dispensare in denunciationibus matrimonialibus qualiter
possit Vicarius.

Dispensare in impedimentis matrimonii nequit sine speciali
mandato.

Dispensationis gratia facta ad validandum matrimonium
& simul ad legitimandum prolem qualiter substat, si
data sit iuxta formam contractus, ad legitimandum nihilominus
prolem.

Dispensare cum possit Vicarius Capituli in universalibus, in
quibus id potest Capitulum vel Episcopus.

Non potest dispensare in inferioribus sine speciali mandato.

Nec cum illegitima & d Ordines minores.

Distributiones.

Distributiones ut locutur Vicarius Episcopi Canonici, de-
bet inducere habitu canonicali sedetia stallo seu Canoa-
nicatus.

Distributiones non percipiunt ab eis à Choro tuncque
fieri.

Nec in hoc parochiam illi ulla conferuntur.

Distributionem de pectore percipere nequit, unam tamen
Vicarius, alteram tamen Canonici.

In distributionibus ad contrarium servit per proventum
Canoniarum vult Inducendum.

In distributionibus aut & qualiter conferre possit Vicarius
dictam servum partem.

Distributiones aut studis Coadiutor excommunicato la-
cari nequit Coadiutor.

Distributiones sibi laicis nequit excommunicatus.

Distributiones ab eis Coadiutor laicis Coadiutor.

Index rerum

Diffinitiones non amittit Coadjutor nisi impediatur no-
leus pro se inferre Coadjutorum, nisi per hoc peccet.

414.

Distributiones & fructus etiam in absentia lucratur Vica-
rius Capitali.

600.

Doflor.

De Doflore jureconfulto, non de Doflore Theologo lo-
quitur Trident. quoniam de Doflore loquitur.

357. f

Doflorum Theologi electio in Vicarium Capituli est iuris,
ubi habent potest. Doflor Juris Canonici.

357. f

Non Doflorum, fed Magiftrorum omnino vocat Coad-
jutorum, obviaque ad Dignitates adsum volunt Theolo-
gus.

357. f

Doflor in Jura Canonici cui potius quam Theologum
Concilium deputari voluit in Vicarium Capituli.

357. f

Doflor promoveus in publica Univerfitate debet esse Vi-
cariorum.

357. f

Doflores bullis dicuntur promo- extra publicas Univer-
fitates.

357. f

Doflorem de gratia quando Capitulum tenetur eligere in
Vicarium suum?

356. f

Doflor an fufficiat Vicarius Capituli.

357

vide v. Capitulum.

Doflor exars nequis Vicarius Epifcopi, causa quae con-
trahit ex privilegio potest Epifcopi.

357. f

Dofloratus.

Ad Dofloratum promovendi privilegia conceffa Comiti-
bus Palatinis, & quibuscunque aliis revere Pius V.

357. f

Dofloratus non necessarii requiritur in Vicario generali
Epifcopi.

49. f

Dofloratus in Theologia in ordinem ad Vicarium non ha-
betur in confideratione, fed magis Dofloratus in Jure.

49. f

An Dofloratus in Jure civili fufficiat ad Vicarium? 49. f

Dofloratus aut Licentia in Theologia vel Jure Cano-
nico requiritur in Archidiacono.

49. f

Dofloratus ex privilegio non iurificti, ut quis ad illam Di-
gnitatem promovetur.

49. f

Archidiaconus tamam exeat omni curia animarum & juri-
fdictione non necelfarii debet esse Doflor.

673

Dominium.

Dominium claufum vel in folium qualiter simul esse po-
tuit penes duos?

69. f

Donare.

Donare adhuc nequit, qui concessa fidei adminiftratio
bonorum.

1. v. 2. 2. f. 1

Ecclefia.

Ecclefia quodam bona fructibus accepta à Domino tem-
porali legibus legibus fandiabus laicorum.

69. f

Ecclefie omnino exemptae habent iurisdictionem quali
epifcopalem acquiritur Cathedralibus.

449.

Inter ecclefias Cathedralis vel abbas exemptas, non qui
sunt utraque Cathedralis, & inter alias Collegatas in-
feriores diffinitio in ordine ad causandas iurisdic-
tiones mortuorum faturum.

411. f

Ecclefia interpretative vocare censetur ob inhabilitatem
Praefati, vel ob excommunicationem.

454

Ecclefia dicitur vacare quasi per mortem, dum caput Epi-
fopus à regna.

454

Ecclefia vacans competatur pupillo, & fructus jure mino-
ris.

491. & 494. f

Ecclefias novas diffinitio licentiam Regularibus dare ne-
quit Capitulum C. v.

491. f

Ecclefia laicaliter edificata nequit fua licentia Superioris.

497. f

Hanc dare potest Capitulum f. v.

373. f

Electio, Eligere, Electus.

Electio nulla ob non habitam pluralitatem votorum revo-
canda potest per accessum ceterorum extra Capitulum.

373. f

Electio est nulla & restricta dicitur, in qua idoneus quis si-
gendorum reponitur.

373

Ad electionem legitimam non fufficit mediocris, fed requi-
ritur pluralitas votorum.

373

Electio de digno facta à minore parte Capituli valet, minore
parte locum eligente indignum.

373. f

Electus à mediocris votorum potest minoris fua suffragio
liberè dare suum votum, & hoc efficit pluralitatem vo-
torum.

373. f

Limitatur idem.

373. f

Electio non dicitur facta à Capitulo, dum non est facta à
majori parte collegialiter congregata.

373

Ad electionem legitimam administrandum in concordatis affinitas
in Papa.

373. f

Parit ad electionem à Capitulo ubi possunt iurificti & in-
habiles quandoque saltem admittuntur de peiora certa eli-
genda.

373. f

Electio facienda iure incrementis.

373

In electione Vicarii Capitalis qualiter procedendum?

373. f

1. v. 1. & seq.

Non est electio disputatio talis Vicarii.

373. f

Electio propriè talis egeret confirmatione.

373. f

De electionis votis forma bene vel male servata solet qua-
ritur in congregatione consiliorum.

373. f

Electio vera non est, sed totum ita dicitur, & speciem quan-
dam illius refert, dum per suffragia Capitalium determi-
natur Coadjutor.

373. f

Electio propriè non sunt illiusmodi adus Capitaliales,
quibus in rem aliquam per vota praestatur contentus.

373. f

Ergo non possit Vicarius vi facultatis conferendi acce-
ptus?

373. f

Electio propriè talis debet.

373. f

Electio ecclesiastica vera & formalis facienda non est de
privato ecclesiae iudicio.

373. f

Electio nunquam est locus nisi vacante praetura.

373. f

Electio etiam ante confirmationem tribuit electo jus ad
praetorem.

373. f

In electione illa minus proprietati Coadjutoris non acqui-
ritur votum transmissum.

373. f

Iure eligendi Episcopum vel Praetorem successorum con-
fessionis Capitalis non in sacro Canonico ut in fa-
gularum, sed apud Capitulum & ecclesiam.

373. f

Idem est de indulto designandi Coadjorem.

373. f

Ad electionem propriè talem fufficiunt vota majora.

373. f

Electio adhuc dicitur concors, cuiusvis alicuius aliam de-
gentis.

373. f

Epilepsia.

Epilepsia est causa fufficiens audiendi Coadjorem.

373. f

Epiopum.

Epifcopus abfolvere potest excommunicationem à Vicario.

373. f

Limitatur hoc ipsum.

373. f

Epifcopus non potest dequir causam delegatam Vicario.

373. f

Epifcopus solus agnoscit potest sibi abfolvere Coadjorem
temporalem.

373. f

Epifcopo non dum consecrato reddito inhabili ob laenam
vel inhabilitatem non est dandus Coadjutor, sed in totum
revertendus.

373. f

Epifcopus ob lepra non est amovendus ab Epifcopatu.

373. f

Epifcopus quandoque sub punitate, quod procedit in po-
ligeris sedis apostolicae, debeat potest iurificti Me-
tropolitani.

373. f

Epifcopi fua collatores ordinarii beneficiarum, in quo-
cunque mente vacarunt.

373. f

Epifcopum ea iusta causa capere potest Papa, ut Epifcopa-
tum dimittat.

373. f

Epifcopus non tenetur cum confilio vel auxilio Coadjuto-
ris ubi dicitur ob laenam & inhabilitatem confare bene-
ficiis.

373. f

Limitatur hoc ipsum.

373. f

Epifcopus habens Coadjorem, quo praesentio, potest Vica-
rio suo delegare, quae Coadjutor potest & vult praestare.

373. f

441.

Epifcopo ducto in captivitatem, ecclesia dicitur quasi va-
care.

447. f

Epifcopus quandoque dicitur agere in remota.

447. f

Epifcopus solus fundat de iure intercessionem legem iudi-
catorum ordinatis in sua diocesi.

447. f

Epifcopus debet iurisdictionem in omnia monasteria sua
diocesis non exceptis.

447. f

Item intercessionem requirit in his, quae ad diffinitionem in-
ligentiam potest, Praetore faciente suam officium in
caso de id negligente.

447. f

447. f

Episcopo mortis exspectante heretico seles verè viciat. 454
Episcopo electis contrarium non recipere pulchrum, non
potest Jure licentiam habere, ut ab alio Episcopo oc-
cideretur. 466
Episcopus potest pro libris scriptis à Capitulo C. s. ut & à
parochialibus suis revocari. 470. 3
Episcopo scilicet procedendi in causa heretici non com-
petit pure et absolute, sed Delegatus. 471. 3
Episcopus potest absolvere à quacunque excommunicatione
non relictas P. p. 476. 1
Item à quacunque excoletia etiam Papa reservata non va-
lenes accedere à sedem ipsam. 476. 2
Potest absolvere à quibuscunque casibus papalibus oculis
quocunque sibi subditos in loco consuetudinis. 477. 1
Episcopo licet si subdere possint subditis Praetorum exem-
ptorum non obinde ad obtinendam absolutionem vel di-
spensationem in casibus Papa reservatis. 478. 3
Episcopus non homicida voluntario etiam occulto dispen-
sant nequit, ne quidem ad minoria vel beneficia simpli-
cia. 478. 4
Ad Episcopum species aggregare. 481. 2
Episcopi sunt veri principes ecclesiastici, & non Vicarii
Papa. 481. 2
Episcopus refert personam eisdem privilegii principis.
481. 2
Episcopus inter ordinarium habet privilegium casus omnes
quomodolibet spectantes ad forum ecclesiasticum, cognos-
cendis in prima instancia. 485
Episcopus tenetur orare subsidium charitativum. 488
Episcopi facultatem illam visitandi exemptos an habeant ut
ordinarium, an ut delegatum? 503. 1. & 2
Episcopo vetum exercere pontificalia in aliena diocesi
sine venia Ordinarii illius. 508. 2
Episcopus confirmatus, etiam excoletio consecratus, exigere
potest beneficia. 518. 1
Episcopus juratorum, quod habebat quod Episcopus do-
nat alteri laico nequit sine consensu superioris. 519. 1
Episcopus non potest donare juratorum in beneficio,
quod alius non erat subiectum juratorum. 519. 2
Episcopo quo iure competat & qualiter obveniat collatio
beneficiorum? 525. 1
Episcopus ecclesiam exemptam visitare nequit, nec eam ut
ordinarius habere. 535
Episcopus tenetur abstinere ab exercitio secularis iurisdic-
tionis, quamprimum ei impositum absolventi à prioris
ecclesie visitato. 543. 1
Episcopus propriè se propriè dicitur sponsus ecclesie,
550.
Episcopi adfuentes in Vicariis aliisque officiales impo-
nunt taxationes ad restitutionem damnorum inde secu-
torum. 557. 2
Episcopus sine licentia Papa nequit occupare parochiam in
suo vel ecclesie Cathedralis territorio. 558. 2
Nisi pro tempore duorum mensium alibi ei permisso.
561. 2
Episcopus non potest processiones publicas & generales in-
ducere sine consensu Capituli. 568
Episcopus ad unionem faciendam eget consensu Capituli Ca-
thedralis. 601
Episcopo novo reservanda emolumenta proventus ex ja-
cendis C. v. 607
Episcopus non potest se immiscere administrationi aut li-
cetur confirmationis vel promotionis sine facta à Papa ex-
pedita & oblatas Cap. 613. 1
Immutatur hoc ipsum. 615. 1
Episcopus omnes potest potest rationes à Vicario Capitu-
li, non oblatas, quod in eas reudat jam Capitulo.
616.
Episcopus impeditur vel nolens exercere functiones ponti-
ficalis in celebratione Missarum solennium &c. non po-
test in preiudicium primæ Dignitatis sibi subalternare
alium. 635
Episcopus ad jurisdictionem in Regularibus fundatam inco-
nstitutionem habet, quous ostendit, monasterium suum in-
tra fines huius diocesis. 643.
Episcopus obtrahit in petitione, quous Monasterium
ostendit nequit exemptionem. 643
Episcopus tenetur iotta biennium visitare totam diocesim
à aliis ubi ea tam ampla non est, singulis annis. 651. 2
Potest illi, dum impeditur, facere per alium. 651. 2
Potest inhibere Archiepiscopo visitare, dum in non vult vi-
sitare per se. 651. 2
Potest tamen inhibere Archiepiscopus, ut ex rationabili
causa visitare possint per alium. 651. 3

Episcopi interelli scilicet, an ab Archiepiscopo statuantur idem
in Communi. 651. 3
Episcopo intra mensem reddenda ratio visitationis, etique
acta exhibenda. 651. 4
Potest episcopo interelli visitare ecclesias visitatas ab Archi-
episcopo. 651. 4
Episcopi ad insigendum Archiepiscopo aliisque visitato-
ribus quanta obligatio? 651. 4
Potest episcopus Archiepiscopo ad expediendam visitatio-
nem preficere terminum & nominationem, ne ecclesia
visitanda sint omnes. 651. 4
Episcopus iure communis ac Tridentini adhibendum habet
super iurisdic. spirituali in omnibus ecclesiis, etiam Re-
gularibus, sine Diocesi. 651. 5
Episcopus visitare potest monasteria commendata, in qui-
bus non viget disciplina regularis. 651. 5
Item monasteria seu ecclesias Regularium, quæ simul sunt
parochiales. 651. 5
Item ecclesias parochiales unitas perpetuo monasterio,
651. 5
utrum sint Canoniarum Regular. & in his Generalia se-
dem ordinarium & principalem habeant. 651. 5
Episcopus regularis administratorem parochiam, si in cura
animarum vel sacramentorum delinqueret, punire potest
iure exigentia ecclesie. 653
Non tamen, si delictum aliud commisit, sed debet cum
tunc denunciat superius, qui si cum eo pariat, & de
hoc docet episcopus, potest in eum tanquam sedem a.
post. delegatum punire. 653
Episcopus ordinatus in idem locum praesentatum sibi ab Archi-
episcopo tenetur eum suscipere. 659. 3
Episcopus percipsum vel per alium, pectore Archiepiscopo-
ni, potest ordinandum examinare, & in ejus mores a-
liisque loquere. 659. 4
Episcopo assistere & ministrare qualiter tenetur Archiepiscopo.
667
Episcopo sollempniter celebranti assistere semper à prima Di-
gnitate. 667
Episcopus digniori electo ea approbata consensu non ce-
retur, sed potest priorem devotio collationem ad in-
pensionem. 672. 2
Episcopus dant potest Vicario suo facultatem conferendi
omnia beneficia spectantia ad suam collationem. 674
Non seto alteri quam Vicario suo. 677
Episcopus ad conferenda beneficia nequit constituit spe-
cialem Vicarium. 679. 1
Amplius id vult. 679. 1. & seq.
Committit nequit alteri collationem certi beneficii vicari-
tati. 680. 1
Limitatur id ipsum. 680. 1
Episcopus censetur praesens in diocesi. 687. 1
Episcopus post consecrationem à se facultatem conferendi Vi-
cario potest eum eodem concurrete & eum praesentare.
687. 1
Episcopus dando illam facultatem censetur dedisse auto-
ritate. 687
Episcopi collatio in dubio, quia plura concurrunt, prefe-
renda. 687. 2
Episcopus stare tenetur collationi illam legitime à Vicario
suo. 687
Episcopus, Vicario conferens indigno, potest alteri con-
ferre idem beneficium. 687. 2
Episcopus per captivitatem libertatem non nisi de facto a-
mittit. 692
Episcopus per captivitatem non censetur civiles moeroris
quod habitum jurisdictionis, sed tantum quod ad exer-
cium illius. 692
Episcopus Vicarium confirmatum à Papa ad vicem revo-
care nequit. 693
Idem videtur, si Papa simpliciter constituit Vicarium.
693. 1
Episcopo excommunicatione qualiter extinguatur aut so-
lpendatur jurisdictionis vicari. 693. 2
Vide v. Excommunicatus, Jurisdic. 693. 2
Episcopus potest esse Vicarius alienius Episcopi 694
Episcopus amoto vel mortuo suo Vicario, nequit expedire
excommunicationem factam Vicario suo sub nomine Vicari-
tatis. 699
Episcopus in causis Vicarii suo sub nomine Vicarii à Papa
commisus non potest se immiscere aut quicquam im-
ponere. 699
Episcopus potest cognoscere de delicto Vicarii sui, tuncque
punire, si ea persona privata delinqueret. 704. 1
Item

Index rerum

Item si deliquit in a. in obsequio officii sui, & ipse Episcopus non est participat culpæ 300. 2
Episcopus tenetur exhibere Vicarium suum, vel officium delinquentem. 300. 2
Item recusat de dilecto Vicarii sui. 300. 2
Non potest esse Juxta in Vicarii sui causa. 300. 2
Intelligenda hæc, ubi Episcopus ipse percipit culpam. 300. 2
Episcopus quando tenetur ex delicto & impunita Vicarii sui, ut ut tenetur ad restitutionem damnum inde fecerit. 300. 2
Episcopus eo vas coarctat nequit ex gestis per Vicarium ante suum ingressum. 301. 2
Episcopus recusat defendere sententiam Vicarii sui juxta laicam. 301. 2
Episcopus gesta à Vicario canonice revocat aut impugnare nequit. 301. 2. 79. 3
Episcopus perperam acta à Vicario suo defendere debet. 302. 3
Potest retractare factam ab eo compositionem in peccatis. 302. 3
Potest, non obstante compositione facta per Vicarium, mutari una depositio in pecuniariam, de novo inquirere & eorumdem deponere. 302. 3
Episcopus peccat dissolvendo sine causa super pena depositionis transmissam illam in pecuniariam. 302. 3
Episcopus potest agere de injuria illata Vicario suo. 304
Episcopus, quatenus est de jure comment, est collator beneficiorum omnium in quocunque modo vacantium. 305. 2
Episcopus habens actum ecclesiam propriam regendam constituitur potest Conducere aliter Episcopi. 305. 3
Episcopus licet gravior aliter impedire potest ex potestate potestatem aliter sibi adiuvantem temporalem. 305. 3
Episcopus suffraganeo metropolitanus dare potest Conducere. 305. 3
Episcopus impeditur si nolit assumere Conducere, res de se tota ad Papam. 305. 3
Episcopus potest Vicariis inferioribus concedere Conducere temporales. 305. 3
Limitatur hoc ipsum. 305. 3
Episcopus absolutus & generaliter delegatus potest alicui facultatem abolerendi a casibus ibi selectis, vel etiam ad se derogans ob difficultatem accedendi Papam. 305. 3
Episcopus quando abolvere possit a casibus Papæ reservatis. 305. 3
Episcopus non potest Vicario suo concedere facultatem abolerendi ab hereticis. 305. 3
Episcopus non licet nec concessit dare potest indulgentias. 305. 3
Episcopus potest habere officiales armatos pro executione iustitiae. 305. 3
Episcopus magis potest, ut laici à iudicibus secularibus torquerentur. 305. 3
Episcopus vix casus proxiis minere aut mutare nequit. 305. 3
Neque recipere compositiones super criminibus armatis. 305. 3
Episcopus, dum crimina sunt levia vel extraordinaria, quibus punire inquiri iudiciis arbitrio. penam commutare, & compositionem laicis potest ante hanc sententiam. 305. 3
Episcopus potest generale sententiam dispensandi in de nominationibus monachalium, concedere Vicario & decedere ipso sibi reservare. 305. 3
Episcopus quare Vicarius non prohibetur officium visitare ecclesias, quas visitare solent Archiepiscopi. 305. 3
Episcopus Vicarius tenetur subministrare equos, famulum, aliaque necessaria extra vicium. 305. 3
Episcopus quodammodo censetur agere in remota in nomine ad hoc, ut Vicarius dare possit dimissiones. 305. 3
Episcopus qualiter comparat facultas dandi licentiam ad edicendum nova monasteria. 305. 3
Episcopus causas sibi delegatas non cognoscit ut Episcopus. 304. 3
Episcopus causam sibi delegatam potest specialiter delegare suo Vicario, non ut Vicario, sed ut Delegato. 304. 3
Nequit cognoscere causam delegatam à Papa suo Vicario. 305. 2
Limitatur hoc ipsum. 305. 2
Episcopus plurimum directum neque principaliter inter se

universum non tenetur habere plura Tribunalia & Vicariatos. 305. 2. 3. 1. & 1
Episcopus officium suum ordinarium (ubi sit constitutum Vicarium) aliter committere nequit, nisi id a lege sit permittum. 305. 2
Episcopus removere neque Vicarium suum, ut cum in premissis in delegatone sit facta à Papa. 305. 2
Episcopus nequit engere eorum Dignitatem. 305. 2
Collatam tamen potest restituere. 305. 2
Potest beneficia simplicia, quæ ob inopiam restitui nequeant, remittere ad ecclesias viciniora. 305. 2
Episcopi qualiter sint Vicarii Apostolorum? 305. 2
Episcopi quatenus duo in eadem orbe. 305. 2
Episcopum inagnum quatenus parvum directum constituit sibi possit Vicarium. 305. 2
Episcopus suos confusus & consensu Capituli constituit potest Vicarium. 305. 2
Non ab Episcopo, sed à consuetudine hodieque jurisdictionem qualiter habet Vicarius. 305. 2
Episcopus utrum tenetur constituit Vicarium. 305. 2
Episcopus caput ab inferioribus neque constituit Vicarium. 305. 2
Secus est, dum caput à fidelibus, solum bello iusto. 305. 2
Episcopus autem adeptam possessionem Episcopatus nequit constituit Vicarium. 305. 2
Potest tamen id sibi conferre. 305. 2
Episcopus an & quando constituit potest plures Vicarios? 305. 2
Episcoporum duorum ejusdem diocesis quilibet habere potest suum Vicarium generalem. 305. 2
Episcopus plurimum directum non tenetur constituit plures Vicarios sive principales, sive accessorios sive directos. 305. 2
Episcopus talis satisfaciendo residendo in quocunque una ex illis parte, ubique ecclesiam subdual pro utraque habet. 305. 2
Episcopus habens duas dioceses non unitas, in ea, in qua non residet, debet habere Vicarium generalem. 305. 2
Episcopus potest cû Vicarium aliter Episcopi. 305. 2
Secus tamen est de Episcopo habente actualiter administrationem propriam directam. 305. 2
Episcopus dispensare nequit in morte requisita in Vicario suo, vel etiam ad alia sententia. 305. 2
Dispensare nequit cum Regimine, ut sit ejus Vicarius. 305. 2
Neque ad beneficia canonica. 305. 2
Episcopus tenetur assumere Vicarium literarum, qui per ipsum non potest in an exercere. 305. 2
Alias peccat & tenetur ad restitutionem. 305. 2
Episcopus ut nequit operi parochia in viciniorum aliorum officio ecclesie totæ. 305. 2
Episcopus ex gravi causa dare potest licentiam abedictis ultra 2. menses. 305. 2
Episcopus, qui simul præbendam habet & interfecti Capitulo ut Canonica, sed et debet loco, ubi sedet, & Episcopus non cetera. 305. 2
Episcopus equiparatur Duci, Comiti &c. 305. 2
Episcopus constituit neque iudicem ordinarium, qui debet diversum a se tribunal & jurisdictionem. 305. 2
Episcopus sententiam interlocutoriam à Vicario suo laicis corrigere potest. 305. 2
Episcopus contra sententiam tam suam quam sui Vicarii potest in internum restituere. 305. 2
Episcopo supplicari potest contra gravamen illatum ab ejus Vicario. 305. 2
Episcopus revocare quo casu possit admissionem appellacionis factam per Vicarium. 305. 2
Episcopus causam pendentem coram Vicario suo ad se revocare potest. 305. 2
Item potest illam delegare alicui, licet inhihere, ut in hac vel illa causa iudicet. 305. 2
Episcopus causam pendentem coram alio inferre v. g. Archiepiscopo ad se advocare nequit. 305. 2
Avocare causam potest à delegato Vicarii sui. 305. 2
Episcopus est plurimum voluntarium executor. 305. 2
Dicitur pater & procurator pauperum. 305. 2
In Episcopo causa non iudex esse possit ejus Vicarius? 305. 2
Episcopo pro quibus causa non debet fieri potest ad personam aliter comparandam ab alio iudice ordinario vel delegato, nisi de capitulo & specialis commissioe manu Papæ signata. 305. 2
Secus tamen est quodam Episcopus non residentes in causa, ab quam deposuissent remittere. 305. 2
Episcopus

Episcopi (sacris) subiecti Metropolitano quod ad causas
civilis. 16. 4
Episcopo negligente corrigere suam Vicarium, potest id
Metropolitano. 16. 4
Episcopo non tenetur stare ad maiorem gestio a Vicario suo.
16. 4.
Coram Episcopo, & non Archiepiscopo agendum de malis
factis Vicari. 16. 4
Episcopo retento ut suspecto, an de iurisdictione possit iurisdic-
tio Vicari? 30
Episcopus cum recitari possit recitatio ejus Vicario? 31
Coram Episcopo probanda causa reculationis Vicari. 32.
Episcopo recutato, de causa reculationis cognoscendum ab
tribus. 32. 1
Episcopo habet imperium merum & mixtum. 108. 1
Episcopus in via, in quibus jam ante habebat iurisdictionem
ordinariam, deinde constituitur Sedis Apostolicæ Delega-
tus, procedere potest ut Ordinarius. 111. 1
In eo casu potest Episcopus hanc facultatem sibi specialiter
attributam concedere Vicario suo. 112. 1
Episcopo potest causam sibi a Papa delegatam subdelega-
re Vicario. 121. 1
Episcopus in causa sibi a Papa delegata non ut Episcopus,
sed ut delegatus procedit. 121
Episcopus iustus per dilectionem suam vel solus expedire
aliqua, ut delegatus nequit aliter. 121. 1
Episcopo Vicario suo non Episcopo concedere potest, quod
solum digne est Episcopi. 124
Non tamen insignia istius ordinis, e.g. mitra, baculi, &c.
124.
Episcopo non impeditur per se exercere pontificalia, po-
test tamen ea committere alicui Episcopo. 125. 1
Limitatur tamen hoc ipsum quod ad collationem Ordinum? 125. 2
Episcopo potest dare licentiam Episcopis expulsi a sola
diocesi in sua diocesi procedendi contra suos expul-
siones, & ius dicendi in iura subditos. 126
Episcopus est pastor totius diocesis. 128. 1
Episcopo iure ordinis competit, & spectat ad munus il-
lius pastore populum predicationis verbo Dei & admi-
nistracione sacramentorum. 128. 1
Non potest parochia, ubi ipsi ad hoc spci sunt, sustinere munus
illud predicandi & sacramenta administrandi.
128. 2.
Un nec Religiosi & ad hoc privilegiati a Papa. 128. 2
Episcopo ut pluribus ordinis auctoritatem dispensare po-
test. 128. 2
In pluribus quoque auctoritate sibi a Papa delegata.
128. 2.
Episcopo potestatem dispensandi in omnibus sibi a Sede
Apostolica vel a loco generali ratione dignitatis epis-
copalis per generalis delegationem commissa com-
mittere potest Vicario suo. 128. 2
Et tamen casus a quo comprehenduntur se facultatem dispen-
sandi in casibus episcopalis concessa Vicario. 128. 2
Potest idem Episcopus in casibus papalibus per accidens
ad Episcopum devolvis ob difficultatem adveniendi Pa-
pam. 128. 2
Item potest in casibus sibi specialiter delegatis subdelegare
Vicario potestatem dispensandi. 128. 2
Limitatur hoc ipsum variis. 128. 2
Episcopo iure ordinario absolvere potest excommunica-
tum ob levem injuriam manuum in Clericum.
129. 7.
Si tamen injuria illata Clerico est medicorum, absolvere tan-
tum potest privilegiatus. 129. 7
Si injuria est gravis non potest sine speciali commissione
Pape absolvere nisi eos, qui Papam adire nequeant.
129. 7.

Examen, Examinare, Examinator.

Maximal pro conventu interesse non debet Archidiaconi,
nisi sit unus ex examinantibus. 129. 1
Examinare promovendos ad beneficia non curia de jure
communis est Archidiaconi. 129. 1
Examinare promovendos ad Ordinem est Archidiaconi.
129. 1.
Examinatores qualiter deputare possit Capitulum sed. 129.
129.
Examinatores synodales saltem sex singulis annis depu-
tandi a synodo diocesana. 131

P. Laurentii Piar. Episcop.

Ex Examinantibus his eligendi 3. qui exstent pro con-
cordis perfectione. 131
Si ex Examinantibus bis letis statim aliqui mortui, tota
facultas examinandi spectabit ad superiores. 131
Examinatores alios si conogant non denominati q. qui
precedente anno delecti fuerant, habentur pro legiti-
mis & in officio suo persistunt. 131

Exceptio.

Exceptio quando amplius Regulam? 101. 1. 131. 3

Excommunicatio, Excommunicatus, Excommunicare.

Excommunicatio est actus iurisdictionis, non ordinis.
147. 1. 476. 1. 147. 1.
Excommunicationis gradus est servus disciplina ecclesi-
astica. 147. 1
Et necessaria ad iurisdictionem ecclesiasticam. 147. 1
Ad excommunicationem a delegato Episcopo non extendit
mandatum a Papa datum absolventi excommunicatum
ab Episcopo ejusdem Vicario. 147
Excommunicatus a iussu pape ejusdem Vicario absolvi po-
test a Metropolitano ejusdem Vicario. 149. 1.
Limitatur hoc ipsum. 149. 1. & 1
Excommunicatus tamen male honestis remittitur abso-
lutio ad subrogatum. 149. 1.
Excommunicatus contumax absolvi nequit nisi postea
cassatione de stando jun & expens. 149. 1
Excommunicatus oporteret de necessitate audiri non prius
absolutione. 149. 1
Excommunicatio intentio tentantibus absolvere sine ve-
nia a casibus reservatis Episcopo, movem intelligitur
de Regularibus. 150. 1
Excommunicatus an si Episcopus faciens Clerico cor-
ruptum a laico? 150. 1
Excommunicare sine speciali mandato potest Vicarius.
147. 1.
Excommunicare potest quilibet Juxta ecclesiasticam etiam de-
legatus inferioris a Principi. 147. 1
Excommunicacionem interdictam a Trident. ad solum in-
velacionis & restrict. in integrum devolvere potest Vi-
carius Episcopi. 147. 1
Excommunicare solum incidenter, ne iurisdicchio illius fiat
illusoria, potest Vicarius; non principaliter sic puniendo
etiam. 147. 1
Excommunicatio Vicario, non est excommunicatus subro-
gatus, vel etiam Delegatus ab eo. 150. 1
Per excomm. Vicari subrogatus suspenditur iurisdicchio
substitut. 150. 1. 150. 1
Locus est, dum sub-Vicarius ille non a Vicario, sed ab ipso
Episcopo est substitutus. 150. 1
Per excomm. delegatus suspenditur iurisdicchio Delegati
quod ad causas adhuc integras; locus quod ad jam capias
ante excomm. 150. 1. 150. 1
Excommunicatio Episcopo non valet collatio facta a Vicario?
150. 1
Excomm. non denuncietur nominatim retinet iurid. ejus-
que exercitio. 150. 1. 150. 1
Per excomm. (idem est de suspensioe & interdicto) dum
quis nominatus est denunciatus, non extinguatur iurisdic-
chio, sed manet habundanter, suspensio tantum ejus
exercitio. 150. 1
Excommunicatio indicis adhaerentium Episcopi. 150. 1. 150. 1
Per excomm. Episcopi nominatim denunciati ne quidem
quod ad exercitum suspenditur iurisdicchio Vicarii dum in
a Papa constitutus, vel etiam si ab alio quam Episcopo
delegatus causa etiam sub nomine Vicarii. 150. 1
Excomm. nec fructus nec distributiones sui beneficii luer-
tur. 150. 1
Ob excomm. Coadjuti Coadjutor non est excludendus ab
assistente in divinis. 150. 1
Non tamen potest eodem lueri fructus nec distributiones,
450. 1.
Excomm. prelati vel Episcopi non devaluit iurisdicchio ad
Capitulum, sed reatentur ad Papam, ut provident. 450. 1
Excommunicare potest Capitulum l. 1. 450. 1
Item ab excommunicatione absolvent. 450. 1
Ab excommunicato, quilibet iure absolvere potest Episco-
pus, ubi non est reservata Papa. 450. 1
Per excomm. Capitul. suspenditur iurisdicchio. 450. 1
Capitularia. 450. 1
Excommunicatus potest Vicarius Capituli. 450. 1
Etiam

Index rerum

Etiam singulae personae Capituli seu Canonici, non totum Capitulum. 376. 3
 Excom. pro abolitione remittenda ad suum excommunicatorem. 376. 2, 121, 117, 124, 1
 Excom. absolute potest Vicarius Capituli sine speciali illius mandato. 380. 1
 Ab excommunicat. absolvi nequit, qui excommunicatus, si sententia excommunicationis eorum et delegatus. 380. 1
 Excommunicatus. ut probare possit abolitionem curare debet, ut absolvet eorum Nuncio & scribis. 385. 2
 Excommunicatus est delegabilis. 385. 2
 Abolito quoque ab excommunicatione est delegabilis. 385. 1
 Ab excom. absolvi quotiescumque à Canone relinquitur inf. iuribus, intelligitur soli Episcopo. 385. 3
 Ab excom. maior reservata Episcopo absolvi sine ipsius mandato nequit Vicarius. 385. 5
 Excom. lata per constitutionem inferiorem equiparatur excommunicationi Canonici Papae. 385. 5
 Excommunicationem exemptam ab Ordinario absolvi nequit Vicarius eorum de speciali mandato. 385. 8
 Ab excom. Canonici? *quid iudicent*: absolvi nequit Vicarius sine speciali mandato. 385. 7
 Potest tamen ad ea specialis commissione sui Episcopi. 385. 7
 Ab excom. dicti Canonici quatenus absolvi possit Episcopus. 385. 7
 Excommunicatus à Delegato absolvi nequit ab illo ordinario Iudice vel Delegato. 385. 2
 Excommun. à Delegato Papae à nullo quam à Papa absolvi potest. 387
 Excommunicatus assumi nequit in Vicarium Episcopi. 405. 1
 Impeditur exercere iurisdictionem. 41. 2
 Excommunicatus est quod de quo maxime impeditur. 41. 2
 Ab excommunicatione hominis solus excommunicatus absolvi. 385. 1
 Ab excom. quam totus Vicarius, ipse absolvi potest sine speciali mandato. 385. 1
 Limitatur hoc ipsum. 385. 1
 Ab excom. absolvi potest non Sacerdos. 385. 1
 Ab excommunicatione absolvi non tenetur beneficiarius prebendarius. 385. 1
 Excommunicatio fieri potest à Clerico primo tonitruo. 385. 2

Exemptio, Exemptio.

In exemptione plerum voluntatem ut Episcopus vices suas committere possit alieni, requiritur causa. 384
 Exemptores ad ea quodcumque voluntatem cogere ex officio potest Vicarius. 385
 Excommunicatus quoque tempus prolongare potest. 385
 Ab exemptoribus testamentariorum exigere rationes potest & delinquentes corrigere, cum regularis & exempti sint. 387
 Idem circa exemptores potest Capitulum sede vacante. 488
 Exemptor testamentarius non potest sibi subornare subexemptorem. 384
 Potest tamen officium exemptoris in legatis ad pias causas delegari. 384
 Exemptor parum voluntatem est Episcopus. 384

Exemptio.

In exempta ecclesia, Episcopo negligente constituit Vicarium, eundem non constituit Metropolitani, sed Episcopus vicarius. 383
 Exemptorum Episcopus non solum Papa. 383
 Exemptio an viciis possit Capitulum C. v. 383
 Exemptio monialibus an dare possit facultatem egrediendi Monasterium. 384

Expectativa.

Expectativa non potest concedi ad officia secularia à Principe in praesentem successorem. 487
 Expectativa existit per obtentionem beneficii incomparabilis cum eo, ad quod concessa. 488
 Expectativa concessa ad Dignitates ecclesiasticas non existit morte prebendarii consensus ad illas. 488
 Expectativa ad beneficium cum vocatione non existit.

re morte Papae ante vacationem illius maritum, etiam re integrum, dum ipse non committit consensum, sed ipse esset et non prout extant. 487
 Expectativa tantum odiosa. 389. 1
 Expectativa dicuntur, non quod ipsa perveniunt Ordinarios in collisionibus, sed quod perveniunt temporaria. 389. 2
 Expectativarum regula non subiacent Coadiutorum personae. 388. 1
 Expectativa aliquot promissiones super beneficiis non vacantibus improbat, ita sunt invalidae, ut nullae obsequant. 388. 1
 Etiam expectativa super beneficiis vacantibus regulariter existant morte concedentis easdem integram. 388. 1
 Etiam expectativa respectu Dignitatum collationem consequitur cum consensu ordinis et illorum sui patronorum re ad hoc integram per mortem prebendarii hunc consensum. 410. 1

Fabrica.

Fabricae solium solum per novos Canonicos solvere non tenentur Coadiutores vicarii Coadiutor. 384

Fecundum.

Fecundo spectante ad Episcopum & simul ad Capitulum, Capitulum super hoc cognoscere se & investire potest. 488
 Idem potest Vicarius Capituli. 484. 1
 Secus est de fecundo spectante ad solum Episcopum. 488
 Fecundo spectante privatur ad Capitulum, etiam deinceps, de speciali tamen Capituli consensu cognoscere potest Vicarius. 384. 1

Fructus.

Fructus ex beneficio Coadiutor consequi aequi Coadiutor. 410. 1
 Fructus prebendae stabiliter annexae dignitati lucratur Coadiutor Coadiutor. 410. 1
 Secus dom prebendae hae & non tamen iuxta Dignitatem. 410. 1
 Fructus non tamen dignitatis Coadiutor, sed etiam Canonici sui sibi lucratur Coadiutor Canonici tali dignitate, si tamen in sede Dignitatis, sed si tamen in loco Canonici sui. 410. 1
 Et si fructus beneficii prebendae Coadiutori congruus sustentant. 410. 1
 Limitatur hoc ipsum. 410. 1
 Fructus sui Canonici à suis sibi Vicarius Episcopi in absente. 410. 1
 Fructus sibi lucrari nequit excommunicatus. 410. 1
 Neque etiam Coadiutor Coadiutor excommunicatus. 410. 1
 Fructus & distributiones non amittit Coadiutor, dum ipse iuxta impedire non vult Coadiutorem pro se servare, et si per hoc peccet. 410
 Fructus & distributiones percipere potest iubilatus non debens, et si habet Coadiutorem non residentem. 410. 1

Furius.

Furius non amittit magistrum hunc habitum. 311. 6

Gabella.

In Gabellarum impositionem consentit non licet Capitulo C. v. 486
 Multo minus Vicario illius. 484

Gratus, Gradus.

Gratus, dum requiritur ad Dignitates ecclesiasticas, ad hoc promoveri nequeunt habentes privilegia Doctorum ab Urbe Romae privati submitti solent. 387. 6
 Talis gradus etiam non sunt. 387. 6
 Gradus ab aliquo indultato Censura vel ipso Censura revocari nomine mandatum, qui promovendi prius ad dignitates requirunt gradum. 387. 6
 Gradum quem requirit Archidiaconus. 679

Index rerum

Indulgentias concedendi facultas concedi potest ab Episcopo simpliciter Clerico. 139
Indulgentias dare possunt Cardinales. 140. 1
Item Episcopus electus confirmatus licet non consecratus. 140. 1
Quandoque triam sacerdos. 139. 2

Indultum.

Indultus concessus Universitatibus aliisque, quibus id de jure communi non competit, ad conferendum tacite derogatur per collationem beneficii Indulto a Papa. 314. 2
Indultorum datorum ad conferendum Episcopis derogatio ostendit eam in datione Coadjutoris perperam. 314. 2
Secus est de indultis concessis aliquibus aliis non habentibus de jure communi jus conferendi. 314. 3
Indultum papale denominandi Coadjutores non ostendit praeteritum sive illam denominationem. 315. 1
Indultum Apost. primum non requiritur ad denominationem in Coadjutores talem, qui praeter impedimentorum canonum, propter quod talem est postulabilis ad Dignitatem respectu cuius daret Coadjutor. 315. 1
Indultum dispensationum super electione passiva, ut eligi quis possit in Episcopum, qui jam habet alium Episcopatum, ostendit productionem ad hoc, ut denominari possit in Coadjutores. 315. 1
Ex talis tamen indulti promissione non videtur inferri ambiguitas. 315. 2
Indultis Cardinalium & Episcoporum reprobatur Coadjutoris perperam. 314. 1
Indulta Cardinalium excludunt gentes praeventivas. 314. 1
Indultis his ut derogatur per Coadjutoria tales requirunt expressa derogatio. 314. 1
Per indulta talia non augetur Cardinalibus nec Episcopis proprium jus ipsi a jure communi concessum conferendi beneficia in quocunque minor vacante. 314. 1
Indulta illa non sunt privilegia, quibus tantum remouetur impedimentum illi oblatum ad conferendum per retentionem apostolicam. 314. 1
Cum indultorum horum expressam & specialem derogationem Papa non solet concedere Coadjutoria cum futura successione. 314. 1
Indultus Universitatum, Praetorum &c. quibus extra iura assistentiam ex Mera Papa indulgentiam competi jus conferendi, nominandi &c. non reprobatur Coadjutoria tales. 314. 1
Indulta talia conferendi concessa Universitatibus aliisque sicuti merito favore & privilegio speciali. 314. 1
Concessionis laici non solum praeventivis, sed & gratia praeventivis. 314. 1

Infirmus, Infirmitas.

Infirmitas est causa sufficiens dandi Coadjutores. 310
Quibus ea esse debeat. 310. 2
Infirmitates quae sint in specie, ob quas dari possint Episcopis aliisque Praetoribus. 310. 2
Infirmitas intelligitur de iure ecclesiae. 310. 2

Inquisitor, Inquisitio.

Inquisitores haereticae pravitatis constituti plures in provincia delegati ad investigationem causarum ex speciali favore fidei procedere possunt separatim. 314. 2
Inquisitores haereticae pravitatis non sunt de extero delegati ad investigationem causarum. 314. 2
Inquisitionem qualiter absolvent possit Vicarius Episcopi. 314. 1

Instituta, Institutio.

Instituere sine speciali mandato potest Vicarius Episcopi. 314. 1
Instituere potest ad jurisdictionem episcopalem. 314. 1
Instituere competi jure agnoscitur, relinquitque inter jurisdictionalem, & est fructus jurisdictionis. 315. 1
Instituere potest Capitulum l. v. dum institutio praedicta ad Episcopum. 315. 1
Idem potest Vicarius Capituli sine speciali mandato. 315. 1
Instituere est actus jurisdictionis necessarius, & dicitur collatio necessaria. 315. 1

Est actus iustitiae non contrarius in se rationem gentis. 314. 1
Instituere ea pluribus praesentibus quem maluit, an possit Capis. l. v. 315. 1
Instituere reales Decanos est Archidiaconi, sed non sine consensu Episcopi. 315. 1
Instituere in beneficiis non causis non competit Archidiacono qua tali. 315. 1
An competit id eodem. 315. 1
Instituto, dum faciens non est in iudicio contradicendum, potest fieri extra territorium. 315. 1
Instituto fieri extra territorium nequit, dum est in secessu. 315. 1
Instituto ipsa fieri potest extra territorium, laes sententia de instituendo intra territorium proprium. 315. 1
Ad institutionem praedicti nequit cum cognitione iudiciali causa extra territorium. 315. 1
Instituto cum cognitione extrajudiciali instituendi fieri potest extra territorium. 315. 1

Instrumentum.

Per instrumentum publicum debet probari iurisdiclio ordinaria. 315. 1
Instrumentum publicum faciens fidem de Vicariis sententiarum Episcoporum eorum sigillo munitur. 31. 2
An ad hoc, ut instrumentum publicum efficiatur exemplum tantummodo est originali, authenticum publicum perferre possit Vicarius. 317

Interdictum, Interdicere.

Ab interdictio qualiter absolvent quare Vicarius Episcopi. 314. 1
Interdicere potest Capitulum l. v. 317. 1

Interstitia.

In interstitiis qualiter dispensare possit Capis. l. v. quibus Vicariis. 310. 1
Interstitia non observant ordinari non incurritur excommunicatio. 310. 1
In interstitiis dispensare nequit Vicarius Capis. sine speciali mandato. 316. 2

Irregularis, Irregularitas.

Irregularis nequit esse Vicarius Episcopi. 316. 1
Irregularis, qui participavit in causa sanguinis. 316. 1
Irregularis nequit promoveri ad Ordinem. 316. 1
Irregularis est incapax jurisdictionis. 316. 1
Irregularis facta delegatio est valida. 316. 1
Irregularis non est Episcopus faciens iniqui Clericum per iudicium secularium, qui deinde ad mortem condemnatur. 316. 1
Sine irregularitatis periculo potest Capitulum l. v. per missos suos procedere in causis criminalibus. 316. 1
In irregularitate qualiter dispensare possit Capitulum l. v. 317. 1
In irregularitate qualiter dispensare nequeat Praetor Episcopo inferior. 317. 1
In irregularitatibus omnibus non deductis ad suam consequentiam dispensare potest Episcopus. 317. 1
Limitatur hoc capitulum. 317. 1
Irregularitas dicitur & atiendo ab Ordinibus vel prima morte & indidit & a Vicariis Episcopi. 316. 1
Irregularitatem incurritur ex homicidio non amittit privilegia clericalia. 316. 1
Secus tamen est in irregularitate incurritur ex bigamia. 316. 1
Per irregularitatem non amittitur iurisdiclio. 316. 1
Excepta irregularitate contracta ex bigamia. 316. 1

Inhibito.

Jubilaei privilegium conceditur in remunerationem exhibitae personalis laboris per ipsum jubilatum. 317. 1
Jubilantem perferre nequit Coadjutor ex servitio Coadjutoris. 317. 1
Vi Jubilantis exemptus & acidentis Coadjutor potest laicis fructus & distributiones, etiam ejus Coadjutor non resident. 317. 1
Jubilanti Coadjutori non praedicta possit Coadjutor. 317. 1

Index.

Judex in causis sui Episcopi potest esse Vicarius. 37
Judex ecclesiarum potest recipere Afflictos. 37
Judex imperialis iurisdictionis est, quod sequitur afflictos iurisdictionis. 37
Judicibus pluribus in solidum constitutis, an & qualiter unus sine alio procedere possit? 37
Judex ecclesiasticus in causis mixti fori non potest procedere contra laicos per viam capitis & incarcerationis. 147
Cura iudicis laici non sinit Clericum concedere acquit Episcopo. 178. 1
Judex laicus sine licentia Episcopi intrare non potest forum ab Ecclesia autem in causa, in quo in non gaudet immunitate ecclesiastica. 178. 2
Judices ordinarii quoque sunt subditi in Vicario generali Episcopi ad universalem causam. 201
Judicibus ordinariis, qui ad universalem remanent in aliquo territorio non habent, sed tantum potestatem imperpetuum iudicandi, non competentiam in integram. 205. 2
Judex ecclesiasticus est perferendum banchum seculare. 215. 1
Litigare hoc ipsum. 215. 2
Judex nullus Comes Rom. potest cognoscere de causis in prima instantia. 217
Judices imperiales esse possunt assumendo Afflictos. 277. 7
Judex omnis Ordinarius delegatus potest. 279. 1
ad iudicem ordinarium potestatem requiritur scriptura. 31. 2
Judex qui fori maiorem quoad est nequit Vicarius Episcopi. 45
Judex ubi vel in provincia esse nequit originarius illius. 47. 1
Judex esse non potest illius. 49. 1
Per Judicem ipsos Canonem statuta tractanda non sunt ex his matrimonialibus. 49. 1
Judex imperialis est legitime sine Canonibus. 49. 2
A iudice, qui communiter sed et tunc potest legitime, acta valent. 36
Judex ecclesiasticus simpliciter majores iudice seculari. 56. 1
Judicem dare potest Vicarius generalis. 60. 1
Judex ordinarius omnis propriam iurisdictionem. 62. 2
Judicem ordinarium constituitur necesse potest nisi Principi imperialis. 64. 4
Judicem ordinarium, qui habet tribunal & iurisdictionem diversam a se, constituitur nequit Episcopo. 69. 4
Judex excoheret suum, quod intellegendum prononciatur, excoheret de iure potest. 74. 4
Judex sine processu causae non refutere potest in integram in calibus, in quibus sententia non transit in rem iudicatam. 78. 3

JURAMENTUM.

In juramentis, in quibus ad potest Episcopus, dispensare potest Capitulum s. v. 479. 2
à juramento potest absolvi Capitulum s. v. 4. 6
Juramentum fidelitatis recipere à beneficiis est actus iurisdictionis. 216
ad juramentum qualiter recipi possit Coadjutor in vita Coadjutor. 425. 3 & 4
In juramento dispensare nequit Vicarius Episcopi sine illius speciali mandato. 229. 1
In juramento an absolvi potest Vicarius. 229. 2
In juramento in defectu solent res, dum excoheret non satis probat, etiam res ipsa non probat, nec ad iudicia ad tortorum. 207
Juramentum canonice purgationis deservit nequit Vicarius sine mandato speciali. 207
Juramentum talis delatio est non imperii. 207
Juramentum fidelitatis à beneficiis recipere potest Vicarius. 229. 1
Juramentum fidelitatis à vassallis Episcopi recipere nequit Vicarius sine speciali mandato. 229. 2

Jurisdicchio.

Jurisdictionem non ab Episcopo, sed à consuetudine habet Vicarius. 10
Jurisdicchio in caso suspensio longae & semper absens Episcopo devolvitur ad Capitulum. 27
P. Laurenti Vicar. Episcopalis.

Jurisdicchio ordinaria debet probari per publicum instrumentum. 15. 2
Jurisdicchio non amittitur antequam per irregularitatem & commisso seu delegato facta sit, sive per irregularitatem. 46
Jurisdicchio tamen amittitur per contractum bigamiam. 46
Jurisdicchio ordinariam habet Ordinarius toleratus à Superiore. 51
Jurisdicchio ecclesiastica major est Jurisdicchio seculari. 67. 1
Jurisdictionem ordinariam habet Vicarius generalis Episcopi. 69. 1
Jurisdicchio Episcopi est ordinaria. 69. 2
Jurisdicchio delegata est diversa à Jurisdicchio delegata & ordinaria. 69. 1. 29. 3
Jurisdictionem ordinariam habet is, qui dare potest Jurisdictionem. 69. 2
Jurisdicchio ordinaria excoheret, quae conceditur in certo territorio. 69. 2
Jurisdicchio Episcopi & Vicari est eadem & diverso tamen modo est in utroque. 9. 2. 300. 2
Jurisdicchio auctor non est in lege officio Generalis Vicarii. 69. 3
Jurisdicchio ordinariam quando sit perpetua & irrevocabilis. 69. 3
Jurisdicchio Episcopi in qua Vicario est tamen accessoria, & quod ad excoheret. 69. 3
Jurisdicchio ordinaria competet Vicario Capituli. 70. 1
Non tamen Vicario Episcopi hoc ipsum. 70. 2
Jurisdicchio quod ad actus, qui speciale mandatum requirunt, quando sit ordinaria. 70. 2
Jurisdictionem à lege qualiter accipiat Vicarius Episcopi? 72
Jurisdicchio Vicarii qualiter diffinit à Jurisdictione Episcopi. 73. 2. 79. 2
Jurisdicchio Vicarii tam respectu primae instantiae quam appellacionis cum ecclesia possente Episcopo delegante in excoheret specialiter delegata alicui? 71. 1
Jurisdicchio in subditos Praetorum Episcopo subditorum habet Vicarius generalis. 72
Jurisdicchio excoheret potest Vicarius tam presente quam absente Episcopo. 74. 2
Jurisdicchio non habet Vicarius Archiepiscopi in Episcopos suffraganeos, & quique Vicarios. 76. 1
Litigare hoc ipsum. 76. 2
Jurisdicchio excoheret potest Vicarius in quovis loco diocesis. 77. 1
Jurisdictionem voluntariam etiam excoheret potest extra diocesis. 77. 2
Jurisdictionem voluntariam actus lapsones meram gratiam excoheret nequit sine speciali mandato Episcopi. 78. 1
Jurisdicchio excoheret nequit Episcopo excoheretato vel impotente. 80. 1
Jurisdicchio Episcopi suspenditur per excoheretationem. 80. 2
Accus tamen est, dum est excoheretatus toleratus. 80. 4
Jurisdicchio subvassalis qualiter esset excoheretato Vicario? 80. 2
Jurisdicchio delegata ecclesia cessante Jurisdicchio delegante, et adhuc integra. 80. 3
Jurisdicchio Vicarii an declinari possit Episcopo tolerato ut suspensio? 80
Jurisdictionem non afficit suspensio, sed periclitum. 80. 1
Jurisdicchio habitam à pluribus in solidum quisque separatim excoheret potest, & datur locus periclitum. 80. 2
Pluribus eorum simul casu excoheret inchoantibus, non bene alius non impeditur procedere nequit. 80. 2
Jurisdicchio non habet per incertitatem nec interfecutionem. 81. 1
Jurisdicchio, & quique excoheret in solidum habent quicunque Ordinarii simul etiam simpliciter. 81. 2
Jurisdicchio, dum con. est à pluribus, non in singulis, sed in universis, non contentum in solidum contentum. 81. 2
Jurisdicchio in solidum se habent plures delegati ad universitatem causarum? 84
Jurisdicchio secundum de divisi nequit, ita ut pluribus secundum diversas partes competat. 85. 1
Potest tamen competere pluribus, singulis totum, non tamen universaliter habent. 85. 2
Jurisdicchio.

Index rerum

jurisd. dum compet. pluribus collegialiter, inquli tam
esse exerceat, sed Collegium. 25. 2
Et tunc sententia non valet, nisi lata à majori parte. 25. 2
Jurisd. in se indivisibilis nisi potest ratione temporis &
loci. 25. 2
Jurisd. ordinatur est prorogabilis à caso ad alium casum li-
mitem. 205
Secus est de jurisdictione delegata. 206
In ista delegata Episcopi non usantur ad Capitulum sed. vac.
t. 1. 2
Jurisd. vel potestas delegata Episcopis ratione dignitatis epi-
scopali à casu in ordinem. 221. 2
Jurisd. Episcopi firmior est quam Vicarii. 222
Jurisd. commensuratur à exercitio Vicarii sive speciali manda-
to, potestas ipso jure est unita. 240. 2
Jurisd. omnia prelatum ordinaria, auctoritatem habet pote-
statem aliquam coextensionem. 240. 3
Jurisdictionis actus est excommunicatio. 247. 2. & 2
Jurisd. ordinarius nemo Princeps inferior concedere po-
test aliter. 252. 2
Jurisd. non proprio nomine sed alieno habet Vicarius ge-
neralis. 252. 2
Jurisd. Vicarii licet sit ordinaria, existit tamen in eo per mo-
dum delegationis. 252. 2
Jurisd. ordinarius à eadem cum Vicario generali habent
libertatem ab eo ad interventionem casuum. 252
Jurisd. delegatus suspenditur quod ad causas adhuc integras,
non quod ad jam ceptas, per excommunicationem dele-
gatus. 252. 3
Jurisd. delegatus à Vicario est distincta ab hujus jurisdictione.
252. 3
Jurisd. substituitur à Vicario, hoc excommunicatio, suspen-
ditur tam quod ad causas jam ceptas quam adhuc inte-
gras. 252. 3
Secus ratio est, ubi habitus iste non est à Vicario de-
legatus sed ab alio. 252. 3
Jurisd. simplex non exerceatur per liberum seu nobile judi-
cium officium, sed per metropolitanum. 252. 3
Jurisd. voluntaria exerceat potest contra territorium pro-
prium. 252. 3. 277
Jurisd. voluntaria etiam delegata, & quidem ab inferiore
Princepe tunc à superioribus ratione terminum. 252. 3
Jurisd. civilis, est quod spirituale, & est unita cum ven-
dite. 252. 3
Jurisd. etiam merè temporalia vendi prohibetur. 252. 3
Jurisd. etiam secularia venditio & locatio restandi in sub-
ditorum gravamen & judiciorum subversionem. 252. 3
Jurisd. demandata alicui expulsi, dum in à loco, in quo
exercebatur, accedit ad locum, in quo tenetur residere.
252. 3
Jurisd. Episcopi per captivitatem illius tantum suspenditur
quod ad exercitium, quod devolvitur ad Capitulum.
252. 3
Idem est de jurisd. Vicarii in isto caso captivitatis Episcopi.
252. 3
Quod ad habitum jurisdictionis in isto caso Episcopus non
est excommunicatus, sed tantum quod ad exercitium al-
lius. 252. 3
Jurisd. iustitia regulariter non cessat, donec sit reddita ex-
tor de revocatione. 252. 3
Jurisd. episcopus excommunicationem non tollit per excommuni-
cationem, suspensionem, interdictum, dum quia nomina
tum denunciat non est. 252. 3
Jurisd. per excommunicationem, suspensum &c. non quis nominem ex-
communicationem suspenditur &c. non amittitur, sed manet habi-
tus, suspensio tantum ejus exercitio etiam quod ad cau-
sas ceptas. 252. 3
Jurisd. Vicarii, Episcopo committitur excommunicatione ne
quidem quod ad exercitium suspenditur, dum Vicarius
constituitur à Papa vel ab alio quam Episcopo, delegatus
est etiam etiam sub nomine Vicarii. 252. 3
Jurisd. à Papa delegata Vicario, eo amoto vel mortuo
non devolvitur ad Episcopum. 252. 3
Jurisd. omnem qualem habet Coadjutor? 252. 3
Jurisd. sede vacante devolvitur ad Capitulum Cathedral.
252. 3
Idem est, dum Episcopo degenit in remoto Vicarius ejus
tenetur ab eo alia Episcopi dispositione. 252. 3
Jurisd. & administratio quoque habet Capitulum ecclesie
omnem exceptis ea vacante. 252. 3
Item Capitulum Collegiatum, quod est titulus Cardinalis.
252. 3
Super jurisd. ordinaria solus Episcopus pro tota diocesi
fundatur in omnem. 252. 3

Jurisd. devolutio ab Episcopo vel Prelato induta non de-
bet, nisi tantum in casibus à iureceptis. 252. 3
Jurisd. ubi est similitudo inter Capitulum & Prelatum,
hoc mortuo, tantum ad Capitulum. 252. 3
Jurisd. non devolvitur ad Capitulum ecclesie arguunt
non exemptum, sed ad Episcopum. 252. 3
Maleb. munit ad Provinciam conventualem & seminario.
252. 3
Jurisd. in omnia monasteria directus non exemptus habet
Episcopus. 252. 3
Eam exerceat non potest in illis, que spectant ad discipuli-
nam religiosam, Prelato sive in se in officium. 252. 3
Jurisd. propriè non habet Prior claustralis, vel prior mo-
nacho Prelato, nisi à administrator non constitutus ab
Episcopo) possit administrare & pia opere. 252. 3
Jurisd. pater quem videtur iode papa vacante? 252. 3
Jurisd. non devolvitur ad Capitulum, Episcopo vel Prelato
exempto excomm. vel suspensio. 252. 3
Jurisd. nullatenus excomm. non devolvitur ad Metropolita-
num. 252. 3
Jurisd. Episcopi vicarius naturaliter in nullo caso statu
sum, in quo se caput à pignus, devolvitur ad Capitu-
lum. 252. 3
Jurisd. mortuo Episcopo non excommunicatur, sed remanet
sola, etiam quo habetur penes Capitulum. 252. 3
Jurisd. sede interpres vacante per inhabitantem Prelato
non devolvitur ad Capitulum. 252. 3
Jurisd. ordinaria Episcopi tota transit ad Cap. t. 1, in ex-
ceptis, que jure communi exempti. 252. 3
In jurisd. tam temporaria quam spirituali succedit Capitu-
lum. 252. 3
An jurisd. tam voluntaria quam contentiosa & necessaria
transit ad Capitulum. 252. 3
Et jurisd. ordinaria qualiter competat Episcopo sive
absolvere à casibus papalibus necesse sit concedi spe-
cialiter à Tridento. 252. 3
In jurisd. quam Episcopus exercebat cum alio, non succedat
Capitulum. 252. 3
Jurisd. de consuetudine competat Episcopo an mandatur
Capitulum. 252. 3
In jurisd. quam Episcopus vel Prelatus exercebat cum Ca-
pitulo succedit Capitulum. 252. 3
In jurisdictione emolumentaria qualiter Episcopus succedit
Capitulo? 252. 3
Jurisd. ad se devolvitur Capitulum non potest modo post
Trident. per seipsum, sed per Vicarium si se constitutum
exerceat. 252. 3. 277. 1. 252. 3
Jurisd. Capituli capitis per novi Episcopi confirmatio-
nem, & capitis ab eo possessionem. 252. 3
Jurisd. quam habet Episcopus dispensandi in legibus pa-
palibus in casu necessitatis, est ordinaria. 252. 3
Jurisd. ordinaria illa est, que annexa perpetuo dignitas.
252. 3
Jurisdictionis fructus an & quando debeant exerceant Ju-
risc. 252. 3
Jurisd. dum perpetuo annexa dignitati episcopali, ut
exco. ord. 102. 2. 252. 3
Jurisdictionem sui exercitii seu iudicialit habet Archidia-
conus. 252. 3
Jurisd. Archidiaconi ad quas personas se extendat? 252. 3
vide v. Archidiaconus.
Jurisd. Episcopi remanet in totum natura Episcopo de-
functo. 252. 3
Jurisd. tota Episcopi simpliciter non devolvitur ad Capitu-
lum. 252. 3
In jurisdictione ordinaria, non in delegata succedit Episco-
po Vicarius Capituli. 252. 3
Jurisdictione se non addicit Capitulum t. 1, constituta 252. 3
Vicarium, sed ea habitualiter manet penes illud, unde
illius exercitio restat Vicario. 252. 3
Jurisd. Vicarii Capituli suspenditur per excommunicationem
Capituli. 252. 3
Jurisd. Archidiaconi constituti principaliter in visitatione, con-
stitutione, cognitione ecclesiarum casualium. 252. 3
In quas personas se extendat. 252. 3
vide v. Archidiaconus.
Jurisdictionem in regulares non exemptos non habet Ar-
chidiaconus. 252. 3
Ad jurisdictionem in regulares fundatur intentio non ha-
bet Episcopus eo ipso, quod ostendat monasterium si-
tum intra lineas Episcopatus. 252. 3

Jurisdictionis.

Jurisdictionis reservationem ex fundatione &c. conferre
non auctoritate neque Vicarius Episcopi sine speciali
mandato, 218. 1
Idem etiam in absentia Episcopi à directis, 218. 1
Prædictum tamen ubi scilicet specialiter in Vicario ad
contentendum electionis jurisdictionis, 218. 1
Idem potius præsumitur quam facultas contentendi ab
absentibus jurisdictionis, 218. 1
Neque sine speciali mandato sathodizet donationem in
terris, 219. 1
Amplius idem vult, 219. 1
De jurisdictionis dicitur Vicario in institutione non cre
datur, 219. 1
Jurat. concedere neque Vicarius Episcopi non demouit,
219. 1
Jurat. adificanti vel domui ecclesiam reservare potest Ca
pit. l. 1. 217. 1
Idem potest Vicarius Capituli sine speciali mandato, 218. 1
Idem potest quicumque habens jurisdictionem quasi epi
scopalem, 217. 1
Idem potest, quicumque potest dare licentiam adificandi
ecclesiam, 217. 1
Jurisdictionis acquirere in ipso consensu consensu con
sentientis adificandi ecclesiam, 217. 1
Jurisdictionis competens Capitulo sine proprio potest ab
eo de cetero alio loco pro, cum Clerico nomine ecclesie vel
personæ quam habet, 219. 1
Idem potest sine consensu Ordinarii quilibet patronus lei
tus, 219. 1
Jurat. à patrone donari nequit laico vel etiam Clerico rati
onem petitione private sine consensu Episcopi, 219. 1
Neque ad idem potest Capitulum etiam sola vac. 219. 1
Potest jurisdictionis dationem sedis ab alio etiam laico
prohibere auctoritatem Episcopus & Capitulum sed. vac.
219. 1
Jurat. subijcere neque Episcopus beneficium ab alio
subiectum jurisdictionis, 219. 1

Laicus.

Laicus in Vicarium Episcopi in spiritualibus nequit al
lum, 218. 1
Laicus neque principaliter, neque incidenter cognoscere
potest causas ecclesiasticas sine licentia Papæ, 217. 1
Laico de cetero datur potest Papa causas Clericorum viam cri
minales, 217. 1
Laicus potest esse Auditor & Assessor Episcopi, 217. 1
Laicus potest esse Vicarius Episcopi non temporibus man
tium, 217. 1
Laicus non legibus feudalibus ligatur ecclesia quod ad feuda
accepta à domino laicali, 217. 1
Contra laicos in iura ecclesiastica in criminalibus fori mi
nistris non possunt procedere per viam capituli & incarcerationis
217. 1
Potest caetera illos agere ecclesiæ, & his non sufficienti
bus, impetrato ministerio subiecti secularis, 217. 1
Ad laicorum statuta & consuetudines in suo foro quædam
attendere debet Jures ecclesiastici v. g. Vicarius Epi
scopi, 217. 1
Laicis sub excommunicatione interdictum inquisitio in per
sonam ecclesiasticam, 217. 1
Laico, ut ab Archiepiscopo committatur visitatio permittit
neque Episcopus, 217. 1

Legatus.

Legatus vel Nuncios Apostolicus potest dare dispensationes
non archiepiscopales intra primum annum vacans sedis illius,
cujus sunt subiecti, 217. 1
Legatus Papæ manifestum se nequit in causis communi spe
cialiter per Papam delegatus, 217. 1
Legatus major est talis Delegatus, 217. 1
Legatus etiam de Lutetia, omni dote potest potestatem
conferendi omnia beneficia sine legatione, 217. 1
& 217. 1
Legatus Proconsul à pœcho, quo Proconsul urbe egres
sus, non habet jurisdictionem, neque extra provinciam,
217. 1
Legatus suo dote non potest jurisdictionem, Proconsul, antequam
ingressus fuerit provinciam, 217. 1
Legatus potest fieri minor non ex parte, etiam si provincia ubi
committitur egredietur: tamen non redeunda, 217. 1

Contrarium sentiant alii, 219. 1
Item etiam Legatus revocatur, 219. 1
Legatus etiam iuratus compelli potest ad continentiam
aquas legationis, 219. 1
Legatus, postquam discessit esse Legatus, procedere potest in
causa et commissa sub nomine proprio, 217. 1
Legatus de Lutetia nullas Coadiutorias perpetuas concedere
potest, 217. 1
Legatus Apostolicus potest inferioribus Episcopo Prælati
dare Coadiutorias temporales, 217. 1
Limensis hoc ipsum, 217. 1
Legatus Apostolicus esse potest non sacerdos, 217. 1

Legitimare.

Ad legitimandum prolem an & qualiter valeat dispensatio
simul ad validandam matrimonium & legitimandum
prolem, si data mortuo jam uno illorum in valde con
trahentium, 217. 1

Lepra, Leprosus.

Lepra est causa sufficiens dandi Episcopis etiam irritis Co
adiutoriam, 217. 1
Obsequium Prælati & Rectores Episcopi inferiores omni
no amittuntur à Praelatura & beneficio, 217. 1
Contrarium tenent, 217. 1
Apud legatos Coadiutoriam manet usibus & habitus ec
clesiæ, excoisimus vero apud Coadiutorem, 217. 1
Leprosus sacerdos potest officio actuali administrare
sacramenta, non tamen dignitate seu officio, 217. 1

Licentiatas.

Licentiatas quis dicitur? 217. 1
Licentiatas usus non est in Italia, 217. 1

Lis.

Litem inchoatam à defuncto Prælati Capitulum sed. vac.
prosequi nequit, 217. 1

Littera, vide Rescriptum.

Littera Apostolica committitur Vicariis Episcoporum,
217. 1
Littera Apostolica directæ ad regiones transmontanas
committitur Vicariis, adhibito nomine Officiali,
217. 1
Directæ ad regiones cisalpinas inscribuntur Vicariis, ad
hibito seu cetero nomine Vicarii, 217. 1
Littera apost. directæ inscribendi non servata non tenent
in processibus falsis, 217. 1
Littera apost. inscripta Officiali, dum duo in directis sunt
Officiali æquæ principales, seu duo Vicarij generales,
sententia ex illis præstari possunt, 217. 1
Littera directæ inscriptas Officiali ille solum accipit, qui ge
neratim constitutus, non verò is, qui in uno tantum
directis patet, vel ad certas causas constituitur, 217. 1
Littera Episcoporum eorum sigillo munitur sicut instrumen
tum publicum (sacra sedem de Vicariis), 217. 1
Nisi per litteras patentes non probetur potestas Officiali E
piscopi, acta tamen coram eo valent, 217. 1
Littera opus non esset ad probandum Vicariam, si Vicari
us Episcopi esset Coadiutor, 217. 1
Littera apost. non expeditas videntur Episcopo qualiter ex
pedire possit, ut scilicet mortuo Episcopo, 217. 1
Littera directæ Vicario, eo amodo, expedit possunt per loc
cessorem, 217. 1
Littera monitionales contra delinquentes res alienas quæ
libet concedere possunt Vicariis Episcopi, vel etiam Capi
tuli, 217. 1
Littera testimoniales potest Capitulum sed. vac. proprio
anno vacationis concedere subditi suis non adiacentibus,
217. 1
Et præscripto Trident. omnes octiduo egere his litteris
excoisitis ab Ordinario proprio, 217. 1
Sicut hæc littera longè directam quæ à dimissionis, 217. 1
Ante litteras patentes sue electionis ab omnia dimissionis
potest Vicariis Capitulum, 217. 1
Ante litteras depurationis obtinentes non potest quis admini
strare, quomodo agitur de acta exigente ad sui perfectio
nem inspectionis auctoritate, 217. 1
Littera patentes expeditur ad probationem non ad sub
stantiam vel perfectionem actus, 217. 1

Index rerum

Locum.

- Locum quem in Choro vel Capitulo obtinere debent Vicarii Episcopi. 67. 1
Locum in hoto Conventu dignitatem vel Censuram quae
411. 1. & 2.
Locum inter alios Abbates procuratorem Abbatis in synodo
habere non debet. 473. 1

Locumtenens.

- Locumtenens quis dicitur? 31
Locumtenens in recessantibus non quandoqueque per
capitulum. 411. 1

Magistratus.

- In Magistratu annali senectutem uno actio dissolvitur totum
corpus. 473. 1
Magistratus annalis an possit concedere intervocabitur
Conjunctio perpetua seu superintendit. 473. 1
Magistratus possunt facere statuta super pertinentibus ad
proprium iurisdictionem. 470. 1
Magistratus habere possunt suos Vicarios. 1. 2
Magistratus quocunque civis diocesis precedat Vicarius. 67. 1
Lumini hoc ipsum. 45. 1

Mandatum.

- Mandata & precepta apostoli, facta Vicario transmittunt in Episcopum
101. 1
Mandatum factum vicariis non actus Dominum. 191. 1
Mandata tollendi non debent sine delegata iurisdictione. 473. 1
Mandatum ad conferenda beneficia debet esse generale. 150. 4
Unde dicitur generale. 150. 4
In mandato generali non includuntur, qui sunt graviores. 181. 1
Mandata Principum non nisi per scripturam probari possunt. 15. 1
In mandato procuratorio non veniunt maiora, sed similia & minora capitula. 99. 1
Mandatum speciale requiritur quandoque committitur officio commissarii Vicariatus. 99. 2
Mandatum cum libere & plena potestate equiparatur mandato speciali. 100
Mandatum speciale num inducitur per clausulam faciendi omnia illa. 100
Mandatum speciale quandoque censetur datum? 101
Mandatum speciale qualiter differt à generali. 101. 1
Mandatum procuratoris post actum factum. 113. 1
Mandatum speciale datum Vicario ab Episcopo ad expendenda certa genera causas, non sufficit, ut in expedit potestibus generis causam delegatam Episcopo à Papa. 113. 1

Matrimonium, vide Causa Matrimonialis.

- Matrimoniales causas discutende & iudicande ab Episcopo committi possunt non tantum Vicario, sed & aliis Doctores. 180. 1
Causae matrimoniales committunt à Papa Episcopo an ab eodem subdelegari possunt? 180. 1
Causae matrimoniales solum Episcopo committere solent Canonici. 180. 1
Concretarium ostenditur. 180. 1
Causae matrimoniales Vicarius videtur posse cognoscere sine speciali mandato. 180. 1
Causae matrimoniales spectant non tantum ad dignitatem episcopalem, sed & ad iurisdictionem eius ordinariam. 180. 1
Causae matrimoniales equiparantur causis criminalibus. 180. 1
Causarum matrimonialium solent constitui Iudices proprii ab aliis quibus Episcopi. 180. 1
Matrimonial denunciations quod minus sine sua licentia faciunt parochi, suspensio acquirit Vicarius. 181. 1
Hae remittendi generaliter Vicario potestatem dare possunt Episcopi. 181. 1

- Matrimonio assistere potest parochus non sacerdos. 181. 1
Eodem assistere hoc speciali mandato potest Vicarius. 181. 1
Etiam probabilitate non sit sacerdos. 181. 1
Matrimonio assistendi facultatem Vicarius committere potest alteri sacerdoti. 181
Matrimonio valde assistit Vicarius, & alteri facultatem det et assistendi, suspensa iurisdictione. Episcopi per excommunicationem. 184
In matrimonio impedimento, in quibus dispensare potest Episcopus, sine huius speciali mandato dispensare non possunt Vicarii. 185
Matrimonio assistere dantque facultatem et assistendi non est actus iurisdictionis. 186
In matrimonialibus causis cognoscere potest Capitulum. l. v. 484. 2.
Item matrimonio assistere & dare licentiam alteri et assistendi. 487
Potest idipsum Vicarius Capitulum. 493
Matrimonium contrahi impeditur dum ovis parochus, quid faciendum? 661

Metropolitanus.

- Metropolitanus praesumendo à casu negligentiae non potest insurregere Vicarium generalem in diocesis locorum suffraganeorum. 19. 1
Neque Vicarium forenses ad faciendas citationes & inhibitiones &c. in causis devolvendis ad se à suis suffraganeis. 19. 1
Eti ibi committere possit alteri vices suas in causis devolutis ad se. 21. 1
Potest Metropolitanus in casu negligentiae suffraganeos punire terminum ad constituendum Vicarium generalem, intra quem situm confessionem ipse illum constituere potest. 33. 1
Metropolitanus negligente constituere Vicarium in sua ecclesia, eundem constituit suffraganeus antiquior. 33. 1
Non Metropolitanus, sed Episcopus vicinior constituit Vicarium in ecclesia exempta, quidem Episcopo id facere negligente. 33. 1
Ad Metropolitanum datur appellatio à sententia definitiva Vicarii generali Episcopi. 76
Metropolitanus cognoscere acquirit de negotio principali ornato articulo appellationis. 76
Metropolitanus dicitur iudex ordinarius omnium Episcoporum illi subjectionem. 86. 4
Metropolitanorum iurisdictione in Episcopos sui provinciae quod ad causas criminales cessat hodie. 86. 4
Metropolitanus non est iudex competentis Vicariorum locorum suffraganeorum, dum Vicarii ibi considerantur et persona parva. 86. 4
Metropolitanus tamen Vicarii illi considerantur in tales ratione officii male administrati puniri possunt. 86. 4
Metropolitanus habere tenetur Episcopos Vicarium solum de linquentem. 86. 4
Metropolitanus ob quibus causis, & quando puniri possunt dicitur Vicarii? 86. 4
Metropolitanus Vicarii Episcoporum suffraganeorum quod ad correctionem subiecti non nisi per accidentem, neminem Episcopo negligenter illos corrigere. 86. 4
Non coram Metropolitanis habere Episcopo correctionem Vicarii delinquentis. 86. 4
Metropolitanus quatenus absolvere possit excommunicationem ab Episcopo suffraganeo? 119
Metropolitanus nequit se immiscere & cognoscere de delicto commisso à Vicario in officio Vicariatus, non participant in culpa Episcopo. 300. 1
Coram Metropolitanis consecrari non possunt Vicarii suffraganei ratione delicti, à quo à suo Episcopo absolventur. 300. 3
Ad Metropolitanum & non Episcopum pertinet cognoscere de delicto vel negligentia commissa in Vicariis, ubi quia parochi Episcopi. 300. 4
Metropolitanus in eo casu Vicarium habere tenetur Episcopo. 300. 4
Metropolitanus non potest Episcopo suffraganeo dare Coadjutorem temporalem. 381
Metropolitanus iurisdictionem quandam declinare potest Episcopo parochi, quod per ordo et delegatus sedis Apostolice. 481
Ad Metropolitanum non devolvitur iurisdictione, Episcopo excommunicatione. 484
Ad

Ad Metropolitani devolvitur confectio Vicarii Capitularis, ut id illud negligit. 527. 1
Metropolitano in hoc casu constituto Vicarium, Capitulum nihil potest sibi reservare. 567. 3

Metus.

Metus iustus iustus in casu reddit ad hunc nullum v. g. r. 166
Sic reddit confectum in concessionem Coadjutoris nullum. 344

Minus.

In minorum alienationibus decretum aut consensum solum inscribere aequi Vicarius. 171. 1

Missae.

Missas pontificales absente Episcopo dicere non potest Vicarius, sed spectat id ad primum Dignitatem. 117
Missam celebrandi in domo privata facultatem dare potest Vicarius. 379
Missas privatas impositas Canonici tenentur dicere Coadjutor. 389
Ad Missas solennes celebrandas, quas facere possit, non tamen tenentur Coadjutor, non est administrandus Coadjutor. 397. 3.
In Missarum solennium celebratione quando & quas dignitates praesentat Archidiaconus. 532. 2
Circum Missarum solennium celebrationem quodam sit officium Archidiaconi? 666
Missarum solennium celebratio de jure spectat ad Archidiaconum. 666. 1. & 3
Secundum alios spectat id Archiepiscopo byzantinum. 428. 1
Secundum alios semicircum. 464. 2
Missas solennes celebrare ad magnatum sanctorum spectat ad Archidiaconum Episcopo impedito. 444. 4

Monachi.

Monachus assumi potest in Vicarium Episcopi. 30. 3
Sed tunc debet habere monachum solum. 10. 2
Monachus solus stare non debet. 10. 1
Monachus unitus gratia ab Episcopo vocari potest ad clerum. 10. 1
Monachus sine licentia Abbatis sui ad studium profectus nequit. 114. 1
Monacho tali licentiam ad hoc dare nequit Vicarius Episcopi sine huius specialis mandato, dum in simul est Abbas. 114
Limitatur hoc ipsum. 114. 1
Monachus qualiter recipere possit conventus mortuus Prelatus. 454. 1

Monasterium.

In Monasterio non exempta Archidiaconus non habet jurisdictionem. 641
Si tamen ex consuetudine haberet eam in novum v. g. monasterium talia ejusdem Ordinis & qualitate, praesentemque jura haberet pro sua jurisdictione etiam in decem Monasterium. 643
Monasterium monialium etiam exemptum an visitari possit Capitulum v. l. 5. 1. & 3
Monasterium monialium intrandi veniam dare potest Capitulum sed vac. 505
Monasterium seu Conventus Mendicantium erigi possunt sine Licentia Papae. 191
Monasterium unius requiritur, ut Religiosus membrum illius assumatur valide in Vicarium Episcopi. 173
Monasterium nova additum veniam dare nequit Vicarius Episcopi sine specialis mandato. 172. 2
Neque Vicarius Capituli. 191
Monasterium rectio est de majoribus. 171. 3
Monasterium nova edificandi veniam que jure dare possit Episcopus. 172. 1
Monasterium nova recipiendi sine Sedis apostolice licentia prohibetur inordinatibus a Bonifacio VIII. 172. 1
Ad Monasteria nova edificanda datio licentiae est jurisdictionis voluntaria, & lapsa gratiam. 172. 3
Monasterium novum erigi sequitur, cum erigatur nova regimine vel saltem plura beneficia regularia. 171. 3
Ergi nequit sine Abbate vel Priori & monachis. 172. 1

In monasteriorum novorum erectione modus & forma sunt vanda. 171. 2

In monasterio omnia diocesis non exempta jure habet Episcopus. 572. 1

Monasteria nova edificandi licentiam dare nequit Capitulum sed vac. 517. 1

Monasteria tam mendicantium quam non mendicantium visitare dequit Archidiaconus, vel etiam Episcopus. 651. 1

Monasteria sunt omnia hodie per diversis Pontificum privilegia exempta sunt a jurisdictione episcopali, praesentemque ad visitationem. 651. 1

Monasteria tamen commendata, in quibus non viget observantia regularis, ab Episcopo loci visitari possunt. 652. 1

Secus, si in illis viget regularis observantia. 652. 1

Monasteria visitandi jura Ordinarium & contigendi Regulari est tantum habituale, & in defectu & necessitate. 652. 1

Monialis.

Monialis consecratur, si qua velim consecrari nequit Vicarius Episcopi non Episcopus etiam de speciali commissione. 115. 2
Monialium consecratio & concessio illa veli sunt Ordinarius Episcopalis. 113. 1
Monialium claustrum nemini sub excoem. licet ingredi. 111.
Licentiam tamen ad hoc dare potest Vicarius Episcopi. 181
Monialium claustrum reentrare potest Vicarius. 110
Monialium monasterium gubernare potest Vicarius. 110
Monialibus exemptis an Capitulum sed. vac. dare possit licentiam tunc monasterio in casu necessitatis. 104
Monialis non debet esse sine Prelato, ad quem tempora necessitatis confugiatur. 104
Monialium monasterium ingrediendi veniam dare potest Capitulum sed. vac. 405

Mors.

Morte Coadjutori expulsi Coadjutoris temporalis. 433. 1
Morte Coadjutori expulsi Coadjutoris perpetua quod ad penam gratiam in ea contentam. 433
Item morte Coadjutoris expulsi. 439
Morte concedenti Papae re adhuc integro expulsi expulsi. 431
Limitatur hoc ipsum. 431. 1. & 2
Morte praesentem consensu in ad expulsi qualiter hic expulsi. 431. 1
Morte arius vel spiritibus Praetati non acquiescent mortu naturalis, nisi ubi id iure casum. 454
Morte concedenti non expulsi gratia facta absoluta. 510. 2

Multas.

Multas pecuniarias imponere potest Vicarius Episcopi sine specialis mandato. 140. 1
Ex multis pecuniariis saltem Vicario solvi nequit. 129
Multas pecuniarias in separationem Palatii imponi quandoque Episcopus suspendens permissi Papae. 129
Multas pecuniarias sed vac. non debentur Capitulo, nec Camer. apostolice sed prius visibus applicandae. 465. 2
Ex his praesentem saltem nihil sibi usurpare potest Vicarius Capituli. 465. 2. 379
Episcopus pauper potest eas retinere. 465. 2
Multas pecuniarias easdem punire potest Archidiaconus, etiam ubi jure vel statutu synodale eas non determinat. 442. 1.
Possunt id quicunque Judices ecclesiastici. 648. 1
Multas pecuniarias non licet imponere, ubi videntur vispendi & insufficientes ad emendandum. 648. 2
Multam pecuniarum, dum per ea alia iure determinata, non licet Archidiacono superaddere, postindemendo & contentum. 648. 3
In multam pecuniarum an, & a quo, & quando morari possit per ea alia statuta a jure. 648. 4
Multas pecuniarias in sum vitem convertere nequit Archidiaconus, sed prius visibus applicandae ubi eo. 648. 1
Multas illae non tenentur debere prius locum, ut si alio convenerint, ut sit certum. 648. 1
Multas illas aut saltem eorum partem applicandi iudicibus ecclesiasticis an valeat. 648. 1. & 2
Possunt

Index rerum

Possunt tamen applicari ipsi imponantur, dum ipsi veri
& credenter agunt. 449. 3
Quod ipsum ad hoc distinguendum. 449. 3

Mutilatio.

Mutilatio non venit nomine homicidii. 478. 5
In mutilatione voluntaria displicere potest Capitulum
sed. vac. 478. 5

Necessitas.

Necessitas praeferitur maxime saepe recessum à jure per-
mittit & facit licitum. 493. 2
In necessitate maxima & sobrietas si requiritur Papa ali-
dere bona potest Capitulum sed. vac. 493. 2

Nominatio.

Nominatio pro omnibus ecclesiis Iodiarum competi Regi
Catholico. 516. 4
Hae nominatio non habet rationem collationis sed pre-
sentationis. 516. 4

Notarius.

Notarios servari & imperitos ab officio suspendere potest
Vicarius Episcopi siue ipse ali mandavit. 150
Notarios in sua diocesi creare potest Vicarius Episcopi.
212. 2.

Novitium.

Novitia licentiam dare potest Capitulum sed. vac. & ejus
Vicarius siue speciali mandato disponenti de bonis tem-
poralibus. 191

Obedientia.

Obediencia votum non praestat Priori claustrali vel
Conventui, sed ipsi Praefato. 442. 1
In virtute obediencie ad principem possunt Priori claustra-
lis, similique Officialis & Vicarii in praesentia Praefati?
442. 2.
Obediit tamen tali debet in conscientia sicut Magistro in
schola. 442. 2

Oblatio.

Oblationes & elemosinas sibi factas reducere potest Vic-
Rector defunctus parochialis pro Rectoris indotum.
413. 5.

Officialis.

Officialis principalis à Vicario generali se non differt. 17. 1
Officialis quoadque duo sunt in directi, unus principalis
alter minor principalis. 17. 1
Officialis minor principalis quis? 17. 1
Officialis minor principalis, et subalternus Vicario, sim-
pliciter tamen dicitur Officialis. 17. 1
Officialis insubordinatur litteris apostolicis directis ad Regiam
transmissionem. 17. 2
Officialis nomine apud eos venit principalis, siue cui iur-
dictio generatim tam quod ad causas, quam loca diocesis
committitur. 17. 4
Officialis neque principalis dum duo sunt in directi, utri-
que litteris Apostolicis praefatum possunt. 17. 2
Dum verò unus eorum generatim, alter tantum ad certa
loca vel causas constituitur, huic litteris illis committi eo-
queant. 17. 2
Officialis culpa non debet nocere dominae. 167. 2

Officium.

Officium ab alio obtentum dum quis habere dicitur, non
intelligitur respectu titali, sed respectu exercitii tamen.
412.
Ad officia secularia concedi coqueant Coadjutori seu su-
perintendenti. 437. 2

Optio, Optare.

Optio in beneficiis quomodolibet reservatis seu affectis, &
in Cuius imperatus locum non habet. 473. 4
Optio adhuc locum est quod ad praesentem anotham non
habuerit novitiam post mortem Coadjutori, non ob-
stare Coadjutoria. 415. 1
Optari possunt ex coarctatione & senioribus Canonici
Archidiaconatus in Cathedrali. 613

Optari non sibi sed Coadjutori? Coadjutor. 408
Quod minus optare valeat. Nam praesentem Coadjutori. an
& qualiter impedire possit Coadjutori. 407.
vide v. Coadjutor.

Optare novam praesentem indistinctam potest Canonici,
ita tamen, ut nova optata maiorat Coadjutori obnoxia.
407. 3.
Optare minus pinguis praesentem dimissa pinguiore ne-
quit Coadjutori in praesentem Coadjutores. 473. 4
Quandam Coadjutori optare possit praesentem pingui-
orem, Coadjutori volente tam optare? 407.
Ad optandum quando Coadjutori compelli possit Coad-
jutori? 407. 4
Ubi in optatione mentitur titulus v. g. portionatus optat Ca-
nonicatum, potest Coadjutori adhuc optare beneficium.
407. 5.
Coadjutori optare potest beneficium retinendum cum pre-
sente non obstat. Coadjutori. 407. 6

Ordinarium.

Ordinari nomine venit Vicarius generalis Episcopi. 78.
19. 1. 190. 1.
Ordinari nomine neque venit Vicarius quam Episcopus.
62. 4.
Ordinari taliter à Superiore habet jurisdictionem oc-
curram. 72.
Ordinationem non facit sola commissio universitatis cen-
surarum. 70. 2.
Ordinationem, qui habet jurisdictionem cum administratione
restituere potest in integrum. 78. 4
Ordinari quicumque simul creati simpliciter habent iur-
isdictionem in totum. 59. 2
Ordinari debent habere jurisdictionem iure proprio.
54. 1.
Ordinari superiores debent esse legitimi. 701.

Ordo, Ordinare.

Ordinem & Sacramentum collatio est de lege iurisdic-
tionis. 466
Ad Ordines minores dispensare potest Capitulum sed. vac.
qualique Vicarius, non tamen hae specialiter mandato.
479. 4.
In Ordinem interitus qualiter dispensare possit Capitu-
lum sed. vac. 430
Ad Ordines recipiendos Capitulum sed. vac. interim
assumere dare nequit licentiam. 410. 2
Ordinari non interitus obviatis non incurrit censu-
ram. 410. 4
Ordo quis requiritur in Coadjutori. 37.
Ordines conferre nequit Vicarius Episcopi Episcopus, Ep-
iscopo in absentia in remota sine speciali mandato. 112. 2
Ordinem collato à Papa committi nequit non Episcopo.
113. 3.
Ordines conferendi potestatem Episcopus non impeditur
neque committere alteri Episcopo. 115. 2
Ordinat subditos non archidiaconos intra primum annum va-
cantis, ubi hi non egerint dimissionem v. g. in casu, ubi Ep-
iscopus quis elegerit in Vicarium Capitu-
li Tridentinum. 109. 5
Ordinat etiam tales tunc poterunt intra annum vacantis
ab Episcopo non Vicario existente in ista diocesi vacante
pontificali. 109. 6
Ordinat non possunt ad titulum parochiam vel pensionem
sine ecclesiae unitatis & necessitate ex arbitrio Episcopi.
112. 7.
Ordinat in vim dimissionum datarum à Capitulo C. vac.
intra primum annum, si ordinati non fuerint, quem po-
tatem incurrit? 114. 3
Ordo maior non requiritur in promovendo vel promovendo in
Vicarium Capitu-
li Ordinat qualiter ab Archidiacono examinandi & pre-
sentandi Episcopo ordinandi?
vide v. Archidiaconus. 613.
Ordinem quem requirit Archidiaconus? 671.

Originarius.

Originarius autem esse potest Vicarius Episcopi. 47
Originarius ubi vel directus non potest inesse iudex,
Officialis, Allector. 47. 2

Papa.

Papa.

Papatus.

Papa supremus & absoluit dominus in beneficiis libet.
 361. 2
 Papa non quoniam laicus dicitur tertiū derogare.
 361. 3
 Papa representat Christum, habetque idem cum eo tribu-
 nal.
 361. 4. 60
 Papa qualiter constituit Vicarium Christi.
 4. 2
 Papa quandoque constituit sibi Vicarium generalem
 apiculi.
 361. 3
 Papa delegare potest causas Clericorum etiam criminales
 laicis.
 361. 4
 Papa committere potest Vicario non Episcopo, qui sunt
 ordinis Episcopalis ex dispositione humana.
 361. 5
 Scire est de eis, quae isti Ordini auctoritate ex dispositione di-
 vina.
 361. 6
 Papa solus Praefatus non Episcopo concedere potest soli-
 gna & ornamenta dignitatis episcopalis, v. g. orbes
 rectoris, baculi &c.
 361. 7
 Papa solus est Episcopus exemptionis.
 361. 8
 Papa concedere potest facultatem conferendi beneficia
 etiam extra.
 361. 9
 Papa non constituitur à Concilio Trid. vi coeclis, sed vi
 quodam directis rationis.
 361. 10
 Papa est iustus.
 361. 11
 Papatolus est, quod est in prorsione praebeatis voca-
 tione, sicut verum capitula monia.
 361. 12
 Papa qualiter necesse habet derogare Tridentino con-
 cedendo coadjutores in beneficiis inferioribus personis.
 361. 13
 Papa huc consensu nationis germanicae an contravenire
 possit Concordatis.
 361. 14
 Papa potest cum ordinis collatoribus in d. eorum men-
 sibus concurrere & consensu huiusmodi sine laesione con-
 cordatorum Germaniae.
 361. 15
 Papa appone manus dando coadjutores.
 361. 16
 Papa concedendo Episcopis illa emolumenta potest in
 illis cum eis concurrere.
 361. 17
 Papa competens potestas dispensandi generaliter in Con-
 cordatis.
 361. 18
 Papa volens non peramittere, nec simplex derogatio suf-
 ficit absque laesione perfectis & rationab. causa vera.
 361. 19
 Papae auctoritas tollit omnem suspensionem, & de illicito
 facit licitum accedente iuramento cum facti & iuris.
 361. 20
 Papa an sibi assumere possit Coadjutorem?
 361. 21
 Respondeatur supradicta per Concilium aliisque Ot-
 tiales.
 361. 22
 Papae fuerunt alii in designandis sibi interfectores.
 361. 23
 Papae iurisdictione potest dare Coadjutorem perpe-
 tuum, etiam illa Concordans Germaniae.
 361. 24
 Non tamen incohibet electores.
 361. 25
 Papa potest monere Capitulares vel etiam invitus assigne-
 re, ut possint Coadjutorem perpetuum, si qua illis
 Concordans Germ.
 361. 26
 Non tamen obstrudere viam vel illam, nisi Episcopus eum
 desideret.
 361. 27
 Papae auctoritas necesse est, standus Germaniae Con-
 cordans, Coadjutorem non perpetuum dare.
 361. 28
 Papae potestatem in dantes Coadjutorem habere omnimo-
 dum dependantiam à consensu Capitularum, absque
 eis.
 361. 29
 Papa solus & principaliter est causa efficiens Coadjutore-
 rum.
 361. 30
 Nam Papa ex plenitudine potestatis potest derogare Con-
 cordans.
 361. 31
 Papae non tenetur eis derogare, quando gratia Coadju-
 toris nullam vel fallam continet causam, sed potest
 equitari.
 361. 32
 Papae non tenetur ex iustitia propellere tali concedere Coadju-
 torem, etiam dare à deo necessarium, vel magis ecclesiae
 utilitas.
 361. 33
 Tenetur tamen ad hoc ex debito aliquo iustitiae legalis &
 caritatis, dum à se ulla iure ratio.
 361. 34
 Tenetur vi officii sui consilium etiam boni publici.
 361. 35
 Non contravenire concordatis negando Coadjutorem po-
 stulari à Capitulis.
 361. 36
 Papae in iure coadjutando dare potest Coadjutorem perpe-
 tuum.
 361. 37
 Papae ex iusta causa cogere potest Episcopum ad dimitten-
 dum Episcopatum.
 361. 38

In Papatum eum cadat Coadjutorem?

361

Paralyticus.

Paralyticus est iusta causa dandi Coadjutorem.

361. 3

Parochia.

Circa parochia vacantis provisionem quid possit Vicarius
 Capituli.
 361. 3
 Parochiam omnino novam constituit acquiri Vicarius.
 361. 4
 Vicarius etiam sine speciali mandato constituit novam,
 quae sit cum dimembracione antiquae.
 361. 5
 Parochias novae constituit dividendo antiquas etiam Re-
 ducibus iuris, Trid. canonum communis Episcopi.
 361. 6
 Potest hoc ipsum quoque iure ordinari Episcopi.
 361. 7
 Ad parochiam iam non habet electus magis idoneus ex ap-
 probatione.
 361. 8
 Limitatur hoc ipsum.
 361. 9
 Parochiam dividendi sufficientis causa non est numerus
 populi, sed estimandi cooperatores.
 361. 10

Parochus.

Parochus in eadem urbe & ecclesia assignari potest in Vicarium
 Capituli.
 361. 11
 Sectus est de parochia extra seu diocesis.
 361. 12
 Parochus & Vicarius sunt officia male comparabilia.
 361. 13
 Parochus occupatus in suo vel Ecclesiae Cathed. servitio &
 alio licet non Papa neque Episcopus.
 361. 14
 Parochus non potest esse Vicarius Episcopi.
 361. 15
 Parochus an de servitio ista Ordinari ex iusta causa abesse
 possit eis.
 361. 16
 Parochus concessum huiusmodi ad abesse.
 361. 17
 Parochi operari in servitio suo vel Ecclesiae alia illud huius-
 modi an neque Episcopus.
 361. 18
 Parochus quandoque à Congregatione concedi solent
 licentia abesse per 2. menses tamē exercendi munus
 Vicarii.
 361. 19
 Parochus ejusdem in his potest sine esse Vicarius, & Vice-
 rius non habet magnam occupationem.
 361. 20
 Parochorum Superior est Vicarius.
 361. 21
 Parochus, etiam non sacerdos potest locum sui constituit
 alium sacerdotem ad assistendum matrimonio.
 361. 22
 Parochus potest alium sacerdotem approbare ab Ordinario
 delegare potestatem ordinandi constituitur laicum.
 361. 23
 Parochus sine speciali mandato cogere potest Vicarius &
 Episcopi ad assumendos cooperatores.
 361. 24
 Parochus habens in ipsa Cathedra eam animatum hoc
 ipso residere censetur materialiter non formaliter.
 361. 25
 Parochi accedunt ad residentiam formalem, qui constituit
 in exercitio muneris pastoralis.
 361. 26
 Parochus non censetur residere residentia formalis, si ea,
 quae munus pastoralis sunt, vi muneris Vicarii carere
 impediatur.
 361. 27
 Parochus tenetur iure divino & Canonico residere.
 361. 28
 Parochus à residentia huiusmodi excusari censetur.
 361. 29
 Parochus ad hoc, ut sit Vicarius Capituli, non suffragatur,
 quod fuit Vicarius defuncti Episcopi.
 361. 30
 De parochia residentia censetur.
 361. 31
 Parochus quid faciendum, idem novit occultum impedi-
 mentum coarctatur matrimonio.
 361. 32

Patronus.

Patronus ab eo, cui commissum potestatem presentandi;
 presentari aequi.
 361. 33
 Patronus laici consensus requiritur in collatione beneficii
 patroni.
 361. 34
 Item in datione Coadjutoris perpetui respectu talis bene-
 ficii.
 361. 35
 Patronorum laicorum omnium consensus requiritur in per-
 mutatione beneficii, non tamen ab omnibus necessario
 praesentandis.
 361. 36
 Patronus etiam omnibus contra dictis sibi potest habere
 permutationem, si in eam militat ecclesia.
 361. 37

Index rerum

Pensio.

Pensionem beneficium imponere nequit Vicarius Episcopi
sine hujus specialis commissione. 281

Permutatio.

In permutatione contingit vacatio beneficii & ecclesie. 470. 2.
ad permutationem beneficii requiritur consensus patronorum laicorum. 374
Requiritur hic consensus ab omnibus, non tamen necessarius ab omnibus permutantibus. 377. 1.
Sive autem permutationem sive post præbentur, perinde est. 378. 1.
Permutatio periturus sine alia collatione. 377. 4.
In permutatione admittit resignationis separari neque a collatione. 378. 4.
Permutationes coram Ordinariis impedit reservatio. 373. 4.
Permutationis admittit est actus jurisdictionis episcopalis. 373. 4.
Permutatio beneficii fieri potest contradiemtionibus omnibus personis, si sit exigat utilitas vel necessitas ecclesie. 377. 1.
Permutationibus Capitulum s. v. quando possit præstare auctoritatem? 373. 4.
Permutationi nemini auctoritatem præstare potest, nisi qui beneficia permutationis conferre possit. 373. 4.

Pena, vide Multa.

Penam remittere fas specialis mandato nequit Vicarius Episcopi. 151.
Potest tamen id ex speciali mandato in casibus, in quibus id potest Episcopus. 151.
Penam a jure canonico vel statuto diocesano in levioribus mutare nequit Vicarius. 151.
Neque penam sine causa mutare aut minuire potest Episcopus. 151.
Pena depositionis transferri in pecuniarum nequit nisi ab eo, qui in remissione dispensare potest. 302. 3.
Penam qualiter statuit potest Capitulum manifestioribus statutorum suorum. 471.
Penas adhibere possunt, quicunque decet condere possunt. 471.
Pena capitis poenis potest seculares Capitulum s. v. 472. 6.
Pena Capituli s. v. de iuris diversitatibus non videtur inter primum annum vacationis, si tamen Ordinatum in vultu dimissionum. 514. 1.
Penas quas imponere possit Archidiaconus. 647.
Penas si defunctis Episcopis vel etiam si se aut a Capitulo spatio illorum s. decem dierum ad electionem Vicarii interrogat remittere potest Vicarius Capituli. 510. 1.

Pascentia.

Pascentia publicas & solennes an imponere possit Vicarius Episcopi. 146

Possessio.

In possessionem mittendus Coadjutor post mortem Coadjutor cum integro statum prælatum seu beneficii. 446
In possessionem corporalem mittere spectat ad Archidiaconum. 664. 2.
Potest id, si hodie contigit de consuetudine spectare ad Episcopos, Vicarios, aliosque Ordinarios. 664. 3.
Possessio in materia prebendens maxime locum habet. 471.
Possessione nova non eget existas in possessione beneficii sine legitimo titulo, dum deinde quidem beneficii provisionem obtinet a Papa. 414. 1.
Possessione Coadjutor non juratur Coadjutor in ordine ad gaudendum Regula de annali & utinam. 416
Possessionem officii Coadjutoris capere debet Coadjutor in via Coadjutor. 414. 1.
Possessionem hanc impedire nequit Capitulum vel etiam Coadjutor. 414. 1.
Possessionem respectu successiois, sive beneficii, in quo datur Coadjutor, capere nequit nisi post mortem Coadjutoris. 415. 1.
Contrarium tamen sentit alii. 415. 1.
Possessionem non impedit defectus tituli. 415. 4.

Possessor sine titulo in beneficiis dicitur interitus 414. 4.
Possessio beneficii post obitum Coadjutoris non vacat. 415. 1.
Possidere eandem rem simul qualiter possit duo. 411. 4.
69. 2.
Ad possessionem realem admittenti Capitulum vel conventui ante expensas & offensas Capitulo litteras confirmationis seu provisionis facit a Papa quæ statum præstat. 171.
Possessio conferendi sequitur ex unica collatione officii. 311. 2.

Postulatio.

A Postulatione differt denominatio illa facta per vota Capitulorum in Coadjutorum. 365. 4.
Postulatio suo modo initium gerit. 366. 4.
Postulationi locus non est, nisi vacante Dignitate. 366. 4.
Per eam penitus gratior & dispensatior concessit in electionem, qui laborat impedimento canonico, in quo dispensari solet & potest. 366. 4.
Per postulationem admissionem confertur postulatio jus plenum in prælatum. 366. 4.
Postulationis admittit sapit electionem & confirmationem. 366. 2.
Postulatio fieri eandem formam præscriptam habet, quam elutio. 366. 2.
Postulatio rigorose talis requiritur consensus omnium. 377. 4.
Veritas est, quod postulatio propriè talis requiritur duas series votorum, dum concurrunt cum electione. 377. 4.
Ad postulamentum, dum non concurrunt cum electione sufficiens majora vota. 377. 4.
Postulationem Papa, etiam ubi adest utilitas vel necessitas Ecclesie, non tenetur admittit ex iustitia propter talia. 379. 1.
Postulatio fundatur in iure eligendi. 379. 1.
Ad postulamentum admittendum in Concordatis se non abstinet Papa. 379. 1.
Postulationis admittit habet rationem collationis omnino libere. 374.
Postulatio cum summo iure reijci potest. 374.
Postulationem admittit qualiter spectat ad eum, cujus est confirmare electionem. 374.
Postulatio jus nullum det ad prælatum. 374.

Preces.

Preces Cæsarearum infansio qualiter fieri possit Vicario Episcopi, dum hic est collatus in casibus, in ordine ad quod concessa. 237.
Preces Cæsarearum infansio fieri potest Vicario etiam existente extra diocesam. 237.
Post preces infansioem factam Vicario collatio facta ab Episcopo est invalida. 237.

Primicerius.

Primicerio in dignitate major est Archidiacono. 690. 1.
Ad promotionem spectat celebratio Missarum solennium. 666. 2.
Primicerius unde sic dicitur. 614. 1.
In aliquibus Ecclesiis alio nomine vocari solet Scholasticus, Cantor, Praeceptor. 614. 1.
Primicerius seu Cantor, si prebendam habet inter alios Canonicos in Choro, Capitulo, processibus, est Ordinarius. 614. 1.
Scius, nomen officium seu administratio tenetur. 614. 1.
Primicerius in celebratione missarum solet adiacere functionem pontificalem qualiter præparatur vel postponatur Archidiacono. 614. 1. & 2.

Principi.

Principales legibus solent ligari ex contraria. 311. 2.

Prior.

Priores claustrales semelque officiales Vicarii an in parva sentia Prælati præcipue possint in virtute & obedientiam. 471.
Ad Priorem claustralem non devolvitur iudicium mortis prædicti Monasterii non captem. 471. 4.
Devolvitur tamen ad eum gubernatio, si Episcopus negligat constituit administratorem. 471. 4.
Non

Non habet jurisdictionem ad hoc propiā talem, nec etiam
prælati aut Vice Prælati.

Quod tamen limitatur.

Ordinari tamen debet tali in conscientia.

Privilegium.

Privilegium inferum juri communi facti jus committit.

Privilegia concessa Episcopis ratione Ordinis & Dignitatis
Episcopis non transeunt ad Capitulum sed. 100.

Præcedentia.

Præcedentia in functionibus pontificalibus, item in pre-
minentiis omnibus jurisdictionibus & ceremoni-
bus spectant ad primam dignitatem past. pontificalium.

Præcedentia Archiepiscopi super quos, & in quibus vide
v. Archiepiscopi.

Præcedentia materiam sufficit conferendo decernit.

In præcedentia materia maximè locum habet possessio.

Præcedentia habet Vicarius Episcopi super omnes Ca-
nonicos & Ligantes in omnibus.

In præcedentia servari debet ordinis dignitas.

Præcedentia illa fruatur Vicarius etiam præfatus Episcopo.

Præcedentia illa Vicarij quas pascitur exceptionem.

Præcedentia nullam supra alios presbyteros habet Vica-
rius foris et eo, quod sit Vicarius foris, nisi
conferendo habet consensum.

Quæ præcedentia debent Vicaria Capitali
vide v. Vicar. Capit.

Prælati.

Prælati habentes jurisdictionem quasi episcopalem pos-
sunt beneficia conferre.

Non tamen solentur benedicti & insigniti pontificalibus
ornamentis.

Prælati habentes jurisdic. quasi episcopalem veniunt
nomine diocesis.

Prælati qualiter sibi assistere possint Conjuratores vel Vica-
rios.

Prælati ob morbum supervenientem non est privandus
prælati.

Prælati Episcopo inferiori ob lepram amoverentur a pre-
latis.

Contrarium tamen verum.

Prælati inferiores Episcopo etiam tamper & habentes ju-
risdictionem ordinariam quasi episcopalem absolvere ne-
queunt ab hæresi, neque à casibus referantur Papæ; ne-
que dispensare in irregularitate.

Prælati amissa prælatura an & qualiter possint pergere
procedere in causis sibi delegatis?

Prælati habentes jurisdictionem quasi episcopalem possunt
compellere excommunicatos testamentorum ad ea exequenda.

Prælati tamper tamper subditi an subire se possint Epi-
scopo in ordine ad obtinendam absolutionem & dispen-
sationem in casibus Papæ reservatis.

Prælati habentes jurisdictionem quasi episcopalem in po-
pulum etiam seculari appellatione possunt consue-
tione.

Prælati tales in ordine ad hoc in Triditione veniunt no-
mine Episcopi.

Præscriptio.

Præscriptio diffinitione pendente non datur manente
sententia habens resistentiam jura.

Præscribuntur res omnes ecclesie quadragenaria.

Præscribere nequit Capitulum l. v. receptationem redigendi
beneficiorum spectantium ad solius Episcopi colla-
tionem.

Præscriptio est stricti juris, & ultra præscriptum non ex-
tenditur.

Præscriptio contra ecclesiam non currit tempore sedis va-
cantis.

Præsentare, Præsentatio.

Præsentare ad beneficia jurisdictionis competentis Epi-
scopo nequit Capitulum l. v.

Præsentare nam possit Vicarius vi facultatis conferendi.

Præsentatio dicitur potest. donatio.

Præsentatione pertinet ad Episcopum, sine deus spe-
ciali mandato præsentare nequit Vicarius.

Idem etiam habet facultatem conferendi.

Neque Vicarius in eo casu præsentare potest Episcopo
solum.

Præsentare non tam jure communi sicut collatio, quam
jure specialis compet. Episcopo.

Præsumptio.

Præsumptio tolli, qua quis præsumendus bonus, quamvis
non probatur malus, tolli non potest testamento pub-
licum dandum promovendo ad officium publicum, Or-
dines, &c. de ejus probator. moribus, &c.

Præsumptio quid sit & quotplex.

Quotplex sine ad illam indicia.

Præsumptio jura dicitur à solis juri.

Præsumptio violenta quandoque facit plenum probat o-
mnem.

Contra præsumptionem quandoque admittitur probatio.

Præsumptio juris & de jure in potest. appellationem: nec
eliditur juramento, sed in illa de verum potest ad senten-
tiam definitivam.

Quandoque præsumitur adulterium vel fornicatio.

Laicum in iustis præsumitur male animi illatum.

Præsumitur de futuro, aut etiam de præterito
facto: quandoque etiam ex potestate de præterito.

Fuga non semper facit præsumptionem commissi delicti.

Neg. unum à duobus delictis sibi objectis excludit futurum
alterum.

Vicarius præsumitur scire facta publicè in Vicaria.

Quid dicatur notorium & quid famulosum; et quando pro-
cedi possit ex fama vel infamia per præsumptionem.

Processus.

In processibus honorabilis locus etiam præ prima di-
gnitate debetur Vicario Capitali.

In processibus deferretur Rachiastium aut Reliquias non
spectat ad Vicarium Capitali quod talem.

Processus indicere & ordinare potest Vicarius Capitali.

Non potest tamen processiones publicas indicere sine con-
silio & consensu Capitali.

Procurator.

De procuratore facta mentio intelligitur de illo, cui uni-
versis negotia mandata.

Procuratorem etiam ad negotia ardua constituit teneant.

Procurator censetur revocatus per motum Prælati, etiam
dominus lris sit effectus.

Procuratores plures in eodem constitui possunt.

Procuratoribus pluribus constitutis sine adjunctione in so-
lidum, unus sine alio admitti nequit.

Procurator sine specieb. mandato domini nequit domare.

Procurator ad præsentandum nequit solum præsentare.

Procurator ad conferendum omnibus beneficiis spectantia
ad collationem Episcopi vel etiam Legati de Latere, vel
alterius cujusque constitui nequit.

Procuratores tamen omnium bonorum generales, deodo
etiam illis potestatem conferendi beneficiis & præsen-
tandi, constituit possunt Reges & Principes.

Per procuratorem potest præstari omnes subalternati-
bus.

Qualiter id fieri possit in concessione Conjuratores vel
signatione, principalis jam desinendo.

Præf.

Index rerum

Professio.

Professio facta omnia exploratione voluntatis puelle per Episcopum vel ejus Vicarium est valida. 310

Publicatio.

Publicationi seu regule de publicanda non subiacet Coadjutor. 318. 2
Publicatio seu dicta regula locum non habet nisi in beneficiis vacantibus per resignationem. 318. 2

Pupillus.

Pupillus alienare nihil potest sine consensu Tutoris. 493. 1
Pupilli bona ex pietate lege administrant mater & agnati proximi, non percipio inde emolumento. 499. 2

Ratificatio.

Ratificatio quandam locum habet. 303

Recusatio.

Recusatio Vicarii causa coram Episcopo probanda. 92. 1
Item recusationis delegati Episcopi. 92. 2
Si Episcopus degenerio remouet, probanda coram Vicario generali. 92. 3
De recusationis Vicarii causa, Episcopo agere in remouet, dum plures in solidum constituti Vicarii, cognoscet terminus illorum non suspensit. 92. 3

Regressus.

Regressus ad beneficia non repugnat Concordatis Germaniae. 312. 4
Regressus bi habere causam juris de preterito, alium ex voluntate regredientis non alium. 313. 4
In regressibus singulis nulla intervallit vacatio beneficii. 313. 4
Regressus conceditur ex causa onerosa, nempe cessionis. 313. 4
Non dicitur proprii gratia. 313. 4

Regularis.

Cum Regularibus etiam exemptis in iusticiis dispensare potest Capitulum sed. vac. 480. 2
Regularis de licentia locum Superiorum subiacere se possunt Episcopo in suscipiendis gratia Dispensationem absolutivam. 48. 2
Regularis non exemptos punire potest Episcopus iure ordinis. 142. 2
Exemptos tanquam Sedis Apost. Delegatos. 142. 1
Potest id etiam ex speciali commissione Episcopi ejus Vicarius. 142. 1
Regularis seu Religiosus omni esse possit Vicarius Episcopi. 50
Regularis illegitimè natus nequit esse Vicarius. 50. 4
Regularis ad hoc, ut sit Vicarius Episcopi eget licentia suorum superiorum. 51. 1. & 2
Regularis sine sui Superioris licentia nullius operis participare potest se adducere servitio aut obsequio ullius personae. 51. 2
Causa sui Superioris licentia eget ad hoc. 51. 2
Regularis, si non est exemptus, praefer licentiam sui Superioris eget ad hoc licentia sui Episcopi. 51. 3
Regularis sine licentia sui prelati in Vicarium assumptus acta non valent. 52
Ea quo talem Episcopos toleravit Vicarium, penam non est, quod cum constituitur cum illa licentia. 52
Us Regularis assumatur validè in Vicarium, an praefer licentiam prelati requiratur quoque solius monasterii. 53
Regularibus etiam exemptis, dum sunt testamentorum executores, exigere rationes potest Vicarius. 147
Regularis an Vicarius concedere possit facultatem administrandi extremam unctionem & Eucharistiam laicis. 187
Regularis de licentia diocesani administrare illa sacramenta non incurret poenitentiam. 187
Regularis semel approbatus qualiter possit ab Episcopo vel Capitulo sed. vac. revocari ad examen. 484. 2. & 3

Quod ad Regularis Capitulum sed. vac. si nihil potest innovare. 484. 2
Regularis non veniunt nomine Clericorum in obsequia. 509. 7. 443
Regularis non egent dissimulatio alia quam acceptio à suis Prelatis ad suscipiendos Ordines ab Episcopo alterius diocesis. 509. 7
Regularis non sunt proprii subditi Capituli sed. vac. 509. 7
Regularis non comprehenduntur à Tident. venientes concedi à Capitulo sed. vac. primo anno vacationis diocesis subditi illius. 509. 7
Regularibus suis diocesis ordinandi licentiam dare potest Capitulum sed. vac. intra primum annum. 509. 7
Regularibus Capitulum sed. vac. dare nequit licentiam ordinandi novas ecclesias. 517
In Regularis etiam non exemptos ab Episcopo, jurisdictionem non habet Archiepiscopus, nisi forte ex consuetudine. 543
In eis illam non habent jurisdictionem nec expellunt. 543
Regularium iudex ordinarius est solus Abbas, Prior, & Religiosus, & ab eo solo corrigi possunt. 613
In Regularium personarum Ordinarii locorum poenitentiam non possunt excoomm. suspensionem vel interdictum imponere commissarios Papae. 613
Regularis degentes extra claustra, si delinquant, subiacent visitationi, correctioni, punitioni Ordinarii tanquam Sedi Apostol. obsequii. 613
Regularis administrantes parochias etiam pleno iure subiacent visitationi quia tales subiacent visitationi, correctioni Ordinarii non tanquam extraneis jurisdictionem delegant, sed ordinariam. 613
Regularis administrantes parochias, si in administratione sacramentorum vel cura animarum delinquant, ab Episcopo puniri possunt iuxta excoomm. interdictum. 613
Si delinquant extra sacramentorum administrationem, corrigi quidem possunt verberibus ab Archiepiscopo, non tamen puniri excoomm. ab Episcopo, sed delictum à superiorum, ab Archiepiscopo deferendi ad Episcopum, ab hoc ad Superiorem. 613
Quod si Regularis delictum tunc non puniat Superior, & de hoc doceat Episcopum, potest is tanquam Sedi Apostol. delegatus punire delinquentem. 613

Religio, Religiosus. vide v. Regularis.

Religionem ingressurus sine licentia requirit ab oblatu bax sua iura docuerit antepositionem. 181
Hanc licentiam dare potest Episcopus ejusque Vicarius. 181

Rescriptum.

Rescriptum delegationis quandam visum ob incertitudinem dari solet. 14. 1
Rescriptum Apost. non videtur ex eo, quod nomen et doctus Vicarius equè principalibus nominatum inscribitur. 34. 1
In rescripto gratia ille ex duobus Vicariis istis esse debet seu delegatus, cui illud ab impetrante fore deliquit. 34. 2
Quis in rescripto consensio fore ad litter ex talibus duobus sit iudex delegatiois. 34. 1
Dum ex duobus Vicariis unus est principalior, & delegatus à Papa sit simpliciter Vicarius, confertur facta soli principali. 34. 4
Rescriptum non debet extendi ad alios, neque ad alios. 191. 1
In rescriptis ad litter ex pluribus narratis sufficit iudicium unum, quod movetur Principem. 315. 4
Secus in Rescriptis gratie. 315. 4
Rescriptum ad litter non sufficit interpretatiois, quatenus concernent iura ex prejudicio partium. 362. 2
Amplam tamen meretur interpretationem, quatenus concernunt facultatem seu potestatem Principis concedendi iura aut delegandi. 362. 2. & 3

Reservatio.

Non reservatur Papa beneficia simoniacis collationis Episcopi cum Capitulo, dum vacant sed. vac. in articulo dimittit. 187. 4
Reservata sunt Papa beneficia parochialis & curiae vacantis sed. vac. Episcopis vacante. 187. 4
Relin-

Reservatus Papae omnia beneficia vacantia sede episcopali vacante. 513. 4
 Reservatio impedit permutationes totam Ordinem. 513. 4
 Reservatur Papae Archidiaconatus, ubi in est prima Dignitas. 671
 Reservatio cum ex eo infertur, quod Papa statuat in beneficio Coadiutorum. 513. 6
 Reservatio Papae infertur corpori iuris facit ius commune. 470.
 Reservatio non debet esse contra charitatem, ut verget in periculum animarum. 474. 2
 Reservatio infertur etiam iurisdictionis. 477. 2
 Reservatio ius potest Capitulum & si fecit Episcopus. 477. 2

Residentia, Residere.

a Residentia non liberatur Coadiutor per concessionem Coadiutoria. 415. 1
 Pro residente habetur Coadiutor legitime impeditur, etiam Coadiutor abfente. 415. 2
 Resident non tenetur Coadiutor potest, sed tantum causatur. 311
 Contrarium tenent alii. 311
 Ad residentiam potestalem tenentur Coadiutores Parochorum. 317. 2
 Idem est de Coadiutoribus vulgariis, Canonici, &c. 317. 3
 Non habet residentia potestatem. 317. 4
 Residentes tenentur Coadiutores infirmos & laicos. 318.
 Resident iure civino & Canonico tenentur parochi. 318. 2
 Et quidem residentia formalis, quae consistit in exercitio muneris parochialis. 318. 1
 Residentia materialis parochi in eo consistit, quod habitet in urbe & prope ecclesiam, in qua exercet curam animarum. 318. 1
 Residentia illa parochialis non est dispensabilis, quoniam ex suppositione maiora commode ejusdem ecclesiae per interpretationem ejusdem iuris divini. 318. 1
 Et si illius parochiam nulla ex causa consecratur. 318. 2
 De residentia parochi sententia. 318. 1

Resignatio, Resignare.

Resignare quis potest licite & iure ad beneficium sine consensu Superioris. 430. 1
 Resignare potest Coadiutor perpetuus in favorem succedente consentiente Papae & Coadiutori respectu personae resignat. 430. 2
 Resignationes recipere valeas non eo ipso potest recipere illas facias permutationis gratia. 479
 Resignationes in favorem circa tempora Caroli VI, habent abique eo, quod Regem recurrebant. 516. 1
 Per resignationem sortitam effectum abdicatur titulus. 516. 1
 Vini acquisitionis non habet consentiens Coadiutori in Coadiutorum. 518. 1
 Resignatio et beneficii etiam spectatur utrum ad solus Episcopi collationem recipere potest Capitulum sede vacante. 518. 1
 Quod si resignationes beneficiorum recipiendas, quid possint Vicarius Capituli. 605
 Resignandi debet fieri in manibus illius, qui iuratum potest ipsi dare beneficium. 513. 1
 Resignatio recepta non est propter alienationem. 513. 1
 Resignatio omnia requirit causam. 513. 1
 Resignatio admissio perinet ad iudicium. 513. 2
 Resignationes admitti non permittuntur gratia sed simpliciter est committitur auctoritatis. 513. 3
 Resignationes retractorum Papae potest admitti Episcopus. 513. 4
 Resignationes factas permutationis gratia recipere & resignationes permutationis consensu sunt quidem distinctae, sed omnia committunt. 513. 2
 Resignationis receptio facta post mortem Episcopi vel revoocationem a Vicario quidem subsistat. 513. 1
 Resignationes admittendi facultas non infert facultatem conferendi. 513. 1
 Recusatio tenet in statutu admittendi resignationes permutationis gratia. 513. 1
 Resignationes recipere est quid minus quam succedere. 513. 1
 P. Laurentii Ficar. Episcop.

Resignationes factas permutationis gratia recipiendi facultas non censetur data ex eo, quod data sit simpliciter facultas recipiendi resignationes. 513. 1
 Ad resignationes recipiendas non tenentur facultas Vicarii conferendi. 513. 1
 Resignatio solum potest fieri eorum Superioris potestatem beneficium resignationis conferre. 513. 2
 Resignationes recipere sine speciali mandato acquirit Vicarius. 513. 2
 Resignationes recipere regulariter potest is, qui potest in eum deferre. 513. 1
 Resignationes recipiendi facultas quandoque ex clausula generalibus concessa censetur Vicario. 513. 2
 Resignationem beneficii recipere potest aliquem ex eo non sequitur, quod quis potest illud conferre. 513. 2
 Neque ex eo, quod habeat infirmum in eo beneficio. 513. 2
 Resignatio sola defuncta. 513. 2
 Resignationes recipiendi facultas non infert facultatem privandi beneficiis, neque ex eo infertur. 513. 2
 Resignationes recipere & dare auctoritatem permutationis vicariis sunt diversa. 513. 2
 Resignationes permutationis gratia factas nemo recipere potest, nisi qui beneficia permutationis conferre potest. 513. 2
 Resignationis admissio in permutatione separari acquirit & tollitur. 513. 2

Restitutio in integrum, Restituere.

Restituere principaliter in integrum utquis negligens & incipit ad universitatem censuram contra sententiam suam diffinitivam. 513. 2
 Sed utque ipse princeps seu iudex ordinarius habeat administrationem contra suam aut etiam Vicari vel delegati sui sententiam diffinitivam restituere potest. 513. 2
 Restituere in integrum contra sententiam & impugnat sententiam suam directam. 513. 2
 Restituere in integrum contra sententiam sui Vicarii potest Episcopus. 513. 2
 Quoniam & ipse Vicarius contra sententiam a se latam. 513. 2
 Restituere in integrum possunt Ordinarii, qui habent iurisdictionem cum administratione. 513. 2
 Restituere in integrum contra sententiam Episcopi potest quis Vicarius. 513. 2
 Amplius idem tam ad majores quam minores. 513. 2
 Restituere id ipsum a Superioris ad Vicarium sententiam delegatam ad universitatem censuram, sed malit. 513. 2
 Restituere in integrum non potest Vicarius abfente iudice, postquam sententia usque in rem iudicatam. 513. 2
 Hoc enim competit soli Principi. 513. 2
 Restituere in integrum est actus imperii mixti ex nobis officio iudicis proveniens. 513. 2
 Restituere in integrum non competit iudicibus ordinariis, qui administrationem tenent locum iuratum in aliquo territorio non habent aut imperium saltem totum. 513. 2
 Multo minus ad potestatem delegati a talibus iudicibus. 513. 2
 De causa restitutionis in integrum cognoscere bequerunt arbitri & compromissarii. 513. 2
 Restitutio in integrum contra sententiam tractari debet coram superiore iudice. 513. 2
 Restituere in integrum contra sententiam Superioris non potest inferior iudex. 513. 2
 Restituere quis potest in integrum contra sententiam proptiam vel eorum, qui iurisdictionem vel aequalem, vel etiam eandem habent iudicibus. 513. 2

Reus.

Reum extrahendi ab ecclesia sententiam dare potest Vicarius sine speciali mandato. 513. 2
 Id non potest Vicarius foraneus. 513. 2
 Facultas illa ab Episcopo ejusque Vicario alteri delegari acquirit. 513. 2
 Rei extrahendi ab ecclesia est odiosa ecclesiae. 513. 2
 Reum confiscatum ad ecclesiam, etiam in causis, in quibus non gaudet immunitate, extrahere acquirit iudex secularis sine licentia Episcopi & intervenit personam ecclesiasticam. 513. 2
 Talis

Index rerum

Talis extrahens sine ulla licentia ad hoc locum per nos statuta violantibus immunitatem ecclesiasticam. 179. 2

Salarium.

Salarium ex fructibus beneficii Coadiutori debetur Coadiutori. 423. 1. & 2
Limitatur idipsum. 423. 1. & 3

Salarium Vicarii Capitalarii non potest sumi ex multis. 425. 2. & 279.
Proest illud canonicis et fructibus ecclesie vacantibus. 579.

Salarium competens debetur Vicario Capitali. 611. 1
Eiusdem dam vi decernitur extra diocesim. 613. 1
Non debet esse minus ex eo, quod sit Canonici. 613. 1
Debet taxari quae quantitas iuxta solitum accipi ab immo-
dico episcopo pdecessore. 613. 6
Ad salarium hoc Vicarius Capitalis, etiam non conventum
aut solutum praestandum tenetur Episcopus, vel quilibet
alius, qui emolumentum ecclesie vacantis percipit. 614
Potest de eo ejusque quantitate pacisci. 631. 2
Non tamen pacisci de eo dividendo cum ceteris Canoni-
cis. 631. 2

Salarium debetur Vicario Episcopi ab Episcopo. 124
Salarii constitutio & locum pecunie loco salarii, officio
complemente jurisdictionem iam commissio, non est si-
milia, nec illius. 124. 2
Salarium debetur Vicario, nisi de hoc conventum non sit.
281.

Salarium non conventum regulariter non debetur. 287
Salarium non conventum ex requiritur iudicis officio pos-
set. 287

Salarium debetur adhuc Vicario, etiam si sit Canonici, &
de sua parochia vivere possit. 288

Salarium mortuo Episcopo Vicarius eo sequi debetur Ca-
pitulo pro rata temporis, quo vixit Episcopus. 287

Salarium Vicarii ignorantis totam revocationem debetur
pro rata temporis post illam revocationem. 288

Salarium ex sua Camera Episcopus tenetur constituisse Vi-
carium. 289
Salarium mortuo Episcopo pro rata temporis, quo servit
Episcopo, solvi ei debet & Capitulo ex bona ecclesie
vacantis. 289

Non tamen ex multis solvi potest.

Scriptura.

Scriptura opus non est in constitutione Vicarii. 179. 1
Scriptura opus est ad probationem Vicarii, dum in
dubium revocatur. 31. 6
Non nisi per scripturam probatur mandatum Principis. 17. 2
Scriptura auctoritas requiritur ad probandum iudicium
ordinarium. 31. 2

Sedes, vide Ecclesia.

Sedes vacat vacat, Episcopo associi existit haretico.
454.

Sedes interpretativa vacat ab excommunicato. 4-
tamque inhabilitatem. 414

Senium, Senex.

Senium se solo est causa sufficiens dandi Coadiutorem per-
petuum. 339. 1. & 2
Cum scilicet dum natum fuit in ordine ad hunc effectum
inferius, an sufficiens iustificare solum Senium. 339. 4

Ad scutum iustificandum quae aetate iustificando. 339. 4
Senex quae dicitur in ordine ad obtinendum Coadiuto-
rem? 339. 3

Sententia.

Sententia interlocutoria mutari potest. 74. 4
Quando mutari non possit. 74. 4

Sententiam interlocutoriam pronuntiatam & Vicario Epi-
scopo corrigere potest. 74. 4. 79. 2
& sententia Vicarii generalis supplicari nequit ad Episco-
pum. 77. 1

De sententia lata & Vicario nullitate cognoscere potest E-
piscopus & contra. 79. 2
Sententia lata ab uno, dum plures tandem eandem termi-
nare debent, non est nulla. 91. 1

Per sententiam meam interlocutoriam non habuit iustitiam.
91. 1

Secus est de definitiva. 91. 1
Contra sententiam definitivam qualiter deus resistit in
integrum. 101. 7

Sententiam laicam exequi potest Vicarius generalis non ta-
men focaneus. 114
Sententia lata contra Coadiutorem non nocet Coadiutori.
414. 1.

Sententia lata contra unum Coadiutorem, eo forte deci-
dente vel decedente non nocet ejus in Coadiutoria suc-
cessori. 444. 1

Limitatur hoc ipsum. 444. 2
Sententia lata contra maiorem vacentem tutore & curato-
re est nulla. 494. 1

Sententia lata contra ecclesiam vacantem ut valeat, debet
ea habere defensorem ad egratum a Papa. 494. 1

Sequestrare.

Sequestrare possessionem beneficii cum fructibus custodi-
di potest Vicarius Episcopi. 103

Signillum.

Signillo publico Capituli, non suo privato, uti debet Vicarius
Capitalis in scripturis publicis, quas expedit in Vica-
riis Capitali. 599

Signillo proprio privato uti potest Vicarius Capitalis consti-
tutus, & non tamen confirmatus a Papa. 579. 1. & 3
Signillum apponitur & requiritur, ut auctoritatem det
dictis & Ordinationibus. 559

Simonia.

Simonia est, dum Canonici inter se conveniunt, ut qui-
cumque eligatur in Vicarium Capitalis, dividat cum ce-
teris emolumenta. 577. 2

Non incurrunt tamen per hoc excommunicationis. 551. 2

Statutum.

Statutum laicum transgressores qualiter punire possit
Capitulum. 478

Statuta qui condere possunt, possunt etiam adiacere penam
inter terminos potestatis suae. 478

Statuta condere & abrogare qualiter possit Vicarius Capitalis
suis. 178

Statutum, quo pro quolibet delicto statuitur certa multa
pecuniaria, an valeat? 645. 1
ad statuta laicorum an suo forte attendere non debet iudex
ecclesiasticus. 178

Statuta qualiter facere possit Capitulum sede plena & lege
186. 470

Magistratus possunt facere statuta super personis ad
proprium jurisdictionem. 470. 2

Statutum est lex quaedam, hinc docet perpendi nisi de-
centur. 470. 4
Sententia Capitalibus Vicariis confirmari perhibere potest,
Episcopo agente in remota. 18

In statuto Capituli sequentibus confirmatum Episcopi hanc
sine speciali mandato supplere nequit Vicarius. 147
Limitatur idipsum. 174. 2

Stylus.

Stylus Curie per lege habetur & est observandus. 166. 4

Subsidium Charitativum.

Subsidium charitativum pro necessitate ecclesie vacantis
posse habere potest Capitulum. 478
Potest esse illud non debet extra casum urgentis necessitatis.
491.

Ut subsidium charitativum dari solentur imminetur, non
potest statueri Capitulum s. r. 491

Subsidium charitativum exigere potest Episcopus non imminu-
tum, non obstante iuramento, quo preceperat singuli
Canonici, scilicet diminutionem, si in Episcopum eligun-
tur. 491

Tale subsidium remittere nequit Episcopus. 491
Subsidium charitativum exigere nequit Vicarius Episcopi sine
hujus speciali mandato. 109

Nec Vicarius Capitalis sine hujus consensu. 109
Suscipit-

Successor.

Successori referantur emolumenta jurisdictionis mortui
Episcopi. 464. 1
In Successoribus sibi designandis Pontifices faciant alieni.
328. 2
Successor & ante: effus reputantur per una persona. 447. 1
Successor Episcopi dicitur Capitulum sed vacante. 447. 1

Supplicant.

Supplicandi quinam dicuntur. 7. & 14. 1
In Supplicando qualiter differat Vicarius generalis. 14
Supplicandi vicarius accedens ad rationem Vicarii genera-
lis qui? 14. 2
Supplicandi illi actus essentia dicitur propria jurisdictionem
neque ordinariam neque delegatam habere. 14. 2
In Supplicando dicitur vicarius quoniam Vicarium con-
stitutur possit Metropolitano? 14. 2
Supplicandorum antiquior conditio Vicarium generalem
in ecclesia sui Metropolitani, eo id facere neglegens.
13. 2
In Supplicando carere potest iurisdic. Archiepiscopo a-
gentis in remota ejus P. iurisdic. 98
Supplicandi absolute possunt in sententia laici per Conci-
lium provinciale. 126.

Supplicium.

Supplicium unanimitas Capitulum in quibus statutis re-
quiritur. 317. 1
Non requiritur in denominatione Coadiutoris. 317. 1
Neque de terra supplicium. 317. 2
Sed iurisdic. anxia, on & in electione. 317. 2
Supplicium dare potest Coadiutor in electione ad perben-
tiam, quam pretendit Coadiutor. 317. 1
Supplicium dare potest Coadiutor, ubi agitur de re Coad-
iutoris. 317. 1
Supplicium dum quis ferre debet in utilitatem suorum, re-
currit potest. 317. 2
Supplicium non denegandum Coadiutor vel etiam Coadju-
tor, dum interit in qualiter Canonici. 317. 2
Supplicium in Capitulo habere potest Coadiutor Canonici
non habentis votum, quia necesse in sacris consili-
tibus. 417. 2
Supplicium duplex cum habet Canonici factus deus Co-
adjutoris Dignitatis habentis votum in Capitulo. 418
Supplicium, quorum est de iure, duplex habet Canonici,
qui simul est dignitas. 418. 2
Supplicium unum dare potest in Capitulo Coadiutor & al-
terum Coadiutor illius, dum Coadiutor habet Coadju-
torem in dignitate & Canonici. 418
Supplicium maior pars respectu totius Capituli requiritur
& non iurisdic. mediocris ad electionem. 517. 1

Supplicatio, Supplicare.

Supplicare nequit & Gerentia Vicarii ad Episcopum. 77. 1
Supplicatio differens ab appellatione. 77. 2
Supplicare a Vicario ad Episcopum prohibetur est, prohi-
bita appellatione ab eo ad Episcopum. 77
Limitatur id ipsum. 77
Supplicationes remedium conceditur appellandi facultate
rejeta. 77. 1.

Suspensio, Suspendere.

Suspenditur ab officio & beneficio Collegia & persona-
rum singula, si quocumque accipiant ex bonis Prae-
dictis, aut bonis fidei veniant obnoxii. 499
Limitatur id ipsum. 499. 1
In suspensione qualiter absolute possit Vicarius Episcopi.
101.
Suspendere potest Vicarius sine speciali mandato. 148. 2
Non tamen suspensione dea dicitur. 148. 2
Suspendere potest ab administratione beneficiorum sine
speciali mandato. 149
Suspendere ab officio & beneficio potest Capitulum sed. vac.
476. 4
In suspensionibus per venientibus ex delicto occulto non de-
ducto ad forum excois absolute potest Episcopus
& Capitulum sed. vac. 476. 2

Suspicio, Suspectus.

Suspicio non affert jurisdictionem, sed personam. 90. 1
Suspectus Episcopus cum taceat quocumque possit a Vic-
ario? 90
Suspectus Vicarius cum taceat quocumque possit Episcopus.
91.
Suspectus est Joder impeditus, ut sequatur sententiam Al-
bionis suspecti. 91

Syndicare, Syndicatus.

Syndicare quid sit? 478. 610
Syndicare potest Capitulum sed. vac. tam sine quam de-
fundi Episcopi Officialia. 478
Et in ipse sitalem defundi Episcopi. 478
Syndicare est actus jurisdictionis. 478
Id eo proceditur tam ea officio quam ad instantiam parva.
478
Syndicatus facit tenetur Vicarius Capitulo cum respectu
spiritu quam novi Episcopi. 610

Synodus.

Synodus diocesana convocare nequit Vicarius sine spe-
ciali mandato Episcopi. 118. 2
Synodus provincialis nequidem de speciali mandato
convocare potest Vicarius Archiepiscopi. 168. 1
Synodus provincialis Archiepiscopi per seipsum, aut ius
impedita, per Coadiutorem convocare debet. 168. 1
Synodus per ipsum Episcopum celebrare necesse non est, ut
interit Vicarius. 168. 4
Synodus celebrare est inter ardua. 168. 1
Synodus celebrare est jurisdictionis. 168. 1. 390
Synodus celebrare non possit Capitulum C. r. 308
Synodus celebrandi quando speciali necessitas? 331
Synodus celebrare sine speciali mandato potest Vicarius
Capitulum 338

Testis.

Testis non sufficiens ad probandum Vicarium? 35. 2
Iteus est, ubi Vicarius exerceat jurisdictionem Episco-
po praesens. 35. 3
Item ita est, ubi Vicarius Vicarius dependat. 35. 2

Testimonium.

Testimonium dandum de probitate & moribus in iudice
ad officium publicum, praesentem Ordines, non potest
interi soli illi principio? quid quis praesentem bonum,
quomodo non sitis malus. 661
Tale testimonium exponit periculum errandi erroris praesentem
talia necesse recipi. vel Ecclesiam. 661

Theologus.

Theologus quocumque Tridientium voluit admitti ad digni-
tates ecclesiasticas, vocat nomen Magistrorum, non
Doctorem. 317. 2
Theologus cum praesentem Canonice in Vicarius Episcopi
loqui? 48. 1
Theologus non esse potest Vicarius Capitulo? 317. 3

Titulus.

Titulum ordinationis non ponent Coadiutoris perpetuum,
910.
Huc tamen praesentem Coadiutoris, si ratione illius habi-
ret congruum. 310
Titulum ordinationis de praesentem requirit Tridientium,
910.
Ad Titulum exhibendum an cogere possit Vicarius posses-
sorem beneficium. 116
Ad Titulum paritatem vel penitens ordinari aliquam
qualiter concedere possit Capitulum sed. vac. 312. 2

Tonsura.

Tonsura prima non est propria Ordo. 312. 4

Index rerum

Transactio.

In transactionibus Clericorum circa bona ecclesiastica de
cretum aut auctoritatem suam interponent nequit Vi-
cariorum sine speciali mandato. 157

Tutor.

Tutoribus plurius datus simpliciter, cum datus videtur pa-
tritas in solidum. 39 2

Tutoris officium expirat per mortem pupilli maritalem
vel civilem. 41 2, 3

Tutores res pupillorum mobiles, quam servando servari
nequeant possunt distrabere. 439 2

Vacatio, Vacare.

Vacatio rem Praeturae vel beneficii praestandi, semper
per mortem Coadjutoris, antequam Coadjutor titulum
in ea consequatur. 423 2

Nec datur in hoc casu sedio non vacationis. 428 2

Vacatio ledit sedis, quamprimum facta in Consilio
provisio de eorum ratione. 119 7

Vacat alius sedes usque ad confirmationem Prae-
lati. 551 7

Vacat prior Episcopatus, quamprimum Episcopus ab-
solutus Papa a priora Ecclesia vacante. 541 1

Est vacatio sedis, quando est de jure communis daret
tantum usque ad confirmationem, in hac materia seu
provisionem a Papa factam, hodie tamen non prius cel-
lat vacatio, quam confirmatio seu provisionis hujus
apostolicae litterae sub expresse et peremptoria ipso Capi-
tulo, casus vacati sedes vacat. 547 2

Vicaria.

Vicaria temporalis aequi duci beneficiis. 395

Vicariatus.

Vicariatus quando probandus. 103

Ad Vicariatus probationem, dum is in dubium vocatur,
opus est scripturae solenni. 37 2

Ad Vicariatum probandum testes non sufficiunt. 37 2

Secus est, ubi Episcopo praesente Vicarius exerceat juris-
dictionem. 37 3

Item ubi littera Vicariatus deperdit. 37 3

Ad Vicariatum probandum sufficit assertio Cardinalis, ubi
is est Vicarius Episcopi. 37 3

Idem est de Episcopo, dum is est Vicarius. 37 3

Vicariatus expiratio habetur finem ultimum, cum non in-
veniamus mortis Episcopi aliter vacavit Episcopatus. 129 2

Vicarius est dignitas extra Ordinem cum auctoritate ju-
diciali ordinari, etiam supra superiores ordinarios. 44

Vicarius non est beneficium clericale. 54 190 1

Non conferretur in curiam. 50

Vicarius per obitum vel amissionem Vicarii non vacat,
sed Succesor. 56

Vicarius Episcopi generalis non est incompatibilis cum
alia dignitate vel etiam beneficio curato. 59

Est tamen incompatibilis cum beneficio parochiali. 59

Vicarius.

De Vicario Episcopi ubi iam tractatum in Jure Canonico,
7 1.

De eo quatenus AA. ex professo tractant. 2 2

Vicarius dicitur à vice. 2 1

Vicarii nomine lausunt semper qui vocantur. 2 2

Vicarii nomine sumpto aliquando finitum qui veniant in Jure
Civilis. 2 2

Beneficiis adhuc sumpto hoc nomine qui veniant in Jure Ca-
nonico. 2 2

Vicarii in Civitatibus et iudiciis Comitibus militibus an-
teponendi; postponendi vero in militibus. 616 7

Vicarius qualiter differat à viceregentis et locumtenente. 51

Vicarius Vicarium sibi substituere non dicitur. 3 1

Vicarius per quid distinguatur à delegato. 3 2

Qualiter differat à delegato ad universitatem causatum.
11 1.

Vicariatum in Jure Canonico varie species.

Vicarii aliqui constituantur à lege alii ab homine. 4 1

Vicarii à lege constituti habent jurisdictionem ordinariam
distictam à jurisdictione principalis. 4 2

Vicarii rurales jurisdictionem, sedentiam, quendamque talem
aliquam ordinariam habent. 4 2

Vicarii parochiales qualem jurisdictionem habent. 4 2

Vicariatum generalium Episcopi olim nuncupantur. 5 1

Forus item ordo. 5 1, 2, 3, 4

Vicariatum rationem generalium, quales modò a sumuntur
ab Episcopis, neque in potestate Vicarii, neque in os-
tentiali. Gregor. ulum exister religium. 5 4

Vicarii generalis plerumque in eadem urbe constituitur.
5 4

Vicarius Episcopi Vindobensis est Abbas Praemonstratensis. 6 4

Vicarii generales universum invaduntur circa secularis de-
cimationem. 7 2

Vicarii quosque dantur aliorum Praesentem. 7 2

Vicarii Papa qui 1. 6 1

Vicarii archidiaconi qui 1. 6 2

Vicarii adunitionem Episcopatum sede vacante. 6 4

Vicarii abbasorum. 4 10.

Vicarii Ordinem Regulatorum. 6 11

Vicarii Episcopi qui proprii, ejus definitio. 7

Vicarii Episcopi generalis. 8 1, 2, 3, 4, 7

Vicarius solus urbis, quae solus est Episcopi, non est ge-
neralis. 8 1, 7

Sed est dicendus Vicarius foranum. 8 1

Non potest esse delegatus à Jure apostolico. 8 2

Vicarius constituitur pro urbe episcopalis qualiter et quando
constituitur generalis. 8 2

Vicarii seu Ordinarii quandoque plures constituantur in
solidum. 8 2, 3

Vicarius constituitur pro diocesi censetur etiam constitutus
pro urbe Episcopali. 8 1

Vicarius Papa possit simpliciter pro aliqua urbe constitui
cum constitutus pro eius territorio. 8 2

Vicarius minor principalis et generalis subordinatus quia.
8 1.

Vicarius Episcopi simpliciter talis quia. 8 2

Vicarii Episcopi in spiritualibus, ubi non sunt quosque Vicari-
um in temporalibus, vocantur generales. 8 2

Vicarius tamen in temporalibus vocatur viceregentis. 8 2

Non potest esse delegatus apostolico. 8 2

Vicarius nomine simpliciter priore venit generalis. 9 1

Vicarius constituitur simpliciter ubique capere iurisdictionem spiri-
tuali et temporali iurisdictionem constituitur in spiritualibus.
9 2

Vicarius constituitur in oppido particulari, sed dependit
semper à vicariis, non est dicendus generalis, sed potest
foranum. 10

Vicarius foranum quia proprius. 11 2

Aut dicendus proprius Vicarius Episcopi. 11 2

Inter Vicarium foranum et generalem differentia. 11

Vicarius foranum hoc ipso non est dignitas. 12 2

Vicarius generalis est in dignitate constitutus. 12 2

Vicarius foranum nuncupantur Archidiaconi. 12 2

Vicarius generalis Episcopi in quo differat Coadjutor. 12

Qualiter differat ab Archidiacono. 16

Vicarius generalis habet ordinariam et eandem cum Epi-
scopo jurisdictionem, idemque tribunal. 16 1, 2, 3, 193 2

300. 4.

Vicarii officium expirat morte Episcopi. 16 2, 190 1

& 6.

Vicarii jurisdictionem dicitur ab homine indirecte à lege.
16 2, 72.

Vicarius omnibus post Episcopum praefertur. 16 3

Vicarius generalis non est Vicarius intimus. 16 2, 291 2

Vicarius generalis à Officiali ea idem sunt. 17 1

Vicarius generalis qualiter differat ab Officiali minoris prin-
cipali. 17 1

Vicarius generalis venit nomine Ordinarii. 17 2, 2

193. 1, 164 1, 192.

Intelligi quandoque debet nomine Episcopi & dicitur.
18 194, 101 1.

Dicitur quandoque Vicarius nomine. 18

Item procurator Episcopi. 18 17 1, 193 2

Item locumtenens. 18

Item Missus dominicus. 18 190 1

Non minus est Ordinarius & Parochus parochorum quam
Episcopus. 18 2

Vicarii episcopalis nomine quoniam alii veniant per Vicari-
um generalem. 19

Constitutio hodierna facit requirere concessum à con-
siliis Capitulo. 19

Omnia necesse est adhiberi hunc consensum. 19

Vic-

Vicarius qualiter à consensu dñe habet jurisdictionem. 30
Vicarium constituitur potestatem parvam quibus magna-
rum diocesis Episcopi. 31
Vicarium sibi constituit potestatem Cardinales in Ecclesiis sibi
titulis. 32
Item in aliis, ut à monasteriis, quos possident in constituen-
dam alibi potest. 33
Vicarij Cardinales dici possunt quasi episcopales, aut ad in-
finit. 34
Non sunt eorum famulantes. 35
An habeant jurisd. ordinariam, & idem cum Cardinalibus
tribuant. 36
Vicarium in diocesis suorum suffraganeorum constituit
neque Metropolitano, potestando à causa devotio-
nis ob exigentiam. 37
Neque ibi constituit potest Vicarius fortassis ad faciendam
omnesque & inhabitationes &c. in causa appellationis ad
se à suffraganeis devotiis. 38
Ad Vicarium gentilem constituendum in casu negotia-
tionis potest potest & debet veniens à Metropolitano.
39
Vicarius ipse constituit, ubi iuxta dictum veniens cum
non constituit suffraganeos. 40
Vicarius in ecclesia ceteroq. negligenter constituitur ejus-
dem Episcopo, non Metropolitano, sed Episcopo
vicarij constituit. 41
Vicarium in sua ecclesia constituit negligenter Metro-
politano, constituit suffraganeorum auxilio. 42
Vicarium gentilem constituit potest à administratore
Episcopi dñi & Papa. 43
Probabiliter etiam, dum dñus Episcopo vivo, v. g. ob in-
morum hujus aetatis. 44
Vicarium Episcopo vero id negligenter constituit neque
Capitulum. 45
Id tenet potest Episcopo ducta in imperitiam, aut proci-
aliter. 46
Vicarius in sua ecclesia non dicitur proprius Vicarius Episcopi,
sed Capituli, vel Vicarius episcopalis jurisdictionis. 47
Vicarium gentilem Episcopi quandoque constituit Papa.
48
Vicarius ille episcopalis à Papa constitutus habet qualitates
omnes, quae ipso Episcopo inest. 49
Ad Vicarium constituendum non tenet Episcopus qui do-
cetur. 50
Vicarij officium dicitur voluntarium, & hoc eo fieri po-
test Episcopus. 51
Vicarium debet constitui ab Episcopo, etiam dum hic ca-
pax est administrandi omnia per se, qui docetur? 52
Vicarium constitui debet ab Episcopo, dum non est in
sola iurisdictione, sententia communis est. 53
Vicarius ex eo Episcopo ab eo constituit neque. 54
Idem est, Episcopo capax à se habet bello iusto, non ta-
men ex parte bello iusto vel cum bellum. 55
Vicarij officium cessat tempore captivitatis Episcopi. 56
Vicarium Episcopi Capitulum sed, nec non tenet con-
stituit. 57
Vicarium constituit neque Episcopus ante habitum pos-
sessionem Episcopatus. 58
Potest id fieri consecrationem. 59
Vicarios duos generales à se recipi independenter & exer-
centes jurisdictionem in solidum quando constituit
potest Episcopus. 60
Vicarium quilibet Episcoporum, dum duo sunt Episcopi in
una diocesi, nam generale constituit potest. 61
Vicarios plures transmittit non tenet Episcopus habens
plures dioceses unitas. 62
Ad Vicarios plures generales constituendos non tenet
Episcopus de jure ob simpliciter diocesis, quavis
id aequum consensum. 63
Ut à Vicario proprio subditi remitti à loco, ubi Episcopus
episcopos Episcopos tribunal habet, apud id legem iudi-
catur, potest neque. 64
Ad constituendum tamen plures Vicarios foraneos illa sub-
ditorum necessitas cogere videtur. 65
Vicarios plures foraneos seu speciales constituit potest
Episcopus. 66
Cui ex Vicariis duobus neque principalibus, & in solidum
constitutis commissa transcurrit delegantes Apo-
stolica. 67
Vicario principaliori facta censetur à Papa delegatio, dum
inferius simpliciter Vicario. 68
Vicarius Episcopi est potest Cardinalis. 69
Vicarij qualitates in genere. 70

Vicarius generalis in spiritualibus debet esse Clericus. 71
Vicarius generalis in spiritualibus esse non potest Clericus
conjugatus cum Virgine. 72
Vicarius debet vivere castitate. 73
Vicarius Episcopi tenet in temporalibus potestatem illi
eius. 74
Vicarius Episcopi, et si in Ordinibus maioribus, non re-
quiritur. 75
In Vicario requiritur a. p. status anni inchoati. 76
Nique in hoc, etiam pro una dea dispensare Episcopus.
77
In Vicariis assumi neque illegitimos, etiam dispensatos
ad sacerdotium, vel coactu Religiosos in Ordine dispen-
satos ad singulares regulas. 78
In Vicariis assumi neque excommunicatos, suspensos, in-
terdictos. 79
Vicariis non esse potest originarios? 80
In Vicariis assumi neque interdictos. 81
In Vicariis non assumi debet Theologus pro Cano-
nicis? 82
In Vicariis & ad similes Dignitates promovendi, qui in
monasterio exercant. 83
Vicarius generalis non tenet esse Doctor vel Licentiatum.
84
Sitamen debet esse gerens, requiritur Doctoratus vel
Licentia, & quidem potest in iure Canon. quibus
Theologia. 85
In Vicarium assumi potest monachus. 86
Non tamen Religiosus Ordinis Interdictorum. 87
Ut Religiosus sit Vicarius, eget licentia suorum Superio-
rum. 88
Limitatur hoc ipsum. 89
A tali Regulari assumpto in Vicarium sine licentia suorum
Superiorum alia vero valens. 90
In Vicarium assumi neque parochus. 91
In Vicarium assumi potest Episcopus nullatenus, non ta-
men Episcopus habens actualis administrationem pro-
priae diocesis. 92
Vicario debetur salarium tanquam meritis laboris. 93
Vicarius generalis Episcopi est in viginti ecclesiis consti-
tutus. 94
Servus est de Vicario archiepiscopali inferioris. 95
Idem est de Vicario foraneo. 96
Vicarius generalis est spectabilis & de nobilibus Magistratibus.
97
Habet potestatem cum iurisd. consuetudine, & ex ea
proveniens. 98
Vicarius est una eademque persona cum Episcopo. 99
Coelectus talis dignitatis episcopalis. 100
Vicarius non facit idem Constitutum cum Episcopo quod
ad dignitatem pontificalem. 101
De cetero faciem Constitutum, tribunal & curiam cum
Episcopo. 102
In quibus non habet idem cum Episcopo tribunal. 103
Vicarius non habet propriam dignitatem per se tamen. 104
Non est originarius per se habilis. 105
Non habet dignitatem strictam cum alio beneficio incompati-
biliter. 106
Vicarius non sit regularis. 107
Vicarius precedit alios Canonicos & Dignitates, & per
omnes honores. 108
Vicarius est unus agens cum Episcopo. 109
Tanquam Episcopus est honorandus. 110
Vicarius, quando est de jure precedit omnes dignitates
tam inter quos eadem tenetiam in se habet, proceden-
tibus, &c. 111
Etiam in actibus differens, puta curvatus. 112
Et in specie Archidiaconum. 113
Item Archiepiscoporum. 114
In pluribus canonicis ecclesiis tenet sequitur Praeposito.
115
Decanum. 116
Item precedit Abbatem, et de cetero Abbatem eductum
post Episcopum sedem debet. 117
Item Episcopum aliter diocesis, dum tenet aliquis in Ca-
nonibus. 118
Vicarius in Choro precedit omnes dignitates. 119
Vicario assignari debet alius locus conventus, dum
Episcopus ipse praesens est in choro inter Canonicos extra
sedem pontificalem. 120
Vicarius, si non est Canonicus, vel non intret in Cano-
nicum.

Index rerum

<i>Episcopus, sed ut Paganus sedere debet in prima sede, & non in cunctis Capitis & Capitulo.</i>	60. 1	<i>Vicarius dicitur potest. Iudiciorum.</i>	60. 1
<i>Item in Congregationibus Capitularibus, dum ab Episcopo pro ejus negotiis tractanda mittuntur ad Capitulum.</i>	60. 2	<i>Potest interponere Decretum in additionibus minoribus.</i>	60. 1
<i>Vicarius, qui simul est Canonicus, & ingreditur ut Capitulum.</i>	60. 2	<i>Item dicitur curatores minoribus.</i>	60. 2
<i>Capitulo, sedere debet in loco, in quo sedet, si Vicarius non est.</i>	60. 2	<i>Vicarius generalis est subditus Episcopi.</i>	60. 1
<i>Vicarius, si Canonicus non est, non debet inter- cipulo.</i>	60. 2	<i>Vicario nulli eadem jurisdictioni, quam Episcopus, sed modo directa.</i>	60. 2
<i>Limitatur hoc ipsum.</i>	60. 2	<i>Vicari jurisdictioni non est perpetua, sed revocabilis.</i>	60. 2
<i>Nec Canonici illam admittunt tenentur.</i>	60. 2	<i>Vicarius habet jurisdictionem episcopalem accessit tantum, & quod ad executionem.</i>	60. 2
<i>Potest tamen intervenire, ubi consuetudine in eo Canoni- cis, restat ad sedenda synodalia.</i>	60. 2	<i>Vicarius locum dicitur delegatus, & habet jurisdic- tionem delegatam.</i>	60. 2
<i>Vicarius assistens in choro ut Canonici vel alii Dignitates ad participandas distributiones, sed etio Rallo vel Canoni- cis.</i>	60. 2	<i>Vicarius generalis in quibus habet jurisdictionem ordinari- nam.</i>	60. 2
<i>Vicarius, qui simul est Canonici, ad fruendum in choro precedenti, debet depositio habere canonici admo- re habere vicariatem.</i>	60. 2	<i>Vicari seu Vicarius sola merito non operatur exco- municat; propterque, ampliationem potestatis alia committit.</i>	60. 2
<i>Vicarius, qui non est Canonici vel non intererat ut Canoni- cus, si non habet statum habet vicariam.</i>	60. 2	<i>Vicarius qualiter accipit jurisdictionem a lege.</i>	60. 2
<i>Potest ad hoc sui dicti precedenti.</i>	60. 2	<i>Vicari jurisdictioni qualiter diffusa a jurisdictione Episcopi.</i>	60. 2
<i>Vicarius, non Canonici, vel non intererat ut Canoni- cus debet sedere in ecclesia & choro, quem illi con- secratio assignavit.</i>	60. 2	<i>Item Episcopi ad Episcopum quando datur appellatio.</i>	60. 2
<i>Vicarius non est ponenda sedes cum tepetis & pulvinti.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando non datur appellatio ad Episco- pum.</i>	60. 2
<i>Vicarius debet dari candelæ & palmæ ante omnes Canoni- cos & Dignitates.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Item iurisdictioni ante Canonici & Dignitates.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Non obstantia sententia Episcopi sed duplici dictu.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Debet et defert oleandus liber Evangeliorum.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Cujus constantia vide.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Antefort Canonici & Dignitates in adoratione Crucis & acceptione cinerum.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Vicarius in praedictis omnibus fuit precedenti etiam presente Episcopo.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Vicarius, cui non est canonici, esset tamen superior in presentia Episcopi.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Constitutionem habent alii.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Vicarius non precedit in praedictis Archidiaconum vel Ar- chiepiscopum, ubi hi non sunt illi aut ejus Episcopo subiecti.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Vel ubi est in contrarietate ostendit.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Cujus constantia tenet alii.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Vicarius nonquam precedit Dignitates vel Canonici, ubi hi incedunt aut assistunt divinis parati, hoc est, induit vestibus sacris, porta plebani, olemacis.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Vicarius in ordinatio suo habet interea non debet inter Canonici paratos.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Vicarius tamen in acceptione candelæ, palmæ debet precedere Canonici aliisque paratis assistentibus Episco- po, utantur alii.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Vicarius non debet mutare locum presentis Episcopo, quem habebat ut abbas.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Vicarius non debet sibi erigere baldachinum.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Vicarius in choro, ubi sedet Episcopi est in medio, tenere debet decretum primæ viginti tenent fuisse.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Vicarius precedere debet omnes Magistratus civitatis di- rectis.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Præferendus omnibus iurisdictioni & honorandus ut Episco- pus.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Non tamen præferatur Magistratus in illis, que spectant ad temporalia.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Vicarius Episcopi in temporalibus æquatur Legato Proconsuli.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Non precedit officiales depositos ab Episcopo in actis, que tenentur in sedem acceptum à nomine temporali.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Neque iurisdictioni & Gubernatores Provinciarum & civita- tum subiectarum Ecclesiæ, qui immediatè creantur à Papa.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Neque Gubernatores civitatum, que sunt capita provin- ciarum.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Numerantur plures Gubernatores tales ubi sunt majores vicarii.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Vicarius non habet eandem prepotentiam, privilegium & immunitatem, quam habet Episcopus.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Limitatur hoc ipsum.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Non est in omnibus honorandus ut Episcopus.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Vicarius habet jurisdictionem ordinariam.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2
<i>Item Vicarius non datur appellatio ad Episcopum.</i>	60. 2	<i>Item Episcopo quando datur appellatio ad Episcopum quodammodo.</i>	60. 2

Vicarius habet jurisdictionem dependentem ab Episcopo. 87. 1
 Vicarius iuridicus, suspensus excomm. vel Episcopo Episcopo. 89. 2
 Idque etiam quod ad usumque jam caput. 89. 3
 Vicarius excomm. suspensus quoque jurisdictionis Sub-Vicariis. 89. 3
 Secus, ubi ille Sub-Vicarius ab alio quam Vicario substituitur. 89. 3
 Vicarius suspecto Episcopo potest quoque recusari tanquam suspectus. 89. 3
 Non tamen in causa sibi ab Episcopo delegata. 89. 3
 Vicario excomm. ubi substitutus illius non esset Vicarius, sed delegatus illius, potest causas capias ante excomm. perferre. 89. 3
 Vicariis recusari nequeunt, sed dantur illis adiecti. 90. 1
 Vicario recusato, eum quoque recusari potest Episcopus. 90. 1
 Vicariis recusato, causa recusationis probanda coram Episcopo. 92. 1
 Vel ex agente in remota ab uno Vicariorum non suspecto, dum plures constituti in solidum. 92. 1
 Val, dum plures tales non constituti, constituendi debent. 92. 1
 Vicariis pluribus in solidum constitutis, quisque eorum an & quatenus separem exercere possit jurisdictionem. 92. 1
 Vicariis pluribus non constitutis in solidum constituti, dum concessa jurisdictionis non ut singulis, sed ut universis. 92. 1
 Vicariis servatis plures constituti ad eorum genus causarum non constituti constituti in solidum. 92. 1
 Vicariis regulariter potest omnia, que Episcopus. 96. 1
 Episcopi tamen paritas major est, etiam periclitando ab illis, que ex iure ordinis competunt. 96. 1
 Vicariis non est in omnibus Episcopi sicut Episcopus. 96. 1
 Neque in omnibus cum Episcopo concurrere potest. 96. 1
 Vicariis Episcopi non potest omnia, que Capitulum sed. 100. 1
 Vicariis generalis vel Vicariis illi generaliter collati potest omnia pertinetur ad jurisdictionem episcopalem prout requiritur speciale mandatum. 98. 1
 Et sic habet jurisdictionem per se, quod omnia, que sunt iurisd. episcopalis, expedire possit, ubi coactis iure scripto vel consuetudine numeris aliquid inter specialia. 98. 1
 Vi Vicariis generaliter commissi multa potest absente Episcopo in remota, que eo presente requirit. 98. 1
 Vicariis adhuc non potest, que speciale mandatum requirit, etiam si in generali Vicariis commissione dant facultas facienda omnia, que potest Episcopus. 99. 1
 Secus tamen est, dum in mandato generali exprimitur quoque aliquid speciale mandatum requiritur cum generali clausula. 99. 2
 Limitatur hoc ipsum. 99. 2
 An possit cum speciale mandatum requiritur, dum Vicariis collatum cum omni potestate potest agendi omnia alia absque ea, quod quid requiritur speciale mandatum expellitur sit. 100. 1
 An possit, que speciale mandatum requiritur, si in generali Vicariis commissione dant potestas agendi omnia, que potest Episcopus, excepta absque re, que speciale mandatum requirit. 101. 1
 Vicariis mandatum quando sit speciale. 102. 1
 Vicariis quandoque sit Delegatus, quandoque Ordinarius in iis, que speciale mandatum requirit. 104. 1
 Vicariis gestis requiritur speciale mandatum sine eo, an ratificare possit Episcopus. 105. 1
 Vicariis an potestatem suam specialiter acceptam ad aliquid extendere possit ad alium actum similem. 106. 1
 Vicariis in quibus egerit speciale mandatum. 107. 1
 In Vicariis non translatum sine speciali mandato, que sunt impetum men. 108. 1
 Vicariis habens ab Episcopo speciale mandatum ad expediendas certi generis causas expedire nequit istius generalis causam delegatam Episcopo a Papa. 109. 1
 Nec potest istiusmodi causam expedire in causa, que bene delegata Vicario foras. 110. 1
 Vicariis generalis per id. suspendere videtur Episcopus quod ad causam quem delegat alteri. 110. 1
 Vicariis procedere nequit sine speciali mandato in iis, que etiam antea iam potest Episcopus jurisdictione ordinaria, delegata tamen sunt ei quoque postmodum a Papa. 111. 1
 Vicariis Episcopi, dum est Episcopus, non habet prope-

res majorem potestatem quam Vicarius non Episcopus. 111. 1
 Unde non potest exercere pontificalia sine speciali mandato. 112. 1
 Non potest benedicere Abbatibus. 112. 1
 Neque consecratus Suffraganeum sine speciali mandato, dum Episcopus ille est Vicarius Archiepiscopi. 113. 1
 Non potest conferre Ordines, Episcopo agente in remota. 114. 1
 Possunt tamen hac alique pontificalia ei committi ab Episcopo. 114. 1
 Vicario non Episcopo a suo Episcopo committi nequeunt, que sunt Ordinis episcopalis. 115. 1
 Et sic moniales consecrare etque velum concedere aequi, etiam ex speciali mandato. 115. 1
 Vicariis non Episcopo a Papa, vel ex bovis iudicio ab Episcopo committi possunt, que sunt Ordinis episcopalis ex dispositione humana, sicut si isti Ordini amplex ex dispositione divina. 115. 1
 Vicario non Episcopo concedere potest, que sunt dignitates episcopales, non tamen insignia illius dignitatis et si sunt mittere. 116. 1
 Vicariis sine speciali mandato non potest concedere alia Episcopalia extranea, que sunt Ordinis episcopalis. 117. 1
 Potest tamen id ex speciali commissione. 117. 1
 Vicariis ex speciali mandato, non solum, potest concedere alia Episcopalia episcopalis ex suis diocesis, unde dicitur sui Episcopi possit procedere contra expulsum, et ius dicitur in suis subditis. 118. 1
 Non potest absente Episcopo rancere functiones episcopales. 117. 1
 Vicariis qui talis non potest dicere missas conventuales, nec debentur Eucharistiam in praefectis. 117. 1
 Non potest dare benedictionem sacramento Evangelium sub conditione. 117. 1
 Potest concurrere cum omnibus causis totius diocesis in administratione sacramentorum, & predicatione verbi Dei. 118. 1
 Non potest prohibere, vel a choro inducere officium, asque dum ipse tenet. 117. 1
 Vicariis sine speciali mandato dispensare nequit in iis, in quibus id potest Episcopus. 119. 1
 Sic sine speciali mandato dispensare aequi in votis, iuramentis, impedimentis, in irregularitate & suspensione proventuum ex delicto occulto. 119. 1
 Vicariis palam dispensans potest tamen ad id habere specialem auctoritatem. 119. 1
 Vicariis absente Episcopo per aliquando non tribuit maiorem potestatem. 120. 1
 Potest tamen Vicariis sine speciali mandato dispensare reserente Episcopo in casibus frequentiter occurrentibus, v. g. que ad quatuor, ista &c. 120. 1
 Dispensare potest in decessibus matrimonialibus. 121. 1
 Vicariis multa ab Episcopo committi possunt, que alii committi nequeunt. 121. 1
 Vicariis Episcopus committere potest facultatem dispensandi in casibus a Concilio generali Episcopi per gentes delegationem commissa. 121. 1
 Vicariis tamen non censetur illa potestas concessa per hoc, quod ei Episcopus concessit potestatem dispensandi in casibus episcopalis. 121. 1
 Vicariis potest dispensare in casibus papalibus, qui per se, eadem ob difficultatem secundi Papam devolvuntur ad Episcopum. 121. 1
 Vicariis subdelegari potest potestas dispensandi specialiter delegata Episcopo. 121. 1
 Limitatur hoc ipsum variis. 121. 1
 Vicariis habens generale mandatum, absente Episcopo dispensare potest in interdictis Ordinibus. 122. 1
 Vicariis Episcopi in paribus egerit speciali mandato Episcopi quam Vicariis Capitulum Capituli. 121. 1
 Vicariis absolvere nequit a suspensione lata ab Episcopo vel Canone sine speciali mandato. 123. 1
 Secus est de suspensione ab eo ipso lata. 123. 1
 Potest tamen etiam absolvere a suspensione proventuum a delicto occulto, non delicto ad futurum contentum. 123. 1
 Habens speciale mandatum adhuc absolvere nequit in casibus, ubi specialiter absolutio demandata Episcopo. 123. 1
 Vicariis absolvere nequit sine speciali mandato ab interdicto iure. 124. 1
 Potest

Index rerum

Potest absolvere sine speciali mandato ex excom. quam ipse colit.	125. 1	Num procedat possit contra laicos per viam captivitatis & incarcerationis.	148
Id tenet non potest, si casum ex commissione excommunicandi excommunicavit.	125. 2	Num possit seors. subijcere tortum?	149
Absolvitur potest extra diocesim.	125. 3	Non potest sine speciali mandato carceri perire edificatum.	149
Absolutionem bene Vicarius non sacerdos relictis committit facienti.	125. 4		
Eam aliter delegari potest.	125. 5	Non potest imponere poenitentias solennes sine speciali mandato.	149. 1
Vicarius absolvens potest ab excom. lata ab Episcopo ejusque delegato.	125. 6. 126. 1	Secus est de poenitentia publica.	149. 2
Limitatur hoc ipsum.	126. 2	Vicario commisso possunt, qui sunt dignitatis episcopalis.	149. 3
Non potest tamen sine speciali mandato absolvere ab excom. jura.	126. 3	Vicarius sine speciali mandato excommunicare potest.	149. 4
Item utquit absolvere ab excom. majore reservata Episcopo, cui lata per constitutionem ipsius Episcopi.	126. 4	Etiam, si est Vicarius Archiepiscopi, Episcopum suffraganeum nondum consecratum, aut consecratum absente Archiepiscopo.	149. 5
Item nequit absolvere ne quidem de speciali mandato Episcopi excommunicatum contemptum ab Ordinario.	126. 5	Item Judices & dominum territoriales negantibus sacramentum pariter damnum ad mortem.	149. 6
Absolvitur ab excom. Canon: si quis fuerit, non nisi de speciali commissione Episcopi potest Vicarius.	126. 6	Potest decernere excommunicationem incensam & Trident. ad solem revelationis & institutionis in integrum.	149. 7
Potest tamen id sine speciali commissione, ubi excommunicatione incursa ab levem poenitentiam Clerici.	126. 7	Non potest excommunicare principaliter sic puniendo crimina, sed solum incidenter, ut ejus iurisdictionis evadat celsiora.	149. 8
Per Vicarium gesta docentur gesta per Episcopum.	126. 8	Potest quoque sine speciali mandato suspendere, interdicere.	149. 9
Vicarius habens speciale mandatum absolvens ab excom. potest etiam absolvere in casibus Episcopo reservatis.	126. 9	Non tamen suspensione dio. dotalium.	149. 10
Vicarius majore potest quam delegatus.	127	Potest sine speciali mandato suspendere ab administr. beneficiorum.	149. 11
Vicarius principaliter Episcopo absolvere nequit excom. ab Episcopo.	126. 10. 127	Item sententi Notarios & impedire suspendere ab officio.	149. 12
Vicarius Archiepiscopi absolvere potest excom. ab Episcopo suffraganeo, ejusque Vicario.	127. 1		
Limitatur hoc ipsum.	127. 2. & 3	Potest ex, non sine speciali mandato gradum facere, & penam remittere.	150
Vicarius sine speciali mandato absolvere nequit a casibus Episcopo reservatis vel etiam Papae, ob impedimentum tamen illum ad eundem devolvit ad Episcopum.	127. 3	Vicarius an possit absolvere inquisitum sine speciali mandato.	150. 1
& 1.	127. 4	Nequit penam & jura vel status diocesis statum morum.	150. 2
Potest tamen illi ab Episcopo delegari facultas generalis absolvens ab hujusmodi casibus.	127. 5	Dum crimina sunt levia & pena arbitraria, compositionem facere potest Vicarius auctoritate lenientiam.	150. 3
Si tamen circa specialia commissi. adeoque nulliter recusat absolvere a casibus casibus non incurrent excommunicationem.	127. 6	Nequit sine speciali mandato pias defensionum voluntates demandare executioni.	150. 4
Vicarius incidentem in casum reservatum, absolvi potest ab eo, cui delegavit facultatem absolvens a reservatis.	127. 7	Habens speciale mandatum exequendi dictas voluntates non censetur adhuc habere mandatum ad liquidandum fructus.	150. 5
127. 8		Potest compellere ex officio suo excommunicatos si dei commendatos etiam laicos ad exequendas pias voluntates.	150. 6
Vicarius habens speciale mandatum absolvens a casibus reservatis Episcopo vel etiam papabilibus Episcopo commissis adhuc absolvere nequit ab heresi.	127. 9	Potest quoque excommunicatis statum tempus perorare.	150. 7
Vicarius, si factus, sine speciali mandato potest absolvere omnes diocesanos.	127. 10	In vicarium multum transiit, qui sunt iurisdic. voluntaria.	150. 8
Vicarius venit omnes propriis sacerdotibus.	127. 11. 127. 12	Potest exigere rationes & testimoniorum executionibus, & delinquentes compungere, etiam Regulares fiat & exempti.	150. 9
Vicarius non potest audire confessiones monialium.	127. 13	Vicarius quid possit circa munitiones ultimorum voluntatum?	150. 10
Vicarius etiam non sacerdos potest alios sacerdotibus, etiam non parochis concedere facultatem audienti confiteri & absolviendi.	127. 14	An adus possit hereditatem sacrosanctam oblatam ecclesie cathed.	150. 11
Potest sine speciali commissione approbare Confessiones.	127. 15	Potest de speciali commissi, cognoscere casus matrimonij male.	150. 12
Vicarius potest subito suo sine speciali mandato concedere potestatem eligendi Confessionum.	127. 16	Secundum alios etiam sine speciali mandato Episcopi.	150. 13
Vicarius non potest sine speciali mandato publice recolligere poenitentiam.	127. 17	Vicario multa committi possunt, quae abis committi non possunt.	150. 14
Vicarius cum possit absolvere a iuramento.	127. 18	Vicario committi nequit cognitio casuum matrimoniorum delegatorum Episcopo & Papa.	150. 15
An possit absolvens voto sui illud commutare.	127. 19	Potest etiam Vicario committi exco. testium in casu materiae.	150. 16
Potest ex & non sine speciali mandato concedere indulgentias.	127. 20	Videtur quoque ex generali Vicariatus commissi, dictas causas posse cognoscere.	150. 17
Non potest sine speciali mandato inquirere & punire crimina.	127. 21	Vicarius nequit imponere poenitentiam, ne sine sua licentia laicos desuadendo monachos munitales.	150. 18
Si id attente, processus est ipse jura nullus.	127. 22	Hae remittendi generaliter facultatem specialiter potest facere Episcopus.	150. 19
Nequit deponere a beneficio & officio administrandis.	127. 23. 127. 24	Potest id quoque sine speciali mandato.	150. 20
Nequit constituit bene Clericorum sine speciali mandato.	127. 25	Potest tamen id sibi reservare Episcopus.	150. 21
Nequit exco. penam suspensionis, etiam id seors. possit Episcopus.	127. 26	Vicario amplius vel restrictius facultatem concedere concessamque semel restringere & extendere potest Episcopus.	150. 22
Potest tamen sine speciali mandato imponere poenitentias leves, & g. multas poenitentias ob debita non gravia.	127. 27	Potest sine speciali mandato assistere matrimonio.	150. 23
Potest punire excessus officialium sibi servitium laicorum.	127. 28	Potest id probabiliter, etiam non sit sacerdos.	150. 24
Quia & familiarium & servitium Episcopi.	127. 29	Non minus est Ordinarius & successores parochorum quam Episcopus.	150. 25
& Vicarius Cardinalium eorum familiarium puniri potest.	127. 30	Potest adhuc assistere matrimonio, etiam dante facultatem illi assistendi, Episcopi jurisdictione suspensa.	150. 26
127. 31			
Potest ex speciali mandato, non sine eo, punire excessus Regiarum degentium extra clausura.	127. 32		

Dispensare nequit sine speciali mandato in impedimentis
matrimonii, in quibus dispensata potest Episcopus. 141
Videtur autem directio fieri speciali mandato. 146
Videtur tamen Vicario demandare potest Episcopus. 166
Non tamen illam quodvisam, quam fecit Archiepiscopus.
165
Cujus contrarium est verum. 166
Vicario videtur ecclesiam subministrare tenentis eam vi-
cium Episcopus, vicium verò visitandi. 166
Potest sine speciali mandato visitare hospitalia, Collegia
Confraternitates laicorum aliisque locis pie. 167. 1
Dom verò exempta sunt, non sine speciali mandato. 167. 2
Vicarius non nisi de speciali mandato Episcopi visitare po-
test Ecclesias nullius diocesis. 187
Non nisi de speciali mandato congregare potest synodum
diocesana. 168. 2
Provinciales ne quidem de speciali mandato Archiepiscopi
congregare potest ejus Vicarius. 168. 4
Vicarius Episcopi Capitulum convocare nequit. 168. 5
Vicarius accedat non est, ut iussu synodo asselem per
Episcopum. 168. 3
Vicarius synodales constitutiones mutare nequit. 168. 4
Potest sine speciali mandato habere concilium & eligere
digniores. 169. 2
Non tamen potest digniori conferre beneficium parochia-
le. 169. 1
Vicarius qualiter intervenire possit concursu habito per
ipsum Episcopum. 169. 4
Vicarius sine speciali mandato nequit dare dimissiones pro
Ordinibus. 170. 1
Potest id tamen Episcopo agente in remota. 170. 2
Vicarius potest sine speciali mandato interponere authori-
tatem suam & decretum in actibus voluntarie jurisdic-
tionis. 171. 2
Limitatur hoc ipsum. 171. 3
Non potest sine speciali mandato dare licentiam edificandi
nova monasteria. 171. 1
In Vicarium non tenentur regulariter transire, quia sunt
jurisdictionis voluntarie, & sapientie gratiam. 172. 1
Vicarius sine speciali mandato erigere nequit dignitatem
novam vel etiam beneficium. 173. 1
Neque sine speciali mandato interponere authoritatem
suam in alienationibus rerum ecclesiarum. 173
Idem est de masochionibus Clericorum cura bona ecclesiarum.
173
Nequit sine speciali mand. supplere consensum Episcopi re-
quisitionem in statum Capituli aut ecclesiarum inferioris.
174. 1
Potest tamen id absolvere Episcopus. 174. 2
Vicarius potestas aut confirmare per absolutionem Episcopi.
174. 1. 176. 1
Nequit sine speciali mandato prelati consensum suum in
iis, que Episcopo in consuetudine vel jure aliquo speciali
competunt. 176. 1
Limitatur id ipsum. 176. 2
Nequit prelati consensum in alienationibus minorem.
176. 1
Neque consensum Episcopi supplere potest in iis, in quibus id
Episcopo competit de jure aliquo speciali. 176. 3
Sine speciali mandato prelati nequit authoritatem exem-
pti statim pro se originali, ut habeat authoritatem in-
strumenti publici. 177
Sine speciali mandato dare nequit licentiam Clericis, ut lit-
gent coram alio quam suo tribunali. 178. 1
Neque ut Metropolitani cognoscat de principali nego-
tio. 178. 2
Dare potest facultatem celebrandi in privata domo. 179
Potest sine speciali mandato dare licentiam ingrediendi
claustrum monialium. 181
Id tamen non potest Vicarius foraneus. 181
Sic est sine speciali mandato dare licentiam extrahendi reum
ab ecclesia. 182. 1
Dare potest licentiam ingrederi religionem ut abdicet in
bona sua. 182
An dare possit beneficiario beneficium abdicandi studium
gratia. 184
Potest concedere Religionis facultatem administrandi Sa-
cramenta extreme unctionis & Eucharistie laicis & Cle-
ricis. 184
Vicarius habet presumptionem pro se, quod omnes cau-
sas jurisdictionis episcopales cognoscere possit. 184. 1
Conferunt Vicario competere: data in canone aliquo dicitur,

quid spectare ad Episcopi potestatem, nisi sit in
ter causas exemptas. 184. 1
Neque sine speciali mandato cognoscere causas criminales.
184. 1
Potest tamen id, si in generali mandato expressa aliquo
maiora illa cognitione causarum criminalium. 184. 2
Potest etiam ea generali mandato cognoscere de delictis,
non ut ipse puniat, sed ut ad Episcopum deferat. 184. 3
Et in quo casu, si iniquum iudicet absolvendum, potest
absolvere sine speciali mandato. 184. 3
Potest cognoscere etiam sine, ut delinquentes se amendant.
184. 4
Item si evilerit tantum agatur de delicto. 184. 5
Sic causas beneficiales civiliter motas cognoscere potest
sine speciali mandato. 186. 5
An tantis criminalibus cognoscere possit sine speciali man-
dato ad hoc, ut puniat per tantum pecuniaria similiter.
186. 6
Vicarius Episcopi à Papa constitutus cognoscere potest
causas criminales sine speciali mandato. 186. 6
Vicarius nullatenus cognoscere potest de criminibus hereticis
sine speciali mandato. 187
Vicarius Episcopi est manuum potestatis quam Capitulum
sed, nec. 187
Potest sine speciali mandato cognoscere causas civiles.
188
Habet administrationem in civilibus sumpendis Episcopi.
188
Nunquam in suo favore extendere debet ad statum & con-
suetudinem laicorum. 188
Nequit sine speciali mandato cognoscere causas fero-
ciales. 189
Potest sine speciali mandato cognoscere causas devo-
tius iura ordinario per appellationem ad Episcopum.
190
Non potest cognoscere de validitate dispensationis factam
ab Episcopo. 191
Neque sine speciali mandato cognoscere potest de dispen-
satione alterius gratia apostolicam obsequium.
191
De causa delegata Episcopo sine hoc speciali delegatione
cognoscere nequit. 194. 1
Potest id tamen, si esset cronus à Papa. 194. 2
Vicarius cronus à Papa magis superintendat Episcopum
quàm cronus ab ipso Episcopo. 194. 2
Vicario tamen, non quidem ut Vicario, sed ut de-
legato committere potest causam sibi delegatam.
194. 3
Vicario delegata causam cognoscere nequit Episcopus.
195. 2
An id possit, ubi Vicario sub nomine Vicarii talis causa
delegata. 195. 2
Vicario dignitas Vicariatus non competit iure proprio
195. 2
Vicario facta à Papa mandata & princeps transeunt in Episcopi-
scopum. 195. 3
Vicarius datus diocesani existens in loco solius do-
mestici potest nunquam diocesis causas cognoscere.
196. 1
Vicarius licet à p. vivente Episcopo expeditas qualiter
expedire possit eodem more. 197
Vicarius absolvet loquendo officium suum alteri com-
muni, seu aliam Vicarium constituit nequit.
198. 1
Vicarium nullus inferior Principe ista statueri potest, ut
totum suum officium sine jurisdictione ordinariam com-
mittat. 198. 2
Vicarius quondam ex speciali mandato Episcopi sibi
constituere possit alium Vicarium generalem. 198. 2
Potest tamen Vicarius ex causa necessitatis ad breve tempus
constituere sibi alium, qui cum simili jurisdictione fun-
getur officio. 198. 3
Vicarius est iudex ordinarius. 199. 1
Delegare potest. 199. 2
An de universitatem causarum delegare nequit sine speciali
mandato. 199. 2
Limitatur hoc ipsum. 199. 2
Potest sine speciali mandato unam aut duas plures causas
delegare. 199. 4
Vicarius generales possunt quandoque creare Vicarios lo-
cales. 199. 4
Vicarius foraneus in una parte diocesis constituitur ad uni-
versum.

Index rerum

veritatem causarum unam aut alteram subdelegare potest.	199. 7	Neque collationem rursus restituere sine speciali mandato.	121. 2
Vicarius causam sibi ab Episcopo specialiter delegatam sine speciali mandato subdelegare nequit.	199. 7	Neque erigere novum beneficium.	121. 3
à Vicario ex speciali mandato Episcopi substitutos ad universitatem causarum unam aut alteram subdelegare potest.	199. 8	Et in specie erigere nequit novum Vicarium.	121. 3
à Vicario vi facultatis ordinariæ delegatus ad novam alterandam causam subdelegare tam potest.	200. 1	Novas omnino parochias constituere nequit.	121. 4
à Vicario substitutum ad universitatem causarum sine substituti illi iudicem ex eodem cum illo criminali & eandem habere iurisdictionem.	200. 2	Constituire novas dividendo antiquas non potest sine speciali mandato.	121. 5
Vicario excom. suspenditur iurisd. substituti ab eo sen Vicarii tam quod ad causas integras quam jam ceptas.	200. 3	An possit sine speciali mandato beneficia, quæ ab incognitis restitueri nequeant, constituere ad vicarias Ecclesias?	121. 6
Limatur id ipsum.	201. 2	Sine speciali mandato nequit privare beneficia.	121. 7
Delegatus ab ipso iurisd. suspenditur eandem quod ad causas adhuc integras.	201. 3	Neque cognoscere de infirmitate facta ab Episcopo in ordine ad amovendum.	121. 8
Vicarius Canonicus excusatur à residentia.	204. 1	Neque removere ab administratione & officio.	121. 9
In absentia fructus Canoniarum sui loci facit.	204. 2	Neque beneficiatos amovere ab exercitio sui muneris interrogando illi alios.	121. 10
Sub pretextu sui officii abstinere a choro non licet nisi distributiones.	204. 3	Nequit supponere beneficia sine speciali mandato.	121. 11
Ut percipiat distributiones, debet incedere in suo loco & habere canoniam.	204. 4	Nequit revocare uniones beneficiorum sine speciali mandato, etiam si haberet speciale mandatum ad faciendum uniones.	121. 12
Ut laiceretur distributiones abstinere a choro, nulla suffraganea ei consideranda.	204. 5	Sine speciali mandato nequit consensu suo archiepiscopalis reservationem iurisd. ex reservatione al. revocare.	121. 13
Dum vult precedere Canonici debet habere canoniam deponere.	204. 6	Idque etiam in absentia Episcopi à parochia.	121. 14
Duplicem distributionem unam tanquam Canonici, alteram ut Vicarius percipere nequit.	204. 7	Presumere tamen illa facultas inesse Vicario.	121. 15
Vicarius sine speciali mandato erigere nequit subsidium charitativum.	205. 1	Nequit autoritate donationem iurisd. idque etiam in absentia Episcopi.	121. 16
Vicarius agere & defendere potest in iudicio ut procurator.	205. 2	Vicarij facultatem non solum absentia Episcopi nisi in casibus in iure expressis.	121. 17
Vicarius non tenetur partem fructuum prebendarum convertere possit in distributiones quotidianas.	206. 1	Vicario dicenti in infirmitate de iurep. non creditur.	121. 18
Nequit sine speciali mandato delere iuramentum poenitentium Canon.	207. 1	Vicarius nequit presentare sine speciali mandato Episcopo, presentantem ad hunc pertinet.	121. 19
In Vicarium transire, quod competunt Episcopo iure ordinario, non fuit specialiter in iure exceptum.	208. 1	Idque etiam si habet facultatem conferendi.	121. 20
Vicarius potest restituere in integrum sine speciali mandato.	208. 2	Habens speciale mandatum ad presentandum presentare nequit se ipsum.	121. 21
Vicarius agere & defendere potest in iudicio ut procurator.	209. 1	Instituire potest presentatos sine speciali mandato.	121. 22
Vicarius non tenetur partem fructuum prebendarum convertere possit in distributiones quotidianas.	209. 2	Vicarium Episcopi dum excludere vult Trident. quibus verba utantur.	121. 23
Nequit sine speciali mandato delere iuramentum poenitentium Canon.	209. 3	Potest instituire extra directum, contradicere non compescit.	121. 24
In Vicarium transire, quod competunt Episcopo iure ordinario, non fuit specialiter in iure exceptum.	209. 4	Potest in casu gratificationis unius ex presentatis gratiam sine speciali mandato.	121. 25
Vicarius potest restituere in integrum sine speciali mandato.	209. 5	In Vicariatus generali commissione potest Episcopus impetere aliqua, quæ alias cum generali illa commissione usantur in Vicarium.	121. 26
Vicarius qualiter decernere possit litteras monitorias contra delinquentes res alienas.	209. 6	Vicario an & quævis fieri possit in dmatio preterit causarum, dum Episcopus est collator beneficii, in ordine ad quod eo occurrat preterit.	121. 27
Vicarius presentat Episcopo sine ejus speciali mandato explorare nequit voluntatem peculiarum volentium ingredi Religionem.	210. 1	Vicarius expedire nequit, quæ sunt contra gratiam, expellere nomen potest, quæ sunt iusticia & necessitate, & sic implere mores Episcopi?	121. 28
Nequit etiam Doctores in causa, quo id ex privilegio possit Episcopus.	211. 1	à Vicario facta collatio vi preterit causarum preterit collationi factæ ab Episcopo vel utrum Papa.	121. 29
Potest tamen secundum aliquos creare Notarios.	211. 2	Vicarius non electus non exemptos constituere quem sine speciali mandato.	121. 30
Potest recipere iuramentum fidelitatis à beneficiatis.	211. 3	Nequit sine speciali mandato conferre beneficia spontanea ad collationem Episcopi.	121. 31
Non tamen à vasillis Episcopi sine speciali mandato.	211. 4	Idque etiam si habet generalissimam commissionem cum clausula: ut possit nomina, quæ Episcopus.	121. 32
Potest sine speciali mandato invocare brachium seculare.	211. 5	Item etiam si habet facultatem eligendi presentandi cum clausula faciendi omnia alia nequea.	121. 33
Limatur hoc ipsum.	211. 6	Vicarius Episcopi constitutus à Papa adhuc constituere nequit sine speciali mandato.	121. 34
Vicarius potest exequi suam sententiam.	212. 1	Vicarius constitutus in Urbe à Papa sine speciali mandato.	121. 35
Id non potest Vicarius foraneus.	212. 2	Papa nequit conferre.	121. 36
Vicarius an intromittere se possit in casu Vicarii specialis ab Episcopo constituti?	212. 3	Vicarius Episcopi beneficia de roborata ad Episcopum sine speciali mandato conferre nequit.	121. 37
An cogna possit possessorem beneficii ad exhibendum nulum.	212. 4	Neque simpliciter resignare in manibus suis.	121. 38
Potest sine speciali mandato cogere parochos ad sibi adjuvandum cooperatores.	212. 5	Idem tamen conferre, si habent facultatem providendi beneficia.	121. 39
Vicarius se sine speciali mandato dare possit Vicario & Coadjutoribus Rectoribus impositis.	212. 6	Nequit supplere sine speciali mandato constitutionem Episcopi, dum is constitutus debet collationem facere per illum.	121. 40
Potest constituere sine speciali mandato economum in beneficio ræ.	212. 7	Num conferre possit parochiam illi, quem ipse dignior iudicavit ex approbatis in conserm.	121. 41
Potest restituere claustrum monialium, & eorum monasteria gubernare.	212. 8		
Vicarius novam dignitatem erigere nequit.	212. 9		

- An resignatus in manibus suis permutationis gratia conferre possit? 143.
 An conferre possit beneficia patrimonialia. 144.
 An possit conferre denominata? 145.
 Vicario ab Episcopo concessi potest facultas conferendi beneficia etiam omnia spectantia ad collationem Episcopi. 146.
 Non tamen alicui quam Vicario. 147.
 Vicario foraneo rationem committeri potest collatio curi generis beneficiorum. 148.
 Ut Vicario committatur collatio emulorum beneficiorum debet esse generalis. 149.
 Non tamen requiritur, ut sit quoque Vicarius in temporibus. 150.
 Vicarium specialem ad conferenda beneficia constituitur nequit Episcopus. 151.
 Amplius hoc ipsum verum. 152.
 Vicario committere aequali collationem curi beneficiorum. 153.
 Limitatur id ipsum. 154.
 Vicario non censetur adhuc concessa facultas conferendi, dum habet mandatum generale cum clausula: quod possit omnia, quam Episcopus. 155.
 Neque, si insuper habet mandatum faciendi omnia, quod speciale mandatum requiritur. 156.
 Limitatur hoc ipsum. 157.
 Neque dum praefer facultatem faciendi omnia, etiam quam speciale mandatum requiritur, ediderit: excepta ratione beneficiorum vel praesentatione ad illa. 158.
 Vicario data facultas recipiendi resignationes non signat facultatem conferendi. 159.
 Secus, dum data facultas edimendi resignationes etiam gratia permittit. 160.
 Vicario data potestas deservendi non infert potestatem conferendi. 161.
 Vicario concessum speciale mandatum conferendi latè interpretandum. 162.
 Vicario concessa facultas conferendi ad quae beneficia se extendit. 163.
 Ad quae se non extendit. 164.
 Vicarius habens facultatem conferendi conferre potest tam praesens quam absens Episcopo. 165.
 Ad Vicarium a quo recurri potest tam praesens quam absens Episcopo. 166.
 Vicarius vi facultatis conferendi etiam commendare potest. 167.
 An vi dictae facultatis eligere & praesentare possit. 168.
 An vi dictae facultatis possit recipere resignationes. 169.
 Vicarius vi dictae facultatis non conferre Ordinarios, sed ut delegatus. 170.
 Cum Vicario possit collata illi facultatem conferendi concurrere potest adhuc Episcopus. 171.
 Vicarius conferre potest extra diocesim constitutus. 172.
 Vicarium quandocumque consecrat ut Ordinarius. 173.
 Vicarius an Episcopus, à quo habet facultatem conferendi, conferre possit beneficium. 174.
 Potest id, ubi constitutus à Papa. 175.
 Vicarius habens commissionem conferendi sibi conferre nequit. 176.
 Vicario conferre nequit beneficium substitutus ab illo, dum Vicarius independenter ab Episcopo substituitur. 177.
 Secus, si dependenter ab eo substituitur. 178.
 à Vicario legitime facta collationi stare tenetur Episcopus. 179.
 Vicarius illegitime confectus collationis tenetur ad expensas & demerit, & insuper conferre aliud beneficium. 180.
 Vicarius confectus indigno non potest deus digno conferre idem beneficium. 181.
 Vicarii culpa non debet nocere omnino suo seu Episcopo. 182.
 Vicarius an conferre possit pro tempore, quo Episcopus excommunicatus. 183.
 à Vicario facta collatio etiamque gesta post ejus rotationem qualiter valeant. 184.
 à Vicario non habente facultatem conferendi facta collatio praesens & praesente Episcopo valet. 185.
 Vicarius cognoscere oritur de collatione facta ab Episcopo. 186.
 Vicario praesentem mandatum Apostolicum cum liget Episcopum absentem & ignorantem hoc mandatum? 187.
 Vicarii dum plures sunt, mandatum de conferendo sufficit uni ex illis insinuari. 188.
 Vicarius sine speciali mandato recipere nequit resignationes beneficiorum. 189.
 Vicarius Apostolicus recipere potest resignationes. 190.
 Vicario quandocumque consecrat concessa facultas conferendi beneficia ex eleuatis generibus. 191.
 Vicarius habens facultatem recipiendi resignationes potest recipere resignationes omnium beneficiorum, quas potest recipere Episcopus. 192.
 Vicarium possit recipere resignationem beneficii ea ratione sequitur, quod possit illud conferre auctoritate in eo. 193.
 Ceterum Vicario admitti possunt beneficia dimittende ob adeptiorem alterius incompatibilis. 194.
 Vicarius ex eo, quod possit recipere resignationes, non potest adhuc eas recipere factas permutationis gratia. 195.
 Vicarius ex eo quod habet facultatem recipiendi resignationes factas permutationis gratia, an beneficium permutationis conferre possit. 196.
 à Vicario facta receptio resignationis post mortem Episcopi vel excommunicationem Vicarii qualiter subsistat. 197.
 Vicarius nequit beneficio imponere pensionem sine speciali mandato. 198.
 Vicarius possit sequi tractat possessionem beneficii cum suo ditione custodit. 199.
 Vicario debetur salarium ab Episcopo. 200.
 Idque etiam de hoc conventum non sit. 201.
 Item etiam si sit Canonicus, & de praebenda sua vivere possit. 202.
 Debet illud mortuo Episcopo per tota temporis, quo ei servivit consecrari à Capitulo. 203.
 Ignorans revocationem sui debet consequi salarium pro tota temporis, quo administravit post revocationem. 204.
 Consequere dissalium ex Camera sua tenetur Episcopus. 205.
 Ea bonis vero Ecclesiae pro tota temporis quo deservivit vivente Episcopo. 206.
 Nequaquam tamen ex mortuis. 207.
 Vicarii officium & iurisdictionis expirat per mortem capitalem Vicarii. 208.
 Vicarius tamen nequit per mortem, neque per aliam amissionem Vicarii recare propriè. 209.
 Item per capitalem revocationem. 210.
 Item per taxatum, ut dum excedit diuersi animo eam redimendi. 211.
 Vicarius expulsi renouari potest Vicarius. 212.
 Non potest cogi ad suscipiendum vel commendandum Vicarium. 213.
 Expirat morte Episcopi naturalis. 214.
 Item etiam, post per renouationem Episcopatus admissam à Papa, depositionem, translationem. 215.
 Et quidem ante aduentum successoris mori à depositione vel renouatione etiam admittitur in Consistorio, etiam Episcopus tam ignotus. 216.
 Expirat ipso iure suo facto etiamque ea, quod opus revocationis factae per Capitulum. 217.
 Etiam respectu casuum sem capitulum. 218.
 Item casus per permutationem Episcopatus cum alio Episcopato. 219.
 Vicarii officium & iurisdictionis non expirat per captivitatem Episcopi, sed tamen suspensum, & excommunicatum, seu innotet habitualiter Vicarius. 220.

Index rerum

Exspirat per revocationem Episcopi cum constitutio.
172. 1

Vicarius est ad hunc Episcopi revocabilis. 274. 1

Exempli Episcopos jurasset se non revocaturum.
172. 1

Secus est, dum Vicarius Episcopi confirmatus esset à Papa ad vitam, vel ex certa scientia. 172. 1

Idem esse videtur, dum simpliciter à Papa constituitur.
172. 1

Ut Vicarii officium exspirat per revocationem, hoc ei in-
timari debet per ipsum Episcopum aut nomen ipsius.
174. 1

Vicarii officium qualiter exspirat per constitutionem se-
cundum Vicarii. 172. 1

Vicario facta incursio de creatione secundi per ipsum
hunc secundum, an & quando sufficit, ut prior revoca-
tus censetur. 171. 1

Vicarius per abdicat Episcopi tantum constitutus tamen
revocatus censetur per sedem Episcopi. 172. 1

Vicarii officium non exspirat per excommunicationem.
171. 1

Vicarii iurisdic. per excomm. suspens. interdictum, dum
ipse vel ejus Episcopus non est nominatus excommuni-
catus, tamen etiam quod ad executionem. 171. 1

Dum est excommunicatus nominatus denuntiatus, non
amittit iurisdictionem, sed manet habere, suspensio tan-
tam ejus exercitio, etiam quod ad causas jam ceptas.
171. 1

Vicarius volens exercere jurisdictionem Episcopi excom-
municato, & ipse potest excomm. 171. 1

Vicarii episcopalis iurisdic. ne quidem per excomm. Episco-
pae nominatus denuntiatus suspenditur quod ad exer-
citionem, dum est à Papa constitutus, vel dum causa
ei delegata ab alio, etiam sub nomine Vicarii.
171. 1

Vicarii officium non exspirat per creationem Vicarii in Epi-
scopum alterius diocesis. 174

Vicarius ob quos potissimum causas amovendus.
171. 1

Vicarius moris debent esse inculpabiles, maxime ab
erroribus periculis. 171. 1

à Vicario gesta post mortem naturalem vel civilem Episco-
pi an & qualiter censentur. 176. 1

à Vicario post revocationem sui gesta an & qualiter va-
leant. 177. 1

à Vicario gesta post mortem Episcopi vel sui revocationem
in causa ei commissi sub expresso nomine proprio Vi-
carii valent. 176. 1

Secus est causa ei commissi non sub nomine proprio, sed
sub nomine dignitatis & officii Vicarii. 176. 1

Probabile tamen est, quod, si Vicarius Episcopi eo mo-
do assumptus sit in Vicarium Capituli, possit easdem
sibi ante sub nomine Vicarii à Papa delegatas expedire.
176. 1

Vicario facta commissio sub nomine officii an & qualiter
eo defuncto transeat ad successorem in Vicariatu.
176. 1

Vicarius non dicitur propriè habere successorem.
176. 1

Vicario ius illud Dignitatis & officii precario concessum.
176. 1

Vicario, cui sub nomine Vicarii commissio facta, defun-
cto, cum expedire nequit Episcopus. 177. 1

Vicarius, cui delegata causa sub nomine Vicarii, dum
factus Episcopus ejusdem diocesis cum expedire nequit.
177. 1

Vicarius in causis sibi à Papa commissis sub nomine officii
nullam habet cum Episcopo communionem, nec ei
subiectus est. 177. 1

Vicarius, ubi deliquit eo personae privatae, de ejus de-
licto cognoscere, etiamque punire potest Episcopus.
177. 1

Item si deliquit in administratione officii sui, & Episcopus
non est participes culpe. 177. 1

Item in causis puniri nequit à Metropolitanis, nisi foris
ad eum appellatum. 177. 1

Vicarius ratione officii sui quodammodo subiectus & sub-
ordinatus Episcopo. 177. 1

Vicarius conveniri nequit etiam Metropolitanis iuris-
dictione delicti, à quo aboliatus à suo Episcopo.
177. 1

Ex Vicarii delicto & imperitia quondam tenetur Epi-
scopus. 177. 1

vide & Episcopus.

Vicarii sententiam defendere tenetur Episcopus.
177. 1

à Vicario ex commissione officii sui gestam canonici-
cis Episcopos revocare aut impugnare nequit.
177. 1

à Vicario male acta retractare potest & tenetur Episcopus.
177. 1

Vicarius Episcopi non tenetur stare Syndicali.
177. 1

De Vicario illius iurisdic. potest agere Episcopus.
177. 1

Vicarius & ejus principalis simul interesse possunt in co-
eclesia. 177. 1

Vicario ab Episcopo habente Coadiutorem delegari pos-
sunt ea, quae Coadiutor vult & potest per se praestare.
177. 1

Vicarii Episcopi propriè plures debent, est unus plus possit
quam aliter. 177. 1

Vicarius Episcopi non debet necessariò esse Doctor.
177. 1

Vicarius Capituli.

In Vicario Capituli. Iorum non habent dicta de Vicaria
Episcopi quod ad precedendum super omnes dignitates.
177. 1

Vicario tamen huius competit precedenda super omnes
Canonicos & regulares, exceptis primis post pontifi-
cales. 177. 1

Vicarius Capituli est inferior Capituli. 177. 1

Vicarius Capituli habet jurisdictionem ordinariam.
177. 1

Vicarius hic non facit unum consistorium cum Capitulo in
causa delegata. 177. 1

Vicario huius digni non solent licere à Cancellariis.
177. 1

Neque in litteris directis Vicario Episcopi, hoc anom.
expedire potest. 177. 1

Vicarius hic aliam substituit nequit committendo illi re-
rum officium. 177. 1

Absolvere potest ab excomm. seu tam ab homine quam
jure. 177. 1

Potest etiam constituit confessorium ad absolvendum ex-
comm. 177. 1

Potest à Capitulo Syndicali & ab eo eligi regiones à Capitu-
lo ante creationem novi Episcopi. 177. 1

Vicario ob suspensiones revocari potest Capitulum per se-
ipsum non per alios cognoscere causas suspensionem.
177. 1

Non potest sine speciali mandato Capituli dispensare
in illegimitate ad Ordinem & beneficia simplicia.
177. 1

Non ois de speciali mandato dispensare potest in interdi-
cto Ordinem. 177. 1

Potest sine speciali mandato visitare dioceses. 177. 1

Dum est Episcopus, potest per seipsum sine ulteriori man-
dato Capituli exercere in diocesi pontificalia.
177. 1

Vicarius Capituli etiam constituit à Metropolitanis non
potest dare dimissiones non strictas pro primo anno va-
cantiam. 177. 1

Potest tamen id facere à vacante Sede Apostol. Vicarius
Papa. 177. 1

Vicarius neque olim neque modo, quantum est de jure
communi constituitur tenetur Capitulum sed, vacante
177. 1

Tenetur tamen ad hoc hodieum et Tridentini. 177. 1

Vicarius constituitur non tenetur sine Capituli non Ca-
thedralis. 177. 1

Vicarius constituit potest, sed ad illam constitutorem non
177. 1

inducte Capitulum, Episcopo agente in semotis aut capitulato. 147
 Vicarius in Capitulo constitutus intra dies octo à consecra-
 tionis mortis vel translationis Episcopi. 143. 4
 Quotiescumque erit innotuit Capitulo consensus Episcopi
 in translationem, ubi hanc facta sub eius consensu, con-
 firmari potest Vicarius. 141. 8
 Item quantumvis in innocentis absolutio Episcopi facta in
 Consistorio à priore ecclesie vinculo. 191. 4
 Terminum illum constituendi Vicarium potest Capitulum
 abbreviare, & contra non tenetur eo eisdem elapso elige-
 re Vicarium. 141. 3
 Vicarii constitutio devolvitur ad Metropolitanum, vel
 si illi vacans est Metropolitanus ad Episcopum sedi-
 quicquidem ex suffraganeis, Capitulo negligente illum
 constituit. 144. 1
 Potest tamen Capitulum termino illo elapso adhuc eligere
 Vicarium, purgata mori & re adhuc integrit. 144. 3
 Vicario à Metropolitanis constituto, his moratur ex-
 communiatur, potest Capitulum intra 1. dies eligere alium.
 144. 3
 Terminum illud ad eligendum Vicarium pendente Capitulo
 administrat per seipsum, & administratio non devolvitur
 ad priorem dignitatem sui archidiaconum. 143.
 In Vicarium capitulatum assumi potest Vicarius generalis
 Episcopi defuncti, sed non necessarii assumendus.
 146.
 Vicarii plures, quantum est de iure communi, vel etiam
 ubi hodieum sic habet consuetudo, potest constituisse
 Capitulum. 174. 1. & 2
 Post Trid. independentem à tali consuetudine non nisi
 unum constituit potest. 147. 3
 Contrarium tamen in hoc sententia alii. 147. 3
 Vicarium solum deputari potest unumquodque Capitulum,
 dum duo sunt Episcopi uniti, & singuli habent suum
 Capitulum. 148
 Vicarius consuetudinem non constitui potest tam in tempo-
 raliibus quam spiritualibus. 148
 In Vicarij Capit. electione non necessarii servanda forma
 n. quia preceptum. 170
 Vicarii illius electio non est proprii electio. 170. 1
 In illa electione sufficit pluralitas votorum. 174. 4
 Plures Vicarii in discordia eligente Capitulo, magis ido-
 neus ex illis remanere debet Vicarius. 171. 5
 Ad eligendum hoc Vicarium si absque ex statuto requi-
 rantur duo terciai votorum, hoc statum servandum.
 171. 6
 Vicarii electio nulla ob non habitum pluralitatem voto-
 rum de revocandi sequit subscriptione literarum po-
 tentium facta à maiore parte Canonico. 171. 1
 Vicarii electio est nulla, dum quis idoneus ex numero eli-
 gendorum requiritur. 173
 Vicarii electionis nullius qualiter & coram quo deducen-
 da. 174
 Vicarius cum eligi possit et eorum & determinatum tem-
 pus. 175
 Vicarium de gremio non tenetur necessarii eligere Capitu-
 lum vel Metropolitanus. 176
 Tenetur tamen ad id, si eadem in gremio equè idoneus.
 176.
 In Vicarium quando i. eorum eligere Capitulum Doctorem
 ex gremio suo poterint extrahere. 176
 Vicarius debet esse Doctor aut Licentiatum, quando haberi
 potest. 177. 1
 In Vicarium Capituli deputari sequitur Vicarius defuncti E-
 piscopi, ubi Doctor non est. 177. 1
 Doctores idonei in Capitulo praesentandi sunt alii magis
 idonei non Doctores ex eodem Capitulo. 177. 3
 Vicarius alicuius Capituli quam Cathedralis non necessa-
 riis debet esse Doctor. 177. 7
 Vicarius debet esse Doctor aut Licentiatum in iure Canonico,
 ita ut, & talis haberi potest, deputatio Doctores
 Theologi sit iusta. 177. 1
 In Vicarium cur patiens iustitiam quam Theologum depu-
 tari voluit Trid. 177. 5
 Vicarius debet esse Doctor promotus in publica Universi-
 tate. 177. 6
 In Vicarium assumptum non Doctorem poterit Capitulum à d-
 P. Leonius Vicar. Episcop.

ungere Doctorem confusum, vel ipse Vicarius talent
 sibi assumere. 177. 7
 In Vicarios eligi Doctores Capitula non curant in Hispania.
 177. 8
 In Vicarium electi simoniaci, nempe sub coactione, et
 quicunque eligatur in Vicarium, dividat cum aliis Ca-
 nonicis emolumenta, debet dimittere officium.
 177. 8
 Vicarium unum literatum seu predicatorum eligere, qui of-
 ficiis exerceat, & alterum non graduum, qui non
 exerceat officium, meliorem tamen emolumentum
 recipiat, nihil valet, & est simoniacum.
 177. 8
 In Vicarium eligi potest Canonicus habens in eadem ec-
 clesia vel sub eorum animarum, modò utique officio
 possit satisficere. 178. 1
 Secus est de parochia externa vel diocesana. 178. 2
 Ut parochus sit Vicarius Capituli, non suffraganeus illi,
 quod fecit Vicarius defuncti Episcopi. 178. 3
 In Vicario Capituli quæ usus requiritur. 179
 Vicarius hic administrationem spirituum & curam ani-
 marum habet. 179
 Vicarius Capituli deputari sequit, nisi annum 40. arri-
 git. 179
 In Vicarium Capituli eligi potest Clericus primæ tonsuræ.
 180
 Idque etiam debet Canonici, cui annexus diacono-
 tus. 180
 In Vicarium eligi sequit illegitimus. 180
 Vicarius Capituli non est nec dicitur Vicarius Episcopi. 181. 1
 187. 1
 Datus Vicarius jurisdictionis episcopalis. 181. 2
 187. 2
 Non exerceat Vicarius jurisdictionis episcopalis simpli-
 ter, sed solam illam, quæ devolvitur ad Capitulum.
 181. 2
 Non habet iurisdic. à defuncto Episcopo, nec ejus success-
 sor dicitur. 181. 2
 In qua jurisdictione succedat Episcopo. 181
 Ad Vicarium transiit eadem hujus iurisdic. exercitum.
 184.
 Vicarius constitutus in Capitulo non obstat re iurisdic-
 tione ipsi, sed ea principaliter & habitualiter manet pen-
 nes i. capitulum. 184
 Vicarius quidquid potestatis habet, id totum habet intenden-
 tibus Capitulo vel Metropolit. non à Trid. dis-
 pensante tamen, ut etiam tunc committitur Vicario.
 185.
 Vicarius hic constitutus à Metropolitanis habet illud cano-
 nicum adhuc dependente à iurisdic. Capituli, est in-
 dependente ex ejus voluntate. 185
 Vicarium deputando Capitulum potest sub aliqua reserva-
 tione per seipsum exerceunda. 186. 1
 Contrarium tenent alii. 186. 2
 Vicario sine limitatione & reservatione constituto, ac Ca-
 pitulum de possit immiscere administrationi iurisdic. & ali-
 qua ad se vocare. 187
 Per Vicarium solum non debet deputari Vicarius.
 187. 1
 Vicario limitari sequit exercitum iurisdic. dum in à Me-
 tropolitano negligente Capitulo constituitur. 187. 1
 Ad Vicarium illimitatè constitutum non transiit, quæ
 alias specialiter mandatum Episcopi requiritur respectu
 Vicarii illius generalis. 188
 Vicarius hoc acquit sine speciali mandato dispensare in in-
 iurisdic. 188. 2. 188. 2
 In Vicarium Capit. ex sola deprivatione non transiit major
 potestas quam in Vicarium Episcopi. 189. 2
 Vicarius Capituli est Ordinarius. 189. 2
 Vicarius Capituli facit unum consistorium cum tribunal cum
 Capitulo. 189. 3
 Vicarius dicitur occupare tribunal iurisdic. episcopalis.
 189. 3
 A Vicario ad Capitulum an appellari possit? 190
 Vicario revocato ex suspensio quo recurrendum? 190
 Vicarius hic exerceat potest iurisdic. sine obtemperat. pa-
 tes sunt electionis. 190
 Vicarius hujus jurisdictionis suspenditur per excommunic. Ca-
 pituli. 191
 Idque

Index rerum

Idque etiam si Metropolitano constitutus.	573.	Nequit immutare voluntates ultimas.	495.
Notarius hic potest quod ad statuta condenda & abroganda quod Capitulum, sed non nisi de huiusmodi consilio.	574.	Potest sine speciali mandato approbare constitutiones.	590. 1
Non eger speciali consensu ad indigendas penas transgressorum statutorum.	574.	Et inidoneos reprobare, & ad statum revocare.	596. 1
Potest cognoscere de delictis & ex parte.	575.	Potest interponere auctoritatem in alienatione bonorum ecclesie sicut Capitulum.	597.
Potest iussu eorum confusus, & non videtur ad hoc eger speciali mandato.	576. 1	Potest processiones publicas prescribere & ordinare, non tantum sine consensu Capituli.	598. 1. & 2
Est iudex ecclesiasticus.	576. 1	Vicarius hic debet esse sigillo publico Capituli.	599. 1
Potest agere excommunicate, suspendere, interdicere.	576. 1	Secus est de Vicario constituto, & non tantum constituto a Papa.	599. 2
Etiam singulares seu Canonicos Capituli, non totum Capitulum.	577. 1	Qualiter daret possit licentiam Episcopo extero exercendi pontificalia.	600. 1
Potest privare beneficiis.	577.	Potest ea sine speciali mandato exerceat per seipsum, si est Episcopus.	600. 1
Et devenit ad verba de deperditionem falsam de consensu speciali Capituli.	578. 1	Qualiter daret possit dimissoria.	601.
Notarius hic debet uti ceteris Episcopi non Capituli.	578.	Potest sine speciali mandato confirmare electiones.	603. 1
Non potest sibi applicare multas pecuniarum.	579.	Et iussuque presbiteros.	603. 2
Potest removere penas a defuncto Episcopo vel etiam a Capitulo ipso illorum & dierum interrogat remotione.	580. 1	Potest sine speciali mandato concedere iusp. adificandi &c.	604.
Potest absolvere excom. a iure & homine, v. g. a defuncto Episcopo sicut Episcopus, idque sine speciali Capituli mandato.	580. 2	Quod ad collationes beneficiorum plus non potest quam Capitulum.	604. 1
Idque est iudex non sic.	580. 2	Quod ad collationes liberas spectantes ad Capitulum sede plena nequit se immiscere sine speciali ejus commissione.	604. 2
Dispensare in omnibus potest, in quibus Capitulum & Episcopus.	581. 1	Potest conferre, dum detoluta collatio ad Capitulum.	604. 3
Ad id possit sine speciali mandato Capituli.	581. 2	An id possit sine speciali ejus mandato.	604. 4
Dispensare nequit sine speciali mandato, cum illegitimis Ordinibus minoribus.	582. 1	An consensu possit debita consensu certis personis.	604. 4
Potest cognoscere causas matrimoniales, etiam sententiam aliquot sine speciali mandato Capituli.	583.	Quid possit quod ad recipiendas resignationes beneficiorum; quoniam collatio sedet plena spectat ad Capitulum.	605. 1
Potest per seipsum assistere matrimonio, & idipsum delegare alteri sacerdoti.	583.	Non potest recipere factas permutationis gratias.	605. 2
Est Ordinarius & vicerex parochiarum.	583.	Potest sine speciali mandato vacante parochia constituitur in idoneum Vicarium cum assignatione congrua.	606.
Potest extra speciale mandatum cognoscere causas civiles.	584. 1.	Potest proponere edita & examinare in concursu.	606.
Causas feudorum spectationem pervenire ad Episcopum cognoscere nequit.	584. 2	Potest Examinatores deputare in synodo.	606.
Secus est de causis feudorum spectationem emulsi ad Episcopum & Capitulum.	584.	Potest eligere dignitatem ex approbata per concursum.	606.
Potest cognoscere illas de consensu speciali Capituli ubi feudum pervenit spectat ad Capitulum.	584. 2	Potest sufficere beneficia de ecclesia collata.	607.
An, & qualiter cognoscere possit causas criminales?	585. 1	Ad omnes faciendas eger consensu Capituli.	608.
Qualiter de beneficiis cognoscere possit.	585. 2	Nequit sibi applicare sedes & emolumenta provenientia ex officio & jurisdictione.	609.
Vicario suo Capitulum non ita potestatem restringere potest, quam Episcopus suo.	585. 2	Dum est Canonicus, etiam in absentia liceat fructus & distributiones in hoc sua munera occupare.	610.
Vicarius hic potest esse delegatus Papae.	586.	Nequit sibi substituire alium nisi modico tempore & urgentia necessitate.	611. 1
Non minus est dignitas quam Vicarius Episcopi.	586.	Nequit substituire alium sine facultate ad hoc concessa a Capitulo, in quo alii tenent contrarium.	611. 1
Nequit neque commissiones delegatas Vicario Episcopi.	587. 1	Si pro tempore infirmitatis alienare impedimentum non substitueret alium, possit id Capitulum.	611. 2
Idque etiam licet & commissi. simpliciter directe Vicario generali iurisdictionis.	587. 2	Vicarius illius a Capitulo substituitur, vel ab ipso Vicario cum facultate Capituli. postea non capietur, Vicario substituitur decessente.	611. 2
Vicarius Capituli non intelligitur nomine Officialis sui Vicarii absoluti prolo in litem Delegationis.	587. 2	Secus si substituitur sine facultate Capituli.	611. 2
Vicario Capituli dispensationes & licet in forma dignum non solent committi, sed Episcopo vicario ejusdem Vicario.	587. 2	Vicarius Capituli. praecedentem non habet super primam dignitatem.	611. 2
Vicarius Capituli, eo excepto possit licet & Episcopo per Congregat. diocesis.	587. 3	Est minister Capituli.	611. 2
Amovere nequit officialia ab aliis ministris Iustitiae constituta a Capitulo.	588.	Debet sedere in sede pontificali, & non occupare locum prius signatus.	611. 2
Potest removere duces sine speciali mandato.	590.	Illi in processibus presbiteri prima dignitas.	611. 2
Item celebrare synodum.	590.	Presbiterus illi Archiepiscopus.	611. 2
Potest de consensu Capituli dare licentiam edificandi bona monasteria.	591.	Contrarium de utroque tenent alii quod ad processiones.	611. 2
Potest sine speciali mandato dare novitibus licentiam dispensandi de bonis temporalibus.	592.	Præcedit alias singulantes.	611. 2
Potest non nisi de consensu Capituli exigere subsidium charitativum.	593.	Vicarius tamen Capituli, constitutus a Papa præcedit omnia.	611. 2
Nequit supplere concensum, os Ecclesiastici gravetur gabellæ.	594.	Vicarius Capituli. interveniens choro in habitis canonicali ad percipiendas distributiones debet sedere in loco proprio sui monasterii.	611. 2

Relictum hoc taxari debet juxta solitum accipi ab immediate praedecessore. 613. 2
 Pactum, ut solarium hoc dividatur cum ceteris Canonici illiusdem ecclesiae. 613. 2
 Alia circa illud pacta non prohibentur. 613. 2
 Defuncti potest ex emolumentis obvenientibus ex iurisdictione ad quocunque ex illis pertineant. 613. 3
 Tenetur ad illud etiam non conveniens neque solitum Episcopus successores vel quos alias, qui emolumenta ecclesiae vacante percipit. 614
 Vicarii Capituli officium, si ad tempus determinatum deputatus, cessat eo tempore elapso. 615. 1
 Si sine temporis determinatione constitutus, cessat, quamprimum sedes desinit vacare. 615. 2
 Vel etiam, dum sic ex legitime praescripta consuetudine aut confirmatione Pontificis novus administrator interpreti. 615. 3
 Item cessat officium Vicarii & potestas Capituli, dum a Sede Apostolica, ecclesiae vacante administratione alicuius committitur. 615. 4
 Vicarius etiam ad certum tempus, eo non elapso revocari potest. 616. 1
 Contentiones sine determinatione temporis raries, quoties Capitolo libitum, revocari potest, eis iuribus, se illud non revocatum. 616. 1
 Contentiones aequi probabiliter tenent alii. 616. 2
 Idque praecipue de Vicario constituto à Metropolitanis. 616. 3
 Vicarius Capituli, ob quas causas revocari possit. 617
 Quando cessante revocatus per constitutionem secundi. 618.
 Vicarius ante adventum novi Episcopi tenetur Capitulo reddere rationes. 619
 Tenetur etiam ad eam reddendas novo Episcopo, non obstat, quod eas reddiderit Capitulo. 620
 An sic tenetur etiam Syndicus. 620

Vicarius non Episcopi nec Capituli.

Vicarius perpetuus in beneficio institutus potest solus Episcopus, & ejus Vicarius tantum de speciali mandato. 621.
 Vicarius tamen temporales pro tempore durantis impedimenti sibi assilente possunt ipsi rixari & Redores, quos & ipsi Vicarii perpetui. 624

Visitare, Visitatio.

Visitare districto sine speciali mandato nequit Vicarius. 166.
 Visitare eandem ecclesiam, quae visitavit Archidiaconus visitare potest Episcopus quicunque visitaverit. 166.
 1. 4
 Visitator visitanti Episcopus tenetur submittit necesse estis visitationem. 166.
 Visitare hospitalia, Confraternitates, aliaque loca pia competent Episcopo jure ordinatio. 167. 1
 Committitur hoc officium illi quoque à Trident. saepeque delegato Sede Apostolica. 167. 1
 Idem potest Vicarius sine speciali mandato, dum loca non sunt exempta. 167.
 Visitatio ecclesiarum nullius districtus competent Episcopo vicarii tantum ut Sede Apostolica delegata. 167. 2
 Vicario Episcopi non nisi ex speciali mandato. 167.
 Visitare districtum est alias jurisdictionis episcopalis. 167. 3
 Visitare totam districtum potest Capitulum sede vacante. 167.
 Eadem ratio necdum elapsus ab ultima visitatione Episcopi. 167. 4
 Visitare potest districtus tota eodem saepe lapsus si subest necessitas. 167. 5
 Alias ex praescripto Tridentini quolibet anno debet visitari. 167. 6
 Visitations omnis est inscriptibilis. 167. 7

Visitare per Vicarium suum potest Capitulum sede vacante. 167. 8
 167. 9
 Potest idem Vicarius Capituli sine speciali mandato. 167. 10
 Potest idem Capitulum per Visitatorem particularem vel generalem à se constitutum praesentare Vicario suo. 167. 11
 An Visitare possit exemptos. 167. 12
 In visitatione opus parochi ut nequit Episcopus. 167. 13
 Visitatorem constituit eum potest Capitulum se solo, an non cum Vicario suo. 167. 14
 Visitare debet Episcopus totam districtum saltem tota diocesis. 167. 15
 Visitare potest Episcopus, si legitime impeditur, per alium. 167. 16
 Visitare possunt Archidiaconi, sed non nisi per seipsum. 167. 17
 Visitatorem Archidiacono contenti visitare per seipsum inhibere potest Episcopus. 167. 18
 Visitare per alios ut possunt Archidiaconi, ex rationabili causa in indulgere potest Episcopus. 167. 19
 Ut visitent per alios habet moderna praxis. 167. 20
 Ad visitandum, ut ab eis constituantur idonei Commissarii, attendere debet Episcopus. 167. 21
 Ut visitationis munus ab eis committatur laicis, visitationem consensum potest Episcopus. 167. 22
 Visitations rationem reddere, & acta illius exhibere Episcopo intra mensem tenetur Archidiaconus, alioque inferiori juxta illud visitandi habentia. 167. 23
 Ad visitationem expediendam Archidiacono Episcopus praescribere potest terminum, committat &c. ac ecclesias sit opus. 167. 24
 Visitatorem non nisi semel laici autem, etiam si causa specialis emergat, iustitiae potest Archidiaconus. 167. 25
 Visitationem non potest neque Archidiaconus neque Episcopus monasteria sine mendicantibus sine non mendicantibus. 167. 26
 167. 27
 Secus est, dum monasteria sunt commendata, & in eis non viget observantia regularis. 167. 28
 Visitandi monasteria juxta Ordinariorum est ratio habetualis & in defectum aliorum non innoxium suo officio. 167. 29
 Visitati tamen possunt ab Episcopo, ejus Vicario, Archidiacono Ecclesiae Regularium, qui simul sunt parochiales, quo ad ea, quae eorum animarum & administrationem sacramentorum spectant. 167. 30
 Et quidem pro ea ratione parte, quae parochialis secularibus deservit. 167. 31
 Idem est de ecclesiis parochialibus perpetuo unius monasterio à regulari. 167. 32
 Etiam si non Canonici Regularium, & in eis observantia eadem ordinariam & principalem habent. 167. 33
 Visitari tamen acquiesce ab Episcopo totum domus, in quibus non viget observantia regularis, sed solent parochi regulares habitare. 167. 34
 Visitari possunt Regulares administrantes parochias, tamen pleno jure subiecti monasterio, ab Episcopo, Vicario, Archidiacono non tanquam delegatam sed ordinariam exercere jurisdictionem. 167. 35
 Visitations Archidiaconus seu synodalis praxis. 167. 36
 Visitations, acrité & iuste procedat in visitationibus, & in illiusmodi synodo synodali, penitendique ecclesiis quibus maxime opus. 167. 37

Vnclio.

Unclionem extremam administrandi laicis an Vicarius dare possit secularium Regularibus. 167

Vnclio, Vnclio.

Unclio nequit Episcopus beneficia sine concessis Capituli Cathedrali. 167.
 Circa uncliones quid possit Vicarius Capituli. 167.
 Unclio sibi nequit beneficiis Capitulum sede vacante. 167.
 167. 1

Index rerum

Nec directè confunderè, sedè pìzza unioni sibi faciendæ.	Unire nequit ecclesias exemptas Episcopis.	348
314. 1	Unio si ecclesia non sit sine suppressione, & est suppressio- nis sibi.	317. 2
An unire possit alijs pijs locis & beneficijs.	314. 2	
& 3		
Unio non faciendæ nisi urgente necessitate vel evidente od- iositate ecclesiarum.	314. 2	
Per unionem accessiois factam beneficia extinguuntur.	314. 1	
Unire beneficia est jurisdictionis.	314. 1. & 3	
Est tamen de reservatis Episcopo, & triplici alienationem.	314. 3	
Unio facta à Capitulo sed. vac. beneficii spectantis ad col- lationem Episcopi an ei præjudicet?	314. 3	
Unire si potest Capitulum sed. vac. potest etiam uniones à se vel Episcopo defuncto factas dissolvere.	317	
Uniones dissolvere nequeunt, qui solum ex privilegio u- niri possunt.	317	
	<i>Voluntas.</i>	
	Voluntates ultimarum immutare nequit Capitulum ejusque Vicarius.	319
	<i>Votum.</i>	
	In Votis sine speciali mandato dispensare nequit Vicarius.	319.
	In Votis, in quibus dispensare potest Episcopus, idem po- test Capitulum sed. vac.	479. 2

FINIS

FINIS

